DZIENNIK URZĘDOWY
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 16 sierpnia 2022 r.

Poz. 4036

Podpisany przez:
Pawel Chrusciel; LUW w Lublinie
Data: 16.08.2022 14:15:07

UCHWAŁA NR CCCLXXXV/6700/2022
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

z dnia 9 sierpnia 2022 r.

w sprawie ogłoszenia zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego

Na podstawie art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 547, z późn. zm.), art. 20 ust. 3 w związku z art. 14k i art. 14ka ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057, z późn. zm.) oraz art. 13 pkt 10 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) Zarząd Województwa Lubelskiego uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego zmiany w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, zatwierdzone Decyzją Wykonawczą Komisji nr C(2022) 5497 z dnia 26 lipca 2022 r. zmieniającą decyzję wykonawczą C(2015) 887 zatwierdzającą niektóre elementy programu operacyjnego „Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020" do wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia" dla lubelskiego w Polsce.

2. Zmiany, o których mowa w ust. 1, stanowią załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Lubelskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Członek Zarządu

Bartłomiej Bałaban

Wicemarszałek

Michał Mulawa

Załącznik do uchwały nr CCCLXXXV/6700/2022 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 9 sierpnia 2022 r.

Wykaz zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 - Modyfikacja (rozdziały ogólne)

Numer zmiany	EFS/EFRR	Oś priorytetowa	Obecne brzmienie RPO WL 2014-2020	Propozycja zmiany RPO (propozycja powinna zawierać zmianę konkretnych zapisów RPO, z podaniem części RPO, sekcji)	Uzasadnienie
1.	nie dotyczy	nie dotyczy	**1.1.1. Opis zawartej w programie strategii dotyczącej wkładu w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz osiągnięcie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Cel główny będzie osiągany przez interwencję w ramach **13** Osi Priorytetowych, obejmujących **10** celów tematycznych pakietu legislacyjnego UE.	**1.1.1. Opis zawartej w programie strategii dotyczącej wkładu w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz osiągnięcie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Cel główny będzie osiągany przez interwencję w ramach **14** Osi Priorytetowych, obejmujących **11** celów tematycznych pakietu legislacyjnego UE.	Dostosowanie zapisów w Programie w związku z utworzeniem Osi Priorytetowej 15 Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego, realizujacej cel tematyczny REACT-EU „Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność".
2.	nie dotyczy	nie dotyczy	**1.2.1 Uzasadnienie podziału środków między cele tematyczne i priorytety inwestycyjne, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Interwencja RPO WL obejmuje **10** celów tematycznych wskazanych w Rozporządzeniu w sprawie EFSI (z pominięciem CT 11), z widoczną koncentracją na te obszary, których realizacja przy-czyni się do osiągania celów rozwojowych określonych w Umowie Partnerstwa.	**1.2.1 Uzasadnienie podziału środków między cele tematyczne i priorytety inwestycyjne, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Interwencja RPO WL obejmuje **11** celów tematycznych wskazanych w Rozporządzeniu w sprawie EFSI (z pominięciem CT 11), z widoczną koncentracją na te obszary, których realizacja przy-czyni się do osiągania celów rozwojowych określonych w Umowie Partnerstwa.	Dostosowanie zapisów w Programie w związku z utworzeniem Osi Priorytetowej 15 Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego, realizujacej cel tematyczny REACT-EU „Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność".
3.	nie dotyczy	nie dotyczy	**1.2.1 Uzasadnienie podziału środków między cele tematyczne i priorytety inwestycyjne, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Z tego względu ok. **27,3%** alokacji RPO WL skierowana została na działania służące bezpośred-nio rozwojowi przedsiębiorczości (CT 1, CT 3, CT 8). (...) W związku z powyższym ok. **29,8%** alokacji skierowano na działania związane z wdrażaniem dyrektyw UE w zakresie ochrony środowiska oraz działania zwiększające poszanowanie energii i ograniczające emisję zanieczyszczeń powietrza (CT 4, CT 5, CT 6) (...) W związku z powyższym ok. **16,7%** RPO WL została skierowana na działania pozwalające oddziały-wać na obszar spójności społecznej i aktywizacji społeczno-zawodowej (CT9). (...) Ogółem na działania poprawiające infrastrukturę komunikacyjną przeznaczono ok. **12,0 %** alokacji programu. (...) Wsparcie alokowane na pomoc techniczną, w wysokości **84,55** mln EUR (z czego ze środków REACT-EU 129 998 EUR) stanowiące ok. **3,75%** alokacji na Program, będzie finansowane ze środków EFS oraz ze środków EFRR w przypadku zadań związanych z wdrażaniem REACT EU. Wielkość tej puli środków wynika z poziomu wydatków, jakie były ponoszone w ramach pomocy technicznej w okresie programowania 2007 – 2013 z uwzględnieniem nowych uwarunkowań, które wystąpią przy wdrażaniu RPO WL 2014 – 2020 (głównie dotyczy to zapewnienia wsparcia potencjału administracyjnego wdrażającego działania finansowane z EFS). Ponadto poziom alokacji pomocy technicznej oraz jej źródło jest uwarunkowane założeniami Umowy Partnerstwa, zgodnie z którą jest ona finansowana w całości ze środków EFS, z wyłączeniem wydatków na pomoc techniczną REACT-EU finansowanych ze środków EFRR, a jej pula nie może przekroczyć poziomu wskazanego w tym dokumencie. Ostateczna wielkość tej alokacji została uzgodniona z MFiPR	**1.2.1 Uzasadnienie podziału środków między cele tematyczne i priorytety inwestycyjne, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Z tego względu ok. **26,8%** alokacji RPO WL skierowana została na działania służące bezpośred-nio rozwojowi przedsiębiorczości (CT 1, CT 3, CT 8). (...) W związku z powyższym ok. **29,6%** alokacji skierowano na działania związane z wdrażaniem dyrektyw UE w zakresie ochrony środowiska oraz działania zwiększające poszanowanie energii i ograniczające emisję zanieczyszczeń powietrza (CT 4, CT 5, CT 6) (...) W związku z powyższym ok. **17,3%** RPO WL została skierowana na działania pozwalające oddziały-wać na obszar spójności społecznej i aktywizacji społeczno-zawodowej (CT9). (...) Ogółem na działania poprawiające infrastrukturę komunikacyjną przeznaczono ok. **11,9 %** alokacji programu. (...) Wsparcie alokowane na pomoc techniczną, w wysokości **83,7** mln EUR (z czego ze środków REACT-EU 129 998 EUR) stanowiące ok. **3,70%** alokacji na Program, będzie finansowane ze środków EFS oraz ze środków EFRR w przypadku zadań związanych z wdrażaniem REACT EU. Wielkość tej puli środków wynika z poziomu wydatków, jakie były ponoszone w ramach pomocy technicznej w okresie programowania 2007 – 2013 z uwzględnieniem nowych uwarunkowań, które wystąpią przy wdrażaniu RPO WL 2014 – 2020 (głównie dotyczy to zapewnienia wsparcia potencjału administracyjnego wdrażającego działania finansowane z EFS). Ponadto poziom alokacji pomocy technicznej oraz jej źródło jest uwarunkowane założeniami Umowy Partnerstwa, zgodnie z którą jest ona finansowana w całości ze środków EFS, z wyłączeniem wydatków na pomoc techniczną REACT-EU finansowanych ze środków EFRR, a jej pula nie może przekroczyć poziomu wskazanego w tym dokumencie. Ostateczna wielkość tej alokacji została uzgodniona z MFiPR	Zmiany wynikają z proponowanych realokacji środków (uzasadnienia poszczególnych realokacji znajdują się w wierszach poniżej) oraz uwzględnienia środków REACT-EU z II transzy.
4.	nie dotyczy	nie dotyczy	**1.2.1 Uzasadnienie podziału środków między cele tematyczne i priorytety inwestycyjne, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Podział środków w ramach Programu uwzględnia wymagane w regulacjach UE dla polityki spójności poziomy koncentracji tematycznej (tzw. ring-fencing): a)dla wsparcie innowacji, prac B+R, wzmocnienie przedsiębiorstw, e-usługi, jak też działania z zakresu zwiększenia efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (tj. CT 1, 2, 3, 4) prze-znaczonych będzie minimum **55** % środków EFRR na Program, b)dla działania z zakresu zwiększenia efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (tj. CT 4) skierowanych będzie minimum **30%** środków EFRR na Program, c)dla promowanie włączenia społecznego i walkę z ubóstwem (CT 9) –minimum 25 % środków EFS na Program, d)minimum 70% środków EFS w Programie będzie przeznaczone na pięć priorytetów inwesty-cyjnych w ramach CT 8, 9, 10 (PI 8i, 8iii, 9i, 9iv, 10iv).	**1.2.1 Uzasadnienie podziału środków między cele tematyczne i priorytety inwestycyjne, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Podział środków w ramach Programu uwzględnia wymagane w regulacjach UE dla polityki spójności poziomy koncentracji tematycznej (tzw. ring-fencing): a)dla wsparcie innowacji, prac B+R, wzmocnienie przedsiębiorstw, e-usługi, jak też działania z zakresu zwiększenia efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (tj. CT 1, 2, 3, 4) prze-znaczonych będzie minimum **54,5** % środków EFRR na Program, b)dla działania z zakresu zwiększenia efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (tj. CT 4) skierowanych będzie minimum **25%** środków EFRR na Program, c)dla promowanie włączenia społecznego i walkę z ubóstwem (CT 9) –minimum 25 % środków EFS na Program, d)minimum 70% środków EFS w Programie będzie przeznaczone na pięć priorytetów inwesty-cyjnych w ramach CT 8, 9, 10 (PI 8i, 8iii, 9i, 9iv, 10iv).	Mając na względzie zwiększenie elastyczności zapisów RPO WL 2014-2020 na etapie zamknięcia perspektywy finansowej z wykorzystaniem mechanizmu 10% elastyczności wprowadzono zmiany dotyczące poziomu koncentracji tematycznej środków EFRR w ramach CT1-4 oraz CT4.

5.	EFRR	Oś Priorytetowa 1 Badania i innowacje	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu, Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 1 Badania i innowacje, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 56 490 701 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 2,50	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu, Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 1 Badania i innowacje, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 53 232 414 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 2,35	Zmniejszenie alokacji na PI 1b (Działania: 1.2 Badania celowe, 1.3 Infrastruktura badawczo-rozwojowa w przedsiębiorstwach, 1.4 Transfer technologii i komercjalizacja badań, 1.5 Bon na innowacje) jest możliwe z uwagi na to, że: a) zakończono ocenę wszystkich projektów złożonych w ogłoszonych naborach, b) podpisano wszystkie umowy o dofinansowanie projektów wybranych do wsparcia, c) nie istnieją listy projektów, które uzyskały wymaganą liczbę punktów, jednak kwota alokacji przeznaczona na konkurs nie pozwala na wybranie ich do dofinansowania, d) nie planuje się ogłaszania nowych konkursów. Tym samym dostępne środki powstałe z: rozwiązania umów o dofinansowanie, odstąpień IP od zawarcia umów z wnioskodawcami (pomimo, iż projekty pierwotnie zakwalifikowały się do wsparcia, to jednak z uwagi na różne okoliczności nie spełniły określonych wymagań konkursowych na etapie przed podpisaniem umów), jak również środki pojawiające się na etapie rozliczania projektów, mogą zostać realokowane do Działania 13.1 Infrastruktura ochrony zdrowia, wymagającego pilnej interwencji.
6.	EFRR	Oś Priorytetowa 2 Cyfrowe Lubelskie	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu, Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 2 Cyfrowe Lubelskie, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 76 542 114 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 3,39	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu, Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 2 Cyfrowe Lubelskie, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 76 216 760 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 3,37	Zmniejszenie alokacji w PI 2c: - Działanie 2.1 Cyfrowe Lubelskie - w ramach Działania 2.1 nie planuje się ogłoszenia konkursów ze względu na niską wartość środków pozostających w ramach Działania oraz koniec perspektywy finansowej 2014-2020. Ponadto, w ramach ogłaszanych naborów brak jest list rezerwowych (wszystkie projekty, które spełniły kryteria wyboru projektów zostały wybrane do dofinansowania), ponadto nie planuje się realizacji nowych projektów strategicznych. Wszystkie wartości wskaźników w realizowanych umowach o dofinansowanie w ramach Działania 2.1 umożliwiają osiągniecie zaplanowanej w Programie na koniec okresu programowania wartości docelowej. W związku z powyższym osiągnięcie celów na rok 2023 w ramach Działania 2.1 nie jest zagrożone. - Działanie 2.2 Cyfryzacja LOF w ramach ZIT - w ramach Działania 2.2 realizowany był jeden projekt (w partnerstwie 4 gmin), który został już zakończony. W związku z niską wartością środków pozostających w Działaniu 2.2 oraz końcem perspektywy finansowej 2014-2020 nie planuje się dofinansowania nowych przedsięwzięć w ramach ZIT. Wszystkie wartości wskaźników przyjęte dla Działania 2.2 zostały już osiągnięte bądź przekraczają zaplanowaną na koniec okresu programowania wartość docelową. W związku z powyższym osiągnięcie celów na rok 2023 w ramach Działania 2.2 nie jest zagrożone.
7.	EFRR	Oś Priorytetowa 3 Konkurencyjność przedsiębiorstw	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu, Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 3 Konkurencyjność przedsiębiorstw, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 283 016 552 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 12,54	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu, Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 3 Konkurencyjność przedsiębiorstw, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 278 836 228 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 12,32	Zmniejszenie alokacji na PI 3b (Działanie 3.6 Marketing gospodarczy) – zgodnie z załącznikiem nr 5 Wykaz Zidentyfikowanych Projektów Pozakonkursowych do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WL w ramach Działania 3.6 planowany był do realizacji wyłącznie 1 projekt pozakonkursowy. Umowa na jego realizację została już zawarta i projekt jest w trakcie realizacji. Ponadto, w ramach Działania 3.6 nie występują projekty oczekujące na wsparcie - w ramach Działania nie planuje się realizacji nowych projektów strategicznych. Zmniejszenie alokacji na PI 3a (Działania: 3.3 Przedsiębiorstwa odpryskowe, 3.4 Dostosowanie oferty IOB do potrzeb rynku pracy, 3.5 Bon na doradztwo), PI 3b (Działanie 3.9 Udział w targach i misjach), PI 3c (Działanie 3.7 Wzrost konkurencyjności MŚP) jest możliwe z uwagi na to, że: a) zakończono ocenę wszystkich projektów złożonych w ogłoszonych naborach, b) podpisano wszystkie umowy o dofinansowanie projektów wybranych do wsparcia, c) nie planuje się ogłaszania nowych konkursów. Tym samym dostępne środki powstałe z: rozwiązania umów o dofinansowanie, odstąpień IP od zawarcia umów z wnioskodawcami (pomimo, iż projekty pierwotnie zakwalifikowały się do wsparcia, to jednak z uwagi na różne okoliczności nie spełniły określonych wymagań konkursowych na etapie przed podpisaniem umów), jak również środki pojawiające się na etapie rozliczania projektów, mogą zostać realokowane do Działania 13.1 Infrastruktura ochrony zdrowia oraz do Działania 13.2 Infrastruktura usług społecznych, wymagających pilnej interwencji.
8.	EFRR	Oś Priorytetowa 4 Energia przyjazna środowisku	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu, Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 4 Energia przyjazna środowisku art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 235 726 266 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 10,44	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu, Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 4 Energia przyjazna środowisku art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 237 235 681 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 10,49	Zwiększenie alokacji w Działaniu 4.1 Wsparcie wykorzystania OZE (PI 4a) uzasadnione jest z punktu widzenia korzyści społecznych, ekonomicznych, środowiskowych, a także zdrowotnych. Należy bowiem wskazać, iż podejmowana w ramach Działania 4.1 interwencja przyczynia się do: - zmniejszenia opłat za energię elektryczną, - zmniejszenia kosztów wytwarzania ciepła użytkowego, - wzrostu bezpieczeństwa energetycznego, - poprawy jakości powietrza w województwie lubelskim, - ograniczenia niskiej emisji, - poprawy stanu zdrowia mieszkańców gmin na terenie województwa lubelskiego, - wzrostu świadomości mieszkańców w zakresie wykorzystania OZE. Zwiększenie udziału energii z OZE będzie miało pozytywny wpływ na bezpieczeństwo energetyczne regionu poprzez dywersyfikację źródeł energii i częściowe uniezależnienie gospodarstw domowych i budynków użyteczności publicznej od konwencjonalnych źródeł energii. Ponadto warto podkreślić, iż projekty realizowane w ramach Działania 4.1 to m.in. projekty parasolowe - tj. forma wsparcia rozwoju OZE w gospodarstwach domowych, gdzie wnioskodawcą jest gmina, a odbiorcami końcowymi, czyli użytkownikami instalacji, są właściciele gospodarstw domowych. Projekty skierowane do mieszkańców to przede wszystkim realna szansa na poprawę jakości powietrza i ograniczenie emisji w skali całego regionu. Projekty parasolowe to projekty, gdzie nie tylko ciężar organizacyjny, ale i odpowiedzialność za wdrożenie technologiczne i późniejszy monitoring leżą po stronie gminy. Inwestycje w OZE przy wsparciu ze środków unijnych i krajowych stają się bardzo opłacalnym rozwiązaniem dla gospodarstw domowych, szczególnie w obliczu transformacji energetycznej Polski, w tym ograniczania niskiej emisji z urządzeń grzewczych gospodarstw domowych. Współpraca mieszkańców z gminami może przynieść pozytywne skutki, a uzyskanie pomocy ze środków europejskich i krajowych daje wzajemne korzyści zarówno dla poszczególnych mieszkańców gminy, jak i dla samej gminy. Realokowane środki zostaną przeznaczone na wsparcie projektów, dotyczących dywersyfikacji dostaw energii oraz zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego regionu, przy wykorzystaniu jego naturalnych uwarunkowań i potencjału, zgodnie z programem wojewódzkim dotyczącym wsparcia OZE, realizującym założenia „Polityki energetycznej Polski do 2040 r.". Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej wskazują na skuteczną realizację projektów w ramach Działania 4.1. Realokowane środki przeznaczone zostaną na wsparcie projektów zgłoszonych do dofinansowania w ramach konkursu nr RPLU.04.01.00-IZ.00-06-001/19 ogłoszonego w lipcu 2019 r., wskazującym na duże potrzeby z zakresie wsparcia inwestycji OZE. Kwota dofinansowania UE wyznaczona w budżecie naboru okazała się zbyt niska wobec zgłaszanego zainteresowania. W dniu 21 kwietnia 2020 r. Zarząd Województwa Lubelskiego zwiększył dofinansowanie alokacji w ramach konkursu nr RPLU.04.01.00-IZ.00-06-001/19 i dokonał wyboru do dofinansowania 86 projektów o łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania z EFRR wynoszącej 186 226 166,63 PLN. W celu zapewnienia dofinansowania możliwie jak największej liczby projektów, Zarząd Województwa Lubelskiego jeszcze dwunastokrotnie dokonał zwiększenia alokacji w konkursie. Ostatecznie w ramach przedmiotowego konkursu, pozytywnie oceniono 197 projektów o łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania ze środków EFRR wynoszącej 500 177 288,97 PLN, z czego do dofinansowania wybranych zostało 130 projektów o łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania ze środków EFRR wynoszącej 289 551 340,42 PLN. W związku z powyższym, w ramach Działania 4.1 w konkursie nr RPLU.04.01.00-IZ.00-06-001/19 do dofinansowania pozostało jeszcze 67 projektów o łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania z EFRR wynoszącej 210 625 948,55 PLN, które zostały pozytywnie ocenione, jednakże z powodu wyczerpania dostępnej alokacji w ramach konkursu/działania nie zostały wybrane do dofinansowania.
9.	EFRR	Oś Priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu, Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 267 293 330 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 11,84	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu, Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 264 988 560 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 11,72	Zmniejszenie alokacji na PI 4b (Działanie 5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw) jest możliwe z uwagi na to, że zakończono ocenę wszystkich projektów złożonych w ogłoszonych naborach, podpisano wszystkie umowy o dofinansowanie projektów wybranych do wsparcia, nie planuje się ogłaszania nowych konkursów. Zmniejszenie alokacji na PI 4c (Działanie 5.2 Efektywność energetyczna sektora publicznego) - w ramach Działania 5.2 nie planuje się ogłoszenia konkursów ze względu na niską wartość środków pozostających w ramach Działania oraz koniec perspektywy finansowej 2014-2020. Ponadto, w ramach ogłaszanych naborów brak jest list rezerwowych (wszystkie projekty, które spełniły kryteria wyboru projektów zostały wybrane do dofinansowania), ponadto nie są realizowane i nie planuje się realizacji nowych projektów strategicznych.

10.	EFRR	Oś Priorytetowa 6 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 6 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 96 663 359 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 4,28	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 6 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 95 171 363 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 4,21	Zmniejszenie alokacji na PI 6b (Działanie 6.4 Gospodarka wodno-ściekowa) - w ramach Działania 6.4, z uwagi m.in. na pozostającą niską kwotę alokacji, a także koniec okresu programowania 2014-2020, nie planuje się ogłoszenia nowych konkursów. Ponadto, brak jest list rezerwowych (wszystkie projekty, które spełniły kryteria wyboru projektów zostały wybrane do dofinansowania). W ramach Działania 6.4 realizowanych jest 135 projektów o wartości ogółem 471 372 708,31 zł oraz wartości dofinansowania z UE 267 972 321,96 zł. Ostateczna kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów objęła dofinansowaniem wszystkie pozytywnie ocenione projekty złożone w ramach 3 ogłoszonych konkursów. Powoduje to, iż w Działaniu 6.4 średnia wartość projektu w 3 przeprowadzonych naborach wynosiła ok. 3,5 mln zł, średnia wartość dofinansowania z UE - ok. 2 mln zł, zaś średnia liczba złożonych wniosków o dofinansowanie projektu w ramach pojedynczego naboru wynosiła ok. 67 projektów. Każdy z wnioskodawców zobligowany był do przygotowania dokumentacji konkursowej, która wymaga poniesienia nakładów finansowych (studium wykonalności, dokumentacja techniczna, uzyskiwanie zezwoleń na realizację inwestycji) na średnią wartość ok. 100 000 zł. Ogłoszenie dodatkowego naboru, przy uwzględnieniu średnich kosztów przygotowania projektu, jakie dotychczas ponosili Wnioskodawcy oraz średniej liczby zainteresowanych Wnioskodawców spowodowałoby, iż koszty jakie ponieśliby Wnioskodawcy w nowo ogłoszonym konkursie (67 x100 000 zł =6 700 000 zł) byłyby niewspółmierne do możliwego ich wsparcia (6 996 118,44 zł). Ponadto, w ramach przedmiotowego Działania nie są realizowane i nie planuje się realizacji nowych projektów strategicznych. Kwota środków (1 491 996,00 euro - 6 996 118,44 zł) jest niewystarczająca, by zaspokoić potrzeby inwestycyjne w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach 2-10 tys. RLM w województwie lubelskim (zgodnie z zapisami załącznika nr 2 do V aktualizacji KPOŚK, dla województwa lubelskiego zidentyfikowano 67 potrzeb inwestycyjnych w zakresie sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków, ponadto zgodnie z zapisami załącznika nr 2 do VI aktualizacji KPOŚK, której zapisy decydować będą o możliwości pozyskiwania środków finansowych przez jednostki samorządu terytorialnego (JST) na inwestycje realizowane w latach przyszłych, w województwie lubelskim zidentyfikowano 56 aglomeracji w przedziale 2-10 tys. RLM). Wszystkie wartości wskaźników w realizowanych umowach o dofinansowanie w ramach Działania 6.4 umożliwiają osiągniecie zaplanowanej w Programie na koniec okresu programowania wartości docelowej. W związku z powyższym osiągnięcie celów na rok 2023 w ramach Działania 6.4 nie jest zagrożone. W związku z powyższym, mając na uwadze sprawną kontraktację środków w ramach RPO WL na lata 2014-2020 i zgodnie z przyjętą ścieżką na ostatnich renegocjacjach Programu, proponuje się realokację pozostających środków w ramach Działania 6.4 do Działania 13.1 Infrastruktura ochrony zdrowia, wymagającego pilnej interwencji.
11.	EFRR	Oś Priorytetowa 7 Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 7 Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 73 020 103 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 3,24	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 7 Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 72 551 863 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 3,21	Zmniejszenie alokacji na PI 6c (Działanie 7.1 Dziedzictwo kulturowe i naturalne) - niska wartość pozostających środków nie pozwala na efektywne ich rozdysponowanie w ramach Działania. Nie planuje się ogłoszenia kolejnych konkursów oraz nie planuje się dofinansowania nowych projektów strategicznych. Wszystkie wartości wskaźników w realizowanych umowach o dofinansowanie w ramach Działania 7.1 umożliwiają osiągniecie zaplanowanej w Programie na koniec okresu programowania wartości docelowej. W związku z powyższym osiągnięcie celów na rok 2023 w ramach Działania 7.1 nie jest zagrożone.
12.	EFRR	Oś Priorytetowa 8 Mobilność regionalna i ekologiczny transport	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 8 Mobilność regionalna i ekologiczny transport, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 269 733 023 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 11,95	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 8 Mobilność regionalna i ekologiczny transport, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 267 937 231 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 11,85	Zmniejszenie alokacji na PI 7b (Działanie 8.1 Regionalny układ transportowy) - w ramach Działania 8.1 zawarte zostały wszystkie umowy na realizację projektów ujętych w załączniku nr 5 Wykaz Zidentyfikowanych Projektów Pozakonkursowych do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WL. Podpisano 10 umów o dofinansowanie, z czego 8 projektów zostało już zrealizowanych. Ponadto, 2 projekty, które znajdują się w trakcie realizacji mają maksymalne 99 % dofinansowanie. Nie planuje się dofinansowania nowych projektów strategicznych. Wszystkie wartości wskaźników w realizowanych umowach o dofinansowanie w ramach Działania 8.1 umożliwiają osiągniecie zaplanowanej w Programie na koniec okresu programowania wartości docelowej. W związku z powyższym osiągnięcie celów na rok 2023 w ramach Działania 8.1 nie jest zagrożone.
13.	EFS	Oś Priorytetowa 9 Rynek pracy	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 9 Rynek pracy, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 234 165 855 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 10,38	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 9 Rynek pracy, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 234 053 406 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 10,35	Zmniejszenie alokacji na PI 8 iii, 8iv - wolne środki zostaną realokowane na PI 9iv, Działanie 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne. Szczegółowe informacje, dotyczące przedmiotowej realokacji zostały wskazane w dokumencie pn. Propozycje zmiany RPO WL 2014-2020 do renegocjacji – Europejski Fundusz Społeczny, stanowiącym zał. nr 2 do wykazu zmian.
14.	EFS	Oś Priorytetowa 10 Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 10 Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian , art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 41 365 337 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 1,83	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 10 Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian , art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 40 166 134 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 1,77	Zmniejszenie alokacji na PI 8v, 8vi - wolne środki zostaną realokowane na PI 9iv, Działanie 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne. Szczegółowe informacje, dotyczące przedmiotowej realokacji zostały wskazane w dokumencie pn. Propozycje zmiany RPO WL 2014-2020 do renegocjacji – Europejski Fundusz Społeczny, stanowiącym zał. nr 2 do wykazu zmian.
15.	EFS	Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 155 224 347 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 6,88	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 157 873 323 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 6,98	Zwiększenie alokacji na PI 9iv (Działanie 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne) wynika przede wszystkim z faktu, że w ramach interwencji zrealizowany zostanie projekt pozakonkursowy „Lubelskie pomaga Ukrainie". Grupę docelową projektu będą stanowiły osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. W ramach projektu realizowane będzie wsparcie socjalno-bytowe oraz działania długofalowe w zakresie integracji uchodźców z Ukrainy w regionie. Wartość dofinansowania projektu w ramach środków UE wynosi 3 999 952,50 PLN. Beneficjentem projektu jest Województwo Lubelskie / Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublinie. Zmiany RPO WL 2014-2020, dotyczące wsparcia dla uchodźców z Ukrainy zostały uzgodnione z Komisją Europejską. Szczegółowe informacje, dotyczące realokacji środków na Oś 11 zostały wskazane w dokumencie pn. Propozycje zmiany RPO WL 2014-2020 do renegocjacji – Europejski Fundusz Społeczny, stanowiącym zał. nr 2 do wykazu zmian.

16.	EFS	Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 112 378 145 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 4,98	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 111 897 737 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 4,95 dodanie wskaźnika rezultatu: Liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności zmarginalizowane takie jak Romowie), które uzyskały umiejętności lub kompetencje po opuszczeniu programu	Zmniejszenie alokacji na PI 10i, 10iii, 10iv - wolne środki zostaną realokowane na PI 9iv, Działanie 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne. Szczegółowe informacje, dotyczące przedmiotowej realokacji zostały wskazane w dokumencie pn. Propozycje zmiany RPO WL 2014-2020 do renegocjacji – Europejski Fundusz Społeczny, stanowiącym zał. nr 2 do wykazu zmian.
					Zwiekszenie alokacji na PI 9a: 1) Działanie 13.1 Infrastruktura ochrony zdrowia: Mając na uwadze sprawną i efektywną kontraktację środków w ramach RPO WL na lata 2014-2020, kwota wolnych środków pozostających w ramach wskazanych Działań, zostanie realokowana do Działania 13.1 Infrastruktura ochrony zdrowia (PI 9a), wymagającego pilnej interwencji, celem wsparcia projektu, który służyć będzie budowie silnego, dobrze zorganizowanego, wydolnego systemu ochrony zdrowia oraz który przyczyni się do zwiększenia dostępności, jakości oraz skuteczności udzielania świadczeń zdrowotnych, realizowanych w ramach publicznego systemu opieki zdrowotnej, a także zwiększy skuteczność reagowania w sytuacjach kryzysowych, w tym m.in. podczas konfliktu zbrojnego, toczącego się na terenie Ukrainy. Środki zostaną przeznaczone na realizację zidentyfikowanego strategicznego przedsięwzięcia, istotnego dla wzmocnienia infrastruktury ochrony zdrowia w województwie lubelskim, tj. projektu Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie pn. „Utworzenie systemu zabiegowo-anestezjologicznego w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie", który jest uwzględniony na liście przedsięwzięć o priorytetowym znaczeniu dla realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.). Przedsięwzięcie to wykazuje pełną gotowość realizacyjną – Wnioskodawca posiada pełną dokumentację projektową oraz zezwolenia, przez co jest gotowy do niezwłocznej realizacji projektu, co w konsekwencji przyczyni się do sprawnego działania w poprawie dostępności do świadczeń medycznych. IZ RPO planuje procedować przedmiotową inwestycję w trybie standardowej ścieżki realizacji projektów z zakresu ochrony zdrowia w ramach RPO WL. Realizacja przedsięwzięcia została uzgodniona z Komisją Europejską. Niniejsza inwestycja znajduje także uzasadnienie w obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego, podyktowanej konfliktem zbrojnym, mającym miejsce w Ukrainie. Według danych z dnia 18 maja 2022 r., podanych przez Straż Graniczną, od 24 lutego 2022 r., czyli od dnia początku konfliktu zbrojnego na terenie Ukrainy, granicę polsko—ukraińską przekroczyło 3,442 mln uchodźców z Ukrainy. Jak podaje Organizacja Narodów Zjednoczonych, łącznie Ukrainę od 24 lutego 2022 r. opuściło już ponad 6,27 mln osób. Ponadto, wg danych z dnia 17 maja 2022 r. podanych przez Urząd Miasta Lublin, ponad 10 tys. osób z Ukrainy znalazło schronienie w mieście Lublin, nadano 8 123 numerów PESEL. Podczas działań wojennych trwających w Ukrainie prowadzone są ataki na infrastrukturę społeczną, w tym szpitale. Ma to znaczący wpływ na zwiększenie liczby pacjentów w szpitalach na terenie Województwa Lubelskiego, ponieważ duża grupa osób z Ukrainy poszukuje najbliższego od granicy państwa podmiotu leczniczego, który wykonuje wysokospecjalistyczne usługi medyczne. Przedłużający się stan wojny wydłuża dla obywateli Ukrainy dostępność do służby zdrowia. Uchodźcy już dzisiaj zgłaszają potrzeby medyczne w onkologii, ortopedii, ginekologii, które w chwili obecnej zarówno w Polsce, jak i w Ukrainie nie mogą być wykonane jako tzw. zabiegi planowe. Mając na uwadze powyższe, należy spodziewać się większej liczby pacjentów w placówkach medycznych, co spowoduje niewątpliwie zwiększenie okresu oczekiwania na udzielenie świadczenia opieki zdrowotnej. Wzrastająca liczba pacjentów będzie więc dużym obciążeniem dla służby zdrowia. W związku z powyższym pomoc na rzecz uchodźców musi, poza wsparciem socjalno-bytowym czy wsparciem w zakresie integracji społecznej, dotyczyć także udzielania świadczeń opieki zdrowotnej, w tym diagnostycznych i zabiegowych. Wg danych Narodowego Funduszu Zdrowia (Oddział w Lublinie) na dzień 17 maja 2022 r. na terenie województwa lubelskiego hospitalizowanych było 119 uchodźców z Ukrainy (w tym 36 dzieci). Szpitale z województwa lubelskiego zaangażowane są także w medyczną pomoc doraźną. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SPZOZ w Lublinie, mając na uwadze trudną sytuację w Ukrainie włączył się w akcję doraźnej pomocy, co przekłada się na dostępność personelu i usług medycznych. Personel medyczny Szpitala, przy współudziale wolontariuszy z innych placówek – osób z wykształceniem medycznym, udziela świadczeń medycznych w zakresie: porady medycznej, zaopatrywania ran, zmiany opatrunków, pomiaru temperatury ciała, pomiaru ciśnienia tętniczego krwi, pomiaru poziomu cukru we krwi, wykonania i wstępnej oceny Ekg, udzielania informacji dotyczącej uzyskania innych świadczeń zdrowotnych. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im.

17.	EFRR	Oś Priorytetowa 13 Infrastruktura społeczna	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 13 Infrastruktura społeczna, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 244 914 958 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 10,85	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 13 Infrastruktura społeczna, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 257 230 306 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 11,37	Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie jest największym szpitalem w regionie i świadczy wysokospecjalistyczne usługi medyczne, w tym o profilu zabiegowym. Ponadto, należy wziąć pod uwagę umiejscowienie szpitala na mapie regionu – w mieście Lublin, który jest blisko wschodniej granicy i jest najbliżej położonym miastem wojewódzkim. Mając powyższe na względzie można przyjąć założenie, iż właśnie tutaj będą w pierwszej kolejności trafiały osoby potrzebujące specjalistycznej opieki. Przedsięwzięcie to w obecnej sytuacji gospodarczo-politycznej ma istotne znaczenie, a jego skuteczna realizacja pozwoli na udzielenie pomocy medycznej osobom poszkodowanym na skutek toczącego się konfliktu. Należy spodziewać się, iż wśród pacjentów hospitalizowanych na oddziałach intensywnej terapii i anestezjologii w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie będą przebywały zarówno osoby z województwa lubelskiego, jak również obywatele Ukrainy. Jeszcze przed wybuchem wojny w Ukrainie Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie był już rozpoznawalny i identyfikowalny dla obywateli Ukrainy, ponieważ obywatele Ukrainy leczyli się już w szpitalu w różnych zakresach medycyny. Dodatkowo, w obecnej bardzo trudnej sytuacji związanej z konfliktem w Ukrainie zauważalny jest istotnie zwiększony ruch komunikacyjny, związany z migracją osób. Istotne znaczenie ma fakt, iż granica Polski z Ukrainą wynosi ponad 535 km i przebiega w 296 km w województwie lubelskim. Na granicy Polski i Ukrainy znajduje się czternaście przejść granicznych – osiem drogowych, z czego 4 znajdują się w województwie lubelskim oraz sześć kolejowych, z czego 3 znajdują się w województwie lubelskim. Konsekwencją tego mogą być wypadki komunikacyjne na lubelskich trasach m.in. S19 i S12, czego wynikiem będzie konieczność świadczenia pomocy medycznej poszkodowanym, m.in. przez Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie. 2) Działanie 13.2 Infrastruktura usług społecznych: Sytuacja związana z szerokim napływem osób uciekających z Ukrainy przed działaniami wojennymi wymaga konieczności zabezpieczenia podstawowych usług społecznych, zwłaszcza w zakresie opieki nad matką i dzieckiem (osoby te stanowią największy odsetek wśród uchodźców z Ukrainy – ponad 90% wszystkich uchodźców). Według danych z dnia 18 maja 2022 r., podanych przez Straż Graniczną, od 24 lutego 2022 r., czyli od dnia początku konfliktu zbrojnego na terenie Ukrainy, granicę polsko—ukraińską przekroczyło 3,442 mln uchodźców z Ukrainy. Jak podaje Organizacja Narodów Zjednoczonych, łącznie Ukrainę od 24 lutego 2022 r. opuściło już ponad 6,27 mln osób. Ponadto, wg danych z dnia 17 maja 2022 r. podanych przez Urząd Miasta Lublin, ponad 10 tys. osób z Ukrainy znalazło schronienie w mieście Lublin, nadano 8 123 numerów PESEL, zarejestrowano 1099 pracowników z Ukrainy, przygotowano 38 miejsc w lubelskich żłobkach, przyjęto 426 dzieci do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, zapisano 1483 uczniów do szkół podstawowych i ponadpodstawowych, przyjęto 279 uczniów do jednostek oświatowych prowadzonych przez inne podmioty. Mając na względzie kontynuację i spójność dotychczas podejmowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WL 2014-2020 działań na rzecz pomocy uchodźcom z Ukrainy, a także zgłoszoną przez Komisję Europejską w kontaktach roboczych konieczność uwzględnienia w RPO WL 2014-2020 wsparcia infrastrukturalnego dla uchodźców z Ukrainy, konieczne jest zwiększenie alokacji w Działaniu 13.2 Infrastruktura usług społecznych (PI 9a), celem umożliwienia realizacji projektu współfinasowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, ukierunkowanego na wsparcie na rzecz uchodźców z Ukrainy w zakresie infrastruktury niezbędnej do integracji społecznej oraz wsparcia socjalno-bytowego dla osób uciekających z terenu Ukrainy, przebywających w województwie lubelskim (mieszkania wspomagane). W związku z powyższym, proponuje się realokację środków z Działania 3.7 Wzrost konkurencyjności MŚP (PI 3c) do Działania 13.2 Infrastruktura usług społecznych (PI 9a), aby dofinansować realizację nowego projektu pozakonkursowego, realizowanego przez Województwo Lubelskie/Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie pn. „Lubelskie Pomaga Ukrainie – Utworzenie tymczasowego miejsca pobytu w Zamościu przy ul. Zagłoby 8". W ramach projektu zaplanowano adaptację budynku mieszczącego się przy ul. Zagłoby 8 w Zamościu na potrzeby utworzenia tymczasowego miejsca pobytu i wsparcia dla osób uciekających z Ukrainy w wyniku działań wojennych po 24 lutego 2022 r. Obiekt jest własnością Samorządu Województwa Lubelskiego i obecnie nie jest użytkowany. Zaplanowano utworzenie ok. 10 mieszkań, w szczególności na potrzeby kobiet z dziećmi. Zostaną utworzone i odpowiednio wyposażone odrębne mieszkania wraz z aneksami kuchennymi i łazienkami. Ponadto, w obiekcie planuje się utworzenie i wyposażenie m.in.: sali do zabaw dla dzieci, świetlicy integracyjnej, multimedialnej sali spotkań, pralni wraz z suszarnią, a także gabinetów dla specjalistów świadczących wsparcie dla uczestników projektu (np. psycholog, pedagog, prawnik, doradca zawodowy, tłumacz języka, itd.). Obiekt będzie dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wyodrębnione mieszkania zostaną wyposażone w meble (m.in. łóżka, stoły, krzesła, szafy, szafki, sprzęty RTV i AGD), a przestrzeń wokół budynku zostanie odpowiednio zagospodarowana, m.in. przez zamontowanie ławek, utworzenie placu zabaw dla dzieci, budowę altany. Zostaną posadzone drzewa/krzewy/kwiaty oraz posiana trawa. W obiekcie będą świadczone komplementarne usługi wsparcia w ramach projektu Lubelskie pomaga Ukrainie, realizowanego w Działaniu 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne (EFS), polegające na udzielaniu pomocy m.in. przez: psychologa, prawnika, pedagoga, doradcy zawodowego, pośrednika pracy, opiekuna nad dziećmi, tłumacza języka polskiego i ukraińskiego, doradcy do załatwiania spraw życia codziennego. Działania zaplanowane w projekcie są zgodne z ideą deinstytucjonalizacji, która zakłada rozwój usług wzmacniających samodzielność w oparciu o indywidualne potrzeby i poczucie podmiotowości jednostki. Komplementarny do interwencji szeroki wachlarz usług doradczych będzie służył dopasowaniu form wsparcia do indywidualnej sytuacji osób zamieszkujących i korzystających z obiektu, wraz z uwzględnieniem członków ich rodzin (np. dzieci wymagających opieki). Zmiany RPO WL 2014-2020, dotyczące wsparcia dla uchodźców z Ukrainy zostały uzgodnione z Komisją Europejską.
18.	EFRR	Oś Priorytetowa 14 Pomoc techniczna	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 14 Pomoc techniczna, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 84 424 084 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 3,74	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 14 Pomoc techniczna, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 83 567 168 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 3,69	W związku z koniecznością zapewnienia w sytuacji nadzwyczajnej wsparcia, zaspokającego podstawowe potrzeby dla osób uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. IZ uzyskała zgodę Ministra Finansów na nadkontraktację środków - pismo z dnia 22.04.2022 r., znak IP8.9011.346.2022 na kwotę **856 916,00 EUR**, zabezpieczeniem są oszczędności na Działaniu 14.1 *Pomoc techniczna* . Środki z pomocy technicznej zostana realokowane do Działania 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne, w ramach którego zrealizowany jest projekt pozakonkursowy „Lubelskie pomaga Ukrainie". Pozostałe na Pomocy Technicznej środki finansowe pozwolą na zapewnienie niezbędnych warunków pracy oraz poziomu zatrudnienia w instytucjach zaangażowanych w realizację RPO WL w latach 2014-2020, gwarantujących skuteczną realizację Programu.
19.	EFRR	Nowa Oś Priorytetowa 15 Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 15 Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 25 869 627 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 1,15	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, Wiersz: Oś Priorytetowa 15 Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** Kolumna: Wsparcie UE (EUR): 30 853 207 Kolumna: Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego %: 1,36	Zwiększenie alokacji na Oś Priorytetową 15 wynika z uwzględnienia środków z II transzy instrumentu REACT-EU.
20.	EFRR	Nowa Oś Priorytetowa 15 Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** SUMA EFRR - 1 603 400 406,**71,03%** SUMA EFRR REACT EU - 25 999 625, **1,16%** SUMA EFS - 627 557 768, **27,81%** SUMA RPO - **2 230 958 174**, 100,00%	**1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu,Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020, art. 27 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 lit. a CRP** SUMA EFRR - 1 603 400 406,**70,89%** SUMA EFRR REACT EU - 25 999 625, **1,37%** SUMA EFS - 627 557 768, **27,74%** SUMA RPO - **2 261 941 379,** 100,00%	Zmiany wynikają z uwzględnienia środków z II transzy instrumentu REACT-EU.

21.	EFRR	REACT-EU	**Rozdział 3 PLAN FINANSOWY PROGRAMU OPERACYJNEGO (art. 96 ust. 2 akapit pierwszy lit. d) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013) Tabela: Tabela przedstawiająca całkowitą kwotę środków finansowych przewidzianych jako wkład każdego z funduszy do programu, w podziale na lata i kategorie regionów ze wskazaniem wysokości rezerwy wykonania (EUR) - art. 96 ust. 2 lit. d) ppkt. (i) CRP**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi.**	Zmiany wynikają z uwzględnienia środków z II transzy instrumentu REACT-EU.
22.	EFS/EFRR	wszystkie Osie Priorytetowe	**Rozdział 3 PLAN FINANSOWY PROGRAMU OPERACYJNEGO (art. 96 ust. 2 akapit pierwszy lit. d) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013) Tabela: Plan finansowy programu operacyjnego (EUR) - art. 96 ust. 2 lit. d) ppkt. (ii) CRP**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi.**	Zmiany w tabelach finansowych są następstwem realokacji środków pomiędzy Osiami Priorytetowymi Programu, a także uwzględnienia środków z II transzy instrumentu REACT-EU.
23.	EFS/EFRR	wszystkie Osie Priorytetowe	**Rozdział 3 PLAN FINANSOWY PROGRAMU OPERACYJNEGO (art. 96 ust. 2 akapit pierwszy lit. d) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013) Tabela: Plan finansowy w podziale na osie priorytetowe, fundusze, kategorie regionu i cele tematyczne (EUR) - art. 96 ust. 2 lit. d) ppkt. (ii) CRP**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi.**	Zmiany w tabelach finansowych są następstwem realokacji środków pomiędzy Osiami Priorytetowymi Programu, a także uwzględnienia środków z II transzy instrumentu REACT-EU.
24.	EFS/EFRR	wszystkie Osie Priorytetowe	**Rozdział 3 PLAN FINANSOWY PROGRAMU OPERACYJNEGO (art. 96 ust. 2 akapit pierwszy lit. d) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013) Tabela: Szacunkowa kwota wsparcia, która ma być wykorzystana na cele związane ze zmianami klimatu- art. 27 ust. 6 CPR**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi.**	Zmiany w tabelach finansowych są następstwem realokacji środków pomiędzy Osiami Priorytetowymi Programu.
25.	EFS/EFRR	wszystkie Osie Priorytetowe	**Rozdział 4 ZINTEGROWANE PODEJŚCIE DO ROZWOJU TERYTORIALNEGO (podstawa: art. 96 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013) Tabela: Zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich - szacunkowa alokacja wsparcia z EFRR i szacunkowa alokacja EFS - art. 96 ust. 3 lit. b CRP**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi.**	Zmiany w tabelach finansowych są następstwem realokacji środków pomiędzy Osiami Priorytetowymi Programu.
26.	EFS/EFRR	wszystkie Osie Priorytetowe	**Rozdział 4 ZINTEGROWANE PODEJŚCIE DO ROZWOJU TERYTORIALNEGO (podstawa: art. 96 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013) Tabela: Szacunkowa alokacja finansowa na ZIT inne niż wymienione w pkt. 4.2 - art. 96 ust. 3 lit. c CRP**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi.**	Zmiany w tabelach finansowych są następstwem realokacji środków pomiędzy Osiami Priorytetowymi Programu.
27.	EFS/EFRR	wszystkie Osie Priorytetowe	**Rozdział 12.2, tabela Ramy wykonania dla programu operacyjnego, art. 96 ust. 2 lit. e CRP**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi.**	Tabela automatycznie generowana przez system SFC2014, zawiera zmiany w zakresie ram wykonania, które wykazane zostały w w zmianach objętych modyfikacją (Osie Priorytetowe EFRR i EFS).

Wykaz zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 - Notyfikacja EFS					
Numer zmiany	**EFS/EFRR**	**Oś priorytetowa**	**Obecne brzmienie RPO WL 2014-2020**	**Propozycja zmiany RPO (propozycja powinna zawierać zmianę konkretnych zapisów RPO, z podaniem części RPO, sekcji)**	**Uzasadnienie**
1.	EFS	Oś Priorytetowa 9 Rynek pracy	**KATEGORIE INTERWENCJI, rozdział 2.A.9, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (vi); Wymiar 1 Zakres interwencji Wymiar 2 Forma finansowania Wymiar 3 Typ terytorium Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania Wymiar 6 EFS secondary theme**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi, w tym w zakresie KI.**	Zmiany w zakresie KI we wszystkich wymiarach wynikają z realokacji środków między Osiami Priorytetowymi oraz dostosowania wartości wydatków na kategoriach do faktycznie zakontraktowanych. Uzasadnienie realokacji pomiędzy Osiami Priorytetowymi zostało zawarte w zmianach objętych modyfikacją (rozdziały ogólne). W zmianie wartości KI zawierają się zmiany podlegające notyfikacji, wynikające z dokonanych już w ramach aktualizacji SZOOP RPO WL 2014-2020 realokacji środków pomiędzy Działaniami w ramach jednej Osi Priorytetowej i jednego Celu Tematycznego (informacja nt. dokonanych już realokacji została zawarta w zał. 3 do wykazu zmian). Jeśli chodzi o wymiar *Terytorialne mechanizmy wdrażania* , zmiana obejmuje realokację w ramach Osi Priorytetowej z Działania 9.7, dedykowanego ZIT na Działanie 9.3. Wolne środki, pozostające na Działaniu 9.7 /powstałe z oszczędności na projektach/ zostaną przeniesione na Działanie 9.3, w ramach którego wartość rozstrzygniętego konkursu RPLU.09.03.00-IZ.00-06-001/21 przewyższa dostępną alokację, celem zakontraktowania projektów objętych listą rankingową do dofinansowania.
2.	EFS	Oś Priorytetowa 10 Adaptacyjność przedsiebiorstw i pracowników do zmian	**KATEGORIE INTERWENCJI, rozdział 2.A.9, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (vi); Wymiar 1 Zakres interwencji Wymiar 2 Forma finansowania Wymiar 3 Typ terytorium Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania Wymiar 6 EFS secondary theme**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi, w tym w zakresie KI.**	Zmiany w zakresie KI we wszystkich wymiarach wynikają z realokacji środków między Osiami Priorytetowymi oraz dostosowania wartości wydatków na kategoriach do faktycznie zakontraktowanych. Uzasadnienie realokacji pomiędzy Osiami Priorytetowymi zostało zawarte w zmianach objętych modyfikacją (rozdziały ogólne).
3.	EFS	Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne	**KATEGORIE INTERWENCJI, rozdział 2.A.9, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (vi); Wymiar 1 Zakres interwencji Wymiar 2 Forma finansowania Wymiar 3 Typ terytorium Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania Wymiar 6 EFS secondary theme**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi, w tym w zakresie KI.**	Zmiany w zakresie KI we wszystkich wymiarach wynikają z realokacji środków między Osiami Priorytetowymi oraz dostosowania wartości wydatków na kategoriach do faktycznie zakontraktowanych. Uzasadnienie realokacji pomiędzy Osiami Priorytetowymi zostało zawarte w zmianach objętych modyfikacją (rozdziały ogólne). W zmianie wartości KI zawierają się zmiany podlegające notyfikacji, wynikające z dokonanych już w ramach aktualizacji SZOOP RPO WL 2014-2020 realokacji środków pomiędzy Działaniami w ramach jednej Osi Priorytetowej i jednego Celu Tematycznego (informacja nt. dokonanych już realokacji została zawarta w zał. 3 do wykazu zmian). Jeśli chodzi o wymiar *Terytorialne mechanizmy wdrażania* , zmiana obejmuje realokację w ramach Osi Priorytetowej z Działania 11.4, dedykowanego ZIT na Działanie 11.1. Środki pozostające na Działaniu 11.4 (oszczędności powstałe w ramach realizowanych projektów) nie będą mogły być ponownie wykorzystane w ramach tego Działania. Jednocześnie, biorąc pod uwagę ogłoszony w 2020 r. w Działaniu 11.1 nabór w trybie konkursowym, w tym liczbę złożonych wniosków pozytywnie ocenionych, które nie mogły uzyskać dofinansowania z uwagi na wyczerpanie alokacji na Działaniu 11.1, założyć można, iż środki realokowane zostaną wykorzystane w ramach tego naboru. Realokacja przyczyni się do bardziej efektywnej realizacji celów końcowych RPO WL na lata 2014-2020 w zakresie EFS oraz pełnego wykorzystania alokacji przeznaczonej dla poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych.

4.	EFS	Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	**KATEGORIE INTERWENCJI, rozdział 2.A.9, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (vi): Wymiar 1 Zakres interwencji Wymiar 2 Forma finansowania Wymiar 3 Typ terytorium Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania Wymiar 6 EFS secondary theme**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi, w tym w zakresie KI.**	Zmiany w zakresie KI we wszystkich wymiarach wynikają z realokacji środków między Osiami Priorytetowymi oraz dostosowania wartości wydatków na kategoriach do faktycznie zakontraktowanych. Uzasadnienie realokacji pomiędzy Osiami Priorytetowymi zostało zawarte w zmianach objętych modyfikacją (rozdziały ogólne). W zmianie wartości KI zawierają się zmiany podlegające notyfikacji, wynikające z dokonanych już w ramach aktualizacji SZOOP RPO WL 2014-2020 realokacji środków pomiędzy Działaniami w ramach jednej Osi Priorytetowej i jednego Celu Tematycznego (informacja nt. dokonanych już realokacji została zawarta w zał. 3 do wykazu zmian).
5.	EFS	Os Priorytetowa 14 Pomoc techniczna	**KATEGORIE INTERWENCJI, rozdział 2.A.9, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (vi): Wymiar 1 Zakres interwencji Wymiar 2 Forma finansowania Wymiar 3 Typ terytorium**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi, w tym w zakresie KI.**	Zmiany w zakresie KI we wszystkich wymiarach wynikają z realokacji środków między Osiami Priorytetowymi oraz dostosowania wartości wydatków na kategoriach do faktycznie zakontraktowanych. Uzasadnienie realokacji pomiędzy Osiami Priorytetowymi zostało zawarte w zmianach objętych modyfikacją (rozdziały ogólne).

Wykaz zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 - Notyfikacja EFRR					
Numer zmiany	**EFS/EFRR**	**Oś priorytetowa**	**Obecne brzmienie RPO WL 2014-2020**	**Propozycja zmiany RPO (propozycja powinna zawierać zmianę konkretnych zapisów RPO, z podaniem części RPO, sekcji)**	**Uzasadnienie**
1.	EFRR	Oś Priorytetowa 1 Badania i innowacje	**KATEGORIE INTERWENCJI, rozdział 2.A.1, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (vi), KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ, Wymiar 1 Zakres interwencji Wymiar 2 Forma finansowania Wymiar 3 Typ terytorium Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania Wymiar 5 CT (EFRR/FS)**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi, w tym w zakresie KI.**	Zmiany w zakresie KI we wszystkich wymiarach wynikają z realokacji środków między Osiami Priorytetowymi oraz dostosowania wartości wydatków na kategoriach do faktycznie zakontraktowanych. Uzasadnienie realokacji pomiędzy Osiami Priorytetowymi zostało zawarte w zmianach objętych modyfikacją (rozdziały ogólne).
2.	EFRR	Oś Priorytetowa 2 Cyfrowe Lubelskie	**KATEGORIE INTERWENCJI, rozdział 2.A.2, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (vi), KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ Wymiar 1 Zakres interwencji Wymiar 2 Forma finansowania Wymiar 3 Typ terytorium Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania Wymiar 5 CT (EFRR/FS)**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi, w tym w zakresie KI.**	Zmiany w zakresie KI we wszystkich wymiarach wynikają z realokacji środków między Osiami Priorytetowymi oraz dostosowania wartości wydatków na kategoriach do faktycznie zakontraktowanych. Uzasadnienie realokacji pomiędzy Osiami Priorytetowymi zostało zawarte w zmianach objętych modyfikacją (rozdziały ogólne).
3.	EFRR	Oś Priorytetowa 3 Konkurencyjność przedsiębiorstw	**KATEGORIE INTERWENCJI, rozdział 2.A.3, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (vi), KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ, Wymiar 1 Zakres interwencji Wymiar 2 Forma finansowania Wymiar 3 Typ terytorium Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrazania Wymiar 5 CT (EFRR/FS)**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi, w tym w zakresie KI.**	Zmiany w zakresie KI we wszystkich wymiarach wynikają z realokacji środków między Osiami Priorytetowymi oraz dostosowania wartości wydatków na kategoriach do faktycznie zakontraktowanych. Uzasadnienie realokacji pomiędzy Osiami Priorytetowymi zostało zawarte w zmianach objętych modyfikacją (rozdziały ogólne). Ponadto, zmiany KI dotyczą realokacji środków w ramach Osi Priorytetowej pomiędzy Instrumentami Finansowymi tzn. część środków przeznaczonych na wejścia kapitałowe zasili produkt w postaci pożyczek dla przedsiębiorców.
4.	EFRR	Oś Priorytetowa 4 Energia przyjazna środowisku	**KATEGORIE INTERWENCJI, rozdział 2.A.4, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (vi), KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ Wymiar 1 Zakres interwencji Wymiar 2 Forma finansowania Wymiar 3 Typ terytorium Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrazania Wymiar 5 CT (EFRR/FS)**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi, w tym w zakresie KI.**	Zmiany w zakresie KI we wszystkich wymiarach wynikają z realokacji środków między Osiami Priorytetowymi oraz dostosowania wartości wydatków na kategoriach do faktycznie zakontraktowanych. Uzasadnienie realokacji pomiędzy Osiami Priorytetowymi zostało zawarte w zmianach objętych modyfikacją (rozdziały ogólne). W zmianie wartości KI zawierają się zmiany podlegające notyfikacji, wynikające z dokonanych już w ramach aktualizacji SZOOP RPO WL 2014-2020 realokacji środków pomiędzy Działaniami w ramach jednej Osi Priorytetowej i jednego Celu Tematycznego (informacja nt. dokonanych już realokacji została zawarta w zał. 3 do wykazu zmian).

5.	EFRR	Oś Priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	**KATEGORIE INTERWENCJI, rozdział 2.A.5, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (vi), KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJji Wymiar 1 Zakres interwencji Wymiar 2 Forma finansowania Wymiar 3 Typ terytorium Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrazania Wymiar 5 CT (EFRR/FS)**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi, w tym w zakresie KI.**	Zmiany w zakresie KI we wszystkich wymiarach wynikają z realokacji środków między Osiami Priorytetowymi oraz dostosowania wartości wydatków na kategoriach do faktycznie zakontraktowanych. Uzasadnienie realokacji pomiędzy Osiami Priorytetowymi zostało zawarte w zmianach objętych modyfikacją (rozdziały ogólne). W zmianie wartości KI zawierają się zmiany podlegające notyfikacji, wynikające z dokonanych już w ramach aktualizacji SZOOP RPO WL 2014-2020 realokacji środków pomiędzy Działaniami w ramach jednej Osi Priorytetowej i jednego Celu Tematycznego (informacja nt. dokonanych już realokacji została zawarta w zał. 3 do wykazu zmian).
6.	EFRR	Oś Priorytetowa 6 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	**KATEGORIE INTERWENCJI, rozdział 2.A.6, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (vi), KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ, Wymiar 1 Zakres interwencji Wymiar 2 Forma finansowania Wymiar 3 Typ terytorium Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrazania Wymiar 5 CT (EFRR/FS)**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi, w tym w zakresie KI.**	Zmiany w zakresie KI we wszystkich wymiarach wynikają z realokacji środków między Osiami Priorytetowymi oraz dostosowania wartości wydatków na kategoriach do faktycznie zakontraktowanych. Uzasadnienie realokacji pomiędzy Osiami Priorytetowymi zostało zawarte w zmianach objętych modyfikacją (rozdziały ogólne).
7.	EFRR	Oś Priorytetowa 7 Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego	**KATEGORIE INTERWENCJI, rozdział 2.A.7, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (vi), KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ, Wymiar 1 Zakres interwencji Wymiar 2 Forma finansowania Wymiar 3 Typ terytorium Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrazania Wymiar 5 CT (EFRR/FS)**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi, w tym w zakresie KI.**	Zmiany w zakresie KI we wszystkich wymiarach wynikają z realokacji środków między Osiami Priorytetowymi oraz dostosowania wartości wydatków na kategoriach do faktycznie zakontraktowanych. Uzasadnienie realokacji pomiędzy Osiami Priorytetowymi zostało zawarte w zmianach objętych modyfikacją (rozdziały ogólne).
8.	EFRR	Oś Priorytetowa 8 Mobilność regionalna i ekologiczny transport	**KATEGORIE INTERWENCJI, rozdział 2.A.8, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (vi), KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ, Wymiar 1 Zakres interwencji Wymiar 2 Forma finansowania Wymiar 3 Typ terytorium Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania Wymiar 5 CT (EFRR/FS)**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi, w tym w zakresie KI.**	Zmiany w zakresie KI we wszystkich wymiarach wynikają z realokacji środków między Osiami Priorytetowymi oraz dostosowania wartości wydatków na kategoriach do faktycznie zakontraktowanych. Uzasadnienie realokacji pomiędzy Osiami Priorytetowymi zostało zawarte w zmianach objętych modyfikacją (rozdziały ogólne).

9.	EFRR	Oś Priorytetowa 13 Infrastruktura społeczna	**KATEGORIE INTERWENCJI, rozdział 2.A.13, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (vi), KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ, Wymiar 1 Zakres interwencji Wymiar 2 Forma finansowania Wymiar 3 Typ terytorium Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania Wymiar 5 CT (EFRR/FS)**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi, w tym w zakresie KI.**	Zmiany w zakresie KI we wszystkich wymiarach wynikają z realokacji środków między Osiami Priorytetowymi oraz dostosowania wartości wydatków na kategoriach do faktycznie zakontraktowanych. Uzasadnienie realokacji pomiędzy Osiami Priorytetowymi zostało zawarte w zmianach objętych modyfikacją (rozdziały ogólne). W zmianie wartości KI zawierają się zmiany podlegające notyfikacji, wynikające z dokonanych już w ramach aktualizacji SZOOP RPO WL 2014-2020 realokacji środków pomiędzy Działaniami w ramach jednej Osi Priorytetowej i jednego Celu Tematycznego (informacja nt. dokonanych już realokacji została zawarta w zał. 3 do wykazu zmian).
10.	EFRR	**Nowa Oś Priorytetowa 15 Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego**	**KATEGORIE INTERWENCJI, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (vi), KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ, Wymiar 1 Zakres interwencji Wymiar 2 Forma finansowania Wymiar 3 Typ terytorium Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania Wymiar 5 CT (EFRR/FS)**	**W załączeniu - odrębny plik (zał. 4 do wykazu zmian) ze zaktualizowanymi tabelami finansowymi, w tym w zakresie KI.**	Zmiany w zakresie KI wynikają z uwzględnienia w alokacji na Oś Priorytetową 15 środków z II transzy instrumentu REACT-EU.

Wykaz zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 - Osie Priorytetowe EFS					
Numer zmiany	**EFS/EFRR**	**Oś priorytetowa**	**Obecne brzmienie RPO WL 2014-2020**	**Propozycja zmiany RPO (propozycja powinna zawierać zmianę konkretnych zapisów RPO, z podaniem części RPO, sekcji)**	**Uzasadnienie**
1.	EFS	Oś Priorytetowa 9 Rynek Pracy	**PI 8i dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Grupę docelową wsparcia stanowią: -soby bezrobotne (w tym zarejestrowane w urzędzie pracy jako bezrobotne) i bierne za-wodowo, w tym: ososby starsze (w wieku 50 lat i więcej), kobiety, osoby z niepełnospraw-nościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach(co najmniej 60% uczestników projektów będą stanowiły osoby z ww. grup), - osoby bezrobotne nienależące do grup wskazanych powyżej (liczba osób z tej grupy nie przekroczy 20% ogólnej liczby bezrobotnych objętych wsparciem), - imigranci (w tym osoby polskiego pochodzenia), reemigranci, osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny, tzw. ubodzy pracujący, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujący w ramach umów cywilno-prawnych (liczba osób zaliczających się do wymienionych grup nie może przekraczać 40% ogółu uczestników projektów).	**PI 8i dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Grupę docelową wsparcia stanowią: -soby bezrobotne (w tym zarejestrowane w urzędzie pracy jako bezrobotne) i bierne za-wodowo, w tym: osoby starsze (w wieku 50 lat i więcej), kobiety, osoby z niepełnospraw-nościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach(co najmniej 60% uczestników projektów będą stanowiły osoby z ww. grup), - osoby bezrobotne nienależące do grup wskazanych powyżej (liczba osób z tej grupy nie przekroczy 20% ogólnej liczby bezrobotnych objętych wsparciem), - imigranci (w tym osoby polskiego pochodzenia), reemigranci, osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny, tzw. ubodzy pracujący, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujący w ramach umów cywilno-prawnych (liczba osób zaliczających się do wymienionych grup nie może przekraczać 40% ogółu uczestników projektów), **- osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.**	Rozszerzenie grupy docelowej o osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r., które będą mogły korzystać ze wsparcia w ramach realizowanych już projektów. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.
2.	EFS	Oś Priorytetowa 9 Rynek Pracy	**PI 8i - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** Wskaźnik produktu: dodanie nowego wskaźnika	**PI 8i - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** Wskaźnik produktu: **Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.** - Jednostka pomiaru: osoba. - Wartość docelowa: 0.	Wprowadzona zmiana wynika z konieczności monitorowania wsparcia dla osób z Ukrainy przybywających do Polski w związku z wojną wywołaną napaścią Federacji Rosyjskiej. Przedmiotowy wskaźnik produktu jest zgodny z zaleceniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynikającymi z pisma z dnia 27 maja 2022 r., znak: DZF-VI.6510.11.2022.IS. Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.
3.	EFS	Oś Priorytetowa 9 Rynek Pracy	**PI 8iii dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Grupę docelową wsparcia stanowią osoby fizyczne w wieku 30 lat i więcej, zamierzające rozpocząć własną działalność gospodarczą, tj.: - osoby bezrobotne (w tym zarejestrowane w urzędzie pracy jako bezrobotne), bierne za-wodowo, zwłaszcza te, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osoby starsze (w wieku 50 lat i więcej), kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach, przy czym co najmniej 60% uczest-ników będą stanowiły osoby z ww. grup, natomiast mężczyźni w wieku 30 – 49 lat mogą zo-stać objęci wsparciem pod warunkiem, że nie będą oni stanowili więcej niż 20% ogółu bezrobotnych objętych wsparciem a nie ogółu uczestników, - imigranci (w tym osoby polskiego pochodzenia), - reemigranci, - osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny, - osoby pracujące, w tym tzw. ubogie pracujące, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujące w ramach umów cywilnoprawnych	**PI 8iii dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Grupę docelową wsparcia stanowią osoby fizyczne w wieku 30 lat i więcej, zamierzające rozpocząć własną działalność gospodarczą, tj.: - osoby bezrobotne (w tym zarejestrowane w urzędzie pracy jako bezrobotne), bierne za-wodowo, zwłaszcza te, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osoby starsze (w wieku 50 lat i więcej), kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach, przy czym co najmniej 60% uczest-ników będą stanowiły osoby z ww. grup, natomiast mężczyźni w wieku 30 – 49 lat mogą zo-stać objęci wsparciem pod warunkiem, że nie będą oni stanowili więcej niż 20% ogółu bez-robotnych objętych wsparciem a nie ogółu uczestników, - imigranci (w tym osoby polskiego pochodzenia), - reemigranci, - osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny, - osoby pracujące, w tym tzw. ubogie pracujące, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujące w ramach umów cywilnoprawnych, **- osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.**	Z uwagi na sytuację związaną z szerokim napływem osób uciekających do Polski z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę została rozszerzona grupa docelowa odbiorców wsparcia interwencji EFS w ramach Priorytetu Inwestycyjnego. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.
4.	EFS	Oś Priorytetowa 9 Rynek Pracy	**PI 8iii -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** **Wskaźnik produktu:** dodanie nowego wskaźnika	**PI 8iii -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** **Wskaźnik produktu:** Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie. **- Jednostka pomiaru:** osoba. **- Wartość docelowa (2023):** 0	Wprowadzona zmiana wynika z konieczności monitorowania wsparcia dla osób z Ukrainy przybywających do Polski w związku z wojną wywołaną napaścią Federacji Rosyjskiej. Przedmiotowy wskaźnik produktu jest zgodny z zaleceniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynikającymi z pisma z dnia 27 maja 2022 r., znak: DZF-VI.6510.11.2022.IS. Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.
5.	EFS	Oś Priorytetowa 9 Rynek Pracy	**PI 8iv -WSKAŹNIK REZULTATU, dot. OKREŚLONE CELE PRIORYTETU, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (i) i (ii)** **Wskaźnik rezultatu dla celu szczegółowego** Zwiększenie poziomu zatrudnienia osób opiekujących się dziećmi do 3 lat: Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS Dodanie wskaźnika referencyjnego	**PI 8iv -WSKAŹNIK REZULTATU, dot. OKREŚLONE CELE PRIORYTETU, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (i) i (ii)** **Wskaźnik rezultatu dla celu szczegółowego** Zwiększenie poziomu zatrudnienia osób opiekujących się dziećmi do 3 lat: Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS **- Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów:** Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	Wskaźnik referencyjny został wprowadzony zgodnie z sugestią Komisją Europejską w celu prawidłowego monitorowania stopnia realizacji wskaźnika rezultatu.
6.	EFS	Oś Priorytetowa 9 Rynek Pracy	**PI 8iv dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Grupę docelową wsparcia stanowią: - rodzice i pełnoprawni opiekunowie dzieci do lat 3	**PI 8iv dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Grupę docelową wsparcia stanowią: - rodzice i pełnoprawni opiekunowie dzieci do lat 3, **w tym także osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.**	Z uwagi na sytuację związaną z szerokim napływem osób uciekających do Polski z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę została rozszerzona grupa docelowa odbiorców wsparcia interwencji EFS w ramach Priorytetu Inwestycyjnego. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.

7.	EFS	Oś Priorytetowa 9 Rynek Pracy	**PI 8iv -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** **Wskaźnik produktu:** dodanie nowego wskaźnika	**PI 8iv -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** **Wskaźnik produktu:** Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie. **- Jednostka pomiaru:** osoba. **- Wartość docelowa (2023):** 0	Wprowadzona zmiana wynika z konieczności monitorowania wsparcia dla osób z Ukrainy przybywających do Polski w związku z wojną wywołaną napaścią Federacji Rosyjskiej. Przedmiotowy wskaźnik produktu jest zgodny z zaleceniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynikającymi z pisma z dnia 27 maja 2022 r., znak: DZF-VI.6510.11.2022.IS. Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.
8.	EFS	Oś Priorytetowa 9 Rynek Pracy	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **275 489 242**	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **275 356 949**	Zmiana wskaźnika finansowego wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi.
9.	EFS	Oś priorytetowa 10 Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian	**PI 8vi dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Grupę docelową wsparcia stanowią: - osoby w wieku aktywności zawodowej kwalifikujące się do programów zdrowotnych, - przedsiębiorcy i pracodawcy, - personel służb świadczących usługi zdrowotne.	**PI 8vi dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Grupę docelową wsparcia stanowią: - osoby w wieku aktywności zawodowej kwalifikujące się do programów zdrowotnych, w **tym osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.,** - przedsiębiorcy i pracodawcy, - personel służb świadczących usługi zdrowotne.	Z uwagi na sytuację związaną z szerokim napływem osób uciekających do Polski z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę została rozszerzona grupa docelowa odbiorców wsparcia interwencji EFS w ramach Priorytetu Inwestycyjnego. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.
10.	EFS	Oś priorytetowa 10 Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian	**PI 8vi -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** **Wskaźnik produktu:** dodanie nowego wskaźnika	**PI 8vi -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** **Wskaźnik produktu:** Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie. **- Jednostka pomiaru: osoba.** **- Wartość docelowa (2023):** 0	Wprowadzona zmiana wynika z konieczności monitorowania wsparcia dla osób z Ukrainy przybywających do Polski w związku z wojną wywołaną napaścią Federacji Rosyjskiej. Przedmiotowy wskaźnik produktu jest zgodny z zaleceniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynikającymi z pisma z dnia 27 maja 2022 r., znak: DZF-VI.6510.11.2022.IS. Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.
11.	EFS	Oś priorytetowa 10 Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **48 665 103**	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **47 254 276**	Zmiana wskaźnika finansowego wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi.
12.	EFS	Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne	**PI 9i dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Adekwatnie do planowanego rodzaju działań, głównymi grupami docelowymi będą osoby wykluczone (w tym dotknięte ubóstwem) lub osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (spełniające przesłanki do objęcia pomocą społeczną, wynikające z ustawy o pomocy społecznej) , w tym w szczególności: - osoby bierne zawodowo, - bezrobotne, zagrożone wykluczeniem ze względu na przesłanki inne niż tylko bezrobocie, wobec których zastosowanie wyłącznie instrumentów i usług rynku pracy jest niewystarczające i istnieje konieczność zastosowania w pierwszej kolejności usług aktywnej integracji o charakterze społecznym, - osoby o niskich kwalifikacjach, - osoby z niepełnosprawnościami (w tym z zaburzeniami psychicznymi), - dzieci i młodzież wykluczona lub zagrożona wykluczeniem społecznym, - osoby bezdomne, - otoczenie osób wykluczonych społecznie (w tym rodziny osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym).	**PI 9i dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Adekwatnie do planowanego rodzaju działań, głównymi grupami docelowymi będą osoby wykluczone (w tym dotknięte ubóstwem) lub osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (spełniające przesłanki do objęcia pomocą społeczną, wynikające z ustawy o pomocy społecznej) , w tym w szczególności: - osoby bierne zawodowo, - bezrobotne, zagrożone wykluczeniem ze względu na przesłanki inne niż tylko bezrobocie, wobec których zastosowanie wyłącznie instrumentów i usług rynku pracy jest niewystarczające i istnieje konieczność zastosowania w pierwszej kolejności usług aktywnej integracji o charakterze społecznym, - osoby o niskich kwalifikacjach, - osoby z niepełnosprawnościami (w tym z zaburzeniami psychicznymi), - dzieci i młodzież wykluczona lub zagrożona wykluczeniem społecznym, - osoby bezdomne, - otoczenie osób wykluczonych społecznie (w tym rodziny osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym), **- osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.**	Rozszerzenie grupy docelowej o osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r., które będą mogły korzystać ze wsparcia w ramach realizowanych już projektów. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.
13.	EFS	Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne	**PI 9i - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** Wskaźnik produktu: dodanie nowego wskaźnika	**PI 9i - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** Wskaźnik produktu: **Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.** - Jednostka pomiaru: osoba. - Wartość docelowa: 0.	Wprowadzona zmiana wynika z konieczności monitorowania wsparcia dla osób z Ukrainy przybywających do Polski w związku z wojną wywołaną napaścią Federacji Rosyjskiej. Przedmiotowy wskaźnik produktu jest zgodny z zaleceniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynikającymi z pisma z dnia 27 maja 2022 r., znak: DZF-VI.6510.11.2022.IS. Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

14.	EFS	Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne	**PI 9iv - WSKAŹNIK REZULTATU, dot. OKREŚLONE CELE PRIORYTETU, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (i) i (ii)** **Wskaźnik rezultatu dla celu szczegółowego 1.IV**zrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej, w szczególności w formach zdeinstytucjonalizowanych, dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie: - Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług spo-łecznych, istniejących po zakończeniu projektu - Wartość docelowa (2023) O - **8 700**	**PI 9iv - WSKAŹNIK REZULTATU, dot. OKREŚLONE CELE PRIORYTETU, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (i) i (ii)** **Wskaźnik rezultatu dla celu szczegółowego 1.** Wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej, w szczególności w formach zdeinstytucjonalizowanych, dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie: - Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu - Wartość docelowa (2023) O - **8 885**	Zmiana wartości docelowej wskaźnika wynika z realokacji środków. Przesunięte środki mają na celu zakontraktowanie pięciu projektów o dofinansowanie z listy rankingowej w ramach naboru RPLU.11.02.00-IZ.00-06-001/20. Wartość wskaźnika *Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu* w ramach przedmiotowych projektów wynosi 206 miejsc. Przyjęto ryzyko na poziomie 10% tak jak dla pozostałych wskaźników, gdyż wyliczenia dotyczą konkretnych projektów. Zwiększoną wartość wskaźnika uzyskano poprzez dodanie wartości wskaźnika z przedmiotowych projektów do wartości docelowej wskaźnika określonej w RPO WL na lata 2014-2020.
15.	EFS	Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne	**PI 9iv dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** W ramach priorytetu realizowane będą działania kierowane do osób wykluczonych, bądź zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym lub podmiotów, mające na celu zwiększenie dostęp-ności oraz poprawę jakości usług społecznych użyteczności publicznej oraz usług zdrowotnych świadczonych w regionie. Zaplanowana interwencja w zakresie poprawy dostępu do usług uwzględnia analizę trendów demograficznych.	**PI 9iv dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Realizowane będą działania kierowane do osób wykluczonych, bądź zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, **w tym osób uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.** lub podmiotów, mające na celu zwiększenie dostęp-ności oraz poprawę jakości usług społecznych użyteczności publicznej oraz usług zdrowotnych świadczonych w regionie. Zaplanowana interwencja w zakresie poprawy dostępu do usług uwzględnia analizę trendów demograficznych.	W związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę do Polski przybyło ok.3,442 mln osób poszukujących schronienia (wg danych na dzień 18.05.2022 r. udostępnionych przez Straż Graniczną). Z powodu ogłoszonej mobilizacji i powszechnego poboru do wojska, mężczyźni w wieku 18-60 lat w Ukrainie nie mogą opuszczać kraju. Według szacunków UNICEF 90% wśród przybyłych to kobiety i dzieci, w tym osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze wymagające szczególnej opieki i wsparcia. Z szacunkowych danych pozyskanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie z Powiatowych i Miejskich Centrów Zarządzania Kryzysowego województwa lubelskiego wynika, że kobiety stanowią 85%, mężczyźni 15%, w tym seniorzy i osoby z niepełnosprawnościami 10%. Z rozpoznania dokonanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie wynika, że osoby uciekające z Ukrainy poza wsparciem socjalno - bytowym potrzebują dodatkowych usług specjalistycznych, takich jak: doradztwa w zakresie załatwiania spraw życia codziennego,tłumaczy języka polskiego i ukraińskiego, pomocy prawnej i psychologicznej. *Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa* umożliwia nadanie numeru PESEL, co pozwala na realizację szeregu usług publicznych na rzecz tych osób. Oznacza to pełny dostęp do rynku pracy, świadczeń rodzinnych, społecznych, zdrowotnych i systemu edukacji. W celu umożliwienia osobom uciekającym z Ukrainy dostepu do ww. usług niezbędne jest w pierwszej kolejności udzielenie im wsparcia socjalno-bytowego oraz wsparcia w zakresie intergacji społecznej. IZ RPO jako województwo bezpośrednio graniczące z terytorium Ukrainy proponuje dostosowanie interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze włączenia społecznego do warunków, wynikających z niespotykanej dotąd sytuacji geopolitycznej powodującej napływ do Polski dużej liczby osób uciekających z terenów, na których prowadzone są działania wojenne. Wprowadzona zmiana wynika z dodania nowej interwencji skierowanej do osób uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską. Interwencja realizowana jest w ramach projektu pozakonkursowego "Lubelskie pomaga Ukrainie" przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie. Jednocześnie ze względu na obowiązujący limit znaków, w opisie interwencji PI 9iv wprowadzono dostosowania o charakterze technicznym, które nie zmieniają zapisów pod względem merytorycznym.
16.	EFS	Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne	**PI 9iv dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Adekwatnie do powyższego opisu planowanego wsparcia, w tym wskazanych przykładów przedsięwzięć oraz opisu ich wkładu w realizację celów szczegółowych, w ramach priorytetu realizowane będą następujące typy działań: w ramach pierwszego celu szczegółowego: - realizacja zintegrowanych usług społecznych (socjalnych) o charakterze profilaktycznym, aktywizującym i interwencyjnym, - rozwój środowiskowych form pomocy i samopomocy, - wsparcie dla tworzenia/ funkcjonowania placówek wsparcia dziennego, tworzenie warunków do opieki domowej, - rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym, w tym rozwój środowiskowych form i placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, - wsparcie procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej.	**PI 9iv dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Adekwatnie do powyższego opisu planowanego wsparcia, w tym wskazanych przykładów przedsięwzięć oraz opisu ich wkładu w realizację celów szczegółowych, w ramach priorytetu realizowane będą następujące typy działań: w ramach pierwszego celu szczegółowego: - realizacja zintegrowanych usług społecznych (socjalnych) o charakterze profilaktycznym, aktywizującym i interwencyjnym, - rozwój środowiskowych form pomocy i samopomocy, - wsparcie dla tworzenia/ funkcjonowania placówek wsparcia dziennego, tworzenie warunków do opieki domowej, - rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym, w tym rozwój środowiskowych form i placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, - wsparcie procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, **- integracja społeczna oraz wsparcie socjalno – bytowe osób uciekających z terenu Ukrainy w województwie lubelskim.**	Dodanie nowego typu działania wynika z konieczności dostosowania wsparcia socjalno - bytowego oraz wsparcia w zakresie integracji osób uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. Z rozpoznania dokonanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie wynika, że osoby uciekające z Ukrainy poza wsparciem socjalno - bytowym (mi.in. odzież i obuwie, podstawowe środki higieniczne, podstawowe środki czystości, podstawowe środki do zamieszkania) potrzebują dodatkowych usług specjalistycznych, takich jak: doradztwo w zakresie załatwiania spraw życia codziennego,tłumaczy języka polskiego i ukraińskiego, pomocy prawnej i psychologicznej. Obecna sytuacja wymaga szybkiego reagowania na sytuację zagrożenia życia i zdrowia. Szczególnie dotyczy to kobiet i dzieci oraz osób starszych przybywających do Polski. Zapewnienie pomocy w w zakresie doradztwa życia codziennego wpłynie na zapobieganie negatywnym skutkom przymusowej migracji takim jak: brak środków do życia i brak pracy. Zaangażowanie tłumaczy języka polskiego oraz ukraińskiego przyczyni się do niwelowania bariery językowej. Pomoc prawna udzielona zostanie m.in. w zakresie legalizacji pobytu, uregulowaniu sytuacji małoletnich, którzy przybyli do Polski bez opiekunów prawnych, pomoc przy poświadczeniach notarialnych, odpisów ukraińskich dokumentów itp. Pomoc psychologiczna udzielona zostanie m.in w zakresie traumy związanej z ucieczką przed wojną. Podejmowane działania usługi asystenckiej będą służyły zapobieganiu negatywnym skutkom agresji rosyjskiej na Ukrainę, poczuciu zagrożenia, osamotnienia, porzucenia i bezradności oraz przyczynią się do readaptacji społecznej, w szczególności dzieci i osób starszych, a w dalszej kolejności aktywizacji zawodowej. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.
17.	EFS	Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne	**PI 9iv dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Adekwatnie do planowanego rodzaju działań, głównymi grupami docelowymi będą w szczególności: - osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym , w tym m.in. osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami(w tym z zaburzeniami psychicznymi), osoby potrzebu-jące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, - otoczenie osób wykluczonych społecznie, - rodziny, w tym rodziny dysfunkcyjne, - dzieci i młodzież zagrożona wykluczeniem społecznym, - noworodki / niemowlęta i dzieci w odniesieniu do działań w zakresie ochrony zdrowia, - kobiety w ciąży i połogu, - personel służb świadczących usługi zdrowotne, - podmioty/osoby świadczące usługi społeczne użyteczności publicznej	**PI 9iv dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Adekwatnie do planowanego rodzaju działań, głównymi grupami docelowymi będą w szczególności: - osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym , w tym m.in. osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami(w tym z zaburzeniami psychicznymi), osoby potrzebu-jące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, - otoczenie osób wykluczonych społecznie, - rodziny, w tym rodziny dysfunkcyjne, - dzieci i młodzież zagrożona wykluczeniem społecznym, - noworodki / niemowlęta i dzieci w odniesieniu do działań w zakresie ochrony zdrowia, - kobiety w ciąży i połogu, - personel służb świadczących usługi zdrowotne, - podmioty/osoby świadczące usługi społeczne użyteczności publicznej, **- osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.**	Rozszerzenie grupy docelowej wynika z dodania nowej interwencji skierowanej do osób uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. Grupę docelową ustalono w oparciu o Ustawę z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa oraz o Decyzję wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkująca wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.
18.	EFS	Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne	**PI 9iv dot. OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie tryb konkursowy.	**PI 9iv dot. OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie tryb konkursowy. **W przypadku typu projektu z zakresu integracji społecznej oraz wsparcia socjalno – bytowego osób uciekających z terenu Ukrainy w województwie lubelskim zostanie zastosowany tryb pozakonkursowy - Beneficjentem projektu będzie Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.**	W wyniku potrzeby systemowego charakteru wsparcia z zakresu integracji społecznej oraz wsparcia socjalno-bytowego osób uciekających z terenu Ukrainy w województwie lubelskim dodano pozakonkursowy tryb wyboru projektu. Interwencja realizowana jest w ramach projektu pozakonkursowego "Lubelskie pomaga Ukrainie" przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.
19.	EFS	Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne	**PI 9iv -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv) CRP:** Wskaźnik produktu: - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie - Wartość docelowa (2023) O - **19 300**	**PI 9iv -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv) CRP:** Wskaźnik produktu: - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie - Wartość docelowa (2023) O - **22 282**	Zmiana wartości docelowej wskaźnika wynika z realokacji środków. Przesunięte środki mają na celu zakontraktowanie pięciu projektów o dofinansowanie z listy rankingowej w ramach naboru RPLU.11.02.00-IZ.00-06-001/20. Wartość wskaźnika *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie* w ramach przedmiotowych projektów wynosi 290 osób. Średni koszt jednostkowy wsparcia w przypadku tych 5 projektów wynosi 29 690,55 PLN. Znacząca różnica w koszcie względem wcześniejszych wyliczeń wynika z różnorodności form wsparcia możliwych do zrealizowania w ramach PI9iv i potrzeb grup docelowych, które są diagnozowane w ramach poszczególnych projektów. Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty. W przypadku wsparcia w ramach PI9iv ryzyko generuje sama grupa docelowa – osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Stąd, na bazie dotychczasowych doświadczeń, postanowiono utrzymać ryzyko na standardowym poziomie. Zwiększoną wartość wskaźnika uzyskano poprzez dodanie wartości wskaźnika z przedmiotowych projektów do już osiągniętej wartości wskaźnika.

20.	EFS	Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne	**PI 9iv -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** Wskaźnik produktu: - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie - Wartość docelowa (2023) **M - 2 562 , K - 4 252, O - 6 814**	**PI 9iv -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** Wskaźnik produktu: - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie - Wartość docelowa (2023) **M - 2 714, K - 4 427 , O - 7 141**	Zmiana wartości docelowej wskaźnika wynika z realokacji środków. Przesunięte środki mają na celu zakontraktowanie pięciu projektów o dofinansowanie z listy rankingowej w ramach naboru RPLU.11.02.00-IZ.00-06-001/20. Wartość wskaźnika *Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie* w ramach przedmiotowych projektów wynosi 26 osób. Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty. W przypadku przedmiotowego wskaźnika ryzyko generuje sama grupa docelowa – osoby z niepełnosprawnościami dodatkowo zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Stąd, na bazie dotychczasowych doświadczeń, postanowiono utrzymać ryzyko na standardowym poziomie. Zwiększoną wartość wskaźnika uzyskano poprzez dodanie wartości wskaźnika z przedmiotowych projektów do już osiągniętej wartości wskaźnika.
21.	EFS	Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne	**PI 9iv -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** Wskaźnik produktu: - Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich - Wartość docelowa (2023) **M - 15 086, K - 23 596, O - 38 682**	**PI 9iv -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** Wskaźnik produktu: - Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich - Wartość docelowa (2023) **M - 15 177, K - 23 739 , O - 38 916**	Zmiana wartości docelowej wskaźnika wynika z realokacji środków. Przesunięte środki mają na celu zakontraktowanie pięciu projektów o dofinansowanie z listy rankingowej w ramach naboru RPLU.11.02.00-IZ.00-06-001/20. Wartość wskaźnika *Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich* w ramach przedmiotowych projektów wynosi 260 osób. Przyjęto ryzyko na poziomie 10% tak jak dla pozostałych wskaźników, gdyż wyliczenia dotyczą konkretnych projektów. Zwiększoną wartość wskaźnika uzyskano poprzez dodanie wartości wskaźnika z przedmiotowych projektów do wartości docelowej wskaźnika określonej w RPO WL 2014-2020.
22.	EFS	Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne	**PI 9iv -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** Wskaźnik produktu: dodanie nowego wskaźnika	**PI 9iv -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** Wskaźnik produktu: **- Liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności zmarginalizowane takie jak Romowie) objętych wsparciem w programie.** - Jednostka pomiaru: osoba. - Wartość docelowa (2023): **800**	Wprowadzenie wskaźnika do Programu wynika z dodania nowej interwencji z zakresu integracji społecznej oraz wsparcia socjalno-bytowego osób uciekających z terenu Ukrainy w województwie lubelskim. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską. Wartość wskaźnika oszacowano dla kosztu jednostkowego 5 150 PLN.
23.	EFS	Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne	**PI 9iv -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** Wskaźnik produktu: dodanie nowego wskaźnika	**PI 9iv -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** Wskaźnik produktu: **- Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania mające na celu łagodzenie kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie.** - Jednostka pomiaru: EUR. - Wartość docelowa (2023): **929 454,41**	Wprowadzenie wskaźnika do Programu wynika z dodania nowej interwencji z zakresu integracji społecznej oraz wsparcia socjalno-bytowego osób uciekających z terenu Ukrainy w województwie lubelskim. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.
24.	EFS	Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne	**PI 9iv -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** **Wskaźnik produktu:** dodanie nowego wskaźnika	**PI 9iv -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** **Wskaźnik produktu:** Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie. **- Jednostka pomiaru:** osoba. **- Wartość docelowa (2023): 800**	Wprowadzona zmiana wynika z konieczności monitorowania wsparcia dla osób z Ukrainy przybywających do Polski w związku z wojną wywołaną napaścią Federacji Rosyjskiej. Przedmiotowy wskaźnik produktu jest zgodny z zaleceniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynikającymi z pisma z dnia 27 maja 2022 r., znak: DZF-VI.6510.11.2022.IS. Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Wartość docelowa wskaźnika została wyliczona w oparciu o zaplanowany do realizacji projekt Lubelskie pomaga Ukrainie dla kosztu jednostkowego 5 150 PLN.
25.	EFS	Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne	**PI 9v dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Adekwatnie do planowanego rodzaju działań, głównymi grupami docelowymi będą w szczególności: - podmioty ekonomii społecznej, - podmioty deklarujące chęć przekształcenia się w przedsiębiorstwo społeczne, - osoby fizyczne/prawne zamierzające założyć przedsiębiorstwo społeczne oraz osoby fi-zyczne uprawnione do wsparcia na podstawie wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dotyczących realizacji CT 9, - osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym.	**PI 9v dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Adekwatnie do planowanego rodzaju działań, głównymi grupami docelowymi będą w szczególności: - podmioty ekonomii społecznej, - podmioty deklarujące chęć przekształcenia się w przedsiębiorstwo społeczne, - osoby fizyczne/prawne zamierzające założyć przedsiębiorstwo społeczne oraz osoby fi-zyczne uprawnione do wsparcia na podstawie wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dotyczących realizacji CT 9, - osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym , **- osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.**	Z uwagi na sytuację związaną z szerokim napływem osób uciekających do Polski z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę została rozszerzona grupa docelowa odbiorców wsparcia interwencji EFS w ramach Priorytetu Inwestycyjnego. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.
26.	EFS	Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne	**PI 9v -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** **Wskaźnik produktu:** dodanie nowego wskaźnika	**PI 9v -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** **Wskaźnik produktu:** Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie. **- Jednostka pomiaru:** osoba. **- Wartość docelowa (2023):** 0	Wprowadzona zmiana wynika z konieczności monitorowania wsparcia dla osób z Ukrainy przybywających do Polski w związku z wojną wywołaną napaścią Federacji Rosyjskiej. Przedmiotowy wskaźnik produktu jest zgodny z zaleceniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynikającymi z pisma z dnia 27 maja 2022 r., znak: DZF-VI.6510.11.2022.IS. Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.
27.	EFS	Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **182 616 879**	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **185 733 322**	Zmiana wskaźnika finansowego wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi.

28.	EFS	Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	**PI 10i dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Główne grupy docelowe, do których kierowane jest wsparcie w ramach priorytetu to: - dzieci w wieku przedszkolnym określonym w ustawie o systemie oświaty, - rodzice dzieci w wieku przedszkolnym określonym w ustawie o systemie oświaty, - nauczyciele i pracownicy pedagogiczni przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych funkcjonujących formach wychowania przedszkolnego, - nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół i placówek oświatowych prowadzących kształ-cenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych), - w zakresie działań mających na celu poprawę jakości kształcenia ogólnego - nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie specjali-styczne, jak również podstawowych szkół artystycznych, realizujących kształcenie w oparciu o dwie podstawy programowe, - przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i inne funkcjonujące formy wychowania przedszkolnego, - uczniowie, wychowankowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych), - w zakresie działań mających na celu poprawę jakości kształcenia ogólnego - uczniowie, wy-chowankowie i słuchacze szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie specjali-styczne, jak również podstawowych szkół artystycznych, realizujących kształcenie w opar-ciu o dwie podstawy programowe, - rodzice uczniów, wychowanków i słuchaczy szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych), - szkoły podstawowe i ponadpodstawowe prowadzące kształcenie ogólne oraz szkoły pro-wadzące kształcenie zawodowe w zakresie podstawy programowej kształcenia ogólnego, Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli, publiczne poradnie psycholo-giczno-pedagogiczne, biblioteki pedagogiczne, - doradcy metodyczni i konsultanci zatrudnieni w Lubelskim Samorządowym Centrum Dosko-nalenia Nauczycieli, pracownicy publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz bibliotek pedagogicznych.	**Pi 10i dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Główne grupy docelowe, do których kierowane jest wsparcie w ramach priorytetu to: - dzieci w wieku przedszkolnym określonym w ustawie o systemie oświaty, - rodzice dzieci w wieku przedszkolnym określonym w ustawie o systemie oświaty, - nauczyciele i pracownicy pedagogiczni przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych funkcjonujących formach wychowania przedszkolnego, - nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół i placówek oświatowych prowadzących kształ-cenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych), - w zakresie działań mających na celu poprawę jakości kształcenia ogólnego - nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie specjali-styczne, jak również podstawowych szkół artystycznych, realizujących kształcenie w oparciu o dwie podstawy programowe, - przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i inne funkcjonujące formy wychowania przedszkolnego, - uczniowie, wychowankowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych), - w zakresie działań mających na celu poprawę jakości kształcenia ogólnego - uczniowie, wy-chowankowie i słuchacze szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie specjali-styczne, jak również podstawowych szkół artystycznych, realizujących kształcenie w oparciu o dwie podstawy programowe, - rodzice uczniów, wychowanków i słuchaczy szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych), - szkoły podstawowe i ponadpodstawowe prowadzące kształcenie ogólne oraz szkoły pro-wadzące kształcenie zawodowe w zakresie podstawy programowej kształcenia ogólnego, Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli, publiczne poradnie psycholo-giczno-pedagogiczne, biblioteki pedagogiczne, - doradcy metodyczni i konsultanci zatrudnieni w Lubelskim Samorządowym Centrum Dosko-nalenia Nauczycieli, pracownicy publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz bibliotek pedagogicznych, **- osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.**	Z uwagi na sytuację związaną z szerokim napływem osób uciekających do Polski z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę została rozszerzona grupa docelowa odbiorców wsparcia interwencji EFS w ramach Priorytetu Inwestycyjnego. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.
29.	EFS	Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	**PI 10i -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** **Wskaźnik produktu:** dodanie nowego wskaźnika	**PI 10i -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** **Wskaźnik produktu:** Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie. - **Jednostka pomiaru: osoba.** **- Wartość docelowa (2023): 0**	Wprowadzona zmiana wynika z konieczności monitorowania wsparcia dla osób z Ukrainy przybywających do Polski w związku z wojną wywołaną napaścią Federacji Rosyjskiej. Przedmiotowy wskaźnik produktu jest zgodny z zaleceniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynikającymi z pisma z dnia 27 maja 2022 r., znak: DZF-VI.6510.11.2022.IS. Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.
30.	EFS	Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	**PI 10iii - WSKAŹNIK REZULTATU, dot. OKREŚLONE CELE PRIORYTETU, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (i) i (ii)** Wskaźnik rezultatu: dodanie nowego wskaźnika	**PI 10iii - WSKAŹNIK REZULTATU, dot. OKREŚLONE CELE PRIORYTETU, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (i) i (ii)** Wskaźnik rezultatu: **- Liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności zmarginalizowane takie jak Romowie), które uzyskały umiejętności lub kompetencje po opuszczeniu programu** - Jednostka pomiaru: osoba. - Wartość docelowa (2023): **50%**	Wprowadzenie wskaźnika do Programu wynika z dodania nowej interwencji z zakresu nauki języka polskiego skierowanej do osób dorosłych uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które wjechały na teren Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.
31.	EFS	Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	**Pi 10iii dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** W ramach PI 10iii wsparciem zostaną objęte osoby, które z własnej inicjatywy zainteresowane są zdobyciem, uzupełnieniem lub podwyższaniem wykształcenia ogólnego lub kompetencji kluczowych i kwalifikacji zawodowych (w odróżnieniu od PI 8v, w którym wsparciem zostaną objęte osoby wskazne przez pracodawcę, a samo wsparcie będzie zgodne ze zdiagnozowanymi potrzebami danego przedsiębiorstwa) w celu dostosowania kompetencji i kwalifikacji do potrzeb rynku pracy.	**Pi 10iii dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** W ramach PI 10iii wsparciem zostaną objęte osoby, które z własnej inicjatywy zainteresowane są zdobyciem, uzupełnieniem lub podwyższaniem wykształcenia ogólnego lub kompetencji kluczowych i kwalifikacji zawodowych (w odróżnieniu od PI 8v, w którym wsparciem zostaną objęte osoby wskazne przez pracodawcę, a samo wsparcie będzie zgodne ze zdiagnozowanymi potrzebami danego przedsiębiorstwa) w celu dostosowania kompetencji i kwalifikacji do potrzeb rynku pracy. **Dodatkowo, wsparciem zostaną objęte także osoby dorosłe uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. Niezbędne jest nabycie przez te osoby kompetencji w zakresie porozumiewania się w języku polskim, aby umożliwić im proces integracji w polskim społeczeństwie, jak również podjęcie legalnej aktywności zawodowej.**	W związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę do Polski przybyło ok. 3,442 mln osób poszukujących schronienia (wg danych na dzień 18.05.2022 r. udostępnionych przez Straż Graniczną). Z powodu ogłoszonej mobilizacji i powszechnego poboru do wojska, mężczyźni w wieku 18-60 lat w Ukrainie nie mogą opuszczać kraju. Według szacunków UNICEF 90% wśród przybyłych to kobiety i dzieci, w tym osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze wymagające szczególnej opieki i wsparcia. Z szacunkowych danych pozyskanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie z Powiatowych i Miejskich Centrów Zarządzania Kryzysowego województwa lubelskiego wynika, że kobiety stanowią 85%, mężczyźni 15%, w tym seniorzy i osoby z niepełnosprawnościami 10%. Zgodnie z badaniem socjologicznym Raport Specjalny "Uchodźcy z Ukrainy w Polsce" przeprowadzonym w dniach 23.03-03.04.2022 r. przez Platformę Migracyjną EWL, Fundację Na Rzecz Wspierania Migrantów Na Rynku Pracy "EWL" i Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego 30% osób uciekających z Ukrainy deklaruje chęć pozostania w Polsce na dłużej. Bliskość geograficzna i długość linii granicznej Polski i Ukrainy powoduje, że Polska stała się kierunkiem migracji dla uciekających przed wojną Ukraińców. Zdecydowana większość osób uciekających z Ukrainy (63%) zamierza podjąć pracę zarobkową w czasie pobytu w Polsce. Jednak słaba znajomość języka polskiego może powodować trudności w odnalezieniu się na polskim rynku pracy. Jedynie 9% deklaruje dobrą lub bardzo dobrą znajomość języka polskiego, 29% słabo, 45 % zna bardzo słabo lub w ogóle nie zna. Ponadto, 4/5 osób uciekających z Ukrainy deklaruje, iż nie pracowało wcześniej w Polsce. Oznacza to pogłębienie problemów ze znalezieniem pracy odpowiadającej posiadanym umiejętnościom. 61% osób uciekających z Ukrainy posiada wykształcenie wyższe lub niepełne wyższe. Wiele z tych osób zmuszonych będzie do pracy poniżej poziomu swoich kompetencji do momentu nauczenia się języka polskiego. Szkolenia językowe stanowią jedną z najbardziej pożądanych form wsparcia, pozwalającą na szybką integrację i aktywność na rynku pracy. 72% osób deklaruje , iż chce pozostać w regionie, w którym przebywa. *Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa* umożliwia nadanie numeru PESEL, co pozwala na realizację szeregu usług publicznych na rzecz tych osób. Oznacza to pełny dostęp do rynku pracy, świadczeń rodzinnych, społecznych, zdrowotnych i systemu edukacji. W celu umożliwienia osobom uciekającym z Ukrainy dostępu do ww. usług niezbędne jest w pierwszej kolejności udzielenie im wsparcia socjalno-bytowego oraz wsparcia w zakresie intergacji społecznej. IZ RPO Województwa Lubelskiego, jako województwa bezpośrednio graniczącego z terytorium Ukrainy proponuje dostosowanie interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji do warunków wynikających z niespotykanej dotąd sytuacji geopolitycznej powodującej napływ do Polski dużej liczby osób uciekających z terenów, na których prowadzone są działania wojenne. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.
32.	EFS	Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	**PI 10iii dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Wsparcie udzielane w ramach RPO zakończone będzie procesem certyfikacji i kompetencji.	**Pi 10iii dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Wsparcie udzielane w ramach RPO zakończone będzie procesem certyfikacji i kompetencji **(nie dotyczy szkoleń z zakresu nauki języka polskiego dla osób dorosłych uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r).**	Wprowadzona zmiana wynika z dodania nowej interwencji: szkolenia z zakresu nauki języka polskiego dla osób dorosłych uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. Wyłączenie szkoleń z zakresu języka polskiego z procesu certyfikacji umiejętności i kompetencji wynika z decyzji Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 27 kwietnia 2022 r. o częściowym zawieszeniu *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. Podstawa prawna częściowego zawieszenia Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020: na podstawie art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem epidemii COVID-19 (Dz. U. z 2021 r. poz. 986), oraz art. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) zostało zawieszone częściowo stosowanie wytycznych Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020 z dnia 11 września 2019 r. [sygnatura: MR/2014-2020/19[4]]. Wyłączenia stosuje się zarówno dla projektów nowo wybieranych do dofinansowania, jak i już realizowanych, również na podstawie poprzednich wersji wytycznych. Termin zawieszenia Rozdziału 5 wynosi od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.* Częściowe zawieszenie wytycznych ma na celu dostosowanie interwencji podejmowanej przy udziale środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji warunków wynikających ze skutków agresji zbrojnej Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Zawieszenie Rozdziału 5 ww. Wytycznych pozwala na uruchomienie wparcia w zakresie rozwoju umiejętności i kompetencji osób dorosłych, które schroniły się w Polsce przed wojną w Ukrainie. W tej niezwykle trudnej sytuacji spełnienie wszystkich wymogów wynikających z wytycznych nie byłoby możliwe bądź stanowiłoby utrudnienie dla wdrażania interwencji. Brak obowiązku certyfkacji zapewni możliwość szybkiego i efektywnego wsparcia osobom przybywającym z Ukrainy przy jednoczesnym zachowaniu charakteru i celu, którym służy Europejski Fundusz Społeczny. Interwencja realizowana jest w ramach projektu pozakonkursowego "Lubelskie pomaga Ukrainie - nauka języka polskiego" przez Departament Kultury, Edukacji i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.

33.	EFS	Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	**PI 10iii dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Adekwatnie do powyższego opisu planowanego wsparcia, w tym wskazanych przykładów przedsięwzięć oraz opisu ich wkładu w realizację celu szczegółowego dotyczącego zwiększenia u osób dorosłych kompetencji w zakresie ICT i języków obcych, w ramach priorytetu realizowane będą następujące typy działań: - szkolenia z zakresu ICT zakończone procesem certyfikacji; - szkolenia językowe zakończone procesem certyfikacji.	**PI 10iii dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Adekwatnie do powyższego opisu planowanego wsparcia, w tym wskazanych przykładów przedsięwzięć oraz opisu ich wkładu w realizację celu szczegółowego dotyczącego zwiększenia u osób dorosłych kompetencji w zakresie ICT i języków obcych, w ramach priorytetu realizowane będą następujące typy działań: - szkolenia z zakresu ICT zakończone procesem certyfikacji; - szkolenia językowe zakończone procesem certyfikacji; **- szkolenia z zakresu nauki języka polskiego dla osób dorosłych uciekających z tere-nu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.**	Dodanie nowej interwencji wynika z potrzeby dostosowania wsparcia edukacji osób dorosłych do integracji osób uciekających z Ukrainy w zakresie funkcjonowania w nowych uwarunkowaniach społeczno - zawodowych. Niezbędne będzie nabycie przez nich kompetencji w zakresie porozumiewania się w języku polskim, aby umożliwić im proces integracji w polskim społeczeństwie, jak również podjęcia legalnej aktywności zawodowej na terenie województwa lubelskiego. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.
34.	EFS	Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	**PI 10iii dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Główne grupy docelowe, do których kierowane jest wsparcie w ramach priorytetu: osoby w wieku 25 lat i więcej oraz osoby nieuczące się - od 18 roku życia, ze szczególną preferencją osób w wieku 50 lat i więcej oraz osób o niskich kwalifikacjach, zgłaszające z własnej inicjatywy chęć podnoszenia, uzupełniania potwierdzenia umiejętności z zakresu ICT bądź języków obcych.	**PI 10iii dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Główne grupy docelowe, do których kierowane jest wsparcie w ramach priorytetu: - osoby w wieku 25 lat i więcej oraz osoby nieuczące się - od 18 roku życia, ze szczególną preferencją osób w wieku 50 lat i więcej oraz osób o niskich kwalifikacjach, zgłaszające z własnej inicjatywy chęć podnoszenia, uzupełniania potwierdzenia umiejętności z zakresu ICT bądź języków obcych; **- osoby dorosłe uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. zgłaszające z własnej inicjatywy chęć nauki języka polskiego.**	Rozszerzenie grupy docelowej wynika z dodania nowej interwencji skierowanej do osób dorosłych uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. zgłaszając z własnej inicjatywy chęć nauki języka polskiego. Zgodnie z badaniem socjologicznym Raport Specjalny "Uchodźcy z Ukrainy w Polsce" przeprowadzonym w dniach 23.03-03.04.2022 r. przez Platformę Migracyjną EWL, Fundację Na Rzecz Wspierania Migrantów Na Rynku Pracy "EWL" i Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego od 24 lutwgo 2022 r. mężczyźni (obywatele Ukrainy) w wieku od 18 do 60 roku życia, poza nielicznymi wyjątkami, nie mogą wyjeżdzać z Ukrainy, w związku z wprowadzeniem stanu wojennego. To powoduje, że zdecydowaną większość wśród osób uciekających z Ukrainy stanowią kobiety (94%). Najbardziej mobilną grupę stanowią osoby w wieku między 26 a 45 rokiem życia. Może to wynikać z jednej strony z większej odwagi do poszukiwania bezpieczeństwa poza granicami własnego kraju, z drugiej zaś może być związane z potrzebą ochrony dzieci przed zagrożeniem wojsk rosyjskich. Prawie 2/3 osób uciekających z Ukrainy przyjechało do Polski z dziećmi poniżej 18 roku życia (63%). Matki z dziećmi to grupa, która wymaga szczególnej troski pod kątem dostosowania procesów pracy do możliwości opieki nad rodziną. Słaba znajomość języka polskiego, struktura płci grupy, a także konieczność zapewnienia opieki małoletnim dzieciom, może powodować trudności w odnalezieniu się na polskim rynku pracy. Szkolenia z zakresu nauki języka polskiego mogą okazać się jednym z najbardziej potrzebnych rozwiązań pozwalających na szybką integrację osób uciekających z Ukrainy i wchłonięcie ich przez polski rynek pracy. Zdefinowania grupy docelowej jako osób dorosłych uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. zgłaszających z własnej inicjatywy chęć nauki języka polskiego dokonano w oparciu o Ustawę z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa oraz w oparciu o Decyzję wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkująca wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.
35.	EFS	Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	**PI 10iii dot. OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie tryb konkursowy.	**PI 10iii dot. OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie tryb konkursowy. **W ramach priorytetu dopuszcza się zastosowanie trybu pozakonkursowego przeznaczonego dla typu projektu: szkolenia z zakresu nauki języka polskiego dla osób dorosłych uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. – Beneficjentem projektu będzie Instytucja Zarządzająca – Departament Kultury, Edukacji i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie.**	W wyniku potrzeby systemowego charakteru wsparcia z zakresu nauki języka polskiego przez osoby dorosłe uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. zgłaszające z własnej inicjatywy chęć nauki języka polskiego dodano pozakonkursowy tryb wyboru projektu. Projekt pozakonkursowy realizowany jest przez Województwo Lubelskie / Departament Kultury, Edukacji i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską. Interwencja realizowana jest w ramach projektu pozakonkursowego "Lubelskie pomaga Ukrainie - nauka języka polskiego" przez Departament Kultury, Edukacji i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie.
36.	EFS	Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	**PI 10iii -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** Wskaźnik produktu: dodanie nowego wskaźnika	**PI 10iii -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** Wskaźnik produktu: **- Liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności zmarginalizowane takie jak Romowie) objętych wsparciem w programie.** - Jednostka pomiaru: osoba. - Wartość docelowa (2023): **1 788**	Wprowadzenie wskaźnika do Programu wynika z dodania nowej interwencji z zakresu nauki języka polskiego skierowanej do osób dorosłych uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły na teren Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską. Wartość wskaźnika oszacowano dla kosztu jednostkowego 1 410 PLN.
37.	EFS	Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	**PI 10iii -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv)**: Wskaźnik produktu: dodanie nowego wskaźnika	**PI 10iii -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** Wskaźnik produktu: - **Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania mające na celu łagodzenie kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie.** - Jednostka pomiaru: EUR. - Wartość docelowa (2023): **572 776,28**	Wprowadzenie wskaźnika do Programu wynika z dodania nowej interwencji z zakresu nauki języka polskiego skierowanej do osób dorosłych uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły na teren Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.
38.	EFS	Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	**PI 10iii -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** Wskaźnik produktu: dodanie nowego wskaźnika	**PI 10iii -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** **Wskaźnik produktu: Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.** - Jednostka pomiaru: osoba. - Wartość docelowa (2023): 1 788	Wprowadzona zmiana wynika z konieczności monitorowania wsparcia dla osób z Ukrainy przybywających do Polski w związku z wojną wywołaną napaścią Federacji Rosyjskiej. Przedmiotowy wskaźnik produktu jest zgodny z zaleceniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynikającymi z pisma z dnia 27 maja 2022 r., znak: DZF-VI.6510.11.2022.IS. Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Wartość docelową wskaźnika wyliczono w oparciu z zaplanowaną realizacją projektu pn. Lubelskie Pomaga Ukrainie – nauka języka polskiego. Oszacowano koszt jednostkowy usługi szkoleniowej w wysokości 1 410 PLN.

39.	EFS	Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	**PIv 10iv dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Główne grupy docelowe, do których kierowane jest wsparcie w ramach priorytetu: - uczniowie, wychowankowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie zawo-dowe, w tym szkół specjalnych przysposabiających do pracy, - uczniowie szkół podstawowych(wyłącznie w przypadku typu projektu dotyczącego promocji kształcenia zawodowego, w tym organizacji/udziału w targach edukacyjnych), - młodociani pracownicy, - nauczyciele, w tym nauczyciele kształcenia zawodowego, - instruktorzy praktycznej nauki zawodu, - osoby dorosłe, z własnej inicjatywy zainteresowane nabyciem, podniesieniem bądź uzupełnieniem kompetencji lub kwalifikacji w zakresie zawodowym, - osoby uprawnione do przystąpienia do egzaminu zawodowego, - pracodawcy,	**PIv 10iv dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Główne grupy docelowe, do których kierowane jest wsparcie w ramach priorytetu: - uczniowie, wychowankowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie zawo-dowe, w tym szkół specjalnych przysposabiających do pracy, - uczniowie szkół podstawowych(wyłącznie w przypadku typu projektu dotyczącego promocji kształcenia zawodowego, w tym organizacji/udziału w targach edukacyjnych), - młodociani pracownicy, - nauczyciele, w tym nauczyciele kształcenia zawodowego, - instruktorzy praktycznej nauki zawodu, - osoby dorosłe, z własnej inicjatywy zainteresowane nabyciem, podniesieniem bądź uzupełnieniem kompetencji lub kwalifikacji w zakresie zawodowym, - osoby uprawnione do przystąpienia do egzaminu zawodowego, - pracodawcy, **- osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, któ-re przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.**	Z uwagi na sytuację związaną z szerokim napływem osób uciekających do Polski z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę została rozszerzona grupa docelowa odbiorców wsparcia interwencji EFS w ramach Priorytetu Inwestycyjnego. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.
40.	EFS	Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	**PI 10iv -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** Wskaźnik produktu: dodanie nowego wskaźnika	**PI 10iv -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 akapit pierwszy lit b) ppkt (iv):** Wskaźnik produktu: Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie. - Jednostka pomiaru: osoba. - Wartość docelowa (2023): 0	Wprowadzona zmiana wynika z konieczności monitorowania wsparcia dla osób z Ukrainy przybywających do Polski w związku z wojną wywołaną napaścią Federacji Rosyjskiej. Przedmiotowy wskaźnik produktu jest zgodny z zalecaniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynikającymi z pisma z dnia 27 maja 2022 r., znak: DZF-VI.6510.11.2022.IS. Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.
41.	EFS	Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **132 209 583**	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **131 644 397**	Zmiana wskaźnika finansowego wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi.

Wykaz zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 - Osie Priorytetowe EFRR					
Numer zmiany	**EFS/EFRR**	**Oś priorytetowa**	**Obecne brzmienie RPO WL 2014-2020**	**Propozycja zmiany RPO (propozycja powinna zawierać zmianę konkretnych zapisów RPO, z podaniem części RPO, sekcji)**	**Uzasadnienie**
1.	EFRR	Oś Priorytetowa 1 Badania i innowacje	**PI 1b - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv):** Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6) - **25 546 586**	**PI 1b - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv):** Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6) - **25 400 968**	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę alokacji. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
2.	EFRR	Oś Priorytetowa 1 Badania i innowacje	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu obrazuje projekty realizowane w ramach PI 1b, którego alokacja stanowi **92,26 %** całkowitej alokacji na OP1. Wskaźnik obligato-ryjny dla głównego typu interwencji w ramach PI 1b.	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu obrazuje projekty realizowane w ramach PI 1b, którego alokacja stanowi **95,10 %** całkowitej alokacji na OP1. Wskaźnik obligato-ryjny dla głównego typu interwencji w ramach PI 1b.	Zmiana techniczna (aktualizacja wyliczeń).
3.	EFRR	Oś Priorytetowa 1 Badania i innowacje	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **66 459 649**	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **62 626 370**	Zmiana wskaźnika finansowego wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi.
4.	EFRR	Oś Priorytetowa 2 Cyfrowe Lubelskie	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW: Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu swoim zakresem obejmuje 100% alokacji na OP 2 i uwzględnia realizację strategicznego z punktu widzenia osiągnięcia celów OP2 projektu, którego wartość dofinansowania konsumuje **48,38%** alokacji na OP2.	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW: Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu swoim zakresem obejmuje 100% alokacji na OP 2 i uwzględnia realizację strategicznego z punktu widzenia osiągnięcia celów OP2 projektu, którego wartość dofinansowania konsumuje **48,59 %** alokacji na OP2.	Zmiana techniczna (aktualizacja wyliczeń).
5.	EFRR	Oś Priorytetowa 2 Cyfrowe Lubelskie	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **90 049 546**	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **89 666 777**	Zmiana wskaźnika finansowego wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi.

6.	EFRR	Oś Priorytetowa 3 Konkurencyjność przedsiębiorstw	**PI 3b - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1) - **1 719**	**PI 3b - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1) - **1717**	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę wartości CI2. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
7.	EFRR	Oś Priorytetowa 3 Konkurencyjność przedsiębiorstw	**PI 3b - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2) - **19**	**PI 3b - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2) - **17**	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę alokacji. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
8.	EFRR	Oś Priorytetowa 3 Konkurencyjność przedsiębiorstw	**PI 3b - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6) - **149 136**	**PI 3b - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6) - **133 437**	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę wartości CI2. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
9.	EFRR	Oś Priorytetowa 3 Konkurencyjność przedsiębiorstw	**PI 3b - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Liczba przedsiębiorstw, które weszły na nowe zagraniczne rynki w wyniku otrzymanego wsparcia - **137**	**PI 3b - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Liczba przedsiębiorstw, które weszły na nowe zagraniczne rynki w wyniku otrzymanego wsparcia - **132**	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z błędów w metodologii (aktualizacja założeń dotycząca udziału wskaźnika w CI1). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020
10.	EFRR	Oś Priorytetowa 3 Konkurencyjność przedsiębiorstw	**PI 3c - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1) - **4 553**	**PI 3c - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1) - **4628**	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę wartości CI3. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
11.	EFRR	Oś Priorytetowa 3 Konkurencyjność przedsiębiorstw	**PI 3c - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje (CI3) - **1 140**	**PI 3c - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje (CI3) - **1215**	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę alokacji. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
12.	EFRR	Oś Priorytetowa 3 Konkurencyjność przedsiębiorstw	**PI 3c - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje) (CI7) - **56 181 036**	**PI 3c - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje) (CI7) - **56 724 850**	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę alokacji. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
13.	EFRR	Oś Priorytetowa 3 Konkurencyjność przedsiębiorstw	**PI 3c - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv) oraz RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI29) - **712**	**PI 3c - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv) oraz RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI29) - **747**	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę wartości wskaźnika CI3. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
14.	EFRR	Oś Priorytetowa 3 Konkurencyjność przedsiębiorstw	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW: Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 3c, których alokacja stanowi **62,37 %** alokacji na OP3. Wskaźnik obligatoryjny dla głównego typu interwencji w ramach PI 3c.	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW: Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 3c, których alokacja stanowi **62,44 %** alokacji na OP3. Wskaźnik obligatoryjny dla głównego typu interwencji w ramach PI 3c.	Zmiana techniczna (aktualizacja wyliczeń).
15.	EFRR	Oś Priorytetowa 3 Konkurencyjność przedsiębiorstw	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **332 960 650**	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **328 042 622**	Zmiana wskaźnika finansowego wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi.
16.	EFRR	Oś Priorytetowa 4 Energia przyjazna środowisku	**PI 4a - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34) - **261 237**	**PI 4a -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34) - **259 173**	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę alokacji. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

17.	EFRR	Oś Priorytetowa 4 Energia przyjazna środowisku	**PI 4a - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv) oraz RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii z OZE -**74 796**	**PI 4a - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv) oraz RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii z OZE - **77 003**	Zmiana (podwyższenie wartości) wskaźnika produktu wynika z przesunięć środków finansowych w ramach PI 4a - z Działania 4.2 na Działanie 4.1. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
18.	EFRR	Oś Priorytetowa 4 Energia przyjazna środowisku	**PI 4a - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)- 430,06	**PI 4a - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)- **434**	Zmiana (podwyższenie wartości) wskaźnika produktu wynika z przesunięć środków finansowych w ramach PI 4a - z Działania 4.2 na Działanie 4.1, a także zaktualizowanego kosztu jednostkowego. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
19.	EFRR	Oś Priorytetowa 4 Energia przyjazna środowisku	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **277 325 019**	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **279 100 802**	Zmiana wskaźnika finansowego wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi.
20.	EFRR	Oś Priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	**PI 4b - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej - **11 073**	**PI 4b - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej - **10 798**	Mając na uwadze zmniejszenie alokacji w ramach PI 4b, wartość docelowa wskaźnika została zmniejszona. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
21.	EFRR	Oś Priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	**PI 4b - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30) - **13,61**	**PI 4b - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30) - **13,27**	Mając na uwadze zmniejszenie alokacji w ramach PI4b, wartość docelowa wskaźnika została zmniejszona. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
22.	EFRR	Oś Priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	**PI 4b - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34) - **34 467**	**PI 4b - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34) - **33 627**	Mając na uwadze zmniejszenie alokacji w ramach PI4b, wartość docelowa wskaźnika została zmniejszona. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
23.	EFRR	Oś Priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	**PI 4c - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30) - 45	**PI 4c - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30) - **25**	Zmiana wskaźnika produktu wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi (zmniejszenie alokacji), a także aktualizacji udziału wskaźnika w alokacji PI 4c oraz kosztu jednostkowego. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
24.	EFRR	Oś Priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** kolumna: Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 4b, których alokacja stanowi **12,87 %** alokacji na OP5.	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 4b, których alokacja stanowi **12,67 %** alokacji na OP5.	Zmiana techniczna (aktualizacja wyliczeń).
25.	EFRR	Oś Priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW:Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 4c, których alokacja stanowi **43,51%** alokacji na OP5.	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW:Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 4c, których alokacja stanowi **42,47 %** alokacji na OP5.	Zmiana techniczna (aktualizacja wyliczeń).

26.	EFRR	Oś Priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **314 462 742**	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **311 751 248**	Zmiana wskaźnika finansowego wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi.
27.	EFRR	Oś Priorytetowa 6 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	**PI 6b - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków (CI19) - **30 518**	**PI 6b - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków (CI19) - **30 060**	Zmiana wskaźnika produktu wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi (zmniejszenie alokacji), a także zaktualizowanego udziału przedmiotowego wskaźnika w wartości docelowej wskaźnika *Potencjalnej liczby osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków* .
28.	EFRR	Oś Priorytetowa 6 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	**PI 6b - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę (CI18) - **111 140**	**PI 6b - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę (CI18) - **108 000**	Zmiana wskaźnika produktu wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi (zmniejszenie alokacji), a także zaktualizowanego udziału przedmiotowego wskaźnika w wartości docelowej wskaźnika *Potencjalna liczba dodatkowych osób korzystających z ulep-szonego zaopatrzenia w wodę.*
29.	EFRR	Oś Priorytetowa 6 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW: Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nimi KEW obrazują projekty reali-zowane w ramach PI 6b, na które alokacja stanowi **29,31 %** alokacji na OP6.	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW: Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nimi KEW obrazują projekty reali-zowane w ramach PI 6b, na które alokacja stanowi **29,47 %** alokacji na OP6.	Zmiana techniczna (aktualizacja wyliczeń).
30.	EFRR	Oś Priorytetowa 6 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW:Długość wybudowanej sieci wodociągowej Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nimi KEW obrazują projekty reali-zowane w ramach PI 6b, na które alokacja stanowi **35,33%** alo-kacji na OP6.	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW:Długość wybudowanej sieci wodociągowej Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nimi KEW obrazują projekty reali-zowane w ramach PI 6b, na które alokacja stanowi **34,61 %** alokacji na OP6.	Zmiana techniczna (aktualizacja wyliczeń).
31.	EFRR	Oś Priorytetowa 6 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW:Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nimi KEW obrazują projekty reali-zowane w ramach PI 6a, na które alokacja stanowi **21,62 %** aloka-cji na OP6.	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW:Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nimi KEW obrazują projekty reali-zowane w ramach PI 6a, na które alokacja stanowi **21,96 %** alokacji na OP6.	Zmiana techniczna (aktualizacja wyliczeń).
32.	EFRR	Oś Priorytetowa 6 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **113 721 600**	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **111 966 310**	Zmiana wskaźnika finansowego wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi.
33.	EFRR	Oś Priorytetowa 7 Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego	**PI 6c - WSKAŹNIK REZULTATU, dot. OKREŚLONE CELE PRIORYTETU, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (i) i (ii)** Liczba zwiedzających muzea i oddziały muzealne na 10 000 ludności **6 800**	**PI 6c - WSKAŹNIK REZULTATU, dot. OKREŚLONE CELE PRIORYTETU, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (i) i (ii)** Liczba zwiedzających muzea i oddziały muzealne na 10 000 ludności - **2 675**	Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika podyktowane uwarunkowaniami zewnętrznymi, które mają duży wpływ na region tj. zmiany demograficzne, sytuacja społeczno–ekonomiczna (wysoka inflacja), pandemia COVID-19 oraz wojna w Ukrainie.

34.	EFRR	Oś Priorytetowa 7 Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego	**PI 6c - WSKAŹNIK REZULTATU, dot. OKREŚLONE CELE PRIORYTETU, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (i) i (ii)** Liczba udzielonych noclegów na 1000 ludności - **800**	**PI 6c - WSKAŹNIK REZULTATU, dot. OKREŚLONE CELE PRIORYTETU, CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (i) i (ii)** Liczba udzielonych noclegów na 1000 ludności - **664,29**	Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika podyktowane uwarunkowaniami zewnętrznymi, które mają duży wpływ na region tj. zmiany demograficzne, sytuacja społeczno–ekonomiczna (wysoka inflacja), pandemia COVID-19 oraz wojna w Ukrainie.
35.	EFRR	Oś Priorytetowa 7 Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW:Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 6c, których alokacja stanowi **63,51 %** alokacji na OP7. Wskaźnik obligatoryjny dla głównego typu interwencji w ramach PI 6c.	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW:Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 6c, których alokacja stanowi **63,28 %** alokacji na OP7. Wskaźnik obligatoryjny dla głównego typu interwencji w ramach PI 6c.	Zmiana techniczna (aktualizacja wyliczeń).
36.	EFRR	Oś Priorytetowa 7 Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW:Liczba wspartych obiek-tów w miejscach dzie-dzictwa naturalnego Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 6c, których alokacja stanowi **7,34 %** alokacji na OP7. Wskaźnik obligatoryjny dla głównego typu interwencji w ramach PI 6c.	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW:Liczba wspartych obiek-tów w miejscach dzie-dzictwa naturalnego Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 6c, których alokacja stanowi **7,38 %** alokacji na OP7. Wskaźnik obligatoryjny dla głównego typu interwencji w ramach PI 6c.	Zmiana techniczna (aktualizacja wyliczeń).
37.	EFRR	Oś Priorytetowa 7 Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **85 906 004**	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **85 355 133**	Zmiana wskaźnika finansowego wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi.
38.	EFRR	Oś Priorytetowa 8 Mobilność regionalna i ekologiczny transport	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW:Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 7b, którego alokacja stanowi **83,16 %** alokacji na OP8. Wskaźnik obligatoryjny dla głównego typu interwencji w ramach PI 7b.	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW:Całkowita długość przebu-dowanych lub zmoderni-zowanych dróg Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ra-mach PI 7b, którego alokacja stanowi **83,05 %** alokacji na OP8. Wskaźnik obligatoryjny dla głównego typu interwencji w ramach PI 7b.	Zmiana techniczna (aktualizacja wyliczeń).

39.	EFRR	Oś Priorytetowa 8 Mobilność regionalna i ekologiczny transport	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **317 332 969**	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **315 220 272**	Zmiana wskaźnika finansowego wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi.
40.	EFRR	Oś Priorytetowa 13 Infrastruktura społeczna	**PI 9a dot. OKREŚLONY CEL PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (i) oraz (ii) CRP** **2. Zwiększona dostępnosć usług społecznych** Na terenie województwa szczególnie odczuwalne są dysproporcje terytorialne w dostępie do usług społecznych, jak również dominująca pozycja pasywnych form pomocy (o niskiej skuteczności i efektywności) w zakresie działań podmiotów pomocy społecznej działających na rzecz włączenia społecznego. Ograniczony dostęp do usług społecznych dotyka w największej mierze osoby ze szczególnie wrażliwych kategorii m.in. dzieci, osób starszych czy z niepełnosprawnościami. Z drugiej strony niekorzystne trendy demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa zwiększają ryzyko rezygnacji z aktywności zawodowej ze względu na konieczność zapewnienia opieki osobie potrzebującej wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Niezbędne jest więc podjęcie działań związanych z modernizacją, doposażeniem oraz adaptacją infrastruktury usług społecznych w tym ich deinstytucjonalizacją. Wsparcie kierowane będzie również na działania towarzyszące usamodzielnianiu się i przeciwdziałające bezdomności oraz usługi zabezpieczające potrzeby osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i w podeszłym wieku w zakresie ww. usług. Celem interwencji jest upowszechnienie dostępu do usług społecznych poprzez wsparcie infrastruktury niezbędnej do jej sprawnego świadczenia. Interwencja wpłynie również na zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców regionu, m.in. poprzez wzrost dostępności usług opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3.	**PI 9a dot. OKREŚLONY CEL PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (i) oraz (ii) CRP** **2. Zwiększona dostępnosć usług społecznych** Na terenie województwa szczególnie odczuwalne są dysproporcje terytorialne w dostępie do usług społecznych, jak również dominująca pozycja pasywnych form pomocy (o niskiej skuteczności i efektywności) w zakresie działań podmiotów pomocy społecznej działających na rzecz włączenia społecznego. Ograniczony dostęp do usług społecznych dotyka w największej mierze osoby ze szczególnie wrażliwych kategorii m.in. dzieci, osób starszych czy z niepełnosprawnościami. Z drugiej strony niekorzystne trendy demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa zwiększają ryzyko rezygnacji z aktywności zawodowej ze względu na konieczność zapewnienia opieki osobie potrzebującej wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Niezbędne jest więc podjęcie działań związanych z modernizacją, doposażeniem oraz adaptacją infrastruktury usług społecznych w tym ich deinstytucjonalizacją. Wsparcie kierowane będzie również na działania towarzyszące usamodzielnianiu się i przeciwdziałające bezdomności oraz usługi zabezpieczające potrzeby osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i w podeszłym wieku w zakresie ww. usług. Celem interwencji jest upowszechnienie dostępu do usług społecznych poprzez wsparcie infrastruktury niezbędnej do jej sprawnego świadczenia. Interwencja wpłynie również na zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców regionu, m.in. poprzez wzrost dostępności usług opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3. **Dodatkowo, przewiduje się wsparcie w zakresie infrastruktury mieszkaniowej skierowane do cudzoziemców, w tym osób uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które wjechały legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.**	Według danych Straży Granicznej od 24 lutego 2022 roku granicę polsko-ukraińską przekroczyło już około 3,442 mln osób (stan na dzień 18.05.2022 r.). Zdecydowana większość osób trafiających do Polski to kobiety i dzieci, w tym osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze, wymagające szczególnej opieki i wsparcia. Samych osób niepełnoletnich jest wśród osób uciekających z Ukrainy – według szacunków UNICEF – około 850 tys. Obecne rozwiązania umożliwiają nadanie numeru PESEL ludności Ukrainy, co pozwala na realizację szeregu usług publicznych na rzecz tych osób. Oznacza to pełny dostęp do rynku pracy, świadczeń rodzinnych, społecznych, zdrowotnych i systemu edukacji. W celu umożliwienia ludności Ukrainy dostępu do ww. usług niezbędne jest w pierwszej kolejności udzielenie im wsparcia socjalno- bytowego. IZ RPO Województwa Lubelskiego, jako województwo bezpośrednio graniczące z terytorium Ukrainy, proponuje dostosowanie interwencji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w obszarze infrastruktury usług społecznych do warunków, wynikających z niespotykanej dotąd sytuacji geopolitycznej, powodującej napływ do Polski dużej liczby osób uciekających z terenów, na których prowadzone są działania wojenne. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.
41.	EFRR	Oś Priorytetowa 13 Infrastruktura społeczna	**PI 9a dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** W związku z powyższym wsparcie sektora usług społecznych w ramach priorytetu koncentrować się będzie m.in. wokół: - wsparcia infrastrukturalnego (m.in. prace remontowo- budowlane, adaptacja pomieszczeń, zakup wyposażenia) na rzecz rozwoju nowych form realizacji usług społecznych dla osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym dzieci, osób z niepełnosprawnościami, osób mających problemy ze zdrowiem psychicznym, osób starszych (m.in. na rzecz rozwoju instytucjonalnych i pozainstytucjonalnych form wsparcia, wsparcia dziennego dla osób starszych, szczególnie na terenach wiejskich), placówek wsparcia dziennego, placówek dziennego pobytu i rehabilitacji dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, rozwoju różnorodnych form wsparcia środowiskowego, w tym środowiskowych form wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, środowiskowych domów samopomocy, ośrodków interwencji kryzysowej, warsztatów terapii zajęciowej, w tym także zwiększeniu dostępności do usług osób z niepełnosprawnościami, - inwestycji z zakresu adaptacji mieszkań do potrzeb osób potrzebujących i/ lub zakup wyposażenia niezbędnego do świadczenia środowiskowych form wsparcia w miejscu zamieszkania.	**PI 9a dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** W związku z powyższym wsparcie sektora usług społecznych w ramach priorytetu koncentrować się będzie m.in. wokół: - wsparcia infrastrukturalnego (m.in. prace remontowo- budowlane, adaptacja pomieszczeń, zakup wyposażenia) na rzecz rozwoju nowych form realizacji usług społecznych dla osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym dzieci, osób z niepełnosprawnościami, osób mających problemy ze zdrowiem psychicznym, osób starszych (m.in. na rzecz rozwoju instytucjonalnych i pozainstytucjonalnych form wsparcia, wsparcia dziennego dla osób starszych, szczególnie na terenach wiejskich), placówek wsparcia dziennego, placówek dziennego pobytu i rehabilitacji dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, rozwoju różnorodnych form wsparcia środowiskowego, w tym środowiskowych form wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, środowiskowych domów samopomocy, ośrodków interwencji kryzysowej, warsztatów terapii zajęciowej, w tym także zwiększeniu dostępności do usług osób z niepełnosprawnościami, - inwestycji z zakresu adaptacji mieszkań do potrzeb osób potrzebujących i/ lub zakup wyposażenia niezbędnego do świadczenia środowiskowych form wsparcia w miejscu zamieszkania, **- robót budowlanych i wyposażenia infrastruktury mieszkalnictwa o charakterze wspomaganym i chronionym dla cudzoziemców.**	Według danych Straży Granicznej od 24 lutego 2022 roku granicę polsko-ukraińską przekroczyło już około 3,442 mln osób (stan na dzień 18.05.2022 r.). Zdecydowana większość osób trafiających do Polski to kobiety i dzieci, w tym osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze, wymagające szczególnej opieki i wsparcia. Samych osób niepełnoletnich jest wśród osób uciekających z Ukrainy – według szacunków UNICEF – około 850 tys. Obecne rozwiązania umożliwiają nadanie numeru PESEL ludności Ukrainy, co pozwala na realizację szeregu usług publicznych na rzecz tych osób. Oznacza to pełny dostęp do rynku pracy, świadczeń rodzinnych, społecznych, zdrowotnych i systemu edukacji. W celu umożliwienia ludności Ukrainy dostępu do ww. usług niezbędne jest w pierwszej kolejności udzielenie im wsparcia socjalno- bytowego. IZ RPO Województwa Lubelskiego, jako województwo bezpośrednio graniczące z terytorium Ukrainy, proponuje dostosowanie interwencji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w obszarze infrastruktury usług społecznych do warunków, wynikających z niespotykanej dotąd sytuacji geopolitycznej, powodującej napływ do Polski dużej liczby osób uciekających z terenów, na których prowadzone są działania wojenne. Wprowadzona zmiana ma na celu doprecyzowanie możliwych form wsparcia skierowanych do cudzoziemców. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.

42.	EFRR	Oś Priorytetowa 13 Infrastruktura społeczna	**PI 9a dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** **Grupą docelową** działań podejmowanych w ramach priorytetu będą mieszkańcy województwa lubelskiego, w tym społeczności lokalne, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym lub ubóstwem, otoczenie osób wykluczonych społecznie, pacjenci podmiotów leczniczych, a także podmioty gospodarcze i instytucje korzystające z rezultatów projektu.	**PI 9a dot. OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** **Grupą docelową** działań podejmowanych w ramach priorytetu będą: - mieszkańcy województwa lubelskiego, w tym społeczności lokalne, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym lub ubóstwem, otoczenie osób wykluczonych społecznie, pacjenci podmiotów leczniczych, a także podmioty gospodarcze i instytucje korzystające z rezultatów projektu, **- cudzoziemcy, w tym osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które wjechały legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.**	Rozszerzenie grupy docelowej w ramach RPO WL na lata 2014-2020 o cudzoziemców, w tym osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które wjechały legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. Takie rozszerzenie grupy docelowej wynika z jednej strony z wprowadzenia działań umożliwiających wsparcie ww. obywateli Ukrainy, z drugiej strony pozwoli na utrzymanie trwałości projektu po wygaśnięciu konfiktu zbrojnego. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską..
43.	EFRR	Oś Priorytetowa 13 Infrastruktura społeczna	**PI 9a dot. OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Tryb pozakonkursowy znajdzie zastosowanie m.in. dla projektu Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Lublinie.	**PI 9a dot. OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iii) CRP** Tryb pozakonkursowy znajdzie zastosowanie m.in. dla projektu Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Lublinie. **Ponadto, planuje się zastosowanie trybu pozakonkursowego dla projektu z zakresu usług społecznych, mającego na celu wsparcie osób uciekających z terenu Ukrainy.**	W wyniku konieczności wsparcia osób uciekajacych z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które wjechały legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r., przebywających na terenie województwa lubelskiego wsparciem w zakresie infrastruktury usług społecznych dodano pozakonkursowy tryb wyboru projektu. Projekt pozakonkursowy realizowany będzie przez Województwo Lubelskie / Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.
44.	EFRR	Oś Priorytetowa 13 Infrastruktura społeczna	**PI 9a - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv) oraz RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Liczba wspartych podmiotów leczniczych - **75**	**PI 9a -dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv) oraz RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Liczba wspartych podmiotów leczniczych - **82**	Zmiana wskaźnika produktu wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi (zwiększenie alokacji), a także zaktualizowanego kosztu jednostkowego.
45.	EFRR	Oś Priorytetowa 13 Infrastruktura społeczna	**PI 9a - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury medycznej - **122 819 418**	**PI 9a - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury medycznej - **139 564 693**	Zmiana wskaźnika produktu wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi (zwiększenie alokacji).
46.	EFRR	Oś Priorytetowa 13 Infrastruktura społeczna	**PI 9a dot. WSKAŹNIKI PRODUKTU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv) CRP**	**PI 9a dot. WSKAŹNIKI PRODUKTU, art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv) CRP** dodano wskaźnik produktu: **Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania mające na celu łagodzenie kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie** o wartości docelowej: 1 093 476 EUR	Dodanie wskaźnika produktu wynika z konieczności wsparcia skierowanego do cudzoziemców, w tym osób uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które wjechały legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. Zakres interwencji, dotyczącej wsparcia dla uchodźców z Ukrainy został uzgodniony z Komisją Europejską.
47.	EFRR	Oś Priorytetowa 13 Infrastruktura społeczna	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW:Liczba wspartych podmio-tów leczniczych Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i po-wiązany z nim KEW obra-zują projekty realizowane w ramach PI 9a, których alokacja stanowi łącznie **37,32%** alokacji na OP13. Wskaźnik obligatoryjny dla głównego typu interwencji w ramach PI 9a.	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW:Liczba wspartych podmiotów leczniczych Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 9a, których alokacja stanowi łącznie **40,38 %** alokacji na OP13. Wskaźnik obligatoryjny dla głównego typu interwencji w ramach PI 9a.	Zmiana techniczna (aktualizacja wyliczeń).
48.	EFRR	Oś Priorytetowa 13 Infrastruktura społeczna	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW:Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 9b, których alokacja stanowi łącznie **44,50%** alokacji na OP13.	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** Wskaźnik lub KEW:Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika: Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 9b, których alokacja stanowi łącznie **43,05 %** alokacji na OP13.	Zmiana techniczna (aktualizacja wyliczeń).

49.	EFRR	Oś Priorytetowa 13 Infrastruktura społeczna	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **288 135 246**	**dot. RAMY WYKONANIA DLA OSI PRIORYTETOWEJ, CRP art. 96 ust. 2 lit b) ppkt (v).** zmiana wartości końcowej wskaźnika „Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych" **302 623 890**	Zmiana wskaźnika finansowego wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi.
50.	EFRR	Oś Priorytetowa 15 Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego	**PI Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1) - **197**	**PI Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1) - **202**	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę alokacji – uwzględnienie środków II transzy z instrumentu REACT-EU. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
51.	EFRR	Oś Priorytetowa 15 Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego	**PI Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5),CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2) **- 197**	**PI Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2) - **202**	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę alokacji – uwzględnienie środków II transzy z instrumentu REACT-EU. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
52.	EFRR	Oś Priorytetowa 15 Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego	**PI Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30) - **19,87**	**PI Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30) - **20,5**	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę alokacji – uwzględnienie środków II transzy z instrumentu REACT-EU. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
53.	EFRR	Oś Priorytetowa 15 Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego	**PI Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34) - **14 370**	**PI Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność - dot. WSKAŹNIKÓW PRODUKTU (tabela 5), CRP art.96 ust. 2 lit b) ppkt (iv)** Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34) - **17 072**	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę alokacji – uwzględnienie środków II transzy z instrumentu REACT-EU. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

Załączniki do Wykazu zmian:

1. Propozycje zmiany RPO WL 2014-2020 do renegocjacji – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.
2. Propozycje zmiany RPO WL 2014-2020 do renegocjacji – Europejski Fundusz Społeczny.
3. Notyfikacja zmian RPO WL 2014-2020.
4. Zaktualizowane tabele finansowe Programu.
5. Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania (metodologia) - w trybie 'rejestruj zmiany'.
5.1 Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania (metodologia) - plik w wersji końcowej.
6. Metodologia szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020 - w trybie 'rejestruj zmiany'.
6.1 Metodologia szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020 - plik w wersji końcowej.
7. RPO WL 2014-2020 - w trybie 'rejestruj zmiany'.
8. Streszczenie obywatelskie - w trybie 'rejestruj zmiany'.
8.1 Streszczenie obywatelskie - plik w wersji końcowej.

Załącznik nr 1 do Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

9 sierpnia 2022 r.

Zmiany RPO WL 2014-2020 do renegocjacji – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

(kurs przeliczeniowy: 1 EUR = 4,6891 PLN)

A. REALOKACJE

Z Działania	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR	Na Działanie	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR
2.1 Cyfrowe Lubelskie	2c	1 294 815,25	276 133,00	13.1 Infrastruktura ochrony zdrowia	9a	52 747 896,91	11 249 045,00
2.2 Cyfryzacja Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach ZIT	2c	230 802,19	49 221,00				
3.6 Marketing gospodarczy	3b	1 073 494,42	228 934,00				
5.2 Efektywność energetyczna sektora publicznego	4c	10 045 998,18	2 142 415,00				
6.4 Gospodarka wodno-ściekowa	6b	6 996 118,44	1 491 996,00				
7.1 Dziedzictwo kulturowe i naturalne	6c	2 195 624,18	468 240,00				
8.1 Regionalny układ transportowy	7b	8 420 648,27	1 795 792,00				
1.2 Badania celowe	1b	14 619 450,90	3 117 752,00				
1.3 Infrastruktura badawczo-rozwojowa w przedsiębiorstwach	1b	227 449,48	48 506,00				
1.4 Transfer technologii i komercjalizacja badań	1b	53 680,82	11 448,00				
1.5 Bon na innowacje	1b	377 852,37	80 581,00				
3.3 Przedsiębiorstwa odpryskowe	3a	23 553,35	5 023,00				
3.4 Dostosowanie oferty IOB do potrzeb rynku pracy	3a	85 200,95	18 170,00				
3.5 Bon na doradztwo	3a	1 103 626,58	235 360,00				
3.7 Wzrost konkurencyjności MŚP	3c	5 713 551,12	1 218 475,00				
3.9 Udział w targach i misjach	3b	286 030,41	60 999,00				

Z Działania	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR	Na Działanie	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR
3.2 Instrumenty kapitałowe	3a	8 208 185,15	1 750 482,00	3.7 Wzrost konkurencyjności MŚP	3c	8 208 185,15	1 750 482,00
3.7 Wzrost konkurencyjności MŚP	3c	5 000 001,40	1 066 303,00	13.2 Infrastruktura usług społecznych	9a	5 000 001,40	1 066 303,00
3.7 Wzrost konkurencyjności MŚP	3c	6 316 499,05	1 347 060,00	4.1 Wsparcie wykorzystania OZE	4a	7 077 797, 88	1 509 415,0 0
5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw	4b	761 298,83	162 355,00				

B. UZASADNIENIA REALOKACJI

1.

Z Działania	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR	Na Działanie	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR
2.1 Cyfrowe Lubelskie	2c	1 294 815,25	276 133,00	13.1 Infrastruktura ochrony zdrowia	9a	52 747 896,91	11 249 045,00
2.2 Cyfryzacja Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach ZIT	2c	230 802,19	49 221,00				
3.6 Marketing gospodarczy	3b	1 073 494,42	228 934,00				
5.2 Efektywność energetyczna sektora publicznego	4c	10 045 998,18	2 142 415,00				
6.4 Gospodarka wodno-ściekowa	6b	6 996 118,44	1 491 996,00				
7.1 Dziedzictwo kulturowe i naturalne	6c	2 195 624,18	468 240,00				
8.1 Regionalny układ transportowy	7b	8 420 648,27	1 795 792,00				
1.2 Badania celowe	1b	14 619 450,90	3 117 752,00				

Z Działania	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR	Na Działanie	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR
1.3 Infrastruktura badawczo-rozwojowa w przedsiębiorstwach	1b	227 449,48	48 506,00				
1.4 Transfer technologii i komercjalizacja badań	1b	53 680,82	11 448,00				
1.5 Bon na innowacje	1b	377 852,37	80 581,00				
3.3 Przedsiębiorstwa odpryskowe	3a	23 553,35	5 023,00				
3.4 Dostosowanie oferty IOB do potrzeb rynku pracy	3a	85 200,95	18 170,00				
3.5 Bon na doradztwo	3a	1 103 626,58	235 360,00				
3.7 Wzrost konkurencyjności MŚP	3c	5 713 551,12	1 218 475,00				
3.9 Udział w targach i misjach	3b	286 030,41	60 999,00				

Mając na uwadze sprawną i efektywną kontraktację środków w ramach RPO WL na lata 2014-2020, kwota wolnych środków pozostających w ramach wskazanych Działań, zostanie realokowana do Działania 13.1 *Infrastruktura ochrony zdrowia* (PI 9a), wymagającego pilnej interwencji, celem wsparcia projektu, który służyć będzie budowie silnego, dobrze zorganizowanego, wydolnego systemu ochrony zdrowia oraz który przyczyni się do zwiększenia dostępności, jakości oraz skuteczności udzielania świadczeń zdrowotnych, realizowanych w ramach publicznego systemu opieki zdrowotnej, a także zwiększy skuteczność reagowania w sytuacjach kryzysowych, w tym m.in. podczas konfliktu zbrojnego, toczącego się na terenie Ukrainy.

Środki zostaną przeznaczone na realizację zidentyfikowanego strategicznego przedsięwzięcia, istotnego dla wzmocnienia infrastruktury ochrony zdrowia w województwie lubelskim, tj. projektu Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie pn. „Utworzenie systemu zabiegowo-anestezjologicznego w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie", który jest uwzględniony na liście przedsięwzięć o priorytetowym znaczeniu dla realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.). Przedsięwzięcie to wykazuje pełną gotowość realizacyjną – Wnioskodawca posiada pełną dokumentację projektową oraz zezwolenia, przez co jest gotowy do niezwłocznej realizacji projektu, co w konsekwencji przyczyni się do sprawnego działania w poprawie dostępności do świadczeń medycznych. IZ RPO planuje procedować przedmiotową inwestycję w trybie standardowej ścieżki realizacji projektów z zakresu ochrony zdrowia w ramach RPO WL. Realizacja przedsięwzięcia została uzgodniona z Komisją Europejską.

Niniejsza inwestycja znajduje także uzasadnienie w obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego, podyktowanej konfliktem zbrojnym, mającym miejsce w Ukrainie. Według danych z dnia 18 maja 2022 r., podanych przez Straż Graniczną, od 24 lutego 2022 r., czyli od dnia początku konfliktu zbrojnego na terenie Ukrainy, granicę polsko—ukraińską przekroczyło **3,442 mln** uchodźców z Ukrainy.

Jak podaje Organizacja Narodów Zjednoczonych, łącznie Ukrainę od 24 lutego 2022 r. opuściło już ponad **6,27 mln** osób. Ponadto, wg danych z dnia 17 maja 2022 r. podanych przez Urząd Miasta Lublin, ponad 10 tys. osób z Ukrainy znalazło schronienie w mieście Lublin, nadano 8 123 numerów PESEL.

Podczas działań wojennych trwających w Ukrainie prowadzone są ataki na infrastrukturę społeczną, w tym szpitale. Ma to znaczący wpływ na zwiększenie liczby pacjentów w szpitalach na terenie Województwa Lubelskiego, ponieważ duża grupa osób z Ukrainy poszukuje najbliższego od granicy państwa podmiotu leczniczego, który wykonuje wysokospecjalistyczne usługi medyczne. Przedłużający się stan wojny wydłuża dla obywateli Ukrainy dostępność do służby zdrowia. Uchodźcy już dzisiaj zgłaszają potrzeby medyczne w onkologii, ortopedii, ginekologii, które w chwili obecnej zarówno w Polsce, jaki w Ukrainie nie mogą być wykonane jako tzw. zabiegi planowe. Mając na uwadze powyższe, należy spodziewać się większej liczby pacjentów w placówkach medycznych, co spowoduje niewątpliwie zwiększenie okresu oczekiwania na udzielenie świadczenia opieki zdrowotnej. Wzrastająca liczba pacjentów będzie więc dużym obciążeniem dla służby zdrowia. W związku z powyższym pomoc na rzecz uchodźców musi, poza wsparciem socjalno-bytowym czy wsparciem w zakresie integracji społecznej, dotyczyć także udzielania świadczeń opieki zdrowotnej, w tym diagnostycznych i zabiegowych. Wg danych Narodowego Funduszu Zdrowia (Oddział w Lublinie) na dzień 17 maja 2022 r. na terenie województwa lubelskiego hospitalizowanych było 119 uchodźców z Ukrainy (w tym 36 dzieci).

Szpitale z województwa lubelskiego zaangażowane są także w medyczną pomoc doraźną. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SPZOZ w Lublinie, mając na uwadze trudną sytuację w Ukrainie włączył się w akcję doraźnej pomocy, co przekłada się na dostępność personelu i usług medycznych. Personel medyczny Szpitala, przy współudziale wolontariuszy z innych placówek – osób z wykształceniem medycznym, udziela świadczeń medycznych w zakresie:

- porady medycznej,
- zaopatrywania ran,
- zmiany opatrunków,
- pomiaru temperatury ciała,
- pomiaru ciśnienia tętniczego krwi,
- pomiaru poziomu cukru we krwi,
- wykonania i wstępnej oceny Ekg,
- udzielania informacji dotyczącej uzyskania innych świadczeń zdrowotnych.

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie jest największym szpitalem w regionie i świadczy wysokospecjalistyczne usługi medyczne, w tym o profilu zabiegowym. Ponadto, należy wziąć pod uwagę umiejscowienie szpitala na mapie regionu – w mieście Lublin, który jest blisko wschodniej granicy i jest najbliżej położonym miastem wojewódzkim. Mając powyższe na względzie można przyjąć założenie, iż właśnie tutaj będą w pierwszej kolejności trafiały osoby potrzebujące specjalistycznej opieki. Przedsięwzięcie to w obecnej sytuacji gospodarczo-politycznej ma istotne znaczenie, a jego skuteczna realizacja pozwoli na udzielenie pomocy medycznej osobom poszkodowanym na skutek toczącego się konfliktu. Należy spodziewać się, iż wśród pacjentów hospitalizowanych na oddziałach intensywnej terapii i anestezjologii w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie będą przebywały zarówno osoby z województwa lubelskiego, jak również obywatele Ukrainy. Jeszcze przed wybuchem wojny w Ukrainie

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie był już rozpoznawalny i identyfikowalny dla obywateli Ukrainy, ponieważ obywatele Ukrainy leczyli się już w szpitalu w różnych zakresach medycyny.

Dodatkowo, w obecnej bardzo trudnej sytuacji związanej z konfliktem w Ukrainie zauważalny jest istotnie zwiększony ruch komunikacyjny, związany z migracją osób. Istotne znaczenie ma fakt, iż granica Polski z Ukrainą wynosi ponad 535 km i przebiega w 296 km w województwie lubelskim. Na granicy Polski i Ukrainy znajduje się czternaście przejść granicznych – osiem drogowych, z czego 4 znajdują się w województwie lubelskim oraz sześć kolejowych, z czego 3 znajdują się w województwie lubelskim. Konsekwencją tego mogą być wypadki komunikacyjne na lubelskich trasach m.in. S19 i S12, czego wynikiem będzie konieczność świadczenia pomocy medycznej poszkodowanym, m.in. przez Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie.

Środki na Działanie 13.1 będą pochodzić z przesunięcia wolnych środków z:

- **PI 1b (Działania: 1.2 *Badania celowe*, 1.3 *Infrastruktura badawczo-rozwojowa w przedsiębiorstwach*, 1.4 *Transfer technologii i komercjalizacja badań*, 1.5 *Bon na innowacje*), PI 3a (Działania: 3.3 *Przedsiębiorstwa odpryskowe*, 3.4 *Dostosowanie oferty IOB do potrzeb rynku pracy*, 3.5 *Bon na doradztwo*), PI 3b (Działanie 3.9 *Udział w targach i misjach*), PI 3c (Działanie 3.7 *Wzrost konkurencyjności MŚP*)** - zmniejszenie alokacji na wskazane PI jest możliwe z uwagi na to, że:
  a) zakończono ocenę wszystkich projektów złożonych w ogłoszonych naborach,
  b) podpisano wszystkie umowy o dofinansowanie projektów wybranych do wsparcia,
  c) nie istnieją listy projektów, które uzyskały wymaganą liczbę punktów, jednak kwota alokacji przeznaczona na konkurs nie pozwala na wybranie ich do dofinansowania,
  d) nie planuje się ogłaszania nowych konkursów.

  Tym samym dostępne środki powstałe z: rozwiązania umów o dofinansowanie, odstąpień IP od zawarcia umów z wnioskodawcami (pomimo, iż projekty pierwotnie zakwalifikowały się do wsparcia, to jednak z uwagi na różne okoliczności nie spełniły określonych wymagań konkursowych na etapie przed podpisaniem umów), jak również środki pojawiające się na etapie rozliczania projektów, mogą zostać realokowane do Działania 13.1 *Infrastruktura ochrony zdrowia*, wymagającego pilnej interwencji.

- **PI 2c (Działanie 2.1 *Cyfrowe Lubelskie*)** - w ramach Działania 2.1 nie planuje się ogłoszenia konkursów ze względu na niską wartość środków pozostających w ramach Działania oraz koniec perspektywy finansowej 2014-2020. Ponadto, w ramach ogłaszanych naborów brak jest list rezerwowych (wszystkie projekty, które spełniły kryteria wyboru projektów zostały wybrane do dofinansowania), ponadto nie planuje się realizacji nowych projektów strategicznych. Wszystkie wartości wskaźników w realizowanych umowach o dofinansowanie w ramach Działania 2.1 umożliwiają osiągniecie zaplanowanej w Programie na koniec okresu programowania wartości docelowej. W związku z powyższym osiągnięcie celów na rok 2023 w ramach Działania 2.1 nie jest zagrożone.
- **PI 2c (Działanie 2.2 *Cyfryzacja LOF w ramach ZIT)* -** w ramach Działania 2.2 realizowany był jeden projekt (w partnerstwie 4 gmin), który został już zakończony. W związku z niską wartością środków pozostających w Działaniu 2.2 oraz końcem perspektywy finansowej 2014-2020 nie planuje się dofinansowania nowych przedsięwzięć w ramach ZIT. Wszystkie wartości wskaźników przyjęte dla Działania 2.2 zostały już osiągnięte bądź przekraczają zaplanowaną na koniec okresu programowania wartość docelową. W związku z powyższym osiągnięcie celów na rok 2023 w ramach Działania 2.2 nie jest zagrożone.

- **PI 3b (Działanie 3.6 *Marketing gospodarczy*)** – zgodnie z załącznikiem nr 5 *Wykaz Zidentyfikowanych Projektów Pozakonkursowych* do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WL w ramach Działania 3.6 planowany był do realizacji wyłącznie 1 projekt pozakonkursowy. Umowa na jego realizację została już zawarta i projekt jest w trakcie realizacji. Ponadto, w ramach Działania 3.6 nie występują projekty oczekujące na wsparcie - w ramach Działania nie planuje się realizacji nowych projektów strategicznych.
- **PI 4c (Działanie 5.2 *Efektywność energetyczna sektora publicznego*) -** w ramach Działania 5.2 nie planuje się ogłoszenia konkursów ze względu na niską wartość środków pozostających w ramach Działania oraz koniec perspektywy finansowej 2014-2020. Ponadto, w ramach ogłaszanych naborów brak jest list rezerwowych (wszystkie projekty, które spełniły kryteria wyboru projektów zostały wybrane do dofinansowania), ponadto nie są realizowane i nie planuje się realizacji nowych projektów strategicznych.
- **PI 6b (Działanie 6.4 *Gospodarka wodno-ściekowa*) -** w ramach Działania 6.4, z uwagi m.in. na pozostającą niską kwotę alokacji, a także koniec okresu programowania 2014-2020, nie planuje się ogłoszenia nowych konkursów. Ponadto, brak jest list rezerwowych (wszystkie projekty, które spełniły kryteria wyboru projektów zostały wybrane do dofinansowania). W ramach Działania 6.4 realizowanych jest 135 projektów o wartości ogółem 471 372 708,31 zł oraz wartości dofinansowania z UE 267 972 321,96 zł. Ostateczna kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów objęła dofinansowaniem wszystkie pozytywnie ocenione projekty złożone w ramach 3 ogłoszonych konkursów. Powoduje to, iż w Działaniu 6.4 średnia wartość projektu w 3 przeprowadzonych naborach wynosiła ok. 3,5 mln zł, średnia wartość dofinansowania z UE - ok. 2 mln zł, zaś średnia liczba złożonych wniosków o dofinansowanie projektu w ramach pojedynczego naboru wynosiła ok. 67 projektów. Każdy z wnioskodawców zobligowany był do przygotowania dokumentacji konkursowej, która wymaga poniesienia nakładów finansowych (studium wykonalności, dokumentacja techniczna, uzyskiwanie zezwoleń na realizację inwestycji) na średnią wartość ok. 100 000 zł. Ogłoszenie dodatkowego naboru, przy uwzględnieniu średnich kosztów przygotowania projektu, jakie dotychczas ponosili Wnioskodawcy oraz średniej liczby zainteresowanych Wnioskodawców spowodowałoby, iż koszty jakie ponieśliby Wnioskodawcy w nowo ogłoszonym konkursie (67 x100 000 zł =6 700 000 zł) byłyby niewspółmierne do możliwego ich wsparcia (6 996 118,44 zł).
  Ponadto, w ramach przedmiotowego Działania nie są realizowane i nie planuje się realizacji nowych projektów strategicznych. Kwota środków (1 491 996,00 euro - 6 996 118,44 zł) jest niewystarczająca, by zaspokoić potrzeby inwestycyjne w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach 2-10 tys. RLM w województwie lubelskim (zgodnie z zapisami załącznika nr 2 do V aktualizacji KPOŚK, dla województwa lubelskiego zidentyfikowano 67 potrzeb inwestycyjnych w zakresie sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków, ponadto zgodnie z zapisami załącznika nr 2 do VI aktualizacji KPOŚK, której zapisy decydować będą o możliwości pozyskiwania środków finansowych przez jednostki samorządu terytorialnego (JST) na inwestycje realizowane w latach przyszłych, w województwie lubelskim zidentyfikowano 56 aglomeracji w przedziale 2-10 tys. RLM). Wszystkie wartości wskaźników w realizowanych umowach o dofinansowanie w ramach Działania 6.4 umożliwiają osiągniecie zaplanowanej w Programie na koniec okresu programowania wartości docelowej. W związku z powyższym osiągnięcie celów na rok 2023 w ramach Działania 6.4 nie jest zagrożone. W związku z powyższym, mając na uwadze sprawną kontraktację środków w ramach RPO WL na lata 2014-2020 i zgodnie z przyjętą ścieżką na ostatnich renegocjacjach Programu, realokuje się środki pozostające w ramach Działania 6.4 do Działania 13.1 *Infrastruktura ochrony zdrowia*, wymagającego pilnej interwencji.
- **PI 6c (Działanie 7.1 *Dziedzictwo kulturowe i naturalne*) -** niska wartość pozostających środków nie pozwala na efektywne ich rozdysponowanie w ramach Działania. Nie planuje się ogłoszenia kolejnych konkursów oraz nie planuje się dofinansowania nowych projektów strategicznych. Wszystkie wartości wskaźników w realizowanych umowach o dofinansowanie w ramach Działania 7.1

umożliwiają osiągniecie zaplanowanej w Programie na koniec okresu programowania wartości docelowej. W związku z powyższym osiągnięcie celów na rok 2023 w ramach Działania 7.1 nie jest zagrożone.

– **PI 7b (Działanie 8.1 *Regionalny układ transportowy*) -** w ramach Działania 8.1 zawarte zostały wszystkie umowy na realizację projektów ujętych w załączniku nr 5 *Wykaz Zidentyfikowanych Projektów Pozakonkursowych* do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WL. Podpisano 10 umów o dofinansowanie, z czego 8 projektów zostało już zrealizowanych. Ponadto, 2 projekty, które znajdują się w trakcie realizacji mają maksymalne 99 % dofinansowanie. Nie planuje się dofinansowania nowych projektów strategicznych. Wszystkie wartości wskaźników w realizowanych umowach o dofinansowanie w ramach Działania 8.1 umożliwiają osiągniecie zaplanowanej w Programie na koniec okresu programowania wartości docelowej. W związku z powyższym osiągnięcie celów na rok 2023 w ramach Działania 8.1 nie jest zagrożone.

2.

Z Działania	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR	Na Działanie	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR
3.2 Instrumenty kapitałowe	3a	8 208 185,15	1 750 482,00	3.7 Wzrost konkurencyjności MŚP	3c	8 208 185,15	1 750 482,00

W związku z powstaniem oszczędności w projekcie, realizowanym przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach Działania 3.2 *Instrumenty kapitałowe* RPO WL na lata 2014-2020, wolnych środków w wyniku zmian kursowych oraz mając na uwadze ograniczone możliwości zagospodarowania niniejszych zasobów w ramach ww. Działania, zdecydowano o przesunięciu ww. oszczędności do Działania 3.7 RPO WL. Zgodnie z pierwotnymi założeniami Menadżera Funduszu Funduszy ww. środki miały zostać wykorzystane poprzez udzielenie prawa opcji wybranemu w ramach postępowania przetargowego pośrednikowi finansowemu. Jednakże, ze względu na fakt, iż w toku realizacji umów operacyjnych wskaźniki zostaną osiągnięte przy wykorzystaniu zakontraktowanych dotychczas środków, powstałe oszczędności mogą zostać przesunięte na Działanie 3.7. W obecnej sytuacji gospodarczej powyższe środki zostałyby wykorzystane na zdecydowanie bardziej potrzebne i efektywne wsparcie dla MŚP z województwa lubelskiego.

3.

Z Działania	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR	Na Działanie	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR
3.7 Wzrost konkurencyjności MŚP	3c	5 000 001,40	1 066 303,00	13.2 Infrastruktura usług społecznych	9a	5 000 001,40	1 066 303,00

Zmniejszenie alokacji na **PI 3c (Działanie 3.7 *Wzrost konkurencyjności MŚP*)** jest możliwe z uwagi na to, że:

a) zakończono ocenę wszystkich projektów złożonych w ogłoszonych naborach,
b) podpisano wszystkie umowy o dofinansowanie projektów wybranych do wsparcia,
c) nie planuje się ogłaszania nowych konkursów.

Tym samym dostępne środki powstałe z: rozwiązania umów o dofinansowanie, odstąpień IP od zawarcia umów z wnioskodawcami (pomimo, iż projekty pierwotnie zakwalifikowały się do wsparcia, to jednak z uwagi na różne okoliczności nie spełniły określonych wymagań konkursowych na etapie przed podpisaniem umów), jak również środki pojawiające się na etapie rozliczania projektów, mogą zostać realokowane do Działania 13.2 *Infrastruktura usług społecznych*, wymagającego pilnej interwencji.

Sytuacja związana z szerokim napływem osób uciekających z Ukrainy przed działaniami wojennymi wymaga konieczności zabezpieczenia podstawowych usług społecznych, zwłaszcza w zakresie opieki nad matką i dzieckiem (osoby te stanowią największy odsetek wśród uchodźców z Ukrainy – ponad 90% wszystkich uchodźców). Według danych z dnia 18 maja 2022 r., podanych przez Straż Graniczną, od 24 lutego 2022 r., czyli od dnia początku konfliktu zbrojnego na terenie Ukrainy, granicę polsko—ukraińską przekroczyło 3,442 mln uchodźców z Ukrainy. Jak podaje Organizacja Narodów Zjednoczonych, łącznie Ukrainę od 24 lutego 2022 r. opuściło już ponad **6,27 mln** osób. Ponadto, wg danych z dnia 17 maja 2022 r. podanych przez Urząd Miasta Lublin, ponad 10 tys. osób z Ukrainy znalazło schronienie w mieście Lublin, nadano 8 123 numerów PESEL, zarejestrowano 1099 pracowników z Ukrainy, przygotowano 38 miejsc w lubelskich żłobkach, przyjęto 426 dzieci do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, zapisano 1483 uczniów do szkół podstawowych i ponadpodstawowych, przyjęto 279 uczniów do jednostek oświatowych prowadzonych przez inne podmioty.

Mając na względzie kontynuację i spójność dotychczas podejmowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WL 2014-2020 działań na rzecz pomocy uchodźcom z Ukrainy, a także zgłoszoną przez Komisję Europejską w kontaktach roboczych konieczność uwzględnienia w RPO WL 2014-2020 wsparcia infrastrukturalnego dla uchodźców z Ukrainy, konieczne jest **zwiększenie alokacji w Działaniu 13.2 *Infrastruktura usług społecznych* (PI 9a),** celem umożliwienia realizacji projektu współfinasowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, ukierunkowanego na wsparcie na rzecz uchodźców z Ukrainy w zakresie infrastruktury

niezbędnej do integracji społecznej oraz wsparcia socjalno-bytowego dla osób uciekających z terenu Ukrainy, przebywających w województwie lubelskim (mieszkania wspomagane).

W związku z powyższym, realokuje się środki z Działania 3.7 *Wzrost konkurencyjności MŚP* (PI 3c) do Działania 13.2 *Infrastruktura usług społecznych (PI 9a)*, aby dofinansować realizację nowego projektu pozakonkursowego, realizowanego przez Województwo Lubelskie/Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie pn. „*Lubelskie Pomaga Ukrainie – Utworzenie tymczasowego miejsca pobytu w Zamościu przy ul. Zagłoby 8”.*

W ramach projektu zaplanowano adaptację budynku mieszczącego się przy ul. Zagłoby 8 w Zamościu na potrzeby utworzenia tymczasowego miejsca pobytu i wsparcia dla osób uciekających z Ukrainy w wyniku działań wojennych po 24 lutego 2022 r. Obiekt jest własnością Samorządu Województwa Lubelskiego i obecnie nie jest użytkowany.

Zaplanowano utworzenie ok. 10 mieszkań, w szczególności na potrzeby kobiet z dziećmi. Zostaną utworzone i odpowiednio wyposażone odrębne mieszkania wraz z aneksami kuchennymi i łazienkami. Ponadto, w obiekcie planuje się utworzenie i wyposażenie m.in.: sali do zabaw dla dzieci, świetlicy integracyjnej, multimedialnej sali spotkań, pralni wraz z suszarnią, a także gabinetów dla specjalistów świadczących wsparcie dla uczestników projektu (np. psycholog, pedagog, prawnik, doradca zawodowy, tłumacz języka, itd.). Obiekt będzie dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wyodrębnione mieszkania zostaną wyposażone w meble (m.in. łóżka, stoły, krzesła, szafy, szafki, sprzęty RTV i AGD), a przestrzeń wokół budynku zostanie odpowiednio zagospodarowana, m.in. przez zamontowanie ławek, utworzenie placu zabaw dla dzieci, budowę altany. Zostaną posadzone drzewa/krzewy/kwiaty oraz posiana trawa.

W obiekcie będą świadczone komplementarne usługi wsparcia w ramach projektu *Lubelskie pomaga Ukrainie,* realizowanego w Działaniu 11.2 *Usługi społeczne i zdrowotne* (EFS), polegające na udzielaniu pomocy m.in. przez: psychologa, prawnika, pedagoga, doradcy zawodowego, pośrednika pracy, opiekuna nad dziećmi, tłumacza języka polskiego i ukraińskiego, doradcy do załatwiania spraw życia codziennego.

Działania zaplanowane w projekcie są zgodne z ideą deinstytucjonalizacji, która zakłada rozwój usług wzmacniających samodzielność w oparciu o indywidualne potrzeby i poczucie podmiotowości jednostki. Komplementarny do interwencji szeroki wachlarz usług doradczych będzie służył dopasowaniu form wsparcia do indywidualnej sytuacji osób zamieszkujących i korzystających z obiektu, wraz z uwzględnieniem członków ich rodzin (np. dzieci wymagających opieki).

4.

Z Działania	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR	Na Działanie	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR
3.7 Wzrost konkurencyjności MŚP	3c	6 316 499,05	1 347 060,00	4.1 Wsparcie wykorzystania OZE	4a	7 077 797,88	1 509 415,00
5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw	4b	761 298,83	162 355,00				

Zmniejszenie alokacji na **PI 3c (Działanie 3.7 *Wzrost konkurencyjności MŚP*) oraz PI 4b (5.1 *Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw*)** jest możliwe z uwagi na to, że:

a) zakończono ocenę wszystkich projektów złożonych w ogłoszonych naborach,
b) podpisano wszystkie umowy o dofinansowanie projektów wybranych do wsparcia,
c) nie planuje się ogłaszania nowych konkursów.

Tym samym dostępne środki powstałe z: rozwiązania umów o dofinansowanie, odstąpień IP od zawarcia umów z wnioskodawcami (pomimo, iż projekty pierwotnie zakwalifikowały się do wsparcia, to jednak z uwagi na różne okoliczności nie spełniły określonych wymagań konkursowych na etapie przed podpisaniem umów), jak również środki pojawiające się na etapie rozliczania projektów, mogą zostać realokowane do Działania 4.1 *Wsparcie wykorzystania OZE*, wymagającego pilnej interwencji.

Zwiększenie alokacji w Działaniu 4.1 *Wsparcie wykorzystania OZE* (PI 4a) uzasadnione jest z punktu widzenia korzyści społecznych, ekonomicznych, środowiskowych, a także zdrowotnych. Należy bowiem wskazać, iż podejmowana w ramach Działania 4.1 interwencja przyczynia się do:

- zmniejszenia opłat za energię elektryczną,
- zmniejszenia kosztów wytwarzania ciepła użytkowego,
- wzrostu bezpieczeństwa energetycznego,
- poprawy jakości powietrza w województwie lubelskim,
- ograniczenia niskiej emisji,
- poprawy stanu zdrowia mieszkańców gmin na terenie województwa lubelskiego,
- wzrostu świadomości mieszkańców w zakresie wykorzystania OZE.

Zwiększenie udziału energii z OZE będzie miało pozytywny wpływ na bezpieczeństwo energetyczne regionu poprzez dywersyfikację źródeł energii i częściowe uniezależnienie gospodarstw domowych i budynków użyteczności publicznej od konwencjonalnych źródeł energii.

Ponadto warto podkreślić, iż projekty realizowane w ramach Działania 4.1 to m.in. projekty parasolowe - tj. forma wsparcia rozwoju OZE w gospodarstwach domowych, gdzie wnioskodawcą jest gmina, a odbiorcami końcowymi, czyli użytkownikami instalacji, są właściciele gospodarstw domowych. Projekty skierowane do mieszkańców to przede wszystkim realna szansa na poprawę jakości powietrza i ograniczenie emisji w skali całego regionu. Projekty parasolowe to projekty, gdzie nie tylko ciężar organizacyjny, ale i odpowiedzialność za wdrożenie technologiczne i późniejszy monitoring leżą po stronie gminy.

Inwestycje w OZE przy wsparciu ze środków unijnych i krajowych stają się bardzo opłacalnym rozwiązaniem dla gospodarstw domowych, szczególnie w obliczu transformacji energetycznej Polski, w tym ograniczania niskiej emisji z urządzeń grzewczych gospodarstw domowych. Współpraca mieszkańców z gminami może przynieść pozytywne skutki, a uzyskanie pomocy ze środków europejskich i krajowych daje wzajemne korzyści zarówno dla poszczególnych mieszkańców gminy, jak i dla samej gminy.

Realokowane środki zostaną przeznaczone na wsparcie projektów, dotyczących dywersyfikacji dostaw energii oraz zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego regionu, przy wykorzystaniu jego naturalnych uwarunkowań i potencjału, zgodnie z programem wojewódzkim dotyczącym wsparcia OZE, realizującym założenia „Polityki energetycznej Polski do 2040 r.”. Doświadczenia obecnej perspektywy finansowej wskazują na skuteczną realizację projektów w ramach Działania 4.1. Realokowane środki przeznaczone zostaną na wsparcie projektów zgłoszonych do dofinansowania w ramach konkursu nr RPLU.04.01.00-IZ.00-06-001/19 ogłoszonego w lipcu 2019 r., wskazującym na duże potrzeby z zakresie wsparcia inwestycji OZE. Kwota dofinansowania UE wyznaczona w budżecie naboru okazała się zbyt niska wobec zgłaszanego zainteresowania. W dniu 21 kwietnia 2020 r. Zarząd Województwa Lubelskiego zwiększył dofinansowanie alokacji w ramach konkursu nr RPLU.04.01.00-IZ.00-06-001/19 i dokonał wyboru do dofinansowania 86 projektów o łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania z EFRR wynoszącej 186 226 166,63 PLN. W celu zapewnienia dofinansowania możliwie jak największej liczby projektów, Zarząd Województwa Lubelskiego jeszcze dwunastokrotnie dokonał zwiększenia alokacji w konkursie.

Ostatecznie w ramach przedmiotowego konkursu, pozytywnie oceniono 197 projektów o łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania ze środków EFRR wynoszącej 500 177 288,97 PLN, z czego do dofinansowania wybranych zostało 130 projektów o łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania ze środków EFRR wynoszącej 289 551 340,42 PLN. W związku z powyższym, w ramach Działania 4.1 w konkursie nr RPLU.04.01.00-IZ.00-06-001/19 do dofinansowania pozostało jeszcze 67 projektów o łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania z EFRR wynoszącej 210 625 948,55 PLN, które zostały pozytywnie ocenione, jednakże z powodu wyczerpania dostępnej alokacji w ramach konkursu/działania nie zostały wybrane do dofinansowania.

C. ZMIANA ALOKACJI NA DZIAŁANIA, PRIORYTETY INWESTYCYJNE I OSIE PRIORYTETOWE W WYNIKU REALOKACJI (W EUR)

PI	Działanie	Obecna alokacja[1]	Zmiana	Nowa alokacja
1a	1.1 Regionalna infrastruktura badawczo – rozwojowa	2 353 053,00	0,00	2 353 053,00
1b	1.2 Badania celowe	31 113 199,00	-3 117 752,00	27 995 447,00
1b	1.3 Infrastruktura badawczo-rozwojowa w przedsiębiorstwach	22 027 949,00	-48 506,00	21 979 443,00

[1] Wartości uwzględniają już wprowadzone zmiany, które podlegają notyfikacji (szczegółowe informacje w tym zakresie w zał. 3 do Wykazu zmian)

1b	1.4 Transfer technologii i komercjalizacja badań	265 152,00	-11 448,00	253 704,00
1b	1.5 Bon na innowacje	731 348,00	-80 581,00	650 767,00
Oś 1	**Badania i innowacje**	56 490 701,00	-3 258 287,00	53 232 414,00
PI 1a		2 353 053,00	0,00	2 353 053,00
PI 1b		54 137 648,00	-3 258 287,00	50 879 361,00
2c	2.1 Cyfrowe Lubelskie	75 732 003,00	-276 133,00	75 455 870,00
2c	2.2 Cyfryzacja Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach ZIT	810 111,00	-49 221,00	760 890,00
Oś 2	**Cyfrowe Lubelskie**	76 542 114,00	-325 354,00	76 216 760,00
PI 2c		76 542 114,00	-325 354,00	76 216 760,00
3a	3.1 Tereny inwestycyjne	5 359 108,00	0,00	5 359 108,00
3a	3.2 Instrumenty kapitałowe	11 060 727,00	-1 750 482,00	9 310 245,00
3a	3.3 Przedsiębiorstwa odpryskowe	195 930,00	-5 023,00	190 907,00
3a	3.4 Dostosowanie oferty IOB do potrzeb rynku	1 071 191,00	-18 170,00	1 053 021,00
3a	3.5 Bon na doradztwo	2 289 535,00	-235 360,00	2 054 175,00
3b	3.6 Marketing gospodarczy	15 610 521,00	-228 934,00	15 381 587,00
3c	3.7 Wzrost konkurencyjności MŚP	246 834 670,00	-1 881 356,00	244 953 314,00
3a	3.8 Tereny inwestycyjne w ramach ZIT LOF	0,00	0,00	0,00
3b	3.9 Udział w targach i misjach	594 870,00	-60 999,00	533 871,00
3c	3.10 Wzrost konkurencyjności MŚP dla ZIT miast subregionalnych	0,00	0,00	0,00
Oś 3	**Konkurencyjność przedsiębiorstw**	283 016 552,00	-4 180 324,00	278 836 228,00
PI 3a		19 976 491,00	-2 009 035,00	17 967 456,00
PI 3b		16 205 391,00	-289 933,00	15 915 458,00
PI 3c		246 834 670,00	-1 881 356,00	244 953 314,00
4a	4.1 Wsparcie wykorzystania OZE	183 764 697,00	1 509 415,00	185 274 112,00
4a	4.2 Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach	51 961 569,00	0,00	51 961 569,00
Oś 4	**Energia przyjazna środowisku**	235 726 266,00	1 509 415,00	237 235 681,00
PI 4a		235 726 266,00	1 509 415,00	237 235 681,00
4b	5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw	33 724 214,00	-162 355,00	33 561 859,00
4c	5.2 Efektywność energetyczna sektora publicznego	98 219 382,00	-2 142 415,00	96 076 967,00
4c	5.3 Efektywność energetyczna sektora mieszkaniowego	16 460 013,00	0,00	16 460 013,00

4e	5.4 Transport niskoemisyjny	13 068 379,00	0,00	13 068 379,00
4e	5.5 Promocja niskoemisyjności	28 818 300,00	0,00	28 818 300,00
4e	5.6 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna dla Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego	77 003 042,00	0,00	77 003 042,00
4e	5.7 Transport niskoemisyjny dla ZIT miast subregionalnych	0,00	0,00	0,00
4c	5.8 Efektywność energetyczna sektora publicznego dla ZIT miast subregionalnych	0,00	0,00	0,00
4e	5.9 Promocja niskoemisyjności dla ZIT miast subregionalnych	0,00	0,00	0,00
Oś 5	**Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna**	267 293 330,00	-2 304 770,00	264 988 560,00
PI 4b		33 724 214,00	-162 355,00	33 561 859,00
PI 4c		114 679 395,00	-2 142 415,00	112 536 980,00
PI 4e		118 889 721,00	0,00	118 889 721,00
5b	6.1 Bezpieczeństwo ekologiczne	4 427 784,00	0,00	4 427 784,00
5b	6.2 Mała retencja	0,00	0,00	0,00
6a	6.3 Gospodarka odpadami	29 719 067,00	0,00	29 719 067,00
6b	6.4 Gospodarka wodno-ściekowa	62 516 508,00	-1 491 996,00	61 024 512,00
Oś 6	**Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów**	96 663 359,00	-1 491 996,00	95 171 363,00
PI 5b		4 427 784,00	0,00	4 427 784,00
PI 6a		29 719 067,00	0,00	29 719 067,00
PI 6b		62 516 508,00	-1 491 996,00	61 024 512,00
6c	7.1 Dziedzictwo kulturowe i naturalne	51 737 234,00	-468 240,00	51 268 994,00
6d	7.2 Ochrona różnorodności przyrodniczej	4 494 855,00	0,00	4 494 855,00
6d	7.3 Turystyka przyrodnicza	7 210 978,00	0,00	7 210 978,00
6d	7.4 Ochrona bioróżnorodności dla ZIT LOF	9 577 036,00	0,00	9 577 036,00
Oś 7	**Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego**	73 020 103,00	-468 240,00	72 551 863,00
PI 6c		51 737 234,00	-468 240,00	51 268 994,00
PI 6d		21 282 869,00	0,00	21 282 869,00
7b	8.1 Regionalny układ transportowy	192 743 673,00	-1 795 792,00	190 947 881,00
7b	8.2 Lokalny układ transportowy	27 726 065,00	0,00	27 726 065,00
7d	8.3 Transport kolejowy	45 416 755,00	0,00	45 416 755,00

7b	8.4 Transport w ramach ZIT LOF	3 846 530,00	0,00	3 846 530,00
Oś 8	**Mobilność regionalna i ekologiczny transport**	269 733 023,00	-1 795 792,00	267 937 231,00
PI 7b		224 316 268,00	-1 795 792,00	222 520 476,00
PI 7d		45 416 755,00	0,00	45 416 755,00
9a	13.1 Infrastruktura ochrony zdrowia	92 623 460,00	11 249 045,00	103 872 505,00
9a	13.2 Infrastruktura usług społecznych	17 689 189,00	1 066 303,00	18 755 492,00
9b	13.3 Rewitalizacja obszarów miejskich	64 111 388,00	0,00	64 111 388,00
9b	13.4 Rewitalizacja obszarów wiejskich	30 319 526,00	0,00	30 319 526,00
10a	13.5 Infrastruktura przedszkolna	4 752 096,00	0,00	4 752 096,00
10a	13.6 Infrastruktura kształcenia zawodowego i ustawicznego	14 068 818,00	0,00	14 068 818,00
10a	13.7 Infrastruktura szkolna	4 776 910,00	0,00	4 776 910,00
9b	13.8 Rewitalizacja Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach ZIT	16 573 571,00	0,00	16 573 571,00
Oś 13	**Infrastruktura społeczna**	244 914 958,00	12 315 348,00	257 230 306,00
PI 9a		110 312 649,00	12 315 348,00	122 627 997,00
PI 9b		111 004 485,00	0,00	111 004 485,00
PI 10a		23 597 824,00	0,00	23 597 824,00
13i	15.1 Wsparcie przedsiębiorstw w zakresie energetyki	20 439 730,00	4 983 580,00	25 423 310,00
13i	15.2 Wsparcie sektora ochrony zdrowia	5 429 897,00	0,00	5 429 897,00
Oś 15	**Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego**	25 869 627,00	4 983 580,00	30 853 207,00
PI 13i		25 869 627,00	4 983 580,00	30 853 207,00
Oś 16	**Pomoc techniczna REACT-EU**	**129 998,00**	**0,00**	**129 998,00**
	EFRR (alokacja podstawowa)	1 603 400 406,00	0,00	1 603 400 406,00
	EFRR REACT-EU	25 999 625,00	4 983 580,00	30 983 205,00
	SUMA EFRR (alokacja podstawowa + REACT-EU)	1 629 400 031,00	4 983 580,00	1 634 383 611,00

D. ZMIANY W ZAKRESIE WSKAŹNIKÓW

Nazwa wskaźnika	Wartość przed zmianą	Wartość po zmianie	Uzasadnienie

Oś Priorytetowa 1 Badania i innowacje

PI 1b Wskaźnik produktu Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6)	25 546 586 EUR	25 400 968 EUR	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę alokacji. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

Oś priorytetowa 3 Konkurencyjność przedsiębiorstw

PI 3b Wskaźnik produktu Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	1 719 szt.	1 717 szt.	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę wartości CI2. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
PI 3b Wskaźnik produktu Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)	19 szt.	17 szt.	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę alokacji. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
PI 3b Wskaźnik produktu Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6)	149 136 EUR	133 437 EUR	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę wartości CI2. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
PI 3b Wskaźnik produktu Liczba przedsiębiorstw, które weszły na nowe zagraniczne rynki w wyniku otrzymanego wsparcia	137 szt.	132 szt.	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z błędów w metodologii (aktualizacja założeń dotycząca udziału wskaźnika w CI1). Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
PI 3c Wskaźnik produktu Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	4 553 szt.	4 628 szt.	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę wartości CI3. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

PI 3c Wskaźnik produktu Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje (CI3)	1 140 szt.	1 215 szt.	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę alokacji. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
PI 3c Wskaźnik produktu Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje) (CI7)	56 181 036 EUR	56 724 850 EUR	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę alokacji. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
PI 3c Wskaźnik produktu RAMY WYKONANIA Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI29)	712 szt.	747 szt.	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę wartości wskaźnika CI3. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
Oś Priorytetowa 4 Energia przyjazna środowisku			
PI 4a Wskaźnik produktu Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)	261 237 tony ekwiwalentu CO2	259 173 tony ekwiwalentu CO2	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę alokacji. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
PI 4a Wskaźnik produktu RAMY WYKONANIA Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii z OZE	74 796 szt.	77 003 szt.	Zmiana (podwyższenie wartości) wskaźnika produktu wynika z przesunięć środków finansowych w ramach PI 4a - z Działania 4.2 na Działanie 4.1. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
PI 4a Wskaźnik produktu Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)	430,06 MW	434 MW	Zmiana (podwyższenie wartości) wskaźnika produktu wynika z przesunięć środków finansowych w ramach PI 4a - z Działania 4.2 na Działanie 4.1, a także zaktualizowanego kosztu jednostkowego. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii

			szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
Oś Priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna			
PI 4b Wskaźnik produktu Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej	11 073 MWh/rok	10 798 MWh/rok	Mając na uwadze zmniejszenie alokacji w ramach PI 4b, wartość docelowa wskaźnika została zmniejszona. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
PI 4b Wskaźnik produktu Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)	13,61 MW	13,27 MW	Mając na uwadze zmniejszenie alokacji w ramach PI 4b, wartość docelowa wskaźnika została zmniejszona. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
PI 4b Wskaźnik produktu Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)	34 467 tony ekwiwalentu CO2	33 627 tony ekwiwalentu CO2	Mając na uwadze zmniejszenie alokacji w ramach PI 4b, wartość docelowa wskaźnika została zmniejszona. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
PI 4c Wskaźnik produktu Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)	45 MW	25 MW	Zmiana (obniżenie wartości) wskaźnika produktu wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi (zmniejszenie alokacji), a także aktualizacji udziału wskaźnika w alokacji PI 4c oraz kosztu jednostkowego. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
Oś Priorytetowa 6 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów			
PI 6b Wskaźnik produktu Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków	30 518 RLM	30 060 RLM	Zmiana (obniżenie wartości) wskaźnika produktu wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi (zmniejszenie alokacji), a także zaktualizowanego udziału przedmiotowego wskaźnika w wartości docelowej wskaźnika Potencjalnej liczby osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków.

PI 6b Wskaźnik produktu Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę	111 140 osób	108 000 osób	Zmiana (obniżenie wartości) wskaźnika produktu wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi (zmniejszenie alokacji), a także zaktualizowanego udziału przedmiotowego wskaźnika w wartości docelowej wskaźnika Potencjalnej liczby osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę.
Oś Priorytetowa 7 Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego			
PI 6c Wskaźnik rezultatu Liczba zwiedzających muzea i oddziały muzealne na 10 000 ludności	6 800 osób	2 675 osób	Zmniejszenie wartości docelowej wskaźników podyktowane uwarunkowaniami zewnętrznymi, które mają duży wpływ na region tj. zmiany demograficzne, sytuacja społeczno–ekonomiczna (wysoka inflacja), pandemia COVID-19 oraz wojna w Ukrainie.
PI 6c Wskaźnik rezultatu Liczba udzielonych noclegów na 1000 ludności	800 szt.	664,29 szt.	
Oś Priorytetowa 13 Infrastruktura społeczna			
PI 9a Wskaźnik produktu RAMY WYKONANIA Liczba wspartych podmiotów leczniczych	75 szt.	82 szt.	Zmiana (podwyższenie wartości) wskaźnika produktu wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi (zwiększenie alokacji), a także zaktualizowanego kosztu jednostkowego.
PI 9a Wskaźnik produktu Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury medycznej	122 819 418 zł	139 564 693 zł	Zmiana (podwyższenie wartości) wskaźnika produktu wynika z zaproponowanych realokacji środków między Osiami Priorytetowymi (zwiększenie alokacji).
NOWY WSKAŹNIK PI 9a Wskaźnik produktu Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania mające na celu łagodzenie kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie	1 093 476 EUR		Dodanie wskaźnika produktu wynika z konieczności wsparcia skierowanego do cudzoziemców, w tym osób uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które wjechały legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.

Oś Priorytetowa 15 Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego

PI Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność Wskaźnik produktu Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	197 szt.	202 szt.	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę alokacji – uwzględnienie środków II transzy z instrumentu REACT-EU. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
PI Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność Wskaźnik produktu Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)	197 szt.	202 szt.	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę alokacji – uwzględnienie środków II transzy z instrumentu REACT-EU. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
PI Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność Wskaźnik produktu Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)	19,87 MW	20,5 MW	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę alokacji – uwzględnienie środków II transzy z instrumentu REACT-EU. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.
PI Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz	14 370 ton ekwiwalentu CO2	17 072 tony ekwiwalentu CO2	Zmiana wartości docelowej wskaźnika z uwagi na zmianę alokacji – uwzględnienie środków II transzy z instrumentu REACT-EU. Szczegóły wyliczenia wartości docelowej zawarte są w Metodologii szacowania

przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność Wskaźnik produktu Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)			wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020.

E. ZMIANY W ZAKRESIE WSPARCIA

Oś Priorytetowa 13 *Infrastruktura społeczna*, PI 9a – w związku z planowanym do realizacji przez Województwo Lubelskie/Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie (ROPS) wsparciem w zakresie infrastruktury mieszkaniowej, skierowanym do cudzoziemców, w tym osób uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które wjechały legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r., na skutek prowadzonych tam działań wojennych, zmodyfikowano/dodano zapisy dotyczące: opisu interwencji, typu projektu, grupy docelowej, trybu wyboru projektu.

Nowe zapisy brzmią następująco:

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

„2. Zwiększona dostępność usług społecznych

Na terenie województwa szczególnie odczuwalne są dysproporcje terytorialne w dostępie do usług społecznych, jak również dominująca pozycja pasywnych form pomocy (o niskiej skuteczności i efektywności) w zakresie działań podmiotów pomocy społecznej działających na rzecz włączenia społecznego. Ograniczony dostęp do usług społecznych dotyka w największej mierze osoby ze szczególnie wrażliwych kategorii m.in. dzieci, osób starszych czy z niepełnosprawnościami. Z drugiej strony niekorzystne trendy demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa zwiększają ryzyko rezygnacji z aktywności zawodowej ze względu na konieczność zapewnienia opieki osobie potrzebującej wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Niezbędne jest więc podjęcie działań związanych z modernizacją, doposażeniem oraz adaptacją infrastruktury usług społecznych w tym ich deinstytucjonalizacją. Wsparcie kierowane będzie również na działania towarzyszące usamodzielnianiu się i przeciwdziałające bezdomności oraz usługi zabezpieczające potrzeby osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i w podeszłym wieku w zakresie ww. usług. Celem interwencji jest upowszechnienie dostępu do usług społecznych poprzez wsparcie infrastruktury niezbędnej do jej sprawnego świadczenia. Interwencja wpłynie również na zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców regionu, m.in. poprzez wzrost dostępności usług opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3. **Dodatkowo, przewiduje się wsparcie w zakresie infrastruktury mieszkaniowej skierowane do cudzoziemców, w tym osób uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które wjechały legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.”**

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

„W związku z powyższym wsparcie sektora usług społecznych w ramach priorytetu koncentrować się będzie m.in. wokół:

– wsparcia infrastrukturalnego (m.in. prace remontowo- budowlane, adaptacja pomieszczeń, zakup wyposażenia) na rzecz rozwoju nowych form realizacji usług społecznych dla osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym dzieci, osób z

niepełnosprawnościami, osób mających problemy ze zdrowiem psychicznym, osób starszych (m.in. na rzecz rozwoju instytucjonalnych i pozainstytucjonalnych form wsparcia, wsparcia dziennego dla osób starszych, szczególnie na terenach wiejskich), placówek wsparcia dziennego, placówek dziennego pobytu i rehabilitacji dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, rozwoju różnorodnych form wsparcia środowiskowego, w tym środowiskowych form wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, środowiskowych domów samopomocy, ośrodków interwencji kryzysowej, warsztatów terapii zajęciowej, w tym także zwiększeniu dostępności do usług osób z niepełnosprawnościami,

- inwestycji z zakresu adaptacji mieszkań do potrzeb osób potrzebujących i/ lub zakup wyposażenia niezbędnego do świadczenia środowiskowych form wsparcia w miejscu zamieszkania,
- **robót budowlanych i wyposażenia infrastruktury mieszkalnictwa o charakterze wspomaganym i chronionym dla cudzoziemców.**

Grupą docelową działań podejmowanych w ramach priorytetu będą:

- mieszkańcy województwa lubelskiego, w tym społeczności lokalne, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym lub ubóstwem, otoczenie osób wykluczonych społecznie, pacjenci podmiotów leczniczych, a także podmioty gospodarcze i instytucje korzystające z rezultatów projektu,
- **cudzoziemcy, w tym osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które wjechały legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.”**

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

„Głównym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie tryb konkursowy.

W ramach priorytetu dopuszcza się także zastosowanie trybu pozakonkursowego dla projektów z zakresu ochrony zdrowia o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu, lub projektów dotyczących realizacji celów lub zadań publicznych, zgodnych z regionalnymi dokumentami strategicznymi (w tym ze SRWL). Inwestycje te zostały zidentyfikowane w sposób zapewniający transparentność ich identyfikacji i ujęte w dokumencie implementacyjnym do strategii rozwoju województwa. Zastosowanie trybu pozakonkursowego wzmocni skuteczność realizacji celów priorytetu. Pozwoli również na koordynację działań podejmowanych w sektorze ochrony zdrowia na terenie województwa, ukierunkowanie interwencji na najbardziej deficytowych obszarach a także przyczyni się do ograniczenia nieuzasadnionego nakładania się (dublowania) inwestycji.

Tryb pozakonkursowy znajdzie zastosowanie m.in. dla projektu Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Lublinie.

Ponadto, planuje się zastosowanie trybu pozakonkursowego dla projektu z zakresu usług społecznych, mającego na celu wsparcie osób uciekających z terenu Ukrainy.”

Załącznik nr 2 do Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

9 sierpnia 2022 r.

Zmiany RPO WL 2014-2020 do renegocjacji – Europejski Fundusz Społeczny

(kurs przeliczeniowy: 1 EUR = 4,6891 PLN)

A. REALOKACJE

Z Działania	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR	Na Działanie	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR
9.7 Godzenie życia zawodowego i prywatnego w ramach ZIT LOF	8iv	208 453,94	44 455,00	9.3 Rozwój przedsiębiorczości	8iii	208 453,94	44 455,00
9.6 Rozwój przedsiębiorczości w ramach ZIT LOF	8iii	489 921,86	104 481,00	11.2 Usługi społeczne i zdrowotne	9iv	12 421 313,37	2 648 976,00
9.7 Godzenie życia zawodowego i prywatnego w ramach ZIT LOF	8iv	37 362,75	7 968,00				
10.1 Usługi rozwojowe dla MMŚP	8v	519 120,88	110 708,00				
10.2 Programy typu outplacement	8v	3 660 953,87	780 737,00				
10.3 Programy polityki zdrowotnej	8vi	827 246,33	176 419,00				
10.4 Programy typu outplacement w ramach ZIT LOF	8v	615 861,70	131 339,00				
12.1 Edukacja przedszkolna	10i	681 706,05	145 381,00				
12.2 Kształcenie ogólne	10i	77 393,60	16 505,00				
12.3 Kształcenie ustawiczne w zakresie ICT i języków obcych	10iii	27 984,55	5 968,00				
12.4 Kształcenie zawodowe	10iv	1 005 071,07	214 342,00				
12.5 Edukacja przedszkolna w ramach ZIT LOF	10i	27 811,05	5 931,00				
12.6 Kształcenie ogólne w ramach ZIT LOF	10i	432 714,84	92 281,00				
14.1 Pomoc techniczna	-	4 018 164,82	856 916,00				

11.4 Aktywne włączenie w ramach ZIT LOF	9i	259 208,76	55 279,00	11.1 Aktywne włączenie	9i	259 208,76	55 279,00

B. ZMIANA ALOKACJI NA DZIAŁANIA, PRIORYTETY INWESTYCYJNE I OSIE PRIORYTETOWE W WYNIKU REALOKACJI (W EUR)

PI	Działanie	Obecna alokacja[1]	Zmiana	Nowa alokacja
8i	9.1 Aktywizacja zawodowa	22 103 643,00	0,00	22 103 643,00
8i	9.2 Aktywizacja zawodowa – projekty PUP	91 682 235,00	0,00	91 682 235,00
8iii	9.3 Rozwój przedsiębiorczości	93 093 862,00	44 455,00	93 138 317,00
8iv	9.4 Godzenie życia zawodowego i prywatnego	23 861 018,00	0,00	23 861 018,00
8i	9.5 Aktywizacja zawodowa w ramach ZIT LOF	0,00	0,00	0,00
8iii	9.6 Rozwój przedsiębiorczości w ramach ZIT LOF	2 296 730,00	-104 481,00	2 192 249,00
8iv	9.7 Godzenie życia zawodowego i prywatnego w ramach ZIT LOF	1 128 367,00	-52 423,00	1 075 944,00
Oś 9	Rynek pracy	234 165 855,00	-112 449,00	234 053 406,00
PI 8i		113 785 878,00	0,00	113 785 878,00
PI 8iii		95 390 592,00	-60 026,00	95 330 566,00
PI 8iv		24 989 385,00	-52 423,00	24 936 962,00
8v	10.1 Usługi rozwojowe dla MMŚP	15 807 055,00	-110 708,00	15 696 347,00
8v	10.2 Programy typu outplacement	13 435 559,00	-780 737,00	12 654 822,00
8vi	10.3 Programy polityki zdrowotnej	6 551 319,00	-176 419,00	6 374 900,00
8v	10.4 Programy typu outplacement w ramach ZIT LOF	5 571 404,00	-131 339,00	5 440 065,00
Oś 10	Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian	41 365 337,00	-1 199 203,00	40 166 134,00
PI 8v		34 814 018,00	-1 022 784,00	33 791 234,00
PI 8vi		6 551 319,00	-176 419,00	6 374 900,00
9i	11.1 Aktywne włączenie	75 189 518,00	55 279,00	75 244 797,00
9iv	11.2 Usługi społeczne i zdrowotne	66 244 960,00	2 648 976,00	68 893 936,00
9v	11.3 Ekonomia społeczna	11 219 270,00	0,00	11 219 270,00
9i	11.4 Aktywne włączenie w ramach ZIT LOF	2 570 599,00	-55 279,00	2 515 320,00
9iv	11.5 Usługi społeczne i zdrowotne w ramach ZIT LOF	0,00	0,00	0,00
9v	11.6 Ekonomia społeczna w ramach ZIT LOF	0,00	0,00	0,00

[1] Wartości uwzględniają już wprowadzone zmiany, które podlegają notyfikacji (szczegółowe informacje w tym zakresie w zał. 3 do Wykazu zmian).

Oś 11	Włączenie społeczne	155 224 347,00	2 648 976,00	157 873 323,00
PI 9i		77 760 117,00	0,00	77 760 117,00
PI 9iv		66 244 960,00	2 648 976,00	68 893 936,00
PI 9v		11 219 270,00	0,00	11 219 270,00
10i	12.1 Edukacja przedszkolna	17 630 147,00	-145 381,00	17 484 766,00
10i	12.2 Kształcenie ogólne	25 821 471,00	-16 505,00	25 804 966,00
10iii	12.3 Kształcenie ustawiczne w zakresie ICT i języków obcych	6 801 769,00	-5 968,00	6 795 801,00
10iv	12.4 Kształcenie zawodowe	59 107 533,00	-214 342,00	58 893 191,00
10i	12.5 Edukacja przedszkolna w ramach ZIT LOF	333 297,00	-5 931,00	327 366,00
10i	12.6 Kształcenie ogólne w ramach ZIT LOF	2 683 928,00	-92 281,00	2 591 647,00
10iii	12.7 Kształcenie ustawiczne w zakresie ICT i języków obcych w ramach ZIT LOF	0,00	0,00	0,00
Oś 12	Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	112 378 145,00	-480 408,00	111 897 737,00
PI 10i		46 468 843,00	-260 098,00	46 208 745,00
PI 10iii		6 801 769,00	-5 968,00	6 795 801,00
PI 10iv		59 107 533,00	-214 342,00	58 893 191,00
Oś 14	Pomoc techniczna	84 424 084,00	-856 916,00	83 567 168,00
	EFS bez PT	543 133 684,00	856 916,00	543 990 600,00
	EFS z PT	627 557 768,00	0,00	627 557 768,00

C. UZASADNIENIA REALOKACJI

1.

Z Działania	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR	Na Działanie	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR
9.7 Godzenie życia zawodowego i prywatnego w ramach ZIT LOF	8iv	208 453,94	44 455,00	9.3 Rozwój przedsiębiorczości	8iii	208 453,94	44 455,00

W ramach Działania 9.7 nie planuje się ogłoszenia konkursów. Ponadto, w ramach ogłoszonego naboru brak jest listy rezerwowej (wszystkie projekty, które spełniły kryteria wyboru projektów zostały wybrane do dofinansowania), nie planuje się realizacji projektów w trybie pozakonkursowym. IZ RPO proponuje przeniesienie wolnych środków pozostających na Działaniu 9.7 (powstałych z oszczędności na projektach) na Działanie 9.3, celem zakontraktowania projektów objętych listą rankingową w ramach rozstrzygniętego konkursu RPLU.09.03.00-IZ.00-06-001/21 (wartość wnioskowanego w projektach dofinansowania przewyższa dostępną alokację).

2.

Z Działania	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR	Na Działanie	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR
9.6 Rozwój przedsiębiorczości w ramach ZIT LOF	8iii	489 921,86	104 481,00	11.2 Usługi społeczne i zdrowotne	9iv	12 421 313,37	2 648 976,00
9.7 Godzenie życia zawodowego i prywatnego w ramach ZIT LOF	8iv	37 362,75	7 968,00				
10.1 Usługi rozwojowe dla MMŚP	8v	519 120,88	110 708,00				
10.2 Programy typu outplacement	8v	3 660 953,87	780 737,00				
10.3 Programy polityki zdrowotnej	8vi	827 246,33	176 419,00				
10.4 Programy typu outplacement w ramach ZIT LOF	8v	615 861,70	131 339,00				
12.1 Edukacja przedszkolna	10i	681 706,05	145 381,00				
12.2 Kształcenie ogólne	10i	77 393,60	16 505,00				
12.3 Kształcenie ustawiczne w zakresie ICT i języków obcych	10iii	27 984,55	5 968,00				
12.4 Kształcenie zawodowe	10iv	1 005 071,07	214 342,00				
12.5 Edukacja przedszkolna w ramach ZIT LOF	10i	27 811,05	5 931,00				

12.6 Kształcenie ogólne w ramach ZIT LOF	10i	432 714,84	92 281,00				
14.1 Pomoc techniczna	-	4 018 164,82	856 916,00				

Realokacja środków na Działanie 11.2 *Usługi społeczne i zdrowotne* łącznie w kwocie **2 648 976,00 EUR**:

- IZ RPO uzyskała zgodę Ministra Finansów na nadkontraktację środków EFS (pismo z dnia 19.01.2022 r., znak IP8.9011.61.2022) na kwotę **1 409 864,00 EUR**. Zabezpieczeniem niniejszej nadkontraktacji jest blokada wolnych środków pozostających na Osi Priorytetowej 10 na Działaniu 10.1 w kwocie 110 708,00 EUR, na Działaniu 10.2 w kwocie 780 737,00 EUR, na Działaniu 10.3 w kwocie 176 419,00 EUR oraz wolne środki pozostające na działaniach w ramach ZIT na Osi Priorytetowej 9 na Działaniu 9.6 w kwocie 104 481,00 EUR i Działaniu 9.7 w kwocie 7 968,00 EUR, na Osi Priorytetowej 10 na Działaniu 10.4 w kwocie 131 339,00 EUR oraz na Osi Priorytetowej 12 na Działaniu 12.5 w kwocie 5 931,00 EUR i na Działaniu 12.6 w kwocie 92 281,00 EUR. Powyższe ma na celu zakontraktowanie projektów objętych listą rankingową do dofinansowania w ramach rozstrzygniętego konkursu RPLU.11.02.00-IZ.00-06-001/20 oraz efektywne wykorzystanie środków stanowiących oszczędności powstałe po zakończeniu realizacji projektów w ramach ww. Działań.
- Ponadto, realokuje się środki na Działanie 11.2 *Usługi społeczne i zdrowotne* w kwocie **382 196,00 EUR,** pozostające w ramach oszczędności, z Osi Priorytetowej 12 z poszczególnych Działań tj. 12.1 w kwocie 145 381,00 EUR, na 12.2 w kwocie 16 505,00 EUR, na 12.3 w kwocie 5 968,00 EUR, na 12.4 w kwocie 214 342,00 EUR. Powyższe ma na celu zakontraktowanie projektów objętych listą rankingową do dofinansowania w ramach rozstrzygniętego konkursu RPLU.11.02.00-IZ.00-06-001/20 oraz efektywne wykorzystanie środków stanowiących oszczędności powstałe po zakończeniu realizacji projektów w ramach ww. Działań.
- Dodatkowo, przenosi się środki finansowe z Działania 14.1 *Pomoc techniczna* na Działanie 11.2 *Usługi społeczne i zdrowotne*. W związku z koniecznością zapewnienia w sytuacji nadzwyczajnej wsparcia, zaspokajającego podstawowe potrzeby dla osób uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. IZ uzyskała zgodę Ministra Finansów na nadkontraktację środków - pismo z dnia 22.04.2022 r., znak IP8.9011.346.2022 na kwotę **856 916,00 EUR**, zabezpieczeniem są oszczędności na Działaniu 14.1 *Pomoc techniczna*. W ramach interwencji zrealizowany zostanie projekt pozakonkursowy „Lubelskie pomaga Ukrainie". Grupę docelową projektu będą stanowiły osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. W ramach projektu realizowane będzie wsparcie socjalno-bytowe oraz działania długofalowe w zakresie integracji uchodźców z Ukrainy w regionie. Wartość dofinansowania projektu w ramach środków UE wynosi 3 999 952,50 PLN. Beneficjentem projektu jest Województwo Lubelskie / Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublinie. Pozostałe na Pomocy Technicznej środki finansowe pozwolą na zapewnienie niezbędnych warunków pracy oraz poziomu zatrudnienia w instytucjach zaangażowanych w realizację RPO WL w latach 2014-2020, gwarantujących skuteczną realizację Programu.

W ramach Działań, z których realokowane są środki, nie planuje się ogłoszenia konkursów. Ponadto, w ramach ogłaszanych naborów brak jest projektów możliwych do dofinansowania ze względu na niewystarczającą alokację dostępną na Działaniu, nie planuje się realizacji projektów w trybie pozakonkursowym.

3.

Z Działania	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR	Na Działanie	PI	Wartość realokowanych środków PLN	Wartość realokowanych środków EUR
11.4 Aktywne włączenie w ramach ZIT LOF	9i	259 208,76	55 279,00	11.1 Aktywne włączenie	9i	259 208,76	55 279,00

W ramach Działania 11.4 nie planuje się ogłoszenia konkursów. Ponadto, w ramach ogłaszanych naborów brak jest list rezerwowych (wszystkie projekty, które spełniły kryteria wyboru projektów zostały wybrane do dofinansowania). Środki pozostające na Działaniu 11.4 (oszczędności powstałe w ramach realizowanych projektów) nie będą mogły być ponownie wykorzystane w ramach tego Działania. Jednocześnie, biorąc pod uwagę ogłoszony w 2020 r. w Działaniu 11.1 nabór w trybie konkursowym, w tym liczbę złożonych wniosków pozytywnie ocenionych, które nie mogły uzyskać dofinansowania z uwagi na wyczerpanie alokacji na Działaniu 11.1, założyć można, iż środki realokowane zostaną wykorzystane w ramach tego naboru. Realokacja przyczyni się do bardziej efektywnej realizacji celów końcowych RPO WL na lata 2014-2020 w zakresie EFS oraz pełnego wykorzystania alokacji przeznaczonej dla poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych.

D. ZMIANY W ZAKRESIE WSKAŹNIKÓW

Nazwa wskaźnika	Wartość przed zmianą	Wartość po zmianie	Uzasadnienie
Oś Priorytetowa 9 Rynek pracy			
PI 8i NOWY WSKAŹNIK WSKAŹNIK PRODUKTU Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie	n/d	0	Wprowadzona zmiana wynika z konieczności monitorowania wsparcia dla osób z Ukrainy przybywających do Polski w związku z wojną wywołaną napaścią Federacji Rosyjskiej. Przedmiotowy wskaźnik produktu jest zgodny z zalecaniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynikającymi z pisma z dnia 27 maja 2022 r., znak: DZF-VI.6510.11.2022.IS. Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby

			te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.
NOWY WSKAŹNIK PI 8iii WSKAŹNIK PRODUKTU Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	n/d	0	Wprowadzona zmiana wynika z konieczności monitorowania wsparcia dla osób z Ukrainy przybywających do Polski w związku z wojną wywołaną napaścią Federacji Rosyjskiej. Przedmiotowy wskaźnik produktu jest zgodny z zalecaniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynikającymi z pisma z dnia 27 maja 2022 r., znak: DZF-VI.6510.11.2022.IS. Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.
PI 8iv WSKAŹNIK REZULTATU Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów n/d	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	Wskaźnik referencyjny został wprowadzony zgodnie z sugestią Komisji Europejskiej w celu prawidłowego monitorowania stopnia realizacji wskaźnika rezultatu.
NOWY WSKAŹNIK PI 8iv	n/d	0	Wprowadzona zmiana wynika z konieczności monitorowania wsparcia dla osób z Ukrainy przybywających do Polski w związku z wojną wywołaną napaścią Federacji Rosyjskiej. Przedmiotowy wskaźnik produktu jest zgodny z zalecaniami

WSKAŹNIK PRODUKTU Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.			Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynikającymi z pisma z dnia 27 maja 2022 r., znak: DZF-VI.6510.11.2022.IS. Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.
Oś Priorytetowa 10 Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian			
NOWY WSKAŹNIK PI 8vi WSKAŹNIK PRODUKTU Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	n/d	0	Wprowadzona zmiana wynika z konieczności monitorowania wsparcia dla osób z Ukrainy przybywających do Polski w związku z wojną wywołaną napaścią Federacji Rosyjskiej. Przedmiotowy wskaźnik produktu jest zgodny z zalecaniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynikającymi z pisma z dnia 27 maja 2022 r., znak: DZF-VI.6510.11.2022.IS. Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby

			te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.
Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne			
NOWY WSKAŹNIK PI 9i WSKAŹNIK PRODUKTU Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie	n/d	0	Wprowadzona zmiana wynika z konieczności monitorowania wsparcia dla osób z Ukrainy przybywających do Polski w związku z wojną wywołaną napaścią Federacji Rosyjskiej. Przedmiotowy wskaźnik produktu jest zgodny z zalecaniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynikającymi z pisma z dnia 27 maja 2022 r., znak: DZF-VI.6510.11.2022.IS. Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.
PI 9iv WSKAŹNIK REZULTATU Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu	8 700	8 885	Zmiana wartości docelowej wynika z realokacji środków. Przesunięte środki mają na celu zakontraktowanie pięciu projektów o dofinansowanie z listy rankingowej w ramach naboru RPLU.11.02.00-IZ.00-06-001/20. Wartość wskaźnika Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu w ramach przedmiotowych projektów wynosi 206 miejsc. Przyjęto ryzyko na poziomie 10% tak jak dla pozostałych wskaźników, gdyż wyliczenia dotyczą konkretnych projektów. Zwiększoną wartość wskaźnika uzyskano poprzez dodanie wartości wskaźnika z przedmiotowych projektów do wartości docelowej wskaźnika określonej w RPO WL na lata 2014-2020.
PI 9iv WSKAŹNIK PRODUKTU	19 300	22 282	Zmiana wartości docelowej wynika z realokacji środków. Przesunięte środki mają na celu zakontraktowanie pięciu projektów o dofinansowanie z listy rankingowej w ramach naboru RPLU.11.02.00-IZ.00-06-001/20. Wartość wskaźnika Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami

Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie			społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie w ramach przedmiotowych projektów wynosi 290 osób. Średni koszt jednostkowy wsparcia w przypadku tych 5 projektów wynosi 29 690,55 PLN. Znacząca różnica w koszcie względem wcześniejszych wyliczeń wynika z różnorodności form wsparcia możliwych do zrealizowania w ramach PI9iv i potrzeb grup docelowych, które są diagnozowane w ramach poszczególnych projektów. Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty. W przypadku wsparcia w ramach PI9iv ryzyko generuje sama grupa docelowa – osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Stąd, na bazie dotychczasowych doświadczeń, postanowiono utrzymać ryzyko na standardowym poziomie. Zwiększoną wartość wskaźnika uzyskano poprzez dodanie wartości wskaźnika z przedmiotowych projektów do już osiągniętej wartości wskaźnika.
PI 9iv WSKAŹNIK PRODUKTU Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	K: 4 252 M: 2 562 O: 6 814	K: 4 427 M: 2 714 O: 7 141	Zmiana wartości docelowej wynika z realokacji środków. Przesunięte środki mają na celu zakontraktowanie pięciu projektów o dofinansowanie z listy rankingowej w ramach naboru RPLU.11.02.00-IZ.00-06-001/20. Wartość wskaźnika Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie w ramach przedmiotowych projektów wynosi 26 osób. Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty. W przypadku przedmiotowego wskaźnika ryzyko generuje sama grupa docelowa – osoby z niepełnosprawnościami dodatkowo zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Stąd, na bazie dotychczasowych doświadczeń, postanowiono utrzymać ryzyko na standardowym poziomie. Zwiększoną wartość wskaźnika uzyskano poprzez dodanie wartości wskaźnika z przedmiotowych projektów do już osiągniętej wartości wskaźnika.
PI 9iv WSKAŹNIK PRODUKTU	K: 23 596 M: 15 086 O: 38 682	K: 23 739 M: 15 177 O: 38 916	Zmiana wartości docelowej wynika z realokacji środków. Przesunięte środki mają na celu zakontraktowanie pięciu projektów o dofinansowanie z listy rankingowej w ramach naboru RPLU.11.02.00-IZ.00-06-001/20. Wartość wskaźnika Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich w ramach przedmiotowych projektów wynosi 260 osób. Przyjęto ryzyko na poziomie 10% tak jak dla pozostałych wskaźników, gdyż wyliczenia dotyczą konkretnych projektów.

Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich			Zwiększoną wartość wskaźnika uzyskano poprzez dodanie do wartości wskaźnika z przedmiotowych projektów do wartości docelowej wskaźnika określonej w RPO WL na lata 2014-2020.
NOWY WSKAŹNIK PI 9iv WSKAŹNIK PRODUKTU Liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności zmarginalizowane takie jak Romowie) objętych wsparciem w programie	n/d	800	Wprowadzenie wskaźników do Programu wynika z dodania nowej interwencji z zakresu integracji społecznej oraz wsparcia socjalno-bytowego osób uciekających z terenu Ukrainy w województwie lubelskim. Wartość wskaźnika Liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności zmarginalizowane takie jak Romowie) objętych wsparciem w programie oszacowano dla kosztu jednostkowego 5 150 PLN.
NOWY WSKAŹNIK PI 9iv WSKAŹNIK PRODUKTU Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania mające na celu łagodzenie kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie	n/d	929 454,41 EUR	
NOWY WSKAŹNIK PI 9iv WSKAŹNIK PRODUKTU	n/d	800	Wprowadzona zmiana wynika z konieczności monitorowania wsparcia dla osób z Ukrainy przybywających do Polski w związku z wojną wywołaną napaścią Federacji Rosyjskiej. Przedmiotowy wskaźnik produktu jest zgodny z zalecaniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynikającymi z pisma z dnia 27 maja 2022 r., znak: DZF-VI.6510.11.2022.IS.

Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.			Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Wartość docelowa wskaźnika została wyliczona w oparciu o zaplanowany do realizacji projekt Lubelskie pomaga Ukrainie dla kosztu jednostkowego 5 150 PLN.
NOWY WSKAŹNIK PI 9v WSKAŹNIK PRODUKTU Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	n/d	0	Wprowadzona zmiana wynika z konieczności monitorowania wsparcia dla osób z Ukrainy przybywających do Polski w związku z wojną wywołaną napaścią Federacji Rosyjskiej. Przedmiotowy wskaźnik produktu jest zgodny z zalecaniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynikającymi z pisma z dnia 27 maja 2022 r., znak: DZF-VI.6510.11.2022.IS. Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje

NOWY WSKAŹNIK PI 10i WSKAŹNIK PRODUKTU Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	n/d	0	Wprowadzona zmiana wynika z konieczności monitorowania wsparcia dla osób z Ukrainy przybywających do Polski w związku z wojną wywołaną napaścią Federacji Rosyjskiej. Przedmiotowy wskaźnik produktu jest zgodny z zalecaniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynikającymi z pisma z dnia 27 maja 2022 r., znak: DZF-VI.6510.11.2022.IS. Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.
NOWY WSKAŹNIK PI 10iii WSKAŹNIK REZULTATU Liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności zmarginalizowane takie jak Romowie), które uzyskały umiejętności lub kompetencje po	n/d	50%	Wprowadzenie wskaźników do Programu wynika z dodania nowej interwencji z zakresu nauki języka polskiego skierowanej do osób dorosłych uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na teren Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. Wartość wskaźnika Liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności zmarginalizowane takie jak Romowie) objętych wsparciem w programie oszacowano dla kosztu jednostkowego 1 410 PLN.

opuszczeniu programu			
NOWY WSKAŹNIK PI 10iii WSKAŹNIK PRODUKTU Liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności zmarginalizowane takie jak Romowie) objętych wsparciem w programie	n/d	1 788	
NOWY WSKAŹNIK PI 10iii WSKAŹNIK PRODUKTU Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania mające na celu łagodzenie kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie	n/d	572 776,28 EUR	
NOWY WSKAŹNIK PI 10iii WSKAŹNIK PRODUKTU	n/d	1 788	Wprowadzona zmiana wynika z konieczności monitorowania wsparcia dla osób z Ukrainy przybywających do Polski w związku z wojną wywołaną napaścią Federacji Rosyjskiej. Przedmiotowy wskaźnik produktu jest zgodny z zalecaniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynikającymi z pisma z dnia 27 maja 2022 r., znak: DZF-VI.6510.11.2022.IS. Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia

Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.			4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Wartość docelową wskaźnika wyliczono w oparciu z zaplanowaną realizacją projektu pn. Lubelskie Pomaga Ukrainie – nauka języka polskiego. Oszacowano koszt jednostkowy usługi szkoleniowej w wysokości 1 410 PLN.
NOWY WSKAŹNIK PI 10iv WSKAŹNIK PRODUKTU Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	n/d	0	Wprowadzona zmiana wynika z konieczności monitorowania wsparcia dla osób z Ukrainy przybywających do Polski w związku z wojną wywołaną napaścią Federacji Rosyjskiej. Przedmiotowy wskaźnik produktu jest zgodny z zalecaniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynikającymi z pisma z dnia 27 maja 2022 r., znak: DZF-VI.6510.11.2022.IS. Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

E. ZMIANY W ZAKRESIE WSPARCIA

1. **Oś Priorytetowa 11 *Włączenie społeczne*, PI 9iv** w związku z realizowanym przez Województwo Lubelskie / Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie (ROPS) wsparciem w zakresie integracji społecznej oraz wsparcia socjalno-bytowego osób uciekających z terenu Ukrainy, w związku z prowadzonymi tam działaniami wojennymi, dodano nowy typ projektu, rozszerzono grupę docelową, wskazano tryb wyboru projektu dla nowego typu projektu oraz dodano nowe wskaźniki produktu.

Nowe zapisy brzmią następująco:
OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:
„Realizowane będą działania kierowane do osób wykluczonych, bądź zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, **w tym osób uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.** lub podmiotów, mające na celu zwiększenie dostępności oraz poprawę jakości usług społecznych użyteczności publicznej oraz usług zdrowotnych świadczonych w regionie. Zaplanowana interwencja w zakresie poprawy dostępu do usług uwzględnia analizę trendów demograficznych.
(…)
Adekwatnie do powyższego opisu planowanego wsparcia, w tym wskazanych przykładów przedsięwzięć oraz opisu ich wkładu w realizację celów szczegółowych, w ramach priorytetu realizowane będą następujące typy działań:
w ramach pierwszego celu szczegółowego:
- realizacja zintegrowanych usług społecznych (socjalnych) o charakterze profilaktycznym, aktywizującym i interwencyjnym,
- rozwój środowiskowych form pomocy i samopomocy,
- wsparcie dla tworzenia/ funkcjonowania placówek wsparcia dziennego, tworzenie warunków do opieki domowej,
- rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym, w tym rozwój środowiskowych form i placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży,
- wsparcie procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej,
- integracja społeczna oraz wsparcie socjalno – bytowe osób uciekających z terenu Ukrainy w województwie lubelskim.
(…)
Adekwatnie do planowanego rodzaju działań, głównymi grupami docelowymi będą w szczególności:
- osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym , w tym m.in. osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami(w tym z zaburzeniami psychicznymi), osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- otoczenie osób wykluczonych społecznie,
- rodziny, w tym rodziny dysfunkcyjne,
- dzieci i młodzież zagrożona wykluczeniem społecznym,
- noworodki / niemowlęta i dzieci w odniesieniu do działań w zakresie ochrony zdrowia,
- kobiety w ciąży i połogu,
- personel służb świadczących usługi zdrowotne,
- podmioty/osoby świadczące usługi społeczne użyteczności publicznej,
- osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.

w zakresie działania dotyczącego wzmocnienia bezpieczeństwa zdrowotnego na terenie regionu w związku z zagrożeniem epidemicznym / stanem epidemii:
- podmioty lecznicze,
- personel służb świadczących usługi zdrowotne (w tym kadry zarządzające) oraz osoby współpracujące/wspierające (np. wolontariusze),
- osoby, których bezpieczeństwo zdrowotne jest zagrożone w związku z sytuacją epidemiczną w kraju lub regionie (np. osoby objęte kwarantanną, pacjenci szpitali itd.) oraz ich otoczenie,
- jednostki pomocy społecznej na szczeblu gminnym i powiatowym (np. ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie), jak również zatrudniony w nich personel, w tym pracownicy, współpracownicy i wolontariusze,
- instytucje stacjonarnej opieki hospicyjno-paliatywnej, jak również zatrudniony w nich personel, w tym pracownicy, współpracownicy i wolontariusze oraz osoby korzystające ze wsparcia w ramach tych podmiotów,
- ogrzewalnie, noclegownie, schroniska i domy dla bezdomnych, jak również zatrudniony w nich personel, w tym pracownicy, współpracownicy i wolontariusze oraz osoby korzystające ze wsparcia w ramach tych podmiotów,
- inne podmioty świadczące usługi w obszarze polityki społecznej bądź usługi zdrowotne z regionu, wymagające wsparcia w związku z zagrożeniem epidemicznym / stanem epidemii”

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:
„Wybór projektów do dofinansowania dokonywany będzie w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny oraz zapewniający beneficjentom równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru. Zgodnie z wymogami rozporządzenia ramowego system wyboru projektów gwarantować będzie, iż realizowane w ramach priorytetu operacje przyczynią się do osiągnięcia celu szczegółowego i oczekiwanych rezultatów priorytetu. Ponadto, procedury wyboru projektów do dofinansowania i kryteria będą niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz będą uwzględniać ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym. Kryteria wyboru projektów zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący.
Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie tryb konkursowy.
W przypadku typu projektu z zakresu integracji społecznej oraz wsparcia socjalno – bytowego osób uciekających z terenu Ukrainy w województwie lubelskim zostanie zastosowany tryb pozakonkursowy - Beneficjentem projektu będzie Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.”

2. **Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje, PI 10iii –** w związku z realizowanym przez Województwo Lubelskie/Departament Kultury, Edukacji i Dziedzictwa Narodowego w UMWL wsparciem w zakresie nauki języka polskiego dla osób dorosłych, uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r., zgłaszających z własnej inicjatywy chęć nauki języka polskiego dodano nowy typ projektu, doprecyzowano zakres wsparcia, rozszerzono grupę docelową, wskazano tryb wyboru projektu dla nowego typu projektu oraz dodano wskaźnik rezultatu i wskaźniki produktu.

Nowe zapisy brzmią następująco:
OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:
„W ramach PI 10iii wsparciem zostaną objęte osoby, które z własnej inicjatywy zainteresowane są zdobyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem wykształcenia ogólnego lub kompetencji kluczowych i kwalifikacji zawodowych (w odróżnieniu od PI 8v, w którym wsparciem zostaną objęte

osoby wskazane przez pracodawcę, a samo wsparcie będzie zgodne ze zdiagnozowanymi potrzebami danego przedsiębiorstwa) w celu dostosowania kompetencji i kwalifikacji do potrzeb rynku pracy. **Dodatkowo, wsparciem zostaną objęte także osoby dorosłe uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. Niezbędne jest nabycie przez te osoby kompetencji w zakresie porozumiewania się w języku polskim, aby umożliwić im proces integracji w polskim społeczeństwie, jak również podjęcie legalnej aktywności zawodowej.** (…)
Wsparcie udzielane w ramach RPO zakończone będzie procesem certyfikacji umiejętności i kompetencji **(nie dotyczy szkoleń z zakresu nauki języka polskiego dla osób dorosłych uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.).** (…)
Adekwatnie do powyższego opisu planowanego wsparcia, w tym wskazanych przykładów przedsięwzięć oraz opisu ich wkładu w realizację celu szczegółowego dotyczącego zwiększenia u osób dorosłych kompetencji w zakresie ICT i języków obcych, w ramach priorytetu realizowane będą następujące typy działań:
- szkolenia z zakresu ICT zakończone procesem certyfikacji;
- szkolenia językowe zakończone procesem certyfikacji;
- szkolenia z zakresu nauki języka polskiego dla osób dorosłych uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. (…)
Główne grupy docelowe, do których kierowane jest wsparcie w ramach priorytetu:
- osoby w wieku 25 lat i więcej oraz osoby nieuczące się - od 18 roku życia, ze szczególną preferencją osób w wieku 50 lat i więcej oraz osób o niskich kwalifikacjach, zgłaszające z własnej inicjatywy chęć podnoszenia, uzupełniania potwierdzenia umiejętności z zakresu ICT bądź języków obcych;
- osoby dorosłe uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. zgłaszające z własnej inicjatywy chęć nauki języka polskiego.”

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:
„Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie tryb konkursowy. **W ramach priorytetu dopuszcza się zastosowanie trybu pozakonkursowego przeznaczonego dla typu projektu: szkolenia z zakresu nauki języka polskiego dla osób dorosłych uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.– Beneficjentem projektu będzie Instytucja Zarządzająca – Departament Kultury, Edukacji i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie.”**

3. W związku z potrzebą wsparcia osób uciekających z terenu Ukrainy rozszerzono grupę docelową o „**osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.”** w następujących Osiach Priorytetowych: 9 (PI 8i, PI 8iii, PI 8iv), 10 (PI 8vi), 11 (PI 9i, PI 9iv, PI 9v) oraz 12 (PI 10i, 10iii, 10iv).

Załącznik nr 3 do Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020
9 sierpnia 2022 r.

Notyfikacja zmian finansowych w RPO WL 2014-2020 w ramach zatwierdzonych aktualizacji SZOOP RPO WL 2014-2020[1]

Z Działania	PI	Wartość realokowanych środków EUR	Na Działanie	PI	Wartość realokowanych środków EUR	Data realokacji
4.2 Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach	4a	- 3 807 570,00	4.1 Wsparcie wykorzystania OZE przez jednostki samorządu terytorialnego	4a	3 807 570,00	20 stycznia 2022 r. 18 lutego 2022 r. 22 marca 2022 r. 14 kwietnia 2022 r. 20 maja 2022 r.
5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw	4b	- 676 638,00	5.6 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna dla Zintegrowanej Inwestycji Terytorialnej Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego	4e	3 792 802,00	14 kwietnia 2022 r. 20 maja 2022 r.
5.2 Efektywność energetyczna sektora publicznego	4c	- 1 197 310,00				
5.3 Efektywność energetyczna sektora mieszkaniowego	4c	- 113 714,00				
5.4 Transport niskoemisyjny	4e	- 8 148,00				
5.5 Promocja niskoemisyjności	4e	- 1 796 992,00				
5.2 Efektywność energetyczna sektora publicznego	4c	- 45 413,00	5.4 Transport niskoemisyjny	4e	465 216,00	20 maja 2022 r.
5.3 Efektywność energetyczna sektora mieszkaniowego	4c	- 258 977,00				
5.5 Promocja niskoemisyjności	4e	- 160 826,00				
9.1 Aktywizacja zawodowa	8i	- 924 690,00	9.3 Rozwój przedsiębiorczości	8iii	3 458 662,00	20 stycznia 2022 r.
9.2 Aktywizacja zawodowa – projekty PUP	8i	- 1 426 630,00				

[1] Od daty decyzji KE z dnia 22.12.2021 r.

Załącznik nr 3 do Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

9.4 Godzenie życia zawodowego i prywatnego	8iv	- 1 107 342,00				20 maja 2022 r.
9.7 Godzenie życia zawodowego i prywatnego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego	8iv	- 2 524,00	9.6 Rozwój przedsiębiorczości w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego	8iii	2 524,00	20 maja 2022 r.
11.1 Aktywne włączenie	9i	- 102 232,00	11.2 Usługi społeczne i zdrowotne	9iv	155 151,00	20 maja 2022 r.
11.3 Ekonomia społeczna	9v	- 52 919,00				
12.2 Kształcenie ogólne	10i	- 267 881,00	12.1 Edukacja przedszkolna	10i	717 188,00	20 stycznia 2022 r.
12.4 Kształcenie zawodowe	10iv	- 449 307,00				
12.2 Kształcenie ogólne	10i	- 166 988,00	12.3 Kształcenie ustawiczne w zakresie ICT i języków obcych	10iii	531 686,00	14 kwietnia 2022 r.
12.4 Kształcenie zawodowe	10iv	- 364 698,00				
12.5 Edukacja przedszkolna w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego	10i	- 2 808,00	12.6 Kształcenie ogólne w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego	10i	2 808,00	20 maja 2022 r.
13.2 Infrastruktura usług społecznych	9a	- 224 399,00	13.1 Infrastruktura ochrony zdrowia	9a	1 214 335,00	20 stycznia 2022 r. 14 kwietnia 2022 r.
13.3 Rewitalizacja obszarów miejskich	9b	- 545 449,00				
13.4 Rewitalizacja obszarów wiejskich	9b	- 444 487,00				
13.3 Rewitalizacja obszarów miejskich	9b	- 72 719,00	13.2 Infrastruktura usług społecznych	9a	72 719,00	20 maja 2022 r.

Alokacje środków na Działaniach RPO WL 2014-2020 (w EUR)

Fundusz	CT	PI	Działanie	Wsparcie UE ogółem 12.2021 r.	Wysokość realokacji w zatwierdzonych aktualizacjach SZOOP	Wsparcie UE ogółem EUR 05.2022 r.
EFRR	1	1a	1.1	2 353 053,00	0,00	2 353 053,00
EFRR	1	1b	1.2	31 113 199,00	0,00	31 113 199,00

Załącznik nr 3 do Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

EFRR	1	1b	1.3	22 027 949,00	0,00	22 027 949,00
EFRR	1	1b	1.4	265 152,00	0,00	265 152,00
EFRR	1	1b	1.5	731 348,00	0,00	731 348,00
			SUMA	**56 490 701,00**	**0,00**	**56 490 701,00**
EFRR	2	2c	2.1	75 732 003,00	0,00	75 732 003,00
EFRR	2	2c	2.2	810 111,00	0,00	810 111,00
			SUMA	**76 542 114,00**	**0,00**	**76 542 114,00**
EFRR	3	3a	3.1	5 359 108,00	0,00	5 359 108,00
EFRR	3	3a	3.2	11 060 727,00	0,00	11 060 727,00
EFRR	3	3a	3.3	195 930,00	0,00	195 930,00
EFRR	3	3a	3.4	1 071 191,00	0,00	1 071 191,00
EFRR	3	3a	3.5	2 289 535,00	0,00	2 289 535,00
EFRR	3	3b	3.6	15 610 521,00	0,00	15 610 521,00
EFRR	3	3c	3.7	246 834 670,00	0,00	246 834 670,00
EFRR	3	3a	3.8	0,00	0,00	0,00
EFRR	3	3b	3.9	594 870,00	0,00	594 870,00
EFRR	3	3c	3.10	0,00	0,00	0,00
			SUMA	**283 016 552,00**	**0,00**	**283 016 552,00**
EFRR	4	4a	4.1	179 957 127,00	3 807 570,00	183 764 697,00
EFRR	4	4a	4.2	55 769 139,00	-3 807 570,00	51 961 569,00
			SUMA	**235 726 266,00**	**0,00**	**235 726 266,00**
EFRR	4	4b	5.1	34 400 852,00	-676 638,00	33 724 214,00
EFRR	4	4c	5.2	99 462 105,00	-1 242 723,00	98 219 382,00
EFRR	4	4c	5.3	16 832 704,00	-372 691,00	16 460 013,00
EFRR	4	4e	5.4	12 611 311,00	457 068,00	13 068 379,00
EFRR	4	4e	5.5	30 776 118,00	-1 957 818,00	28 818 300,00
EFRR	4	4e	5.6	73 210 240,00	3 792 802,00	77 003 042,00

Załącznik nr 3 do Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

EFRR	4	4e	5.7	0,00	0,00	0,00
EFRR	4	4c	5.8	0,00	0,00	0,00
EFRR	4	4e	5.9	0,00	0,00	0,00
			SUMA	**267 293 330,00**	**0,00**	**267 293 330,00**
EFRR	5	5b	6.1	4 427 784,00	0,00	4 427 784,00
EFRR	5	5b	6.2	0,00	0,00	0,00
EFRR	6	6a	6.3	29 719 067,00	0,00	29 719 067,00
EFRR	6	6b	6.4	62 516 508,00	0,00	62 516 508,00
			SUMA	**96 663 359,00**	**0,00**	**96 663 359,00**
EFRR	6	6c	7.1	51 737 234,00	0,00	51 737 234,00
EFRR	6	6d	7.2	4 494 855,00	0,00	4 494 855,00
EFRR	6	6d	7.3	7 210 978,00	0,00	7 210 978,00
EFRR	6	6d	7.4	9 577 036,00	0,00	9 577 036,00
			SUMA	**73 020 103,00**	**0,00**	**73 020 103,00**
EFRR	7	7b	8.1	192 743 673,00	0,00	192 743 673,00
EFRR	7	7b	8.2	27 726 065,00	0,00	27 726 065,00
EFRR	7	7d	8.3	45 416 755,00	0,00	45 416 755,00
EFRR	7	7b	8.4	3 846 530,00	0,00	3 846 530,00
			SUMA	**269 733 023,00**	**0,00**	**269 733 023,00**
EFS	8	8i	9.1	23 028 333,00	-924 690,00	22 103 643,00
EFS	8	8i	9.2	93 108 865,00	-1 426 630,00	91 682 235,00
EFS	8	8iii	9.3	89 635 200,00	3 458 662,00	93 093 862,00
EFS	8	8iv	9.4	24 968 360,00	-1 107 342,00	23 861 018,00
EFS	8	8i	9.5	0,00	0,00	0,00
EFS	8	8iii	9.6	2 294 206,00	2 524,00	2 296 730,00
EFS	8	8iv	9.7	1 130 891,00	-2 524,00	1 128 367,00
			SUMA	**234 165 855,00**	**0,00**	**234 165 855,00**

Załącznik nr 3 do Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

EFS	8	8v	10.1	15 807 055,00	0,00	15 807 055,00
EFS	8	8v	10.2	13 435 559,00	0,00	13 435 559,00
EFS	8	8vi	10.3	6 551 319,00	0,00	6 551 319,00
EFS	8	8v	10.4	5 571 404,00	0,00	5 571 404,00
			SUMA	**41 365 337,00**	**0,00**	**41 365 337,00**
EFS	9	9i	11.1	75 291 750,00	-102 232,00	75 189 518,00
EFS	9	9iv	11.2	66 089 809,00	155 151,00	66 244 960,00
EFS	9	9v	11.3	11 272 189,00	-52 919,00	11 219 270,00
EFS	9	9i	11.4	2 570 599,00	0,00	2 570 599,00
EFS	9	9iv	11.5	0,00	0,00	0,00
EFS	9	9v	11.6	0,00	0,00	0,00
			SUMA	**155 224 347,00**	**0,00**	**155 224 347,00**
EFS	10	10i	12.1	16 912 959,00	717 188,00	17 630 147,00
EFS	10	10i	12.2	26 256 340,00	-434 869,00	25 821 471,00
EFS	10	10iii	12.3	6 270 083,00	531 686,00	6 801 769,00
EFS	10	10iv	12.4	59 921 538,00	-814 005,00	59 107 533,00
EFS	10	10i	12.5	336 105,00	-2 808,00	333 297,00
EFS	10	10i	12.6	2 681 120,00	2 808,00	2 683 928,00
EFS	10	10iii	12.7	0,00	0,00	0,00
			SUMA	**112 378 145,00**	**0,00**	**112 378 145,00**
EFRR	9	9a	13.1	91 409 125,00	1 214 335,00	92 623 460,00
EFRR	9	9a	13.2	17 840 869,00	-151 680,00	17 689 189,00
EFRR	9	9b	13.3	64 729 556,00	-618 168,00	64 111 388,00
EFRR	9	9b	13.4	30 764 013,00	-444 487,00	30 319 526,00
EFRR	10	10a	13.5	4 752 096,00	0,00	4 752 096,00
EFRR	10	10a	13.6	14 068 818,00	0,00	14 068 818,00
EFRR	10	10a	13.7	4 776 910,00	0,00	4 776 910,00
EFRR	9	9b	13.8	16 573 571,00	0,00	16 573 571,00

			SUMA	**244 914 958,00**	**0,00**	**244 914 958,00**
EFS	PT	PT	14.1	**84 424 084,00**	**0,00**	**84 424 084,00**
EFRR	13	REACT-EU	15.1	20 439 730,00	0,00	20 439 730,00
EFRR			15.2	5 429 897,00	0,00	5 429 897,00
			SUMA	**25 869 627,00**	**0,00**	**25 869 627,00**
EFRR	13	PT REACT-EU	16.1	**129 998,00**	**0,00**	**129 998,00**

Zmiany w zakresie kategorie interwencji RPO WL 2014-2020 – Wymiar 1 Zakres interwencji

Kod osi priorytetowej	**Zakres interwencji**	**Alokacja (EUR)**	**Wysokość realokacji**	**Alokacja** (EUR)
RPLU.01	**02**	1 698 419,00	0,00	1 698 419,00
	056	18 412 525,00	0,00	18 412 525,00
	057	3 594 808,00	0,00	3 594 808,00
	058	2 285 878,00	0,00	2 285 878,00
	059	67 175,00	0,00	67 175,00
	061	4 706 652,00	0,00	4 706 652,00
	062	996 500,00	0,00	996 500,00
	064	24 728 744,00	0,00	24 728 744,00
SUMA		**56 490 701,00**	**0,00**	**56 490 701,00**
RPLU.02	**078**	27 946 896,00	0,00	27 946 896,00
	079	37 137 902,00	0,00	37 137 902,00
	081	11 457 316,00	0,00	11 457 316,00
SUMA		**76 542 114,00**	**0,00**	**76 542 114,00**

Załącznik nr 3 do Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

RPLU.03	**01**	191 440 960,00	0,00	191 440 960,00
	062	4 629 749,00	0,00	4 629 749,00
	066	19 566 117,00	0,00	19 566 117,00
	067	38 299 228,00	0,00	38 299 228,00
	072	5 359 108,00	0,00	5 359 108,00
	082	23 721 390,00	0,00	23 721 390,00
SUMA		**283 016 552,00**	**0,00**	**283 016 552,00**
RPLU.04	**05**	1 649 786,00	0,00	1 649 786,00
	09	237 618,00	-100 000,00	137 618,00
	010	232 470 461,00	275 000,00	232 745 461,00
	011	931 420,00	-100 000,00	831 420,00
	012	365 858,00	-50 000,00	315 858,00
	016	71 123,00	-25 000,00	46 123,00
SUMA		**235 726 266,00**	**0,00**	**235 726 266,00**
RPLU.05	**013**	129 047 092,00	-2 019 526,00	127 027 566,00
	014	17 587 920,00	-1 158 255,00	16 429 665,00
	016	40 464,00	0,00	40 464,00
	043	85 755 703,00	3 854 419,00	89 610 122,00
	044	461 299,00	0,00	461 299,00
	068	32 082 239,00	-576 638,00	31 505 601,00
	069	1 700 938,00	-100 000,00	1 600 938,00
	070	617 675,00	0,00	617 675,00

Załącznik nr 3 do Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

SUMA		**267 293 330,00**	**0,00**	**267 293 330,00**
RPLU.06	**017**	438 923,00	0,00	438 923,00
	018	20 460 748,00	0,00	20 460 748,00
	019	8 782 510,00	0,00	8 782 510,00
	020	32 746 734,00	0,00	32 746 734,00
	021	1 403 232,00	0,00	1 403 232,00
	022	28 329 656,00	0,00	28 329 656,00
	023	73 772,00	0,00	73 772,00
	087	4 427 784,00	0,00	4 427 784,00
SUMA		**96 663 359,00**	**0,00**	**96 663 359,00**
RPLU.07	**085**	15 966 970,00	0,00	15 966 970,00
	090	1 774 613,00	0,00	1 774 613,00
	091	5 395 728,00	0,00	5 395 728,00
	092	3 503 772,00	0,00	3 503 772,00
	094	46 379 020,00	0,00	46 379 020,00
SUMA		**73 020 103,00**	**0,00**	**73 020 103,00**
RPLU.08	**026**	16 817 242,00	0,00	16 817 242,00
	027	28 599 513,00	0,00	28 599 513,00
	034	224 316 268,00	0,00	224 316 268,00
SUMA		**269 733 023,00**	**0,00**	**269 733 023,00**
RPLU.09	**102**	116 137 198,00	-2 351 320,00	113 785 878,00

Załącznik nr 3 do Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

	104	91 929 406,00	3 461 186,00	95 390 592,00
	105	26 099 251,00	-1 109 866,00	24 989 385,00
SUMA		**234 165 855,00**	**0,00**	**234 165 855,00**
RPLU.10	**106**	34 814 018,00	0,00	34 814 018,00
	107	6 551 319,00	0,00	6 551 319,00
SUMA		**41 365 337,00**	**0,00**	**41 365 337,00**
RPLU.11	**109**	77 862 349,00	-102 232,00	77 760 117,00
	112	66 089 809,00	155 151,00	66 244 960,00
	113	11 272 189,00	-52 919,00	11 219 270,00
SUMA		**155 224 347,00**	**0,00**	**155 224 347,00**
RPLU.12	**115**	46 186 524,00	282 319,00	46 468 843,00
	117	6 270 083,00	531 686,00	6 801 769,00
	118	59 921 538,00	-814 005,00	59 107 533,00
SUMA		**112 378 145,00**	**0,00**	**112 378 145,00**
RPLU.13	**034**	263 246,00	0,00	263 246,00
	050	14 068 818,00	0,00	14 068 818,00
	051	4 776 910,00	0,00	4 776 910,00
	052	4 752 096,00	0,00	4 752 096,00
	053	91 409 125,00	1 214 335,00	92 623 460,00
	055	129 188 600,00	-1 214 335,00	128 125 945,00

	073	32 090,00	0,00	32 090,00
	089	393 849,00	0,00	393 849,00
	101	30 224,00	0,00	30 224,00
SUMA		**244 914 958,00**	**0,00**	**244 914 958,00**
RPLU.14	**121**	76 356 084,00	0,00	76 356 084,00
	122	2 125 000,00	0,00	2 125 000,00
	123	5 943 000,00	0,00	5 943 000,00
SUMA		**84 424 084,00**	**0,00**	**84 424 084,00**
RPLU.15	005	66 429,00	0,00	66 429,00
	009	664 291,00	0,00	664 291,00
	010	9 632 225,00	0,00	9 632 225,00
	011	664 291,00	0,00	664 291,00
	012	1 594 298,00	0,00	1 594 298,00
	016	664 291,00	0,00	664 291,00
	053	4 615 412,00	0,00	4 615 412,00
	068	7 153 905,00	0,00	7 153 905,00
	081	814 485,00	0,00	814 485,00
SUMA		**25 869 627,00**	**0,00**	**25 869 627,00**
RPLU.16	121	129 998,00	0,00	129 998,00
SUMA		**129 998,00**	**0,00**	**129 998,00**

Tabela zmian w Osi Priorytetowej 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w kolumnie terytorialne mechanizmy wdrażania

Fundusz: EFRR

Kategoria regionu: słabiej rozwinięte

Tabela 7:	Tabela 8:	Tabela 9:	Tabela 10:	Tabela 11:	Tabela 12:
Wymiar 1	Wymiar 2	Wymiar 3	Wymiar 6	Wymiar 7	Wymiar 8

Załącznik nr 3 do Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

Zakres interwencji		Forma finansowania		Typ terytorium		Terytorialne mechanizmy wdrażania		EFS secondary theme		CT (EFRR/ FS)	
Kod	**€**	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
013	129 047 092,00	01	267 293 330	01	98 723 044	01	89 940 435	nd	nd	04	267 293 330
014	17 587 920,00			02	64 722 383	03	0				
016	40 464,00			03	103 847 903	07	177 352 895				
043	85 755 703,00										
044	461 299,00										
068	32 082 239,00										
069	1 700 938,00										
070	617 675,00										

Załącznik nr 4 do Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

9 sierpnia 2022 r.

Zaktualizowane tabele finansowe RPO WL 2014-2020

Spis treści

Tabela: przedstawiająca całkowitą kwotę środków finansowych przewidzianych jako wkład każdego z funduszy do programu, w podziale na lata i kategorie regionów ze wskazaniem wysokości rezerwy wykonania (EUR) 2

Tabela: Plan finansowy programu operacyjnego (EUR) - art. 96 ust. 2 lit. d) ppkt. (ii) CRP....4

Tabela: Plan finansowy w podziale na osie priorytetowe, fundusze, kategorie regionu i cele tematyczne (EUR) - art. 96 ust. 2 lit. d) ppkt. (ii) CRP....9

Tabela: Szacunkowa kwota wsparcia, która ma być wykorzystana na cele związane ze zmianami klimatu- art. 27 ust. 6 CPR....10

Tabela: Zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich - szacunkowa alokacja wsparcia z EFRR i szacunkowa alokacja EFS - art. 96 ust. 3 lit. b CRP....11

Tabela: Szacunkowa alokacja finansowa na ZIT inne niż wymienione w pkt. 4.2 - art. 96 ust. 3 lit. b CRP....11

Tabele pod każdą Osią Priorytetową: Kategorie interwencji - art.96 ust. 2 lit b) ppkt (vi)....12

Tabela Ramy wykonania dla programu operacyjnego - Tabela generowana przez system.....19

Tabela: przedstawiająca całkowitą kwotę środków finansowych przewidzianych jako wkład każdego z funduszy do programu, w podziale na lata i kategorie regionów ze wskazaniem wysokości rezerwy wykonania (EUR)

	Fundusz	Kategoria regionu	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021	2022	Ogółem	
			Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Całkowita alokacja (wsparcie Unii)	Całkowita alokacja (wsparcie Unii)	Główna alokacja	Rezerwa wykonania
(1)	**EFRR**	**regiony słabiej rozwinięte**	183 450 255	11 709 591	194 213 727	12 396 620	205 436 733	13 112 983	215 676 230	13 766 567	225 932 934	14 421 251	236 163 626	15 074 274	246 322 877	15 722 738			1 507 196 382	96 204 024
(2)		**regiony przejściowe**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			**0**	**0**
(3)		**regiony bardziej rozwinięte**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			**0**	**0**
(4)		**łącznie**	183 450 255	11 709 591	194 213 727	12 396 620	205 436 733	13 112 983	215 676 230	13 766 567	225 932 934	14 421 251	236 163 626	15 074 274	246 322 877	15 722 738			1 507 196 382	96 204 024
(5)	**EFS**	**regiony słabiej**	71 800 925	4 583 038	76 013 659	4 851 936	80 406 253	5 132 314	84 413 907	5 388 122	88 428 298	5 644 359	92 432 506	5 899 947	96 408 754	6 153 750			589 904 302	37 653 466

		rozwinięte																	
(6)		**regiony przejściowe**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			**0**	**0**
(7)		**regiony bardziej rozwinięte**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			**0**	**0**
(8)		**łącznie**	71 800 925	4 583 038	76 013 659	4 851 936	80 406 253	5 132 314	84 413 907	5 388 122	88 428 298	5 644 359	92 432 506	5 899 947	96 408 754	6 153 750			589 904 302	37 653 466
(9)	**YEI - dodatkowa alokacja**	**nie dotyczy**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**			**0**	**0**
(10)	**FS**	**nie dotyczy**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**			**0**	**0**
(11)	**EFRR**	**specjalna alokacja dla obszarów peryferyjnych lub słabo zaludnionych**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**			**0**	**0**

(12)	EFRR REACT-EU	nie dotyczy															**25 999 625**	**498 358 0**	**30 983 205**	**0**
(13)	EFS REACT-EU (3)	nie dotyczy																		
(14)	Szczególna alokacja na YEI REACT-EU	nie dotyczy																		
(15)	REACT-EU	Ogółem															**25 999 625**	**498 358 0**	**30 983 205**	**0**
(16)	**Łącznie**		255 251 180	16 292 629	270 227 386	17 248 556	285 842 986	18 245 297	300 090 137	19 154 689	314 361 232	20 065 610	328 596 132	20 974 221	342 731 631	21 876 488	25 999 625	498 358 0	2 128 083 889	133 857 490

Tabela: Plan finansowy programu operacyjnego (EUR) - art. 96 ust. 2 lit. d) ppkt. (ii) CRP

Oś priorytetowa	**Fundusz**	**Kategoria regionu**	**Podstawa kalkulacji wsparcia UE (całkowite koszty kwalifiko**	**Wsparcie Unii**	**Wkład krajowy**	**Szacunkowy podział wkładu krajowego**	**Finansowanie ogółem**	**Stopa współfinansowania**	**Stopa dofinansowania w wysokości**	**Dla celów inform**	**Głowna alokacja (całkowite finansowanie pomniejszone o rezerwę wykonania)**	**Rezerwa wykonania**	**Kwota rezerwy wykonania w stosunku do całkowi**

			walne lub koszty kwalifikowalne publiczne)			Krajowe środki publiczne	Krajowe środki prywatne			**100% w odniesieniu do roku obrachunkowego 2020-2021***	**acyjnych Wkład EBI**	Wkład UE	Wkład krajowy	Wsparcie Unii	Wkład krajowy	**tej kwoty wsparcia Unii**
				(A)	(B)=(C)+(D)	(C)	(D)	(E)=(A)+(B)	(F)=(A)/(E)		(g)	(H)=(A)-(J)	(I)=(B)-(K)	(J)	(K)=(B)*(J)/(A))	(L) = (J)/(A)*100
Oś priorytetowa 1	**EFRR**	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	53 232 414	9 393 956	140 909	9 253 047	62 626 370	85,00%		0	47 207 409	8 330 720	6 025 005	1 063 236	11,32%
Oś priorytetowa 2	**EFRR**	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	76 216 760	13 450 017	12 811 782	638 235	89 666 777	85,00%		0	71 298 549	12 582 097	4 918 211	867 920	6,45%
Oś priorytetowa 3	**EFRR**	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	278 836 228	49 206 394	14 052 365	35 154 029	328 042 622	85,00%		0	259 555 847	45 803 974	19 280 381	3 402 420	6,91%
Oś priorytetowa 4	**EFRR**	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	237 235 681	41 865 121	31 425 648	10 439 473	279 100 802	85,00%		0	226 393 743	39 951 838	10 841 938	1 913 283	4,57%
Oś priorytetowa 5	**EFRR**	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	264 988 560	46 762 688	33 439 998	13 322 690	311 751 248	85,00%		0	251 193 746	44 328 309	13 794 814	2 434 379	5,21%
Oś priorytetowa 6	**EFRR**	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	95 171 363	16 794 947	13 855 831	2 939 116	111 966 310	85,00%		0	88 562 987	15 628 763	6 608 376	1 166 184	6,94%

Oś priorytetowa 7	**EFRR**	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	72 551 863	12 803 270	11 714 992	1 088 278	85 355 133	85,00%		0	68 170 657	12 030 116	4 381 206	773 154	6,04%
Oś priorytetowa 8	**EFRR**	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	267 937 231	47 283 041	44 209 643	3 073 398	315 220 272	85,00%		0	249 229 562	43 981 688	18 707 669	3 301 353	6,98%
Oś priorytetowa 9	**EFS**	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	234 053 406	41 303 543	32 735 193	8 568 350	275 356 949	85,00%		0	218 270 346	38 518 297	15 783 060	2 785 246	6,74%
Oś priorytetowa 10	**EFS**	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	40 166 134	7 088 142	2 617 904	4 470 238	47 254 276	85,00%		0	36 804 431	6 494 900	3 361 703	593 242	8,37%
Oś priorytetowa 11	**EFS**	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	157 873 323	27 859 999	20 557 893	7 302 106	185 733 322	85,00%		0	148 013 703	26 120 066	9 859 620	1 739 933	6,25%
Oś priorytetowa 12	**EFS**	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	111 897 737	19 746 660	15 885 517	3 861 143	131 644 397	85,00%		0	103 248 654	18 220 351	8 649 083	1 526 309	7,73%
Oś priorytetowa 13	**EFRR**	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	257 230 306	45 393 584	42 787 992	2 605 592	302 623 890	85,00%		0	245 583 882	43 338 333	11 646 424	2 055 251	4,53%
Oś priorytetowa 14	**EFS**	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	83 567 168	14 747 148	14 747 148	0	98 314 316	85,00%		0	83 567 168	14 747 148	0	0	0,00%
Oś priorytetowa 15	EFRR REACT-EU	Nie dotyczy	Całkowite koszty kwalifikowalne	30 853 207	0	0	0	30 853 207	100,00%			0	0	0	0	0,00%

Oś priorytetowa 16	EFRR REACT-EU	Nie dotyczy	Całkowite koszty kwalifikowalne	129 998	22 941	22 941	0	152 939	85,00%			0	0	0	0	0,00%
Ogółem	**EFRR**	**Słabiej rozwinięte**	**Całkowite koszty kwalifikowalne**	1 603 400 406	282 953 018	204 439 160	78 513 858	1 886 353 424	**85,00%**		**0**	1 507 196 382	265 975 838	96 204 024	16 977 180	6,00%
Ogółem	**EFRR**	**Przejściowe**	**Całkowite koszty kwalifikowalne**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**
Ogółem	**EFRR**	**Lepiej rozwinięte**	**Całkowite koszty kwalifikowalne**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**
Ogółem	**EFS**	**Słabiej rozwinięte**	**Całkowite koszty kwalifikowalne**	627 557 768	110 745 492	86 543 655	24 201 837	738 303 260	**85,00%**		**0**	589 904 302	104 100 762	37 653 466	6 644 730	**6,00%**
Ogółem	**EFS**	**Przejściowe**	**Całkowite koszty kwalifikowalne**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**
Ogółem	**EFS**	**Lepiej rozwinięte**	**Całkowite koszty kwalifikowalne**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**
Ogółem	**YEI**	**Nie dotyczy**	**Całkowite koszty kwalifikowalne**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**
Ogółem	**FS**	**Nie dotyczy**	**Całkowite koszty kwalifikowalne**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**

Ogółem	**EFRR REACT-EU**	**Nie dotyczy**	**Całkowite koszty kwalifikowalne**	30 983 205	22 941	22 941	0	31 006 146	99,93%		**0**	30 983 205	**22 941**	**0**	**0**	**0,00%**
Ogółem	**REACT-EU**	**Nie dotyczy**	**Całkowite koszty kwalifikowalne**	30 983 205	22 941	22 941	0	31 006 146	99,93%		**0**	30 983 205	**22 941**	**0**	**0**	**0,00%**
Suma całkowita				2 261 941 379	393 721 451	291 005 756	102 715 695	2 655 662 830	**85,17%**		**0**	2 128 083 889	370 099 541	133 857 490	23 621 910	**6,00%**

* Zaznaczając to pole, państwo członkowskie zwraca się z wnioskiem, na podstawie art. 25a ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, o zastosowanie stopy dofinansowania w wysokości 100% w odniesieniu do wydatków zadeklarowanych we wnioskach o płatności w roku obrachunkowym rozpoczynającym się 1 lipca 2020 r. i kończącym się 30 czerwca 2021 r. dla wybranej osi priorytetowej lub wybranych osi priorytetowych w programie operacyjnym.

Tabela: Plan finansowy w podziale na osie priorytetowe, fundusze, kategorie regionu i cele tematyczne (EUR) - art. 96 ust. 2 lit. d) ppkt. (ii) CRP

Oś Priorytetowa	Fundusz	Kategoria regionu	Cel tematyczny	Wsparcie UE	Wkład krajowy	Finansowanie ogółem
1. Badania i innowacje	EFRR	Słabiej rozwinięte	1	53 232 414	9 393 956	62 626 370
2. Cyfrowe Lubelskie	EFRR	Słabiej rozwinięte	2	76 216 760	13 450 017	89 666 777
3. Konkurencyjność przedsiębiorstw	EFRR	Słabiej rozwinięte	3	278 836 228	49 206 394	328 042 622
4. Energia przyjazna środowisku	EFRR	Słabiej rozwinięte	4	237 235 681	41 865 121	279 100 802
5. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	EFRR	Słabiej rozwinięte	4	264 988 560	46 762 688	311 751 248
6.Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	EFRR	Słabiej rozwinięte	5	4 427 784	781 374	5 209 158
			6	90 743 579	16 013 573	106 757 152
7. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego	EFRR	Słabiej rozwinięte	6	72 551 863	12 803 270	85 355 133
8. Mobilność regionalna i ekologiczny transport	EFRR	Słabiej rozwinięte	7	267 937 231	47 283 041	315 220 272
9. Rynek pracy	EFS	Słabiej rozwinięte	8	234 053 406	41 303 543	275 356 949
10. Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian	EFS	Słabiej rozwinięte	8	40 166 134	7 088 142	47 254 276
11. Włączenie społeczne	EFS	Słabiej rozwinięte	9	157 873 323	27 859 999	185 733 322
12. Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	EFS	Słabiej rozwinięte	10	111 897 737	19 746 660	131 644 397
13. Infrastruktura społeczna	EFRR	Słabiej rozwinięte	9	233 632 482	41 229 262	274 861 744
			10	23 597 824	4 164 322	27 762 146

14. Pomoc techniczna	EFS	Słabiej rozwinięte		83 567 168	14 747 148	98 314 316
15. Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego	EFRR	Nie dotyczy	13	30 853 207	0	30 853 207
16. Pomoc techniczna	EFRR	nie dotyczy	13	129 998	22 941	152 939
OGÓŁEM				2 261 941 379	393 721 451	2 655 662 830

Tabela: Szacunkowa kwota wsparcia, która ma być wykorzystana na cele związane ze zmianami klimatu- art. 27 ust. 6 CPR

Oś priorytetowa	Szacunkowa wysokość środków na cele związane ze zmianami klimatu (EUR)	Udział w całości alokacji na program (%)
4.	236 245 809,40	10,44%
5.	209 985 144,60	9,28%
6.	5 002 848,80	0,22%
7.	8 161 401,00	0,36%
8.	18 166 702,00	0,80%
9.	564 487,00	0,02%
15.	25 331 963,00	1,12%
Ogółem REACT-EU	25 331 963,00	1,12%
Ogółem	503 458 355,80	22,26%

Tabela: Zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich - szacunkowa alokacja wsparcia z EFRR i szacunkowa alokacja EFS - art. 96 ust. 3 lit. b CRP

Fundusz	Wsparcie z EFRR i EFS (wartość szacunkowa) (w EUR)	Udział całkowitej alokacji z funduszu w programie
Ogółem EFRR bez REACT-EU	107 761 069,00	6,72%
Ogółem EFS bez REACT-EU	14 142 591,00	2,25%
Ogółem EFRR + EFS bez REACT-EU	121 903 660,00	5,46%
Ogółem EFRR + EFS z REACT-EU	121 903 660,00	5,39%

Tabela: Szacunkowa alokacja finansowa na ZIT inne niż wymienione w pkt. 4.2 - art. 96 ust. 3 lit. b CRP

Oś priorytetowa	Fundusz	Szacunkowa alokacja (EUR)
2	EFRR	1 803 958
3	EFRR	5 011 353
5	EFRR	12 937 393
7	EFRR	13 325 305
9	EFS	1 007 073
11	EFS	305 218
12	EFS	98 804
13	EFRR	10 506 003
Ogółem		44 995 107

Tabele pod każdą Osią Priorytetową: Kategorie interwencji - art.96 ust. 2 lit b) ppkt (vi)

Fundusz: EFRR **Kategoria regionu: słabiej rozwinięte**											
Tabela 7: Wymiar 1 Zakres interwencji		Tabela 8: Wymiar 2 Forma finansowania		Tabela 9: Wymiar 3 Typ terytorium		Tabela 10: Wymiar 6 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Tabela 11: Wymiar 7 EFS secondary theme		Tabela 12: Wymiar 8 CT (EFRR/ FS)	
Kod	**€**	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
002	1 698 419	01	52 978 710	01	32 316 295	07	53 232 414	nd	nd	01	53 232 414
056	18 384 635	02	253 704	02	9 801 379						
057	3 594 808			03	11 114 740						
058	2 285 878										
059	67 175										
061	4 235 227										
062	904 471										
064	22 061 801										

II

Fundusz: EFRR **Kategoria regionu: słabiej rozwinięte**											
Tabela 7: Wymiar 1 Zakres interwencji		Tabela 8: Wymiar 2 Forma finansowania		Tabela 9: Wymiar 3 Typ terytorium		Tabela 10: Wymiar 6 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Tabela 11: Wymiar 7 EFS secondary theme		Tabela 12: Wymiar 8 CT (EFRR/ FS)	
Kod	**€**	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
078	27 130 579	01	76 216 760	01	21 688 573	01	2 564 848	nd	nd	02	76 216 760
079	36 785 902			02	8 921 525	07	73 651 912				
081	12 300 279			03	45 606 662						

III

Fundusz: EFRR **Kategoria regionu: słabiej rozwinięte**					
Tabela 7:	Tabela 8:	Tabela 9:	Tabela 10:	Tabela 11:	Tabela 12:

Wymiar 1 Zakres interwencji		Wymiar 2 Forma finansowania		Wymiar 3 Typ terytorium		Wymiar 6 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Wymiar 7 EFS secondary theme		Wymiar 8 CT (EFRR/ FS)	
Kod	**€**	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
001	189 146 549	01	117 072 724	01	93 403 508	01	5 011 353	nd	nd	03	278 836 228
062	4 629 749	02	82 776 277	02	39 730 121	07	273 824 875				
066	19 022 654	03	9 310 245	03	145 702 599						
067	36 956 778	04	69 676 982								
072	5 359 108										
082	23 721 390										

IV

Fundusz: EFRR Kategoria regionu: słabiej rozwinięte											
Tabela 7: Wymiar 1 Zakres interwencji		Tabela 8: Wymiar 2 Forma finansowania		Tabela 9: Wymiar 3 Typ terytorium		Tabela 10: Wymiar 6 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Tabela 11: Wymiar 7 EFS secondary theme		Tabela 12: Wymiar 8 CT (EFRR/ FS)	
Kod	**€**	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
005	1 649 786	01	237 235 681	01	6 486 997	07	237 235 681	nd	nd	04	237 235 681
009	137 618			02	34 064 050						
010	234 254 876			03	196 684 634						
011	831 420										
012	315 858										
016	46 123										

V

Fundusz: EFRR Kategoria regionu: słabiej rozwinięte					
Tabela 7: Wymiar 1	Tabela 8: Wymiar 2	Tabela 9: Wymiar 3	Tabela 10: Wymiar 6	Tabela 11: Wymiar 7	Tabela 12: Wymiar 8

Zakres interwencji		Forma finansowania		Typ terytorium		Terytorialne mechanizmy wdrażania		EFS secondary theme		CT (EFRR/ FS)	
Kod	**€**	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
013	124 885 151	01	264 988 560	01	97 871 793	01	89 940 435	nd	nd	04	264 988 560
014	16 429 665			02	64 164 306	07	175 048 125				
016	40 464			03	102 952 461						
043	89 610 122										
044	461 299										
068	31 343 246										
069	1 600 938										
070	617 675										

VI

Fundusz: EFRR **Kategoria regionu: słabiej rozwinięte**											
Tabela 7: Wymiar 1 Zakres interwencji		Tabela 8: Wymiar 2 Forma finansowania		Tabela 9: Wymiar 3 Typ terytorium		Tabela 10: Wymiar 6 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Tabela 11: Wymiar 7 EFS secondary theme		Tabela 12: Wymiar 8 CT (EFRR/ FS)	
Kod	**€**	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
017	438 923	01	95 171 363	01	543 284	07	95 171 363	nd	nd	05	4 427 784
018	20 460 748			02	14 633 917					06	90 743 579
019	8 782 510			03	79 994 162						
020	31 689 738										
021	1 253 232										
022	28 044 656										
023	73 772										
087	4 427 784										

VII

Fundusz: EFRR Kategoria regionu: słabiej rozwinięte											
Tabela 7:		Tabela 8:		Tabela 9:		Tabela 10:		Tabela 11:		Tabela 12:	
Wymiar 1		Wymiar 2		Wymiar 3		Wymiar 6		Wymiar 7		Wymiar 8	
Zakres interwencji		Forma finansowania		Typ terytorium		Terytorialne mechanizmy wdrażania		EFS secondary theme		CT (EFRR/ FS)	
Kod	**€**	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
085	15 966 970	01	72 551 863	01	20 254 833	01	22 902 341	nd	nd	06	72 551 863
090	1 774 613			02	25 619 728	07	49 649 522				
091	5 395 728			03	26 677 302						
092	3 503 772										
094	45 910 780										

VIII

Fundusz: EFRR Kategoria regionu: słabiej rozwinięte											
Tabela 7:		Tabela 8:		Tabela 9:		Tabela 10:		Tabela 11:		Tabela 12:	
Wymiar 1		Wymiar 2		Wymiar 3		Wymiar 6		Wymiar 7		Wymiar 8	
Zakres interwencji		Forma finansowania		Typ terytorium		Terytorialne mechanizmy wdrażania		EFS secondary theme		CT (EFRR/ FS)	
Kod	**€**	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
026	17 622 650	01	267 937 231	01	29 631 326	01	3 846 530	nd	nd	07	267 937 231
027	27 794 105			03	238 305 905	07	264 090 701				
034	222 520 476										

IX

Fundusz: EFS **Kategoria regionu: słabiej rozwinięte**											
Tabela 7: Wymiar 1 Zakres interwencji		Tabela 8: Wymiar 2 Forma finansowania		Tabela 9: Wymiar 3 Typ terytorium		Tabela 10: Wymiar 6 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Tabela 11: Wymiar 7 EFS secondary theme		Tabela 12: Wymiar 8 CT (EFRR/ FS)	
Kod	**€**	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
102	113 785 878	01	233 166 064	01	44 820 636	01	4 275 266	01	564 487	nd	nd
104	95 330 566	04	887 342	02	88 191 315	07	229 778 140	03	29 221 654		
105	24 936 962			03	101 041 455			05	325 815		
								06	21 709 258		
								07	101 445 667		
								08	80 786 525		

X

Fundusz: EFS **Kategoria regionu: słabiej rozwinięte**											
Tabela 7: Wymiar 1 Zakres interwencji		Tabela 8: Wymiar 2 Forma finansowania		Tabela 9: Wymiar 3 Typ terytorium		Tabela 10: Wymiar 6 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Tabela 11: Wymiar 7 EFS secondary theme		Tabela 12: Wymiar 8 CT (EFRR/ FS)	
Kod	**€**	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
106	33 791 234	01	40 166 134	01	8 699 481	01	5 440 065	03	17 675 357	nd	nd
107	6 374 900			02	8 978 392	07	34 726 069	05	326 390		
				03	22 488 261			06	8 824 734		
								08	13 339 653		

XI

Fundusz: EFS Kategoria regionu: słabiej rozwinięte											
Tabela 7: Wymiar 1 Zakres interwencji		Tabela 8: Wymiar 2 Forma finansowania		Tabela 9: Wymiar 3 Typ terytorium		Tabela 10: Wymiar 6 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Tabela 11: Wymiar 7 EFS secondary theme		Tabela 12: Wymiar 8 CT (EFRR/ FS)	
Kod	**€**	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
109	77 760 117	01	157 873 323	01	24 566 727	01	2 820 538	03	787 512	nd	nd
112	68 893 936			02	45 725 860	07	155 052 785	05	4 293 795		
113	11 219 270			03	87 580 736			06	58 476 853		
								08	94 315 163		

XII

Fundusz: EFS Kategoria regionu: słabiej rozwinięte											
Tabela 7: Wymiar 1 Zakres interwencji		Tabela 8: Wymiar 2 Forma finansowania		Tabela 9: Wymiar 3 Typ terytorium		Tabela 10: Wymiar 6 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Tabela 11: Wymiar 7 EFS secondary theme		Tabela 12: Wymiar 8 CT (EFRR/ FS)	
Kod	**€**	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
115	46 208 745	01	111 897 737	01	29 944 304	01	3 017 817	03	2 242 185	nd	nd
117	6 795 801			02	34 390 139	07	108 879 920	05	25 189 865		
118	58 893 191			03	47 563 294			06	16 780 932		
								08	67 684 755		

XIII

Fundusz: EFRR Kategoria regionu: słabiej rozwinięte					
Tabela 7: Wymiar 1	Tabela 8: Wymiar 2	Tabela 9: Wymiar 3	Tabela 10: Wymiar 6	Tabela 11: Wymiar 7	Tabela 12: Wymiar 8

Zakres interwencji		Forma finansowania		Typ terytorium		Terytorialne mechanizmy wdrażania		EFS secondary theme		CT (EFRR/ FS)	
Kod	**€**	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
034	263 246	01	257 230 306	01	102 718 965	01	27 079 574	nd	nd	09	233 632 482
050	14 068 818			02	95 879 189	07	230 150 732			10	23 597 824
051	4 776 910			03	58 632 152						
052	4 752 096										
053	103 872 505										
055	129 040 568										
073	32 090										
089	393 849										
101	30 224										

XIV

Fundusz: EFS **Kategoria regionu: słabiej rozwinięte**					
Tabela 14: Wymiar 1 Zakres interwencji		Tabela 15: Wymiar 2 Forma finansowania		Tabela 16: Wymiar 3 Typ terytorium	
Kod	**€**	Kod	€	Kod	€
121	75 499 168	01	83 567 168	01	83 567 168
122	2 125 000				
123	5 943 000				

XV

Fundusz: EFRR **Kategoria regionu: słabiej rozwinięte**					
Tabela 7: Wymiar 1	Tabela 8: Wymiar 2	Tabela 9: Wymiar 3	Tabela 10: Wymiar 6	Tabela 11: Wymiar 7	Tabela 12: Wymiar 8

Zakres interwencji		Forma finansowania		Typ terytorium		Terytorialne mechanizmy wdrażania		EFS secondary theme		CT (EFRR/ FS)	
Kod	**€**	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
005	91 347	01	30 853 207	01	5 429 897	07	30 853 207	nd	nd	13	30 853 207
009	913 470			02	10 065 088						
010	13 245 319			03	15 358 222						
011	913 470										
012	2 192 329										
016	913 470										
053	4 615 412										
068	7 153 905										
081	814 485										

XVI

Fundusz: EFRR **Kategoria regionu: słabiej rozwinięte**					
Tabela 14: Wymiar 1 Zakres interwencji		Tabela 15: Wymiar 2 Forma finansowania		Tabela 16: Wymiar 3 Typ terytorium	
Kod	**€**	Kod	€	Kod	€
121	129 998	01	129 998	01	129 998

Tabela Ramy wykonania dla programu operacyjnego - Tabela generowana przez system.

Oś	**Fundusz**	**Kategoria regionu**	**Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania**	**Jednostka pomiaru**	**Cel pośredni na 2018r.**			**Cel końcowy (2023)**		
					M	K	O	M	K	O
1	EFRR	Słabiej rozwinięte	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych	EUR	24 067 619			62 626 370		
			Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	szt.	50			134		
2	EFRR	Słabiej rozwinięte	Liczba podpisanych umów partnerskich w zakresie tworzenia dostępu do informacji sektora publicznego	szt.	1					
			Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych	EUR	12 153 015			89 666 777		

			Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego	szt.	0	276
3	EFRR	Słabiej rozwinięte	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	73 774 344	328 042 622
			Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy	szt.	120	747
4	EFRR	Słabiej rozwinięte	Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii z OZE	Szt.	1863	77 003
			Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	54 667 002	279 100 802
5	EFRR	Słabiej rozwinięte	Wartość wskaźnika Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	150	
			Wartość wskaźnika Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	220	
			Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	34 081 304	311 751 248
			Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	Szt.	0	205
			Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	0	764
6	EFRR	Słabiej rozwinięte	Wartość wskaźnika Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	km	153	
			Wartość wskaźnika Długość wybudowanej sieci wodociągowej w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	km	121	
			Wartość wskaźnika Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	8	
			Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	26 644 420	111 966 310
			Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej	km	0	233,69
			Długość wybudowanej sieci wodociągowej	km	0	245
			Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów	szt.	0	8
7	EFRR	Słabiej rozwinięte	Wartość wskaźnika Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	%	40	

			Wartość wskaźnika Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie		12						
			Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	15 064 508			85 355 133			
			Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem	szt.	0			130			
			Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego		0			45			
8	EFRR	Słabiej rozwinięte	Wartość wskaźnika Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	%	150						
			Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	61 452 456			315 220 272			
			Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg	km	30			300			
9	EFS	Słabiej rozwinięte	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	os.	3558	5338	8896	18 029	20 901	38 930	
			Liczba osób, pozostających bez pracy, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	os.	-	-	2 442	-	-	7 873	
			Kwota wydatków EFS certyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	42 103 951			275 356 949			
10	EFS	Słabiej rozwinięte	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie	os.	1 662	1 950	3 612	8 175	9 218	17 393	
			Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS	os.	-	-	17 256	-	-	115 927	
			Kwota wydatków certyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	7 146 227			47 254 276			
11	EFS	Słabiej rozwinięte	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	os.	-	-	5 485	-	-	21 260	
			Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	szt.	-	-	292	-	-	1264	
			Kwota wydatków certyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	24 435 858			185 733 322			

12	EFS	Słabiej rozwinięte	Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	os.	-	-	780	-	-	5 974
			Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	os.	-	-	6 828	-	-	16 899
			Kwota wydatków certyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	20 088 756			131 644 397		
13	EFRR	Słabiej rozwinięte	Wartość wskaźnika Liczba wspartych podmiotów leczniczych w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	19					
			Wartość wskaźnika Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	25					
			Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	36 349 696			302 623 890		
			Liczba wspartych podmiotów leczniczych	Szt.	0			82		
			Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach	Szt.	0			261		

Załącznik nr 5 do *Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020,* 9 sierpnia 2022 r.

Załącznik do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 zawierający informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania do przekazania KE.

Informacje na temat ustanowienia ram wykonania

Ramy wykonania są zgodne z zasadami funkcjonowania mechanizmu ram wykonania określonymi w rozporządzeniach oraz w Umowie Partnerstwa. Niniejszy załącznik do PO zawiera informacje wymagane przez art. 4 rozporządzenia wykonawczego (UE) 215/2014. Prezentowane pośrednie i docelowe wartości dla wskaźników wybranych do ram wykonania zostały ustalone w oparciu o metodologię szacowania, która została zaprezentowana KE w trakcie negocjacji. Instytucja Zarządzająca przedstawiła w nim wszystkie uwarunkowania, jakie według jej obecnej wiedzy miały i mogą mieć wpływ na realizację przyjętych wartości. Udostępniona metodologia zawiera opis przyjętych założeń i głównych czynników, jakie miały wpływ na przyjętą (wyszacowaną) wartość docelową danego wskaźnika. Podstawowe kryteria szacowania wartości wskaźników bazują na danych historycznych, którymi dysponowała IZ, uwzględniając dotychczasowe doświadczenia we wdrażaniu podobnych przedsięwzięć. Kryteria te, to: średnia wartość projektu, typ beneficjenta, rodzaj instrumentu/formy wsparcia, poziom danych (kraj/region), wielkość próby, tryb wyboru projektu, tempo realizacji wskaźników, poziom osiągnięcia założonych wskaźników. Dodatkowo, poza danymi historycznymi i kosztami jednostkowymi, szacując wartości docelowe została wzięta pod uwagę również dostępne opracowania dotyczące obecnej sytuacji oraz trendów społeczno-gospodarczych, np.: analizy i prognozy branżowe, grup docelowych, oczekiwania społeczne, popyt na dane wsparcie czy nasycenie wsparciem na rynku.

Instytucja Zarządzająca będzie na bieżąco monitorować realizację wartości dla ram wykonania i na bieżąco reagować na zjawiska, które mogą mieć wpływ na realizację założonych wartości, jak również dokonywać odpowiednich korekt po przeprowadzeniu stosownych analiz.

I. Część ogólna dotycząca całego programu

Ramy wykonania do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020 zostały opracowane z uwzględnieniem mechanizmów i zaleceń horyzontalnych, mających na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu spójności z innymi programami operacyjnymi, tzn.:

1. Informacje dotyczące wyboru wskaźników, szacowania ich wartości oraz innych czynników mających wpływ na osiągnięcie celów pośrednich i końcowych zostały przedstawione w niniejszym załączniku do programu operacyjnego, zgodnie ze wzorem opracowanym przez MIiR i obowiązującym wszystkie programy operacyjne.

2. Przedstawione w ramach wykonania wartości pośrednie odzwierciedlają taki etap realizacji osi priorytetowych, którego osiągnięcie na koniec 2018 r. umożliwi osiągnięcie również wartości końcowych na koniec 2023 r., zgodnie z posiadaną w momencie programowania wiedzą o istotnych czynnikach mających wpływ na proces wdrażania oraz z danymi historycznymi dotyczącymi cyklu i kosztów realizacji odpowiednich typów projektów.

3. Wszystkie elementy ram wykonania (tj. wskaźniki produktu, ewentualne KEW oraz wskaźniki finansowe) uwzględniają podział na fundusze.

4. **Wskaźnik finansowy** – wszystkie PO stosują jedną nazwę wskaźnika – „całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych” – a jego wartości pośrednie i końcowe przedstawiono w EUR. W celu oszacowania celów pośrednich dla poszczególnych osi priorytetowych zastosowano poniższy nowy algorytm obowiązujący dla zasady „n+3”, w celu określenia minimalnego poziomu certyfikacji na koniec 2018 r.:

Krok		algorytm
1	Obliczenie minimalnej kwoty środków unijnych, które muszą być wykorzystane w ramach całego programu operacyjnego do końca 2018 r., (obliczenia oddzielnie dla każdego funduszu i – w przypadku EFRR i EFS – kategorii regionów).	(alokacja unijna PO na 2014 - rezerwa PO na 2014) + (alokacja unijna PO na 2015 - rezerwa PO na2015) - zaliczki początkowe (tzn. łącznie 3% * 94% alokacji unijnej dla PO)) - zaliczka roczna dla 2016 (2% * 94% alokacji unijnej PO) - zaliczka roczna dla 2017 (2,625% * 94% alokacji unijnej PO) - zaliczka roczna dla 2018 (2,75% * 94% alokacji unijnej PO) = minimalna kwota wniosków o płatność w części wkładu przesłanych do KE na koniec 2018 r.
2	Obliczenie kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane dla całego programu na koniec 2018 r.	Pełna kwota całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane na koniec 2018 r. = wynik kroku 1: 0,85 (lub 0,80 dla Mazowsza)
3	Odliczenie pomocy technicznej (dotyczy tylko funduszu, z którego finansowana jest pomoc techniczna)	Całkowite wydatki kwalifikowalne certyfikowane do końca 2018 r. dla zwykłych osi priorytetowych = wynik kroku 2 – oszacowane wydatki kwalifikowalne certyfikowane na koniec 2018 r. dla osi pomocy technicznej
4	Rozłożenie otrzymanej kwoty po „zwykłych” osiach priorytetowych w zależności od specyficznego dla każdej z nich tempa certyfikacji. Ostateczna wartość celu pośredniego wskaźnika finansowego została oszacowana przy uwzględnieniu: - doświadczeń z okresu programowania 2007-2013, - analizy stanu spełnienia krajowych i regionalnych warunków ex-ante, - poziomu zaawansowania prac MIiR nad programami pomocowymi dotyczącymi pomocy publicznej.	

Podczas ustalania celu końcowego dla wskaźnika finansowego wykonano podobne działania w celu określenia minimalnego poziomu certyfikacji na koniec 2023 r., tzn.:

Krok		algorytm
1	Obliczenie minimalnej kwoty środków unijnych, które muszą być wykorzystane w ramach całego programu	Całkowita alokacja unijna dla całego programu w podziale na fundusz i kategorie regionów, uwzględniając rezerwę wykonania = minimalna kwota

	operacyjnego do końca 2018 r., (obliczenia oddzielnie dla każdego funduszu i kategorii regionów).	wniosków o płatność w części wkładu przesłanych do KE na koniec 2023 r.
2	Obliczenie kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane dla całego programu na koniec 2023 r.	Pełna kwota całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane na koniec 2018 r. = wynik roku 1: 0,85 (lub 0,80 dla Mazowsza)
3	Odliczenie pomocy technicznej (dotyczy tylko funduszu, z którego finansowana jest pomoc techniczna)	Całkowite wydatki kwalifikowalne certyfikowane do końca 2018 r. dla zwykłych osi priorytetowych = wynik kroku 2 – oszacowane wydatki kwalifikowalne certyfikowane na koniec 2023 r. dla osi pomocy technicznej
4	W rezultacie cel końcowy powinien = całkowitej alokacji przewidzianej dla danej „zwykłej" osi, zgodnie z tabelą 18 PO (plan finansowy).	

5. Kwoty będące wynikiem działań opisanych w punkcie 4. zostały przedstawione w **poniższej tabeli celów pośrednich i końcowych dla wskaźnika finansowego**, zakładanych dla każdej osi priorytetowej niebędącej osią pomocy technicznej.

nr osi	**fundusz**	**kategoria regionów**	**alokacja UE**	***całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych w ujęciu narastającym***		**%**	**uzasadnienie**
				2018	***2023***	***2018/ 2023***	
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	59 077 647	24 067 619	62 626 370 ~~66 459 649~~	38,43 ~~36,21~~ %	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 1.
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	76 235 551	12 153 015	89 666 777 ~~90 049 546~~	13,55 ~~0~~%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 2.
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	283 016 552	73 774 344	328 042 622 ~~332 960 650~~	22,49 ~~16~~%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy

							opis w RW dla OP 3.
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	232 254 320	54 667 002	279 100 802 ~~277 325 019~~	19,59 ~~71~~ %	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 4.
V	EFRR	Słabiej rozwinięte	270 031 181	34 081 304	311 751 248 ~~314 462 742~~	10,93 ~~84~~%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 5.
VI	EFRR	Słabiej rozwinięte	98 364 102	26 644 420	111 966 310 ~~113 721 600~~	23,80 ~~43~~%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 6.
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	73 020 103	15 064 508	85 355 133 ~~85 906 004~~	17,65 ~~54~~%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 7.
VIII	EFRR	Słabiej rozwinięte	269 907 340	61 452 456	315 220 272 ~~317 332 969~~	19,50 ~~37~~%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 8.
IX	EFS	Słabiej rozwinięte	237 245 349	42 103 951	275 356 949 ~~275 489 242~~	15,29 ~~8~~%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 9.
X	EFS	Słabiej rozwinięte	42 128 705	7 146 227	47 254 276 ~~48 665 103~~	15,12 ~~4,68~~%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków –

							szczegółowy opis w RW dla OP 10.
XI	EFS	Słabiej rozwinięte	151 328 220	24 435 858	185 733 322 ~~182 616 879~~	13,16 ~~38~~%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 11.
XII	EFS	Słabiej rozwinięte	112 431 410	20 088 756	131 644 397 ~~132 209 583~~	15,26 ~~19~~%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 12.
XIII	EFRR	Słabiej rozwinięte	241 493 610	36 349 696	302 623 890 ~~288 135 246~~	12,01 ~~62~~%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 13.
razem			2 146 534 090	432 029 156	2 526 342 368 ~~2 525 334 232~~*	17,10 ~~1~~%	

*Łączna certyfikacja EFS (z uwzględnieniem PT) na koniec 2023 r. wynosi - 738 303 2605~~9~~ EUR

6. **Wskaźniki produktu** – wszystkie wskaźniki produktu zastosowane w ramach wykonania zostały zaczerpnięte z tabeli 5 programu operacyjnego, dzięki temu ramy wykonania są związane bezpośrednio z realizacją celów szczegółowych na danej osi. Zostały one zaczerpnięte ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych, dzięki czemu zapewniona została spójność systemu ram wykonania z systemem programowania i monitorowania postępów we wdrażaniu dla wszystkich programów operacyjnych. Kluczowy etap wdrażania (KEW) jest stosowany wówczas, gdy wartość celu pośredniego oszacowana dla wskaźnika produktu jest równa zeru, a może być stosowany również wtedy, gdy jest ona niewielka lub trudna do oszacowania. KEW jest bezpośrednio powiązany z jednym, konkretnym wskaźnikiem produktu, ale nie zastępuje go i jest dodatkowym elementem ram wykonania.

7. **Dla wszystkich programów operacyjnych przyjęto takie same parametry makroekonomiczne**, biorąc pod uwagę „Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw" opracowane przez Ministerstwo Finansów (aktualizacja – czerwiec 2014 r.). W celu możliwie największego urealnienia tych prognoz, wykorzystano metodę wyliczenia średniej ważonej, przyjmując przy tym, że tempo wydatkowania środków w okresie 2014-2020 będzie podobne do tego dla lat 2007-2013. Na tej podstawie określono ważony **kurs EUR/PLN o wartości 3,55 zł** wspólny dla wszystkich programów

operacyjnych[1]. Uwzględniono również prognozowaną dynamikę cen specyficzną dla danego typu projektów, posługując się **trzema następującymi indeksami**:

a. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI – Consumer Price Index) – do zastosowania w projektach miękkich, dla których decydujące znaczenie mają wynagrodzenia pracowników. Zakłada się, że w ujęciu skumulowanym jego wartość ważona dla lat 2007-2013 wynosi 94,24%, a dla lat 2014-2023 – 113,79%;

b. Wskaźnik cen produkcji sprzedanej przemysłu (WCPSP) – do zastosowania w projektach związanych ze wsparciem przedsiębiorstw. Zakłada się, że w ujęciu skumulowanym jego wartość ważona dla lat 2007-2013 wynosi 96,77%, a dla lat 2014-2023 – 114,10%;

c. Wskaźnik cen produkcji budowlano-montażowej (WCPBM) – do zastosowania w projektach infrastrukturalnych. Zakłada się, że w ujęciu skumulowanym jego wartość ważona dla lat 2007-2013 wynosi 100,36%, a dla lat 2014-2023 – 110,71%.

8. Zgodnie z umową partnerstwa i w celu regularnego monitorowania postępów we wdrażaniu, **po zaakceptowaniu przez KE programu operacyjnego ~~IZ~~m.in. określi na potrzeby krajowe dodatkowe cele roczne na lata 2016, 2017, 2019-2022** w odniesieniu do wszystkich ram wykonania.

9. Narzędziem wspomagającym realizację założeń ram wykonania będzie również proces ewaluacji programów operacyjnych. Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie systemu ewaluacji polityki spójności oraz realizacji ewaluacji programów operacyjnych perspektywy 2014-2020" plany ewaluacji programów operacyjnych zawierać będą badania obligatoryjne dla wszystkich programów operacyjnych, których wyniki służyć będą bezpośrednio realizacji ram wykonania, w szczególności: „Ewaluacja systemu wdrażania PO" (badanie dotyczyć będzi~~e m.~~.in.in. kryteriów wyboru projektów i ich wpływu na realizację założeń ram wykonania) oraz „Ewaluacja mid-term dot. postępu rzeczowego danego PO dla potrzeb przeglądu śródokresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania" (badania mid-term uzupełnione zostaną metaanalizą/przeglądem systematycznym dokonanym przez KJE). Wymienione badania realizowane będą przez Jednostki Ewaluacyjne funkcjonujące w ramach programów operacyjnych na podstawie odpowiednich wytycznych przygotowanych przez Krajową Jednostkę Ewaluacji. Ponadto, wytyczne MIiR w zakresie sprawozdawczości i monitorowania zapewniają regularne zbieranie danych dotyczących postępów w osiąganiu celów pośrednich i końcowych ram wykonania.

10. W umowie partnerstwa przedstawiono zasady horyzontalne dotyczące alokowania rezerwy wykonania podczas programowania i jej realokacji w wyniku przeglądu wyników w 2019 r.

[1] Z uwagi na fakt, iż w przeciągu całej perspektywy kurs euro nigdy nie spadł poniżej 4 PLN w niniejszym dokumencie kurs ten uaktualniono do średniej z ostatnich 16 miesięcy (tj. 05.2018-09.2019), która wyniosła 1 EUR = 4,3036 PLN.

II. Część szczegółowa dotycząca poszczególnych osi i ustanowionych dla nich ram wykonania

Oś priorytetowa 1 Badania i innowacje

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)[2]	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[3]
1	wskaźnik produktu	CI 1	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	50	134	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za 95,~~36~~10% alokacji OP 1.
1	wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	24 067 619	2 626 370 ~~66 459 649~~	IZ	

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Przy wyliczeniu **wskaźnika finansowego** na 2018 r. pod uwagę brane były doświadczenia obecnej perspektywy oraz indykatywny harmonogram naboru projektów. Dodatkowo w ramach rozstrzygniętych konkursów pod uwagę wzięto harmonogramy wydatków wykazane przez beneficjentów oraz złożone wnioski o płatność.

Wskaźnik produktu wybrany dla celu końcowego obejmuje 99,~~51~~10% alokacji na PI 1b, co stanowi 95,36% alokacji na OP 1.). Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę rzeczywiste dane, z których wynika wyższy koszt jednostkowy wskaźnika w ramach PI 1b w stosunku do przyjętych założeń historycznych z perspektywy 2007-2013 z Działania 1.6. Koszt jednostkowy wskaźnika dla PI 1b wzrósł w stosunku do pierwotnie przyjętych założeń ~~o ok. 35%~~ i jego wartość do ponownych przeliczeń przyjęto na poziomie ~~1 400 000~~1 279 701,83 PLN. Przy dostępnej alokacji, uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie ok.~~20~~21%) w ramach PI 1b przyjęto ostatecznie, że wsparcie uzyska 134 podmiotów. Wyliczenia dotyczące celu pośredniego dotyczą pierwotnej wartości wskaźnika równej

[2] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[3] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

255 szt. Dla oszacowania **wartości celu pośredniego** posłużono się danymi z ogłoszonych do końca 2016 r. naborów na Działania 1.2, 1.3 i 1.5 RPO WL 14-20, w wyniku rozstrzygnięcia których średni czas realizacji projektu (od podpisania umowy do złożenia wniosku o płatność końcową) wyniósł ponad 2,5 roku. Po uwzględnieniu czynników tj. indykatywny harmonogram ogłaszania konkursów do roku 2019 oraz harmonogramy realizacji projektów wybranych do dofinansowania przewiduje się, iż wartości wskaźnika z projektów zakończonych w roku 2018 osiągną poziom ok. 20% wartości docelowej co stanowi 50 przedsiębiorstw. W punkcie e) przedstawiono czynniki zewnętrzne mające wpływ na osiągnięcie zakładanych celów pośrednich i końcowych.
Cele pośrednie i końcowe dla wskaźnika produktu **zostały oszacowane dla projektów w pełni zrealizowanych.**

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wskaźnik produktu obrazuje projekty realizowane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 1b, którego alokacja stanowi 95,~~36~~10% alokacji na OP 1. W PI 1b wsparcie będzie udzielane w ramach: KI 2 (1 698 419 EUR); KI 56 (18 384 635 ~~18 412 525~~ EUR); KI 57 (3 594 808 EUR); KI 61 (4 235 227 ~~4 706 652~~ EUR); KI 62 (904 471 ~~996 500~~ EUR) oraz KI 64 (22 061 801 ~~24 728 744~~ EUR).

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie:

Zaproponowany **wskaźnik produktu** jest kluczowy z punktu widzenia osiągnięcia celów szczegółowych OP 1 tj.: *Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw*.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

IZ przygotowała harmonogram naboru projektów, który uwzględnia założenia dotyczące tempa wdrażania projektów. Zaplanowano ogłoszenie 7 konkursów: dwa konkursy w roku 2015 na 60% alokacji na PI 1b, jeden konkurs w roku 2016 na 3% alokacji na PI 1b, trzy konkursy w roku 2017 również na 33% alokacji na PI 1b oraz jeden konkurs w roku 2018 na 14% alokacji na PI 1b (alokacje przewidziane na konkursy nie sumują się do 100% z uwagi na sytuacje niewykorzystania pełnej alokacji w danym naborze i ponowne jej uruchomienie w kolejnym). Biorąc pod uwagę rzeczywisty czas realizacji projektów (2,5 roku od momentu podpisania umowy) przewiduje się, iż najwcześniej w 2021 roku może zostać osiągnięta wartość docelowa **wskaźnika produktu**.

Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które będą zawierały wskaźniki produktu monitorowane w ramach wykonania a tym samym będą w największym stopniu przyczyniać się do realizacji celów pośrednich i końcowych.

IZ po każdym naborze wniosków, na podstawie list wniosków przyjętych do dofinansowania oraz list rezerwowych, będzie monitorować szacowany poziom realizacji **wskaźnika produktu** w poszczególnych latach i na tej podstawie podejmować niezbędne kroki w celu zagwarantowania osiągnięcia wartości celów pośrednich i końcowych.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Znaczący wpływ mogą mieć następujące czynniki:

1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;

2) czynniki, które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;

3) fluktuacja cen na rynku.

Ponadto uruchomienie środków w programie/ogłoszenie konkursów w PI a w konsekwencji osiągniecie zakładanych wskaźników uzależnione jest od:

1. wydania przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Wytyczne ws. pomocy na B+R+I*).

Oś priorytetowa 2 Cyfrowe Lubelskie

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)[4]	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[5]
2	wskaźnik produktu		Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	276	system informatyczny SL/LSI	Wskaźnik produktu swoim zakresem obejmuje 100% alokacji na OP 2 i uwzględnia realizację strategicznego z punktu widzenia osiągnięcia celów OP2 projektu, którego wartość dofinansowania konsumuje ~~48,38~~ 48,59% alokacji na OP2.
2	KEW		Liczba podpisanych umów partnerskich w zakresie tworzenia dostępu do informacji sektora publicznego	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	1		IZ	Wskaźnik dotyczy projektu strategicznego, którego wartość dofinansowania stanowi ~~48,38~~ 48,59% alokacji na OP 2.
2	wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	12 153 015	89 666 777 ~~90 049 546~~	IZ	

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów

[4] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[5] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Do oszacowania **KEW** oraz wartości pośredniej **wskaźnika produktu** wykorzystano informacje dotyczące projektu strategicznego „e-Geodezja – cyfrowy zasób geodezyjny Województwa Lubelskiego" (w tym również wstępny harmonogram jego realizacji). Docelowo w ramach projektu strategicznego przewidziane jest podpisanie 1 umowy partnerskiej (liderem projektu jest Powiat Lubelski) z 20 partnerami (pozostałe powiaty województwa lubelskiego) dotyczącej współpracy w projekcie w zakresie tworzenia dostępu do informacji sektora publicznego. Podpisanie umowy partnerskiej jest ostatnim do spełnienia warunkiem przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu a w konsekwencji warunkuje również jego dalszą realizację. Oszacowania wartości pośredniej dla wskaźnika produktu w odniesieniu do pozostałych projektów go realizujących dokonano na podstawie rozstrzygniętego w II kwartale 2017 r. naboru wniosków, w ramach którego średnia długość realizacji projektu wynosi niemal 2 lata. Zatem biorąc pod uwagę fakt, iż wszystkie umowy z tego naboru zostały podpisane w IV kwartale 2017 r., zaś kolejny ogłoszony w IV kwartale 2017 r. nabór zostanie rozstrzygnięty dopiero w III kwartale 2018 r. pierwszych wartości wskaźnika produktu należy spodziewać się w roku 2019.

Przy wyliczeniu **wskaźnika finansowego** na 2018 r. pod uwagę brane były doświadczenia obecnej perspektywy (dla pozostałych projektów, które stanowią 51,4% alokacji na OP 2) oraz indykatywny harmonogram naboru projektów. Dodatkowo w ramach rozstrzygniętych konkursów pod uwagę wzięto harmonogramy wydatków wykazane przez beneficjentów oraz złożone wnioski o płatność.

Oszacowania wartości celu końcowego **wskaźnika produktu** dokonano biorąc pod uwagę realizację wskaźnika zarówno w projekcie strategicznym e-Geodezja (~~48,38~~ 48,59% alokacji na PI 2c), w którym koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł ~~7 968 545,25~~ 7 968 916,66 PLN, co pozwala by 20 podmiotów udostępniło on-line informacje sektora publicznego, jak i w projektach konkursowych i pozostałych projektach pozakonkursowych. W ramach ~~51,62~~ 51,41% alokacji dostępnej w trybie konkursowym i pozostałych projektach pozakonkursowych na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków w perspektywie 2014-2020 przyjęto koszt jednostkowy wskaźnika ~~664 217,61~~ 658 703,57 PLN, co gwarantuje wsparcie 256 podmiotów. Zatem łącznie w ramach całego PI 2c wspartych zostanie 276 podmiotów w celu udostępniania on-line informacje sektora publicznego. W punkcie e) przedstawiono czynniki zewnętrzne mające wpływ na osiągnięcie zakładanych celów pośrednich i końcowych.

Cele pośrednie i końcowe dla wskaźnika produktu **zostały oszacowane dla projektów w pełni zrealizowanych.**

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wartość dofinasowania projektu strategicznego, na podstawie którego dokonano szacunków, stanowi 48,38% alokacji na OP 2. Projekt strategiczny będzie realizowany głównie w ramach KI 79 (37 137 902 EUR).

Wskaźnik produktu swoim zakresem obejmuje 100% alokacji na PI 2c: KI 78 (27 130 579 ~~27 946 896~~ EUR), KI 79 (36 785 902 ~~37 137 902~~ EUR), KI 81 (12 300 279 ~~11 457 316~~ EUR).

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie:

Zaproponowany **KEW** oraz **wskaźnik produktu** są kluczowe dla osiągnięcia celu OP 2, jakim jest *Zwiększony poziom wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w administracji publicznej*.

Realizacja projektu strategicznego, dzięki któremu dane geodezyjne z poziomu województwa oraz powiatów zostaną udostępnione on-line jest elementem koniecznym i niezbędnym dla osiągnięcia tego celu. Produkt końcowy projektu strategicznego w postaci kompleksowej bazy danych będzie podstawą dla stworzenia e-usług wykorzystywanych przez różne rodzaje podmiotów w różnych sferach życia. Realizacja projektu pozwoli na poprawę jakości gromadzonych danych o gruntach, budynkach i lokalach oraz przekształcenie istniejących baz danych do postaci cyfrowej. Pozwoli to na zwiększenie zakresu i jakości świadczenia usług na drodze elektronicznej poprzez zapewnienie organom administracji publicznej, obywatelom i przedsiębiorcom dostępu do aktualnych informacji o nieruchomościach gromadzonych w powiatowych rejestrach publicznych, w tym ewidencji gruntów i budynków, bazy danych obiektów topograficznych i bazy danych geodezyjnej sieci uzbrojenia terenu. Informacje te stanowią podstawę do m.in. planowania gospodarczego czy przestrzennego.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

Strategiczny projekt zostanie objęty szczególną opieką i nadzorem, w celu monitorowania postępów jego przygotowania a następnie realizacji. Podobną opieką zostaną objęte projekty z ramach ZIT (procedura pozakonkursowa) realizujące wskaźnik produktu.

W odniesieniu do pozostałych projektów realizujących wskaźnik produktu IZ przygotowała harmonogram naboru projektów, który uwzględnia założenia dotyczące tempa wdrażania projektów. Zaplanowano ogłoszenie 2 konkursów: w roku 2016 na 28% alokacji na PI 2c, w roku 2017 na 7% alokacji na PI 2c. Biorąc pod uwagę rzeczywisty czas realizacji projektów (niemal 2 lata od momentu podpisania umowy) przewiduje się, iż najwcześniej w 2019 roku pojawią się pierwsze wartości **wskaźnika produktu**.

Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które będą zawierały wskaźniki produktu monitorowane w ramach wykonania a tym samym będą w największym stopniu przyczyniać się do realizacji celów pośrednich i końcowych.

IZ po każdym naborze wniosków, na podstawie list wniosków przyjętych do dofinansowania oraz list rezerwowych, będzie monitorować szacowany poziom realizacji **wskaźnika produktu** w poszczególnych latach i na tej podstawie podejmować niezbędne kroki w celu zagwarantowania osiągnięcia wartości celów pośrednich i końcowych.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Znaczący wpływ mogą mieć następujące czynniki:

1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;

2) czynniki które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;

3) fluktuacja cen na rynku.

Ponadto uruchomienie środków w programie a w konsekwencji osiągnięcie zakładanych wskaźników uzależnione jest od:

1. Wydania przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (brak określonego zakresu wsparcia).

Oś priorytetowa 3 Konkurencyjność i przedsiębiorczość

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)[6]	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[7]
3	wskaźnik produktu	CO 29	Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	120	~~712~~747	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za 62,~~37~~44% alokacji OP 3.
3	wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	73 774 344	328 042 622 ~~332 960 650~~	IZ	

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Przy wyliczeniu **wskaźnika finansowego** na 2018 r. pod uwagę brane były doświadczenia obecnej perspektywy oraz indykatywny harmonogram naboru projektów. Dodatkowo w ramach rozstrzygniętych konkursów pod uwagę wzięto harmonogramy wydatków wykazane przez beneficjentów oraz złożone wnioski o płatność.

Wybrany **wskaźnik produktu** obejmuje 71,~~5~~08% alokacji na PI 3c, który stanowi 87,~~22~~85% OP 3 (zatem alokacja na projekty realizujące wskaźnik stanowi 62,~~37~~ 44 % alokacji na OP3).
W obecnej perspektywie zakłada się, iż o wsparcie dotacyjne bądź pomocy zwrotnej w ramach PI mogą ubiegać się tylko te przedsiębiorstwa, które mają intencję rozwijania nowego produktu na poziomie innowacyjności co najmniej dla firmy, nawet jeśli zakończy się to niepowodzeniem. Założenia te są ujęte w kryteriach oceny projektów. Ponadto wskaźnik ten będzie realizowany w ok. ~~35~~36% inwestycji wspartych w formie IF. W związku z powyższym przyjęto, że wartość wskaźnika jest równa sumie wskaźnika CI2 i CI3 w części dot. pomocy zwrotnej oraz na poziomie ~~35~~36% wskaźnika CI3 w części dot. IF, tj. łącznie wartość wskaźnika CI29 przyjęto na poziomie [197 + 175 + (~~35~~36%*~~965~~1040=~~340~~375)] = ~~712~~ 747 szt.
Ad wartości docelowej wskaźnika CI2:

[6] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[7] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

Na wsparcie dotacyjne przeznaczono 72,52 mln EUR, tj. 29,~~38~~ 61 % alokacji na PI 3c. Na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów w perspektywie 2014-2020 zweryfikowano wartość docelową wskaźnika. Biorąc pod uwagę rzeczywisty koszt wskaźnika równy 1 408 840,32PLN oraz uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie 11 % na podstawie rzeczywistych danych) możliwe będzie dofinansowanie 197 przedsiębiorstw.

Ad wartości docelowej wskaźnika CI3:

Wskaźnik jest realizowany w dwóch planowanych rodzajach wsparcia zwrotnego, tj.: instrumenty finansowe oraz pomoc zwrotna.

Dla wsparcia udzielanego w formie instrumentów finansowych wartość docelowa wskaźnika została oszacowana na podstawie rzeczywistych danych - ostatecznie alokacja na IF w działaniu 3.7 wyniosła ~~294 169 293,55~~302 377 478,70 zł, a uwzględniając rezygnację z wdrażania produktu poręczeniowego (środki zostały przeniesione na produkty pożyczkowe) przeznaczono na realizację Pożyczki Małej ~~163 606 483,81~~168 171 584,04 zł oraz Pożyczki Dużej ~~130 562 809,74~~134 205 894,66 zł. Wartości powyższe nie są tożsame z pierwotnie zakładanymi w badaniu „Ocena ex-ante instrumentów finansowych w RPO WL 2014-2020". Na etapie w/w badania (formułowania propozycji produktów finansowych) nie była znana ostateczna kwota alokacji przypisanej instrumentom finansowym, a przyjęty poziom wskaźników (100 szt. Pożyczka Duża / 1500 szt. Pożyczka Mała) doprowadził do sytuacji braku spójności pomiędzy ilością pożyczek, uśrednionym poziomem wsparcia zakładanym dla Pożyczki Małej (do 250 tys. zł) / Pożyczki Dużej (od 250 tys. do 1 mln zł.) oraz kwotą na nie przewidzianą (poręczenia).

W związku z powyższym ilość pożyczek oszacowano na poziomie: Pożyczka Mała – ~~793~~ 860 szt., Pożyczka Duża – ~~172~~ 180 szt. (łącznie ~~965~~ 1040 szt.). Zmiana pozwoliła na ustalenie średniej wartości Pożyczki Małej i Pożyczki Dużej na optymalnym poziomie z punktu widzenia zapotrzebowania odbiorów oraz ich udzielanie przez PF.

Dodatkowo stwierdzono dublowanie w/w wskaźnik osiąganego przez PF realizujących więcej niż jedną umowę operacyjną (chociaż nie tylko) powodując w konsekwencji, że na poziomie całego projektu (MFF-IZ/IP) nie mogą być one zaliczane, pomimo że na poziomie poszczególnych umów operacyjnych są uznawane za prawidłowo osiągnięte.

Na wsparcie w formie pomocy zwrotnej przeznaczono ok. ~~80,07~~76,28 mln EUR, tj. ~~32,44~~31,14% alokacji na PI 3c ~~(zwiększono % alokacji w stosunku do pierwotnych założeń)~~. Mając na uwadze dotychczas podpisane umowy w ramach Działania 3.7 objętych wsparciem zwrotnym, rzeczywisty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 1 553 068 PLN, co przy dostępnej alokacji oraz uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie ok. ~~21~~17%) w ramach PI 3c w ramach pomocy zwrotnej przyjęto ostatecznie, że wsparcie uzyska 175 podmiotów.

Łącznie w ramach obu rodzajów wsparcia zwrotnego możliwe jest osiągnięcie wskaźnika CI3 na ~~poziomie 1 140~~1215 przedsiębiorstw.

Wyliczenia celu pośredniego dotyczą pierwotnej wartości docelowej wskaźnika CI29 równej 1650 szt. Dla oszacowania celu pośredniego wskaźnika produktu posłużono się dostępnymi danymi dotyczącymi tempa wdrażania projektów w obecnej perspektywie finansowej (od ogłoszenia konkursu do zakończenia realizacji projektu) w ogłoszonych naborach na Działanie 3.7 realizujące przedmiotowy wskaźnik (62% projektów wybranych w 1 naborze, oraz 24% projektów wybranych w drugim naborze planowo zakończy się do końca III kwartału 2018, co dodając kwartał na procedury związane z zakończeniem projektu pozwala wziąć je pod uwagę jako projekty rzeczywiście zakończone). Na ich podstawie oraz biorąc pod uwagę postęp wdrażania instrumentów finansowych (w IV kwartale roku 2017 menager funduszy rozstrzygnął pierwsze przetargi na produkty, w ramach których pośrednicy finansowi mają ok. 12 miesięcy na stworzenie portfela dla ostatecznych odbiorców wsparcia) przewiduje się, że w 2018 r. należy spodziewać się wskaźnika na poziomie 13% wartości docelowej co stanowi 120 przedsiębiorstw. Przedstawione powyżej założenia i szacowane wartości dotyczące wkładu instrumentów finansowych w realizację celu pośredniego i końcowego dla **wskaźnika produktu** są szacunkowe i mogą zostać skorygowane po otrzymaniu ostatecznych wyników

aktualizacji oceny ex ante. W punkcie e) przedstawiono czynniki zewnętrzne mające wpływ na osiągnięcie zakładanych celów pośrednich i końcowych.
Cele pośrednie i końcowe dla wskaźnika produktu **zostały oszacowane dla projektów w pełni zrealizowanych** (w przypadku pożyczek, za projekt w pełni zrealizowany przyjęto moment podpisania z odbiorcą ostatecznym umowy o pożyczkę).

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wskaźnik produktu obrazuje projekty realizowane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 3c, których alokacja stanowi 62,~~37~~44% alokacji na OP 3. Projekty te będą realizowane w ramach KI :1 (189 146 549 ~~191 440 960~~ EUR); 82 (23 721 390 EUR).

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie:

Zaproponowany **wskaźnik produktu** jest kluczowy z punktu widzenia osiągnięcia celów szczegółowych OP 3 tj.: *Zwiększone zastosowanie innowacji w MŚP.*

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

IZ zaplanowała harmonogram naboru projektów, który uwzględnia założenia dotyczące tempa wdrażania projektów. Zaplanowano, iż w ramach wsparcia dotacyjnego zostaną ogłoszone dwa konkursy: 1. w roku 2016 na 34% alokacji na PI 3c, 2. w roku 2017 na 23% alokacji na PI 3c. Całość alokacji przeznaczonej na Fundusze Pożyczkowe została zakontraktowana w IV kwartale roku 2016. Rzeczywisty postęp wdrażania IF (w wybranym modelu wdrażania z menagerem funduszy, gdzie od momentu podpisania umowy z menagerem funduszy do udzielenia pierwszych produktów ostatecznym odbiorcom minie ok. 2 lata – czas na ogłoszenie przetargu na PF i ich wybór oraz czas dla PF na konstrukcję portfela dla ostatecznych odbiorców) pozwala założyć, iż począwszy od roku 2019 można spodziewać się corocznego postępu w realizacji wskaźnika w wysokości ok. 20% wartości docelowej w tej formie wsparcia. Biorąc pod uwagę zarówno powyższe założenia odnośnie wdrażania instrumentów finansowych, jak i prognozowany czas realizacji projektów wspieranych przez dotacje (ok. 1 roku od momentu podpisania umowy) przewiduje się, iż w 2023 roku zostanie osiągnięta wartość docelowa **wskaźnika produktu**.

Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które będą zawierały wskaźniki produktu monitorowane w ramach wykonania a tym samym będą w największym stopniu przyczyniać się do realizacji celów pośrednich i końcowych.

IZ po każdym naborze wniosków, na podstawie list wniosków przyjętych do dofinansowania oraz list rezerwowych, będzie monitorować szacowany poziom realizacji **wskaźnika produktu** w poszczególnych latach i na tej podstawie podejmować niezbędne kroki w celu zagwarantowania osiągnięcia wartości celów pośrednich i końcowych.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Znaczący wpływ mogą mieć następujące czynniki:

1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;

2) czynniki które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;

3) fluktuacja cen na rynku.

Przedstawione założenia i szacowane wartości dotyczące wkładu instrumentów finansowych w realizację celu pośredniego i końcowego dla **wskaźnika produktu** są szacunkowe i mogą zostać skorygowane po otrzymaniu ostatecznych wyników oceny ex ante.

Ponadto uruchomienie środków w programie/ogłoszenie konkursów w PI a w konsekwencji osiągniecie zakładanych wskaźników uzależnione jest od:

1. wydania przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*pomoc de minimis, Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna*).

Oś priorytetowa 4 Energia przyjazna środowisku

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)[8]	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[9]
4	wskaźnik produktu		Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii z OZE	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 863	~~74 796~~ 77 003	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za 100% alokacji OP 4.
4	wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	54 667 002	279 100 802 ~~277 325 019~~	IZ	

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Przy wyliczeniu **wskaźnika finansowego** na 2018 r. pod uwagę brane były doświadczenia obecnej perspektywy oraz indykatywny harmonogram naboru projektów. Dodatkowo w ramach rozstrzygniętych konkursów pod uwagę wzięto harmonogramy wydatków wykazane przez beneficjentów oraz złożone wnioski o płatność.

Wybrany **wskaźnik produktu** obejmuje 100% alokacji na PI 4a. W ramach wskaźnika zliczane są zarówno wybudowane jednostki wytwarzania energii elektrycznej z OZE, jak i wybudowane jednostki wytwarzania energii cieplnej z OZE. Do oszacowania celu wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dostępne dane dotyczące wdrażania projektów w ramach Działań 4.1 oraz 4.2 RPO WL 2014-2020. Alokacja realizująca wskaźnik w Działaniu 4.1 (~~76,34~~ 78,10% alokacji na PI 4a) w zakresie wybudowanych jednostek energii elektrycznej z OZE obejmuje ~~KI05, KI09, 34% KI10, 59% KI12, 50% KI16 co łącznie jest równe 34,44~~ 34,41% alokacji na Działanie 4.1. Szacowana pierwotnie wartość wskaźnika została zweryfikowana w konkursie do Działania 4.1 ogłoszonym w marcu 2015 r. i skierowanym do jednostek samorządu terytorialnego, ich związków i stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego posiadających osobowość prawną, jednostek sektora finansów publicznych posiadających osobowość prawną, kościołów i związków wyznaniowych oraz osób prawnych kościołów i związków wyznaniowych. Na podstawie wyników

[8] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[9] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

rozstrzygnięcia konkursów koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł 19 476,10 PLN, co pozwala wybudować ~~13 695~~ 14 087 jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE.

Alokacja realizująca wskaźnik w Działaniu 4.1 (~~76,34~~ 78,10% alokacji na PI 4a) w zakresie wybudowanych jednostek energii cieplnej z OZE obejmuje ~~66% KI10, KI11, 41% KI12 oraz 50% KI16, co łącznie jest równe 65,56~~ 65,59% alokacji na Działanie 4.1. Wartość wskaźnika została oszacowana w konkursie do Działania 4.1 ogłoszonego w marcu 2015 r. i skierowanego do jednostek samorządu terytorialnego, ich związków i stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego posiadających osobowość prawną, jednostek sektora finansów publicznych posiadających osobowość prawną, kościołów i związków wyznaniowych oraz osób prawnych kościołów i związków wyznaniowych. Na podstawie wyników rozstrzygnięcia konkursu koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł 8 399,59 PLN, co pozwala wybudować ~~60 448~~ 62 263 jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE. W ramach wsparcia skierowanego do przedsiębiorców na podstawie rozstrzygniętych konkursów dla *Działania 4.2 Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach* (~~23,66~~21,90% alokacji na PI 4a) przyjęto, iż średnio jedno przedsiębiorstwo buduje 1,26 jednostki wytwarzania energii elektrycznej z OZE, zatem wartość przedmiotowego wskaźnika jest równa 1,26 wartości wskaźnika *CI1 Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie*, tj. 653 szt.

Wyliczenia dotyczące celu pośredniego odnoszą się do pierwotnej wartości docelowej wskaźnika tj. 64 691 szt. Do oszacowania wartości celu pośredniego posłużono się dostępnymi danymi dotyczącymi postępu wdrażania projektów wybranych do dofinansowania w ramach konkursu na Działanie 4.1 (od momentu podpisania umowy do zakończenia realizacji projektu), który średnio wyniósł 2 lata i 2 miesiące. Na ich podstawie przewiduje się, iż w roku 2018 zostanie wybudowanych 215 jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE oraz 1 648 jednostek energii cieplnej z OZE, co łącznie daje wartość 1 863 wybudowane jednostki wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Z uwagi na planowany harmonogram wdrażania Działania 4.2 (ogłoszenie naboru w I kwartale 2017 r., rozstrzygnięcie w IV kwartale 2017 oraz podpisanie umów w I kwartale 2018) pierwszych wartości wskaźnika należy się spodziewać w roku 2019, zatem Działanie to nie zostało wzięte pod uwagę przy szacowaniu wartości pośredniej.
Przedstawione powyżej założenia i szacowane wartości **wskaźnika produktu** są szacunkowe i mogą zostać skorygowane po otrzymaniu ostatecznych wyników aktualizacji oceny ex ante instrumentów finansowych. W punkcie e) przedstawiono czynniki zewnętrzne mające wpływ na osiągnięcie zakładanych celów pośrednich i końcowych.
Cele pośrednie i końcowe dla wskaźnika produktu **zostały oszacowane dla projektów w pełni zrealizowanych.**

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wybrany **wskaźnik produktu** obejmuje 100% alokacji na Oś Priorytetową 4 (KI 5 – 1 649 786 EUR, KI 9 – 1237 618 EUR, KI 10 – 234 254 876 ~~232 470 461~~ EUR, KI 11 – 8931 420 EUR, KI 12 – 3165 858 EUR, KI 016 – 46~~71~~ 123 EUR).

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie:

Zaproponowany **wskaźnik produktu** jest kluczowy z punktu widzenia osiągnięcia celu szczegółowego OP 4 tj.: *Zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych*.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

IZ przygotowała harmonogram naboru projektów, który uwzględnia założenia dotyczące tempa wdrażania projektów. Zaplanowano, iż zostaną ogłoszone 2 konkursy: 1. w roku 2016 na 100% alokacji na PI 4a (dla jst), 2. w roku 2017 na 100% alokacji na PI 4a (dla MŚP). Biorąc pod uwagę średni czas realizacji projektów (nieco ponad 2 lata od momentu podpisania umowy) przewiduje się, iż w 2021 roku zostanie osiągnięta wartość docelowa **wskaźnika produktu**.

Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które będą zawierały wskaźniki produktu monitorowane w ramach wykonania a tym samym będą w największym stopniu przyczyniać się do realizacji celów pośrednich i końcowych.

IZ po każdym naborze wniosków, na podstawie list wniosków przyjętych do dofinansowania oraz list rezerwowych, będzie monitorować szacowany poziom realizacji **wskaźnika produktu** w poszczególnych latach i na tej podstawie podejmować niezbędne kroki w celu zagwarantowania osiągnięcia wartości celów pośrednich i końcowych.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Znaczący wpływ mogą mieć następujące czynniki:

1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;

2) czynniki które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;

3) fluktuacja cen na rynku.

Ponadto uruchomienie środków w programie/ogłoszenie konkursów w PI a w konsekwencji osiągniecie zakładanych wskaźników uzależnione jest od:

1. Wydania przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;

- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na energetykę*);

3. przyjęcia aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci), które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

Oś priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)[10]	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[11]
5	wskaźnik produktu		Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	205	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za 12,~~87~~67% alokacji OP 5.
5	wskaźnik produktu		Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	764	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za ~~43,51~~ 42,47% alokacji OP 5.
5	KEW	CI 1	Wartość wskaźnika *Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	150		IZ	KEW dla WP 1
5	KEW		Wartość wskaźnika *Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	220		IZ	KEW dla WP 2
5	wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	34 081 304	311 751 248 ~~314 462 742~~	IZ	

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów

[10] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[11] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Wyliczenia dotyczące KEW odnoszą się do pierwotnie wyliczonych wartości docelowych wskaźników (WP 1 = 250 szt., WP2 = 764 szt.). Dla oszacowania **KEW** posłużono się danymi rzeczywistymi z perspektywy 2014-2020 w Działaniu 5.1 (PI 4b), gdzie od ogłoszenia naboru do podpisania umowy upłynęło średnio 1 rok i 4 miesiące oraz w Działaniach 5.2 i 5.3, gdzie od ogłoszenia naboru do podpisania umowy upłynęło średnio 1 rok i 1,5 miesiąca. Po uwzględnieniu czynników tj. harmonogram ogłaszania konkursów (przy założeniu, że środki zostaną uruchomione bez zbędnej zwłoki od momentu ogłoszenia wszystkich niezbędnych aktów prawnych) oszacowano wartość KEW w 2018 r. w OP 5 na poziomie 60% wartości docelowej wskaźnika w podpisanych umowach dla PI 4b (150 przedsiębiorstw) oraz 54% wartości docelowej wskaźnika w podpisanych umowach dla PI 4c (220 budynków).

Przy wyliczeniu **wskaźnika finansowego** na 2018 r. pod uwagę brane były doświadczenia obecnej perspektywy oraz indykatywny harmonogram naboru projektów. Dodatkowo w ramach rozstrzygniętych konkursów pod uwagę wzięto harmonogramy wydatków wykazane przez beneficjentów oraz złożone wnioski o płatność.

Wybrano dwa **wskaźniki produktu.** Pierwszy z nich obejmuje 100% alokacji na PI 4b, co stanowi 12,~~87~~67% alokacji na OP 5. Drugi wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 4c, co stanowi ~~43,51~~ 42,47% alokacji na OP 5. Łącznie wybrane wskaźniki opisują projekty odpowiadające za ~~56,38~~55,14 % alokacji na OP 5.
Ad wskaźnika 1. Do oszacowania celu końcowego zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 RPO WL odnośnie inwestycji o zbliżonym zakresie zrealizowanych z działania 1.4 Schemat A skorygowane o dostępne dane dotyczące wdrażania Programu w perspektywie 2014-2020 Ponieważ zakładany w Działaniu rodzaj wsparcia dotyczy kompleksowej poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw, na podstawie przeprowadzonych w perspektywie 2014-2020 naborów w Działaniu 5.1 rzeczywisty koszt jednostkowy wskaźnika w projektach kompleksowych wyniósł ~~721 610,57~~ 565 056,69 PLN, co pozwala wesprzeć ~~205~~ 256 firm. Uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie ok. 20%) w ramach PI 4b przyjęto ostatecznie, że wsparcie uzyska **205** podmiotów.
Dla oszacowania celu pośredniego wskaźnika produktu posłużono się danymi rzeczywistymi z perspektywy 2014-2020 dotyczącymi tempa realizacji projektów (od podpisania umowy do złożenia wniosku o płatność końcową) w Działaniu 5.1, które wynosi średnio 1,5 roku. Biorąc pod uwagę harmonogram naboru wniosków a także zapotrzebowanie na tego rodzaju inwestycje oraz możliwości ich realizacji przez potencjalnych Beneficjentów przewiduje się, iż pierwsze zobowiązania powinny zostać podjęte w na przełomie roku 2017 i 2018 r., zatem pierwsze wartości wskaźnika z projektów zakończonych pojawią się w roku 2019.
Ad wskaźnika 2. Koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów w perspektywie 2014-2020 i wyniósł ~~655 086,83~~ 633 919,04PLN, co pozwala zmodernizować energetycznie 764 budynki. Dla oszacowania celu pośredniego wskaźnika produktu posłużono się danymi rzeczywistymi dotyczącymi wdrażania Działań 5.2 *Efektywność energetyczna sektora publicznego* oraz 5.3 *Efektywność energetyczna sektora mieszkaniowego* dotyczącymi tempa realizacji projektów (od podpisania umowy do zakończenia realizacji projektu), które wynosi średnio 1,5 roku. Biorąc pod uwagę harmonogram naboru wniosków (pierwsze dwa nabory ogłoszono w 2016 oraz kolejne dwa w 2017 r.) przewiduje się, iż pierwsze zobowiązania powinny zostać podjęte w najpóźniej w 2017 r., zatem pierwsze wartości wskaźnika z projektów zakończonych pojawią się w roku 2019. Przedstawione powyżej założenia i szacowane wartości dla **wskaźników produktu** są szacunkowe i mogą zostać skorygowane po otrzymaniu ostatecznych wyników aktualizacji oceny ex ante instrumentów finansowych. W punkcie e) przedstawiono czynniki zewnętrzne mające wpływ na osiągnięcie zakładanych celów pośrednich i końcowych.
Cele pośrednie i końcowe dla wskaźników produktu **zostały oszacowane dla projektów w pełni zrealizowanych.**

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wskaźniki produktu i powiązane z nim **KEW** obrazują projekty realizowane w ramach Priorytetów Inwestycyjnych 4b i 4c, których łączna alokacja stanowi ~~56,38~~55,14 % alokacji na OP 5. Projekty te będą realizowane w ramach kategorii interwencji: KI 13 (124 885 151 ~~129 047 092~~ EUR w 4c); KI 14 (16 429 665 ~~17 587 920~~ EUR); KI 16 (40 464 EUR); KI 68 (31 343 246 ~~32 082 239~~ EUR); KI 69 (1 6~~7~~00 938 EUR), KI 70 (617 675 EUR).

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Zaproponowane **KEW** jak i **wskaźniki produktu** są kluczowe z punktu widzenia osiągnięcia celów szczegółowych OP 5 tj.: *Zwiększona efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach* oraz *Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym*.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

IZ przygotowała harmonogram naboru projektów, który uwzględnia założenia dotyczące tempa wdrażania projektów. Zaplanowano, iż zostaną ogłoszone 4 konkursy: 1. w roku 2016 na 60% alokacji na PI 4b, 2. również w roku 2016 na 50% alokacji na PI 4c, 3. w roku 2017 na 50% alokacji PI 4c oraz 4. w roku 2018 na 40% alokacji na PI 4b. Biorąc pod uwagę prognozowany czas realizacji projektów (ok. 1,5 roku od momentu podpisania umowy) przewiduje się, iż w 2019 roku pojawią się pierwsze wartości **wskaźników produktu**, zaś wartość docelowa zostanie osiągnięta w roku 2021 dla PI 4b oraz 2022 dla PI 4c. Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które będą zawierały wskaźniki produktu monitorowane w ramach wykonania a tym samym będą w największym stopniu przyczyniać się do realizacji celów pośrednich i końcowych. IZ po każdym naborze wniosków, na podstawie list wniosków przyjętych do dofinansowania oraz list rezerwowych, będzie monitorować szacowany poziom realizacji **wskaźnika produktu** i powiązanego z nim **KEW** w poszczególnych latach i na tej podstawie podejmować niezbędne kroki w celu zagwarantowania osiągnięcia wartości celów pośrednich i końcowych.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Znaczący wpływ mogą mieć następujące czynniki:

1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;

2) czynniki które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;

3) fluktuacja cen na rynku.

Ponadto uruchomienie środków w programie/ogłoszenie konkursów w PI a w konsekwencji osiągnięcie zakładanych wskaźników uzależnione jest od:

1. wydania przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcia aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci), które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

Oś priorytetowa 6 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)[12]	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[13]
6	wskaźnik produktu		Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	233,69	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za ~~29,31~~ 29,47% alokacji OP 6.
6	wskaźnik produktu		Długość wybudowanej sieci wodociągowej	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	245	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za ~~35,33~~ 34,61% alokacji OP 6.
6	wskaźnik produktu		Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	8	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za ~~21,62~~ 21,96% alokacji OP 6.
6	KEW		Wartość wskaźnika *Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	153		IZ	KEW dla WP 1
6	KEW		Wartość wskaźnika *Długość wybudowanej sieci wodociągowej* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	121		IZ	KEW dla WP 2
6	KEW		Wartość wskaźnika *Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów* w zakontraktowany	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	8		IZ	KEW dla WP 3

[12] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[13] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

			ch umowach o dofinansowanie							
6	wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	26 644 420	111 966 310 ~~113 721 600~~	IZ	

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Wyliczenia dotyczące KEW odnoszą się do pierwotnie wyliczonych wartości docelowych wskaźników (WP 1 = 320 km, WP2 = 245 km, WP 3 = 8 szt.). Dla oszacowania **KEW** posłużono się danymi historycznymi z RPO WL 2007-2013 dotyczącymi tempa wdrażania projektów (od ogłoszenia konkursu do zakończenia realizacji projektu) w Działaniu 6.1 (zakres wsparcia analogiczny do zaprojektowanego w PI 6b), które wynosiło średnio 2 lata i 4 miesiące. Po uwzględnieniu czynników tj. harmonogram ogłaszania konkursów oszacowano wartość KEW w 2018 r. w OP 6 na poziomie 47% wartości docelowej wskaźnika dotyczącego kanalizacji sanitarnej (153 km), na poziomie 49% wartości docelowej wskaźnika dotyczącego sieci wodociągowej (121 km) oraz na poziomie 100% wartości docelowej wskaźnika dotyczącego zakładów zagospodarowania odpadów (8 wspartych ZZO).

Przy wyliczeniu **wskaźnika finansowego** na 2018 r. pod uwagę brane były doświadczenia obecnej perspektywy oraz indykatywny harmonogram naboru projektów. Dodatkowo w ramach rozstrzygniętych konkursów pod uwagę wzięto harmonogramy wydatków wykazane przez beneficjentów oraz złożone wnioski o płatność.

Wybrane **wskaźniki produktu** obejmują łącznie 99,94% alokacji na PI 6b, co stanowi ~~64,64~~64,08% OP 6 oraz 70,32% alokacji na PI 6a co stanowi 21,~~62~~96% alokacji na OP 6. Do oszacowania wartości celu końcowego wskaźników zostały wzięte pod uwagę dane faktyczne dotyczące wdrażania projektów w PI 6a i 6b.

Ad wskaźnika 1. Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborach wniosków i wyniósł ~~521 714,70~~ 516 466,18 PLN, co gwarantuje w ramach PI wybudowanie 233,69 km kanalizacji sanitarnej. Do oszacowania wartości celu pośredniego posłużono się danymi dotyczącymi przewidywanego przez Beneficjentów tempa realizacji tego typu interwencji (od podpisania umowy do złożenia wniosku o płatność końcową), który wynosi średnio 2 lata i 4 miesiące. Biorąc pod uwagę harmonogram naboru wniosków oraz zapotrzebowanie na tego rodzaju inwestycje i możliwości ich realizacji przez potencjalnych Beneficjentów przewiduje się, iż pierwsze zobowiązania powinny zostać podjęte w 2016 r., zatem pierwsze wartości wskaźnika produktu pojawią się w roku 2019.

Ad wskaźnika 2. Historyczny koszt jednostkowy został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborach wniosków i po uwzględnieniu szacowanego poziomu dofinansowania inwestycji wynosi ~~599 868,55~~ 578 666,80PLN, co gwarantuje w ramach PI wybudowanie 245 km sieci wodociągowej. Do oszacowania wartości celu pośredniego posłużono się danymi dotyczącymi przewidywanego przez Beneficjentów tempa realizacji tego typu interwencji (od podpisania umowy do złożenia wniosku o płatność końcową), który wynosił średnio 2 lata i 4 miesiące. Biorąc pod uwagę harmonogram naboru wniosków oraz zapotrzebowanie na tego rodzaju inwestycje i możliwości ich realizacji

przez potencjalnych Beneficjentów przewiduje się, iż pierwsze zobowiązania powinny zostać podjęte w 2016 r., zatem pierwsze wartości wskaźnika produktu pojawią się w roku 2019.

Ad wskaźnika 3. Pierwotnie oszacowana wartość została skorygowana w naborach konkursowych i pozakonkursowych przeprowadzonych w perspektywie 2014-2020, w których rzeczywisty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi: 11 242 978,01 PLN – co gwarantuje wsparcie 8 zakładów zagospodarowania odpadów (ZZO). Do oszacowania wartości celu pośredniego posłużono się planami dotyczącymi spełnienia warunkowości ex-ante w zakresie gospodarowania odpadami, w myśl którego podpisanie umowy na realizację projektu kluczowego będzie możliwe najwcześniej w 2016 r. Biorąc zaś pod uwagę historyczne dane dotyczące tempa realizacji tego typu interwencji (od podpisania umowy do złożenia wniosku o płatność końcową), który wynosił średnio 3 lata i 9 miesięcy przewiduje się, iż wartości wskaźnika produktu pojawią się najwcześniej w roku 2020.

W punkcie e) przedstawiono czynniki zewnętrzne mające wpływ na osiągnięcie zakładanych celów pośrednich i końcowych. Cele pośrednie i końcowe dla wskaźników produktu **zostały oszacowane dla projektów w pełni zrealizowanych.**

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wskaźniki produktu i powiązane z nim **KEW** obrazują projekty realizowane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 6b oraz 6a, których alokacja stanowi ~~95,42~~86,04% alokacji na OP 6. Projekty te będą realizowane w ramach kategorii interwencji: KI 17 (438 923 EUR); KI 18 (20 460 748 EUR), KI 20 (31 689 738 ~~32 746 734~~ EUR); KI 21 (1 253 232 ~~1 403 232~~ EUR); KI 22 (28 044 656 ~~28 329 656~~ EUR).

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Zaproponowane **KEW** jak i **wskaźniki produktu** są kluczowe z punktu widzenia osiągnięcia celów szczegółowych OP 6 tj.: *realizacja zobowiązań akcesyjnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej* oraz *sprawny system selektywnej zbiórki odpadów w oparciu o instalacje regionalne*.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

IZ przygotowała harmonogram naboru projektów, który uwzględnia założenia dotyczące tempa wdrażania projektów. Zaplanowano, iż zostaną ogłoszone 2 konkursy: 1. w roku 2015 na 79% alokacji na PI 6b, 2. w roku 2017 na 21% alokacji na PI 6b. Biorąc pod uwagę prognozowany czas realizacji projektów (ok. 2 lata i 4 miesiące od momentu podpisania umowy) przewiduje się, iż w 2019 roku pojawią się pierwsze wartości **wskaźników produktu**, zaś wartość docelowa zostanie osiągnięta w roku 2022.

Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które będą zawierały wskaźniki produktu monitorowane w ramach wykonania a tym samym będą w największym stopniu przyczyniać się do realizacji celów pośrednich i końcowych. Ponadto realizacja projektu strategicznego w zakresie gospodarki odpadami

zostanie uruchomiona niezwłocznie po spełnieniu warunkowości ex-ante i będzie objęta „szczególnym nadzorem" ze strony IZ.

IZ po każdym naborze wniosków, na podstawie list wniosków przyjętych do dofinansowania oraz list rezerwowych, będzie monitorować szacowany poziom realizacji **wskaźników produktu** i powiązanych z nimi **KEW** w poszczególnych latach i na tej podstawie podejmować niezbędne kroki w celu zagwarantowania osiągnięcia wartości celów pośrednich i końcowych.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Znaczący wpływ mogą mieć następujące czynniki:

1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;

2) czynniki które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;

3) fluktuacja cen na rynku.

Ponadto uruchomienie środków w programie/ogłoszenie konkursów w PI a w konsekwencji osiągniecie zakładanych wskaźników uzależnione jest od:

1. wydania przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.

2. przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Usługi w ogólnym interesie gospodarczym w obszarze gospodarowania odpadami , Wsparcie na rekultywację*),

3. aktualizacji Krajowego oraz wojewódzkiego planu gospodarowania odpadami, których załącznikami będą plany inwestycyjne zatwierdzanie przez Ministra Środowiska (planowana data zakończenia aktualizacji - koniec 2016 roku).

Oś priorytetowa 7 Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)[14]	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[15]
7	wskaźnik produktu		Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	130	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za ~~63,51~~ 63,28% alokacji OP 7.
7	wskaźnik produktu		Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	45	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za ~~7,34~~ 7,38 % alokacji OP 7.
7	KEW		Wartość wskaźnika *Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	40		IZ	KEW dla WP1.
7	KEW		Wartość wskaźnika *Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	12		IZ	KEW dla WP2.
7	wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	15 064 508	85 355 133 ~~85 906 004~~	IZ	

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów

[14] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[15] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Wyliczenia dotyczące KEW odnoszą się do pierwotnie wyliczonych wartości docelowych wskaźników (WP 1 = 61 szt., WP2 = 20 szt.). Dla oszacowania **KEW** posłużono się danymi historycznymi z RPO WL 2007-2013 dotyczącymi tempa wdrażania projektów (od ogłoszenia konkursu do zakończenia realizacji projektu) w Działaniu 7.1 (zakres wsparcia analogiczny do zaprojektowanego w PI 6c), które wynosiło średnio 3 lata i 7 miesięcy. Po uwzględnieniu czynników tj. harmonogram ogłaszania konkursów (przy założeniu, że środki zostaną uruchomione bez zbędnej zwłoki od momentu ogłoszenia wszystkich niezbędnych aktów prawnych) oszacowano wartość KEW w 2018 r. w OP 7 na poziomie 65% wartości docelowej wskaźnika produktu 1. (40 obiektów zasobów kultury) oraz na poziomie 60% wartości docelowej wskaźnika produktu 2. (12 obiektów dziedzictwa naturalnego).

Przy wyliczeniu **wskaźnika finansowego** na 2018 r. pod uwagę brane były doświadczenia obecnej perspektywy oraz indykatywny harmonogram naboru projektów. Dodatkowo w ramach rozstrzygniętych konkursów pod uwagę wzięto harmonogramy wydatków wykazane przez beneficjentów oraz złożone wnioski o płatność.

Wybrany **wskaźnik produktu nr 1** obejmuje ~~89,64~~ 89,55~~-~~% alokacji na PI 6c, co stanowi ~~63,51~~ 63,28~~-~~% alokacji na OP 7. Historyczny koszt jednostkowy został zweryfikowany w konkursach ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 i po uwzględnieniu poziomu dofinansowania oraz zgłoszonych projektów strategicznych wynosi ~~1 535 301,24 –~~ 1 519 858,71PLN, co pozwala w ramach PI na wsparcie 130 obiektów zasobów kultury. Biorąc pod uwagę harmonogram naboru wniosków a także zapotrzebowanie na tego rodzaju inwestycje oraz możliwości ich realizacji przez potencjalnych Beneficjentów przewiduje się, iż pierwsze zobowiązania powinny zostać podjęte w 2017 r. Zatem uwzględniając średni czas realizacji projektów tego typu (od momentu podpisania umowy do złożenia wniosku o płatność końcową), który wynosi 2 lata i 4 miesiące pierwszych wartości wskaźnika produktu należy się spodziewać w roku 2020. W punkcie e) przedstawiono czynniki zewnętrzne mające wpływ na osiągnięcie zakładanych celów pośrednich i końcowych. Cele pośrednie i końcowe dla wskaźnika produktu **zostały oszacowane dla projektów w pełni zrealizowanych.**

Wybrany **wskaźnik produktu nr 2** obejmuje~~10,36~~ 10,45 % alokacji na PI 6c, co stanowi ~~7,34~~ 7,38~~-~~% alokacji na OP 7. Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany w konkursach ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 i po uwzględnieniu poziomu dofinansowania oraz zgłoszonych projektów strategicznych wynosi ~~512 604,42 –~~ 512 435,77PLN, co pozwala w ramach PI na wsparcie 45 obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego. Biorąc pod uwagę harmonogram naboru wniosków a także zapotrzebowanie na tego rodzaju inwestycje oraz możliwości ich realizacji przez potencjalnych Beneficjentów przewiduje się, iż pierwsze zobowiązania powinny zostać podjęte w 2017 r. Zatem uwzględniając średni czas realizacji projektów tego typu (od momentu podpisania umowy do złożenia wniosku o płatność końcową), który wynosi 2 lata i 4 miesiące pierwszych wartości wskaźnika produktu należy się spodziewać w roku 2020. W punkcie e) przedstawiono czynniki zewnętrzne mające wpływ na osiągnięcie zakładanych celów pośrednich i końcowych.
Cele pośrednie i końcowe dla wskaźnika produktu **zostały oszacowane dla projektów w pełni zrealizowanych.**

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wskaźniki produktu i powiązane z nimi **KEW** obrazują projekty realizowane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 6c (alokacja na projekty realizujące wskaźniki stanowi 70,~~52~~66% alokacji na OP 7). W PI 6c

projekty będą wspierane w ramach kategorii interwencji: KI 85 (15 966 970 EUR), KI 92 (3 503 772 EUR) oraz KI 94 (45 910 780 ~~46 379 020~~ EUR).

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Zaproponowane **KEW** jak i **wskaźniki produktu** są kluczowe z punktu widzenia osiągnięcia celów szczegółowych OP 7 tj.: *Zwiększona dostępność zasobów dziedzictwa kulturowego i naturalnego regionu*.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

IZ przygotowała harmonogram naboru projektów, który uwzględnia założenia dotyczące tempa wdrażania projektów. Zaplanowano, iż zostaną ogłoszone dwa konkursy w kategorii obiektów kultury w roku 2016 na łącznie 55% alokacji na PI 6c (100% alokacji w tej kategorii). Biorąc pod uwagę prognozowany czas realizacji projektów (ok. 2 lata i 4 miesiące od momentu podpisania umowy) przewiduje się, iż w 2020 roku pojawią się pierwsze wartości **wskaźnika produktu nr 1**, zaś wartość docelowa zostanie osiągnięta w roku 2023. Z kolei dla kategorii dziedzictwa naturalnego zaplanowano jeden konkurs w roku 2015 na 5% alokacji na PI 6c oraz kolejny konkurs w roku 2017 na 6% alokacji na PI 6c (razem 100% alokacji w tej kategorii). Biorąc pod uwagę prognozowany czas realizacji projektów (ok. 2 lata i 7 miesięcy od momentu podpisania umowy) oraz realizację projektów strategicznych przewiduje się, iż w 2021 roku pojawią się pierwsze wartości **wskaźnika produktu nr 2**, zaś wartość docelowa zostanie osiągnięta w roku 2023.

Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które będą zawierały wskaźniki produktu monitorowane w ramach wykonania a tym samym będą w największym stopniu przyczyniać się do realizacji celów pośrednich i końcowych.

IZ po każdym naborze wniosków, na podstawie list wniosków przyjętych do dofinansowania oraz list rezerwowych, będzie monitorować szacowany poziom realizacji **wskaźników produktu** i powiązanych z nim **KEW** w poszczególnych latach i na tej podstawie podejmować niezbędne kroki w celu zagwarantowania osiągnięcia wartości celów pośrednich i końcowych.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Znaczący wpływ mogą mieć następujące czynniki:

1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;

2) czynniki które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;

3) fluktuacja cen na rynku.

Ponadto uruchomienie środków w programie/ogłoszenie konkursów w PI a w konsekwencji osiągniecie zakładanych wskaźników uzależnione jest od:

1. wydania przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*pomoc publiczna w sektorze kultury i dziedzictwa kulturowego).*

Oś priorytetowa 8 Mobilność regionalna i ekologiczny transport

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)[16]	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[17]
8	wskaźnik produktu	CO 14	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	30	300	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za ~~83,16~~ 83,05% alokacji OP 8.
8	KEW		Wartość wskaźnika *Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	150		IZ	KEW dla WP
8	wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	61 452 456	315 220 272 ~~317 332 969~~	IZ	

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Dla oszacowania **KEW** posłużono się danymi historycznymi z RPO WL 2007-2013 dotyczącymi tempa wdrażania projektów w Działaniu 5.1 i 5.2 (zakres wsparcia analogiczny do zaprojektowanego w PI 7b), który wynosił średnio 2 lata i 3 miesiące dla procedury konkursowej (od momentu ogłoszenia naboru wniosków do zakończenia realizacji projektu) zaś 2 lata samej realizacji projektów w trybie pozakonkursowym. Po uwzględnieniu czynników tj. wstępny indykatywny harmonogram ogłaszania konkursów (przy założeniu, że środki zostaną uruchomione bez zbędnej zwłoki od momentu ogłoszenia wszystkich niezbędnych aktów

[16] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[17] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

prawnych) oraz stopień zaawansowania projektów strategicznych oszacowano wartość KEW w 2018 r. w na poziomie 50% wartości docelowej wskaźnika produktu (150 km).

Przy wyliczeniu **wskaźnika finansowego** na 2018 r. pod uwagę brane były doświadczenia obecnej perspektywy oraz indykatywny harmonogram naboru projektów. Z uwagi na pozakonkursowy tryb wyboru projektów w PI 7b przewiduje się, iż umowy będą podpisywane stopniowo w kolejnych latach. Dodatkowo w ramach podpisanych umów wzięto harmonogramy wydatków wykazane przez beneficjentów oraz złożone wnioski o płatność.

Wybrany **wskaźnik produktu** obejmuje 100% alokacji na PI 7b, co stanowi ~~83,16~~ 83,05~~%~~ alokacji na OP 8. Historyczny koszt jednostkowy zweryfikowano na podstawie realizowanych projektów strategicznych i wynosi ~~3 217 891,64~~ 3 192 130,40 PLN, co gwarantuje w ramach PI przebudowę i modernizację 300 km dróg. Do oszacowania wartości celu pośredniego wykorzystano dane historyczne na temat tempa wdrażania i realizacji projektów tego typu w poprzedniej perspektywie finansowej (średnio 2 lata i 3 miesiące dla procedury konkursowej - od momentu ogłoszenia naboru wniosków do zakończenia realizacji projektu, zaś 2 lata samej realizacji projektów w trybie pozakonkursowym). Biorąc pod uwagę harmonogram ogłaszania delegowanych aktów prawnych oraz stopień zaawansowania prac nad projektami strategicznymi przewiduje się, iż pierwsze zobowiązania powinny zostać podjęte w 2016 r., zatem pierwszych wartości wskaźnika należy spodziewać się w roku 2018 na poziomie 10%, tj. 30 km dróg. W punkcie e) przedstawiono czynniki zewnętrzne mające wpływ na osiągnięcie zakładanych celów pośrednich i końcowych.

Cele pośrednie i końcowe dla wskaźnika produktu **zostały oszacowane dla projektów w pełni zrealizowanych.**

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wskaźnik produktu i powiązany z nim **KEW** obrazują projekty realizowane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 7b, którego alokacja stanowi 83,~~16~~05% alokacji na OP 8. W PI 7b projekty będą wspierane w ramach kategorii interwencji KI 34 (222 520 476 ~~224 316 268~~ EUR).

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Zaproponowany **KEW** jak i **wskaźnik produktu** są kluczowe z punktu widzenia osiągnięcia celów szczegółowych OP 8 tj.: *Zwiększona dostępność drogowa w regionie*.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

IZ przygotowała wstępny indykatywny harmonogram podpisywania umów dla projektów strategicznych, wg którego co roku począwszy od roku 2016 będą przybywać nowe zobowiązania. Szacuje się, iż wartość docelowa **wskaźnika produktu** zostanie osiągnięta w roku 2022.

Wszystkie projekty strategiczne zostaną objęte szczególną opieką i nadzorem, w celu monitorowania postępów ich przygotowania a następnie realizacji.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Znaczący wpływ mogą mieć następujące czynniki:

1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;

2) czynniki które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;

3) fluktuacja cen na rynku.

Ponadto uruchomienie środków w programie/ogłoszenie konkursów w PI a w konsekwencji osiągniecie zakładanych wskaźników uzależnione jest od:

1. wydania przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.

Oś priorytetowa 9 Rynek pracy

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy (2023)[18]			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[19]
							M	K	O	M	K	O		
9	Wskaźnik produktu	CO01	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnym i) objętych wsparciem w programie	osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	3558	5338	8896	18 029	20 901	38 930	System informatyczny SL 2014	
9	Wskaźnik produktu	8.7.2	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	2 442	-	-	7 873	System informatyczny SL 2014	
9	Wskaźnik postępu finansowego	8.8.3	Kwota wydatków EFS certyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	42 103 951			275 356 949 ~~275 489 242~~			System informatyczny SL 2014	Wartość pośrednia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r.

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

[18] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[19] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

Podczas szacowania wartości docelowych wskaźników produktu wykorzystano m.in. doświadczenie z wdrażania oraz monitorowania PO KL 2007-2013 w zakresie: harmonogramów ogłaszania konkursów, specyfiki grupy docelowej. Ponadto uwzględniono wnioski z badań ewaluacyjnych zrealizowanych na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego oraz innych instytucji.

Na etapie renegocjacji programu, po analizie stanu osiągnięcia wskaźników na koniec 2018 r. na podstawie realizowanych umów określono nowe koszty jednostkowe w Działaniach uzyskując w ten sposób 18 518 PLN/osobę w Działaniu 9.1 oraz 15 738 PLN w ramach Działania 9.2 dla form określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, za wyjątkiem formy w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, dla której określono koszt jednostkowy na poziomie 30 000 PLN/os. Obecnie, w związku z pandemią COVID-19 niezbędne jest ponowne oszacowanie wartości docelowych wskaźników.

Wartość docelową wskaźnika oszacowano sumując wartość osiągniętą dotychczas oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 środków. Z dotychczas zakontraktowanych i realizowanych projektów wartość wskaźnika osiągnięta w Działaniu 9.1 i 9.2 wynosi 28 625 osób. Wartość środków pozostała do zakontraktowania w ramach działania 9.1 i 9.2 została pomniejszona o środki zaplanowane na realizację działań związanych z przeciwdziałaniem panującej w Polsce pandemii COVID-19 i wsparciem przedsiębiorstw wszelkiego rodzaju oraz organizacji pozarządowych działających na terenie województwa, a tym samym zatrudnionych w tych podmiotach pracowników

W Działaniu 9.1 szacowaną wartość dodatkową uzyskano dzieląc wartość pozostałej do zakontraktowania alokacji przez koszt jednostkowy uzyskując w ten sposób 864 osoby. Następnie uwzględniając sytuację szczególną, w której znaleźli się Wnioskodawcy i uczestnicy projektów, w tym ograniczenia związane z wdrażanym w kraju programem przeciwdziałania COVID-19 (m.in. ograniczenia w przemieszczaniu się, ograniczenia dotyczące liczby osób gromadzących się, ograniczenia związane z opieką i edukacją) oraz możliwością przeznaczenia części kosztów projektów na ochronę osób uczestniczących w projekcie założono, iż szacowane wartości wskaźników obarczone są dużym ryzykiem ich nieosiągnięcia. Przyjęto w Działaniu 9.1 ryzyko na poziomie 15%. Oszacowano ostatecznie, iż liczba osób objętych wsparciem wyniesie 734 osoby. Następnie dokonano podziału na osoby bierne zawodowo i bezrobotne, uwzględniając zapisy kryteriów wyboru projektów dla konkursu ogłaszanego w 2019 r. (min. 20% uczestników projektu stanowią osoby bierne zawodowo) uzyskując w ten sposób 587 osób bezrobotnych.

W przypadku Działania 9.2 pozostałą do zakontraktowania alokację (pomniejszoną o środki na walkę z COVID-19) podzielono na działania związane z realizacją wsparcia w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, na które po dokonaniu analizy popularności wsparcia kierowanego do osób bezrobotnych, przeznaczono 50% alokacji oraz na pozostałe formy wsparcia. Na podstawie wyżej wskazanych wartości oszacowano, iż w ramach dostępnych środków możliwe będzie objęcie wsparciem 9 718 osób bezrobotnych. Następnie, jak w przypadku Działania 9.1 założono ryzyko w wysokości 5% w odniesieniu do działań związanych z rozpoczęciem działalności gospodarczej oraz 30% w odniesieniu do pozostałych działań. W przypadku środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej założono mniejszy poziom ryzyka z uwagi na fakt, iż ta forma, oprócz tego, iż cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem, nie wymaga realizacji w wsparcia w formie grupowej i w mniejszym stopniu obciążona jest obostrzeniami. Łącznie w ramach Działania 9.2 daje to 9 718 osób.

Podziału grupy osób wg płci dokonano przyjmując 50% K i M w działaniu 9.1 i 9.2 oraz 60% M i 40% K w przypadku środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Łączna wartość docelowa wskaźnika dla PI 8i wynosi 38 930 osób.

Zgodnie z danymi wskazanymi w *Sprawozdaniu z realizacji Działań komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* według stanu na koniec 2011 roku w ramach Działania 6.1 liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły udział w projektach wynosiła 48 681, co stanowiło 91,31% ogółu osób, które rozpoczęły udział w ramach Działania 6.1 PO KL. Jednak nie można założyć podobnych proporcji w odniesieniu do PI 8i w ramach RPO 2014-2020 na rok 2018, ponieważ w ramach Działania 6.1 PO KL realizowano szereg działań niezwiązanych z subsydiowanym zatrudnieniem. Zdecydowaną większość

stanowiły projety szkoleniowe oraz zakładające udzielanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej (Poddziałanie 6.1.3 PO KL).

OPIS PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ I CZYNNIKÓW, JAKIE MIAŁY WPŁYW NA WARTOŚĆ DOCELOWĄ

1. <u>dane historyczne</u>

- *Typ beneficjenta* - Poddziałanie 6.1.1 PO KL - głównie podmioty komercyjne
- *Rodzaj instrumentu / forma wsparcia*: staż, zatrudnienie subsydiowane, szkolenia
- *Poziom danych:* dane regionalne
- *Wielkość próby:* 20 projektów – procedura konkursowa
- *Przeciętna wartość projektów:* 883 392,20 PLN

2. <u>sytuacja i trendy społeczno-gospodarcze/inne uwarunkowania</u>

*Informacje dotyczące bieżącej perspektywy finansowej na lata 2007 - 201*3

Jednym z najbardziej negatywnych skutków zmian, jakie zaszły w Polsce w związku z transformacją systemową jest zjawisko długotrwałego bezrobocia. Skala długotrwałego bezrobocia jest znacząca zarówno w województwie lubelskim, jak i w całym kraju. Do głównych przyczyn tego zjawiska zaliczyć można zmniejszenie wielkości podaży pracy przy jednoczesnym zwiększeniu efektywności zatrudnienia oraz zwiększeniu wymagań pracodawców dotyczących kwalifikacji pracowników. Ponadto duży wpływ na skalę długotrwałego bezrobocia ma niedostosowany do potrzeb lokalnego rynku system edukacyjny. Aby przeciwdziałać bezrobociu oraz zapobiegać jego negatywnym skutkom urzędy pracy poprzez tzw. „aktywne formy" prowadzą politykę interwencyjną na rynku pracy, która zmierza do wspierania i tworzenia nowych miejsc pracy dla bezrobotnych oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób mających trudności w znalezieniu pracy.

W końcu czerwca 2014 r. w urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowanych było **118 755 bezrobotnych**. W stosunku do czerwca 2013 r. liczba osób bezrobotnych w województwie lubelskim zmniejszyła się o 7,6%.
W końcu czerwca 2014 r. w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowanych było **57 044 kobiety**, stanowiły one 48,0% ogółu bezrobotnych.

Na koniec czerwca 2014 r. w urzędach pracy województwa lubelskiego **75 009** (50,7% stanowiły kobiety) osób pozostawało w ewidencji urzędów pracy długotrwale, stanowiły one 63,2% ogółu populacji. Najliczniejszą grupę wiekową wśród zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych stanowiły osoby w wieku od 25 do 34 lat (33,2%) oraz od 35 do 44 lat (21,6%). Najmniej było osób starszych od 60 do 64 lat – 4%. Na koniec II kwartału 2014 r. pod względem poziomu wykształcenia najliczniejszą kategorię w omawianej subpopulacji stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym - 26,5% oraz gimnazjalnym i niższym – 26,4%. Najmniej było osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 11,18%. Pod względem stażu pracy w ewidencji długotrwale bezrobotnych dominowały osoby, które nie posiadały stażu pracy (26,6%).

Zgodnie z danymi wskazanymi w *Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* według stanu na koniec czerwca 2014 roku w ramach Priorytetu VI PO KL - 21109 osób długotrwale bezrobotnych zakończyło udział w projektach, co stanowi 31,6% ogółu osób (66 891). Ponadto w ramach Priorytetu VI PO KL osiągnięto wskaźnik efektywności zatrudnieniowej w grupie osób długotrwale bezrobotnych na poziomie 64,10% (tj. spośród 6 977 osób długotrwale bezrobotnych, które zakończyły udział w projekcie 4 472 osoby znalazły lub kontynuują zatrudnienie).

Zgodnie z *Podręcznikiem wskaźników PO KL 2007-2013* za osoby długotrwale bezrobotne uważa się osoby, które spełniają kryteria wymagane zgodnie z definicją *Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* tj. bezrobotny długotrwale to bezrobotny pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy (na podst. Art. 2 pkt. 5) Ustawy - Dz. U. 2004 Nr 99 poz. 1001 z póź. zm.(tekst jednolity: Dz. U. z 2008 Nr 69, poz. 415 z późn. zm.).

Zmiana definicji wskaźnika w perspektywie finansowej 2014-2020

Definicja wskaźnika *Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie (C)* - Status na rynku pracy jest określany w dniu rozpoczęcia uczestnictwa w projekcie.
Definicja osoby bezrobotnej – *osoby pozostające bez pracy, gotowe do podjęcia pracy i aktywnie poszukujące zatrudnienia. Definicja uwzględnia osoby zarejestrowane jako bezrobotne zgodnie z krajowymi definicjami, nawet jeżeli nie spełniają one wszystkich trzech kryteriów.*
Sformułowania zapisane kursywą są identyczne z definicją Eurostat dla Polityki Rynku Pracy. Definicja uwzględnia zarówno osoby bezrobotne w rozumieniu badania aktywności ekonomicznej ludności (LFS) jak i osoby zarejestrowane jako bezrobotne.
Definicja pojęcia „długotrwale bezrobotny" różni się w zależności od wieku:
- Młodzież (<25 lat) – osoby bezrobotne nieprzerwanie przez okres ponad 6 miesięcy (>6 miesięcy).
- Dorośli (25 lat lub więcej) – osoby bezrobotne nieprzerwanie przez okres ponad 12 miesięcy (>12 miesięcy).
Definicja opracowana na podstawie: Eurostat, baza danych Polityki Rynku Pracy (LMP).

Wnioski z raportu badania ewaluacyjnego pn. ***Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013*** zrealizowanego na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego przez PAG Uniconsult:

- **Efekty pół roku po udzieleniu wsparcia**

- Niepracujący w momencie przystąpienia do projektu

Jeśli chodzi o status w momencie przystąpienia do projektu, to osobami które najczęściej znajdowały pracę okazały się osoby zarejestrowane jako bezrobotne przez krócej niż rok oraz mężczyźni zarejestrowani jako poszukujący pracy. **Szansę znalezienia pracy obniżało u wszystkich zarówno długotrwałe bezrobocie, brak zarejestrowania w urzędzie pracy – szczególnie u osób niepełnosprawnych.** Również u kobiet bycie zarejestrowaną jako szukająca pracy wiązało się z takim efektem. Niższe prawdopodobieństwo posiadania pracy miały też osoby z prawem do zasiłku rodzinnego ale bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Z kolei posiadane doświadczenie zawodowe zwiększało szansę znalezienia pracy.

Pośród osób niepracujących 44% skierowanych zostało na staż. Jest to główna forma wsparcia z której korzystają osoby młode do 24 roku życia (61%), bez doświadczenia (53%) lub z zaledwie 2 letnim doświadczeniem zawodowym (55%). Na staże są również kierowane osoby po 50 roku życia (37%).
Kierowane są na nie częściej młode kobiety (64%) niż mężczyźni (57%), osoby z wykształceniem co najmniej średnim, zamieszkałe w miastach.
Staże są jedną z lepiej ocenianych form wsparcia – zdecydowana większość uznaje je za raczej (32%) lub bardzo pomocne (60%). Sześć miesięcy po projekcie pracuje 42% osób, które skorzystały ze stażu.

Udział osób niepracujących, które podjęły pracę w 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie,

w łącznej liczbie osób, które wsparto w 2013 r.:

Priorytet VI: Ogółem - 52%

Priorytet VI: Osoby w wieku 15-24 – 51%

Priorytet VI: Osoby w wieku 50-64 – 38%

Priorytet VI: Osoby niepełnosprawne – 39%

Priorytet VI: Osoby długotrwale bezrobotne – 41%

Priorytet VI: Osoby z obszarów wiejskich – 48%

Wnioski z raportu badania ewaluacyjnego pn. ***Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL*** zrealizowanego na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego przez PSDB Sp. z o.o.:

- Względnie niski udział osób długotrwale bezrobotnych (co trzeci z bezrobotnych przystępujących do projektu miał status długotrwale bezrobotnego) wśród uczestników projektów (znacznie niższy niż np. udział długotrwale bezrobotnych w strukturze bezrobocia w woj. lubelskim).

Rekomendacja

Pożądanym jest zapewnienie w projektach odpowiedniego udziału osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy celem skoncentrowania pomocy na najbardziej potrzebujących, a jednocześnie mając na uwadze minimalizację efektu jałowego biegu.

Sposób wdrożenia

W przyszłym okresie programowania niezależnie od przyjętych wskaźników na poziomie programu operacyjnego warto przyjąć zestaw dodatkowych wskaźników, które uwzględniałyby specyfikę regionalnego / lokalnych rynków pracy i które byłyby równolegle monitorowane ze wskaźnikami dla danego programu operacyjnego.

Należałoby zweryfikować udział w projektach innych grup defaworyzowanych na rynku pracy lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, które niekoniecznie są objęte sprawozdawczością PO KL (np. osoby bezrobotne samotnie wychowujące dzieci, imigranci itp.). Należałoby również przeanalizować jakie ewentualnie „nowe grupy" wymagają szczególnego wsparcia w regionie w związku z nowymi czynnikami / okolicznościami sprzyjającymi wykluczeniu społecznemu i zawodowemu (np. osoby powracające do Polski z emigracji zarobkowej).

W procedurach kontroli projektów, zasadnym jest opracowanie ścieżki identyfikacji ewentualnych przypadków creamingu tj. formalnego lub nieformalnego utrudniania dostępu do wsparcia osób, które mają mniejsze szanse powrotu na rynek pracy.

Baza STRATEG – województwo lubelskie

Czas pozostawania bez pracy (miesiące) – rok 2012 – 14,2

Przeciętny czas poszukiwania pracy obliczany jest jako suma wszystkich długości czasów poszukiwania pracy (deklarowanych przez osoby bezrobotne; w miesiącach) przez liczbę osób bezrobotnych.

Metodologia:

Dane pochodzą z reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności. Badanie przeprowadzane jest w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych powyżej 3 miesięcy, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy.

Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do aktywnych zawodowo zaliczono osoby pracujące i bezrobotne. Za bezrobotne uznano osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

– w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi;

– były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

– w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie nie dłuższym niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Liczba osób bezrobotnych wg BAEL (tys.) – rok 2012 – 111,0

Liczba osób w wieku 15-74 lata pozostających bez pracy, aktywnie poszukująca pracy i gotowa podjąć pracę.

Metodologia:

Dane pochodzą z reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności. Badanie przeprowadzane jest w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału (w każdym z 13 tygodni kwartału badana jest 1/13 część kwartalnej próby mieszkań). Wyniki badań kwartałów przeliczane są na dane przeciętne w roku. Badaniem objęte są osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach. Badaniem nie są objęte osoby przebywające poza gospodarstwem domowym (np. przebywały za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania) 12 miesięcy lub więcej. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie.

Do bezrobotnych zostały zaliczone osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

— w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,

— w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,

— były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono również osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Dane badania BAEL dla 2010-2012 nie są w pełni porównywalne z danymi dla lat poprzednich, ponieważ:

– wyniki badania BAEL są uogólniane na populację generalną przy zastosowaniu danych o ludności Polski w wieku 15 lat i więcej, pochodzących z bilansów opracowanych na podstawie wyników spisów powszechnych – dla lat 2003-2009 na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a dla lat 2010-2012 na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011,

– od III kwartału 2012 wprowadzono zmiany metodologiczne, mające na celu dostosowanie populacji objętej badaniem do zaleceń Eurostatu.

– poza zakresem badania, pozostają osoby przebywające poza gospodarstwem domowym, tj. za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania, 12 miesięcy lub więcej (do II kwartału 2012 r. było to powyżej 3 miesięcy).

Dane przeciętne w roku dla lat 2010-1012 zostały przeliczone i zachowują porównywalność.

W ramach wskaźnika „*Liczba osób, które zakończyły udział w projekcie – ogółem*":

3. <u>sposób szacowania wartości wskaźnika</u>

Dane historyczne z KSI SIMIK 2007-2013

- koszt szkolenia osób długotrwale bezrobotnych oszacowany został na podstawie Priorytetu VI PO KL (Poddziałanie 6.1.1) w projektach zakończonych - koszt na osobę od 5 151 PLN do 15 926 PLN, średnio **7 743 PLN**.

- w ramach wskaźnika „*Liczba osób, które zakończyły udział w projekcie – ogółem*":

Staż/subsydia w Poddziałaniu 6.1.1 (ze szkoleniami) od 3 917 do 40 273 PLN średnio na osobę (uczestnika projektu): 10 450 PLN

- w ramach wskaźnika " *Liczba osób, które zakończyły udział w projekcie - ogółem*" w:
Poddziałanie 6.1.3 w projektach niezakończonych koszt na osobę wahał się od 7 234 PLN do 10 976 PLN, średnio 8 116 PLN

WYLICZENIA:

<u>Warianty</u>

1. KSI - Staż/subsydia w Poddziałaniu 6.1.1 (ze szkoleniami) od 3 917 do 40 273 PLN średnio na osobę (uczestnika projektu): **10 450 PLN**
2. Staż + szkolenia
   988,40 PLN (stawka MPiPS 1 września 2013) + 30% pochodne = 1 284,92 PLN

   6 m-cy x 1 284,92 PLN = 7 709,52 PLN

   dojazdy (150,00 PLN/m-c) - 6 m-cy x 150,00 PLN = 900,00 PLN

   badania – 100,00 PLN

   łącznie wartośc stażu = 8 709,52 PLN

Staż (6 m-cy) 9 000,00 PLN + szkolenie 7 743 PLN = **16 743 PLN**

3. Prace interwencyjne + szkolenie
   1 600,00 PLN (stawka MPiPS 1 września 2013)

   1 600,00 PLM + 30% = 2 080,00 PLN

   12 m-cy x 2 080,00 PLN = 24 960,00 PLN

Prace interwencyjne (12 m-cy) 24 960,00 PLN + 7 743 PLN = **32 703,00 PLN**

Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

I. <u>60% SUBSYDIA I SZKOLENIA (bez dotacji)</u>

Suma warianty 1-3: 59 896 PLN / 3 warianty = 19 965,33 PLN

Koszt jednostkowy 19 965,33 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi **21 185,45 PLN**

155 939 663,45 PLN / 21 185,45 PLN = 7 361 osób

II. 40% SZKOLENIA

Koszt jednostkow dot. szkoleń 7 743 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi **8 216,19 PLN**

103 959 755,65 PLN / 8 216,19 PLN = 12 653 osoby

Wartość docelowa: 20 014 osób

12 653 osoby (szkolenia) + 7 361 osób (wariant 1-3 Subsydia +szkolenia) = 20 014 osób

Proporcje podziału środków:
60% SUBSYDIA I SZKOLENIA – 155 939 663,45 PLN

40% SZKOLENIA – 103 959 755,65 PLN

Alokacja na PI 8.i wynosi 109 692 951,76 Euro

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów oraz prognozą rozłożenia wydatków w okresie 2014-2020, do obliczenia alokacji przyjęto kurs EUR 3,55 zł oraz prognozę inflacji na lata 2014-2020, która po zastosowaniu ważenia wyniosła 113,8%

341 972 946,17 PLN

w tym 75% alokacji przeznaczonych na realizację wskaźnika tj. 259 899 439,10 PLN

pozostałe środki zostały przeznaczone na:

5% na osoby bierne zawodowo

20% na rolników

Wskaźnik ***Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie***.

W Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 określono wartość docelową oraz pośrednią dla wskaźnika produktu Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie w ramach priorytetu inwestycyjnego 8i i 8iii.

W związku z proponowanymi zmianami w Programie tj. przeznaczeniem części środków alokowanych na Działanie 9.2 na realizację wsparcia w postaci udzielania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez powiatowe urzędy pracy uwzględniono ten fakt przy obliczaniu wartości wskaźnika. Programując wsparcie przyjęto założenie, iż ok 20% alokacji z PI 8i zostanie przeznaczone na bezzwrotne dotacje w Działaniu 9.2.

Na etapie realizacji Programu dokonano analizy wdrażania Działania 9.3 i stwierdzono, że zapotrzebowanie na wsparcie w formie dotacji bezzwrotnej na rozpoczęcie działalności gospodarczej w województwie lubelskim jest większe niż pierwotnie zakładano. Przeanalizowano dotychczas ogłoszony konkurs pod kątem liczby złożonych wniosków, wniosków, które pozytywnie przeszły ocenę merytoryczną oraz podpisane umowy. Mając na uwadze wysokie zapotrzebowanie na przedmiotową formę wsparcia zaproponowano zwiększenie środków na Działanie 9.3, a tym samym zwiększenie wartości docelowej i pośredniej wskaźnika.

Zgodnie z danymi wskazanymi w *Sprawozdaniu z realizacji Działań komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* według stanu na koniec 2011 roku w ramach Działania 6.2 liczba osób, które uzyskały środki na rozpoczęcie działaności gospodarczej wynosi 1 097 osób, co stanowi 83,71% ogółu osób, które rozpoczęły udział w ramach Działania 6.2 PO KL. Jednak nie można założyć podobnych proporcji w odniesieniu do PI 8iii w ramach RPO 2014-2020 na rok 2018, z uwagi na założenie równomiernego podziału środków.

OPIS PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ I CZYNNIKÓW, JAKIE MIAŁY WPŁYW NA WARTOŚĆ DOCELOWĄ

1. <u>dane historyczne</u>

- *Typ beneficjenta* - Działanie 6.2 PO KL - głównie podmioty komercyjne, Poddziałanie 6.1.3 PO KL – podmioty publiczne, Poddziałanie 8.1.2 PO KL – podmioty komercyjne i podmiot publiczny
- *Rodzaj instrumentu / forma wsparcia*: dotacje na rozpoczęcie działaności gospodarczej (Działanie 6.2 PO KL i Poddziałanie 8.1.2 PO KL wysokość dotacji do 40 tys. PLN, Poddziałanie 6.1.3 PO KL wysokość dotacji 6 x przeciętne wynagrodzenie), szkolenie, doradztwo
- *Poziom danych:* dane regionalne
- *Wielkość próby:* Działanie 6.2 PO KL - 41 projektów, Poddziałanie 6.1.3 PO KL - 21 projektów (umowy ramowe), Poddziałanie 8.1.2 PO KL – 3 projekty
- *Przeciętna wartość projektów:* Działanie 6.2 PO KL - 1 816 927,35 PLN, Poddziałanie 6.1.3 PO KL - 18 949 982,14 PLN (umowy ramowe), Poddziałanie 8.1.2 PO KL – 6 156 314,15 PLN

2. <u>sytuacja i trendy społeczno-gospodarcze/inne uwarunkowania</u>

W końcu czerwca 2014 r. w urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowanych było **118 755 bezrobotnych**. W stosunku do czerwca 2013 r. liczba osób bezrobotnych w województwie lubelskim zmniejszyła się o 7,6%.

Według stanu na 30 czerwca 2013 r. w rejestrze REGON zaewidencjonowanych było 168 291 podmiotów. W odniesieniu do końca roku poprzedniego liczba podmiotów gospodarki narodowej w województwie lubelskim wzrosła o 2 264. Wśród zarejestrowanych w województwie podmiotów gospodarczych ponad 95% (161 217) stanowią mikroprzedsiębiorstwa (zatrudniające do 9 osób). W strukturze przedsiębiorstw województwa dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (około 76%), spółki handlowe stanowią 6,1 % a spółdzielnie zaledwie 0,7 % wszystkich podmiotów gospodarczych województwa. Według danych na dzień 30 czerwca 2013 r. w rejestrze REGON widnieją 1 324 nowo zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej – tj. o 185 podmiotów mniej niż na koniec roku 2012. Wśród podmiotów rozpoczynających działalność gospodarczą przeważały osoby fizyczne - ponad 88 %. Liczba wyrejestrowanych podmiotów na koniec pierwszego półrocza 2013 roku wyniosła 704.

Również udział firm małych i średnich w strukturze przedsiębiorstw jest znacznie wyższy niż średnia krajowa – jest to jedna z przyczyn niskiej innowacyjności przemysłu. Ok. 60 % przedsiębiorstw na Lubelszczyźnie opiera swoją działalność na nisko zaawansowanych technologiach. Czynnik ten przyczynia się do zacofanej struktury gospodarki.

Należy mieć na uwadze, że Lubelszczyzna jest uznawana za region słabo rozwinięty o niskiej dynamice wzrostu PKB. Przyczyn tej sytuacji można doszukiwać się w fakcie, iż województwo lubelskie uznawane jest za region stagnacyjny – charakteryzujący się brakiem miast metropolitalnych, brakiem atrakcyjnego przemysłu oraz „syndromem niedostatecznego rozwoju."

Według danych zamieszczonych w *Bilansie Kapitału Ludzkiego* w skali kraju 13% mężczyzn i 8% kobiet prowadzi swoją działalność gospodarczą. Z danych zamieszczonych w BKL wynika, ze osoby prowadzące własną działalność gospodarczą należą do grupy osób najpóźniej wycofujących się z rynku pracy.

Zgodnie z danymi wskazanymi w *Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* według stanu na koniec czerwca 2014 roku:

- w ramach Priorytetu VI PO KL:

- 11 694 osoby otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym 3 394 osoby długotrwale bezrobotne tj. 29,0% ogółu

- utworzono 11 717 miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej, w tym 3 463 dla osób długotrwale bezrobotnych

- wskaźnik efektywności zatrudnieniowej osiągnięto na poziomie 69,25% (tj. spośród 16 426 osób, które zakończyły udział w projekcie 11 375 osób znalazło lub kontynuuje zatrudnienie).

- w ramach Priorytetu VIII PO KL:

- 253 osoby otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej,

- utworzono 308 miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej

Wnioski z raportu badania ewaluacyjnego pn. *Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013* zrealizowanego na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego przez PAG Uniconsult:

- **Efekty pół roku po udzieleniu wsparcia**

- Niepracujący w momencie przystąpienia do projektu

W ciągu pół roku po zakończeniu swojego udziału w projekcie pracuje 30% bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo wspieranych w projektach komponentu regionalnego PO KL, dodatkowo 8% uczestników stworzyło dla siebie miejsce pracy. Skuteczność wsparcia jest niższa niż w poprzednich latach, co wynika z mniejszej liczby przyznanych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej. W sześć miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie, ten typ wsparcia cechuje się najwyższą skutecznością.

- Pracujący w momencie przystąpienia do projektu

Wśród pracujących wspieranych w PO KL zdecydowana większość utrzymała zatrudnienie (92%, w tym 15% prowadzi własną firmę), zazwyczaj u tego samego pracodawcy, co w momencie przystąpienia do projektu (nawet w przypadku projektów outplacementowych). Nieliczni, którzy jednak zmienili pracę dokonali tego zazwyczaj z własnej inicjatywy (74%).

- Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej

W perspektywie pół roku od zakończenia udziału w projekcie dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej mają najwyższą skuteczność pośród oferowanych form wsparcia. Prawie wszyscy jej odbiorcy są zdania, że przyznane środki były dla nich bardzo (86%) i raczej (12%) pomocne, a projekt w znacznym stopniu przyczynił się do prowadzenia przez nich firmy (79%).

Wraz z końcem okresu ustawowych ulg finansowych dla nowopowstałych przedsiębiorstw nastąpił spodziewany spadek przeżywalności firm. Po 30 miesiącach od zakończenia udziału w projekcie funkcjonuje niespełna co druga firma, o 30 p.p. mniej niż przed rokiem. Wartość wskaźnika przeżywalności przedsiębiorstw uzyskana w badaniu 1,5 roku po zakończeniu udziału w projektach – 78 proc. – nie odbiega od ogólnopolskiej tendencji. Zgodnie z danymi GUS, wskaźnik przeżywalności do końca 2010 roku wszystkich polskich przedsiębiorstw założonych w 2009 roku wynosi 77 proc. (GUS, 2011). Tyle samo (77 proc.) wyniósł wskaźnik przeżycia firm prowadzonych przez osoby fizyczne, czyli firm o podobnej charakterystyce, jak utworzone przez odbiorców wsparcia PO KL.

Wnioski z raportu badania ewaluacyjnego pn. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL* zrealizowanego na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego przez PSDB Sp. z o.o.:

- Średnio co 20-ta z badanych osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo prowadziła własną działalność gospodarczą w ciągu 6 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie, co w wartościach bezwzględnych oznacza, że powstało około 2 700 firm.
- Firmy znacznie częściej zakładali mężczyźni (11%) niż kobiety (4%) .
- Wśród osób, które prowadziły własną działalność gospodarczą w ciągu 6 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie, 57% nadal ją prowadziło w momencie badania, pomimo niesprzyjających warunków gospodarczych w analizowanym okresie.
- Wśród osób, które prowadziły działalność gospodarczą nadal w momencie badania, blisko 1/3 zatrudniała dodatkowe osoby stwarzając kolejne miejsca pracy dla ok. 560 osób (wywołując w ten sposób mnożnikowy efekt zatrudnieniowy).
- Projekty zakładające wsparcie przedsiębiorczości cechowały się najwyższą efektywnością zatrudnieniową.

Rekomendacja

Pożądanym jest względne zwiększenie w przyszłej perspektywie finansowej alokacji na wsparcie przedsiębiorczości (względem innych form), przy czym ta rekomendacja ma charakter wstępny.

Pożądane jest zwiększenie udziału kobiet w korzystaniu ze wsparcia na rozwój przedsiębiorczości (szczególnie jeśli okaże się w końcowej ewaluacji PO KL, że liczba kobiet korzystających z tego typu pomocy jest nadal znacząco niższa niż w przypadku mężczyzn).

Sposób wdrożenia

Rekomendacja dotycząca zwiększenia alokacji na wspieranie przedsiębiorczości ma charakter wstępny. Do jej ostatecznego potwierdzenia konieczne są dodatkowe badania ewaluacyjne, na podstawie których będzie można również porównać efektywność kosztową poszczególnych form wsparcia.
Zaleca się kontynuowanie w konkursach (na realizację projektów wspierania przedsiębiorczości) stosowania kryteriów dostępu / strategicznych preferujących kobiety.
Rekomenduje się, aby w ramach dostępnych środków na promocję EFS w regionie, zachęcać szczególnie kobiety do zakładania firm oraz informować je o możliwościach ubiegania się o wsparcie szkoleniowo – doradczo - finansowe na rozwój przedsiębiorczości.

Baza STRATEG

Liczba nowo utworzonych miejsc pracy (tys.) – rok 2011 – 21,5

Miejsca pracy powstałe w ciągu roku:

– w jednostkach istniejących – w wyniku zmian organizacyjnych np. rozszerzenia lub zmiany profilu działalności,

– w jednostkach nowo powstałych – wszystkie miejsca pracy.

- w ramach Działania 6.2 PO KL i Poddziałania 8.1.2 PO KL wysokość dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej wynosi do 40 tys.
- w ramach Poddziałania 6.1.3 PO KL wysokość dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej wynosi do 20 tys.

3. sposób szacowania wartości wskaźnika

WYLICZENIA dla 8i (Działanie 9.2)

Dotacje + szkolenia

Wartość dotacji – 24 000,00 PLN (6x przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto 3 943 PLN czerwiec 2014 r.)

Wsparcie pomostowe – 1 700,00 PLN x 6 m-cy = 10 200,00 PLN

Doradztwo, szkolenie, mentoring – 3 000,00 PLN

Dotacje + szkolenie – 44 400,00 PLN + 3 000,00 PLN = **47 400,00 PLN**

Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

Koszt jednostkowy 47 400 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi **50 296,71 PLN**

WYLICZENIA dla 8iii (Działanie 9.3):

Dotacje + szkolenia

Wartość dotacji – 24 000,00 PLN (6x przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto 3 943 PLN czerwiec 2014 r.)

Wsparcie pomostowe – 1 700,00 PLN x 6 m-cy = 10 200,00 PLN

Doradztwo, szkolenie, mentoring – 3 000,00 PLN

Dotacje + szkolenie – 44 400,00 PLN + 3 000,00 PLN = **47 400,00 PLN**

Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

Koszt jednostkowy 47 400 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi **50 296,71 PLN**

200 054 175,67 PLN / 50 296,71 PLN = 3 978 osób

Alokacja na PI 8iii wynosi 65 815 771,76 Euro

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów oraz prognozą rozłożenia wydatków w okresie 2014-2020, do obliczenia alokacji przyjęto kurs EUR 3,55 zł oraz prognozę inflacji na lata 2014-2020, która po zastosowaniu ważenia wyniosła 113,8%

205 183 769,91 PLN

w tym 97,5% alokacji przeznaczonych na realizację wskaźnika tj. 200 054 175,67 PLN

2,5 % na instrumenty zwrotne

Powyższy podział alokacji wynika z badania *Ewaluacja ex-ante projektu Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 z uwzględnieniem możliwości wdrożenia instrumentów finansowych dla realizacji celów Programu*.

Rok 2018:

Alokacja na PI 8iii - 62 874 596 Euro

w tym 93,52% alokacji przeznaczonych na realizację przedmiotowego wskaźnika, a 6,48% na instrumenty zwrotne

Powyższy podział alokacji wynika z badania „Ocena ex-ante instrumentów finansowych w RPO WL 2014-2020".

Nową wartość wskaźnika wyliczono w oparciu o:

- liczbę osób, które zostaną objęte wsparciem w zakresie dotacji bezzwrotnych na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie wynoszącą 4 835 osób
- pozostałe środki do wykorzystania w ramach Działania pomniejszone o planowane konkursy (1 144 990,21 PLN)
- przesuniętą alokację z PI 8vi (38 281 228,48 PLN),
- przesuniętą alokację z PI 9i (97 527 058,82 PLN),

liczbę osób, które zostaną objęte wsparciem w zakresie dotacji bezzwrotnych na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie w ramch ZIT (160 osób) wartości wskaźników wyliczone w ramach planowanych konkursów w II kwartale 2018 r., tj. 118 osób Koszt jednostkowy 60 000,00 PLN – przyjęty w oparciu o analizę wniosków wyłonionych do dofinansowania.

1 144 990,21 + 38 281 228,48 + 97 527 058,82 = 136 953 277,51 PLN

136 953 277,51 / 60 000 = 2 282 osób

Zgodnie z zaleceniami KE wprowadzono dodatkowy wskaźnik dot. osób pracujących i wartość 2 282 podzielono w proporcji 90% osoby pozostające bez pracy, 10% osoby pracujace, z uwagi na fakt iż w ramach RPO WL główną grupę docelową stanowią osoby bezrobotne, poszukujące pracy i nieaktywne zawodowo, w tym: osoby starsze w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach.

90% z 2 282 osób = 2 054

4 835 + 118 + 160 + 2 054 = 7 167

Wskaźniki rzeczowe dla Ram Wykonania zostały wyliczone na podstawie dotychczasowych doświadczeń we wdrażaniu PI 8iii. Jednocześnie, zaproponowane wartości zostały zracjonalizowane w oparciu o występujące przypadki rozwiązania zawartych umów w ramach tego PI (dotychczas trzy umowy z 85 zawartych w ramach Działania 9.3 zostały rozwiązane, skutkiem czego nastąpiło pomniejszenie wskaźnika rzeczowego: ***Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie*** aż o 554 osoby).

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, jak i szacowanej wartości docelowej do osiągnięcia w ramach konkursu planowanego do ogłoszenia w 2020 roku.

Przyjęto 100% wartości wskaźnika osiągniętej na dzień 30.06.2020. – 4 954..

Następnie, przyjęto 90% wartości z (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika):

- wartości pozostałej do osiągnięcia w projektach, które są realizowane – 2 065.

-wartości docelowej z planowanego do ogłoszenia w 2020 r. konkursu – 300.

4 954 + 2 065 + 300 = 7 319

2021 – zmiana wartości docelowej. Przyjęto błędne założenia metodologiczne polegające na zbyt wysokim poziomie ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika. Wcześniej przyjmowano ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika na poziomie 10%, natomiast obecnie przyjęto ryzyko na poziomie 7%. Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty.

Zmniejszenie ryzyka wynika, ze zmiany sytuacji społeczno-ekonomicznej – zauważono, że po wybuch pandemii, wielu mieszkańców województwa lubelskiego potrzebuje szybkiego przekwalifikowania się, lub znalezienia nowego zatrudnienia, w związku z tym wzrosło zainteresowanie mieszkańców regionu projektami oferującymi wsparcie w zakresie rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej. Sytuacja ta przyczyniła się do mniejszego stopnia rezygnacji uczestników projektu oraz nierozwiązywania umów przez beneficjentów.

Wskaźnik finansowy dla Ram Wykonania został wyliczony w oparciu o metodologię przedstawioną w *Szablonie Programu Operacyjnego 2014-2020 w Polsce z komentarzem* dla 100% alokacji na Oś Priorytetową z uwzględnieniem korekt w zakresie wskaźników oraz realokacji środków.

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Dokonując wyliczeń w zakresie wartości wskaźników produktu włączonych do ram wykonania przyjęto założenia dotyczące szacowania wartości docelowej w odniesieniu do wskaźników produktu na rok 2023. Natomiast dokonując obliczeń w zakresie szacowania wartości docelowych wskaźników na rok 2023 przyjęto, iż 75% alokacji w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.i zostanie przeznaczonych na realizację wskaźnika *Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie* oraz 97,5% alokacji w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.iii na realizację wskaźnika *Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie.* Po przeprowadzeniu badania ewaluacyjnego „Ocena ex-ante instrumentów finansowych w RPO WL 2014-2020" zmniejszono procent alokacji przeznaczony na dotacje bezzwrotne do 93,52%.

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Zgodnie z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.i realizowane będą działania związane z aktywizacją zawodową, szczególnie w zakresie zwiększenia lub nabycia kwalifikacji zawodowych grup defowaryzowanych na rynku pracy. Jedną z grup defowaryzowanych na rynku pracy są osoby długotrwale bezrobotne, które stanowią podgrupę osób bezrobotnych. W końcu czerwca 2014 r. w urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowanych było 118 755 bezrobotnych. W stosunku do czerwca 2013 r. liczba osób bezrobotnych w województwie lubelskim zmniejszyła się o 7,6%.

Na koniec czerwca 2014 r. w urzędach pracy województwa lubelskiego **75 009** (50,7% stanowiły kobiety) osób pozostawało w ewidencji urzędów pracy długotrwale, stanowiły one 63,2% ogółu populacji. Najliczniejszą grupę wiekową wśród zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych stanowiły osoby w wieku od 25 do 34 lat (33,2%) oraz od 35 do 44 lat (21,6%). Najmniej było osób starszych od 60 do 64 lat – 4%.

Wskaźnik *Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie* został wybrany do ram wykonania w celu określenia postępu realizacji zaplanowanej interwencji w ramach PI 8.i.

Województwo lubelskie charakteryzuje się niską liczbą podmiotów gospodarczych przypadających na 10 tys. mieszkańców. W 2012 r. liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 10 tys. mieszkańców wyniosła 767, plasując **województwo lubelskie na 15 miejscu** w Polsce. Populację wszystkich podmiotów gospodarczych (166 tys. podmiotów) w regionie stanowią w 95,7% podmioty zatrudniające od 0 do 9 osób, natomiast firm średnich zatrudniających od 10 do 49 osób jest 3,5%. Natomiast rozwój przedsiębiorczości stanowi jedną z form skutecznego przeciwdziałania bezrobociu, podnoszenia poziomu aktywności zawodowej mieszkańców oraz stymulowania rozwoju ekonomicznego i społecznego rozwoju. W ramach priorytetu inwestycyjnego 8.iii wsparcie zostanie ukierunkowane na rozwój przedsiębiorczości rozumianej jako zakładanie, prowadzenie i rozwijanie własnej przedsiębiorczości przez odbiorców wsparcia.

Wskaźnik *Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie* został wybrany do ram wykonania w celu określenia postępu realizacji zaplanowanej interwencji w ramach PI 8.iii.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

Zarówno w odniesieniu do wskaźnika *Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie,* jak i wskaźnika *Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie* zastosowane zostaną odpowiednie kryteria wyboru projektów, które wpłyną na realizację celów pośrednich i końcowych. Również harmonogram ogłaszania konkursów uwzględni realizację ww. wskaźników.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość pośrednich oraz końcowych wskaźników *Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie* oraz *Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie:*

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8i i 8iii w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki, - brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych np. instrument zwrotny, - pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie, - rezygnacja z uczestnictwa w projekcie, - trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu, - zmiany w harmonogramie realizacji projektu, - opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność. Ponadto ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośrednich i końcowych ww. wskaźników może stanowić wprowadzenie wymogu wkładu własnego w ramach każdego projektu, które wpływa na ograniczenie aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania.

Oś priorytetowa 10 Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy (2023)[20]			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[21]
							M	K	O	M	K	O		
10	Wskaźnik produktu	CO05	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek objętych wsparciem w programie	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	1 662	1 950	3 612	8 175	9 218	17 393	System informatyczny SL 2014	
10	Wskaźnik produktu	8.102	Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	17256	-	-	115 927	System informatyczny SL 2014	
10	Wskaźnik postępu finansowego	8.103	Kwota wydatków certyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	7 146 227			47 254 276 ~~48 665 103~~			System informatyczny SL 2014	Wartość pośrednia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r. odnosi się do planowanego

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów

[20] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[21] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Podczas szacowania wartości docelowych wskaźników produktu wykorzystano m.in. doświadczenie z wdrażania oraz monitorowania PO KL 2007-2013 w zakresie: harmonogramów ogłaszania konkursów, specyfiki grupy docelowej. Ponadto uwzględniono wnioski z badań ewaluacyjnych zrealizowanych na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego oraz innych instytucji.

Zgodnie z danymi wskazanymi w *Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* według stanu na koniec 2011 roku w ramach Priorytetu VIII PO KL 36 472 pracujących osób dorosłych, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych. Jednak nie można przyjąć podobnych proporcji w odniesieniu PI 8.v w ramach RRO 2014-2020, ponieważ oferowany zakres wsparcia będzie inny niż ten, który był oferowany w ramach Poddziałania 8.1.1 i 8.1.2 PO KL. Pomimo, iż udział pracujących w roku 2011 w odniesieniu do liczby pracujących z 30 czerwca 2014 r. (tj. 65 991) wynosi 55,3%. Dodatkowo proponowana wartość pośrednia na rok 2018 uwzględnia harmonogram zaplanowanych konkursów oraz charakter wsparcia oferowanego w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego.

Na etapie realizacji Programu wystąpiły opóźnienia w przygotowaniu aktów normatywnych, co uniemożliwiło planowe ogłaszanie konkursów dla PI 8v.

Zmniejszenie wartości pośredniej wskaźnika rzeczowego przy jednoczesnym zachowaniu jego wartości docelowej wynika z opóźnień systemowych związanych z uruchomieniem bieżącej perspektywy finansowej. Brak konkursów w 2014 r. i ich późne ogłaszanie w drugiej połowie 2015 r. jest skutkiem głównie braku wytycznych horyzontalnych, które zostały zatwierdzone dopiero w połowie 2015 r. Ponadto, późne uruchomienie Bazy Usług Rozwojowych na poziomie krajowym (w drugiej połowie 2016 r.), a w szczególności opóźnienia w przygotowaniu aktów normatywnych, odroczyły ogłaszanie konkursów i tym samym proces kontraktacji środków w czasie. Powyższe czynniki wpływają na propozycję korekty wartości pośredniej wskaźnika (również finansowego). Jest to czynnik niezależny od IZ RPO - bez aktów prawnych w powyższym zakresie nie było możliwości ogłoszenia konkursu (został on ogłoszony dopiero w drugiej połowie 2016 r.). Powoduje to przesunięcie w czasie osiąganych rezultatów i produktów.

Ponadto, pojawiło się dużo sygnałów od beneficjentów o licznych problemach pojawiających się na etapie rekrutacji oraz w zakresie obsługi systemu podczas realizacji projektów. Występuje niski poziom zainteresowania skorzystaniem z dofinansowanych usług rozwojowych za strony przedsiębiorców. Odnotowano mało instytucji szkoleniowych zarejestrowanych w BUR, a co za tym idzie małą liczbę ofert. Małe i średnie przedsiębiorstwa zgłaszają trudności dotyczące konieczności rejestrowania się i zakładania profili zarówno dla przedsiębiorstwa, jak i wszystkich pracowników, którzy mieliby być oddelegowani do udziału w usługach rozwojowych. Brak chętnych przedsiębiorców do udziału w projekcie podyktowany jest również brakiem możliwości finansowych, aby ulokować kapitał w przedsięwzięciu nieprzynoszącym szybko korzyści finansowych. Przedsiębiorcy podkreślają, że preferowaliby otrzymanie wsparcia poprzez wcześniejsze dofinansowanie lub bony zamiast refundację poniesionych kosztów (zbyt duża liczba wymaganych dokumentów zgłoszeniowych, trudność w obsłudze systemu Bazy Usług Rozwojowych - częste omyłki przy zapisywaniu się na usługi np. brak uzupełnienia pól dot. nr ID wsparcia bądź dodania pracowników do usługi). Ze strony firm szkoleniowych zgłaszane są problemy związane w obsługą systemu BUR (długi okres oczekiwania na weryfikację podmiotów szkoleniowych, brak możliwości edytowania karty usługi). Powyższe rzutuje na przesunięcie w czasie osiągnięcia założonych wartości wskaźników i tym samym na konieczność zaproponowania obniżenia wartości pośredniej. Wartość docelową wskaźnika pozostawiono na tym samym poziomie.

OPIS PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ I CZYNNIKÓW, JAKIE MIAŁY WPŁYW NA WARTOŚĆ DOCELOWĄ

1. <u>dane historyczne</u>

- *Typ beneficjenta* – Poddziałanie 8.1.1 i 8.1.2 PO KL – głównie podmioty komercyjne
- *Rodzaj instrumentu / forma wsparcia*: szkolenia i doradztwo
- *Poziom danych:* dane regionalne
- *Wielkość próby:* Poddziałanie 8.1.1 PO KL - 71 projektów, Poddziałanie 8.1.2 PO KL – 8 projektów

- *Przeciętna wartość projektów:* Poddziałanie 8.1.1 PO KL - 627 815,06 PLN, Poddziałanie 8.1.2 PO KL - 2 745 338,62 PLN

2. sytuacja i trendy społeczno-gospodarcze/inne uwarunkowania

Według stanu na 30 czerwca 2013 r. w rejestrze REGON zaewidencjonowanych było 168 291 podmiotów. W odniesieniu do końca roku poprzedniego liczba podmiotów gospodarki narodowej w województwie lubelskim wzrosła o 2 264. Wśród zarejestrowanych w województwie podmiotów gospodarczych ponad 95% (161 217) stanowią mikroprzedsiębiorstwa (zatrudniające do 9 osób). W strukturze przedsiębiorstw województwa dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (około 76%).

W województwie lubelskim w I kwartale 2014 r. zbiorowość osób pracujących liczyła 958 tys., tj. 89,1% wszystkich aktywnych zawodowo (w kraju 89,4% ogółu). Liczba pracujących wzrosła w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku o 2,0%, a w odniesieniu do IV kwartału 2013 r. nie zmieniła się.

Wnioski z badania PARP *Kształcenie przez całe życie*:

Wyniki badania pracodawców wskazują, że w 2011 r. ponad 70% z nich finansowało bądź współfinansowało jakieś działania zmierzające do rozwoju kompetencji i/lub kwalifikacji swoich pracowników.

Wzrost odsetka zaangażowanych w kształcenie kadr pracodawców jest widoczny we wszystkich kategoriach wielkości podmiotów. Największy jednak można zaobserwować w przypadku podmiotów mikro – różnica wynosi 18 punktów procentowych. Analizując dokładniej tę grupę możemy zauważyć, że wśród nich spory odsetek stanowią pracodawcy, którzy zadeklarowali korzystanie wyłącznie z jednej formy wspierania kształcenia (co czwarty), a najczęściej jest to – oprócz oczywiście szkoleń i kursów (40%) – dofinansowanie samokształcenia pracowników (np. poprzez zakup literatury fachowej czy prenumeraty czasopism) – ponad 27%. Można zatem przypuszczać, że jednym ze źródeł tej różnicy jest fakt, iż część pracodawców korzystająca wyłącznie z takiej formy doskonalenia kadry w 2010 r. mogła pomijać lub nie klasyfikować tego jako działania rozwojowego i w pytaniu filtrującym udzielali odpowiedzi negatywnej. Poza kursami i szkoleniami, które w sposób oczywisty pracodawcy wiążą z działalnością szkoleniową, inne działania również mogły podlegać takiemu mechanizmowi, prowadząc do niedoszacowania wskaźnika.

Niezmienna pozostaje generalna tendencja, która wskazuje, że im większe przedsiębiorstwo lub instytucja, tym częściej podejmowana jest aktywność w kierunku rozwoju kompetencji i kwalifikacji pracowników: w podmiotach mikro przynajmniej jedno takie działanie zadeklarowało 70% pracodawców, w małych o 10 punktów procentowych więcej, w przypadku średnich i dużych pracodawców odpowiednio 93% i 95%.

Zgodnie z danymi wskazanymi w *Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* według stanu na koniec czerwca 2014 roku w ramach Priorytetu VIII PO KL – 75 417 osób zatrudnionych rozpoczęło udział w projekcie.

W ramach wskaźnika "*Liczba pracujących osób dorosłych, które zakończyły udział w projekcie szkoleniowym - ogółem*" w projektach z pomocą publiczną/ de minimis w ramach Poddziałania 8.1.1 w projektach zakończonych koszt na osobę wahał się od 1 280 PLN do 13 200 PLN, średnio 4 180 PLN, zakładamy do obliczeń 6 000 PLN (szkolenie specjalistyczne np. implantologiczne koszt na uczestnika wynosi 29 520 PLN oraz inne usługi rozwojowe)

Dane KSI SIMIK 2007-2013

W ramach umów z pomocą publiczną udział wzięło:

- w Poddziałaniu 8.1.1 – w 71 projektach 10 662 osoby

- w Poddziałaniu 8.1.2 – w 8 projektach 864 osoby

3. sposób szacowania wartości wskaźnika

Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

WYLICZENIA:

wartość szkolenia – 6 000,00 PLN

Koszt jednostkowy 6 000,00 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi **6 366,67 PLN**

76 601 940,77 PLN / 6 366,67 PLN = 12 032 osób

Alokacja na PI 8v wynosi 43 877 181,18 Euro

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów oraz prognozą rozłożenia wydatków w okresie 2014-2020, do obliczenia alokacji przyjęto kurs EUR 3,55 zł oraz prognozę inflacji na lata 2014-2020, która po zastosowaniu ważenia wyniosła 113,8%

136 789 179,95 PLN

w tym 56% alokacji przeznaczonych na realizację wskaźnika – 76 601 940,77 PLN

44% na realizacje projektów typu outplacement

Na etapie realizacji, zgodnie z zapisami obowiązujących *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020* przyjęto koszt jednostkowy w wysokości **5 000 zł** na pracownika. Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych jak i projektów będących w trakcie realizacji.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – 7 907.

Następnie przyjęto 99% (założono 1% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 8 871.

Ponadto, uwzględniono osoby pracujące objęte wsparciem w ramach Działania 10.2 - 615 – dane generowane pod koniec września 2019 r. z systemu SL2014.

7 907 + 8 871 + 615 = 17 393

Podziału na płeć dokonano w oparciu o proporcję wynikającą z uczestników projektu i proporcję przyjętą w Programie (są do siebie zbliżone).

W odniesieniu do wartości wskaźnika ***Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS*** w ramach priorytetu inwestycyjnego 8vi, który został włączony do ram wykonania zastosowano następujący sposób wyliczeń:

38 828 osób wartość docelowa wskaźnika (2023) na 10 lat

38 828 / 9 lat = 4 314 osób

4 314 osób x 4 lata = 17 256 osób

OPIS PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ I CZYNNIKÓW, JAKIE MIAŁY WPŁYW NA WARTOŚĆ DOCELOWĄ

1. <u>dane historyczne</u>

- *Typ beneficjenta* – brak danych
- *Rodzaj instrumentu / forma wsparcia*: brak danych
- *Poziom danych:* brak danych
- *Wielkość próby:* brak danych
- *Przeciętna wartość projektów:* brak danych

2. <u>sytuacja i trendy społeczno-gospodarcze/inne uwarunkowania</u>

W województwie lubelskim od wielu lat utrzymuje się pozytywna tendencja wydłużania przeciętnego dalszego trwania życia. Od 2005 roku w odniesieniu do płci męskiej wskaźnik ten wzrósł o 1,3 roku tj. do 71,2 lat, a w przypadku kobiet o 1,1 roku tj. do 81 lat. Tempo wydłużania trwania życia jest zbliżone do notowanego w kraju, przy czym długość życia mężczyzn w województwie jest nieco niższa, zaś kobiet wyższa. Według „Prognozy ludności na lata 2008 – 2035" opracowanej przez GUS przewidywany jest dalszy wzrost długości życia mieszkańców województwa, szybszy niż przeciętnie w kraju. Szacuje się też, że szybciej rosnąć będzie długość życia mężczyzn niż kobiet. Województwo lubelskie jest jedynym regionem, gdzie kobiety żyją ponad 9 lat dłużej niż mężczyźni. Jeszcze drastyczniej sytuacja przedstawia się w odniesieniu do obszarów wiejskich gdzie ta różnica wynosi ponad 11 lat.

Dominującymi przyczynami zgonów mieszkańców Polski są choroby układu krążenia, a następnie nowotwory złośliwe. Są to również najczęstsze zagrożenia życia i zdrowia w województwie lubelskim. W 2010 roku w regionie powodem 51% zgonów były choroby układu krążenia, zaś 21% nowotwory. Dość częstymi przyczynami śmierci są choroby układu oddechowego oraz choroby układu trawiennego.
W województwie lubelskim liczba nowych zachorowań na nowotwory złośliwe ogółem wynosi około 7000 przypadków rocznie w okresie 2005-2009. Roczne wahania współczynników zachorowalności wynikają przede wszystkim z niedorejestrowania. W tak niewielkiej populacji nawet kilka zgłoszonych lub pominiętych przypadków znacząco zmienia obraz zachorowalności i wartości współczynników. W porównaniu z resztą kraju Lubelszczyzna jest regionem o niższej niż przeciętna zachorowalności na nowotwory złośliwe. Natomiast struktura zachorowalności jest zbliżona do ogólnopolskiej. Wśród mężczyzn dominują nowotwory płuca, żołądka, gruczołu krokowego, pęcherza moczowego, krtani i jelita grubego. Wśród kobiet najczęstszymi nowotworami są nowotwory gruczołu piersiowego, szyjki i trzonu macicy, płuca, jajnika i przewodu pokarmowego.

Z danych zaprezentowanych w Bilansie Kapitału Ludzkiego wynika, że do 2050 roku Polska stanie się jednym z najstarszych krajów w Europie pod względem wieku społeczeństwa – liczba obywateli powyżej 65 roku życia będzie stanowić jedną trzecią populacji. Na chwilę obecną wskaźniki zatrudnienia osób starszych w Polsce są jednymi z najniższych w Europie – wskaźnik zatrudnienia dla grupy mężczyzn w przedziale wiekowym 50-64 wynosił 49 %, przy czym średnia unijna kształtuje się na poziomie 65 %.

W województwie lubelskim, wg danych GUS za II kwartał 2013, jest 1894 tys. osób aktywnych ekonomicznie w wieku powyżej 15 lat, z czego 965 tys. to osoby pracujące. 89 % osób pracujących jest zatrudniona w pełnym wymiarze. 429 tyś spośród osób pracujących to kobiety.

Zgodnie z danymi wskazanymi w *Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* według stanu na koniec czerwca 2013 roku w ramach Priorytetu VIII PO KL - 59 705 osób zatrudnionych rozpoczęło udział w projekcie.

Według danych GUS na koniec 2011 roku w województwie lubelskim udzielono 9 272,1 tys. porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej, co daje średnio 4,3 porady na mieszkańca. 1 606,4 tys. porad zostało udzielonych w publicznych zakładach opieki zdrowotnej, natomiast 7 551,9 tys. w ramach niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej. W ramach specjalistycznej opieki zdrowotnej udzielono 7 996,7 tys. porad, w tym 5 347,3 tys. porad lekarskich.

W województwie lubelskim pacjenci niechętnie poddają się badaniom profilaktycznym, co zostało wskazane w dokumencie pt. *EFS na rzecz ochrony zdrowia na lata 2014-2020* Ministerstwo Zdrowia. W 2011 r. do NFZ zwrócono prawie 20% z 9,4 mln zł przeznaczonych na świadczenia profilaktyczne. Większą część dostępnej puli wykorzystały kobiety. Potrzeba profilaktyki jest zdecydowanie uzasadniona biorąc pod uwagę fakt, że na Lubelszczyźnie z powodu nowotworu szyjki macicy zmarło w 2011 r. 7,8 kobiet na 100 000, natomiast z powodu złośliwego nowotworu sutka 22,2. Według danych Centralnego Ośrodka Koordynacyjnego w 2013 roku w województwie lubelskim zgłaszalność kobiet do programów profilaktyki raka piersi wyniosłe 47,36%, natomiast do programów profilaktyki raka szyjki macicy 24,89%.

3. <u>sposób szacowania wartości wskaźnika</u>

PROGRAMY PROFILAKTYCZNE

<u>Programy profilaktyczne w zakresie układu krążenia</u>
Łączny koszt: 540,00 PLN

Program profilaktyki w zakresie chorób układu krążenia działania rekrutacyjne, badania osób, przeprowadzenie spotkań w celu prozdrowotnego stylu życia, edukacja w obrębie zdrowego stylu życia, objęcie współpracą lekarską osób zagrożonych.

EKG - z opisem **20,00 PLN**

USG naczyń (kolor Doppler) – **100,00 PLN**

ECHO Serca – **100,00 PLN**

ECHO serca + wizyta lekarza – **170,00 PLN**

Diagnoza chorób naczyniowych (wizyta lekarska) – 80,00 - **150,00 PLN**

<u>Programy profilaktyczne w zakresie nowotworów.</u>

Łączny koszt: 2 801,20 PLN

Program profilaktyki w zakresie przeciwdziałania nowotworom, działania rekrutacyjne, badania osób, przeprowadzenie spotkań w celu prozdrowotnego stylu życia, edukacja, objęcie współpracą lekarską.

Rak prostaty- badanie PSA – **39,00 PLN**

Rak płuc - Porada lekarza chorób płuc i gruźlicy – **47,20 PLN**

RTG klatki piersiowej – 25,00 PLN, z opisem **30,00 PLN**

Tomografia Komputerowa Klatki piersiowej (w tym HRCT) – **270,00 PLN**

Tomografia Komputerowa Klatki piersiowej – wolumetria – **350,00 PLN**

Tomografia Komputerowa Perfuzja płuc – **340,00 PLN**

Rak jelita grubego: kolonoskopia – **290,00 PLN**

USG piersi, jąder – **60,00 PLN**

USG Jamy brzusznej – **60,00 PLN**

badanie mammograficzne: 2 x 2 zdjęcia mammograficzne wraz z opisem - **100,00 PLN**

porada lekarska obejmująca: badanie fizykalne, skierowanie na niezbędne badania w ramach realizacji programu, ocenę wyników przeprowadzonych badań i postawienie rozpoznania; średnio **40,00 PLN**

biopsja cienkoigłowa lub biopsja gruboigłowa; cienkoigłowa pod kontrola USG **180,00 PLN**, grubo igłowa pod kontrolą USG **300,00 PLN**

badanie cytologiczne - **15,00 PLN**

badanie kolposkopowe z biopsją **180,00 PLN** z pobraniem celowanych wycinków z tarczy szyjki macicy oraz wyłyżeczkowaniem kanału szyjki i ewentualnie jamy macicy **500,00 PLN**

PROGRAMY ZDROWOTNE

Programy zdrowotne w zakresie układu krążenia

Łączny koszt: 690,00 PLN

Programy profilaktyczne obejmowały by edukację, rekrutacje do programu, objęcie leczeniem
Badane ostrego zespołu wieńcowego obejmuje wywiad przeprowadzony przez lekarza , badanie fizykalne

markery biochemiczne : pojedyncze 15,00 – **60,00 PLN**, wszystkie 3,00 – **90,00 PLN**,

EKG - z opisem **20,00 PLN**

USG naczyń (kolor Doppler) – **100,00 PLN**

ECHO Serca – **100,00 PLN**

ECHO serca + wizyta lekarza – **170,00 PLN**

Diagnoza chorób naczyniowych (wizyta lekarska)– **80,00 – 150,00 PLN**

Programy zdrowotne w zakresie nowotworów

Łączny koszt: 1 076,20 PLN

Program zdrowotny obejmuje rekrutację, badania, objęcie leczeniem.

Rak prostaty- badanie PSA – **39,00 PLN**

Rak płuc - Porada lekarza chorób płuc i gruźlicy – **47,20 PLN**

RTG klatki piersiowej – 25,00 PLN, z opisem **30,00 PLN**

Tomografia Komputerowa Klatki piersiowej (w tym HRCT) – **270,00 PLN**

Tomografia Komputerowa Klatki piersiowej – wolumetria – **350,00 PLN**

Tomografia Komputerowa Perfuzja płuc – **340,00 PLN**

Wyliczenia:

1. Łączny koszt zabiegów profilaktycznych: 2 801,20 PLN + 40% (koszty: zarządzania + informacyjno – promocyjne + rekrutacja)

Do wyliczeń przyjmujemy koszt: **3 921,68 PLN** (przyjęty koszt wynika z uwzględnienia wydatów związanych z zarządzaniem, działaniami informacyjno – promocyjnymi oraz rekrutacją w ramach projektu)

2. Łączny koszt zabiegów w ramach programów zdrowotnych: 1 076,20 PLN + 40% (koszty: zarządzania + informacyjno – promocyjne + rekrutacja)

Do wyliczeń przyjmujemy koszt: **1 506,68 PLN** (przyjęty koszt wynika z uwzględnienia wydatów związanych z zarządzaniem, działaniami informacyjno – promocyjnymi oraz rekrutacją w ramach projektu oraz niedoszacownia poszczególnych wydatków wchodzących w skład programów zdrowotnych)

Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

Dla programów opracowanych na poziomie krajowym przyjęto koszt 1 506,68 PLN, który po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi **1 598,76 PLN.**

Dla programów regionalnych przyjęto koszt 3 921,68 PLN, który po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi **4 161,34 PLN.**

Program regionalny

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz projektów złożonych w odpowiedzi na konkurs RPLU.10.03.00-IZ.00-06-001/19.
W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – 63 463.
Następnie, przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 8 964.
Ponadto, uwzględniono wartości wskaźników pochodzących ze złożonych wniosków o dofinansowanie na konkurs RPLU.10.03.00-IZ.00-06-001/19. Przyjęto ryzyko nieosiągnięcia wartości wskaźnika na poziomie 18% (jest to równowartość wskaźnika w projekcie obejmującym wsparciem największa liczbę osób złożonym w odpowiedzi na konkurs) - 43 500.
63 463+ 8 964 + 43 500 = 115 927

Alokacja na PI 8vi wynosi 21 938 590,59 Euro

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów oraz prognozą rozłożenia wydatków w okresie 2014-2020, do obliczenia alokacji przyjęto kurs EUR 3,55 zł oraz prognozę inflacji na lata 2014-2020, która po zastosowaniu ważenia wyniosła 113,8%

68 394 599,98 PLN

Wskaźnik finansowy dla Ram Wykonania został wyliczony w oparciu o metodologię przedstawioną w *Szablonie Programu Operacyjnego 2014-2020 w Polsce z komentarzem* dla 100% alokacji na Oś Priorytetową z uwzględnieniem zmiany wartości pośredniej wskaźników oraz realokacji środków.

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Dokonując wyliczeń w zakresie wartości wskaźników produktu włączonych do ram wykonania przyjęto założenia dotyczące szacowania wartości docelowej w odniesieniu do wskaźników produktu na rok 2023. Natomiast dokonując obliczeń w zakresie szacowania wartości docelowych wskaźników na rok 2023 przyjęto, iż 56% alokacji w ramach priorytetu inwestycyjnego 8v zostanie przeznaczonych na realizację wskaźnika *Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek)* oraz 100% alokacji w ramach priorytetu inwestycyjnego 8vi na realizację wskaźnika *Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS.*

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Zgodnie z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.v realizowany będzie szeroki katalog działań na rzecz podnoszenia adaptacyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza sektora MŚP i ich pracowników. W ramach priorytetu inwestycyjnego działania będą skoncentrowane na wspieraniu rozwoju kompetencji/kwalifikacji pracowników zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami przedsiębiorców. Ponadto w ramach przedmiotowego priorytetu realizowane będzie wsparcie typu outplacement na rzecz pracodawców i ich pracowników, którzy przechodzą procesy adaptacyjne i modernizacyjne. Realizacja działań w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego ma na celu poprawę kondycji przedsiębiorstw oraz przystosowanie pracodawców i pracowników do koniecznych zmian związanych z globalnymi trendami np. upowszechnianiem nowoczesnych technologii, starzeniem się społeczeństwa i innymi kwestiami demograficznymi.

Wskaźnik *Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek)* został wybrany do ram wykonania w celu określenia postępu realizacji zaplanowanych interwencji w ramach PI 8v.

Jednym z kluczowych problemów rynku pracy jest postępujące ograniczenie zasobów pracy spowodowane m.in. starzeniem się społeczeństwa i zbyt wczesnym wychodzeniem z rynku pracy. W ramach interwencji EFS realizowane będą programy zdrowotne w zakresie profilaktyki, jak i rehabilitacji medycznej.

Ponadto w ramach priorytetu będą opracowane i wdrożone programy ukierunkowane na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy (w tym działania szkoleniowe). Realizowane będą przekwalifikowania pracowników długotrwale pracujących w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie, przygotowujące ich do kontynuowania pracy na innych stanowiskach o mniejszym obciążeniu dla zdrowia. Działania w ramach priorytetu obejmują również realizację programów zdrowotnych z uwzględnieniem rehabilitacji medycznej.

Wskaźnik *Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS* został wybrany do ram wykonania w celu określenia postępu realizacji zaplanowanych interwencji w ramach PI 8vi.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

Zarówno w odniesieniu do wskaźnika *Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek),* jak i wskaźnika *Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS* zastosowane zostaną odpowiednie kryteria wyboru projektów, które wpłyną na realizację celów pośrednich i końcowych. Również harmonogram ogłaszania konkursów uwzględni realizację ww. wskaźników.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość pośrednich oraz końcowych wskaźników *Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek)* oraz *Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS:*

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8v i 8vi w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych np. rejestr usług rozwojowych, realizacja programów zdrowotnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośrednich i końcowych ww. wskaźników może stanowić wprowadzenie wymogu wkładu własnego w ramach każdego projektu, które wpływa na ograniczenie aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania.

Oś priorytetowa 11 Włączenie społeczne

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy (2023)[22]			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[23]
							M	K	O	M	K	O		
11	Wskaźnik produktu	9.8.2	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	5 485	-	-	21 260	System informatyczny SL 2014	
11	Wskaźnik produktu	9.8.3	Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	292	-	-	1264	System informatyczny SL 2014	
11	Wskaźnik postępu finansowego	9.8.4	Kwota wydatków certyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	24 435 858			185 733 322 ~~182 616 879~~			System informatyczny SL 2014	Wartość pośrednia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r. odnosi się do planowanego poziomu całkowitej kwoty wydatków kwalifikowanych.

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów

[22] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[23] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Podczas szacowania wartości docelowych wskaźników produktu wykorzystano m.in. doświadczenie z wdrażania oraz monitorowania PO KL 2007-2013 w zakresie: harmonogramów ogłaszania konkursów, specyfiki grupy docelowej. Ponadto uwzględniono wnioski z badań ewaluacyjnych zrealizowanych na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego oraz innych instytucji.

Opracowując RPO WL opierano się na danych za rok 2012. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym w województwie lubelskim wynosił wtedy 22,9%. Od tamtej pory sytuacja uległa zmianie tj. wartość wskaźnika ciągle spadała i w 2016 r. wynosiła 18,5%. Sytuacja wygląda podobnie w przypadku wskaźnika minimum egzystencji – spadek z 8,5% w 2012 r. do 7,8% w roku 2016. Podsumowując, sytuacja społeczno-ekonomiczna w regionie poprawiła się, a ubóstwo spadło. Grupa objęta wsparciem jest przez to inna, trudniejsza, co wydłuża proces rekrutacji do projektów, dlatego wskaźnik pośredni do ram wykonania – zarówno finansowy jak i rzeczowy - na 2018 rok został zaktualizowany, jednak wskaźnik końcowy zostanie zrealizowany na pierwotnie zakładanym poziomie.

Szacując wartości wskaźników przy procesie opracowywania RPO WL 2014-2020 bazowano głównie na założeniach Umowy Partnerstwa, nie obowiązywały szczegółowe Wytyczne obszarowe, które obecnie nakładają na Wnioskodawców szereg ograniczeń, co do form wsparcia i grup docelowych, a które należy stosować w odniesieniu do PI 9i, co nie pozostaje bez znaczenia w przypadku szacowania wartości docelowych wskaźników.

Aktualizując **wartość pośrednią** wskaźnika dokonano analizy wdrażania programu w zakresie Działania 11.1 w kontekście możliwości osiągnięcia zaproponowanej wartości wskaźnika określonego dla roku 2018. Wzięto pod uwagę również fakt, iż wskaźnik ten jest wskaźnikiem kluczowym, a więc monitorowanym na podstawie wniosków beneficjenta o płatność. Zatem uwzględniono moment pomiaru wskaźnika. Jednocześnie wzięto pod uwagę fakt, iż projekty składane w odpowiedzi na konkurs są wieloletnie i realizowane cyklicznie, zatem rekrutacja jest prowadzona również w kilku etapach (latach). Dodatkowo uwzględniono zgłaszane przez beneficjentów problemy z rekrutacją potencjalnych uczestników/uczestniczek projektów oraz liczne rezygnacje z udziału w projektach, co powoduje wydłużanie etapu rekrutacji do czasu osiągnięcia wymaganego poziomu pozyskania uczestników/uczestniczek projektów. Wzięto jednocześnie pod uwagę, iż w obecnej perspektywie finansowej, projekty w Działaniu 11.1 skierowane są często do grupy 20-50 osobowej, i liczby podpisanych umów nie można odnosić do wartości docelowej wskaźnika.

Zakładane wartości wydają się być realne do osiągnięcia i zostały oszacowane na podstawie dotychczas podpisanych umów o dofinansowanie i założonych w nich wartości wskaźników zgodnie z poniższą metodologią.

Do analizy przyjęto umowy podpisane do końca 2017 r. oraz umowy planowane do podpisania w wyniku, planowanego na luty 2018 r., rozstrzygnięcia jednego z konkursów ogłoszonych w 2017 r. i danych zawartych we wnioskach o dofinansowanie.

Analizy dotychczas podpisanych umów dokonano dzieląc je na kilka grup.

W pierwszej kolejności wzięto pod uwagę umowy, których realizacja rozpoczęła się w 2016 i 2017 r. a zakończył się do końca września 2018 r., a założoną w umowach docelową wartość wskaźnika przyjęto w 100%.

Kolejne grupy umów stanowiły umowy, których realizacja rozpoczęła się w 2016 r. i 2017 r. i zakończy się w IV kwartale 2018 r. oraz których realizacja rozpocznie się w I połowie 2018 r. i zakończy do stycznia 2019 r. Szacując wartość wskaźnika możliwą do osiągnięcia dokonano analizy zapisów wniosku o dofinansowanie w zakresie harmonogramu i okresu realizacji projektu i stwierdzono, iż można przyjąć, iż założone w umowach wskaźniki mogą zostać wykazane we wnioskach o płatność do końca 2018 r.

Ostatnie dwie grupy umów stanowią umowy , których realizacja rozpoczęła się w 2016 i 2017 oraz te, które rozpoczną się w 2018 r, a których realizacja zakończy się po 2018 r. Z uwagi na fakt, iż umowy z tych dwu grup są umowami wieloletnimi (trwającymi nawet do 2021 r.) szacując wartości realne do osiągnięcia w tej grupie umów, przeanalizowano zapisy wniosków o dofinansowanie, terminy realizacji konkretnych zadań, cykliczność

realizacji projektów oraz terminy rozpoczęcia realizacji kolejnych cykli projektu. W wyniku tej analizy stwierdzono ograniczoną możliwość realizacji, do końca 2018 r., całości założonych we wnioskach wskaźników.

Dokonano również analizy stanu realizacji konkursów ogłoszonych w 2017 r. Do szacowania wartości pośredniej wskaźnika do ram wykonania przyjęto jeden z konkursów, którego rozstrzygnięcie planowane jest na I kwartał 2018 r., a prognozowany termin rozpoczęcia realizacji projektów na II połowę 2018 r. Wartość wskaźnika w ramach konkursu obliczono dzieląc alokację możliwą do zakontraktowania zgodnie z rozstrzygnięciem konkursu przez koszt jednostkowy opisany w Metodologii szacowania wartości docelowych wskaźników. Przyjęto również założenia dotyczące postępu realizacji projektów (na podstawie dotychczas realizowanych) i założono, iż możliwy do osiągnięcia wskaźnik to 10% wartości docelowej. Jednocześnie uwzględniając ryzyko wystąpienia problemów w trakcie realizacji projektów, zdecydowano się obniżyć wskaźnik o dodatkowe 10%.

Jednocześnie dokonując szacowania wartości pośredniej wskaźnika wzięto pod uwagę tempo wdrażania Działania 11.1 w kontekście innych wdrażanych w ramach RPO WL Osi Priorytetowych czy też innych Programów. W okresie poprzedzającym okres renegocjacji, oprócz Działania 11.1 (PI 9i) wdrażano również Działanie 9.1 (PI 8i) oraz program PO WER (PI 8ii), które to działania cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem Wnioskodawców z uwagi na fakt, iż grupa docelowa obejmowana wsparciem w tych Priorytetach była grupą stosunkowo „łatwiejszą" do rekrutacji i do objęcia wsparciem. Nie bez znaczenia jest również ograniczona liczba Wnioskodawców, którzy realizować mogli projekty w zakresie EFS, a zwłaszcza ich potencjał finansowy, który pozwalałby na zabezpieczenie właściwej realizacji projektów. Analizując konkursy ogłoszone w Działaniu 11.1 w roku 2017 zaobserwowano znaczący wzrost aktywności Wnioskodawców i zmniejszenie ryzyka niezakontraktowania alokacji proponowanej na poszczególne konkursy. Warto również podkreślić fakt, iż 30 mln euro, które w ramach renegocjacji zostaną przesunięte na realizacje innych działań w Programie pochodziły z alokacji przeznaczonej na Działanie 11.1, więc nie jest możliwe zmniejszenie wskaźnika rzeczowego o wartość procentową zmniejszenia alokacji na oś. Zatem, biorąc pod uwagę cykl życia projektu oraz fakt, iż realizacja wskaźnika finansowego nie zawsze jest powiązana proporcjonalnie z realizacją wskaźnika rzeczowego ustalono wartość pośrednią wskaźnika na ww. poziomie.

Dokonując przeglądu realizacji Programu i analizując sytuację społeczno–gospodarczą w regionie zdecydowano o konieczności dokonania realokacji środków pomiędzy Osiami Programu. Szacując **wartość docelową** wskaźnika dla Osi 11 uwzględniono realokacje środków w wysokości 30 mln euro wkładu UE z Działania 11.1 do innych Działań w ramach Programu. Kwota realokacji, o której mowa powyżej, stanowi niecałe 27% kwoty środków na Działanie 11.1 (PI 9i), zatem wartość docelową wskaźnika określoną pierwotnie dla Działania 11.1 w Programie zmniejszono proporcjonalnie o ok. 27%. Nowa wartość docelowa wskaźnika dla Działania 11.1 (PI 9i) wynosi 19 725 osób.

Odnośnie Działania 11.3 IZ RPO, obniżając wartość pośrednią wskaźnika *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie* dokonano analizy realizowanych projektów, jak również przeprowadzono rozmowy telefoniczne z koordynatorami przedmiotowych projektów w celu ustalenia liczby osób, którą będą w stanie objąć wsparciem i rozliczyć we wnioskach o płatność do końca 2018 roku. Ze wspomnianych rozmów wynika, iż w analizowanym okresie wsparciem zostanie objętych 435 osób i tym samym osoby te zostaną wykazane w ramach przedmiotowego wskaźnika we wnioskach o płatność. IZ DW EFS opierał się przede wszystkim na deklaracjach koordynatorów, gdyż to oni wiedzą najlepiej co dzieje się w projekcie i co są w stanie zrealizować. Jednocześnie uwzględniając ryzyko wystąpienia problemów w trakcie realizacji projektów, zdecydowano się obniżyć wskaźnik o dodatkowe 10%, tj. do wartości 391 osób.

Zgodnie z danymi wskazanymi w *Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* według stanu na koniec czerwca 2014 roku w ramach Priorytetu VII PO KL 10 924 klientów instytucji pomocy społecznej zakończył udział w projektach dotyczących aktywnej integracji. Jednak nie można przyjąć podobnych proporcji w odniesieniu PI 9.i i 9.v w ramach RRO 2014-2020, ponieważ grupy uczestników nie będą tożsame. Pomimo, iż udział klientów w roku 2011 w odniesieniu do liczby klientów z 30 czerwca 2014 r. (27 219) wynosi 40,1%. Dodatkowo proponowana wartość pośrednia na rok 2018 uwzględnia harmonogram zaplanowanych konkursów oraz charakter wsparcia oferowanego w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego.

W Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 określono wartość docelową oraz pośrednią dla wskaźnika produktu *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie* w ramach priorytetu inwestycyjnego 9.i i 9.v.

OPIS PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ I CZYNNIKÓW, JAKIE MIAŁY WPŁYW NA WARTOŚĆ DOCELOWĄ

1. dane historyczne

- *Typ beneficjenta* – Poddziałanie 7.1.1 i 7.1.2 PO KL – podmioty publiczne, Poddziałania 7.2.1 i 7.2.2 PO KL – głównie podmioty komercyjne
- *Rodzaj instrumentu / forma wsparcia*: szkolenia, kontrakt socjalny, program aktywizacji lokalnej
- *Poziom danych:* dane regionalne
- *Wielkość próby:* Poddziałanie 7.1.1 PO KL - 208 projektów (umowy ramowe), Poddziałanie 7.1.2 PO KL – 24 projekty (umowy ramowe), Poddziałanie 7.2.1 PO KL - 90 projektów, Poddziałanie 7.2.2 PO KL - 35 projektów
- *Przeciętna wartość projektów:* Poddziałanie 7.1.1 PO KL - 678 534,00 PLN, Poddziałanie 7.1.2 PO KL - 4 960 591 PLN (umowy ramowe), Poddziałanie 7.2.1 PO KL - 661 842 PLN, Poddziałanie 7.2.2 PO KL - 661 385 PLN

2. sytuacja i trendy społeczno-gospodarcze/inne uwarunkowania

W końcu czerwca 2014 r. w urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowanych było 118 755 bezrobotnych. W stosunku do czerwca 2013 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 7,6%.

W województwie lubelskim rynek pracy charakteryzuje niekorzystna struktura bezrobocia m.in. wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych.

Długotrwale bezrobotni to osoby pozostające w ewidencji bezrobotnych łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat. Na koniec czerwca 2014 r. w województwie 75 009 osób pozostawało w ewidencji urzędów pracy długotrwale, stanowiły one 63,2% ogółu populacji.

Zgodnie z danymi wskazanymi w *Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* według stanu na koniec czerwca 2014 roku w ramach Priorytetu VII PO KL – 9 489 osób długotrwale bezrobotnych rozpoczęło udział w projektach, co stanowi 15,2% ogółu osób (62 452).

Zgodnie z danymi przekazanymi przez ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie w roku 2013 jednostki udzieliły pomocy i wsparcia ogółem 162 725 osobom, tj. o ponad 7 tysięcy więcej niż w roku poprzednim, prognozy na rok następny wskazują dalszy wzrost liczby osób korzystających z pomocy. Podobnie jak w latach ubiegłych w roku 2013 głównymi powodami przyznania pomocy i wsparcia są ubóstwo (45 039 rodzin liczących 136 765 osób) i bezrobocie (38 118 rodzin liczących 120 790 osób).

Lubelskie jest regionem, który charakteryzuje się najwyższym poziomem zagrożenia ubóstwem relatywnym w Polsce (w 2012 r. wynosił on 22,9%, podczas gdy w kraju 16,3%). Do grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym należą m.in. osoby niepełnosprawne, stanowiące 14,3% ludności województwa lubelskiego (kraj 12,2%)[24]. W I kwartale 2012 roku współczynnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych (wg BAEL) w województwie lubelskim wyniósł 15,6% (kraj 17,3%), a wskaźnik zatrudnienia wynosił 13,7% (kraj 14,7%). Z uwagi na zachodzące procesy demograficzne wyzwaniem dla regionu w obszarze włączenia społecznego jest też wsparcie na rzecz osób starszych (w szczególności kobiet, które w tej grupie wiekowej stanowią zdecydowaną większość).

Osoby zaliczone do grupy zagrożonych wykluczeniem społecznym wymagają kompleksowego wsparcia i stworzenia niezbędnych warunków do integracji ze społeczeństwem.

[24]zadeklarowało ograniczenie zdolności do wykonywania zwykłych czynności podstawowych dla swojego wieku (niepełnosprawność biologiczna) i/lub posiadało ważne orzeczenie kwalifikujące je do zaliczenia do zbiorowości osób niepełnosprawnych

Zgodnie z danymi wskazanymi w *Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* według stanu na koniec czerwca 2014 roku:

- 10 414 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym otrzymało wsparcie;

- 27 219 klientów instytucji pomocy społecznej zakończyło udział w projektach dotyczących aktywnej integracji;

- 23 872 klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów.

Bezrobotni (w tym długotrwale bezrobotni, na podstawie zliczacza):

W Poddziałaniu 7.1.1 PO KL w projektach trwających koszt na osobę, która ukończyła wsparcie wyniósł **9 427 PLN** (8 140 PLN na rozpoczynających). Na 1 098 bezrobotnych, którzy rozpoczęli wsparcie przypada 513 długotrwale bezrobotnych. Udział przerwały 4 osoby tj. 0,36 % osób które rozpoczęły udział.

W Poddziałaniu 7.1.2 PO KL w projektach trwających koszt na osobę, która ukończyła wsparcie wyniósł **7 147 PLN**. Na 3 956 bezrobotnych, którzy rozpoczęli wsparcie przypada 1 497 długotrwale bezrobotnych. W projektach z Poddziałania 7.1.2 PO KL zaobserwować można duży współczynnik osób powracających (na 13 388 osób, które rozpoczęły 14 353 zakończyło). Przerwały 182 osoby tj. 1,36 % osób, które rozpoczęły udział. W projektach z Poddziałania 7.1.2 PO KL uczestnikami byli również nieaktywni zawodowo oraz zatrudnieni.

W Poddziałaniu 7.2.1 PO KL w projektach zakończonych koszt na osobę wyniósł średnio **8 789 PLN**. Na 2 866 bezrobotnych, którzy byli objęci wsparciem przypadało 1 576 długotrwale bezrobotnych (w projektach tych uczestnikami były również osoby nieaktywne zawodowo – 2 130). Udział przerwało 318 osób tj. 6,37 % osób, które rozpoczęły udział.

W projektach zakończonych z Poddziałania 7.2.1 oraz 7.2.2 PO KL realizujących wskaźnik *„Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zakończyły udział w projekcie*" średni koszt na osobę wyniósł **5 420 PLN**, 1,82 % osób przerwało udział w projekcie.

3. <u>sposób szacowania wartości wskaźnika</u>

<u>Priorytet inwestycyjny 9i</u>

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do następujących wariantów kosztów związanych z programami aktywizacyjnymi, integracyjnymi realizowanymi w ramach:

Poddziałania 7.1.1 PO KL – (projekty niezakończone) **9 427 PLN**

Poddziałania 7.1.2 PO KL – (projekty niezakończone) **7 147 PLN**

Poddziałanie 7.2.1 i 7.2.2 PO KL **5 420 PLN**

Ponadto założono, iż osoba otrzyma również wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej tj.

- uśredniony koszt na osobę dot. świadczenia z tytułu aktywizacji zawodowej (dane ROPS za 2013 r.)

Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

Przyjmujemy koszt 14 345,50 PLN

Koszt jednostkowy 14 345,50 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi **15 222,18 PLN**

Wyliczenia:

411 279 466,39 PLN / 15 222,18 PLN = 27 018 osób

Wartość docelowa: 27 018 osób

Alokacja na PI 9.i wynosi 131 924 057,65Euro

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów oraz prognozą rozłożenia wydatków w okresie 2014-2020, do obliczenia alokacji przyjęto kurs EUR 3,55 zł oraz prognozę inflacji na lata 2014-2020, która po zastosowaniu ważenia wyniosła 113,8%

411 279 466,39 PLN

Priorytet inwestycyjny 9v

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do następujących wariantów kosztów:

4. KSI - Staż/subsydia w Poddziałaniu 6.1.1 (ze szkoleniami) od 3 917 do 40 273 PLN średnio na osobę (uczestnika projektu): **10 450 PLN**
5. Staż + szkolenia
   988,40 PLN (stawka MPiPS 1 września 2013) + 30% pochodne = 1 284,92 PLN

   6 m-cy x 1 284,92 PLN = 7 709,52 PLN

   dojazdy (150,00 PLN/m-c) - 6 m-cy x 150,00 PLN = 900,00 PLN

   badania – 100,00 PLN

   łącznie wartośc stażu = 8 709,52 PLN

Staż (6 m-cy) 9 000,00 PLN + szkolenie 7 743 PLN = **16 743 PLN**

6. Prace interwencyjne + szkolenie
   1 600,00 PLN (stawka MPiPS 1 września 2013)

   1 600,00 PLM + 30% = 2 080,00 PLN

   12 m-cy x 2 080,00 PLN = 24 960,00 PLN

Prace interwencyjne (12 m-cy) 24 960,00 PLN + 7 743 PLN = **32 703,00 PLN**

Przyjmujemy koszt 19 965,33 PLN

Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

Koszt jednostkowy 19 965,33 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi **21 185,45 PLN**

I. 40% alokacji przeznaczonej na osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

24 261 834,51 PLN / 21 185,45 PLN = **1 145 osób**

II. 60% na podmioty ekonomii społecznej

36 288 751,79 PLN

W ramach alokacji założono utworzenie 60 spółdzielni socjalnych zgodnie z *Wieloletnim regionalnym planem działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie lubelskim na lata 2013-2020.*

Przyjęto założenie, iż powstanie 60 spółdzielni socjalnych, natomiast każda spółdzielnia będzie posiadać 5 udziałowców.

Koszt utworzenia spółdzielni socjalnej:

Dotacje + szkolenia

Wartość dotacji – 24 000,00 PLN (6x przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto 3 943 PLN czerwiec 2014 r.)

Wsparcie pomostowe – 1 700,00 PLN x 6 m-cy = 10 200,00 PLN

Doradztwo, szkolenie, mentoring – 3 000,00 PLN

Dotacje + szkolenie – 44 400,00 PLN + 3 000,00 PLN = **47 400,00 PLN**

Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

Koszt jednostkowy 47 400 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi **50 296,71 PLN**

5 udziałowców x 60 SS x 50 296,71 PLN = 15 089 013 PLN

W ramach powstających spółdzielni spocjalnych 300 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem zostanie objętych wsparciem. Zakładając wariant, iż niektóre z osób nie ukończą udziału w projektach założono dodatkowo 30% uczestników. W związku z powyższym wsparcie uzyska **390 osób**.

Łącznie 1 145 osób + 390 osób = **1 535 osób**

Proporcje podziału środków:

Alokacja na PI 9v wynosi 21 938 589,41 Euro

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów oraz prognozą rozłożenia wydatków w okresie 2014-2020, do obliczenia alokacji przyjęto kurs EUR 3,55 zł oraz prognozę inflacji na lata 2014-2020, która po zastosowaniu ważenia wyniosła 113,8%

40% osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym tj. 24 261 834,51 PLN (pomniejszone o 3 096 000 PLN na działaność ROPS i Obserwatorium Integracji Terytorialnej)

60% podmioty ekonomii społecznej tj. 36 288 751,79 PLN (pomniejszone o 4 644 000 PLN na działaność ROPS i Obserwatorium Integracji Terytorialnej)

Na realizację wskaźnika przeznaczono 40% + 41,58% z alokacji przeznaczonej na podmioty ekonomii społecznej.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz projektów złożonych w odpowiedzi na nabór RPLU.11.03.00-IZ.00-06-001/18.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – **334.**

Następnie przyjęto 97,5% (założono 2,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – **410.**

Ponadto, uwzględniono 95% wartość wskaźników pochodzących z projektów w trakcie procesu negocjacji - **520**;

334 + 410 + 520 = **1 264**

W odniesieniu do wartości wskaźnika ***Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem*** w ramach priorytetu inwestycyjnego 9v, który został włączony do ram wykonania zastosowano następujący sposób wyliczeń:

653 podmioty wartość docelowa wskaźnika (2023) na 10 lat

653 / 9 lat = 73 podmioty

73 podmioty x 4 lata = 292 podmioty

OPIS PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ I CZYNNIKÓW, JAKIE MIAŁY WPŁYW NA WARTOŚĆ DOCELOWĄ

1. dane historyczne

- *Typ beneficjenta* – Poddziałanie 7.2.2 PO KL głównie podmioty komercyjne
- *Rodzaj instrumentu / forma wsparcia*: szkolenia, doradztwo
- *Poziom danych:* dane regionalne
- *Wielkość próby:* Poddziałanie 7.2.2 PO KL – 37 projektów
- *Przeciętna wartość projektów:* Poddziałanie 7.2.2 PO KL - 646 312,00 PLN

2. sytuacja i trendy społeczno-gospodarcze/inne uwarunkowania

Na podstawie danych wskazanych w *Wieloletnim regionalnym planie działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie lubelskim* (Lublin 2013) w województwie lubelskim funkcjonują ogółem 3 893 podmioty ekonomii społecznej, z czego 3 754 to organizacje pozarządowe, a 139 to pozostałe podmioty ekonomii społecznej (3 centra integracji społecznej, 18 klubów integracji społecznej, 5 Zakładów Aktywności Zawodowej, 40 spółdzielni socjalnych, 3 przedsiębiorstwa społeczne, 58 warsztatów terapii zajęciowej, 12 spółdzielni inwalidów i niewidomych). Podmioty te cechuje nietrwałość, niestabilność funkcjonowania oraz nierównomierne rozmieszczenie, aczkolwiek mogą stać się alternatywą dla zakładania działalności gospodarczej na ogólnych zasadach oraz tworzenia nowych miejsc pracy dla osób w trudnej sytuacji na rynku pracy.

Partnerstwa są nieodłącznym elementem rozwoju ekonomii społecznej. W województwie lubelskim współpraca większości PES z samorządami w zakresie rozwijania ES w społecznościach lokalnych jest słabo rozwinięta. W opinii PES władze publiczne oraz instytucje samorządowe wykazują niską wiedzę i wrażliwość na kwestie ekonomii społecznej, nie wykorzystują instrumentów, które mogą wspomóc rozwój PES, np. nie stosują klauzul społecznych w zamówieniach publicznych.

Wnioski z badania ewaluacyjnego pn. *Ocena wsparcia w obszarze ekonomii społecznej udzielonego ze środków EFS w ramach PO KL* zrealizowanego na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju przez Coffey International Development:

Dla PES najbardziej użytecznym do potrzeb rodzajem wsparcia okazały się dotacje – spośród tych PES, które je otrzymały, aż 73% wskazuje ten typ wsparcia jako najbardziej im potrzebny. Także ci, którzy nie mieli dostępu do bezzwrotnych instrumentów finansowych, zgłaszali potrzebę w tym zakresie. Interwencja wykluczyła organizacje pozarządowe z możliwości skorzystania ze wsparcia finansowego, przez co miały one mniejsze możliwości ekonomizować się.

Szkolenia stanowiły najbardziej potrzebną formę wsparcia dla 40% podmiotów ekonomii społecznej. Podmioty integracyjne potrzebowały ich znacznie rzadziej – tylko 20% przedstawicieli tych podmiotów uznało je za najpotrzebniejsze. Ci, którzy faktycznie skorzystali ze szkoleń, częściej uznawali tę formę za najbardziej pożądaną.

Zgodnie z wypowiedziami badanych (zarówno OWES, PES, jak i ekspertów) zbyt dużo miejsca poświęca się na ogólne szkolenia, które kierowane są do szerokiej grupy zróżnicowanych odbiorców, przez co nie odpowiadają one na konkretne problemy uczestników i nie przyczyniają się do osiągania rezultatów. Na przykład szkolenia na temat prowadzenia działalności gospodarczej, kierowane zarówno do organizacji pozarządowych, jak i spółdzielni socjalnych, oceniane są jako zbyt mało konkretne i użyteczne jedynie na wstępnym etapie zakładania działalności.

Doradztwo zdecydowanie rzadziej było wskazywane jako najpotrzebniejsza forma wsparcia (18% podmiotów integracyjnych i 23% pozostałych). Jednak ci, którzy z niego skorzystali, znacznie częściej wskazywali je jako użyteczne.

Zgodnie z danymi wskazanymi w *Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* według stanu na koniec czerwca 2014 roku w ramach Priorytetu VII PO KL:

– 20 podmiotów ekonomii społecznej zostało utworzonych dzięki wsparciu z EFS;
- 835 podmiotów ekonomii społecznej otrzymało wsparcie z EFS za pośrednictwem instytucji wspierających ekonomię społeczną.

Według stanu na 30 czerwca 2014 roku w ramach Poddziałania 7.2.2. PO KL powstało 20 podmiotów ekonomii społecznej utworzonych dzięki wsparciu z EFS w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013. Dodatkowo w ramach Działania 6.2 PO KL powstała 1 spółdzielnia socjalna.

W ramach Poddziałania 7.2.2 PO KL *Liczba podmiotów ekonomii społecznej, które otrzymały wsparcie z EFS za pośrednictwem instytucji wspierających ekonomię społeczną* średni koszt przypadający na 1 instytucję w projektach zakończonych wyniósł: 24 000 zł.

3. <u>sposób szacowania wartości wskaźnika</u>

Uśredniony koszt związanych z utworzeniem spółdzielni spcjalnej i zatrudnieniem osób w ramach istniejących podmiotów ekonomii społecznej wynosi 33 682,67 PLN.

Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

Koszt jednostkowy 33 682,67 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi **35 741,08 PLN**

21 199 738,79 PLN (alokacja pomniejszona o koszt utworzenia 60 SS) / 35 741,08 PLN = **593 podmioty**

15 089 013 PLN alokacja, która wpłynie na utworzenie **60 SS** tj. podmiotów ekonomii społecznej

Wartość docelowa: 653 podmioty

Alokacja na PI 9.v wynosi 21 938 589,41 Euro

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów oraz prognozą rozłożenia wydatków w okresie 2014-2020, do obliczenia alokacji przyjęto kurs EUR 3,55 zł oraz prognozę inflacji na lata 2014-2020, która po zastosowaniu ważenia wyniosła 113,8%

40% osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym tj. 24 261 834,51 PLN (pomniejszone o 3 096 000 PLN na działaność ROPS i Obserwatorium Integracji Terytorialnej)

60% podmioty ekonomii społecznej tj. 36 288 751,79 PLN (pomniejszone o 4 644 000 PLN na działaność ROPS i Obserwatorium Integracji Terytorialnej)

Wskaźnik finansowy dla Ram Wykonania został wyliczony w oparciu o metodologię przedstawioną w *Szablonie Programu Operacyjnego 2014-2020 w Polsce z komentarzem* dla 100% alokacji na Oś Priorytetową z uwzględnieniem zmiany wartości pośredniej wskaźników.

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Dokonując wyliczeń w zakresie wartości wskaźników produktu włączonych do ram wykonania przyjęto założenia dotyczące szacowania wartości docelowej w odniesieniu do wskaźników produktu na rok 2023. Natomiast dokonując obliczeń w zakresie szacowania wartości docelowych wskaźników na rok 2023 przyjęto, iż 100% alokacji w ramach priorytetu inwestycyjnego 9.i zostanie przeznaczonych na realizację wskaźnika *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie* zaś w ramach priorytetu inwestycyjnego 9.v40% alokacji. Natomiast w ramach priorytetu inwestycyjnego 9v 60% alokacji zostanie przeznaczonych na realizacje wskaźnika *Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem.*

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Diagnoza sytuacji województwa lubelskiego ukazuje wiele negatywnych zjawisk, w tym między innymi: najwyższy w kraju wskaźnik zagrożenia ubóstwem, niekorzystna struktura bezrobocia, duża liczba osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej. Zgodnie z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 w ramach priorytetu inwestycyjnego 9i realizowane będą programy na rzecz integracji osób i rodzin wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową.

Wskaźnik *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie* został wybrany do ram wykonania w celu określenia postępu realizacji zaplanowanych interwencji w ramach PI 9i i 9v.

Województwo lubelskie cechuje również relatywnie niski poziom rozwoju, niekorzystna sytuacja społeczno – gospodarcza, w tym niepokojąca skala zagrożenia ubóstwem, przy jednoczesnej słabości sektora przedsiębiorstw. W ramach priorytetu inwestycyjnego 9.v przewidziano rozwój usług wsparcia ekonomii

społecznej w regionie, w tym wsparcie dla utworzenia/funkcjonowania i wzmocnienia potencjału instytucji wspierających ekonomie społeczną.

Wskaźnik *Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem* został wybrany do ram wykonania w celu określenia postępu realizacji zaplanowanych interwencji w ramach PI 9v.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

Zarówno w odniesieniu do wskaźnika *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie,* jak i wskaźnika *Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem* zastosowane zostaną odpowiednie kryteria wyboru projektów, które wpłyną na realizację celów pośrednich i końcowych. Również harmonogram ogłaszania konkursów uwzględni realizację ww. wskaźników.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość pośrednich oraz końcowych wskaźników *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie* oraz *Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem:*

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 9i i 9v w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośrednich i końcowych ww. wskaźników wynika również z wprowadzenia wymogu wkładu własnego w ramach każdego projektu, co wpływa na ograniczenie aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania.

Oś priorytetowa 12 Edukacja, umiejętności i kompetencje

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy (2023)[25]			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[26]
							M	K	O	M	K	O		
12	Wskaźnik produktu	10.13	Liczba dzieci objętych w ramach programu zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	osoba	*EFS*	Słabiej rozwinięte	-	-	780	-	-	5 974	System informatyczny SL 2014	
12	Wskaźnik produktu	10*32	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	osoba	*EFS*	Słabiej rozwinięte	-	-	6828	-	-	16 899	System informatyczny SL 2014	
12	Wskaźnik postępu finansowego	10*33	Kwota wydatków certyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	*EFS*	Słabiej rozwinięte	20 088 756			131 644 397 ~~132 209 583~~			System informatyczny SL 2014	Wartość pośrednia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r. odnosi się do planowanego poziomu całkowitej kwoty wydatków kwalifikowanych

[25] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[26] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Podczas szacowania wartości docelowych wskaźników produktu wykorzystano m.in. doświadczenie z wdrażania oraz monitorowania PO KL 2007-2013 w zakresie: harmonogramów ogłaszania konkursów, specyfiki grupy docelowej. Ponadto uwzględniono wnioski z badań ewaluacyjnych zrealizowanych na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego oraz innych instytucji.

Ze względu na charakter wsparcia i specyfikę grupy docelowej w ramach OP 12 znacząca część projektów (około 20%) ma na tyle niską wartość, że rozliczana jest za pomocą uproszczonych metod tj. kwoty ryczałtowe. Niniejszy sposób rozliczania kosztów powoduje, iż certyfikacja następuje zazwyczaj pod koniec realizacji projektów w momencie osiągnięcia wskaźników rezultatu. Na termin rozliczenia projektów ma również wpływ specyficzny kalendarz roku szkolnego trwający od września do czerwca. Ponadto, współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół zawodowych i ogólnozawodowych w 2015 roku przyjął wartość 44,91% i był wyższy niż w roku poprzednim o 1,57pp. Tendencję wzrostową współczynnika obserwuje się nieprzerwanie od 2007 roku, jednak po raz pierwszy zanotowano tak dynamiczny skok w stosunku rdr. Warto jednak przypomnieć, że wskaźnik ten jest w dalszym ciągu znacznie niższy niż miało to miejsce w 2005 roku (53,5%). W dalszym ciągu szkolnictwo zawodowe nie jest konkurencyjne dla młodych osób kończących szkoły gimnazjalne.

Wskaźnik skolaryzacji w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe pokazuje, że nadal szkoły takie nie są szkołami preferowanymi przez młodzież kończącą wcześniejszy etap kształcenia. To z kolei mogło przyczynić się do niższych niż spodziewane zakładanych wydatków w projektach ze względu na ograniczoną grupę docelową.

Brak konkursów w 2014 r. i ich późne ogłaszanie w drugiej połowie 2015 r. jest skutkiem głównie braku wytycznych horyzontalnych, które zostały zatwierdzone dopiero w czerwcu 2015 r. Kontraktacji środków nie sprzyjały również zmiany w systemie oświaty (najpierw w zakresie wychowania przedszkolnego, następnie w całym systemie), które mogły wpłynąć na zainteresowanie aplikowaniem, zakres złożonych projektów i wartości złożonych wniosków.

Trudności w realizacji zapisów wytycznych horyzontalnych w obszarze edukacji oraz ich duży stopień szczegółowości powoduje rozbieżności interpretacyjne. Oprócz tego dotychczasowy wymóg objęcia wsparciem w PI 10i (Działanie 12.2) wyłącznie szkół osiągających najsłabsze wyniki edukacyjne wykluczał istotną część podmiotów ze wsparcia (w tym podmiotów doświadczonych, które skutecznie aplikowały o wsparcie w ramach perspektywy finansowej 2007-2013), a tym samym negatywnie wpłynął na stopień kontraktacji i wydatkowania środków.

Zmiany wynikające z reformy edukacji (zmiana wieku rozpoczęcia edukacji szkolnej, likwidacja gimnazjów, przekształcenie ZSZ w szkoły branżowe, wydłużenie nauki w LO i T) wpłynęły na realizację wskaźnika finansowego, stąd konieczność obniżenia jego wartości na 2018 rok. Wartość docelowa wskaźnika pozostaje bez zmian.

W odniesieniu do wartości wskaźnika ***Liczba dzieci objętych w ramach programu zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej*** w ramach priorytetu inwestycyjnego 10i, który został włączony do ram wykonania zastosowano następujący sposób wyliczeń:

1 758 dzieci wartość docelowa wskaźnika (2023) na 10 lat

1 758 / 9 lat = 195 dzieci

195 dzieci x 4 lata = 780 dzieci

Zgodnie z danymi wskazanymi w *Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* według stanu na koniec 2011 roku w ramach Priorytetu IX

PO KL wsparciem objęto 7 509 dzieci w wieku 3-5 lat, które uczestniczyły w różnych formach edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich. Jednak nie można przyjąć podobnych proporcji w odniesieniu PI 10.i w ramach RRO 2014-2020, ponieważ udział dzieci w roku 2011 w odniesieniu do dzieci z 30 czerwca 2014 r. (11 445 dzieci) wynosi 65,6%.Dodatkowo proponowana wartość pośrednia na rok 2018 uwzględnia harmonogram zaplanowanych konkursów oraz charakter wsparcia oferowanego w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego.

OPIS PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ I CZYNNIKÓW, JAKIE MIAŁY WPŁYW NA WARTOŚĆ DOCELOWĄ

1. <u>dane historyczne</u>

- *Typ beneficjenta* –Poddziałanie 9.1.1 PO KL - podmioty komercyjne i publiczne
- *Rodzaj instrumentu / forma wsparcia*: tworzenie przedszkoli, wsparcie istniejących przedszkoli
- *Poziom danych:* dane regionalne
- *Wielkość próby:* Poddziałanie 71 projektów
- *Przeciętna wartość projektów:* 701 511,64 PLN

2. <u>sytuacja i trendy społeczno-gospodarcze/inne uwarunkowania</u>

Według analiz Głównego Urzędu Statystycznego od połowy lat 90 systematycznie maleje liczba ludności w Polsce oraz w samym województwie lubelskim. Według „Prognozy ludności na lata 2008 – 2035" tendencja ta będzie się nadal utrzymywała. Przyczyny takiej sytuacji są podobne w skali kraju. Z jednej strony zwiększa się liczba migracji wewnętrznych jak również migracji zagranicznych na pobyt stały. Ponadto zmniejsza się liczba zawieranych małżeństw, wzrasta liczba rozwodów. Niniejsza sytuacja pociąga za sobą stały spadek dzietności. W 2011 roku liczba dzieci przypadających na jedną kobietę w wieku rozrodczym wyniosła 1,31. Współczynnik dzietności gwarantujący prostą zastępowalność pokoleń kształtuje się natomiast według demografów na poziomie 2,10 do 2,15.

Pod wpływem opisanych powyżej czynników zmniejszeniu ulega populacja dzieci 3-5 lat, stale natomiast dzięki wsparciu funduszy unijnych wzrasta liczba placówek wychowania przedszkolnego, a co za tym idzie współczynnik skolaryzacji przedszkolnej. W 2011 roku wyniósł on 64,6%. Odsetek dzieci w wieku 3-4 uczestniczących w edukacji przedszkolnej na terenie województwa lubelskiego wyniósł 43,1% . Niniejszy współczynnik jest bezpośrednio powiązany ze wskaźnikiem urbanizacji. W miastach dostęp do opieki przedszkolnej jest większy niż na obszarach wiejskich.

Według informacji zawartych w *Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020* do istotnych barier w rozwoju wychowania przedszkolnego poza niewystarczającą liczbą miejsc realizacji wychowania przedszkolnego, nierównomierną siecią placówek wychowania przedszkolnego, wzorcami kulturowymi preferującymi wychowanie dziecka w rodzinie oraz brakiem tradycji w korzystaniu z usług w tym zakresie na szerszą skalę należy zaliczyć koszty obciążające częściowo rodziców oraz małą elastyczność usług w tym zakresie[27].

Mniejszy dostęp do przedszkoli na terenach wiejskich zmniejszy szanse mieszkających tam dzieci na osiąganie sukcesów na dalszym etapie edukacji.

Zgodnie z publikacją GUS *Stan i struktura ludności oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2013 r.* na terenie województwa lubelskiego liczba dzieci w wieku 3-4 lata wynosi 45 289. Natomiast liczba dzieci w wieku 5 lat wynosi 23 241.

Według dokumentów strategicznych dla województwa lubelskiego do 2015 r. liczba dzieci w wieku przedszkolnym będzie zwiększać się, by od 2016 r. ponownie, i to dużo szybciej niż na początku lat dwutysięcznych, zmniejszać się[28].

[27] Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 , s. 13
[28] SRWL 2014-2020 s.18

Wnioski z badania ewaluacyjnego pn. *Ocena ośrodków wychowania przedszkolnego, utworzonych lub wspartych ze środków finansowych EFS w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL* zrealizowanego na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego przez Ośrodek Ewaluacji Sp. z o.o.:

- Wsparciem ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL (rozumianym jako utworzenie placówek oraz uatrakcyjnienie oferty) objęto 102 818 dzieci w wieku 3-5 lat.

- W projektach często organizowano zajęcia dodatkowe np. z języka angielskiego, zajęcia taneczne, sportowe, korekcyjne, które były uatrakcyjnieniem podstawowej oferty. Łącznie 637 placówek w 309 projektach prowadziło zajęcia dodatkowe, w których brało udział 33 336 dzieci.

- Poddziałanie 9.1.1 PO KL było szansą także dla placówek pracujących z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych. W 17,7% badanych projektów prowadzone były działania mające na celu włączanie dzieci niepełnosprawnych w edukację przedszkolną – w badaniu uwzględniono nie tylko przedszkola specjalne, ale również OWP integracyjne oraz placówki z oddziałania integracyjnymi. W zdecydowanej większości projektów działania skierowane do dzieci niepełnosprawnych polegały na włączaniu pojedynczych dzieci niepełnosprawnych do grup przedszkolnych, dla których organizowano zajęcia terapeutyczne ze specjalistami.

- Odsetek dzieci w wieku 3–5 lat korzystających z oferty projektowej i uczestniczących w różnych formach edukacji przedszkolnej w ramach Priorytetu na obszarach wiejskich w stosunku do ogólnej liczby dzieci w tej grupie wynosił pod koniec 2011 roku ponad 27%.

- Działania realizowane ze środków unijnych odegrały również istotną rolę w wyrównywaniu szans edukacyjnych. Dofinansowanie otworzyło przed dziećmi z mniej zamożnych rodzin możliwość uczestnictwa w szerokiej gamie zajęć dodatkowych, na których opłacenie nie mogliby sobie pozwolić ich rodzice. Często oferta zajęć finansowanych z projektu była tak obszerna, że nie tylko zaspokajała dotychczasowe potrzeby, ale wręcz kreowała wśród rodziców i dzieci – nowe.

- Trafność projektów realizowanych w ramach Poddzialania 9.1.1 PO KL w większości potwierdzają przedstawiciele IP, choć jednocześnie znacząca część z nich (12 z 16) zwróciła uwagę na to, że wsparcie nie rozwiązało wszystkich problemów w skali województwa i nadal istnieją znaczne potrzeby w obszarze dostępności i jakości edukacji przedszkolnej. Zebrane dane pozwalają zatem stwierdzić, że tam, gdzie realizowane były projekty, w bardzo wysokim stopniu odpowiadały one na potrzeby lokalnych społeczności, ponieważ poprawiały dostęp do edukacji wysokiej jakości - stąd pozytywne oceny zarówno projektodawców, jak i rodziców.

Zgodnie z danymi wskazanymi w *Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* według stanu na koniec czerwca 2014 roku w ramach Priorytetu IX PO KL wsparciem objęto 11 445 dzieci w wieku 3-5 lat, które uczestniczyły w różnych formach edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich.

3. sposób szacowania wartości wskaźnika

Metodologia szacowana dla projektów, dla których zatwierdzono końcowy wniosek o płatność (zwane dalej projektami zakończonymi).

Liczbę dzieci w wieku 3-5 z terenów wiejskich (wskaźnik PO KL „*Liczba dzieci w wieku 3-5 lat, które uczestniczyły w różnych formach edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich"*) należy powiększyć o liczbę dzieci z terenów miejskich, która stanowi różnicę pomiędzy wartością wskazaną we wniosku o dofinansowanie w pkt. 3.2.1 „*W tym osoby uczące się lub kształcące się*" a wartością wskaźnika „*Liczba dzieci w wieku 3-5 lat, które uczestniczyły w różnych formach edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich"*.

Wartość wyliczonego w ten sposób wskaźnika wynosi 8 798 dzieci (w 71 projektach zakończonych, bez uwzględnienia projektów promocyjnych, informacyjnych i badawczych).

Minimalny koszt jednostkowy wynosi 1 039,54 zł.

Maksymalny koszt jednostkowy wynosi 19 945,42 zł.

Uśredniony koszt jednostkowy wynosi 5 661,21 zł.

Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

Koszt jednostkowy 5 661,21 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi **6 007,18 PLN**

Wyliczenia:

Alokacja na PI 10i wynosi 50 385 629,41 Euro

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów oraz prognozą rozłożenia wydatków w okresie 2014-2020, do obliczenia alokacji przyjęto kurs EUR 3,55 zł oraz prognozę inflacji na lata 2014-2020, która po zastosowaniu ważenia wyniosła 113,8%

157 079 574,01 PLN

30% zostało przeznaczone na sprzęt, z tego:

7% przeznaczono na edukację przedszkolną (w tym 30% na tworzenie nowych miejsc i 70% na zajęcia dodatkowe)

93% przeznaczono na edukację kształcenia ogólnego – doposażenie szkół

70% zostało przeznaczone na

30% alokacji na edukację przedszkolną (w tym 75% na tworzenie nowych miejsc i 25% na zajęcia dodatkowe

70% alokacji na edukację kształcenie ogólnego

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, projektów ocenionych pozytywnie i skierowanych do dofinansowania w ramach naboru RPLU.12.01.00-IZ.00-06-001/18, jak również założonej wartości wskaźnika możliwej do osiągnięcia w kolejnym konkursie w roku 2020, wyliczonej na podstawie pozostałej alokacji w oparciu o uśredniony koszt jednostkowy z 10 projektów wybranych do dofinansowania w ostatnim naborze w ramach Działania,

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – **2 551**

Następnie przyjęto:

- 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 454, tj. wartości docelowych wskaźnika z projektów problematycznych będących w trakcie realizacji, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa - **409,**

- 99% (założono 1% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 1 789, tj. sumy wartości docelowej wskaźnika z projektów będących w trakcie realizacji, w których nie zostały jeszcze osiągnięte wartości docelowe - **1 771**

- 95% (założono 5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 392, tj. wartości wskaźników z projektów wybranych do dofinansowania w naborze RPLU.12.01.00-IZ.00-06-001/18 - **372**

- 85% (założono 15% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 1 156, tj. wartości wskaźnika wyliczonej z pozostałej alokacji po uśrednionym koszcie jednostkowym przyjętym z próby 10 projektów wybranych do dofinansowania. Pozostała alokacja została podzielona w proporcji 61% (na wsparcie miejsc) do 39% (na wsparcie dzieci w ramach dodatkowych zajęć) wyliczonej w oparciu o ww. próbę 10 projektów wybranych do dofinansowania. Uwzględniając powyższe, pozostałą alokację na wsparcie dzieci w wysokości 8 947 058,82 podzielono przez koszt jednostkowy, tj. 7 736,48 zł - **983**

2 551 + 409 + 1 771 + 372 + 983 = 6 086

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów realizowanych, jak i szacowanej wartości docelowej do osiągnięcia w ramach konkursu ogłoszonego w 2020 r.

Przyjęto 95% (założono 5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika):

- wartości docelowych wskaźnika w ramach realizowanych umów - 5 130,

- wartości docelowej wskaźnika planowanej do osiągniecia w ramach konkursu ogłoszonego w 2020 r. - 1 159.

5 130 + 1 159 = 6 289
6 289 x 0,95 = 5 974

W odniesieniu do wartości wskaźnika ***Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy*** w ramach priorytetu inwestycyjnego 10.iv, który został włączony do ram wykonania zastosowano następujący sposób wyliczeń:

15 360 osób wartość docelowa wskaźnika (2023) na 10 lat

15 360 / 9 lat = 1 707 uczniów

1 707 uczniów x 4 lata = 6 828 uczniów

Zgodnie z danymi wskazanymi w *Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* według stanu na koniec 2011 roku w ramach Priorytetu IX PO KL 1 124 uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe zakończyło udział w stażach i praktykach. Jednak nie można przyjąć podobnych proporcji w odniesieniu PI 10.iv w ramach RRO 2014-2020, ponieważ udział uczniów w roku 2011 w odniesieniu do liczby uczniów z 30 czerwca 2014 r. (4 164 uczniów) wynosi zaledwie 27%. Dodatkowo proponowana wartość pośrednia na rok 2018 uwzględnia harmonogram zaplanowanych konkursów oraz charakter wsparcia oferowanego w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego.

OPIS PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ I CZYNNIKÓW, JAKIE MIAŁY WPŁYW NA WARTOŚĆ DOCELOWĄ

1. dane historyczne

- *Typ beneficjenta* – Działanie 9.2 PO KL - podmioty publiczne i komercyjne
- *Rodzaj instrumentu / forma wsparcia*: organizacja staży, programy rozwojowe
- *Poziom danych:* dane regionalne
- *Wielkość próby:* 27 projektów
- *Przeciętna wartość projektów:* 676 979,54 PLN

2. sytuacja i trendy społeczno-gospodarcze/inne uwarunkowania

Według najnowszych danych Eurostat i OECD (za rok 2010) odsetek uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych w Polsce jest zbliżony do średniej w UE i OECD – w Polsce wynosi on 48,2% (w UE– 49,6%, w OECD – 44%), przy czym odsetek uczęszczających do szkół ogólnokształcących wynosi 51,8% (w U E – 50,4%, w O ECD – 54%). Jednocześnie dane BAEL z lat 2003–2012 pokazują na stosunkowo niewielki wzrost procentu osób w wieku 15 i więcej lat z wykształceniem średnim ogólnym – wykazany jest wzrost jedynie o ponad 1

punkt procentowy, podczas gdy odsetek osób z wykształceniem wyższym wzrósł o prawie 20 punktów procentowych. Odsetek osób w wieku 30–34 lata z wyższym wykształceniem wynosi obecnie w Polsce 36,9% (w Europie 34,6%) i zgodnie z jednym z wymiernych celów strategii „Europa 2020" dotyczącym upowszechnienia wykształcenia wyższego lub równoważnego, powinien wynosić 45% do roku 2020 (w Europie co najmniej 40% do roku 2020).W Polsce cel ten został potwierdzony w dokumentach przyjętych przez Radę Ministrów – w Krajowym Programie Reform oraz w Strategii Rozwoju Kraju 2020. W dekadzie 2003–2012 najniższy poziom bezrobocia absolwentów wciąż dotyczy absolwentów szkół wyższych (w ostatnich latach oscyluje wokół 20%), a najwyższy poziom bezrobocia dotyczy absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

Stroną inicjującą kontakt pomiędzy placówkami kształcenia zawodowego a pracodawcami jest nieprzerwanie szkoła. 90% przedstawicieli szkół i placówek deklaruje, że inicjatywa wspólnego organizowania praktyk wychodzi na ogół od szkoły do przedsiębiorstwa, a tylko niewiele ponad 3% z nich twierdzi, że to sami pracodawcy składają im oferty współpracy. Trzeba jednak wziąć pod uwagę fakt, że bardzo często sami uczniowie są inicjatorami zawarcia umowy przez ich szkołę i wybrany zakład pracy, stąd rzeczywista aktywność placówek kształcenia zawodowego może być nieco słabsza, niż mogłoby to wynikać z poniższych danych. Jednostka inicjująca współpracę z pracodawcami na ogół jest szkoła.
Wciąż jednak w przeważającej większości przypadków współpraca pracodawców ze szkołami jest incydentalna, doraźna i niezorganizowana, a po stronie pracodawców występuje wiele barier związanych z nawiązywaniem i prowadzeniem działań zmierzających do długofalowej współpracy ze szkołami. Należy więc dążyć do tego, aby wskazane poniżej bariery eliminować, a współpraca pracodawców ze szkołami miała charakter regularny, długofalowy, celowy i nieprzypadkowy. Bariery występujące po stronie pracodawców[29]:
a) krótkofalowe myślenie przedsiębiorców nastawione na przetrwanie i zabezpieczenie bieżącej działalności firmy;
b) niska świadomość na temat długofalowych korzyści dla pracodawcy, płynących
z myślenia o kompetencjach pracowników w przedsiębiorstwie w dłuższej perspektywie;
c) czynnik finansowy: zbyt małe nakłady przeznaczane przez firmy na współpracę;
d) zbyt mała wiedza na temat korzyści ze współpracy ze szkołami zawodowymi, która jest jedną z metod zapobiegania niedoborowi wykwalifikowanych pracowników;
e) brak wypracowanych wzorców udziału przedsiębiorstw w dyskusji nt. potrzeby współpracy szkół z pracodawcami;
f) mała motywacja przedsiębiorców do aktywnego udziału w dyskusji o kwalifikacjach/ kompetencjach;
g) niski poziom społecznej odpowiedzialności biznesu;
h) brak jednostki regionalnej pośredniczącej w inicjowaniu, nawiązywaniu, wdrażaniu i koordynowaniu współpracy szkół z pracodawcami;
i) skomplikowane i długotrwałe procedury, które towarzyszą nawiązaniu współpracy, biurokracja (zarówno w firmach, jak i szkołach);
j) kwestie organizacyjne po stronie pracodawcy, m.in. brak odpowiedniej struktury, miejsca, jednostki lub osoby odpowiedzialnej za kwestię współpracy z uczelniami lub szkołami średnimi; brak odpowiednich warunków do organizacji praktyk;
k) nieadekwatna do potrzeb przedsiębiorstw oferta edukacyjna, która zniechęca je do podejmowania współpracy ze szkołami (duża część firm skarży się na brak szkół w rejonie kształcących w interesujących firmę zawodach), jednakże nie podejmuje działań związanych z kształtowaniem tej oferty;
l) niewiedza dotycząca możliwości brania udziału w opracowywaniu programów nauczania;
m) zastrzeżenia co do postawy i wiedzy nauczycieli, m.in. w opinii pracodawców nie wykazują oni zainteresowania praktyczną nauką zawodu, nie są na bieżąco, nie śledzą trendów, nie są zainteresowani uzupełnianiem wiedzy, a czasem nawet nawiązaniem współpracy z pracodawcami;
n) trudności z dostosowaniem programu kształcenia praktycznego do faktycznych możliwości danego pracodawcy;
o) brak gratyfikacji zachęcających pracodawców do większego zaangażowania się w proces kształcenia zawodowego;
p) najważniejszymi barierami we współpracy ze szkołami w zakresie tworzenia i realizacji programów nauczania, deklarowanymi przez pracodawców były:

- brak zainteresowania ze strony szkół (25%);

[29] Współpraca firm z sektorem edukacji PKPP Lewiatan

- brak czasu na tego typu działania (15,5%;)
- zbyt mała liczba kadry (14%);
- brak korzyści z takiej działalności (13,5%);
- niewystarczająca wiedza w tym zakresie (9%);
- inne (5%).

Zgodnie z publikacją GUS *Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2012/2013* na terenie województwa lubelskiego 43 055 uczniów uczęszczało do placówek realizujących kształcenie zawodowe tj. zasadnicze szkoły zawodowe (9 562 uczniów), technika i technika uzupełniające (29 898 uczniów), szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (1 244 uczniów).

Zgodnie z danymi wskazanymi w *Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* według stanu na koniec czerwca 2014 roku w ramach Priorytetu IX PO KL 4 164 uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe zakończyło udział w stażach i praktykach.

Wnioski z raportu badania ewaluacyjnego pn. *Ocena barier w zakresie aplikowania i realizacji projektów w ramach Działania 9.2 PO KL* zrealizowanego na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego przez firmę BIOSTAT Piszczek, Wolny Sp. j.:

- brak aktywności przedsiębiorców jako potencjalnych partnerów w projektach realizowanych w ramach Działania 9.2 PO KL;
- brak aktywnej postawy organów prowadzących w aplikowaniu o środki w ramach Działania 9.2 PO KL, brak dostatecznego wsparcia ze strony organów prowadzących dla szkół w aplikowaniu o środki w ramach Działania 9.2 PO KL;
- niedostateczny poziom motywacji i determinacji dyrektorów szkół do skutecznego aplikowania o środki w ramach Działania 9.2 PO KL.

3. sposób szacowania wartości wskaźnika

Spośród 64 projektów zakończonych (wpłynął końcowy wniosek o płatność) w 27 projektach wystąpiła grupa docelowa „*Liczba uczniów w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach projektu*".

Poniższa metodologia szacowania wskaźnika uwzględnia ww. osoby.

Wartość wskaźnika wynosi 2 126 osób.

Minimalny koszt jednostkowy wynosi 2 556,52 zł.

Maksymalny koszt jednostkowy wynosi 63 251,98 zł.

Uśredniony koszt jednostkowy wynosi 8 597,58 zł.

Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

Koszt jednostkowy 8 597,58 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi **9 123,00 PLN**

140 128 660,89 PLN / 9 123, 00 PLN = 15 360 uczniów

Wartość docelowa: 15 360 uczniów

Alokacja na PI 10iv wynosi 87 789 784,71 Euro

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów oraz prognozą rozłożenia wydatków w okresie 2014-2020, do obliczenia alokacji przyjęto kurs EUR 3,55 zł oraz prognozę inflacji na lata 2014-2020, która po zastosowaniu ważenia wyniosła 113,8%

273 688 790,75 PLN

20% zostało przeznaczone na sprzęt

20% zostało przeznaczone na osoby uczestniczące w pozaszkolnych formach kształcenia

60% (co stanowi 100%) zostało przeznaczone na kształcenie zawodowe nauczycieli oraz staże i praktyki dla uczniów, w tym:

80% na staże i praktyki dla uczniów (tj. 40% z 60%)

20% na kształcenie zawodowe nauczycieli (tj. 20% z 60%)

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, projektów ocenionych pozytywnie i skierowanych do dofinansowania w ramach naboru RPLU.12.04.00-IZ.00-06-002/18, jak również założonej wartości wskaźnika możliwej do osiągniecia w kolejnych konkursach planowanych w 2019 i 2020 r., wyliczonych na podstawie pozostałej alokacji w odniesieniu do wartości wskaźnika wykazanej w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – **2 882**

Następnie przyjęto:

- 100% wartości docelowej wskaźnika z projektów będących w trakcie realizacji, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – **9 164,**

- 100% wartości wskaźnika z projektów wybranych do dofinansowania w ostatnim naborze – **2 386**,

- 100% wartości wskaźnika z karty do konkursu na 2019 r. Wartość wskaźnika wykazana w Karcie uwzględnia ok. 35% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika –**2 669**,

- 30% (założono 70% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 2 294, tj. wartości wskaźnika planowanej do osiągnięcia w konkursie w 2020 r. Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o wartości wskazane w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze. Wartość wniosków, które odpadły jest zbieżna z wartością konkursu na 2020 r. – **688**

2 882 + 9 164 + 2 386 + 2 669 + 688 = 17 789

Z uwagi na sytuację związaną z pandemią COVID 19 utrudniająca realizację staży założono 5 % ryzyka nieosiągnięcia wskaźnika:
17 789 x 0,95 = 16 899

Wskaźnik finansowy dla Ram Wykonania został wyliczony w oparciu o metodologię przedstawioną w *Szablonie Programu Operacyjnego 2014-2020 w Polsce z komentarzem* dla 100% alokacji na Oś Priorytetową z uwzględnieniem możliwości elastycznego kształtowania ram wykonania na podstawie dokumentu: „Analiza trafności oraz spójności systemu ram wykonania dla Umowy Partnerstwa i programów operacyjnych na lata 2014-2020".

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Dokonując wyliczeń w zakresie wartości wskaźników produktu włączonych do ram wykonania przyjęto założenia dotyczące szacowania wartości docelowej w odniesieniu do wskaźników produktu na rok 2023. Natomiast dokonując obliczeń w zakresie szacowania wartości docelowych wskaźników na rok 2023 przyjęto, iż 37% alokacji w ramach priorytetu inwestycyjnego 10.i zostanie przeznaczonych na realizację wskaźnika *Liczba dzieci objętych w ramach programu zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej* oraz 40% alokacji w ramach priorytetu inwestycyjnego 10.iv na realizację wskaźnika *Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy.*

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Słabą stroną województwa lubelskiego w obszarze kształcenia ogólnego są przede wszystkim nierówności w dostępie do edukacji przedszkolnej oraz zróżnicowana jakość usług edukacyjnych. Na terenie województwa występuje niewystarczająca w stosunku do potrzeb liczba miejsc w placówkach prowadzących edukację przedszkolną, zarówno na obszarach miejski, jak i wiejskich oraz znaczne zróżnicowanie w upowszechnianiu edukacji przedszkolnej pomiędzy tymi obszarami. Zgodnie z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 w ramach priorytetu inwestycyjnego 10.i realizowane będą działania wyrównujące szanse dzieci w wieku przedszkolnym. Powyższe działania będą koncentrować się na zmniejszaniu dysproporcji w upowszechnianiu oraz w jakości usług edukacyjnych w placówkach przedszkolnych.

Wskaźnik *Liczba dzieci objętych w ramach programu zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej* został wybrany do ram wykonania w celu określenia postępu realizacji zaplanowanej interwencji w ramach PI 10.i.

Słabą stroną województwa lubelskiego w obszarze edukacji zawodowej jest jej niska ranga i negatywne postrzeganie w społeczeństwie. Zarówno pracodawcy, jak i absolwenci zwracają uwagę na niedostateczne praktyczne przygotowanie do wykonywania zawodu. W ramach priorytetu inwestycyjnego 10.iv realizowane będą działania inicjujące i wspierające współpracę szkół i placówek kształcenia zawodowego z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności z pracodawcami, w celu podniesienia jakości i atrakcyjności kształcenia oraz dostosowania kierunków kształcenia zawodowego m.in. do regionalnych i lokalnych uwarunkowań rynku pracy i gospodarki.

Wskaźnik *Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy* został wybrany do ram wykonania w celu określenia postępu realizacji zaplanowanej interwencji w ramach PI 10.iv.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

Zarówno w odniesieniu do wskaźnika *Liczba dzieci objętych w ramach programu zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej,* jak i wskaźnika *Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy* zastosowane

zostaną odpowiednie kryteria wyboru projektów, które wpłyną na realizację celów pośrednich i końcowych. Również harmonogram ogłaszania konkursów uwzględni realizację ww. wskaźników.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość pośrednich oraz końcowych wskaźników *Liczba dzieci objętych w ramach programu zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej* oraz *Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy:*

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10.i i 10.iv w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośrednich i końcowych ww. wskaźników może stanowić wprowadzenie wymogu wkładu własnego w ramach każdego projektu, które wpływa na ograniczenie aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania.

Oś priorytetowa 13 Infrastruktura społeczna

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)[30]	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[31]
13	wskaźnik produktu		Liczba wspartych podmiotów leczniczych	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	~~75~~ 82	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za ~~37,32~~ 40,38% alokacji OP 13.
13	wskaźnik produktu		Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	261	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za ~~44,50~~ 43,05% alokacji OP 13.
13	KEW		Wartość wskaźnika *Liczba wspartych podmiotów leczniczych* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	19		IZ	KEW dla WP 2
13	KEW		Wartość wskaźnika *Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	25		IZ	KEW dla WP 3
13	wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	36 349 696	302 623 890 ~~288 135 246~~	IZ	

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

[30] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[31] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Wyliczenia dotyczące KEW odnoszą się do pierwotnie wyliczonych wartości docelowych wskaźników (WP 1 = 60 szt., WP2 = 261 szt.). Dla oszacowania **KEW** posłużono się danymi rzeczywistymi z perspektywy 2014-2020 dotyczącymi tempa wdrażania projektów w Działaniach 13.1 (PI 9a) oraz 13.3, 13.4 i 13.8 (PI 9b). Średni czas od ogłoszenia konkursu do zakończenia realizacji projektu wynosi odpowiednio dla PI 9a - projekty z zakresu infrastruktury systemu ochrony zdrowia: 2 lata i 10 miesięcy, zaś dla PI 9b – 3 lata i 9 miesięcy. Po uwzględnieniu harmonogramu naboru wniosków (przy założeniu, że środki zostaną uruchomione bez zbędnej zwłoki od momentu ogłoszenia wszystkich niezbędnych aktów prawnych) oszacowano wartość KEW w 2018 r. w całej OP 13 na poziomie 32% wartości docelowej wskaźnika PI 9a z zakresu infrastruktury systemu ochrony zdrowia (19 wspartych podmiotów leczniczych) oraz na poziomie 33% wartości docelowej wskaźnika PI 9b (25 obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach).

Przy wyliczeniu **wskaźnika finansowego** na 2018 r. pod uwagę brane były doświadczenia obecnej perspektywy oraz indykatywny harmonogram naboru projektów. Dodatkowo w ramach rozstrzygniętych konkursów pod uwagę wzięto harmonogramy wydatków wykazane przez beneficjentów oraz złożone wnioski o płatność.

Pierwszy z wybranych **wskaźników produktu** obejmuje ~~83,67~~ 84,71 ~~%~~ alokacji na PI 9a. Historyczny koszt jednostkowy (oparty na szacunkach dotyczących projektów szpitali) został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych naborach w perspektywie 2014 – 2020 (gdzie rozszerzono pierwotny katalog beneficjentów o POZ oraz AOS) i wyniósł ostatecznie ~~5 245 177,47~~ 5 451 533,08 PLN, co gwarantuje w ramach PI wsparcie infrastrukturalne ~~75~~ 82 podmiotów leczniczych. Do oszacowania wartości celu pośredniego wykorzystano dane historyczne dotyczące tempa wdrażania tego typu projektów, dla których średni czas realizacji projektu (od momentu podpisania umowy do złożenia wniosku o płatność końcową) wynosi 1,5 roku. Biorąc pod uwagę wstępny indykatywny harmonogram naboru wniosków przewiduje się, iż pierwsze zobowiązania powinny zostać podjęte w 2017 r., zatem pierwszych wartości wskaźnika produktu należy się spodziewać w roku 2019.

Drugi z wybranych **wskaźników produktu** obejmuje ~~99,77~~ 99,76% alokacji na PI 9b. Historyczny koszt jednostkowy zweryfikowano w ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborach i wyniósł on ~~1 843 521,99~~ 1 825 999,98 PLN, co gwarantuje w ramach PI wsparcie 261 obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach. Do oszacowania wartości celu pośredniego wykorzystano dane historyczne dotyczące tempa wdrażania tego typu projektów, dla których średni czas realizacji projektu (od momentu podpisania umowy do złożenia wniosku o płatność końcową) wynosi 2 lata i 3 miesiące. Biorąc pod uwagę wstępny indykatywny harmonogram naboru wniosków przewiduje się, iż pierwsze zobowiązania powinny zostać podjęte w 2017 r., zatem pierwszych wartości wskaźnika produktu należy się spodziewać w roku 2020.
Przedstawione powyżej założenia i szacowane wartości dotyczące wkładu instrumentów finansowych w realizację celu pośredniego i końcowego dla **wskaźnika produktu** są szacunkowe i mogą zostać skorygowane po otrzymaniu ostatecznych wyników aktualizacji oceny ex ante.

W punkcie e) przedstawiono czynniki zewnętrzne mające wpływ na osiągnięcie zakładanych celów pośrednich i końcowych. Cele pośrednie i końcowe dla wskaźników produktu **zostały oszacowane dla projektów w pełni zrealizowanych.**

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wskaźniki produktu i powiązane z nim **KEW** obrazują projekty realizowane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 9a i 9b, których łączna alokacja stanowi 90,36% alokacji na OP 13 (alokacja na projekty realizujące wskaźniki stanowi zaś 82,97% alokacji na OP 13). W PI 9a projekty będą wspierane w ramach kategorii interwencji: KI 53 (91 409 125 EUR), zaś w PI 9b w ramach kategorii interwencji: KI 55 (129 040 568 ~~129 188 600~~ EUR); KI 89 (393 849 EUR) oraz KI 101 (30 224 EUR).

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Zaproponowane **KEW** jak i **wskaźniki produktu** są kluczowe z punktu widzenia osiągnięcia celów szczegółowych OP 13 tj.: *Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych* oraz *Wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego ukierunkowane na ograniczenie ubóstwa w regionie*.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

IZ przygotowała wstępny harmonogram naboru projektów, który uwzględnia założenia dotyczące tempa wdrażania projektów. Zaplanowano, iż dla PI 9a – projekty z zakresu infrastruktury ochrony zdrowia zostanie ogłoszony 1. konkurs w roku 2017 na 8% alokacji na KI 53 (projekty AOS oraz POZ), (pozostałe 92% alokacji na KI 53 będzie dotyczyło trybu pozakonkursowego). Dla PI 9b: dwa konkursy w roku 2017 na 79% alokacji na PI (pozostałe 21% alokacji na PI 9b będzie dotyczyło trybu pozakonkursowego). Biorąc pod uwagę prognozowany czas realizacji projektów konkursowych (ok. 1,5 roku od momentu podpisania umowy dla projektów z zakresu infrastruktury ochrony zdrowia w PI 9a, ok. 2 lata i 3 miesiące od podpisania umowy dla PI 9b) oraz realizację projektów strategicznych przewiduje się, iż w 2021 roku pojawią się pierwsze wartości **wskaźnika produktu** dla PI 9b, zaś w roku 2019 pierwsze wartości **wskaźników produktu** PI 9a. Szacuje się, iż wartość docelowa zostanie osiągnięta w 2021 r. (9a - infrastruktura systemu ochrony zdrowia oraz dla PI 9b).

Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które będą zawierały wskaźniki produktu monitorowane w ramach wykonania a tym samym będą w największym stopniu przyczyniać się do realizacji celów pośrednich i końcowych.

IZ po każdym naborze wniosków, na podstawie list wniosków przyjętych do dofinansowania oraz list rezerwowych, będzie monitorować szacowany poziom realizacji **wskaźników produktu** i powiązanych z nimi **KEW** w poszczególnych latach i na tej podstawie podejmować niezbędne kroki w celu zagwarantowania osiągnięcia wartości celów pośrednich i końcowych.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do

rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Znaczący wpływ mogą mieć następujące czynniki:

1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;

2) czynniki które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;

3) fluktuacja cen na rynku.

Ponadto uruchomienie środków w programie/ogłoszenie konkursów w PI a w konsekwencji osiągniecie zakładanych wskaźników uzależnione jest od:

1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc w zakładach leczniczych, uzdrowiskach, pomoc może wystąpić w sytuacji finansowania prywatnych podmiotów prowadzących działalność oświatowo-edukacyjną*).

Załącznik nr 5.1 do *Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020,* 9 sierpnia 2022 r.

Załącznik do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 zawierający informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania do przekazania KE.

Informacje na temat ustanowienia ram wykonania

Ramy wykonania są zgodne z zasadami funkcjonowania mechanizmu ram wykonania określonymi
w rozporządzeniach oraz w Umowie Partnerstwa. Niniejszy załącznik do PO zawiera informacje wymagane przez art. 4 rozporządzenia wykonawczego (UE) 215/2014. Prezentowane pośrednie
i docelowe wartości dla wskaźników wybranych do ram wykonania zostały ustalone w oparciu
o metodologię szacowania, która została zaprezentowana KE w trakcie negocjacji. Instytucja Zarządzająca przedstawiła w nim wszystkie uwarunkowania, jakie według jej obecnej wiedzy miały
i mogą mieć wpływ na realizację przyjętych wartości. Udostępniona metodologia zawiera opis przyjętych założeń i głównych czynników, jakie miały wpływ na przyjętą (wyszacowaną) wartość docelową danego wskaźnika. Podstawowe kryteria szacowania wartości wskaźników bazują na danych historycznych, którymi dysponowała IZ, uwzględniając dotychczasowe doświadczenia we wdrażaniu podobnych przedsięwzięć. Kryteria te, to: średnia wartość projektu, typ beneficjenta, rodzaj instrumentu/formy wsparcia, poziom danych (kraj/region), wielkość próby, tryb wyboru projektu, tempo realizacji wskaźników, poziom osiągnięcia założonych wskaźników. Dodatkowo, poza danymi historycznymi i kosztami jednostkowymi, szacując wartości docelowe została wzięta pod uwagę również dostępne opracowania dotyczące obecnej sytuacji oraz trendów społeczno-gospodarczych, np.: analizy i prognozy branżowe, grup docelowych, oczekiwania społeczne, popyt na dane wsparcie czy nasycenie wsparciem na rynku.

Instytucja Zarządzająca będzie na bieżąco monitorować realizację wartości dla ram wykonania i na bieżąco reagować na zjawiska, które mogą mieć wpływ na realizację założonych wartości, jak również dokonywać odpowiednich korekt po przeprowadzeniu stosownych analiz.

I. Część ogólna dotycząca całego programu

Ramy wykonania do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020 zostały opracowane z uwzględnieniem mechanizmów i zaleceń horyzontalnych, mających na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu spójności z innymi programami operacyjnymi, tzn.:

1. Informacje dotyczące wyboru wskaźników, szacowania ich wartości oraz innych czynników mających wpływ na osiągnięcie celów pośrednich i końcowych zostały przedstawione w niniejszym załączniku do programu operacyjnego, zgodnie ze wzorem opracowanym przez MIiR i obowiązującym wszystkie programy operacyjne.

2. Przedstawione w ramach wykonania wartości pośrednie odzwierciedlają taki etap realizacji osi priorytetowych, którego osiągnięcie na koniec 2018 r. umożliwi osiągnięcie również wartości końcowych na koniec 2023 r., zgodnie z posiadaną w momencie programowania wiedzą o istotnych czynnikach mających wpływ na proces wdrażania oraz

z danymi historycznymi dotyczącymi cyklu i kosztów realizacji odpowiednich typów projektów.

3. Wszystkie elementy ram wykonania (tj. wskaźniki produktu, ewentualne KEW oraz wskaźniki finansowe) uwzględniają podział na fundusze.

4. Wskaźnik finansowy – wszystkie PO stosują jedną nazwę wskaźnika – „całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych" – a jego wartości pośrednie i końcowe przedstawiono w EUR. W celu oszacowania celów pośrednich dla poszczególnych osi priorytetowych zastosowano poniższy nowy algorytm obowiązujący dla zasady „n+3", w celu określenia minimalnego poziomu certyfikacji na koniec 2018 r.:

Krok		algorytm
1	Obliczenie minimalnej kwoty środków unijnych, które muszą być wykorzystane w ramach całego programu operacyjnego do końca 2018 r., (obliczenia oddzielnie dla każdego funduszu i – w przypadku EFRR i EFS – kategorii regionów).	(alokacja unijna PO na 2014 - rezerwa PO na 2014) + (alokacja unijna PO na 2015 - rezerwa PO na2015) - zaliczki początkowe (tzn. łącznie 3% * 94% alokacji unijnej dla PO)) - zaliczka roczna dla 2016 (2% * 94% alokacji unijnej PO) - zaliczka roczna dla 2017 (2,625% * 94% alokacji unijnej PO) - zaliczka roczna dla 2018 (2,75% * 94% alokacji unijnej PO) = minimalna kwota wniosków o płatność w części wkładu przesłanych do KE na koniec 2018 r.
2	Obliczenie kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane dla całego programu na koniec 2018 r.	Pełna kwota całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane na koniec 2018 r. = wynik kroku 1: 0,85 (lub 0,80 dla Mazowsza)
3	Odliczenie pomocy technicznej (dotyczy tylko funduszu, z którego finansowana jest pomoc techniczna)	Całkowite wydatki kwalifikowalne certyfikowane do końca 2018 r. dla zwykłych osi priorytetowych = wynik kroku 2 – oszacowane wydatki kwalifikowalne certyfikowane na koniec 2018 r. dla osi pomocy technicznej
4	Rozłożenie otrzymanej kwoty po „zwykłych" osiach priorytetowych w zależności od specyficznego dla każdej z nich tempa certyfikacji. Ostateczna wartość celu pośredniego wskaźnika finansowego została oszacowana przy uwzględnieniu: - doświadczeń z okresu programowania 2007-2013, - analizy stanu spełnienia krajowych i regionalnych warunków ex-ante, - poziomu zaawansowania prac MIiR nad programami pomocowymi dotyczącymi pomocy publicznej.	

Podczas ustalania celu końcowego dla wskaźnika finansowego wykonano podobne działania w celu określenia minimalnego poziomu certyfikacji na koniec 2023 r., tzn.:

Krok		algorytm
1	Obliczenie minimalnej kwoty środków unijnych, które muszą być wykorzystane w ramach całego programu operacyjnego do końca 2018 r., (obliczenia oddzielnie dla każdego funduszu i kategorii regionów).	Całkowita alokacja unijna dla całego programu w podziale na fundusz i kategorie regionów, uwzględniając rezerwę wykonania = minimalna kwota wniosków o płatność w części wkładu przesłanych do KE na koniec 2023 r.
2	Obliczenie kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane dla całego programu na koniec 2023 r.	Pełna kwota całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane na koniec 2018 r. = wynik roku 1: 0,85 (lub 0,80 dla Mazowsza)
3	Odliczenie pomocy technicznej (dotyczy tylko funduszu, z którego finansowana jest pomoc techniczna)	Całkowite wydatki kwalifikowalne certyfikowane do końca 2018 r. dla zwykłych osi priorytetowych = wynik kroku 2 – oszacowane wydatki kwalifikowalne certyfikowane na koniec 2023 r. dla osi pomocy technicznej
4	W rezultacie cel końcowy powinien = całkowitej alokacji przewidzianej dla danej „zwykłej” osi, zgodnie z tabelą 18 PO (plan finansowy).	

5. Kwoty będące wynikiem działań opisanych w punkcie 4. zostały przedstawione w poniższej tabeli celów pośrednich i końcowych dla wskaźnika finansowego, zakładanych dla każdej osi priorytetowej niebędącej osią pomocy technicznej.

nr osi	fundusz	kategoria regionów	alokacja UE	całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych w ujęciu narastającym		%	uzasadnienie
				2018	2023	2018/2023	
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	59 077 647	24 067 619	62 626 370	38,43 %	Zgodnie z indykatywnym harmonog

							ramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 1.
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	76 235 551	12 153 015	89 666 777	13,55%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 2.
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	283 016 552	73 774 344	328 042 622	22,49%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 3.
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	232 254 320	54 667 002	279 100 802	19,59 %	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 4.

V	EFRR	Słabiej rozwinięte	270 031 181	34 081 304	311 751 248	10,93%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 5.
VI	EFRR	Słabiej rozwinięte	98 364 102	26 644 420	111 966 310	23,80%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 6.
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	73 020 103	15 064 508	85 355 133	17,65%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 7.
VIII	EFRR	Słabiej rozwinięte	269 907 340	61 452 456	315 220 272	19,50%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w

							RW dla OP 8.
IX	EFS	Słabiej rozwinięte	237 245 349	42 103 951	275 356 949	15,29%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 9.
X	EFS	Słabiej rozwinięte	42 128 705	7 146 227	47 254 276	15,12%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 10.
XI	EFS	Słabiej rozwinięte	151 328 220	24 435 858	185 733 322	13,16%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 11.
XII	EFS	Słabiej rozwinięte	112 431 410	20 088 756	131 644 397	15,26%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków

							– szczegółowy opis w RW dla OP 12.
XIII	EFRR	Słabiej rozwinięte	241 493 610	36 349 696	302 623 890	12,01%	Zgodnie z indykatywnym harmonogramem naboru wniosków – szczegółowy opis w RW dla OP 13.
razem			2 146 534 090	432 029 156	2 526 342 368 *	17,10%	

*Łączna certyfikacja EFS (z uwzględnieniem PT) na koniec 2023 r. wynosi - 738 303 260 EUR

6. Wskaźniki produktu – wszystkie wskaźniki produktu zastosowane w ramach wykonania zostały zaczerpnięte z tabeli 5 programu operacyjnego, dzięki temu ramy wykonania są związane bezpośrednio z realizacją celów szczegółowych na danej osi. Zostały one zaczerpnięte ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych, dzięki czemu zapewniona została spójność systemu ram wykonania z systemem programowania i monitorowania postępów we wdrażaniu dla wszystkich programów operacyjnych. Kluczowy etap wdrażania (KEW) jest stosowany wówczas, gdy wartość celu pośredniego oszacowana dla wskaźnika produktu jest równa zeru, a może być stosowany również wtedy, gdy jest ona niewielka lub trudna do oszacowania. KEW jest bezpośrednio powiązany z jednym, konkretnym wskaźnikiem produktu, ale nie zastępuje go i jest dodatkowym elementem ram wykonania.

7. Dla wszystkich programów operacyjnych przyjęto takie same parametry makroekonomiczne, biorąc pod uwagę „Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw” opracowane przez Ministerstwo Finansów (aktualizacja – czerwiec 2014 r.). W celu możliwie największego urealnienia tych prognoz, wykorzystano metodę wyliczenia średniej ważonej, przyjmując przy tym, że tempo wydatkowania środków w okresie 2014-2020 będzie podobne do tego dla lat 2007-2013. Na tej podstawie określono ważony kurs EUR/PLN o wartości 3,55 zł wspólny dla wszystkich programów operacyjnych[1]. Uwzględniono również prognozowaną dynamikę

[1] Z uwagi na fakt, iż w przeciągu całej perspektywy kurs euro nigdy nie spadł poniżej 4 PLN w niniejszym dokumencie kurs ten uaktualniono do średniej z ostatnich 16 miesięcy (tj. 05.2018-09.2019), która wyniosła 1 EUR = 4,3036 PLN.

cen specyficzną dla danego typu projektów, posługując się trzema następującymi indeksami:

a. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI – Consumer Price Index) – do zastosowania w projektach miękkich, dla których decydujące znaczenie mają wynagrodzenia pracowników. Zakłada się, że w ujęciu skumulowanym jego wartość ważona dla lat 2007-2013 wynosi 94,24%, a dla lat 2014-2023 – 113,79%;

b. Wskaźnik cen produkcji sprzedanej przemysłu (WCPSP) – do zastosowania w projektach związanych ze wsparciem przedsiębiorstw. Zakłada się, że w ujęciu skumulowanym jego wartość ważona dla lat 2007-2013 wynosi 96,77%, a dla lat 2014-2023 – 114,10%;

c. Wskaźnik cen produkcji budowlano-montażowej (WCPBM) – do zastosowania w projektach infrastrukturalnych. Zakłada się, że w ujęciu skumulowanym jego wartość ważona dla lat 2007-2013 wynosi 100,36%, a dla lat 2014-2023 – 110,71%.

8. Zgodnie z umową partnerstwa i w celu regularnego monitorowania postępów we wdrażaniu, po zaakceptowaniu przez KE programu operacyjnego m.in. określi na potrzeby krajowe dodatkowe cele roczne na lata 2016, 2017, 2019-2022 w odniesieniu do wszystkich ram wykonania.

9. Narzędziem wspomagającym realizację założeń ram wykonania będzie również proces ewaluacji programów operacyjnych. Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie systemu ewaluacji polityki spójności oraz realizacji ewaluacji programów operacyjnych perspektywy 2014-2020” plany ewaluacji programów operacyjnych zawierać będą badania obligatoryjne dla wszystkich programów operacyjnych, których wyniki służyć będą bezpośrednio realizacji ram wykonania, w szczególności: „Ewaluacja systemu wdrażania PO” (badanie dotyczyć będzi.in.in. kryteriów wyboru projektów
i ich wpływu na realizację założeń ram wykonania) oraz „Ewaluacja mid-term dot. postępu rzeczowego danego PO dla potrzeb przeglądu śródokresowego, w tym realizacji zapisów ram
i rezerwy wykonania” (badania mid-term uzupełnione zostaną metaanalizą/przeglądem systematycznym dokonanym przez KJE). Wymienione badania realizowane będą przez Jednostki Ewaluacyjne funkcjonujące w ramach programów operacyjnych na podstawie odpowiednich wytycznych przygotowanych przez Krajową Jednostkę Ewaluacji. Ponadto, wytyczne MIiR
w zakresie sprawozdawczości i monitorowania zapewniają regularne zbieranie danych dotyczących postępów w osiąganiu celów pośrednich i końcowych ram wykonania.

10. W umowie partnerstwa przedstawiono zasady horyzontalne dotyczące alokowania rezerwy wykonania podczas programowania i jej realokacji w wyniku przeglądu wyników w 2019 r.

II. Część szczegółowa dotycząca poszczególnych osi i ustanowionych dla nich ram wykonania

Oś priorytetowa 1 Badania i innowacje

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)[2]	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[3]
1	wskaźnik produktu	CI 1	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	50	134	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za 95,10% alokacji OP 1.
1	wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	240677619	2626370	IZ	

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji ex ante:

[2] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[3] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

Przy wyliczeniu wskaźnika finansowego na 2018 r. pod uwagę brane były doświadczenia obecnej perspektywy oraz indykatywny harmonogram naboru projektów. Dodatkowo w ramach rozstrzygniętych konkursów pod uwagę wzięto harmonogramy wydatków wykazane przez beneficjentów oraz złożone wnioski o płatność.

Wskaźnik produktu wybrany dla celu końcowego obejmuje 99,10% alokacji na PI 1b, co stanowi 95,36% alokacji na OP 1.). Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę rzeczywiste dane, z których wynika wyższy koszt jednostkowy wskaźnika w ramach PI 1b w stosunku do przyjętych założeń historycznych z perspektywy 2007-2013 z Działania 1.6. Koszt jednostkowy wskaźnika dla PI 1b wzrósł w stosunku do pierwotnie przyjętych założeń i jego wartość do ponownych przeliczeń przyjęto na poziomie 1 279 701,83 PLN. Przy dostępnej alokacji, uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie ok.21%) w ramach PI 1b przyjęto ostatecznie, że wsparcie uzyska 134 podmiotów. Wyliczenia dotyczące celu pośredniego dotyczą pierwotnej wartości wskaźnika równej 255 szt. Dla oszacowania wartości celu pośredniego posłużono się danymi z ogłoszonych do końca 2016 r. naborów na Działania 1.2, 1.3 i 1.5 RPO WL 14-20, w wyniku rozstrzygnięcia których średni czas realizacji projektu (od podpisania umowy do złożenia wniosku o płatność końcową) wyniósł ponad 2,5 roku. Po uwzględnieniu czynników tj. indykatywny harmonogram ogłaszania konkursów do roku 2019 oraz harmonogramy realizacji projektów wybranych do dofinansowania przewiduje się, iż wartości wskaźnika z projektów zakończonych w roku 2018 osiągną poziom ok. 20% wartości docelowej co stanowi 50 przedsiębiorstw. W punkcie e) przedstawiono czynniki zewnętrzne mające wpływ na osiągnięcie zakładanych celów pośrednich i końcowych.
Cele pośrednie i końcowe dla wskaźnika produktu zostały oszacowane dla projektów w pełni zrealizowanych.

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wskaźnik produktu obrazuje projekty realizowane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 1b, którego alokacja stanowi 95,10% alokacji na OP 1. W PI 1b wsparcie będzie udzielane w ramach: KI 2 (1 698 419 EUR); KI 56 (18 384 635 EUR); KI 57 (3 594 808 EUR); KI 61 (4 235 227 EUR); KI 62 (904 471 EUR) oraz KI 64 (22 061 801 EUR).

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie:

Zaproponowany wskaźnik produktu jest kluczowy z punktu widzenia osiągnięcia celów szczegółowych OP 1 tj.: Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

IZ przygotowała harmonogram naboru projektów, który uwzględnia założenia dotyczące tempa wdrażania projektów. Zaplanowano ogłoszenie 7 konkursów: dwa konkursy w roku 2015 na 60% alokacji na PI 1b, jeden konkurs w roku 2016 na 3% alokacji na PI 1b, trzy konkursy w roku 2017 również na 33% alokacji na PI 1b oraz jeden konkurs w roku 2018 na 14% alokacji na PI 1b (alokacje przewidziane na konkursy nie sumują się do 100% z uwagi na sytuacje niewykorzystania pełnej alokacji w danym naborze i ponowne jej

uruchomienie w kolejnym). Biorąc pod uwagę rzeczywisty czas realizacji projektów (2,5 roku od momentu podpisania umowy) przewiduje się, iż najwcześniej w 2021 roku może zostać osiągnięta wartość docelowa wskaźnika produktu.

Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które będą zawierały wskaźniki produktu monitorowane w ramach wykonania a tym samym będą w największym stopniu przyczyniać się do realizacji celów pośrednich i końcowych.

IZ po każdym naborze wniosków, na podstawie list wniosków przyjętych do dofinansowania oraz list rezerwowych, będzie monitorować szacowany poziom realizacji wskaźnika produktu w poszczególnych latach i na tej podstawie podejmować niezbędne kroki w celu zagwarantowania osiągnięcia wartości celów pośrednich i końcowych.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Znaczący wpływ mogą mieć następujące czynniki:

1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;

2) czynniki, które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;

3) fluktuacja cen na rynku.

Ponadto uruchomienie środków w programie/ogłoszenie konkursów w PI a w konsekwencji osiągniecie zakładanych wskaźników uzależnione jest od:

1. wydania przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;

- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Wytyczne ws. pomocy na B+R+I).

Oś priorytetowa 2 Cyfrowe Lubelskie

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)[4]	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[5]
2	wskaźnik produktu		Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	276	system informatyczny SL/LSI	Wskaźnik produktu swoim zakresem obejmuje 100% alokacji na OP 2 i uwzględnia realizację strategicznego z punktu widzenia osiągnięcia celów OP2 projektu, którego wartość dofinansowania konsumuje 48,59% alokacji na OP2.
2	KEW		Liczba podpisanych umów partnerski	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	1		IZ	Wskaźnik dotyczy projektu strategicznego,

[4] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[5] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

			ch w zakresie tworzenia dostępu do informacji sektora publicznego							którego wartość dofinansowania stanowi 48,59% alokacji na OP 2.
2	wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	12 153 015	89 666 777	IZ	

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji ex ante:

Do oszacowania KEW oraz wartości pośredniej wskaźnika produktu wykorzystano informacje dotyczące projektu strategicznego „e-Geodezja – cyfrowy zasób geodezyjny Województwa Lubelskiego" (w tym również wstępny harmonogram jego realizacji). Docelowo w ramach projektu strategicznego przewidziane jest podpisanie 1 umowy partnerskiej (liderem projektu jest Powiat Lubelski) z 20 partnerami (pozostałe powiaty województwa lubelskiego) dotyczącej współpracy w projekcie w zakresie tworzenia dostępu do informacji sektora publicznego. Podpisanie umowy partnerskiej jest ostatnim do spełnienia warunkiem przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu a w konsekwencji warunkuje również jego dalszą realizację. Oszacowania wartości pośredniej dla wskaźnika produktu w odniesieniu do pozostałych projektów go realizujących dokonano na podstawie rozstrzygniętego w II kwartale 2017 r. naboru wniosków, w ramach którego średnia długość realizacji projektu wynosi niemal 2 lata. Zatem biorąc pod uwagę fakt, iż wszystkie umowy z tego naboru zostały podpisane w IV kwartale 2017 r., zaś kolejny ogłoszony w IV kwartale 2017 r. nabór zostanie rozstrzygnięty dopiero w III kwartale 2018 r. pierwszych wartości wskaźnika produktu należy spodziewać się w roku 2019.

Przy wyliczeniu wskaźnika finansowego na 2018 r. pod uwagę brane były doświadczenia obecnej perspektywy (dla pozostałych projektów, które stanowią 51,4% alokacji na OP 2) oraz indykatywny harmonogram naboru projektów. Dodatkowo w ramach rozstrzygniętych konkursów pod uwagę wzięto harmonogramy wydatków wykazane przez beneficjentów oraz złożone wnioski o płatność.

Oszacowania wartości celu końcowego wskaźnika produktu dokonano biorąc pod uwagę realizację wskaźnika zarówno w projekcie strategicznym e-Geodezja (48,59% alokacji na PI 2c), w którym koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł 7 968 916,66 PLN, co pozwala by 20 podmiotów udostępniło on-line informacje sektora publicznego, jak i w projektach konkursowych i pozostałych projektach pozakonkursowych. W ramach 51,41% alokacji dostępnej w trybie konkursowym i pozostałych projektach pozakonkursowych na podstawie

ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków w perspektywie 2014-2020 przyjęto koszt jednostkowy wskaźnika 658 703,57 PLN, co gwarantuje wsparcie 256 podmiotów. Zatem łącznie w ramach całego PI 2c wspartych zostanie 276 podmiotów w celu udostępniania on-line informacje sektora publicznego. W punkcie e) przedstawiono czynniki zewnętrzne mające wpływ na osiągnięcie zakładanych celów pośrednich i końcowych.

Cele pośrednie i końcowe dla wskaźnika produktu zostały oszacowane dla projektów w pełni zrealizowanych.

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wartość dofinasowania projektu strategicznego, na podstawie którego dokonano szacunków, stanowi 48,38% alokacji na OP 2. Projekt strategiczny będzie realizowany głównie w ramach KI 79 (37 137 902 EUR).

c. Wskaźnik produktu swoim zakresem obejmuje 100% alokacji na PI 2c: KI 78 (27 130 579 EUR), KI 79 (36 785 902 EUR), KI 81 (12 300 279 EUR).

d. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie:

Zaproponowany KEW oraz wskaźnik produktu są kluczowe dla osiągnięcia celu OP 2, jakim jest Zwiększony poziom wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w administracji publicznej.
Realizacja projektu strategicznego, dzięki któremu dane geodezyjne z poziomu województwa oraz powiatów zostaną udostępnione on-line jest elementem koniecznym i niezbędnym dla osiągnięcia tego celu. Produkt końcowy projektu strategicznego w postaci kompleksowej bazy danych będzie podstawą dla stworzenia e-usług wykorzystywanych przez różne rodzaje podmiotów w różnych sferach życia. Realizacja projektu pozwoli na poprawę jakości gromadzonych danych o gruntach, budynkach i lokalach oraz przekształcenie istniejących baz danych do postaci cyfrowej. Pozwoli to na zwiększenie zakresu i jakości świadczenia usług na drodze elektronicznej poprzez zapewnienie organom administracji publicznej, obywatelom i przedsiębiorcom dostępu do aktualnych informacji o nieruchomościach gromadzonych w powiatowych rejestrach publicznych, w tym ewidencji gruntów i budynków, bazy danych obiektów topograficznych i bazy danych geodezyjnej sieci uzbrojenia terenu. Informacje te stanowią podstawę do m.in. planowania gospodarczego czy przestrzennego.

e. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

Strategiczny projekt zostanie objęty szczególną opieką i nadzorem, w celu monitorowania postępów jego przygotowania a następnie realizacji. Podobną opieką zostaną objęte projekty z ramach ZIT (procedura pozakonkursowa) realizujące wskaźnik produktu.

W odniesieniu do pozostałych projektów realizujących wskaźnik produktu IZ przygotowała harmonogram naboru projektów, który uwzględnia założenia dotyczące tempa wdrażania projektów. Zaplanowano ogłoszenie 2 konkursów: w roku 2016 na 28% alokacji na PI 2c, w roku 2017 na 7% alokacji na PI 2c. Biorąc pod uwagę rzeczywisty czas realizacji projektów (niemal 2 lata od momentu podpisania umowy) przewiduje się, iż najwcześniej w 2019 roku pojawią się pierwsze wartości wskaźnika produktu.

Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które będą zawierały wskaźniki produktu monitorowane w ramach wykonania a tym samym będą w największym stopniu przyczyniać się do realizacji celów pośrednich i końcowych.

IZ po każdym naborze wniosków, na podstawie list wniosków przyjętych do dofinansowania oraz list rezerwowych, będzie monitorować szacowany poziom realizacji wskaźnika produktu w poszczególnych latach i na tej podstawie podejmować niezbędne kroki w celu zagwarantowania osiągnięcia wartości celów pośrednich i końcowych.

f. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Znaczący wpływ mogą mieć następujące czynniki:

1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;

2) czynniki które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;

3) fluktuacja cen na rynku.

Ponadto uruchomienie środków w programie a w konsekwencji osiągnięcie zakładanych wskaźników uzależnione jest od:

1. Wydania przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;

- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (brak określonego zakresu wsparcia).

Oś priorytetowa 3 Konkurencyjność i przedsiębiorczość

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)[6]	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[7]
3	wskaźnik produktu	CO29	Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	120	747	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za 62,44% alokacji OP 3.
3	wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	73 774 344	328 042 622	IZ	

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji ex ante:

Przy wyliczeniu wskaźnika finansowego na 2018 r. pod uwagę brane były doświadczenia obecnej perspektywy oraz indykatywny harmonogram naboru projektów. Dodatkowo w ramach rozstrzygniętych konkursów pod uwagę wzięto harmonogramy wydatków wykazane przez beneficjentów oraz złożone wnioski o płatność.
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 71,08% alokacji na PI 3c, który stanowi 87,85% OP 3 (zatem alokacja na projekty realizujące wskaźnik stanowi 62,44 % alokacji na OP3).

[6] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[7] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

W obecnej perspektywie zakłada się, iż o wsparcie dotacyjne bądź pomocy zwrotnej w ramach PI mogą ubiegać się tylko te przedsiębiorstwa, które mają intencję rozwijania nowego produktu na poziomie innowacyjności co najmniej dla firmy, nawet jeśli zakończy się to niepowodzeniem. Założenia te są ujęte w kryteriach oceny projektów. Ponadto wskaźnik ten będzie realizowany w ok. 36% inwestycji wspartych w formie IF. W związku z powyższym przyjęto, że wartość wskaźnika jest równa sumie wskaźnika CI2 i CI3 w części dot. pomocy zwrotnej oraz na poziomie 36% wskaźnika CI3 w części dot. IF, tj. łącznie wartość wskaźnika CI29 przyjęto na poziomie [197 + 175 + (36%*1040=375)] = 747 szt.
Ad wartości docelowej wskaźnika CI2:
Na wsparcie dotacyjne przeznaczono 72,52 mln EUR, tj. 29,61 % alokacji na PI 3c. Na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów w perspektywie 2014-2020 zweryfikowano wartość docelową wskaźnika. Biorąc pod uwagę rzeczywisty koszt wskaźnika równy 1 408 840,32PLN oraz uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie 11 % na podstawie rzeczywistych danych) możliwe będzie dofinansowanie 197 przedsiębiorstw.
Ad wartości docelowej wskaźnika CI3:
Wskaźnik jest realizowany w dwóch planowanych rodzajach wsparcia zwrotnego, tj.: instrumenty finansowe oraz pomoc zwrotna.
Dla wsparcia udzielanego w formie instrumentów finansowych wartość docelowa wskaźnika została oszacowana na podstawie rzeczywistych danych - ostatecznie alokacja na IF w działaniu 3.7 wyniosła 302 377 478,70 zł, a uwzględniając rezygnację z wdrażania produktu poręczeniowego (środki zostały przeniesione na produkty pożyczkowe) przeznaczono na realizację Pożyczki Małej 168 171 584,04 zł oraz Pożyczki Dużej 134 205 894,66 zł.
Wartości powyższe nie są tożsame z pierwotnie zakładanymi w badaniu „Ocena ex-ante instrumentów finansowych w RPO WL 2014-2020". Na etapie w/w badania (formułowania propozycji produktów finansowych) nie była znana ostateczna kwota alokacji przypisanej instrumentom finansowym, a przyjęty poziom wskaźników (100 szt. Pożyczka Duża / 1500 szt. Pożyczka Mała) doprowadził do sytuacji braku spójności pomiędzy ilością pożyczek, uśrednionym poziomem wsparcia zakładanym dla Pożyczki Małej (do 250 tys. zł) / Pożyczki Dużej (od 250 tys. do 1 mln zł.) oraz kwotą na nie przewidzianą (poręczenia).
W związku z powyższym ilość pożyczek oszacowano na poziomie: Pożyczka Mała – 860 szt., Pożyczka Duża – 180 szt. (łącznie 1040 szt.). Zmiana pozwoliła na ustalenie średniej wartości Pożyczki Małej i Pożyczki Dużej na optymalnym poziomie z punktu widzenia zapotrzebowania odbiorów oraz ich udzielanie przez PF.
Dodatkowo stwierdzono dublowanie w/w wskaźnik osiąganego przez PF realizujących więcej niż jedną umowę operacyjną (chociaż nie tylko) powodując w konsekwencji, że na poziomie całego projektu (MFF-IZ/IP) nie mogą być one zaliczane, pomimo że na poziomie poszczególnych umów operacyjnych są uznawane za prawidłowo osiągnięte.
Na wsparcie w formie pomocy zwrotnej przeznaczono ok. 76,28 mln EUR, tj. 31,14% alokacji na PI 3c. Mając na uwadze dotychczas podpisane umowy w ramach Działania 3.7 objętych wsparciem zwrotnym, rzeczywisty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 1 553 068 PLN, co przy dostępnej alokacji oraz uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie ok. 17%) w ramach PI 3c w ramach pomocy zwrotnej przyjęto ostatecznie, że wsparcie uzyska 175 podmiotów.
Łącznie w ramach obu rodzajów wsparcia zwrotnego możliwe jest osiągnięcie wskaźnika CI3 na 1215 przedsiębiorstw

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wskaźnik produktu obrazuje projekty realizowane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 3c, których alokacja stanowi 62,44% alokacji na OP 3. Projekty te będą realizowane w ramach KI:1 (189 146 549 EUR); 82 (23 721 390 EUR).

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie:

Zaproponowany wskaźnik produktu jest kluczowy z punktu widzenia osiągnięcia celów szczegółowych OP 3 tj.: Zwiększone zastosowanie innowacji w MŚP.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

IZ zaplanowała harmonogram naboru projektów, który uwzględnia założenia dotyczące tempa wdrażania projektów. Zaplanowano, iż w ramach wsparcia dotacyjnego zostaną ogłoszone dwa konkursy: 1. w roku 2016 na 34% alokacji na PI 3c, 2. w roku 2017 na 23% alokacji na PI 3c. Całość alokacji przeznaczonej na Fundusze Pożyczkowe została zakontraktowana w IV kwartale roku 2016. Rzeczywisty postęp wdrażania IF (w wybranym modelu wdrażania z menagerem funduszy, gdzie od momentu podpisania umowy z menagerem funduszy do udzielenia pierwszych produktów ostatecznym odbiorcom minie ok. 2 lata – czas na ogłoszenie przetargu na PF i ich wybór oraz czas dla PF na konstrukcję portfela dla ostatecznych odbiorców) pozwala założyć, iż począwszy od roku 2019 można spodziewać się corocznego postępu w realizacji wskaźnika w wysokości ok. 20% wartości docelowej w tej formie wsparcia. Biorąc pod uwagę zarówno powyższe założenia odnośnie wdrażania instrumentów finansowych, jak i prognozowany czas realizacji projektów wspieranych przez dotacje (ok. 1 roku od momentu podpisania umowy) przewiduje się, iż w 2023 roku zostanie osiągnięta wartość docelowa wskaźnika produktu.

Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które będą zawierały wskaźniki produktu monitorowane w ramach wykonania a tym samym będą w największym stopniu przyczyniać się do realizacji celów pośrednich i końcowych.

IZ po każdym naborze wniosków, na podstawie list wniosków przyjętych do dofinansowania oraz list rezerwowych, będzie monitorować szacowany poziom realizacji wskaźnika produktu w poszczególnych latach i na tej podstawie podejmować niezbędne kroki w celu zagwarantowania osiągnięcia wartości celów pośrednich i końcowych.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Znaczący wpływ mogą mieć następujące czynniki:

1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;

2) czynniki które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;

3) fluktuacja cen na rynku.

Przedstawione założenia i szacowane wartości dotyczące wkładu instrumentów finansowych w realizację celu pośredniego i końcowego dla wskaźnika produktu są szacunkowe i mogą zostać skorygowane po otrzymaniu ostatecznych wyników oceny ex ante.

Ponadto uruchomienie środków w programie/ogłoszenie konkursów w PI a w konsekwencji osiągniecie zakładanych wskaźników uzależnione jest od:

1. wydania przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (pomoc de minimis, Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna).

Oś priorytetowa 4 Energia przyjazna środowisku

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)[8]	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[9]
4	wskaźnik produktu		Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii z OZE	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 863	77 003	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za 100% alokacji OP 4.
4	wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	54 667 002	279 100 802	IZ	

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji ex ante:

Przy wyliczeniu wskaźnika finansowego na 2018 r. pod uwagę brane były doświadczenia obecnej perspektywy oraz indykatywny harmonogram naboru projektów. Dodatkowo w ramach rozstrzygniętych konkursów pod uwagę wzięto harmonogramy wydatków wykazane przez beneficjentów oraz złożone wnioski o płatność.

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 4a. W ramach wskaźnika zliczane są zarówno wybudowane jednostki wytwarzania energii elektrycznej z OZE, jak i wybudowane jednostki wytwarzania energii cieplnej z OZE. Do oszacowania celu wskaźnika

[8] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[9] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

zostały wzięte pod uwagę dostępne dane dotyczące wdrażania projektów w ramach Działań 4.1 oraz 4.2 RPO WL 2014-2020. Alokacja realizująca wskaźnik w Działaniu 4.1 (78,10% alokacji na PI 4a) w zakresie wybudowanych jednostek energii elektrycznej z OZE obejmuje 34,41% alokacji na Działanie 4.1. Szacowana pierwotnie wartość wskaźnika została zweryfikowana w konkursie do Działania 4.1 ogłoszonym w marcu 2015 r. i skierowanym do jednostek samorządu terytorialnego, ich związków i stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego posiadających osobowość prawną, jednostek sektora finansów publicznych posiadających osobowość prawną, kościołów i związków wyznaniowych oraz osób prawnych kościołów i związków wyznaniowych. Na podstawie wyników rozstrzygnięcia konkursów koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł 19 476,10 PLN, co pozwala wybudować 14 087 jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE.
Alokacja realizująca wskaźnik w Działaniu 4.1 (78,10% alokacji na PI 4a) w zakresie wybudowanych jednostek energii cieplnej z OZE obejmuje 65,59% alokacji na Działanie 4.1. Wartość wskaźnika została oszacowana w konkursie do Działania 4.1 ogłoszonego w marcu 2015 r. i skierowanego do jednostek samorządu terytorialnego, ich związków i stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego posiadających osobowość prawną, jednostek sektora finansów publicznych posiadających osobowość prawną, kościołów i związków wyznaniowych oraz osób prawnych kościołów i związków wyznaniowych. Na podstawie wyników rozstrzygnięcia konkursu koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł 8 399,59 PLN, co pozwala wybudować 62 263 jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE. W ramach wsparcia skierowanego do przedsiębiorców na podstawie rozstrzygniętych konkursów dla Działania 4.2 Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach (21,90% alokacji na PI 4a) przyjęto, iż średnio jedno przedsiębiorstwo buduje 1,26 jednostki wytwarzania energii elektrycznej z OZE, zatem wartość przedmiotowego wskaźnika jest równa 1,26 wartości wskaźnika CI1 Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie, tj. 653 szt.
Wyliczenia dotyczące celu pośredniego odnoszą się do pierwotnej wartości docelowej wskaźnika tj. 64 691 szt. Do oszacowania wartości celu pośredniego posłużono się dostępnymi danymi dotyczącymi postępu wdrażania projektów wybranych do dofinansowania w ramach konkursu na Działanie 4.1 (od momentu podpisania umowy do zakończenia realizacji projektu), który średnio wyniósł 2 lata i 2 miesiące. Na ich podstawie przewiduje się, iż w roku 2018 zostanie wybudowanych 215 jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE oraz 1 648 jednostek energii cieplnej z OZE, co łącznie daje wartość 1 863 wybudowane jednostki wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Z uwagi na planowany harmonogram wdrażania Działania 4.2 (ogłoszenie naboru w I kwartale 2017 r., rozstrzygnięcie w IV kwartale 2017 oraz podpisanie umów w I kwartale 2018) pierwszych wartości wskaźnika należy się spodziewać w roku 2019, zatem Działanie to nie zostało wzięte pod uwagę przy szacowaniu wartości pośredniej.
Przedstawione powyżej założenia i szacowane wartości wskaźnika produktu są szacunkowe i mogą zostać skorygowane po otrzymaniu ostatecznych wyników aktualizacji oceny ex ante instrumentów finansowych. W punkcie e) przedstawiono czynniki zewnętrzne mające wpływ na osiągnięcie zakładanych celów pośrednich i końcowych.

Cele pośrednie i końcowe dla wskaźnika produktu zostały oszacowane dla projektów w pełni zrealizowanych.

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na Oś Priorytetową 4 (KI 5 – 1 649 786 EUR, KI 9 – 137 618 EUR, KI 10 – 234 254 876 EUR, KI 11 – 831 420 EUR, KI 12 – 315 858 EUR, KI 016 – 46 123 EUR).

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie:

Zaproponowany wskaźnik produktu jest kluczowy z punktu widzenia osiągnięcia celu szczegółowego OP 4 tj.: Zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

IZ przygotowała harmonogram naboru projektów, który uwzględnia założenia dotyczące tempa wdrażania projektów. Zaplanowano, iż zostaną ogłoszone 2 konkursy: 1. w roku 2016 na 100% alokacji na PI 4a (dla jst), 2. w roku 2017 na 100% alokacji na PI 4a (dla MŚP). Biorąc pod uwagę średni czas realizacji projektów (nieco ponad 2 lata od momentu podpisania umowy) przewiduje się, iż w 2021 roku zostanie osiągnięta wartość docelowa wskaźnika produktu.

Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które będą zawierały wskaźniki produktu monitorowane w ramach wykonania a tym samym będą w największym stopniu przyczyniać się do realizacji celów pośrednich i końcowych.

IZ po każdym naborze wniosków, na podstawie list wniosków przyjętych do dofinansowania oraz list rezerwowych, będzie monitorować szacowany poziom realizacji wskaźnika produktu w poszczególnych latach i na tej podstawie podejmować niezbędne kroki w celu zagwarantowania osiągnięcia wartości celów pośrednich i końcowych.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Znaczący wpływ mogą mieć następujące czynniki:

1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;

2) czynniki które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;

3) fluktuacja cen na rynku.

Ponadto uruchomienie środków w programie/ogłoszenie konkursów w PI a w konsekwencji osiągniecie zakładanych wskaźników uzależnione jest od:

1. Wydania przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na energetykę);

3. przyjęcia aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci), które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

Oś priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)[10]	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[11]
5	wskaźnik produktu		Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	205	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za 12,67% alokacji OP 5.
5	wskaźnik produktu		Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	764	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za 42,47% alokacji OP 5.
5	KEW	CI1	Wartość wskaźnika Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie w zakontraktowanych umowach o	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	150		IZ	KEW dla WP 1

[10] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[11] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

			dofinansowanie							
5	KEW		Wartość wskaźnika Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	220		IZ	KEW dla WP 2
5	wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	34 081 304	311 751 248	IZ	

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji ex ante:

Wyliczenia dotyczące KEW odnoszą się do pierwotnie wyliczonych wartości docelowych wskaźników (WP 1 = 250 szt., WP2 = 764 szt.). Dla oszacowania KEW posłużono się danymi rzeczywistymi z perspektywy 2014-2020 w Działaniu 5.1 (PI 4b), gdzie od ogłoszenia naboru do podpisania umowy upłynęło średnio 1 rok i 4 miesiące oraz w Działaniach 5.2 i 5.3, gdzie od ogłoszenia naboru do podpisania umowy upłynęło średnio 1 rok i 1,5 miesiąca. Po uwzględnieniu czynników tj. harmonogram ogłaszania konkursów (przy założeniu, że środki zostaną uruchomione bez zbędnej zwłoki od momentu ogłoszenia wszystkich niezbędnych aktów prawnych) oszacowano wartość KEW w 2018 r. w OP 5 na poziomie 60% wartości docelowej wskaźnika w podpisanych umowach dla PI 4b (150 przedsiębiorstw) oraz 54% wartości docelowej wskaźnika w podpisanych umowach dla PI 4c (220 budynków).

Przy wyliczeniu wskaźnika finansowego na 2018 r. pod uwagę brane były doświadczenia obecnej perspektywy oraz indykatywny harmonogram naboru projektów. Dodatkowo w ramach rozstrzygniętych konkursów pod uwagę wzięto harmonogramy wydatków wykazane przez beneficjentów oraz złożone wnioski o płatność.

Wybrano dwa wskaźniki produktu. Pierwszy z nich obejmuje 100% alokacji na PI 4b, co stanowi 12,67% alokacji na OP 5. Drugi wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 4c,

co stanowi 42,47% alokacji na OP 5. Łącznie wybrane wskaźniki opisują projekty odpowiadające za 55,14 % alokacji na OP 5.
Ad wskaźnika 1. Do oszacowania celu końcowego zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 RPO WL odnośnie inwestycji o zbliżonym zakresie zrealizowanych z działania 1.4 Schemat A skorygowane o dostępne dane dotyczące wdrażania Programu w perspektywie 2014-2020 Ponieważ zakładany w Działaniu rodzaj wsparcia dotyczy kompleksowej poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw, na podstawie przeprowadzonych w perspektywie 2014-2020 naborów w Działaniu 5.1 rzeczywisty koszt jednostkowy wskaźnika w projektach kompleksowych wyniósł 565 056,69 PLN, co pozwala wesprzeć 256 firm. Uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie ok. 20%) w ramach PI 4b przyjęto ostatecznie, że wsparcie uzyska 205 podmiotów.
Dla oszacowania celu pośredniego wskaźnika produktu posłużono się danymi rzeczywistymi z perspektywy 2014-2020 dotyczącymi tempa realizacji projektów (od podpisania umowy do złożenia wniosku o płatność końcową) w Działaniu 5.1, które wynosi średnio 1,5 roku. Biorąc pod uwagę harmonogram naboru wniosków a także zapotrzebowanie na tego rodzaju inwestycje oraz możliwości ich realizacji przez potencjalnych Beneficjentów przewiduje się, iż pierwsze zobowiązania powinny zostać podjęte w na przełomie roku 2017 i 2018 r., zatem pierwsze wartości wskaźnika z projektów zakończonych pojawią się w roku 2019.
Ad wskaźnika 2. Koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów w perspektywie 2014-2020 i wyniósł 633 919,04 PLN, co pozwala zmodernizować energetycznie 764 budynki. Dla oszacowania celu pośredniego wskaźnika produktu posłużono się danymi rzeczywistymi dotyczącymi wdrażania Działań 5.2 Efektywność energetyczna sektora publicznego oraz 5.3 Efektywność energetyczna sektora mieszkaniowego dotyczącymi tempa realizacji projektów (od podpisania umowy do zakończenia realizacji projektu), które wynosi średnio 1,5 roku. Biorąc pod uwagę harmonogram naboru wniosków (pierwsze dwa nabory ogłoszono w 2016 oraz kolejne dwa w 2017 r.) przewiduje się, iż pierwsze zobowiązania powinny zostać podjęte w najpóźniej w 2017 r., zatem pierwsze wartości wskaźnika z projektów zakończonych pojawią się w roku 2019. Przedstawione powyżej założenia i szacowane wartości dla wskaźników produktu są szacunkowe i mogą zostać skorygowane po otrzymaniu ostatecznych wyników aktualizacji oceny ex ante instrumentów finansowych. W punkcie e) przedstawiono czynniki zewnętrzne mające wpływ na osiągnięcie zakładanych celów pośrednich i końcowych.

Cele pośrednie i końcowe dla wskaźników produktu zostały oszacowane dla projektów w pełni zrealizowanych.

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wskaźniki produktu i powiązane z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach Priorytetów Inwestycyjnych 4b i 4c, których łączna alokacja stanowi 55,14 % alokacji na OP 5. Projekty te będą realizowane w ramach kategorii interwencji: KI 13 (124 885 151 EUR w 4c); KI 14 (16 429 665 EUR); KI 16 (40 464 EUR); KI 68 (31 343 246 EUR); KI 69 (1 600 938 EUR), KI 70 (617 675 EUR).

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Zaproponowane KEW jak i wskaźniki produktu są kluczowe z punktu widzenia osiągnięcia celów szczegółowych OP 5 tj.: Zwiększona efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach oraz Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

IZ przygotowała harmonogram naboru projektów, który uwzględnia założenia dotyczące tempa wdrażania projektów. Zaplanowano, iż zostaną ogłoszone 4 konkursy: 1. w roku 2016 na 60% alokacji na PI 4b, 2. również w roku 2016 na 50% alokacji na PI 4c, 3. w roku 2017 na 50% alokacji PI 4c oraz 4. w roku 2018 na 40% alokacji na PI 4b. Biorąc pod uwagę prognozowany czas realizacji projektów (ok. 1,5 roku od momentu podpisania umowy) przewiduje się, iż w 2019 roku pojawią się pierwsze wartości wskaźników produktu, zaś wartość docelowa zostanie osiągnięta w roku 2021 dla PI 4b oraz 2022 dla PI 4c.

Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które będą zawierały wskaźniki produktu monitorowane w ramach wykonania a tym samym będą w największym stopniu przyczyniać się do realizacji celów pośrednich i końcowych.

IZ po każdym naborze wniosków, na podstawie list wniosków przyjętych do dofinansowania oraz list rezerwowych, będzie monitorować szacowany poziom realizacji wskaźnika produktu i powiązanego z nim KEW w poszczególnych latach i na tej podstawie podejmować niezbędne kroki w celu zagwarantowania osiągnięcia wartości celów pośrednich i końcowych.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Znaczący wpływ mogą mieć następujące czynniki:

1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;

2) czynniki które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;

3) fluktuacja cen na rynku.

Ponadto uruchomienie środków w programie/ogłoszenie konkursów w PI a w konsekwencji osiągnięcie zakładanych wskaźników uzależnione jest od:

1. wydania przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcia aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci), które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

Oś priorytetowa 6 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)[12]	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[13]
6	wskaźnik produktu		Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	233,69	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za 29,47% alokacji OP 6.
6	wskaźnik produktu		Długość wybudowanej sieci wodociągowej	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	245	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za 34,61% alokacji OP 6.
6	wskaźnik produktu		Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	8	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za 21,96%

[12] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[13] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

										alokacji OP 6.
6	KEW		Wartość wskaźnika Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	153		IZ	KEW dla WP 1
6	KEW		Wartość wskaźnika Długość wybudowanej sieci wodociągowej w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	121		IZ	KEW dla WP 2
6	KEW		Wartość wskaźnika Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	8		IZ	KEW dla WP 3
6	wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	26 644 420	111 966 310	IZ	

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji ex ante:

Wyliczenia dotyczące KEW odnoszą się do pierwotnie wyliczonych wartości docelowych wskaźników (WP 1 = 320 km, WP2 = 245 km, WP 3 = 8 szt.). Dla oszacowania KEW posłużono się danymi historycznymi z RPO WL 2007-2013 dotyczącymi tempa wdrażania projektów (od ogłoszenia konkursu do zakończenia realizacji projektu) w Działaniu 6.1 (zakres wsparcia analogiczny do zaprojektowanego w PI 6b), które wynosiło średnio 2 lata i 4 miesiące. Po uwzględnieniu czynników tj. harmonogram ogłaszania konkursów oszacowano wartość KEW w 2018 r. w OP 6 na poziomie 47% wartości docelowej wskaźnika dotyczącego kanalizacji sanitarnej (153 km), na poziomie 49% wartości docelowej wskaźnika dotyczącego sieci wodociągowej (121 km) oraz na poziomie 100% wartości docelowej wskaźnika dotyczącego zakładów zagospodarowania odpadów (8 wspartych ZZO).

Przy wyliczeniu wskaźnika finansowego na 2018 r. pod uwagę brane były doświadczenia obecnej perspektywy oraz indykatywny harmonogram naboru projektów. Dodatkowo w ramach rozstrzygniętych konkursów pod uwagę wzięto harmonogramy wydatków wykazane przez beneficjentów oraz złożone wnioski o płatność.

Wybrane wskaźniki produktu obejmują łącznie 99,94% alokacji na PI 6b, co stanowi 64,08% OP 6 oraz 70,32% alokacji na PI 6a co stanowi 21,96% alokacji na OP 6. Do oszacowania wartości celu końcowego wskaźników zostały wzięte pod uwagę dane faktyczne dotyczące wdrażania projektów w PI 6a i 6b.

Ad wskaźnika 1. Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborach wniosków i wyniósł 516 466,18PLN, co gwarantuje w ramach PI wybudowanie 233,69 km kanalizacji sanitarnej. Do oszacowania wartości celu pośredniego posłużono się danymi dotyczącymi przewidywanego przez Beneficjentów tempa realizacji tego typu interwencji (od podpisania umowy do złożenia wniosku o płatność końcową), który wynosi średnio 2 lata i 4 miesiące. Biorąc pod uwagę harmonogram naboru wniosków oraz zapotrzebowanie na tego rodzaju inwestycje i możliwości ich realizacji przez potencjalnych Beneficjentów przewiduje się, iż pierwsze zobowiązania powinny zostać podjęte w 2016 r., zatem pierwsze wartości wskaźnika produktu pojawią się w roku 2019.

Ad wskaźnika 2. Historyczny koszt jednostkowy został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborach wniosków i po uwzględnieniu szacowanego poziomu dofinansowania inwestycji wynosi 578 666,80 PLN, co gwarantuje w ramach PI wybudowanie 245 km sieci wodociągowej. Do oszacowania wartości celu pośredniego posłużono się danymi dotyczącymi przewidywanego przez Beneficjentów tempa realizacji tego typu interwencji (od podpisania umowy do złożenia wniosku o płatność końcową), który wynosił średnio 2 lata i 4 miesiące. Biorąc pod uwagę harmonogram naboru wniosków oraz zapotrzebowanie na tego rodzaju inwestycje i możliwości ich realizacji przez potencjalnych Beneficjentów przewiduje się, iż pierwsze zobowiązania powinny zostać podjęte w 2016 r., zatem pierwsze wartości wskaźnika produktu pojawią się w roku 2019.

Ad wskaźnika 3. Pierwotnie oszacowana wartość została skorygowana w naborach konkursowych i pozakonkursowych przeprowadzonych w perspektywie 2014-2020, w których rzeczywisty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi: 11 242 978,01 PLN – co gwarantuje wsparcie 8 zakładów zagospodarowania odpadów (ZZO). Do oszacowania wartości celu pośredniego posłużono się planami dotyczącymi spełnienia warunkowości ex-ante w zakresie gospodarowania odpadami, w myśl którego podpisanie umowy na realizację projektu kluczowego będzie możliwe najwcześniej w 2016 r. Biorąc zaś pod uwagę historyczne dane dotyczące tempa realizacji tego typu interwencji (od podpisania umowy do złożenia wniosku o płatność końcową), który wynosił średnio 3 lata i 9 miesięcy przewiduje się, iż wartości wskaźnika produktu pojawią się najwcześniej w roku 2020.

W punkcie e) przedstawiono czynniki zewnętrzne mające wpływ na osiągnięcie zakładanych celów pośrednich i końcowych. Cele pośrednie i końcowe dla wskaźników produktu zostały oszacowane dla projektów w pełni zrealizowanych.

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wskaźniki produktu i powiązane z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 6b oraz 6a, których alokacja stanowi 86,04% alokacji na OP 6. Projekty te będą realizowane w ramach kategorii interwencji: KI 17 (438 923 EUR); KI 18 (20 460 748 EUR), KI 20 (31 689 738 EUR); KI 21 (1 253 232 EUR); KI 22 (28 044 656 EUR).

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Zaproponowane KEW jak i wskaźniki produktu są kluczowe z punktu widzenia osiągnięcia celów szczegółowych OP 6 tj.: realizacja zobowiązań akcesyjnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz sprawny system selektywnej zbiórki odpadów w oparciu o instalacje regionalne.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

IZ przygotowała harmonogram naboru projektów, który uwzględnia założenia dotyczące tempa wdrażania projektów. Zaplanowano, iż zostaną ogłoszone 2 konkursy: 1. w roku 2015 na 79% alokacji na PI 6b, 2. w roku 2017 na 21% alokacji na PI 6b. Biorąc pod uwagę prognozowany czas realizacji projektów (ok. 2 lata i 4 miesiące od momentu podpisania umowy) przewiduje się, iż w 2019 roku pojawią się pierwsze wartości wskaźników produktu, zaś wartość docelowa zostanie osiągnięta w roku 2022.

Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które będą zawierały wskaźniki produktu monitorowane w ramach wykonania a tym samym będą w największym stopniu przyczyniać się do realizacji celów pośrednich i końcowych. Ponadto realizacja projektu strategicznego w zakresie gospodarki odpadami zostanie uruchomiona niezwłocznie po spełnieniu warunkowości ex-ante i będzie objęta „szczególnym nadzorem” ze strony IZ.

IZ po każdym naborze wniosków, na podstawie list wniosków przyjętych do dofinansowania oraz list rezerwowych, będzie monitorować szacowany poziom realizacji wskaźników produktu i powiązanych z nimi KEW w poszczególnych latach i na tej podstawie podejmować niezbędne kroki w celu zagwarantowania osiągnięcia wartości celów pośrednich i końcowych.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Znaczący wpływ mogą mieć następujące czynniki:

1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;

2) czynniki które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;

3) fluktuacja cen na rynku.

Ponadto uruchomienie środków w programie/ogłoszenie konkursów w PI a w konsekwencji osiągniecie zakładanych wskaźników uzależnione jest od:

1. wydania przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.

2. przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Usługi w ogólnym interesie gospodarczym w obszarze gospodarowania odpadami , Wsparcie na rekultywację),

3. aktualizacji Krajowego oraz wojewódzkiego planu gospodarowania odpadami, których załącznikami będą plany inwestycyjne zatwierdzanie przez Ministra Środowiska (planowana data zakończenia aktualizacji - koniec 2016 roku).

Oś priorytetowa 7 Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)[14]	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[15]
7	wskaźnik produktu		Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	130	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za 63,28% alokacji OP 7.
7	wskaźnik produktu		Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	45	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za 7,38% alokacji OP 7.
7	KEW		Wartość wskaźnika Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem w zakontrakto	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	40		IZ	KEW dla WP1.

[14] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[15] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

			wanych umowach o dofinansowanie							
7	KEW		Wartość wskaźnika Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	12		IZ	KEW dla WP2.
7	wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	15 064 508	85 355 133	IZ	

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji ex ante:

Wyliczenia dotyczące KEW odnoszą się do pierwotnie wyliczonych wartości docelowych wskaźników (WP 1 = 61 szt., WP2 = 20 szt.). Dla oszacowania KEW posłużono się danymi historycznymi z RPO WL 2007-2013 dotyczącymi tempa wdrażania projektów (od ogłoszenia konkursu do zakończenia realizacji projektu) w Działaniu 7.1 (zakres wsparcia analogiczny do zaprojektowanego w PI 6c), które wynosiło średnio 3 lata i 7 miesięcy. Po uwzględnieniu czynników tj. harmonogram ogłaszania konkursów (przy założeniu, że środki zostaną uruchomione bez zbędnej zwłoki od momentu ogłoszenia wszystkich niezbędnych aktów prawnych) oszacowano wartość KEW w 2018 r. w OP 7 na poziomie 65% wartości docelowej wskaźnika produktu 1. (40 obiektów zasobów kultury) oraz na poziomie 60% wartości docelowej wskaźnika produktu 2. (12 obiektów dziedzictwa naturalnego).

Przy wyliczeniu wskaźnika finansowego na 2018 r. pod uwagę brane były doświadczenia obecnej perspektywy oraz indykatywny harmonogram naboru projektów. Dodatkowo w ramach rozstrzygniętych konkursów pod uwagę wzięto harmonogramy wydatków wykazane przez beneficjentów oraz złożone wnioski o płatność.

Wybrany wskaźnik produktu nr 1 obejmuje 89,55% alokacji na PI 6c, co stanowi 63,28% alokacji na OP 7. Historyczny koszt jednostkowy został zweryfikowany w konkursach ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 i po uwzględnieniu poziomu

dofinansowania oraz zgłoszonych projektów strategicznych wynosi 1 519 858,71PLN, co pozwala w ramach PI na wsparcie 130 obiektów zasobów kultury. Biorąc pod uwagę harmonogram naboru wniosków a także zapotrzebowanie na tego rodzaju inwestycje oraz możliwości ich realizacji przez potencjalnych Beneficjentów przewiduje się, iż pierwsze zobowiązania powinny zostać podjęte w 2017 r. Zatem uwzględniając średni czas realizacji projektów tego typu (od momentu podpisania umowy do złożenia wniosku o płatność końcową), który wynosi 2 lata i 4 miesiące pierwszych wartości wskaźnika produktu należy się spodziewać w roku 2020. W punkcie e) przedstawiono czynniki zewnętrzne mające wpływ na osiągnięcie zakładanych celów pośrednich i końcowych.

Cele pośrednie i końcowe dla wskaźnika produktu zostały oszacowane dla projektów w pełni zrealizowanych.

Wybrany wskaźnik produktu nr 2 obejmuje 10,45 % alokacji na PI 6c, co stanowi 7,38% alokacji na OP 7. Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany w konkursach ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 i po uwzględnieniu poziomu dofinansowania oraz zgłoszonych projektów strategicznych wynosi 512 435,77 PLN, co pozwala w ramach PI na wsparcie 45 obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego. Biorąc pod uwagę harmonogram naboru wniosków a także zapotrzebowanie na tego rodzaju inwestycje oraz możliwości ich realizacji przez potencjalnych Beneficjentów przewiduje się, iż pierwsze zobowiązania powinny zostać podjęte w 2017 r. Zatem uwzględniając średni czas realizacji projektów tego typu (od momentu podpisania umowy do złożenia wniosku o płatność końcową), który wynosi 2 lata i 4 miesiące pierwszych wartości wskaźnika produktu należy się spodziewać w roku 2020. W punkcie e) przedstawiono czynniki zewnętrzne mające wpływ na osiągnięcie zakładanych celów pośrednich i końcowych.

Cele pośrednie i końcowe dla wskaźnika produktu zostały oszacowane dla projektów w pełni zrealizowanych.

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wskaźniki produktu i powiązane z nimi KEW obrazują projekty realizowane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 6c (alokacja na projekty realizujące wskaźniki stanowi 70,66% alokacji na OP 7). W PI 6c projekty będą wspierane w ramach kategorii interwencji: KI 85 (15 966 970 EUR), KI 92 (3 503 772 EUR) oraz KI 94 (45 910 780 EUR).

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Zaproponowane KEW jak i wskaźniki produktu są kluczowe z punktu widzenia osiągnięcia celów szczegółowych OP 7 tj.: Zwiększona dostępność zasobów dziedzictwa kulturowego i naturalnego regionu.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

IZ przygotowała harmonogram naboru projektów, który uwzględnia założenia dotyczące tempa wdrażania projektów. Zaplanowano, iż zostaną ogłoszone dwa konkursy w kategorii obiektów kultury w roku 2016 na łącznie 55% alokacji na PI 6c (100% alokacji w tej kategorii). Biorąc pod uwagę prognozowany czas realizacji projektów (ok. 2 lata i 4 miesiące od momentu podpisania umowy) przewiduje się, iż w 2020 roku pojawią się pierwsze

wartości wskaźnika produktu nr 1, zaś wartość docelowa zostanie osiągnięta w roku 2023. Z kolei dla kategorii dziedzictwa naturalnego zaplanowano jeden konkurs w roku 2015 na 5% alokacji na PI 6c oraz kolejny konkurs w roku 2017 na 6% alokacji na PI 6c (razem 100% alokacji w tej kategorii). Biorąc pod uwagę prognozowany czas realizacji projektów (ok. 2 lata i 7 miesięcy od momentu podpisania umowy) oraz realizację projektów strategicznych przewiduje się, iż w 2021 roku pojawią się pierwsze wartości wskaźnika produktu nr 2, zaś wartość docelowa zostanie osiągnięta w roku 2023.

Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które będą zawierały wskaźniki produktu monitorowane w ramach wykonania a tym samym będą w największym stopniu przyczyniać się do realizacji celów pośrednich i końcowych.

IZ po każdym naborze wniosków, na podstawie list wniosków przyjętych do dofinansowania oraz list rezerwowych, będzie monitorować szacowany poziom realizacji wskaźników produktu i powiązanych z nim KEW w poszczególnych latach i na tej podstawie podejmować niezbędne kroki w celu zagwarantowania osiągnięcia wartości celów pośrednich i końcowych.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Znaczący wpływ mogą mieć następujące czynniki:

1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;

2) czynniki które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;

3) fluktuacja cen na rynku.

Ponadto uruchomienie środków w programie/ogłoszenie konkursów w PI a w konsekwencji osiągniecie zakładanych wskaźników uzależnione jest od:

1. wydania przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;

- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (pomoc publiczna w sektorze kultury i dziedzictwa kulturowego).

Oś priorytetowa 8 Mobilność regionalna i ekologiczny transport

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)[16]	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[17]
8	wskaźnik produktu	CO14	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	30	300	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za 83,05% alokacji OP 8.
8	KEW		Wartość wskaźnika Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	150		IZ	KEW dla WP
8	wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	61 452 456	315 220 272	IZ	

[16] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[17] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji ex ante:

Dla oszacowania KEW posłużono się danymi historycznymi z RPO WL 2007-2013 dotyczącymi tempa wdrażania projektów w Działaniu 5.1 i 5.2 (zakres wsparcia analogiczny do zaprojektowanego w PI 7b), który wynosił średnio 2 lata i 3 miesiące dla procedury konkursowej (od momentu ogłoszenia naboru wniosków do zakończenia realizacji projektu) zaś 2 lata samej realizacji projektów w trybie pozakonkursowym. Po uwzględnieniu czynników tj. wstępny indykatywny harmonogram ogłaszania konkursów (przy założeniu, że środki zostaną uruchomione bez zbędnej zwłoki od momentu ogłoszenia wszystkich niezbędnych aktów prawnych) oraz stopień zaawansowania projektów strategicznych oszacowano wartość KEW w 2018 r. w na poziomie 50% wartości docelowej wskaźnika produktu (150 km).

Przy wyliczeniu wskaźnika finansowego na 2018 r. pod uwagę brane były doświadczenia obecnej perspektywy oraz indykatywny harmonogram naboru projektów. Z uwagi na pozakonkursowy tryb wyboru projektów w PI 7b przewiduje się, iż umowy będą podpisywane stopniowo w kolejnych latach. Dodatkowo w ramach podpisanych umów wzięto harmonogramy wydatków wykazane przez beneficjentów oraz złożone wnioski o płatność.

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 7b, co stanowi 83,05% alokacji na OP 8. Historyczny koszt jednostkowy zweryfikowano na podstawie realizowanych projektów strategicznych i wynosi 3 192 130,40 PLN, co gwarantuje w ramach PI przebudowę i modernizację 300 km dróg. Do oszacowania wartości celu pośredniego wykorzystano dane historyczne na temat tempa wdrażania i realizacji projektów tego typu w poprzedniej perspektywie finansowej (średnio 2 lata i 3 miesiące dla procedury konkursowej - od momentu ogłoszenia naboru wniosków do zakończenia realizacji projektu, zaś 2 lata samej realizacji projektów w trybie pozakonkursowym). Biorąc pod uwagę harmonogram ogłaszania delegowanych aktów prawnych oraz stopień zaawansowania prac nad projektami strategicznymi przewiduje się, iż pierwsze zobowiązania powinny zostać podjęte w 2016 r., zatem pierwszych wartości wskaźnika należy spodziewać się w roku 2018 na poziomie 10%, tj. 30 km dróg. W punkcie e) przedstawiono czynniki zewnętrzne mające wpływ na osiągnięcie zakładanych celów pośrednich i końcowych.

Cele pośrednie i końcowe dla wskaźnika produktu zostały oszacowane dla projektów w pełni zrealizowanych.

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 7b, którego alokacja stanowi 83,05% alokacji na OP 8. W PI 7b projekty będą wspierane w ramach kategorii interwencji KI 34 (222 520 476 EUR).

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Zaproponowany KEW jak i wskaźnik produktu są kluczowe z punktu widzenia osiągnięcia celów szczegółowych OP 8 tj.: Zwiększona dostępność drogowa w regionie.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

IZ przygotowała wstępny indykatywny harmonogram podpisywania umów dla projektów strategicznych, wg którego co roku począwszy od roku 2016 będą przybywać nowe zobowiązania. Szacuje się, iż wartość docelowa wskaźnika produktu zostanie osiągnięta w roku 2022.

Wszystkie projekty strategiczne zostaną objęte szczególną opieką i nadzorem, w celu monitorowania postępów ich przygotowania a następnie realizacji.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Znaczący wpływ mogą mieć następujące czynniki:

1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;

2) czynniki które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;

3) fluktuacja cen na rynku.

Ponadto uruchomienie środków w programie/ogłoszenie konkursów w PI a w konsekwencji osiągniecie zakładanych wskaźników uzależnione jest od:

1. wydania przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;

innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.

Oś priorytetowa 9 Rynek pracy

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy (2023)[18]			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[19]
							M	K	O	M	K	O		
9	Wskaźnik produktu	CO01	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	3558	5338	8896	18029	20901	38930	System informatyczny SL 2014	
9	Wskaźnik produktu	8.7.2	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały	osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	2442	-	-	7873	System informatyczny SL 2014	

[18] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[19] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

			bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie											
9	Wskaźnik postępu finansowego	8.8.3	Kwota wydatków w EFS certyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	42 103 951			275 356 949			System informatyczny SL 2014	Wartość pośrednia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r.

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji ex ante:

Podczas szacowania wartości docelowych wskaźników produktu wykorzystano m.in. doświadczenie
z wdrażania oraz monitorowania PO KL 2007-2013 w zakresie: harmonogramów ogłaszania konkursów, specyfiki grupy docelowej. Ponadto uwzględniono wnioski z badań ewaluacyjnych zrealizowanych na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego oraz innych instytucji.

Na etapie renegocjacji programu, po analizie stanu osiągnięcia wskaźników na koniec 2018 r. na podstawie realizowanych umów określono nowe koszty jednostkowe w Działaniach uzyskując w ten sposób 18 518 PLN/osobę w Działaniu 9.1 oraz 15 738 PLN w ramach Działania 9.2 dla form określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, za wyjątkiem formy w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, dla której określono koszt jednostkowy na poziomie 30 000 PLN/os. Obecnie, w związku z

pandemią COVID-19 niezbędne jest ponowne oszacowanie wartości docelowych wskaźników.

Wartość docelową wskaźnika oszacowano sumując wartość osiągniętą dotychczas oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 środków. Z dotychczas zakontraktowanych i realizowanych projektów wartość wskaźnika osiągnięta w Działaniu 9.1 i 9.2 wynosi 28 625 osób. Wartość środków pozostała do zakontraktowania w ramach działania 9.1 i 9.2 została pomniejszona o środki zaplanowane na realizację działań związanych z przeciwdziałaniem panującej w Polsce pandemii COVID-19 i wsparciem przedsiębiorstw wszelkiego rodzaju oraz organizacji pozarządowych działających na terenie województwa, a tym samym zatrudnionych w tych podmiotach pracowników

W Działaniu 9.1 szacowaną wartość dodatkową uzyskano dzieląc wartość pozostałej do zakontraktowania alokacji przez koszt jednostkowy uzyskując w ten sposób 864 osoby. Następnie uwzględniając sytuację szczególną, w której znaleźli się Wnioskodawcy i uczestnicy projektów, w tym ograniczenia związane z wdrażanym w kraju programem przeciwdziałania COVID-19 (m.in. ograniczenia w przemieszczaniu się, ograniczenia dotyczące liczby osób gromadzących się, ograniczenia związane z opieką i edukacją) oraz możliwością przeznaczenia części kosztów projektów na ochronę osób uczestniczących w projekcie założono, iż szacowane wartości wskaźników obarczone są dużym ryzykiem ich nieosiągnięcia. Przyjęto w Działaniu 9.1 ryzyko na poziomie 15%. Oszacowano ostatecznie, iż liczba osób objętych wsparciem wyniesie 734 osoby. Następnie dokonano podziału na osoby bierne zawodowo i bezrobotne, uwzględniając zapisy kryteriów wyboru projektów dla konkursu ogłaszanego w 2019 r. (min. 20% uczestników projektu stanowią osoby bierne zawodowo) uzyskując w ten sposób 587 osób bezrobotnych.

W przypadku Działania 9.2 pozostałą do zakontraktowania alokację (pomniejszoną o środki na walkę z COVID-19) podzielono na działania związane z realizacją wsparcia w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, na które po dokonaniu analizy popularności wsparcia kierowanego do osób bezrobotnych, przeznaczono 50% alokacji oraz na pozostałe formy wsparcia. Na podstawie wyżej wskazanych wartości oszacowano, iż w ramach dostępnych środków możliwe będzie objęcie wsparciem 9 718 osób bezrobotnych. Następnie, jak w przypadku Działania 9.1 założono ryzyko w wysokości 5% w odniesieniu do działań związanych z rozpoczęciem działalności gospodarczej oraz 30% w odniesieniu do pozostałych działań. W przypadku środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej założono mniejszy poziom ryzyka z uwagi na fakt, iż ta forma, oprócz tego, iż cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem, nie wymaga realizacji w wsparcia w formie grupowej i w mniejszym stopniu obciążona jest obostrzeniami. Łącznie w ramach Działania 9.2 daje to 9 718 osób.

Podziału grupy osób wg płci dokonano przyjmując 50% K i M w działaniu 9.1 i 9.2 oraz 60% M i 40% K w przypadku środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Łączna wartość docelowa wskaźnika dla PI 8i wynosi 38 930 osób.

Zgodnie z danymi wskazanymi w Sprawozdaniu z realizacji Działań komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 według stanu na koniec 2011 roku w ramach Działania 6.1 liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły udział w projektach wynosiła 48 681, co stanowiło 91,31% ogółu osób, które rozpoczęły udział w ramach Działania 6.1 PO KL. Jednak nie można założyć podobnych proporcji w odniesieniu do PI 8i w ramach RPO 2014-2020 na rok 2018, ponieważ w ramach Działania 6.1 PO KL realizowano szereg działań niezwiązanych z subsydiowanym zatrudnieniem. Zdecydowaną większośc stanowiły projety szkoleniowe oraz zakładające udzielanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej (Poddziałanie 6.1.3 PO KL).

OPIS PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ I CZYNNIKÓW, JAKIE MIAŁY WPŁYW NA WARTOŚĆ DOCELOWĄ

1. dane historyczne

- Typ beneficjenta - Poddziałanie 6.1.1 PO KL - głównie podmioty komercyjne
- Rodzaj instrumentu / forma wsparcia: staż, zatrudnienie subsydiowane, szkolenia
- Poziom danych: dane regionalne
- Wielkość próby: 20 projektów – procedura konkursowa
- Przeciętna wartość projektów: 883 392,20 PLN

2. sytuacja i trendy społeczno-gospodarcze/inne uwarunkowania

Informacje dotyczące bieżącej perspektywy finansowej na lata 2007 - 2013
Jednym z najbardziej negatywnych skutków zmian, jakie zaszły w Polsce w związku z transformacją systemową jest zjawisko długotrwałego bezrobocia. Skala długotrwałego bezrobocia jest znacząca zarówno w województwie lubelskim, jak i w całym kraju. Do głównych przyczyn tego zjawiska zaliczyć można zmniejszenie wielkości podaży pracy przy jednoczesnym zwiększeniu efektywności zatrudnienia oraz zwiększeniu wymagań pracodawców dotyczących kwalifikacji pracowników. Ponadto duży wpływ na skalę długotrwałego bezrobocia ma niedostosowany do potrzeb lokalnego rynku system edukacyjny. Aby przeciwdziałać bezrobociu oraz zapobiegać jego negatywnym skutkom urzędy pracy poprzez tzw. „aktywne formy" prowadzą politykę interwencyjną na rynku pracy, która zmierza do wspierania i tworzenia nowych miejsc pracy dla bezrobotnych oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób mających trudności w znalezieniu pracy.
W końcu czerwca 2014 r. w urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowanych było 118 755 bezrobotnych. W stosunku do czerwca 2013 r. liczba osób bezrobotnych w województwie lubelskim zmniejszyła się o 7,6%.
W końcu czerwca 2014 r. w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowanych było 57 044 kobiety, stanowiły one 48,0% ogółu bezrobotnych.
Na koniec czerwca 2014 r. w urzędach pracy województwa lubelskiego 75 009 (50,7% stanowiły kobiety) osób pozostawało w ewidencji urzędów pracy długotrwale, stanowiły one 63,2% ogółu populacji. Najliczniejszą grupę wiekową wśród zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych stanowiły osoby w wieku od 25 do 34 lat (33,2%) oraz od 35 do 44 lat (21,6%). Najmniej było osób starszych od 60 do 64 lat – 4%. Na koniec II kwartału 2014 r. pod względem poziomu wykształcenia najliczniejszą kategorię w omawianej subpopulacji stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym - 26,5% oraz gimnazjalnym i niższym – 26,4%. Najmniej było osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 11,18%. Pod względem stażu pracy w ewidencji długotrwale bezrobotnych dominowały osoby, które nie posiadały stażu pracy (26,6%).
Zgodnie z danymi wskazanymi w Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 według stanu na koniec czerwca 2014 roku w ramach Priorytetu VI PO KL - 21109 osób długotrwale bezrobotnych zakończyło udział w projektach, co stanowi 31,6% ogółu osób (66 891). Ponadto w ramach Priorytetu VI PO KL osiągnięto wskaźnik efektywności zatrudnieniowej w grupie osób długotrwale bezrobotnych na poziomie 64,10% (tj. spośród 6 977 osób długotrwale bezrobotnych, które zakończyły udział w projekcie 4 472 osoby znalazły lub kontynuują zatrudnienie).
Zgodnie z Podręcznikiem wskaźników PO KL 2007-2013 za osoby długotrwale bezrobotne uważa się osoby, które spełniają kryteria wymagane zgodnie z definicją Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy tj. bezrobotny długotrwale to bezrobotny pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy (na podst. Art. 2 pkt. 5) Ustawy - Dz. U. 2004 Nr 99 poz. 1001 z póź. zm.(tekst jednolity: Dz. U. z 2008 Nr 69, poz. 415 z późn. zm.).
Zmiana definicji wskaźnika w perspektywie finansowej 2014-2020

Definicja wskaźnika Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie (C) - Status na rynku pracy jest określany w dniu rozpoczęcia uczestnictwa w projekcie. Definicja osoby bezrobotnej – osoby pozostające bez pracy, gotowe do podjęcia pracy i aktywnie poszukujące zatrudnienia. Definicja uwzględnia osoby zarejestrowane jako bezrobotne zgodnie z krajowymi definicjami, nawet jeżeli nie spełniają one wszystkich trzech kryteriów.
Sformułowania zapisane kursywą są identyczne z definicją Eurostat dla Polityki Rynku Pracy. Definicja uwzględnia zarówno osoby bezrobotne w rozumieniu badania aktywności ekonomicznej ludności (LFS) jak i osoby zarejestrowane jako bezrobotne.
Definicja pojęcia „długotrwale bezrobotny" różni się w zależności od wieku:
- Młodzież (<25 lat) – osoby bezrobotne nieprzerwanie przez okres ponad 6 miesięcy (>6 miesięcy).
- Dorośli (25 lat lub więcej) – osoby bezrobotne nieprzerwanie przez okres ponad 12 miesięcy (>12 miesięcy).
Definicja opracowana na podstawie: Eurostat, baza danych Polityki Rynku Pracy (LMP).
Wnioski z raportu badania ewaluacyjnego pn. Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013 zrealizowanego na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego przez PAG Uniconsult:

- Efekty pół roku po udzieleniu wsparcia

- Niepracujący w momencie przystąpienia do projektu

Jeśli chodzi o status w momencie przystąpienia do projektu, to osobami które najczęściej znajdowały pracę okazały się osoby zarejestrowane jako bezrobotne przez krócej niż rok oraz mężczyźni zarejestrowani jako poszukujący pracy. Szansę znalezienia pracy obniżało u wszystkich zarówno długotrwałe bezrobocie, brak zarejestrowania w urzędzie pracy – szczególnie u osób niepełnosprawnych. Również u kobiet bycie zarejestrowaną jako szukająca pracy wiązało się z takim efektem. Niższe prawdopodobieństwo posiadania pracy miały też osoby z prawem do zasiłku rodzinnego ale bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Z kolei posiadane doświadczenie zawodowe zwiększało szansę znalezienia pracy.
Pośród osób niepracujących 44% skierowanych zostało na staż. Jest to główna forma wsparcia z której korzystają osoby młode do 24 roku życia (61%), bez doświadczenia (53%) lub z zaledwie 2 letnim doświadczeniem zawodowym (55%). Na staże są również kierowane osoby po 50 roku życia (37%).
Kierowane są na nie częściej młode kobiety (64%) niż mężczyźni (57%), osoby z wykształceniem co najmniej średnim, zamieszkałe w miastach.
Staże są jedną z lepiej ocenianych form wsparcia – zdecydowana większość uznaje je za raczej (32%) lub bardzo pomocne (60%). Sześć miesięcy po projekcie pracuje 42% osób, które skorzystały ze stażu.
Udział osób niepracujących, które podjęły pracę w 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie,

w łącznej liczbie osób, które wsparto w 2013 r.:

Priorytet VI: Ogółem - 52%

Priorytet VI: Osoby w wieku 15-24 – 51%

Priorytet VI: Osoby w wieku 50-64 – 38%

Priorytet VI: Osoby niepełnosprawne – 39%

Priorytet VI: Osoby długotrwale bezrobotne – 41%

Priorytet VI: Osoby z obszarów wiejskich – 48%

Wnioski z raportu badania ewaluacyjnego pn. Ocena efektywności form wsparcia oferowanego

w ramach komponentu regionalnego PO KL zrealizowanego na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego przez PSDB Sp. z o.o.:

- Względnie niski udział osób długotrwale bezrobotnych (co trzeci z bezrobotnych przystępujących do projektu miał status długotrwale bezrobotnego) wśród uczestników projektów (znacznie niższy niż np. udział długotrwale bezrobotnych w strukturze bezrobocia w woj. lubelskim).

Rekomendacja

Pożądanym jest zapewnienie w projektach odpowiedniego udziału osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy celem skoncentrowania pomocy na najbardziej potrzebujących, a jednocześnie mając na uwadze minimalizację efektu jałowego biegu.

Sposób wdrożenia

W przyszłym okresie programowania niezależnie od przyjętych wskaźników na poziomie programu operacyjnego warto przyjąć zestaw dodatkowych wskaźników, które uwzględniałyby specyfikę regionalnego / lokalnych rynków pracy i które byłyby równolegle monitorowane ze wskaźnikami dla danego programu operacyjnego.

Należałoby zweryfikować udział w projektach innych grup defaworyzowanych na rynku pracy lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, które niekoniecznie są objęte sprawozdawczością PO KL (np. osoby bezrobotne samotnie wychowujące dzieci, imigranci itp.). Należałoby również przeanalizować jakie ewentualnie „nowe grupy" wymagają szczególnego wsparcia w regionie w związku z nowymi czynnikami / okolicznościami sprzyjającymi wykluczeniu społecznemu i zawodowemu (np. osoby powracające do Polski z emigracji zarobkowej).

W procedurach kontroli projektów, zasadnym jest opracowanie ścieżki identyfikacji ewentualnych przypadków creamingu tj. formalnego lub nieformalnego utrudniania dostępu do wsparcia osób, które mają mniejsze szanse powrotu na rynek pracy.

Baza STRATEG – województwo lubelskie

Czas pozostawania bez pracy (miesiące) – rok 2012 – 14,2

Przeciętny czas poszukiwania pracy obliczany jest jako suma wszystkich długości czasów poszukiwania pracy (deklarowanych przez osoby bezrobotne; w miesiącach) przez liczbę osób bezrobotnych.

Metodologia:

Dane pochodzą z reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności. Badanie przeprowadzane jest w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych powyżej 3 miesięcy, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy.

Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do aktywnych zawodowo zaliczono osoby pracujące i bezrobotne. Za bezrobotne uznano osoby
w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

– w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi;

– były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

– w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie nie dłuższym niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Liczba osób bezrobotnych wg BAEL (tys.) – rok 2012 – 111,0

Liczba osób w wieku 15-74 lata pozostających bez pracy, aktywnie poszukująca pracy i gotowa podjąć pracę.

Metodologia:

Dane pochodzą z reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności. Badanie przeprowadzane jest w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału (w każdym z 13 tygodni kwartału badana jest 1/13 część kwartalnej próby mieszkań). Wyniki badań kwartałów przeliczane są na dane przeciętne w roku. Badaniem objęte są osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach. Badaniem nie są objęte osoby przebywające poza gospodarstwem domowym (np. przebywały za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania) 12 miesięcy lub więcej. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie.

Do bezrobotnych zostały zaliczone osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

— w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,

— w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,

— były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono również osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie
w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Dane badania BAEL dla 2010-2012 nie są w pełni porównywalne z danymi dla lat poprzednich, ponieważ:

– wyniki badania BAEL są uogólniane na populację generalną przy zastosowaniu danych o ludności Polski w wieku 15 lat i więcej, pochodzących z bilansów opracowanych na podstawie wyników spisów powszechnych – dla lat 2003-2009 na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a dla lat 2010-2012 na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011,

– od III kwartału 2012 wprowadzono zmiany metodologiczne, mające na celu dostosowanie populacji objętej badaniem do zaleceń Eurostatu.

– poza zakresem badania, pozostają osoby przebywające poza gospodarstwem domowym, tj. za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania, 12 miesięcy lub więcej (do II kwartału 2012 r. było to powyżej 3 miesięcy).

Dane przeciętne w roku dla lat 2010-1012 zostały przeliczone i zachowują porównywalność.

W ramach wskaźnika „Liczba osób, które zakończyły udział w projekcie – ogółem”:

3. sposób szacowania wartości wskaźnika

Dane historyczne z KSI SIMIK 2007-2013

- koszt szkolenia osób długotrwale bezrobotnych oszacowany został na podstawie Priorytetu VI PO KL (Poddziałanie 6.1.1) w projektach zakończonych - koszt na osobę od 5 151 PLN do 15 926 PLN, średnio 7 743 PLN.

- w ramach wskaźnika „Liczba osób, które zakończyły udział w projekcie – ogółem”:

Staż/subsydia w Poddziałaniu 6.1.1 (ze szkoleniami) od 3 917 do 40 273 PLN średnio na osobę (uczestnika projektu): 10 450 PLN

- w ramach wskaźnika " Liczba osób, które zakończyły udział w projekcie - ogółem" w: Poddziałanie 6.1.3 w projektach niezakończonych koszt na osobę wahał się od 7 234 PLN do 10 976 PLN, średnio 8 116 PLN

WYLICZENIA:

Warianty

1. KSI - Staż/subsydia w Poddziałaniu 6.1.1 (ze szkoleniami) od 3 917 do 40 273 PLN średnio na osobę (uczestnika projektu): 10 450 PLN
2. Staż + szkolenia
   988,40 PLN (stawka MPiPS 1 września 2013) + 30% pochodne = 1 284,92 PLN

   6 m-cy x 1 284,92 PLN = 7 709,52 PLN

   dojazdy (150,00 PLN/m-c) - 6 m-cy x 150,00 PLN = 900,00 PLN

   badania – 100,00 PLN

   łącznie wartośc stażu = 8 709,52 PLN

Staż (6 m-cy) 9 000,00 PLN + szkolenie 7 743 PLN = 16 743 PLN

3. Prace interwencyjne + szkolenie
   1 600,00 PLN (stawka MPiPS 1 września 2013)

   1 600,00 PLM + 30% = 2 080,00 PLN

   12 m-cy x 2 080,00 PLN = 24 960,00 PLN

Prace interwencyjne (12 m-cy) 24 960,00 PLN + 7 743 PLN = 32 703,00 PLN

Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

I. 60% SUBSYDIA I SZKOLENIA (bez dotacji)

Suma warianty 1-3: 59 896 PLN / 3 warianty = 19 965,33 PLN

Koszt jednostkowy 19 965,33 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi 21 185,45 PLN

155 939 663,45 PLN / 21 185,45 PLN = 7 361 osób

II. 40% SZKOLENIA

Koszt jednostkow dot. szkoleń 7 743 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi 8 216,19 PLN

103 959 755,65 PLN / 8 216,19 PLN = 12 653 osoby

Wartość docelowa: 20 014 osób

12 653 osoby (szkolenia) + 7 361 osób (wariant 1-3 Subsydia +szkolenia) = 20 014 osób

Proporcje podziału środków:
60% SUBSYDIA I SZKOLENIA – 155 939 663,45 PLN

40% SZKOLENIA – 103 959 755,65 PLN
Alokacja na PI 8.i wynosi 109 692 951,76 Euro

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów oraz prognozą rozłożenia wydatków w okresie 2014-2020, do obliczenia alokacji przyjęto kurs EUR 3,55 zł oraz prognozę inflacji na lata 2014-2020, która po zastosowaniu ważenia wyniosła 113,8%

341 972 946,17 PLN

w tym 75% alokacji przeznaczonych na realizację wskaźnika tj. 259 899 439,10 PLN

pozostałe środki zostały przeznaczone na:

5% na osoby bierne zawodowo

20% na rolników

Wskaźnik Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie.

W Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 określono wartość docelową oraz pośrednią dla wskaźnika produktu Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie w ramach priorytetu inwestycyjnego 8i i 8iii.

W związku z proponowanymi zmianami w Programie tj. przeznaczeniem części środków alokowanych na Działanie 9.2 na realizację wsparcia w postaci udzielania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez powiatowe urzędy pracy uwzględniono ten fakt przy obliczaniu wartości wskaźnika. Programując wsparcie przyjęto założenie, iż ok 20% alokacji z PI 8i zostanie przeznaczone na bezzwrotne dotacje w Działaniu 9.2.

Na etapie realizacji Programu dokonano analizy wdrażania Działania 9.3 i stwierdzono, że zapotrzebowanie na wsparcie w formie dotacji bezzwrotnej na rozpoczęcie działalności gospodarczej w województwie lubelskim jest większe niż pierwotnie zakładano. Przeanalizowano dotychczas ogłoszony konkurs pod kątem liczby złożonych wniosków, wniosków, które pozytywnie przeszły ocenę merytoryczną oraz podpisane umowy. Mając na

uwadze wysokie zapotrzebowanie na przedmiotową formę wsparcia zaproponowano zwiększenie środków na Działanie 9.3, a tym samym zwiększenie wartości docelowej i pośredniej wskaźnika.

Zgodnie z danymi wskazanymi w Sprawozdaniu z realizacji Działań komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 według stanu na koniec 2011 roku w ramach Działania 6.2 liczba osób, które uzyskały środki na rozpoczęcie działaności gospodarczej wynosi 1 097 osób, co stanowi 83,71% ogółu osób, które rozpoczęły udział w ramach Działania 6.2 PO KL. Jednak nie można założyć podobnych proporcji w odniesieniu do PI 8iii w ramach RPO 2014-2020 na rok 2018, z uwagi na założenie równomiernego podziału środków.

OPIS PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ I CZYNNIKÓW, JAKIE MIAŁY WPŁYW NA WARTOŚĆ DOCELOWĄ

1. dane historyczne

- Typ beneficjenta - Działanie 6.2 PO KL - głównie podmioty komercyjne, Poddziałanie 6.1.3 PO KL – podmioty publiczne, Poddziałanie 8.1.2 PO KL – podmioty komercyjne i podmiot publiczny
- Rodzaj instrumentu / forma wsparcia: dotacje na rozpoczęcie działaności gospodarczej (Działanie 6.2 PO KL i Poddziałanie 8.1.2 PO KL wysokość dotacji do 40 tys. PLN, Poddziałanie 6.1.3 PO KL wysokość dotacji 6 x przeciętne wynagrodzenie), szkolenie, doradztwo
- Poziom danych: dane regionalne
- Wielkość próby: Działanie 6.2 PO KL - 41 projektów, Poddziałanie 6.1.3 PO KL - 21 projektów (umowy ramowe), Poddziałanie 8.1.2 PO KL – 3 projekty
- Przeciętna wartość projektów: Działanie 6.2 PO KL - 1 816 927,35 PLN, Poddziałanie 6.1.3 PO KL - 18 949 982,14 PLN (umowy ramowe), Poddziałanie 8.1.2 PO KL – 6 156 314,15 PLN

2. sytuacja i trendy społeczno-gospodarcze/inne uwarunkowania

W końcu czerwca 2014 r. w urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowanych było 118 755 bezrobotnych. W stosunku do czerwca 2013 r. liczba osób bezrobotnych w województwie lubelskim zmniejszyła się o 7,6%.
Według stanu na 30 czerwca 2013 r. w rejestrze REGON zaewidencjonowanych było 168 291 podmiotów. W odniesieniu do końca roku poprzedniego liczba podmiotów gospodarki narodowej w województwie lubelskim wzrosła o 2 264. Wśród zarejestrowanych w województwie podmiotów gospodarczych ponad 95% (161 217) stanowią mikroprzedsiębiorstwa (zatrudniające do 9 osób). W strukturze przedsiębiorstw województwa dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (około 76%), spółki handlowe stanowią 6,1 % a spółdzielnie zaledwie 0,7 % wszystkich podmiotów gospodarczych województwa. Według danych na dzień 30 czerwca 2013 r. w rejestrze REGON widnieją 1 324 nowo zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej – tj. o 185 podmiotów mniej niż na koniec roku 2012. Wśród podmiotów rozpoczynających działalność gospodarczą przeważały osoby fizyczne - ponad 88 %. Liczba wyrejestrowanych podmiotów na koniec pierwszego półrocza 2013 roku wyniosła 704.

Również udział firm małych i średnich w strukturze przedsiębiorstw jest znacznie wyższy niż średnia krajowa – jest to jedna z przyczyn niskiej innowacyjności przemysłu. Ok. 60 % przedsiębiorstw na Lubelszczyźnie opiera swoją działalność na nisko zaawansowanych technologiach. Czynnik ten przyczynia się do zacofanej struktury gospodarki.

Należy mieć na uwadze, że Lubelszczyzna jest uznawana za region słabo rozwinięty o niskiej dynamice wzrostu PKB. Przyczyn tej sytuacji można doszukiwać się w fakcie, iż województwo lubelskie uznawane jest za region stagnacyjny – charakteryzujący się brakiem

miast metropolitalnych, brakiem atrakcyjnego przemysłu oraz „syndromem niedostatecznego rozwoju."

Według danych zamieszczonych w Bilansie Kapitału Ludzkiego w skali kraju 13% mężczyzn i 8% kobiet prowadzi swoją działalność gospodarczą. Z danych zamieszczonych w BKL wynika, ze osoby prowadzące własną działalność gospodarczą należą do grupy osób najpóźniej wycofujących się z rynku pracy.

Zgodnie z danymi wskazanymi w Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 według stanu na koniec czerwca 2014 roku:

- w ramach Priorytetu VI PO KL:

- 11 694 osoby otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym 3 394 osoby długotrwale bezrobotne tj. 29,0% ogółu

- utworzono 11 717 miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej, w tym 3 463 dla osób długotrwale bezrobotnych

- wskaźnik efektywności zatrudnieniowej osiągnięto na poziomie 69,25% (tj. spośród 16 426 osób, które zakończyły udział w projekcie 11 375 osób znalazło lub kontynuuje zatrudnienie).

- w ramach Priorytetu VIII PO KL:

- 253 osoby otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej,

- utworzono 308 miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej

Wnioski z raportu badania ewaluacyjnego pn. Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013 zrealizowanego na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego przez PAG Uniconsult:

- Efekty pół roku po udzieleniu wsparcia

- Niepracujący w momencie przystąpienia do projektu

W ciągu pół roku po zakończeniu swojego udziału w projekcie pracuje 30% bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo wspieranych w projektach komponentu regionalnego PO KL, dodatkowo 8% uczestników stworzyło dla siebie miejsce pracy. Skuteczność wsparcia jest niższa niż w poprzednich latach, co wynika z mniejszej liczby przyznanych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej. W sześć miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie, ten typ wsparcia cechuje się najwyższą skutecznością.

- Pracujący w momencie przystąpienia do projektu

Wśród pracujących wspieranych w PO KL zdecydowana większość utrzymała zatrudnienie (92%,
w tym 15% prowadzi własną firmę), zazwyczaj u tego samego pracodawcy, co w momencie przystąpienia do projektu (nawet w przypadku projektów outplacementowych). Nieliczni, którzy jednak zmienili pracę dokonali tego zazwyczaj z własnej inicjatywy (74%).

- Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej

W perspektywie pół roku od zakończenia udziału w projekcie dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej mają najwyższą skuteczność pośród oferowanych form wsparcia. Prawie wszyscy jej odbiorcy są zdania, że przyznane środki były dla nich bardzo (86%) i raczej (12%) pomocne, a projekt w znacznym stopniu przyczynił się do prowadzenia przez nich firmy (79%).

Wraz z końcem okresu ustawowych ulg finansowych dla nowopowstałych przedsiębiorstw nastąpił spodziewany spadek przeżywalności firm. Po 30 miesiącach od zakończenia udziału w projekcie funkcjonuje niespełna co druga firma, o 30 p.p. mniej niż przed rokiem. Wartość wskaźnika przeżywalności przedsiębiorstw uzyskana w badaniu 1,5 roku po zakończeniu

udziału w projektach – 78 proc. – nie odbiega od ogólnopolskiej tendencji. Zgodnie z danymi GUS, wskaźnik przeżywalności do końca 2010 roku wszystkich polskich przedsiębiorstw założonych w 2009 roku wynosi 77 proc. (GUS, 2011). Tyle samo (77 proc.) wyniósł wskaźnik przeżycia firm prowadzonych przez osoby fizyczne, czyli firm o podobnej charakterystyce, jak utworzone przez odbiorców wsparcia PO KL.

Wnioski z raportu badania ewaluacyjnego pn. Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL zrealizowanego na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego przez PSDB Sp. z o.o.:

- Średnio co 20-ta z badanych osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo prowadziła własną działalność gospodarczą w ciągu 6 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie, co w wartościach bezwzględnych oznacza, że powstało około 2 700 firm.
- Firmy znacznie częściej zakładali mężczyźni (11%) niż kobiety (4%) .
- Wśród osób, które prowadziły własną działalność gospodarczą w ciągu 6 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie, 57% nadal ją prowadziło w momencie badania, pomimo niesprzyjających warunków gospodarczych w analizowanym okresie.
- Wśród osób, które prowadziły działalność gospodarczą nadal w momencie badania, blisko 1/3 zatrudniała dodatkowe osoby stwarzając kolejne miejsca pracy dla ok. 560 osób (wywołując w ten sposób mnożnikowy efekt zatrudnieniowy).
- Projekty zakładające wsparcie przedsiębiorczości cechowały się najwyższą efektywnością zatrudnieniową.

Rekomendacja

Pożądanym jest względne zwiększenie w przyszłej perspektywie finansowej alokacji na wsparcie przedsiębiorczości (względem innych form), przy czym ta rekomendacja ma charakter wstępny.

Pożądane jest zwiększenie udziału kobiet w korzystaniu ze wsparcia na rozwój przedsiębiorczości (szczególnie jeśli okaże się w końcowej ewaluacji PO KL, że liczba kobiet korzystających z tego typu pomocy jest nadal znacząco niższa niż w przypadku mężczyzn).

Sposób wdrożenia

Rekomendacja dotycząca zwiększenia alokacji na wspieranie przedsiębiorczości ma charakter wstępny. Do jej ostatecznego potwierdzenia konieczne są dodatkowe badania ewaluacyjne, na podstawie których będzie można również porównać efektywność kosztową poszczególnych form wsparcia.
Zaleca się kontynuowanie w konkursach (na realizację projektów wspierania przedsiębiorczości) stosowania kryteriów dostępu / strategicznych preferujących kobiety.
Rekomenduje się, aby w ramach dostępnych środków na promocję EFS w regionie, zachęcać szczególnie kobiety do zakładania firm oraz informować je o możliwościach ubiegania się o wsparcie szkoleniowo – doradczo - finansowe na rozwój przedsiębiorczości.
Baza STRATEG

Liczba nowo utworzonych miejsc pracy (tys.) – rok 2011 – 21,5

Miejsca pracy powstałe w ciągu roku:

– w jednostkach istniejących – w wyniku zmian organizacyjnych np. rozszerzenia lub zmiany profilu działalności,

– w jednostkach nowo powstałych – wszystkie miejsca pracy.

- w ramach Działania 6.2 PO KL i Poddziałania 8.1.2 PO KL wysokość dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej wynosi do 40 tys.

- w ramach Poddziałania 6.1.3 PO KL wysokość dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej wynosi do 20 tys.

3. sposób szacowania wartości wskaźnika

WYLICZENIA dla 8i (Działanie 9.2)

Dotacje + szkolenia

Wartość dotacji – 24 000,00 PLN (6x przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto 3 943 PLN czerwiec 2014 r.)

Wsparcie pomostowe – 1 700,00 PLN x 6 m-cy = 10 200,00 PLN

Doradztwo, szkolenie, mentoring – 3 000,00 PLN

Dotacje + szkolenie – 44 400,00 PLN + 3 000,00 PLN = 47 400,00 PLN

Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

Koszt jednostkowy 47 400 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi 50 296,71 PLN

WYLICZENIA dla 8iii (Działanie 9.3):

Dotacje + szkolenia

Wartość dotacji – 24 000,00 PLN (6x przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto 3 943 PLN czerwiec 2014 r.)

Wsparcie pomostowe – 1 700,00 PLN x 6 m-cy = 10 200,00 PLN

Doradztwo, szkolenie, mentoring – 3 000,00 PLN

Dotacje + szkolenie – 44 400,00 PLN + 3 000,00 PLN = 47 400,00 PLN

Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

Koszt jednostkowy 47 400 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi 50 296,71 PLN

200 054 175,67 PLN / 50 296,71 PLN = 3 978 osób
Alokacja na PI 8iii wynosi 65 815 771,76 Euro

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów oraz prognozą rozłożenia wydatków w okresie 2014-2020, do obliczenia alokacji przyjęto kurs EUR 3,55 zł oraz prognozę inflacji na lata 2014-2020, która po zastosowaniu ważenia wyniosła 113,8%

205 183 769,91 PLN

w tym 97,5% alokacji przeznaczonych na realizację wskaźnika tj. 200 054 175,67 PLN

2,5 % na instrumenty zwrotne

Powyższy podział alokacji wynika z badania Ewaluacja ex-ante projektu Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 z uwzględnieniem możliwości wdrożenia instrumentów finansowych dla realizacji celów Programu.

Rok 2018:

Alokacja na PI 8iii - 62 874 596 Euro

w tym 93,52% alokacji przeznaczonych na realizację przedmiotowego wskaźnika, a 6,48% na instrumenty zwrotne

Powyższy podział alokacji wynika z badania „Ocena ex-ante instrumentów finansowych w RPO WL 2014-2020".

Nową wartość wskaźnika wyliczono w oparciu o:

- liczbę osób, które zostaną objęte wsparciem w zakresie dotacji bezzwrotnych na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie wynoszącą 4 835 osób
- pozostałe środki do wykorzystania w ramach Działania pomniejszone o planowane konkursy (1 144 990,21 PLN)
- przesuniętą alokację z PI 8vi (38 281 228,48 PLN),
- przesuniętą alokację z PI 9i (97 527 058,82 PLN),

liczbę osób, które zostaną objęte wsparciem w zakresie dotacji bezzwrotnych na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie w ramch ZIT (160 osób) wartości wskaźników wyliczone w ramach planowanych konkursów w II kwartale 2018 r., tj. 118 osób Koszt jednostkowy 60 000,00 PLN – przyjęty w oparciu o analizę wniosków wyłonionych do dofinansowania.

1 144 990,21 + 38 281 228,48 + 97 527 058,82 = 136 953 277,51 PLN

136 953 277,51 / 60 000 = 2 282 osób

Zgodnie z zaleceniami KE wprowadzono dodatkowy wskaźnik dot. osób pracujących i wartość 2 282 podzielono w proporcji 90% osoby pozostające bez pracy, 10% osoby pracujace, z uwagi na fakt iż w ramach RPO WL główną grupę docelową stanowią osoby bezrobotne, poszukujące pracy i nieaktywne zawodowo, w tym: osoby starsze w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach.

90% z 2 282 osób = 2 054

4 835 + 118 + 160 + 2 054 = 7 167

Wskaźniki rzeczowe dla Ram Wykonania zostały wyliczone na podstawie dotychczasowych doświadczeń we wdrażaniu PI 8iii. Jednocześnie, zaproponowane wartości zostały zracjonalizowane w oparciu o występujące przypadki rozwiązania zawartych umów w ramach tego PI (dotychczas trzy umowy z 85 zawartych w ramach Działania 9.3 zostały rozwiązane, skutkiem czego nastąpiło pomniejszenie wskaźnika rzeczowego: Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie aż o 554 osoby).

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, jak i szacowanej wartości docelowej do osiągnięcia w ramach konkursu planowanego do ogłoszenia w 2020 roku.

Przyjęto 100% wartości wskaźnika osiągniętej na dzień 30.06.2020. – 4 954..

Następnie, przyjęto 90% wartości z (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika):

- wartości pozostałej do osiągnięcia w projektach, które są realizowane – 2 065.

-wartości docelowej z planowanego do ogłoszenia w 2020 r. konkursu – 300.

4 954 + 2 065 + 300 = 7 319

2021 – zmiana wartości docelowej. Przyjęto błędne założenia metodologiczne polegające na zbyt wysokim poziomie ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika. Wcześniej przyjmowano ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika na poziomie 10%, natomiast obecnie przyjęto ryzyko na poziomie 7%. Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty.

Zmniejszenie ryzyka wynika, ze zmiany sytuacji społeczno-ekonomicznej – zauważono, że po wybuch pandemii, wielu mieszkańców województwa lubelskiego potrzebuje szybkiego przekwalifikowania się, lub znalezienia nowego zatrudnienia, w związku z tym wzrosło zainteresowanie mieszkańców regionu projektami oferującymi wsparcie w zakresie rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej. Sytuacja ta przyczyniła się do mniejszego stopnia rezygnacji uczestników projektu oraz nierozwiązywania umów przez beneficjentów.

Wskaźnik finansowy dla Ram Wykonania został wyliczony w oparciu o metodologię przedstawioną
w Szablonie Programu Operacyjnego 2014-2020 w Polsce z komentarzem dla 100% alokacji na Oś Priorytetową z uwzględnieniem korekt w zakresie wskaźników oraz realokacji środków.

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Dokonując wyliczeń w zakresie wartości wskaźników produktu włączonych do ram wykonania przyjęto założenia dotyczące szacowania wartości docelowej w odniesieniu do wskaźników produktu na rok 2023. Natomiast dokonując obliczeń w zakresie szacowania wartości docelowych wskaźników na rok 2023 przyjęto, iż 75% alokacji w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.i zostanie przeznaczonych na realizację wskaźnika Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie oraz 97,5% alokacji w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.iii na realizację wskaźnika Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie. Po przeprowadzeniu badania ewaluacyjnego „Ocena ex-ante instrumentów finansowych w RPO WL 2014-2020” zmniejszono procent alokacji przeznaczony na dotacje bezzwrotne do 93,52%.

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Zgodnie z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.i realizowane będą działania związane z aktywizacją zawodową, szczególnie w zakresie zwiększenia lub nabycia kwalifikacji zawodowych grup defowaryzowanych na rynku pracy. Jedną z grup defowaryzowanych na rynku pracy są osoby długotrwale bezrobotne, które stanowią podgrupę osób bezrobotnych.

W końcu czerwca 2014 r. w urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowanych było 118 755 bezrobotnych. W stosunku do czerwca 2013 r. liczba osób bezrobotnych w województwie lubelskim zmniejszyła się o 7,6%.

Na koniec czerwca 2014 r. w urzędach pracy województwa lubelskiego 75 009 (50,7% stanowiły kobiety) osób pozostawało w ewidencji urzędów pracy długotrwale, stanowiły one 63,2% ogółu populacji. Najliczniejszą grupę wiekową wśród zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych stanowiły osoby w wieku od 25 do 34 lat (33,2%) oraz od 35 do 44 lat (21,6%). Najmniej było osób starszych od 60 do 64 lat – 4%.

Wskaźnik Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie został wybrany do ram wykonania w celu określenia postępu realizacji zaplanowanej interwencji w ramach PI 8.i.

Województwo lubelskie charakteryzuje się niską liczbą podmiotów gospodarczych przypadających na 10 tys. mieszkańców. W 2012 r. liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 10 tys. mieszkańców wyniosła 767, plasując województwo lubelskie na 15 miejscu w Polsce. Populację wszystkich podmiotów gospodarczych (166 tys. podmiotów) w regionie stanowią w 95,7% podmioty zatrudniające od 0 do 9 osób, natomiast firm średnich zatrudniających od 10 do 49 osób jest 3,5%. Natomiast rozwój przedsiębiorczości stanowi jedną z form skutecznego przeciwdziałania bezrobociu, podnoszenia poziomu aktywności zawodowej mieszkańców oraz stymulowania rozwoju ekonomicznego i społecznego rozwoju. W ramach priorytetu inwestycyjnego 8.iii wsparcie zostanie ukierunkowane na rozwój przedsiębiorczości rozumianej jako zakładanie, prowadzenie i rozwijanie własnej przedsiębiorczości przez odbiorców wsparcia.

Wskaźnik Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie został wybrany do ram wykonania w celu określenia postępu realizacji zaplanowanej interwencji w ramach PI 8.iii.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

Zarówno w odniesieniu do wskaźnika Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie, jak i wskaźnika Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie zastosowane zostaną odpowiednie kryteria wyboru projektów, które wpłyną na realizację celów pośrednich i końcowych. Również harmonogram ogłaszania konkursów uwzględni realizację ww. wskaźników.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość pośrednich oraz końcowych wskaźników Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w

programie oraz Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8i i 8iii w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych np. instrument zwrotny,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośrednich i końcowych ww. wskaźników może stanowić wprowadzenie wymogu wkładu własnego w ramach każdego projektu, które wpływa na ograniczenie aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania.

Oś priorytetowa 10 Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy (2023)[20]			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[21]
							M	K	O	M	K	O		
10	Wskaźnik produktu	CO05	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek objętych wsparciem w programie	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	1662	1950	3612	8175	9218	17393	System informatyczny SL 2014	
10	Wskaźnik produktu	8.102	Liczba osób objętych programem zdrowotnym	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	17256	-	-	115927	System informatyczny SL 2014	

[20] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[21] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

			dzięki EFS											
10	Wskaźnik postępu finansowego	8.103	Kwota wydatków certyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	7 146 227			47 254 276			System informatyczny SL 2014	Wartość pośrednia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r. odnosi się do planowanego

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji ex ante:

Podczas szacowania wartości docelowych wskaźników produktu wykorzystano m.in. doświadczenie
z wdrażania oraz monitorowania PO KL 2007-2013 w zakresie: harmonogramów ogłaszania konkursów, specyfiki grupy docelowej. Ponadto uwzględniono wnioski z badań ewaluacyjnych zrealizowanych na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego oraz innych instytucji.

Zgodnie z danymi wskazanymi w Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 według stanu na koniec 2011 roku w ramach Priorytetu VIII PO KL 36 472 pracujących osób dorosłych, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych. Jednak nie można przyjąć podobnych proporcji w odniesieniu PI 8.v w ramach RRO 2014-2020, ponieważ oferowany zakres wsparcia będzie inny niż ten, który był oferowany w ramach Poddziałania 8.1.1 i 8.1.2 PO KL. Pomimo, iż udział pracujących w roku 2011 w odniesieniu do liczby pracujących z 30 czerwca 2014 r. (tj. 65 991) wynosi 55,3%. Dodatkowo proponowana wartość pośrednia na rok 2018 uwzględnia harmonogram zaplanowanych konkursów oraz charakter wsparcia oferowanego w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego.

Na etapie realizacji Programu wystąpiły opóźnienia w przygotowaniu aktów normatywnych, co uniemożliwiło planowe ogłaszanie konkursów dla PI 8v.

Zmniejszenie wartości pośredniej wskaźnika rzeczowego przy jednoczesnym zachowaniu jego wartości docelowej wynika z opóźnień systemowych związanych z uruchomieniem bieżącej perspektywy finansowej. Brak konkursów w 2014 r. i ich późne ogłaszanie w drugiej połowie 2015 r. jest skutkiem głównie braku wytycznych horyzontalnych, które zostały zatwierdzone dopiero w połowie 2015 r. Ponadto, późne uruchomienie Bazy Usług Rozwojowych na poziomie krajowym (w drugiej połowie 2016 r.), a w szczególności

opóźnienia w przygotowaniu aktów normatywnych, odroczyły ogłaszanie konkursów i tym samym proces kontraktacji środków w czasie. Powyższe czynniki wpływają na propozycję korekty wartości pośredniej wskaźnika (również finansowego). Jest to czynnik niezależny od IZ RPO - bez aktów prawnych w powyższym zakresie nie było możliwości ogłoszenia konkursu (został on ogłoszony dopiero w drugiej połowie 2016 r.). Powoduje to przesunięcie w czasie osiąganych rezultatów i produktów.

Ponadto, pojawiło się dużo sygnałów od beneficjentów o licznych problemach pojawiających się na etapie rekrutacji oraz w zakresie obsługi systemu podczas realizacji projektów. Występuje niski poziom zainteresowania skorzystaniem z dofinansowanych usług rozwojowych za strony przedsiębiorców. Odnotowano mało instytucji szkoleniowych zarejestrowanych w BUR, a co za tym idzie małą liczbę ofert. Małe i średnie przedsiębiorstwa zgłaszają trudności dotyczące konieczności rejestrowania się i zakładania profili zarówno dla przedsiębiorstwa, jak i wszystkich pracowników, którzy mieliby być oddelegowani do udziału w usługach rozwojowych. Brak chętnych przedsiębiorców do udziału w projekcie podyktowany jest również brakiem możliwości finansowych, aby ulokować kapitał w przedsięwzięciu nieprzynoszącym szybko korzyści finansowych. Przedsiębiorcy podkreślają, że preferowaliby otrzymanie wsparcia poprzez wcześniejsze dofinansowanie lub bony zamiast refundację poniesionych kosztów (zbyt duża liczba wymaganych dokumentów zgłoszeniowych, trudność w obsłudze systemu Bazy Usług Rozwojowych - częste omyłki przy zapisywaniu się na usługi np. brak uzupełnienia pól dot. nr ID wsparcia bądź dodania pracowników do usługi). Ze strony firm szkoleniowych zgłaszane są problemy związane w obsługą systemu BUR (długi okres oczekiwania na weryfikację podmiotów szkoleniowych, brak możliwości edytowania karty usługi). Powyższe rzutuje na przesunięcie w czasie osiągnięcia założonych wartości wskaźników i tym samym na konieczność zaproponowania obniżenia wartości pośredniej. Wartość docelową wskaźnika pozostawiono na tym samym poziomie.

OPIS PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ I CZYNNIKÓW, JAKIE MIAŁY WPŁYW NA WARTOŚĆ DOCELOWĄ

1. dane historyczne

- Typ beneficjenta – Poddziałanie 8.1.1 i 8.1.2 PO KL – głównie podmioty komercyjne
- Rodzaj instrumentu / forma wsparcia: szkolenia i doradztwo
- Poziom danych: dane regionalne
- Wielkość próby: Poddziałanie 8.1.1 PO KL - 71 projektów, Poddziałanie 8.1.2 PO KL – 8 projektów
- Przeciętna wartość projektów: Poddziałanie 8.1.1 PO KL - 627 815,06 PLN, Poddziałanie 8.1.2 PO KL - 2 745 338,62 PLN

2. sytuacja i trendy społeczno-gospodarcze/inne uwarunkowania

Według stanu na 30 czerwca 2013 r. w rejestrze REGON zaewidencjonowanych było 168 291 podmiotów. W odniesieniu do końca roku poprzedniego liczba podmiotów gospodarki narodowej w województwie lubelskim wzrosła o 2 264. Wśród zarejestrowanych w województwie podmiotów gospodarczych ponad 95% (161 217) stanowią mikroprzedsiębiorstwa (zatrudniające do 9 osób). W strukturze przedsiębiorstw województwa dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (około 76%).
W województwie lubelskim w I kwartale 2014 r. zbiorowość osób pracujących liczyła 958 tys., tj. 89,1% wszystkich aktywnych zawodowo (w kraju 89,4% ogółu). Liczba pracujących wzrosła w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku o 2,0%, a w odniesieniu do IV kwartału 2013 r. nie zmieniła się.
Wnioski z badania PARP Kształcenie przez całe życie:
Wyniki badania pracodawców wskazują, że w 2011 r. ponad 70% z nich finansowało bądź współfinansowało jakieś działania zmierzające do rozwoju kompetencji i/lub kwalifikacji swoich pracowników.

Wzrost odsetka zaangażowanych w kształcenie kadr pracodawców jest widoczny we wszystkich kategoriach wielkości podmiotów. Największy jednak można zaobserwować w przypadku podmiotów mikro – różnica wynosi 18 punktów procentowych. Analizując dokładniej tę grupę możemy zauważyć, że wśród nich spory odsetek stanowią pracodawcy, którzy zadeklarowali korzystanie wyłącznie z jednej formy wspierania kształcenia (co czwarty), a najczęściej jest to – oprócz oczywiście szkoleń i kursów (40%) – dofinansowanie samokształcenia pracowników (np. poprzez zakup literatury fachowej czy prenumeraty czasopism) – ponad 27%. Można zatem przypuszczać, że jednym ze źródeł tej różnicy jest fakt, iż część pracodawców korzystająca wyłącznie z takiej formy doskonalenia kadry w 2010 r. mogła pomijać lub nie klasyfikować tego jako działania rozwojowego i w pytaniu filtrującym udzielali odpowiedzi negatywnej. Poza kursami i szkoleniami, które w sposób oczywisty pracodawcy wiążą z działalnością szkoleniową, inne działania również mogły podlegać takiemu mechanizmowi, prowadząc do niedoszacowania wskaźnika.

Niezmienna pozostaje generalna tendencja, która wskazuje, że im większe przedsiębiorstwo lub instytucja, tym częściej podejmowana jest aktywność w kierunku rozwoju kompetencji i kwalifikacji pracowników: w podmiotach mikro przynajmniej jedno takie działanie zadeklarowało 70% pracodawców, w małych o 10 punktów procentowych więcej, w przypadku średnich i dużych pracodawców odpowiednio 93% i 95%.

Zgodnie z danymi wskazanymi w Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 według stanu na koniec czerwca 2014 roku w ramach Priorytetu VIII PO KL – 75 417 osób zatrudnionych rozpoczęło udział w projekcie.
W ramach wskaźnika "Liczba pracujących osób dorosłych, które zakończyły udział w projekcie szkoleniowym - ogółem" w projektach z pomocą publiczną/ de minimis w ramach Poddziałania 8.1.1 w projektach zakończonych koszt na osobę wahał się od 1 280 PLN do 13 200 PLN, średnio 4 180 PLN, zakładamy do obliczeń 6 000 PLN (szkolenie specjalistyczne np. implantologiczne koszt na uczestnika wynosi 29 520 PLN oraz inne usługi rozwojowe)
Dane KSI SIMIK 2007-2013
W ramach umów z pomocą publiczną udział wzięło:

- w Poddziałaniu 8.1.1 – w 71 projektach 10 662 osoby

- w Poddziałaniu 8.1.2 – w 8 projektach 864 osoby

3. sposób szacowania wartości wskaźnika

Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

WYLICZENIA:

wartość szkolenia – 6 000,00 PLN

Koszt jednostkowy 6 000,00 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi 6 366,67 PLN

76 601 940,77 PLN / 6 366,67 PLN = 12 032 osób

Alokacja na PI 8v wynosi 43 877 181,18 Euro

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów oraz prognozą rozłożenia wydatków w okresie 2014-2020, do obliczenia alokacji przyjęto kurs EUR 3,55 zł oraz prognozę inflacji na lata 2014-2020, która po zastosowaniu ważenia wyniosła 113,8%

136 789 179,95 PLN

w tym 56% alokacji przeznaczonych na realizację wskaźnika – 76 601 940,77 PLN

44% na realizacje projektów typu outplacement

Na etapie realizacji, zgodnie z zapisami obowiązujących Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020 przyjęto koszt jednostkowy w wysokości 5 000 zł na pracownika. Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych jak i projektów będących w trakcie realizacji.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – 7 907.

Następnie przyjęto 99% (założono 1% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 8 871.

Ponadto, uwzględniono osoby pracujące objęte wsparciem w ramach Działania 10.2 - 615 – dane generowane pod koniec września 2019 r. z systemu SL2014.

7 907 + 8 871 + 615 = 17 393

Podziału na płeć dokonano w oparciu o proporcję wynikającą z uczestników projektu i proporcję przyjętą w Programie (są do siebie zbliżone).

W odniesieniu do wartości wskaźnika Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS w ramach priorytetu inwestycyjnego 8vi, który został włączony do ram wykonania zastosowano następujący sposób wyliczeń:

38 828 osób wartość docelowa wskaźnika (2023) na 10 lat

38 828 / 9 lat = 4 314 osób

4 314 osób x 4 lata = 17 256 osób

OPIS PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ I CZYNNIKÓW, JAKIE MIAŁY WPŁYW NA WARTOŚĆ DOCELOWĄ

1. dane historyczne

- Typ beneficjenta – brak danych
- Rodzaj instrumentu / forma wsparcia: brak danych
- Poziom danych: brak danych
- Wielkość próby: brak danych
- Przeciętna wartość projektów: brak danych

2. sytuacja i trendy społeczno-gospodarcze/inne uwarunkowania

W województwie lubelskim od wielu lat utrzymuje się pozytywna tendencja wydłużania przeciętnego dalszego trwania życia. Od 2005 roku w odniesieniu do płci męskiej wskaźnik ten wzrósł o 1,3 roku tj. do 71,2 lat, a w przypadku kobiet o 1,1 roku tj. do 81 lat. Tempo wydłużania trwania życia jest zbliżone do notowanego w kraju, przy czym długość życia mężczyzn w województwie jest nieco niższa, zaś kobiet wyższa. Według „Prognozy ludności na lata 2008 – 2035" opracowanej przez GUS przewidywany jest dalszy wzrost długości życia mieszkańców województwa, szybszy niż przeciętnie w kraju. Szacuje się też, że szybciej rosnąć będzie długość życia mężczyzn niż kobiet. Województwo lubelskie jest

jedynym regionem, gdzie kobiety żyją ponad 9 lat dłużej niż mężczyźni. Jeszcze drastyczniej sytuacja przedstawia się w odniesieniu do obszarów wiejskich gdzie ta różnica wynosi ponad 11 lat.
Dominującymi przyczynami zgonów mieszkańców Polski są choroby układu krążenia, a następnie nowotwory złośliwe. Są to również najczęstsze zagrożenia życia i zdrowia w województwie lubelskim. W 2010 roku w regionie powodem 51% zgonów były choroby układu krążenia, zaś 21% nowotwory. Dość częstymi przyczynami śmierci są choroby układu oddechowego oraz choroby układu trawiennego.
W województwie lubelskim liczba nowych zachorowań na nowotwory złośliwe ogółem wynosi około 7000 przypadków rocznie w okresie 2005-2009. Roczne wahania współczynników zachorowalności wynikają przede wszystkim z niedorejestrowania. W tak niewielkiej populacji nawet kilka zgłoszonych lub pominiętych przypadków znacząco zmienia obraz zachorowalności i wartości współczynników. W porównaniu z resztą kraju Lubelszczyzna jest regionem o niższej niż przeciętna zachorowalności na nowotwory złośliwe. Natomiast struktura zachorowalności jest zbliżona do ogólnopolskiej. Wśród mężczyzn dominują nowotwory płuca, żołądka, gruczołu krokowego, pęcherza moczowego, krtani i jelita grubego. Wśród kobiet najczęstszymi nowotworami są nowotwory gruczołu piersiowego, szyjki i trzonu macicy, płuca, jajnika i przewodu pokarmowego.
Z danych zaprezentowanych w Bilansie Kapitału Ludzkiego wynika, że do 2050 roku Polska stanie się jednym z najstarszych krajów w Europie pod względem wieku społeczeństwa – liczba obywateli powyżej 65 roku życia będzie stanowić jedną trzecią populacji. Na chwilę obecną wskaźniki zatrudnienia osób starszych w Polsce są jednymi z najniższych w Europie – wskaźnik zatrudnienia dla grupy mężczyzn w przedziale wiekowym 50-64 wynosił 49 %, przy czym średnia unijna kształtuje się na poziomie 65 %.

W województwie lubelskim, wg danych GUS za II kwartał 2013, jest 1894 tys. osób aktywnych ekonomicznie w wieku powyżej 15 lat, z czego 965 tys. to osoby pracujące. 89 % osób pracujących jest zatrudniona w pełnym wymiarze. 429 tyś spośród osób pracujących to kobiety.
Zgodnie z danymi wskazanymi w Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 według stanu na koniec czerwca 2013 roku w ramach Priorytetu VIII PO KL - 59 705 osób zatrudnionych rozpoczęło udział w projekcie.
Według danych GUS na koniec 2011 roku w województwie lubelskim udzielono 9 272,1 tys. porad
w ramach podstawowej opieki zdrowotnej, co daje średnio 4,3 porady na mieszkańca. 1 606,4 tys. porad zostało udzielonych w publicznych zakładach opieki zdrowotnej, natomiast 7 551,9 tys. w ramach niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej. W ramach specjalistycznej opieki zdrowotnej udzielono 7 996,7 tys. porad, w tym 5 347,3 tys. porad lekarskich.

W województwie lubelskim pacjenci niechętnie poddają się badaniom profilaktycznym, co zostało wskazane w dokumencie pt. EFS na rzecz ochrony zdrowia na lata 2014-2020 Ministerstwo Zdrowia. W 2011 r. do NFZ zwrócono prawie 20% z 9,4 mln zł przeznaczonych na świadczenia profilaktyczne. Większą część dostępnej puli wykorzystały kobiety. Potrzeba profilaktyki jest zdecydowanie uzasadniona biorąc pod uwagę fakt, że na Lubelszczyźnie z powodu nowotworu szyjki macicy zmarło w 2011 r. 7,8 kobiet na 100 000, natomiast z powodu złośliwego nowotworu sutka 22,2. Według danych Centralnego Ośrodka Koordynacyjnego w 2013 roku w województwie lubelskim zgłaszalność kobiet do programów profilaktyki raka piersi wyniosłe 47,36%, natomiast do programów profilaktyki raka szyjki macicy 24,89%.

3. sposób szacowania wartości wskaźnika

PROGRAMY PROFILAKTYCZNE

Programy profilaktyczne w zakresie układu krążenia

Łączny koszt: 540,00 PLN
Program profilaktyki w zakresie chorób układu krążenia działania rekrutacyjne, badania osób, przeprowadzenie spotkań w celu prozdrowotnego stylu życia, edukacja w obrębie zdrowego stylu życia, objęcie współpracą lekarską osób zagrożonych.
EKG - z opisem 20,00 PLN

USG naczyń (kolor Doppler) – 100,00 PLN

ECHO Serca – 100,00 PLN

ECHO serca + wizyta lekarza – 170,00 PLN

Diagnoza chorób naczyniowych (wizyta lekarska) – 80,00 - 150,00 PLN

Programy profilaktyczne w zakresie nowotworów.
Łączny koszt: 2 801,20 PLN
Program profilaktyki w zakresie przeciwdziałania nowotworom, działania rekrutacyjne, badania osób, przeprowadzenie spotkań w celu prozdrowotnego stylu życia, edukacja, objęcie współpracą lekarską.

Rak prostaty- badanie PSA – 39,00 PLN

Rak płuc - Porada lekarza chorób płuc i gruźlicy – 47,20 PLN

RTG klatki piersiowej – 25,00 PLN, z opisem 30,00 PLN

Tomografia Komputerowa Klatki piersiowej (w tym HRCT) – 270,00 PLN

Tomografia Komputerowa Klatki piersiowej – wolumetria – 350,00 PLN
Tomografia Komputerowa Perfuzja płuc – 340,00 PLN
Rak jelita grubego: kolonoskopia – 290,00 PLN
USG piersi, jąder – 60,00 PLN
USG Jamy brzusznej – 60,00 PLN
badanie mammograficzne: 2 x 2 zdjęcia mammograficzne wraz z opisem - 100,00 PLN
porada lekarska obejmująca: badanie fizykalne, skierowanie na niezbędne badania w ramach realizacji programu, ocenę wyników przeprowadzonych badań i postawienie rozpoznania; średnio 40,00 PLN
biopsja cienkoigłowa lub biopsja gruboigłowa; cienkoigłowa pod kontrola USG 180,00 PLN, grubo igłowa pod kontrolą USG 300,00 PLN
badanie cytologiczne - 15,00 PLN
badanie kolposkopowe z biopsją 180,00 PLN z pobraniem celowanych wycinków z tarczy szyjki macicy oraz wyłyżeczkowaniem kanału szyjki i ewentualnie jamy macicy 500,00 PLN
PROGRAMY ZDROWOTNE

Programy zdrowotne w zakresie układu krążenia

Łączny koszt: 690,00 PLN
Programy profilaktyczne obejmowały by edukację, rekrutacje do programu, objęcie leczeniem
Badane ostrego zespołu wieńcowego obejmuje wywiad przeprowadzony przez lekarza , badanie fizykalne

markery biochemiczne : pojedyncze 15,00 – 60,00 PLN, wszystkie 3,00 – 90,00 PLN,

EKG - z opisem 20,00 PLN

USG naczyń (kolor Doppler) – 100,00 PLN

ECHO Serca – 100,00 PLN

ECHO serca + wizyta lekarza – 170,00 PLN

Diagnoza chorób naczyniowych (wizyta lekarska)– 80,00 – 150,00 PLN

Programy zdrowotne w zakresie nowotworów
Łączny koszt: 1 076,20 PLN
Program zdrowotny obejmuje rekrutację, badania, objęcie leczeniem.

Rak prostaty- badanie PSA – 39,00 PLN

Rak płuc - Porada lekarza chorób płuc i gruźlicy – 47,20 PLN

RTG klatki piersiowej – 25,00 PLN, z opisem 30,00 PLN

Tomografia Komputerowa Klatki piersiowej (w tym HRCT) – 270,00 PLN

Tomografia Komputerowa Klatki piersiowej – wolumetria – 350,00 PLN
Tomografia Komputerowa Perfuzja płuc – 340,00 PLN
Wyliczenia:

1. Łączny koszt zabiegów profilaktycznych: 2 801,20 PLN + 40% (koszty: zarządzania + informacyjno – promocyjne + rekrutacja)

Do wyliczeń przyjmujemy koszt: 3 921,68 PLN (przyjęty koszt wynika z uwzględnienia wydatów związanych z zarządzaniem, działaniami informacyjno – promocyjnymi oraz rekrutacją w ramach projektu)

2. Łączny koszt zabiegów w ramach programów zdrowotnych: 1 076,20 PLN + 40% (koszty: zarządzania + informacyjno – promocyjne + rekrutacja)

Do wyliczeń przyjmujemy koszt: 1 506,68 PLN (przyjęty koszt wynika z uwzględnienia wydatów związanych z zarządzaniem, działaniami informacyjno – promocyjnymi oraz rekrutacją w ramach projektu oraz niedoszacownia poszczególnych wydatków wchodzących w skład programów zdrowotnych)
Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

Dla programów opracowanych na poziomie krajowym przyjęto koszt 1 506,68 PLN, który po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi 1 598,76 PLN.

Dla programów regionalnych przyjęto koszt 3 921,68 PLN, który po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi 4 161,34 PLN.

Program regionalny

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz projektów złożonych w odpowiedzi na konkurs RPLU.10.03.00-IZ.00-06-001/19.
W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – 63 463.
Następnie, przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 8 964.
Ponadto, uwzględniono wartości wskaźników pochodzących ze złożonych wniosków o dofinansowanie na konkurs RPLU.10.03.00-IZ.00-06-001/19. Przyjęto ryzyko nieosiągnięcia

wartości wskaźnika na poziomie 18% (jest to równowartość wskaźnika w projekcie obejmującym wsparciem największa liczbę osób złożonym w odpowiedzi na konkurs) - 43 500.
63 463+ 8 964 + 43 500 = 115 927
Alokacja na PI 8vi wynosi 21 938 590,59 Euro

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów oraz prognozą rozłożenia wydatków w okresie 2014-2020, do obliczenia alokacji przyjęto kurs EUR 3,55 zł oraz prognozę inflacji na lata 2014-2020, która po zastosowaniu ważenia wyniosła 113,8%

68 394 599,98 PLN

Wskaźnik finansowy dla Ram Wykonania został wyliczony w oparciu o metodologię przedstawioną
w Szablonie Programu Operacyjnego 2014-2020 w Polsce z komentarzem dla 100% alokacji na Oś Priorytetową z uwzględnieniem zmiany wartości pośredniej wskaźników oraz realokacji środków.

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Dokonując wyliczeń w zakresie wartości wskaźników produktu włączonych do ram wykonania przyjęto założenia dotyczące szacowania wartości docelowej w odniesieniu do wskaźników produktu na rok 2023. Natomiast dokonując obliczeń w zakresie szacowania wartości docelowych wskaźników na rok 2023 przyjęto, iż 56% alokacji w ramach priorytetu inwestycyjnego 8v zostanie przeznaczonych na realizację wskaźnika Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek) oraz 100% alokacji w ramach priorytetu inwestycyjnego 8vi na realizację wskaźnika Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS.

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Zgodnie z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.v realizowany będzie szeroki katalog działań na rzecz podnoszenia adaptacyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza sektora MŚP i ich pracowników. W ramach priorytetu inwestycyjnego działania będą skoncentrowane na wspieraniu rozwoju kompetencji/kwalifikacji pracowników zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami przedsiębiorców. Ponadto w ramach przedmiotowego priorytetu realizowane będzie wsparcie typu outplacement na rzecz pracodawców i ich pracowników, którzy przechodzą procesy adaptacyjne i modernizacyjne. Realizacja działań w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego ma na celu poprawę kondycji przedsiębiorstw oraz przystosowanie pracodawców i pracowników do koniecznych zmian związanych z globalnymi trendami np. upowszechnianiem nowoczesnych technologii, starzeniem się społeczeństwa i innymi kwestiami demograficznymi.

Wskaźnik Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek) został wybrany do ram wykonania w celu określenia postępu realizacji zaplanowanych interwencji w ramach PI 8v.

Jednym z kluczowych problemów rynku pracy jest postępujące ograniczenie zasobów pracy spowodowane m.in. starzeniem się społeczeństwa i zbyt wczesnym wychodzeniem z rynku pracy.

W ramach interwencji EFS realizowane będą programy zdrowotne w zakresie profilaktyki,

jak i rehabilitacji medycznej.

Ponadto w ramach priorytetu będą opracowane i wdrożone programy ukierunkowane

na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy (w tym działania szkoleniowe). Realizowane będą przekwalifikowania pracowników długotrwale pracujących w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie, przygotowujące ich do kontynuowania pracy na innych stanowiskach o mniejszym obciążeniu dla zdrowia. Działania w ramach priorytetu obejmują również realizację programów zdrowotnych z uwzględnieniem rehabilitacji medycznej.

Wskaźnik Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS został wybrany do ram wykonania w celu określenia postępu realizacji zaplanowanych interwencji w ramach PI 8vi.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

Zarówno w odniesieniu do wskaźnika Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek), jak i wskaźnika Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS zastosowane zostaną odpowiednie kryteria wyboru projektów, które wpłyną na realizację celów pośrednich i końcowych. Również harmonogram ogłaszania konkursów uwzględni realizację ww. wskaźników.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość pośrednich oraz końcowych wskaźników Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek) oraz Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń

z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8v i 8vi

w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych np. rejestr usług rozwojowych, realizacja programów zdrowotnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośrednich i końcowych ww. wskaźników może stanowić wprowadzenie wymogu wkładu własnego w ramach każdego projektu, które wpływa na ograniczenie aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania.

Oś priorytetowa 11 Włączenie społeczne

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy (2023)[22]			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[23]
							M	K	O	M	K	O		
11	Wskaźnik produktu	9.8.2	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	5 485	-	-	21 260	System informatyczny SL 2014	
11	Wskaźnik produktu	9.8.3	Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	292	-	-	1264	System informatyczny SL 2014	

[22] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[23] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

11	Wskaźnik postępu finansowego	9.8.4	Kwota wydatków certyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	24 435 858	185 733 322	System informatyczny SL 2014	Wartość pośrednia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r. odnosi się do planowanego poziomu całkowitej kwoty wydatków kwalifikowanych.

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji ex ante:

Podczas szacowania wartości docelowych wskaźników produktu wykorzystano m.in. doświadczenie
z wdrażania oraz monitorowania PO KL 2007-2013 w zakresie: harmonogramów ogłaszania konkursów, specyfiki grupy docelowej. Ponadto uwzględniono wnioski z badań ewaluacyjnych zrealizowanych na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego oraz innych instytucji.

Opracowując RPO WL opierano się na danych za rok 2012. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym w województwie lubelskim wynosił wtedy 22,9%. Od tamtej pory sytuacja uległa zmianie tj. wartość wskaźnika ciągle spadała i w 2016 r. wynosiła 18,5%. Sytuacja wygląda podobnie w przypadku wskaźnika minimum egzystencji – spadek z 8,5% w 2012 r. do 7,8% w roku 2016. Podsumowując, sytuacja społeczno-ekonomiczna w regionie poprawiła się, a ubóstwo spadło. Grupa objęta wsparciem jest przez to inna, trudniejsza, co wydłuża proces rekrutacji do projektów, dlatego wskaźnik pośredni do ram wykonania – zarówno finansowy jak i rzeczowy - na 2018 rok został zaktualizowany, jednak wskaźnik końcowy zostanie zrealizowany na pierwotnie zakładanym poziomie.

Szacując wartości wskaźników przy procesie opracowywania RPO WL 2014-2020 bazowano głównie na założeniach Umowy Partnerstwa, nie obowiązywały szczegółowe Wytyczne obszarowe, które obecnie nakładają na Wnioskodawców szereg ograniczeń, co do form wsparcia i grup docelowych, a które należy stosować w odniesieniu do PI 9i, co nie pozostaje bez znaczenia w przypadku szacowania wartości docelowych wskaźników.

Aktualizując wartość pośrednią wskaźnika dokonano analizy wdrażania programu w zakresie Działania 11.1 w kontekście możliwości osiągnięcia zaproponowanej wartości wskaźnika określonego dla roku 2018. Wzięto pod uwagę również fakt, iż wskaźnik ten jest wskaźnikiem kluczowym, a więc monitorowanym na podstawie wniosków beneficjenta o płatność. Zatem uwzględniono moment pomiaru wskaźnika. Jednocześnie wzięto pod uwagę fakt, iż projekty składane w odpowiedzi na konkurs są wieloletnie i realizowane cyklicznie, zatem rekrutacja jest prowadzona również w kilku etapach (latach). Dodatkowo uwzględniono zgłaszane przez beneficjentów problemy z rekrutacją potencjalnych uczestników/uczestniczek projektów oraz liczne rezygnacje z udziału w projektach, co powoduje wydłużanie etapu rekrutacji do czasu osiągnięcia wymaganego poziomu pozyskania uczestników/uczestniczek projektów. Wzięto jednocześnie pod uwagę, iż w obecnej perspektywie finansowej, projekty w Działaniu 11.1 skierowane są często do grupy 20-50 osobowej, i liczby podpisanych umów nie można odnosić do wartości docelowej wskaźnika.

Zakładane wartości wydają się być realne do osiągnięcia i zostały oszacowane na podstawie dotychczas podpisanych umów o dofinansowanie i założonych w nich wartości wskaźników zgodnie z poniższą metodologią.

Do analizy przyjęto umowy podpisane do końca 2017 r. oraz umowy planowane do podpisania w wyniku, planowanego na luty 2018 r., rozstrzygnięcia jednego z konkursów ogłoszonych w 2017 r. i danych zawartych we wnioskach o dofinansowanie.

Analizy dotychczas podpisanych umów dokonano dzieląc je na kilka grup.

W pierwszej kolejności wzięto pod uwagę umowy, których realizacja rozpoczęła się w 2016 i 2017 r. a zakończył się do końca września 2018 r., a założoną w umowach docelową wartość wskaźnika przyjęto w 100%.

Kolejne grupy umów stanowiły umowy, których realizacja rozpoczęła się w 2016 r. i 2017 r. i zakończy się w IV kwartale 2018 r. oraz których realizacja rozpocznie się w I połowie 2018 r. i zakończy do stycznia 2019 r. Szacując wartość wskaźnika możliwą do osiągnięcia dokonano analizy zapisów wniosku o dofinansowanie w zakresie harmonogramu i okresu realizacji projektu i stwierdzono, iż można przyjąć, iż założone w umowach wskaźniki mogą zostać wykazane we wnioskach o płatność do końca 2018 r.

Ostatnie dwie grupy umów stanowią umowy , których realizacja rozpoczęła się w 2016 i 2017 oraz te, które rozpoczną się w 2018 r, a których realizacja zakończy się po 2018 r. Z uwagi na fakt, iż umowy z tych dwu grup są umowami wieloletnimi (trwającymi nawet do 2021 r.) szacując wartości realne do osiągnięcia w tej grupie umów, przeanalizowano zapisy wniosków o dofinansowanie, terminy realizacji konkretnych zadań, cykliczność realizacji projektów oraz terminy rozpoczęcia realizacji kolejnych cykli projektu. W wyniku tej analizy stwierdzono ograniczoną możliwość realizacji, do końca 2018 r., całości założonych we wnioskach wskaźników.

Dokonano również analizy stanu realizacji konkursów ogłoszonych w 2017 r. Do szacowania wartości pośredniej wskaźnika do ram wykonania przyjęto jeden z konkursów, którego rozstrzygnięcie planowane jest na I kwartał 2018 r., a prognozowany termin rozpoczęcia realizacji projektów na II połowę 2018 r. Wartość wskaźnika w ramach konkursu obliczono dzieląc alokację możliwą do zakontraktowania zgodnie z rozstrzygnięciem konkursu przez koszt jednostkowy opisany w Metodologii szacowania wartości docelowych wskaźników. Przyjęto również założenia dotyczące postępu realizacji projektów (na podstawie dotychczas realizowanych) i założono, iż możliwy do osiągnięcia wskaźnik to 10% wartości docelowej. Jednocześnie uwzględniając ryzyko wystąpienia problemów w trakcie realizacji projektów, zdecydowano się obniżyć wskaźnik o dodatkowe 10%.

Jednocześnie dokonując szacowania wartości pośredniej wskaźnika wzięto pod uwagę tempo wdrażania Działania 11.1 w kontekście innych wdrażanych w ramach RPO WL Osi Priorytetowych czy też innych Programów. W okresie poprzedzającym okres renegocjacji, oprócz Działania 11.1 (PI 9i) wdrażano również Działanie 9.1 (PI 8i) oraz program PO WER (PI 8ii), które to działania cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem Wnioskodawców z uwagi na fakt, iż grupa docelowa obejmowana wsparciem w tych Priorytetach była grupą stosunkowo „łatwiejszą" do rekrutacji i do objęcia wsparciem. Nie bez znaczenia jest również ograniczona liczba Wnioskodawców, którzy realizować mogli projekty w zakresie EFS, a zwłaszcza ich potencjał finansowy, który pozwalałby na zabezpieczenie właściwej realizacji projektów. Analizując konkursy ogłoszone w Działaniu 11.1 w roku 2017 zaobserwowano znaczący wzrost aktywności Wnioskodawców i zmniejszenie ryzyka niezakontraktowania alokacji proponowanej na poszczególne konkursy. Warto również podkreślić fakt, iż 30 mln euro, które w ramach renegocjacji zostaną przesunięte na realizacje innych działań w Programie pochodziły z alokacji przeznaczonej na Działanie 11.1, więc nie jest możliwe zmniejszenie wskaźnika rzeczowego o wartość procentową zmniejszenia alokacji na oś. Zatem, biorąc pod uwagę cykl życia projektu oraz fakt, iż realizacja wskaźnika finansowego nie zawsze jest powiązana proporcjonalnie z realizacją wskaźnika rzeczowego ustalono wartość pośrednią wskaźnika na ww. poziomie.

Dokonując przeglądu realizacji Programu i analizując sytuację społeczno–gospodarczą w regionie zdecydowano o konieczności dokonania realokacji środków pomiędzy Osiami Programu. Szacując wartość docelową wskaźnika dla Osi 11 uwzględniono realokacje środków w wysokości 30 mln euro wkładu UE z Działania 11.1 do innych Działań w ramach Programu. Kwota realokacji, o której mowa powyżej, stanowi niecałe 27% kwoty środków na Działanie 11.1 (PI 9i), zatem wartość docelową wskaźnika określoną pierwotnie dla Działania 11.1 w Programie zmniejszono proporcjonalnie o ok. 27%. Nowa wartość docelowa wskaźnika dla Działania 11.1 (PI 9i) wynosi 19 725 osób.

Odnośnie Działania 11.3 IZ RPO, obniżając wartość pośrednią wskaźnika Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie dokonano analizy realizowanych projektów, jak również przeprowadzono rozmowy telefoniczne z koordynatorami przedmiotowych projektów w celu ustalenia liczby osób, którą będą w stanie objąć wsparciem i rozliczyć we wnioskach o płatność do końca 2018 roku. Ze wspomnianych rozmów wynika, iż w analizowanym okresie wsparciem zostanie objętych 435 osób i tym samym osoby te zostaną wykazane w ramach przedmiotowego wskaźnika we wnioskach o płatność. IZ DW EFS opierał się przede wszystkim na deklaracjach koordynatorów, gdyż to oni wiedzą najlepiej co dzieje się w projekcie i co są w stanie zrealizować. Jednocześnie uwzględniając ryzyko wystąpienia problemów w trakcie realizacji projektów, zdecydowano się obniżyć wskaźnik o dodatkowe 10%, tj. do wartości 391 osób.

Zgodnie z danymi wskazanymi w Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 według stanu na koniec czerwca 2014 roku w ramach Priorytetu VII PO KL 10 924 klientów instytucji pomocy społecznej zakończył udział w projektach dotyczących aktywnej integracji. Jednak nie można przyjąć podobnych proporcji w odniesieniu PI 9.i i 9.v w ramach RRO 2014-2020, ponieważ grupy uczestników nie będą tożsame. Pomimo, iż udział klientów w roku 2011 w odniesieniu do liczby klientów z 30 czerwca 2014 r. (27 219) wynosi 40,1%. Dodatkowo proponowana wartość pośrednia na rok 2018 uwzględnia harmonogram zaplanowanych konkursów oraz charakter wsparcia oferowanego w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego.

W Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 określono wartość docelową oraz pośrednią dla wskaźnika produktu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie w ramach priorytetu inwestycyjnego 9.i i 9.v.

OPIS PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ I CZYNNIKÓW, JAKIE MIAŁY WPŁYW NA WARTOŚĆ DOCELOWĄ

1. dane historyczne

- Typ beneficjenta – Poddziałanie 7.1.1 i 7.1.2 PO KL – podmioty publiczne, Poddziałania 7.2.1 i 7.2.2 PO KL – głównie podmioty komercyjne
- Rodzaj instrumentu / forma wsparcia: szkolenia, kontrakt socjalny, program aktywizacji lokalnej
- Poziom danych: dane regionalne
- Wielkość próby: Poddziałanie 7.1.1 PO KL - 208 projektów (umowy ramowe), Poddziałanie 7.1.2 PO KL – 24 projekty (umowy ramowe), Poddziałanie 7.2.1 PO KL - 90 projektów, Poddziałanie 7.2.2 PO KL - 35 projektów
- Przeciętna wartość projektów: Poddziałanie 7.1.1 PO KL - 678 534,00 PLN, Poddziałanie 7.1.2 PO KL - 4 960 591 PLN (umowy ramowe), Poddziałanie 7.2.1 PO KL - 661 842 PLN, Poddziałanie 7.2.2 PO KL - 661 385 PLN

2. sytuacja i trendy społeczno-gospodarcze/inne uwarunkowania

W końcu czerwca 2014 r. w urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowanych było 118 755 bezrobotnych. W stosunku do czerwca 2013 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 7,6%.

W województwie lubelskim rynek pracy charakteryzuje niekorzystna struktura bezrobocia m.in. wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych.

Długotrwale bezrobotni to osoby pozostające w ewidencji bezrobotnych łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat. Na koniec czerwca 2014 r. w województwie 75 009 osób pozostawało w ewidencji urzędów pracy długotrwale, stanowiły one 63,2% ogółu populacji.
Zgodnie z danymi wskazanymi w Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 według stanu na koniec czerwca 2014 roku w ramach Priorytetu VII PO KL – 9 489 osób długotrwale bezrobotnych rozpoczęło udział w projektach, co stanowi 15,2% ogółu osób (62 452).
Zgodnie z danymi przekazanymi przez ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie w roku 2013 jednostki udzieliły pomocy i wsparcia ogółem 162 725 osobom, tj. o ponad 7 tysięcy więcej niż w roku poprzednim, prognozy na rok następny wskazują dalszy wzrost liczby osób korzystających z pomocy. Podobnie jak w latach ubiegłych w roku 2013 głównymi powodami przyznania pomocy i wsparcia są ubóstwo
(45 039 rodzin liczących 136 765 osób) i bezrobocie (38 118 rodzin liczących 120 790 osób).

Lubelskie jest regionem, który charakteryzuje się najwyższym poziomem zagrożenia ubóstwem relatywnym w Polsce (w 2012 r. wynosił on 22,9%, podczas gdy w kraju 16,3%). Do grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym należą m.in. osoby niepełnosprawne, stanowiące 14,3% ludności województwa lubelskiego (kraj 12,2%)[24]. W I kwartale 2012 roku współczynnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych (wg BAEL) w województwie lubelskim wyniósł 15,6% (kraj 17,3%), a wskaźnik zatrudnienia wynosił 13,7% (kraj 14,7%). Z uwagi na zachodzące procesy demograficzne wyzwaniem dla regionu w obszarze włączenia społecznego jest też wsparcie na rzecz osób starszych (w szczególności kobiet, które w tej grupie wiekowej stanowią zdecydowaną większość).

[24]zadeklarowało ograniczenie zdolności do wykonywania zwykłych czynności podstawowych dla swojego wieku (niepełnosprawność biologiczna) i/lub posiadało ważne orzeczenie kwalifikujące je do zaliczenia do zbiorowości osób niepełnosprawnych

Osoby zaliczone do grupy zagrożonych wykluczeniem społecznym wymagają kompleksowego wsparcia i stworzenia niezbędnych warunków do integracji ze społeczeństwem.

Zgodnie z danymi wskazanymi w Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 według stanu na koniec czerwca 2014 roku:

- 10 414 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym otrzymało wsparcie;

- 27 219 klientów instytucji pomocy społecznej zakończyło udział w projektach dotyczących aktywnej integracji;

- 23 872 klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów.

Bezrobotni (w tym długotrwale bezrobotni, na podstawie zliczacza):
W Poddziałaniu 7.1.1 PO KL w projektach trwających koszt na osobę, która ukończyła wsparcie wyniósł 9 427 PLN (8 140 PLN na rozpoczynających). Na 1 098 bezrobotnych, którzy rozpoczęli wsparcie przypada 513 długotrwale bezrobotnych. Udział przerwały 4 osoby tj. 0,36 % osób które rozpoczęły udział.
W Poddziałaniu 7.1.2 PO KL w projektach trwających koszt na osobę, która ukończyła wsparcie wyniósł 7 147 PLN. Na 3 956 bezrobotnych, którzy rozpoczęli wsparcie przypada 1 497 długotrwale bezrobotnych. W projektach z Poddziałania 7.1.2 PO KL zaobserwować można duży współczynnik osób powracających (na 13 388 osób, które rozpoczęły 14 353 zakończyło). Przerwały 182 osoby tj. 1,36 % osób, które rozpoczęły udział. W projektach z Poddziałania 7.1.2 PO KL uczestnikami byli również nieaktywni zawodowo oraz zatrudnieni.
W Poddziałaniu 7.2.1 PO KL w projektach zakończonych koszt na osobę wyniósł średnio 8 789 PLN. Na 2 866 bezrobotnych, którzy byli objęci wsparciem przypadało 1 576 długotrwale bezrobotnych (w projektach tych uczestnikami były również osoby nieaktywne zawodowo – 2 130). Udział przerwało 318 osób tj. 6,37 % osób, które rozpoczęły udział.
W projektach zakończonych z Poddziałania 7.2.1 oraz 7.2.2 PO KL realizujących wskaźnik „Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zakończyły udział w projekcie" średni koszt na osobę wyniósł 5 420 PLN, 1,82 % osób przerwało udział w projekcie.

3. <u>sposób szacowania wartości wskaźnika</u>

<u>Priorytet inwestycyjny 9i</u>
Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do następujących wariantów kosztów związanych z programami aktywizacyjnymi, integracyjnymi realizowanymi w ramach:
Poddziałania 7.1.1 PO KL – (projekty niezakończone) 9 427 PLN
Poddziałania 7.1.2 PO KL – (projekty niezakończone) 7 147 PLN
Poddziałanie 7.2.1 i 7.2.2 PO KL 5 420 PLN
Ponadto założono, iż osoba otrzyma również wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej tj. - uśredniony koszt na osobę dot. świadczenia z tytułu aktywizacji zawodowej (dane ROPS za 2013 r.)
Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

Przyjmujemy koszt 14 345,50 PLN
Koszt jednostkowy 14 345,50 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi 15 222,18 PLN

Wyliczenia:
411 279 466,39 PLN / 15 222,18 PLN = 27 018 osób

Wartość docelowa: 27 018 osób

Alokacja na PI 9.i wynosi 131 924 057,65Euro

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów oraz prognozą rozłożenia wydatków w okresie 2014-2020, do obliczenia alokacji przyjęto kurs EUR 3,55 zł oraz prognozę inflacji na lata 2014-2020, która po zastosowaniu ważenia wyniosła 113,8%

411 279 466,39 PLN

Priorytet inwestycyjny 9v
Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do następujących wariantów kosztów:

4. KSI - Staż/subsydia w Poddziałaniu 6.1.1 (ze szkoleniami) od 3 917 do 40 273 PLN średnio na osobę (uczestnika projektu): 10 450 PLN
5. Staż + szkolenia
   988,40 PLN (stawka MPiPS 1 września 2013) + 30% pochodne = 1 284,92 PLN

   6 m-cy x 1 284,92 PLN = 7 709,52 PLN

   dojazdy (150,00 PLN/m-c) - 6 m-cy x 150,00 PLN = 900,00 PLN

   badania – 100,00 PLN

   łącznie wartosc stażu = 8 709,52 PLN

Staż (6 m-cy) 9 000,00 PLN + szkolenie 7 743 PLN = 16 743 PLN

6. Prace interwencyjne + szkolenie
   1 600,00 PLN (stawka MPiPS 1 września 2013)

   1 600,00 PLM + 30% = 2 080,00 PLN

   12 m-cy x 2 080,00 PLN = 24 960,00 PLN

Prace interwencyjne (12 m-cy) 24 960,00 PLN + 7 743 PLN = 32 703,00 PLN

Przyjmujemy koszt 19 965,33 PLN
Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

Koszt jednostkowy 19 965,33 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi 21 185,45 PLN

I. 40% alokacji przeznaczonej na osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

24 261 834,51 PLN / 21 185,45 PLN = 1 145 osób

II. 60% na podmioty ekonomii społecznej

36 288 751,79 PLN
W ramach alokacji założono utworzenie 60 spółdzielni socjalnych zgodnie z Wieloletnim regionalnym planem działań na rzezc promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie lubelskim na lata 2013-2020.
Przyjęto założenie, iż powstanie 60 spółdzielni socjalnych, natomiast każda spółdzielnia będzie posiadać 5 udziałowców.

Koszt utworzenia spółdzielni socjalnej:

Dotacje + szkolenia

Wartość dotacji – 24 000,00 PLN (6x przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto 3 943 PLN czerwiec 2014 r.)

Wsparcie pomostowe – 1 700,00 PLN x 6 m-cy = 10 200,00 PLN

Doradztwo, szkolenie, mentoring – 3 000,00 PLN

Dotacje + szkolenie – 44 400,00 PLN + 3 000,00 PLN = 47 400,00 PLN

Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

Koszt jednostkowy 47 400 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi 50 296,71 PLN

5 udziałowców x 60 SS x 50 296,71 PLN = 15 089 013 PLN

W ramach powstających spółdzielni spocjalnych 300 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem zostanie objętych wsparciem. Zakładając wariant, iż niektóre z osób nie ukończą udziału w projektach założono dodatkowo 30% uczestników. W związku z powyższym wsparcie uzyska 390 osób.

Łącznie 1 145 osób + 390 osób = 1 535 osób

Proporcje podziału środków:
Alokacja na PI 9v wynosi 21 938 589,41 Euro

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów oraz prognozą rozłożenia wydatków w okresie 2014-2020, do obliczenia alokacji przyjęto kurs EUR 3,55 zł oraz prognozę inflacji na lata 2014-2020, która po zastosowaniu ważenia wyniosła 113,8%

40% osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym tj. 24 261 834,51 PLN (pomniejszone o 3 096 000 PLN na działaność ROPS i Obserwatorium Integracji Terytorialnej)

60% podmioty ekonomii społecznej tj. 36 288 751,79 PLN (pomniejszone o 4 644 000 PLN na działaność ROPS i Obserwatorium Integracji Terytorialnej)

Na realizację wskaźnika przeznaczono 40% + 41,58% z alokacji przeznaczonej na podmioty ekonomii społecznej.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz projektów złożonych w odpowiedzi na nabór RPLU.11.03.00-IZ.00-06-001/18.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – 334.

Następnie przyjęto 97,5% (założono 2,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 410.

Ponadto, uwzględniono 95% wartość wskaźników pochodzących z projektów w trakcie procesu negocjacji - 520;

334 + 410 + 520 = 1 264

W odniesieniu do wartości wskaźnika Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem w ramach priorytetu inwestycyjnego 9v, który został włączony do ram wykonania zastosowano następujący sposób wyliczeń:

653 podmioty wartość docelowa wskaźnika (2023) na 10 lat

653 / 9 lat = 73 podmioty

73 podmioty x 4 lata = 292 podmioty

OPIS PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ I CZYNNIKÓW, JAKIE MIAŁY WPŁYW NA WARTOŚĆ DOCELOWĄ

1. dane historyczne

- Typ beneficjenta – Poddziałanie 7.2.2 PO KL głównie podmioty komercyjne
- Rodzaj instrumentu / forma wsparcia: szkolenia, doradztwo
- Poziom danych: dane regionalne
- Wielkość próby: Poddziałanie 7.2.2 PO KL – 37 projektów
- Przeciętna wartość projektów: Poddziałanie 7.2.2 PO KL - 646 312,00 PLN

2. sytuacja i trendy społeczno-gospodarcze/inne uwarunkowania

Na podstawie danych wskazanych w Wieloletnim regionalnym planie działań na rzecz promocji
i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie lubelskim (Lublin 2013) w województwie lubelskim funkcjonują ogółem 3 893 podmioty ekonomii społecznej, z czego 3 754 to organizacje pozarządowe, a 139 to pozostałe podmioty ekonomii społecznej (3 centra integracji społecznej, 18 klubów integracji społecznej, 5 Zakładów Aktywności Zawodowej, 40 spółdzielni socjalnych, 3 przedsiębiorstwa społeczne, 58 warsztatów terapii zajęciowej, 12 spółdzielni inwalidów i niewidomych). Podmioty te cechuje nietrwałość, niestabilność funkcjonowania oraz nierównomierne rozmieszczenie, aczkolwiek mogą stać się alternatywą dla zakładania działalności gospodarczej na ogólnych zasadach oraz tworzenia nowych miejsc pracy dla osób w trudnej sytuacji na rynku pracy.

Partnerstwa są nieodłącznym elementem rozwoju ekonomii społecznej. W województwie lubelskim współpraca większości PES z samorządami w zakresie rozwijania ES w społecznościach lokalnych jest słabo rozwinięta. W opinii PES władze publiczne oraz instytucje samorządowe wykazują niską wiedzę i wrażliwość na kwestie ekonomii społecznej, nie wykorzystują instrumentów, które mogą wspomóc rozwój PES, np. nie stosują klauzul społecznych w zamówieniach publicznych.

Wnioski z badania ewaluacyjnego pn. Ocena wsparcia w obszarze ekonomii społecznej udzielonego ze środków EFS w ramach PO KL zrealizowanego na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju przez Coffey International Development:
Dla PES najbardziej użytecznym do potrzeb rodzajem wsparcia okazały się dotacje – spośród tych PES, które je otrzymały, aż 73% wskazuje ten typ wsparcia jako najbardziej im potrzebny. Także ci, którzy nie mieli dostępu do bezzwrotnych instrumentów finansowych, zgłaszali potrzebę w tym zakresie. Interwencja wykluczyła organizacje pozarządowe z możliwości skorzystania ze wsparcia finansowego, przez co miały one mniejsze możliwości ekonomizować się.

Szkolenia stanowiły najbardziej potrzebną formę wsparcia dla 40% podmiotów ekonomii społecznej. Podmioty integracyjne potrzebowały ich znacznie rzadziej – tylko 20%

przedstawicieli tych podmiotów uznało je za najpotrzebniejsze. Ci, którzy faktycznie skorzystali ze szkoleń, częściej uznawali tę formę za najbardziej pożądaną.

Zgodnie z wypowiedziami badanych (zarówno OWES, PES, jak i ekspertów) zbyt dużo miejsca poświęca się na ogólne szkolenia, które kierowane są do szerokiej grupy zróżnicowanych odbiorców, przez co nie odpowiadają one na konkretne problemy uczestników i nie przyczyniają się do osiągania rezultatów. Na przykład szkolenia na temat prowadzenia działalności gospodarczej, kierowane zarówno do organizacji pozarządowych, jak i spółdzielni socjalnych, oceniane są jako zbyt mało konkretne i użyteczne jedynie na wstępnym etapie zakładania działalności.

Doradztwo zdecydowanie rzadziej było wskazywane jako najpotrzebniejsza forma wsparcia (18% podmiotów integracyjnych i 23% pozostałych). Jednak ci, którzy z niego skorzystali, znacznie częściej wskazywali je jako użyteczne.

Zgodnie z danymi wskazanymi w Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 według stanu na koniec czerwca 2014 roku w ramach Priorytetu VII PO KL:

– 20 podmiotów ekonomii społecznej zostało utworzonych dzięki wsparciu z EFS;
- 835 podmiotów ekonomii społecznej otrzymało wsparcie z EFS za pośrednictwem instytucji wspierających ekonomię społeczną.
Według stanu na 30 czerwca 2014 roku w ramach Poddziałania 7.2.2. PO KL powstało 20 podmiotów ekonomii społecznej utworzonych dzięki wsparciu z EFS w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013. Dodatkowo w ramach Działania 6.2 PO KL powstała 1 spółdzielnia socjalna.

W ramach Poddziałania 7.2.2 PO KL Liczba podmiotów ekonomii społecznej, które otrzymały wsparcie z EFS za pośrednictwem instytucji wspierających ekonomię społeczną średni koszt przypadający na 1 instytucję w projektach zakończonych wyniósł: 24 000 zł.

3. sposób szacowania wartości wskaźnika

Uśredniony koszt związanych z utworzeniem spółdzielni spcjalnej i zatrudnienim osób w ramach istniejących podmiotów ekonomii społecznej wynosi 33 682,67 PLN.

Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

Koszt jednostkowy 33 682,67 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi 35 741,08 PLN

21 199 738,79 PLN (alokacja pomniejszona o koszt utworzenia 60 SS) / 35 741,08 PLN = 593 podmioty
15 089 013 PLN alokacja, która wpłynie na utworzenie 60 SS tj. podmiotów ekonomii społecznej
Wartość docelowa: 653 podmioty
Alokacja na PI 9.v wynosi 21 938 589,41 Euro

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów oraz prognozą rozłożenia wydatków w okresie 2014-2020, do obliczenia alokacji przyjęto kurs EUR 3,55 zł oraz prognozę inflacji na lata 2014-2020, która po zastosowaniu ważenia wyniosła 113,8%

40% osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym tj. 24 261 834,51 PLN (pomniejszone o 3 096 000 PLN na działaność ROPS i Obserwatorium Integracji Terytorialnej)

60% podmioty ekonomii społecznej tj. 36 288 751,79 PLN (pomniejszone o 4 644 000 PLN na działaność ROPS i Obserwatorium Integracji Terytorialnej)

Wskaźnik finansowy dla Ram Wykonania został wyliczony w oparciu o metodologię przedstawioną
w Szablonie Programu Operacyjnego 2014-2020 w Polsce z komentarzem dla 100% alokacji na Oś Priorytetową z uwzględnieniem zmiany wartości pośredniej wskaźników.

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Dokonując wyliczeń w zakresie wartości wskaźników produktu włączonych do ram wykonania przyjęto założenia dotyczące szacowania wartości docelowej w odniesieniu do wskaźników produktu na rok 2023. Natomiast dokonując obliczeń w zakresie szacowania wartości docelowych wskaźników na rok 2023 przyjęto, iż 100% alokacji w ramach priorytetu inwestycyjnego 9.i zostanie przeznaczonych na realizację wskaźnika Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie zaś w ramach priorytetu inwestycyjnego 9.v40% alokacji. Natomiast w ramach priorytetu inwestycyjnego 9v 60% alokacji zostanie przeznaczonych na realizacje wskaźnika Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem.

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Diagnoza sytuacji województwa lubelskiego ukazuje wiele negatywnych zjawisk, w tym między innymi: najwyższy w kraju wskaźnik zagrożenia ubóstwem, niekorzystna struktura bezrobocia, duża liczba osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej. Zgodnie z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 w ramach priorytetu inwestycyjnego 9i realizowane będą programy na rzecz integracji osób i rodzin wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową.

Wskaźnik Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie został wybrany do ram wykonania w celu określenia postępu realizacji zaplanowanych interwencji w ramach PI 9i i 9v.

Województwo lubelskie cechuje również relatywnie niski poziom rozwoju, niekorzystna sytuacja społeczno – gospodarcza, w tym niepokojąca skala zagrożenia ubóstwem, przy jednoczesnej słabości sektora przedsiębiorstw. W ramach priorytetu inwestycyjnego 9.v przewidziano rozwój usług wsparcia ekonomii społecznej w regionie, w tym wsparcie dla utworzenia/funkcjonowania i wzmocnienia potencjału instytucji wspierających ekonomie społeczną.

Wskaźnik Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem został wybrany do ram wykonania w celu określenia postępu realizacji zaplanowanych interwencji w ramach PI 9v.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

Zarówno w odniesieniu do wskaźnika Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie, jak i wskaźnika Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem zastosowane zostaną odpowiednie kryteria wyboru projektów, które wpłyną na realizację celów pośrednich i końcowych. Również harmonogram ogłaszania konkursów uwzględni realizację ww. wskaźników.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość pośrednich oraz końcowych wskaźników Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie oraz Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń

z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 9i i 9v

w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośrednich i końcowych ww. wskaźników wynika również z wprowadzenia wymogu wkładu własnego w ramach każdego projektu, co wpływa na ograniczenie aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania.

Oś priorytetowa 12 Edukacja, umiejętności i kompetencje

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy (2023)[25]			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[26]
							M	K	O	M	K	O		
12	Wskaźnik produktu	10.13	Liczba dzieci objętych w ramach programu zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	780	-	-	5 974	System informatyczny SL 2014	
12	Wskaźnik produktu	10*32	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	6828	-	-	16 899	System informatyczny SL 2014	
12	Wskaźnik postępu	10*33	Kwota wydatków certyfikow	EUR	EFS	Słabiej rozw	20 088 756			131 644 397			System infor	Wartość pośred

[25] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[26] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

	finansowego		anych do Komisji Europejskiej			inięte			matyczny SL 2014	nia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r. odnosi się do planowanego poziomu całkowitej kwoty wydatków kwalifikowanych

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji ex ante:

Podczas szacowania wartości docelowych wskaźników produktu wykorzystano m.in. doświadczenie
z wdrażania oraz monitorowania PO KL 2007-2013 w zakresie: harmonogramów ogłaszania konkursów, specyfiki grupy docelowej. Ponadto uwzględniono wnioski z badań ewaluacyjnych zrealizowanych na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego oraz innych instytucji.

Ze względu na charakter wsparcia i specyfikę grupy docelowej w ramach OP 12 znacząca część projektów (około 20%) ma na tyle niską wartość, że rozliczana jest za pomocą uproszczonych metod tj. kwoty ryczałtowe. Niniejszy sposób rozliczania kosztów powoduje, iż certyfikacja następuje zazwyczaj pod koniec realizacji projektów w momencie osiągnięcia wskaźników rezultatu. Na termin rozliczenia projektów ma również wpływ specyficzny kalendarz roku szkolnego trwający od września do czerwca. Ponadto, współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół zawodowych i ogólnozawodowych w 2015 roku przyjął wartość 44,91% i był wyższy niż w roku poprzednim o 1,57pp. Tendencję wzrostową współczynnika obserwuje się nieprzerwanie od 2007 roku, jednak po raz pierwszy zanotowano tak dynamiczny skok w stosunku rdr. Warto jednak przypomnieć, że wskaźnik ten jest w dalszym ciągu znacznie niższy niż miało to miejsce w 2005 roku (53,5%). W dalszym ciągu szkolnictwo zawodowe nie jest konkurencyjne dla młodych osób kończących szkoły gimnazjalne.

Wskaźnik skolaryzacji w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe pokazuje, że nadal szkoły takie nie są szkołami preferowanymi przez młodzież kończącą wcześniejszy etap kształcenia. To z kolei mogło przyczynić się do niższych niż spodziewane zakładanych wydatków w projektach ze względu na ograniczoną grupę docelową.

Brak konkursów w 2014 r. i ich późne ogłaszanie w drugiej połowie 2015 r. jest skutkiem głównie braku wytycznych horyzontalnych, które zostały zatwierdzone dopiero w czerwcu 2015 r. Kontraktacji środków nie sprzyjały również zmiany w systemie oświaty (najpierw w zakresie wychowania przedszkolnego, następnie w całym systemie), które mogły wpłynąć na zainteresowanie aplikowaniem, zakres złożonych projektów i wartości złożonych wniosków.

Trudności w realizacji zapisów wytycznych horyzontalnych w obszarze edukacji oraz ich duży stopień szczegółowości powoduje rozbieżności interpretacyjne. Oprócz tego dotychczasowy wymóg objęcia wsparciem w PI 10i (Działanie 12.2) wyłącznie szkół osiągających najsłabsze wyniki edukacyjne wykluczał istotną część podmiotów ze wsparcia (w tym podmiotów doświadczonych, które skutecznie aplikowały o wsparcie w ramach perspektywy finansowej 2007-2013), a tym samym negatywnie wpłynął na stopień kontraktacji i wydatkowania środków.

Zmiany wynikające z reformy edukacji (zmiana wieku rozpoczęcia edukacji szkolnej, likwidacja gimnazjów, przekształcenie ZSZ w szkoły branżowe, wydłużenie nauki w LO i T) wpłynęły na realizację wskaźnika finansowego, stąd konieczność obniżenia jego wartości na 2018 rok. Wartość docelowa wskaźnika pozostaje bez zmian.

W odniesieniu do wartości wskaźnika Liczba dzieci objętych w ramach programu zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej w ramach priorytetu inwestycyjnego 10i, który został włączony do ram wykonania zastosowano następujący sposób wyliczeń:

1 758 dzieci wartość docelowa wskaźnika (2023) na 10 lat

1 758 / 9 lat = 195 dzieci

195 dzieci x 4 lata = 780 dzieci

Zgodnie z danymi wskazanymi w Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 według stanu na koniec 2011 roku w ramach Priorytetu IX PO KL wsparciem objęto 7 509 dzieci w wieku 3-5 lat, które uczestniczyły w różnych formach edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich. Jednak nie można przyjąć podobnych proporcji w odniesieniu PI 10.i w ramach RRO 2014-2020, ponieważ udział dzieci w roku 2011 w odniesieniu do dzieci z 30 czerwca 2014 r. (11 445 dzieci) wynosi 65,6%.Dodatkowo proponowana wartość pośrednia na rok 2018 uwzględnia harmonogram zaplanowanych konkursów oraz charakter wsparcia oferowanego w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego.

OPIS PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ I CZYNNIKÓW, JAKIE MIAŁY WPŁYW NA WARTOŚĆ DOCELOWĄ

1. dane historyczne

   - Typ beneficjenta –Poddziałanie 9.1.1 PO KL - podmioty komercyjne i publiczne
   - Rodzaj instrumentu / forma wsparcia: tworzenie przedszkoli, wsparcie istniejących przedszkoli
   - Poziom danych: dane regionalne
   - Wielkość próby: Poddziałanie 71 projektów
   - Przeciętna wartość projektów: 701 511,64 PLN

2. sytuacja i trendy społeczno-gospodarcze/inne uwarunkowania

Według analiz Głównego Urzędu Statystycznego od połowy lat 90 systematycznie maleje liczba ludności w Polsce oraz w samym województwie lubelskim. Według „Prognozy ludności na lata 2008 – 2035" tendencja ta będzie się nadal utrzymywała. Przyczyny takiej sytuacji są podobne w skali kraju. Z jednej strony zwiększa się liczba migracji wewnętrznych jak również migracji zagranicznych na pobyt stały. Ponadto zmniejsza się liczba zawieranych małżeństw, wzrasta liczba rozwodów. Niniejsza sytuacja pociąga za sobą stały spadek dzietności. W 2011 roku liczba dzieci przypadających na jedną kobietę w wieku rozrodczym wyniosła 1,31. Współczynnik dzietności gwarantujący prostą zastępowalność pokoleń kształtuje się natomiast według demografów na poziomie 2,10 do 2,15.

Pod wpływem opisanych powyżej czynników zmniejszeniu ulega populacja dzieci 3-5 lat, stale natomiast dzięki wsparciu funduszy unijnych wzrasta liczba placówek wychowania przedszkolnego, a co za tym idzie współczynnik skolaryzacji przedszkolnej. W 2011 roku wyniósł on 64,6%. Odsetek dzieci w wieku 3-4 uczestniczących w edukacji przedszkolnej na terenie województwa lubelskiego wyniósł 43,1% . Niniejszy współczynnik jest bezpośrednio powiązany ze wskaźnikiem urbanizacji. W miastach dostęp do opieki przedszkolnej jest większy niż na obszarach wiejskich.

Według informacji zawartych w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 do istotnych barier
w rozwoju wychowania przedszkolnego poza niewystarczającą liczbą miejsc realizacji wychowania przedszkolnego, nierównomierną siecią placówek wychowania przedszkolnego, wzorcami kulturowymi preferującymi wychowanie dziecka w rodzinie oraz brakiem tradycji w korzystaniu z usług w tym zakresie na szerszą skalę należy zaliczyć koszty obciążające częściowo rodziców oraz małą elastyczność usług w tym zakresie[27].

Mniejszy dostęp do przedszkoli na terenach wiejskich zmniejszy szanse mieszkających tam dzieci na osiąganie sukcesów na dalszym etapie edukacji.

Zgodnie z publikacją GUS Stan i struktura ludności oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym
w 2013 r. na terenie województwa lubelskiego liczba dzieci w wieku 3-4 lata wynosi 45 289. Natomiast liczba dzieci w wieku 5 lat wynosi 23 241.

Według dokumentów strategicznych dla województwa lubelskiego do 2015 r. liczba dzieci w wieku przedszkolnym będzie zwiększać się, by od 2016 r. ponownie, i to dużo szybciej niż na początku lat dwutysięcznych, zmniejszać się[28].

Wnioski z badania ewaluacyjnego pn. Ocena ośrodków wychowania przedszkolnego, utworzonych lub wspartych ze środków finansowych EFS w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL zrealizowanego na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego przez Ośrodek Ewaluacji Sp. z o.o.:
- Wsparciem ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL (rozumianym jako utworzenie placówek oraz uatrakcyjnienie oferty) objęto 102 818 dzieci w wieku 3-5 lat.
- W projektach często organizowano zajęcia dodatkowe np. z języka angielskiego, zajęcia taneczne, sportowe, korekcyjne, które były uatrakcyjnieniem podstawowej oferty. Łącznie 637 placówek w 309 projektach prowadziło zajęcia dodatkowe, w których brało udział 33 336 dzieci.
- Poddziałanie 9.1.1 PO KL było szansą także dla placówek pracujących z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych. W 17,7% badanych projektów prowadzone były działania mające na celu włączanie dzieci niepełnosprawnych w edukację przedszkolną – w badaniu uwzględniono nie tylko przedszkola specjalne, ale również OWP integracyjne oraz placówki z oddziałania integracyjnymi. W zdecydowanej większości projektów działania

[27] Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 , s. 13
[28] SRWL 2014-2020 s.18

skierowane do dzieci niepełnosprawnych polegały na włączaniu pojedynczych dzieci niepełnosprawnych do grup przedszkolnych, dla których organizowano zajęcia terapeutyczne ze specjalistami.

- Odsetek dzieci w wieku 3–5 lat korzystających z oferty projektowej i uczestniczących w różnych formach edukacji przedszkolnej w ramach Priorytetu na obszarach wiejskich w stosunku do ogólnej liczby dzieci w tej grupie wynosił pod koniec 2011 roku ponad 27%.

- Działania realizowane ze środków unijnych odegrały również istotną rolę w wyrównywaniu szans edukacyjnych. Dofinansowanie otworzyło przed dziećmi z mniej zamożnych rodzin możliwość uczestnictwa w szerokiej gamie zajęć dodatkowych, na których opłacenie nie mogliby sobie pozwolić ich rodzice. Często oferta zajęć finansowanych z projektu była tak obszerna, że nie tylko zaspokajała dotychczasowe potrzeby, ale wręcz kreowała wśród rodziców i dzieci – nowe.
- Trafność projektów realizowanych w ramach Poddzialania 9.1.1 PO KL w większości potwierdzają przedstawiciele IP, choć jednocześnie znacząca część z nich (12 z 16) zwróciła uwagę na to, że wsparcie nie rozwiązało wszystkich problemów w skali województwa i nadal istnieją znaczne potrzeby w obszarze dostępności i jakości edukacji przedszkolnej. Zebrane dane pozwalają zatem stwierdzić, że tam, gdzie realizowane były projekty, w bardzo wysokim stopniu odpowiadały one na potrzeby lokalnych społeczności, ponieważ poprawiały dostęp do edukacji wysokiej jakości - stąd pozytywne oceny zarówno projektodawców, jak i rodziców.
Zgodnie z danymi wskazanymi w Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 według stanu na koniec czerwca 2014 roku w ramach Priorytetu IX PO KL wsparciem objęto 11 445 dzieci w wieku 3-5 lat, które uczestniczyły w różnych formach edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich.

3. sposób szacowania wartości wskaźnika

Metodologia szacowana dla projektów, dla których zatwierdzono końcowy wniosek o płatność (zwane dalej projektami zakończonymi).

Liczbę dzieci w wieku 3-5 z terenów wiejskich (wskaźnik PO KL „Liczba dzieci w wieku 3-5 lat, które uczestniczyły w różnych formach edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich") należy powiększyć o liczbę dzieci z terenów miejskich, która stanowi różnicę pomiędzy wartością wskazaną we wniosku o dofinansowanie w pkt. 3.2.1 „W tym osoby uczące się lub kształcące się" a wartością wskaźnika „Liczba dzieci w wieku 3-5 lat, które uczestniczyły w różnych formach edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich".

Wartość wyliczonego w ten sposób wskaźnika wynosi 8 798 dzieci (w 71 projektach zakończonych, bez uwzględnienia projektów promocyjnych, informacyjnych i badawczych).

Minimalny koszt jednostkowy wynosi 1 039,54 zł.

Maksymalny koszt jednostkowy wynosi 19 945,42 zł.

Uśredniony koszt jednostkowy wynosi 5 661,21 zł.

Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

Koszt jednostkowy 5 661,21 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi 6 007,18 PLN

Wyliczenia:

Alokacja na PI 10i wynosi 50 385 629,41 Euro

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów oraz prognozą rozłożenia wydatków w okresie 2014-2020, do obliczenia alokacji przyjęto kurs EUR 3,55 zł oraz prognozę inflacji na lata 2014-2020, która po zastosowaniu ważenia wyniosła 113,8%

157 079 574,01 PLN

30% zostało przeznaczone na sprzęt, z tego:

7% przeznaczono na edukację przedszkolną (w tym 30% na tworzenie nowych miejsc i 70% na zajęcia dodatkowe)

93% przeznaczono na edukację kształcenia ogólnego – doposażenie szkół

70% zostało przeznaczone na

30% alokacji na edukację przedszkolną (w tym 75% na tworzenie nowych miejsc i 25% na zajęcia dodatkowe

70% alokacji na edukację kształcenie ogólnego

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, projektów ocenionych pozytywnie i skierowanych do dofinansowania w ramach naboru RPLU.12.01.00-IZ.00-06-001/18, jak również założonej wartości wskaźnika możliwej do osiągnięcia w kolejnym konkursie w roku 2020, wyliczonej na podstawie pozostałej alokacji w oparciu o uśredniony koszt jednostkowy z 10 projektów wybranych do dofinansowania w ostatnim naborze w ramach Działania,

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – 2 551

Następnie przyjęto:

- 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 454, tj. wartości docelowych wskaźnika z projektów problematycznych będących w trakcie realizacji, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa - 409,

- 99% (założono 1% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 1 789, tj. sumy wartości docelowej wskaźnika z projektów będących w trakcie realizacji, w których nie zostały jeszcze osiągnięte wartości docelowe - 1 771

- 95% (założono 5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 392, tj. wartości wskaźników z projektów wybranych do dofinansowania w naborze RPLU.12.01.00-IZ.00-06-001/18 - 372

- 85% (założono 15% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 1 156, tj. wartości wskaźnika wyliczonej z pozostałej alokacji po uśrednionym koszcie jednostkowym przyjętym z próby 10 projektów wybranych do dofinansowania. Pozostała alokacja została podzielona w proporcji 61% (na wsparcie miejsc) do 39% (na wsparcie dzieci w ramach dodatkowych zajęć) wyliczonej w oparciu o ww. próbę 10 projektów wybranych do dofinansowania. Uwzględniając powyższe, pozostałą alokację na wsparcie dzieci w wysokości 8 947 058,82 podzielono przez koszt jednostkowy, tj. 7 736,48 zł - 983

2 551 + 409 + 1 771 + 372 + 983 = 6 086

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów realizowanych, jak i szacowanej wartości docelowej do osiągnięcia w ramach konkursu ogłoszonego w 2020 r.

Przyjęto 95% (założono 5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika):

- wartości docelowych wskaźnika w ramach realizowanych umów - 5 130,

- wartości docelowej wskaźnika planowanej do osiągniecia w ramach konkursu ogłoszonego w 2020 r. - 1 159.
5 130 + 1 159 = 6 289
6 289 x 0,95 = 5 974

W odniesieniu do wartości wskaźnika Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy w ramach priorytetu inwestycyjnego 10.iv, który został włączony do ram wykonania zastosowano następujący sposób wyliczeń:

15 360 osób wartość docelowa wskaźnika (2023) na 10 lat

15 360 / 9 lat = 1 707 uczniów

1 707 uczniów x 4 lata = 6 828 uczniów

Zgodnie z danymi wskazanymi w Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 według stanu na koniec 2011 roku w ramach Priorytetu IX PO KL 1 124 uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe zakończyło udział w stażach i praktykach. Jednak nie można przyjąć podobnych proporcji w odniesieniu PI 10.iv w ramach RRO 2014-2020, ponieważ udział uczniów w roku 2011 w odniesieniu do liczby uczniów z 30 czerwca 2014 r. (4 164 uczniów) wynosi zaledwie 27%. Dodatkowo proponowana wartość pośrednia na rok 2018 uwzględnia harmonogram zaplanowanych konkursów oraz charakter wsparcia oferowanego w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego.

OPIS PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ I CZYNNIKÓW, JAKIE MIAŁY WPŁYW NA WARTOŚĆ DOCELOWĄ

1. dane historyczne

   - Typ beneficjenta – Działanie 9.2 PO KL - podmioty publiczne i komercyjne
   - Rodzaj instrumentu / forma wsparcia: organizacja staży, programy rozwojowe
   - Poziom danych: dane regionalne
   - Wielkość próby: 27 projektów
   - Przeciętna wartość projektów: 676 979,54 PLN

2. sytuacja i trendy społeczno-gospodarcze/inne uwarunkowania

Według najnowszych danych Eurostat i OECD (za rok 2010) odsetek uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych w Polsce jest zbliżony do średniej w UE i OECD – w Polsce wynosi on 48,2% (w UE– 49,6%, w OECD – 44%), przy czym odsetek uczęszczających do szkół ogólnokształcących wynosi 51,8% (w U E – 50,4%, w O ECD – 54%). Jednocześnie dane BAEL z lat 2003–2012 pokazują na stosunkowo niewielki wzrost procentu osób w wieku 15 i więcej lat z wykształceniem średnim ogólnym – wykazany jest wzrost jedynie o ponad 1 punkt procentowy, podczas gdy odsetek osób z wykształceniem wyższym wzrósł o prawie 20 punktów procentowych. Odsetek osób w wieku 30–34 lata z wyższym wykształceniem wynosi obecnie w Polsce 36,9% (w Europie 34,6%) i zgodnie z jednym z wymiernych celów strategii „Europa 2020” dotyczącym upowszechnienia wykształcenia wyższego lub równoważnego, powinien wynosić 45% do roku 2020 (w Europie co najmniej 40% do roku 2020).W Polsce cel ten został potwierdzony w

dokumentach przyjętych przez Radę Ministrów – w Krajowym Programie Reform oraz w Strategii Rozwoju Kraju 2020. W dekadzie 2003–2012 najniższy poziom bezrobocia absolwentów wciąż dotyczy absolwentów szkół wyższych (w ostatnich latach oscyluje wokół 20%), a najwyższy poziom bezrobocia dotyczy absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.
Stroną inicjującą kontakt pomiędzy placówkami kształcenia zawodowego a pracodawcami jest nieprzerwanie szkoła. 90% przedstawicieli szkół i placówek deklaruje, że inicjatywa wspólnego organizowania praktyk wychodzi na ogół od szkoły do przedsiębiorstwa, a tylko niewiele ponad 3% z nich twierdzi, że to sami pracodawcy składają im oferty współpracy. Trzeba jednak wziąć pod uwagę fakt, że bardzo często sami uczniowie są inicjatorami zawarcia umowy przez ich szkołę i wybrany zakład pracy, stąd rzeczywista aktywność placówek kształcenia zawodowego może być nieco słabsza, niż mogłoby to wynikać z poniższych danych. Jednostka inicjująca współpracę z pracodawcami na ogół jest szkoła. Wciąż jednak w przeważającej większości przypadków współpraca pracodawców ze szkołami jest incydentalna, doraźna i niezorganizowana, a po stronie pracodawców występuje wiele barier związanych z nawiązywaniem i prowadzeniem działań zmierzających do długofalowej współpracy ze szkołami. Należy więc dążyć do tego, aby wskazane poniżej bariery eliminować, a współpraca pracodawców ze szkołami miała charakter regularny, długofalowy, celowy i nieprzypadkowy. Bariery występujące po stronie pracodawców[29]:
a) krótkofalowe myślenie przedsiębiorców nastawione na przetrwanie i zabezpieczenie bieżącej działalności firmy;
b) niska świadomość na temat długofalowych korzyści dla pracodawcy, płynących z myślenia o kompetencjach pracowników w przedsiębiorstwie w dłuższej perspektywie;
c) czynnik finansowy: zbyt małe nakłady przeznaczane przez firmy na współpracę;
d) zbyt mała wiedza na temat korzyści ze współpracy ze szkołami zawodowymi, która jest jedną
z metod zapobiegania niedoborowi wykwalifikowanych pracowników;
e) brak wypracowanych wzorców udziału przedsiębiorstw w dyskusji nt. potrzeby współpracy szkół z pracodawcami;
f) mała motywacja przedsiębiorców do aktywnego udziału w dyskusji o kwalifikacjach/ kompetencjach;
g) niski poziom społecznej odpowiedzialności biznesu;
h) brak jednostki regionalnej pośredniczącej w inicjowaniu, nawiązywaniu, wdrażaniu i koordynowaniu współpracy szkół z pracodawcami;
i) skomplikowane i długotrwałe procedury, które towarzyszą nawiązaniu współpracy, biurokracja (zarówno w firmach, jak i szkołach);
j) kwestie organizacyjne po stronie pracodawcy, m.in. brak odpowiedniej struktury, miejsca, jednostki lub osoby odpowiedzialnej za kwestię współpracy z uczelniami lub szkołami średnimi; brak odpowiednich warunków do organizacji praktyk;
k) nieadekwatna do potrzeb przedsiębiorstw oferta edukacyjna, która zniechęca je do podejmowania współpracy ze szkołami (duża część firm skarży się na brak szkół w rejonie kształcących w interesujących firmę zawodach), jednakże nie podejmuje działań związanych z kształtowaniem tej oferty;
l) niewiedza dotycząca możliwości brania udziału w opracowywaniu programów nauczania;
m) zastrzeżenia co do postawy i wiedzy nauczycieli, m.in. w opinii pracodawców nie wykazują oni zainteresowania praktyczną nauką zawodu, nie są na bieżąco, nie śledzą trendów, nie są zainteresowani uzupełnianiem wiedzy, a czasem nawet nawiązaniem współpracy z pracodawcami;
n) trudności z dostosowaniem programu kształcenia praktycznego do faktycznych możliwości danego pracodawcy;
o) brak gratyfikacji zachęcających pracodawców do większego zaangażowania się w proces kształcenia zawodowego;

[29] Współpraca firm z sektorem edukacji PKPP Lewiatan

p) najważniejszymi barierami we współpracy ze szkołami w zakresie tworzenia i realizacji programów nauczania, deklarowanymi przez pracodawców były:

- brak zainteresowania ze strony szkół (25%);
- brak czasu na tego typu działania (15,5%;)
- zbyt mała liczba kadry (14%);
- brak korzyści z takiej działalności (13,5%);
- niewystarczająca wiedza w tym zakresie (9%);
- inne (5%).

Zgodnie z publikacją GUS Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2012/2013 na terenie województwa lubelskiego 43 055 uczniów uczęszczało do placówek realizujących kształcenie zawodowe tj. zasadnicze szkoły zawodowe (9 562 uczniów), technika i technika uzupełniające (29 898 uczniów), szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (1 244 uczniów).

Zgodnie z danymi wskazanymi w Sprawozdaniu z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 według stanu na koniec czerwca 2014 roku w ramach Priorytetu IX PO KL 4 164 uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe zakończyło udział w stażach i praktykach.

Wnioski z raportu badania ewaluacyjnego pn. Ocena barier w zakresie aplikowania i realizacji projektów w ramach Działania 9.2 PO KL zrealizowanego na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego przez firmę BIOSTAT Piszczek, Wolny Sp. j.:

- brak aktywności przedsiębiorców jako potencjalnych partnerów w projektach realizowanych w ramach Działania 9.2 PO KL;
- brak aktywnej postawy organów prowadzących w aplikowaniu o środki w ramach Działania 9.2
  PO KL, brak dostatecznego wsparcia ze strony organów prowadzących dla szkół w aplikowaniu o środki w ramach Działania 9.2 PO KL;
- niedostateczny poziom motywacji i determinacji dyrektorów szkół do skutecznego aplikowania o środki w ramach Działania 9.2 PO KL.

3. sposób szacowania wartości wskaźnika

Spośród 64 projektów zakończonych (wpłynął końcowy wniosek o płatność) w 27 projektach wystąpiła grupa docelowa „Liczba uczniów w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach projektu”.

Poniższa metodologia szacowania wskaźnika uwzględnia ww. osoby.

Wartość wskaźnika wynosi 2 126 osób.

Minimalny koszt jednostkowy wynosi 2 556,52 zł.

Maksymalny koszt jednostkowy wynosi 63 251,98 zł.

Uśredniony koszt jednostkowy wynosi 8 597,58 zł.

Koszty jednostkowe (obliczone na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012).

Koszt jednostkowy 8 597,58 PLN po przeliczeniu na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem wskaźnika inflacji wynosi 9 123,00 PLN

140 128 660,89 PLN / 9 123, 00 PLN = 15 360 uczniów

Wartość docelowa: 15 360 uczniów

Alokacja na PI 10iv wynosi 87 789 784,71 Euro

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów oraz prognozą rozłożenia wydatków w okresie 2014-2020, do obliczenia alokacji przyjęto kurs EUR 3,55 zł oraz prognozę inflacji na lata 2014-2020, która po zastosowaniu ważenia wyniosła 113,8%

273 688 790,75 PLN

20% zostało przeznaczone na sprzęt

20% zostało przeznaczone na osoby uczestniczące w pozaszkolnych formach kształcenia

60% (co stanowi 100%) zostało przeznaczone na kształcenie zawodowe nauczycieli oraz staże i praktyki dla uczniów, w tym:

80% na staże i praktyki dla uczniów (tj. 40% z 60%)

20% na kształcenie zawodowe nauczycieli (tj. 20% z 60%)

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, projektów ocenionych pozytywnie i skierowanych do dofinansowania w ramach naboru RPLU.12.04.00-IZ.00-06-002/18, jak również założonej wartości wskaźnika możliwej do osiągniecia w kolejnych konkursach planowanych w 2019 i 2020 r., wyliczonych na podstawie pozostałej alokacji w odniesieniu do wartości wskaźnika wykazanej w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – 2 882

Następnie przyjęto:

- 100% wartości docelowej wskaźnika z projektów będących w trakcie realizacji, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 9 164,

- 100% wartości wskaźnika z projektów wybranych do dofinansowania w ostatnim naborze – 2 386,

- 100% wartości wskaźnika z karty do konkursu na 2019 r. Wartość wskaźnika wykazana w Karcie uwzględnia ok. 35% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika –2 669,

- 30% (założono 70% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 2 294, tj. wartości wskaźnika planowanej do osiągnięcia w konkursie w 2020 r. Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o wartości wskazane w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze. Wartość wniosków, które odpadły jest zbieżna z wartością konkursu na 2020 r. – 688

2 882 + 9 164 + 2 386 + 2 669 + 688 = 17 789

Z uwagi na sytuację związaną z pandemią COVID 19 utrudniająca realizację staży założono 5 % ryzyka nieosiągnięcia wskaźnika:
17 789 x 0,95 = 16 899

Wskaźnik finansowy dla Ram Wykonania został wyliczony w oparciu o metodologię przedstawioną
w Szablonie Programu Operacyjnego 2014-2020 w Polsce z komentarzem dla 100% alokacji na Oś Priorytetową z uwzględnieniem możliwości elastycznego kształtowania ram wykonania na podstawie dokumentu: „Analiza trafności oraz spójności systemu ram wykonania dla Umowy Partnerstwa i programów operacyjnych na lata 2014-2020".

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Dokonując wyliczeń w zakresie wartości wskaźników produktu włączonych do ram wykonania przyjęto założenia dotyczące szacowania wartości docelowej w odniesieniu do wskaźników produktu na rok 2023. Natomiast dokonując obliczeń w zakresie szacowania wartości docelowych wskaźników na rok 2023 przyjęto, iż 37% alokacji w ramach priorytetu inwestycyjnego 10.i zostanie przeznaczonych na realizację wskaźnika Liczba dzieci objętych w ramach programu zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej oraz 40% alokacji w ramach priorytetu inwestycyjnego 10.iv na realizację wskaźnika Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy.

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Słabą stroną województwa lubelskiego w obszarze kształcenia ogólnego są przede wszystkim nierówności w dostępie do edukacji przedszkolnej oraz zróżnicowana jakość usług edukacyjnych. Na terenie województwa występuje niewystarczająca w stosunku do potrzeb liczba miejsc

w placówkach prowadzących edukację przedszkolną, zarówno na obszarach miejski, jak i wiejskich oraz znaczne zróżnicowanie w upowszechnianiu edukacji przedszkolnej pomiędzy tymi obszarami. Zgodnie z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 w ramach priorytetu inwestycyjnego 10.i realizowane będą działania wyrównujące szanse dzieci w wieku przedszkolnym. Powyższe działania będą koncentrować się na zmniejszaniu dysproporcji w upowszechnianiu oraz w jakości usług edukacyjnych w placówkach przedszkolnych.

Wskaźnik Liczba dzieci objętych w ramach programu zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej został wybrany do ram wykonania w celu określenia postępu realizacji zaplanowanej interwencji w ramach PI 10.i.

Słabą stroną województwa lubelskiego w obszarze edukacji zawodowej jest jej niska ranga i negatywne postrzeganie w społeczeństwie. Zarówno pracodawcy, jak i absolwenci zwracają uwagę na niedostateczne praktyczne przygotowanie do wykonywania zawodu. W ramach priorytetu inwestycyjnego 10.iv realizowane będą działania inicjujące i wspierające współpracę szkół i placówek kształcenia zawodowego z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności z pracodawcami, w celu podniesienia jakości i atrakcyjności kształcenia oraz dostosowania kierunków kształcenia zawodowego m.in. do regionalnych i lokalnych uwarunkowań rynku pracy i gospodarki.

Wskaźnik Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy został wybrany do ram wykonania w celu określenia postępu realizacji zaplanowanej interwencji w ramach PI 10.iv.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

Zarówno w odniesieniu do wskaźnika Liczba dzieci objętych w ramach programu zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej, jak i wskaźnika Liczba uczniów szkół
i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy zastosowane zostaną odpowiednie kryteria wyboru projektów, które wpłyną na realizację celów pośrednich i końcowych. Również harmonogram ogłaszania konkursów uwzględni realizację ww. wskaźników.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość pośrednich oraz końcowych wskaźników Liczba dzieci objętych w ramach programu zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej oraz Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10.i i 10.iv w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośrednich i końcowych ww. wskaźników może stanowić wprowadzenie wymogu wkładu własnego w ramach każdego projektu, które wpływa na ograniczenie aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania.

Oś priorytetowa 13 Infrastruktura społeczna

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)[30]	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)[31]
13	wskaźnik produktu		Liczba wspartych podmiotów leczniczych	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	82	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za 40,38% alokacji OP 13.
13	wskaźnik produktu		Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	261	system informatyczny SL/LSI	Powiązane ze wskaźnikiem typy projektów odpowiadają za 43,05% alokacji OP 13.
13	KEW		Wartość wskaźnika Liczba wspartych podmiotów leczniczych w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	19		IZ	KEW dla WP 2

[30] Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączna (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.
[31] Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

13	KEW		Wartość wskaźnika Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	25		IZ	KEW dla WP 3
13	wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	36 349 696	302 623 890	IZ	

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji ex ante:

Wyliczenia dotyczące KEW odnoszą się do pierwotnie wyliczonych wartości docelowych wskaźników (WP 1 = 60 szt., WP2 = 261 szt.). Dla oszacowania KEW posłużono się danymi rzeczywistymi z perspektywy 2014-2020 dotyczącymi tempa wdrażania projektów w Działaniach 13.1 (PI 9a) oraz 13.3, 13.4 i 13.8 (PI 9b). Średni czas od ogłoszenia konkursu do zakończenia realizacji projektu wynosi odpowiednio dla PI 9a - projekty z zakresu infrastruktury systemu ochrony zdrowia: 2 lata i 10 miesięcy, zaś dla PI 9b – 3 lata i 9 miesięcy. Po uwzględnieniu harmonogramu naboru wniosków (przy założeniu, że środki zostaną uruchomione bez zbędnej zwłoki od momentu ogłoszenia wszystkich niezbędnych aktów prawnych) oszacowano wartość KEW w 2018 r. w całej OP 13 na poziomie 32% wartości docelowej wskaźnika PI 9a z zakresu infrastruktury systemu ochrony zdrowia (19 wspartych podmiotów leczniczych) oraz na poziomie 33% wartości docelowej wskaźnika PI 9b (25 obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach).

Przy wyliczeniu wskaźnika finansowego na 2018 r. pod uwagę brane były doświadczenia obecnej perspektywy oraz indykatywny harmonogram naboru projektów. Dodatkowo w ramach rozstrzygniętych konkursów pod uwagę wzięto harmonogramy wydatków wykazane przez beneficjentów oraz złożone wnioski o płatność.

Pierwszy z wybranych wskaźników produktu obejmuje 84,71 % alokacji na PI 9a. Historyczny koszt jednostkowy (oparty na szacunkach dotyczących projektów szpitali) został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych naborach w perspektywie 2014 – 2020

(gdzie rozszerzono pierwotny katalog beneficjentów o POZ oraz AOS) i wyniósł ostatecznie 5 451 533,08 PLN, co gwarantuje w ramach PI wsparcie infrastrukturalne 82 podmiotów leczniczych. Do oszacowania wartości celu pośredniego wykorzystano dane historyczne dotyczące tempa wdrażania tego typu projektów, dla których średni czas realizacji projektu (od momentu podpisania umowy do złożenia wniosku o płatność końcową) wynosi 1,5 roku. Biorąc pod uwagę wstępny indykatywny harmonogram naboru wniosków przewiduje się, iż pierwsze zobowiązania powinny zostać podjęte w 2017 r., zatem pierwszych wartości wskaźnika produktu należy się spodziewać w roku 2019.

Drugi z wybranych wskaźników produktu obejmuje 99,76% alokacji na PI 9b. Historyczny koszt jednostkowy zweryfikowano w ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborach i wyniósł on 1 825 999,98 PLN, co gwarantuje w ramach PI wsparcie 261 obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach. Do oszacowania wartości celu pośredniego wykorzystano dane historyczne dotyczące tempa wdrażania tego typu projektów, dla których średni czas realizacji projektu (od momentu podpisania umowy do złożenia wniosku o płatność końcową) wynosi 2 lata i 3 miesiące. Biorąc pod uwagę wstępny indykatywny harmonogram naboru wniosków przewiduje się, iż pierwsze zobowiązania powinny zostać podjęte w 2017 r., zatem pierwszych wartości wskaźnika produktu należy się spodziewać w roku 2020.
Przedstawione powyżej założenia i szacowane wartości dotyczące wkładu instrumentów finansowych w realizację celu pośredniego i końcowego dla wskaźnika produktu są szacunkowe i mogą zostać skorygowane po otrzymaniu ostatecznych wyników aktualizacji oceny ex ante.

W punkcie e) przedstawiono czynniki zewnętrzne mające wpływ na osiągnięcie zakładanych celów pośrednich i końcowych. Cele pośrednie i końcowe dla wskaźników produktu zostały oszacowane dla projektów w pełni zrealizowanych.

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wskaźniki produktu i powiązane z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 9a i 9b, których łączna alokacja stanowi 90,36% alokacji na OP 13 (alokacja na projekty realizujące wskaźniki stanowi zaś 82,97% alokacji na OP 13). W PI 9a projekty będą wspierane w ramach kategorii interwencji: KI 53 (91 409 125 EUR), zaś w PI 9b w ramach kategorii interwencji: KI 55 (129 040 568 EUR); KI 89 (393 849 EUR) oraz KI 101 (30 224 EUR).

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Zaproponowane KEW jak i wskaźniki produktu są kluczowe z punktu widzenia osiągnięcia celów szczegółowych OP 13 tj.: Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych oraz Wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego ukierunkowane na ograniczenie ubóstwa w regionie.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

IZ przygotowała wstępny harmonogram naboru projektów, który uwzględnia założenia dotyczące tempa wdrażania projektów. Zaplanowano, iż dla PI 9a – projekty z zakresu infrastruktury ochrony zdrowia zostanie ogłoszony 1. konkurs w roku 2017 na 8% alokacji na KI 53 (projekty AOS oraz POZ), (pozostałe 92% alokacji na KI 53 będzie dotyczyło trybu

pozakonkursowego). Dla PI 9b: dwa konkursy w roku 2017 na 79% alokacji na PI (pozostałe 21% alokacji na PI 9b będzie dotyczyło trybu pozakonkursowego). Biorąc pod uwagę prognozowany czas realizacji projektów konkursowych (ok. 1,5 roku od momentu podpisania umowy dla projektów z zakresu infrastruktury ochrony zdrowia w PI 9a, ok. 2 lata i 3 miesiące od podpisania umowy dla PI 9b) oraz realizację projektów strategicznych przewiduje się, iż w 2021 roku pojawią się pierwsze wartości wskaźnika produktu dla PI 9b, zaś w roku 2019 pierwsze wartości wskaźników produktu PI 9a. Szacuje się, iż wartość docelowa zostanie osiągnięta w 2021 r. (9a - infrastruktura systemu ochrony zdrowia oraz dla PI 9b).

Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które będą zawierały wskaźniki produktu monitorowane w ramach wykonania a tym samym będą w największym stopniu przyczyniać się do realizacji celów pośrednich i końcowych.

IZ po każdym naborze wniosków, na podstawie list wniosków przyjętych do dofinansowania oraz list rezerwowych, będzie monitorować szacowany poziom realizacji wskaźników produktu i powiązanych z nimi KEW w poszczególnych latach i na tej podstawie podejmować niezbędne kroki w celu zagwarantowania osiągnięcia wartości celów pośrednich i końcowych.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Znaczący wpływ mogą mieć następujące czynniki:

1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;

2) czynniki które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;

3) fluktuacja cen na rynku.

Ponadto uruchomienie środków w programie/ogłoszenie konkursów w PI a w konsekwencji osiągniecie zakładanych wskaźników uzależnione jest od:

1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;

- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc w zakładach leczniczych, uzdrowiskach, pomoc może wystąpić w sytuacji finansowania prywatnych podmiotów prowadzących działalność oświatowo-edukacyjną).

Załącznik nr 6 do *Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020*, 9 sierpnia 2022 r.

Metodologia szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

I. Spis treści

I. Spis treści ... 1
II. Część ogólna ... 2
III. Część szczegółowa – wskaźniki produktu oraz rezultatu strategicznego ... 5
Oś priorytetowa 1. Badania i innowacje ... 5
Oś priorytetowa 2. Cyfrowe Lubelskie ... 11
Oś priorytetowa 3. Konkurencyjność przedsiębiorstw ... 14
Oś priorytetowa 4. Energia przyjazna środowisku ... 33
Oś priorytetowa 5. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna ... 38
Oś priorytetowa 6. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów ... 52
Oś priorytetowa 7. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego ... 62
Oś priorytetowa 8. Mobilność i ekologiczny transport ... 69
Oś Priorytetowa 9. Rynek pracy ... 74
Oś priorytetowa 10. Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian ... 103
Oś Priorytetowa 11. Włączenie społeczne ... 115
Oś priorytetowa 12. Edukacja, kwalifikacje i kompetencje ... 143
Oś Priorytetowa 13. Infrastruktura społeczna ... 166
Oś Priorytetowa 15. Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego ... 179
IV. Opis przyjętych założeń i czynników, jakie miały wpływ na przyjętą wartość docelową ... 186
Dane historyczne: ... 186
Sytuacja i trendy społeczno – gospodarcze/inne uwarunkowania: ... 186
Sposób szacowania wartości wskaźnika: ... 186

II. Część ogólna

Z uwagi na ogromne znaczenie wskaźników w procesie monitorowania postępów wdrażania Programu oraz oceny jego skuteczności, do szacowania wartości docelowych zaangażowano ekspertów zewnętrznych w ramach ewaluacji ex-ante projektu RPO WL 2014 – 2020. W ten sposób posiadane przez instytucje wdrażające środki unijne doświadczenie jest uzupełniane/wspierane wiedzą ekspercką.

Szacowanie wartości docelowych wskaźników jest skomplikowanym procesem wymagającym uwzględnienia wielu czynników.

Elementem wyjściowym dla tego procesu jest wiedza nt. kosztu jednostkowego realizacji danego wskaźnika. Do szacowania ww. kosztu posłużono się przede wszystkim danymi historycznymi z perspektywy finansowej 2007 – 2013 zawartymi w bazie danych KSI SIMIK 2007 – 2013 oraz LSI. Pod uwagę brano projekty realizujące wskaźniki zbliżone zakresem, bądź tożsame ze wskaźnikami nowego Programu. Tam, gdzie możliwe, do analizy wykorzystano dane bezpośrednio z wdrażania RPO WL 2007 – 2013 oraz komponentu regionalnego PO KL, natomiast w przypadku interwencji realizowanych w obecnej perspektywie finansowej na poziomie krajowym ewaluator posłużył się danymi dostępnymi w poszczególnych PO. Na tym etapie kluczowym czynnikiem jest dostępność rzetelnych danych nt. realizowanych projektów.

Dzięki wykorzystaniu analiz statystycznych dla każdego wskaźnika, dla którego są dostępne dane historyczne, wyliczono:

- średni koszt przyrostu wskaźnika w projekcie (koszt jednostkowy),
- średni koszt projektu realizującego wskaźnik wg wartości docelowej w projekcie,
- średni koszt jednostkowy wskaźnika wg wielkości projektu.

Otrzymane w ten sposób dane pozwalają na obserwowanie efektu skali, tj. zależności kosztu wskaźnika od wartości projektu go realizującego.

Wyliczone wartości historyczne kosztów jednostkowych wskaźników zostały skorygowane o wartości trzech indeksów, dzięki czemu uwzględniono dynamikę cen specyficzną dla danego typu projektów:

- Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI – Consumer Price Index) – do zastosowania w projektach miękkich, dla których decydujące znaczenie mają wynagrodzenia pracowników. Zakłada się, że w ujęciu skumulowanym jego wartość ważona dla lat 2007-2013 wynosi 94,24%, a dla lat 2014-2023 – 113,79%;
- Wskaźnik cen produkcji sprzedanej przemysłu (WCPSP) – do zastosowania w projektach związanych ze wsparciem przedsiębiorstw. Zakłada się, że w ujęciu skumulowanym jego wartość ważona dla lat 2007-2013 wynosi 96,77%, a dla lat 2014-2023 – 114,10%;

- Wskaźnik cen produkcji budowlano-montażowej (WCPBM) – do zastosowania w projektach infrastrukturalnych. Zakłada się, że w ujęciu skumulowanym jego wartość ważona dla lat 2007-2013 wynosi 100,36%, a dla lat 2014-2023 – 110,71%

Następnym krokiem jest właściwe szacowanie wartości docelowych wskaźników w RPO WL 2014 – 2020 na podstawie ilorazu planowanej alokacji[1] na dany typ interwencji i kosztu jednostkowego realizacji danego wskaźnika. Wykorzystując informacje dotyczące efektu skali dla danego wskaźnika wartości docelowe szacowane są w różnych wariantach. Ostateczna wartość docelowa wskaźnika w Programie ustalana jest przy uwzględnieniu możliwie największej możliwej do osiągnięcia efektywności jej realizacji.

W procesie szacowania wartości docelowych wskaźników na każdym jego etapie istotnym jest uwzględnienie czynników tj.:

- typ interwencji,
- rodzaj beneficjenta,
- przewidywana wielkość i rodzaj wsparcia w RPO WL 2014 – 2020 dla poszczególnych typów interwencji (planowana alokacja oraz poziom i rodzaj wsparcia),
- efekt skali,
- efektywność kosztowa wskaźnika.

Ponadto przy szacowaniu wartości wskaźników ram wykonania wzięto pod uwagę:

- średni czas realizacji projektu realizującego dany wskaźnik (od momentu podpisania umowy do momentu złożenia wniosku o płatność końcową – na podstawie danych historycznych),
- harmonogram wdrażania RPO WL 2014 – 2020 (planowane terminy ogłaszania konkursów/uruchomienia środków),
- średni czas trwania konkursu (od momentu ogłoszenia do momentu podpisania pierwszych umów – na podstawie danych historycznych),
- poziom wdrożenia RPO WL 2007 – 2013 w roku 2011 (poziom kontraktacji i realizacji wskaźników w roku analogicznym do roku 2018 w obecnej pespektywie finansowej),

zaś przy szacowaniu wartości docelowych wskaźników rezultatu strategicznego uwzględniono:

- zaobserwowane tendencje w dynamice zmian poszczególnych wskaźników na przestrzeni lat.

Głównym założeniem metodologicznym w procesie szacowania wartości docelowych wskaźników jest utrzymanie się zaobserwowanych w perspektywie finansowej 2007 – 2013 tendencji realizowania projektów (stąd analiza danych historycznych). Jest to założenie konieczne dla możliwości racjonalnego, opartego na dowodach (naukowego, sprawdzalnego, powtarzalnego) oszacowania wartości docelowych. Jest też jednak założeniem wrażliwym na zmiany ogólnej sytuacji społeczno -

[1] Do przeliczeń walutowych zastosowano ważony **kurs EUR/PLN o wartości 4,3036 zł** (wskazany jako kurs średni z ostatnich 16 miesięcy), który jest koniecznym uaktualnieniem pierwotnie przyjętego wspólnego dla wszystkich programów operacyjnych kursu 1EUR=3,55 zł. Planowaną alokację również skorygowano o indeksy cen analogiczne do użytych w szacowaniu kosztów jednostkowych danego wskaźnika.

gospodarczej, która wpływa na czynniki kształtujące zainteresowanie potencjalnych beneficjentów danym typem inwestycji oraz ich możliwości finansowe.

W roku 2017 w ramach procesu renegocjacji RPO WL 2014-2020 dokonano weryfikacji szacowanych wartości docelowych poszczególnych wskaźników na podstawie danych zebranych w procesie wdrażania Programu w latach 2014-2017. We wskaźnikach, dla których pierwotnie przyjęta metodologia okazała się błędna zaktualizowano szacunki, co znajduje odzwierciedlenie w niniejszym dokumencie.

Główne zaobserwowane czynniki wpływające na konieczność aktualizacji metodologii szacowania wartości docelowych wskaźników:

- zmiana założeń w odniesieniu do zakresu wsparcia/typów projektów (np. CI1 w PI 4b),
- zmiana założeń w odniesieniu do wielkości alokacji przeznaczonej na realizację danego wskaźnika,
- zmiana kosztów jednostkowych danego wskaźnika (z uwagi na fakt, iż w perspektywie 2014-2020 w przyjętym systemie oceny projektów oceniana jest efektywność kosztowa uzyskania danego wskaźnika uzyskane koszty jednostkowe w projektach w większości przypadków były co najwyżej równe kosztowi wskazanemu w pierwotnej metodologii),
- błędne założenia przyjęte w metodologii szacowania wartości wskaźników, dla których nie były dostępne dane historyczne (np. CI34).

III. Część szczegółowa – wskaźniki produktu oraz rezultatu strategicznego

Oś priorytetowa 1. Badania i innowacje

Cel tematyczny 1 *Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji*

Priorytet inwestycyjny 1a Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy

Cel szczegółowy *Zwiększone urynkowienie działalności B+R*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba jednostek naukowych ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	1	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 1a, tj. 2 353 053 euro. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z perspektywy 2014- 2020 . Średnia wartość projektu wynosi 9 026 028,51 PLN. Koszt jednostkowy został zweryfikowany w oparciu o szacowany poziom dofinansowania inwestycji (ok. 70%). Ostatecznie, przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości wskaźnika, koszt jednostkowy wyniósł 6 318 220PLN. Ponadto, doświadczenia obecnej perspektywy pokazują, ze jedna instytucja realizuje różne projekty dostarczając tylko jedną jednostkę wskaźnika. W związku z powyższym przyjmuje się wskaźnik na poziomie 1. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Wytyczne ws. pomocy na B+R+I*).						
2.	Liczba naukowców	EPC	EFRR	Słabiej	21	System	raz na rok

	pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury badawczej (CI25)			rozwinięte		informatyczny SL/LSI	

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 1a. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 ad wskaźnika Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC) z Działania 1.6, w którym jednym z rezultatów było stworzenie miejsc pracy w sektorze nauki (B+R). Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł 719 041,00 PLN. Koszt ten zweryfikowano o szacowany poziom dofinansowania inwestycji (54%), a także uwzględniono indeks WCPSP . Ostatecznie, przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości wskaźnika, koszt jednostkowy wyniósł 206 665,28PLN, co gwarantowałoby wsparcie w ramach PI 49 naukowców pracujących w ulepszonych obiektach. Jednak z uwagi na charakter wskaźnika – wskaźnik rezultatu – oraz z uwagi na różnice w przewidywanych kosztach realizacji projektów w 1a (patrz: wskaźnik powyżej) a kosztach projektów realizujących wskaźnik w Działaniu 1.6 (ponad 21 razy niższy koszt od szacowanego w 1a) przyjęto, iż wskaźnik zostanie zrealizowany na poziomie 42% - zatem w wyniku wsparcia należy się spodziewać, iż 21 naukowców będzie pracować w przewidywanej wsparciem jednostce naukowej.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Wytyczne ws. pomocy na B+R+I*).

3.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne w projekty w zakresie innowacji lub badań i rozwoju (CI 27)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	504 000	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

W ramach konkursów ogłaszanych w ramach PI 1a brak jest list rezerwowych (wszystkie projekty, które spełniły kryteria wyboru projektów zostały wybrane do dofinasowania) oraz nie planuje się realizacji nowych projektów, w związku z powyższym wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie projektów realizowanych w ramach PI 1a biorąc pod uwagę kurs 1 EUR = 4,3036 PLN, co wynosi 536 278 EUR oraz po uwzględnieniu ryzyka nieosiągnięcia wskaźnika na poziomie ok. 6 %, docelowa wartość wskaźnika wynosi 504 000 EUR.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Nakłady na działalność B+R w relacji do PKB	%	Słabiej rozwinięte	1,07	2012	1,10	GUS	raz na rok

Wartość docelowa wskaźnika rezultatu strategicznego została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji mid-term RPO WL. W porównaniu z rokiem bazowym wartość wskaźnika rezultatu i w 2016 roku osiągnęła wartość 0,88% (Tabela 8). Kontynuacja trendu obserwowanego w latach 2012-2016 pozwoli oczekiwać osiągnięcia wartości docelowej w 2023 roku na poziomie 1,10%.

2.	Alokacja aparatury naukowo-badawczej względem kraju	%	słabiej rozwinięty	4,9	2012	6	GUS	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika rezultatu strategicznego została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu *Liczba jednostek naukowych ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R*.
3. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w GUS – opracowania GUS w Szczecinie pt. „Nauka i Technika". Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z GUS dostępne dla lat 2005 – 2010.

PI	Wskaźnik	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
PI 1a	Alokacja aparatury naukowo-badawczej względem kraju							3,3	3,4	4,1

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Na podstawie analizy danych historycznych GUS można zauważyć, wartość wskaźnika rośnie (dane za lata 2009-2012). Analiza z wykorzystaniem trendu logarytmicznego (współczynnik dopasowania e=0,78) oraz poziomu alokacji pokazuje, że wartość wskaźnika osiągnie w 2023 r. poziom 6%.

Priorytet inwestycyjny 1b Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, tworzenia sieci, pobudzania popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu

Cel szczegółowy *Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	134	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 99,~~51~~50% alokacji na PI 1b (0,~~49~~50% alokacji przeznaczone jest na Działanie 1.4, które nie przewiduje bezpośredniego wsparcia przedsiębiorstw). Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę rzeczywiste dane, z których wynika wyższy koszt jednostkowy wskaźnika w ramach PI 1b w stosunku do przyjętych założeń historycznych z perspektywy 2007-2013 z Działania 1.6. Koszt jednostkowy wskaźnika dla PI 1b wzrósł w stosunku do pierwotnie przyjętych założeń ~~o ok. 35%~~ i jego wartość do ponownych przeliczeń przyjęto na poziomie ~~1 400 000~~1 279 701,83 PLN. Przy dostępnej alokacji, uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie ok. ~~20~~21%) w ramach PI 1b przyjęto ostatecznie, że wsparcie uzyska 134 podmioty.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Wytyczne ws. pomocy na B+R+I)*.

2.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	134	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Z uwagi na fakt, iż w PI 1b nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych, wartość docelowa wskaźnika jest tożsama z wartością docelową wskaźnika CI1 (ta sama metodologia szacowania wartości docelowej).							
3.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~25 546 586~~25 400 968	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 99,~~51~~50% alokacji na PI 1b (0,~~49~~50% alokacji przeznaczone jest na Działanie 1.4, które nie jest wliczane do przedmiotowego wskaźnika). Wartość docelowa została oszacowana na podstawie wkładu własnego Beneficjentów we wspierane projekty~~,~~. Średnia wartość wskaźnika w odniesieniu do jednego projektu wynosi 815 788,09 PLN, (39,8% wartości projektu), co po przemnożeniu przez wartość wskaźnika CI1 – 134 szt. daje ostatecznie wartość 25 400 968 EUR. ~~przy założeniu, że poziom dofinansowania wyniesie ok. 68% (do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę rzeczywiste dane, z których wynika niższy wkład własny niż pierwotnie zakładano).~~							
4.	Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi (CI26)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	90	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Na podstawie naborów wniosków ogłoszonych i rozstrzygniętych oraz podpisanych umów w perspektywie 2014-2020 zweryfikowano pierwotną wartość docelową wskaźnika. W rzeczywistości mając na uwadze dane pochodzące z zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach PI 1b 67,16% firm nawiązało współpracę z ośrodkami badawczymi. W związku z powyższym w odniesieniu do wartości przyjętej dla wskaźnika CI1 przyjęto wartość wskaźnika CI26 na poziomie 90 szt.							

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Nakłady sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w relacji do PKB	%	Słabiej rozwinięte	0,13	2012	0,35	GUS	raz na rok
1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020. 2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu *Liczba przedsiębiorstw otrzymujących*								

wsparcie.

3. Zaproponowany wskaźnik odpowiada bezpośrednio wskaźnikowi z UP (Nakłady przedsiębiorstw na B+R (BERD/PKB)) i jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2005 – 2010.

PI	Wskaźnik	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
PI 1.2.	Nakłady na działalność B+R w sektorze przedsiębiorstw (mln zł)				42,3	31,3	42,7	48,3	48,6	76	108,3
PI 1.2.	PKB w cenach bieżących (w mln zł)	34414	36730	38487	40858	45504	50297	51154	54055	58544	
PI 1.2.	Nakłady na działalność B+R w sektorze przedsiębiorstw w relacji do PKB (%)				0,10 %	0,07 %	0,08 %	0,09 %	0,09 %	0,13 %	

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Na podstawie analizy danych historycznych GUS STRATEG dotyczących nakładów na działalność B+R w sektorze przedsiębiorstw w relacji do PKB (ogółem) można zauważyć, że wartość wskaźnika systematycznie rośnie. W kontekście tej tendencji, trendu liniowego, należy przyjąć, że wartość wskaźnika w 2023 roku powinna wynieść 0,35% (współczynnik dopasowania e=0,73 przy założeniu alokacji na poziomie 127 mln zł - wydatkowanie w latach 2016-2023).

Oś priorytetowa 2. Cyfrowe Lubelskie

Cel tematyczny 2 *Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK*

Priorytet inwestycyjny 2c Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia

Cel szczegółowy *Zwiększony poziom wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w administracji publicznej*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 3- dwustronna interakcja	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	477	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 2c. Jest on realizowany zarówno w projekcie strategicznym e-Geodezja (~~48,38~~ 48,59% alokacji na PI 2c), w którym koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł 159 370 904,95 PLN, co pozwala udostępnić on-line 1 usług o stopniu dojrzałości 3, jak i w projektach konkursowych. W ramach ~~51,62~~ 51,41% alokacji dostępnej w trybie konkursowym szacowany na podstawie danych z perspektywy 2007-2013 koszt jednostkowy zweryfikowano w oparciu o ogłoszone i rozstrzygnięte nabory wniosków w perspektywie 2014-2020. Ostatecznie, przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości wskaźnika, koszt jednostkowy wyniósł ~~357 226,28~~ 354 260,75 PLN, co gwarantuje utworzenie 476 usług. Zatem w ramach całego PI 2c zostanie udostępnionych on-line 477 usług publicznych o stopniu dojrzałości 3 – dwustronna interakcja. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;						
2.	Liczba podmiotów, które udostępniły on-	szt.	EFRR	Słabiej	276	System informat	raz na rok

	line informacje sektora publicznego			rozwinięte		yczny SL/LSI	

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 2c. Jest on realizowany zarówno w projekcie strategicznym e-Geodezja (~~48,38~~ 48,59% alokacji na PI 2c), w którym koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł ~~7 968 346,67PLN~~ 7 968 916,66 PLN, co pozwala by 20 podmiotów udostępniło on-line informacje sektora publicznego, jak i w projektach konkursowych i pozostałych projektach pozakonkursowych. W ramach ~~51,62~~ 51,41% alokacji dostępnej w trybie konkursowym i pozostałych projektach pozakonkursowych na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków w perspektywie 2014-2020 przyjęto koszt jednostkowy wskaźnika ~~664 217,61~~ 658 703,57-PLN, co gwarantuje wsparcie 256 podmiotów.
Zatem łącznie w ramach całego PI 2c wspartych zostanie 276 podmiotów w celu udostępniania on-line informacje sektora publicznego.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;

innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Powierzchnia obszaru województwa objęta cyfrową ewidencją gruntów i budynków	%	Słabiej rozwinięte	30	2013	68,75	IZ	Raz na rok

Wg stanu na rok 2013 jedynie 30% obszaru województwa lubelskiego jest objęte cyfrową ewidencją gruntów i budynków (dane z projektu z Działania 4.1 RPO WL 2007-2013). Oszacowania wartości docelowej wskaźnika dokonano na podstawie zgłoszonego projektu strategicznego dla Województwa Lubelskiego, którego realizacja pochłonie ponad 48,6% alokacji przeznaczonej na PI. Dzięki realizacji tego projektu kolejne 38,75% powierzchni województwa zostanie objęte cyfrową ewidencją gruntów i budynków. Pozostała alokacja jest wystarczająca dla zaspokojenia niezaspokojonych w poprzedniej perspektywie finansowej potrzeb jednostek administracji publicznej oraz innych podmiotów w zakresie TIK.

2.	Odsetek obywateli korzystających z e-administracji	%	słabiej rozwinięty	24,4	2014	30	GUS	raz na rok

Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana w ramach badania ewaluacyjnego „Ocena systemu monitorowania postępu rzeczowego wraz z oszacowaniem wartości docelowych wskaźników mierzonych na poziomie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020".

Na podstawie wybranych czterech zmiennych odniesienia (posiadających dostępne dane w najdłuższym szeregu czasowym dla województwa lubelskiego oraz charakteryzujących się największym poziomem dopasowania trendu do istniejących wielkości) oszacowano, wartość docelową wskaźnika dla roku 2023 na poziomie 30%.

Oś priorytetowa 3. Konkurencyjność przedsiębiorstw

Cel tematyczny 3 *Wzmacnianie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR)*

Priorytet inwestycyjny 3a Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości

Cel szczegółowy *Lepsze warunki do rozwoju MŚP*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	96	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wartość docelowa wskaźnika jest łączną liczbą wspartych przedsiębiorstw wykazanych we wskaźnikach: CI2 oraz CI 3							
2.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	60	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 12,~~44~~5% alokacji na PI 3a. Wsparcie dla przedsiębiorstw w formie dotacji w ramach PI 3a RPO WL 2014-2020 zostało przewidziane wyłącznie w ramach Działań: 3.3 Przedsiębiorstwa odpryskowe oraz 3.5 Bon na doradztwo. Wartość docelowa wskaźnika CI 2 stanowi sumę ilości projektów wspartych w ramach obydwu Działań.

Alokacja w ramach Działania 3.3 wynosi ~~195 930~~190 907 EUR (~~0,98~~1,06% alokacji na PI 3a). Dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 RPO WL z działania 1.2 i 1.3 w których realizowane były inwestycje o zbliżonym zakresie zostały skorygowane o dane rzeczywiste z perspektywy 2014-2020. W wartości wskaźnika uwzględniono udzielenie wsparcia 1 przedsiębiorstwu.

Alokacja realizująca wskaźnik produktu wynosi ~~2 289 535~~2 054 175 EUR (11,~~46~~43% alokacji na PI 3a). Do oszacowania wartości wskaźnika uwzględniono wysokość dostępnej alokacji oraz maksymalną wartość wsparcia na poziomie 150 000 PLN (która jest wartością optymalną). Ponadto wzięto pod uwagę doświadczenia z Działania 1.7 z perspektywy 2007-2013, gdzie średnio wpływało w ramach poszczególnych konkursów ok. 60 projektów, a także wyniki ewaluacji mid-term, gdzie zainteresowanie potencjalnych wnioskodawców aplikowaniem w ramach Działania 3.5 oscylowało na poziomie ok. 9,2%.

Biorąc pod uwagę koszt jednostkowy wskaźnika równy 150 000 PLN ~~oraz uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie 10%)~~ możliwe będzie dofinansowanie 59 przedsiębiorstw.

Zatem łącznie w ramach PI 3a możliwe będzie wsparcie w formie dotacji bezzwrotnej 60 przedsiębiorstw.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:

1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
   - trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji

- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*pomoc de minimis).*

3.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje (CI3)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	36	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~55,37~~51,82% alokacji na PI 3a (pierwotna alokacja oszacowana w *Ocenie ex-ante IF dla RPO WL 2014-2020* w wysokości 40,825 mln zł*),* która będzie realizowana w formie wsparcia KI 03 - *Wsparcie za pośrednictwem instrumentów finansowych: pożyczki lub środki równoważne*). Wsparcie mierzone tym wskaźnikiem obejmuje projekty wejść kapitałowych w przedsiębiorstwa. W *Ocenie ex-ante IF* określono maksymalną wielkość wejścia kapitałowego na poziomie 1,5 mln zł. Biorąc pod uwagę pierwotną alokację 40,825 mln zł oraz kapitał inwestycyjny na poziomie 95% alokacji (kapitał minus koszty zarządzania i koszty preinkubacji plus udział własny pośrednika) średnia wielkość wejścia kapitałowego oscylowała na poziomie 1 080 000 zł. W konsekwencji wskaźnik produktu został oszacowany na poziomie 36 wejść kapitałowych.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*pomoc de minimis*).

4.	Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	60	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 5,~~36~~86% alokacji na PI 3a (1,~~07~~ 05 mln EUR) i jest powiązany ze wskaźnikiem *Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług (5 szt.)*. Na

podstawie doświadczeń z poprzedniej perspektywy finansowej 2007-2013, gdzie uwzględniono realne możliwości IOB w zakresie świadczenia usług na rzecz przedsiębiorców, założono, że każdy IOB zrealizuje wskaźnik na średnim poziomie 12 szt., co łącznie pozwoli uzyskać 60 jednostki wskaźnika.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*pomoc de minimis*).

5.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	613 669	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wskaźnik jest powiązany ze wskaźnikiem produktu CI 2 i obejmuje projekty bezzwrotnej dotacji udzielanej w ramach Działań:
- 3.3 Przedsiębiorstwa odpryskowe (przedsiębiorstwa typu spin-off i spin-out) (~~195 930~~190 907 EUR – ~~0,98~~1,06% alokacji na PI 3a Pierwotne założenia zostały skorygowane w oparciu o rzeczywiste dane z perspektywy 2014-2020 RPO WL. Wartość wskaźnika została wliczona o realną wartość wkładu własnego wnioskodawców, tj. 99 565 EUR.
- Alokacja realizująca wskaźnik produktu ~~2 289 535~~2 054 175 EUR - 11,~~46~~43% alokacji na PI 3a – Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika przyjęto, że dofinansowanie otrzyma 59 podmiotów (zgodnie ze wskaźnikiem CI2), gdzie przyjęto maksymalną wartość dofinansowania projektu na poziomie 150 000 PLN. Przewidywany poziom dofinansowania projektów wynosi 80%, wkład własny 20%, tj. 514 104 EUR.

Zatem razem w ramach PI 3a możliwe będzie uzyskanie wskaźnika CI6 na poziomie 613 669 EUR.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*pomoc de minimis*).

6.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje) (CI7)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	4 600 799,33	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Pierwotnie wskaźnik (CI7) został oszacowany w ramach badania *„Ocena ex-ante instrumentów finansowych w RPO WL 2014-2020”* na poziomie 11.950.000 EUR.

W praktyce, aby uwzględnić realia rynkowe oraz wynikające z nich konsekwencje założeń konstruowanego produktu i bazując na *Wytycznych wspólnotowych w sprawie pomocy państwa na wspieranie inwestycji kapitału podwyższonego ryzyka w małych i średnich przedsiębiorstwach (2006/C 194/02),* Komunikacie Komisji: *Wytyczne Unii w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka* (2014/C 19/04) Menadżer Funduszu Funduszy opracował w uzgodnieniu z LAWP/IZ RPOWL warunki postępowań przetargowych na wybór pośredników finansowych. Warunki te mają bezpośredni wpływ na możliwy do osiągnięcia poziom wskaźnika, który nie jest spójny z pierwotnie planowanym, a uaktualniona metodologia jego szacowania jest przedstawiona poniżej.

Na podstawie założeń *analizy ex-ante* i zapisanego na jej podstawie parametru określonego w *Strategii dla Instrumentów Finansowych* ustalono maksymalną wartość Jednostkowego Wejścia Kapitałowego (JWK) wynoszącą 1.500.000,00 zł., przy udziale własnym Pośrednika Finansowego, Funduszu Funduszy oraz Inwestorów Prywatnych w każdym Jednostkowym Wejściu Kapitałowym adekwatnym z ich udziałem w Instrumencie Finansowym, zgodnie z założeniami Biznes Planu.

Wobec powyższego, uwzględniając określone przez MFF w warunkach przetargu założenia, Pośrednik Finansowy zaprojektował w biznes planie strukturę finansowania każdego JWK, jak niżej:

- MFF (67% (EFRR+BP)),
- inwestorzy prywatni (30%),
- pośrednik finansowy (3%).

Zgodnie z zapisami zawartych umów operacyjnych (UO) kapitalizacja instrumentu finansowego wynosi po 60.000.000,00 zł, a udział publicznych łącznie stanowi kwotę 40 200 000 zł (67%). Pośrednik finansowy zobowiązany jest w przypadku każdej UO do wniesienia po 900.000,00 zł (3%) wkładu własnego oraz pozyskania zewnętrznego wkładu inwestorów prywatnych po 9.000.000,00 zł. (30%), tj. łącznie 19.800.000,00 zł (33%) wypełniając tym samym założenia ww. przepisów. Umowna wartość wskaźnika *Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (CI7)* wynikająca z obowiązujących UO wyniesie 4.600.799,33 EUR tj. (19.800.000,00 zł po kursie 1 EUR = 4,3036 PLN) i nie przewiduje się innych źródeł zapewniających wkład prywatny.

7.	Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych	ha	EFRR	Słabiej rozwinięte	37,72	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~26,83~~ 29,83% alokacji na PI 3a. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane rzeczywiste ze zidentyfikowanych projektów strategicznych oraz wyniki ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborów wniosków. Jako podstawę do szacowania wartości docelowej wskaźnika przyjęto koszt jednostkowy, który po uwzględnieniu wnioskowanego poziomu dofinansowania wynosi 611 438,41PLN, co przy alokacji na działaniu 3.1 po zmianach w wysokości 5 359 108 euro gwarantuje przygotowanie 37,72 ha terenów inwestycyjnych.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:

1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*pomoc de minimis, RPI z przeznaczeniem na tereny inwestycyjne*).

8.	Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	5	IZ /Beneficjent	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 5,~~3686~~% (1,~~07~~ 05 mln EUR) alokacji na PI 3a. Metodologia oszacowania wartości wskaźników dotyczących liczby wspartych IOB oraz nowych i ulepszonych usług świadczonych przez IOB jest oparta na podstawie doświadczeń z wdrażania RPO WL w poprzedniej perspektywie finansowej w ramach Działania 2.3 Schemat A. W ramach ostatniego konkursu dla IOB (Działanie 2.3 schemat A, konkurs nr 01/RPOWL/2.3A/2013) zawarto 6 umów o dofinansowanie z czego rozwiązano 2 umowy (tj. procent rozwiązanych umów wyniósł 33%). W ramach RPO WL 2014-2020 wsparcie IOB obejmuje profesjonalizację usług IOB. Przy założeniu średniej wartości wsparcia na poziomie 594 073,17 PLN (zwiększenie średniej wartości wsparcia), kwota alokacji zaplanowana na wsparcie IOB w ramach RPO WL 2014-2020 (1,~~07~~ 05 mln EURO) umożliwiłaby dofinasowanie 8 projektów. Mając na uwadze procent rozwiązanych umów na poziomie 33% przyjęto wartość wskaźnika na poziomie 5 szt.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc de minimis, Pomoc dla IOB*).

9.	Liczba nowych i ulepszonych usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	10	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 5,~~36~~86% (1,~~07~~ 05 mln EUR) alokacji na PI 3a i jest powiązany ze wskaźnikiem *Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług*. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 RPO WL z działania 2.3 schemat B, w którym realizowane były inwestycje o zbliżonym zakresie, i gdzie średnia liczba usług wprowadzonych przez wspartą instytucję otoczenia biznesu wynosiła 2. Ostatecznie przyjęto, iż wartość docelowa wskaźnika zostanie osiągnięta na poziomie 10 nowych i ulepszonych usług świadczonych przez IOB.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc de minimis, Pomoc dla IOB*).

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB	%	słabiej rozwinięty	7,5	2011	2,73	GUS	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu odpowiada wskaźnikom produktu: *Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie* oraz *Liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych*.
3. Zaproponowany wskaźnik odpowiada bezpośrednio wskaźnikowi z UP i jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku

trendu.

4. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2008 – 2011

PI	Wskaźnik	2008	2009	2010	2011
PI 3a	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB (%)	Lubelskie	7,7	7,5	7

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Analiza danych historycznych GUS STRATEG wartości wskaźnika (trend logarytmiczny o współczynniku dopasowania =1) oraz alokacji pozwala stwierdzić, że jego wartość w 2023 roku wyniesie 8,9%.
7. Pierwotnie oszacowana wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB (%) w województwie lubelskim w roku bazowym jakim jest 2011 wynosiły 7,5%. Najnowsze dane pokazują, że wartości tego wskaźnika od 2014 r. (7,3%) charakteryzują się trendem malejącym. W 2017 r. nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB w województwie lubelskim wynosiły 5,6%, tj. 1,9 pp. mniej niż w roku bazowym. Na podstawie analizy trendu (R-kwadrat = 55,47%, trend liniowy) w 2023 r. wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB w województwie lubelskim wyniesie 3,21%.

Priorytet inwestycyjny 3b Opracowanie i wdrożenie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia

Cel szczegółowy *Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	szt.	EFRR	słabiej rozwinięty	~~1719~~ 1717	system informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu jest równy sumie wskaźników CI2 oraz CI4.							
2.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)	szt.	EFRR	słabiej rozwinięty	~~19~~17	system informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 3,~~67~~35% alokacji na PI 3b. Wsparcie przedsiębiorstw będzie dotyczyło ich udziału w targach i misjach, które będzie udzielane bezpośrednio przedsiębiorcom. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane rzeczywiste, z których wynika wyższy koszt jednostkowy wskaźnika w ramach PI 3b w stosunku do przyjętych założeń historycznych z perspektywy 2007- 2013 RPO WL z Działania 2.4 Schemat A, w którym realizowane były inwestycje o zbliżonym zakresie. Biorąc pod uwagę ~~K~~koszt							

jednostkowy wskaźnika dla PI 3b równy ~~przyjęto na poziomie~~ 135 119,91 PLN, założono~~zatem dostępna alokacja wystarcza na~~ że wsparcie otrzyma ~~19~~17 projektów.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc de minimis, Pomoc dla IOB*).

3.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI4)	szt.	EFRR	słabiej rozwinięty	1700	system informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~96,33~~ 96,64% alokacji na PI 3b. Wsparcie przedsiębiorstw będzie dotyczyło ich udziału w targach i misjach, które będzie udzielane w ramach projektu strategicznego. Wartość docelową wskaźnika przyjęto na podstawie wybranego do dofinansowania w perspektywie 2014-2020 wniosku o dofinansowanie projektu strategicznego, w ramach którego zostanie wspartych 1 700 przedsiębiorstw.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc de minimis, Pomoc dla IOB*).

4.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~149~~ ~~136~~133 437	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu jest powiązany ze wskaźnikiem CI2. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę założenia dotyczące wdrażania tego typu działań w perspektywie 2014-2020. Przyjęty do wyliczeń średni poziom dofinansowania inwestycji wynosi 80%, zatem wyliczenia inwestycji prywatnych dokonano na podstawie przewidywanego wkładu własnego. Średnia wartość wskaźnika dla jednego projektu wynosi 33 779,98 PLN, co przy ~~19~~ 17 wspartych projektach daje ~~641 819,62~~574 259,66 PLN, po przeliczeniu na EUR po kursie 4,3036 wynosi ~~149 136~~133 437 EUR.							
5.	Liczba przedsiębiorstw, które weszły na nowe zagraniczne rynki w wyniku otrzymanego wsparcia	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~137~~132	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu jest powiązany ze wskaźnikiem CI1. Do oszacowania wartości docelowej wykorzystano dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 RPO WL z działania 2.4, w którym realizowane były inwestycje o zbliżonym zakresie. Jak wynika z raportu ewaluacyjnego "Ocena wpływu dotacji z RPO WL na wzrost konkurencyjności oraz innowacyjności beneficjentów z sektora MŚP" przeprowadzonego na zlecenie IZ RPO pozakrajowy zasięg prowadzonej działalności udało się osiągnąć 48,5% wspartym przedsiębiorstwom w Działaniu 2.4 (str. 50). Z uwagi na różnicę charakteru wskaźnika w poprzedniej (rezultat) i obecnej perspektywie (produkt), a także samą jego istotę (w ewaluacji jest mowa o pozakrajowym zasięgu działalności, nie zaś o nowych zagranicznych rynkach) przyjęto, iż zostanie on osiągnięty na poziomie 7,~~96~~7%, co daje ~~136,912~~132 przedsiębiorstwa~~, a w zaokrągleniu ostatecznie 137 przedsiębiorstw.~~ Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc de minimis, Pomoc dla IOB*).							
6.	Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	170	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu jest powiązany ze wskaźnikiem CI4. Do oszacowania wartości docelowej wykorzystano dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 RPO WL z działania 2.4, w którym realizowane były inwestycje o zbliżonym zakresie. Jak wynika z raportu ewaluacyjnego "Ocena wpływu dotacji z RPO WL na wzrost konkurencyjności oraz innowacyjności beneficjentów z sektora MŚP" przeprowadzonego na zlecenie IZ RPO 35% wspartych firm (str. 52) wprowadziło nową metodę organizacji w biznesowych praktykach firmy, organizacji miejsca pracy lub relacjach zewnętrznych. Z uwagi na różnicę charakteru wskaźnika w poprzedniej (badany w ewaluacji rezultat) i obecnej perspektywie (produkt) przyjęto, iż zostanie on osiągnięty na poziomie 28,57%, co daje							

ostatecznie 170 przedsiębiorstwa.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc de minimis, Pomoc dla IOB*).

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Wartość eksportu w regionie (kwota)	mln EUR	słabiej rozwinięty	2302	2012	3470	Izba Celna	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu *Liczba przedsiębiorstw, które weszły na nowe zagraniczne rynki w wyniku otrzymanego wsparcia*.
3. Zaproponowany wskaźnik jest dostępny w Izbie Celnej. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z Izby Celnej dostępne dla lat 2006 – 2012

PI	Wskaźnik	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PI 3b	Wartość eksportu w regionie (kwota) (mln EUR)	1410	1610	1820	1408	1726	2031	2302

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Na podstawie analizy danych historycznych można zauważyć, że wartość wskaźnika rośnie. W kontekście tej

tendencji, trendu liniowego, należy przyjąć, że wartość wskaźnika w 2023 roku powinna wynieść 3470 (współczynnik dopasowania e=0,65).

Priorytet inwestycyjny 3c Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług

Cel szczegółowy *Wzrost konkurencyjności i innowacyjności MŚP*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~4 553~~4 628	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 3c. Jego wartość docelowa jest sumą wartości docelowych wskaźników: CI2 i ,CI3.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna*).

2.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	3 413	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Na wsparcie dotacyjne przeznaczono 72,52 mln EUR, tj. 29,~~38~~61% alokacji na PI 3c (zmniejszono % alokacji w stosunku do pierwotnych założeń, przesunięto część alokacji na wsparcie o charakterze zwrotnym a także na finansowanie kapitału obrotowego). Na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów w perspektywie 2014-2020 zweryfikowano wartość docelową wskaźnika. Biorąc pod uwagę rzeczywisty koszt jednostkowy wskaźnika równy 1 408 840,32PLN oraz uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie 11% na podstawie rzeczywistych danych) możliwe będzie dofinansowanie 197 przedsiębiorstw.
W celu wsparcia przedsiębiorstw, które w wyniku wystąpienia pandemii COVID-19 znalazły się w nagłej sytuacji niedoboru lub utraty płynności, w ramach PI 3c, poza określoną powyżej alokacją, przeznaczono dodatkowe środki w kwocie 25 885 305 EUR tj.10,~~49~~57% alokacji na PI 3c, na finansowanie kapitału obrotowego mikro i małych przedsiębiorstw w celu utrzymania przez przedsiębiorstwa działalności gospodarczej. Dodatkowa alokacja pozwoli na dofinansowanie 3 216 przedsiębiorców, którzy odnotowali znaczne straty lub utracili płynność w następstwie

wystąpienia pandemii COVID-19.

Wartość wskaźnika CI2 = 197 + 3 216 (CV22) = 3 413

Szczegółowa metodologia dotycząca oszacowania liczby wspartych przedsiębiorstw w formie dotacji na finansowanie kapitału obrotowego została przedstawiona przy wskaźniku CV22 *„Liczba MŚP objętych wsparciem bezzwrotnym (dotacje) finansującym kapitał obrotowy w związku z COVID-19*".

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna*).

3.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje (CI3)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~1 140~~1 215	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wskaźnik jest realizowany w dwóch planowanych rodzajach wsparcia zwrotnego, tj.: instrumenty finansowe oraz pomoc zwrotna.

Dla wsparcia udzielanego w formie instrumentów finansowych wartość docelowa wskaźnika została oszacowana na podstawie rzeczywistych danych - ostatecznie alokacja na IF w działaniu 3.7 wyniosła ~~294 169 293,55~~302 377 478,70 zł, a uwzględniając rezygnację z wdrażania produktu poręczeniowego (środki zostały przeniesione na produkty pożyczkowe) przeznaczono na realizację Pożyczki Małej ~~163 606 483,81~~168 171 584,04 zł oraz Pożyczki Dużej ~~130 562 809,74~~134 205 894,66 zł. Wartości powyższe nie są tożsame z pierwotnie zakładanymi w badaniu „Ocena ex-ante instrumentów finansowych w RPO WL 2014-2020". Na etapie w/w badania (formułowania propozycji produktów finansowych) nie była znana ostateczna kwota alokacji przypisanej instrumentom finansowym, a przyjęty poziom wskaźników (100 szt. Pożyczka Duża / 1500 szt. Pożyczka Mała) doprowadził do sytuacji braku spójności pomiędzy ilością pożyczek, uśrednionym poziomem wsparcia zakładanym dla Pożyczki Małej (do 250 tys. zł) / Pożyczki Dużej (od 250 tys. do 1 mln zł.) oraz kwotą na nie przewidzianą (poręczenia).
W związku z powstaniem oszczędności w projekcie realizowanym przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach Działania 3.2 Instrumenty kapitałowe RPO WL na lata 2014-2020 oraz mając na uwadze ograniczone możliwości zagospodarowania niniejszych zasobów w ramach ww. działania, zdecydowano o przesunięciu ww. oszczędności do Działania 3.7 RPO WL. Zgodnie z pierwotnymi założeniami Menadżera Funduszu Funduszy ww. środki miały zostać wykorzystane poprzez udzielenie prawa opcji wybranemu w ramach postępowania przetargowego pośrednikowi finansowemu. Jednakże ze względu na fakt, iż w toku realizacji umów operacyjnych wskaźniki zostaną osiągnięte przy wykorzystaniu zakontraktowanych dotychczas środków, powstałe oszczędności mogą zostać przesunięte na Działanie 3.7. W obecnej sytuacji gospodarczej powyższe środki zostałyby wykorzystane na zdecydowanie bardziej potrzebne i efektywniejsze wsparcie dla MŚP z województwa lubelskiego.
W związku z powyższym ilość pożyczek oszacowano na poziomie: Pożyczka Mała – ~~793~~ 860 szt., Pożyczka Duża – ~~172~~ 180 szt. (łącznie ~~965~~ 1040 szt.). Zmiana pozwoliła na ustalenie średniej wartości Pożyczki Małej i Pożyczki Dużej na optymalnym poziomie z punktu widzenia zapotrzebowania odbiorów oraz ich udzielanie przez PF.

Dodatkowo stwierdzono dublowanie w/w wskaźnik osiąganego przez PF realizujących więcej niż jedną umowę operacyjną (chociaż nie tylko) powodując w konsekwencji, że na poziomie całego projektu (MFF-IZ/IP) nie mogą być one zaliczane, pomimo że na poziomie poszczególnych umów operacyjnych są uznawane za prawidłowo osiągnięte.

Na wsparcie w formie pomocy zwrotnej przeznaczono ok. ~~80,07~~76,28 mln EUR, tj.~~32,44~~31,14% alokacji na PI 3c ~~(zwiększono % alokacji w stosunku do pierwotnych założeń)~~. Mając na uwadze dotychczas podpisane umowy w ramach Działania 3.7 objętych wsparciem zwrotnym, rzeczywisty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 1 553 068 PLN, co przy dostępnej alokacji oraz uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie ok. ~~21~~17%) w ramach PI 3c w ramach pomocy zwrotnej przyjęto ostatecznie, że wsparcie uzyska 175 podmiotów.

Łącznie w ramach obu rodzajów wsparcia zwrotnego możliwe jest osiągnięcie wskaźnika CI3 na poziomie ~~1140~~1215 przedsiębiorstw.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna*).

4.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	47 231 220	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 29,~~28~~61% alokacji na PI 3c (% alokacji uległ zmniejszeniu w stosunku do pierwotnych założeń, w związku ze zwiększeniem alokacji na pomoc dotacyjną, przy czym pomoc ta nie wpływała na wzrost wartości wskaźnika CI6 i jest powiązany ze wskaźnikiem CI2. Wartość docelową oszacowano na podstawie wkładu własnego w projektach na dotacje. Średnia wartość wskaźnika w odniesieniu do jednego projektu wynosi 1 031 798,36 PLN (35,98% wartości projektu), co po przemnożeniu przez wartość wskaźnika CI2 – 197 szt. (z wyłączeniem wartości wynikającej ze wskaźnika CV22) daje ostatecznie wartość 47 231 220 EUR. Należy zaznaczyć, iż kolejne nabory będą dotyczyły wsparcia na zasadzie pomocy zwrotnej.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;

- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna*).

5.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje) (CI7)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~56 181 036~~56 724 850	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wskaźnik jest realizowany w ramach dwóch rodzajów wsparcia zwrotnego: instrumentów finansowych oraz pomocy zwrotnej.

Dla wsparcia w formie instrumentów finansowych wskaźnik został oszacowany na poziomie ~~20 176 970~~20 720 784 EUR (uwzględniono wkład Pośredników Finansowych w ramach umów operacyjnych).
Dla wsparcia w formie pomocy zwrotnej wybrany wskaźnik produktu obejmuje ok. ~~80,07~~76,28 mln EUR, tj. ~~32,44~~31,14% alokacji na PI 3c. Wartość docelową oszacowano na podstawie wkładu własnego w projektach objętych wsparciem zwrotnym. Średnia wartość wskaźnika w odniesieniu do jednego projektu na podstawie rzeczywistych danych wynosi 885 412 PLN, co po przemnożeniu przez liczbę wspartych projektów wskazanych w opisie wskaźnika CI3 w części dot. pomocy zwrotnej – 175 szt. daje ostatecznie wartość 36 004 066EUR inwestycji prywatnych (przy założeniu, że poziom dofinansowania wyniesie ok. 63,69% - do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę rzeczywiste dane).

Łącznie w obu formach wsparcia zwrotnego przewiduje się osiągnięcie wskaźnika CI7 na poziomie ~~56 181 036~~56 724 850 EUR.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna*).

6.	Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI29)	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~712~~747	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 71,~~5~~ 08 % alokacji na PI 3c. W obecnej perspektywie zakłada się, iż o

wsparcie dotacyjne bądź pomocy zwrotnej w ramach PI mogą ubiegać się tylko te przedsiębiorstwa, które mają intencję rozwijania nowego produktu na poziomie innowacyjności co najmniej dla firmy, nawet jeśli zakończy się to niepowodzeniem. Założenia te są ujęte w kryteriach oceny projektów. Ponadto wskaźnik ten będzie realizowany w ok. ~~35~~36% inwestycji wspartych w formie IF. W związku z powyższym przyjęto, że wartość wskaźnika jest równa sumie wskaźnika CI2 (z wyłączeniem wartości wynikającej ze wskaźnika CV22) i CI3 w części dot. pomocy zwrotnej oraz na poziomie ~~35~~36% wskaźnika CI3 w części dot. IF, tj. łącznie wartość wskaźnika CI29 przyjęto na poziomie [197 + 175 + (~~35~~36%*~~965~~1040=~~340~~375)] = ~~712~~ 747 szt.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna*).

7.	Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych na rynku(CI28)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	301	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wskaźnik jest powiązany ze wskaźnikiem CI2 (z wyłączeniem wartości wynikającej ze wskaźnika CV22) (29,~~38~~61% alokacji na PI 3c) oraz wskaźnikiem CI3 w części dot. pomocy zwrotnej (~~32,44~~31,14% alokacji na PI 3c). Wartość wskaźnika została zweryfikowana na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków na dofinansowanie projektów w perspektywie 2014-2020, gdzie w 81% projektów powyższy wskaźnik jest realizowany (zmiejszenie procentu przedsiębiorstw realizujących wskaźnik). Zatem oszacowano, iż 301 przedsiębiorstw zostanie objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych na rynku.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna*).

8.	Wzrost	FTE	EFRR	słabiej	690	system	raz na rok

	zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI8)			rozwinięty		informatyczny SL/LSI	

Wybrany wskaźnik jest powiązany ze wskaźnikiem CI2 (z wyłączeniem wartości wynikającej ze wskaźnika CV22) i CI3 w części dot. pomocy zwrotnej (~~61,82~~60,75% alokacji na PI 3c). Z uwagi na większy zakres inwestycji, której jednym z celów jest wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach przyjęto, iż wsparcie na ten cel będzie oferowane w formie dotacji bezzwrotnej, co znalazło odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów. Wartość wskaźnika została zweryfikowana na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków na dofinansowanie projektów w perspektywie 2014-2020, gdzie średnio jeden beneficjent w ramach projektu zwiększał zatrudnienie o 1,91 FTE (z danych historycznych wynika, iż w perspektywie 2007-2013 w Działaniach: 1.1, 1.2, 1.3 średnio w projekcie uzyskiwano wzrost zatrudnienia na poziomie 2 FTE). Po przeliczeniu przez liczbę projektów wykazanych w ramach wskaźników CI2 (z wyłączeniem wartości wynikającej ze wskaźnika CV22) i CI3 w części dot. pomocy zwrotnej (łącznie 372 projekty) przyjęto, iż zatrudnienie mogłoby wzrosnąć o 711 FTE. Mając na uwadze realizację przedmiotowego wskaźnika w perspektywie 2007-2013, gdzie jego realizacja wyniosła ostatecznie 97% zakładanej wartości oszacowano, iż łącznie zatrudnienie wzrośnie o 690 FTE.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna*).

9.	Wartość bezzwrotnego wsparcia (dotacje) dla MŚP finansującego kapitał obrotowy w związku z COVID-19 (CV20)	EUR	EFRR	słabiej rozwinięty	25 885 305	system informatyczny SL/LSI	raz na rok

Na wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw, które znalazły się w sytuacji nagłego niedoboru lub utraty płynności w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 przeznaczono 25 885 305 EUR. Mając na względzie regulacje wspólnotowe oraz krajowe, umożliwiające wsparcie przedsiębiorstw z sektora MŚP, które znacząco odczuły skutki wystąpienia pandemii COVID, poprzez finansowanie kapitału obrotowego, w ramach PI 3c wydzielono środki na realizację projektu grantowego, w ramach którego mikro i małe przedsiębiorstwa otrzymają dotacje na utrzymanie działalności gospodarczej.

10.	Liczba MŚP objętych wsparciem bezzwrotnym (dotacje) finansującym kapitał obrotowy w związku	przedsiębiorstwa	EFRR	słabiej rozwinięty	3 216	system informatyczny SL/LSI	raz na rok

	z COVID-19 (CV22)						

Na wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw, które znalazły się w sytuacji nagłego niedoboru lub utraty płynności w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 przeznaczono 25 885 305 EUR. Mając na uwadze dotychczas podpisane umowy w ramach Działania 3.7 objętych wsparciem na finansowanie kapitału obrotowego, koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 33 596,81 PLN, co przy dostępnej alokacji oraz uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie ok. 3%) przyjęto ostatecznie, że wsparcie uzyska 3 216 podmiotów.

11	Liczba MŚP objętych wsparciem innym niż bezzwrotnym (instrumenty finansowe) finansującym kapitał obrotowy w związku z COVID - 19 (CV23)	szt.	EFRR	słabiej rozwinięty	37	system informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wartość docelową wskaźnika oszacowano w oparciu o prognozy Pośredników Finansowych- założono udzielenie 31 pożyczek małych o średniej wartości ok. 185 tys. zł oraz 6 pożyczek dużych o średniej wartości ok. 640 tys. zł. Pośrednicy Finansowi udzielający pożyczek podpisali aneksy do umów operacyjnych, które umożliwiają im udzielnie pożyczek obrotowych w ramach określonych w umowie Limitach Pożyczki Małej lub/i Pożyczki Dużej. Udzielanie Ostatecznym Odbiorcom wsparcia obrotowego jest tylko opcją dla Pośredników Finansowych, nie jest obowiązkowe i zależy od popytu na tego typu produkt finansowy.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna*).

12	Wartość wsparcia innego niż bezzwrotne (instrumenty finansowe) dla MŚP finansującego kapitał obrotowy w związku z COVID-19 (CV21)	EUR	EFRR	słabiej rozwinięty	2 224 881	system informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wartość wskaźnika została oszacowana na maksymalną kwotę 2 224 881 w oparciu o założenia przedstawione przez Pośredników Finansowych – określono, że maksymalnie 20% Limitu Pożyczki Małej i Pożyczki Dużej w ramach podpisanych umów operacyjnych zostanie przeznaczone na finansowania kapitału obrotowego.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna*).

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych - w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych i z sektora usług	%	słabiej rozwinięty	13,6	2012	23	GUS	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu odpowiada wskaźnikowi produktu - *Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy* oraz *Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych na rynku*.
3. Wybrany wskaźnik nie jest dostępny bezpośrednio w bazach GUS. Wymaga on wykonania obliczeń przez IZ. Dane do obliczeń pochodzą z GUS STRATEG. Historyczne dane zamieszczono poniżej:

	Wskaźnik	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	Udział przedsiębiorstw innowacyjnych – w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych (%)	-	28,73	-	12,84	13,01	11,98	9,74	11,39
	Udział przedsiębiorstw innowacyjnych – w ogólnej liczbie przedsiębiorstw z sektora usług (%)	45,24	24,46	40,00	21,17	18,16	17,14	19,34	15,90

	Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych - w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych i z sektora usług (%)	-	26,60	-	17,01	15,59	14,56	14,54	13,65

4. Szacowanie wartości wskaźnika strategicznego bazuje na modelowaniu statystyczno-matematycznym. Zastosowana została metoda prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określony został trend (tendencję rozwojową), czyli długookresowa skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. Wykorzystany został model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu logarytmicznego. Model ten stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzuje się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu. Dane do modelowania pochodzą z GUS STRATEG.

5. Odnośnie wskaźnika *Udział przedsiębiorstw innowacyjnych – w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych (%)* analiza danych historycznych pokazuje trend spadkowy wartości wskaźnika (choć z wahaniami np. w 2011). Do estymacji zastosowany został trend wielomianowy drugiego stopnia o wysokim współczynniku dopasowania (e=0,85). Estymacja na podstawie trendu w połączeniu z planowaną w priorytecie alokacją pozwala stwierdzić, że wartość wskaźnika w 2023 roku osiągnie poziom 34,5%.

6. Odnośnie wskaźnika *Udział przedsiębiorstw innowacyjnych – w ogólnej liczbie przedsiębiorstw z sektora usług (%)* analiza danych historycznych pokazuje wahania wartości wskaźnika. Do estymacji zastosowany został trend wielomianowy (2 stopnia) o średnim współczynniku dopasowania (e=0,56). Powyższe dane uzupełnione o analizę alokacji dla priorytetu pokazują, że wartość wskaźnika w 2023 roku wyniesie 24,1%.

7. Wykorzystując powyższe wskaźniki i dokonując przy ich pomocy szacunków wskaźnika *Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych - w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych i z sektora usług (%)* należy stwierdzić, że wartość wskaźnika osiągnie w 2023-29%.

8. Pierwotnie wyliczona wartość docelowa wskaźnika została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych – w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych i z sektora usług w województwie lubelskim wykazuje bardzo duże wahania z roku na rok. Od 2012 r., który jest rokiem bazowym analizowany wskaźnik przyjął wartości od 13% w 2013 r. do 22,9% w 2016 r. Najnowsze dane, tj. dane za 2017 r. podają wartość średniego udziału opisywanych przedsiębiorstw na poziomie 14,1%. Biorąc pod uwagę wartości krańcowe (tj. rok bazowy i 2017 r.) można wywnioskować, że wprawdzie istnieje pozytywny trend, ale nie jest on wystarczający do osiągnięcia zamierzonego na 2023 r. celu 29% - realny do osiągnięcia poziom wynosi 23%.

Oś priorytetowa 4. Energia przyjazna środowisku

Cel tematyczny 4 *Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach*

Priorytet inwestycyjny 4a Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych

Cel szczegółowy *Zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii z OZE	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~74 796~~77 003	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 4a. Wskaźnik ten obejmuje wybudowane jednostki energii elektrycznej z OZE oraz wybudowane jednostki energii cieplnej z OZE.

Alokacja realizująca wskaźnik w Działaniu 4.1 (~~76,34~~ 78,10~~%~~ alokacji na PI 4a) w zakresie wybudowanych jednostek energii elektrycznej z OZE obejmuje ~~KI05, KI09, 34% KI10, 59% KI12, 50% KI16 co łącznie jest równe 34,44~~ 34,41% alokacji na Działanie 4.1. Szacowana pierwotnie wartość wskaźnika została zweryfikowana w konkursie do Działania 4.1 ogłoszonym w marcu 2015 r. i skierowanym do jednostek samorządu terytorialnego, ich związków i stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego posiadających osobowość prawną, jednostek sektora finansów publicznych posiadających osobowość prawną, kościołów i związków wyznaniowych oraz osób prawnych kościołów i związków wyznaniowych. Na podstawie wyników rozstrzygnięcia konkursów koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł 19 476,10 PLN, co pozwala wybudować ~~13 695~~ 14 087 jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE.

Alokacja realizująca wskaźnik w Działaniu 4.1 (~~76,34~~ 78,10~~%~~ alokacji na PI 4a) w zakresie wybudowanych jednostek energii cieplnej z OZE obejmuje ~~66% KI10, KI11, 41% KI12 oraz 50% KI16, co łącznie jest równe~~ 65,56 65,59% alokacji na Działanie 4.1. Wartość wskaźnika została oszacowana w konkursie do Działania 4.1 ogłoszonego w marcu 2015 r. i skierowanego do jednostek samorządu terytorialnego, ich związków i stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego posiadających osobowość prawną, jednostek sektora finansów publicznych posiadających osobowość prawną, kościołów i związków wyznaniowych oraz osób prawnych kościołów i związków wyznaniowych. Na podstawie wyników rozstrzygnięcia konkursu koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł 8 399,59 PLN, co pozwala wybudować ~~60 448~~ 62 263 jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE.
W ramach wsparcia skierowanego do przedsiębiorców na podstawie rozstrzygniętych konkursów dla *Działania 4.2 Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach* (~~23,66~~21,90% alokacji na PI 4a) przyjęto, iż średnio jedno przedsiębiorstwo buduje 1,26 jednostki wytwarzania energii z OZE, zatem wartość przedmiotowego wskaźnika jest równa 1,26 wartości wskaźnika *CI1 Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie*, tj. 653 szt.

Zatem łącznie przewiduje się wybudowanie ~~74 796~~77 003 jednostek wytwarzania energii z OZE.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na energetykę*);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

2.	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)	MW	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~430,06~~ 434	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 4a. Szacowana pierwotnie wartość wskaźnika została zweryfikowana w oparciu o doświadczenia z ogłoszonego i rozstrzygniętego naboru wniosków w Działaniu 4.1 w perspektywie 2014-2020. Na podstawie wyników rozstrzygnięcia konkursu koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł ~~2 237 945,71~~ 2 278 130,48 PLN, co pozwala uzyskać ~~346,06~~ 350 MW dodatkowej zdolności wytwarzania energii odnawialnej. Ponadto w ramach Działania 4.2 skierowanego do przedsiębiorców na podstawie danych pochodzących z rozstrzygniętych konkursów , iż średnio jedna wybudowana jednostka wytwarzania energii elektrycznej z OZE generuje 0,129 MW dodatkowej zdolności wytwarzania energii odnawialnej. Należy wskazać, iż w dotychczasowych konkursach z Działania 4.2 dużym zainteresowaniem cieszyły się jednostki wytwarzania energii o małej mocy, zatem wartość wskaźnika wyniesie 84 MW. Łącznie przewiduje się osiągnięcie wskaźnika CI30 na poziomie ~~430,06~~ 434MW.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na energetykę*);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

3.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	518	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~23,66~~21,90% alokacji na PI 4a. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 RPO WL z działania 1.4 schemat B, w których realizowano projekty o podobnym zakresie. Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika w zakresie OZE w MŚP wyniósł 6 164 743,19 PLN. Po uwzględnieniu szacowanego poziomu dofinansowania (42%) oraz indeksu cen WCPBM. Pierwotnie oszacowana wartość wskaźnika została zweryfikowana w oparciu o rozstrzygnięty konkurs na *Działanie 4.2 Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach*, w ramach którego koszt jednostkowy wskaźnika zmniejszył się w stosunku do wcześniejszych założeń w związku z dużym zainteresowaniem finansowania jednostek wytwarzania energii o małej mocy i jego wartość do ponownych przeliczeń przyjęto na poziomie 370 375,11 PLN. Przy dostępnej alokacji, uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie ok. ~~20~~14,2%) w ramach PI 4a przyjęto ostatecznie, że wsparcie uzyska 518 podmiotów.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
   - trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
   - programów operacyjnych;
   - kontroli realizacji programów operacyjnych;
   - trybu dokonywania wyboru projektów;
   - kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
   - warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
   - Europejskiej w programach operacyjnych;
   - korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
   - warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
   - informacji i promocji;
   - innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na energetykę*);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

5.	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)	tony ekwiwalentu CO2	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~261 237~~259 173	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 4a.
Szacowana pierwotnie wartość wskaźnika została zweryfikowana w oparciu o doświadczenia z ogłoszonego i rozstrzygniętego naboru wniosków w perspektywie 2014-2020. Na podstawie wyników rozstrzygnięcia konkursu koszt jednostkowy wskaźnika CI34 w Działaniu 4.1 (~~76,34~~ 78,10% alokacji na PI 4a) wyniósł ~~3 352,60~~ 3 451,78–PLN, co pozwala uzyskać szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych na poziomie 231 004 ton ekwiwalentu CO2.Z kolei w ramach rozstrzygniętego konkursu w ramach Działania 4.2 dedykowanego przedsiębiorcom koszt jednostkowy CI34 wzrósł w stosunku wcześniejszych założeń i jego wartość do ponownych przeliczeń przyjęto na poziomie 7 938,55PLN, co pozwala osiągnąć wskaźnik na poziomie ~~30 233~~28 169 ton ekwiwalentu CO2. Zatem łącznie w całym PI 4a wartość wskaźnika CI34 osiągnie wartość ~~261 237~~259 173 ton ekwiwalentu CO2.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:

1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
   - trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
   - programów operacyjnych;
   - kontroli realizacji programów operacyjnych;
   - trybu dokonywania wyboru projektów;
   - kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
   - warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
   - Europejskiej w programach operacyjnych;
   - korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
   - warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
   - informacji i promocji;
   - innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na energetykę*);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem	%	słabiej rozwinięty	1,5	2012	38	GUS - BDL/STRATEG	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu strategicznego odpowiada wskaźnikom produktu: *Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE* oraz *Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej w ramach kogeneracji*.

1. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
2. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2005 – 2012

PI	Wskaźnik	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012

	PI 4a	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem	0,4	0,9	1,2	2	0,9	0,8	0,9	1,5

3. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
4. Na podstawie analizy danych historycznych GUS STRATEG można zauważyć, że wartość wskaźnika systematycznie rośnie (pomijając lata 2007-2008 - kryzys). Uwzględniając trend wielomianowy oszacowano, iż wartość wskaźnika w roku 2023 wyniesie 5,6.
5. Pierwotnie oszacowana wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. Wartość docelowa wskaźnika, wyznaczona na 2023 r. wynosi 5,6%. W 2014 r. odsetek ten wzrósł do poziomu 4,4%, natomiast w 2017 r. osiągnął wartość 23,5%, plasując region na szóstym miejscu w skali kraju(…)). Wartość wskaźnika osiągnięta w 2017 r. przez województwo lubelskie jest wyższa o prawie 10 p. p. niż wartość dla całej Polski. Biorąc pod uwagę dotychczasową dynamikę wskaźnika, nie ma ryzyka nieosiągnięcia jego wartości docelowej (obecnie wartość ta została wielokrotnie przekroczona). Na podstawie danych historycznych dotyczących dynamiki zmian wartości wskaźnika w poprzednich latach (trend liniowy, R-kwadrat = 82,16%), z uwzględnieniem pewnego marginesu ryzyka, szacuje się, iż wartość wskaźnika w 2023 r. może osiągnąć około 38-40%. W związku z powyższym rekomendowane jest zwiększenie wartości docelowej do poziomu 38%.

Oś priorytetowa 5. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna

Cel tematyczny 4 *Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach*

Priorytet inwestycyjny 4b Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach

Cel szczegółowy *Zwiększona efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	205	IZ /Beneficjent	Raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 4b. Przyjęte do pierwotnego szacunku założenie o realizacji dwóch typów projektów (odrębnie: termomodernizacja, instalacje OZE) okazało się błędne, gdyż w procesie dookreślania wsparcia IZ RPO podjęła decyzję o wsparciu projektów kompleksowych łączących w sobie termomodernizację z zakładaniem/budowaniem instalacji OZE. Na podstawie przeprowadzonych w perspektywie 2014-2020 naborów w Działaniu 5.1 rzeczywisty koszt jednostkowy wskaźnika w projektach ~~wyniósł~~ wynosi 565 056,69 ~~721 610,57~~ PLN, co pozwala wesprzeć ~~205~~ 256 firm. Uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie ok. 20%) w ramach PI 4b przyjęto ostatecznie, że wsparcie uzyska **205** podmiotów. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na ochronę środowiska*); 3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.						
2.	Ilość zaoszczędzonej energii	MWh/rok	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~11 073~~10 798	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

	elektrycznej						

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 98,~~20~~16% alokacji na PI 4b (KI 68 - Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP oraz środki wsparcia oraz KI 69 - Wsparcie ekologicznych procesów produkcyjnych oraz efektywnego wykorzystywania zasobów w MŚP). Pierwotne szacunki zostały zweryfikowane w przeprowadzonych naborach w perspektywie 2014-2020, w ramach których koszt jednostkowy wskaźnika uzyskiwanego w projektach kompleksowej termomodernizacji wzrósł w stosunku do poprzednich założeń i wynosi 13 130,16 PLN , co pozwala uzyskać oszczędność energii elektrycznej rzędu ~~11073~~ 10 798 MWh/rok.
Spadek wartości wskaźnika spowodowany jest zmniejszeniem alokacji na PI 4b~~, w związku z przesunięciem jej na działania związane z łagodzeniem skutków pandemii COVID-19 oraz na Działanie 4.2~~.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na ochronę środowiska*);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

3.	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)	MW	EFRR	Słabiej rozwinięte	13,~~61~~27	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 98,~~20~~16% alokacji na PI 4b (KI68 - Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP oraz środki wsparcia i KI69 - Wsparcie ekologicznych procesów produkcyjnych oraz efektywnego wykorzystywania zasobów w MŚP). Pierwotne szacunki zostały zweryfikowane w przeprowadzonych naborach w perspektywie 2014-2020, w ramach których koszt jednostkowy wskaźnika uzyskiwanego w projektach kompleksowej termomodernizacji zwiększył się w stosunku do poprzednich założeń i wynosi 10 685 828,81 PLN, co pozwala uzyskać dodatkową zdolność wytwarzania energii odnawialnej na poziomie 13,~~61~~ 27 MW.

Spadek wartości docelowej wskaźnika spowodowany jest realokacją środków z działania 5.1. ~~na działania związane z przeciwdziałaniem skutkom wystąpienia pandemii COVID-19 oraz na Działanie 4.2.~~ Ponadto zmiana wartości wskaźnika wynika również z błędnie przyjętych pierwotnie założeń, co do ilości inwestycji, w ramach których przedsiębiorcy będą wykorzystywać instalacje OZE. Z dotychczas przeprowadzonych naborów wynika, że nie wszystkie przedsiębiorstwa realizujące projekty z zakresu termomodernizacji zdecydowały się na zastosowanie systemów opartych o odnawialne źródła energii, jako dodatkowego elementu realizacji inwestycji. Ponadto przedsiębiorcy w ramach projektów dotyczących poprawy efektywności energetycznej stosują systemy OZE, które produkują energię wyłącznie na potrzeby przedsiębiorstwa i są to głównie mikroinstalacje, o mocy nie przekraczającej 0,05 MW.

Na podstawie tak przyjętych założeń oszacowano, że wartość wskaźnika CI30 wyniesie 13,~~61~~ 27 MW.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w

perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na ochronę środowiska*);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

4.	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)	tony ekwiwalentu CO2	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~34 467~~33 627	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 4b. Pierwotnie oszacowania wartości docelowej dokonano poprzez przeliczenie wartości wskaźników: CI30 oraz *Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej (MWh/rok)* wg wskaźnika zawartego w dokumencie *„Wartości opałowe i wskaźniki emisji CO2 w roku 2011 do raportowania w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji za rok 2014 (KOBZiE)”*. Do przeliczeń użyto wskaźnika dotyczącego elektrowni i elektrociepłowni zawodowych dla węgla kamiennego: 93,87 kg/GJ (WE CO2 – emisja gazów cieplarnianych w ekwiwalencie CO2) oraz przyjęto założenie, iż wszystkie wybudowane jednostki wytwarzania energii z OZE wytwarzają energię przez 24 godziny na dobę 365 dni w roku. Pierwotne szacunki zostały zweryfikowane w naborach ogłoszonych w perspektywie 2014-2020, w wyniku czego okazało się, iż przyjęta metodologią była zbyt uproszczona a przez to błędna. Beneficjenci wyliczając wartość CI34 w projektach dotyczących głębokiej termomodernizacji posługiwali się metodologią dostępną na stronie https://krajowabaza.kobize.pl/docs/male_kotly.pdf gdzie brane są pod uwagę takie czynniki jak: zużycie paliwa, wskaźnik emisji na jednostkę zużytego paliwa, wartość opałowa paliwa i wskaźnik emisji na gigadżul energii chemicznej zawartej w paliwie. Ostatecznie na podstawie naborów w *Działaniu 5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw* koszt jednostkowy CI34 wzrósł w stosunku do pierwotnych założeń i wyniósł 4 295,30 PLN, co pozwala uzyskać szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych na poziomie ~~34 467~~33 627 ton ekwiwalentu CO2.

Po przeprowadzeniu kolejnych naborów i analizie zakresu projektów realizowanych w PI 4b dokonano ponownego oszacowania wartości wskaźnika spadku emisji gazów cieplarnianych. Spadek wartości wskaźnika spowodowany jest w znacznej mierze realokacją środków z PI 4b ~~na działania związane z łagodzeniem skutków pandemii COVID-19 oraz na Działanie 4.2~~. Ponadto, na podstawie dotychczas przeprowadzonych naborów, stwierdzono, że nie wszystkie przedsiębiorstwa realizujące projekty z zakresu termomodernizacji zdecydowały się na zastosowanie systemów opartych o odnawialne źródła energii, jako dodatkowego elementu realizacji inwestycji, które to w największym stopniu decydowały o wartości wskaźnika spadku emisji gazów cieplarnianych.

Na podstawie tak opracowanych założeń oszacowano, że wartość wskaźnika wyniesie ~~34 467~~33 627 ton ekwiwalentu CO2.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:

1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji

- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na ochronę środowiska*);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Zużycie energii elektrycznej na 1 mln zł PKB	GWh	słabiej rozwinięty	0,09	2011	0,06	GUS - STRATEG	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu: *Liczba przedsiębiorstw, które w wyniku wsparcia poprawiły efektywność energetyczną* oraz *Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej*.

1. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
2. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2005 – 2011

PI	Wskaźnik	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
PI 4b	Zużycie energii elektrycznej na 1 mln zł PKB (GWh)	0,133	0,126	0,116	0,109	0,101	0,097	0,09

3. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.

3. Na podstawie analizy danych historycznych GUS STRATEG można zauważyć, że wartość wskaźnika systematycznie maleje. W kontekście tej tendencji, trendu liniowego, należy przyjąć, że wartość wskaźnika w 2023 roku powinna wynieść 0,09 GWh (współczynnik dopasowania e=2,72).

Priorytet inwestycyjny 4c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym

Cel szczegółowy *Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	764	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 4c. Koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów w perspektywie 2014-2020 i wyniósł ~~655 086,83~~ 633 919,04 PLN, co pozwala zmodernizować energetycznie 764 budynki. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na ochronę środowiska*); 3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.						
2.	Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii (CI31)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	5 365	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~14,47~~ 14,63% alokacji na PI 4c (projekty realizowane w ramach Działania 5.3). Szacowana pierwotnie wartość wskaźnika została zweryfikowana w oparciu o doświadczenia z ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków w perspektywie 2014-2020. Na podstawie wyników rozstrzygnięcia konkursu koszt jednostkowy wskaźnika CI31 wyniósł ~~13 502,56~~ 13 203,60 PLN, co pozwala żeby 5 365 gospodarstw domowych uzyskało lepszą klasę zużycia energii. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji						

- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na ochronę środowiska*);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

3.	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej	GJ/rok	EFRR	Słabiej rozwinięte	601 573	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 4c i jest powiązany ze wskaźnikiem: Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków. Na podstawie danych historycznych z perspektywy finansowej 2014-2020 ustalono, że średnio 1 zmodernizowany energetycznie budynek daje 787,40 GJ/rok oszczędzonej energii cieplnej. W związku z powyższym przedmiotowy wskaźnik zostanie osiągnięty w wysokości 601 573 GJ/rok zaoszczędzonej energii cieplnej.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na ochronę środowiska*);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

4.	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)	MW	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~45~~ 25	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~84~~ 43,15% alokacji na PI 4c. Szacowana pierwotnie wartość wskaźnika została zweryfikowana w oparciu o doświadczenia z ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków w perspektywie 2014-2020. Na podstawie wyników rozstrzygnięcia konkursu koszt jednostkowy wskaźnika CI30 wyniósł ~~9 342 411,68~~ 8 359 262,18 PLN, co pozwoli uzyskać dodatkową zdolność wytwarzania energii odnawialnej na poziomie ~~45~~ 25 MW.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;

- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na ochronę środowiska*);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

5.	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych (CI32)	kWh/rok	EFRR	Słabiej rozwinięte	172 971 211	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~85,53~~ 85,37% alokacji na PI 4c. Szacowana pierwotnie wartość wskaźnika została zweryfikowana w oparciu o doświadczenia z ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków w perspektywie 2014-2020. Na podstawie wyników rozstrzygnięcia konkursu koszt jednostkowy wskaźnika CI32 wyniósł ~~2,475~~ 2,391 PLN, co pozwala zmniejszyć zużycie energii pierwotnej na poziomie 172 971 211 kWh/rok.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na ochronę środowiska*);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

6.	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)	tony ekwiwalentu CO2	EFRR	Słabiej rozwinięte	68 603	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 4c. Szacowana pierwotnie wartość wskaźnika została zweryfikowana w oparciu o doświadczenia z ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków w perspektywie 2014-2020. Na podstawie wyników rozstrzygnięcia konkursu koszt jednostkowy wskaźnika CI34 wyniósł ~~7 295,40~~ 7 059,66 PLN, co pozwala uzyskać szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych na poziomie 68 603 ton ekwiwalentu CO2.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na ochronę środowiska*);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Sprzedaż energii cieplnej na cele komunalno-bytowe	GJ	słabiej rozwinięty	11249543	2012	9 200 000	GUS - BDL	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikami produktu: *Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków* oraz *Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej*.
1. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
2. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2003 – 2012

PI	Wskaźnik	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PI 4c	Sprzedaż energii cieplnej na cele komunalno-bytowe (GJ)	11102168,9	9965147,1	9766567,3	9719149,8	9045474,2	9381155,4	9526081,1	10122350,2	10704568	11249543

3. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
3. Na podstawie analizy danych historycznych GUS STRATEG można zauważyć, że wartość wskaźnika wykazuje w badanym okresie jedynie niewielkie zmiany. Z dużą dozą ostrożności należy przyjąć, że wartość wskaźnika w 2023 roku powinna wynieść 11022973 GJ.

4. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. Zgodnie z zapisami Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródokresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok. Należy wskazać, iż w 2016 r. sprzedaż energii cieplnej na cele komunalno-bytowe w województwie lubelskim kształtowała się na poziomie 8 168 647 GJ, plasując województwo na 10. miejscu w kraju. „Założoną wartość docelową ocenia się jako zawyżoną. Analizując możliwości osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika rezultatu Sprzedaż energii cieplnej na cele komunalno-bytowe należy zwrócić uwagę, że wraz z rozwojem gospodarczym województwa, w szczególności z budową nowych budynków mieszkalnych lub budynków użyteczności publicznej nie należy oczekiwać stałego spadku sprzedaży energii cieplnej. Równowagę mogą stanowić zaś wszelkie inwestycje w modernizację energetyczną istniejących w regionie obiektów, przez co wielkość zużycia energii ulegnie racjonalizacji m. in. ze względu na upowszechnienie stosowania nowoczesnych systemów pomiaru zużycia czy też wymianę nieefektywnych instalacji. Na rok 2023 prognozuje się niższy poziom sprzedaży energii cieplnej (9 200 000 GJ) na cele komunalno-bytowe niż założono w Programie”.

Priorytet inwestycyjny 4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu

Cel szczegółowy *Poprawiona jakość powietrza*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	35	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu realizują działania 5.4, 5.6 i obejmuje ~~73,60~~ 75,76% alokacji na PI 4e. Koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów w perspektywie 2014-2020 i wyniósł ~~10 552 617,91~~ 11 075 181,93 PLN, co pozwala zakupić 35 jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w

perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Usługi w ogólnym interesie gospodarczym w obszarze transportu zbiorowego*).

2.	Pojemność taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	2 913	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu realizują działania 5.4, 5.6 i obejmuje ~~73,60~~ 75,76 % alokacji na PI 4e. Koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów w perspektywie 2014-2020 i wyniósł ~~126 790,81~~ 133 069,47 PLN, co gwarantuje w ramach PI zakup taboru o pojemności 2 913 osób.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Usługi w ogólnym interesie gospodarczym w obszarze transportu zbiorowego*).

3.	Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	21	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~73,55~~ 75,37% alokacji na PI 4e (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI43 - Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego i jego promocja (w tym wyposażenie i tabor)). Wartość docelową oszacowano na podstawie danych z projektu ZIT Miasta Lublin oraz zgłoszonych projektów w trybie pozakonkursowym. Na podstawie zidentyfikowanych projektów oszacowano koszt jednostkowy wskaźnika, który wyniósł ~~17 574 202,07~~ 18 364 101, 00 PLN, co pozwala wybudować 21 węzłów przesiadkowych w ramach PI 4e.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Usługi w ogólnym interesie gospodarczym w obszarze transportu zbiorowego*).

4.	Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	2	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~0,40~~ 0,39% alokacji na PI 4e (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI44 - Inteligentne systemy transportowe (w tym wprowadzenie zarządzania popytem, systemy poboru opłat, informatyczne systemy monitorowania, kontroli i informacji)). Wartość docelową oszacowano na podstawie zgłoszonych projektów w trybie pozakonkursowym. Na podstawie zidentyfikowanych projektów oszacowano koszt jednostkowy wskaźnika, który wyniósł 992 623,19 PLN, co pozwala wesprzeć 2 inteligentne systemy transportowe w ramach PI 4e.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Usługi w ogólnym interesie gospodarczym w obszarze transportu zbiorowego*).

5.	Liczba wspartych energooszczędnych punktów świetlnych	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	55 000	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~26,40%~~ 24,24% alokacji na PI 4e (projekty realizowane w ramach

Działania 5.5). Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane rzeczywiste dotyczące naborów ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020. Na podstawie zidentyfikowanych projektów oszacowano koszt jednostkowy wskaźnika, który wyniósł ~~2 408,15~~ 2 254,95 PLN, co gwarantuje w ramach PI wsparcie 55 000 energooszczędnych punktów świetlnych.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na ochronę środowiska*);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

6.	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	tony ekwiwalentu CO2	EFRR	Słabiej rozwinięte	16 000	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~26,40~~ 24,24% alokacji na PI 4e (projekty realizowane w ramach Działania 5.5). Oszacowania wartości docelowej wybranego wskaźnika produktu dokonano na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów w perspektywie 2014-2020. Ostateczny koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł ~~8 278~~ 7 751,40PLN, co pozwala osiągnąć szacowany spadek emisji gazów cieplarnianych na poziomie 16 000 ton ekwiwalentu CO2.Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na ochronę środowiska*);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Przewozy pasażerów komunikacją miejską	mln osób	słabiej rozwinięty	126,1	2012	165	GUS	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu *Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej* oraz *Pojemność taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej*.
3. Zaproponowany wskaźnik odpowiada jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2009 – 2012

PI	Wskaźnik	2009	2010	2011	2012
PI 4e	Przewozy pasażerów komunikacją miejską w mln osób	100	98,9	98	126,1

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Na podstawie analizy danych historycznych GUS STRATEG można zauważyć, że wartość wskaźnika ulega wahaniom. W kontekście tej tendencji należy przyjąć, że wartość wskaźnika w 2023 roku powinna wynieść 202,5 mln osób.
7. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. Według danych GUS liczba przewozów pasażerskich w ostatnich latach nie uległa systematycznemu wzrostowi". Tendencja wzrostowa występowała w latach 2012-2015 (ze 126,1 mln osób do 143,5 mln osób), po czym w latach 2016-2018 zanotowano spadek (ze 142,1 mln osób do 128,8 mln osób).Między rokiem 2012 a 2018 r. przyrost liczby pasażerów komunikacji miejskiej wyniósł tylko 2,7 mln osób. "Wartość wskaźnika jest w dużym stopniu skorelowana z liczbą zarejestrowanych samochodów osobowych, a także z liczbą ludności w województwie. Czynniki oddziałujące na ostateczną wartość wskaźnika w roku 2023, będą przyczyniać się do osiągnięcia go na poziomie około 165 mln osób".

2.	Liczba stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, o klasie C, gdzie poziomy stężeń PM10 są powyżej poziomu dopuszczalneg	szt.	słabiej rozwinięty	2	2013	0	WIOŚ Lublin	raz na rok

	o							

Klasyfikacja stref dokonywana jest zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, gdzie dla klasy A poziomy stężeń nie przekraczają poziomu dopuszczalnego, a dla klasy C poziomy stężeń są powyżej poziomu dopuszczalnego. Przy czym dla okresu uśredniania wynoszącego:

- 24 godziny – poziom dopuszczalny pyłu PM10 w powietrzu wynosi 50 µg/m3, a dopuszczalna częstość przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym wynosi 35 razy,
- rok kalendarzowy - poziom dopuszczalny pyłu PM10 w powietrzu wynosi 40 µg/m3.

Wartość docelowa wskaźnika rezultatu strategicznego została oszacowana na podstawie "Programu ochrony powietrza dla strefy Aglomeracja Lubelska" oraz "Programu ochrony powietrza dla strefy lubelskiej" przyjętych 25 listopada 2013 r. przez Sejmik Województwa Lubelskiego (projekty z 4 kwietnia 2014) - gdzie wg prognoz na rok 2020 uwzględniających plany działań przeznaczonych do współfinansowania m.in. ze środków EFRR, żadna ze stref nie będzie miała klasy C.

Oś priorytetowa 6. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów

Cel tematyczny 5 *Promowani e dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem*

Priorytet inwestycyjny 5b Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami

Cel szczegółowy *Zwiększone bezpieczeństwo powodziowe w regionie*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba jednostek służb ratowniczych doposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	43	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 5b. Historyczny koszt jednostkowy został zweryfikowany na podstawie zgłoszonych do Programu projektów strategicznych i po uwzględnieniu szacowanego poziomu dofinansowania inwestycji wynosi 443 149,09 PLN, co gwarantuje wsparcie w ramach PI 43 jednostek służb ratowniczych.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Czas interwencji służb ratowniczych do 1 godz. w interwencjach ogółem	%	słabiej rozwinięty	52	2014	57	KG PSP	Raz na rok

1. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu *Liczba jednostek służb ratowniczych doposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof*.
2. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w statystyce publicznej Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego, model trendu potęgowego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
3. Dane historyczne z KG PSP dostępne dla lat 2013 – 2016.

PI	Wskaźnik	2013	2014	2015	2016
PI 5b	Czas interwencji służb ratowniczych do 1 godz. w interwencjach ogółem (%)	51	52	55	55

4. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu potęgowego.
5. Na podstawie analizy danych historycznych KG PSP można zauważyć, że wartość wskaźnika ulega wzrostowi. W kontekście tej tendencji należy przyjąć, że wartość wskaźnika w 2023 roku powinna wynieść 58%.
6. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. "Po początkowym wzroście odsetka w 2015 roku świadczącym o poprawie sytuacji, w kolejnych dwóch latach wartość wskaźnika spada. Wg danych za rok 2018 wskaźnik ten uległ poprawie (54,27%), jednak wciąż jest poniżej wartości z roku 2015 (54,84%) oraz z roku 2016 (54,61%). Województwo lubelskie jest wciąż wśród trzech województw osiągających najniższą wartość tego wskaźnika (w roku 2017 – 15 pozycja, w roku 2018 – 14 pozycja)."Po analizie trendów można mieć obawy co do możliwości realizacji celów na rok 2023 oraz trzeba wziąć pod uwagę to, iż na realizację wskaźnika wpływ może mieć czynnik zewnętrzny, jakim jest nieprzewidywalność klimatu. Jeśli liczba zdarzeń wymagających interwencji służb ratowniczych będzie rosnąć (w szczególności powodzi i podtopień, pożarów lasów, silnych wiatrów), należy spodziewać się, że czas interwencji nie będzie spadał."

Cel tematyczny 6 *Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania odpadami*

Priorytet inwestycyjny 6a Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie

Cel szczegółowy *Sprawny system selektywnej zbiórki odpadów w oparciu o instalacje regionalne*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	8	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 70,32% alokacji na PI 6a (projekty realizowane w ramach KI 017 Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych w tym działania w zakresie minimalizacji, segregacji, recyklingu oraz KI 018 Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych w tym działania w zakresie: mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, przetwarzania termicznego, przekształcania termicznego i składowania na składowiskach). Pierwotnie oszacowana wartość została skorygowana w naborach konkursowych i pozakonkursowych przeprowadzonych w perspektywie 2014-2020, w których rzeczywisty koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł 11 242 978,01 PLN, co pozwala na wsparcie 8 zakładów zagospodarowania odpadów. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Usługi w ogólnym interesie gospodarczym w obszarze gospodarowania odpadami , Wsparcie na rekultywację*).						
2.	Dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów (CI17)	T/rok	EFRR	Słabiej rozwinięte	30 050	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 70,32% alokacji na PI 6a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI17 - Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych w tym działania w zakresie: minimalizacji, segregacji, recyklingu oraz KI 018 Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych w tym działania w zakresie: mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, przetwarzania termicznego, przekształcania termicznego i składowania na składowiskach). Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborach wniosków i wyniósł 2 993,14 PLN, co pozwala osiągnąć w ramach projektów realizowanych w PI 30 050 T/rok dodatkowych możliwości przerobowych w zakresie recyklingu odpadów.						

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Usługi w ogólnym interesie gospodarczym w obszarze gospodarowania odpadami, Wsparcie na rekultywację*).

3.	Liczba osób objętych selektywnym zbieraniem odpadów	osoba	EFRR	Słabiej rozwinięte	25 238	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 1,48% alokacji na PI 6a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI17 - Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych (w tym działania w zakresie: minimalizacji, segregacji, recyklingu)). Pierwotnie oszacowana wartość została skorygowana w naborach konkursowych i pozakonkursowych przeprowadzonych w perspektywie 2014-2020, w których rzeczywisty koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł 74,845 PLN, co pozwala w ramach PI objąć selektywną zbiórką odpadów 25 238 osób.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Usługi w ogólnym interesie gospodarczym w obszarze gospodarowania odpadami, Wsparcie na rekultywację*).

4.	Masa wycofanych z użytkowania i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest	Mg	EFRR	Słabiej rozwinięte	70 000	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 29,55% alokacji na PI 6a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI19 - Gospodarowanie odpadami: komercyjnymi, przemysłowymi lub niebezpiecznymi). Historyczny koszt jednostkowy został zweryfikowany na podstawie zgłoszonych do Programu projektów

strategicznych wynosi 539,95PLN, co pozwala w ramach PI wycofać z użytkowania i unieszkodliwić 70 000 Mg wyrobów zawierających azbest.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Usługi w ogólnym interesie gospodarczym w obszarze gospodarowania odpadami, Wsparcie na rekultywację*).

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Odpady komunalne zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów komunalnych	%	słabiej rozwinięty	10,4	2012	38,3	GUS	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik jest powiązany ze wskaźnikiem produktu *Dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów* (t/rok).

1. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
2. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2005 – 2012.

PI	Wskaźnik	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012

	PI 6a	Odpady komunalne zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów komunalnych (%)	3,5	4	4,4	4,9	8,5	9,2	9,3	10,4

3. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
4. Na podstawie analizy danych historycznych GUS STRATEG można zauważyć, że wartość wskaźnika systematycznie rośnie. Estymacja z wykorzystaniem trendu wielomianowego 2 stopnia, nakłady na alokację pozwalają stwierdzić, że wartość wskaźnika w 2023 roku wyniesie 32,2%.

5. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji mid-term. Wskaźnik został już osiągnięty w 2018 r. (32,5%). Analiza stanu realizacji tego wskaźnika strategicznego wskazuje na stopniowy wzrost wartości tego wskaźnika z każdym następnym rokiem, w którym dokonywano pomiaru. Biorąc pod uwagę pozytywne tendencje oraz nowelizację ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, prognozuje się, iż wskaźnik osiągnie wartość 38,3%.

Priorytet inwestycyjny 6b Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie

Cel szczegółowy *Realizacja zobowiązań akcesyjnych w zakresie gospodarki ściekowej w aglomeracjach 2 – 10 tys. RLM*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	233,69	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~45,32~~ 45,96% alokacji na PI 6b (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI22 - Oczyszczanie ścieków). Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborach wniosków i wyniósł ~~521 714,70~~ 516 466,18 PLN, co gwarantuje w ramach PI wybudowanie 233,69 km kanalizacji sanitarnej.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;

- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.

2.	Długość wybudowanej sieci wodociągowej	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	245	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~54,63~~ 53,98% alokacji na PI 6b (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI20 -Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji) oraz KI21 - Gospodarka wodna i ochrona wody pitnej (w tym gospodarowanie wodami w dorzeczu, dostarczanie wody, konkretne środki dostosowania do zmian klimatu, pomiary zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i u konsumentów, systemy naliczania opłat, ograniczanie wycieków)). Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborach wniosków i po uwzględnieniu szacowanego poziomu dofinansowania inwestycji wynosi ~~599 868,55~~ 578 666,80PLN, co gwarantuje w ramach PI wybudowanie 245 km sieci wodociągowej.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.

3.	Potencjalna liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków	RLM	EFRR	Słabiej rozwinięte	65 528	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~45,32~~ 45,96% alokacji na PI 6b (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI22 - Oczyszczanie ścieków) i jest powiązany ze wskaźnikiem: Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej. Historyczny koszt jednostkowy został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych naborach wniosków w perspektywie 2014-2020 i wyniósł ~~1 860,57~~ 1 841,85PLN, co pozwala w ramach PI potencjalnie objąć 65 528 osób ulepszonym oczyszczaniem ścieków.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;

- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.

4.	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków (CI19)	RLM	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~30 518~~30 060	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~45,32~~ 45,96% alokacji na PI 6b (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI22 - Oczyszczanie ścieków) i jest powiązany ze wskaźnikiem *Potencjalna liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków*. Szacunek dotyczący wartości docelowej został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych naborach wniosków w perspektywie 2014-2020. Na podstawie rozstrzygniętych konkursów udział przedmiotowego wskaźnika w wartości docelowej wskaźnika *Potencjalnej liczby osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków* oszacowano na poziomie ok. ~~46,57~~ 45,87%.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.

5.	Potencjalna liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę	osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	291 934	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~54,63~~ 53,98% alokacji na PI 6b (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI20 -Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji) oraz KI21 - Gospodarka wodna i ochrona wody pitnej (w tym gospodarowanie wodami w dorzeczu, dostarczanie wody, konkretne środki dostosowania do zmian klimatu, pomiary zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i u konsumentów, systemy naliczania opłat, ograniczanie wycieków)) i jest powiązany ze wskaźnikiem: Długość wybudowanej sieci wodociągowej. Historyczny koszt jednostkowy został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych naborach wniosków w perspektywie 2014-2020 i wynosi ~~503,428~~ 485,635PLN, co pozwala w ramach PI potencjalnie podłączyć 291 934 osób do wybudowanej sieci wodociągowej.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji

	▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.						
6.	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę (CI18)	osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~111 140~~ 108 000	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
	Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~54,63~~ 53,98% alokacji na PI 6b (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI20 -Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji) oraz KI21 - Gospodarka wodna i ochrona wody pitnej (w tym gospodarowanie wodami w dorzeczu, dostarczanie wody, konkretne środki dostosowania do zmian klimatu, pomiary zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i u konsumentów, systemy naliczania opłat, ograniczanie wycieków))i jest powiązany ze wskaźnikiem *Potencjalna liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę*. Szacunek dotyczący wartości docelowej został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych naborach wniosków w perspektywie 2014-2020. Na podstawie rozstrzygniętych konkursów udział przedmiotowego wskaźnika w wartości docelowej wskaźnika dotyczącego potencjalnej liczby osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę, oszacowano na poziomie ok. ~~38,07~~ 36,99%. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.						

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru

1.	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (%): - w miastach - na wsi	%	Słabiej rozwinięte	 55,5 94,5 22,5	2013	 60,0 95,0 30,9	GUS-BDL	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu strategicznego odpowiada wskaźnikowi produktu – Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej.
3. Zaproponowany wskaźnik odpowiada bezpośrednio wskaźnikowi z UP (Nakłady przedsiębiorstw na B+R (BERD/PKB)) i jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Do obliczenia wskaźnika można zastosować metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której zostanie określony trend, czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu. Poziom osiągnięcia założonych wskaźników postępu jest rzeczywisty, ponieważ opiera się o wartości historyczne z GUS.
4. Wskaźnik rekomenduje się oszacować w oparciu o dane z GUS BDL dla lat 2005-2012.

PI	Wskaźnik	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PI 6.2.	Korzystający z instalacji kanalizacji w % ogółu ludności: - w miastach - na wsi	44,9 84,8 9,9	45,0 85,0 10,8	45,9 85,4 11,5	46,2 85,6 12,0	46,6 85,8 12,5	47,2 85,8 13,6	48,5 86,1 15,9	49,3 86,5 17,0

Analiza danych historycznych pokazuje, że wartość wskaźnika systematycznie wzrasta. Estymacja z wykorzystaniem trendu liniowego (współczynnik dopasowania e=0,95) pokazuje, że wartość wskaźnika w 2023 wyniesie 60%, i odpowiednio: 95% w miastach, 30,9% na wsi.

Oś priorytetowa 7. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego

Cel tematyczny 6 *Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania odpadami*

Priorytet inwestycyjny 6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego

Cel szczegółowy *Zwiększona dostępność zasobów dziedzictwa kulturowego i naturalnego regionu*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	130	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~89,64~~ 89,55 % alokacji na PI 6c (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji: KI94 - Ochrona, rozwój i promowanie dóbr publicznych w dziedzinie kultury i dziedzictwa). Historyczny koszt jednostkowy został zweryfikowany w konkursach ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 i po uwzględnieniu poziomu dofinansowania oraz zgłoszonych projektów strategicznych wynosi ~~1 535 301,24~~ 1 519 858,71 PLN, co pozwala na wsparcie w ramach PI 130 obiektów zasobów kultury. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*pomoc publiczna w sektorze kultury i dziedzictwa kulturowego*).						
2.	Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	45	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje~~10,36~~ 10,45% alokacji na PI 6c (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji: KI 85 Ochrona i zwiększanie różnorodności biologicznej, ochrona przyrody i zielona infrastruktura oraz KI92 - Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych). Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany w konkursach ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 i po uwzględnieniu zgłoszonych projektów strategicznych wynosi ~~512 604,42~~ 512 435,77 PLN, co pozwala na wsparcie w ramach PI 45 obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*pomoc publiczna w sektorze kultury i dziedzictwa kulturowego*).

3.	Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (CI9)	osoby/rok	EFRR	Słabiej rozwinięte	182 060	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 6c. Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowanych w ogłoszonych i rozstrzygniętych naborach wniosków w perspektywie 2014-2020 i wyniósł ~~1 222,98~~ 1 211,91PLN, dzięki czemu szacuje się, że liczba odwiedzin w objętych wsparciem miejscach dziedzictwa kulturowego i naturalnego wzrośnie o 182 060 osób/rok.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*pomoc publiczna w sektorze kultury i dziedzictwa kulturowego*).

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba zwiedzających muzea i oddziały muzealne na 10 000 ludności	osoby	słabiej rozwinięty	3855,23	2012	2675~~680 0~~	GUS-BDL	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Zaproponowany wskaźnik jest powiązany ze wskaźnikiem produktu – Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem oraz Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne.
3. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu..
4. Dane historyczne z GUS-BDL dostępne dla lat 201~~407-2013~~2020:

Priorytet	Wskaźnik	~~2007~~2014	~~2008~~2015	~~2009~~2016	~~2010~~2017	~~2011~~2018	~~2012~~2019	~~2013~~2020
PI 6c	Liczba zwiedzających muzea i oddziały muzealne na 10 000 ludności (osoby)	5076~~443 2~~	5281~~453 2~~	6016~~473 8~~	6442~~434 5~~	6625~~430 3~~	5766~~385 5~~	2675~~469 2~~

~~5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.~~

~~6.~~5. Analiza danych historycznych GUS pokazuje, że wartość wskaźnika w ostatnich latach ~~nieco~~ gwałtownie spadł~~a~~a (~~choć z wyraźnym wzrostem w 2013~~szczególnie w roku 2020). Jako czynnik mający zmniejszający wpływ na wskaźnik należy jeszcze uznać trendy demograficzne, pandemię COVID-19 oraz wojnę w Ukrainie . Z kolei zachodzące zmiany społeczno-kulturowe w społeczeństwie oraz interwencje publiczne w tym zakresie należy przyjąć jako czynniki stymulujące wskaźnik. Z uwagi na powyższe należy przyjąć ~~(na podstawie estymacji z wykorzystaniem regresji logarytmicznej)~~, że wartość wskaźnika w 2023 roku wyniesie ~~-~~ 4411~~2~~ 675.

~~7.~~6. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji „Ocena efektów ekologicznych, społecznych i gospodarczych wsparcia w ramach Osi VII Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego w RPO WL 2014-2020”~~mid-term RPO WL 2014-2020~~. Jak zauważono ~~-~~ iż istnieje ryzyko niewykonania zakładaneja do osiągniecia w 2023 roku wartość 6 800, dlatego też przyjęto zaktualizowaną

wartość możliwą do osiągnięcia na poziomie **2 675.** ~~4441,86 została uzyskana w roku 2014 i nadal wzrasta- w 2017 r. wyniosła 6 442, zaś w 2018 r. 6 625 osób~~. ~~Tym samym zgodnie z przyjętą analizą w roku 2023 osiągnie wartość 6800.~~

2.	Liczba udzielonych noclegów na 1000 ludności	szt.	słabiej rozwinięty	706,26	2012	664,29~~80 0~~	GUS	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Zaproponowany wskaźnik jest powiązany ze wskaźnikiem produktu – Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem, Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego oraz Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne.
3. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu..
4. Dane historyczne z GUS-BDL dostępne dla lat ~~2002~~2014-~~2012~~2020:

Priorytet	Wskaźnik	~~2002~~2014	~~2003~~2015	~~2004~~2016	~~2005~~2017	~~2006~~2018	~~2007~~2019	~~2008~~2020
PI 6c	Liczba udzielonych noclegów na 1000 ludności (szt.)	760,53 ~~582,94~~	798,62~~5 76,05~~	923,19 ~~583,17~~	1009,4~~5567,6 2~~	1082,5 4~~591,4 9~~	1127,2 5~~650,2 0~~	664,29 ~~719,02~~

~~5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.~~

~~6. Analiza danych historycznych GUS pokazuje, że wartość wskaźnika w ostatnich latach nieco spada (choć z wyraźnym wzrostem w 2012 i zauważalną ogólną tendencją wzrostową). Na podstawie trendu liniowego należy spodziewać się iż w roku 2023 liczba noclegów uzyska wartość 939 szt. na 1000 ludności (poziom dopasowania trendu e=0,72).~~

5. Analiza danych historycznych GUS pokazuje, że wartość wskaźnika w ostatnich latach gwałtownie spadła (szczególnie w roku 2020). Jako czynnik mający zmniejszający wpływ na wskaźnik należy jeszcze uznać trendy demograficzne, pandemię COVID-19 oraz wojnę w Ukrainie. Z kolei zachodzące zmiany społeczno-kulturowe w społeczeństwie oraz interwencje publiczne w tym zakresie należy przyjąć jako czynniki stymulujące wskaźnik. Z uwagi na powyższe należy przyjąć, że wartość wskaźnika w 2023 roku wyniesie – 664,29.

6. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji „Ocena efektów ekologicznych, społecznych i gospodarczych wsparcia w ramach Osi VII Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego w RPO WL 2014-2020”mid-term RPO WL 2014-2020. Jak zauważono, iż istnieje ryzyko niewykonania zakładanej do osiągniecia w 2023 roku wartość 800, dlatego też przyjęto zaktualizowaną wartość możliwą do osiągnięcia na poziomie 664,29.

7. ~~Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020, wg którego zgodnie z prognozami Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW) w~~

~~najbliższych latach należy spodziewać się powolnego spadku wzrostu PKB w Polsce, zgodnego ze światowym cyklem koniunkturalnym. Wzrasta też ryzyko gwałtownego załamania koniunktury pod wpływem czynników globalnych; zarazem też wzrost wskaźnika w latach 2014-2017 był szybszy, niż zakładano w okresie opracowywania założeń RPO WL 2014-2020. Można zatem oczekiwać osłabienia wpływu czynnika koniunkturalnego na rezultat strategiczny Działania PI 6c w najbliższych latach. Wobec wzajemnie niwelujących się czynników i zarazem oceniając, że szybsze osiągnięcie poziomu wskaźnika rezultatu wynikało z wpływu lepszej, niż zakładano koniunktury gospodarczej – w przyszłych latach należy spodziewać się stagnacji lub niewielkiego już tylko wzrostu wskaźnika. Dodatkowo, od 2017 r. zaobserwować można niewielki, zmniejszający się przyrost niniejszego wskaźnika (w 2017 r. w porównaniu do 2016 r. wskaźnik przyrósł o 86,26 noclegów na 1000 ludności, w 2018 r. w porównaniu do 2017 r. przyrost ten wyniósł 73,09).W związku z powyższym wartość wskaźnika w roku 2023 powinna być zbliżona do wartości z roku 2017 i wynieść w przybliżeniu 800 udzielonych noclegów.~~

Priorytet inwestycyjny 6d Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę

Cel szczegółowy *Wzmocnione mechanizmy ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej województwa w regionie*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba wspartych obiektów związanych z ochroną przyrody	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	24	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje66,31% alokacji na PI 6d (udział KI085 realizowanej w ramach PI 6d, w ramach całej alokacji przypadającej na PI 6d). Historyczny koszt jednostkowy zweryfikowano w ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborach i wyniósł on 2 530 637,02 PLN, co pozwala, by w ramach PI wsparte zostały 24 obiekty związane z ochroną przyrody.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.

2.	Powierzchnia siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony (CI23)	ha	EFRR	Słabiej rozwinięte	76 691	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 28,96 % alokacji na PI 6d (ok 38,60% projektów realizowanych w ramach PI 6d, w ramach kategorii interwencji KI85 - Ochrona i zwiększanie różnorodności biologicznej, ochrona przyrody i zielona infrastruktura). Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane rzeczywiste z wdrażania RPO WL 2014 – 2020 w oparciu o inwestycje zgłoszone do wsparcia w trybie konkursowym i pozakonkursowym. Na ich podstawie przyjęto koszt jednostkowy koszt jednostkowy na poziomie345,87 PLN, co pozwala, by w ramach PI wspartych zostało, 76 691ha siedlisk (co stanowi 13% rezultatu strategicznego).

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.

3.	Długość wspartej infrastruktury rowerowej	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	135	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 82,85 % alokacji na PI 6d (wartość dofinasowania projektów, w ramach których realizowany jest niniejszy wskaźnik). Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane rzeczywiste z wdrażania RPO WL 2014 – 2020 w oparciu o inwestycje zgłoszone do wsparcia w trybie konkursowym i pozakonkursowym. Na ich podstawie przyjęto koszt jednostkowy koszt jednostkowy na poziomie 562 109,36 PLN, co pozwala, by w ramach PI wspartych zostało 135 km infrastruktury rowerowej.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;

innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Udział obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych w powierzchni województwa	%	Słabiej rozwinięte	22,68	2013	22,69	GUS	raz na rok
Według *Programu Ochrony Środowiska Województwa Lubelskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019* przyjętego przez Zarząd Województwa Lubelskiego dnia 30 lipca 2012 r. planowane jest utworzenie dwóch nowych rezerwatów przyrody: „Kalinik" – o powierzchni całkowitej 169,8 oraz „Mięćmierz" o powierzchni całkowitej 20,39. Nowo utworzone rezerwaty będą mogły ubiegać się o dofinansowanie projektów na potrzeby stworzenia obszaru prawnie chronionego w ramach PI 6d.								

Oś priorytetowa 8. Mobilność i ekologiczny transport

Cel tematyczny 7 *Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej*

Priorytet inwestycyjny 7b Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi

Cel szczegółowy *Zwiększona dostępność drogowa w regionie*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (CI14)	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	300	IZ /Beneficjent	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 7b. Historyczny koszt jednostkowy zweryfikowano na podstawie realizowanych projektów strategicznych i wynosi ~~3 217 891,64~~ 3 192 130,40 PLN, co gwarantuje w ramach PI przebudowę i modernizację 300 km dróg. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (brak określonego zakresu wsparcia).						
2.	Liczba wybudowanych/zmodernizowanych urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 000	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 6% alokacji na PI 7b. Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany na podstawie realizowanych projektów strategicznych i wynosi ~~57 922,05~~ 57 458,35 PLN, co gwarantuje w ramach PI budowę/modernizację 1 000 urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (brak określonego zakresu wsparcia).

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Wskaźnik Drogowej Dostępności Transportowej WDDT II (syntetyczny)	nd	słabiej rozwinięty	18,027	2013	23,96	MIiR	Od 2013 roku/ co 2-3 lata

Wskaźnik dostępności jest obliczany odrębnie dla gałęzi transportu na poziomach gmin, powiatów, województw, makroregionów i kraju. W ten sposób, dla każdego poziomu analizy przestrzennej osobno, powstają wskaźniki gałęziowe: drogowy (WDDT II), kolejowy (WKDT II), lotniczy (WLDT II; tylko dla transportu pasażerskiego) i żeglugi śródlądowej (WZDT II; tylko dla transportu towarowego). Istnieje możliwość agregacji[2] tych wskaźników dla dowolnej jednostki przestrzenno-administracyjnej do dwóch typów transportu (pasażerskiego i towarowego), a także obliczania wskaźników syntetycznych w obrębie poziomów przestrzennych analiz. Wskaźnik syntetyczny na poziomie typu transportu to suma iloczynów wskaźników gałęziowych oraz udziałów poszczególnych gałęzi w pracy przewozowej dla danego typu transportu. Wskaźnik syntetyczny międzygałęziowy (WMDT II) jest średnią z otrzymanych wskaźników syntetycznych dla transportu pasażerskiego i towarowego. Wskaźniki syntetyczne gałęziowe (drogowy i kolejowy) są średnią z odpowiednich wskaźników gałęziowych dla transportu pasażerskiego i towarowego. Jednostki o wyższej wartości wskaźnika charakteryzuje wyższa dostępność. Wskaźnik jest zbudowany w oparciu o model potencjału, dla którego atrakcyjność celu podróży/przewozu (ludność w transporcie osób oraz ludność i PKB w transporcie towarów) maleje wraz z wydłużaniem się czasu podróży/przewozu[3]. Zmiany wartości wszystkich wskaźników są obliczane na podstawie uwzględnienia faktycznie zrealizowanych (w latach 2004-2013) lub planowanych do realizacji (w latach 2014-2020) inwestycji transportowych. Wskaźnik Drogowej Dostępności Transportowej w aktualizacji przeprowadzonej przez MIiR w 2017 roku prognozowany jest do osiągnięcia w regionie lubelskim w wysokości 23,96 pkt, z uwzględnieniem zarówno inwestycji RPO WL 2014-2020, jak i inwestycji PO PW 2014 oraz POIiŚ 2014-2020. W skali kraju udział projektów RPO WL 2014-2020 w generowaniu

[2] Agregacja polega na obliczeniu średniej ważonej dostępności dla jednostek wchodzących w skład dowolnej "grupy agregowanej".

[3] Szczegółowy opis metodologii szacowania Wskaźnika Międzygałęziowej Dostępności Transportowej zawarto w raporcie pt. "Zweryfikowana metodologia szacowania WMDT" (raport jest dostępny na: http://www.ewaluacja.gov.pl/Dokumenty_ewaluacyjne/Documents/Raport_Zweryfikowana_metodologia_szacowania_WMDT.pdf

specyficznego wskaźnika rezultatu należy (po województwie świętokrzyskim) do najwyższych w kraju – wynosi 0,9%

Priorytet inwestycyjny 7d Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu

Cel szczegółowy *Zwiększona dostępność kolejowa w regionie*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych (CI12)	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	25	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~37,03~~ 38,80% alokacji na PI 7d. Szacunki dotyczące wyliczenia wartości docelowej zostały zweryfikowane w trakcie postępów wdrażania RPO WL w ramach procedury pozakonkursowej. Po uwzględnieniu rzeczywistego jednostkowego kosztu w wysokości ~~2 894 987,31~~ 3 033 633,46PLN gwarantowana jest przebudowa i modernizacja 25 km linii kolejowych.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (brak określonego zakresu wsparcia).

2.	Liczba zakupionych pojazdów kolejowych	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	8	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~62,97~~ 61,20% alokacji na PI 7d. W zidentyfikowanych projektach strategicznych rzeczywisty koszt jednostkowy wynosi ~~15 385 108,02~~ 14 951 838,78~~PLN~~, co gwarantuje w ramach PI zakup 8 pojazdów kolejowych.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;

- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (brak określonego zakresu wsparcia).

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba pasażerów odprawionych w województwie lubelskim	osoba	Słabiej rozwinięte	6503280	2012	8698363	Urząd Transportu Kolejowego	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźniki produktu przypisane do PI 7.4, czyli 1) Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych oraz 2) Liczba zakupionych pojazdów kolejowych, są powiązane ze wskaźnikiem rezultatu strategicznego.
3. Zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu. Poziom osiągnięcia założonych wskaźników postępu jest rzeczywisty, ponieważ opiera się o wartości historyczne z UTK.
4. Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę dane Urzędu Transportu Kolejowego publikowane w corocznym raporcie „Funkcjonowanie rynku transportu kolejowego". Według nich liczba pasażerów w regionalnych i krajowych przewozów w województwie lubelskim w latach 2010-2012 rosła i w:

   - 2010 wynosiła 5432574 osób,

   - 2011 wynosiła 5845450 osób,

   - 2012 wynosiła 6503280 osób.
5. Na tej podstawie wyliczono, że w latach 2010-2012 wartość tego wskaźnika wzrosła o 19,71% (6503280-5432574)/ 5432574 = 19,71

   Wzrost ten nastąpił przy równoczesnych nakładach na transport kolejowy w ramach RPO WL 2007-2013 w wysokości 111505706,88 zł (dane z bazy SIMIK, stan na 31.12.2012).

   Alokacja w ramach RPO WL 2014-2020 na Priorytet Inwestycyjny 7.4 wyniesie 45 420 000 euro, czyli:

45 420 000*4,2044=190 963 848 zł.
Przyjęto, że wysokość alokacji przekłada się wprost proporcjonalnie na wzrost ww. wskaźnika. Dlatego wyliczono, iż alokacja w wysokości 190,96 mln zł spowoduje wzrost liczby pasażerów w województwie lubelskim o 33,75%. W związku z tym w roku 2023 wyniesie ona 8698363 pasażerów.

2.	Wskaźnik Kolejowej Dostępności Transportowej WKDT II (syntetyczny)	nd	słabiej rozwinięty	16,8759	2013	31,4	MIiR	Od 2013 roku/ co 2-3 lata

Wskaźnik dostępności jest obliczany odrębnie dla gałęzi transportu na poziomach gmin, powiatów, województw, makroregionów i kraju. W ten sposób, dla każdego poziomu analizy przestrzennej osobno, powstają wskaźniki gałęziowe: drogowy (WDDT II), kolejowy (WKDT II), lotniczy (WLDT II; tylko dla transportu pasażerskiego) i żeglugi śródlądowej (WZDT II; tylko dla transportu towarowego). Istnieje możliwość agregacji[4] tych wskaźników dla dowolnej jednostki przestrzenno-administracyjnej do dwóch typów transportu (pasażerskiego i towarowego), a także obliczania wskaźników syntetycznych w obrębie poziomów przestrzennych analiz. Wskaźnik syntetyczny na poziomie typu transportu to suma iloczynów wskaźników gałęziowych oraz udziałów poszczególnych gałęzi w pracy przewozowej dla danego typu transportu. Wskaźnik syntetyczny międzygałęziowy (WMDT II) jest średnią z otrzymanych wskaźników syntetycznych dla transportu pasażerskiego i towarowego. Wskaźniki syntetyczne gałęziowe (drogowy i kolejowy) są średnią z odpowiednich wskaźników gałęziowych dla transportu pasażerskiego i towarowego. Jednostki o wyższej wartości wskaźnika charakteryzuje wyższa dostępność. Wskaźnik jest zbudowany w oparciu o model potencjału, dla którego atrakcyjność celu podróży/przewozu (ludność w transporcie osób oraz ludność i PKB w transporcie towarów) maleje wraz z wydłużaniem się czasu podróży/przewozu[5]. Zmiany wartości wszystkich wskaźników są obliczane na podstawie uwzględnienia faktycznie zrealizowanych (w latach 2004-2013) lub planowanych do realizacji (w latach 2014-2020) inwestycji transportowych. Wskaźnik Kolejowej Dostępności Transportowej w aktualizacji przeprowadzonej przez MIiR w 2017 roku prognozowany jest do osiągnięcia w regionie lubelskim w wysokości 31,4pkt. Na prognozowaną wartość WKDT II składa się przede wszystkim oddziaływanie projektu modernizacji linii nr 7 Warszawa-Lublin oraz projektu PO PW 2014-2020 - Prace na liniach kolejowych nr 68, 565 na odcinku Lublin – Stalowa Wola Rozwadów wraz z elektryfikacją. Ewentualne niepowodzenie osiągnięcia celu na linii kolejowej 30 w ramach RPO WL 2014-2020 w niewielkim stopniu będzie oddziaływać na wartość docelową specyficznego wskaźnika rezultatu.

[4] Agregacja polega na obliczeniu średniej ważonej dostępności dla jednostek wchodzących w skład dowolnej "grupy agregowanej".
[5] Na podstawie raportu pt. “Zweryfikowana metodologia szacowania WMDT” (dostępnego na: http://www.ewaluacja.gov.pl/Dokumenty_ewaluacyjne/Strony/Ekspertyzy.aspx)

Oś Priorytetowa 9. Rynek pracy

Cel tematyczny 8 *Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników*

Priorytet inwestycyjny 8i Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników

Cel szczegółowy

1. *Zwiększenie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (w tym osób starszych* w wieku 50 lat i więcej*, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych oraz o niskich kwalifikacjach) oraz poprawa sytuacji zawodowej osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy*

2. *Poprawa szans na zatrudnienie osób odchodzących z rolnictwa oraz sytuacji zawodowej osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, pracujących na umowach cywilno-prawnych i ubogich pracujących.*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	18 029	20 901	38 930	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 60% alokacji z PI 8i przeznaczono na subsydiowane zatrudnienie i szkolenia a 40% wyłącznie na szkolenia.

W odniesieniu do przedmiotowego wskaźnika produktu przyjęto, iż 75% z całości alokacji na PI 8i przeznaczono na jego realizację. Tak znaczący udział alokacji w odniesieniu do przedmiotowej grupy wynika z faktu, iż jest ona najbardziej liczną w odniesieniu do pozostałych wskazanych we wskaźnikach produktu.

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do trzech wariantów kosztów tj.:

- danych historycznych z KSI SIMIK 2007-2013 w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 PO KL - projekty dot. staży/subsydiowanego zatrudnienia wraz z kosztem szkolenia,

- koszt stażu (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy

założeniu, iż staż będzie trwać 6 m-cy

- koszt prac interwencyjnych (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż prace interwencyjne będą trwać 12 m-cy

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 27 708,33 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowaniu ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 29 401,64 PLN.

Na etapie renegocjacji programu, po analizie stanu osiągnięcia wskaźników na koniec 2018 r. na podstawie realizowanych umów określono nowe koszty jednostkowe w Działaniach uzyskując w ten sposób 18 518 PLN/osobę w Działaniu 9.1 oraz 15 738 PLN w ramach Działania 9.2 dla form określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, za wyjątkiem formy w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, dla której określono koszt jednostkowy na poziomie 30 000 PLN/os. Obecnie, w związku z pandemią COVID-19 niezbędne jest ponowne oszacowanie wartości docelowych wskaźników.

Wartość docelową wskaźnika oszacowano sumując wartość osiągniętą dotychczas oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 (PI 8i) środków. Z dotychczas zakontraktowanych i realizowanych projektów wartość wskaźnika osiągnięta w Działaniu 9.1 i 9.2 wynosi **28 625** osób. Wartość środków pozostała do zakontraktowania w ramach Działania 9.1 i 9.2 została pomniejszona o środki zaplanowane na realizację działań związanych z przeciwdziałaniem panującej w Polsce pandemii COVID-19 i wsparciem przedsiębiorstw wszelkiego rodzaju oraz organizacji pozarządowych działających na terenie województwa, a tym samym zatrudnionych w tych podmiotach pracowników

W Działaniu 9.1 szacowaną wartość dodatkową uzyskano dzieląc wartość pozostałej do zakontraktowania alokacji przez koszt jednostkowy uzyskując w ten sposób 864 osoby. Następnie uwzględniając sytuację szczególną, w której znaleźli się Wnioskodawcy i uczestnicy projektów, w tym ograniczenia związane z wdrażanym w kraju programem przeciwdziałania COVID-19 (m.in. ograniczenia w przemieszczaniu się, ograniczenia dotyczące liczby osób gromadzących się, ograniczenia związane z opieką i edukacją) oraz możliwością przeznaczenia części kosztów projektów na ochronę osób uczestniczących w projekcie założono, iż szacowane wartości wskaźników obarczone są dużym ryzykiem ich nieosiągnięcia. Przyjęto w Działaniu 9.1 ryzyko na poziomie 15%. Oszacowano ostatecznie, iż liczba osób objętych wsparciem wyniesie 734 osoby. Następnie dokonano podziału na osoby bierne zawodowo i bezrobotne, uwzględniając zapisy kryteriów wyboru projektów dla konkursu ogłaszanego w 2019 r. (min. 20% uczestników projektu stanowią osoby bierne zawodowo) uzyskując w ten sposób **587** osób bezrobotnych planowanych do objęcia wsparciem w ramach pozostałych w Działaniu 9.1 środków alokacji.

W przypadku Działania 9.2 pozostałą do zakontraktowania alokację (pomniejszoną o środki na walkę z COVID-19) podzielono na działania związane z realizacją wsparcia w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, na które po dokonaniu analizy popularności wsparcia kierowanego do osób bezrobotnych, przeznaczono 50% alokacji oraz na pozostałe formy wsparcia. Na podstawie wyżej wskazanych wartości oszacowano, iż w ramach dostępnych środków możliwe będzie objęcie wsparciem 10 672 osoby bezrobotne. Następnie, jak w przypadku Działania 9.1 założono ryzyko w wysokości 5% w odniesieniu do działań związanych z rozpoczęciem działalności gospodarczej oraz 30% w odniesieniu do pozostałych działań. W przypadku środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej założono mniejszy poziom ryzyka z uwagi na fakt, iż ta forma, oprócz tego, iż cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem, nie wymaga realizacji w wsparcia w formie grupowej i w mniejszym stopniu obciążona jest obostrzeniami. Ostatecznie oszacowano, iż w ramach Działania 9.2 to możliwe będzie objęcie wsparciem **9 718** osób.

Podziału grupy osób wg płci dokonano przyjmując 50% K i M w działaniu 9.1 i 9.2 oraz 60% M i 40% K w przypadku środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Łączna wartość docelowa wskaźnika dla PI 8i wynosi 38 930 osób.

2.	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	9 513	11 715	21 228	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

	w programie								

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 60% alokacji z PI 8i przeznaczono na subsydiowane zatrudnienie i szkolenia a 40% wyłącznie na szkolenia.

W odniesieniu do przedmiotowego wskaźnika produktu przyjęto, iż z 75% alokacji na osoby bezrobotne 60% przeznaczono na osoby długotrwale bezrobotne. Zaproponowana proporcja udziału środków wynika z udziału osób długotrwale bezrobotnych wśród ogółu osób bezrobotnych na podstawie danych gromadzonych przez GUS (tj. 63% wg danych na 30.06.2014 r.).

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do trzech wariantów kosztów tj.:

- danych historycznych z KSI SIMIK 2007-2013 w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 PO KL - projekty dot. staży/subsydiowanego zatrudnienia wraz z kosztem szkolenia,

- koszt stażu (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż staż będzie trwać 6 m-cy

- koszt prac interwencyjnych (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż prace interwencyjne będą trwać 12 m-cy

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 27 708,33 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowaniu ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 29 401,64 PLN.

Na etapie renegocjacji programu, po analizie stanu osiągnięcia wskaźników na koniec 2018 r. na podstawie realizowanych umów określono nowe koszty jednostkowe w Działaniach uzyskując w ten sposób 18 518 PLN/osobę w działaniu 9.1 oraz 15 738 PLN w ramach Działania 9.2 dla form określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, za wyjątkiem formy w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, dla której określono koszt jednostkowy na poziomie 30 000 PLN/os. Obecnie, w związku z pandemią COVID-19 oraz z uwagi na fakt, iż osiągnięto już zaplanowaną dotychczas wartość wskaźnika, niezbędne jest ponowne oszacowanie wartości docelowych wskaźników.

Wartość docelową wskaźnika dot. liczby osób bezrobotnych objętych wsparciem oszacowano sumując wartość osiągniętą dotychczas oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 środków, zgodnie z metodologia opisaną dla wskaźnika Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie.

Wartość wskaźnika odnoszącego się do osób długotrwale bezrobotnych szacowano sumując wartość dotychczas osiągniętą (z uwagi na fakt, iż jest ona wyższa niż założona w umowach o dofinansowanie) oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 środków. Z dotychczas zakontraktowanych i realizowanych projektów osiągnięta wartość wskaźnika w Działaniu 9.1 i 9.2 wynosi 16 415 osób. Następnie dokonano analizy na podstawie zarówno wartości docelowej jak i dotychczas osiągniętej, jaki jest udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem w każdym z Działań i przyjęto wartość uśrednioną. W Działaniu 9.1 przyjęto więc 60% wartości wskaźnika zaplanowanego do osiągnięcia ze środków niezakontraktowanych uzyskując 440 osób, a w Działaniu 9.2 – 45% wartości wskaźnika zaplanowanego do osiągnięcia ze środków niezakontraktowanych tj. 4 373 osoby. Podziału grupy osób wg płci dokonano przyjmując 50% K i M w Działaniu 9.1 i 9.2.

Na podstawie powyższej metodologii uzyskano nową wartość docelową w wysokości 21 228 osób.

3.	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	421	632	1053	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 60% alokacji z PI 8i przeznaczono na subsydiowane zatrudnienie i

szkolenia a 40% wyłącznie na szkolenia.

W odniesieniu do przedmiotowego wskaźnika produktu przyjęto, iż 5% z całości alokacji na PI 8i przeznaczono na jego realizację. Według danych GUS na I kwartał 2014 udział osób biernych zawodowo w odniesieniu do ogółu ludności województwa lubelskiego wynosi 43%. Jednak zgodnie z definicją WLWK do wskazanej grupy osób wchodzą oprócz osób bezrobotnych nie zarejestrowanych m.in. osoby będące na urlopie wychowawczym oraz studenci studiów dziennych. Jednak zgodnie z zakresem wsparcia w ramach PI 8i, który ma za zadanie przede wszystkim aktywizować osoby bezrobotne założono wskaźnik osób biernych zawodowo głównie w odniesieniu do osób bezrobotnych na poziomie 5%.

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do trzech wariantów kosztów tj.:

- danych historycznych z KSI SIMIK 2007-2013 w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 PO KL - projekty dot. staży/subsydiowanego zatrudnienia wraz z kosztem szkolenia,

- koszt stażu (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż staż będzie trwać 6 m-cy

- koszt prac interwencyjnych (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż prace interwencyjne będą trwać 12 m-cy.

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 27 708,33 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowaniu ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 29 401,64 PLN.

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartości końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8i, w ramach których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośrednich i końcowych ww. wskaźników może stanowić wprowadzenie wymogu wkładu własnego w ramach każdego projektu, które wpływa na ograniczenie aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania.

Istnieje również ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika. Wynika to z faktu, iż w dotychczas ogłoszonych konkursach przy ustalaniu kryteriów położono większy nacisk na inną grupę uczestników ostatecznych jaką są osoby bezrobotne, dlatego też beneficjenci w pierwszej kolejności do projektów przyjmują tą właśnie grupę a nie biernych zawodowo. Sytuacja taka ma odzwierciedlenie również w sytuacji jaka występuje na rynku pracy województwa lubelskiego, gdzie stopa bezrobocia jest wyższa niż średnia krajowa.

4.	Liczba osób z niepełnosprawn	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	1 744	2 215	3 959	System informatycz	Bieżący monitoring

	ościami objętych wsparciem w programie							ny SL 2014	

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 60% alokacji z PI 8i przeznaczono na subsydiowane zatrudnienie i szkolenia a 40% wyłącznie na szkolenia.

W odniesieniu do przedmiotowego wskaźnika produktu przyjęto, iż z 75% alokacji na osoby bezrobotne 5% przeznaczono na osoby z niepełnosprawnościami. Zaproponowana proporcja udziału środków wynika z udziału osób niepełnosprawnych (bezrobotne + poszukujące pracy) wśród ogółu osób bezrobotnych na podstawie danych gromadzonych przez GUS (tj. 4,94% wg danych na 30.06.2014 r.).

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do trzech wariantów kosztów tj.:

- danych historycznych z KSI SIMIK 2007-2013 w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 PO KL - projekty dot. staży/subsydiowanego zatrudnienia wraz z kosztem szkolenia,

- koszt stażu (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż staż będzie trwać 6 m-cy

- koszt prac interwencyjnych (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż prace interwencyjne będą trwać 12 m-cy

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 27 708,33 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowaniu ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 29 401,64 PLN.

Na etapie renegocjacji programu, po analizie stanu osiągnięcia wskaźników na koniec 2018 r. na podstawie realizowanych umów określono nowe koszty jednostkowe w Działaniach uzyskując w ten sposób 18 518 PLN/osobę w Działaniu 9.1 oraz 15 738 PLN w ramach Działania 9.2 dla form określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, za wyjątkiem formy w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, dla której określono koszt jednostkowy na poziomie 30 000 PLN/os. Obecnie, w związku z pandemią COVID-19 niezbędne jest ponowne oszacowanie wartości docelowych wskaźników.

Wartość docelową wskaźnika dot. liczby osób bezrobotnych objętych wsparciem oszacowano sumując wartość osiągniętą dotychczas oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 środków, zgodnie z metodologia opisaną dla wskaźnika Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie.

Wartość wskaźnika odnoszącego się do osób z niepełnosprawnościami szacowano sumując wartość dotychczas osiągniętą (z uwagi na fakt, iż jest ona wyższa niż założona w umowach o dofinansowanie) oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 środków. Z dotychczas zakontraktowanych i realizowanych projektów osiągnięta wartość wskaźnika w Działaniu 9.1 i 9.2 wynosi 3 253 osoby. Następnie dokonano analizy na podstawie, zarówno wartości docelowej jak i dotychczas osiągniętej, jaki jest udział osób z niepełnosprawnościami w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem w każdym z Działań i przyjęto wartość uśrednioną. W Działaniu 9.1 przyjęto więc 30% wartości wskaźnika zaplanowanego do osiągnięcia ze środków niezakontraktowanych uzyskując 220 osób, a w Działaniu 9.2 – 5% wartości wskaźnika zaplanowanego do osiągnięcia ze środków niezakontraktowanych tj. 486 osób. Podziału grupy osób wg płci dokonano przyjmując 50% K i M w działaniu 9.1 i 9.2.

Na podstawie powyższej metodologii uzyskano nową wartość docelową w wysokości 3 959 osób.

5.	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	9 323	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 60% alokacji z PI 8i przeznaczono na subsydiowane zatrudnienie i szkolenia a 40% wyłącznie na szkolenia.

	W odniesieniu do przedmiotowego wskaźnika produktu przyjęto, iż z 75% alokacji na osoby bezrobotne 15% przeznaczono na osoby w wieku 50 lat i więcej. Zaproponowana proporcja udziału środków wynika z udziału osób w wieku 50 lat i więcej wśród ogółu osób bezrobotnych na podstawie danych gromadzonych przez GUS (tj. 20,32% wg danych na 30.06.2014 r.). Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do trzech wariantów kosztów tj.: - danych historycznych z KSI SIMIK 2007-2013 w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 PO KL - projekty dot. staży/subsydiowanego zatrudnienia wraz z kosztem szkolenia, - koszt stażu (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż staż będzie trwać 6 m-cy - koszt prac interwencyjnych (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż prace interwencyjne będą trwać 12 m-cy Historyczny koszt jednostkowy wynosił 27 708,33 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowaniu ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 29 401,64 PLN. Na etapie renegocjacji programu, po analizie stanu osiągnięcia wskaźników na koniec 2018 r. na podstawie realizowanych umów określono nowe koszty jednostkowe w Działaniach uzyskując w ten sposób 18 518 PLN/osobę w Działaniu 9.1 oraz 15 738 PLN w ramach Działania 9.2 dla form określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, za wyjątkiem formy w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, dla której określono koszt jednostkowy na poziomie 30 000 PLN/os. Obecnie, w związku z pandemią COVID-19 niezbędne jest ponowne oszacowanie wartości docelowych wskaźników. Wartość docelową wskaźnika dot. liczby osób bezrobotnych objętych wsparciem oszacowano sumując wartość osiągniętą dotychczas oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 środków, zgodnie z metodologia opisaną dla wskaźnika Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie. Wartość wskaźnika odnoszącego się do osób w wieku 50 lat i więcej szacowano sumując wartość dotychczas osiągniętą (z uwagi na fakt, iż jest ona wyższa niż założona w umowach o dofinansowanie) oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 środków. Z dotychczas zakontraktowanych i realizowanych projektów osiągnięta wartość wskaźnika w Działaniu 9.1 i 9.2 wynosi 7 403 osoby. Następnie dokonano analizy na podstawie, zarówno wartości docelowej jak i dotychczas osiągniętej, jaki jest udział osób w wieku 50 lat i więcej w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem w każdym z Działań i przyjęto wartość uśrednioną. W Działaniu 9.1 przyjęto więc 30% wartości wskaźnika zaplanowanego do osiągnięcia ze środków niezakontraktowanych uzyskując 220 osób, a w Działaniu 9.2 – 17,5% wartości wskaźnika zaplanowanego do osiągnięcia ze środków niezakontraktowanych tj. 1 700 osób. Na podstawie powyższej metodologii uzyskano nową wartość docelową w wysokości 9 323 osoby.								
6.	Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	28 989	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
	Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 60% alokacji z PI 8i przeznaczono na subsydiowane zatrudnienie i szkolenia a 40% wyłącznie na szkolenia. W odniesieniu do przedmiotowego wskaźnika produktu przyjęto, iż z 75% alokacji na osoby bezrobotne 20% przeznaczono na osoby o niskich kwalifikacjach. Zaproponowana proporcja udziału środków wynika z udziału osób o niskich kwalifikacjach wśród ogółu osób bezrobotnych na podstawie danych gromadzonych przez GUS (tj. 61% wg								

danych na 30.06.2014 r.).

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do trzech wariantów kosztów tj.:

- danych historycznych z KSI SIMIK 2007-2013 w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 PO KL - projekty dot. staży/subsydiowanego zatrudnienia wraz z kosztem szkolenia,

- koszt stażu (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż staż będzie trwać 6 m-cy

- koszt prac interwencyjnych (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż prace interwencyjne będą trwać 12 m-cy

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 27 708,33 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 29 401,64 PLN.

Na etapie renegocjacji programu, po analizie stanu osiągnięcia wskaźników na koniec 2018 r. na podstawie realizowanych umów określono nowe koszty jednostkowe w Działaniach uzyskując w ten sposób 18 518 PLN/osobę w Działaniu 9.1 oraz 15 738 PLN w ramach Działania 9.2 dla form określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, za wyjątkiem formy w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, dla której określono koszt jednostkowy na poziomie 30 000 PLN/os. Obecnie, w związku z pandemią COVID-19 niezbędne jest ponowne oszacowanie wartości docelowych wskaźników. Wartość docelową wskaźnika dot. liczby osób bezrobotnych objętych wsparciem oszacowano sumując wartość osiągniętą dotychczas oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 środków, zgodnie z metodologia opisaną dla wskaźnika Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie.

Wartość wskaźnika odnoszącego się do osób o niskich kwalifikacjach szacowano sumując wartość dotychczas osiągniętą (z uwagi na fakt, iż jest ona wyższa niż założona w umowach o dofinansowanie) oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 środków.

Z dotychczas zakontraktowanych i realizowanych projektów osiągnięta wartość wskaźnika w Działaniu 9.1 i 9.2 wynosi 22 718 osób. Następnie dokonano analizy na podstawie, zarówno wartości docelowej jak i dotychczas osiągniętej, jaki jest udział osób o niskich kwalifikacjach w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem w każdym z Działań i przyjęto wartość uśrednioną. W Działaniu 9.1 i 9.2 przyjęto więc 60% wartości wskaźnika zaplanowanego do osiągnięcia ze środków niezakontraktowanych uzyskując odpowiednio w Działaniu 9.1 - 440 osób, a w Działaniu 9.2 – 5 831 osób.

Na podstawie powyższej metodologii uzyskano nową wartość docelową w wysokości 28 989 osób.

7.	Liczba osób odchodzących z rolnictwa objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 920	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 60% alokacji z PI 8i przeznaczono na subsydiowane zatrudnienie i szkolenia a 40% wyłącznie na szkolenia.

W odniesieniu do przedmiotowego wskaźnika produktu przyjęto, iż 20% z całości alokacji na PI 8i przeznaczono na jego realizację.

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do trzech wariantów kosztów tj.:

- danych historycznych z KSI SIMIK 2007-2013 w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 PO KL - projekty dot. staży/subsydiowanego zatrudnienia wraz z kosztem szkolenia,

- koszt stażu (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż staż będzie trwać 6 m-cy

- koszt prac interwencyjnych (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem

szkolenia przy założeniu, iż prace interwencyjne będą trwać 12 m-cy

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 27 708,33 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowaniu ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 29 401,64 PLN. Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartości końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8i, w ramach których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacje z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośrednich i końcowych ww. wskaźników może stanowić wprowadzenie wymogu wkładu własnego w ramach każdego projektu, które wpływa na ograniczenie aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania.

W trakcie realizacji projektów w latach 2015-2017, powiatowe urzędy pracy zgłaszały problemy z rekrutacją rolników do projektu. Problemy związane z aktywizacją zawodową rolników wynikają między innymi z różnic pomiędzy systemami ubezpieczeniowymi tj. ZUS i KRUS. Właściciele gospodarstw rolnych ubezpieczeni w KRUS opłacają składkę kwartalną, stosunkowo niską, biorąc pod uwagę obciążenia związane ze składkami odprowadzanymi do ZUS. W przypadku podjęcia zatrudnienia rolnik zmuszony jest do zmiany systemu ubezpieczeniowego (musi przejść z KRUS do ZUS). O ile system KRUS opiera się na naliczaniu wysokości składki na ubezpieczenie od wielkości posiadanego gospodarstwa rolnego, wysokość składki ZUS uzależniona jest od wysokości wynagrodzenia. Należy wziąć pod uwagę niestabilność rynku pracy (zatrudnianie pracowników na cząstkowe etaty, na umowy cywilnoprawne, na krótkie okresy) a także fakt, iż program skierowany jest do grupy 30+, w związku z czym część rolników może zbliżać się do wieku emerytalnego (50+) i niechęć rolników do zmiany statusu na rynku pracy a tym samym do wyboru innego systemu emerytalnego może mieć duże znaczenie przy rekrutacji uczestników projektów a tym samym może powodować zagrożenie osiągnięcia wskaźników dotyczących osób odchodzących z rolnictwa. Problemy, jakie napotykają Wnioskodawcy przy rekrutacji do projektu związane są również z obawami potencjalnych uczestników projektu związanymi z utratą świadczeń socjalnych w związku z podjęciem zatrudnienia. Istotny jest również fakt, iż na terenach wiejskich, co do zasady, nie ma dużej liczby punktów opieki nad dziećmi, a publiczne przedszkola są często zamykane na okres wakacyjny, co powoduje że potencjalni uczestnicy/uczestniczki projektów muszą samodzielnie sprawować opiekę nad dziećmi, a tym samym są mniej mobilni i niechętnie podejmują nowe zobowiązania.

Wpływ na obniżenie wartości wskaźnika ma fakt, iż pozostała w Działaniu 9.1 alokacja przeznaczona jest na konkurs, na który IZ rozpoczęła nabór projektów w IV kwartale 2019 r. W ramach planowanego konkursu, kierując się doświadczeniami płynącymi z konkursów rozstrzygniętych i projektów realizowanych, IZ nie zastosowała kryteriów obligujących Wnioskodawcę do objęcia wsparciem lub też premiujących projekty obejmujących wsparciem osoby odchodzące z rolnictwa. Jednocześnie biorąc pod uwagę Działanie 9.2, pozostałą do zakontraktowania alokację,

sytuację na rynku pracy oraz problemy Wnioskodawców w realizacji wsparcia dla osób odchodzących z rolnictwa, IZ stwierdza, iż nie jest możliwe osiągnięcie wskaźnika w zaplanowanej pierwotnie wartości. Odnosząc się do sytuacji społecznej na terenie województwa należy wskazać, iż na koniec 2018 r. w rejestrach urzędów pracy województwa pozostawało 3 489 osób bezrobotnych zamieszkujących na wsi, posiadających gospodarstwo rolne (4,7% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych), podczas gdy w 2013 r. było ich prawie dwukrotnie więcej tj. 6 463 osoby (4,8% ogółu bezrobotnych). Nie bez znaczenia jest fakt, iż od 2013 r. do 2018 r. liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne zmniejszyła się niemalże o połowę (134 042 osoby zarejestrowane jako bezrobotne w 2013 r. i 74 449 osób w 2018 r.). Zgodnie z danymi na koniec sierpnia 2019 r. liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne wynosi 67 113 osób w tym 3 110 osób posiadających gospodarstwa rolne. Uwzględnić należy również fakt, iż na koniec 2018 r. wśród osób bezrobotnych, poprzednio pracujących, zaledwie 4,6% stanowiły osoby z sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (zgonie z PKD) a ich liczba wynosiła jedynie 2 072 osoby bezrobotne w całej sekcji ogółem.
Po analizie stanu osiągnięcia wskaźników na koniec 2018 r. stwierdzono zagrożenie wykonania wskaźników określonych na dotychczasowym poziomie.
Wartość wskaźnika odnoszącego się do osób odchodzących z rolnictwa szacowano sumując wartość dotychczas osiągniętą (z uwagi na fakt, iż jest ona wyższa niż założona w umowach o dofinansowanie) oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 środków.
Z dotychczas zakontraktowanych i realizowanych projektów osiągnięta wartość wskaźnika w Działaniu 9.1 i 9.2 wynosi 1 525 osób. Następnie dokonano analizy na podstawie, zarówno wartości docelowej jak i dotychczas osiągniętej, jaki jest udział osób odchodzących z rolnictwa w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem w Działaniu 9.2 i przyjęto wartość uśrednioną. W ramach Działania 9.1, gdzie przyjęto proporcję na poziomie 5%, jest to wartość osiągnięta na poziomie całej Osi z uwagi na fakt, iż dotychczasowa osiągnięta wartość w tym Działaniu tj. 12,46% jest niższa niż wartość docelowa. Jest to wynikiem stosowania, w ogłaszanych dotychczas konkursach, kryteriów obligujących Wnioskodawców do objęcia wsparciem grupę docelową, w której 15% stanowić będą osoby odchodzące z rolnictwa. W planowanym do ogłoszenia konkursie nie zawarto takiego kryterium, a dotychczasowe problemy z aktywizacją osób odchodzących z rolnictwa nie pozwalają zakładać dużego udziału osób z tej grupy w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem. Zatem w Działaniu 9.1 przyjęto 5% wartości wskaźnika zaplanowanego do osiągnięcia ze środków niezakontraktowanych (848 osób tj. 678 bezrobotnych i 170 osób biernych zawodowo) uzyskując 42 osoby, a w Działaniu 9.2 – 3% wartości wskaźnika zaplanowanego do osiągnięcia ze środków niezakontraktowanych tj. 353 osoby (3%x11 777 osób).
Na podstawie powyższej metodologii uzyskano nową wartość docelową w wysokości 1 920 osób.

8.	Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	879	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

W związku z proponowanymi zmianami w Programie tj. przeznaczeniem części środków alokowanych na Działanie 9.2 na realizację wsparcia w postaci udzielania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez powiatowe urzędy pracy uwzględniono ten fakt przy obliczaniu wartości wskaźnika. Programując wsparcie przyjęto założenie, iż ok 20% alokacji z PI 8i zostanie przeznaczone na bezzwrotne dotacje w Działaniu 9.2.

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika (na etapie opracowywania Programu tj. na potrzeby PI 8iii) zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 PO KL z Działania 6.2, w którym realizowano podobne wsparcie. Przeciętna wartość projektów w ramach Działania 6.2 PO KL wynosiła 1 816 927,35 PLN. Historyczny koszt jednostkowy wynosił 47 400,00 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowaniu ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty, jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 50 296,71 PLN.

Szacując koszt jednostkowy związany z dotacją na rozpoczęcie działalności gospodarczej uwzględniono następujące koszty:

- dotacja - przeciętne miesięczne wynagrodzenia (wg stanu na czerwiec 2014) x 6 m-cy

- wsparcie pomostowe x 6 m-cy

- doradztwo + szkolenia + mentoring.

Na etapie realizacji Programu dokonano analizy wdrażania Działania 9.3 i stwierdzono, że zapotrzebowanie na wsparcie w formie dotacji bezzwrotnej na rozpoczęcie działalności gospodarczej w województwie lubelskim jest większe niż pierwotnie zakładano.

W toku realizacji programu i analizy projektów realizowanych w Działaniu 9.3 IZ przyjęła do szacowania wskaźnika nowy Koszt jednostkowy 60 000 PLN. Koszt ten został pomniejszony o 8 115 PLN na które składają się koszty wsparcia pomostowego założone w Działaniu 9.3, a które nie będą mogły być realizowane w Działaniu 9.2 (na mocy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy). Średni koszt wsparcia pomostowego ustalono na podstawie przeciętnej wartość w projektach realizowanych w ramach Działania 6.2 PO KL (6 miesięcy wsparcia pomostowego średnie minimalne miesięczne wynagrodzenia z lat 2007-2014 tj. 8 115 PLN). Zatem koszt jednostkowy przyjęty do oszacowania wskaźnika wynosi 51 885 PLN.

9.	Liczba osób objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziała nia skutkom pandemii COVID-19	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	31 200	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Pandemia COVID-19, która wybuchła w Europie na początku 2020 r. niesie olbrzymie konsekwencje dla przedsiębiorstw wszelkiego rodzaju oraz organizacji pozarządowych działających na terenie województwa, a tym samym zatrudnionych w tych podmiotach pracowników. W wyjątkowych okolicznościach spowodowanych pandemią COVID-19 wszelkiego rodzaju przedsiębiorstwa i organizacje pozarządowe mogą borykać się z poważnym brakiem płynności.

Przygotowano zatem wiele rozwiązań finansowych i prawnych w ramach Funduszowego Pakietu Antywirusowego. Jednym z nich jest specjalna ustawa dedykowana inwestowaniu środków europejskich w dobie COVID-19. Na mocy tej ustawy, realizowane działania mają na celu pomoc przedsiębiorstwom w łagodzeniu skutków pandemii oraz utrzymania działalności i zatrudnienia pracowników. Wsparcie wdrażane jest w postaci instrumentów dofinansowania ze środków EFS wynagrodzeń pracowników i części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej określonych w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 374 z późn. zm.) tj. instrumenty wymienione w art. 15zzb, 15zzc oraz 15zze ww. ustawy.

Szacując wartość docelową wskaźnika odnoszącego się osób objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 uwzględniono kwotę wydatków przeznaczonych na ten cel, określoną zgodnie z metodologią opisaną we wskaźniku Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19.

Następnie oszacowano koszt jednostkowy wsparcia bazując na zapisach ustawy, o której mowa powyżej. Zgodnie z zapisami tej ustawy Starosta może, na podstawie zawartej umowy, przyznać przedsiębiorcy dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników w oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19. Z uwagi na fakt, iż ustawa, o której mowa powyżej określa różne stopnie dofinansowania wynagrodzeń, na potrzeby szacowania wskaźnika

przyjęto maksymalną możliwą stawkę tj. 90% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę w rozumieniu ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, zwanego dalej "minimalnym wynagrodzeniem" (2600 PLN brutto), powiększonego o składki na ubezpieczenia społeczne od pracodawcy w odniesieniu do każdego pracownika. Dalej ustawa określa, iż dofinansowanie może być przyznane na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, przypadające od miesiąca złożenia wniosku. Jednakże ustawa dopuszcza przedłużenie okresu dofinansowania, mając na względzie okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii oraz skutki nimi wywołane. Analizując przewidywania ekspertów co do możliwości wystąpienia drugiej fali zakażeń, która może nastąpić jesienią 2020 r., przyjęto, iż okres dofinansowania zostanie przedłużony (do 6 miesięcy). Ustalono zatem, iż koszt jednostkowy wyniesie 17 000 PLN/os.

Oszacowana wartość wskaźnika wynosi zatem 6 960 osób.

W wyniku analizy stopnia osiągnięcia wskaźnika stwierdzono znaczne nadwykonanie wartości docelowej. Nadwykonanie wartości docelowej wynika z błędu metodologicznego popełnionego na etapie szacowania kosztu jednostkowego wsparcia, który polegał na przyjęciu maksymalnej wartości dofinansowania wynikającej z Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Rzeczywiste zapotrzebowanie okazało się niższe od planowanego dla pojedynczego pracodawcy. Wobec powyższego określono nową wartość docelową na poziomie 31 200 osób.

10.	Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	32 950 000	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Pandemia COVID-19, która wybuchła w Europie na początku 2020 r. niesie olbrzymie konsekwencje dla przedsiębiorstw wszelkiego rodzaju oraz organizacji pozarządowych działających na terenie województwa, a tym samym zatrudnionych w tych podmiotach pracowników. W wyjątkowych okolicznościach spowodowanych pandemią COVID-19 wszelkiego rodzaju przedsiębiorstwa i organizacje pozarządowe mogą borykać się z poważnym brakiem płynności.

Przygotowano zatem wiele rozwiązań finansowych i prawnych w ramach Funduszowego Pakietu Antywirusowego. Jednym z nich jest specjalna ustawa dedykowana inwestowaniu środków europejskich w dobie COVID-19. Na mocy tej ustawy, realizowane działania mają na celu pomoc przedsiębiorstwom w łagodzeniu skutków pandemii oraz utrzymania działalności i zatrudnienia pracowników. Wsparcie wdrażane jest w postaci instrumentów dofinansowania ze środków EFS wynagrodzeń pracowników i części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej określonych w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 374 z późn. zm.) tj. instrumenty wymienione w art. 15zzb, 15zzc oraz 15zze ww. ustawy.

Szacując wartość docelową wskaźnika odnoszącego się do wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 dokonano analizy stanu wdrażania RPO WL w zakresie wielkości środków możliwych do przesunięcia na realizacje działań związanych z przeciwdziałaniem i łagodzeniem skutków pandemii. Dokonano też analizy zapotrzebowania środków wśród wszystkich powiatów województwa. Na tej podstawie określono kwotę środków przeznaczonych na wdrażane instrumenty dofinansowania tj. 27 492716,16 EUR. Następnie uwzględniono ryzyko związane z trudnościami dla beneficjentów projektów RPO WL na lata 2014-2020 oraz zwiększonym obciążeniem administracyjnym Wnioskodawców realizujących projekty, które założono na

poziomie 20%. Ostatecznie oszacowana wartość wskaźnika wynosi 21 994 172,90 EUR.

W wyniku analizy stopnia osiągnięcia wskaźnika stwierdzono nadwykonanie wartości docelowej. Nadwykonanie wartości docelowej wynika z błędu metodologicznego popełnionego na etapie szacowania wartości wsparcia tj. nie doszacowano jego wartości. Rzeczywiste zapotrzebowanie okazało się wyższe od planowanego. Wobec powyższego określono nową wartość docelową na poziomie 32 950 000 EUR.

I1.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-
-								

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Cel szczegółowy 1. *Zwiększenie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (w tym głównie osób starszych* w wieku 50 lat i więcej*, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych oraz o niskich kwalifikacjach) oraz poprawa sytuacji zawodowej osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy*

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Słabiej rozwinięte	Osoba	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie			42	%	2012	-	-	45	System informatyczny SL 2014	Rocznie
				Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	-	-	27	%	2012	-	-	28	System informatyczny SL 2014	Rocznie
				Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	-	-	40	%	2014	-	-	30	System informatyczny SL 2014	Rocznie
				Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	-	-	18	%	2012	-	-	19	System informatyczny SL 2014	Rocznie

Wartość docelowa wskaźnika rezultatu *Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)* w odniesieniu do:

- Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie

- Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie

- Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

została określona na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez PSDB Sp. z o.o. pn. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL*. Z uwagi na specyfikę działań zaplanowanych w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego wartości wskaźników zostały nieznacznie podwyższone w odniesieniu do wartości wskazanych w ww. badaniu ewaluacyjnym.

Natomiast w odniesieniu do *Liczby osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie* wartość bazowa została określona na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego PAG Uniconsult pn. *Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013.* Jednak z uwagi na fakt, iż wartość wskazana w badaniu dot. całego kraju w ramach wartości docelowej została ona obniżona.

2.	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	-	-	32	%	2014	-	-	32	System informatyczny SL 2014	Rocznie
				Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	-	-	27	%	2014	-	-	32	System informatyczny SL 2014	Rocznie

Wartość docelowa wskaźnika rezultatu *Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu* w odniesieniu do:

- - Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie

- - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

została określona na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez PAG Uniconsult pn. *Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013.*

3.	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	-	-	32	%	2014	-	-	32	System informatyczny SL 2014	Rocznie
				Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	-	-	32	%	2014	-	-	32	System informatyczny SL 2014	Rocznie

Wartość docelowa wskaźnika rezultatu *Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu* w odniesieniu do:

- Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie

- Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie

została określona na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez PAG Uniconsult pn. Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013 opracowanego na potrzeby wskaźnika *Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu*. W toku realizacji Programu, z uwagi na sytuacje epidemiczną wywołaną COVID-19, a tym samym brakiem możliwości realizacji szkoleń, przede wszystkim w trybie stacjonarnym, postanowiono również uwzględniać we wskaźniku zdobyte w ramach projektów kompetencje.

4.	Liczba osób pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Słabiej rozwinięte	Osoba	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	-	-	45	%	2014	-	-	47	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 4 razy w ciągu okresu programowania
				Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	-	-	29	%	2014	-	-	30	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 4 razy w ciągu okresu programowania

Wartość docelowa wskaźnika rezultatu długoterminowego *Liczba osób pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)* w odniesieniu do:

- Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie

- Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie

została określona na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez PAG Uniconsult pn. *Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013.*

5	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	11983	Sztuka	2014	-	-	1054	System informatyczny SL 2014	Rocznie

Wartość docelową określono na podstawie wskaźnika produktu tj. Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie.

Cel szczegółowy 2. *Poprawa szans na zatrudnienie osób odchodzących z rolnictwa oraz sytuacji zawodowej osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, pracujących na umowach cywilno-prawnych i ubogich pracujących.*

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		

1.	Liczba osób pracujących w sektorze pozarolniczym po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	8	%	2014	-	-	22	System informatyczny SL 2014	Rocznie

Wartość docelowa została określona na podstawie uśrednienia efektywności zatrudnieniowej wypracowanej przez Powiatowe Urzędy Pracy w roku 2011 w ramach środków z Funduszu Pracy oraz efektywności zatrudnieniowej określonej dla osób biernych zawodowo na podstawie danych wskazanych w raporcie PAG Uniconsult pn. *Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013*. Jednak przedmiotowa wartość została zaniżona w związku z faktem, iż ani jedna ani druga wartość nie odnosi się tylko do rolników ale szerzej do osób biernych zawodowo.

2.	Liczba osób pracujących w sektorze pozarolniczym 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	22	%	2014	-	-	25	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 4 razy w ciągu okresu programowania

Wartość docelowa została określona na podstawie kryteriów dostępu, które zostaną zastosowane w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego.

Z uwagi na brak danych dot. określenia wartości bazowej przyjęto założenie , iż z wartości docelowej dot. rolników, którzy będą pracować po zakończeniu udziału w projekcie ich odsetek się zwiększy w okresie 6 miesięcy po opuszczeniu programu.

Priorytet inwestycyjny 8iii Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw

Cel szczegółowy *Zwiększenie liczby nowych i trwałych miejsc pracy w regionie*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	7 873	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 97,5% alokacji z PI 8iii przeznaczone zostanie na bezzwrotne dotacje. Po przeprowadzeniu badania „Ocena ex-ante instrumentów finansowych w RPO WL 2014-2020" zmniejszono procent alokacji przeznaczony na realizację przedmiotowego wskaźnika do 93,52%.

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 PO KL z Działania 6.2, w którym realizowano podobne wsparcie. Przeciętna wartość projektów w ramach Działania 6.2 PO KL wynosiła 1 816 927,35 PLN. Historyczny koszt jednostkowy wynosił 47 400,00 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 50 296,71 PLN.

Szacując koszt jednostkowy związany z dotacją na rozpoczęcie działalności gospodarczej uwzględniono następujące koszty:

- dotacja - przeciętne miesięczne wynagrodzenia (wg stanu na czerwiec 2014) x 6 m-cy
- wsparcie pomostowe x 6 m-cy
- doradztwo + szkolenia + mentoring

Na etapie realizacji Programu dokonano analizy wdrażania Działania 9.3 i stwierdzono, że zapotrzebowanie na wsparcie w formie dotacji bezzwrotnej na rozpoczęcie działalności gospodarczej w województwie lubelskim jest większe niż pierwotnie zakładano. Przeanalizowano dotychczas ogłoszony konkurs pod kątem liczby złożonych wniosków, które pozytywnie przeszły ocenę merytoryczną oraz podpisane umowy. Mając na uwadze wysokie zapotrzebowanie na przedmiotową formę wsparcia zaproponowano zwiększenie środków na Działanie 9.3, a tym samym zwiększenie wartości docelowej i pośredniej wskaźnika.

Wyliczenia:

Alokacja na PI 8iii - 62 874 596 Euro

w tym 93,52% alokacji przeznaczonych na realizację przedmiotowego wskaźnika, a 6,48% na instrumenty zwrotne

Powyższy podział alokacji wynika z badania „Ocena ex-ante instrumentów finansowych w RPO WL 2014-2020".

Nową wartość wskaźnika wyliczono w oparciu o:

- liczbę osób, które zostaną objęte wsparciem w zakresie dotacji bezzwrotnych na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie wynoszącą 4 835 osób
- pozostałe środki do wykorzystania w ramach Działania pomniejszone o planowane konkursy (1 144 990,21 PLN)
- przesuniętą alokację z PI 8vi (38 281 228,48 PLN),
- przesuniętą alokację z PI 9i (97 527 058,82 PLN),
- liczbę osób, które zostaną objęte wsparciem w zakresie dotacji bezzwrotnych na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie w ramch ZIT (160 osób)
- wartości wskaźników wyliczone w ramach planowanych konkursów w II kwartale 2018 r. tj. 118 osób.

Koszt jednostkowy 60 000,00 PLN – przyjęty w oparciu o analizę wniosków wyłonionych do dofinansowania.

1 144 990,21 + 38 281 228,48 + 97 527 058,82 = 136 953 277,51 PLN

136 953 277,51 / 60 000 = 2 282 osób

Zgodnie z zaleceniami KE wprowadzono dodatkowy wskaźnik dot. osób pracujących i wartość 2 282 podzielono w proporcji 90% osoby pozostające bez pracy, 10% osoby pracujace, z uwagi na fakt iż w ramach RPO WL

główną grupę docelową stanowią osoby bezrobotne, poszukujące pracy i nieaktywne zawodowo, w tym: osoby starsze w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach.

90% z 2 282 osób = 2 054

4 835 + 118 + 160 + 2 054 = 7 167

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, jak i szacowanej wartości docelowej do osiągnięcia w ramach konkursu planowanego do ogłoszenia w 2020 roku.

Przyjęto 100% wartości wskaźnika osiągniętej na dzień 30.06.2020. – 4 954.

Następnie, przyjęto 90% wartości z (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika):

- wartości pozostałe do osiągnięcia w projektach, które są realizowane, - 2 065,

-wartości docelowej z planowanego do ogłoszenia w 2020 r. konkursu – 300.
4 954 + 2 065 + 300 = 7 319

2021 – zmiana wartości docelowej. Przyjęto błędne założenia metodologiczne polegające na zbyt wysokim poziomie ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika. Wcześniej przyjmowano ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika na poziomie 10%, natomiast obecnie przyjęto ryzyko na poziomie 7%.

Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty.

Zmniejszenie ryzyka wynika, ze zmiany sytuacji społeczno-ekonomicznej – zauważono, że po wybuch pandemii, wielu mieszkańców województwa lubelskiego potrzebuje szybkiego przekwalifikowania się, lub znalezienia nowego zatrudnienia, w związku z tym wzrosło zainteresowanie mieszkańców regionu projektami oferującymi wsparcie w zakresie rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej. Sytuacja ta przyczyniła się do mniejszego stopnia rezygnacji uczestników projektu oraz nierozwiązywania umów przez beneficjentów.

2.	Liczba osób pracujących, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	232	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Wartość wskaźnika wyliczono w oparciu o wskaźnik *Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie*. Wartość przedmiotowego wskaźnika podzielono w proporcji 90% osoby pozostające bez pracy, 10% osoby pracujace, z uwagi na fakt iż w ramach RPO WL główną grupę docelową stanowią osoby bezrobotne, poszukujące pracy i nieaktywne zawodowo, w tym: osoby starsze w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach.

Skorygowaną wartość wskaźnika obliczono w oparciu o analizę ocenionych pozytywnie i skierowanych do dofinansowania wniosków o dofinansowanie złożonych w odpowiedzi na konkurs RPLU.09.03.00-IZ.00-06-

001/18. Z analizy wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty w wysokości 189 osób. Przyjęto 1% ryzyka nieosiagnięcia wskaźnika i uzyskano wartość docelowa – 187 osób. Sposób wyliczenia wskaźnika wynika z faktu iż ww. konkurs jest jedynym który uwzględnia przedmiotowy wskaźnik (z uwagi na późne wprowadzenie go do Programu), a analiza zatwierdzonych wniosków o dofinansowanie to najbardzej rzetelny sposób oszacowania wartości docelowej wskaźnika.

Skorygowaną wartość wskaźnika obliczono w oparciu o podpisane umowy o dofinansowanie oraz o szacowaną wartość docelową do osiągnięcia w ramach konkursu planowanego do ogłoszenia w 2020 roku. Zarówno do projektów realizowanych, jak i do planowanego konkursu przyjęto ryzyko niesiągnięcia wartości wskaźnika na poziomie 10%.

- wartość wskaźnika w relizowanych projektach – 180

- wartość docelowa wskaźnika szacowana dla planowanego konkursu – 37

180 + 37 = 217

217x 0,9 = **196**

2021 - zmiana wartości docelowej. Przyjęto błędne założenia metodologiczne polegające na zbyt wysokim poziomie ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika. Wcześniej przyjmowano ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika na poziomie 10%, natomiast obecnie przyjęto ryzyko na poziomie 7%.

Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty.

Zmniejszenie ryzyka wynika, ze zmiany sytuacji społeczno-ekonomicznej – zauważono, że po wybuch pandemii, wielu mieszkańców województwa lubelskiego potrzebuje szybkiego przekwalifikowania się, lub znalezienia nowego zatrudnienia, w związku z tym wzrosło zainteresowanie mieszkańców regionu projektami oferującymi wsparcie w zakresie rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej. Sytuacja ta przyczyniła się do mniejszego stopnia rezygnacji uczestników projektu oraz nierozwiązywania umów przez beneficjentów.

3.	Liczba osób pozostających bez pracy, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	44	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 2,5% alokacji z PI 8iii przeznaczone zostanie na instrumenty zwrotne. Po przeprowadzeniu badania „Ocena ex-ante instrumentów finansowych w RPO WL 2014-2020" zwiększono procent alokacji przeznaczony na realizację przedmiotowego wskaźnika do 6,48%.

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 PO KL z Działania 6.2, w którym realizowano podobne wsparcie. Przeciętna wartość projektów w ramach Działania 6.2 PO KL wynosiła 1 878 970,00 PLN. Historyczny koszt jednostkowy wynosił 43 000,00 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia

94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 45 627,81 PLN.

Szacując koszt jednostkowy związany z dotacją na rozpoczęcie działalności gospodarczej uwzględniono następujące koszty:

- instrument zwrotny,

- doradztwo + szkolenia + mentoring

W oparciu o badanie ewaluacyjne pn. *Ocena ex-ante instrumentów finansowych w RPO WL 2014-2020* przyjęto wartość wskaźnika na poziomie 185. W województwie lubelskim (w luce finansowej) znajduje się 380 osób rocznie zamierzających założyć działalność gospodarczą. Biorąc pod uwagę specyfikę grupy docelowej – osoby bezrobotne i bierne zawodowo powyżej 30 roku życia, liczba potencjalnych odbiorców maleje do 112 osób rocznie (dane GUS). Z ww. badania opartego na doświadczeniach z realizacji Działania 6.2 w ramach PO KL wynika, iż dwóch na trzech bezrobotnych i niezatrudnionych uczestników projektu wycofuje się na etapie szkoleń lub doradztwa z ubiegania się o pożyczkę, natomiast wśród zatrudnionych. W związku z tym obniżono liczbę 112 osób rocznie do 37 – 30%.

Skorygowana wartość wskaźnika wynika z obniżenia wartości wkładu publicznego w ramach realizowanego projektu. Następnie uwzględniono należne Menadżerowi Funduszu Funduszy i Pośrednikom Finansowym kwoty wynagrodzenia, kwoty wypłaconego wkładu publicznego z tytułu udzielonych 21 pożyczek. Pozostała wartość projektu zakłada, iż Pośrednicy Finansowi udzielą jeszcze 89 pożyczek o wartości 100 000 PLN. Łącznie zostanie udzielonych 110 pożyczek. ~~w proporcji 90% pożyczek dla osób pozostających bez pracy i 10% pożyczek dla osób pracujących.~~

Skorygowana wartość wskaźnika wynika ze zmiany wartości projektu realizowanego przez BGK. Z uwagi na problemy w realizacji, w tym przede wszystkim ze zrekrutowaniem grupy docelowej, podjęto decyzję o zmniejszeniu wartości realizowanego przez BGK projektu do wysokości pierwszej transzy projektu. Uwzględniając stopień realizacji projektu, w tym wartość udzielonych pożyczek oraz należne wynagrodzenie Menadżera Funduszu Funduszy i pośrednika finansowego, do rozdysponowania zostały środki w wysokości 1 810 409,21 zł, które pozwalają na udzielenie 20 pożyczek przy założeniu maksymalnej dostępnej kwoty pożyczki w wysokości 98 000 zł.

Liczba dotychczas udzielonych pożyczek – 28
Liczba pożyczek do udzielenia – 20
20 + 28 = 48

Łącznie zostanie udzielonych 48 pożyczek. ~~, w proporcji 90% pożyczek dla osób pozostających bez pracy i 10% pożyczek dla osób pracujących.~~

4.	Liczba osób pracujących, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	4	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Propozycja wprowadzenia wskaźnika „Liczba osób pracujących, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie" wynika z konieczności monitorowania osób pracujących, które skorzystały z instrumentu finansowego. ~~Przyjęto założenie, iż 10% osób, które otrzymają instrument zwrotny będą stanowiły osoby pracujące.~~

Skorygowana wartość wskaźnika wynika ze zmiany wartości projektu realizowanego przez BGK. Z uwagi na problemy w realizacji, w tym przede wszystkim ze zrekrutowaniem grupy docelowej, podjęto decyzję

o zmniejszeniu wartości realizowanego przez BGK projektu do wysokości pierwszej transzy projektu. Uwzględniając stopień realizacji projektu, w tym wartość udzielonych pożyczek oraz należne wynagrodzenie Menadżera Funduszu Funduszy i pośrednika finansowego, do rozdysponowania zostały środki w wysokości 1 810 409,21 zł, które pozwalają na udzielenie 20 pożyczek przy założeniu maksymalnej dostępnej kwoty pożyczki w wysokości 98 000 zł.

Liczba dotychczas udzielonych pożyczek – 28
Liczba pożyczek do udzielenia – 20
20 + 28 = 48

Łącznie zostanie udzielonych 48 pożyczek~~, w proporcji 90% pożyczek dla osób pozostających bez pracy i 10% pożyczek dla osób pracujących.~~

5.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-
-								

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	Słabiej rozwinięte	Szt.	n/d	-	-	1784	Szt.	2014	-	-	9 868	System informatyczny SL 2014	Rocznie

Wartość docelową określono na podstawie sumy wskaźników produktu tj. *Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie* oraz *Liczba osób pracujących, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie* oraz *Liczba osób pracujących, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie*. Dodatkowo w odniesieniu do osób, które uzyskały bezzwrotne dotacje zostanie przyjęte kryterium dostępu, które określa iż warunkiem otrzymania dotacji jest utworzenie dodatkowego miejsca pracy (20% dodatkowych miejsc pracy). Przyjęto 120% wskaźników *Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie* i *Liczba osób pracujących, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie* oraz 100% wskaźnika *Liczba osób pozostających bez pracy, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie.*

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, jak i projektów ocenionych pozytywnie skierowanych do dofinansowania w ramach naboru RPLU.09.03.00-IZ.00-06-001/18.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – 6 336.

Następnie, przyjęto 99% wartości z (założono 1% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika):

- wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa oraz z umów do podpisania - **3 260**.

Ponadto, przyjęto wartość docelową wskaźnika rezultatu z projektu dot. instrumentów finansowych tj. **110.**

6 336 + 3 260 + 110 = 9 706

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, jak i szacowanej wartości docelowej do osiągnięcia w ramach konkursu planowanego do ogłoszenia w 2020 roku.

Przyjęto 100% wartości wskaźnika osiągniętej na dzień 30.06.2020 – 6 666.

Następnie, przyjęto 90% wartości z (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika):

- wartości pozostałej do osiągnięcia w projektach, które są realizowane – 2 065.

-wartości docelowej z planowanego do ogłoszenia w 2020 r. konkursu –400(wartość stanowi 120% liczby przyznanych dotacji).

6 666 + 2 065+ 400= 9 131

2021 - zmiana wartości docelowej. Przyjęto błędne założenia metodologiczne polegające na zbyt wysokim poziomie ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika. Wcześniej przyjmowano ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika na poziomie 10%, natomiast obecnie przyjęto ryzyko na poziomie 7%.

Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty.

Zmniejszenie ryzyka wynika, ze zmiany sytuacji społeczno-ekonomicznej – zauważono, że po wybuch pandemii, wielu mieszkańców województwa lubelskiego potrzebuje szybkiego przekwalifikowania się, lub znalezienia nowego zatrudnienia, w związku z tym wzrosło zainteresowanie mieszkańców regionu projektami oferującymi wsparcie w zakresie rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej. Sytuacja ta przyczyniła się do mniejszego stopnia rezygnacji uczestników projektu oraz nierozwiązywania umów przez beneficjentów.

2.	Liczba utworzonych mikroprzedsiębiorstw działających 30 miesięcy po uzyskaniu wsparcia finansowego	Słabiej rozwinięte	Szt.	n/d	-	-	47,9	%	2014	-	-	49	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 2 razy w ciągu okresu programowania

Wartość docelową określono na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez PAG Uniconsult pn. *Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013* (tj. 47,9%). Z uwagi na specyfikę działań zaplanowanych w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego wartość wskaźnika została nieznacznie podwyższona w odniesieniu do wartość wskazanej w ww. badaniu ewaluacyjnym.

3.	Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	-	-	36	%	2012	-	-	40	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 4 razy w ciągu okresu programowania

Wartość bazową i docelową wskaźnika rezultatu długoterminowego określono na podstawie wyników badania zrealizowanego w ramach raportu PSDB Sp. z o.o. pn. Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL.

Priorytet inwestycyjny 8iv Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę

Cel szczegółowy *Zwiększenie poziomu zatrudnienia osób opiekujących się dziećmi do 3 lat*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	3 048	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika oparto się na koszcie jednostkowym 7 projektów zrealizowanych na terenie województwa lubelskiego w ramach Działania 1.5 PO KL, w ramach których zostało utworzonych 218 miejsc w żłobkach. Okres realizacji projektów wynosił 18 miesięcy. Wartość utworzenia jednego miejsca w żłobku w zależności od projektu wahał się od 29 514,24 PLN (1 639 PLN na miesiąc) do 71

300,72 PLN (3 961 PLN na miesiąc).

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 33 390,00 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 35 430,00 PLN.

Średni koszt przewidziany na utworzenie jednego miejsca opieki nad dzieckiem w wysokości ok 35,4 tys. zł (średnio okres finansowania jednego miejsca wynosi 15 m-cy) pozwoli na utworzenie 5,3 tys. miejsc opieki nad dzieckiem.

Do wartości wskaźnika, który jest wynikiem wartości alokacji dzielonej przez koszt jednostkowy dodano 5% zakładając, iż niektórzy z uczestników mają np. 2 dzieci w wieku do lat 3.

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8iv w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośrednich i końcowych ww. wskaźników wynika również z wprowadzenia wymogu wkładu własnego w ramach każdego projektu, co wpływa na ograniczenie aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania.

Skorygowana wartość docelowa wskaźnika wynika ze zwiększenia alokacji na PI 8iv w związku z przesunięciem środków z PI 8iii, z projektu dot. wsparcia w zakresie Instrumentów Finansowych.

Wartość przesuniętych środków: 5 951 470,30 zł (100%)
Koszt jednostkowy wyliczony w oparciu o realizowane projekty: 47 850 zł.

5 951 470,30 zł / 47 850 = 124
Przyjęto 25% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika: 124 * 75% = 93

5 300 + 93 = 5 393

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów realizowanych, jak i szacowanej wartości docelowej do osiągnięcia w ramach konkursu ogłoszonego w 2019 r.

Przyjęto 95% (założono 5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w ramach realizowanych umów - 2 147.

Następnie przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowej

wskaźnika z umów planowanych do podpisania na podstawie listy rankingowej w ramach konkursu ogłoszonego w 2019 r - 901.

2 147 + 901 = 3 048

2.	Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	3 324	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika oparto się na koszcie jednostkowym 7 projektów zrealizowanych na terenie województwa lubelskiego w ramach Działania 1.5 PO KL w ramach których zostało utworzonych 218 miejsc w żłobkach. Okres realizacji projektów wynosił 18 miesięcy. Wartość utworzenia jednego miejsca w żłobku w zależności od projektu wahał się od 29 514,24 PLN (1 639 PLN na miesiąc) do 71 300,72 PLN (3 961 PLN na miesiąc).

Średni koszt przewidziany na utworzenie jednego miejsca opieki nad dzieckiem w wysokości ok 35,4 tys. zł (średnio okres finansowania jednego miejsca wynosi 15 m-cy) pozwoli na objęcie wsparciem 5,0 tys. osób opiekujących się dzieckiem.

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 33 390,00 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 35 430,53 PLN.

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8iv w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto ograniczenie w zakresie realizacji wartości końcowych ww. wskaźników wynika również z wprowadzenia wymogu wkładu własnego w ramach każdego projektu, co wpływa na ograniczenie aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania.

Skorygowana wartość docelowa wskaźnika w wynika ze zwiększenia alokacji na PI 8iv w związku z przesunięciem środków z PI 8iii, z projektu dot. wsparcia w zakresie Instrumentów Finansowych.

Przyjęto, iż liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 będzie równa liczbie liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, tj. 93.

5 048 + 93 = 5 141

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów realizowanych, jak i szacowanej wartości docelowej do osiągnięcia w ramach konkursu ogłoszonego w 2019 r.

Przyjęto 95% (założono 5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w ramach realizowanych umów - 2 336.

Następnie przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowej wskaźnika z umów planowanych do podpisania na podstawie listy rankingowej w ramach konkursu ogłoszonego w 2019 r - 988.

2 336 + 988 = 3 324

3.	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	96	1 832	1 928	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Wskaźnik stanowi podstawę do wyliczenia wskaźnika rezultatu *Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka lub utrzymały zatrudnienie, po opuszczeniu programu*.

Jako podstawę oszacowania wartości docelowej przyjęto wskaźnik produktu *Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie* (5 141). W oparciu o analizę projektów zakończonych i projektów w trakcie realizacji, oraz wniosków złożonych w odpowiedzi na konkurs RPLU.09.04.00-IZ.00-06-001/19 określono, iż stosunek osób pracujących do osób pozostających bez zatrudnienia wynosi 58% do 42% (wartości uśrednione). Następnie wartość docelową wskaźnika podzielono zgodnie z wyżej opisaną proporcją.

Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie – 5 141.
58% z 5 141 = 2 982.
Liczbę kobiet i mężczyzn podzielono w stosunku 95% do 5%, zgodnie z rozkładem płci uczestników realizowanych projektów.
Wartość wskaźnika została zaktualizowana w oparciu o powyższą metodologię, z uwagi na zmianę wartości wskaźnika produktu *Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie*.

4.	Liczba osób pozostających bez pracy opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 396	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Wskaźnik stanowi podstawę do wyliczenia wskaźnika rezultatu *Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu*.

Jako podstawę oszacowania wartości docelowej przyjęto wskaźnik produktu *Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie* (5 141). W oparciu o analizę projektów zakończonych i projektów w trakcie realizacji, oraz wniosków złożonych w odpowiedzi na konkurs RPLU.09.04.00-IZ.00-06-001/19 określono, iż stosunek osób pracujących do osób pozostających bez zatrudnienia wynosi 58% do 42% (wartości uśrednione). Następnie wartość docelową wskaźnika podzielono zgodnie z wyżej opisaną proporcją.

Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie – 5 141.
42% z 5 141 = 2 159.
Wartość wskaźnika została zaktualizowana w oparciu o powyższą metodologię, z uwagi na zmianę wartości wskaźnika produktu *Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie*.

F.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-
-								

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka lub utrzymały zatrudnienie, po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	9,48	%	2014	-	-	80	System informatyczny SL 2014	Rocznie
Wartość docelowa została określona na podstawie danych z projektów realizowanych w ramach Działania 1.5 PO KL dot. liczby osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka w wyniku udzielonego wsparcia w ramach Priorytetu w odniesieniu do liczby miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych utworzonych w ramach przedmiotowych projektów (tj. 9,48%). Z uwagi na fakt, iż dane dotyczące osób, które powróciły na rynek pracy nie są zróżnicowanego pod względem statusu na rynku pracy tj. pracujące, bezrobotne oraz bierne zawodowo przyjęto założenie, iż z uwagi na specyfikę działań oraz kryteria dostępu wartość docelowa przedmiotowego wskaźnika została założona na wyższym poziomie. Skorygowana wartość wskaźnika wynika z: - analizy projektów zakończonych i projektów w trakcie realizacji, - wniosków złożonych w odpowiedzi na konkurs RPLU.09.04.00-IZ.00-06-001/19. Na podstawie ww. źródeł określono, iż stosunek osób pracujących do osób pozostających bez zatrudnienia wynosi 58% do 42% (wartości uśrednione). Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie – 5 141. 58% z 5 141= 2 982. Przyjęto, iż możliwa jest realizacja wskaźnika na poziomie 80%.													
2.	Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	9,48	%	2014	-	-	80	System informatyczny SL 2014	Rocznie
Wartość docelowa została określona na podstawie danych z projektów realizowanych w ramach Działania 1.5 PO KL dot. liczby osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka w wyniku udzielonego wsparcia w ramach Priorytetu w odniesieniu do liczby miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych utworzonych w ramach przedmiotowych projektów (tj. 9,48%). Z uwagi na fakt, iż dane dotyczące osób, które powróciły na rynek pracy nie są zróżnicowanego pod względem statusu na rynku pracy tj. pracujące, bezrobotne oraz bierne zawodowo przyjęto założenie, iż z uwagi na specyfikę działań oraz kryteria dostępu wartość docelowa przedmiotowego wskaźnika została założona na wyższym poziomie.													

3.	Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS	Słabiej rozwinięte	Sztuka	~~n/d~~ Liczba utwo-rzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	-	-	100	%	2014	-	-	80	Dane IZ RPO WL	Bieżący monitoring

Wartość docelowa została określona na podstawie kryteriów dostępu, które zostaną zastosowane w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego.

Z uwagi na brak danych dot. określenia wartości bazowej przyjęto, iż z wartości bazowej, którą stanowią utworzone w ramach RPO WL 2014-2020 miejsca opieki nad dziećmi 98% będzie funkcjonowało przez 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS.

Oś priorytetowa 10. Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian

Cel tematyczny 8 *Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników*

Priorytet inwestycyjny 8v Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian

Cel szczegółowy 1. *Wzrost liczby przedsiębiorstw sektora MMŚP, które skorzystały z usług rozwojowych*

Cel szczegółowy 2. *Zwiększenie dostępu do zatrudnienia lub jego kontynuacji osób objętych działaniami typu outplacement*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób pracujących łącznie z pracującymi na własny rachunek, objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	8 175	9 218	17 393	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 56% alokacji na PI 8v. Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 56% alokacji w ramach PI 8.v zostanie przeznaczone na usługi rozwojowe.
Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007-2013 PO KL. Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.

Średni koszt przewidziany na osobę pracującą objętą wsparciem w programie w wysokości 6 366,67 zł pozwoli na objęcie wsparciem 12 032 osób.

Wartość przypadająca na osobę pracującą objętą wsparciem w programie, tj. 6 366,67 zł została wyliczona na podstawie uśrednionej wartości szkolenia w zakończonych projektach z pomocą publiczną / de minimis z uwzględnieniem, iż szkolenia realizowane w ramach Bazy Usług Rozwojowych (wcześniej) Rejestru Usług Rozwojowych będą mogły mieć charakter specjalistyczny.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8v w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych np. rejestr usług rozwojowych,
- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Na etapie realizacji, zgodnie z zapisami obowiązujących *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020* przyjęto koszt jednostkowy w wysokości 5 000 zł na pracownika. Wartość docelowa wskaźnika nie uległa zmianie z uwagi na fakt, iż przyjęty koszt jednostkowy obejmuje tylko i wyłącznie koszty samego szkolenia nie uwzględniając kosztów pośrednich.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych jak i projektów będących w trakcie realizacji.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – 7 907.

Następnie przyjęto 99% (założono 1% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 8 871.

Ponadto, uwzględniono osoby pracujące objęte wsparciem w ramach Działania 10.2 - 615 – dane generowane na koniec września 2019 r. z systemu SL2014.

7 907 + 8 871 + 615 = 17 393

Podziału na płeć dokonano w oparciu o proporcję wynikającą z uczestników projektu i proporcję przyjętą w Programie (są do siebie zbliżone).

2.	Liczba osób pracujących, łącznie z pracującymi na własny rachunek w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	3 279	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 56% alokacji na PI 8v. Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 56% alokacji w ramach PI 8v zostanie przeznaczone na usługi rozwojowe.

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007-2013 PO KL. Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.
Średni koszt przewidziany na osobę pracującą powyżej 50 roku życia objętą wsparciem w programie w wysokości 6 366,67 zł oraz założenie, iż 20% z wartości 56% alokacji pozwoli na objęcie wsparciem 2 406 osób.

Wartość przypadająca na osobę pracującą objętą wsparciem w programie (50+), tj. 6 366,67 zł została wyliczona na podstawie uśrednionej wartości szkolenia w zakończonych projektach z pomocą publiczną / de minimis z uwzględnieniem, iż szkolenia realizowane w ramach Bazy Usług Rozwojowych (wcześniej) Rejestru Usług Rozwojowych) będą mogły mieć charakter specjalistyczny. Dodatkowo, w celu oszacowania wartości docelowej wskaźnika wykorzystano dane dla Działania 8.1 ze Sprawozdania z realizacji Działania w ramach PO KL 2007-2013 nt. odsetka osób pracujących powyżej 50 roku życia, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych w odniesieniu do ogółu osób pracujących, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych za I półrocze 2014 r. Przedmiotowa wartość procentowa została podniesiona o 5% z uwagi na liczbę osób w wieku 50 lat i więcej w ogóle osób pracujących w województwie lubelskim wg stanu na 2013 r. (dane GUS)

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8v w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych np. rejestr usług rozwojowych,
- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.
Na etapie realizacji, zgodnie z zapisami obowiązujących *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020* przyjęto koszt jednostkowy w wysokości 5 000 zł na pracownika. Wartość docelowa wskaźnika nie uległa zmianie z uwagi na fakt, iż przyjęty koszt jednostkowy obejmuje tylko i wyłącznie koszty samego szkolenia nie uwzględniając kosztów pośrednich.
Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych jak i projektów będących w trakcie realizacji.
W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – **1 498**.
Następnie przyjęto 95% (założono 5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – **1 703**.
Ponadto, uwzględniono osoby pracujące w wieku 50 lat i więcej objęte wsparciem w ramach Działania 10.2 - 78 – dane generowane na koniec września 2019 r. z systemu SL2014.
1 498 + 1 703 + 78 = 3 279

3.	Liczba osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	7 329	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 56% alokacji na PI 8v. Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 56% alokacji w ramach PI 8v zostanie przeznaczone na usługi rozwojowe.
Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007-

2013 PO KL. Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.
Średni koszt przewidziany na osobę pracującą o niskich kwalifikacjach objętą wsparciem w programie w wysokości 6 366,67 zł oraz założenie, iż 39% z wartości 56% alokacji pozwoli na objęcie wsparciem 4 693 osoby.

Wartość przypadająca na osobę pracującą o niskich kwalifikacjach, tj. 6 366,67 zł została wyliczona na podstawie uśrednionej wartości szkolenia w zakończonych projektach z pomocą publiczną / de minimis z uwzględnieniem, iż szkolenia realizowane w ramach Bazy Usług Rozwojowych (wcześniej) Rejestru Usług Rozwojowych będą mogły mieć charakter specjalistyczny. Dodatkowo, w celu oszacowania wartości docelowej wskaźnika wykorzystano dane dla Działania 8.1 ze Sprawozdania z realizacji Działania w ramach PO KL 2007-2013 nt. odsetka osób z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niższym oraz ponadgimnazjalnym w odniesieniu do ogółu osób, które rozpoczęły udział w projektach szkoleniowych za I półrocze 2014 r.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8v w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych np. rejestr usług rozwojowych,
- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Na etapie realizacji, zgodnie z zapisami obowiązujących *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020* przyjęto koszt jednostkowy w wysokości 5 000 zł na pracownika. Wartość docelowa wskaźnika nie uległa zmianie z uwagi na fakt, iż przyjęty koszt jednostkowy obejmuje tylko i wyłącznie koszty samego szkolenia nie uwzględniając kosztów pośrednich.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych oraz projektów będących w trakcie realizacji.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – **3 614.**

Następnie przyjęto 95% (założono 5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – **3 322.**

Ponadto, uwzględniono osoby pracujące o niskich kwalifikacjach objęte wsparciem w ramach Działania 10.2 - **393** – dane generowane na koniec września 2019 r. z systemu SL2014.

3 614 + 3 322+393 = 7 329

4.	Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	5 121	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

	rozwojowymi w programie								
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 56% alokacji na PI 8v. Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 56% alokacji w ramach PI 8v zostanie przeznaczone na usługi rozwojowe. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007-2013 PO KL. Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie. Średni koszt przewidziany na przedsiębiorstwo objęte usługą rozwojową w programie w wysokości 14 958,50 zł pozwoli na objęcie wsparciem 5 121 przedsiębiorstw. Wartość przypadająca na mikro, małe i średnie przedsiębiorstwo, tj. 14 958,50 zł została wyliczona jako uśredniony koszt wypłaconej wartości pomocy publicznej/de minimis w odniesieniu do liczby mikro, małych i średnich przedsiębiorstw objętych wsparciem na podstawie danych dotyczących Działania 8.1 ze Sprawozdania z realizacji Działania w ramach PO KL 2007-2013 za I półrocze 2014 r. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: - opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020, - interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów, - opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.v w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik, - brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych np. rejestr usług rozwojowych, - pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie, - rezygnacja z uczestnictwa w projekcie, - trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu, - zmiany w harmonogramie realizacji projektu, - opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.								
5.	Liczba pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	6 204	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 44% alokacji na PI 8v. Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 44% alokacji w ramach PI 8v zostanie przeznaczone na programy typu outplacement. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007-2013 PO KL. Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie. Średni koszt przewidziany na pracownika zagrożonego zwolnieniem z pracy/osobę zwolnioną z przyczyn dotyczących zakładu pracy w wysokości 12 300,41 zł pozwoli na objęcie wsparciem 4 893 osoby. Wartość przypadająca na pracownika zagrożonego zwolnieniem z pracy/osobę zwolnioną z przyczyn dotyczących zakładu pracy objętą wsparciem w programie, tj. 12 300,41 zł została wyliczona na podstawie uśrednionego kosztu uczestnictwa jednej osoby w zakończonych projektach typu outplacement zrealizowanych w ramach Poddziałania								

8.1.2 PO KL na podstawie danych KSI SIMIK 2007-2013.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8v w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz projektów wybranych do dofinansowania w wyniku zwiększenia alokacji na konkurs w ramach Działania 10.4.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – **2 466.**

Następnie przyjęto 99,5% (założono 0,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – **2 730.**

Ponadto, przyjęto 95% wartości wskaźników pochodzących z projektów skierowanych do dofinansowania w ramach Działania 10.4 – **1 008**.

2 466 + 2 730 + 1 008 = 6 204

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-
-								

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Cel szczegółowy 1. *Wzrost liczby przedsiębiorstw sektora MMŚP, które skorzystały z usług rozwojowych*

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru

				podstawa do ustalania celów	M	K	O	docelowej		M	K	O		
1.	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	86	%	2012	-	-	90	System informatyczny SL 2014	Rocznie
Wartość bazową i docelową wskaźnika rezultatu bezpośredniego określono na podstawie wyników badań zrealizowanych w ramach raportu PSDB Sp. z o.o. pn. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL* oraz raportu PAG Uniconsult pn. *Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013*.														
2.	Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	72	%	2013	-	-	85	System informatyczny SL 2014	Rocznie
Wartość bazową i docelową wskaźnika rezultatu bezpośredniego określono na podstawie wyników Ewaluacji on-going Działań 2.1, 2.2 PO KL - edycje I-XVI (2010-2013) przeprowadzonej przez PARP. Ocena przydatności szkoleń: - średnio 72% Beneficjentów na przestrzeni poszczególnych edycji oceniło szkolenie przydatne z punktu widzenia potrzeb firmy; - 34% Beneficjentów oceniło szkolenia jako bardzo przydatne. Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych oraz projektów będących w trakcie realizacji. W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – **2 960,** Następnie przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – **1 614** **2 960 + 1 614 = 4 574** Uzyskaną wartość odniesiono do adekwatnego wskaźnika produktu tj. *Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie.* **4 574/ 5009 = 91%** Zakładając ryzyko nieosiągnięcia wartości wskaźnika (7 pkt .proc.) przyjęto **85%.**														

3.	Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu (C)	Słabiej rozwinięte	Osoba	Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującym i na własny rachunek) (C)	-	-	36	%	2012	-	-	40	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 4 razy w okresie programowania
Wartość bazową i docelową wskaźnika rezultatu długoterminowego określono na podstawie wyników badania zrealizowanego w ramach raportu PSDB Sp. z o.o. pn. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL*.															

Cel szczegółowy 2. *Zwiększenie dostępu do zatrudnienia lub jego kontynuacji osób objętych działaniami typu outplacement*

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	38	%	2013	-	-	55	System informatyczny SL 2014	Rocznie
Wartość bazowa i docelowa wskaźnika rezultatu bezpośredniego została określona na podstawie relacji liczby osób, które pracowały po opuszczeniu projektu w odniesieniu do pracowników zagrożonych zwolnieniem oraz zwolnionych objętych wsparciem w programie, na podstawie danych z zakończonego projektu typu outplacement zrealizowanych w ramach projektu systemowego Poddziałania 8.1.2 PO KL przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie na podstawie danych KSI SIMIK 2007-2013 i danych wskazanych w zatwierdzonym końcowym wniosku o płatność.														

Priorytet inwestycyjny 8vi Aktywne i zdrowe starzenie się

Cel szczegółowy *Zwiększenie liczby realizowanych programów zdrowotnych w zakresie chorób negatywnie wpływających na rynek pracy*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		

1.	Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	115 927	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 8vi. Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.
Średni koszt przewidziany na osobę objętą wsparciem w programie (poziom regionalny) w wysokości 4 161,34 zł pozwoli na objęcie wsparciem 2 465 osób.
Natomiast średni koszt przewidziany na osobę objętą wsparciem w programie (poziom krajowy) w wysokości 1 598,76 zł pozwoli na objęcie wsparciem 36 363 osoby.

Wartość przypadająca na osobę objętą programem zdrowotnym (poziom regionalny), tj. 4 161,34 zł została wyliczona na podstawie uśrednienia kosztów (z uwzględnieniem wydatków związanych z zarządzaniem oraz rekrutacją w ramach projektu): profilaktyki, diagnostyki, rehabilitacji medycznej, przekwalifikowania pracowników, działań szkoleniowych/edukacyjnych, dojazdów, zakupu sprzętu, opieki nad dzieckiem lub osobą zależną.

Wartość przypadająca na osobę objętą programem zdrowotnym (poziom krajowy), tj. 1 598,76 zł została wyliczona na podstawie uśrednienia kosztów (z uwzględnieniem wydatków związanych z zarządzaniem oraz rekrutacją w ramach projektu): profilaktyki (bez programu wykrywania raka piersi i szyjki macicy), diagnostyki, rehabilitacji medycznej, działań szkoleniowych/edukacyjnych, dojazdów, zakupu sprzętu, opieki nad dzieckiem lub osobą zależną.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8vi w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz projektów złożonych w odpowiedzi na konkurs RPLU.10.03.00-IZ.00-06-001/19.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – **63 463.**

Następnie, przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – **8 964.**

Ponadto, uwzględniono wartości wskaźników pochodzących ze złożonych wniosków o dofinansowanie na konkurs RPLU.10.03.00-IZ.00-06-001/19. Przyjęto ryzyko nieosiągnięcia wartości wskaźnika na poziomie 18% (jest to równowartość wskaźnika w projekcie obejmującym wsparciem największa liczbę osób złożonym w odpowiedzi na konkurs) - **43 500.**

63 463 + 8 964 + 43 500 = 115 927

2.	Liczba	Sztuka	EFS	Słabiej	-	-	16	System	Bieżący

	wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców			rozwinięte				informatyczny SL 2014	monitoring
Opracowanie i wdrożenie projektów profilaktycznych dot. chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu, tj.: - chorób układu nerwowego, - chorób zakaźnych. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: - opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020, - interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów, - opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8vi w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik, - brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych, - rezygnacja z uczestnictwa w projekcie, - trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu, - zmiany w harmonogramie realizacji projektu, - opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność. Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz projektów złożonych w odpowiedzi na konkurs RPLU.10.03.00-IZ.00-06-001/19. Przyjęto wartości docelową wskaźnika w projektach, które są zakończone bądź w trakcie realizacji pomniejszoną o 12,5% (ryzyko nieosiągnięcia wartości wskaźnika) – **7.** Ponadto, uwzględniono wartości wskaźników pochodzących ze złożonych wniosków o dofinansowanie na konkurs RPLU.10.03.00-IZ.00-06-001/19. Przyjęto ryzyko nieosiągnięcia wartości wskaźnika na poziomie 10% (jest to równowartość wskaźnika w projekcie obejmującym wsparciem największa liczbę osób złożonym w odpowiedzi na konkurs) - **9.** **7 + 9 = 16**									
3.	Liczba osób objętych programem zdrowotnym ukierunkowanym na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	600	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Wskaźnik stanowi podstawę do wyliczenia wskaźnika rezultatu *Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie*. Jako podstawę oszacowania wartości docelowej przyjęto wartość wskaźnik produktu *Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS* określoną w dwóch projektach realizujących wsparcie w zakresie eliminowania									

zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, wynoszącą 670 osób. Przyjęto ryzyko nieosiągnięcia wartości wskaźnika na poziomie 10%.

670 *90% = 603. Przyjęto wartość na poziomie 600.

4.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-
-								

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		

1.	Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	32,8	%	2013	-	-	75	System informatyczny SL 2014	Rocznie

Wartość bazową i docelową wskaźnika rezultatu bezpośredniego określono na podstawie danych zawartych w Sprawozdaniu z realizacji Narodowego Programu Zwalczania Chorób Nowotworowych w 2013 r. opracowanym przez Ministerstwo Zdrowia. Raport WYG PSDB Sp. z o.o. pn. OCENA POTRZEB WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO W ZAKRESIE REALIZACJI PROJEKTÓW DOTYCZĄCYCH PROFILAKTYKI W ZAKRESIE CHORÓB CYWILIZACYJNYCH I ZAWODOWYCH.
Poziom uczestnictwa mieszkanek województwa lubelskiego w programach prewencyjnych nowotworów (rok 2013):
- raka szyjki macicy 22,9% populacji,

- raka piersi 42,7% populacji.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz projektów złożonych w odpowiedzi na konkurs RPLU.10.03.00-IZ.00-06-001/19.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – **39 211.**

Następnie przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – **4 577.**

Ponadto, uwzględniono wartości wskaźników pochodzących ze złożonych wniosków o dofinansowanie na konkurs RPLU.10.03.00-IZ.00-06-001/19. Przyjęto ryzyko nieosiągnięcia wartości wskaźnika w wysokości równowartości wskaźnika w projekcie obejmującym wsparciem największa liczbę osób złożonym w odpowiedzi na konkurs - **42 500.**

39 211 + 4 577 + 42 500 = 86 288

Uzyskaną wartość odniesiono do adekwatnego wskaźnika produktu tj. *Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS.*

86 288/115 927 = 74,5%

Przyjęto w zaokrągleniu wartość 75%

2.	Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	90	%	2014	-	-	95	System informatyczny SL 2014	Rocznie

Wartość docelowa wskaźnika rezultatu bezpośredniego wynika z założeń programowych, w ramach których 90% osób objętych wsparciem będą stanowiły osoby pracujące, natomiast 10% osoby bezrobotne i bierne zawodowo.

Oś Priorytetowa 11. Włączenie społeczne

Cel tematyczny 9 *Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją*

Priorytet inwestycyjny 9i Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie

Cel szczegółowy *Wzrost integracji społecznej oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie poprzez realizację kompleksowych programów aktywizacji oraz usług reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	19 725	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 100% alokacji zostanie przeznaczone na realizację wskaźnika.

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007-2013 PO KL z Poddziałania 7.1.1, 7.1.2 oraz 7.2.1, w których realizowano podobne wsparcie. Przeciętna wartość projektów w ramach: Poddziałania 7.1.1 PO KL wynosiła 678 534,00 PLN, Poddziałania 7.1.2 PO KL wynosiła 4 960 591,00 PLN, Poddziałania 7.2.1 PO KL wynosiła 661 842,00 PLN. Historyczny koszt jednostkowy wynosił 14 345,50 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowaniu ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty, jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 15 222,18 PLN.

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do następujących wariantów kosztów związanych z programami aktywizacyjnymi, integracyjnymi realizowanymi w ramach:

- niezakończonych projektów z Poddziałania 7.1.1 PO KL (umowa ramowa),
- niezakończonych projektów z Poddziałania 7.1.2 PO KL (umowa ramowa),
- zakończonych projektów z Poddziałania 7.2.1 i 7.2.2 PO KL.

Ponadto założono, iż osoba otrzyma również wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej tj. - uśredniony koszt na osobę dot. świadczenia z tytułu aktywizacji zawodowej (dane ROPS za 2013 r.)

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-

2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 9i, w ramach których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacje z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto, ewentualne zwiększenie minimalnego poziomu wymaganego wkładu własnego, może skutkować zmniejszeniem aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania, a tym samym stanowić ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośredniej i docelowej ww. wskaźnika.

Dokonując przeglądu realizacji programu i analizując sytuacje społeczno – gospodarczą w regionie zdecydowano o konieczności dokonania realokacji środków pomiędzy Osiami Programu. Szacując wartość docelową wskaźnika dla Osi 11 uwzględniono realokacje środków w wysokości 30 mln euro wkładu UE z Działania 11.1 do innych działań w ramach programu. Kwota realokacji, o której mowa powyżej stanowi niecałe 27% kwoty środków na Działanie 11.1 (PI 9i), zatem wartość docelową wskaźnika określoną pierwotnie dla Działania 11.1 w Programie zmniejszono proporcjonalnie o ok 27%. Nowa wartość docelowa wskaźnika wynosi 19 725 osób.

2.	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	5 230	6 695	11 925	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 100% alokacji zostanie przeznaczone na realizację wskaźnika *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie*. Natomiast osoby z niepełnosprawnościami będą stanowić 9% liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie. Odsetek osób niepełnosprawnych tj. 9% został oszacowany na podstawie danych dla Działania 7.1 ze *Sprawozdania z realizacji Działania w ramach PO KL 2007-2013* nt. odsetka osób niepełnosprawnych w odniesieniu do ogółu osób, które rozpoczęły udział w projekcie za I półrocze 2014 r.

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007-2013 PO KL z Poddziałania 7.1.1, 7.1.2 oraz 7.2.1, w których realizowano podobne wsparcie. Przeciętna wartość projektów w ramach: Poddziałania 7.1.1 PO KL wynosiła 678 534,00 PLN, Poddziałania 7.1.2 PO KL wynosiła 4 960 591,00 PLN, Poddziałania 7.2.1 PO KL wynosiła 661 842,00 PLN. Historyczny koszt jednostkowy wynosił 14 345,50 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowaniu ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 15 222,18 PLN.

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do następujących wariantów kosztów związanych z programami aktywizacyjnymi, integracyjnymi realizowanymi w ramach:

- niezakończonych projektów z Poddziałania 7.1.1 PO KL (umowa ramowa),
- niezakończonych projektów z Poddziałania 7.1.2 PO KL (umowa ramowa),
- zakończonych projektów z Poddziałania 7.2.1 i 7.2.2 PO KL.

Ponadto założono, iż osoba otrzyma również wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej tj. - uśredniony koszt na osobę dot. świadczenia z tytułu aktywizacji zawodowej (dane ROPS za 2013 r.)

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartości końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 9i w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacje z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto, ewentualne zwiększenie minimalnego poziomu wymaganego wkładu własnego, może skutkować zmniejszeniem aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania, a tym samym stanowić ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośredniej i docelowej ww. wskaźnika.

Obecnie, w związku z pandemią COVID-19 oraz w związku z osiągnięciem zaplanowanej wartości wskaźnika, niezbędne jest ponowne oszacowanie wartości docelowych wskaźników.

Nową wartość wskaźnika odnoszącego się do osób z niepełnosprawnościami szacowano sumując wartość założoną w umowach o dofinansowanie oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w PI 9i środków.

Z dotychczas zakontraktowanych i realizowanych projektów wartość wskaźnika założona w umowach o dofinansowanie w PI 9i wynosi 11 845 osób. By oszacować wartość wskaźnika dot. osób z niepełnosprawnościami, niezbędne było na wstępie oszacowanie możliwej do osiągnięcia z pozostałej do zakontraktowania liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie. Szacowaną wartość dodatkową uzyskano dzieląc wartość pozostałej do zakontraktowania alokacji przez koszt jednostkowy uzyskując w ten sposób 686 osób. Następnie uwzględniając sytuację szczególną, w której znaleźli się Wnioskodawcy i uczestnicy projektów, w tym ograniczenia związane z wdrażanym w kraju programem przeciwdziałania COVID-19 (m.in. ograniczenia w przemieszczaniu się, ograniczenia dotyczące liczby osób gromadzących się, ograniczenia związane z opieką i edukacją) oraz możliwością przeznaczenia części kosztów projektów na ochronę osób uczestniczących w projekcie założono, iż szacowane wartości wskaźników obarczone są dużym ryzykiem ich nieosiągnięcia. Przyjęto ryzyko na poziomie 15%. Oszacowano ostatecznie, iż liczba osób objętych wsparciem wyniesie 583 osoby.

Następnie przyjęto procentowy udział osób z niepełnosprawnością w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem w konkursie ogłoszonym na analogiczne typy projektów (tj.13,77%). W wyniku obliczeń uzyskano 80 osób. Na podstawie powyższej metodologii uzyskano nową wartość docelową w wysokości 11 925 osób.

3.	Liczba osób biernych zawodowo objętych	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	4 524	6 571	11 095	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

	wsparciem w programie								

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 100% alokacji zostanie przeznaczone na realizację wskaźnika.

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007-2013 PO KL z Poddziałania 7.1.1, 7.1.2 oraz 7.2.1, w których realizowano podobne wsparcie. Przeciętna wartość projektów w ramach: Poddziałania 7.1.1 PO KL wynosiła 678 534,00 PLN, Poddziałania 7.1.2 PO KL wynosiła 4 960 591,00 PLN, Poddziałania 7.2.1 PO KL wynosiła 661 842,00 PLN. Historyczny koszt jednostkowy wynosił 14 345,50 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowaniu ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 15 222,18 PLN.

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do następujących wariantów kosztów związanych z programami aktywizacyjnymi, integracyjnymi realizowanymi w ramach:

- niezakończonych projektów z Poddziałania 7.1.1 PO KL (umowa ramowa),

- niezakończonych projektów z Poddziałania 7.1.2 PO KL (umowa ramowa),

- zakończonych projektów z Poddziałania 7.2.1 i 7.2.2 PO KL.

Ponadto założono, iż osoba otrzyma również wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej tj.
- uśredniony koszt na osobę dot. świadczenia z tytułu aktywizacji zawodowej (dane ROPS za 2013 r.)

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartości końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 9i w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacje z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto, ewentualne zwiększenie minimalnego poziomu wymaganego wkładu własnego, może skutkować zmniejszeniem aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania, a tym samym stanowić ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośredniej i docelowej ww. wskaźnika.

Dokonując przeglądu realizacji programu na etapie renegocjacji stwierdzono, iż mając na uwadze zapewnienie poprawności wyliczania wskaźnika rezultatu w ramach PI 9i *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu* niezbędne jest zawarcie w programie adekwatnego wskaźnika produktu. Zgodnie z definicją wskaźnik rezultatu, o którym mowa powyżej, obejmuje osoby bierne zawodowo w momencie rozpoczęcia udziału w projekcie, które otrzymały wsparcie z EFS i które poszukują pracy po opuszczeniu projektu. Wartość nowego wskaźnika produktu dla wskaźnika rezultatu *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu* wyznaczono w oparciu o poniższą metodologię:

Określono odsetek osób biernych zawodowo (na podstawie raportu z SL2014) w stosunku do ogólnej liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (6475/9865=65,64%). Następnie oszacowano możliwą do osiągnięcia z alokacji pozostałej do zakontraktowania liczbę osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie.

Szacowaną wartość dodatkową uzyskano dzieląc wartość pozostałej do zakontraktowania alokacji w PI9i przez koszt jednostkowy określony w Załączniku nr 2 do programu Metodologia szacowania wartości docelowych dla

wskaźników wybranych do realizacji w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020. Uzyskano w ten sposób 5 212 osób planowanych do objęcia wsparciem.

Następnie określono planowaną do osiągnięcia liczbę osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie mnożąc procentowy udział osób biernych zawodowo w stosunku do ogółu uczestników przez liczbę osób planowaną do objęcia wsparciem w ramach niezakontraktowanych środków. Uzyskany wynik pomniejszono o 10% ryzyka (z uwagi na trudność grupy docelowej obejmowanej wsparciem). Uzyskaną wartość zsumowano z osiągniętą dotychczas Liczbą osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (6 475).

Na podstawie powyższej metodologii uzyskano wartość docelową w wysokości 9 553 osoby.

Obecnie, w związku z pandemią COVID-19 oraz w związku z osiągnięciem zaplanowanej wartości wskaźnika, niezbędne jest ponowne oszacowanie wartości docelowych wskaźników.

Nową wartość wskaźnika odnoszącego się do osób biernych zawodowo szacowano sumując wartość dotychczas osiągniętą oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w PI 9i środków.

Z dotychczas zakontraktowanych i realizowanych projektów wartość wskaźnika w PI 9i wynosi 10 693 osoby. By oszacować wartość wskaźnika dot. osób biernych zawodowo, niezbędne było na wstępie oszacowanie możliwej do osiągnięcia z pozostałej do zakontraktowania liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie. Szacowaną wartość dodatkową uzyskano dzieląc wartość pozostałej do zakontraktowania alokacji przez koszt jednostkowy uzyskując w ten sposób 686 osób. Następnie uwzględniając sytuację szczególną, w której znaleźli się Wnioskodawcy i uczestnicy projektów, w tym ograniczenia związane z wdrażanym w kraju programem przeciwdziałania COVID-19 (m.in. ograniczenia w przemieszczaniu się, ograniczenia dotyczące liczby osób gromadzących się, ograniczenia związane z opieką i edukacją) oraz możliwością przeznaczenia części kosztów projektów na ochronę osób uczestniczących w projekcie założono, iż szacowane wartości wskaźników obarczone są dużym ryzykiem ich nieosiągnięcia. Przyjęto ryzyko na poziomie 15%. Oszacowano ostatecznie, iż liczba osób objętych wsparciem wyniesie 583 osoby.

Określono odsetek osób biernych zawodowo (na podstawie raportu z SL2014) w stosunku do ogólnej liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (tj.69%). W wyniku obliczeń uzyskano 402 osoby. Na podstawie powyższej metodologii uzyskano nową wartość docelową w wysokości 11 095 osób.

4.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-
-								

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	32	%	2014	-	-	32	System informatyczny SL 2014	Rocznie
Wartość docelową określono na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez PAG Uniconsult pn. *Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013.* (% osób bezrobotnych, które bezpośrednio po opuszczeniu programu uzyskały kwalifikacje (tj. uczestnik w ramach programu zdał egzamin i uzyskał potwierdzenie kwalifikacji przed zewnętrzną instytucją).														
2.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	45	%	2014	-	-	30	System informatyczny SL 2014	Rocznie
Wartość docelową określono na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez PAG Uniconsult pn. *Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013*. (tj. 61%) Jednak z uwagi, iż wskazana w raporcie wartość odnosiła się do wszystkich osób bezrobotnych bez wyodrębnienia przedmiotowej podgrupy, została ona obniżona w stosunku do specyficznej grupy, którą są osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Opracowując RPO WL opierano się na danych za rok 2012. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym w województwie lubelskim wynosił wtedy 22,9%. Od tamtej pory sytuacja uległa zmianie tj. wartość wskaźnika ciągle spadała i w 2016 r. wynosiła 18,5%. Sytuacja wygląda podobnie w przypadku wskaźnika minimum egzystencji – spadek z 8,5% w 2012 r. do 7,8% w roku 2016. Podsumowując, sytuacja społeczno-ekonomiczna w regionie poprawiła się, a ubóstwo spadło. Grupa objęta wsparciem jest przez to inna, trudniejsza, co wydłuża proces rekrutacji do projektów, dlatego wskaźnik został zaktualizowany.													

Szacując wartości wskaźników przy procesie opracowywania RPO WL 2014-2020 bazowano głównie na założeniach Umowy Partnerstwa, nie obowiązywały szczegółowe Wytyczne obszarowe, które obecnie nakładają na Wnioskodawców szereg ograniczeń, co do form wsparcia i grup docelowych, a które należy stosować w odniesieniu do PI 9i, co nie pozostaje bez znaczenia w przypadku szacowania wartości docelowych wskaźników.

Zmiana wartości docelowej wskaźników rezultatu wynika z analizy dotychczasowej realizacji Programu oraz analizy zapisów wytycznych obszarowych, które regulują wdrażanie działań w obszarze PI 9i.

Biorąc pod uwagę cel PI 9i oraz grupę docelową, do której kierowane jest wsparcie, osiągnięcie założonych pierwotnie wskaźników jest niemożliwe. Osoby, do których kierowane jest wsparcie to osoby zagrożone wykluczeniem społecznym oraz społecznie wykluczone nie tylko z powodu bezrobocia. Osoby te, co wskazane jest również w wytycznych obszarowych i co wynika z celu PI to osoby, które w pierwszej kolejności potrzebują wsparcia w zakresie budowania postaw społecznych i do których kierowane są usługi aktywnej integracji głównie o charakterze społecznym, zdrowotnym, edukacyjnym a dopiero na końcu zawodowym.

Jak wynika z Analizy sytuacji - społeczno-ekonomicznej województwa lubelskiego w obszarach oddziaływania EFS „…do głównych przyczyn korzystania ze świadczeń pomocy społecznej niezmiennie od wielu lat należy bezrobocie (27%) i ubóstwo (21%). Do ważnych determinant wykluczenia społecznego i zagrożenia ubóstwem należy również stan zdrowia mieszkańców. Bowiem 31% wszystkich decyzji o przyznaniu świadczeń pomocy społecznej wynikało ze stwierdzenia barier funkcjonowania w społeczeństwie wynikających z długotrwałej lub ciężkiej choroby (16%) oraz doświadczenia niepełnosprawności (15%). Istotnym problemem w skali udzielanych świadczeń pomocy społecznej są również zagadnienia dysfunkcji rodzin w obszarze opieki i wychowania. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i gospodarstwa domowego dotyczyła niemal co dziesiątej decyzji wydanej przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej (8%), natomiast 6% udzielanej pomocy wynikało z potrzeby ochrony macierzyństwa". W 2016 r. odnotowano znaczący spadek zasięgu ubóstwa skrajnego oraz ubóstwa relatywnego w kraju. W 2016 r. w ubóstwie skrajnym żyło prawie 5% osób (wobec niecałych 7% w 2015 r.), a w ubóstwie relatywnym – nieco mniej niż 14% osób (wobec niecałych 16% w 2015 r.). Jak widać zatem, pomimo, iż bezrobocie stanowi najczęstszą przyczynę korzystania ze świadczeń pomocy społecznej nie jest jedyną. Jednocześnie zmienia się sytuacja na rynku pracy, tj. spada liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych jako bezrobotne w związku z tym zmniejsza się też potencjalna liczba osób do objęcia wsparciem w ramach Osi Priorytetowej.

Działania w ramach tej osi mają prowadzić do podniesienia aktywności społecznej a przez to do zatrudnienia, a nie jak jest w przypadku PI 8i bezpośrednio do zatrudnienia. Należy uwzględnić przy tym że są to osoby najbardziej oddalone od rynku pracy.

Uwzględniono również fakt, iż część środków przewidzianych na Działanie 11.1 przeznaczona będzie na realizację projektów przez ośrodki pomocy społecznej, które nie są powołane stricte do działań w zakresie aktywizacji zawodowej , zatem nie należy zakładać znacznych efektów w obszarze uzyskiwania kwalifikacji czy też poszukiwania i podjęcia pracy po zakończeniu udziału w projekcie. Jednocześnie warto zaznaczyć, iż opracowując metodologię szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w ramach RPO WL opierano się na badaniach zleconych przez MR lub UM WL, które bazowały głównie na uczestnikach Działania 7.2 PO KL, tj. uczestnikach nie będących klientami pomocy społecznej, a jeśli takie osoby uczestniczyły w badaniu to ich odsetek był marginalny. Osoby będące klientami pomocy społecznej, obejmowane w ramach PO KL wsparciem w Działaniu 7.1, nie były monitorowane pod względem efektywności wsparcia w postaci uzyskania kwalifikacji, objęcia szkoleniami czy też wskaźnikiem efektywności zatrudnieniowej.

3.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	25	%	2014	-	-	16	System informatyczny SL 2014	Rocznie

	(łącznie z pracującymi na własny rachunek)													

Wartość docelową określono na podstawie wartości wskaźnika efektywności zatrudnieniowej dla Działania 7.2 PO KL wskazanej w *Sprawozdaniu z realizacji Działania w ramach PO KL 2007-2013* za I półrocze 2014 r. (tj. 45%)

Jednak z uwagi, iż wskazana wartość wskaźnika efektywności odnosi się wyłącznie do osób, które uzyskały wsparcie w ramach Działania 7.2 PO KL i nie ujmuje osób z Działania 7.1 została ona obniżona z uwagi na specyfikę osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Opracowując RPO WL opierano się na danych za rok 2012. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym w województwie lubelskim wynosił wtedy 22,9%. Od tamtej pory sytuacja uległa zmianie tj. wartość wskaźnika ciągle spadała i w 2016 r. wynosiła 18,5%. Sytuacja wygląda podobnie w przypadku wskaźnika minimum egzystencji – spadek z 8,5% w 2012 r. do 7,8% w roku 2016. Podsumowując, sytuacja społeczno-ekonomiczna w regionie poprawiła się, a ubóstwo spadło. Grupa objęta wsparciem jest przez to inna, trudniejsza, co wydłuża proces rekrutacji do projektów, dlatego wskaźnik został zaktualizowany. Szacując wartości wskaźników przy procesie opracowywania RPO WL 2014-2020 bazowano głównie na założeniach Umowy Partnerstwa, nie obowiązywały szczegółowe Wytyczne obszarowe, które obecnie nakładają na Wnioskodawców szereg ograniczeń, co do form wsparcia i grup docelowych, a które należy stosować w odniesieniu do PI 9i, co nie pozostaje bez znaczenia w przypadku szacowania wartości docelowych wskaźników.

Zmiana wartości docelowej wskaźników rezultatu wynika z analizy dotychczasowej realizacji Programu oraz analizy zapisów wytycznych obszarowych, które regulują wdrażanie działań w obszarze PI 9i.

Biorąc pod uwagę cel PI 9i oraz grupę docelową, do której kierowane jest wsparcie, osiągnięcie założonych pierwotnie wskaźników jest niemożliwe. Osoby, do których kierowane jest wsparcie to osoby zagrożone wykluczeniem społecznym oraz społecznie wykluczone nie tylko z powodu bezrobocia. Osoby te, co wskazane jest również w wytycznych obszarowych i co wynika z celu PI to osoby, które w pierwszej kolejności potrzebują wsparcia w zakresie budowania postaw społecznych i do których kierowane są usługi aktywnej integracji głównie o charakterze społecznym, zdrowotnym, edukacyjnym a dopiero na końcu zawodowym.

Jak wynika z Analizy sytuacji - społeczno-ekonomicznej województwa lubelskiego w obszarach oddziaływania EFS „…do głównych przyczyn korzystania ze świadczeń pomocy społecznej niezmiennie od wielu lat należy bezrobocie (27%) i ubóstwo (21%). Do ważnych determinant wykluczenia społecznego i zagrożenia ubóstwem należy również stan zdrowia mieszkańców. Bowiem 31% wszystkich decyzji o przyznaniu świadczeń pomocy społecznej wynikało ze stwierdzenia barier funkcjonowania w społeczeństwie wynikających z długotrwałej lub ciężkiej choroby (16%) oraz doświadczenia niepełnosprawności (15%). Istotnym problemem w skali udzielanych świadczeń pomocy społecznej są również zagadnienia dysfunkcji rodzin w obszarze opieki i wychowania. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i gospodarstwa domowego dotyczyła niemal co dziesiątej decyzji wydanej przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej (8%), natomiast 6% udzielanej pomocy wynikało z potrzeby ochrony macierzyństwa". W 2016 r. odnotowano znaczący spadek zasięgu ubóstwa skrajnego oraz ubóstwa relatywnego w kraju. W 2016 r. w ubóstwie skrajnym żyło prawie 5% osób (wobec niecałych 7% w 2015 r.), a w ubóstwie relatywnym – nieco mniej niż 14% osób (wobec niecałych 16% w 2015 r.). Jak widać zatem, pomimo, iż bezrobocie stanowi najczęstszą przyczynę korzystania ze świadczeń pomocy społecznej nie jest jedyną. Jednocześnie zmienia się sytuacja na rynku pracy, tj. spada liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych jako bezrobotne w związku z tym zmniejsza się też potencjalna liczba osób do objęcia wsparciem w ramach Osi Priorytetowej.

Działania w ramach tej osi mają prowadzić do podniesienia aktywności społecznej a przez to do zatrudnienia, a nie jak jest w przypadku PI 8i bezpośrednio do zatrudnienia. Należy uwzględnić przy tym że są to osoby najbardziej oddalone od rynku pracy.

Uwzględniono również fakt, iż część środków przewidzianych na Działanie 11.1 przeznaczona będzie na realizację projektów przez ośrodki pomocy społecznej, które nie są powołane stricte do działań w zakresie aktywizacji zawodowej ,

zatem nie należy zakładać znacznych efektów w obszarze uzyskiwania kwalifikacji czy też poszukiwania i podjęcia pracy po zakończeniu udziału w projekcie. Jednocześnie warto zaznaczyć, iż opracowując metodologię szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w ramach RPO WL opierano się na badaniach zleconych przez MR lub UM WL, które bazowały głównie na uczestnikach Działania 7.2 PO KL, tj. uczestnikach nie będących klientami pomocy społecznej, a jeśli takie osoby uczestniczyły w badaniu to ich odsetek był marginalny. Osoby będące klientami pomocy społecznej, obejmowane w ramach PO KL wsparciem w Działaniu 7.1, nie były monitorowane pod względem efektywności wsparcia w postaci uzyskania kwalifikacji, objęcia szkoleniami czy też wskaźnikiem efektywności zatrudnieniowej.

Na zmniejszenie poziomu wskaźnika ma również wpływ kierunek zmian wprowadzonych w Wytycznych obszarowych w obszarze włączenia społecznego, które zakładają pomiar efektywności zatrudnieniowej jedynie wśród osób objętych aktywną integracją o charakterze zawodowym, która nie jest obowiązkowa dla wszystkich uczestników projektów. Jednocześnie w ramach Osi 11 przewidziane są do realizacji zadania, dla których efekt zatrudnieniowy nie jest wymagany co również ma przełożenie na możliwość osiągnięcia wskaźnika rezultatu *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)*.

4.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	20 %	%	2012	-	-	12%	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 4 razy w ciągu okresu programowania

Wartość docelową określono na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez PSDB Sp. z o.o. pn. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL* (tj. 20%). Wskazana wartość pozostawiona została na tym samym poziomie z uwagi na specyfikę osób, które będą otrzymywały wsparcie tj. osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Opracowując RPO WL opierano się na danych za rok 2012. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym w województwie lubelskim wynosił wtedy 22,9%. Od tamtej pory sytuacja uległa zmianie tj. wartość wskaźnika ciągle spadała i w 2016 r. wynosiła 18,5%. Sytuacja wygląda podobnie w przypadku wskaźnika minimum egzystencji – spadek z 8,5% w 2012 r. do 7,8% w roku 2016. Podsumowując, sytuacja społeczno-ekonomiczna w regionie poprawiła się, a ubóstwo spadło. Grupa objęta wsparciem jest przez to inna, trudniejsza, co wydłuża proces rekrutacji do projektów, dlatego wskaźnik został zaktualizowany. Szacując wartości wskaźników przy procesie opracowywania RPO WL 2014-2020 bazowano głównie na założeniach Umowy Partnerstwa, nie obowiązywały szczegółowe Wytyczne obszarowe, które obecnie nakładają na Wnioskodawców szereg ograniczeń, co do form wsparcia i grup docelowych, a które należy stosować w odniesieniu do PI 9i, co nie pozostaje bez znaczenia w przypadku szacowania wartości docelowych wskaźników.

Zmiana wartości docelowej wskaźników rezultatu wynika z analizy dotychczasowej realizacji Programu oraz analizy zapisów wytycznych obszarowych, które regulują wdrażanie działań w obszarze PI 9i.

Biorąc pod uwagę cel PI 9i oraz grupę docelową, do której kierowane jest wsparcie, osiągnięcie założonych pierwotnie wskaźników jest niemożliwe. Osoby, do których kierowane jest wsparcie to osoby zagrożone wykluczeniem społecznym oraz społecznie wykluczone nie tylko z powodu bezrobocia. Osoby te, co wskazane jest również w wytycznych obszarowych i co wynika z celu PI to osoby, które w pierwszej kolejności potrzebują wsparcia w zakresie budowania postaw społecznych i do których kierowane są usługi aktywnej integracji głównie o charakterze społecznym, zdrowotnym, edukacyjnym a dopiero na końcu zawodowym.

Jak wynika z Analizy sytuacji - społeczno-ekonomicznej województwa lubelskiego w obszarach oddziaływania EFS „…do

głównych przyczyn korzystania ze świadczeń pomocy społecznej niezmiennie od wielu lat należy bezrobocie (27%) i ubóstwo (21%). Do ważnych determinant wykluczenia społecznego i zagrożenia ubóstwem należy również stan zdrowia mieszkańców. Bowiem 31% wszystkich decyzji o przyznaniu świadczeń pomocy społecznej wynikało ze stwierdzenia barier funkcjonowania w społeczeństwie wynikających z długotrwałej lub ciężkiej choroby (16%) oraz doświadczenia niepełnosprawności (15%). Istotnym problemem w skali udzielanych świadczeń pomocy społecznej są również zagadnienia dysfunkcji rodzin w obszarze opieki i wychowania. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i gospodarstwa domowego dotyczyła niemal co dziesiątej decyzji wydanej przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej (8%), natomiast 6% udzielanej pomocy wynikało z potrzeby ochrony macierzyństwa". W 2016 r. odnotowano znaczący spadek zasięgu ubóstwa skrajnego oraz ubóstwa relatywnego w kraju. W 2016 r. w ubóstwie skrajnym żyło prawie 5% osób (wobec niecałych 7% w 2015 r.), a w ubóstwie relatywnym – nieco mniej niż 14% osób (wobec niecałych 16% w 2015 r.). Jak widać zatem, pomimo, iż bezrobocie stanowi najczęstszą przyczynę korzystania ze świadczeń pomocy społecznej nie jest jedyną. Jednocześnie zmienia się sytuacja na rynku pracy, tj. spada liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych jako bezrobotne w związku z tym zmniejsza się też potencjalna liczba osób do objęcia wsparciem w ramach Osi Priorytetowej.

Działania w ramach tej osi mają prowadzić do podniesienia aktywności społecznej a przez to do zatrudnienia, a nie jak jest w przypadku PI 8i bezpośrednio do zatrudnienia. Należy uwzględnić przy tym że są to osoby najbardziej oddalone od rynku pracy.

Uwzględniono również fakt, iż część środków przewidzianych na Działanie 11.1 przeznaczona jest na realizację projektów przez ośrodki pomocy społecznej, które nie są powołane stricte do działań w zakresie aktywizacji zawodowej , zatem nie należy zakładać znacznych efektów w obszarze uzyskiwania kwalifikacji czy też poszukiwania i podjęcia pracy po zakończeniu udziału w projekcie. Jednocześnie warto zaznaczyć, iż opracowując metodologię szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w ramach RPO WL opierano się na badaniach zleconych przez MR lub UM WL, które bazowały głównie na uczestnikach Działania 7.2 PO KL, tj. uczestnikach nie będących klientami pomocy społecznej, a jeśli takie osoby uczestniczyły w badaniu to ich odsetek był marginalny. Osoby będące klientami pomocy społecznej, obejmowane w ramach PO KL wsparciem w Działaniu 7.1, nie były monitorowane pod względem efektywności wsparcia w postaci uzyskania kwalifikacji, objęcia szkoleniami czy też wskaźnikiem efektywności zatrudnieniowej.

Na zmniejszenie poziomu wskaźnika ma również wpływ kierunek zmian wprowadzonych w Wytycznych obszarowych w obszarze włączenia społecznego, które zakładają pomiar efektywności zatrudnieniowej jedynie wśród osób objętych aktywną integracją o charakterze zawodowym, która nie jest obowiązkowa dla wszystkich uczestników projektów. Jednocześnie w ramach Osi 11 przewidziane są do realizacji zadania, dla których efekt zatrudnieniowy nie jest wymagany co również ma przełożenie na możliwość osiągnięcia wskaźnika rezultatu długoterminowego *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)*.

Priorytet inwestycyjny 9iv Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym

Cel szczegółowy 1. *Wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej, w szczególności w formach zdeinstytucjonalizowanych, dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie*

2. *Wzrost dostępności usług zdrowotnych dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	~~19 300~~ 22 282	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do usług społecznych wskazanych w dokumencie opracowanym przez ROPS pn. *Ocena zasobów pomocy społecznej w województwie lubelskim w roku 2013*.

Ponadto przyjęto założenie, iż uczestnik może skorzystać z co najmniej 2 usług społecznych, natomiast średni okres korzystania z usługi wynosi 12 m-cy.

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 24 652 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 26 158,33 PLN.

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 9iv w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto, ewentualne zwiększenie minimalnego poziomu wymaganego wkładu własnego, może skutkować zmniejszeniem aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania, a tym samym stanowić ograniczenie w zakresie

realizacji wartości pośredniej i docelowej ww. wskaźnika.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz pozostałych środków na Działanie 11.2 podzielonych przez koszt jednostkowy.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – **5 507.** Koszt jednostkowy dla tych projektów wynosił w zaokrągleniu 11 000 PLN.

Następnie przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – **10 274.** Koszt jednostkowy dla tych projektów w zaokrągleniu 15 000 PLN.

Ponadto, ustalono koszt jednostkowy wynoszący 37 000 PLN (koszt wyliczony w oparciu o próbę 50% wniosków z naboru RPLU.11.02.00-IZ.00-06-004/18). Koszt jest znacząco wyższy niż wcześniej, z uwagi na szeroki katalog form wsparcia oferowanych w ramach przedmiotowego Działania i zróżnicowane ceny rynkowe z tym związane.

Na pozostałe środki dostępne w ramach Działania 11.2 tj. 64 953 683,59 PLN zaplanowano ogłoszenie naboru w roku 2020, który zostanie zawężony wyłącznie do wspierania usług społecznych. W związku z powyższym pozostałą do wykorzystania alokację podzielono przez koszt jednostkowy dotyczący usługi społecznej, co daje wartość 1 756. Przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości tj. **1 580**.

5 507 + 10 274 + 1 580 = **17 361**

Z uwagi na propozycję przesunięcia środków z PI 9iv na PI 8iii, alokacja pierwotnie planowana na konkurs ogłoszony w 2020 r. tj. 64 953 683,59 PLN, uległa obniżeniu o 51%. Stąd, proporcjonalnie obniżono wartość wskaźnika szacowaną do osiągniecia w ramach przedmiotowego konkursu.

1 580 - wartość wskaźnika przyjęta przed obniżeniem planowanej alokacji
1 580/100x51 = 805
1580 – 805 = 775

5 507 – wartość projektów zakończonych
10 274 – projekty w trakcie realizacji z przyjętym 10% ryzykiem nieosiągnięcia wartości wskaźnika
775 – wartość wskaźnika oszacowana dla naboru z 2020 po pomniejszeniu o 51%

5 507 + 10 274 + 775 = 16 556

2021 – zwiększono wartość docelową wskaźnika.
Zmiana wartości docelowej wynika zarówno z realokacji środków, jak i błędu metodologicznego polegającego na przyjęciu zbyt wysokiego kosztu jednostkowego (koszt usługi społecznej).
Realokacja środków – 6,27%
Wzrost wartości wskaźnika w odniesieniu do poprzedniej wartości wynosi 16,57%. Różnica w powyższych wartościach procentowych jest związana z błędem metodologicznym i z realokacją środków.
Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty. W przypadku wsparcia w ramach PI9iv ryzyko generuje sama grupa docelowa – osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Stąd, na bazie dotychczasowych doświadczeń, postanowiono utrzymać ryzyko na standardowym poziomie.
Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano koszt jednostkowy na poziomie 37 000 zł. Tak wysoki koszt wiązał się z zakładanymi formami wsparcia tj. adaptacja pomieszczeń czy tworzenie mieszkań chronionych. Natomiast obecnie do wyliczenia wartości docelowej wskaźnika przyjęto koszt wynikający ze specyfiki oferowanego wsparcia i oparty na analizie projektów realizujących analogiczne formy wsparcia dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Przyjęto koszt na poziomie 1 503 zł. Tak znacząca różnica w koszcie wynika z różnorodności form wsparcia możliwych do zrealizowania w ramach PI9iv i potrzeb grup docelowych, które obecnie są zainteresowane mniej kosztochłonnymi formami wsparcia. Oferowane formy nie wymagają tak dużych nakładów finansowych na przygotowanie i realizację wsparcia dla grupy docelowej.

2022 – zwiększono wartość docelową wskaźnika.
Zmiana wartości docelowej wynika z realokacji środków. Przesunięte środki mają na celu zakontraktowanie pięciu projektów o dofinansowanie z listy rankingowej w ramach naboru RPLU.11.02.00-IZ.00-06-001/20. Wartość wskaźnika *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie* w ramach przedmiotowych projektów wynosi 290 osób. Średni koszt jednostkowy wsparcia w przypadku tych 5 projektów wynosi 29 690,55 PLN. Znacząca różnica w koszcie względem wcześniejszych wyliczeń wynika z różnorodności form wsparcia możliwych do zrealizowania w ramach PI9iv i potrzeb grup docelowych, które są diagnozowane w ramach poszczególnych projektów.
Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty. W przypadku wsparcia w ramach PI9iv ryzyko generuje sama grupa docelowa – osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Stąd, na bazie dotychczasowych doświadczeń, postanowiono utrzymać ryzyko na standardowym poziomie.

Osiągnięta wartość wskaźnika: 22 021 osób (jako podstawę do wyliczenia przyjęto osiągniętą wartość wskaźnika, gdyż przewyższa ona wartość docelową).
Wartość wskaźnika w ramach 5 projektów wybranych do dofinansowania: 290
Ryzyko 10%: 290 – 10% = 261
22 021 + 261 = 22 282

2.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	14 449	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do usług zdrowotnych w zakresie rehabilitacji leczniczej/ usług ochrony zdrowia psychicznego na podstawie danych ze szpitali z terenu województwa lubelskiego.

Ponadto przyjęto założenie, iż usługa zdrowotna będzie świadczona przez okres 12 m-cy dla jednego uczestnika.

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 51 960 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 55 135,38 PLN.

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 9iv w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto, ewentualne zwiększenie minimalnego poziomu wymaganego wkładu własnego, może skutkować zmniejszeniem aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania, a tym samym stanowić ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośredniej i docelowej ww. wskaźnika.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych oraz projektów będących w trakcie realizacji. Na podstawie przedmiotowej analizy zweryfikowano koszt jednostkowy, który w przypadku najdroższej formy wsparcia z zakresu usług zdrowotnych nie przekracza 9 000 PLN.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – **317.**

Następnie przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – **14 132.**

317 + 14 132= 14 449

3.	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	~~2~~ ~~562~~ 2 714	~~4~~ ~~252~~ 4 427	~~6~~ ~~814~~ 7 141	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

W celu oszacowania wartości docelowej wskaźnika wykorzystano dane dla Działania 7.1 ze *Sprawozdania z realizacji Działania w ramach PO KL 2007-2013 nt.* odsetka osób niepełnosprawnych w odniesieniu do ogółu osób, które rozpoczęły udział w projekcie za I półrocze 2014 r. (tj.21%). Przyjęto założenie, iż osoby z niepełnosprawnościami będą stanowiły 21% zarówno w odniesieniu do wskaźnika produktu *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie,* jak i wskaźnika *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie.*

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 9iv w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto, ewentualne zwiększenie minimalnego poziomu wymaganego wkładu własnego, może skutkować zmniejszeniem aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania, a tym samym stanowić ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośredniej i docelowej ww. wskaźnika.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz prognozowanej wartości wskaźnika dla planowanego naboru.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – **1 951.**

Następnie przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – **2 595.**

Ponadto, uwzględniono 20% wartości wskaźnika *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie* oszacowanej dla naboru, który będzie ogłoszony w roku 2020 - **316.**

1 951 + 2 595 + 316 = 4 862

Z uwagi na propozycję przesunięcia środków z PI 9iv na PI 8iii, alokacja pierwotnie planowana na konkurs ogłoszony w 2020 r. tj. 64 953 683,59 PLN, uległa obniżeniu o 51%. Stąd, proporcjonalnie obniżono wartość wskaźnika szacowaną do osiągniecia w ramach przedmiotowego konkursu.

316 - wartość wskaźnika przyjęta przed obniżeniem planowanej alokacji
316/100x51 = 161
316 – 161 = 155

1 951 – wartość projektów zakończonych
2 595 – projekty w trakcie realizacji z przyjętym 10% ryzykiem nieosiągnięcia wartości wskaźnika
155 – wartość wskaźnika oszacowana dla naboru z 2020 po pomniejszeniu o 51%

1 951 + 2 595 + 155 = 4 701

2021 – zwiększono wartość docelową wskaźnika.
Zmiana wartości docelowej wynika zarówno z realokacji środków, jak i błędu metodologicznego polegającego na przyjęciu zbyt niskiego procentu osób niepełnosprawnych, które będą zainteresowane udziałem we wsparciu.
Realokacja środków – 6,27%
Wzrost wartości wskaźnika w odniesieniu do poprzedniej wartości wynosi – 44,95%. Różnica w powyższych wartościach procentowych jest związana z błędem metodologicznym i z realokacją środków.Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty. W przypadku przedmiotowego wskaźnika ryzyko generuje sama grupa docelowa – osoby z niepełnosprawnościami dodatkowo zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Stąd, na bazie dotychczasowych doświadczeń, postanowiono utrzymać ryzyko na standardowym poziomie.
Pierwotnie oszacowano wartość docelową wskaźnika w oparciu o dane statystyczne – 21% udział osób niepełnosprawnych w ogóle społeczeństwa w regionie. Obecnie opierając się o analizę struktury grupy docelowej w realizowanych projektach zauważony wyższy udział osób z niepełnosprawnościami w projektach, wynoszący 35%. W związku z powyższym podniesiono wartość docelową wskaźnika do 35% wartości wskaźnika głównego tj. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie.

2022 – zwiększono wartość docelową wskaźnika.
Zmiana wartości docelowej wynika z realokacji środków. Przesunięte środki mają na celu zakontraktowanie pięciu projektów o dofinansowanie z listy rankingowej w ramach naboru RPLU.11.02.00-IZ.00-06-001/20. Wartość wskaźnika *Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie* w ramach przedmiotowych projektów wynosi 26 osób.
Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty. W przypadku przedmiotowego wskaźnika ryzyko generuje sama grupa docelowa – osoby z niepełnosprawnościami dodatkowo zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Stąd, na bazie dotychczasowych do-

świadczeń, postanowiono utrzymać ryzyko na standardowym poziomie.

Osiągnięta wartość wskaźnika: 7 118 osób (jako podstawę do wyliczenia przyjęto osiągniętą wartość wskaźnika, gdyż przewyższa ona wartość docelową).
Wartość wskaźnika w ramach 5 projektów wybranych do dofinansowania: 26
Ryzyko 10%: 26 – 10% = 23
7 118 + 23 = 7 141

4.	Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	~~15 086~~ 15 177	~~23 596~~ 23 739	~~38 682~~ 38 916	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

W celu oszacowania wartości docelowej wskaźnika wykorzystano dane dla Działania 7.1 ze *Sprawozdania z realizacji Działania w ramach PO KL 2007-2013* nt. odsetka osób z terenów wiejskich w odniesieniu do ogółu osób, które rozpoczęły udział w projekcie za I półrocze 2014 r. (tj. 55%). Przyjęto założenie, iż osoby pochodzące z obszarów wiejskich będą stanowiły 55% zarówno w odniesieniu do wskaźnika produktu *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie,* jak i wskaźnika *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie.*

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 9iv w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto, ewentualne zwiększenie minimalnego poziomu wymaganego wkładu własnego, może skutkować zmniejszeniem aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania, a tym samym stanowić ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośredniej i docelowej ww. wskaźnika.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz prognozowanej wartości wskaźnika dla planowanego naboru.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – **5 460.**

Następnie przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – **35 835.**

Ponadto, uwzględniono 65% wartości wskaźnika *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie* oszacowanej dla naboru, który

będzie ogłoszony w roku 2020. – **1 027.**

5 460 + 35 835 + 1 027 = 42 322

Z uwagi na propozycję przesunięcia środków z PI 9iv na PI 8iii, alokacja pierwotnie planowana na konkurs ogłoszony w 2020 r. tj. 64 953 683,59 PLN, uległa obniżeniu o 51%. Stąd, proporcjonalnie obniżono wartość wskaźnika szacowaną do osiągniecia w ramach przedmiotowego konkursu.

1 027 - wartość wskaźnika przyjęta przed obniżeniem planowanej alokacji
1 027/100x51 = 524
1 027 – 524 = 503

5 460 – wartość projektów zakończonych
35 835 – projekty w trakcie realizacji z przyjętym 10% ryzykiem nieosiągnięcia wartości wskaźnika
503 – wartość wskaźnika oszacowana dla naboru z 2020 po pomniejszeniu o 51%

5 460 + 35 835 + 503 = 41 798

2021 – zmniejszono wartość docelową wskaźnika.
Zmiana wartości docelowej wynika z błędu metodologicznego polegającego na przyjęciu zbyt niskiego procentu ryzyka nieosiągnięcia wskaźnika. Wcześniej przyjmowano ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika na poziomie 10%, natomiast obecnie przyjęto ryzyko na poziomie 15%.W powyższym przypadku wartość ryzyka jest podwyższana z poziomu 10% do 15%, z uwagi na specyfikę grupy docelowej, tj. osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które jednocześnie pochodzą z obszarów wiejskich oraz z uwagi na obserwowane tendencje przy realizacji projektów związane z zagrożeniem epidemicznym tj. rezygnację z udziału w projekcie przed przystąpieniem do pierwszej formy wsparcia. Biorąc powyższe pod uwagę założono wyższe niż standardowo ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika.

2022 – zwiększono wartość docelową wskaźnika.
Zmiana wartości docelowej wynika z realokacji środków. Przesunięte środki mają na celu zakontraktowanie pięciu projektów o dofinansowanie z listy rankingowej w ramach naboru RPLU.11.02.00-IZ.00-06-001/20. Wartość wskaźnika *Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich* wynosi 260 osób.
Przy poprzednim szacowaniu wartości docelowej przyjęto wyższe ryzyko na poziomie 15%, jednakże przy przedmiotowych wyliczeniach postanowiono nie różnicować poziomu ryzyka gdyż wyliczenia dotyczą konkretnych projektów. Stąd przyjęto ryzyko na poziomie 10%.

Wartość docelowa wskaźnika określona w RPO WL 2014-2020 dla roku 2023: 38 682 osób.
Wartość wskaźnika w ramach 5 projektów wybranych do dofinansowania: 260
Ryzyko 10%: 260 – 10% = 234
38 682 + 234 = 38 916

5.	Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID – 19	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	408	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

W celu oszacowania wartości docelowej wskaźnika uwzględniono wartości z projektów realizowanych lub planowanych do realizacji w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom COVID – 19. W ramach przedmiotowych projektów przewidziano wsparcie dla 41 szpitali oraz 308 jednostek pomocy społecznej (w tym instytucji paliatywno – hospicyjnych, schronisk i noclegowni dla bezdomnych oraz domów pomocy społecznej). Dotychczas objęto wsparciem 347 podmiotów, w tym 295 w ramach ww. projektów (tj. ww. szpitale i jednostki pomocy społecznej), natomiast 61 podmiotów zostanie objętych wsparciem w ramach projektu planowanego do realizacji.

Zmiana wartości docelowej wskaźnika jest związana zarówno ze zmianą alokacji, jak i zmianą sytuacji społeczno-

ekonomicznej spowodowaną pandemią, która miała bezpośredni wpływ na potrzebę realizacji dodatkowych zadań w projektach w zakresie działań przeciwdziałających rozprzestrzenianiu się pandemii Covid-19 oraz na potrzebą realizacji projektów oferujących wsparcie w zakresie przeciwdziałania pandemii. Ponadto na zmianę wartości wskaźnika miały również wpływ oszczędności wygenerowane w projektach, które zostały przeznaczone na realizację zakresów merytorycznych objętych przedmiotowym wskaźnikiem.

Ogółem wskaźnik w odniesieniu do wartości pierwotnej wzrósł o 164 podmioty tj. o 67%.

Pierwotna wartość wskaźnika wynosiła 244 podmioty, po podwyższeniu wartość wskaźnika wynosi 408 podmiotów, czyli różnica wynosi 164 podmioty.

W odniesieniu do oszczędności:

Wartość oszczędności wynosi 2 499 993 PLN, kwota ta powoduje wzrost wartości wskaźnika o 68 podmiotów tj. o 28%,

W odniesieniu do realokacji:

Wartość realokacji wynosi 17 551 683,18 PLN, kwota ta powoduje wzrost wartości wskaźnika o 96 podmiotów tj. o 39%.

Dysproporcja pomiędzy wartością wskaźnika w przypadku oszczędności (68 podmiotów) a wartością wskaźnika w przypadku realokacji (96 podmiotów) w powiązaniu z przeznaczonymi na poszczególne kategorie kwotami (oszczędności 2 499 993 PLN a realokacja 17 551 683,18 PLN) wynika z faktu, że oszczędności w całości przeznaczone są na zadania realizujące wskaźniki covidowe natomiast w ramach realokacji środki przeznaczone są na realizację projektów standardowych w PI 9iv w zakresie usług społecznych i tylko w części z tych projektów mogą się pojawić wydatki na covid.

6.	Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	6 029 849,03	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Szacowaną wartość wskaźnika wyliczono w oparciu o kwotę wykazaną we wnioskach o płatność końcową w ramach dwóch projektów przeciwdziałających i łagodzących skutki COVID-19, tj. w ramach projektu dla placówek leczniczych nr RPLU.11.02.00-06-0151/20 oraz projektu ROPS w Lublinie nr RPLU.11.02.00-06-0152/20 (8 699 058,30 zł), kwotę środków UE zakontraktowaną w ramach projektu dla placówek leczniczych, który jest w realizacji (14 751 000 zł) nr RPLU.11.02.00-06-0150/20, oraz kwotę wkładu UE zaplanowaną do zaangażowania w ramach projektu ROPS w Lublinie (2 500 000 zł). Kwota ma charakter indykatywny i istnieje duże prawdopodobieństwo, iż ulegnie zmianie.

Zmiana wartości docelowej wskaźnika jest związana zarówno ze zmianą alokacji, jak i zmianą sytuacji społeczno-ekonomicznej spowodowaną pandemią, która miała bezpośredni wpływ na potrzebę realizacji dodatkowych zadań w projektach w zakresie działań przeciwdziałających rozprzestrzenianiu się pandemii Covid-19 oraz na potrzebą realizacji projektów oferujących wsparcie w zakresie przeciwdziałania pandemii. Ponadto na zmianę wartości wskaźnika miały również wpływ oszczędności wygenerowane w projektach, które zostały przeznaczone na realizację zakresów merytorycznych objętych przedmiotowym wskaźnikiem.

Ogółem wskaźnik w odniesieniu do wartości pierwotnej wzrósł o 164 podmioty tj. o 67%.

Pierwotna wartość wskaźnika wynosiła 244 podmioty, po podwyższeniu wartość wskaźnika wynosi 408 podmiotów, czyli różnica wynosi 164 podmioty.

W odniesieniu do oszczędności:

Wartość oszczędności wynosi 2 499 993 PLN, kwota ta powoduje wzrost wartości wskaźnika o 68 podmiotów tj. o 28%,

W odniesieniu do realokacji:

Wartość realokacji wynosi 17 551 683,18 PLN, kwota ta powoduje wzrost wartości wskaźnika o 96 podmiotów tj. o 39%.

Dysproporcja pomiędzy wartością wskaźnika w przypadku oszczędności (68 podmiotów) a wartością wskaźnika w

przypadku realokacji (96 podmiotów) w powiązaniu z przeznaczonymi na poszczególne kategorie kwotami (oszczędności 2 499 993 PLN a realokacja 17 551 683,18 PLN) wynika z faktu, że oszczędności w całości przeznaczone są na zadania realizujące wskaźniki covidowe natomiast w ramach realokacji środki przeznaczone są na realizację projektów standardowych w PI 9iv w zakresie usług społecznych i tylko w części z tych projektów mogą się pojawić wydatki na covid.

7.	Liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności zmarginalizowane takie jak Romowie) objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	800	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Sytuacja związana ze wsparciem osób uciekających z terenu Ukrainy zmienia się bardzo dynamicznie. Dane dotyczące osób przebywających w powiatach, którym potrzebne jest wsparcie zmienia się z dnia na dzień. Dlatego założono, że wskaźnik zostanie wyliczony w następujący sposób:

Wskaźnik został wyliczony na podstawie kosztów bezpośrednich projektu 4 092 071, 61 PLN które zostały podzielone przez koszt jednostkowy wynoszący 5 150 PLN. Założona kwota 5 150 PLN stanowi cenę pakietu usług przewidzianych do realizacji w projekcie tj.: zapewnienie doradztwa w zakresie załatwiania spraw życia codziennego, zatrudnienie tłumaczy języków polskiego i ukraińskiego, zapewnienie pomocy prawnej i psychologicznej, usługi asystenckie wsparcia dziennego m.in. dla dzieci, młodzieży i osób starszych oraz podstawowe wsparcie socjalno-bytowe.
4 092 071, 61 PLN – koszty bezpośrednie
5 150 PLN – koszt jednostkowy
4 092 071, 61 PLN / 5 150 PLN = 795 przyjęto 800 osób

8.	Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania mające na celu łagodzenie kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	929 454,41	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Szacowaną wartość wskaźnika wyliczono w oparciu o kwotę zaplanowaną do zaangażowania w ramach projektu pn. *Lubelskie Pomaga Ukrainie*, uwzględniając ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika. Kwota ma charakter indykatywny i istnieje duże prawdopodobieństwo, iż ulegnie zmianie.

9.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie,	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	800	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

	objętych wsparciem w programie.								

Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Wskaźnik został wyliczony w oparciu o zaplanowany do realizacji projekt *Lubelskie pomaga Ukrainie*, na podstawie kosztów bezpośrednich projektu 4 092 071, 61 PLN które zostały podzielone przez koszt jednostkowy wynoszący 5 150 PLN. Założona kwota 5 150 PLN stanowi cenę pakietu usług przewidzianych do realizacji w projekcie tj.: zapewnienie doradztwa w zakresie załatwiania spraw życia codziennego, zatrudnienie tłumaczy języków polskiego i ukraińskiego, zapewnienie pomocy prawnej i psychologicznej, usługi asystenckie wsparcia dziennego m.in. dla dzieci, młodzieży i osób starszych oraz podstawowe wsparcie socjalno-bytowe.
4 092 071, 61 PLN – koszty bezpośrednie
5 150 PLN – koszt jednostkowy
4 092 071, 61 PLN / 5 150 PLN = 795 przyjęto 800 osób

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-
-								

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Cel szczegółowy 1. *Wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej, w szczególności w formach zdeinstytucjonalizowanych, dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie*

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		

1.	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	752	sztuka	2015	-	-	~~8 700~~ 8 885	System informatyczny SL 2014	Rocznie

Wartość bazową wskaźnika rezultatu wyliczono w oparciu o Tabelę 6 *Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia* stanowiącą załącznik do *Oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2015* opracowanej przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.

Wyliczając wartość bazową wzięto pod uwagę „liczbę miejsc w placówkach ogółem" w środowiskowych domach samopomocy, dziennych domach pomocy, noclegowniach, schroniskach i domach dla osób bezdomnych oraz klubach samopomocy. Liczbę miejsc uśredniono.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz prognozowanej wartości wskaźnika dla planowanego naboru.
W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – **2 029.**
Następnie przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – **4 723.**
Ponadto, uwzględniono 50% wartości wskaźnika *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie* oszacowanej dla naboru, który będzie ogłoszony. - **790.**
2 029 + 4 723 + 790 = 7 542

Z uwagi na propozycję przesunięcia środków z PI 9iv na PI 8iii, alokacja pierwotnie planowana na konkurs ogłoszony w 2020 r. tj. 64 953 683,59 PLN, uległa obniżeniu o 51%. Stąd, proporcjonalnie obniżono wartość wskaźnika szacowaną do osiągniecia w ramach przedmiotowego konkursu..

790/100x51 = 403
790 – 403 = 387
2 029 + 4 723 + 387 = 7 139

2021 – zwiększono wartość docelową wskaźnika.
Zmiana wartości docelowej wynika zarówno z realokacji środków, jak i błędnego założenia metodologicznego polegającego na zbyt wysokim poziomie ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika. Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty.
Zmniejszenie ryzyka do 7% wynika, ze zmiany sytuacji społeczno-ekonomicznej – zauważono, że seniorzy w regionie chętniej biorą udział w projektach oraz zgłaszają zapotrzebowanie na usługi społeczne z uwagi na sytuację życiową m.in. osamotnienie czy brak niezależności.
Realokacja środków – 6,27%
Wzrost wartości wskaźnika w odniesieniu do poprzedniej wartości wynosi 21,86%. Różnica w powyższych wartościach procentowych jest związana z błędem metodologicznym i z realokacją środków.
Na podstawie analizy realizowanych projektów oferujących podobne wsparcie wyliczono koszt jednostkowy na poziomie 2 731,60 zł. Stąd realokacja w wysokości 4 583 678,82 zł. (100%) pozwoliłaby na zwiększenie wskaźnika o 1 678 miejsc. Zakładając 7% ryzyka zwiększono wskaźnik o 1 561 miejsc.

2022 – zwiększono wartość docelową wskaźnika.
Zmiana wartości docelowej wynika z realokacji środków. Przesunięte środki mają na celu zakontraktowanie pięciu projektów o dofinansowanie z listy rankingowej w ramach naboru RPLU.11.02.00-IZ.00-06-001/20. Wartość wskaźnika *Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu* wynosi 206 miejsc.
Przy poprzednim szacowaniu wartości docelowej przyjęto wyższe ryzyko na poziomie 7%, jednakże przy przedmiotowych wyliczeniach postanowiono nie różnicować poziomu ryzyka gdyż wyliczenia dotyczą konkretnych projektów. Stąd przyjęto ryzyko na poziomie 10%.

Wartość docelowa wskaźnika określona w RPO WL 2014-2020 dla roku 2023: 8 700 miejsc.
Wartość wskaźnika w ramach 5 projektów wybranych do dofinansowania: 206
Ryzyko 10%: 206 – 10% = 185
8 700 + 185 = 8 885

Cel szczegółowy 2. *Wzrost dostępności usług zdrowotnych dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie*

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	0	sztuka	-	-	-	663	System informatyczny SL 2014	Rocznie

W odniesieniu do wskaźnika rezultatu przyjęto wartość bazową na poziomie 0 z uwagi na brak doświadczeń Instytucji w realizacji projektów z tego zakresu.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych oraz projektów będących w trakcie realizacji.
W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – **48.**
Następnie przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – **1 187.**
48 + 1 187 = 1 235

2021 – zmniejszono wartość docelową wskaźnika.
Przyjęty koszt jednostkowy na wsparcie miejsc świadczenia usług zdrowotnych do szacowania wartości docelowej wskaźnika został oparty na danych statystycznych sprzed roku 2014, a następnie korygowany o koszty jednostkowe z pierwszych realizowanych projektów w ramach PI9iv. Z uwagi na zmieniającą się sytuację społeczno-ekonomiczną w regionie, w tym związaną z zagrożeniem epidemiologicznym, koszty miejsc świadczenia usług zdrowotnych uległy podwyższeniu. W zaistniałej sytuacji przyjęty początkowo koszt jednostkowy okazał się błędem metodologicznym.

Priorytet inwestycyjny 9v Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia

Cel szczegółowy *Rozwój i upowszechnianie ekonomii społecznej, w tym wzrost zatrudnialności w sektorze ekonomii społecznej w regionie*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 535	System informatyczny	Bieżący monitoring

	wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie							SL 2014	

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 40% alokacji przeznaczono na osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, natomiast 60% na wsparcie podmiotów ekonomii społecznej. Dodatkowo z całości alokacji wyodrębniono środki na działalność ROPS i Obserwatorium Integracji Terytorialnej.

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do trzech wariantów kosztów tj.:

- danych historycznych z KSI SIMIK 2007-2013 w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 PO KL - projekty dot. staży/subsydiowanego zatrudnienia wraz z kosztem szkolenia,

- koszt stażu (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż staż będzie trwać 6 m-cy

- koszt prac interwencyjnych (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badani) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż prace interwencyjne będą trwać 12 m-cy

Ponadto założono, iż powstanie 60 spółdzielni socjalnych zgodnie z *Wieloletnim regionalnym planem działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie lubelskim na lata 2013-2020*. Dlatego alokację przeznaczoną na wsparcie podmiotów ekonomii społecznej pomniejszono o 15 089 013 PLN. Przyjęto założenie, iż powstanie 60 spółdzielni socjalnych, natomiast każda spółdzielnia będzie posiadać 5 udziałowców.

Zakładając wariant, iż niektóre z osób nie ukończą udziału w projektach założono dodatkowo 30% uczestników.

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 19 965,33 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 21 185,45 PLN.

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 9v w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto, ewentualne zwiększenie minimalnego poziomu wymaganego wkładu własnego, może skutkować zmniejszeniem aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania, a tym samym stanowić ograniczenie w zakresie

realizacji wartości pośredniej i docelowej ww. wskaźnika.

2.	Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 264	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 40% alokacji przeznaczono na osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, natomiast 60% na wsparcie podmiotów ekonomii społecznej. Dodatkowo z całości alokacji wyodrębniono środki na działalność ROPS i Obserwatorium Integracji Terytorialnej.

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do następujących wariantów kosztów tj.:

- danych historycznych z KSI SIMIK 2007-2013 w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 PO KL - projekty dot. staży/subsydiowanego zatrudnienia wraz z kosztem szkolenia,

- koszt stażu (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż staż będzie trwać 6 m-cy

- koszt prac interwencyjnych (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badani) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż prace interwencyjne będą trwać 12 m-cy

- dotacja - przeciętne miesięczne wynagrodzenia (wg stanu na czerwiec 2014) x 6 m-cy

- wsparcie pomostowe x 6 m-cy

- doradztwo + szkolenia + mentoring

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 33 682,67 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 35 741,08 PLN.

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 9.v w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto, ewentualne zwiększenie minimalnego poziomu wymaganego wkładu własnego, może skutkować

zmniejszeniem aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania, a tym samym stanowić ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośredniej i docelowej ww. wskaźnika.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz projektów złożonych w odpowiedzi na nabór RPLU.11.03.00-IZ.00-06-001/18.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – **334.**

Następnie przyjęto 97,5% (założono 2,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – **410.**

Ponadto, uwzględniono 95% wartość wskaźników pochodzących z projektów w trakcie procesu negocjacji - **520**;

334 + 410 + 520 = 1 264

3.	Liczba osób pozostających bez zatrudnienia, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 380	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Wskaźnik stanowi podstawę do wyliczenia wskaźnika rezultatu *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)*.

Jako podstawę oszacowania wartości docelowej przyjęto wskaźnik produktu *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie*. W oparciu o analizę projektów w trakcie realizacji określono, iż stosunek osób pozostających bez zatrudnienia do osób pracujących wynosi 90% do 10% (wartości uśrednione). Następnie wartość docelową wskaźnika podzielono zgodnie z wyżej opisaną proporcją.

Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek). – 1 535.
90% z 1 535 = 1381,5.

Przyjęto w zaokrągleniu 1- 380.

4.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy

posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-
-								

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	20	%	2012	-	-	40	System informatyczny SL 2014	Rocznie
Wartość docelową określono na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez PSDB Sp. z o.o. pn. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL* (tj. 20%). Wskazana wartość pozostawiona została na tym samym poziomie z uwagi na specyfikę osób, które będą otrzymywały wsparcie tj. osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie relacji wskaźnika rezultatu do wskaźnika produktu w realizowanych projektach. Wynikająca z powyższego wartość wskaźnika tj. 46%. Przyjęto, iż możliwa jest realizacja wskaźnika na poziomie 40%.													
2.	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	Słabiej rozwinięte	Szt.	n/d	-	-	100	Szt.	2014	-	-	891	System informatyczny SL 2014	Rocznie

Wartość docelowa została określona na podstawie założenia, iż w ramach alokacji powstanie 60 spółdzielni socjalnych zgodnie z *Wieloletnim regionalnym planem działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie lubelskim na lata 2013-2020*. Ponadto przyjęto założenie, iż każda spółdzielnia będzie posiadać 5 udziałowców. Dodatkowo 2 miejsc pracy zostaną utworzone w 2 przedsiębiorstwach społecznych, które funkcjonują na terenie województwa lubelskiego.
Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz projektów złożonych w odpowiedzi na nabór RPLU.11.03.00-IZ.00-06-001/18 .
W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – **69.**
Następnie przyjęto 97,5% (założono 2,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – **360.**
Ponadto, uwzględniono 95% wartość wskaźników pochodzących z projektów w trakcie procesu negocjacji złożonych w odpowiedzi na nabór RPLU.11.03.00-IZ.00-06-001/18 r - **462**;
69 + 360 + 462 = 891

3.	Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	7	%	2014	-	-	15	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 2 razy w ciągu okresu programowania

Wartość docelową określono na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez PSDB Sp. z o.o. pn. *Ocena skuteczności i trwałości wsparcia skierowanego na rozwój przedsiębiorczości w projektach realizowanych w ramach PO KL na terenie województwa lubelskiego* (tj. 7%).

Z uwagi na specyfikę działań zaplanowanych w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego wartość wskaźnika została nieznacznie podwyższona w odniesieniu do wartość wskazanej w ww. badaniu ewaluacyjnym.

Oś priorytetowa 12. Edukacja, kwalifikacje i kompetencje

Cel tematyczny 10 *Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie*

Priorytet inwestycyjny 10i Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia

Cel szczegółowy 1. *Zwiększenie udziału dzieci w wieku przedszkolnym w wysokiej jakości edukacji przedszkolnej*

Cel szczegółowy 2. *Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającym i ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	5 974	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Programując wsparcie przyjęto założenie, iż: 30% zostało przeznaczone na sprzęt, z tego: 7% przeznaczono na edukację przedszkolną (w tym 30% na tworzenie nowych miejsc i 70% na zajęcia dodatkowe) 93% przeznaczono na edukację kształcenia ogólnego – doposażenie szkół 70% zostało przeznaczone na 30% alokacji na edukację przedszkolną (w tym 75% na tworzenie nowych miejsc i 25% na zajęcia dodatkowe 70% alokacji na edukację kształcenie ogólnego Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie. Średni koszt przewidziany na dziecko objęte wsparciem w programie w wysokości 6 007,18 zł pozwoli na objęcie wsparciem 1 758 osób.									

Wartość przypadająca na dziecko objęte wsparciem w programie, tj. 6 007,18 zł została wyliczona na podstawie uśrednionego kosztu uczestnictwa jednego dziecka w zajęciach edukacji przedszkolnej w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10.i w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, projektów ocenionych pozytywnie i skierowanych do dofinansowania w ramach naboru RPLU.12.01.00-IZ.00-06-001/18, jak również założonej wartości wskaźnika możliwej do osiągnięcia w kolejnym konkursie w roku 2020, wyliczonej na podstawie pozostałej alokacji w oparciu o uśredniony koszt jednostkowy z 10 projektów wybranych do dofinansowania w ostatnim naborze w ramach Działania,
W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – **2 551**
Następnie przyjęto:
- 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 454, tj. wartości docelowych wskaźnika z projektów problematycznych będących w trakcie realizacji, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa - **409,**
- 99% (założono 1% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 1 789, tj. sumy wartości docelowej wskaźnika z projektów będących w trakcie realizacji, w których nie zostały jeszcze osiągnięte wartości docelowe - **1 771**
- 95% (założono 5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 392, tj. wartości wskaźników z projektów wybranych do dofinansowania w naborze RPLU.12.01.00-IZ.00-06-001/18 - **372**
- 85% (założono 15% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 1 156, tj. wartości wskaźnika wyliczonej z pozostałej alokacji po uśrednionym koszcie jednostkowym przyjętym z próby 10 projektów wybranych do dofinansowania. Pozostała alokacja została podzielona w proporcji 61% (na wsparcie miejsc) do 39% (na wsparcie dzieci w ramach dodatkowych zajęć) wyliczonej w oparciu o ww. próbę 10 projektów wybranych do dofinansowania. Uwzględniając powyższe, pozostałą alokację na wsparcie dzieci w wysokości 8 947 058,82 podzielono przez koszt jednostkowy, tj. 7 736,48 zł - **983**

2 551 + 409 + 1 771 + 372 + 983 = 6 086

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów realizowanych, jak i szacowanej wartości docelowej do osiągnięcia w ramach konkursu ogłoszonego w 2020 r.

Przyjęto 95% (założono 5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika):

- wartości docelowych wskaźnika w ramach realizowanych umów -5 130;

- wartości docelowej wskaźnika planowanej do osiągniecia w ramach konkursu ogłoszonego w 2020 r. - 1 159.

5 130 + 1 159 = 6 289
6 289 x 0,95 = 5 974

2.	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	3 451	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

	programie								
Programując wsparcie przyjęto założenie, iż: 30% zostało przeznaczone na sprzęt, z tego: 7% przeznaczono na edukację przedszkolną (w tym 30% na tworzenie nowych miejsc i 70% na zajęcia dodatkowe) 93% przeznaczono na edukację kształcenia ogólnego – doposażenie szkół 70% zostało przeznaczone na 30% alokacji na edukację przedszkolną (w tym 75% na tworzenie nowych miejsc i 25% na zajęcia dodatkowe 70% alokacji na edukację kształcenie ogólnego Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie. Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie. Średni koszt przewidziany na nowe miejsce utworzone w ramach programu w wysokości 6 007,18zł pozwoli na utworzenie 4 284 miejsc. Wartość przypadająca na nowe miejsce utworzone w ramach programu, tj. 6 007,18 zł została wyliczona na podstawie uśrednionego kosztu uczestnictwa jednego dziecka w zajęciach edukacji przedszkolnej w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020, - interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów, - opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10i w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik, - brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych, - rezygnacja z uczestnictwa w projekcie, - trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu, - zmiany w harmonogramie realizacji projektu, - opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność. Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów realizowanych, jak i szacowanej wartości docelowej do osiągnięcia w ramach konkursu ogłoszonego w 2020 r. Przyjęto 95% (założono 5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika): - wartości docelowych wskaźnika w ramach realizowanych umów - 2 700, - wartości docelowej wskaźnika planowanej do osiągniecia w ramach konkursu ogłoszonego w 2020 r. - 933 **2 700 + 933 = 3 633** **3 633 x 0,95 = 3 451**									
3.	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	48 457	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż:
30% zostało przeznaczone na sprzęt, z tego:
7% przeznaczono na edukację przedszkolną (w tym 30% na tworzenie nowych miejsc i 70% na zajęcia dodatkowe)
93% przeznaczono na edukację kształcenia ogólnego – doposażenie szkół
70% zostało przeznaczone na
30% alokacji na edukację przedszkolną (w tym 75% na tworzenie nowych miejsc i 25% na zajęcia dodatkowe
70% alokacji na edukację kształcenie ogólnego
Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.
Koszt przewidziany na ucznia objętego wsparciem w programie w wysokości ok. 6 196,50 zł pozwoli na objęcie wsparciem 30 111 osób.

Wartość przypadająca na ucznia objętego wsparciem w programie została wyliczona na podstawie:
- uśrednionego kosztu uczestnictwa jednego ucznia w zajęciach w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013, tj. 2 196,50 zł - 26 362 uczniów będzie miało możliwość otrzymania wsparcia w programie w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych,
- założenia, iż 15 mln zł zostanie przeznaczone na stypendia dla uczniów zdolnych (z uwagi na wysokość stypendium, tj. 4 000,00 zł rocznie - 3 750 uczniów będzie miało możliwość otrzymania stypendium).

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10i w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano w oparciu o analizę projektów zakończonych oraz projektów będących w trakcie realizacji.

4.	Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	6 049	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż:
30% zostało przeznaczone na sprzęt, z tego:
7% przeznaczono na edukację przedszkolną (w tym 30% na tworzenie nowych miejsc i 70% na zajęcia dodatkowe)
93% przeznaczono na edukację kształcenia ogólnego – doposażenie szkół
70% zostało przeznaczone na
30% alokacji na edukację przedszkolną (w tym 75% na tworzenie nowych miejsc i 25% na zajęcia dodatkowe
70% alokacji na edukację kształcenie ogólnego
Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim liczbę szkół, która ma zostać objęta wsparciem w ramach PI 10.i, tj. 214 szkół. Ze względu na to, że szkoły te zostaną doposażone zarówno w

sprzęt TIK oraz zostaną doposażone ich pracownie przedmiotowe, założono że w ramach szkoły zostanie przeszkolonych średnio 4 nauczycieli. Ponadto ze względu na specyfikę doposażenia założono podział:
1/4 - nauczyciele prowadzący zajęcia z wykorzystaniem TIK,
3/4 - pozostali nauczyciele objęci wsparciem w ramach programu.

Średni koszt przewidziany na nauczyciela w wysokości 3 593,31 zł pozwoli na objęcie wsparciem 856 nauczycieli, w tym 214 nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK oraz 642 nauczycieli objętych wsparciem w programie.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10i w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.
Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano w oparciu o analizę projektów zakończonych oraz projektów będących w trakcie realizacji.

5.	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	402	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
6.	Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	380	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż:
30% zostało przeznaczone na sprzęt, z tego:
7% przeznaczono na edukację przedszkolną (w tym 30% na tworzenie nowych miejsc i 70% na zajęcia dodatkowe)
93% przeznaczono na edukację kształcenia ogólnego – doposażenie szkół
70% zostało przeznaczone na
30% alokacji na edukację przedszkolną (w tym 75% na tworzenie nowych miejsc i 25% na zajęcia dodatkowe
70% alokacji na edukację kształcenie ogólnego
Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.

Przy szacowaniu wartości docelowej ww. wskaźników wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.

Średni koszt przewidziany na szkołę/placówkę wyposażoną w sprzęt w wysokości 205 148,31 zł pozwoli na objęcie wsparciem 214 szkół - przy założeniu, iż jednocześnie szkoła/placówka zostanie doposażona zarówno w sprzęt TIK oraz zostanie doposażona jej pracownia przedmiotowa.

Wartość przypadająca na szkołę/placówkę , tj. 205 148,31 zł została wyliczona jako suma dwóch wartości - 155 148,31 zł (na podst. uśrednionego maksymalnego kosztu jednostkowego przypadającego na szkołę małą, średnią bądź dużą dotyczącego zakupu pomocy dydaktycznych i sprzętu TIK pomniejszonego o wartość kosztu jednostkowego związanego ze szkoleniem nauczycieli) oraz 50 000,00 zł (koszt doposażenia pracowni przedmiotowej).

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10i w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Skorygowaną wartości docelowe wskaźników oszacowano w oparciu o analizę projektów zakończonych oraz projektów będących w trakcie realizacji.

7.	Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	5 027	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż:
30% zostało przeznaczone na sprzęt, z tego:
7% przeznaczono na edukację przedszkolną (w tym 30% na tworzenie nowych miejsc i 70% na zajęcia dodatkowe)
93% przeznaczono na edukację kształcenia ogólnego – doposażenie szkół
70% zostało przeznaczone na
30% alokacji na edukację przedszkolną (w tym 75% na tworzenie nowych miejsc i 25% na zajęcia dodatkowe
70% alokacji na edukację kształcenie ogólnego
Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim liczbę szkół, która ma zostać objęta wsparciem w ramach PI 10i, tj. 214 szkół. Ze względu na to, że szkoły te zostaną doposażone zarówno w sprzęt TIK oraz zostaną doposażone ich pracownie przedmiotowe, założono że w ramach szkoły zostanie przeszkolonych średnio 4 nauczycieli. Ponadto ze względu na specyfikę doposażenia, założono podział:
1/4 - nauczyciele prowadzący zajęcia z wykorzystaniem TIK,
3/4 - pozostali nauczyciele objęci wsparciem w ramach programu.

Średni koszt przewidziany na nauczyciela w wysokości 3 593,31 zł pozwoli na objęcie wsparciem 856 nauczycieli, w tym 214 nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK oraz 642 nauczycieli objętych wsparciem w programie.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy

finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10i w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.
Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano w oparciu o analizę projektów zakończonych oraz projektów będących w trakcie realizacji.

8.	Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID – 19	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	364	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

W celu oszacowania wartości docelowej wskaźnika uwzględniono liczbę szkół planowanych do objęcia wsparciem w ramach projektu pn. *Wsparcie szkoleniowe dla pracowników placówek edukacyjnych w zakresie sposobu korzystania z narzędzi technicznych umożliwiających lub wspierających pracę zdalną,* mając na uwadze ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika. .

9.	Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 217 734,46	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Szacowaną wartość wskaźnika wyliczono w oparciu o kwotę zaplanowaną do zaangażowania w ramach projektu pn. *Wsparcie szkoleniowe dla pracowników placówek edukacyjnych w zakresie sposobu korzystania z narzędzi technicznych umożliwiających lub wspierających pracę zdalną*, uwzględniając ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika. Kwota ma charakter indykatywny i istnieje duże prawdopodobieństwo, iż ulegnie zmianie.

10.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-

-

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Cel szczegółowy 1. *Zwiększenie udziału dzieci w wieku przedszkolnym w wysokiej jakości edukacji przedszkolnej*

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowaniu ze środków EFS	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	88	%	2013	-	-	95	Dane IZ RPO WL	Bieżący monitoring

Wartość bazową i docelową wskaźnika rezultatu długoterminowego określono na podstawie danych dot. trwałości funkcjonowania przedszkoli, które zostały utworzone w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL.

Cel szczegółowy 2. *Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi*

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne niezbędne na rynku pracy po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	80	%	2013	-	-	85	System informatyczny SL 2014	Rocznie
Wartość bazową i docelową wskaźnika rezultatu bezpośredniego określono na podstawie wyników badania zrealizowanego w ramach raportu Pracowni Badań i doradztwa "Re-Source" Korczyński, Sarapata Sp J. pn. *Analiza potrzeb i barier organów prowadzących w zakresie programów rozwojowych szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne w ramach Poddziałania 9.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie lubelskim*.														
2.	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	86	%	2014	-	-	90	System informatyczny SL 2014	Rocznie
3.	Liczba nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK dzięki EFS	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	86	%	2014	-	-	90	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 2 razy w okresie programowania
Wartość bazową i docelową wskaźników rezultatu bezpośredniego i długoterminowego określono na podstawie danych w raporcie PAG Uniconsult pn. *Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013* oraz danych w raporcie PSDB Sp. z o.o. pn. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL.*														
4.	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	91	%	2013	-	-	97	System informatyczny SL 2014	Rocznie

5.	Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	91	%	2013	-	-	97	System informatyczny SL 2014	Rocznie

Wartość bazową i docelową wskaźników rezultatu bezpośredniego określono na podstawie wyników badania zrealizowanego w ramach raportu Pracowni Badań i doradztwa "Re-Source" Korczyński, Sarapata Sp J. pn. *Analiza potrzeb i barier organów prowadzących w zakresie programów rozwojowych szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne w ramach Poddziałania 9.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie lubelskim*.

Priorytet inwestycyjny 10iii Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji

Cel szczegółowy *Zwiększenie liczby osób dorosłych, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje adekwatnie do wymagań regionalnego i krajowego rynku pracy*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	12 816	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 60% alokacji na PI 10iii.
Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.
Średni koszt przewidziany na osobę o niskich kwalifikacjach objętą wsparciem w programie w wysokości 2 957,96 zł oraz założenie, iż 60% z wartości alokacji pozwoli na objęcie wsparciem 3 270 osób.

Wartość przypadająca na osobę o niskich kwalifikacjach objętą wsparciem w programie, tj. 2 957,96 zł została wyliczona na podstawie uśrednionego kosztu uczestnictwa jednej osoby w szkoleniach komputerowych i językowych w ramach Poddziałania 9.6.2 PO KL na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iii w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano w oparciu o analizę projektów zakończonych oraz projektów będących w trakcie realizacji.

2.	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	7 129	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 60% alokacji na PI 10iii.

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.

Średni koszt przewidziany na osobę w wieku 50 lat i więcej objętą wsparciem w programie w wysokości 2 957,96 zł oraz założenie, iż 40% z wartości alokacji pozwoli na objęcie wsparciem 2 180 osób.

Wartość przypadająca na osobę w wieku 50 lat i więcej objętą wsparciem w programie, tj. 2 957,96 zł została wyliczona na podstawie uśrednionego kosztu uczestnictwa jednej osoby w szkoleniach komputerowych i językowych w ramach Poddziałania 9.6.2 PO KL na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iii w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano w oparciu o analizę projektów zakończonych oraz projektów będących w trakcie realizacji.

3.	Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	12 816	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 1000% alokacji na PI 10iii.

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.

Średni koszt przewidziany na osobę w wieku 25 lat objętą wsparciem w programie w wysokości 2 957,96 zł pozwoli na objęcie wsparciem 7 785 osób.

Wartość przypadająca na osobę w wieku 25 lat i więcej objętą wsparciem w programie, tj. 2 957,96 zł została

wyliczona na podstawie uśrednionego kosztu uczestnictwa jednej osoby w szkoleniach komputerowych i językowych w ramach Poddziałania 9.6.2 PO KL na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iii w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.
Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano w oparciu o analizę projektów zakończonych oraz projektów będących w trakcie realizacji.

4.	Liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności zmarginalizowane takie jak Romowie), objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 788	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Wskaźnik wprowadzono do programu w związku z zaplanowaną realizacją projektu pn. *Lubelskie Pomaga Ukrainie – nauka języka polskiego*. Oszacowano koszt jednostkowy usługi szkoleniowej w wysokości 1 410 PLN.

2 521 739,13 PLN - wartość kosztów bezpośrednich

1 410 PLN - koszt jednostkowy

2 521 739,13 PLN / 1 410 PLN = 1 788

5.	Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania mające na celu łagodzenie kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	572 776,28	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Szacowaną wartość wskaźnika wyliczono w oparciu o kwotę zaplanowaną do zaangażowania w ramach projektu pn. *Lubelskie Pomaga Ukrainie – nauka języka polskiego*, uwzględniając ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika. Kwota ma charakter indykatywny i istnieje duże prawdopodobieństwo, iż ulegnie zmianie.

6	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 788	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy przez małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawionego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Wartość docelowa wskaźnika wyliczono w oparciu o zaplanowaną realizację projektu pn. *Lubelskie Pomaga Ukrainie – nauka języka polskiego*. Oszacowano koszt jednostkowy usługi szkoleniowej w wysokości 1 410 PLN.

2 521 739,13 PLN - wartość kosztów bezpośrednich

1 410 PLN - koszt jednostkowy

2 521 739,13 PLN / 1 410 PLN = 1 788

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-
-								

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru

				podstawa do ustalania celów	M	K	O	docelowej		M	K	O		
1.	Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	89	%	2012	-	-	90	System informatyczny SL 2014	Rocznie
2.	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	89	%	2012	-	-	90	System informatyczny SL 2014	Rocznie
3.	Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	89	%	2012	-	-	90	System informatyczny SL 2014	Rocznie
Wartość bazową i docelową wskaźników rezultatu bezpośredniego określono na podstawie wyników badania zrealizowanego w ramach raportu PSDB Sp. z o.o. pn. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL*.														
4.	Liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności zmarginalizowane takie jak Romowie), które uzyskały umiejętności lub kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	0	%	2022	-	-	50	System informatyczny SL 2014	Rocznie
W przypadku projektów językowych realizowanych w ramach PI 10iii przyjmowano dotychczas wartość docelową wskaźników rezultatu bezpośredniego na poziomie 90%. Jednakże, w przypadku projektu dedykowanego osobom dorosłym uciekającym z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które wjechały na teren Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. przyjęto znacznie niższą wartość docelowa na poziomie 50%. Jest to podyktowane specyfiką grupy docelowej, która obarczona jest dużym ryzykiem przerwania udziału w projekcie, np. z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania.														

Priorytet inwestycyjny 10iv Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami

Cel szczegółowy 1. *Zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów poprzez poprawę efektywności kształcenia zawodowego w regionie*

Cel szczegółowy 2. *Podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych, adekwatnie do wymagań regionalnego i krajowego rynku pracy*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	22 967	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż:
20% zostało przeznaczone na sprzęt
20% zostało przeznaczone na osoby uczestniczące w pozaszkolnych formach kształcenia
60% (co stanowi 100%) zostało przeznaczone na kształcenie zawodowe nauczycieli oraz staże i praktyki dla uczniów, w tym:
80% na staże i praktyki dla uczniów (tj. 40% z 60%)
20% na kształcenie zawodowe nauczycieli (tj. 20% z 60%)

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.
Średni koszt przewidziany na osobę objętą wsparciem w programie w wysokości 8 216,00 zł pozwoli na objęcie wsparciem 5 330 osób.

Wartość przypadająca na osobę objętą wsparciem, tj. 8 216,00 zł została wyliczona na podstawie uśrednionego kosztu uczestnictwa jednej osoby w kursach w ramach Poddziałania 6.1.1 PO KL na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iv w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, projektów ocenionych pozytywnie i skierowanych do dofinansowania w ramach naboru RPLU.12.04.00-IZ.00-06-002/18, jak również założonej wartości wskaźnika możliwej do osiągniecia w kolejnych konkursach planowanych w 2019 i 2020 r., wyliczonych na podstawie pozostałej alokacji w odniesieniu do wartości wskaźnika wykazanej w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – **8 194**

Następnie przyjęto:

- 100% wartości docelowych wskaźnika z projektów będących w trakcie realizacji, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – **6 049,**
- 99% (założono 1% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 2 722, tj. wartości wskaźnika z projektów wybranych do dofinansowania w ostatnim naborze – **2 694**,
- 100% wartości wskaźnika z karty do konkursu na 2019 r. Wartość wskaźnika wykazana w Karcie uwzględnia 15% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika – **2 833**,
- 85% (założono 15% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 1 905, tj. wartości wskaźnika planowanej do osiągnięcia w konkursie w 2020 r. Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o wartości wskazane w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze. Wartość wniosków, które odpadły jest zbieżna z wartością konkursu na 2020 r. – **1 620**
- 70% (założono 30% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 2 253, tj. wartości wskaźnika planowanej do osiągnięcia w konkursie w 2020 r. w ramach którego oferowane będzie wsparcie w zakresie KKZ i KU.Z Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o wartości wskazane w projektach, w ramach których realizowano ww. formę wsparcia. – **1 577**

8 194 + 6 049 + 2 694 + 2 833 + 1 620 + 1 577 = 22 967

2.	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 961	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż:
20% zostało przeznaczone na sprzęt
20% zostało przeznaczone na osoby uczestniczące w pozaszkolnych formach kształcenia
60% (co stanowi 100%) zostało przeznaczone na kształcenie zawodowe nauczycieli oraz staże i praktyki dla uczniów, w tym:
80% na staże i praktyki dla uczniów (tj. 40% z 60%)
20% na kształcenie zawodowe nauczycieli (tj. 20% z 60%)

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.
Średni koszt przewidziany na nauczyciela objętego wsparciem w programie w wysokości 3 593,31 zł pozwoli na objęcie wsparciem 4 705 osób.

Wartość przypadająca na osobę objętą wsparciem, tj. 3 593,31,00 zł została wyliczona na podstawie uśrednionego kosztu uczestnictwa jednego nauczyciela w doskonaleniu zawodowym w ramach Działania 9.4 PO KL na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iv w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, projektów ocenionych pozytywnie i skierowanych do dofinansowania w ramach naboru RPLU.12.04.00-IZ.00-06-002/18, jak również założonej wartości wskaźnika możliwej do osiągnięcia w kolejnych konkursach planowanych w 2019 i 2020 r., wyliczonych na podstawie pozostałej alokacji w odniesieniu do wartości wskaźnika wykazanej w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – **902**

Następnie przyjęto:

- 97,5% (założono 2,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 426, tj. wartości docelowej wskaźnika z projektów będących w trakcie realizacji, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – **415,**
- 97,5% (założono 2,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) ze 205, tj. wartości wskaźnika z projektów wybranych do dofinansowania w ostatnim naborze – **200**,
- 100% wartości wskaźnika z karty do konkursu na 2019 r. Wartość wskaźnika wykazana w Karcie uwzględnia 2,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika – **280**,
- 100% wartości wskaźnika planowanej do osiągnięcia w konkursie w 2020 r. Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o wartości wskazane w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze. Wartość wniosków, które odpadły jest zbieżna z wartością konkursu na 2020 r. – **164**

902 + 415 + 200 + 280 + 164 = 1 961

3.	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego doposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	318	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż:
20% zostało przeznaczone na sprzęt
20% zostało przeznaczone na osoby uczestniczące w pozaszkolnych formach kształcenia
60% (co stanowi 100%) zostało przeznaczone na kształcenie zawodowe nauczycieli oraz staże i praktyki dla uczniów, w tym:
80% na staże i praktyki dla uczniów (tj. 40% z 60%)
20% na kształcenie zawodowe nauczycieli (tj. 20% z 60%)

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.
Średni koszt przewidziany na doposażenie szkoły w wysokości 502 926,91 zł pozwoli na objęcie wsparciem 109 szkół.

Wartość przypadająca na doposażenie szkoły, tj. 502 926,91 zł została wyliczona na podstawie uśrednionego kosztu rekomendowanego wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych (na podstawie 13 zawodów, które wpisują się w inteligentne specjalizacje).

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iv w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, projektów ocenionych pozytywnie i skierowanych do dofinansowania w ramach naboru RPLU.12.04.00-IZ.00-06-002/18, jak również założonej wartości wskaźnika możliwej do osiągniecia w kolejnych konkursach planowanych w 2019 i 2020 r., wyliczonych na podstawie pozostałej alokacji w odniesieniu do wartości wskaźnika wykazanej w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze.
W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – **147**
Następnie przyjęto:
- 97,5% (założono 2,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 40, tj. wartości docelowej wskaźnika z projektów będących w trakcie realizacji, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – **39,**
- 97,5% (założono 2,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 33, tj. wartości wskaźnika z projektów wybranych do dofinansowania w ostatnim naborze – **32**,
- 100% wartości wskaźnika z karty do konkursu na 2019 r. Wartość wskaźnika wykazana w Karcie uwzględnia 2,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika – **66**,
- 85% (założono 15% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 39, tj. wartości wskaźnika planowanej do osiągnięcia w konkursie w 2020 r. Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o wartości wskazane w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze. Wartość wniosków, które odpadły jest zbieżna z wartością konkursu na 2020 r. – **34**

147 + 39 + 32 + 66 + 34 = 318

4.	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	16 899	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż:
20% zostało przeznaczone na sprzęt
20% zostało przeznaczone na osoby uczestniczące w pozaszkolnych formach kształcenia
60% (co stanowi 100%) zostało przeznaczone na kształcenie zawodowe nauczycieli oraz staże i praktyki dla uczniów, w tym:
80% na staże i praktyki dla uczniów (tj. 40% z 60%)
20% na kształcenie zawodowe nauczycieli (tj. 20% z 60%).

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.
Średni koszt przewidziany na ucznia objętego wsparciem w programie w wysokości 9 123,00 zł pozwoli na objęcie wsparciem 15 360 osób.

Wartość przypadająca na ucznia objętego wsparciem, tj. 9 123,00 zł została wyliczona na podstawie uśrednionego kosztu uczestnictwa jednego ucznia w stażach lub praktykach u pracodawcy w ramach Działania 9.2 PO KL na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iv w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.
Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, projektów ocenionych pozytywnie i skierowanych do dofinansowania w ramach naboru RPLU.12.04.00-IZ.00-06-002/18, jak również założonej wartości wskaźnika możliwej do osiągniecia w kolejnych konkursach planowanych w 2019 i 2020 r., wyliczonych na podstawie pozostałej alokacji w odniesieniu do wartości wskaźnika wykazanej w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze.
W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – **2 882**
Następnie przyjęto:
- 100% wartości docelowej wskaźnika z projektów będących w trakcie realizacji, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – **9 164,**
- 100% wartości wskaźnika z projektów wybranych do dofinansowania w ostatnim naborze – **2 386**,
- 100% wartości wskaźnika z karty do konkursu na 2019 r. Wartość wskaźnika wykazana w Karcie uwzględnia ok. 35% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika –**2 669**,
- 30% (założono 70% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 2 294, tj. wartości wskaźnika planowanej do osiągnięcia w konkursie w 2020 r. Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o wartości wskazane w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze. Wartość wniosków, które odpadły jest zbieżna z wartością konkursu na 2020 r. – **688**
2 882 + 9 164 + 2 386 + 2 669 + 688 = 17 789

Z uwagi na sytuację związaną z pandemią COVID 19 utrudniająca realizację staży założono 5 % ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika:
17 789 x 0,95 = 16 899

5	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	9 833	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

	uniwersalnych w programie								

Wskaźnik dodany w ramach renegocjacji Programu, zgodnie z zaleceniami MR. Wartość wskaźnika obliczono w oparciu o pozostałe do zakontraktowania środki w ramach Działania 12.4.
6% pozostałej alokacji (przyjęty poziom wynika w wprowadzenia na późniejszym etapie wdrażania Programu działań ukierunkowanych na wsparcie kompetencji kluczowych) podzielono przez koszt jednostkowy 1 155,10 zł. Koszt jednostkowy oszacowano w oparciu o koszty wynikające ze złożonych dotychczas wniosków o dofinansowanie w ramach ogłoszonych konkursów.
Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów skierowanych do dofinansowania w ramach naboru RPLU.12.04.00-IZ.00-06-002/18, jak również założonej wartości wskaźnika możliwej do osiągniecia w kolejnych konkursach planowanych w 2019 i 2020 r., wyliczonej na podstawie pozostałej alokacji w odniesieniu do wartości wskaźnika wykazanej w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze.
Podczas wyliczeń wartości wskaźnika ustalono, że wszyscy uczniowie objęci wsparciem w projektach w ramach Działania 12.4 powinni być wliczani do przedmiotowego wskaźnika.

Tym samym przyjęto:

- 97,5% (założono 2,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 3 338, tj. wartości wskaźnika z projektów wybranych do dofinansowania w ostatnim naborze – **3 255**,
- 65% (założono 35% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 6 440, tj. wartości wskaźnika z karty do konkursu na 2019 r. – **4 186**,
- 65% (założono 35% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 3 680, tj. wartości wskaźnika planowanej do osiągnięcia w konkursie w 2020 r. Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o wartości wskazane w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze. Wartość wniosków, które odpadły jest zbieżna z wartością konkursu na 2020 r. – **2 392**

3 255 + 4 186 + 2 392 = 9- 833

6.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-
-								

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Cel szczegółowy 1. *Zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów poprzez poprawę efektywności kształcenia zawodowego w regionie*

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	86	%	2012	-	-	90	System informatyczny SL 2014	Rocznie
Wartość bazową i docelową wskaźnika rezultatu bezpośredniego określono na podstawie wyników badania zrealizowanego w ramach raportu PSDB Sp. z o.o. pn. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL*.														
2.	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS	Słabiej rozwinięte	Szt.	n/d	-	-	98	%	2014	-	-	95	System informatyczny SL 2014	Rocznie

Wartość bazowa wskaźnika rezultatu bezpośredniego z uwagi na brak danych ewaluacyjnych dotyczących kształcenia zawodowego została określona na podstawie danych wskazanych w raporcie Pracowni Badań i doradztwa "Re-Source" Korczyński, Sarapata Sp J. pn. *Analiza potrzeb i barier organów prowadzących w zakresie programów rozwojowych szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne w ramach Poddziałania 9.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie lubelskim*. Wartość docelowa wskaźnika rezultatu bezpośredniego została określona na podstawie przewidzianej alokacji na PI, specyfiki działań oraz kryteriów dostępu, które zostaną zastosowane dla zachowania trwałości.														
3.	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie, uczestniczących w kształceniu lub pracujących po 6 miesiącach po ukończeniu nauki	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	100	%	2014	-	-	95	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 2 razy w okresie programowania
Z uwagi na brak danych w zakresie przedmiotowego wskaźnika rezultatu długoterminowego, wartość docelowa została określona na podstawie założeń własnych.														
4.	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	80	%	2013	-	-	85	System informatyczny SL 2014	Rocznie
Wartość bazową i docelową wskaźnika rezultatu bezpośredniego określono na podstawie wyników badania zrealizowanego w ramach raportu Pracowni Badań i doradztwa "Re-Source" Korczyński, Sarapata Sp J. pn. *Analiza potrzeb i barier organów prowadzących w zakresie programów rozwojowych szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne w ramach Poddziałania 9.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie lubelskim*.														

Cel szczegółowy 2. *Podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych, adekwatnie do wymagań regionalnego i krajowego rynku pracy*

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	36	%	2012	-	-	75	System informatyczny SL 2014	Rocznie

Wartość bazową i docelową wskaźnika rezultatu bezpośredniego określono na podstawie wyników badania zrealizowanego w ramach raportu PSDB Sp. z o.o. pn. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL*.

Oś Priorytetowa 13. Infrastruktura społeczna

Cel tematyczny 9 *Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją*

Priorytet inwestycyjny 9a Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych

Cel szczegółowy *1. Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych*

2. Zwiększenie dostępności usług społecznych

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba wspartych podmiotów leczniczych	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~75~~ 82	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~83,67~~ 84,71% alokacji na PI 9a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI53 - Infrastruktura ochrony zdrowia). Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika (oparty na szacunkach dotyczących projektów szpitali) został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych naborach w perspektywie 2014 – 2020 (gdzie rozszerzono pierwotny katalog beneficjentów o POZ oraz AOS) i wyniósł ostatecznie ~~5 245 177,47~~ 5 451 533,08 PLN, co gwarantuje w ramach PI wsparcie infrastrukturalne ~~75~~ 82 podmiotów leczniczych. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc w zakładach leczniczych, uzdrowiskach*).						
2.	Oczekiwana liczba osób korzystających z ulepszonych usług opieki zdrowotnej	osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	2034080	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

	(CI36)						
Wartość docelowa wskaźnika jest tożsama prognozie GUS dotyczącej stanu ludności województwa lubelskiego w 2023 roku; gdyż zgodnie z definicją są to osoby zamieszkujące dany obszar objęty działaniem wspartej jednostki. O wsparcie mogą się ubiegać podmioty lecznicze o różnych zakresie terytorialnym udzielania usług, w tym m.in. Dziecięcy Szpital Kliniczny o zasięgu co najmniej regionalnym.							
3.	Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury medycznej	zł	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~122 819 418~~ 139 564 693	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~83,67~~ 84,71~~%~~ alokacji na PI 9a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI53 ~~-~~ Infrastruktura ochrony zdrowia). Historyczny koszt jednostkowy zweryfikowano w ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborach i wyniósł on 3,203 PLN, co pozwala w ramach PI zakupić aparaturę medyczną na kwotę ~~122 819 418~~ 139 564 693PLN. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc w zakładach leczniczych, uzdrowiskach*).							
4.	Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 (CV12)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	11 366 680	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o realną wysokość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 zadeklarowaną w ramach projektów wspartych w ramach PI9a.							
5.	Liczba wspartych podmiotów leczniczych w związku z pandemią COVID-19 (CV13)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	7	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o realne zapotrzebowanie podmiotów realizujących projekty z zakresu przeciwdziałania negatywnym skutkom epidemii COVID-19.							
6.	Liczba zakupionych respiratorów w celu wsparcia leczenia COVID-19 (CV7)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	59	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o realne zapotrzebowanie podmiotów realizujących projekty z zakresu przeciwdziałania negatywnym skutkom epidemii COVID-19 zadeklarowane w złożonych wnioskach o dofinasowanie.							
7.	Liczba zakupionego sprzętu medycznego, innego niż aparaty do oznaczania koronawirusa i respiratory (CV14)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	860	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o realne zapotrzebowanie podmiotów realizujących projekty z zakresu przeciwdziałania negatywnym skutkom epidemii COVID-19 zadeklarowane w złożonych wnioskach o dofinasowanie.							
8.	Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno - zawodowej	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	42	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~15,46~~ 14,52% alokacji na PI 9a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI55 - Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do rozwoju regionalnego i lokalnego, bez alokacji na żłobki równej 0,95 mln EUR). Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany w konkursie ogłoszonym w 2016 r. dedykowanym wsparciu infrastruktury usług aktywizacji społeczno – zawodowej i wynosi ~~1 730 667,03~~ 1 824 469,41PLN, co pozwala w ramach PI wesprzeć 42 obiekty, w których są realizowane usługi aktywizacji zawodowej.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc w zakładach leczniczych, uzdrowiskach*).

9.	Potencjalna liczba użytkowników infrastruktury opieki nad dziećmi lub edukacyjnej wspartej w programie – żłobki (CI35)	osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	601	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~0,87~~ 0,77% alokacji na PI 9a (0,95 mln EUR na projekty wsparcia dla żłobków realizowane w ramach kategorii interwencji KI55 - Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do rozwoju regionalnego i lokalnego). Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany w konkursie ogłoszonym w 2015 r. dedykowanym wsparciu infrastruktury opieki nad dziećmi do lat 3 i wynosi ~~6 806,10~~ 6 802,69 PLN, co gwarantuje osiągnięcie wskaźnika CI35 na poziomie 601 osób.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc w zakładach leczniczych, uzdrowiskach*).

~~9~~10	Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania mające na celu łagodzenie kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 093 476	System informatyczny SL/LSI	Raz na ro

Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o realną wysokość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działan mające na celu łagodzenie kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie z zadeklarowaną w ramach projektów wspartych w ramach PI9a.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Średnia długość pobytu w szpitalu	dni	Słabiej rozwinięte	6,1	2012	4	publikacja GUS "Zdrowie i ochrona zdrowia w 2012 r."	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu *Liczba wspartych podmiotów leczniczych*.
3. Zaproponowany wskaźnik jest dostępny w publikacji GUS "Zdrowie i ochrona zdrowia w danym roku". Przy

szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.

4. Dane historyczne z GUS dostępne dla lat 2007 – 2012.

PI	Wskaźnik	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PI 9a	Średnia długość pobytu w szpitalu (dni)	7	6,7	6,6	6,5	6,3	6,1

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Analiza danych historycznych wskazuje na systematyczny spadek wartości wskaźnika. Estymacja z wykorzystaniem trendu liniowego (bardzo wysoki stopień dopasowania e=0,98) pokazuje, że wartość wskaźnika wyniesie w 2023 - 4,3.

2.	Przeciętne wykorzystanie łóżka	dni	Słabiej rozwinięte	266	2012	291	publikacja GUS "Zdrowie i ochrona zdrowia w 2012 r."	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu *Liczba wspartych podmiotów leczniczych*.
3. Zaproponowany wskaźnik jest dostępny w publikacji GUS "Zdrowie i ochrona zdrowia w danym roku" pośrednio poprzez wskaźnik: Leczeni w szpitalach oraz Łóżka w szpitalach. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z GUS dostępne dla lat 2007 – 2012.

PI	Wskaźnik	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PI 9a	Leczeni w szpitalach (osoby)	420950	449263	431675	436990	452416	477522

5. Biorąc pod uwagę liczbę łóżek w szpitalach oraz estymowaną liczbę leczonych osób, a także fakt, iż w latach 2003-2012 średni czas pobytu w szpitalu w Polsce spadł z 9,7 do 7,6 czyli o 0,23 dnia rocznie - należy założyć, że do 2023 będzie spadał 2 razy wolniej, więc w woj. lubelskim wyniesie on w 2023 ok. 5,5 dni. Przeciętne wykorzystanie łóżka w 2023 r. wyniesie więc 291 dni.

3.	Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	szt.	Słabiej rozwinięte	71565	2013	52 000	GUS	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.

2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu *Liczba przebudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno - zawodowej*.
3. Zaproponowany wskaźnik jest dostępny w publikacji GUS. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z GUS dostępne dla lat 2008 – 2013.

PI	Wskaźnik	2008	2009	2010	2011	2012	2013
PI 9a	Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	75974	73762	71140	68522	69551	71565

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Analiza danych historycznych wskazuje na spadek wartości wskaźnika. Estymacja z wykorzystaniem trendu liniowego pokazuje, że wartość wskaźnika wyniesie w 2023 - 58 432.
7. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. W latach 2012-2017 można zaobserwować sukcesywny spadek pod względem skali korzystania z pomocy społecznej. W 2012 roku w województwie lubelskim korzystało z niej 68 436 gospodarstw, natomiast w 2017 - 55 180 gospodarstw, zaś w 2018 r. 51 586 gospodarstw. W rezultacie wsparcia do 2023 roku w ramach PI 9a liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej miała spaść do 58432 – wskaźnik ten obecnie jest już niższy – jednak miały na to wpływ zmiany sytuacji na rynku pracy oraz dystrybucji pomocy społecznej w tym program Rodzina 500+". Biorąc pod uwagę wskazane tendencje oraz pozytywne prognozy dotyczące ograniczania się zakresu pomocy społecznej (również poprzez rozszerzenie programu Rodzina 500+), rekomenduje się obniżenie wartości wskaźnika rezultatu strategicznego do poziomu 52 000 gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej.

Priorytet inwestycyjny 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich

Cel szczegółowy *Wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego ukierunkowane na ograniczenie ubóstwa w regionie*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	261	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~99,77~~ 99,76% alokacji na PI 9b (bez kategorii interwencji 34). Historyczny koszt jednostkowy zweryfikowano w ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborach i wyniósł on ~~1 843 521,99~~ 1 825 999,98 PLN, co gwarantuje w ramach PI wsparcie 261 obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*pomoc na rewitalizację*).

2.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	18	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu ~~84,98~~ 84,83% alokacji na PI 9b (udział alokacji Działań, w ramach których realizowany jest niniejszy wskaźnik pomniejszonej o alokację przypadającą na PI 34). Historyczny koszt jednostkowy zweryfikowano w ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborach i wyniósł on ~~22 768 512,11~~ 22 514 443,11 PLN, co gwarantuje w ramach PI wsparcie 18 przedsiębiorstw.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*pomoc na rewitalizację*).

3.	Publiczne lub komercyjne budynki wybudowane bądź zmodernizowane na terenach miejskich (CI39)	m2	EFRR	Słabiej rozwinięte	33 500	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~72,55~~ 72,69% alokacji na PI 9b (udział alokacji przypadającej na działania na obszarach miejskich w ogóle alokacji przeznaczonej na PI 9b). Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków w perspektywie 2014-2020. Średnia powierzchnia wspartego obiektu = ~~177,25~~ 176,32m2, zatem po przemnożeniu przez liczbę budynków ze wskaźnika 1 (uwzględniając przy niniejszym wskaźniku proporcję alokacji przypadającą na obszary miejskie) otrzymujemy CI39 o wartości 33 500m2.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*pomoc na rewitalizację*).

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym	%	słabiej rozwinięty	21,5	2013	17	GUS	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji mid term RPO WL 2014-2020.
2. Zaproponowany wskaźnik jest powiązany ze wskaźnikiem produktu – Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach.
3. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu *Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie*.
4. Zaproponowany wskaźnik odpowiada bezpośrednio wskaźnikowi z UP i jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
5. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2006 – 2013.

PI	Wskaźnik	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
PI 9b	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym (%)	22,7	24,4	23,7	26,0	27,3	23,3	22,9	21,5

6. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany

wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.

7. Na podstawie analizy danych historycznych GUS STRATEG można zauważyć, że wartość wskaźnika w województwie lubelskim podlega wyraźnym wahaniom, natomiast w kraju widoczna jest tendencja spadkowa (trend liniowy z wysokim współczynnikiem dopasowania e=0,86). W tym kontekście szacunek wartości wskaźnika opiera się na założeniu utrzymania trendu krajowego oraz utrzymaniu obecnego dystansu województwa lubelskiego (5,3 p.p.) do średniej wartości dla kraju. W oparciu o te założenia należy przyjąć, że wartość wskaźnika w 2023 roku powinna wynieść 19,5%.
8. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym spadł w roku 2017 do poziomu 18,4% w woj. lubelskim. W 2018 r. wyniósł 17,5%. Na spadek niniejszego wskaźnika znaczący wpływ miały zmiany na rynku pracy, dystrybucji pomocy społecznej w tym realizacja rządowego programu 500+. W związku z kierowanymi działaniami mającymi na celu zmniejszenie skali ubóstwa prognozuje się dalszy spadek powyższego wskaźnika, do wartości docelowej 17%.

Cel tematyczny 10 *Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie*

Priorytet inwestycyjny 10a Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej

Cel szczegółowy *1. Zwiększona dostępność edukacji przedszkolnej*

2. Lepsze warunki kształcenia zawodowego i ustawicznego

3. Lepsze warunki edukacji ogólnej

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	40	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 20,14 % alokacji na PI 10a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI52 - Infrastruktura na potrzeby wczesnej edukacji elementarnej i opieki nad dzieckiem). Historyczny urealniony koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany w ogłoszonym w 2016 r. konkursie dedykowanym wsparciu infrastruktury przedszkolnej wynosi 511 278,00 PLN, co gwarantuje w ramach PI wsparcie 40 obiektów infrastruktury przedszkolnej.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;

- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc może wystąpić w sytuacji finansowania prywatnych podmiotów prowadzących działalność oświatowo-edukacyjną*).

2.	Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	72	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 20,24 % alokacji na PI 10a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI51 - Infrastruktura edukacyjna na potrzeby edukacji szkolnej (na poziomie podstawowym i średnim ogólnokształcącym)). Historyczny urealniony koszt jednostkowy został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych naborach wniosków w perspektywie 2014-2020 i wynosi 285 526,53PLN, co gwarantuje w ramach PI wsparcie 72 obiektów infrastruktury edukacji ogólnej.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc może wystąpić w sytuacji finansowania prywatnych podmiotów prowadzących działalność oświatowo-edukacyjną*).

3.	Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	88	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 59,62% alokacji na PI 10a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI50 - Infrastruktura edukacyjna na potrzeby kształcenia i szkolenia zawodowego oraz kształcenia osób dorosłych). Historyczny urealniony koszt jednostkowy został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych naborach wniosków w perspektywie 2014-2020 i wynosi 688 029,15PLN, co gwarantuje w ramach PI wsparcie 88 obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc może wystąpić w sytuacji finansowania prywatnych podmiotów prowadzących działalność oświatowo-edukacyjną*).

4.	Potencjalna liczba użytkowników infrastruktury opieki nad dziećmi lub edukacyjnej wspartej w programie (CI35)	osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	40 656	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 10a. Na jego wartość składają się wskaźniki realizowane w ramach 3 celów szczegółowych:
- potencjalna liczba użytkowników infrastruktury przedszkolnej,
- potencjalna liczba użytkowników infrastruktury szkół zawodowych,
- potencjalna liczba użytkowników infrastruktury edukacji ogólnej.

Ad wskaźnika nr 1.
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 20,14% alokacji na PI 10a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI52 - Infrastruktura na potrzeby wczesnej edukacji elementarnej i opieki nad dzieckiem) i jest powiązany ze wskaźnikiem: Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej. Na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków w perspektywie 2014-2020 przyjęto urealniony koszt jednostkowy wskaźnika na poziomie 7 101,08 PLN, co gwarantuje wsparcie 2 880 użytkowników wspartej infrastruktury przedszkolnej.

Ad wskaźnika nr 2.
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 59,62% alokacji na PI 10a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI50 - Infrastruktura edukacyjna na potrzeby kształcenia i szkolenia zawodowego oraz kształcenia osób dorosłych) i jest powiązany ze wskaźnikiem: Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego. Na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków w perspektywie 2014-2020 przyjęto urealniony koszt jednostkowy wskaźnika na poziomie 2 891,57 PLN, co gwarantuje wsparcie 20 939 użytkowników wspartej infrastruktury szkół zawodowych.

Ad wskaźnika nr 3.
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 20,24% alokacji na PI 10a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI51 - Infrastruktura edukacyjna na potrzeby edukacji szkolnej (na poziomie podstawowym i średnim ogólnokształcącym)) i jest powiązany ze wskaźnikiem: Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej. Na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków w perspektywie 2014-2020 przyjęto urealniony koszt jednostkowy wskaźnika na poziomie 1 221 PLN, co gwarantuje wsparcie 16 837 użytkowników wspartej infrastruktury edukacji ogólnej.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:

1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
   - trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
   - programów operacyjnych;
   - kontroli realizacji programów operacyjnych;
   - trybu dokonywania wyboru projektów;
   - kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
   - warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
   - Europejskiej w programach operacyjnych;
   - korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
   - warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
   - informacji i promocji;
   - innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc może wystąpić w sytuacji finansowania prywatnych podmiotów prowadzących działalność oświatowo-edukacyjną*).

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	%	słabiej rozwinięty	71,9	2013	88,7	GUS	raz na rok

Wskaźnik rezultatu strategicznego celu 1.

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana na skutek zmian zapisów w Umowie Partnerstwa.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu *Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej* oraz *Potencjalna liczba użytkowników infrastruktury opieki nad dziećmi lub edukacyjnej wspartej w programie - przedszkola*.
3. Zaproponowany wskaźnik odpowiada bezpośrednio wskaźnikowi z UP jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2003 – 2013.

PI	Wskaźnik	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
PI 10a	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	29,3 %	30,3 %	32,8 %	35,7 %	37,7 %	43,4 %	52,5 %	56,9 %	64,5 %	65,7 %	71,9 %

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a

sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego (współczynnik dopasowania e= 0,87).
6. Analiza danych historycznych (trend liniowy) pokazuje, że wartość wskaźnika osiągnie w 2023 – 88,7%.

2.	Odsetek uczniów szkół średnich zawodowych razem wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych ogółem	%	słabiej rozwinięty	36,5	2013	42	GUS	raz na rok

Wskaźnik rezultatu strategicznego celu 2.
1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu *Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego* oraz *Potencjalna liczba użytkowników infrastruktury opieki nad dziećmi lub edukacyjnej wspartej w programie - kształcenie zawodowe*.
3. Zaproponowany wskaźnik odpowiada bezpośrednio wskaźnikowi z UP jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2010 – 2013.

PI	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013
PI 10a	Odsetek uczniów szkół średnich zawodowych razem wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych ogółem	36,05 %	35,73 %	35,90 %	36,46 %

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Analiza danych historycznych (trend liniowy) pokazuje, że wartość wskaźnika osiągnie w 2023 - 37,6%.
7. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. Wskaźnik ten został już przekroczony w 2015 roku i nadal z roku na rok rośnie. W 2017 roku było to 40,9%. Rekomenduje się zatem, aby przyjąć wzrost odsetka uczniów szkół średnich zawodowych razem wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych ogółem do poziomu 42%.

3.	Zdawalność egzaminów maturalnych w relacji do średniej krajowej	%	słabiej rozwinięty	101,23	2013	100	GUS	raz na rok

Wskaźnik rezultatu strategicznego celu 3.
1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu *Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej* oraz *Potencjalna liczba użytkowników infrastruktury opieki nad dziećmi lub edukacyjnej wspartej w programie – edukacja ogólna*.
3. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej

prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.

4. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2005 – 2013.

PI	Wskaźnik	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
PI 10a	Zdawalność egzaminów maturalnych w relacji do średniej krajowej	101,39	101,39	101,12	102,53	101,28	98,77	98,67	100,00	101,23

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Zgodnie z estymacją wartość wskaźnika osiągnie w 2023 roku - 102,8 %.

7. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. Udział pozytywnych wyników osiąganych przez maturzystów z województwa lubelskiego w 2017 roku był o niecały 1 p.p. niższy od średniej krajowej – zdawalność matury w województwie wynosiła 77,8%, podczas gdy wartość tego wskaźnika dla kraju to 78,5% . Wartość ta plasowała województwo lubelskie na 11. miejscu w porównaniu z innymi województwami. W 2019 r. zdawalność matury w województwie wynosiła 80,1%, podczas gdy wartość tego wskaźnika dla kraju to 80,5%. Wartość ta plasowała województwo lubelskie na 7. miejscu w porównaniu z innymi województwami. Poziom zdawalności matury przez uczniów z województwa lubelskiego w latach 2012-2019 utrzymuje się na niższej pozycji względem średniej krajowej - wskaźnik zdawalności egzaminów maturalnych w relacji do średniej krajowej w roku 2017 r. w województwie lubelskim osiągnął poziom 99,11%, zaś w 2019 r. 99,50%. Analizując zdawalność egzaminów maturalnych w ostatnich latach osiągniecie założonego poziomu nie jest realne (zważywszy, że tylko 4 województwa: małopolskie, mazowieckie, podkarpackie, podlaskie) plasuje wyniki egzaminów powyżej średniej, a tylko 2 osiągają poziom powyżej 102% (małopolskie, podlaskie)).

4.	Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu i szkoleniu	%	słabiej rozwinięty	4,9	2013	5	GUS	raz na rok

Wskaźnik rezultatu strategicznego celu 2.

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Kształcenie ustawiczne wykazuje tendencję spadkową w latach 2007-2013, niemniej jednak zakłada się, iż wskaźnik wzrośnie w latach 2014-2020 do 4,9. Biorąc pod uwagę, iż wskaźnik ten w województwie lubelskim kształtuje się na poziomie wyższym niż średnia krajowa, należy założyć, iż na koniec 2020 roku wyniesie on 5,8 %, zbliżając się do poziomu z 2007 roku.

3. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. Wskaźnik ten w roku 2017 osiągnął poziom 4,3 (poziom nieco wyższy od średniej w kraju).

4. Analizując dynamikę zmian w poziomie tego wskaźnika (od 2010 r. do 2017 r. na Lubelszczyźnie zaobserwować można delikatny spadek wartości wskaźnika uczestnictwa dorosłych w kształceniu. Jeśli zestawić to z radykalną poprawą na rynku pracy, to być może świadczy to o tym, co sygnalizują pracownicy urzędów pracy oraz ośrodków pomocy społecznej, że ludzie niechętnie angażują się w inne aktywności niż praca – tzn. jeśli już uzyskają zatrudnienie, nie widzą potrzeby uczestnictwa w szkoleniach), przypuszczać można, że nie on zostanie osiągnięty do 2023 r. w założonej wysokości tj. 5,8 %.Rekomenduje się zatem, aby obniżyć przyjęte założenia do poziomu 5%, które będzie stanowiło wyzwanie, ale jego osiągnięcie jest bardziej realne.

Oś Priorytetowa 15. Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego

Cel tematyczny: *Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność*

Priorytet inwestycyjny Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność

Cel szczegółowy 1 *Wsparcie przedsiębiorstw w zakresie energetyki*

A. Wskaźniki produktu EFRR-REACT EU

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	szt.	EFRR-REACT EU	Słabiej rozwinięte	~~197~~202	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
Wskaźnik CI1 jest tożsamy ze wskaźnikiem CI2.							
2.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)	szt.	EFRR-REACT EU	Słabiej rozwinięte	~~197~~202	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~78,62~~82,40% alokacji na CT REACT-EU.

Wsparcie dla przedsiębiorstw w formie dotacji w ramach CT REACT-EU RPO WL 2014-2020 zostało przewidziane w ramach dwóch typów wsparcia:

1. działania związane ze zwiększeniem wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych
2. działania w zakresie poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw.

Wartość docelowa wskaźnika CI2 stanowi sumę ilości przedsiębiorstw wspartych w ramach obydwu typów.

1. Alokacja na działania związane ze zwiększeniem wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych stanowi wartość 18 269 404 EUR ~~65% alokacji CT REACT-EU przewidzianej na wsparcie przedsiębiorstw~~. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z *Działania 4.2 Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach*, w ramach którego koszt jednostkowy wskaźnika przyjęto na poziomie 370 375,11 PLN. Przy dostępnej alokacji, wsparcie uzyska ~~154~~ 212 podmiotów~~y~~. Uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie ok. 15%) oraz wzrost cen (oszacowany na poziomie ok. 10%) przyjęto ostatecznie, że wsparcie uzyska 159 podmiotów.

2. Alokacja na działania w zakresie poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw stanowi wartość 7 153 906 EUR~~35% alokacji CT REACT-EU przewidzianej na wsparcie przedsiębiorstw~~. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z *Działania 5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw,* w ramach którego koszt jednostkowy wskaźnika przyjęto na poziomie ~~721 610,57~~565 056,69 PLN. Przy dostępnej alokacji, wsparcie uzyska ~~42,66~~54 ~~podmiotów~~podmioty. Uwzględniając procentowy udział

rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie ok. 20%) przyjęto ostatecznie, że wsparcie uzyskają 43 podmioty.~~, po zaokrągleniu przyjęto, że wsparcie uzyskają 43 podmioty.~~

Reasumując łącznie przewiduje się wsparcie ~~197~~ 202 podmiotów w ramach interwencji ze środków REACT-EU.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na energetykę*);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) ;
4. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na ochronę środowiska*).

3.	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)	MW	EFRR-REACT EU	Słabiej rozwinięte	~~19,87~~20,5	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 51,1% alokacji na CT REACT-EU.
Wyliczenia do wskaźnika CI30 obejmują projekty na działania związane ze zwiększeniem wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych. Przyjęto, że jedno przedsiębiorstwo buduje jedną jednostkę wytwarzania energii. Zgodnie z metodologią wyliczenia przedmiotowego wskaźnika przyjętą dla *Działania 4.2 Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach* jedna wybudowana jednostka wytwarzania energii elektrycznej z OZE generuje 0,129 MW dodatkowej zdolności wytwarzania energii odnawialnej. Zatem po przeliczeniach liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje ~~154~~ 159 x 0,129 MW = ~~19,87~~20,5 MW.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na energetykę*);

3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci).

4.	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)	tony ekwiwalentu CO2	EFRR-REACT EU	Słabiej rozwinięte	~~14 370~~17 072	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~78,62~~82,40% alokacji na CT REACT-EU.

Wsparcie dla przedsiębiorstw w formie dotacji w ramach CT REACT-EU RPO WL 2014-2020 zostało przewidziane w ramach dwóch typów wsparcia:

1. działania związane ze zwiększeniem wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych
2. działania w zakresie poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw.

Wartość docelowa wskaźnika CI2 stanowi sumę ilości przedsiębiorstw wspartych w ramach obydwu typów.

1. Alokacja na działania związane ze zwiększeniem wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych stanowi wartość 18 269 404 EUR~~65% alokacji CT REACT-EU przewidzianej na wsparcie przedsiębiorstw~~. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z *Działania 4.2 Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach*, w ramach którego koszt jednostkowy wskaźnika przyjęto na poziomie 7 938,55 PLN. Przy dostępnej alokacji wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie ton ~~7202~~ 9904 ekwiwalentu CO2.

2. Alokacja na działania w zakresie poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw stanowi wartość 7 153 906 EUR~~35% alokacji CT REACT-EU przewidzianej na wsparcie przedsiębiorstw~~. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z *Działania 5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw,* w ramach którego koszt jednostkowy wskaźnika przyjęto na poziomie 4 295,30 PLN. Przy dostępnej alokacji wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie ton 7168 ekwiwalentu CO2.

Reasumując przewiduje się, że łączna wartość wskaźnika CI34 wyniesie ~~14 370~~17 072 ton ekwiwalentu CO2 w ramach interwencji ze środków REACT-EU.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:

1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
   - trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
   - programów operacyjnych;
   - kontroli realizacji programów operacyjnych;
   - trybu dokonywania wyboru projektów;
   - kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
   - warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
   - Europejskiej w programach operacyjnych;
   - korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
   - warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
   - informacji i promocji;
   - innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na energetykę*);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci);
4. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (*Pomoc na ochronę środowiska*).

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem	%	słabiej rozwinięty	1,5	2012	38	GUS - BDL/STRATEG	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu strategicznego odpowiada wskaźnikom produktu: *Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE* oraz *Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej w ramach kogeneracji*.
3. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2005 – 2012

PI	Wskaźnik	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PI 4a	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem	0,4	0,9	1,2	2	0,9	0,8	0,9	1,5

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Na podstawie analizy danych historycznych GUS STRATEG można zauważyć, że wartość wskaźnika systematycznie rośnie (pomijając lata 2007-2008 - kryzys). Uwzględniając trend wielomianowy oszacowano, iż wartość wskaźnika w roku 2023 wyniesie 5,6.
7. Pierwotnie oszacowana wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. Wartość docelowa wskaźnika, wyznaczona na 2023 r. wynosi 5,6%. W 2014 r. odsetek ten wzrósł do poziomu 4,4%, natomiast w 2017 r. osiągnął wartość 23,5%, plasując region na szóstym miejscu w skali kraju(…)). Wartość wskaźnika osiągnięta w 2017 r. przez województwo lubelskie jest wyższa o prawie 10 p. p. niż wartość dla całej Polski. Biorąc pod uwagę dotychczasową dynamikę wskaźnika, nie ma ryzyka nieosiągnięcia jego wartości docelowej (obecnie wartość ta została wielokrotnie przekroczona). Na podstawie danych historycznych dotyczących dynamiki zmian wartości wskaźnika w poprzednich latach (trend liniowy, R-kwadrat = 82,16%), z uwzględnieniem pewnego marginesu ryzyka, szacuje się, iż wartość wskaźnika w 2023 r. może osiągnąć około 38-40%. W związku z powyższym rekomendowane jest zwiększenie wartości docelowej do poziomu 38%.

2.	Zużycie energii elektrycznej na 1 mln zł PKB	GWh	słabiej rozwinięty	0,09	2011	0,06	GUS - STRATEG	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu: *Liczba przedsiębiorstw, które w wyniku wsparcia poprawiły efektywność energetyczną* oraz *Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej*.
3. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2005 – 2011

PI	Wskaźnik	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
PI 4b	Zużycie energii elektrycznej na 1 mln zł PKB (GWh)	0,133	0,126	0,116	0,109	0,101	0,097	0,09

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Na podstawie analizy danych historycznych GUS STRATEG można zauważyć, że wartość wskaźnika systematycznie maleje. W kontekście tej tendencji, trendu liniowego, należy przyjąć, że wartość wskaźnika w 2023 roku powinna wynieść 0,09 GWh (współczynnik dopasowania e=2,72).

Cel szczegółowy *2. Silny, dobrze zorganizowany i odporny system opieki zdrowotnej dostosowany do nowej sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wywołanej skutkami kryzysu koronawirusa*

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba wspartych podmiotów leczniczych	szt.	EFRR – REACT-EU	Słabiej rozwinięte	1	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~21~~ 17,60% alokacji pierwszej transzy środków pochodzących z Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy, dostępnych z REACT-EU na PI (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI53 - Infrastruktura ochrony zdrowia oraz KI81 Rozwiązania informatyczne na rzecz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz usługi i aplikacje w zakresie e-zdrowia (w tym e-opieka i nowoczesne technologie w służbie osobom starszym).

Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o planowane wsparcie, z pierwszej transzy środków pochodzących z Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy, dostępnych z REACT-EU, podmiot realizujący projekt o priorytetowym znaczeniu dla realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego, mający na celu przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z chorobami zakaźnymi w regionie oraz ich skutkom, w tym skutkom długotrwałym.							
2.	Liczba wspartych podmiotów leczniczych w związku z pandemią COVID-19 (CV13)	szt.	EFRR – REACT-EU	Słabiej rozwinięte	1	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~21~~ 17,60% alokacji pierwszej transzy środków pochodzących z Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy, dostępnych z REACT-EU na PI (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI53 - Infrastruktura ochrony zdrowia oraz KI81 Rozwiązania informatyczne na rzecz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz usługi i aplikacje w zakresie e-zdrowia (w tym e-opieka i nowoczesne technologie w służbie osobom starszym). Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o planowane wsparcie, z pierwszej transzy środków pochodzących z Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy, dostępnych z REACT-EU, podmiot realizujący projekt o priorytetowym znaczeniu dla realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego, mający na celu przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z chorobami zakaźnymi w regionie oraz ich skutkom, w tym skutkom długotrwałym.							
3,	Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 (CV33)	szt.	EFRR – REACT-EU	Słabiej rozwinięte	1	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje ~~21~~ 17,60% alokacji pierwszej transzy środków pochodzących z Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy, dostępnych z REACT-EU na PI (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI53 - Infrastruktura ochrony zdrowia oraz KI81 Rozwiązania informatyczne na rzecz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz usługi i aplikacje w zakresie e-zdrowia (w tym e-opieka i nowoczesne technologie w służbie osobom starszym). Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o planowane wsparcie, z pierwszej transzy środków pochodzących z Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy, dostępnych z REACT-EU, podmiot realizujący projekt o priorytetowym znaczeniu dla realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego, mający na celu przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z chorobami zakaźnymi w regionie oraz ich skutkom, w tym skutkom długotrwałym.							

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Średnia długość pobytu w szpitalu	dni	Słabiej rozwinięte	6,1	2012	4	publikacja GUS " w 2012 r."	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu *Liczba wspartych podmiotów leczniczych*.
3. Zaproponowany wskaźnik jest dostępny w publikacji GUS "Zdrowie i ochrona zdrowia w danym roku".
4. Dane historyczne z GUS dostępne dla lat 2014 – 2019.

PI	Wskaźnik	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PI 9a	Średnia długość pobytu w szpitalu (dni)	6,1	6,1	6,1	5,9	6	5,4

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy.

IV. Opis przyjętych założeń i czynników, jakie miały wpływ na przyjętą wartość docelową

Dane historyczne:

Wykorzystano dane historyczne dotyczące projektów realizowanych w perspektywie finansowej 2007-2013 zarówno z Programów: RPO WL, PO KL komponent regionalny, PO IG, PO IŚ. Ponadto wykorzystano również dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w zakresie stawek dot. kosztów związanych z kosztem np. stażu, prac interwencyjnych oraz dane Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w zakresie projektów realizowanych w perspektywie 2007-2013 w ramach komponentu centralnego. Dodatkowo uwzględniono również dane historyczne w zakresie działań realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu województwa lubelskiego.

Sytuacja i trendy społeczno – gospodarcze/inne uwarunkowania:

Wykorzystano informacje zawarte w ewaluacjach dotyczących perspektywy finansowej 2007-2013, jak również z przeprowadzonej oceny ex-ante RPO WL 2014-2020 oraz diagnozy sytuacji społeczno – gospodarczej zawartej w RPO WL2014-2020. Dodatkowo uwzględniono również dane dotyczące sytuacji społeczno-gospodarczej na rynku regionalnym zmieszczone w statystykach publicznych GUS (np. Bank Danych Lokalnych). Ponadto uwzględniono również dane opracowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie oraz Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublinie.

Uwzględniono stan zaawansowania prac nad delegowanymi aktami prawnymi niezbędnymi do uruchomienia środków finansowych.

Sposób szacowania wartości wskaźnika:

Uwzględniono:

- Wielkość alokacji objętej danym wskaźnikiem,
- Historyczny koszt jednostkowy wskaźników referencyjnych (opisujących podobny rodzaj wsparcia w poprzedniej perspektywie finansowej),
- Historyczny koszt jednostkowy na podstawie stawek obowiązujących w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej,

- Poziom dofinansowania inwestycji (szacowany na podstawie danych historycznych),
- Tempo realizacji wskaźników możliwych do porównania w odniesieniu do perspektywy finansowej 2007-2013,
- Dane z badań ewaluacyjnych zrealizowanych w perspektywie finansowej 2007-2013,
- Indeks cen WCPSP, WCPBM oraz CPI,
- Szacowany poziom osiągnięcia wskaźnika (w przypadku obniżonej jakości wskaźników referencyjnych),
- Rzeczywisty koszt jednostkowy wskaźników w perspektywie 2014-2020,
- Dane z badania ewaluacyjnego *Ewaluacja mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródokresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania*.

Załącznik nr 6.1 do *Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020*, 9 sierpnia 2022 r.

Metodologia szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

I. Spis treści

I. Spis treści 1
II. Część ogólna 2
III. Część szczegółowa – wskaźniki produktu oraz rezultatu strategicznego 5
Oś priorytetowa 1. Badania i innowacje 5
Oś priorytetowa 2. Cyfrowe Lubelskie 12
Oś priorytetowa 3. Konkurencyjność przedsiębiorstw 15
Oś priorytetowa 4. Energia przyjazna środowisku 38
Oś priorytetowa 5. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna 43
Oś priorytetowa 6. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów 58
Oś priorytetowa 7. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego 69
Oś priorytetowa 8. Mobilność i ekologiczny transport 76
Oś Priorytetowa 9. Rynek pracy 82
Oś priorytetowa 10. Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian 116
Oś Priorytetowa 11. Włączenie społeczne 131
Oś priorytetowa 12. Edukacja, kwalifikacje i kompetencje 165
Oś Priorytetowa 13. Infrastruktura społeczna 193
Oś Priorytetowa 15. Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego 208
IV. Opis przyjętych założeń i czynników, jakie miały wpływ na przyjętą wartość docelową 215
Dane historyczne: 215
Sytuacja i trendy społeczno – gospodarcze/inne uwarunkowania: 215
Sposób szacowania wartości wskaźnika: 215

II. Część ogólna

Z uwagi na ogromne znaczenie wskaźników w procesie monitorowania postępów wdrażania Programu oraz oceny jego skuteczności, do szacowania wartości docelowych zaangażowano ekspertów zewnętrznych w ramach ewaluacji ex-ante projektu RPO WL 2014 – 2020. W ten sposób posiadane przez instytucje wdrażające środki unijne doświadczenie jest uzupełniane/wspierane wiedzą ekspercką.

Szacowanie wartości docelowych wskaźników jest skomplikowanym procesem wymagającym uwzględnienia wielu czynników.

Elementem wyjściowym dla tego procesu jest wiedza nt. kosztu jednostkowego realizacji danego wskaźnika. Do szacowania ww. kosztu posłużono się przede wszystkim danymi historycznymi z perspektywy finansowej 2007 – 2013 zawartymi w bazie danych KSI SIMIK 2007 – 2013 oraz LSI. Pod uwagę brano projekty realizujące wskaźniki zbliżone zakresem, bądź tożsame ze wskaźnikami nowego Programu. Tam, gdzie możliwe, do analizy wykorzystano dane bezpośrednio z wdrażania RPO WL 2007 – 2013 oraz komponentu regionalnego PO KL, natomiast w przypadku interwencji realizowanych w obecnej perspektywie finansowej na poziomie krajowym ewaluator posłużył się danymi dostępnymi w poszczególnych PO. Na tym etapie kluczowym czynnikiem jest dostępność rzetelnych danych nt. realizowanych projektów.

Dzięki wykorzystaniu analiz statystycznych dla każdego wskaźnika, dla którego są dostępne dane historyczne, wyliczono:

- średni koszt przyrostu wskaźnika w projekcie (koszt jednostkowy),
- średni koszt projektu realizującego wskaźnik wg wartości docelowej w projekcie,
- średni koszt jednostkowy wskaźnika wg wielkości projektu.

Otrzymane w ten sposób dane pozwalają na obserwowanie efektu skali, tj. zależności kosztu wskaźnika od wartości projektu go realizującego.

Wyliczone wartości historyczne kosztów jednostkowych wskaźników zostały skorygowane o wartości trzech indeksów, dzięki czemu uwzględniono dynamikę cen specyficzną dla danego typu projektów:

- Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI – Consumer Price Index) – do zastosowania w projektach miękkich, dla których decydujące znaczenie mają wynagrodzenia pracowników. Zakłada się, że w ujęciu skumulowanym jego wartość ważona dla lat 2007-2013 wynosi 94,24%, a dla lat 2014-2023 – 113,79%;
- Wskaźnik cen produkcji sprzedanej przemysłu (WCPSP) – do zastosowania w projektach związanych ze wsparciem przedsiębiorstw. Zakłada się, że w ujęciu skumulowanym jego wartość ważona dla lat 2007-2013 wynosi 96,77%, a dla lat 2014-2023 – 114,10%;

- Wskaźnik cen produkcji budowlano-montażowej (WCPBM) – do zastosowania w projektach infrastrukturalnych. Zakłada się, że w ujęciu skumulowanym jego wartość ważona dla lat 2007-2013 wynosi 100,36%, a dla lat 2014-2023 – 110,71%

Następnym krokiem jest właściwe szacowanie wartości docelowych wskaźników w RPO WL 2014 – 2020 na podstawie ilorazu planowanej alokacji[1] na dany typ interwencji i kosztu jednostkowego realizacji danego wskaźnika. Wykorzystując informacje dotyczące efektu skali dla danego wskaźnika wartości docelowe szacowane są w różnych wariantach. Ostateczna wartość docelowa wskaźnika w Programie ustalana jest przy uwzględnieniu możliwie największej możliwej do osiągnięcia efektywności jej realizacji.

W procesie szacowania wartości docelowych wskaźników na każdym jego etapie istotnym jest uwzględnienie czynników tj.:

- typ interwencji,
- rodzaj beneficjenta,
- przewidywana wielkość i rodzaj wsparcia w RPO WL 2014 – 2020 dla poszczególnych typów interwencji (planowana alokacja oraz poziom i rodzaj wsparcia),
- efekt skali,
- efektywność kosztowa wskaźnika.

Ponadto przy szacowaniu wartości wskaźników ram wykonania wzięto pod uwagę:

- średni czas realizacji projektu realizującego dany wskaźnik (od momentu podpisania umowy do momentu złożenia wniosku o płatność końcową – na podstawie danych historycznych),
- harmonogram wdrażania RPO WL 2014 – 2020 (planowane terminy ogłaszania konkursów/uruchomienia środków),
- średni czas trwania konkursu (od momentu ogłoszenia do momentu podpisania pierwszych umów – na podstawie danych historycznych),
- poziom wdrożenia RPO WL 2007 – 2013 w roku 2011 (poziom kontraktacji i realizacji wskaźników w roku analogicznym do roku 2018 w obecnej pespektywie finansowej),

zaś przy szacowaniu wartości docelowych wskaźników rezultatu strategicznego uwzględniono:

- zaobserwowane tendencje w dynamice zmian poszczególnych wskaźników na przestrzeni lat.

Głównym założeniem metodologicznym w procesie szacowania wartości docelowych wskaźników jest utrzymanie się zaobserwowanych w perspektywie finansowej 2007 – 2013 tendencji realizowania projektów (stąd analiza danych historycznych). Jest to założenie konieczne dla możliwości racjonalnego, opartego na dowodach (naukowego, sprawdzalnego, powtarzalnego) oszacowania wartości docelowych. Jest też jednak założeniem wrażliwym na zmiany ogólnej sytuacji społeczno - gospodarczej, która wpływa na czynniki kształtujące zainteresowanie potencjalnych beneficjentów danym typem inwestycji oraz ich możliwości finansowe.

[1] Do przeliczeń walutowych zastosowano ważony **kurs EUR/PLN o wartości 4,3036 zł** (wskazany jako kurs średni z ostatnich 16 miesięcy), który jest koniecznym uaktualnieniem pierwotnie przyjętego wspólnego dla wszystkich programów operacyjnych kursu 1EUR=3,55 zł. Planowaną alokację również skorygowano o indeksy cen analogiczne do użytych w szacowaniu kosztów jednostkowych danego wskaźnika.

W roku 2017 w ramach procesu renegocjacji RPO WL 2014-2020 dokonano weryfikacji szacowanych wartości docelowych poszczególnych wskaźników na podstawie danych zebranych w procesie wdrażania Programu w latach 2014-2017. We wskaźnikach, dla których pierwotnie przyjęta metodologia okazała się błędna zaktualizowano szacunki, co znajduje odzwierciedlenie w niniejszym dokumencie.

Główne zaobserwowane czynniki wpływające na konieczność aktualizacji metodologii szacowania wartości docelowych wskaźników:

- zmiana założeń w odniesieniu do zakresu wsparcia/typów projektów (np. CI1 w PI 4b),
- zmiana założeń w odniesieniu do wielkości alokacji przeznaczonej na realizację danego wskaźnika,
- zmiana kosztów jednostkowych danego wskaźnika (z uwagi na fakt, iż w perspektywie 2014-2020 w przyjętym systemie oceny projektów oceniana jest efektywność kosztowa uzyskania danego wskaźnika uzyskane koszty jednostkowe w projektach w większości przypadków były co najwyżej równe kosztowi wskazanemu w pierwotnej metodologii),
- błędne założenia przyjęte w metodologii szacowania wartości wskaźników, dla których nie były dostępne dane historyczne (np. CI34).

I. Część szczegółowa – wskaźniki produktu oraz rezultatu strategicznego

Oś priorytetowa 1. Badania i innowacje

Cel tematyczny 1 Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji

Priorytet inwestycyjny 1a Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy

Cel szczegółowy Zwiększone urynkowienie działalności B+R

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba jednostek naukowych ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	1	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 1a, tj. 2 353 053 euro. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z perspektywy 2014- 2020 . Średnia wartość projektu wynosi 9 026 028,51 PLN. Koszt jednostkowy został zweryfikowany w oparciu o szacowany poziom dofinansowania inwestycji (ok. 70%). Ostatecznie, przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości wskaźnika, koszt jednostkowy wyniósł 6 318 220PLN. Ponadto, doświadczenia obecnej perspektywy pokazują, ze jedna instytucja realizuje różne projekty dostarczając tylko jedną jednostkę wskaźnika. W związku z powyższym przyjmuje się wskaźnik na poziomie 1.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:

1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
   - trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
   - programów operacyjnych;
   - kontroli realizacji programów operacyjnych;
   - trybu dokonywania wyboru projektów;
   - kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
   - warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
   - korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
   - warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
   - informacji i promocji;
   - innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Wytyczne ws. pomocy na B+R+I).

2.	Liczba naukowców pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury badawczej (CI25)	EPC	EFRR	Słabiej rozwinięte	21	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 1a. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 ad wskaźnika Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC) z Działania 1.6, w którym jednym z rezultatów było stworzenie miejsc pracy w sektorze nauki (B+R). Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł 719 041,00 PLN. Koszt ten zweryfikowano o szacowany poziom dofinansowania inwestycji (54%), a także uwzględniono indeks WCPSP . Ostatecznie, przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości wskaźnika, koszt jednostkowy wyniósł 206 665,28PLN, co gwarantowałoby wsparcie w ramach PI 49 naukowców pracujących w ulepszonych obiektach. Jednak z uwagi na charakter wskaźnika – wskaźnik rezultatu – oraz z uwagi na różnice w przewidywanych kosztach realizacji projektów w 1a (patrz: wskaźnik powyżej) a kosztach projektów realizujących wskaźnik w Działaniu 1.6 (ponad 21 razy niższy koszt od szacowanego w 1a) przyjęto, iż wskaźnik zostanie zrealizowany na poziomie 42% - zatem w wyniku wsparcia należy się spodziewać, iż 21 naukowców będzie pracować w przewidywanej wsparciem jednostce naukowej. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Wytyczne ws. pomocy na B+R+I).							
3.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne w projekty w zakresie innowacji lub badań i rozwoju (CI 27)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	504 000	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
W ramach konkursów ogłaszanych w ramach PI 1a brak jest list rezerwowych (wszystkie projekty, które spełniły kryteria wyboru projektów zostały wybrane do dofinasowania) oraz nie planuje się realizacji nowych projektów, w związku z powyższym wartość docelową wskaźnika oszacowano							

na podstawie projektów realizowanych w ramach PI 1a biorąc pod uwagę kurs 1 EUR = 4,3036 PLN, co wynosi 536 278 EUR oraz po uwzględnieniu ryzyka nieosiągnięcia wskaźnika na poziomie ok. 6 %, docelowa wartość wskaźnika wynosi 504 000 EUR.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Nakłady na działalność B+R w relacji do PKB	%	Słabiej rozwinięte	1,07	2012	1,10	GUS	raz na rok
Wartość docelowa wskaźnika rezultatu strategicznego została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji mid-term RPO WL. W porównaniu z rokiem bazowym wartość wskaźnika rezultatu i w 2016 roku osiągnęła wartość 0,88% (Tabela 8). Kontynuacja trendu obserwowanego w latach 2012-2016 pozwoli oczekiwać osiągnięcia wartości docelowej w 2023 roku na poziomie 1,10%.								
2.	Alokacja aparatury naukowo-badawczej względem kraju	%	słabiej rozwinięty	4,9	2012	6	GUS	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika rezultatu strategicznego została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu Liczba jednostek naukowych ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R.
3. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w GUS – opracowania GUS w Szczecinie pt. „Nauka i Technika". Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z GUS dostępne dla lat 2005 – 2010.

PI	Wskaźnik	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
PI 1a	Alokacja aparatury naukowo-badawczej							3,3	3,4	4,1

	względem kraju										

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Na podstawie analizy danych historycznych GUS można zauważyć, wartość wskaźnika rośnie (dane za lata 2009-2012). Analiza z wykorzystaniem trendu logarytmicznego (współczynnik dopasowania e=0,78) oraz poziomu alokacji pokazuje, że wartość wskaźnika osiągnie w 2023 r. poziom 6%.

Priorytet inwestycyjny 1b Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, tworzenia sieci, pobudzania popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu

Cel szczegółowy Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	134	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 99,50% alokacji na PI 1b (0,50% alokacji przeznaczone jest na Działanie 1.4, które nie przewiduje bezpośredniego wsparcia przedsiębiorstw). Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę rzeczywiste dane, z których wynika wyższy koszt jednostkowy wskaźnika w ramach PI 1b w stosunku do przyjętych założeń historycznych z perspektywy 2007-2013 z Działania 1.6. Koszt jednostkowy wskaźnika dla PI 1b wzrósł w stosunku do pierwotnie przyjętych założeń i jego wartość do ponownych przeliczeń przyjęto na poziomie 1 279 701,83 PLN. Przy dostępnej alokacji, uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie ok. 21%) w ramach PI 1b przyjęto ostatecznie, że wsparcie uzyska 134 podmioty.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;

▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Wytyczne ws. pomocy na B+R+I).							
2.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	134	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Z uwagi na fakt, iż w PI 1b nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych, wartość docelowa wskaźnika jest tożsama z wartością docelową wskaźnika CI1 (ta sama metodologia szacowania wartości docelowej).							
3.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	25 400 968	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 99,50% alokacji na PI 1b (0,50% alokacji przeznaczone jest na Działanie 1.4, które nie jest wliczane do przedmiotowego wskaźnika). Wartość docelowa została oszacowana na podstawie wkładu własnego Beneficjentów we wspierane projekty. Średnia wartość wskaźnika w odniesieniu do jednego projektu wynosi 815 788,09 PLN, (39,8% wartości projektu), co po przemnożeniu przez wartość wskaźnika CI1 – 134 szt. daje ostatecznie wartość 25 400 968 EUR.							
4.	Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi (CI26)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	90	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Na podstawie naborów wniosków ogłoszonych i rozstrzygniętych oraz podpisanych umów w perspektywie 2014-2020 zweryfikowano pierwotną wartość docelową wskaźnika. W rzeczywistości mając na uwadze dane pochodzące z zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach PI 1b 67,16% firm nawiązało współpracę z ośrodkami badawczymi. W związku z powyższym w odniesieniu do wartości przyjętej dla wskaźnika CI1 przyjęto wartość wskaźnika CI26 na poziomie 90 szt.							

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru

1.	Nakłady sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w relacji do PKB	%	Słabiej rozwinięte	0,13	2012	0,35	GUS	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie.
3. Zaproponowany wskaźnik odpowiada bezpośrednio wskaźnikowi z UP (Nakłady przedsiębiorstw na B+R (BERD/PKB)) i jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2005 – 2010.

PI	Wskaźnik	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
PI 1.2.	Nakłady na działalność B+R w sektorze przedsiębiorstw (mln zł)				42,3	31,3	42,7	48,3	48,6	76	108,3
PI 1.2.	PKB w cenach bieżących (w mln zł)	34414	36730	38487	40858	45504	50297	51154	54055	58544	
PI 1.2.	Nakłady na działalność B+R w sektorze przedsiębiorstw w relacji do PKB (%)				0,10%	0,07%	0,08%	0,09%	0,09%	0,13%	

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Na podstawie analizy danych historycznych GUS STRATEG dotyczących nakładów na działalność B+R w sektorze przedsiębiorstw w relacji do PKB (ogółem) można zauważyć, że wartość wskaźnika systematycznie rośnie. W kontekście tej tendencji, trendu liniowego, należy przyjąć, że wartość wskaźnika w 2023 roku powinna wynieść 0,35% (współczynnik dopasowania e=0,73 przy założeniu alokacji na poziomie 127 mln zł - wydatkowanie w latach 2016-2023).

Oś priorytetowa 2. Cyfrowe Lubelskie

Cel tematyczny 2 Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK

Priorytet inwestycyjny 2c Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia

Cel szczegółowy Zwiększony poziom wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w administracji publicznej

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 3-dwustronna interakcja	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	477	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 2c. Jest on realizowany zarówno w projekcie strategicznym e-Geodezja (48,59% alokacji na PI 2c), w którym koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł 159 370 904,95 PLN, co pozwala udostępnić on-line 1 usług o stopniu dojrzałości 3, jak i w projektach konkursowych. W ramach 51,41% alokacji dostępnej w trybie konkursowym szacowany na podstawie danych z perspektywy 2007-2013 koszt jednostkowy zweryfikowano w oparciu o ogłoszone i rozstrzygnięte nabory wniosków w perspektywie 2014-2020. Ostatecznie, przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości wskaźnika, koszt jednostkowy wyniósł 354 260,75 PLN, co gwarantuje utworzenie 476 usług. Zatem w ramach całego PI 2c zostanie udostępnionych on-line 477 usług publicznych o stopniu dojrzałości 3 – dwustronna interakcja. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;						
2.	Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	276	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

	sektora publicznego						

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 2c. Jest on realizowany zarówno w projekcie strategicznym e-Geodezja (48,59% alokacji na PI 2c), w którym koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł 7 968 916,66 PLN, co pozwala by 20 podmiotów udostępniło on-line informacje sektora publicznego, jak i w projektach konkursowych i pozostałych projektach pozakonkursowych. W ramach 51,41% alokacji dostępnej w trybie konkursowym i pozostałych projektach pozakonkursowych na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków w perspektywie 2014-2020 przyjęto koszt jednostkowy wskaźnika 658 703,57 PLN, co gwarantuje wsparcie 256 podmiotów.
Zatem łącznie w ramach całego PI 2c wspartych zostanie 276 podmiotów w celu udostępniania on-line informacje sektora publicznego.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;

innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Powierzchnia obszaru województwa objęta cyfrową ewidencją gruntów i budynków	%	Słabiej rozwinięte	30	2013	68,75	IZ	Raz na rok

Wg stanu na rok 2013 jedynie 30% obszaru województwa lubelskiego jest objęte cyfrową ewidencją gruntów i budynków (dane z projektu z Działania 4.1 RPO WL 2007-2013). Oszacowania wartości docelowej wskaźnika dokonano na podstawie zgłoszonego projektu strategicznego dla Województwa Lubelskiego, którego realizacja pochłonie ponad 48,6% alokacji przeznaczonej na PI. Dzięki realizacji tego projektu kolejne 38,75% powierzchni województwa zostanie objęte cyfrową ewidencją gruntów i budynków. Pozostała alokacja jest

wystarczająca dla zaspokojenia niezaspokojonych w poprzedniej perspektywie finansowej potrzeb jednostek administracji publicznej oraz innych podmiotów w zakresie TIK.								
2.	Odsetek obywateli korzystających z e-administracji	%	słabiej rozwinięty	24,4	2014	30	GUS	raz na rok
Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana w ramach badania ewaluacyjnego „Ocena systemu monitorowania postępu rzeczowego wraz z oszacowaniem wartości docelowych wskaźników mierzonych na poziomie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020”.								
Na podstawie wybranych czterech zmiennych odniesienia (posiadających dostępne dane w najdłuższym szeregu czasowym dla województwa lubelskiego oraz charakteryzujących się największym poziomem dopasowania trendu do istniejących wielkości) oszacowano, wartość docelową wskaźnika dla roku 2023 na poziomie 30%.								

Oś priorytetowa 3. Konkurencyjność przedsiębiorstw

Cel tematyczny 3 Wzmacnianie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR)

Priorytet inwestycyjny 3a Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości

Cel szczegółowy Lepsze warunki do rozwoju MŚP

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	96	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wartość docelowa wskaźnika jest łączną liczbą wspartych przedsiębiorstw wykazanych we wskaźnikach: CI2 oraz CI 3							
2.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	60	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 12,5% alokacji na PI 3a. Wsparcie dla przedsiębiorstw w formie dotacji w ramach PI 3a RPO WL 2014-2020 zostało przewidziane wyłącznie w ramach Działań: 3.3 Przedsiębiorstwa odpryskowe oraz 3.5 Bon na doradztwo. Wartość docelowa wskaźnika CI 2 stanowi sumę ilości projektów wspartych w ramach obydwu Działań.							
Alokacja w ramach Działania 3.3 wynosi 190 907 EUR (1,06% alokacji na PI 3a). Dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 RPO WL z działania 1.2 i 1.3 w których realizowane były inwestycje o zbliżonym zakresie zostały skorygowane o dane rzeczywiste z perspektywy 2014-2020. W wartości wskaźnika uwzględniono udzielenie wsparcia 1 przedsiębiorstwu.							
Alokacja realizująca wskaźnik produktu wynosi 2 054 175 EUR (11,43% alokacji na PI 3a). Do oszacowania wartości wskaźnika uwzględniono wysokość dostępnej alokacji oraz maksymalną wartość wsparcia na poziomie 150 000 PLN (która jest wartością optymalną). Ponadto wzięto pod uwagę doświadczenia z Działania 1.7 z perspektywy 2007-2013, gdzie średnio wpływało w ramach poszczególnych konkursów ok. 60 projektów, a także wyniki ewaluacji mid-term, gdzie zainteresowanie potencjalnych wnioskodawców aplikowaniem w ramach Działania 3.5 oscylowało na poziomie ok. 9,2%.							
Biorąc pod uwagę koszt jednostkowy wskaźnika równy 150 000 PLN możliwe będzie dofinansowanie 59 przedsiębiorstw.							

Zatem łącznie w ramach PI 3a możliwe będzie wsparcie w formie dotacji bezzwrotnej 60 przedsiębiorstw.							
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:							
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:							
▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji							
▪ programów operacyjnych;							
▪ kontroli realizacji programów operacyjnych;							
▪ trybu dokonywania wyboru projektów;							
▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;							
▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;							
▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;							
▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;							
▪ informacji i promocji;							
▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;							
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (pomoc de minimis).							
3.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje (CI3)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	36	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 51,82% alokacji na PI 3a (pierwotna alokacja oszacowana w Ocenie ex-ante IF dla RPO WL 2014-2020 w wysokości 40,825 mln zł), która będzie realizowana w formie wsparcia KI 03 - Wsparcie za pośrednictwem instrumentów finansowych: pożyczki lub środki równoważne). Wsparcie mierzone tym wskaźnikiem obejmuje projekty wejść kapitałowych w przedsiębiorstwa. W Ocenie ex-ante IF określono maksymalną wielkość wejścia kapitałowego na poziomie 1,5 mln zł. Biorąc pod uwagę pierwotną alokację 40,825 mln zł oraz kapitał inwestycyjny na poziomie 95% alokacji (kapitał minus koszty zarządzania i koszty preinkubacji plus udział własny pośrednika) średnia wielkość wejścia kapitałowego oscylowała na poziomie 1 080 000 zł. W konsekwencji wskaźnik produktu został oszacowany na poziomie 36 wejść kapitałowych.							
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:							
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:							
▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji							
▪ programów operacyjnych;							
▪ kontroli realizacji programów operacyjnych;							
▪ trybu dokonywania wyboru projektów;							
▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;							
▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;							

	▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;						
	▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;						
	▪ informacji i promocji;						
	▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;						
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (pomoc de minimis).							
4.	Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	60	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 5,86% alokacji na PI 3a (1,05 mln EUR) i jest powiązany ze wskaźnikiem Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług (5 szt.). Na podstawie doświadczeń z poprzedniej perspektywy finansowej 2007-2013, gdzie uwzględniono realne możliwości IOB w zakresie świadczenia usług na rzecz przedsiębiorców, założono, że każdy IOB zrealizuje wskaźnik na średnim poziomie 12 szt., co łącznie pozwoli uzyskać 60 jednostki wskaźnika.							
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:							
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:							
	▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji						
	▪ programów operacyjnych;						
	▪ kontroli realizacji programów operacyjnych;						
	▪ trybu dokonywania wyboru projektów;						
	▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;						
	▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;						
	▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;						
	▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;						
	▪ informacji i promocji;						
	▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;						
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (pomoc de minimis).							
5.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorst	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	613 669	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

	w (dotacje) (CI6)						

Wskaźnik jest powiązany ze wskaźnikiem produktu CI 2 i obejmuje projekty bezzwrotnej dotacji udzielanej w ramach Działań:

- 3.3 Przedsiębiorstwa odpryskowe (przedsiębiorstwa typu spin-off i spin-out) (190 907 EUR – 1,06% alokacji na PI 3a Pierwotne założenia zostały skorygowane w oparciu o rzeczywiste dane z perspektywy 2014-2020 RPO WL. Wartość wskaźnika została wliczona o realną wartość wkładu własnego wnioskodawców, tj. 99 565 EUR.
- Alokacja realizująca wskaźnik produktu 2 054 175 EUR - 11,43% alokacji na PI 3a – Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika przyjęto, że dofinansowanie otrzyma 59 podmiotów (zgodnie ze wskaźnikiem CI2), gdzie przyjęto maksymalną wartość dofinansowania projektu na poziomie 150 000 PLN. Przewidywany poziom dofinansowania projektów wynosi 80%, wkład własny 20%, tj. 514 104 EUR.

Zatem razem w ramach PI 3a możliwe będzie uzyskanie wskaźnika CI6 na poziomie 613 669 EUR.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:

1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
   - trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
   - programów operacyjnych;
   - kontroli realizacji programów operacyjnych;
   - trybu dokonywania wyboru projektów;
   - kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
   - warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
   - korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
   - warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
   - informacji i promocji;
   - innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (pomoc de minimis).

6.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje) (CI7)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	4 600 799,33	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Pierwotnie wskaźnik (CI7) został oszacowany w ramach badania „Ocena ex-ante instrumentów finansowych w RPO WL 2014-2020" na poziomie 11.950.000 EUR.

W praktyce, aby uwzględnić realia rynkowe oraz wynikające z nich konsekwencje założeń konstruowanego produktu i bazując na Wytycznych wspólnotowych w sprawie pomocy państwa na wspieranie inwestycji kapitału podwyższonego ryzyka w małych i średnich przedsiębiorstwach (2006/C 194/02), Komunikacie Komisji: Wytyczne Unii w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka (2014/C 19/04) Menadżer Funduszu Funduszy opracował w uzgodnieniu z LAWP/IZ RPOWL warunki postępowań przetargowych na wybór pośredników finansowych. Warunki te mają bezpośredni

wpływ na możliwy do osiągnięcia poziom wskaźnika, który nie jest spójny z pierwotnie planowanym, a uaktualniona metodologia jego szacowania jest przedstawiona poniżej.
Na podstawie założeń analizy ex-ante i zapisanego na jej podstawie parametru określonego w Strategii dla Instrumentów Finansowych ustalono maksymalną wartość Jednostkowego Wejścia Kapitałowego (JWK) wynoszącą 1.500.000,00 zł., przy udziale własnym Pośrednika Finansowego, Funduszu Funduszy oraz Inwestorów Prywatnych w każdym Jednostkowym Wejściu Kapitałowym adekwatnym z ich udziałem w Instrumencie Finansowym, zgodnie z założeniami Biznes Planu.
Wobec powyższego, uwzględniając określone przez MFF w warunkach przetargu założenia, Pośrednik Finansowy zaprojektował w biznes planie strukturę finansowania każdego JWK, jak niżej:
- MFF (67% (EFRR+BP)),
- inwestorzy prywatni (30%),
- pośrednik finansowy (3%).
Zgodnie z zapisami zawartych umów operacyjnych (UO) kapitalizacja instrumentu finansowego wynosi po 60.000.000,00 zł, a udział publicznych łącznie stanowi kwotę 40 200 000 zł (67%). Pośrednik finansowy zobowiązany jest w przypadku każdej UO do wniesienia po 900.000,00 zł (3%) wkładu własnego oraz pozyskania zewnętrznego wkładu inwestorów prywatnych po 9.000.000,00 zł. (30%), tj. łącznie 19.800.000,00 zł (33%) wypełniając tym samym założenia ww. przepisów. Umowna wartość wskaźnika Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (CI7) wynikająca z obowiązujących UO wyniesie 4.600.799,33 EUR tj. (19.800.000,00 zł po kursie 1 EUR = 4,3036 PLN) i nie przewiduje się innych źródeł zapewniających wkład prywatny.

7.	Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych	ha	EFRR	Słabiej rozwinięte	37,72	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 29,83% alokacji na PI 3a. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane rzeczywiste ze zidentyfikowanych projektów strategicznych oraz wyniki ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborów wniosków. Jako podstawę do szacowania wartości docelowej wskaźnika przyjęto koszt jednostkowy, który po uwzględnieniu wnioskowanego poziomu dofinansowania wynosi 611 438,41PLN, co przy alokacji na działaniu 3.1 po zmianach w wysokości 5 359 108 euro gwarantuje przygotowanie 37,72 ha terenów inwestycyjnych.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
▪ programów operacyjnych;
▪ kontroli realizacji programów operacyjnych;
▪ trybu dokonywania wyboru projektów;
▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
▪ Europejskiej w programach operacyjnych;

	▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;						
	▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;						
	▪ informacji i promocji;						
	▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;						
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (pomoc de minimis, RPI z przeznaczeniem na tereny inwestycyjne).							
8.	Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	5	IZ /Beneficjent	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 5,86% (1,05 mln EUR) alokacji na PI 3a. Metodologia oszacowania wartości wskaźników dotyczących liczby wspartych IOB oraz nowych i ulepszonych usług świadczonych przez IOB jest oparta na podstawie doświadczeń z wdrażania RPO WL w poprzedniej perspektywie finansowej w ramach Działania 2.3 Schemat A. W ramach ostatniego konkursu dla IOB (Działanie 2.3 schemat A, konkurs nr 01/RPOWL/2.3A/2013) zawarto 6 umów o dofinansowanie z czego rozwiązano 2 umowy (tj. procent rozwiązanych umów wyniósł 33%). W ramach RPO WL 2014-2020 wsparcie IOB obejmuje profesjonalizację usług IOB. Przy założeniu średniej wartości wsparcia na poziomie 594 073,17 PLN (zwiększenie średniej wartości wsparcia), kwota alokacji zaplanowana na wsparcie IOB w ramach RPO WL 2014-2020 (1,05 mln EURO) umożliwiłaby dofinasowanie 8 projektów. Mając na uwadze procent rozwiązanych umów na poziomie 33% przyjęto wartość wskaźnika na poziomie 5 szt.							
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:							
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:							
	▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji						
	▪ programów operacyjnych;						
	▪ kontroli realizacji programów operacyjnych;						
	▪ trybu dokonywania wyboru projektów;						
	▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;						
	▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji						
	▪ Europejskiej w programach operacyjnych;						
	▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;						
	▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;						
	▪ informacji i promocji;						
	▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;						
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc de minimis, Pomoc dla IOB).							
9.	Liczba nowych i ulepszonych usług świadczonych	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	10	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

	przez instytucje otoczenia biznesu						

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 5,86% (1,05 mln EUR) alokacji na PI 3a i jest powiązany ze wskaźnikiem Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 RPO WL z działania 2.3 schemat B, w którym realizowane były inwestycje o zbliżonym zakresie, i gdzie średnia liczba usług wprowadzonych przez wspartą instytucję otoczenia biznesu wynosiła 2. Ostatecznie przyjęto, iż wartość docelowa wskaźnika zostanie osiągnięta na poziomie 10 nowych i ulepszonych usług świadczonych przez IOB.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:

1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc de minimis, Pomoc dla IOB).

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB	%	słabiej rozwinięty	7,5	2011	2,73	GUS	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu odpowiada wskaźnikom produktu: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie oraz Liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych.
3. Zaproponowany wskaźnik odpowiada bezpośrednio wskaźnikowi z UP i jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2008 – 2011

PI	Wskaźnik	2008	2009	2010	2011
PI 3a	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB (%)	Lubelskie	7,7	7,5	7

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Analiza danych historycznych GUS STRATEG wartości wskaźnika (trend logarytmiczny o współczynniku dopasowania =1) oraz alokacji pozwala stwierdzić, że jego wartość w 2023 roku wyniesie 8,9%.
7. Pierwotnie oszacowana wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB (%) w województwie lubelskim w roku bazowym jakim jest 2011 wynosiły 7,5%. Najnowsze dane pokazują, że wartości tego wskaźnika od 2014 r. (7,3%) charakteryzują się trendem malejącym. W 2017 r. nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB w województwie lubelskim wynosiły 5,6%, tj. 1,9 pp. mniej niż w roku bazowym. Na podstawie analizy trendu (R-kwadrat = 55,47%, trend liniowy) w 2023 r. wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB w województwie lubelskim wyniesie 3,21%.

Priorytet inwestycyjny 3b Opracowanie i wdrożenie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia

Cel szczegółowy Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	szt.	EFRR	słabiej rozwinięty	1717	system informatyczny SL/LSI	raz na rok
	Wybrany wskaźnik produktu jest równy sumie wskaźników CI2 oraz CI4.						
2.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)	szt.	EFRR	słabiej rozwinięty	17	system informatyczny SL/LSI	raz na rok
	Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 3,35% alokacji na PI 3b. Wsparcie przedsiębiorstw będzie dotyczyło ich udziału w targach i misjach, które będzie udzielane bezpośrednio przedsiębiorcom. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane rzeczywiste, z których wynika wyższy koszt jednostkowy wskaźnika w ramach PI 3b w stosunku do przyjętych założeń historycznych z perspektywy 2007- 2013 RPO WL z Działania 2.4 Schemat A, w którym realizowane były inwestycje o zbliżonym zakresie. Biorąc pod uwagę koszt jednostkowy wskaźnika dla PI 3b równy 135 119,91 PLN, założono że wsparcie otrzyma 17 projektów. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc de minimis, Pomoc dla IOB).						
3.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	szt.	EFRR	słabiej rozwinięty	1700	system informatyczny SL/LSI	raz na rok

	niefinansowe (CI4)						
	Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 96,64% alokacji na PI 3b. Wsparcie przedsiębiorstw będzie dotyczyło ich udziału w targach i misjach, które będzie udzielane w ramach projektu strategicznego. Wartość docelową wskaźnika przyjęto na podstawie wybranego do dofinansowania w perspektywie 2014-2020 wniosku o dofinansowanie projektu strategicznego, w ramach którego zostanie wspartych 1 700 przedsiębiorstw. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc de minimis, Pomoc dla IOB).						
4.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	133 437	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
	Wybrany wskaźnik produktu jest powiązany ze wskaźnikiem CI2. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę założenia dotyczące wdrażania tego typu działań w perspektywie 2014-2020. Przyjęty do wyliczeń średni poziom dofinansowania inwestycji wynosi 80%, zatem wyliczenia inwestycji prywatnych dokonano na podstawie przewidywanego wkładu własnego. Średnia wartość wskaźnika dla jednego projektu wynosi 33 779,98 PLN, co przy 17 wspartych projektach daje 574 259,66 PLN, po przeliczeniu na EUR po kursie 4,3036 wynosi 133 437 EUR.						

5.	Liczba przedsiębiorstw, które weszły na nowe zagraniczne rynki w wyniku otrzymanego wsparcia	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	132	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
	Wybrany wskaźnik produktu jest powiązany ze wskaźnikiem CI1. Do oszacowania wartości docelowej wykorzystano dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 RPO WL z działania 2.4, w którym realizowane były inwestycje o zbliżonym zakresie. Jak wynika z raportu ewaluacyjnego "Ocena wpływu dotacji z RPO WL na wzrost konkurencyjności oraz innowacyjności beneficjentów z sektora MŚP" przeprowadzonego na zlecenie IZ RPO pozakrajowy zasięg prowadzonej działalności udało się osiągnąć 48,5% wspartym przedsiębiorstwom w Działaniu 2.4 (str. 50). Z uwagi na różnicę charakteru wskaźnika w poprzedniej (rezultat) i obecnej perspektywie (produkt), a także samą jego istotę (w ewaluacji jest mowa o pozakrajowym zasięgu działalności, nie zaś o nowych zagranicznych rynkach) przyjęto, iż zostanie on osiągnięty na poziomie 7,7%, co daje 132 przedsiębiorstwa Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc de minimis, Pomoc dla IOB).						
6.	Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	170	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

	Wybrany wskaźnik produktu jest powiązany ze wskaźnikiem CI4. Do oszacowania wartości docelowej wykorzystano dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 RPO WL z działania 2.4, w którym realizowane były inwestycje o zbliżonym zakresie. Jak wynika z raportu ewaluacyjnego "Ocena wpływu dotacji z RPO WL na wzrost konkurencyjności oraz innowacyjności beneficjentów z sektora MŚP" przeprowadzonego na zlecenie IZ RPO 35% wspartych firm (str. 52) wprowadziło nową metodę organizacji w biznesowych praktykach firmy, organizacji miejsca pracy lub relacjach zewnętrznych. Z uwagi na różnicę charakteru wskaźnika w poprzedniej (badany w ewaluacji rezultat) i obecnej perspektywie (produkt) przyjęto, iż zostanie on osiągnięty na poziomie 28,57%, co daje ostatecznie 170 przedsiębiorstwa. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc de minimis, Pomoc dla IOB).

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Wartość eksportu w regionie (kwota)	mln EUR	słabiej rozwinięty	2302	2012	3470	Izba Celna	raz na rok
1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020. 2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu Liczba przedsiębiorstw, które weszły na nowe zagraniczne rynki w wyniku otrzymanego wsparcia. 3. Zaproponowany wskaźnik jest dostępny w Izbie Celnej. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową								

skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.

4. Dane historyczne z Izby Celnej dostępne dla lat 2006 – 2012

PI	Wskaźnik	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PI 3b	Wartość eksportu w regionie (kwota) (mln EUR)	1410	1610	1820	1408	1726	2031	2302

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Na podstawie analizy danych historycznych można zauważyć, że wartość wskaźnika rośnie. W kontekście tej tendencji, trendu liniowego, należy przyjąć, że wartość wskaźnika w 2023 roku powinna wynieść 3470 (współczynnik dopasowania e=0,65).

Priorytet inwestycyjny 3c Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług

Cel szczegółowy Wzrost konkurencyjności i innowacyjności MŚP

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	4 628	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 3c. Jego wartość docelowa jest sumą wartości docelowych wskaźników: CI2 i ,CI3.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna).

2.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	3 413	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Na wsparcie dotacyjne przeznaczono 72,52 mln EUR, tj. 29,61% alokacji na PI 3c (zmniejszono % alokacji w stosunku do pierwotnych założeń, przesunięto część alokacji na wsparcie o charakterze zwrotnym a także na finansowanie kapitału obrotowego). Na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów w perspektywie 2014-2020 zweryfikowano wartość docelową wskaźnika. Biorąc pod uwagę rzeczywisty koszt jednostkowy wskaźnika równy 1 408 840,32PLN oraz uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie 11% na podstawie rzeczywistych danych) możliwe będzie dofinansowanie 197 przedsiębiorstw.
W celu wsparcia przedsiębiorstw, które w wyniku wystąpienia pandemii COVID-19 znalazły się w nagłej sytuacji niedoboru lub utraty płynności, w ramach PI 3c, poza określoną powyżej alokacją, przeznaczono dodatkowe środki w kwocie 25 885 305 EUR tj.10,57% alokacji na PI 3c, na finansowanie kapitału obrotowego mikro i małych przedsiębiorstw w celu utrzymania przez przedsiębiorstwa działalności gospodarczej. Dodatkowa alokacja pozwoli na dofinansowanie 3 216 przedsiębiorców, którzy odnotowali znaczne straty lub utracili płynność w następstwie wystąpienia pandemii COVID-19.

Wartość wskaźnika CI2 = 197 + 3 216 (CV22) = 3 413

Szczegółowa metodologia dotycząca oszacowania liczby wspartych przedsiębiorstw w formie dotacji na finansowanie kapitału obrotowego została przedstawiona przy wskaźniku CV22 „Liczba MŚP objętych wsparciem bezzwrotnym (dotacje) finansującym kapitał obrotowy w związku z COVID-19".

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;

<table>
<tr><td colspan="8">

warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
Europejskiej w programach operacyjnych;
korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
informacji i promocji;
innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna).
</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje (CI3)</td><td>szt.</td><td>EFRR</td><td>Słabiej rozwinięte</td><td>1 215</td><td>System informatyczny SL/LSI</td><td>raz na rok</td></tr>
<tr><td colspan="8">
Wskaźnik jest realizowany w dwóch planowanych rodzajach wsparcia zwrotnego, tj.: instrumenty finansowe oraz pomoc zwrotna.

Dla wsparcia udzielanego w formie instrumentów finansowych wartość docelowa wskaźnika została oszacowana na podstawie rzeczywistych danych - ostatecznie alokacja na IF w działaniu 3.7 wyniosła 302 377 478,70 zł, a uwzględniając rezygnację z wdrażania produktu poręczeniowego (środki zostały przeniesione na produkty pożyczkowe) przeznaczono na realizację Pożyczki Małej 168 171 584,04 zł oraz Pożyczki Dużej 134 205 894,66 zł. Wartości powyższe nie są tożsame z pierwotnie zakładanymi w badaniu „Ocena ex-ante instrumentów finansowych w RPO WL 2014-2020”. Na etapie w/w badania (formułowania propozycji produktów finansowych) nie była znana ostateczna kwota alokacji przypisanej instrumentom finansowym, a przyjęty poziom wskaźników (100 szt. Pożyczka Duża / 1500 szt. Pożyczka Mała) doprowadził do sytuacji braku spójności pomiędzy ilością pożyczek, uśrednionym poziomem wsparcia zakładanym dla Pożyczki Małej (do 250 tys. zł) / Pożyczki Dużej (od 250 tys. do 1 mln zł.) oraz kwotą na nie przewidzianą (poręczenia).
W związku z powstaniem oszczędności w projekcie realizowanym przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach Działania 3.2 Instrumenty kapitałowe RPO WL na lata 2014-2020 oraz mając na uwadze ograniczone możliwości zagospodarowania niniejszych zasobów w ramach ww. działania, zdecydowano o przesunięciu ww. oszczędności do Działania 3.7 RPO WL. Zgodnie z pierwotnymi założeniami Menadżera Funduszu Funduszy ww. środki miały zostać wykorzystane poprzez udzielenie prawa opcji wybranemu w ramach postępowania przetargowego pośrednikowi finansowemu. Jednakże ze względu na fakt, iż w toku realizacji umów operacyjnych wskaźniki zostaną osiągnięte przy wykorzystaniu zakontraktowanych dotychczas środków, powstałe oszczędności mogą zostać przesunięte na Działanie 3.7. W obecnej sytuacji gospodarczej powyższe środki zostałyby wykorzystane na zdecydowanie bardziej potrzebne i efektywniejsze wsparcie dla MŚP z województwa lubelskiego.
W związku z powyższym ilość pożyczek oszacowano na poziomie: Pożyczka Mała – 860 szt., Pożyczka Duża – 180 szt. (łącznie 1040 szt.). Zmiana pozwoliła na ustalenie średniej wartości Pożyczki Małej i Pożyczki Dużej na optymalnym poziomie z punktu widzenia zapotrzebowania odbiorów oraz ich udzielanie przez PF.
Dodatkowo stwierdzono dublowanie w/w wskaźnik osiąganego przez PF realizujących więcej niż jedną umowę operacyjną (chociaż nie tylko) powodując w konsekwencji, że na poziomie całego projektu (MFF-IZ/IP) nie mogą być one zaliczane, pomimo że na poziomie poszczególnych umów operacyjnych są uznawane za prawidłowo osiągnięte.

Na wsparcie w formie pomocy zwrotnej przeznaczono ok. 76,28 mln EUR, tj.31,14% alokacji na PI 3c. Mając na uwadze dotychczas podpisane umowy w ramach Działania 3.7 objętych wsparciem zwrotnym, rzeczywisty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 1 553 068 PLN, co przy dostępnej alokacji oraz uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na
</td></tr>
</table>

poziomie ok. 17%) w ramach PI 3c w ramach pomocy zwrotnej przyjęto ostatecznie, że wsparcie uzyska 175 podmiotów.

Łącznie w ramach obu rodzajów wsparcia zwrotnego możliwe jest osiągnięcie wskaźnika CI3 na poziomie 1215 przedsiębiorstw.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna).

4.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	47 231 220	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 29,61% alokacji na PI 3c (% alokacji uległ zmniejszeniu w stosunku do pierwotnych założeń, w związku ze zwiększeniem alokacji na pomoc dotacyjną, przy czym pomoc ta nie wpływała na wzrost wartości wskaźnika CI6 i jest powiązany ze wskaźnikiem CI2. Wartość docelową oszacowano na podstawie wkładu własnego w projektach na dotacje. Średnia wartość wskaźnika w odniesieniu do jednego projektu wynosi 1 031 798,36 PLN (35,98% wartości projektu), co po przemnożeniu przez wartość wskaźnika CI2 – 197 szt. (z wyłączeniem wartości wynikającej ze wskaźnika CV22) daje ostatecznie wartość 47 231 220 EUR. Należy zaznaczyć, iż kolejne nabory będą dotyczyły wsparcia na zasadzie pomocy zwrotnej.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

<table>
<tr><td colspan="8">2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna).</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje) (CI7)</td><td>EUR</td><td>EFRR</td><td>Słabiej rozwinięte</td><td>56 724 850</td><td>System informatyczny SL/LSI</td><td>raz na rok</td></tr>
<tr><td colspan="8">Wskaźnik jest realizowany w ramach dwóch rodzajów wsparcia zwrotnego: instrumentów finansowych oraz pomocy zwrotnej.

Dla wsparcia w formie instrumentów finansowych wskaźnik został oszacowany na poziomie 20 720 784 EUR (uwzględniono wkład Pośredników Finansowych w ramach umów operacyjnych).
Dla wsparcia w formie pomocy zwrotnej wybrany wskaźnik produktu obejmuje ok. 76,28 mln EUR, tj. 31,14% alokacji na PI 3c. Wartość docelową oszacowano na podstawie wkładu własnego w projektach objętych wsparciem zwrotnym. Średnia wartość wskaźnika w odniesieniu do jednego projektu na podstawie rzeczywistych danych wynosi 885 412 PLN, co po przemnożeniu przez liczbę wspartych projektów wskazanych w opisie wskaźnika CI3 w części dot. pomocy zwrotnej – 175 szt. daje ostatecznie wartość 36 004 066EUR inwestycji prywatnych (przy założeniu, że poziom dofinansowania wyniesie ok. 63,69% - do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę rzeczywiste dane).

Łącznie w obu formach wsparcia zwrotnego przewiduje się osiągnięcie wskaźnika CI7 na poziomie 56 724 850 EUR.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
▪ programów operacyjnych;
▪ kontroli realizacji programów operacyjnych;
▪ trybu dokonywania wyboru projektów;
▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
▪ Europejskiej w programach operacyjnych;
▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
▪ informacji i promocji;
▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna).</td></tr>
<tr><td>6.</td><td>Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów</td><td>Szt.</td><td>EFRR</td><td>Słabiej rozwinięte</td><td>747</td><td>System informatyczny SL/LSI</td><td>Raz na rok</td></tr>
</table>

	nowych dla firmy (CI29)						

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 71,08 % alokacji na PI 3c. W obecnej perspektywie zakłada się, iż o wsparcie dotacyjne bądź pomocy zwrotnej w ramach PI mogą ubiegać się tylko te przedsiębiorstwa, które mają intencję rozwijania nowego produktu na poziomie innowacyjności co najmniej dla firmy, nawet jeśli zakończy się to niepowodzeniem. Założenia te są ujęte w kryteriach oceny projektów. Ponadto wskaźnik ten będzie realizowany w ok. 36% inwestycji wspartych w formie IF. W związku z powyższym przyjęto, że wartość wskaźnika jest równa sumie wskaźnika CI2 (z wyłączeniem wartości wynikającej ze wskaźnika CV22) i CI3 w części dot. pomocy zwrotnej oraz na poziomie 36% wskaźnika CI3 w części dot. IF, tj. łącznie wartość wskaźnika CI29 przyjęto na poziomie [197 + 175 + (36%*1040=375)] = 747 szt.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna).

7.	Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych na rynku(CI28)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	301	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wskaźnik jest powiązany ze wskaźnikiem CI2 (z wyłączeniem wartości wynikającej ze wskaźnika CV22) (29,61% alokacji na PI 3c) oraz wskaźnikiem CI3 w części dot. pomocy zwrotnej (31,14% alokacji na PI 3c). Wartość wskaźnika została zweryfikowana na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków na dofinansowanie projektów w perspektywie 2014-2020, gdzie w 81% projektów powyższy wskaźnik jest realizowany (zmiejszenie procentu przedsiębiorstw realizujących wskaźnik). Zatem oszacowano, iż 301 przedsiębiorstw zostanie objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych na rynku.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;

<table>
<tr><td colspan="8">▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
▪ Europejskiej w programach operacyjnych;
▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
▪ informacji i promocji;
▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna).</td></tr>
<tr><td>8.</td><td>Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI8)</td><td>FTE</td><td>EFRR</td><td>słabiej rozwinięty</td><td>690</td><td>system informatyczny SL/LSI</td><td>raz na rok</td></tr>
<tr><td colspan="8">Wybrany wskaźnik jest powiązany ze wskaźnikiem CI2 (z wyłączeniem wartości wynikającej ze wskaźnika CV22) i CI3 w części dot. pomocy zwrotnej (60,75% alokacji na PI 3c). Z uwagi na większy zakres inwestycji, której jednym z celów jest wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach przyjęto, iż wsparcie na ten cel będzie oferowane w formie dotacji bezzwrotnej, co znalazło odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów. Wartość wskaźnika została zweryfikowana na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków na dofinansowanie projektów w perspektywie 2014-2020, gdzie średnio jeden beneficjent w ramach projektu zwiększał zatrudnienie o 1,91 FTE (z danych historycznych wynika, iż w perspektywie 2007-2013 w Działaniach: 1.1, 1.2, 1.3 średnio w projekcie uzyskiwano wzrost zatrudnienia na poziomie 2 FTE). Po przeliczeniu przez liczbę projektów wykazanych w ramach wskaźników CI2 (z wyłączeniem wartości wynikającej ze wskaźnika CV22) i CI3 w części dot. pomocy zwrotnej (łącznie 372 projekty) przyjęto, iż zatrudnienie mogłoby wzrosnąć o 711 FTE. Mając na uwadze realizację przedmiotowego wskaźnika w perspektywie 2007-2013, gdzie jego realizacja wyniosła ostatecznie 97% zakładanej wartości oszacowano, iż łącznie zatrudnienie wzrośnie o 690 FTE.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
▪ programów operacyjnych;
▪ kontroli realizacji programów operacyjnych;
▪ trybu dokonywania wyboru projektów;
▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
▪ Europejskiej w programach operacyjnych;
▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
▪ informacji i promocji;
▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna).</td></tr>
<tr><td>9.</td><td>Wartość bezzwrotnego wsparcia (dotacje) dla MŚP finansującego kapitał obrotowy</td><td>EUR</td><td>EFRR</td><td>słabiej rozwinięty</td><td>25 885 305</td><td>system informatyczny SL/LSI</td><td>raz na rok</td></tr>
</table>

	w związku z COVID-19 (CV20)						
Na wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw, które znalazły się w sytuacji nagłego niedoboru lub utraty płynności w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 przeznaczono 25 885 305 EUR. Mając na względzie regulacje wspólnotowe oraz krajowe, umożliwiające wsparcie przedsiębiorstw z sektora MŚP, które znacząco odczuły skutki wystąpienia pandemii COVID, poprzez finansowanie kapitału obrotowego, w ramach PI 3c wydzielono środki na realizację projektu grantowego, w ramach którego mikro i małe przedsiębiorstwa otrzymają dotacje na utrzymanie działalności gospodarczej.							
10.	Liczba MŚP objętych wsparciem bezzwrotnym (dotacje) finansującym kapitał obrotowy w związku z COVID-19 (CV22)	przedsiębiorstwa	EFRR	słabiej rozwinięty	3 216	system informatyczny SL/LSI	raz na rok
Na wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw, które znalazły się w sytuacji nagłego niedoboru lub utraty płynności w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 przeznaczono 25 885 305 EUR. Mając na uwadze dotychczas podpisane umowy w ramach Działania 3.7 objętych wsparciem na finansowanie kapitału obrotowego, koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 33 596,81 PLN, co przy dostępnej alokacji oraz uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie ok. 3%) przyjęto ostatecznie, że wsparcie uzyska 3 216 podmiotów.							
11	Liczba MŚP objętych wsparciem innym niż bezzwrotnym (instrumenty finansowe) finansującym kapitał obrotowy w związku z COVID -19 (CV23)	szt.	EFRR	słabiej rozwinięty	37	system informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wartość docelową wskaźnika oszacowano w oparciu o prognozy Pośredników Finansowych- założono udzielenie 31 pożyczek małych o średniej wartości ok. 185 tys. zł oraz 6 pożyczek dużych o średniej wartości ok. 640 tys. zł. Pośrednicy Finansowi udzielający pożyczek podpisali aneksy do umów operacyjnych, które umożliwiają im udzielnie pożyczek obrotowych w ramach określonych w umowie Limitach Pożyczki Małej lub/i Pożyczki Dużej. Udzielanie Ostatecznym Odbiorcom wsparcia obrotowego jest tylko opcją dla Pośredników Finansowych, nie jest obowiązkowe i zależy od popytu na tego typu produkt finansowy. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji							

<table>
<tr><td colspan="8">
▪ programów operacyjnych;
▪ kontroli realizacji programów operacyjnych;
▪ trybu dokonywania wyboru projektów;
▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
▪ Europejskiej w programach operacyjnych;
▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
▪ informacji i promocji;
▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna).
</td></tr>
<tr><td>1
2</td><td>Wartość wsparcia innego niż bezzwrotne (instrumenty finansowe) dla MŚP finansującego kapitał obrotowy w związku z COVID-19 (CV21)</td><td>EUR</td><td>EFRR</td><td>słabiej rozwinięty</td><td>2 224 881</td><td>system informatyczny SL/LSI</td><td>raz na rok</td></tr>
<tr><td colspan="8">
Wartość wskaźnika została oszacowana na maksymalną kwotę 2 224 881 w oparciu o założenia przedstawione przez Pośredników Finansowych – określono, że maksymalnie 20% Limitu Pożyczki Małej i Pożyczki Dużej w ramach podpisanych umów operacyjnych zostanie przeznaczone na finansowania kapitału obrotowego.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
▪ programów operacyjnych;
▪ kontroli realizacji programów operacyjnych;
▪ trybu dokonywania wyboru projektów;
▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
▪ Europejskiej w programach operacyjnych;
▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
▪ informacji i promocji;
▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc inwestycyjna, regionalna pomoc inwestycyjna).
</td></tr>
</table>

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych - w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych i z sektora usług	%	słabiej rozwinięty	13,6	2012	23	GUS	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu odpowiada wskaźnikowi produktu - Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy oraz Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych na rynku.
3. Wybrany wskaźnik nie jest dostępny bezpośrednio w bazach GUS. Wymaga on wykonania obliczeń przez IZ. Dane do obliczeń pochodzą z GUS STRATEG. Historyczne dane zamieszczono poniżej:

	Wskaźnik	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	Udział przedsiębiorstw innowacyjnych – w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych (%)	-	28,73	-	12,84	13,01	11,98	9,74	11,39
	Udział przedsiębiorstw innowacyjnych – w ogólnej liczbie przedsiębiorstw z sektora usług (%)	45,24	24,46	40,00	21,17	18,16	17,14	19,34	15,90
	Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych - w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych i z sektora usług (%)	-	26,60	-	17,01	15,59	14,56	14,54	13,65

4. Szacowanie wartości wskaźnika strategicznego bazuje na modelowaniu statystyczno-matematycznym. Zastosowana została metoda prognozowania ilościowego na postawie

modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określony został trend (tendencję rozwojową), czyli długookresowa skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. Wykorzystany został model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu logarytmicznego. Model ten stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzuje się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu. Dane do modelowania pochodzą z GUS STRATEG.

5. Odnośnie wskaźnika Udział przedsiębiorstw innowacyjnych – w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych (%) analiza danych historycznych pokazuje trend spadkowy wartości wskaźnika (choć z wahaniami np. w 2011). Do estymacji zastosowany został trend wielomianowy drugiego stopnia o wysokim współczynniku dopasowania (e=0,85). Estymacja na podstawie trendu w połączeniu z planowaną w priorytecie alokacją pozwala stwierdzić, że wartość wskaźnika w 2023 roku osiągnie poziom 34,5%.
6. Odnośnie wskaźnika Udział przedsiębiorstw innowacyjnych – w ogólnej liczbie przedsiębiorstw z sektora usług (%) analiza danych historycznych pokazuje wahania wartości wskaźnika. Do estymacji zastosowany został trend wielomianowy (2 stopnia) o średnim współczynniku dopasowania (e=0,56). Powyższe dane uzupełnione o analizę alokacji dla priorytetu pokazują, że wartość wskaźnika w 2023 roku wyniesie 24,1%.
7. Wykorzystując powyższe wskaźniki i dokonując przy ich pomocy szacunków wskaźnika Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych - w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych i z sektora usług (%) należy stwierdzić, że wartość wskaźnika osiągnie w 2023-29%.
8. Pierwotnie wyliczona wartość docelowa wskaźnika została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych – w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych i z sektora usług w województwie lubelskim wykazuje bardzo duże wahania z roku na rok. Od 2012 r., który jest rokiem bazowym analizowany wskaźnik przyjął wartości od 13% w 2013 r. do 22,9% w 2016 r. Najnowsze dane, tj. dane za 2017 r. podają wartość średniego udziału opisywanych przedsiębiorstw na poziomie 14,1%. Biorąc pod uwagę wartości krańcowe (tj. rok bazowy i 2017 r.) można wywnioskować, że wprawdzie istnieje pozytywny trend, ale nie jest on wystarczający do osiągnięcia zamierzonego na 2023 r. celu 29% - realny do osiągnięcia poziom wynosi 23%.

Oś priorytetowa 4. Energia przyjazna środowisku

Cel tematyczny 4 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach

Priorytet inwestycyjny 4a Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych

Cel szczegółowy Zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii z OZE	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	77 003	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 4a. Wskaźnik ten obejmuje wybudowane jednostki energii elektrycznej z OZE oraz wybudowane jednostki energii cieplnej z OZE.

Alokacja realizująca wskaźnik w Działaniu 4.1 (78,10% alokacji na PI 4a) w zakresie wybudowanych jednostek energii elektrycznej z OZE obejmuje 34,41% alokacji na Działanie 4.1. Szacowana pierwotnie wartość wskaźnika została zweryfikowana w konkursie do Działania 4.1 ogłoszonym w marcu 2015 r. i skierowanym do jednostek samorządu terytorialnego, ich związków i stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego posiadających osobowość prawną, jednostek sektora finansów publicznych posiadających osobowość prawną, kościołów i związków wyznaniowych oraz osób prawnych kościołów i związków wyznaniowych. Na podstawie wyników rozstrzygnięcia konkursów koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł 19 476,10 PLN, co pozwala wybudować 14 087 jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE.

Alokacja realizująca wskaźnik w Działaniu 4.1 (78,10% alokacji na PI 4a) w zakresie wybudowanych jednostek energii cieplnej z OZE obejmuje 65,59% alokacji na Działanie 4.1. Wartość wskaźnika została oszacowana w konkursie do Działania 4.1 ogłoszonego w marcu 2015 r. i skierowanego do jednostek samorządu terytorialnego, ich związków i stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego posiadających osobowość prawną, jednostek sektora finansów publicznych posiadających osobowość prawną, kościołów i związków wyznaniowych oraz osób prawnych kościołów i związków wyznaniowych. Na podstawie wyników rozstrzygnięcia konkursu koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł 8 399,59 PLN, co pozwala wybudować 62 263jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE.
W ramach wsparcia skierowanego do przedsiębiorców na podstawie rozstrzygniętych konkursów dla Działania 4.2 Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach (21,90% alokacji na PI 4a) przyjęto, iż średnio jedno przedsiębiorstwo buduje 1,26 jednostki wytwarzania energii z OZE, zatem wartość przedmiotowego wskaźnika jest równa 1,26 wartości wskaźnika CI1 Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie, tj. 653 szt.

Zatem łącznie przewiduje się wybudowanie 77 003 jednostek wytwarzania energii z OZE.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na energetykę);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

2.	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)	MW	EFRR	Słabiej rozwinięte	434	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 4a. Szacowana pierwotnie wartość wskaźnika została zweryfikowana w oparciu o doświadczenia z ogłoszonego i rozstrzygniętego naboru wniosków w Działaniu 4.1 w perspektywie 2014-2020. Na podstawie wyników rozstrzygnięcia konkursu koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł 2 278 130,48 PLN, co pozwala uzyskać 350 MW dodatkowej zdolności wytwarzania energii odnawialnej. Ponadto w ramach Działania 4.2 skierowanego do przedsiębiorców na podstawie danych pochodzących z rozstrzygniętych konkursów , iż średnio jedna wybudowana jednostka wytwarzania energii elektrycznej z OZE generuje 0,129 MW dodatkowej zdolności wytwarzania energii odnawialnej. Należy wskazać, iż w dotychczasowych konkursach z Działania 4.2 dużym zainteresowaniem cieszyły się jednostki wytwarzania energii o małej mocy, zatem wartość wskaźnika wyniesie 84 MW. Łącznie przewiduje się osiągnięcie wskaźnika CI30 na poziomie 434MW.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na energetykę);

<table>
<tr><td colspan="8">3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)</td><td>szt.</td><td>EFRR</td><td>Słabiej rozwinięte</td><td>518</td><td>System informatyczny SL/LSI</td><td>raz na rok</td></tr>
<tr><td colspan="8">Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 21,90% alokacji na PI 4a. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 RPO WL z działania 1.4 schemat B, w których realizowano projekty o podobnym zakresie. Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika w zakresie OZE w MŚP wyniósł 6 164 743,19 PLN. Po uwzględnieniu szacowanego poziomu dofinansowania (42%) oraz indeksu cen WCPBM. Pierwotnie oszacowana wartość wskaźnika została zweryfikowana w oparciu o rozstrzygnięty konkurs na Działanie 4.2 Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach, w ramach którego koszt jednostkowy wskaźnika zmniejszył się w stosunku do wcześniejszych założeń w związku z dużym zainteresowaniem finansowania jednostek wytwarzania energii o małej mocy i jego wartość do ponownych przeliczeń przyjęto na poziomie 370 375,11 PLN. Przy dostępnej alokacji, uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie ok. 14,2%) w ramach PI 4a przyjęto ostatecznie, że wsparcie uzyska 518 podmiotów.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
▪ programów operacyjnych;
▪ kontroli realizacji programów operacyjnych;
▪ trybu dokonywania wyboru projektów;
▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
▪ Europejskiej w programach operacyjnych;
▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
▪ informacji i promocji;
▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na energetykę);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)</td><td>tony ekwiwalentu CO2</td><td>EFRR</td><td>Słabiej rozwinięte</td><td>259 173</td><td>System informatyczny SL/LSI</td><td>raz na rok</td></tr>
<tr><td colspan="8">Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 4a.
Szacowana pierwotnie wartość wskaźnika została zweryfikowana w oparciu o doświadczenia z ogłoszonego i rozstrzygniętego naboru wniosków w perspektywie 2014-2020. Na podstawie wyników rozstrzygnięcia konkursu koszt jednostkowy wskaźnika CI34 w Działaniu 4.1 (78,10% alokacji na PI 4a) wyniósł 3 451,78 PLN, co pozwala uzyskać szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych na poziomie 231 004 ton ekwiwalentu CO2.Z kolei w ramach rozstrzygniętego konkursu w ramach Działania 4.2 dedykowanego przedsiębiorcom koszt jednostkowy CI34 wzrósł w stosunku</td></tr>
</table>

wcześniejszych założeń i jego wartość do ponownych przeliczeń przyjęto na poziomie 7 938,55PLN, co pozwala osiągnąć wskaźnik na poziomie 28 169 ton ekwiwalentu CO2. Zatem łącznie w całym PI 4a wartość wskaźnika CI34 osiągnie wartość 259 173 ton ekwiwalentu CO2.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na energetykę);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem	%	słabiej rozwinięty	1,5	2012	38	GUS - BDL/STRATEG	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu strategicznego odpowiada wskaźnikom produktu: Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE oraz Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej w ramach kogeneracji.
1. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z

tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.

2. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2005 – 2012

PI	Wskaźnik	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PI 4a	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem	0,4	0,9	1,2	2	0,9	0,8	0,9	1,5

3. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
4. Na podstawie analizy danych historycznych GUS STRATEG można zauważyć, że wartość wskaźnika systematycznie rośnie (pomijając lata 2007-2008 - kryzys). Uwzględniając trend wielomianowy oszacowano, iż wartość wskaźnika w roku 2023 wyniesie 5,6.
5. Pierwotnie oszacowana wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. Wartość docelowa wskaźnika, wyznaczona na 2023 r. wynosi 5,6%. W 2014 r. odsetek ten wzrósł do poziomu 4,4%, natomiast w 2017 r. osiągnął wartość 23,5%, plasując region na szóstym miejscu w skali kraju(…)). Wartość wskaźnika osiągnięta w 2017 r. przez województwo lubelskie jest wyższa o prawie 10 p. p. niż wartość dla całej Polski. Biorąc pod uwagę dotychczasową dynamikę wskaźnika, nie ma ryzyka nieosiągnięcia jego wartości docelowej (obecnie wartość ta została wielokrotnie przekroczona). Na podstawie danych historycznych dotyczących dynamiki zmian wartości wskaźnika w poprzednich latach (trend liniowy, R-kwadrat = 82,16%), z uwzględnieniem pewnego marginesu ryzyka, szacuje się, iż wartość wskaźnika w 2023 r. może osiągnąć około 38-40%. W związku z powyższym rekomendowane jest zwiększenie wartości docelowej do poziomu 38%.

Oś priorytetowa 5. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna

Cel tematyczny 4 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach

Priorytet inwestycyjny 4b Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach

Cel szczegółowy Zwiększona efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	205	IZ /Beneficjent	Raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 4b. Przyjęte do pierwotnego szacunku założenie o realizacji dwóch typów projektów (odrębnie: termomodernizacja, instalacje OZE) okazało się błędne, gdyż w procesie dookreślania wsparcia IZ RPO podjęła decyzję o wsparciu projektów kompleksowych łączących w sobie termomodernizację z zakładaniem/budowaniem instalacji OZE. Na podstawie przeprowadzonych w perspektywie 2014-2020 naborów w Działaniu 5.1 rzeczywisty koszt jednostkowy wskaźnika w projektach wynosi 565 056,69 PLN, co pozwala wesprzeć 256 firm. Uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie ok. 20%) w ramach PI 4b przyjęto ostatecznie, że wsparcie uzyska 205 podmiotów. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na ochronę środowiska); 3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.							
2.	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej	MWh/rok	EFRR	Słabiej rozwinięte	10 798	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 98,16% alokacji na PI 4b (KI 68 - Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP oraz środki wsparcia oraz KI 69 - Wsparcie ekologicznych procesów produkcyjnych oraz efektywnego wykorzystywania zasobów w MŚP). Pierwotne szacunki zostały zweryfikowane w przeprowadzonych naborach w perspektywie 2014-2020, w ramach których koszt jednostkowy wskaźnika uzyskiwanego w projektach kompleksowej termomodernizacji wzrósł w stosunku do poprzednich założeń i wynosi 13 130,16 PLN , co pozwala uzyskać oszczędność energii elektrycznej rzędu 10 798 MWh/rok.
Spadek wartości wskaźnika spowodowany jest zmniejszeniem alokacji na PI 4b.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na ochronę środowiska);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

3.	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)	MW	EFRR	Słabiej rozwinięte	13,27	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 98,16% alokacji na PI 4b (KI68 - Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP oraz środki wsparcia i KI69 - Wsparcie ekologicznych procesów produkcyjnych oraz efektywnego wykorzystywania zasobów w MŚP). Pierwotne szacunki zostały zweryfikowane w przeprowadzonych naborach w perspektywie 2014-2020, w ramach których koszt jednostkowy wskaźnika uzyskiwanego w projektach kompleksowej termomodernizacji zwiększył się w stosunku do poprzednich założeń i wynosi 10 685 828,81 PLN, co pozwala uzyskać dodatkową zdolność wytwarzania energii odnawialnej na poziomie 13,27 MW.

Spadek wartości docelowej wskaźnika spowodowany jest realokacją środków z działania 5.1. Ponadto zmiana wartości wskaźnika wynika również z błędnie przyjętych pierwotnie założeń, co do ilości inwestycji, w ramach których przedsiębiorcy będą wykorzystywać instalacje OZE. Z dotychczas przeprowadzonych naborów wynika, że nie wszystkie przedsiębiorstwa realizujące projekty z zakresu termomodernizacji zdecydowały się na zastosowanie systemów opartych o odnawialne źródła energii, jako dodatkowego elementu realizacji inwestycji. Ponadto przedsiębiorcy w ramach projektów dotyczących poprawy efektywności energetycznej stosują systemy OZE, które produkują energię wyłącznie na potrzeby przedsiębiorstwa i są to głównie mikroinstalacje, o mocy nie przekraczającej 0,05 MW.

Na podstawie tak przyjętych założeń oszacowano, że wartość wskaźnika CI30 wyniesie 13,27 MW.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na ochronę środowiska);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

4.	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)	tony ekwiwalentu CO2	EFRR	Słabiej rozwinięte	33 627	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 4b. Pierwotnie oszacowania wartości docelowej dokonano poprzez przeliczenie wartości wskaźników: CI30 oraz Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej (MWh/rok) wg wskaźnika zawartego w dokumencie „Wartości opałowe i wskaźniki emisji CO2 w roku 2011 do raportowania w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji za rok 2014 (KOBZiE)". Do przeliczeń użyto wskaźnika dotyczącego elektrowni i elektrociepłowni zawodowych dla węgla kamiennego: 93,87 kg/GJ (WE CO2 – emisja gazów cieplarnianych w ekwiwalencie CO2) oraz przyjęto założenie, iż wszystkie wybudowane jednostki wytwarzania energii z OZE wytwarzają energię przez 24 godziny na dobę 365 dni w roku. Pierwotne szacunki zostały zweryfikowane w naborach ogłoszonych w perspektywie 2014-2020, w wyniku czego okazało się, iż przyjęta metodologią była zbyt uproszczona a przez to błędna. Beneficjenci wyliczając wartość CI34 w projektach dotyczących głębokiej termomodernizacji posługiwali się metodologią dostępną na stronie https://krajowabaza.kobize.pl/docs/male_kotly.pdf gdzie brane są pod uwagę takie czynniki jak: zużycie paliwa, wskaźnik emisji na jednostkę zużytego paliwa, wartość opałowa paliwa i wskaźnik emisji na gigadżul energii chemicznej zawartej w paliwie. Ostatecznie na podstawie naborów w Działaniu 5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw koszt jednostkowy CI34 wzrósł w stosunku do pierwotnych założeń i wyniósł 4 295,30 PLN, co pozwala uzyskać szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych na poziomie 33 627 ton ekwiwalentu CO2.
Po przeprowadzeniu kolejnych naborów i analizie zakresu projektów realizowanych w PI 4b dokonano ponownego oszacowania wartości wskaźnika spadku emisji gazów cieplarnianych. Spadek wartości wskaźnika spowodowany jest w znacznej mierze realokacją środków z PI 4b. Ponadto, na podstawie dotychczas przeprowadzonych naborów, stwierdzono, że nie wszystkie przedsiębiorstwa realizujące projekty z zakresu termomodernizacji zdecydowały się na zastosowanie systemów opartych o odnawialne źródła energii, jako dodatkowego elementu realizacji inwestycji, które to w największym stopniu decydowały o wartości wskaźnika spadku emisji gazów cieplarnianych.
Na podstawie tak opracowanych założeń oszacowano, że wartość wskaźnika wyniesie 33 627 ton ekwiwalentu CO2.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:

1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
   - trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
   - programów operacyjnych;
   - kontroli realizacji programów operacyjnych;
   - trybu dokonywania wyboru projektów;
   - kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
   - warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
   - Europejskiej w programach operacyjnych;
   - korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
   - warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
   - informacji i promocji;
   - innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na ochronę środowiska);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Zużycie energii elektrycznej na 1 mln zł PKB	GWh	słabiej rozwinięty	0,09	2011	0,06	GUS - STRATEG	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu: Liczba przedsiębiorstw, które w wyniku wsparcia poprawiły efektywność energetyczną oraz Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej.
1. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
2. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2005 – 2011

PI	Wskaźnik	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
PI 4b	Zużycie energii elektrycznej na 1 mln zł PKB (GWh)	0,133	0,126	0,116	0,109	0,101	0,097	0,09

3. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego. 3. Na podstawie analizy danych historycznych GUS STRATEG można zauważyć, że wartość wskaźnika systematycznie maleje. W kontekście tej tendencji, trendu liniowego, należy przyjąć, że wartość wskaźnika w 2023 roku powinna wynieść 0,09 GWh (współczynnik dopasowania e=2,72).

Priorytet inwestycyjny 4c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym

Cel szczegółowy Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	764	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 4c. Koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów w perspektywie 2014-2020 i wyniósł 633 919,04 PLN, co pozwala zmodernizować energetycznie 764 budynki. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na ochronę środowiska); 3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.							

2.	Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii (CI31)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	5 365	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 14,63% alokacji na PI 4c (projekty realizowane w ramach Działania 5.3). Szacowana pierwotnie wartość wskaźnika została zweryfikowana w oparciu o doświadczenia z ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków w perspektywie 2014-2020. Na podstawie wyników rozstrzygnięcia konkursu koszt jednostkowy wskaźnika CI31 wyniósł 13 203,60 PLN, co pozwala żeby 5 365 gospodarstw domowych uzyskało lepszą klasę zużycia energii. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na ochronę środowiska);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

3.	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej	GJ/rok	EFRR	Słabiej rozwinięte	601 573	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 4c i jest powiązany ze wskaźnikiem: Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków. Na podstawie danych historycznych z perspektywy finansowej 2014-2020 ustalono, że średnio 1 zmodernizowany energetycznie budynek daje 787,40 GJ/rok oszczędzonej energii cieplnej. W związku z powyższym przedmiotowy wskaźnik zostanie osiągnięty w wysokości 601 573 GJ/rok zaoszczędzonej energii cieplnej.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;

<table>
<tr><td colspan="8">▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
▪ Europejskiej w programach operacyjnych;
▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
▪ informacji i promocji;
▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na ochronę środowiska);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)</td><td>MW</td><td>EFRR</td><td>Słabiej rozwinięte</td><td>25</td><td>System informatyczny SL/LSI</td><td>raz na rok</td></tr>
<tr><td colspan="8">Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 43,15% alokacji na PI 4c. Szacowana pierwotnie wartość wskaźnika została zweryfikowana w oparciu o doświadczenia z ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków w perspektywie 2014-2020. Na podstawie wyników rozstrzygnięcia konkursu koszt jednostkowy wskaźnika CI30 wyniósł 8 359 262,18 PLN, co pozwoli uzyskać dodatkową zdolność wytwarzania energii odnawialnej na poziomie 25 MW.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
▪ programów operacyjnych;
▪ kontroli realizacji programów operacyjnych;
▪ trybu dokonywania wyboru projektów;
▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
▪ Europejskiej w programach operacyjnych;
▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
▪ informacji i promocji;
▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na ochronę środowiska);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych (CI32)</td><td>kWh/rok</td><td>EFRR</td><td>Słabiej rozwinięte</td><td>172 971 211</td><td>System informatyczny SL/LSI</td><td>raz na rok</td></tr>
<tr><td colspan="8">Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 85,37% alokacji na PI 4c. Szacowana pierwotnie wartość wskaźnika została zweryfikowana w oparciu o doświadczenia z ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków w perspektywie 2014-2020. Na podstawie wyników</td></tr>
</table>

rozstrzygnięcia konkursu koszt jednostkowy wskaźnika CI32 wyniósł 2,391 PLN, co pozwala zmniejszyć zużycie energii pierwotnej na poziomie 172 971 211 kWh/rok.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na ochronę środowiska);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

6.	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)	tony ekwiwalentu CO2	EFRR	Słabiej rozwinięte	68 603	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 4c. Szacowana pierwotnie wartość wskaźnika została zweryfikowana w oparciu o doświadczenia z ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków w perspektywie 2014-2020. Na podstawie wyników rozstrzygnięcia konkursu koszt jednostkowy wskaźnika CI34 wyniósł 7 059,66 PLN, co pozwala uzyskać szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych na poziomie 68 603 ton ekwiwalentu CO2.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na ochronę środowiska);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Sprzedaż energii cieplnej na cele komunalno-bytowe	GJ	słabiej rozwinięty	11249543	2012	9 200 000	GUS - BDL	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikami produktu: Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków oraz Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej.
1. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
2. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2003 – 2012

PI	Wskaźnik	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PI 4c	Sprzedaż energii cieplnej na cele komunalno-bytowe (GJ)	11102168,9	9965147,1	9766567,3	9719149,8	9045474,2	9381155,4	9526081,1	10122350,2	10704568	11249543

3. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
3. Na podstawie analizy danych historycznych GUS STRATEG można zauważyć, że wartość wskaźnika wykazuje w badanym okresie jedynie niewielkie zmiany. Z dużą dozą ostrożności należy przyjąć, że wartość wskaźnika w 2023 roku powinna wynieść 11022973 GJ.
4. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. Zgodnie z zapisami Ewaluacji mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródokresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, Raport końcowy, czerwiec 2019 rok. Należy wskazać, iż w 2016 r. sprzedaż energii cieplnej na cele komunalno-bytowe w województwie lubelskim kształtowała się na poziomie 8 168 647 GJ, plasując województwo na 10. miejscu w kraju. „Założoną wartość docelową ocenia się jako zawyżoną. Analizując możliwości osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika rezultatu Sprzedaż energii cieplnej na cele komunalno-bytowe należy zwrócić uwagę, że wraz z rozwojem gospodarczym

województwa, w szczególności z budową nowych budynków mieszkalnych lub budynków użyteczności publicznej nie należy oczekiwać stałego spadku sprzedaży energii cieplnej. Równowagę mogą stanowić zaś wszelkie inwestycje w modernizację energetyczną istniejących w regionie obiektów, przez co wielkość zużycia energii ulegnie racjonalizacji m. in. ze względu na upowszechnienie stosowania nowoczesnych systemów pomiaru zużycia czy też wymianę nieefektywnych instalacji. Na rok 2023 prognozuje się niższy poziom sprzedaży energii cieplnej (9 200 000 GJ) na cele komunalno-bytowe niż założono w Programie".

Priorytet inwestycyjny 4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu

Cel szczegółowy Poprawiona jakość powietrza

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	35	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu realizują działania 5.4, 5.6 i obejmuje 75,76% alokacji na PI 4e. Koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów w perspektywie 2014-2020 i wyniósł 11 075 181,93PLN, co pozwala zakupić 35 jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;						

<table>
<tr><td colspan="8">▪ informacji i promocji;
▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Usługi w ogólnym interesie gospodarczym w obszarze transportu zbiorowego).</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Pojemność taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej</td><td>osoby</td><td>EFRR</td><td>Słabiej rozwinięte</td><td>2 913</td><td>System informatyczny SL/LSI</td><td>raz na rok</td></tr>
<tr><td colspan="8">Wybrany wskaźnik produktu realizują działania 5.4, 5.6 i obejmuje 75,76 % alokacji na PI 4e. Koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów w perspektywie 2014-2020 i wyniósł 133 069,47PLN, co gwarantuje w ramach PI zakup taboru o pojemności 2 913 osób.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
▪ programów operacyjnych;
▪ kontroli realizacji programów operacyjnych;
▪ trybu dokonywania wyboru projektów;
▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
▪ Europejskiej w programach operacyjnych;
▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
▪ informacji i promocji;
▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Usługi w ogólnym interesie gospodarczym w obszarze transportu zbiorowego).</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych</td><td>szt.</td><td>EFRR</td><td>Słabiej rozwinięte</td><td>21</td><td>System informatyczny SL/LSI</td><td>raz na rok</td></tr>
<tr><td colspan="8">Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 75,37% alokacji na PI 4e (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI43 - Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego i jego promocja (w tym wyposażenie i tabor)). Wartość docelową oszacowano na podstawie danych z projektu ZIT Miasta Lublin oraz zgłoszonych projektów w trybie pozakonkursowym. Na podstawie zidentyfikowanych projektów oszacowano koszt jednostkowy wskaźnika, który wyniósł 18 364 101, 00 PLN, co pozwala wybudować 21 węzłów przesiadkowych w ramach PI 4e.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td colspan="8">▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
▪ programów operacyjnych;
▪ kontroli realizacji programów operacyjnych;
▪ trybu dokonywania wyboru projektów;
▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
▪ Europejskiej w programach operacyjnych;
▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
▪ informacji i promocji;
▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Usługi w ogólnym interesie gospodarczym w obszarze transportu zbiorowego).</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych</td><td>szt.</td><td>EFRR</td><td>Słabiej rozwinięte</td><td>2</td><td>System informatyczny SL/LSI</td><td>raz na rok</td></tr>
<tr><td colspan="8">Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 0,39% alokacji na PI 4e (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI44 - Inteligentne systemy transportowe (w tym wprowadzenie zarządzania popytem, systemy poboru opłat, informatyczne systemy monitorowania, kontroli i informacji)). Wartość docelową oszacowano na podstawie zgłoszonych projektów w trybie pozakonkursowym. Na podstawie zidentyfikowanych projektów oszacowano koszt jednostkowy wskaźnika, który wyniósł 992 623,19 PLN, co pozwala wesprzeć 2 inteligentne systemy transportowe w ramach PI 4e.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
▪ programów operacyjnych;
▪ kontroli realizacji programów operacyjnych;
▪ trybu dokonywania wyboru projektów;
▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
▪ Europejskiej w programach operacyjnych;
▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
▪ informacji i promocji;
▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Usługi w ogólnym interesie gospodarczym w obszarze transportu zbiorowego).</td></tr>
<tr><td colspan="8"></td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Liczba wspartych energooszczędn</td><td>szt.</td><td>EFRR</td><td>Słabiej rozwinięte</td><td>55 000</td><td>System informatyczny SL/LSI</td><td>raz na rok</td></tr>
</table>

	ych punktów świetlnych						
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 24,24% alokacji na PI 4e (projekty realizowane w ramach Działania 5.5). Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane rzeczywiste dotyczące naborów ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020. Na podstawie zidentyfikowanych projektów oszacowano koszt jednostkowy wskaźnika, który wyniósł 2 254,95 PLN, co gwarantuje w ramach PI wsparcie 55 000 energooszczędnych punktów świetlnych. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na ochronę środowiska); 3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.							
6.	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	tony ekwiwalentu CO2	EFRR	Słabiej rozwinięte	16 000	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 24,24% alokacji na PI 4e (projekty realizowane w ramach Działania 5.5). Oszacowania wartości docelowej wybranego wskaźnika produktu dokonano na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów w perspektywie 2014-2020. Ostateczny koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł 7 751,40PLN, co pozwala osiągnąć szacowany spadek emisji gazów cieplarnianych na poziomie 16 000 ton ekwiwalentu CO2.Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;							

- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na ochronę środowiska);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) , które mogą mieć wpływ na terminy ogłaszania konkursów.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Przewozy pasażerów komunikacją miejską	mln osób	słabiej rozwinięty	126,1	2012	165	GUS	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej oraz Pojemność taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej.
3. Zaproponowany wskaźnik odpowiada jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2009 – 2012

PI	Wskaźnik	2009	2010	2011	2012
PI 4e	Przewozy pasażerów komunikacją miejską w mln osób	100	98,9	98	126,1

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Na podstawie analizy danych historycznych GUS STRATEG można zauważyć, że wartość wskaźnika ulega wahaniom. W kontekście tej tendencji należy przyjąć, że wartość wskaźnika w 2023 roku powinna wynieść 202,5 mln osób.
7. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. Według danych GUS liczba przewozów pasażerskich w ostatnich latach nie uległa systematycznemu wzrostowi". Tendencja wzrostowa

	występowała w latach 2012-2015 (ze 126,1 mln osób do 143,5 mln osób), po czym w latach 2016-2018 zanotowano spadek (ze 142,1 mln osób do 128,8 mln osób).Między rokiem 2012 a 2018 r. przyrost liczby pasażerów komunikacji miejskiej wyniósł tylko 2,7 mln osób. "Wartość wskaźnika jest w dużym stopniu skorelowana z liczbą zarejestrowanych samochodów osobowych, a także z liczbą ludności w województwie. Czynniki oddziałujące na ostateczną wartość wskaźnika w roku 2023, będą przyczyniać się do osiągnięcia go na poziomie około 165 mln osób".							
2.	Liczba stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, o klasie C, gdzie poziomy stężeń PM10 są powyżej poziomu dopuszczalnego	szt.	słabiej rozwinięty	2	2013	0	WIOŚ Lublin	raz na rok
	Klasyfikacja stref dokonywana jest zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, gdzie dla klasy A poziomy stężeń nie przekraczają poziomu dopuszczalnego, a dla klasy C poziomy stężeń są powyżej poziomu dopuszczalnego. Przy czym dla okresu uśredniania wynoszącego: - 24 godziny – poziom dopuszczalny pyłu PM10 w powietrzu wynosi 50 µg/m3, a dopuszczalna częstość przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym wynosi 35 razy, - rok kalendarzowy - poziom dopuszczalny pyłu PM10 w powietrzu wynosi 40 µg/m3. Wartość docelowa wskaźnika rezultatu strategicznego została oszacowana na podstawie "Programu ochrony powietrza dla strefy Aglomeracja Lubelska" oraz "Programu ochrony powietrza dla strefy lubelskiej" przyjętych 25 listopada 2013 r. przez Sejmik Województwa Lubelskiego (projekty z 4 kwietnia 2014) - gdzie wg prognoz na rok 2020 uwzględniających plany działań przeznaczonych do współfinansowania m.in. ze środków EFRR, żadna ze stref nie będzie miała klasy C.							

Oś priorytetowa 6. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów

Cel tematyczny 5 Promowani e dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem

Priorytet inwestycyjny 5b Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami

Cel szczegółowy Zwiększone bezpieczeństwo powodziowe w regionie

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba jednostek służb ratowniczych doposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	43	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 5b. Historyczny koszt jednostkowy został zweryfikowany na podstawie zgłoszonych do Programu projektów strategicznych i po uwzględnieniu szacowanego poziomu dofinansowania inwestycji wynosi 443 149,09 PLN, co gwarantuje wsparcie w ramach PI 43 jednostek służb ratowniczych.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Czas interwencji służb ratowniczych do 1 godz. w interwencjach ogółem	%	słabiej rozwinięty	52	2014	57	KG PSP	Raz na rok

1. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu Liczba jednostek służb ratowniczych doposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof.
2. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w statystyce publicznej Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego, model trendu potęgowego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
3. Dane historyczne z KG PSP dostępne dla lat 2013 – 2016.

PI	Wskaźnik	2013	2014	2015	2016
PI 5b	Czas interwencji służb ratowniczych do 1 godz. w interwencjach ogółem (%)	51	52	55	55

4. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu potęgowego.
5. Na podstawie analizy danych historycznych KG PSP można zauważyć, że wartość wskaźnika ulega wzrostowi. W kontekście tej tendencji należy przyjąć, że wartość wskaźnika w 2023 roku powinna wynieść 58%.
6. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. "Po początkowym wzroście odsetka w 2015 roku świadczącym o poprawie sytuacji, w kolejnych dwóch latach wartość wskaźnika spada. Wg danych za rok 2018 wskaźnik ten uległ poprawie (54,27%), jednak wciąż jest poniżej wartości z roku 2015 (54,84%) oraz z roku 2016 (54,61%). Województwo lubelskie jest wciąż wśród trzech województw osiągających najniższą wartość tego wskaźnika (w roku 2017 – 15 pozycja, w roku 2018 – 14 pozycja)."Po analizie trendów można mieć obawy co do możliwości realizacji celów na rok 2023 oraz trzeba wziąć pod uwagę to, iż na realizację wskaźnika wpływ może mieć czynnik zewnętrzny, jakim jest nieprzewidywalność klimatu. Jeśli liczba zdarzeń wymagających interwencji służb ratowniczych będzie rosnąć (w szczególności powodzi i

podtopień, pożarów lasów, silnych wiatrów), należy spodziewać się, że czas interwencji nie będzie spadał."

Cel tematyczny 6 Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania odpadami

Priorytet inwestycyjny 6a Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie

Cel szczegółowy Sprawny system selektywnej zbiórki odpadów w oparciu o instalacje regionalne

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	8	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 70,32% alokacji na PI 6a (projekty realizowane w ramach KI 017 Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych w tym działania w zakresie minimalizacji, segregacji, recyklingu oraz KI 018 Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych w tym działania w zakresie: mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, przetwarzania termicznego, przekształcania termicznego i składowania na składowiskach). Pierwotnie oszacowana wartość została skorygowana w naborach konkursowych i pozakonkursowych przeprowadzonych w perspektywie 2014-2020, w których rzeczywisty koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł 11 242 978,01 PLN, co pozwala na wsparcie 8 zakładów zagospodarowania odpadów. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;						

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Usługi w ogólnym interesie gospodarczym w obszarze gospodarowania odpadami , Wsparcie na rekultywację).							
2.	Dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów (CI17)	T/rok	EFRR	Słabiej rozwinięte	30 050	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 70,32% alokacji na PI 6a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI17 - Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych w tym działania w zakresie: minimalizacji, segregacji, recyklingu oraz KI 018 Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych w tym działania w zakresie: mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, przetwarzania termicznego, przekształcania termicznego i składowania na składowiskach). Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborach wniosków i wyniósł 2 993,14 PLN, co pozwala osiągnąć w ramach projektów realizowanych w PI 30 050 T/rok dodatkowych możliwości przerobowych w zakresie recyklingu odpadów. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Usługi w ogólnym interesie gospodarczym w obszarze gospodarowania odpadami, Wsparcie na rekultywację).							
3.	Liczba osób objętych selektywnym zbieraniem odpadów	osoba	EFRR	Słabiej rozwinięte	25 238	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 1,48% alokacji na PI 6a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI17 - Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych (w tym działania w zakresie: minimalizacji, segregacji, recyklingu)). Pierwotnie oszacowana wartość została skorygowana w naborach konkursowych i pozakonkursowych przeprowadzonych w perspektywie 2014-2020, w których rzeczywisty koszt jednostkowy wskaźnika wyniósł 74,845 PLN, co pozwala w ramach PI objąć selektywną zbiórką odpadów 25 238 osób. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:							

1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Usługi w ogólnym interesie gospodarczym w obszarze gospodarowania odpadami, Wsparcie na rekultywację).							
4.	Masa wycofanych z użytkowania i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest	Mg	EFRR	Słabiej rozwinięte	70 000	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 29,55% alokacji na PI 6a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI19 - Gospodarowanie odpadami: komercyjnymi, przemysłowymi lub niebezpiecznymi). Historyczny koszt jednostkowy został zweryfikowany na podstawie zgłoszonych do Programu projektów strategicznych wynosi 539,95PLN, co pozwala w ramach PI wycofać z użytkowania i unieszkodliwić 70 000 Mg wyrobów zawierających azbest. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Usługi w ogólnym interesie gospodarczym w obszarze gospodarowania odpadami, Wsparcie na rekultywację).							

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Odpady komunalne zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów komunalnych	%	słabiej rozwinięty	10,4	2012	38,3	GUS	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik jest powiązany ze wskaźnikiem produktu Dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów (t/rok).
1. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
2. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2005 – 2012.

PI	Wskaźnik	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PI 6a	Odpady komunalne zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów komunalnych (%)	3,5	4	4,4	4,9	8,5	9,2	9,3	10,4

3. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
4. Na podstawie analizy danych historycznych GUS STRATEG można zauważyć, że wartość wskaźnika systematycznie rośnie. Estymacja z wykorzystaniem trendu wielomianowego 2 stopnia, nakłady na alokację pozwalają stwierdzić, że wartość wskaźnika w 2023 roku wyniesie 32,2%.
5. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji mid-term. Wskaźnik został już osiągnięty w 2018 r. (32,5%). Analiza stanu realizacji tego wskaźnika strategicznego wskazuje na stopniowy wzrost wartości tego wskaźnika z każdym następnym rokiem, w którym dokonywano pomiaru. Biorąc pod uwagę pozytywne tendencje oraz nowelizację ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, prognozuje się, iż wskaźnik osiągnie wartość 38,3%.

Priorytet inwestycyjny 6b Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie

środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie

Cel szczegółowy Realizacja zobowiązań akcesyjnych w zakresie gospodarki ściekowej w aglomeracjach 2 – 10 tys. RLM

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	233,69	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 45,96% alokacji na PI 6b (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI22 - Oczyszczanie ścieków). Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborach wniosków i wyniósł 516 466,18 PLN, co gwarantuje w ramach PI wybudowanie 233,69 km kanalizacji sanitarnej.							
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:							
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:							
▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji							
▪ programów operacyjnych;							
▪ kontroli realizacji programów operacyjnych;							
▪ trybu dokonywania wyboru projektów;							
▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;							
▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji							
▪ Europejskiej w programach operacyjnych;							
▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;							
▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;							
▪ informacji i promocji;							
▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.							
2.	Długość wybudowanej sieci wodociągowej	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	245	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 53,98% alokacji na PI 6b (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI20 -Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji) oraz KI21 - Gospodarka wodna i ochrona wody pitnej (w tym gospodarowanie wodami w dorzeczu, dostarczanie wody, konkretne środki dostosowania do zmian klimatu, pomiary zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i u konsumentów, systemy naliczania opłat, ograniczanie wycieków)). Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020							

naborach wniosków i po uwzględnieniu szacowanego poziomu dofinansowania inwestycji wynosi 578 666,80PLN, co gwarantuje w ramach PI wybudowanie 245 km sieci wodociągowej.							
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:							
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:							
▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji							
▪ programów operacyjnych;							
▪ kontroli realizacji programów operacyjnych;							
▪ trybu dokonywania wyboru projektów;							
▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;							
▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji							
▪ Europejskiej w programach operacyjnych;							
▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;							
▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;							
▪ informacji i promocji;							
▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.							
3.	Potencjalna liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków	RLM	EFRR	Słabiej rozwinięte	65 528	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 45,96% alokacji na PI 6b (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI22 - Oczyszczanie ścieków) i jest powiązany ze wskaźnikiem: Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej. Historyczny koszt jednostkowy został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych naborach wniosków w perspektywie 2014-2020 i wyniósł 1 841,85PLN, co pozwala w ramach PI potencjalnie objąć 65 528 osób ulepszonym oczyszczaniem ścieków.							
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:							
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:							
▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji							
▪ programów operacyjnych;							
▪ kontroli realizacji programów operacyjnych;							
▪ trybu dokonywania wyboru projektów;							
▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;							
▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji							
▪ Europejskiej w programach operacyjnych;							
▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;							
▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;							
▪ informacji i promocji;							
▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.							

4.	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków (CI19)	RLM	EFRR	Słabiej rozwinięte	30 060	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 45,96% alokacji na PI 6b (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI22 - Oczyszczanie ścieków) i jest powiązany ze wskaźnikiem Potencjalna liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków. Szacunek dotyczący wartości docelowej został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych naborach wniosków w perspektywie 2014-2020. Na podstawie rozstrzygniętych konkursów udział przedmiotowego wskaźnika w wartości docelowej wskaźnika Potencjalnej liczby osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków oszacowano na poziomie ok. 45,87%.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:

1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.

5.	Potencjalna liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę	osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	291 934	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 53,98% alokacji na PI 6b (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI20 -Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji) oraz KI21 - Gospodarka wodna i ochrona wody pitnej (w tym gospodarowanie wodami w dorzeczu, dostarczanie wody, konkretne środki dostosowania do zmian klimatu, pomiary zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i u konsumentów, systemy naliczania opłat, ograniczanie wycieków)) i jest powiązany ze wskaźnikiem: Długość wybudowanej sieci wodociągowej. Historyczny koszt jednostkowy został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych naborach wniosków w perspektywie 2014-2020 i wynosi 485,635PLN, co pozwala w ramach PI potencjalnie podłączyć 291 934 osób do wybudowanej sieci wodociągowej.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:

1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.							
6.	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę (CI18)	osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	108 000	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 53,98% alokacji na PI 6b (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI20 -Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji) oraz KI21 - Gospodarka wodna i ochrona wody pitnej (w tym gospodarowanie wodami w dorzeczu, dostarczanie wody, konkretne środki dostosowania do zmian klimatu, pomiary zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i u konsumentów, systemy naliczania opłat, ograniczanie wycieków))i jest powiązany ze wskaźnikiem Potencjalna liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę. Szacunek dotyczący wartości docelowej został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych naborach wniosków w perspektywie 2014-2020. Na podstawie rozstrzygniętych konkursów udział przedmiotowego wskaźnika w wartości docelowej wskaźnika dotyczącego potencjalnej liczby osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę, oszacowano na poziomie ok. 36,99%.							
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.							

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (%): - w miastach - na wsi	%	Słabiej rozwinięte	 55,5 94,5 22,5	2013	 60,0 95,0 30,9	GUS-BDL	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu strategicznego odpowiada wskaźnikowi produktu – Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej.
3. Zaproponowany wskaźnik odpowiada bezpośrednio wskaźnikowi z UP (Nakłady przedsiębiorstw na B+R (BERD/PKB)) i jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Do obliczenia wskaźnika można zastosować metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której zostanie określony trend, czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu. Poziom osiągnięcia założonych wskaźników postępu jest rzeczywisty, ponieważ opiera się o wartości historyczne z GUS.
4. Wskaźnik rekomenduje się oszacować w oparciu o dane z GUS BDL dla lat 2005-2012.

PI	Wskaźnik	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PI 6.2.	Korzystający z instalacji kanalizacji w % ogółu ludności: - w miastach - na wsi	44,9 84,8 9,9	45,0 85,0 10,8	45,9 85,4 11,5	46,2 85,6 12,0	46,6 85,8 12,5	47,2 85,8 13,6	48,5 86,1 15,9	49,3 86,5 17,0

Analiza danych historycznych pokazuje, że wartość wskaźnika systematycznie wzrasta. Estymacja z wykorzystaniem trendu liniowego (współczynnik dopasowania e=0,95) pokazuje, że wartość wskaźnika w 2023 wyniesie 60%, i odpowiednio: 95% w miastach, 30,9% na wsi.

Oś priorytetowa 7. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego

Cel tematyczny 6 Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania odpadami

Priorytet inwestycyjny 6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego

Cel szczegółowy Zwiększona dostępność zasobów dziedzictwa kulturowego i naturalnego regionu

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	130	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 89,55 % alokacji na PI 6c (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji: KI94 - Ochrona, rozwój i promowanie dóbr publicznych w dziedzinie kultury i dziedzictwa). Historyczny koszt jednostkowy został zweryfikowany w konkursach ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 i po uwzględnieniu poziomu dofinansowania oraz zgłoszonych projektów strategicznych wynosi 1 519 858,71 PLN, co pozwala na wsparcie w ramach PI 130 obiektów zasobów kultury. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (pomoc publiczna w sektorze kultury i dziedzictwa kulturowego).						
2.	Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	45	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 10,45% alokacji na PI 6c (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji: KI 85 Ochrona i zwiększanie różnorodności biologicznej, ochrona przyrody i zielona infrastruktura oraz KI92 - Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów							

turystycznych). Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany w konkursach ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 i po uwzględnieniu zgłoszonych projektów strategicznych wynosi 512 435,77 PLN, co pozwala na wsparcie w ramach PI 45 obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (pomoc publiczna w sektorze kultury i dziedzictwa kulturowego).

3.	Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (CI9)	osoby/rok	EFRR	Słabiej rozwinięte	182 060	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 6c. Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowanych w ogłoszonych i rozstrzygniętych naborach wniosków w perspektywie 2014-2020 i wyniósł 1 211,91 PLN, dzięki czemu szacuje się, że liczba odwiedzin w objętych wsparciem miejscach dziedzictwa kulturowego i naturalnego wzrośnie o 182 060 osób/rok.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;

- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (pomoc publiczna w sektorze kultury i dziedzictwa kulturowego).

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba zwiedzających muzea i oddziały muzealne na 10 000 ludności	osoby	słabiej rozwinięty	3855,23	2012	2675	GUS-BDL	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Zaproponowany wskaźnik jest powiązany ze wskaźnikiem produktu – Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem oraz Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne.
3. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu..
4. Dane historyczne z GUS-BDL dostępne dla lat 2014-2020:

Priorytet	Wskaźnik	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PI 6c	Liczba zwiedzających muzea i oddziały muzealne na 10 000 ludności (osoby)	5076	5281	6016	6442	6625	5766	2675

5. Analiza danych historycznych GUS pokazuje, że wartość wskaźnika w ostatnich latach gwałtownie spadła (szczególnie w roku 2020). Jako czynnik mający zmniejszający wpływ na wskaźnik należy jeszcze uznać trendy demograficzne, pandemię COVID-19 oraz wojnę w Ukrainie . Z kolei zachodzące zmiany społeczno-kulturowe w społeczeństwie oraz interwencje

publiczne w tym zakresie należy przyjąć jako czynniki stymulujące wskaźnik. Z uwagi na powyższe należy przyjąć, że wartość wskaźnika w 2023 roku wyniesie – 2 675.

6. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji „Ocena efektów ekologicznych, społecznych i gospodarczych wsparcia w ramach Osi VII Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego w RPO WL 2014-2020". Jak zauważono – iż istnieje ryzyko niewykonania zakładanej do osiągniecia w 2023 roku wartość 6 800, dlatego też przyjęto zaktualizowaną wartość możliwą do osiągnięcia na poziomie 2 675. .

2.	Liczba udzielonych noclegów na 1000 ludności	szt.	słabiej rozwinięty	706,26	2012	664,29	GUS	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Zaproponowany wskaźnik jest powiązany ze wskaźnikiem produktu – Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem, Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego oraz Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne.
3. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu..
4. Dane historyczne z GUS-BDL dostępne dla lat 2014-2020:

Priorytet	Wskaźnik	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PI 6c	Liczba udzielonych noclegów na 1000 ludności (szt.)	760,53	798,62	923,19	1009,45	1082,54	1127,25	664,29

5. Analiza danych historycznych GUS pokazuje, że wartość wskaźnika w ostatnich latach gwałtownie spadła (szczególnie w roku 2020). Jako czynnik mający zmniejszający wpływ na wskaźnik należy jeszcze uznać trendy demograficzne, pandemię COVID-19 oraz wojnę w Ukrainie. Z kolei zachodzące zmiany społeczno-kulturowe w społeczeństwie oraz interwencje publiczne w tym zakresie należy przyjąć jako czynniki stymulujące wskaźnik. Z uwagi na powyższe należy przyjąć, że wartość wskaźnika w 2023 roku wyniesie – 664,29.
6. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji „Ocena efektów ekologicznych, społecznych i gospodarczych wsparcia w ramach Osi VII Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego w RPO WL 2014-2020"mid-term RPO WL 2014-2020. Jak zauważono, iż istnieje ryzyko niewykonania zakładanej do

	osiągniecia w 2023 roku wartość 800, dlatego też przyjęto zaktualizowaną wartość możliwą do osiągnięcia na poziomie 664,29.
7.	

Priorytet inwestycyjny 6d Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000" i zieloną infrastrukturę

Cel szczegółowy Wzmocnione mechanizmy ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej województwa w regionie

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba wspartych obiektów związanych z ochroną przyrody	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	24	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje66,31% alokacji na PI 6d (udział KI085 realizowanej w ramach PI 6d, w ramach całej alokacji przypadającej na PI 6d). Historyczny koszt jednostkowy zweryfikowano w ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborach i wyniósł on 2 530 637,02 PLN, co pozwala, by w ramach PI wsparte zostały 24 obiekty związane z ochroną przyrody. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.						
2.	Powierzchnia siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu	ha	EFRR	Słabiej rozwinięte	76 691	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

	ochrony (CI23)						
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 28,96 % alokacji na PI 6d (ok 38,60% projektów realizowanych w ramach PI 6d, w ramach kategorii interwencji KI85 - Ochrona i zwiększanie różnorodności biologicznej, ochrona przyrody i zielona infrastruktura). Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane rzeczywiste z wdrażania RPO WL 2014 – 2020 w oparciu o inwestycje zgłoszone do wsparcia w trybie konkursowym i pozakonkursowym. Na ich podstawie przyjęto koszt jednostkowy koszt jednostkowy na poziomie345,87 PLN, co pozwala, by w ramach PI wspartych zostało, 76 691ha siedlisk (co stanowi 13% rezultatu strategicznego). Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.							
3.	Długość wspartej infrastruktury rowerowej	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	135	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 82,85 % alokacji na PI 6d (wartość dofinasowania projektów, w ramach których realizowany jest niniejszy wskaźnik). Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane rzeczywiste z wdrażania RPO WL 2014 – 2020 w oparciu o inwestycje zgłoszone do wsparcia w trybie konkursowym i pozakonkursowym. Na ich podstawie przyjęto koszt jednostkowy koszt jednostkowy na poziomie 562 109,36 PLN, co pozwala, by w ramach PI wspartych zostało 135 km infrastruktury rowerowej. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.							

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Udział obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych w powierzchni województwa	%	Słabiej rozwinięte	22,68	2013	22,69	GUS	raz na rok
Według Programu Ochrony Środowiska Województwa Lubelskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019 przyjętego przez Zarząd Województwa Lubelskiego dnia 30 lipca 2012 r. planowane jest utworzenie dwóch nowych rezerwatów przyrody: „Kalinik” – o powierzchni całkowitej 169,8 oraz „Mięćmierz” o powierzchni całkowitej 20,39. Nowo utworzone rezerwaty będą mogły ubiegać się o dofinansowanie projektów na potrzeby stworzenia obszaru prawnie chronionego w ramach PI 6d.								

Oś priorytetowa 8. Mobilność i ekologiczny transport

Cel tematyczny 7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej

Priorytet inwestycyjny 7b Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi

Cel szczegółowy Zwiększona dostępność drogowa w regionie

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (CI14)	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	300	IZ /Beneficjent	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 7b. Historyczny koszt jednostkowy zweryfikowano na podstawie realizowanych projektów strategicznych i wynosi 3 192 130,40 PLN, co gwarantuje w ramach PI przebudowę i modernizację 300 km dróg. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (brak określonego zakresu wsparcia).							
2.	Liczba wybudowanych/zmodernizowanych urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 000	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 6% alokacji na PI 7b. Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany na podstawie realizowanych projektów strategicznych i wynosi 57 458,35PLN, co gwarantuje w ramach PI budowę/modernizację 1 000 urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (brak określonego zakresu wsparcia).

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Wskaźnik Drogowej Dostępności Transportowej WDDT II (syntetyczny)	nd	słabiej rozwinięty	18,027	2013	23,96	MIiR	Od 2013 roku/ co 2-3 lata
Wskaźnik dostępności jest obliczany odrębnie dla gałęzi transportu na poziomach gmin, powiatów, województw, makroregionów i kraju. W ten sposób, dla każdego poziomu analizy przestrzennej osobno, powstają wskaźniki gałęziowe: drogowy (WDDT II), kolejowy (WKDT II), lotniczy (WLDT II; tylko dla transportu pasażerskiego) i żeglugi śródlądowej (WZDT II; tylko dla transportu towarowego). Istnieje możliwość agregacji[2] tych wskaźników dla dowolnej jednostki przestrzenno-administracyjnej do dwóch typów transportu (pasażerskiego i towarowego), a także obliczania wskaźników syntetycznych w obrębie poziomów przestrzennych analiz. Wskaźnik syntetyczny na poziomie typu transportu to suma iloczynów wskaźników gałęziowych oraz udziałów poszczególnych gałęzi w pracy przewozowej dla danego typu transportu. Wskaźnik syntetyczny międzygałęziowy (WMDT II) jest średnią z otrzymanych wskaźników syntetycznych dla transportu pasażerskiego i towarowego. Wskaźniki syntetyczne gałęziowe (drogowy i kolejowy) są średnią z odpowiednich wskaźników gałęziowych dla transportu pasażerskiego i towarowego. Jednostki o wyższej wartości wskaźnika charakteryzuje wyższa dostępność. Wskaźnik jest zbudowany w oparciu o model potencjału, dla którego atrakcyjność celu podróży/przewozu (ludność w transporcie osób oraz ludność i PKB w transporcie towarów) maleje wraz z wydłużaniem się czasu podróży/przewozu[3]. Zmiany wartości wszystkich wskaźników są obliczane na								

[2] Agregacja polega na obliczeniu średniej ważonej dostępności dla jednostek wchodzących w skład dowolnej "grupy agregowanej".

[3] Szczegółowy opis metodologii szacowania Wskaźnika Międzygałęziowej Dostępności Transportowej zawarto w raporcie pt. "Zweryfikowana metodologia szacowania WMDT" (raport jest dostępny na:

podstawie uwzględnienia faktycznie zrealizowanych (w latach 2004-2013) lub planowanych do realizacji (w latach 2014-2020) inwestycji transportowych. Wskaźnik Drogowej Dostępności Transportowej w aktualizacji przeprowadzonej przez MIiR w 2017 roku prognozowany jest do osiągnięcia w regionie lubelskim w wysokości 23,96 pkt, z uwzględnieniem zarówno inwestycji RPO WL 2014-2020, jak i inwestycji PO PW 2014 oraz POIiŚ 2014-2020. W skali kraju udział projektów RPO WL 2014-2020 w generowaniu specyficznego wskaźnika rezultatu należy (po województwie świętokrzyskim) do najwyższych w kraju – wynosi 0,9%

Priorytet inwestycyjny 7d Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu

Cel szczegółowy Zwiększona dostępność kolejowa w regionie

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych (CI12)	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	25	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 38,80% alokacji na PI 7d. Szacunki dotyczące wyliczenia wartości docelowej zostały zweryfikowane w trakcie postępów wdrażania RPO WL w ramach procedury pozakonkursowej. Po uwzględnieniu rzeczywistego jednostkowego kosztu w wysokości 3 033 633,46PLN gwarantowana jest przebudowa i modernizacja 25 km linii kolejowych. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (brak określonego zakresu wsparcia).						
2.	Liczba zakupionych pojazdów kolejowych	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	8	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

http://www.ewaluacja.gov.pl/Dokumenty_ewaluacyjne/Documents/Raport_Zweryfikowana_metodologia_szacowania_WMDT.pdf

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 61,20% alokacji na PI 7d. W zidentyfikowanych projektach strategicznych rzeczywisty koszt jednostkowy wynosi 14 951 838,78 PLN, co gwarantuje w ramach PI zakup 8 pojazdów kolejowych.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (brak określonego zakresu wsparcia).

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba pasażerów odprawionych w województwie lubelskim	osoba	Słabiej rozwinięte	6503280	2012	8698363	Urząd Transportu Kolejowego	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźniki produktu przypisane do PI 7.4, czyli 1) Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych oraz 2) Liczba zakupionych pojazdów kolejowych, są powiązane ze wskaźnikiem rezultatu strategicznego.
3. Zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu. Poziom osiągnięcia założonych wskaźników postępu jest rzeczywisty, ponieważ opiera się o wartości historyczne z UTK.
4. Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę dane Urzędu Transportu Kolejowego publikowane w corocznym raporcie „Funkcjonowanie rynku transportu kolejowego". Według nich liczba pasażerów w regionalnych i krajowych przewozów w województwie lubelskim w latach 2010-2012 rosła i w:

- 2010 wynosiła 5432574 osób,
- 2011 wynosiła 5845450 osób,
- 2012 wynosiła 6503280 osób.

5. Na tej podstawie wyliczono, że w latach 2010-2012 wartość tego wskaźnika wzrosła o 19,71% (6503280-5432574)/ 5432574 = 19,71

Wzrost ten nastąpił przy równoczesnych nakładach na transport kolejowy w ramach RPO WL 2007-2013 w wysokości 111505706,88 zł (dane z bazy SIMIK, stan na 31.12.2012).

Alokacja w ramach RPO WL 2014-2020 na Priorytet Inwestycyjny 7.4 wyniesie 45 420 000 euro, czyli:

45 420 000*4,2044=190 963 848 zł.
Przyjęto, że wysokość alokacji przekłada się wprost proporcjonalnie na wzrost ww. wskaźnika. Dlatego wyliczono, iż alokacja w wysokości 190,96 mln zł spowoduje wzrost liczby pasażerów w województwie lubelskim o 33,75%. W związku z tym w roku 2023 wyniesie ona 8698363 pasażerów.

2.	Wskaźnik Kolejowej Dostępności Transportowej WKDT II (syntetyczny)	nd	słabiej rozwinięty	16,8759	2013	31,4	MIiR	Od 2013 roku/ co 2-3 lata

Wskaźnik dostępności jest obliczany odrębnie dla gałęzi transportu na poziomach gmin, powiatów, województw, makroregionów i kraju. W ten sposób, dla każdego poziomu analizy przestrzennej osobno, powstają wskaźniki gałęziowe: drogowy (WDDT II), kolejowy (WKDT II), lotniczy (WLDT II; tylko dla transportu pasażerskiego) i żeglugi śródlądowej (WZDT II; tylko dla transportu towarowego). Istnieje możliwość agregacji[4] tych wskaźników dla dowolnej jednostki przestrzenno-administracyjnej do dwóch typów transportu (pasażerskiego i towarowego), a także obliczania wskaźników syntetycznych w obrębie poziomów przestrzennych analiz. Wskaźnik syntetyczny na poziomie typu transportu to suma iloczynów wskaźników gałęziowych oraz udziałów poszczególnych gałęzi w pracy przewozowej dla danego typu transportu. Wskaźnik syntetyczny międzygałęziowy (WMDT II) jest średnią z otrzymanych wskaźników syntetycznych dla transportu pasażerskiego i towarowego. Wskaźniki syntetyczne gałęziowe (drogowy i kolejowy) są średnią z odpowiednich wskaźników gałęziowych dla transportu pasażerskiego i towarowego. Jednostki o wyższej wartości wskaźnika charakteryzuje wyższa dostępność. Wskaźnik jest zbudowany w oparciu o model potencjału, dla którego atrakcyjność celu podróży/przewozu (ludność w transporcie osób oraz ludność i PKB w transporcie towarów) maleje wraz z wydłużaniem się czasu podróży/przewozu[5]. Zmiany wartości wszystkich wskaźników są obliczane na podstawie uwzględnienia faktycznie zrealizowanych (w latach 2004-2013) lub planowanych do realizacji (w latach 2014-2020) inwestycji transportowych. Wskaźnik Kolejowej Dostępności Transportowej w aktualizacji przeprowadzonej przez MIiR w 2017 roku prognozowany jest do osiągnięcia w regionie lubelskim w wysokości 31,4pkt. Na prognozowaną wartość WKDT II składa się przede wszystkim oddziaływanie projektu modernizacji linii nr 7 Warszawa-Lublin oraz projektu PO PW 2014-2020 - Prace na liniach kolejowych nr 68, 565 na odcinku Lublin – Stalowa Wola Rozwadów wraz z elektryfikacją.

[4] Agregacja polega na obliczeniu średniej ważonej dostępności dla jednostek wchodzących w skład dowolnej "grupy agregowanej".

[5] Na podstawie raportu pt. "Zweryfikowana metodologia szacowania WMDT" (dostępnego na: http://www.ewaluacja.gov.pl/Dokumenty_ewaluacyjne/Strony/Ekspertyzy.aspx)

Ewentualne niepowodzenie osiągnięcia celu na linii kolejowej 30 w ramach RPO WL 2014-2020 w niewielkim stopniu będzie oddziaływać na wartość docelową specyficznego wskaźnika rezultatu.

Oś Priorytetowa 9. Rynek pracy

Cel tematyczny 8 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników

Priorytet inwestycyjny 8i Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (w tym osób starszych w wieku 50 lat i więcej, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych oraz o niskich kwalifikacjach) oraz poprawa sytuacji zawodowej osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy
2. Poprawa szans na zatrudnienie osób odchodzących z rolnictwa oraz sytuacji zawodowej osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, pracujących na umowach cywilno-prawnych i ubogich pracujących.

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	18 029	20 901	38 930	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 60% alokacji z PI 8i przeznaczono na subsydiowane zatrudnienie i szkolenia a 40% wyłącznie na szkolenia. W odniesieniu do przedmiotowego wskaźnika produktu przyjęto, iż 75% z całości alokacji na PI 8i przeznaczono na jego realizację. Tak znaczący udział alokacji w odniesieniu do przedmiotowej grupy wynika z faktu, iż jest ona najbardziej liczną w odniesieniu do pozostałych wskazanych we wskaźnikach produktu. Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do trzech wariantów kosztów tj.: - danych historycznych z KSI SIMIK 2007-2013 w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 PO KL - projekty dot. staży/subsydiowanego zatrudnienia wraz z kosztem szkolenia,									

- koszt stażu (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż staż będzie trwać 6 m-cy
- koszt prac interwencyjnych (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż prace interwencyjne będą trwać 12 m-cy

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 27 708,33 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowaniu ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 29 401,64 PLN.

Na etapie renegocjacji programu, po analizie stanu osiągnięcia wskaźników na koniec 2018 r. na podstawie realizowanych umów określono nowe koszty jednostkowe w Działaniach uzyskując w ten sposób 18 518 PLN/osobę w Działaniu 9.1 oraz 15 738 PLN w ramach Działania 9.2 dla form określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, za wyjątkiem formy w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, dla której określono koszt jednostkowy na poziomie 30 000 PLN/os. Obecnie, w związku z pandemią COVID-19 niezbędne jest ponowne oszacowanie wartości docelowych wskaźników.

Wartość docelową wskaźnika oszacowano sumując wartość osiągniętą dotychczas oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 (PI 8i) środków. Z dotychczas zakontraktowanych i realizowanych projektów wartość wskaźnika osiągnięta w Działaniu 9.1 i 9.2 wynosi 28 625 osób. Wartość środków pozostała do zakontraktowania w ramach Działania 9.1 i 9.2 została pomniejszona o środki zaplanowane na realizację działań związanych z przeciwdziałaniem panującej w Polsce pandemii COVID-19 i wsparciem przedsiębiorstw wszelkiego rodzaju oraz organizacji pozarządowych działających na terenie województwa, a tym samym zatrudnionych w tych podmiotach pracowników

W Działaniu 9.1 szacowaną wartość dodatkową uzyskano dzieląc wartość pozostałej do zakontraktowania alokacji przez koszt jednostkowy uzyskując w ten sposób 864 osoby. Następnie uwzględniając sytuację szczególną, w której znaleźli się Wnioskodawcy i uczestnicy projektów, w tym ograniczenia związane z wdrażanym w kraju programem przeciwdziałania COVID-19 (m.in. ograniczenia w przemieszczaniu się, ograniczenia dotyczące liczby osób gromadzących się, ograniczenia związane z opieką i edukacją) oraz możliwością przeznaczenia części kosztów projektów na ochronę osób uczestniczących w projekcie założono, iż szacowane wartości wskaźników obarczone są dużym ryzykiem ich nieosiągnięcia. Przyjęto w Działaniu 9.1 ryzyko na poziomie 15%. Oszacowano ostatecznie, iż liczba osób objętych wsparciem wyniesie 734 osoby. Następnie dokonano podziału na osoby bierne zawodowo i bezrobotne, uwzględniając zapisy kryteriów wyboru projektów dla konkursu ogłaszanego w 2019 r. (min. 20% uczestników projektu stanowią osoby bierne zawodowo) uzyskując w ten sposób 587 osób bezrobotnych planowanych do objęcia wsparciem w ramach pozostałych w Działaniu 9.1 środków alokacji.

W przypadku Działania 9.2 pozostałą do zakontraktowania alokację (pomniejszoną o środki na walkę z COVID-19) podzielono na działania związane z realizacją wsparcia w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, na które po dokonaniu analizy popularności wsparcia kierowanego do osób bezrobotnych, przeznaczono 50% alokacji oraz na pozostałe formy wsparcia. Na podstawie wyżej wskazanych wartości oszacowano, iż w ramach dostępnych środków możliwe będzie objęcie wsparciem 10 672 osoby bezrobotne. Następnie, jak w przypadku Działania 9.1 założono ryzyko w wysokości 5% w odniesieniu do działań związanych z rozpoczęciem działalności gospodarczej oraz 30% w odniesieniu do pozostałych działań. W przypadku środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej założono mniejszy poziom ryzyka z uwagi na fakt, iż ta forma, oprócz tego, iż cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem, nie wymaga realizacji w wsparcia w formie grupowej i w mniejszym stopniu

obciążona jest obostrzeniami. Ostatecznie oszacowano, iż w ramach Działania 9.2 to możliwe będzie objęcie wsparciem 9 718 osób.

Podziału grupy osób wg płci dokonano przyjmując 50% K i M w działaniu 9.1 i 9.2 oraz 60% M i 40% K w przypadku środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Łączna wartość docelowa wskaźnika dla PI 8i wynosi 38 930 osób.

2.	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	9 513	11 715	21 228	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 60% alokacji z PI 8i przeznaczono na subsydiowane zatrudnienie i szkolenia a 40% wyłącznie na szkolenia.

W odniesieniu do przedmiotowego wskaźnika produktu przyjęto, iż z 75% alokacji na osoby bezrobotne 60% przeznaczono na osoby długotrwale bezrobotne. Zaproponowana proporcja udziału środków wynika z udziału osób długotrwale bezrobotnych wśród ogółu osób bezrobotnych na podstawie danych gromadzonych przez GUS (tj. 63% wg danych na 30.06.2014 r.).

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do trzech wariantów kosztów tj.:

- danych historycznych z KSI SIMIK 2007-2013 w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 PO KL - projekty dot. staży/subsydiowanego zatrudnienia wraz z kosztem szkolenia,

- koszt stażu (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż staż będzie trwać 6 m-cy

- koszt prac interwencyjnych (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż prace interwencyjne będą trwać 12 m-cy

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 27 708,33 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowaniu ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 29 401,64 PLN.

Na etapie renegocjacji programu, po analizie stanu osiągnięcia wskaźników na koniec 2018 r. na podstawie realizowanych umów określono nowe koszty jednostkowe w Działaniach uzyskując w ten sposób 18 518 PLN/osobę w działaniu 9.1 oraz 15 738 PLN w ramach Działania 9.2 dla form określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, za wyjątkiem formy w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, dla której określono koszt jednostkowy na poziomie 30 000 PLN/os. Obecnie, w związku z pandemią COVID-19 oraz z uwagi na fakt, iż osiągnięto już zaplanowaną dotychczas wartość wskaźnika, niezbędne jest ponowne oszacowanie wartości docelowych wskaźników.

Wartość docelową wskaźnika dot. liczby osób bezrobotnych objętych wsparciem oszacowano sumując wartość osiągniętą dotychczas oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 środków, zgodnie z metodologia opisaną dla wskaźnika

Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie. Wartość wskaźnika odnoszącego się do osób długotrwale bezrobotnych szacowano sumując wartość dotychczas osiągniętą (z uwagi na fakt, iż jest ona wyższa niż założona w umowach o dofinansowanie) oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 środków. Z dotychczas zakontraktowanych i realizowanych projektów osiągnięta wartość wskaźnika w Działaniu 9.1 i 9.2 wynosi 16 415 osób. Następnie dokonano analizy na podstawie zarówno wartości docelowej jak i dotychczas osiągniętej, jaki jest udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem w każdym z Działań i przyjęto wartość uśrednioną. W Działaniu 9.1 przyjęto więc 60% wartości wskaźnika zaplanowanego do osiągnięcia ze środków niezakontraktowanych uzyskując 440 osób, a w Działaniu 9.2 – 45% wartości wskaźnika zaplanowanego do osiągnięcia ze środków niezakontraktowanych tj. 4 373 osoby. Podziału grupy osób wg płci dokonano przyjmując 50% K i M w Działaniu 9.1 i 9.2. Na podstawie powyższej metodologii uzyskano nową wartość docelową w wysokości 21 228 osób.									
3.	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	421	632	1053	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 60% alokacji z PI 8i przeznaczono na subsydiowane zatrudnienie i szkolenia a 40% wyłącznie na szkolenia. W odniesieniu do przedmiotowego wskaźnika produktu przyjęto, iż 5% z całości alokacji na PI 8i przeznaczono na jego realizację. Według danych GUS na I kwartał 2014 udział osób biernych zawodowo w odniesieniu do ogółu ludności województwa lubelskiego wynosi 43%. Jednak zgodnie z definicją WLWK do wskazanej grupy osób wchodzą oprócz osób bezrobotnych nie zarejestrowanych m.in. osoby będące na urlopie wychowawczym oraz studenci studiów dziennych. Jednak zgodnie z zakresem wsparcia w ramach PI 8i, który ma za zadanie przede wszystkim aktywizować osoby bezrobotne założono wskaźnik osób biernych zawodowo głównie w odniesieniu do osób bezrobotnych na poziomie 5%. Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do trzech wariantów kosztów tj.: - danych historycznych z KSI SIMIK 2007-2013 w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 PO KL - projekty dot. staży/subsydiowanego zatrudnienia wraz z kosztem szkolenia, - koszt stażu (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż staż będzie trwać 6 m-cy - koszt prac interwencyjnych (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż prace interwencyjne będą trwać 12 m-cy. Historyczny koszt jednostkowy wynosił 27 708,33 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowaniu ważenia 94,2%									

(średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 29 401,64 PLN.

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartości końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8i, w ramach których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośrednich i końcowych ww. wskaźników może stanowić wprowadzenie wymogu wkładu własnego w ramach każdego projektu, które wpływa na ograniczenie aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania.

Istnieje również ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika. Wynika to z faktu, iż w dotychczas ogłoszonych konkursach przy ustalaniu kryteriów położono większy nacisk na inną grupę uczestników ostatecznych jaką są osoby bezrobotne, dlatego też beneficjenci w pierwszej kolejności do projektów przyjmują tą właśnie grupę a nie biernych zawodowo. Sytuacja taka ma odzwierciedlenie również w sytuacji jaka występuje na rynku pracy województwa lubelskiego, gdzie stopa bezrobocia jest wyższa niż średnia krajowa.

4.	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	1744	2 215	3 959	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 60% alokacji z PI 8i przeznaczono na subsydiowane zatrudnienie i szkolenia a 40% wyłącznie na szkolenia.

W odniesieniu do przedmiotowego wskaźnika produktu przyjęto, iż z 75% alokacji na osoby bezrobotne 5% przeznaczono na osoby z niepełnosprawnościami. Zaproponowana proporcja udziału środków wynika z udziału osób niepełnosprawnych (bezrobotne + poszukujące pracy) wśród ogółu osób bezrobotnych na podstawie danych gromadzonych przez GUS (tj. 4,94% wg danych na 30.06.2014 r.).

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do trzech wariantów kosztów tj.: - danych historycznych z KSI SIMIK 2007-2013 w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 PO KL - projekty dot. staży/subsydiowanego zatrudnienia wraz z kosztem szkolenia, - koszt stażu (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż staż będzie trwać 6 m-cy - koszt prac interwencyjnych (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż prace interwencyjne będą trwać 12 m-cy Historyczny koszt jednostkowy wynosił 27 708,33 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowaniu ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 29 401,64 PLN. Na etapie renegocjacji programu, po analizie stanu osiągnięcia wskaźników na koniec 2018 r. na podstawie realizowanych umów określono nowe koszty jednostkowe w Działaniach uzyskując w ten sposób 18 518 PLN/osobę w Działaniu 9.1 oraz 15 738 PLN w ramach Działania 9.2 dla form określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, za wyjątkiem formy w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, dla której określono koszt jednostkowy na poziomie 30 000 PLN/os. Obecnie, w związku z pandemią COVID-19 niezbędne jest ponowne oszacowanie wartości docelowych wskaźników. Wartość docelową wskaźnika dot. liczby osób bezrobotnych objętych wsparciem oszacowano sumując wartość osiągniętą dotychczas oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 środków, zgodnie z metodologia opisaną dla wskaźnika Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie. Wartość wskaźnika odnoszącego się do osób z niepełnosprawnościami szacowano sumując wartość dotychczas osiągniętą (z uwagi na fakt, iż jest ona wyższa niż założona w umowach o dofinansowanie) oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 środków. Z dotychczas zakontraktowanych i realizowanych projektów osiągnięta wartość wskaźnika w Działaniu 9.1 i 9.2 wynosi 3 253 osoby. Następnie dokonano analizy na podstawie, zarówno wartości docelowej jak i dotychczas osiągniętej, jaki jest udział osób z niepełnosprawnościami w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem w każdym z Działań i przyjęto wartość uśrednioną. W Działaniu 9.1 przyjęto więc 30% wartości wskaźnika zaplanowanego do osiągnięcia ze środków niezakontraktowanych uzyskując 220 osób, a w Działaniu 9.2 – 5% wartości wskaźnika zaplanowanego do osiągnięcia ze środków niezakontraktowanych tj. 486 osób. Podziału grupy osób wg płci dokonano przyjmując 50% K i M w działaniu 9.1 i 9.2. Na podstawie powyższej metodologii uzyskano nową wartość docelową w wysokości 3 959 osób.									
5.	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	9 323	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 60% alokacji z PI 8i przeznaczono na subsydiowane zatrudnienie i szkolenia a 40% wyłącznie na szkolenia.									

W odniesieniu do przedmiotowego wskaźnika produktu przyjęto, iż z 75% alokacji na osoby bezrobotne 15% przeznaczono na osoby w wieku 50 lat i więcej. Zaproponowana proporcja udziału środków wynika z udziału osób w wieku 50 lat i więcej wśród ogółu osób bezrobotnych na podstawie danych gromadzonych przez GUS (tj. 20,32% wg danych na 30.06.2014 r.). Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do trzech wariantów kosztów tj.: - danych historycznych z KSI SIMIK 2007-2013 w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 PO KL - projekty dot. staży/subsydiowanego zatrudnienia wraz z kosztem szkolenia, - koszt stażu (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż staż będzie trwać 6 m-cy - koszt prac interwencyjnych (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż prace interwencyjne będą trwać 12 m-cy Historyczny koszt jednostkowy wynosił 27 708,33 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowaniu ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 29 401,64 PLN. Na etapie renegocjacji programu, po analizie stanu osiągnięcia wskaźników na koniec 2018 r. na podstawie realizowanych umów określono nowe koszty jednostkowe w Działaniach uzyskując w ten sposób 18 518 PLN/osobę w Działaniu 9.1 oraz 15 738 PLN w ramach Działania 9.2 dla form określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, za wyjątkiem formy w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, dla której określono koszt jednostkowy na poziomie 30 000 PLN/os. Obecnie, w związku z pandemią COVID-19 niezbędne jest ponowne oszacowanie wartości docelowych wskaźników. Wartość docelową wskaźnika dot. liczby osób bezrobotnych objętych wsparciem oszacowano sumując wartość osiągniętą dotychczas oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 środków, zgodnie z metodologia opisaną dla wskaźnika Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie. Wartość wskaźnika odnoszącego się do osób w wieku 50 lat i więcej szacowano sumując wartość dotychczas osiągniętą (z uwagi na fakt, iż jest ona wyższa niż założona w umowach o dofinansowanie) oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 środków. Z dotychczas zakontraktowanych i realizowanych projektów osiągnięta wartość wskaźnika w Działaniu 9.1 i 9.2 wynosi 7 403 osoby. Następnie dokonano analizy na podstawie, zarówno wartości docelowej jak i dotychczas osiągniętej, jaki jest udział osób w wieku 50 lat i więcej w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem w każdym z Działań i przyjęto wartość uśrednioną. W Działaniu 9.1 przyjęto więc 30% wartości wskaźnika zaplanowanego do osiągnięcia ze środków niezakontraktowanych uzyskując 220 osób, a w Działaniu 9.2 – 17,5% wartości wskaźnika zaplanowanego do osiągnięcia ze środków niezakontraktowanych tj. 1 700 osób. Na podstawie powyższej metodologii uzyskano nową wartość docelową w wysokości 9 323 osoby.									
6.	Liczba osób o niskich	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-		System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

	kwalifikacjach objętych wsparciem w programie						28 989		

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 60% alokacji z PI 8i przeznaczono na subsydiowane zatrudnienie i szkolenia a 40% wyłącznie na szkolenia.

W odniesieniu do przedmiotowego wskaźnika produktu przyjęto, iż z 75% alokacji na osoby bezrobotne 20% przeznaczono na osoby o niskich kwalifikacjach. Zaproponowana proporcja udziału środków wynika z udziału osób o niskich kwalifikacjach wśród ogółu osób bezrobotnych na podstawie danych gromadzonych przez GUS (tj. 61% wg danych na 30.06.2014 r.).

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do trzech wariantów kosztów tj.:

- danych historycznych z KSI SIMIK 2007-2013 w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 PO KL - projekty dot. staży/subsydiowanego zatrudnienia wraz z kosztem szkolenia,

- koszt stażu (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż staż będzie trwać 6 m-cy

- koszt prac interwencyjnych (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż prace interwencyjne będą trwać 12 m-cy

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 27 708,33 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 29 401,64 PLN.

Na etapie renegocjacji programu, po analizie stanu osiągnięcia wskaźników na koniec 2018 r. na podstawie realizowanych umów określono nowe koszty jednostkowe w Działaniach uzyskując w ten sposób 18 518 PLN/osobę w Działaniu 9.1 oraz 15 738 PLN w ramach Działania 9.2 dla form określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, za wyjątkiem formy w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, dla której określono koszt jednostkowy na poziomie 30 000 PLN/os. Obecnie, w związku z pandemią COVID-19 niezbędne jest ponowne oszacowanie wartości docelowych wskaźników. Wartość docelową wskaźnika dot. liczby osób bezrobotnych objętych wsparciem oszacowano sumując wartość osiągniętą dotychczas oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 środków, zgodnie z metodologia opisaną dla wskaźnika Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie.

Wartość wskaźnika odnoszącego się do osób o niskich kwalifikacjach szacowano sumując wartość dotychczas osiągniętą (z uwagi na fakt, iż jest ona wyższa niż założona w umowach o dofinansowanie) oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 środków.

Z dotychczas zakontraktowanych i realizowanych projektów osiągnięta wartość wskaźnika w Działaniu 9.1 i 9.2 wynosi 22 718 osób. Następnie dokonano analizy na podstawie, zarówno wartości docelowej jak i dotychczas osiągniętej, jaki jest udział osób o niskich kwalifikacjach w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem w każdym z Działań i przyjęto wartość uśrednioną. W Działaniu 9.1 i 9.2 przyjęto więc 60% wartości wskaźnika zaplanowanego do osiągnięcia ze środków niezakontraktowanych uzyskując odpowiednio w Działaniu 9.1 - 440 osób, a w Działaniu 9.2 – 5 831 osób.

Na podstawie powyższej metodologii uzyskano nową wartość docelową w wysokości 28 989 osób.

7.	Liczba osób odchodzących z rolnictwa objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 920	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 60% alokacji z PI 8i przeznaczono na subsydiowane zatrudnienie i szkolenia a 40% wyłącznie na szkolenia.

W odniesieniu do przedmiotowego wskaźnika produktu przyjęto, iż 20% z całości alokacji na PI 8i przeznaczono na jego realizację.

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do trzech wariantów kosztów tj.:

- danych historycznych z KSI SIMIK 2007-2013 w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 PO KL - projekty dot. staży/subsydiowanego zatrudnienia wraz z kosztem szkolenia,

- koszt stażu (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż staż będzie trwać 6 m-cy

- koszt prac interwencyjnych (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż prace interwencyjne będą trwać 12 m-cy

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 27 708,33 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowaniu ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 29 401,64 PLN. Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartości końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8i, w ramach których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacje z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośrednich i końcowych ww. wskaźników może stanowić wprowadzenie wymogu wkładu własnego w ramach każdego projektu, które wpływa na ograniczenie aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania.

W trakcie realizacji projektów w latach 2015-2017, powiatowe urzędy pracy zgłaszały problemy z rekrutacją rolników do projektu. Problemy związane z aktywizacją zawodową rolników wynikają między innymi z różnic pomiędzy systemami ubezpieczeniowymi tj. ZUS i KRUS. Właściciele gospodarstw rolnych ubezpieczeni w KRUS opłacają składkę kwartalną, stosunkowo niską, biorąc pod uwagę obciążenia związane ze składkami odprowadzanymi do ZUS. W przypadku podjęcia zatrudnienia rolnik zmuszony jest do zmiany systemu ubezpieczeniowego (musi przejść z KRUS do ZUS). O ile system KRUS opiera się na naliczaniu wysokości składki na ubezpieczenie od wielkości posiadanego gospodarstwa rolnego, wysokość składki ZUS uzależniona jest od wysokości wynagrodzenia. Należy wziąć pod uwagę niestabilność rynku pracy (zatrudnianie pracowników na cząstkowe etaty, na umowy cywilnoprawne, na krótkie okresy) a także fakt, iż program skierowany jest do grupy 30+, w związku z czym część rolników może zbliżać się do wieku emerytalnego (50+) i niechęć rolników do zmiany statusu na rynku pracy a tym samym do wyboru innego systemu emerytalnego może mieć duże znaczenie przy rekrutacji uczestników projektów a tym samym może powodować zagrożenie osiągnięcia wskaźników dotyczących osób odchodzących z rolnictwa. Problemy, jakie napotykają Wnioskodawcy przy rekrutacji do projektu związane są również z obawami potencjalnych uczestników projektu związanymi z utratą świadczeń socjalnych w związku z podjęciem zatrudnienia. Istotny jest również fakt, iż na terenach wiejskich, co do zasady, nie ma dużej liczby punktów opieki nad dziećmi, a publiczne przedszkola są często zamykane na okres wakacyjny, co powoduje że potencjalni uczestnicy/uczestniczki projektów muszą samodzielnie sprawować opiekę nad dziećmi, a tym samym są mniej mobilni i niechętnie podejmują nowe zobowiązania.

Wpływ na obniżenie wartości wskaźnika ma fakt, iż pozostała w Działaniu 9.1 alokacja przeznaczona jest na konkurs, na który IZ rozpoczęła nabór projektów w IV kwartale 2019 r. W ramach planowanego konkursu, kierując się doświadczeniami płynącymi z konkursów rozstrzygniętych i projektów realizowanych, IZ nie zastosowała kryteriów obligujących Wnioskodawcę do objęcia wsparciem lub też premiujących projekty obejmujących wsparciem osoby odchodzące z rolnictwa. Jednocześnie biorąc pod uwagę Działanie 9.2, pozostałą do zakontraktowania alokację, sytuację na rynku pracy oraz problemy Wnioskodawców w realizacji wsparcia dla osób odchodzących z rolnictwa, IZ stwierdza, iż nie jest możliwe osiągnięcie wskaźnika w zaplanowanej pierwotnie wartości. Odnosząc się do sytuacji społecznej na terenie województwa należy wskazać, iż na koniec 2018 r. w rejestrach urzędów pracy województwa pozostawało 3 489 osób bezrobotnych zamieszkujących na wsi, posiadających gospodarstwo rolne (4,7% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych), podczas gdy w 2013 r. było ich prawie dwukrotnie więcej tj. 6 463 osoby (4,8% ogółu bezrobotnych). Nie bez znaczenia jest fakt, iż od 2013 r. do 2018 r. liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne zmniejszyła się niemalże o połowę (134 042 osoby zarejestrowane jako bezrobotne w 2013 r. i 74 449 osób w 2018 r.). Zgodnie z danymi na koniec sierpnia 2019 r. liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne wynosi 67 113 osób w tym 3 110 osób posiadających gospodarstwa rolne. Uwzględnić należy również fakt, iż na koniec 2018 r. wśród osób bezrobotnych, poprzednio pracujących, zaledwie 4,6% stanowiły osoby z sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (zgonie z PKD) a ich liczba wynosiła jedynie 2 072 osoby bezrobotne w całej sekcji ogółem.
Po analizie stanu osiągnięcia wskaźników na koniec 2018 r. stwierdzono zagrożenie wykonania wskaźników określonych na dotychczasowym poziomie.
Wartość wskaźnika odnoszącego się do osób odchodzących z rolnictwa szacowano sumując wartość dotychczas osiągniętą (z uwagi na fakt, iż jest ona wyższa niż założona w umowach o

dofinansowanie) oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w Działaniu 9.1 i 9.2 środków.
Z dotychczas zakontraktowanych i realizowanych projektów osiągnięta wartość wskaźnika w Działaniu 9.1 i 9.2 wynosi 1 525 osób. Następnie dokonano analizy na podstawie, zarówno wartości docelowej jak i dotychczas osiągniętej, jaki jest udział osób odchodzących z rolnictwa w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem w Działaniu 9.2 i przyjęto wartość uśrednioną. W ramach Działania 9.1, gdzie przyjęto proporcję na poziomie 5%, jest to wartość osiągnięta na poziomie całej Osi z uwagi na fakt, iż dotychczasowa osiągnięta wartość w tym Działaniu tj. 12,46% jest niższa niż wartość docelowa. Jest to wynikiem stosowania, w ogłaszanych dotychczas konkursach, kryteriów obligujących Wnioskodawców do objęcia wsparciem grupę docelową, w której 15% stanowić będą osoby odchodzące z rolnictwa. W planowanym do ogłoszenia konkursie nie zawarto takiego kryterium, a dotychczasowe problemy z aktywizacją osób odchodzących z rolnictwa nie pozwalają zakładać dużego udziału osób z tej grupy w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem. Zatem w Działaniu 9.1 przyjęto 5% wartości wskaźnika zaplanowanego do osiągnięcia ze środków niezakontraktowanych (848 osób tj. 678 bezrobotnych i 170 osób biernych zawodowo) uzyskując 42 osoby, a w Działaniu 9.2 – 3% wartości wskaźnika zaplanowanego do osiągnięcia ze środków niezakontraktowanych tj. 353 osoby (3%x11 777 osób).
Na podstawie powyższej metodologii uzyskano nową wartość docelową w wysokości 1 920 osób.

8.	Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	879	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

W związku z proponowanymi zmianami w Programie tj. przeznaczeniem części środków alokowanych na Działanie 9.2 na realizację wsparcia w postaci udzielania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez powiatowe urzędy pracy uwzględniono ten fakt przy obliczaniu wartości wskaźnika. Programując wsparcie przyjęto założenie, iż ok 20% alokacji z PI 8i zostanie przeznaczone na bezzwrotne dotacje w Działaniu 9.2.

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika (na etapie opracowywania Programu tj. na potrzeby PI 8iii) zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 PO KL z Działania 6.2, w którym realizowano podobne wsparcie. Przeciętna wartość projektów w ramach Działania 6.2 PO KL wynosiła 1 816 927,35 PLN. Historyczny koszt jednostkowy wynosił 47 400,00 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowaniu ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty, jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 50 296,71 PLN.

Szacując koszt jednostkowy związany z dotacją na rozpoczęcie działalności gospodarczej uwzględniono następujące koszty:

- dotacja - przeciętne miesięczne wynagrodzenia (wg stanu na czerwiec 2014) x 6 m-cy

- wsparcie pomostowe x 6 m-cy

- doradztwo + szkolenia + mentoring.

Na etapie realizacji Programu dokonano analizy wdrażania Działania 9.3 i stwierdzono, że zapotrzebowanie na wsparcie w formie dotacji bezzwrotnej na rozpoczęcie działalności gospodarczej w województwie lubelskim jest większe niż pierwotnie zakładano.

W toku realizacji programu i analizy projektów realizowanych w Działaniu 9.3 IZ przyjęła do szacowania wskaźnika nowy Koszt jednostkowy 60 000 PLN. Koszt ten został pomniejszony o 8 115 PLN na które składają się koszty wsparcia pomostowego założone w Działaniu 9.3, a które nie będą mogły być realizowane w Działaniu 9.2 (na mocy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy). Średni koszt wsparcia pomostowego ustalono na podstawie przeciętnej wartość w projektach realizowanych w ramach Działania 6.2 PO KL (6 miesięcy wsparcia pomostowego średnie minimalne miesięczne wynagrodzenia z lat 2007-2014 tj. 8 115 PLN). Zatem koszt jednostkowy przyjęty do oszacowania wskaźnika wynosi 51 885 PLN.

9.	Liczba osób objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	31 200	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Pandemia COVID-19, która wybuchła w Europie na początku 2020 r. niesie olbrzymie konsekwencje dla przedsiębiorstw wszelkiego rodzaju oraz organizacji pozarządowych działających na terenie województwa, a tym samym zatrudnionych w tych podmiotach pracowników. W wyjątkowych okolicznościach spowodowanych pandemią COVID-19 wszelkiego rodzaju przedsiębiorstwa i organizacje pozarządowe mogą borykać się z poważnym brakiem płynności.

Przygotowano zatem wiele rozwiązań finansowych i prawnych w ramach Funduszowego Pakietu Antywirusowego. Jednym z nich jest specjalna ustawa dedykowana inwestowaniu środków europejskich w dobie COVID-19. Na mocy tej ustawy, realizowane działania mają na celu pomoc przedsiębiorstwom w łagodzeniu skutków pandemii oraz utrzymania działalności i zatrudnienia pracowników. Wsparcie wdrażane jest w postaci instrumentów dofinansowania ze środków EFS wynagrodzeń pracowników i części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej określonych w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 374 z późn. zm.) tj. instrumenty wymienione w art. 15zzb, 15zzc oraz 15zze ww. ustawy.

Szacując wartość docelową wskaźnika odnoszącego się osób objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 uwzględniono kwotę wydatków przeznaczonych na ten cel, określoną zgodnie z metodologią opisaną we wskaźniku Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19.

<table>
<tr><td colspan="9">Następnie oszacowano koszt jednostkowy wsparcia bazując na zapisach ustawy, o której mowa powyżej. Zgodnie z zapisami tej ustawy Starosta może, na podstawie zawartej umowy, przyznać przedsiębiorcy dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników w oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19. Z uwagi na fakt, iż ustawa, o której mowa powyżej określa różne stopnie dofinansowania wynagrodzeń, na potrzeby szacowania wskaźnika przyjęto maksymalną możliwą stawkę tj. 90% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę w rozumieniu ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, zwanego dalej "minimalnym wynagrodzeniem" (2600 PLN brutto), powiększonego o składki na ubezpieczenia społeczne od pracodawcy w odniesieniu do każdego pracownika. Dalej ustawa określa, iż dofinansowanie może być przyznane na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, przypadające od miesiąca złożenia wniosku. Jednakże ustawa dopuszcza przedłużenie okresu dofinansowania, mając na względzie okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii oraz skutki nimi wywołane. Analizując przewidywania ekspertów co do możliwości wystąpienia drugiej fali zakażeń, która może nastąpić jesienią 2020 r., przyjęto, iż okres dofinansowania zostanie przedłużony (do 6 miesięcy). Ustalono zatem, iż koszt jednostkowy wyniesie 17 000 PLN/os.

Oszacowana wartość wskaźnika wynosi zatem 6 960 osób.

W wyniku analizy stopnia osiągnięcia wskaźnika stwierdzono znaczne nadwykonanie wartości docelowej. Nadwykonanie wartości docelowej wynika z błędu metodologicznego popełnionego na etapie szacowania kosztu jednostkowego wsparcia, który polegał na przyjęciu maksymalnej wartości dofinansowania wynikającej z Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Rzeczywiste zapotrzebowanie okazało się niższe od planowanego dla pojedynczego pracodawcy. Wobec powyższego określono nową wartość docelową na poziomie 31 200 osób.</td></tr>
<tr><td>10.</td><td>Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19</td><td>EUR</td><td>EFS</td><td>Słabiej rozwinięte</td><td>-</td><td>-</td><td>32 950 000</td><td>System informatyczny SL 2014</td><td>Bieżący monitoring</td></tr>
<tr><td colspan="9">Pandemia COVID-19, która wybuchła w Europie na początku 2020 r. niesie olbrzymie konsekwencje dla przedsiębiorstw wszelkiego rodzaju oraz organizacji pozarządowych działających na terenie województwa, a tym samym zatrudnionych w tych podmiotach pracowników. W wyjątkowych okolicznościach spowodowanych pandemią COVID-19 wszelkiego rodzaju przedsiębiorstwa i organizacje pozarządowe mogą borykać się z poważnym brakiem płynności.

Przygotowano zatem wiele rozwiązań finansowych i prawnych w ramach Funduszowego Pakietu Antywirusowego. Jednym z nich jest specjalna ustawa dedykowana inwestowaniu środków europejskich w dobie COVID-19. Na mocy tej ustawy, realizowane działania mają na</td></tr>
</table>

	celu pomoc przedsiębiorstwom w łagodzeniu skutków pandemii oraz utrzymania działalności i zatrudnienia pracowników. Wsparcie wdrażane jest w postaci instrumentów dofinansowania ze środków EFS wynagrodzeń pracowników i części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej określonych w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 374 z późn. zm.) tj. instrumenty wymienione w art. 15zzb, 15zzc oraz 15zze ww. ustawy. Szacując wartość docelową wskaźnika odnoszącego się do wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 dokonano analizy stanu wdrażania RPO WL w zakresie wielkości środków możliwych do przesunięcia na realizacje działań związanych z przeciwdziałaniem i łagodzeniem skutków pandemii. Dokonano też analizy zapotrzebowania środków wśród wszystkich powiatów województwa. Na tej podstawie określono kwotę środków przeznaczonych na wdrażane instrumenty dofinansowania tj. 27 492716,16 EUR. Następnie uwzględniono ryzyko związane z trudnościami dla beneficjentów projektów RPO WL na lata 2014-2020 oraz zwiększonym obciążeniem administracyjnym Wnioskodawców realizujących projekty, które założono na poziomie 20%. Ostatecznie oszacowana wartość wskaźnika wynosi 21 994 172,90 EUR. W wyniku analizy stopnia osiągnięcia wskaźnika stwierdzono nadwykonanie wartości docelowej. Nadwykonanie wartości docelowej wynika z błędu metodologicznego popełnionego na etapie szacowania wartości wsparcia tj. nie doszacowano jego wartości. Rzeczywiste zapotrzebowanie okazało się wyższe od planowanego. Wobec powyższego określono nową wartość docelową na poziomie 32 950 000 EUR.								
11.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
	Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze								

statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-
-								

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji
na rynku pracy (w tym głównie osób starszych w wieku 50 lat i więcej, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych oraz o niskich kwalifikacjach) oraz poprawa sytuacji zawodowej osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Słabiej rozwinięte	Osoba	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie			42	%	2012	-	-	45	System informatyczny SL 2014	Rocznie
				Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	-	-	27	%	2012	-	-	28	System informatyczny SL 2014	Rocznie

				Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	-	-	40	%	2014	-	-	30	System informatyczny SL 2014	Rocznie
				Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	-	-	18	%	2012	-	-	19	System informatyczny SL 2014	Rocznie
Wartość docelowa wskaźnika rezultatu Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) w odniesieniu do: - Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie - Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie została określona na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez PSDB Sp. z o.o. pn. Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL. Z uwagi na specyfikę działań zaplanowanych w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego wartości wskaźników zostały nieznacznie podwyższone w odniesieniu do wartości wskazanych w ww. badaniu ewaluacyjnym. Natomiast w odniesieniu do Liczby osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie wartość bazowa została określona na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego PAG Uniconsult pn. Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013. Jednak z uwagi na fakt, iż wartość wskazana w badaniu dot. całego kraju w ramach wartości docelowej została ona obniżona.													
2.	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	-	-	32	%	2014	-	-	32	System informatyczny SL 2014	Rocznie
				Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	-	-	27	%	2014	-	-	32	System informatyczny SL 2014	Rocznie

Wartość docelowa wskaźnika rezultatu Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu w odniesieniu do: - - Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie - - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie została określona na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez PAG Uniconsult pn. Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013.														
3.	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	-	-	32	%	2014	-	-	32	System informatyczny SL 2014	Rocznie
				Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	-	-	32	%	2014	-	-	32	System informatyczny SL 2014	Rocznie
Wartość docelowa wskaźnika rezultatu Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu w odniesieniu do: - Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie - Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie została określona na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez PAG Uniconsult pn. Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013 opracowanego na potrzeby wskaźnika Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu. W toku realizacji Programu, z uwagi na sytuacje epidemiczną wywołaną COVID-19, a tym samym brakiem możliwości realizacji szkoleń, przede wszystkim w trybie stacjonarnym, postanowiono również uwzględniać we wskaźniku zdobyte w ramach projektów kompetencje.														
4.	Liczba osób pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu program	Słabiej rozwinięte	Osoba	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	-	-	45	%	2014	-	-	47	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 4 razy w ciągu okresu programowania

	u (łącznie z pracującymi na własny rachunek)			Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	-	-	29	%	2014	-	-	30	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 4 razy w ciągu okresu programowania
Wartość docelowa wskaźnika rezultatu długoterminowego Liczba osób pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) w odniesieniu do: - Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie - Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie została określona na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez PAG Uniconsult pn. Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013.														
5	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	11983	Sztuka	2014	-	-	1054	System informatyczny SL 2014	Rocznie
Wartość docelową określono na podstawie wskaźnika produktu tj. Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie.														

Cel szczegółowy 2. Poprawa szans na zatrudnienie osób odchodzących z rolnictwa oraz sytuacji zawodowej osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, pracujących na umowach cywilno-prawnych i ubogich pracujących.

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		

1.	Liczba osób pracujących w sektorze pozarolniczym po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	8	%	2014	-	-	22	System informatyczny SL 2014	Rocznie
Wartość docelowa została określona na podstawie uśrednienia efektywności zatrudnieniowej wypracowanej przez Powiatowe Urzędy Pracy w roku 2011 w ramach środków z Funduszu Pracy oraz efektywności zatrudnieniowej określonej dla osób biernych zawodowo na podstawie danych wskazanych w raporcie PAG Uniconsult pn. Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013. Jednak przedmiotowa wartość została zaniżona w związku z faktem, iż ani jedna ani druga wartość nie odnosi się tylko do rolników ale szerzej do osób biernych zawodowo.													
2.	Liczba osób pracujących w sektorze pozarolniczym 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	22	%	2014	-	-	25	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 4 razy w ciągu okresu programowania
Wartość docelowa została określona na podstawie kryteriów dostępu, które zostaną zastosowane w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego. Z uwagi na brak danych dot. określenia wartości bazowej przyjęto założenie , iż z wartości docelowej dot. rolników, którzy będą pracować po zakończeniu udziału w projekcie ich odsetek się zwiększy w okresie 6 miesięcy po opuszczeniu programu.														

Priorytet inwestycyjny 8iii Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw

Cel szczegółowy Zwiększenie liczby nowych i trwałych miejsc pracy w regionie
A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	7 873	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

	bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie								

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 97,5% alokacji z PI 8iii przeznaczone zostanie na bezzwrotne dotacje. Po przeprowadzeniu badania „Ocena ex-ante instrumentów finansowych w RPO WL 2014-2020" zmniejszono procent alokacji przeznaczony na realizację przedmiotowego wskaźnika do 93,52%.

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 PO KL z Działania 6.2, w którym realizowano podobne wsparcie. Przeciętna wartość projektów w ramach Działania 6.2 PO KL wynosiła 1 816 927,35 PLN. Historyczny koszt jednostkowy wynosił 47 400,00 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 50 296,71 PLN.

Szacując koszt jednostkowy związany z dotacją na rozpoczęcie działalności gospodarczej uwzględniono następujące koszty:

- dotacja - przeciętne miesięczne wynagrodzenia (wg stanu na czerwiec 2014) x 6 m-cy
- wsparcie pomostowe x 6 m-cy
- doradztwo + szkolenia + mentoring

Na etapie realizacji Programu dokonano analizy wdrażania Działania 9.3 i stwierdzono, że zapotrzebowanie na wsparcie w formie dotacji bezzwrotnej na rozpoczęcie działalności gospodarczej w województwie lubelskim jest większe niż pierwotnie zakładano. Przeanalizowano dotychczas ogłoszony konkurs pod kątem liczby złożonych wniosków, które pozytywnie przeszły ocenę merytoryczną oraz podpisane umowy. Mając na uwadze wysokie zapotrzebowanie na przedmiotową formę wsparcia zaproponowano zwiększenie środków na Działanie 9.3, a tym samym zwiększenie wartości docelowej i pośredniej wskaźnika.

Wyliczenia:

Alokacja na PI 8iii - 62 874 596 Euro

w tym 93,52% alokacji przeznaczonych na realizację przedmiotowego wskaźnika, a 6,48% na instrumenty zwrotne

Powyższy podział alokacji wynika z badania „Ocena ex-ante instrumentów finansowych w RPO WL 2014-2020".

Nową wartość wskaźnika wyliczono w oparciu o:

- liczbę osób, które zostaną objęte wsparciem w zakresie dotacji bezzwrotnych na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie wynoszącą 4 835 osób
- pozostałe środki do wykorzystania w ramach Działania pomniejszone o planowane konkursy (1 144 990,21 PLN)

- przesuniętą alokację z PI 8vi (38 281 228,48 PLN),
- przesuniętą alokację z PI 9i (97 527 058,82 PLN),
- liczbę osób, które zostaną objęte wsparciem w zakresie dotacji bezzwrotnych na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie w ramch ZIT (160 osób)
- wartości wskaźników wyliczone w ramach planowanych konkursów w II kwartale 2018 r. tj. 118 osób.

Koszt jednostkowy 60 000,00 PLN – przyjęty w oparciu o analizę wniosków wyłonionych do dofinansowania.

1 144 990,21 + 38 281 228,48 + 97 527 058,82 = 136 953 277,51 PLN

136 953 277,51 / 60 000 = 2 282 osób

Zgodnie z zaleceniami KE wprowadzono dodatkowy wskaźnik dot. osób pracujących i wartość 2 282 podzielono w proporcji 90% osoby pozostające bez pracy, 10% osoby pracujace, z uwagi na fakt iż w ramach RPO WL główną grupę docelową stanowią osoby bezrobotne, poszukujące pracy i nieaktywne zawodowo, w tym: osoby starsze w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach.

90% z 2 282 osób = 2 054

4 835 + 118 + 160 + 2 054 = 7 167

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, jak i szacowanej wartości docelowej do osiągnięcia w ramach konkursu planowanego do ogłoszenia w 2020 roku.

Przyjęto 100% wartości wskaźnika osiągniętej na dzień 30.06.2020. – 4 954.

Następnie, przyjęto 90% wartości z (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika):

- wartości pozostałe do osiągnięcia w projektach, które są realizowane, - 2 065,

-wartości docelowej z planowanego do ogłoszenia w 2020 r. konkursu – 300.
4 954 + 2 065 + 300 = 7 319

2021 – zmiana wartości docelowej. Przyjęto błędne założenia metodologiczne polegające na zbyt wysokim poziomie ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika. Wcześniej przyjmowano ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika na poziomie 10%, natomiast obecnie przyjęto ryzyko na poziomie 7%.

Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty.

Zmniejszenie ryzyka wynika, ze zmiany sytuacji społeczno-ekonomicznej – zauważono, że po wybuch pandemii, wielu mieszkańców województwa lubelskiego potrzebuje szybkiego przekwalifikowania się, lub znalezienia nowego zatrudnienia, w związku z tym wzrosło zainteresowanie mieszkańców regionu projektami oferującymi wsparcie w zakresie rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej. Sytuacja ta przyczyniła się do mniejszego stopnia rezygnacji uczestników projektu oraz nierozwiązywania umów przez beneficjentów.

2.	Liczba osób pracujących, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	232	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Wartość wskaźnika wyliczono w oparciu o wskaźnik Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie. Wartość przedmiotowego wskaźnika podzielono w proporcji 90% osoby pozostające bez pracy, 10% osoby pracujace, z uwagi na fakt iż w ramach RPO WL główną grupę docelową stanowią osoby bezrobotne, poszukujące pracy i nieaktywne zawodowo, w tym: osoby starsze w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach.

Skorygowaną wartość wskaźnika obliczono w oparciu o analizę ocenionych pozytywnie i skierowanych do dofinansowania wniosków o dofinansowanie złożonych w odpowiedzi na konkurs RPLU.09.03.00-IZ.00-06-001/18. Z analizy wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty w wysokości 189 osób. Przyjęto 1% ryzyka nieosiagnięcia wskaźnika i uzyskano wartość docelowa – 187 osób. Sposób wyliczenia wskaźnika wynika z faktu iż ww. konkurs jest jedynym który uwzględnia przedmiotowy wskaźnik (z uwagi na późne wprowadzenie go do Programu), a analiza zatwierdzonych wniosków o dofinansowanie to najbardzej rzetelny sposób oszacowania wartości docelowej wskaźnika.

Skorygowaną wartość wskaźnika obliczono w oparciu o podpisane umowy o dofinansowanie oraz o szacowaną wartość docelową do osiągnięcia w ramach konkursu planowanego do ogłoszenia w 2020 roku. Zarówno do projektów realizowanych, jak i do planowanego konkursu przyjęto ryzyko niesiągnięcia wartości wskaźnika na poziomie 10%.

- wartość wskaźnika w relizowanych projektach – 180

- wartość docelowa wskaźnika szacowana dla planowanego konkursu – 37

180 + 37 = 217

217x 0,9 = 196

2021 - zmiana wartości docelowej. Przyjęto błędne założenia metodologiczne polegające na zbyt wysokim poziomie ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika. Wcześniej przyjmowano ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika na poziomie 10%, natomiast obecnie przyjęto ryzyko na poziomie 7%.

Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty.

Zmniejszenie ryzyka wynika, ze zmiany sytuacji społeczno-ekonomicznej – zauważono, że po wybuch pandemii, wielu mieszkańców województwa lubelskiego potrzebuje szybkiego przekwalifikowania się, lub znalezienia nowego zatrudnienia, w związku z tym wzrosło zainteresowanie mieszkańców regionu projektami oferującymi wsparcie w zakresie rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej. Sytuacja ta przyczyniła się do mniejszego stopnia rezygnacji uczestników projektu oraz nierozwiązywania umów przez beneficjentów.									
3.	Liczba osób pozostających bez pracy, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	44	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 2,5% alokacji z PI 8iii przeznaczone zostanie na instrumenty zwrotne. Po przeprowadzeniu badania „Ocena ex-ante instrumentów finansowych w RPO WL 2014-2020" zwiększono procent alokacji przeznaczony na realizację przedmiotowego wskaźnika do 6,48%. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 PO KL z Działania 6.2, w którym realizowano podobne wsparcie. Przeciętna wartość projektów w ramach Działania 6.2 PO KL wynosiła 1 878 970,00 PLN. Historyczny koszt jednostkowy wynosił 43 000,00 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 45 627,81 PLN. Szacując koszt jednostkowy związany z dotacją na rozpoczęcie działalności gospodarczej uwzględniono następujące koszty: - instrument zwrotny, - doradztwo + szkolenia + mentoring W oparciu o badanie ewaluacyjne pn. Ocena ex-ante instrumentów finansowych w RPO WL 2014-2020 przyjęto wartość wskaźnika na poziomie 185. W województwie lubelskim (w luce finansowej) znajduje się 380 osób rocznie zamierzających założyć działalność gospodarczą. Biorąc pod uwagę specyfikę grupy docelowej – osoby bezrobotne i bierne zawodowo powyżej 30 roku życia, liczba potencjalnych odbiorców maleje do 112 osób rocznie (dane GUS). Z ww. badania opartego na doświadczeniach z realizacji Działania 6.2 w ramach PO KL wynika, iż dwóch na trzech bezrobotnych i niezatrudnionych uczestników projektu wycofuje się na etapie szkoleń lub doradztwa z ubiegania się o pożyczkę, natomiast wśród zatrudnionych. W związku z tym obniżono liczbę 112 osób rocznie do 37 – 30%. Skorygowana wartość wskaźnika wynika z obniżenia wartości wkładu publicznego w ramach realizowanego projektu. Następnie uwzględniono należne Menadżerowi Funduszu									

Funduszy i Pośrednikom Finansowym kwoty wynagrodzenia, kwoty wypłaconego wkładu publicznego z tytułu udzielonych 21 pożyczek. Pozostała wartość projektu zakłada, iż Pośrednicy Finansowi udzielą jeszcze 89 pożyczek o wartości 100 000 PLN. Łącznie zostanie udzielonych 110 pożyczek.

Skorygowana wartość wskaźnika wynika ze zmiany wartości projektu realizowanego przez BGK. Z uwagi na problemy w realizacji, w tym przede wszystkim ze zrekrutowaniem grupy docelowej, podjęto decyzję o zmniejszeniu wartości realizowanego przez BGK projektu do wysokości pierwszej transzy projektu. Uwzględniając stopień realizacji projektu, w tym wartość udzielonych pożyczek oraz należne wynagrodzenie Menadżera Funduszu Funduszy i pośrednika finansowego, do rozdysponowania zostały środki w wysokości 1 810 409,21 zł, które pozwalają na udzielenie 20 pożyczek przy założeniu maksymalnej dostępnej kwoty pożyczki w wysokości 98 000 zł.
Liczba dotychczas udzielonych pożyczek – 28
Liczba pożyczek do udzielenia – 20
20 + 28 = 48

Łącznie zostanie udzielonych 48 pożyczek.

4.	Liczba osób pracujących, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	4	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Propozycja wprowadzenia wskaźnika „Liczba osób pracujących, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie” wynika z konieczności monitorowania osób pracujących, które skorzystały z instrumentu finansowego.
Skorygowana wartość wskaźnika wynika ze zmiany wartości projektu realizowanego przez BGK. Z uwagi na problemy w realizacji, w tym przede wszystkim ze zrekrutowaniem grupy docelowej, podjęto decyzję o zmniejszeniu wartości realizowanego przez BGK projektu do wysokości pierwszej transzy projektu. Uwzględniając stopień realizacji projektu, w tym wartość udzielonych pożyczek oraz należne wynagrodzenie Menadżera Funduszu Funduszy i pośrednika finansowego, do rozdysponowania zostały środki w wysokości 1 810 409,21 zł, które pozwalają na udzielenie 20 pożyczek przy założeniu maksymalnej dostępnej kwoty pożyczki w wysokości 98 000 zł.

Liczba dotychczas udzielonych pożyczek – 28
Liczba pożyczek do udzielenia – 20
20 + 28 = 48

Łącznie zostanie udzielonych 48 pożyczek.

5.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-
-								

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru	Wspólny wskaźnik produktu stosowany	Wartość bazowa	Jednostka pomiaru dla	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru

			wskaźnika	jako podstawa do ustalania celów	M	K	O	wartości bazowej i docelowej		M	K	O		
1.	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	Słabiej rozwinięte	Szt.	n/d	-	-	1784	Szt.	2014	-	-	9 868	System informatyczny SL 2014	Rocznie

Wartość docelową określono na podstawie sumy wskaźników produktu tj. Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie oraz Liczba osób pracujących, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie oraz Liczba osób pracujących, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie. Dodatkowo w odniesieniu do osób, które uzyskały bezzwrotne dotacje zostanie przyjęte kryterium dostępu, które określa iż warunkiem otrzymania dotacji jest utworzenie dodatkowego miejsca pracy (20% dodatkowych miejsc pracy). Przyjęto 120% wskaźników Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie i Liczba osób pracujących, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie oraz 100% wskaźnika Liczba osób pozostających bez pracy, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, jak i projektów ocenionych pozytywnie skierowanych do dofinansowania w ramach naboru RPLU.09.03.00-IZ.00-06-001/18.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – 6 336.

Następnie, przyjęto 99% wartości z (założono 1% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika):

- wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa oraz z umów do podpisania - 3 260.

Ponadto, przyjęto wartość docelową wskaźnika rezultatu z projektu dot. instrumentów finansowych tj. 110.

6 336 + 3 260 + 110 = 9 706

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, jak i szacowanej wartości docelowej do osiągnięcia w ramach konkursu planowanego do ogłoszenia w 2020 roku.

Przyjęto 100% wartości wskaźnika osiągniętej na dzień 30.06.2020 – 6 666.

Następnie, przyjęto 90% wartości z (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika):

- wartości pozostałej do osiągnięcia w projektach, które są realizowane – 2 065.

-wartości docelowej z planowanego do ogłoszenia w 2020 r. konkursu –400(wartość stanowi 120% liczby przyznanych dotacji).

6 666 + 2 065+ 400= 9 131

2021 - zmiana wartości docelowej. Przyjęto błędne założenia metodologiczne polegające na zbyt wysokim poziomie ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika. Wcześniej przyjmowano ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika na poziomie 10%, natomiast obecnie przyjęto ryzyko na poziomie 7%.

Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty.

Zmniejszenie ryzyka wynika, ze zmiany sytuacji społeczno-ekonomicznej – zauważono, że po wybuch pandemii, wielu mieszkańców województwa lubelskiego potrzebuje szybkiego przekwalifikowania się, lub znalezienia nowego zatrudnienia, w związku z tym wzrosło zainteresowanie mieszkańców regionu projektami oferującymi wsparcie w zakresie rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej. Sytuacja ta przyczyniła się do mniejszego stopnia rezygnacji uczestników projektu oraz nierozwiązywania umów przez beneficjentów.

2.	Liczba utworzonych mikroprzedsiębiorstw działających 30 miesięcy po uzyskaniu wsparcia finansowego	Słabiej rozwinięte	Szt.	n/d	-	-	47,9	%	2014	-	-	49	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 2 razy w ciągu okresu programowania
Wartość docelową określono na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez PAG Uniconsult pn. Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013 (tj. 47,9%). Z uwagi na specyfikę działań zaplanowanych w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego wartość wskaźnika została nieznacznie podwyższona w odniesieniu do wartość wskazanej w ww. badaniu ewaluacyjnym.														
3.	Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	-	-	36	%	2012	-	-	40	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 4 razy w ciągu okresu programowania
Wartość bazową i docelową wskaźnika rezultatu długoterminowego określono na podstawie wyników badania zrealizowanego w ramach raportu PSDB Sp. z o.o. pn. Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL.														

Priorytet inwestycyjny 8iv Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę

Cel szczegółowy Zwiększenie poziomu zatrudnienia osób opiekujących się dziećmi do 3 lat

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		

1.	Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	3 048	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika oparto się na koszcie jednostkowym 7 projektów zrealizowanych na terenie województwa lubelskiego w ramach Działania 1.5 PO KL, w ramach których zostało utworzonych 218 miejsc w żłobkach. Okres realizacji projektów wynosił 18 miesięcy. Wartość utworzenia jednego miejsca w żłobku w zależności od projektu wahał się od 29 514,24 PLN (1 639 PLN na miesiąc) do 71 300,72 PLN (3 961 PLN na miesiąc).

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 33 390,00 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 35 430,00 PLN.

Średni koszt przewidziany na utworzenie jednego miejsca opieki nad dzieckiem w wysokości ok 35,4 tys. zł (średnio okres finansowania jednego miejsca wynosi 15 m-cy) pozwoli na utworzenie 5,3 tys. miejsc opieki nad dzieckiem.

Do wartości wskaźnika, który jest wynikiem wartości alokacji dzielonej przez koszt jednostkowy dodano 5% zakładając, iż niektórzy z uczestników mają np. 2 dzieci w wieku do lat 3.

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8iv w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośrednich i końcowych ww. wskaźników wynika również z wprowadzenia wymogu wkładu własnego w ramach

każdego projektu, co wpływa na ograniczenie aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania.

Skorygowana wartość docelowa wskaźnika wynika ze zwiększenia alokacji na PI 8iv w związku z przesunięciem środków z PI 8iii, z projektu dot. wsparcia w zakresie Instrumentów Finansowych.

Wartość przesuniętych środków: 5 951 470,30 zł (100%)
Koszt jednostkowy wyliczony w oparciu o realizowane projekty: 47 850 zł.

5 951 470,30 zł / 47 850 = 124
Przyjęto 25% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika: 124 * 75% = 93

5 300 + 93 = 5 393

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów realizowanych, jak i szacowanej wartości docelowej do osiągnięcia w ramach konkursu ogłoszonego w 2019 r.

Przyjęto 95% (założono 5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w ramach realizowanych umów - 2 147.

Następnie przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowej wskaźnika z umów planowanych do podpisania na podstawie listy rankingowej w ramach konkursu ogłoszonego w 2019 r - 901.

2 147 + 901 = 3 048

2.	Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	3 324	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika oparto się na koszcie jednostkowym 7 projektów zrealizowanych na terenie województwa lubelskiego w ramach Działania 1.5 PO KL w ramach których zostało utworzonych 218 miejsc w żłobkach. Okres realizacji projektów wynosił 18 miesięcy. Wartość utworzenia jednego miejsca w żłobku w zależności od projektu wahał się od 29 514,24 PLN (1 639 PLN na miesiąc) do 71 300,72 PLN (3 961 PLN na miesiąc).

Średni koszt przewidziany na utworzenie jednego miejsca opieki nad dzieckiem w wysokości ok 35,4 tys. zł (średnio okres finansowania jednego miejsca wynosi 15 m-cy) pozwoli na objęcie wsparciem 5,0 tys. osób opiekujących się dzieckiem.

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 33 390,00 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 35 430,53 PLN.

				Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość końcowych wskaźnika: - opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020, - interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów, - opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8iv w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki, - brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych, - pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie, - rezygnacja z uczestnictwa w projekcie, - trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu, - zmiany w harmonogramie realizacji projektu, - opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność. Ponadto ograniczenie w zakresie realizacji wartości końcowych ww. wskaźników wynika również z wprowadzenia wymogu wkładu własnego w ramach każdego projektu, co wpływa na ograniczenie aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania. Skorygowana wartość docelowa wskaźnika w wynika ze zwiększenia alokacji na PI 8iv w związku z przesunięciem środków z PI 8iii, z projektu dot. wsparcia w zakresie Instrumentów Finansowych. Przyjęto, iż liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 będzie równa liczbie liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, tj. 93. 5 048 + 93 = 5 141 Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów realizowanych, jak i szacowanej wartości docelowej do osiągnięcia w ramach konkursu ogłoszonego w 2019 r. Przyjęto 95% (założono 5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w ramach realizowanych umów - 2 336. Następnie przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowej wskaźnika z umów planowanych do podpisania na podstawie listy rankingowej w ramach konkursu ogłoszonego w 2019 r - 988. 2 336 + 988 = 3 324					
3.	Liczba osób pracujący	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	96	18	1 928	System informatyc	Bieżący monitoring

	ch, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie					32		zny SL 2014	
Wskaźnik stanowi podstawę do wyliczenia wskaźnika rezultatu Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka lub utrzymały zatrudnienie, po opuszczeniu programu. Jako podstawę oszacowania wartości docelowej przyjęto wskaźnik produktu Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie (5 141). W oparciu o analizę projektów zakończonych i projektów w trakcie realizacji, oraz wniosków złożonych w odpowiedzi na konkurs RPLU.09.04.00-IZ.00-06-001/19 określono, iż stosunek osób pracujących do osób pozostających bez zatrudnienia wynosi 58% do 42% (wartości uśrednione). Następnie wartość docelową wskaźnika podzielono zgodnie z wyżej opisaną proporcją. Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie – 5 141. 58% z 5 141 = 2 982. Liczbę kobiet i mężczyzn podzielono w stosunku 95% do 5%, zgodnie z rozkładem płci uczestników realizowanych projektów. Wartość wskaźnika została zaktualizowana w oparciu o powyższą metodologię, z uwagi na zmianę wartości wskaźnika produktu Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie.									
4.	Liczba osób pozostających bez pracy opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 396	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Wskaźnik stanowi podstawę do wyliczenia wskaźnika rezultatu Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu. Jako podstawę oszacowania wartości docelowej przyjęto wskaźnik produktu Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie (5 141). W oparciu o analizę projektów zakończonych i projektów w trakcie realizacji, oraz wniosków złożonych w odpowiedzi na konkurs RPLU.09.04.00-IZ.00-06-001/19 określono, iż stosunek osób pracujących do osób pozostających bez zatrudnienia wynosi 58% do 42%									

(wartości uśrednione). Następnie wartość docelową wskaźnika podzielono zgodnie z wyżej opisaną proporcją.

Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie – 5 141.
42% z 5 141 = 2 159.
Wartość wskaźnika została zaktualizowana w oparciu o powyższą metodologię, z uwagi na zmianę wartości wskaźnika produktu Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie.

5.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-
-								

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka lub utrzymały zatrudnienie, po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	9,48	%	2014	-	-	80	System informatyczny SL 2014	Roczne
Wartość docelowa została określona na podstawie danych z projektów realizowanych w ramach Działania 1.5 PO KL dot. liczby osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka w wyniku udzielonego wsparcia w ramach Priorytetu w odniesieniu do liczby miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych utworzonych w ramach przedmiotowych projektów (tj. 9,48%). Z uwagi na fakt, iż dane dotyczące osób, które powróciły na rynek pracy nie są zróżnicowanego pod względem statusu na rynku pracy tj. pracujące, bezrobotne oraz bierne zawodowo przyjęto założenie, iż z uwagi na specyfikę działań oraz kryteria dostępu wartość docelowa przedmiotowego wskaźnika została założona na wyższym poziomie. Skorygowana wartość wskaźnika wynika z: - analizy projektów zakończonych i projektów w trakcie realizacji, - wniosków złożonych w odpowiedzi na konkurs RPLU.09.04.00-IZ.00-06-001/19. Na podstawie ww. źródeł określono, iż stosunek osób pracujących do osób pozostających bez zatrudnienia wynosi 58% do 42% (wartości uśrednione). Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie – 5 141. 58% z 5 141= 2 982. Przyjęto, iż możliwa jest realizacja wskaźnika na poziomie 80%.													

2.	Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	9,48	%	2014	-	-	80	System informatyczny SL 2014	Roczne
Wartość docelowa została określona na podstawie danych z projektów realizowanych w ramach Działania 1.5 PO KL dot. liczby osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka w wyniku udzielonego wsparcia w ramach Priorytetu w odniesieniu do liczby miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych utworzonych w ramach przedmiotowych projektów (tj. 9,48%). Z uwagi na fakt, iż dane dotyczące osób, które powróciły na rynek pracy nie są zróżnicowanego pod względem statusu na rynku pracy tj. pracujące, bezrobotne oraz bierne zawodowo przyjęto założenie, iż z uwagi na specyfikę działań oraz kryteria dostępu wartość docelowa przedmiotowego wskaźnika została założona na wyższym poziomie.														
3.	Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS	Słabiej rozwinięte	Sztuka	Liczba utwo-rzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	-	-	100	%	2014	-	-	80	Dane IZ RPO WL	Bieżący monitoring
Wartość docelowa została określona na podstawie kryteriów dostępu, które zostaną zastosowane w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego. Z uwagi na brak danych dot. określenia wartości bazowej przyjęto, iż z wartości bazowej, którą stanowią utworzone w ramach RPO WL 2014-2020 miejsca opieki nad dziećmi 98% będzie funkcjonowało przez 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS.														

Oś priorytetowa 10. Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian

Cel tematyczny 8 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników

Priorytet inwestycyjny 8v Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian

Cel szczegółowy 1. Wzrost liczby przedsiębiorstw sektora MMŚP, które skorzystały z usług rozwojowych

Cel szczegółowy 2. Zwiększenie dostępu do zatrudnienia lub jego kontynuacji osób objętych działaniami typu outplacement

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik		Fundusz		Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	

		Jednostka pomiaru		Kategoria regionu	M	K	O		Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba osób pracujących łącznie z pracującymi na własny rachunek, objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	8 175	9 218	17 393	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 56% alokacji na PI 8v. Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 56% alokacji w ramach PI 8.v zostanie przeznaczone na usługi rozwojowe.
Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 PO KL. Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.
Średni koszt przewidziany na osobę pracującą objętą wsparciem w programie w wysokości 6 366,67 zł pozwoli na objęcie wsparciem 12 032 osób.

Wartość przypadająca na osobę pracującą objętą wsparciem w programie, tj. 6 366,67 zł została wyliczona na podstawie uśrednionej wartości szkolenia w zakończonych projektach z pomocą publiczną / de minimis z uwzględnieniem, iż szkolenia realizowane w ramach Bazy Usług Rozwojowych (wcześniej) Rejestru Usług Rozwojowych będą mogły mieć charakter specjalistyczny.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8v w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych np. rejestr usług rozwojowych,
- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Na etapie realizacji, zgodnie z zapisami obowiązujących Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020 przyjęto koszt jednostkowy w wysokości 5 000 zł na pracownika. Wartość docelowa wskaźnika nie uległa zmianie z uwagi na fakt, iż przyjęty koszt jednostkowy obejmuje tylko i wyłącznie koszty samego szkolenia nie uwzględniając kosztów pośrednich.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych jak i projektów będących w trakcie realizacji. W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – 7 907. Następnie przyjęto 99% (założono 1% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 8 871. Ponadto, uwzględniono osoby pracujące objęte wsparciem w ramach Działania 10.2 - 615 – dane generowane na koniec września 2019 r. z systemu SL2014. 7 907 + 8 871 + 615 = 17 393 Podziału na płeć dokonano w oparciu o proporcję wynikającą z uczestników projektu i proporcję przyjętą w Programie (są do siebie zbliżone).									
2.	Liczba osób pracujących, łącznie z pracującymi na własny rachunek w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	3 279	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 56% alokacji na PI 8v. Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 56% alokacji w ramach PI 8v zostanie przeznaczone na usługi rozwojowe. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 PO KL. Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie. Średni koszt przewidziany na osobę pracującą powyżej 50 roku życia objętą wsparciem w programie w wysokości 6 366,67 zł oraz założenie, iż 20% z wartości 56% alokacji pozwoli na objęcie wsparciem 2 406 osób. Wartość przypadająca na osobę pracującą objętą wsparciem w programie (50+), tj. 6 366,67 zł została wyliczona na podstawie uśrednionej wartości szkolenia w zakończonych projektach z pomocą publiczną / de minimis z uwzględnieniem, iż szkolenia realizowane w ramach Bazy Usług Rozwojowych (wcześniej) Rejestru Usług Rozwojowych) będą mogły mieć charakter specjalistyczny. Dodatkowo, w celu oszacowania wartości docelowej wskaźnika wykorzystano dane dla Działania 8.1 ze Sprawozdania z realizacji Działania w ramach PO KL 2007-2013 nt. odsetka osób pracujących powyżej 50 roku życia, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych w odniesieniu do ogółu osób pracujących, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych za I półrocze 2014 r. Przedmiotowa wartość procentowa została podniesiona o 5% z uwagi na liczbę osób w wieku 50 lat i więcej w ogóle osób pracujących w województwie lubelskim wg stanu na 2013 r. (dane GUS) Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: - opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020, - interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z									

zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8v w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych np. rejestr usług rozwojowych,
- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.
Na etapie realizacji, zgodnie z zapisami obowiązujących Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020 przyjęto koszt jednostkowy w wysokości 5 000 zł na pracownika. Wartość docelowa wskaźnika nie uległa zmianie z uwagi na fakt, iż przyjęty koszt jednostkowy obejmuje tylko i wyłącznie koszty samego szkolenia nie uwzględniając kosztów pośrednich.
Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych jak i projektów będących w trakcie realizacji.
W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – 1 498.
Następnie przyjęto 95% (założono 5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 1 703.
Ponadto, uwzględniono osoby pracujące w wieku 50 lat i więcej objęte wsparciem w ramach Działania 10.2 - 78 – dane generowane na koniec września 2019 r. z systemu SL2014.
1 498 + 1 703 + 78 = 3 279

3.	Liczba osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	7 329	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 56% alokacji na PI 8v. Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 56% alokacji w ramach PI 8v zostanie przeznaczone na usługi rozwojowe.
Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 PO KL. Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.
Średni koszt przewidziany na osobę pracującą o niskich kwalifikacjach objętą wsparciem w programie w wysokości 6 366,67 zł oraz założenie, iż 39% z wartości 56% alokacji pozwoli na objęcie wsparciem 4 693 osoby.

Wartość przypadająca na osobę pracującą o niskich kwalifikacjach, tj. 6 366,67 zł została wyliczona na podstawie uśrednionej wartości szkolenia w zakończonych projektach z pomocą publiczną / de minimis z uwzględnieniem, iż szkolenia realizowane w ramach Bazy Usług Rozwojowych (wcześniej) Rejestru Usług Rozwojowych będą mogły mieć charakter specjalistyczny. Dodatkowo, w celu oszacowania wartości docelowej wskaźnika wykorzystano dane dla Działania 8.1 ze Sprawozdania z realizacji Działania w ramach PO KL 2007-2013 nt.

odsetka osób z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niższym oraz ponadgimnazjalnym w odniesieniu do ogółu osób, które rozpoczęły udział w projektach szkoleniowych za I półrocze 2014 r. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: - opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020, - interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów, - opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8v w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik, - brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych np. rejestr usług rozwojowych, - pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie, - rezygnacja z uczestnictwa w projekcie, - trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu, - zmiany w harmonogramie realizacji projektu, - opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność. Na etapie realizacji, zgodnie z zapisami obowiązujących Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020 przyjęto koszt jednostkowy w wysokości 5 000 zł na pracownika. Wartość docelowa wskaźnika nie uległa zmianie z uwagi na fakt, iż przyjęty koszt jednostkowy obejmuje tylko i wyłącznie koszty samego szkolenia nie uwzględniając kosztów pośrednich. Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych oraz projektów będących w trakcie realizacji. W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – 3 614. Następnie przyjęto 95% (założono 5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 3 322. Ponadto, uwzględniono osoby pracujące o niskich kwalifikacjach objęte wsparciem w ramach Działania 10.2 - 393 – dane generowane na koniec września 2019 r. z systemu SL2014. 3 614 + 3 322+393 = 7 329									
4.	Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowy	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	5 121	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

	mi w programie								
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 56% alokacji na PI 8v. Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 56% alokacji w ramach PI 8v zostanie przeznaczone na usługi rozwojowe. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 PO KL. Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie. Średni koszt przewidziany na przedsiębiorstwo objęte usługą rozwojową w programie w wysokości 14 958,50 zł pozwoli na objęcie wsparciem 5 121 przedsiębiorstw. Wartość przypadająca na mikro, małe i średnie przedsiębiorstwo, tj. 14 958,50 zł została wyliczona jako uśredniony koszt wypłaconej wartości pomocy publicznej/de minimis w odniesieniu do liczby mikro, małych i średnich przedsiębiorstw objętych wsparciem na podstawie danych dotyczących Działania 8.1 ze Sprawozdania z realizacji Działania w ramach PO KL 2007-2013 za I półrocze 2014 r. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: - opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020, - interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów, - opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.v w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik, - brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych np. rejestr usług rozwojowych, - pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie, - rezygnacja z uczestnictwa w projekcie, - trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu, - zmiany w harmonogramie realizacji projektu, - opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.									
5.	Liczba pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	6 204	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 44% alokacji na PI 8v. Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 44% alokacji w ramach PI 8v zostanie przeznaczone na programy typu outplacement.									

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 PO KL. Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.
Średni koszt przewidziany na pracownika zagrożonego zwolnieniem z pracy/osobę zwolnioną z przyczyn dotyczących zakładu pracy w wysokości 12 300,41 zł pozwoli na objęcie wsparciem 4 893 osoby.
Wartość przypadająca na pracownika zagrożonego zwolnieniem z pracy/osobę zwolnioną z przyczyn dotyczących zakładu pracy objętą wsparciem w programie, tj. 12 300,41 zł została wyliczona na podstawie uśrednionego kosztu uczestnictwa jednej osoby w zakończonych projektach typu outplacement zrealizowanych w ramach Poddziałania 8.1.2 PO KL na podstawie danych KSI SIMIK 2007-2013.
Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8v w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz projektów wybranych do dofinansowania w wyniku zwiększenia alokacji na konkurs w ramach Działania 10.4.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – 2 466.

Następnie przyjęto 99,5% (założono 0,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 2 730.

Ponadto, przyjęto 95% wartości wskaźników pochodzących z projektów skierowanych do dofinansowania w ramach Działania 10.4 – 1 008.

2 466 + 2 730 + 1 008 = 6 204

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-

-

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Cel szczegółowy 1. Wzrost liczby przedsiębiorstw sektora MMŚP, które skorzystały z usług rozwojowych

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	86	%	2012	-	-	90	System informatyczny SL 2014	Roczne
Wartość bazową i docelową wskaźnika rezultatu bezpośredniego określono na podstawie wyników badań zrealizowanych w ramach raportu PSDB Sp. z o.o. pn. Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL oraz raportu PAG Uniconsult pn. Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013.														

2.	Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	72	%	2013	-	-	85	System informatyczny SL 2014	Roczne

Wartość bazową i docelową wskaźnika rezultatu bezpośredniego określono na podstawie wyników Ewaluacji on-going Działań 2.1, 2.2 PO KL - edycje I-XVI (2010-2013) przeprowadzonej przez PARP.

Ocena przydatności szkoleń:

- średnio 72% Beneficjentów na przestrzeni poszczególnych edycji oceniło szkolenie przydatne z punktu widzenia potrzeb firmy;

- 34% Beneficjentów oceniło szkolenia jako bardzo przydatne.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych oraz projektów będących w trakcie realizacji.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – 2 960,

Następnie przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 1 614

2 960 + 1 614 = 4 574

Uzyskaną wartość odniesiono do adekwatnego wskaźnika produktu tj. Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie.

4 574/ 5009 = 91%

Zakładając ryzyko nieosiągnięcia wartości wskaźnika (7 pkt .proc.) przyjęto 85%.

3.	Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu (C)	Słabiej rozwinięte	Osoba	Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (C)	-	-	36	%	2012	-	-	40	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 4 razy w okresie programowania
Wartość bazową i docelową wskaźnika rezultatu długoterminowego określono na podstawie wyników badania zrealizowanego w ramach raportu PSDB Sp. z o.o. pn. Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL.														

Cel szczegółowy 2. Zwiększenie dostępu do zatrudnienia lub jego kontynuacji osób objętych działaniami typu outplacement

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	38	%	2013	-	-	55	System informatyczny SL 2014	Roczne
Wartość bazowa i docelowa wskaźnika rezultatu bezpośredniego została określona na podstawie relacji liczby osób, które pracowały po opuszczeniu projektu w odniesieniu do pracowników zagrożonych zwolnieniem oraz zwolnionych objętych wsparciem w programie, na podstawie danych z zakończonego projektu typu outplacement zrealizowanych w ramach projektu systemowego Poddziałania 8.1.2 PO KL przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie na podstawie danych KSI SIMIK 2007-2013 i danych wskazanych w zatwierdzonym końcowym wniosku o płatność.														

Priorytet inwestycyjny 8vi Aktywne i zdrowe starzenie się

Cel szczegółowy Zwiększenie liczby realizowanych programów zdrowotnych w zakresie chorób negatywnie wpływających na rynek pracy

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	115 927	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 8vi. Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.
Średni koszt przewidziany na osobę objętą wsparciem w programie (poziom regionalny) w wysokości 4 161,34 zł pozwoli na objęcie wsparciem 2 465 osób.
Natomiast średni koszt przewidziany na osobę objętą wsparciem w programie (poziom krajowy) w wysokości 1 598,76 zł pozwoli na objęcie wsparciem 36 363 osoby.

Wartość przypadająca na osobę objętą programem zdrowotnym (poziom regionalny), tj. 4 161,34 zł została wyliczona na podstawie uśrednienia kosztów (z uwzględnieniem wydatków związanych z zarządzaniem oraz rekrutacją w ramach projektu): profilaktyki, diagnostyki, rehabilitacji medycznej, przekwalifikowania pracowników, działań szkoleniowych/edukacyjnych, dojazdów, zakupu sprzętu, opieki nad dzieckiem lub osobą zależną.

Wartość przypadająca na osobę objętą programem zdrowotnym (poziom krajowy), tj. 1 598,76 zł została wyliczona na podstawie uśrednienia kosztów (z uwzględnieniem wydatków związanych z zarządzaniem oraz rekrutacją w ramach projektu): profilaktyki (bez programu wykrywania raka piersi i szyjki macicy), diagnostyki, rehabilitacji medycznej, działań szkoleniowych/edukacyjnych, dojazdów, zakupu sprzętu, opieki nad dzieckiem lub osobą zależną.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8vi w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność. Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz projektów złożonych w odpowiedzi na konkurs RPLU.10.03.00-IZ.00-06-001/19. W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – 63 463. Następnie, przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 8 964. Ponadto, uwzględniono wartości wskaźników pochodzących ze złożonych wniosków o dofinansowanie na konkurs RPLU.10.03.00-IZ.00-06-001/19. Przyjęto ryzyko nieosiągnięcia wartości wskaźnika na poziomie 18% (jest to równowartość wskaźnika w projekcie obejmującym wsparciem największa liczbę osób złożonym w odpowiedzi na konkurs) - 43 500. 63 463 + 8 964 + 43 500 = 115 927								
2.	Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	16	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Opracowanie i wdrożenie projektów profilaktycznych dot. chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu, tj.: - chorób układu nerwowego, - chorób zakaźnych. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: - opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020, - interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów, - opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 8vi w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik, - brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych, - rezygnacja z uczestnictwa w projekcie, - trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu, - zmiany w harmonogramie realizacji projektu, - opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.								

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz projektów złożonych w odpowiedzi na konkurs RPLU.10.03.00-IZ.00-06-001/19.

Przyjęto wartości docelową wskaźnika w projektach, które są zakończone bądź w trakcie realizacji pomniejszoną o 12,5% (ryzyko nieosiągnięcia wartości wskaźnika) – 7.

Ponadto, uwzględniono wartości wskaźników pochodzących ze złożonych wniosków o dofinansowanie na konkurs RPLU.10.03.00-IZ.00-06-001/19. Przyjęto ryzyko nieosiągnięcia wartości wskaźnika na poziomie 10% (jest to równowartość wskaźnika w projekcie obejmującym wsparciem największa liczbę osób złożonym w odpowiedzi na konkurs) - 9.

7 + 9 = 16

3.	Liczba osób objętych programem zdrowotnym ukierunkowanym na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	600	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Wskaźnik stanowi podstawę do wyliczenia wskaźnika rezultatu Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie.

Jako podstawę oszacowania wartości docelowej przyjęto wartość wskaźnik produktu Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS określoną w dwóch projektach realizujących wsparcie w zakresie eliminowania zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, wynoszącą 670 osób. Przyjęto ryzyko nieosiągnięcia wartości wskaźnika na poziomie 10%.

670 *90% = 603. Przyjęto wartość na poziomie 600.

4.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-
-								

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	32,8	%	2013	-	-	75	System informatyczny SL 2014	Roczne

<table>
<tr><td colspan="15">Wartość bazową i docelową wskaźnika rezultatu bezpośredniego określono na podstawie danych zawartych w Sprawozdaniu z realizacji Narodowego Programu Zwalczania Chorób Nowotworowych w 2013 r. opracowanym przez Ministerstwo Zdrowia. Raport WYG PSDB Sp. z o.o. pn. OCENA POTRZEB WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO W ZAKRESIE REALIZACJI PROJEKTÓW DOTYCZĄCYCH PROFILAKTYKI W ZAKRESIE CHORÓB CYWILIZACYJNYCH I ZAWODOWYCH. Poziom uczestnictwa mieszkanek województwa lubelskiego w programach prewencyjnych nowotworów (rok 2013):
- raka szyjki macicy 22,9% populacji,
- raka piersi 42,7% populacji.
Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz projektów złożonych w odpowiedzi na konkurs RPLU.10.03.00-IZ.00-06-001/19.
W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – 39 211.
Następnie przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 4 577.
Ponadto, uwzględniono wartości wskaźników pochodzących ze złożonych wniosków o dofinansowanie na konkurs RPLU.10.03.00-IZ.00-06-001/19. Przyjęto ryzyko nieosiągnięcia wartości wskaźnika w wysokości równowartości wskaźnika w projekcie obejmującym wsparciem największa liczbę osób złożonym w odpowiedzi na konkurs - 42 500.
39 211 + 4 577 + 42 500 = 86 288
Uzyskaną wartość odniesiono do adekwatnego wskaźnika produktu tj. Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS.
86 288/115 927 = 74,5%
Przyjęto w zaokrągleniu wartość 75%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie</td><td>Słabiej rozwinięte</td><td>Osoba</td><td>n/d</td><td>-</td><td>-</td><td>90</td><td>%</td><td>2014</td><td>-</td><td>-</td><td>95</td><td>System informatyczny SL 2014</td><td>Roczne</td></tr>
<tr><td colspan="15">Wartość docelowa wskaźnika rezultatu bezpośredniego wynika z założeń programowych, w ramach których 90% osób objętych wsparciem będą stanowiły osoby pracujące, natomiast 10% osoby bezrobotne i bierne zawodowo.</td></tr>
</table>

Oś Priorytetowa 11. Włączenie społeczne

Cel tematyczny 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją

Priorytet inwestycyjny 9i Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie

Cel szczegółowy Wzrost integracji społecznej oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie poprzez realizację kompleksowych programów aktywizacji oraz usług reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	19 725	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 100% alokacji zostanie przeznaczone na realizację wskaźnika. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 PO KL z Poddziałania 7.1.1, 7.1.2 oraz 7.2.1, w których realizowano podobne wsparcie. Przeciętna wartość projektów w ramach: Poddziałania 7.1.1 PO KL wynosiła 678 534,00 PLN, Poddziałania 7.1.2 PO KL wynosiła 4 960 591,00 PLN, Poddziałania 7.2.1 PO KL wynosiła 661 842,00 PLN. Historyczny koszt jednostkowy wynosił 14 345,50 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowaniu ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty, jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 15 222,18 PLN. Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do następujących wariantów kosztów związanych z programami aktywizacyjnymi, integracyjnymi realizowanymi w ramach: - niezakończonych projektów z Poddziałania 7.1.1 PO KL (umowa ramowa), - niezakończonych projektów z Poddziałania 7.1.2 PO KL (umowa ramowa),								

	- zakończonych projektów z Poddziałania 7.2.1 i 7.2.2 PO KL. Ponadto założono, iż osoba otrzyma również wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej tj. - uśredniony koszt na osobę dot. świadczenia z tytułu aktywizacji zawodowej (dane ROPS za 2013 r.) Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość końcowych wskaźnika: - opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020, - interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów, - opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 9i, w ramach których realizowane będą ww. wskaźniki, - brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych, - pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie, - rezygnacje z uczestnictwa w projekcie, - trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu, - zmiany w harmonogramie realizacji projektu, - opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność. Ponadto, ewentualne zwiększenie minimalnego poziomu wymaganego wkładu własnego, może skutkować zmniejszeniem aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania, a tym samym stanowić ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośredniej i docelowej ww. wskaźnika. Dokonując przeglądu realizacji programu i analizując sytuacje społeczno – gospodarczą w regionie zdecydowano o konieczności dokonania realokacji środków pomiędzy Osiami Programu. Szacując wartość docelową wskaźnika dla Osi 11 uwzględniono realokacje środków w wysokości 30 mln euro wkładu UE z Działania 11.1 do innych działań w ramach programu. Kwota realokacji, o której mowa powyżej stanowi niecałe 27% kwoty środków na Działanie 11.1 (PI 9i), zatem wartość docelową wskaźnika określoną pierwotnie dla Działania 11.1 w Programie zmniejszono proporcjonalnie o ok 27%. Nowa wartość docelowa wskaźnika wynosi 19 725 osób.								
2.	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	5230	6695	11925	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 100% alokacji zostanie przeznaczone na realizację wskaźnika Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie. Natomiast osoby z niepełnosprawnościami będą stanowić 9% liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie. Odsetek osób niepełnosprawnych tj. 9% został oszacowany na podstawie danych dla Działania 7.1 ze Sprawozdania z realizacji Działania w ramach PO KL 2007-2013 nt. odsetka osób niepełnosprawnych w odniesieniu do ogółu osób, które rozpoczęły udział w projekcie za I półrocze 2014 r.

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 PO KL z Poddziałania 7.1.1, 7.1.2 oraz 7.2.1, w których realizowano podobne wsparcie. Przeciętna wartość projektów w ramach: Poddziałania 7.1.1 PO KL wynosiła 678 534,00 PLN, Poddziałania 7.1.2 PO KL wynosiła 4 960 591,00 PLN, Poddziałania 7.2.1 PO KL wynosiła 661 842,00 PLN. Historyczny koszt jednostkowy wynosił 14 345,50 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowaniu ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 15 222,18 PLN.

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do następujących wariantów kosztów związanych z programami aktywizacyjnymi, integracyjnymi realizowanymi w ramach:

- niezakończonych projektów z Poddziałania 7.1.1 PO KL (umowa ramowa),
- niezakończonych projektów z Poddziałania 7.1.2 PO KL (umowa ramowa),
- zakończonych projektów z Poddziałania 7.2.1 i 7.2.2 PO KL.

Ponadto założono, iż osoba otrzyma również wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej tj. - uśredniony koszt na osobę dot. świadczenia z tytułu aktywizacji zawodowej (dane ROPS za 2013 r.)

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartości końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 9i w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacje z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto, ewentualne zwiększenie minimalnego poziomu wymaganego wkładu własnego, może skutkować zmniejszeniem aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania, a tym samym stanowić ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośredniej i docelowej ww. wskaźnika.

Obecnie, w związku z pandemią COVID-19 oraz w związku z osiągnięciem zaplanowanej wartości wskaźnika, niezbędne jest ponowne oszacowanie wartości docelowych wskaźników.

Nową wartość wskaźnika odnoszącego się do osób z niepełnosprawnościami szacowano sumując wartość założoną w umowach o dofinansowanie oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w PI 9i środków.

Z dotychczas zakontraktowanych i realizowanych projektów wartość wskaźnika założona w umowach o dofinansowanie w PI 9i wynosi 11 845 osób. By oszacować wartość wskaźnika dot. osób z niepełnosprawnościami, niezbędne było na wstępie oszacowanie możliwej do osiągnięcia z pozostałej do zakontraktowania liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie. Szacowaną wartość dodatkową uzyskano dzieląc wartość pozostałej do zakontraktowania alokacji przez koszt jednostkowy uzyskując w ten sposób 686 osób. Następnie uwzględniając sytuację szczególną, w której znaleźli się Wnioskodawcy i uczestnicy projektów, w tym ograniczenia związane z wdrażanym w kraju programem przeciwdziałania COVID-19 (m.in. ograniczenia w przemieszczaniu się, ograniczenia dotyczące liczby osób gromadzących się, ograniczenia związane z opieką i edukacją) oraz możliwością przeznaczenia części kosztów projektów na ochronę osób uczestniczących w projekcie założono, iż szacowane wartości wskaźników obarczone są dużym ryzykiem ich nieosiągnięcia. Przyjęto ryzyko na poziomie 15%. Oszacowano ostatecznie, iż liczba osób objętych wsparciem wyniesie 583 osoby.

Następnie przyjęto procentowy udział osób z niepełnosprawnością w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem w konkursie ogłoszonym na analogiczne typy projektów (tj.13,77%). W wyniku obliczeń uzyskano 80 osób. Na podstawie powyższej metodologii uzyskano nową wartość docelową w wysokości 11 925 osób.

3.	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	4 524	6 571	11 095	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 100% alokacji zostanie przeznaczone na realizację wskaźnika.

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane historyczne z perspektywy 2007- 2013 PO KL z Poddziałania 7.1.1, 7.1.2 oraz 7.2.1, w których realizowano podobne wsparcie. Przeciętna wartość projektów w ramach: Poddziałania 7.1.1 PO KL wynosiła 678 534,00 PLN, Poddziałania 7.1.2 PO KL wynosiła 4 960 591,00 PLN, Poddziałania 7.2.1 PO KL wynosiła 661 842,00 PLN. Historyczny koszt jednostkowy wynosił 14 345,50 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowaniu ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 15 222,18 PLN.

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do następujących wariantów kosztów związanych z programami aktywizacyjnymi, integracyjnymi realizowanymi w ramach:

- niezakończonych projektów z Poddziałania 7.1.1 PO KL (umowa ramowa),
- niezakończonych projektów z Poddziałania 7.1.2 PO KL (umowa ramowa),
- zakończonych projektów z Poddziałania 7.2.1 i 7.2.2 PO KL.

Ponadto założono, iż osoba otrzyma również wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej tj. - uśredniony koszt na osobę dot. świadczenia z tytułu aktywizacji zawodowej (dane ROPS za 2013 r.)

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartości końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 9i w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,
- rezygnacje z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto, ewentualne zwiększenie minimalnego poziomu wymaganego wkładu własnego, może skutkować zmniejszeniem aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania, a tym samym stanowić ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośredniej i docelowej ww. wskaźnika.

Dokonując przeglądu realizacji programu na etapie renegocjacji stwierdzono, iż mając na uwadze zapewnienie poprawności wyliczania wskaźnika rezultatu w ramach PI 9i Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu niezbędne jest zawarcie w programie adekwatnego wskaźnika produktu. Zgodnie z definicją wskaźnik rezultatu, o którym mowa powyżej, obejmuje osoby bierne zawodowo w momencie rozpoczęcia udziału w projekcie, które otrzymały wsparcie z EFS i które poszukują pracy po opuszczeniu projektu. Wartość nowego wskaźnika produktu dla wskaźnika rezultatu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu wyznaczono w oparciu o poniższą metodologię:

Określono odsetek osób biernych zawodowo (na podstawie raportu z SL2014) w stosunku do ogólnej liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (6475/9865=65,64%). Następnie oszacowano możliwą do osiągnięcia z alokacji pozostałej do zakontraktowania liczbę osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie.

Szacowaną wartość dodatkową uzyskano dzieląc wartość pozostałej do zakontraktowania alokacji w PI9i przez koszt jednostkowy określony w Załączniku nr 2 do programu Metodologia szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w Regionalnym

	Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020. Uzyskano w ten sposób 5 212 osób planowanych do objęcia wsparciem. Następnie określono planowaną do osiągnięcia liczbę osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie mnożąc procentowy udział osób biernych zawodowo w stosunku do ogółu uczestników przez liczbę osób planowaną do objęcia wsparciem w ramach niezakontraktowanych środków. Uzyskany wynik pomniejszono o 10% ryzyka (z uwagi na trudność grupy docelowej obejmowanej wsparciem). Uzyskaną wartość zsumowano z osiągniętą dotychczas Liczbą osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (6 475). Na podstawie powyższej metodologii uzyskano wartość docelową w wysokości 9 553 osoby. Obecnie, w związku z pandemią COVID-19 oraz w związku z osiągnięciem zaplanowanej wartości wskaźnika, niezbędne jest ponowne oszacowanie wartości docelowych wskaźników. Nową wartość wskaźnika odnoszącego się do osób biernych zawodowo szacowano sumując wartość dotychczas osiągniętą oraz szacunkową wartość możliwą do osiągnięcia z pozostałych w PI 9i środków. Z dotychczas zakontraktowanych i realizowanych projektów wartość wskaźnika w PI 9i wynosi 10 693 osoby. By oszacować wartość wskaźnika dot. osób biernych zawodowo, niezbędne było na wstępie oszacowanie możliwej do osiągnięcia z pozostałej do zakontraktowania liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie. Szacowaną wartość dodatkową uzyskano dzieląc wartość pozostałej do zakontraktowania alokacji przez koszt jednostkowy uzyskując w ten sposób 686 osób. Następnie uwzględniając sytuację szczególną, w której znaleźli się Wnioskodawcy i uczestnicy projektów, w tym ograniczenia związane z wdrażanym w kraju programem przeciwdziałania COVID-19 (m.in. ograniczenia w przemieszczaniu się, ograniczenia dotyczące liczby osób gromadzących się, ograniczenia związane z opieką i edukacją) oraz możliwością przeznaczenia części kosztów projektów na ochronę osób uczestniczących w projekcie założono, iż szacowane wartości wskaźników obarczone są dużym ryzykiem ich nieosiągnięcia. Przyjęto ryzyko na poziomie 15%. Oszacowano ostatecznie, iż liczba osób objętych wsparciem wyniesie 583 osoby. Określono odsetek osób biernych zawodowo (na podstawie raportu z SL2014) w stosunku do ogólnej liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (tj.69%). W wyniku obliczeń uzyskano 402 osoby. Na podstawie powyższej metodologii uzyskano nową wartość docelową w wysokości 11 095 osób.								
4.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
	Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą								

uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-
-								

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	32	%	2014	-	-	32	System informatyczny SL 2014	Rocznie

Wartość docelową określono na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez PAG Uniconsult pn. Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013. (% osób bezrobotnych, które bezpośrednio po opuszczeniu programu uzyskały kwalifikacje (tj. uczestnik w ramach programu zdał egzamin i uzyskał potwierdzenie kwalifikacji przed zewnętrzną instytucją).															
2.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	45	%	2014	-	-	30	System informatyczny SL 2014	Rocznie
Wartość docelową określono na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez PAG Uniconsult pn. Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013. (tj. 61%) Jednak z uwagi, iż wskazana w raporcie wartość odnosiła się do wszystkich osób bezrobotnych bez wyodrębnienia przedmiotowej podgrupy, została ona obniżona w stosunku do specyficznej grupy, którą są osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Opracowując RPO WL opierano się na danych za rok 2012. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym w województwie lubelskim wynosił wtedy 22,9%. Od tamtej pory sytuacja uległa zmianie tj. wartość wskaźnika ciągle spadała i w 2016 r. wynosiła 18,5%. Sytuacja wygląda podobnie w przypadku wskaźnika minimum egzystencji – spadek z 8,5% w 2012 r. do 7,8% w roku 2016. Podsumowując, sytuacja społeczno-ekonomiczna w regionie poprawiła się, a ubóstwo spadło. Grupa objęta wsparciem jest przez to inna, trudniejsza, co wydłuża proces rekrutacji do projektów, dlatego wskaźnik został zaktualizowany. Szacując wartości wskaźników przy procesie opracowywania RPO WL 2014-2020 bazowano głównie na założeniach Umowy Partnerstwa, nie obowiązywały szczegółowe Wytyczne obszarowe, które obecnie nakładają na Wnioskodawców szereg ograniczeń, co do form wsparcia i grup docelowych, a które należy stosować w odniesieniu do PI 9i, co nie pozostaje bez znaczenia w przypadku szacowania wartości docelowych wskaźników. Zmiana wartości docelowej wskaźników rezultatu wynika z analizy dotychczasowej realizacji Programu oraz analizy zapisów wytycznych obszarowych, które regulują wdrażanie działań w obszarze PI 9i. Biorąc pod uwagę cel PI 9i oraz grupę docelową, do której kierowane jest wsparcie, osiągnięcie założonych pierwotnie wskaźników jest niemożliwe. Osoby, do których kierowane jest wsparcie to osoby zagrożone wykluczeniem społecznym oraz społecznie wykluczone nie tylko z powodu bezrobocia. Osoby te, co wskazane jest również w wytycznych obszarowych i co wynika z celu PI to osoby, które w pierwszej kolejności potrzebują wsparcia w zakresie budowania postaw społecznych i														

do których kierowane są usługi aktywnej integracji głównie o charakterze społecznym, zdrowotnym, edukacyjnym a dopiero na końcu zawodowym.

Jak wynika z Analizy sytuacji - społeczno-ekonomicznej województwa lubelskiego w obszarach oddziaływania EFS „…do głównych przyczyn korzystania ze świadczeń pomocy społecznej niezmiennie od wielu lat należy bezrobocie (27%) i ubóstwo (21%). Do ważnych determinant wykluczenia społecznego i zagrożenia ubóstwem należy również stan zdrowia mieszkańców. Bowiem 31% wszystkich decyzji o przyznaniu świadczeń pomocy społecznej wynikało ze stwierdzenia barier funkcjonowania w społeczeństwie wynikających z długotrwałej lub ciężkiej choroby (16%) oraz doświadczenia niepełnosprawności (15%). Istotnym problemem w skali udzielanych świadczeń pomocy społecznej są również zagadnienia dysfunkcji rodzin w obszarze opieki i wychowania. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i gospodarstwa domowego dotyczyła niemal co dziesiątej decyzji wydanej przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej (8%), natomiast 6% udzielanej pomocy wynikało z potrzeby ochrony macierzyństwa". W 2016 r. odnotowano znaczący spadek zasięgu ubóstwa skrajnego oraz ubóstwa relatywnego w kraju. W 2016 r. w ubóstwie skrajnym żyło prawie 5% osób (wobec niecałych 7% w 2015 r.), a w ubóstwie relatywnym – nieco mniej niż 14% osób (wobec niecałych 16% w 2015 r.). Jak widać zatem, pomimo, iż bezrobocie stanowi najczęstszą przyczynę korzystania ze świadczeń pomocy społecznej nie jest jedyną. Jednocześnie zmienia się sytuacja na rynku pracy, tj. spada liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych jako bezrobotne w związku z tym zmniejsza się też potencjalna liczba osób do objęcia wsparciem w ramach Osi Priorytetowej.

Działania w ramach tej osi mają prowadzić do podniesienia aktywności społecznej a przez to do zatrudnienia, a nie jak jest w przypadku PI 8i bezpośrednio do zatrudnienia. Należy uwzględnić przy tym że są to osoby najbardziej oddalone od rynku pracy.

Uwzględniono również fakt, iż część środków przewidzianych na Działanie 11.1 przeznaczona będzie na realizację projektów przez ośrodki pomocy społecznej, które nie są powołane stricte do działań w zakresie aktywizacji zawodowej , zatem nie należy zakładać znacznych efektów w obszarze uzyskiwania kwalifikacji czy też poszukiwania i podjęcia pracy po zakończeniu udziału w projekcie. Jednocześnie warto zaznaczyć, iż opracowując metodologię szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w ramach RPO WL opierano się na badaniach zleconych przez MR lub UM WL, które bazowały głównie na uczestnikach Działania 7.2 PO KL, tj. uczestnikach nie będących klientami pomocy społecznej, a jeśli takie osoby uczestniczyły w badaniu to ich odsetek był marginalny. Osoby będące klientami pomocy społecznej, obejmowane w ramach PO KL wsparciem w Działaniu 7.1, nie były monitorowane pod względem efektywności wsparcia w postaci uzyskania kwalifikacji, objęcia szkoleniami czy też wskaźnikiem efektywności zatrudnieniowej.

3.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	25	%	2014	-	-	16	System informatyczny SL 2014	Rocznie

	programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)													

Wartość docelową określono na podstawie wartości wskaźnika efektywności zatrudnieniowej dla Działania 7.2 PO KL wskazanej w Sprawozdaniu z realizacji Działania w ramach PO KL 2007-2013 za I półrocze 2014 r. (tj. 45%)

Jednak z uwagi, iż wskazana wartość wskaźnika efektywności odnosi się wyłącznie do osób, które uzyskały wsparcie w ramach Działania 7.2 PO KL i nie ujmuje osób z Działania 7.1 została ona obniżona z uwagi na specyfikę osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Opracowując RPO WL opierano się na danych za rok 2012. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym w województwie lubelskim wynosił wtedy 22,9%. Od tamtej pory sytuacja uległa zmianie tj. wartość wskaźnika ciągle spadała i w 2016 r. wynosiła 18,5%. Sytuacja wygląda podobnie w przypadku wskaźnika minimum egzystencji – spadek z 8,5% w 2012 r. do 7,8% w roku 2016. Podsumowując, sytuacja społeczno-ekonomiczna w regionie poprawiła się, a ubóstwo spadło. Grupa objęta wsparciem jest przez to inna, trudniejsza, co wydłuża proces rekrutacji do projektów, dlatego wskaźnik został zaktualizowany. Szacując wartości wskaźników przy procesie opracowywania RPO WL 2014-2020 bazowano głównie na założeniach Umowy Partnerstwa, nie obowiązywały szczegółowe Wytyczne obszarowe, które obecnie nakładają na Wnioskodawców szereg ograniczeń, co do form wsparcia i grup docelowych, a które należy stosować w odniesieniu do PI 9i, co nie pozostaje bez znaczenia w przypadku szacowania wartości docelowych wskaźników.

Zmiana wartości docelowej wskaźników rezultatu wynika z analizy dotychczasowej realizacji Programu oraz analizy zapisów wytycznych obszarowych, które regulują wdrażanie działań w obszarze PI 9i.

Biorąc pod uwagę cel PI 9i oraz grupę docelową, do której kierowane jest wsparcie, osiągnięcie założonych pierwotnie wskaźników jest niemożliwe. Osoby, do których kierowane jest wsparcie to osoby zagrożone wykluczeniem społecznym oraz społecznie wykluczone nie tylko z powodu bezrobocia. Osoby te, co wskazane jest również w wytycznych obszarowych i co wynika z celu PI to osoby, które w pierwszej kolejności potrzebują wsparcia w zakresie budowania postaw społecznych i do których kierowane są usługi aktywnej integracji głównie o charakterze społecznym, zdrowotnym, edukacyjnym a dopiero na końcu zawodowym.

Jak wynika z Analizy sytuacji - społeczno-ekonomicznej województwa lubelskiego w obszarach oddziaływania EFS „…do głównych przyczyn korzystania ze świadczeń pomocy społecznej niezmiennie od wielu lat należy bezrobocie (27%) i ubóstwo (21%). Do ważnych determinant wykluczenia społecznego i zagrożenia ubóstwem należy również stan zdrowia mieszkańców. Bowiem 31% wszystkich decyzji o przyznaniu świadczeń pomocy społecznej wynikało ze stwierdzenia barier funkcjonowania w społeczeństwie wynikających z długotrwałej lub ciężkiej choroby (16%) oraz doświadczenia niepełnosprawności (15%). Istotnym problemem w skali udzielanych świadczeń pomocy społecznej są również zagadnienia dysfunkcji rodzin w obszarze opieki i wychowania. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i gospodarstwa domowego dotyczyła niemal co dziesiątej decyzji wydanej przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej (8%), natomiast 6% udzielanej pomocy wynikało z potrzeby ochrony macierzyństwa”. W 2016 r. odnotowano znaczący spadek zasięgu ubóstwa skrajnego oraz ubóstwa relatywnego w kraju. W 2016 r. w ubóstwie skrajnym żyło prawie 5% osób (wobec niecałych 7% w 2015 r.), a w ubóstwie relatywnym – nieco mniej niż 14% osób (wobec niecałych 16% w 2015 r.). Jak widać zatem, pomimo, iż bezrobocie stanowi najczęstszą przyczynę

korzystania ze świadczeń pomocy społecznej nie jest jedyną. Jednocześnie zmienia się sytuacja na rynku pracy, tj. spada liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych jako bezrobotne w związku z tym zmniejsza się też potencjalna liczba osób do objęcia wsparciem w ramach Osi Priorytetowej. Działania w ramach tej osi mają prowadzić do podniesienia aktywności społecznej a przez to do zatrudnienia, a nie jak jest w przypadku PI 8i bezpośrednio do zatrudnienia. Należy uwzględnić przy tym że są to osoby najbardziej oddalone od rynku pracy. Uwzględniono również fakt, iż część środków przewidzianych na Działanie 11.1 przeznaczona będzie na realizację projektów przez ośrodki pomocy społecznej, które nie są powołane stricte do działań w zakresie aktywizacji zawodowej , zatem nie należy zakładać znacznych efektów w obszarze uzyskiwania kwalifikacji czy też poszukiwania i podjęcia pracy po zakończeniu udziału w projekcie. Jednocześnie warto zaznaczyć, iż opracowując metodologię szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w ramach RPO WL opierano się na badaniach zleconych przez MR lub UM WL, które bazowały głównie na uczestnikach Działania 7.2 PO KL, tj. uczestnikach nie będących klientami pomocy społecznej, a jeśli takie osoby uczestniczyły w badaniu to ich odsetek był marginalny. Osoby będące klientami pomocy społecznej, obejmowane w ramach PO KL wsparciem w Działaniu 7.1, nie były monitorowane pod względem efektywności wsparcia w postaci uzyskania kwalifikacji, objęcia szkoleniami czy też wskaźnikiem efektywności zatrudnieniowej. Na zmniejszenie poziomu wskaźnika ma również wpływ kierunek zmian wprowadzonych w Wytycznych obszarowych w obszarze włączenia społecznego, które zakładają pomiar efektywności zatrudnieniowej jedynie wśród osób objętych aktywną integracją o charakterze zawodowym, która nie jest obowiązkowa dla wszystkich uczestników projektów. Jednocześnie w ramach Osi 11 przewidziane są do realizacji zadania, dla których efekt zatrudnieniowy nie jest wymagany co również ma przełożenie na możliwość osiągnięcia wskaźnika rezultatu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek).													
4.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	20%	%	2012	-	-	12%	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 4 razy w ciągu okresu programowania

Wartość docelową określono na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez PSDB Sp. z o.o. pn. Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL (tj. 20%). Wskazana wartość pozostawiona została na tym samym poziomie z uwagi na specyfikę osób, które będą otrzymywały wsparcie tj. osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Opracowując RPO WL opierano się na danych za rok 2012. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym w województwie lubelskim wynosił wtedy 22,9%. Od tamtej pory sytuacja uległa zmianie tj. wartość wskaźnika ciągle spadała i w 2016 r. wynosiła 18,5%. Sytuacja wygląda podobnie w przypadku wskaźnika minimum egzystencji – spadek z 8,5% w 2012 r. do 7,8% w roku 2016. Podsumowując, sytuacja społeczno-ekonomiczna w regionie poprawiła się, a ubóstwo spadło. Grupa objęta wsparciem jest przez to inna, trudniejsza, co wydłuża proces rekrutacji do projektów, dlatego wskaźnik został zaktualizowany. Szacując wartości wskaźników przy procesie opracowywania RPO WL 2014-2020 bazowano głównie na założeniach Umowy Partnerstwa, nie obowiązywały szczegółowe Wytyczne obszarowe, które obecnie nakładają na Wnioskodawców szereg ograniczeń, co do form wsparcia i grup docelowych, a które należy stosować w odniesieniu do PI 9i, co nie pozostaje bez znaczenia w przypadku szacowania wartości docelowych wskaźników.

Zmiana wartości docelowej wskaźników rezultatu wynika z analizy dotychczasowej realizacji Programu oraz analizy zapisów wytycznych obszarowych, które regulują wdrażanie działań w obszarze PI 9i.

Biorąc pod uwagę cel PI 9i oraz grupę docelową, do której kierowane jest wsparcie, osiągnięcie założonych pierwotnie wskaźników jest niemożliwe. Osoby, do których kierowane jest wsparcie to osoby zagrożone wykluczeniem społecznym oraz społecznie wykluczone nie tylko z powodu bezrobocia. Osoby te, co wskazane jest również w wytycznych obszarowych i co wynika z celu PI to osoby, które w pierwszej kolejności potrzebują wsparcia w zakresie budowania postaw społecznych i do których kierowane są usługi aktywnej integracji głównie o charakterze społecznym, zdrowotnym, edukacyjnym a dopiero na końcu zawodowym.

Jak wynika z Analizy sytuacji - społeczno-ekonomicznej województwa lubelskiego w obszarach oddziaływania EFS „…do głównych przyczyn korzystania ze świadczeń pomocy społecznej niezmiennie od wielu lat należy bezrobocie (27%) i ubóstwo (21%). Do ważnych determinant wykluczenia społecznego i zagrożenia ubóstwem należy również stan zdrowia mieszkańców. Bowiem 31% wszystkich decyzji o przyznaniu świadczeń pomocy społecznej wynikało ze stwierdzenia barier funkcjonowania w społeczeństwie wynikających z długotrwałej lub ciężkiej choroby (16%) oraz doświadczenia niepełnosprawności (15%). Istotnym problemem w skali udzielanych świadczeń pomocy społecznej są również zagadnienia dysfunkcji rodzin w obszarze opieki i wychowania. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i gospodarstwa domowego dotyczyła niemal co dziesiątej decyzji wydanej przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej (8%), natomiast 6% udzielanej pomocy wynikało z potrzeby ochrony macierzyństwa”. W 2016 r. odnotowano znaczący spadek zasięgu ubóstwa skrajnego oraz ubóstwa relatywnego w kraju. W 2016 r. w ubóstwie skrajnym żyło prawie 5% osób (wobec niecałych 7% w 2015 r.), a w ubóstwie relatywnym – nieco mniej niż 14% osób (wobec niecałych 16% w 2015 r.). Jak widać zatem, pomimo, iż bezrobocie stanowi najczęstszą przyczynę korzystania ze świadczeń pomocy społecznej nie jest jedyną. Jednocześnie zmienia się sytuacja na rynku pracy, tj. spada liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych jako bezrobotne w związku z tym zmniejsza się też potencjalna liczba osób do objęcia wsparciem w ramach Osi Priorytetowej.

Działania w ramach tej osi mają prowadzić do podniesienia aktywności społecznej a przez to do zatrudnienia, a nie jak jest w przypadku PI 8i bezpośrednio do zatrudnienia. Należy uwzględnić przy tym że są to osoby najbardziej oddalone od rynku pracy.

Uwzględniono również fakt, iż część środków przewidzianych na Działanie 11.1 przeznaczona jest na realizację projektów przez ośrodki pomocy społecznej, które nie są powołane stricte do działań w zakresie aktywizacji zawodowej , zatem nie należy zakładać znacznych efektów w obszarze uzyskiwania kwalifikacji czy też poszukiwania i podjęcia pracy po zakończeniu udziału w projekcie. Jednocześnie warto zaznaczyć, iż opracowując metodologię szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w ramach RPO WL opierano się na badaniach zleconych przez MR lub UM WL, które bazowały głównie na uczestnikach Działania 7.2 PO KL, tj. uczestnikach nie będących klientami pomocy społecznej, a jeśli takie osoby uczestniczyły w badaniu to ich odsetek był marginalny. Osoby będące klientami pomocy społecznej, obejmowane w ramach PO KL wsparciem w Działaniu 7.1, nie były monitorowane pod względem efektywności wsparcia w postaci uzyskania kwalifikacji, objęcia szkoleniami czy też wskaźnikiem efektywności zatrudnieniowej.

Na zmniejszenie poziomu wskaźnika ma również wpływ kierunek zmian wprowadzonych w Wytycznych obszarowych w obszarze włączenia społecznego, które zakładają pomiar efektywności zatrudnieniowej jedynie wśród osób objętych aktywną integracją o charakterze zawodowym, która nie jest obowiązkowa dla wszystkich uczestników projektów. Jednocześnie w ramach Osi 11 przewidziane są do realizacji zadania, dla których efekt zatrudnieniowy nie jest wymagany co również ma przełożenie na możliwość osiągnięcia wskaźnika rezultatu długoterminowego Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek).

Priorytet inwestycyjny 9iv Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym

Cel szczegółowy 1. Wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej, w szczególności w formach zdeinstytucjonalizowanych, dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie
2. Wzrost dostępności usług zdrowotnych dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	22 282	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

	świadczony mi w interesie ogólnym w programie								

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do usług społecznych wskazanych w dokumencie opracowanym przez ROPS pn. Ocena zasobów pomocy społecznej w województwie lubelskim w roku 2013.

Ponadto przyjęto założenie, iż uczestnik może skorzystać z co najmniej 2 usług społecznych, natomiast średni okres korzystania z usługi wynosi 12 m-cy.

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 24 652 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 26 158,33 PLN.

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 9iv w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto, ewentualne zwiększenie minimalnego poziomu wymaganego wkładu własnego, może skutkować zmniejszeniem aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania, a tym samym stanowić ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośredniej i docelowej ww. wskaźnika.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz pozostałych środków na Działanie 11.2 podzielonych przez koszt jednostkowy.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – 5 507. Koszt jednostkowy dla tych projektów wynosił w zaokrągleniu 11 000 PLN.

Następnie przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 10 274. Koszt jednostkowy dla tych projektów w zaokrągleniu 15 000 PLN.

Ponadto, ustalono koszt jednostkowy wynoszący 37 000 PLN (koszt wyliczony w oparciu o próbę 50% wniosków z naboru RPLU.11.02.00-IZ.00-06-004/18). Koszt jest znacząco wyższy niż wcześniej, z uwagi na szeroki katalog form wsparcia oferowanych w ramach przedmiotowego Działania i zróżnicowane ceny rynkowe z tym związane.

Na pozostałe środki dostępne w ramach Działania 11.2 tj. 64 953 683,59 PLN zaplanowano ogłoszenie naboru w roku 2020, który zostanie zawężony wyłącznie do wspierania usług społecznych. W związku z powyższym pozostałą do wykorzystania alokację podzielono przez koszt jednostkowy dotyczący usługi społecznej, co daje wartość 1 756. Przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości tj. 1 580.

5 507 + 10 274 + 1 580 = 17 361

Z uwagi na propozycję przesunięcia środków z PI 9iv na PI 8iii, alokacja pierwotnie planowana na konkurs ogłoszony w 2020 r. tj. 64 953 683,59 PLN, uległa obniżeniu o 51%. Stąd, proporcjonalnie obniżono wartość wskaźnika szacowaną do osiągniecia w ramach przedmiotowego konkursu.

1 580 - wartość wskaźnika przyjęta przed obniżeniem planowanej alokacji
1 580/100x51 = 805
1580 – 805 = 775

5 507 – wartość projektów zakończonych
10 274 – projekty w trakcie realizacji z przyjętym 10% ryzykiem nieosiągnięcia wartości wskaźnika
775 – wartość wskaźnika oszacowana dla naboru z 2020 po pomniejszeniu o 51%

5 507 + 10 274 + 775 = 16 556

2021 – zwiększono wartość docelową wskaźnika.
Zmiana wartości docelowej wynika zarówno z realokacji środków, jak i błędu metodologicznego polegającego na przyjęciu zbyt wysokiego kosztu jednostkowego (koszt usługi społecznej).
Realokacja środków – 6,27%
Wzrost wartości wskaźnika w odniesieniu do poprzedniej wartości wynosi 16,57%. Różnica w powyższych wartościach procentowych jest związana z błędem metodologicznym i z realokacją środków.
Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty. W przypadku wsparcia w ramach PI9iv ryzyko generuje sama grupa docelowa – osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Stąd, na bazie dotychczasowych doświadczeń, postanowiono utrzymać ryzyko na standardowym poziomie.
Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano koszt jednostkowy na poziomie 37 000 zł. Tak wysoki koszt wiązał się z zakładanymi formami wsparcia tj. adaptacja pomieszczeń czy tworzenie mieszkań chronionych. Natomiast obecnie do wyliczenia wartości docelowej wskaźnika przyjęto koszt wynikający ze specyfiki oferowanego wsparcia i oparty na analizie

projektów realizujących analogiczne formy wsparcia dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Przyjęto koszt na poziomie 1 503 zł. Tak znacząca różnica w koszcie wynika z różnorodności form wsparcia możliwych do zrealizowania w ramach PI9iv i potrzeb grup docelowych, które obecnie są zainteresowane mniej kosztochłonnymi formami wsparcia. Oferowane formy nie wymagają tak dużych nakładów finansowych na przygotowanie i realizację wsparcia dla grupy docelowej.

2022 – zwiększono wartość docelową wskaźnika.
Zmiana wartości docelowej wynika z realokacji środków. Przesunięte środki mają na celu zakontraktowanie pięciu projektów o dofinansowanie z listy rankingowej w ramach naboru RPLU.11.02.00-IZ.00-06-001/20. Wartość wskaźnika Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie w ramach przedmiotowych projektów wynosi 290 osób. Średni koszt jednostkowy wsparcia w przypadku tych 5 projektów wynosi 29 690,55 PLN. Znacząca różnica w koszcie względem wcześniejszych wyliczeń wynika z różnorodności form wsparcia możliwych do zrealizowania w ramach PI9iv i potrzeb grup docelowych, które są diagnozowane w ramach poszczególnych projektów.
Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty. W przypadku wsparcia w ramach PI9iv ryzyko generuje sama grupa docelowa – osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Stąd, na bazie dotychczasowych doświadczeń, postanowiono utrzymać ryzyko na standardowym poziomie.

Osiągnięta wartość wskaźnika: 22 021 osób (jako podstawę do wyliczenia przyjęto osiągniętą wartość wskaźnika, gdyż przewyższa ona wartość docelową).
Wartość wskaźnika w ramach 5 projektów wybranych do dofinansowania: 290
Ryzyko 10%: 290 – 10% = 261
22 021 + 261 = 22 282

2.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	14 449	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do usług zdrowotnych w zakresie rehabilitacji leczniczej/ usług ochrony zdrowia psychicznego na podstawie danych ze szpitali z terenu województwa lubelskiego.

Ponadto przyjęto założenie, iż usługa zdrowotna będzie świadczona przez okres 12 m-cy dla jednego uczestnika.

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 51 960 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 55 135,38 PLN.

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość końcowych wskaźnika: - opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020, - interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów, - opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 9iv w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki, - brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych, - pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie, - rezygnacja z uczestnictwa w projekcie, - trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu, - zmiany w harmonogramie realizacji projektu, - opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność. Ponadto, ewentualne zwiększenie minimalnego poziomu wymaganego wkładu własnego, może skutkować zmniejszeniem aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania, a tym samym stanowić ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośredniej i docelowej ww. wskaźnika. Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych oraz projektów będących w trakcie realizacji. Na podstawie przedmiotowej analizy zweryfikowano koszt jednostkowy, który w przypadku najdroższej formy wsparcia z zakresu usług zdrowotnych nie przekracza 9 000 PLN. W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – 317. Następnie przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 14 132. 317 + 14 132= 14 449								
3.	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	2 714	4 427	7 141	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
W celu oszacowania wartości docelowej wskaźnika wykorzystano dane dla Działania 7.1 ze Sprawozdania z realizacji Działania w ramach PO KL 2007-2013 nt. odsetka osób niepełnosprawnych w odniesieniu do ogółu osób, które rozpoczęły udział w projekcie za I półrocze 2014 r. (tj.21%). Przyjęto założenie, iż osoby z niepełnosprawnościami będą stanowiły 21% zarówno w odniesieniu do wskaźnika produktu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym									

w programie, jak i wskaźnika Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie.

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 9iv w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto, ewentualne zwiększenie minimalnego poziomu wymaganego wkładu własnego, może skutkować zmniejszeniem aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania, a tym samym stanowić ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośredniej i docelowej ww. wskaźnika.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz prognozowanej wartości wskaźnika dla planowanego naboru.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – 1 951.

Następnie przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 2 595.

Ponadto, uwzględniono 20% wartości wskaźnika Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie oszacowanej dla naboru, który będzie ogłoszony w roku 2020 - 316.

1 951 + 2 595 + 316 = 4 862

Z uwagi na propozycję przesunięcia środków z PI 9iv na PI 8iii, alokacja pierwotnie planowana na konkurs ogłoszony w 2020 r. tj. 64 953 683,59 PLN, uległa obniżeniu o 51%. Stąd, proporcjonalnie obniżono wartość wskaźnika szacowaną do osiągniecia w ramach przedmiotowego konkursu.

316 - wartość wskaźnika przyjęta przed obniżeniem planowanej alokacji
316/100x51 = 161
316 – 161 = 155

1 951 – wartość projektów zakończonych

	2 595 – projekty w trakcie realizacji z przyjętym 10% ryzykiem nieosiągnięcia wartości wskaźnika 155 – wartość wskaźnika oszacowana dla naboru z 2020 po pomniejszeniu o 51% 1 951 + 2 595 + 155 = 4 701 2021 – zwiększono wartość docelową wskaźnika. Zmiana wartości docelowej wynika zarówno z realokacji środków, jak i błędu metodologicznego polegającego na przyjęciu zbyt niskiego procentu osób niepełnosprawnych, które będą zainteresowane udziałem we wsparciu. Realokacja środków – 6,27% Wzrost wartości wskaźnika w odniesieniu do poprzedniej wartości wynosi – 44,95%. Różnica w powyższych wartościach procentowych jest związana z błędem metodologicznym i z realokacją środków.Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty. W przypadku przedmiotowego wskaźnika ryzyko generuje sama grupa docelowa – osoby z niepełnosprawnościami dodatkowo zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Stąd, na bazie dotychczasowych doświadczeń, postanowiono utrzymać ryzyko na standardowym poziomie. Pierwotnie oszacowano wartość docelową wskaźnika w oparciu o dane statystyczne – 21% udział osób niepełnosprawnych w ogóle społeczeństwa w regionie. Obecnie opierając się o analizę struktury grupy docelowej w realizowanych projektach zauważony wyższy udział osób z niepełnosprawnościami w projektach, wynoszący 35%. W związku z powyższym podniesiono wartość docelową wskaźnika do 35% wartości wskaźnika głównego tj. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie. 2022 – zwiększono wartość docelową wskaźnika. Zmiana wartości docelowej wynika z realokacji środków. Przesunięte środki mają na celu zakontraktowanie pięciu projektów o dofinansowanie z listy rankingowej w ramach naboru RPLU.11.02.00-IZ.00-06-001/20. Wartość wskaźnika Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie w ramach przedmiotowych projektów wynosi 26 osób. Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty. W przypadku przedmiotowego wskaźnika ryzyko generuje sama grupa docelowa – osoby z niepełnosprawnościami dodatkowo zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Stąd, na bazie dotychczasowych doświadczeń, postanowiono utrzymać ryzyko na standardowym poziomie. Osiągnięta wartość wskaźnika: 7 118 osób (jako podstawę do wyliczenia przyjęto osiągniętą wartość wskaźnika, gdyż przewyższa ona wartość docelową). Wartość wskaźnika w ramach 5 projektów wybranych do dofinansowania: 26 Ryzyko 10%: 26 – 10% = 23 7 118 + 23 = 7 141								
4.	Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	15 177	23 739	38 916	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

W celu oszacowania wartości docelowej wskaźnika wykorzystano dane dla Działania 7.1 ze Sprawozdania z realizacji Działania w ramach PO KL 2007-2013 nt. odsetka osób z terenów wiejskich w odniesieniu do ogółu osób, które rozpoczęły udział w projekcie za I półrocze 2014 r. (tj. 55%). Przyjęto założenie, iż osoby pochodzące z obszarów wiejskich będą stanowiły 55% zarówno w odniesieniu do wskaźnika produktu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie, jak i wskaźnika Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie.

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 9iv w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto, ewentualne zwiększenie minimalnego poziomu wymaganego wkładu własnego, może skutkować zmniejszeniem aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania, a tym samym stanowić ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośredniej i docelowej ww. wskaźnika.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz prognozowanej wartości wskaźnika dla planowanego naboru.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – 5 460.

Następnie przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 35 835.

Ponadto, uwzględniono 65% wartości wskaźnika Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie oszacowanej dla naboru, który będzie ogłoszony w roku 2020. – 1 027.

5 460 + 35 835 + 1 027 = 42 322

Z uwagi na propozycję przesunięcia środków z PI 9iv na PI 8iii, alokacja pierwotnie planowana na konkurs ogłoszony w 2020 r. tj. 64 953 683,59 PLN, uległa obniżeniu o 51%. Stąd,

proporcjonalnie obniżono wartość wskaźnika szacowaną do osiągniecia w ramach przedmiotowego konkursu.

1 027 - wartość wskaźnika przyjęta przed obniżeniem planowanej alokacji
1 027/100x51 = 524
1 027 – 524 = 503

5 460 – wartość projektów zakończonych
35 835 – projekty w trakcie realizacji z przyjętym 10% ryzykiem nieosiągnięcia wartości wskaźnika
503 – wartość wskaźnika oszacowana dla naboru z 2020 po pomniejszeniu o 51%

5 460 + 35 835 + 503 = 41 798

2021 – zmniejszono wartość docelową wskaźnika.
Zmiana wartości docelowej wynika z błędu metodologicznego polegającego na przyjęciu zbyt niskiego procentu ryzyka nieosiągnięcia wskaźnika. Wcześniej przyjmowano ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika na poziomie 10%, natomiast obecnie przyjęto ryzyko na poziomie 15%.W powyższym przypadku wartość ryzyka jest podwyższana z poziomu 10% do 15%, z uwagi na specyfikę grupy docelowej, tj. osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które jednocześnie pochodzą z obszarów wiejskich oraz z uwagi na obserwowane tendencje przy realizacji projektów związane z zagrożeniem epidemicznym tj. rezygnację z udziału w projekcie przed przystąpieniem do pierwszej formy wsparcia. Biorąc powyższe pod uwagę założono wyższe niż standardowo ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika.

2022 – zwiększono wartość docelową wskaźnika.
Zmiana wartości docelowej wynika z realokacji środków. Przesunięte środki mają na celu zakontraktowanie pięciu projektów o dofinansowanie z listy rankingowej w ramach naboru RPLU.11.02.00-IZ.00-06-001/20. Wartość wskaźnika Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich wynosi 260 osób.
Przy poprzednim szacowaniu wartości docelowej przyjęto wyższe ryzyko na poziomie 15%, jednakże przy przedmiotowych wyliczeniach postanowiono nie różnicować poziomu ryzyka gdyż wyliczenia dotyczą konkretnych projektów. Stąd przyjęto ryzyko na poziomie 10%.

Wartość docelowa wskaźnika określona w RPO WL 2014-2020 dla roku 2023: 38 682 osób.
Wartość wskaźnika w ramach 5 projektów wybranych do dofinansowania: 260
Ryzyko 10%: 260 – 10% = 234
38 682 + 234 = 38 916

5.	Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID – 19	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	408	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

W celu oszacowania wartości docelowej wskaźnika uwzględniono wartości z projektów realizowanych lub planowanych do realizacji w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom COVID – 19. W ramach przedmiotowych projektów przewidziano wsparcie dla 41 szpitali oraz 308 jednostek pomocy społecznej (w tym instytucji paliatywno – hospicyjnych, schronisk i noclegowni dla bezdomnych oraz domów pomocy społecznej). Dotychczas objęto wsparciem 347 podmiotów, w tym 295 w ramach ww. projektów (tj. ww. szpitale i jednostki

pomocy społecznej), natomiast 61 podmiotów zostanie objętych wsparciem w ramach projektu planowanego do realizacji. Zmiana wartości docelowej wskaźnika jest związana zarówno ze zmianą alokacji, jak i zmianą sytuacji społeczno-ekonomicznej spowodowaną pandemią, która miała bezpośredni wpływ na potrzebę realizacji dodatkowych zadań w projektach w zakresie działań przeciwdziałających rozprzestrzenianiu się pandemii Covid-19 oraz na potrzebą realizacji projektów oferujących wsparcie w zakresie przeciwdziałania pandemii. Ponadto na zmianę wartości wskaźnika miały również wpływ oszczędności wygenerowane w projektach, które zostały przeznaczone na realizację zakresów merytorycznych objętych przedmiotowym wskaźnikiem. Ogółem wskaźnik w odniesieniu do wartości pierwotnej wzrósł o 164 podmioty tj. o 67%. Pierwotna wartość wskaźnika wynosiła 244 podmioty, po podwyższeniu wartość wskaźnika wynosi 408 podmiotów, czyli różnica wynosi 164 podmioty. W odniesieniu do oszczędności: Wartość oszczędności wynosi 2 499 993 PLN, kwota ta powoduje wzrost wartości wskaźnika o 68 podmiotów tj. o 28%, W odniesieniu do realokacji: Wartość realokacji wynosi 17 551 683,18 PLN, kwota ta powoduje wzrost wartości wskaźnika o 96 podmiotów tj. o 39%. Dysproporcja pomiędzy wartością wskaźnika w przypadku oszczędności (68 podmiotów) a wartością wskaźnika w przypadku realokacji (96 podmiotów) w powiązaniu z przeznaczonymi na poszczególne kategorie kwotami (oszczędności 2 499 993 PLN a realokacja 17 551 683,18 PLN) wynika z faktu, że oszczędności w całości przeznaczone są na zadania realizujące wskaźniki covidowe natomiast w ramach realokacji środki przeznaczone są na realizację projektów standardowych w PI 9iv w zakresie usług społecznych i tylko w części z tych projektów mogą się pojawić wydatki na covid.									
6.	Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	6 029 849,03	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Szacowaną wartość wskaźnika wyliczono w oparciu o kwotę wykazaną we wnioskach o płatność końcową w ramach dwóch projektów przeciwdziałających i łagodzących skutki COVID-19, tj. w ramach projektu dla placówek leczniczych nr RPLU.11.02.00-06-0151/20 oraz projektu ROPS w Lublinie nr RPLU.11.02.00-06-0152/20 (8 699 058,30 zł), kwotę środków UE zakontraktowaną w ramach projektu dla placówek leczniczych, który jest w realizacji (14 751 000 zł) nr RPLU.11.02.00-06-0150/20, oraz kwotę wkładu UE zaplanowaną do zaangażowania w ramach projektu ROPS w Lublinie (2 500 000 zł). Kwota ma charakter indykatywny i istnieje duże prawdopodobieństwo, iż ulegnie zmianie. Zmiana wartości docelowej wskaźnika jest związana zarówno ze zmianą alokacji, jak i zmianą sytuacji społeczno-ekonomicznej spowodowaną pandemią, która miała bezpośredni wpływ na potrzebę realizacji dodatkowych zadań w projektach w zakresie działań przeciwdziałających rozprzestrzenianiu się pandemii Covid-19 oraz na potrzebą realizacji projektów oferujących wsparcie w zakresie przeciwdziałania pandemii. Ponadto na zmianę wartości wskaźnika miały również wpływ oszczędności wygenerowane w projektach, które zostały przeznaczone na realizację zakresów merytorycznych objętych przedmiotowym wskaźnikiem. Ogółem wskaźnik w odniesieniu do wartości pierwotnej wzrósł o 164 podmioty tj. o 67%.									

Pierwotna wartość wskaźnika wynosiła 244 podmioty, po podwyższeniu wartość wskaźnika wynosi 408 podmiotów, czyli różnica wynosi 164 podmioty. W odniesieniu do oszczędności: Wartość oszczędności wynosi 2 499 993 PLN, kwota ta powoduje wzrost wartości wskaźnika o 68 podmiotów tj. o 28%, W odniesieniu do realokacji: Wartość realokacji wynosi 17 551 683,18 PLN, kwota ta powoduje wzrost wartości wskaźnika o 96 podmiotów tj. o 39%. Dysproporcja pomiędzy wartością wskaźnika w przypadku oszczędności (68 podmiotów) a wartością wskaźnika w przypadku realokacji (96 podmiotów) w powiązaniu z przeznaczonymi na poszczególne kategorie kwotami (oszczędności 2 499 993 PLN a realokacja 17 551 683,18 PLN) wynika z faktu, że oszczędności w całości przeznaczone są na zadania realizujące wskaźniki covidowe natomiast w ramach realokacji środki przeznaczone są na realizację projektów standardowych w PI 9iv w zakresie usług społecznych i tylko w części z tych projektów mogą się pojawić wydatki na covid.									
7.	Liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności zmarginalizowane takie jak Romowie) objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	800	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Sytuacja związana ze wsparciem osób uciekających z terenu Ukrainy zmienia się bardzo dynamicznie. Dane dotyczące osób przebywających w powiatach, którym potrzebne jest wsparcie zmienia się z dnia na dzień. Dlatego założono, że wskaźnik zostanie wyliczony w następujący sposób: Wskaźnik został wyliczony na podstawie kosztów bezpośrednich projektu 4 092 071, 61 PLN które zostały podzielone przez koszt jednostkowy wynoszący 5 150 PLN. Założona kwota 5 150 PLN stanowi cenę pakietu usług przewidzianych do realizacji w projekcie tj.: zapewnienie doradztwa w zakresie załatwiania spraw życia codziennego, zatrudnienie tłumaczy języków polskiego i ukraińskiego, zapewnienie pomocy prawnej i psychologicznej, usługi asystenckie wsparcia dziennego m.in. dla dzieci, młodzieży i osób starszych oraz podstawowe wsparcie socjalno-bytowe. 4 092 071, 61 PLN – koszty bezpośrednie 5 150 PLN – koszt jednostkowy 4 092 071, 61 PLN / 5 150 PLN = 795 przyjęto 800 osób									
8.	Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania mające na celu	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	929 454, 41	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

	łagodzenie kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie								

Szacowaną wartość wskaźnika wyliczono w oparciu o kwotę zaplanowaną do zaangażowania w ramach projektu pn. Lubelskie Pomaga Ukrainie, uwzględniając ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika. Kwota ma charakter indykatywny i istnieje duże prawdopodobieństwo, iż ulegnie zmianie.

9.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	800	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Wskaźnik został wyliczony w oparciu o zaplanowany do realizacji projekt Lubelskie pomaga Ukrainie, na podstawie kosztów bezpośrednich projektu 4 092 071, 61 PLN które zostały podzielone przez koszt jednostkowy wynoszący 5 150 PLN. Założona kwota 5 150 PLN stanowi cenę pakietu usług przewidzianych do realizacji w projekcie tj.: zapewnienie doradztwa w zakresie załatwiania spraw życia codziennego, zatrudnienie tłumaczy języków polskiego i ukraińskiego, zapewnienie pomocy prawnej i psychologicznej, usługi asystenckie wsparcia dziennego m.in. dla dzieci, młodzieży i osób starszych oraz podstawowe wsparcie socjalno-bytowe.

4 092 071, 61 PLN – koszty bezpośrednie

5 150 PLN – koszt jednostkowy

4 092 071, 61 PLN / 5 150 PLN = 795 przyjęto 800 osób

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-
-								

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Cel szczegółowy 1. Wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej, w szczególności w formach zdeinstytucjonalizowanych, dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	752	sztuka	2015	-	-	8885	System informatyczny SL 2014	Rocznie

Wartość bazową wskaźnika rezultatu wyliczono w oparciu o Tabelę 6 Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia stanowiącą załącznik do Oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2015 opracowanej przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.

Wyliczając wartość bazową wzięto pod uwagę „liczbę miejsc w placówkach ogółem" w środowiskowych domach samopomocy, dziennych domach pomocy, noclegowniach, schroniskach i domach dla osób bezdomnych oraz klubach samopomocy. Liczbę miejsc uśredniono.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz prognozowanej wartości wskaźnika dla planowanego naboru.
W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – 2 029.
Następnie przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 4 723.
Ponadto, uwzględniono 50% wartości wskaźnika Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie oszacowanej dla naboru, który będzie ogłoszony. - 790.
2 029 + 4 723 + 790 = 7 542

Z uwagi na propozycję przesunięcia środków z PI 9iv na PI 8iii, alokacja pierwotnie planowana na konkurs ogłoszony w 2020 r. tj. 64 953 683,59 PLN, uległa obniżeniu o 51%. Stąd, proporcjonalnie obniżono wartość wskaźnika szacowaną do osiągniecia w ramach przedmiotowego konkursu..

790/100x51 = 403
790 – 403 = 387
2 029 + 4 723 + 387 = 7 139

2021 – zwiększono wartość docelową wskaźnika.
Zmiana wartości docelowej wynika zarówno z realokacji środków, jak i błędnego założenia metodologicznego polegającego na zbyt wysokim poziomie ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika. Dotychczas przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika przyjmowano 10% ryzyka do wszystkich typów interwencji, co wynika głównie z rozwiązywanych umów, grupy docelowej obejmowanej wsparciem, oraz typem beneficjenta realizującego projekt. Z uwagi na specyfikę projektów wieloletnich zmianie mogą ulec pierwotnie szacowane koszty.
Zmniejszenie ryzyka do 7% wynika, ze zmiany sytuacji społeczno-ekonomicznej – zauważono, że seniorzy w regionie chętniej biorą udział w projektach oraz zgłaszają zapotrzebowanie na usługi społeczne z uwagi na sytuację życiową m.in. osamotnienie czy brak niezależności.
Realokacja środków – 6,27%
Wzrost wartości wskaźnika w odniesieniu do poprzedniej wartości wynosi 21,86%. Różnica w powyższych wartościach procentowych jest związana z błędem metodologicznym i z realokacją środków.
Na podstawie analizy realizowanych projektów oferujących podobne wsparcie wyliczono koszt jednostkowy na poziomie 2 731,60 zł. Stąd realokacja w wysokości 4 583 678,82 zł. (100%) pozwoliłaby na zwiększenie wskaźnika o 1 678 miejsc. Zakładając 7% ryzyka zwiększono wskaźnik o 1 561 miejsc.

2022 – zwiększono wartość docelową wskaźnika.
Zmiana wartości docelowej wynika z realokacji środków. Przesunięte środki mają na celu zakontraktowanie pięciu projektów o dofinansowanie z listy rankingowej w ramach naboru RPLU.11.02.00-IZ.00-06-001/20. Wartość wskaźnika Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu wynosi 206 miejsc.

Przy poprzednim szacowaniu wartości docelowej przyjęto wyższe ryzyko na poziomie 7%, jednakże przy przedmiotowych wyliczeniach postanowiono nie różnicować poziomu ryzyka gdyż wyliczenia dotyczą konkretnych projektów. Stąd przyjęto ryzyko na poziomie 10%. Wartość docelowa wskaźnika określona w RPO WL 2014-2020 dla roku 2023: 8 700 miejsc. Wartość wskaźnika w ramach 5 projektów wybranych do dofinansowania: 206 Ryzyko 10%: 206 – 10% = 185 8 700 + 185 = 8 885

Cel szczegółowy 2. Wzrost dostępności usług zdrowotnych dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	0	sztuka	-	-	-	663	System informatyczny SL 2014	Rocznie
W odniesieniu do wskaźnika rezultatu przyjęto wartość bazową na poziomie 0 z uwagi na brak doświadczeń Instytucji w realizacji projektów z tego zakresu. Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych oraz projektów będących w trakcie realizacji. W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – 48. Następnie przyjęto 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 1 187. 48 + 1 187 = 1 235 2021 – zmniejszono wartość docelową wskaźnika. Przyjęty koszt jednostkowy na wsparcie miejsc świadczenia usług zdrowotnych do szacowania wartości docelowej wskaźnika został oparty na danych statystycznych sprzed roku 2014, a następnie korygowany o koszty jednostkowe z pierwszych realizowanych projektów w ramach PI9iv. Z uwagi na zmieniającą się sytuację społeczno-ekonomiczną w regionie, w tym związaną z zagrożeniem epidemiologicznym, koszty miejsc świadczenia usług zdrowotnych uległy podwyższeniu. W zaistniałej sytuacji przyjęty początkowo koszt jednostkowy okazał się błędem metodologicznym.													

Priorytet inwestycyjny 9v Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia

Cel szczegółowy Rozwój i upowszechnianie ekonomii społecznej, w tym wzrost zatrudnialności w sektorze ekonomii społecznej w regionie

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 535	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 40% alokacji przeznaczono na osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, natomiast 60% na wsparcie podmiotów ekonomii społecznej. Dodatkowo z całości alokacji wyodrębniono środki na działalność ROPS i Obserwatorium Integracji Terytorialnej.

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do trzech wariantów kosztów tj.:

- danych historycznych z KSI SIMIK 2007-2013 w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 PO KL - projekty dot. staży/subsydiowanego zatrudnienia wraz z kosztem szkolenia,

- koszt stażu (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż staż będzie trwać 6 m-cy

- koszt prac interwencyjnych (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badani) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż prace interwencyjne będą trwać 12 m-cy

Ponadto założono, iż powstanie 60 spółdzielni socjalnych zgodnie z Wieloletnim regionalnym planem działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie lubelskim na lata 2013-2020. Dlatego alokację przeznaczoną na wsparcie podmiotów ekonomii społecznej pomniejszono o 15 089 013 PLN. Przyjęto założenie, iż powstanie 60 spółdzielni socjalnych, natomiast każda spółdzielnia będzie posiadać 5 udziałowców.

Zakładając wariant, iż niektóre z osób nie ukończą udziału w projektach założono dodatkowo 30% uczestników.

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 19 965,33 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 21 185,45 PLN.

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 9v w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto, ewentualne zwiększenie minimalnego poziomu wymaganego wkładu własnego, może skutkować zmniejszeniem aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania, a tym samym stanowić ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośredniej i docelowej ww. wskaźnika.

2.	Liczba podmiotów w ekonomii społecznej objętych wsparciem	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 264	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż 40% alokacji przeznaczono na osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, natomiast 60% na wsparcie podmiotów ekonomii społecznej. Dodatkowo z całości alokacji wyodrębniono środki na działalność ROPS i Obserwatorium Integracji Terytorialnej.

Szacując koszt jednostkowy zastosowano średnią ważoną w odniesieniu do następujących wariantów kosztów tj.:

- danych historycznych z KSI SIMIK 2007-2013 w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 PO KL - projekty dot. staży/subsydiowanego zatrudnienia wraz z kosztem szkolenia,

- koszt stażu (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badania) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż staż będzie trwać 6 m-cy

- koszt prac interwencyjnych (na podstawie stawki MPiPS) z pochodnymi (tj. dojazdy, badani) wraz z kosztem szkolenia przy założeniu, iż prace interwencyjne będą trwać 12 m-cy

- dotacja - przeciętne miesięczne wynagrodzenia (wg stanu na czerwiec 2014) x 6 m-cy

- wsparcie pomostowe x 6 m-cy

- doradztwo + szkolenia + mentoring

Historyczny koszt jednostkowy wynosił 33 682,67 PLN. Jednak koszt jednostkowy (obliczony na podstawie danych historycznych) realizacji wskaźnika przeliczono na ceny stałe dla 2014 r. z uwzględnieniem poziomu wskaźnika inflacji wynoszącego po zastosowanie ważenia 94,2% (średnia dla lat 2007-2012). Ostatecznie przyjęty jako podstawa dla oszacowania wartości, koszt jednostkowy wyniósł 35 741,08 PLN.

Na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013 istnieje kilka przesłanek, które mogą wpłynąć na nieosiągnięcie wartość końcowych wskaźnika:

- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,

- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,

- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 9.v w ramach, których realizowane będą ww. wskaźniki,

- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,

- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,

- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,

- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Ponadto, ewentualne zwiększenie minimalnego poziomu wymaganego wkładu własnego, może skutkować zmniejszeniem aktywności beneficjentów w zakresie aplikowania, a tym samym stanowić ograniczenie w zakresie realizacji wartości pośredniej i docelowej ww. wskaźnika.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz projektów złożonych w odpowiedzi na nabór RPLU.11.03.00-IZ.00-06-001/18.

W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika – 334.

Następnie przyjęto 97,5% (założono 2,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 410. Ponadto, uwzględniono 95% wartość wskaźników pochodzących z projektów w trakcie procesu negocjacji - 520; 334 + 410 + 520 = 1 264									
3.	Liczba osób pozostających bez zatrudnienia, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 380	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Wskaźnik stanowi podstawę do wyliczenia wskaźnika rezultatu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek). Jako podstawę oszacowania wartości docelowej przyjęto wskaźnik produktu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie. W oparciu o analizę projektów w trakcie realizacji określono, iż stosunek osób pozostających bez zatrudnienia do osób pracujących wynosi 90% do 10% (wartości uśrednione). Następnie wartość docelową wskaźnika podzielono zgodnie z wyżej opisaną proporcją. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek). – 1 535. 90% z 1 535 = 1381,5. Przyjęto w zaokrągleniu 1 380.									
4.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-
-								

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		

1.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	20	%	2012	-	-	40	System informatyczny SL 2014	Roczne
Wartość docelową określono na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez PSDB Sp. z o.o. pn. Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL (tj. 20%). Wskazana wartość pozostawiona została na tym samym poziomie z uwagi na specyfikę osób, które będą otrzymywały wsparcie tj. osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie relacji wskaźnika rezultatu do wskaźnika produktu w realizowanych projektach. Wynikająca z powyższego wartość wskaźnika tj. 46%. Przyjęto, iż możliwa jest realizacja wskaźnika na poziomie 40%.													
2.	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	Słabiej rozwinięte	Szt.	n/d	-	-	100	Szt.	2014	-	-	891	System informatyczny SL 2014	Roczne
Wartość docelowa została określona na podstawie założenia, iż w ramach alokacji powstanie 60 spółdzielni socjalnych zgodnie z Wieloletnim regionalnym planem działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie lubelskim na lata 2013-2020. Ponadto przyjęto założenie, iż każda spółdzielnia będzie posiadać 5 udziałowców. Dodatkowo 2 miejsc pracy zostaną utworzone w 2 przedsiębiorstwach społecznych, które funkcjonują na terenie województwa lubelskiego. Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji oraz projektów złożonych w odpowiedzi na nabór RPLU.11.03.00-IZ.00-06-001/18 . W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – 69. Następnie przyjęto 97,5% (założono 2,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) wartości docelowych wskaźnika w projektach, które są realizowane, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 360. Ponadto, uwzględniono 95% wartość wskaźników pochodzących z projektów w trakcie procesu negocjacji złożonych w odpowiedzi na nabór RPLU.11.03.00-IZ.00-06-001/18 r - 462; 69 + 360 + 462 = 891													

3.	Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	7	%	2014	-	-	15	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 2 razy w ciągu okresu programowania
Wartość docelową określono na podstawie wyników z badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez PSDB Sp. z o.o. pn. Ocena skuteczności i trwałości wsparcia skierowanego na rozwój przedsiębiorczości w projektach realizowanych w ramach PO KL na terenie województwa lubelskiego (tj. 7%). Z uwagi na specyfikę działań zaplanowanych w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego wartość wskaźnika została nieznacznie podwyższona w odniesieniu do wartość wskazanej w ww. badaniu ewaluacyjnym.													

Oś priorytetowa 12. Edukacja, kwalifikacje i kompetencje

Cel tematyczny 10 Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie

Priorytet inwestycyjny 10i Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie udziału dzieci w wieku przedszkolnym w wysokiej jakości edukacji przedszkolnej

Cel szczegółowy 2. Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	5 974	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Programując wsparcie przyjęto założenie, iż: 30% zostało przeznaczone na sprzęt, z tego: 7% przeznaczono na edukację przedszkolną (w tym 30% na tworzenie nowych miejsc i 70% na zajęcia dodatkowe) 93% przeznaczono na edukację kształcenia ogólnego – doposażenie szkół 70% zostało przeznaczone na 30% alokacji na edukację przedszkolną (w tym 75% na tworzenie nowych miejsc i 25% na zajęcia dodatkowe 70% alokacji na edukację kształcenie ogólnego									

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.
Średni koszt przewidziany na dziecko objęte wsparciem w programie w wysokości 6 007,18 zł pozwoli na objęcie wsparciem 1 758 osób.
Wartość przypadająca na dziecko objęte wsparciem w programie, tj. 6 007,18 zł została wyliczona na podstawie uśrednionego kosztu uczestnictwa jednego dziecka w zajęciach edukacji przedszkolnej w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10.i w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.
Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, projektów ocenionych pozytywnie i skierowanych do dofinansowania w ramach naboru RPLU.12.01.00-IZ.00-06-001/18, jak również założonej wartości wskaźnika możliwej do osiągnięcia w kolejnym konkursie w roku 2020, wyliczonej na podstawie pozostałej alokacji w oparciu o uśredniony koszt jednostkowy z 10 projektów wybranych do dofinansowania w ostatnim naborze w ramach Działania,
W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – 2 551
Następnie przyjęto:
- 90% (założono 10% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 454, tj. wartości docelowych wskaźnika z projektów problematycznych będących w trakcie realizacji, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa - 409,
- 99% (założono 1% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 1 789, tj. sumy wartości docelowej wskaźnika z projektów będących w trakcie realizacji, w których nie zostały jeszcze osiągnięte wartości docelowe - 1 771
- 95% (założono 5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 392, tj. wartości wskaźników z projektów wybranych do dofinansowania w naborze RPLU.12.01.00-IZ.00-06-001/18 - 372
- 85% (założono 15% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 1 156, tj. wartości wskaźnika wyliczonej z pozostałej alokacji po uśrednionym koszcie jednostkowym przyjętym z próby 10 projektów wybranych do dofinansowania. Pozostała alokacja została podzielona w proporcji 61% (na wsparcie miejsc) do 39% (na wsparcie dzieci w ramach dodatkowych zajęć) wyliczonej w oparciu o ww. próbę 10 projektów wybranych do dofinansowania. Uwzględniając powyższe, pozostałą alokację na wsparcie dzieci w wysokości 8 947 058,82 podzielono przez koszt jednostkowy, tj. 7 736,48 zł - 983
2 551 + 409 + 1 771 + 372 + 983 = 6 086

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów realizowanych, jak i szacowanej wartości docelowej do osiągnięcia w ramach konkursu ogłoszonego w 2020 r.

Przyjęto 95% (założono 5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika):

- wartości docelowych wskaźnika w ramach realizowanych umów -5 130;

- wartości docelowej wskaźnika planowanej do osiągniecia w ramach konkursu ogłoszonego w 2020 r. - 1 159.

5 130 + 1 159 = 6 289
6 289 x 0,95 = 5 974

2.	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	3 451	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż:
30% zostało przeznaczone na sprzęt, z tego:
7% przeznaczono na edukację przedszkolną (w tym 30% na tworzenie nowych miejsc i 70% na zajęcia dodatkowe)
93% przeznaczono na edukację kształcenia ogólnego – doposażenie szkół
70% zostało przeznaczone na
30% alokacji na edukację przedszkolną (w tym 75% na tworzenie nowych miejsc i 25% na zajęcia dodatkowe
70% alokacji na edukację kształcenie ogólnego
Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie. Średni koszt przewidziany na nowe miejsce utworzone w ramach programu w wysokości 6 007,18zł pozwoli na utworzenie 4 284 miejsc.

Wartość przypadająca na nowe miejsce utworzone w ramach programu, tj. 6 007,18 zł została wyliczona na podstawie uśrednionego kosztu uczestnictwa jednego dziecka w zajęciach edukacji przedszkolnej w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10i w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,

- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów realizowanych, jak i szacowanej wartości docelowej do osiągnięcia w ramach konkursu ogłoszonego w 2020 r.

Przyjęto 95% (założono 5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika):

- wartości docelowych wskaźnika w ramach realizowanych umów - 2 700,

- wartości docelowej wskaźnika planowanej do osiągniecia w ramach konkursu ogłoszonego w 2020 r. - 933

2 700 + 933 = 3 633
3 633 x 0,95 = 3 451

3.	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	48 457	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż:
30% zostało przeznaczone na sprzęt, z tego:
7% przeznaczono na edukację przedszkolną (w tym 30% na tworzenie nowych miejsc i 70% na zajęcia dodatkowe)
93% przeznaczono na edukację kształcenia ogólnego – doposażenie szkół
70% zostało przeznaczone na
30% alokacji na edukację przedszkolną (w tym 75% na tworzenie nowych miejsc i 25% na zajęcia dodatkowe
70% alokacji na edukację kształcenie ogólnego
Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.
Koszt przewidziany na ucznia objętego wsparciem w programie w wysokości ok. 6 196,50 zł pozwoli na objęcie wsparciem 30 111 osób.

Wartość przypadająca na ucznia objętego wsparciem w programie została wyliczona na podstawie:
- uśrednionego kosztu uczestnictwa jednego ucznia w zajęciach w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013, tj. 2 196,50 zł - 26 362 uczniów będzie

miało możliwość otrzymania wsparcia w programie w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych,
- założenia, iż 15 mln zł zostanie przeznaczone na stypendia dla uczniów zdolnych (z uwagi na wysokość stypendium, tj. 4 000,00 zł rocznie - 3 750 uczniów będzie miało możliwość otrzymania stypendium).

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10i w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano w oparciu o analizę projektów zakończonych oraz projektów będących w trakcie realizacji.

4.	Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	6 049	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż:
30% zostało przeznaczone na sprzęt, z tego:
7% przeznaczono na edukację przedszkolną (w tym 30% na tworzenie nowych miejsc i 70% na zajęcia dodatkowe)
93% przeznaczono na edukację kształcenia ogólnego – doposażenie szkół
70% zostało przeznaczone na
30% alokacji na edukację przedszkolną (w tym 75% na tworzenie nowych miejsc i 25% na zajęcia dodatkowe
70% alokacji na edukację kształcenie ogólnego
Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim liczbę szkół, która ma zostać objęta wsparciem w ramach PI 10.i, tj. 214 szkół. Ze względu na to, że szkoły te zostaną doposażone zarówno w sprzęt TIK oraz zostaną doposażone ich pracownie przedmiotowe, założono że w ramach szkoły zostanie przeszkolonych średnio 4 nauczycieli. Ponadto ze względu na specyfikę doposażenia założono podział:
1/4 - nauczyciele prowadzący zajęcia z wykorzystaniem TIK,
3/4 - pozostali nauczyciele objęci wsparciem w ramach programu.

Średni koszt przewidziany na nauczyciela w wysokości 3 593,31 zł pozwoli na objęcie wsparciem 856 nauczycieli, w tym 214 nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK oraz 642 nauczycieli objętych wsparciem w programie. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: - opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020, - interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów, - opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10i w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik, - brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych, - rezygnacja z uczestnictwa w projekcie, - trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu, - zmiany w harmonogramie realizacji projektu, - opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność. Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano w oparciu o analizę projektów zakończonych oraz projektów będących w trakcie realizacji.									
5.	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	402	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
6.	Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	380	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Programując wsparcie przyjęto założenie, iż: 30% zostało przeznaczone na sprzęt, z tego: 7% przeznaczono na edukację przedszkolną (w tym 30% na tworzenie nowych miejsc i 70% na zajęcia dodatkowe) 93% przeznaczono na edukację kształcenia ogólnego – doposażenie szkół 70% zostało przeznaczone na 30% alokacji na edukację przedszkolną (w tym 75% na tworzenie nowych miejsc i 25% na zajęcia dodatkowe									

70% alokacji na edukację kształcenie ogólnego Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie. Przy szacowaniu wartości docelowej ww. wskaźników wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie. Średni koszt przewidziany na szkołę/placówkę wyposażoną w sprzęt w wysokości 205 148,31 zł pozwoli na objęcie wsparciem 214 szkół - przy założeniu, iż jednocześnie szkoła/placówka zostanie doposażona zarówno w sprzęt TIK oraz zostanie doposażona jej pracownia przedmiotowa. Wartość przypadająca na szkołę/placówkę , tj. 205 148,31 zł została wyliczona jako suma dwóch wartości - 155 148,31 zł (na podst. uśrednionego maksymalnego kosztu jednostkowego przypadającego na szkołę małą, średnią bądź dużą dotyczącego zakupu pomocy dydaktycznych i sprzętu TIK pomniejszonego o wartość kosztu jednostkowego związanego ze szkoleniem nauczycieli) oraz 50 000,00 zł (koszt doposażenia pracowni przedmiotowej). Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: - opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020, - interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów, - opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10i w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik, - brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych, - rezygnacja z uczestnictwa w projekcie, - trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu, - zmiany w harmonogramie realizacji projektu, - opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność. Skorygowaną wartości docelowe wskaźników oszacowano w oparciu o analizę projektów zakończonych oraz projektów będących w trakcie realizacji.									
7.	Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	5 027	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Programując wsparcie przyjęto założenie, iż: 30% zostało przeznaczone na sprzęt, z tego: 7% przeznaczono na edukację przedszkolną (w tym 30% na tworzenie nowych miejsc i 70% na zajęcia dodatkowe) 93% przeznaczono na edukację kształcenia ogólnego – doposażenie szkół 70% zostało przeznaczone na 30% alokacji na edukację przedszkolną (w tym 75% na tworzenie nowych miejsc i 25% na zajęcia dodatkowe 70% alokacji na edukację kształcenie ogólnego									

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie. Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim liczbę szkół, która ma zostać objęta wsparciem w ramach PI 10i, tj. 214 szkół. Ze względu na to, że szkoły te zostaną doposażone zarówno w sprzęt TIK oraz zostaną doposażone ich pracownie przedmiotowe, założono że w ramach szkoły zostanie przeszkolonych średnio 4 nauczycieli. Ponadto ze względu na specyfikę doposażenia, założono podział: 1/4 - nauczyciele prowadzący zajęcia z wykorzystaniem TIK, 3/4 - pozostali nauczyciele objęci wsparciem w ramach programu. Średni koszt przewidziany na nauczyciela w wysokości 3 593,31 zł pozwoli na objęcie wsparciem 856 nauczycieli, w tym 214 nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK oraz 642 nauczycieli objętych wsparciem w programie. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: - opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020, - interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów, - opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10i w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik, - brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych, - rezygnacja z uczestnictwa w projekcie, - trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu, - zmiany w harmonogramie realizacji projektu, - opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność. Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano w oparciu o analizę projektów zakończonych oraz projektów będących w trakcie realizacji.									
8.	Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID – 19	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	364	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
W celu oszacowania wartości docelowej wskaźnika uwzględniono liczbę szkół planowanych do objęcia wsparciem w ramach projektu pn. Wsparcie szkoleniowe dla pracowników placówek edukacyjnych w zakresie sposobu korzystania z narzędzi technicznych umożliwiających lub wspierających pracę zdalną, mając na uwadze ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika. .									
9.	Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczon	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 217 734,46	System informatyczny	Bieżący monitoring

	ych na działania związane z pandemią COVID-19							SL 2014	

Szacowaną wartość wskaźnika wyliczono w oparciu o kwotę zaplanowaną do zaangażowania w ramach projektu pn. Wsparcie szkoleniowe dla pracowników placówek edukacyjnych w zakresie sposobu korzystania z narzędzi technicznych umożliwiających lub wspierających pracę zdalną, uwzględniając ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika. Kwota ma charakter indykatywny i istnieje duże prawdopodobieństwo, iż ulegnie zmianie.

10.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-
-								

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie udziału dzieci w wieku przedszkolnym w wysokiej jakości edukacji przedszkolnej

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowaniu ze środków EFS	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	88	%	2013	-	-	95	Dane IZ RPO WL	Bieżący monitoring
Wartość bazową i docelową wskaźnika rezultatu długoterminowego określono na podstawie danych dot. trwałości funkcjonowania przedszkoli, które zostały utworzone w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL.														

Cel szczegółowy 2. Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		

1.	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne niezbędne na rynku pracy po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	80	%	2013	-	-	85	System informatyczny SL 2014	Roczne
Wartość bazową i docelową wskaźnika rezultatu bezpośredniego określono na podstawie wyników badania zrealizowanego w ramach raportu Pracowni Badań i doradztwa "Re-Source" Korczyński, Sarapata Sp J. pn. Analiza potrzeb i barier organów prowadzących w zakresie programów rozwojowych szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne w ramach Poddziałania 9.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie lubelskim.														
2.	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	86	%	2014	-	-	90	System informatyczny SL 2014	Roczne
3.	Liczba nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK dzięki EFS	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	86	%	2014	-	-	90	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 2 razy w okresie programowania
Wartość bazową i docelową wskaźników rezultatu bezpośredniego i długoterminowego określono na podstawie danych w raporcie PAG Uniconsult pn. Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013 oraz danych w raporcie PSDB Sp. z o.o. pn. Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL.														
4.	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	91	%	2013	-	-	97	System informatyczny SL 2014	Roczne

5.	Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	91	%	2013	-	-	97	System informatyczny SL 2014	Roczne
Wartość bazową i docelową wskaźników rezultatu bezpośredniego określono na podstawie wyników badania zrealizowanego w ramach raportu Pracowni Badań i doradztwa "Re-Source" Korczyński, Sarapata Sp J. pn. Analiza potrzeb i barier organów prowadzących w zakresie programów rozwojowych szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne w ramach Poddziałania 9.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie lubelskim.														

Priorytet inwestycyjny 10iii Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji

Cel szczegółowy Zwiększenie liczby osób dorosłych, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje adekwatnie do wymagań regionalnego i krajowego rynku pracy

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	12 816	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 60% alokacji na PI 10iii. Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie. Średni koszt przewidziany na osobę o niskich kwalifikacjach objętą wsparciem w programie w wysokości 2 957,96 zł oraz założenie, iż 60% z wartości alokacji pozwoli na objęcie wsparciem 3 270 osób.									

Wartość przypadająca na osobę o niskich kwalifikacjach objętą wsparciem w programie, tj. 2 957,96 zł została wyliczona na podstawie uśrednionego kosztu uczestnictwa jednej osoby w szkoleniach komputerowych i językowych w ramach Poddziałania 9.6.2 PO KL na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iii w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.

Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano w oparciu o analizę projektów zakończonych oraz projektów będących w trakcie realizacji.

2.	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	7 129	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 60% alokacji na PI 10iii.
Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.
Średni koszt przewidziany na osobę w wieku 50 lat i więcej objętą wsparciem w programie w wysokości 2 957,96 zł oraz założenie, iż 40% z wartości alokacji pozwoli na objęcie wsparciem 2 180 osób.

Wartość przypadająca na osobę w wieku 50 lat i więcej objętą wsparciem w programie, tj. 2 957,96 zł została wyliczona na podstawie uśrednionego kosztu uczestnictwa jednej osoby w szkoleniach komputerowych i językowych w ramach Poddziałania 9.6.2 PO KL na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iii w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,

<table>
<tr><td colspan="10">- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.
Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano w oparciu o analizę projektów zakończonych oraz projektów będących w trakcie realizacji.</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie</td><td>Osoba</td><td>EFS</td><td>Słabiej rozwinięte</td><td>-</td><td>-</td><td>12 816</td><td>System informatyczny SL 2014</td><td>Bieżący monitoring</td></tr>
<tr><td colspan="10">Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 1000% alokacji na PI 10iii.
Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.
Średni koszt przewidziany na osobę w wieku 25 lat objętą wsparciem w programie w wysokości 2 957,96 zł pozwoli na objęcie wsparciem 7 785 osób.

Wartość przypadająca na osobę w wieku 25 lat i więcej objętą wsparciem w programie, tj. 2 957,96 zł została wyliczona na podstawie uśrednionego kosztu uczestnictwa jednej osoby w szkoleniach komputerowych i językowych w ramach Poddziałania 9.6.2 PO KL na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iii w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.
Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano w oparciu o analizę projektów zakończonych oraz projektów będących w trakcie realizacji.</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności</td><td>Osoba</td><td>EFS</td><td>Słabiej rozwinięte</td><td>-</td><td>-</td><td>1 788</td><td>System informatyczny SL 2014</td><td>Bieżący monitoring</td></tr>
</table>

	zmarginalizowane takie jak Romowie), objętych wsparciem w programie								
Wskaźnik wprowadzono do programu w związku z zaplanowaną realizacją projektu pn. Lubelskie Pomaga Ukrainie – nauka języka polskiego. Oszacowano koszt jednostkowy usługi szkoleniowej w wysokości 1 410 PLN. 2 521 739,13 PLN - wartość kosztów bezpośrednich 1 410 PLN - koszt jednostkowy 2 521 739,13 PLN / 1 410 PLN = 1 788									
5.	Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania mające na celu łagodzenie kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	572 776,28	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Szacowaną wartość wskaźnika wyliczono w oparciu o kwotę zaplanowaną do zaangażowania w ramach projektu pn. Lubelskie Pomaga Ukrainie – nauka języka polskiego, uwzględniając ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika. Kwota ma charakter indykatywny i istnieje duże prawdopodobieństwo, iż ulegnie zmianie.									
6.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1788	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku									

z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Wartość docelową wskaźnika wyliczono w oparciu z zaplanowaną realizacją projektu pn. Lubelskie Pomaga Ukrainie – nauka języka polskiego. Oszacowano koszt jednostkowy usługi szkoleniowej w wysokości 1 410 PLN. 2 521 739,13 PLN - wartość kosztów bezpośrednich 1 410 PLN - koszt jednostkowy 2 521 739,13 PLN / 1 410 PLN = 1 788

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-
-								

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		

1.	Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	89	%	2012	-	-	90	System informatyczny SL 2014	Roczne
2.	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	89	%	2012	-	-	90	System informatyczny SL 2014	Roczne
3.	Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	89	%	2012	-	-	90	System informatyczny SL 2014	Roczne
Wartość bazową i docelową wskaźników rezultatu bezpośredniego określono na podstawie wyników badania zrealizowanego w ramach raportu PSDB Sp. z o.o. pn. Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL.														

4.	Liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności zmarginalizowane takie jak Romowie), które uzyskały umiejętności lub kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	0	%	2022	-	-	50	System informatyczny SL 2014	Roczne
W przypadku projektów językowych realizowanych w ramach PI 10iii przyjmowano dotychczas wartość docelową wskaźników rezultatu bezpośredniego na poziomie 90%. Jednakże, w przypadku projektu dedykowanego osobom dorosłym uciekającym z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które wjechały na teren Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. przyjęto znacznie niższą wartość docelowa na poziomie 50%. Jest to podyktowane specyfiką grupy docelowej, która obarczona jest dużym ryzykiem przerwania udziału w projekcie, np. z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania.													

Priorytet inwestycyjny 10iv Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów poprzez poprawę efektywności kształcenia zawodowego w regionie

Cel szczegółowy 2. Podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych, adekwatnie do wymagań regionalnego i krajowego rynku pracy

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób uczestniczących w	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	22 967	System informat	Bieżący monitoring

	pozaszkolnych formach kształcenia w programie							yczny SL 2014	

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż:
20% zostało przeznaczone na sprzęt
20% zostało przeznaczone na osoby uczestniczące w pozaszkolnych formach kształcenia
60% (co stanowi 100%) zostało przeznaczone na kształcenie zawodowe nauczycieli oraz staże i praktyki dla uczniów, w tym:
80% na staże i praktyki dla uczniów (tj. 40% z 60%)
20% na kształcenie zawodowe nauczycieli (tj. 20% z 60%)

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.
Średni koszt przewidziany na osobę objętą wsparciem w programie w wysokości 8 216,00 zł pozwoli na objęcie wsparciem 5 330 osób.

Wartość przypadająca na osobę objętą wsparciem, tj. 8 216,00 zł została wyliczona na podstawie uśrednionego kosztu uczestnictwa jednej osoby w kursach w ramach Poddziałania 6.1.1 PO KL na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iv w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.
Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, projektów ocenionych pozytywnie i skierowanych do dofinansowania w ramach naboru RPLU.12.04.00-IZ.00-06-002/18, jak również założonej wartości wskaźnika możliwej do osiągniecia w kolejnych konkursach planowanych w 2019 i 2020 r., wyliczonych na podstawie pozostałej alokacji w odniesieniu do wartości wskaźnika wykazanej w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze.
W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – 8 194
Następnie przyjęto:
- 100% wartości docelowych wskaźnika z projektów będących w trakcie realizacji, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 6 049,
- 99% (założono 1% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 2 722, tj. wartości wskaźnika z projektów wybranych do dofinansowania w ostatnim naborze – 2 694,

- 100% wartości wskaźnika z karty do konkursu na 2019 r. Wartość wskaźnika wykazana w Karcie uwzględnia 15% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika – 2 833, - 85% (założono 15% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 1 905, tj. wartości wskaźnika planowanej do osiągnięcia w konkursie w 2020 r. Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o wartości wskazane w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze. Wartość wniosków, które odpadły jest zbieżna z wartością konkursu na 2020 r. – 1 620 - 70% (założono 30% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 2 253, tj. wartości wskaźnika planowanej do osiągnięcia w konkursie w 2020 r. w ramach którego oferowane będzie wsparcie w zakresie KKZ i KU.Z Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o wartości wskazane w projektach, w ramach których realizowano ww. formę wsparcia. – 1 577 8 194 + 6 049 + 2 694 + 2 833 + 1 620 + 1 577 = 22 967								
2.	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 961	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
Programując wsparcie przyjęto założenie, iż: 20% zostało przeznaczone na sprzęt 20% zostało przeznaczone na osoby uczestniczące w pozaszkolnych formach kształcenia 60% (co stanowi 100%) zostało przeznaczone na kształcenie zawodowe nauczycieli oraz staże i praktyki dla uczniów, w tym: 80% na staże i praktyki dla uczniów (tj. 40% z 60%) 20% na kształcenie zawodowe nauczycieli (tj. 20% z 60%) Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie. Średni koszt przewidziany na nauczyciela objętego wsparciem w programie w wysokości 3 593,31 zł pozwoli na objęcie wsparciem 4 705 osób. Wartość przypadająca na osobę objętą wsparciem, tj. 3 593,31,00 zł została wyliczona na podstawie uśrednionego kosztu uczestnictwa jednego nauczyciela w doskonaleniu zawodowym w ramach Działania 9.4 PO KL na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: - opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020, - interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,								

<table>
<tr><td colspan="10">- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iv w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.
Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, projektów ocenionych pozytywnie i skierowanych do dofinansowania w ramach naboru RPLU.12.04.00-IZ.00-06-002/18, jak również założonej wartości wskaźnika możliwej do osiągnięcia w kolejnych konkursach planowanych w 2019 i 2020 r., wyliczonych na podstawie pozostałej alokacji w odniesieniu do wartości wskaźnika wykazanej w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze.
W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – 902
Następnie przyjęto:
- 97,5% (założono 2,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 426, tj. wartości docelowej wskaźnika z projektów będących w trakcie realizacji, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 415,
- 97,5% (założono 2,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) ze 205, tj. wartości wskaźnika z projektów wybranych do dofinansowania w ostatnim naborze – 200,
- 100% wartości wskaźnika z karty do konkursu na 2019 r. Wartość wskaźnika wykazana w Karcie uwzględnia 2,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika – 280,
- 100% wartości wskaźnika planowanej do osiągnięcia w konkursie w 2020 r. Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o wartości wskazane w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze. Wartość wniosków, które odpadły jest zbieżna z wartością konkursu na 2020 r. – 164
902 + 415 + 200 + 280 + 164 = 1 961</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego doposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego</td><td>Sztuka</td><td>EFS</td><td>Słabiej rozwinięte</td><td>-</td><td>-</td><td>318</td><td>System informatyczny SL 2014</td><td>Bieżący monitoring</td></tr>
<tr><td colspan="10">Programując wsparcie przyjęto założenie, iż:</td></tr>
</table>

20% zostało przeznaczone na sprzęt
20% zostało przeznaczone na osoby uczestniczące w pozaszkolnych formach kształcenia
60% (co stanowi 100%) zostało przeznaczone na kształcenie zawodowe nauczycieli oraz staże i praktyki dla uczniów, w tym:
80% na staże i praktyki dla uczniów (tj. 40% z 60%)
20% na kształcenie zawodowe nauczycieli (tj. 20% z 60%)

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.
Średni koszt przewidziany na doposażenie szkoły w wysokości 502 926,91 zł pozwoli na objęcie wsparciem 109 szkół.

Wartość przypadająca na doposażenie szkoły, tj. 502 926,91 zł została wyliczona na podstawie uśrednionego kosztu rekomendowanego wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych (na podstawie 13 zawodów, które wpisują się w inteligentne specjalizacje).

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iv w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.
Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, projektów ocenionych pozytywnie i skierowanych do dofinansowania w ramach naboru RPLU.12.04.00-IZ.00-06-002/18, jak również założonej wartości wskaźnika możliwej do osiągniecia w kolejnych konkursach planowanych w 2019 i 2020 r., wyliczonych na podstawie pozostałej alokacji w odniesieniu do wartości wskaźnika wykazanej w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze.
W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – 147
Następnie przyjęto:
- 97,5% (założono 2,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 40, tj. wartości docelowej wskaźnika z projektów będących w trakcie realizacji, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 39,
- 97,5% (założono 2,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 33, tj. wartości wskaźnika z projektów wybranych do dofinansowania w ostatnim naborze – 32,
- 100% wartości wskaźnika z karty do konkursu na 2019 r. Wartość wskaźnika wykazana w Karcie uwzględnia 2,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika – 66,
- 85% (założono 15% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 39, tj. wartości wskaźnika planowanej do osiągnięcia w konkursie w 2020 r. Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o wartości wskazane w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze. Wartość wniosków, które odpadły jest zbieżna z wartością konkursu na 2020 r. – 34

147 + 39 + 32 + 66 + 34 = 318									
4.	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	16 899	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Programując wsparcie przyjęto założenie, iż:
20% zostało przeznaczone na sprzęt
20% zostało przeznaczone na osoby uczestniczące w pozaszkolnych formach kształcenia
60% (co stanowi 100%) zostało przeznaczone na kształcenie zawodowe nauczycieli oraz staże i praktyki dla uczniów, w tym:
80% na staże i praktyki dla uczniów (tj. 40% z 60%)
20% na kształcenie zawodowe nauczycieli (tj. 20% z 60%).

Przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika wzięto pod uwagę przede wszystkim koszt jednostkowy (wyliczony zgodnie z metodologią wskazaną poniżej) w zestawieniu z kwotą przewidzianą na przedmiotowe działanie.
Średni koszt przewidziany na ucznia objętego wsparciem w programie w wysokości 9 123,00 zł pozwoli na objęcie wsparciem 15 360 osób.

Wartość przypadająca na ucznia objętego wsparciem, tj. 9 123,00 zł została wyliczona na podstawie uśrednionego kosztu uczestnictwa jednego ucznia w stażach lub praktykach u pracodawcy w ramach Działania 9.2 PO KL na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
- opóźnienia w zakresie wprowadzenia dokumentów programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020,
- interpretacja zapisów w dokumentach programowych związanych z realizacją perspektywy finansowej 2014-2020 w zakresie m.in.: kwalifikowalności wydatków, przyjęcia rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej/ pomocy de minimis, monitorowania postępu rzeczowego w ramach projektów,
- opóźnienia w zakresie ogłaszania konkursów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iv w ramach, którego realizowany będzie ww. wskaźnik,
- brak wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz samych odbiorców wsparcia w zakresie znajomości działań w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych,
- pozostawienie limitu pomocy de minimis na niezmienionym poziomie,
- rezygnacja z uczestnictwa w projekcie,
- trudności w rekrutacji uczestników należących do grupy docelowej projektu,
- zmiany w harmonogramie realizacji projektu,
- opóźnienia w wydatkowaniu związane z opóźnieniami w zakresie zatwierdzania wniosków o płatność.
Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów zrealizowanych, projektów będących w trakcie realizacji, projektów ocenionych pozytywnie i

<table>
<tr><td colspan="9">skierowanych do dofinansowania w ramach naboru RPLU.12.04.00-IZ.00-06-002/18, jak również założonej wartości wskaźnika możliwej do osiągniecia w kolejnych konkursach planowanych w 2019 i 2020 r., wyliczonych na podstawie pozostałej alokacji w odniesieniu do wartości wskaźnika wykazanej w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze.
W przypadku projektów, które zostały zakończone lub w których wartość docelowa wskaźnika została osiągnięta/przekroczona, przyjęto 100% osiągniętej wartości wskaźnika. – 2 882
Następnie przyjęto:
- 100% wartości docelowej wskaźnika z projektów będących w trakcie realizacji, w których nie została jeszcze osiągnięta wartość docelowa – 9 164,
- 100% wartości wskaźnika z projektów wybranych do dofinansowania w ostatnim naborze – 2 386,
- 100% wartości wskaźnika z karty do konkursu na 2019 r. Wartość wskaźnika wykazana w Karcie uwzględnia ok. 35% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika –2 669,
- 30% (założono 70% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 2 294, tj. wartości wskaźnika planowanej do osiągnięcia w konkursie w 2020 r. Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o wartości wskazane w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze. Wartość wniosków, które odpadły jest zbieżna z wartością konkursu na 2020 r. – 688
2 882 + 9 164 + 2 386 + 2 669 + 688 = 17 789

Z uwagi na sytuację związaną z pandemią COVID 19 utrudniająca realizację staży założono 5 % ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika:
17 789 x 0,95 = 16 899</td></tr>
<tr><td>5</td><td>Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie</td><td>Osoba</td><td>EFS</td><td>Słabiej rozwinięte</td><td>-</td><td>-</td><td>9 833</td><td>System informatyczny SL 2014</td><td>Bieżący monitoring</td></tr>
<tr><td colspan="9">Wskaźnik dodany w ramach renegocjacji Programu, zgodnie z zaleceniami MR. Wartość wskaźnika obliczono w oparciu o pozostałe do zakontraktowania środki w ramach Działania 12.4.
6% pozostałej alokacji (przyjęty poziom wynika w wprowadzenia na późniejszym etapie wdrażania Programu działań ukierunkowanych na wsparcie kompetencji kluczowych) podzielono przez koszt jednostkowy 1 155,10 zł. Koszt jednostkowy oszacowano w oparciu o koszty wynikające ze złożonych dotychczas wniosków o dofinansowanie w ramach ogłoszonych konkursów.
Skorygowaną wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie analizy projektów skierowanych do dofinansowania w ramach naboru RPLU.12.04.00-IZ.00-06-002/18, jak również założonej wartości wskaźnika możliwej do osiągniecia w kolejnych konkursach planowanych w 2019 i 2020 r., wyliczonej na podstawie pozostałej alokacji w odniesieniu do wartości wskaźnika wykazanej w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze.
Podczas wyliczeń wartości wskaźnika ustalono, że wszyscy uczniowie objęci wsparciem w projektach w ramach Działania 12.4 powinni być wliczani do przedmiotowego wskaźnika.</td></tr>
</table>

Tym samym przyjęto:

- 97,5% (założono 2,5% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 3 338, tj. wartości wskaźnika z projektów wybranych do dofinansowania w ostatnim naborze – 3 255,
- 65% (założono 35% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 6 440, tj. wartości wskaźnika z karty do konkursu na 2019 r. – 4 186,
- 65% (założono 35% ryzyka nieosiągnięcia wartości wskaźnika) z 3 680, tj. wartości wskaźnika planowanej do osiągnięcia w konkursie w 2020 r. Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o wartości wskazane w projektach, które nie uzyskały dofinansowania w rozstrzyganym naborze. Wartość wniosków, które odpadły jest zbieżna z wartością konkursu na 2020 r. – 2 392

3 255 + 4 186 + 2 392 = 9 833

6.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Pomoc świadczona w ramach PI dotyczyć będzie wszystkich osób korzystających z ochrony czasowej w związku z Decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony. Ochroną czasową są objęte osoby, które kwalifikują się do wsparcia w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. osoby, które mogą uzyskać status UKR w rejestrze PESEL. O przyznanie tego statusu wnioskować mogą obywatele Ukrainy oraz małżonek obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, a także obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka i członkowie ich najbliższej rodziny. Potwierdzeniem kwalifikowalności dla tych osób będzie nadany numer PESEL ze statusem UKR. Do grupy objętej ochroną czasową zaliczają się też obywatele innych krajów, czy też bezpaństwowcy, którzy mieszkali w Ukrainie w momencie wybuchu wojny. Osoby te, będą kwalifikowane do wsparcia na podstawie zaświadczenia o objęciu ochroną czasową wystawianego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
	-	-	-	-	-	-	-	-
-								

C. Wskaźniki rezultatu EFS

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów poprzez poprawę efektywności kształcenia zawodowego w regionie

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	86	%	2012	-	-	90	System informatyczny SL 2014	Roczne
Wartość bazową i docelową wskaźnika rezultatu bezpośredniego określono na podstawie wyników badania zrealizowanego w ramach raportu PSDB Sp. z o.o. pn. Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL.														
2.	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS	Słabiej rozwinięte	Szt.	n/d	-	-	98	%	2014	-	-	95	System informatyczny SL 2014	Roczne

Wartość bazowa wskaźnika rezultatu bezpośredniego z uwagi na brak danych ewaluacyjnych dotyczących kształcenia zawodowego została określona na podstawie danych wskazanych w raporcie Pracowni Badań i doradztwa "Re-Source" Korczyński, Sarapata Sp J. pn. Analiza potrzeb i barier organów prowadzących w zakresie programów rozwojowych szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne w ramach Poddziałania 9.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie lubelskim. Wartość docelowa wskaźnika rezultatu bezpośredniego została określona na podstawie przewidzianej alokacji na PI, specyfiki działań oraz kryteriów dostępu, które zostaną zastosowane dla zachowania trwałości.														
3.	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie, uczestniczących w kształceniu lub pracujących po 6 miesiącach po ukończeniu nauki	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	100	%	2014	-	-	95	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 2 razy w okresie programowania
Z uwagi na brak danych w zakresie przedmiotowego wskaźnika rezultatu długoterminowego, wartość docelowa została określona na podstawie założeń własnych.														
4.	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	80	%	2013	-	-	85	System informatyczny SL 2014	Roczne
Wartość bazową i docelową wskaźnika rezultatu bezpośredniego określono na podstawie wyników badania zrealizowanego w ramach raportu Pracowni Badań i doradztwa "Re-Source" Korczyński, Sarapata Sp J. pn. Analiza potrzeb i barier organów prowadzących w zakresie programów rozwojowych szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne w ramach Poddziałania 9.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie lubelskim.														

Cel szczegółowy 2. Podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych, adekwatnie do wymagań regionalnego i krajowego rynku pracy

Nr	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka Pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	36	%	2012	-	-	75	System informatyczny SL 2014	Roczne
Wartość bazową i docelową wskaźnika rezultatu bezpośredniego określono na podstawie wyników badania zrealizowanego w ramach raportu PSDB Sp. z o.o. pn. Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL.														

Oś Priorytetowa 13. Infrastruktura społeczna

Cel tematyczny 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją

Priorytet inwestycyjny 9a Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych

2. Zwiększenie dostępności usług społecznych

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba wspartych podmiotów leczniczych	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	82	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 84,71% alokacji na PI 9a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI53 - Infrastruktura ochrony zdrowia). Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika (oparty na szacunkach dotyczących projektów szpitali) został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych naborach w perspektywie 2014 – 2020 (gdzie rozszerzono pierwotny katalog beneficjentów o POZ oraz AOS) i wyniósł ostatecznie 5 451 533,08 PLN, co gwarantuje w ramach PI wsparcie infrastrukturalne 82 podmiotów leczniczych. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc w zakładach leczniczych, uzdrowiskach).						
2.	Oczekiwana liczba osób korzystających z ulepszonych	osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	2034080	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

	usług opieki zdrowotnej (CI36)						
Wartość docelowa wskaźnika jest tożsama prognozie GUS dotyczącej stanu ludności województwa lubelskiego w 2023 roku; gdyż zgodnie z definicją są to osoby zamieszkujące dany obszar objęty działaniem wspartej jednostki. O wsparcie mogą się ubiegać podmioty lecznicze o różnych zakresie terytorialnym udzielania usług, w tym m.in. Dziecięcy Szpital Kliniczny o zasięgu co najmniej regionalnym.							
3.	Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury medycznej	zł	EFRR	Słabiej rozwinięte	139 564 693	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 84,71% alokacji na PI 9a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI53 – Infrastruktura ochrony zdrowia). Historyczny koszt jednostkowy zweryfikowano w ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborach i wyniósł on 3,203 PLN, co pozwala w ramach PI zakupić aparaturę medyczną na kwotę 139 564 693PLN. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc w zakładach leczniczych, uzdrowiskach).							
4.	Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 (CV12)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	11 366 680	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o realną wysokość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 zadeklarowaną w ramach projektów wspartych w ramach PI9a.							
5.	Liczba wspartych podmiotów leczniczych w związku z pandemią	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	7	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

	COVID-19 (CV13)						
Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o realne zapotrzebowanie podmiotów realizujących projekty z zakresu przeciwdziałania negatywnym skutkom epidemii COVID-19.							
6.	Liczba zakupionych respiratorów w celu wsparcia leczenia COVID-19 (CV7)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	59	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o realne zapotrzebowanie podmiotów realizujących projekty z zakresu przeciwdziałania negatywnym skutkom epidemii COVID-19 zadeklarowane w złożonych wnioskach o dofinasowanie.							
7.	Liczba zakupionego sprzętu medycznego, innego niż aparaty do oznaczania koronawirusa i respiratory (CV14)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	860	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o realne zapotrzebowanie podmiotów realizujących projekty z zakresu przeciwdziałania negatywnym skutkom epidemii COVID-19 zadeklarowane w złożonych wnioskach o dofinasowanie.							
8.	Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno - zawodowej	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	42	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 14,52% alokacji na PI 9a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI55 - Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do rozwoju regionalnego i lokalnego, bez alokacji na żłobki równej 0,95 mln EUR). Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany w konkursie ogłoszonym w 2016 r. dedykowanym wsparciu infrastruktury usług aktywizacji społeczno – zawodowej i wynosi 1 824 469,41PLN, co pozwala w ramach PI wesprzeć 42 obiekty, w których są realizowane usługi aktywizacji zawodowej.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;

- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc w zakładach leczniczych, uzdrowiskach).

9.	Potencjalna liczba użytkowników infrastruktury opieki nad dziećmi lub edukacyjnej wspartej w programie – żłobki (CI35)	osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	601	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 0,77% alokacji na PI 9a (0,95 mln EUR na projekty wsparcia dla żłobków realizowane w ramach kategorii interwencji KI55 - Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do rozwoju regionalnego i lokalnego). Historyczny koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany w konkursie ogłoszonym w 2015 r. dedykowanym wsparciu infrastruktury opieki nad dziećmi do lat 3 i wynosi 6 802,69 PLN, co gwarantuje osiągnięcie wskaźnika CI35 na poziomie 601 osób.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc w zakładach leczniczych, uzdrowiskach).

10	Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania mające na celu łagodzenie kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 093 476	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o realną wysokość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania mające na celu łagodzenie kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie z zadeklarowaną w ramach projektów wspartych w ramach PI9a.

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Średnia długość pobytu w szpitalu	dni	Słabiej rozwinięte	6,1	2012	4	publikacja GUS "Zdrowie i ochrona zdrowia w 2012 r."	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu Liczba wspartych podmiotów leczniczych.
3. Zaproponowany wskaźnik jest dostępny w publikacji GUS "Zdrowie i ochrona zdrowia w danym roku". Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z GUS dostępne dla lat 2007 – 2012.

PI	Wskaźnik	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PI 9a	Średnia długość pobytu w szpitalu (dni)	7	6,7	6,6	6,5	6,3	6,1

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Analiza danych historycznych wskazuje na systematyczny spadek wartości wskaźnika. Estymacja z wykorzystaniem trendu liniowego (bardzo wysoki stopień dopasowania e=0,98) pokazuje, że wartość wskaźnika wyniesie w 2023 - 4,3.

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
2.	Przeciętne wykorzystanie łóżka	dni	Słabiej rozwinięte	266	2012	291	publikacja GUS "Zdrowie i ochrona zdrowia w 2012 r."	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu Liczba wspartych podmiotów leczniczych.
3. Zaproponowany wskaźnik jest dostępny w publikacji GUS "Zdrowie i ochrona zdrowia w danym roku" pośrednio poprzez wskaźnik: Leczeni w szpitalach oraz Łóżka w szpitalach. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli

długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.

4. Dane historyczne z GUS dostępne dla lat 2007 – 2012.

PI	Wskaźnik	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PI 9a	Leczeni w szpitalach (osoby)	420950	449263	431675	436990	452416	477522

5. Biorąc pod uwagę liczbę łóżek w szpitalach oraz estymowaną liczbę leczonych osób, a także fakt, iż w latach 2003-2012 średni czas pobytu w szpitalu w Polsce spadł z 9,7 do 7,6 czyli o 0,23 dnia rocznie - należy założyć, że do 2023 będzie spadał 2 razy wolniej, więc w woj. lubelskim wyniesie on w 2023 ok. 5,5 dni. Przeciętne wykorzystanie łóżka w 2023 r. wyniesie więc 291 dni.

3.	Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	szt.	Słabiej rozwinięte	71565	2013	52 000	GUS	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu Liczba przebudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno - zawodowej.
3. Zaproponowany wskaźnik jest dostępny w publikacji GUS. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z GUS dostępne dla lat 2008 – 2013.

PI	Wskaźnik	2008	2009	2010	2011	2012	2013
PI 9a	Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	75974	73762	71140	68522	69551	71565

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Analiza danych historycznych wskazuje na spadek wartości wskaźnika. Estymacja z wykorzystaniem trendu liniowego pokazuje, że wartość wskaźnika wyniesie w 2023 - 58 432.
7. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. W latach 2012-2017 można zaobserwować sukcesywny spadek pod względem skali korzystania z pomocy społecznej. W 2012 roku w województwie lubelskim korzystało z niej 68 436 gospodarstw, natomiast w 2017 - 55 180 gospodarstw, zaś w 2018 r. 51 586 gospodarstw. W rezultacie wsparcia do 2023 roku w ramach PI 9a liczba gospodarstw

domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej miała spaść do 58432 – wskaźnik ten obecnie jest już niższy – jednak miały na to wpływ zmiany sytuacji na rynku pracy oraz dystrybucji pomocy społecznej w tym program Rodzina 500+". Biorąc pod uwagę wskazane tendencje oraz pozytywne prognozy dotyczące ograniczania się zakresu pomocy społecznej (również poprzez rozszerzenie programu Rodzina 500+), rekomenduje się obniżenie wartości wskaźnika rezultatu strategicznego do poziomu 52 000 gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej.

Priorytet inwestycyjny 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich

Cel szczegółowy Wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego ukierunkowane na ograniczenie ubóstwa w regionie

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	261	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 99,76% alokacji na PI 9b (bez kategorii interwencji 34). Historyczny koszt jednostkowy zweryfikowano w ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborach i wyniósł on 1 825 999,98 PLN, co gwarantuje w ramach PI wsparcie 261 obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (pomoc na rewitalizację).							
2.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	18	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu 84,83% alokacji na PI 9b (udział alokacji Działań, w ramach których realizowany jest niniejszy wskaźnik pomniejszonej o alokację przypadającą na PI 34). Historyczny koszt							

jednostkowy zweryfikowano w ogłoszonych i rozstrzygniętych w perspektywie 2014-2020 naborach i wyniósł on 22 514 443,11 PLN, co gwarantuje w ramach PI wsparcie 18 przedsiębiorstw.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (pomoc na rewitalizację).

3.	Publiczne lub komercyjne budynki wybudowane bądź zmodernizowane na terenach miejskich (CI39)	m2	EFRR	Słabiej rozwinięte	33 500	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 72,69% alokacji na PI 9b (udział alokacji przypadającej na działania na obszarach miejskich w ogóle alokacji przeznaczonej na PI 9b). Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków w perspektywie 2014-2020. Średnia powierzchnia wspartego obiektu = 176,32m2, zatem po przemnożeniu przez liczbę budynków ze wskaźnika 1 (uwzględniając przy niniejszym wskaźniku proporcję alokacji przypadającą na obszary miejskie) otrzymujemy CI39 o wartości 33 500m2.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (pomoc na rewitalizację).

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym	%	słabiej rozwinięty	21,5	2013	17	GUS	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji mid term RPO WL 2014-2020.
2. Zaproponowany wskaźnik jest powiązany ze wskaźnikiem produktu – Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach.
3. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie.
4. Zaproponowany wskaźnik odpowiada bezpośrednio wskaźnikowi z UP i jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
5. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2006 – 2013.

PI	Wskaźnik	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
PI 9b	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym (%)	22,7	24,4	23,7	26,0	27,3	23,3	22,9	21,5

6. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
7. Na podstawie analizy danych historycznych GUS STRATEG można zauważyć, że wartość wskaźnika w województwie lubelskim podlega wyraźnym wahaniom, natomiast w kraju widoczna jest tendencja spadkowa (trend liniowy z wysokim współczynnikiem dopasowania e=0,86). W tym kontekście szacunek wartości wskaźnika opiera się na założeniu utrzymania trendu krajowego oraz utrzymaniu obecnego dystansu województwa lubelskiego (5,3 p.p.) do średniej wartości dla kraju. W oparciu o te założenia należy przyjąć, że wartość wskaźnika w 2023 roku powinna wynieść 19,5%.
8. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym spadł w roku 2017 do poziomu 18,4% w woj. lubelskim. W 2018 r. wyniósł 17,5%. Na spadek niniejszego wskaźnika znaczący wpływ miały zmiany na rynku pracy, dystrybucji pomocy społecznej w tym realizacja rządowego programu 500+. W związku z kierowanymi działaniami mającymi na celu zmniejszenie skali ubóstwa prognozuje się dalszy spadek powyższego wskaźnika, do wartości docelowej 17%.

Cel tematyczny 10 Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie

Priorytet inwestycyjny 10a Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej

Cel szczegółowy 1. Zwiększona dostępność edukacji przedszkolnej

2. Lepsze warunki kształcenia zawodowego i ustawicznego

3. Lepsze warunki edukacji ogólnej

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	40	System informatyczny SL/LSI	raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 20,14 % alokacji na PI 10a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI52 - Infrastruktura na potrzeby wczesnej edukacji elementarnej i opieki nad dzieckiem). Historyczny urealniony koszt jednostkowy wskaźnika został zweryfikowany w ogłoszonym w 2016 r. konkursie dedykowanym wsparciu infrastruktury przedszkolnej wynosi 511 278,00 PLN, co gwarantuje w ramach PI wsparcie 40 obiektów infrastruktury przedszkolnej.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc może wystąpić w sytuacji finansowania prywatnych podmiotów prowadzących działalność oświatowo-edukacyjną).

2.	Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	72	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 20,24 % alokacji na PI 10a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI51 - Infrastruktura edukacyjna na potrzeby edukacji szkolnej (na poziomie podstawowym i średnim ogólnokształcącym)). Historyczny urealniony koszt jednostkowy został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych naborach wniosków w perspektywie 2014-2020 i wynosi 285 526,53PLN, co gwarantuje w ramach PI wsparcie 72 obiektów infrastruktury edukacji ogólnej. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych; ▪ kontroli realizacji programów operacyjnych; ▪ trybu dokonywania wyboru projektów; ▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji ▪ Europejskiej w programach operacyjnych; ▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych; ▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej; ▪ informacji i promocji; ▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych; 2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc może wystąpić w sytuacji finansowania prywatnych podmiotów prowadzących działalność oświatowo-edukacyjną).							
3.	Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	88	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 59,62% alokacji na PI 10a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI50 - Infrastruktura edukacyjna na potrzeby kształcenia i szkolenia zawodowego oraz kształcenia osób dorosłych). Historyczny urealniony koszt jednostkowy został zweryfikowany w ogłoszonych i rozstrzygniętych naborach wniosków w perspektywie 2014-2020 i wynosi 688 029,15PLN, co gwarantuje w ramach PI wsparcie 88 obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego. Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.: 1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie: ▪ trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji ▪ programów operacyjnych;							

<table>
<tr><td colspan="8">
▪ kontroli realizacji programów operacyjnych;
▪ trybu dokonywania wyboru projektów;
▪ kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
▪ Europejskiej w programach operacyjnych;
▪ korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
▪ warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
▪ informacji i promocji;
▪ innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;
2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc może wystąpić w sytuacji finansowania prywatnych podmiotów prowadzących działalność oświatowo-edukacyjną).
</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Potencjalna liczba użytkowników infrastruktury opieki nad dziećmi lub edukacyjnej wspartej w programie (CI35)</td><td>osoby</td><td>EFRR</td><td>Słabiej rozwinięte</td><td>40 656</td><td>System informatyczny SL/LSI</td><td>raz na rok</td></tr>
<tr><td colspan="8">
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 100% alokacji na PI 10a. Na jego wartość składają się wskaźniki realizowane w ramach 3 celów szczegółowych:
- potencjalna liczba użytkowników infrastruktury przedszkolnej,
- potencjalna liczba użytkowników infrastruktury szkół zawodowych,
- potencjalna liczba użytkowników infrastruktury edukacji ogólnej.

Ad wskaźnika nr 1.
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 20,14% alokacji na PI 10a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI52 - Infrastruktura na potrzeby wczesnej edukacji elementarnej i opieki nad dzieckiem) i jest powiązany ze wskaźnikiem: Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej. Na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków w perspektywie 2014-2020 przyjęto urealniony koszt jednostkowy wskaźnika na poziomie 7 101,08 PLN, co gwarantuje wsparcie 2 880 użytkowników wspartej infrastruktury przedszkolnej.

Ad wskaźnika nr 2.
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 59,62% alokacji na PI 10a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI50 - Infrastruktura edukacyjna na potrzeby kształcenia i szkolenia zawodowego oraz kształcenia osób dorosłych) i jest powiązany ze wskaźnikiem: Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego. Na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków w perspektywie 2014-2020 przyjęto urealniony koszt jednostkowy wskaźnika na poziomie 2 891,57 PLN, co gwarantuje wsparcie 20 939 użytkowników wspartej infrastruktury szkół zawodowych.

Ad wskaźnika nr 3.
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 20,24% alokacji na PI 10a (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI51 - Infrastruktura edukacyjna na potrzeby edukacji szkolnej (na poziomie podstawowym i średnim ogólnokształcącym)) i jest powiązany ze wskaźnikiem: Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej. Na podstawie ogłoszonych i rozstrzygniętych naborów wniosków w perspektywie 2014-2020 przyjęto urealniony koszt
</td></tr>
</table>

jednostkowy wskaźnika na poziomie 1 221 PLN, co gwarantuje wsparcie 16 837 użytkowników wspartej infrastruktury edukacji ogólnej.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc może wystąpić w sytuacji finansowania prywatnych podmiotów prowadzących działalność oświatowo-edukacyjną).

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	%	słabiej rozwinięty	71,9	2013	88,7	GUS	raz na rok

Wskaźnik rezultatu strategicznego celu 1.
1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana na skutek zmian zapisów w Umowie Partnerstwa.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej oraz Potencjalna liczba użytkowników infrastruktury opieki nad dziećmi lub edukacyjnej wspartej w programie - przedszkola.
3. Zaproponowany wskaźnik odpowiada bezpośrednio wskaźnikowi z UP jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2003 – 2013.

PI	Wskaźnik	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013

	PI 10a	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	29,3 %	30,3 %	32,8 %	35,7 %	37,7 %	43,4 %	52,5 %	56,9 %	64,5 %	65,7 %	71,9 %

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego (współczynnik dopasowania e= 0,87).
6. Analiza danych historycznych (trend liniowy) pokazuje, że wartość wskaźnika osiągnie w 2023 – 88,7%.

2.	Odsetek uczniów szkół średnich zawodowych razem wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych ogółem	%	słabiej rozwinięty	36,5	2013	42	GUS	raz na rok

Wskaźnik rezultatu strategicznego celu 2.

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego oraz Potencjalna liczba użytkowników infrastruktury opieki nad dziećmi lub edukacyjnej wspartej w programie - kształcenie zawodowe.
3. Zaproponowany wskaźnik odpowiada bezpośrednio wskaźnikowi z UP jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2010 – 2013.

PI	Wskaźnik	2010	2011	2012	2013
PI 10a	Odsetek uczniów szkół średnich zawodowych razem wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych ogółem	36,05%	35,73%	35,90%	36,46%

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Analiza danych historycznych (trend liniowy) pokazuje, że wartość wskaźnika osiągnie w 2023 - 37,6%.

7. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. Wskaźnik ten został już przekroczony w 2015 roku i nadal z roku na rok rośnie. W 2017 roku było to 40,9%. Rekomenduje się zatem, aby przyjąć wzrost odsetka uczniów szkół średnich zawodowych razem wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych ogółem do poziomu 42%.

3.	Zdawalność egzaminów maturalnych w relacji do średniej krajowej	%	słabiej rozwinięty	101,23	2013	100	GUS	raz na rok

Wskaźnik rezultatu strategicznego celu 3.

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej oraz Potencjalna liczba użytkowników infrastruktury opieki nad dziećmi lub edukacyjnej wspartej w programie – edukacja ogólna.
3. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2005 – 2013.

PI	Wskaźnik	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
PI 10a	Zdawalność egzaminów maturalnych w relacji do średniej krajowej	101,39	101,39	101,12	102,53	101,28	98,77	98,67	100,00	101,23

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Zgodnie z estymacją wartość wskaźnika osiągnie w 2023 roku - 102,8 %.
7. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. Udział pozytywnych wyników osiąganych przez maturzystów z województwa lubelskiego w 2017 roku był o niecały 1 p.p. niższy od średniej krajowej – zdawalność matury w województwie wynosiła 77,8%, podczas gdy wartość tego wskaźnika dla kraju to 78,5% . Wartość ta plasowała województwo lubelskie na 11. miejscu w porównaniu z innymi województwami. W 2019 r. zdawalność matury w województwie wynosiła 80,1%, podczas gdy wartość tego wskaźnika dla kraju to 80,5%. Wartość ta plasowała województwo lubelskie na 7. miejscu w porównaniu z innymi województwami. Poziom zdawalności matury przez uczniów z województwa lubelskiego w latach 2012-2019 utrzymuje się na niższej pozycji względem średniej krajowej - wskaźnik zdawalności egzaminów maturalnych w relacji do średniej krajowej w roku 2017 r. w województwie lubelskim osiągnął poziom 99,11%, zaś w 2019 r. 99,50%. Analizując zdawalność egzaminów maturalnych w ostatnich latach osiągniecie założonego poziomu nie jest realne (zważywszy, że tylko 4 województwa: małopolskie, mazowieckie, podkarpackie, podlaskie) plasuje wyniki egzaminów powyżej średniej, a tylko 2 osiągają poziom powyżej 102% (małopolskie, podlaskie)).

4.	Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu i szkoleniu	%	słabiej rozwinięty	4,9	2013	5	GUS	raz na rok

Wskaźnik rezultatu strategicznego celu 2.

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Kształcenie ustawiczne wykazuje tendencję spadkową w latach 2007-2013, niemniej jednak zakłada się, iż wskaźnik wzrośnie w latach 2014-2020 do 4,9. Biorąc pod uwagę, iż wskaźnik ten w województwie lubelskim kształtuje się na poziomie wyższym niż średnia krajowa, należy założyć, iż na koniec 2020 roku wyniesie on 5,8 %, zbliżając się do poziomu z 2007 roku.
3. Wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. Wskaźnik ten w roku 2017 osiągnął poziom 4,3 (poziom nieco wyższy od średniej w kraju).
4. Analizując dynamikę zmian w poziomie tego wskaźnika (od 2010 r. do 2017 r. na Lubelszczyźnie zaobserwować można delikatny spadek wartości wskaźnika uczestnictwa dorosłych w kształceniu. Jeśli zestawić to z radykalną poprawą na rynku pracy, to być może świadczy to o tym, co sygnalizują pracownicy urzędów pracy oraz ośrodków pomocy społecznej, że ludzie niechętnie angażują się w inne aktywności niż praca – tzn. jeśli już uzyskają zatrudnienie, nie widzą potrzeby uczestnictwa w szkoleniach), przypuszczać można, że nie on zostanie osiągnięty do 2023 r. w założonej wysokości tj. 5,8 %.Rekomenduje się zatem, aby obniżyć przyjęte założenia do poziomu 5%, które będzie stanowiło wyzwanie, ale jego osiągnięcie jest bardziej realne.

Oś Priorytetowa 15. Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego

Cel tematyczny: Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność

Priorytet inwestycyjny Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność

Cel szczegółowy 1 Wsparcie przedsiębiorstw w zakresie energetyki

A. Wskaźniki produktu EFRR-REACT EU

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	szt.	EFRR-REACT EU	Słabiej rozwinięte	202	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Wskaźnik CI1 jest tożsamy ze wskaźnikiem CI2.

2.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)	szt.	EFRR-REACT EU	Słabiej rozwinięte	202	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 82,40% alokacji na CT REACT-EU.

Wsparcie dla przedsiębiorstw w formie dotacji w ramach CT REACT-EU RPO WL 2014-2020 zostało przewidziane w ramach dwóch typów wsparcia:

1. działania związane ze zwiększeniem wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych
2. działania w zakresie poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw.

Wartość docelowa wskaźnika CI2 stanowi sumę ilości przedsiębiorstw wspartych w ramach obydwu typów.

1. Alokacja na działania związane ze zwiększeniem wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych stanowi wartość 18 269 404 EUR . Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z Działania 4.2 Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach, w ramach którego koszt jednostkowy wskaźnika przyjęto na poziomie 370 375,11 PLN. Przy dostępnej alokacji, wsparcie uzyska 212 podmiotów. Uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie ok. 15%) oraz wzrost cen (oszacowany na poziomie ok. 10%) przyjęto ostatecznie, że wsparcie uzyska 159 podmiotów.

2. Alokacja na działania w zakresie poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw stanowi wartość 7 153 906 EUR. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z Działania 5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw, w ramach którego koszt jednostkowy wskaźnika przyjęto na poziomie 565 056,69 PLN. Przy dostępnej alokacji, wsparcie uzyska 54 podmioty. Uwzględniając procentowy udział rozwiązywanych umów (oszacowany na poziomie ok. 20%) przyjęto ostatecznie, że wsparcie uzyskają 43 podmioty.

Reasumując łącznie przewiduje się wsparcie 202 podmiotów w ramach interwencji ze środków REACT-EU.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:

- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na energetykę);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci) ;
4. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na ochronę środowiska).

3.	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)	MW	EFRR-REACT EU	Słabiej rozwinięte	20,5	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 51,1% alokacji na CT REACT-EU.
Wyliczenia do wskaźnika CI30 obejmują projekty na działania związane ze zwiększeniem wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych. Przyjęto, że jedno przedsiębiorstwo buduje jedną jednostkę wytwarzania energii. Zgodnie z metodologią wyliczenia przedmiotowego wskaźnika przyjętą dla Działania 4.2 Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach jedna wybudowana jednostka wytwarzania energii elektrycznej z OZE generuje 0,129 MW dodatkowej zdolności wytwarzania energii odnawialnej. Zatem po przeliczeniach liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje 159 x 0,129 MW = 20,5 MW.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na energetykę);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci).

4.	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)	tony ekwiwalentu CO2	EFRR-REACT EU	Słabiej rozwinięte	17 072	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 82,40% alokacji na CT REACT-EU.
Wsparcie dla przedsiębiorstw w formie dotacji w ramach CT REACT-EU RPO WL 2014-2020 zostało przewidziane w ramach dwóch typów wsparcia:
1. działania związane ze zwiększeniem wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych
2. działania w zakresie poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw.

Wartość docelowa wskaźnika CI2 stanowi sumę ilości przedsiębiorstw wspartych w ramach obydwu typów.

1. Alokacja na działania związane ze zwiększeniem wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych stanowi wartość 18 269 404 EUR. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z Działania 4.2 Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach, w ramach którego koszt jednostkowy wskaźnika przyjęto na poziomie

7 938,55 PLN. Przy dostępnej alokacji wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie ton 9904 ekwiwalentu CO2.

2. Alokacja na działania w zakresie poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw stanowi wartość 7 153 906 EUR. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z Działania 5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw, w ramach którego koszt jednostkowy wskaźnika przyjęto na poziomie 4 295,30 PLN. Przy dostępnej alokacji wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie ton 7168 ekwiwalentu CO2.

Reasumując przewiduje się, że łączna wartość wskaźnika CI34 wyniesie 17 072 ton ekwiwalentu CO2 w ramach interwencji ze środków REACT-EU.

Osiągnięcie założonej wartości docelowej uzależnione jest od czynników tj.:
1. Wydanie przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych do których zobowiązuje ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 w zakresie:
- trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji
- programów operacyjnych;
- kontroli realizacji programów operacyjnych;
- trybu dokonywania wyboru projektów;
- kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji
- Europejskiej w programach operacyjnych;
- korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- informacji i promocji;
- innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych;

2. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na energetykę);
3. przyjęcie aktów prawnych dotyczących OZE (tj. przyłączenia mocy powstałej z odnawialnych źródeł energii do sieci);
4. przyjęcie rozporządzeń z zakresu pomocy publicznej (Pomoc na ochronę środowiska).

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem	%	słabiej rozwinięty	1,5	2012	38	GUS - BDL/STRATEG	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu strategicznego odpowiada wskaźnikom produktu: Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE oraz Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej w ramach kogeneracji.
3. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2005 – 2012

PI	Wskaźnik	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PI 4a	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem	0,4	0,9	1,2	2	0,9	0,8	0,9	1,5

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Na podstawie analizy danych historycznych GUS STRATEG można zauważyć, że wartość wskaźnika systematycznie rośnie (pomijając lata 2007-2008 - kryzys). Uwzględniając trend wielomianowy oszacowano, iż wartość wskaźnika w roku 2023 wyniesie 5,6.
7. Pierwotnie oszacowana wartość docelowa została zweryfikowana przez ewaluatora zewnętrznego w ewaluacji mid-term RPO WL 2014-2020. Wartość docelowa wskaźnika, wyznaczona na 2023 r. wynosi 5,6%. W 2014 r. odsetek ten wzrósł do poziomu 4,4%, natomiast w 2017 r. osiągnął wartość 23,5%, plasując region na szóstym miejscu w skali kraju(…)). Wartość wskaźnika osiągnięta w 2017 r. przez województwo lubelskie jest wyższa o prawie 10 p. p. niż wartość dla całej Polski. Biorąc pod uwagę dotychczasową dynamikę wskaźnika, nie ma ryzyka nieosiągnięcia jego wartości docelowej (obecnie wartość ta została wielokrotnie przekroczona). Na podstawie danych historycznych dotyczących dynamiki zmian wartości wskaźnika w poprzednich latach (trend liniowy, R-kwadrat = 82,16%), z uwzględnieniem pewnego marginesu ryzyka, szacuje się, iż wartość wskaźnika w 2023 r. może osiągnąć około 38-40%. W związku z powyższym rekomendowane jest zwiększenie wartości docelowej do poziomu 38%.

2.	Zużycie energii elektrycznej na 1 mln zł PKB	GWh	słabiej rozwinięty	0,09	2011	0,06	GUS - STRATEG	raz na rok

1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020.
2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu: Liczba przedsiębiorstw, które w wyniku wsparcia poprawiły efektywność energetyczną oraz Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej.

3. Zaproponowany wskaźnik jest łatwo dostępny w GUS STRATEG. Przy szacowaniu wartości wskaźnika zastosowano metodę prognozowania ilościowego na postawie modelu matematyczno-statystycznego, dzięki której określono trend (tendencję rozwojową), czyli długookresową skłonność jednokierunkowych zmian wartości badanej zmiennej. W zależności od dostępności danych wykorzystuje się model szeregów czasowych z tendencją rozwojową zmiennej prognozowanej, czyli model trendu wielomianowego, model trendu logarytmicznego lub też model trendu liniowego. Modele te stosuje się do prognozowania zjawiska, które charakteryzowały się w przeszłości regularnymi zmianami, które można opisać za pomocą funkcji czasu i wobec których zakłada się zmienność kierunku trendu.
4. Dane historyczne z GUS STRATEG dostępne dla lat 2005 – 2011

PI	Wskaźnik	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
PI 4b	Zużycie energii elektrycznej na 1 mln zł PKB (GWh)	0,133	0,126	0,116	0,109	0,101	0,097	0,09

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy, a sposób jego mierzenia opiera się na prognozowaniu trendu liniowego.
6. Na podstawie analizy danych historycznych GUS STRATEG można zauważyć, że wartość wskaźnika systematycznie maleje. W kontekście tej tendencji, trendu liniowego, należy przyjąć, że wartość wskaźnika w 2023 roku powinna wynieść 0,09 GWh (współczynnik dopasowania e=2,72).

Cel szczegółowy 2. Silny, dobrze zorganizowany i odporny system opieki zdrowotnej dostosowany do nowej sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wywołanej skutkami kryzysu koronawirusa

A. Wskaźniki produktu EFRR/FS/EFS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba wspartych podmiotów leczniczych	szt.	EFRR – REACT-EU	Słabiej rozwinięte	1	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 17,60% alokacji pierwszej transzy środków pochodzących z Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy, dostępnych z REACT-EU na PI (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI53 - Infrastruktura ochrony zdrowia oraz KI81 Rozwiązania informatyczne na rzecz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz usługi i aplikacje w zakresie e-zdrowia (w tym e-opieka i nowoczesne technologie w służbie osobom starszym). Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o planowane wsparcie, z pierwszej transzy środków pochodzących z Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy, dostępnych z REACT-EU, podmiot realizujący projekt o priorytetowym znaczeniu dla realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego, mający na celu przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z chorobami zakaźnymi w regionie oraz ich skutkom, w tym skutkom długotrwałym.							
2.	Liczba wspartych podmiotów leczniczych w związku z	szt.	EFRR – REACT-EU	Słabiej rozwinięte	1	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

	pandemią COVID-19 (CV13)						
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 17,60% alokacji pierwszej transzy środków pochodzących z Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy, dostępnych z REACT-EU na PI (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI53 - Infrastruktura ochrony zdrowia oraz KI81 Rozwiązania informatyczne na rzecz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz usługi i aplikacje w zakresie e-zdrowia (w tym e-opieka i nowoczesne technologie w służbie osobom starszym). Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o planowane wsparcie, z pierwszej transzy środków pochodzących z Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy, dostępnych z REACT-EU, podmiot realizujący projekt o priorytetowym znaczeniu dla realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego, mający na celu przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z chorobami zakaźnymi w regionie oraz ich skutkom, w tym skutkom długotrwałym.							
3,	Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 (CV33)	szt.	EFRR – REACT-EU	Słabiej rozwinięte	1	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
Wybrany wskaźnik produktu obejmuje 17,60% alokacji pierwszej transzy środków pochodzących z Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy, dostępnych z REACT-EU na PI (projekty realizowane w ramach kategorii interwencji KI53 - Infrastruktura ochrony zdrowia oraz KI81 Rozwiązania informatyczne na rzecz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz usługi i aplikacje w zakresie e-zdrowia (w tym e-opieka i nowoczesne technologie w służbie osobom starszym). Wartość wskaźnika została wyliczona w oparciu o planowane wsparcie, z pierwszej transzy środków pochodzących z Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy, dostępnych z REACT-EU, podmiot realizujący projekt o priorytetowym znaczeniu dla realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego, mający na celu przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z chorobami zakaźnymi w regionie oraz ich skutkom, w tym skutkom długotrwałym.							

B. Wskaźniki rezultatu EFRR/FS

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Średnia długość pobytu w szpitalu	dni	Słabiej rozwinięte	6,1	2012	4	publikacja GUS " w 2012 r."	raz na rok
1. Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana przez ewaluatora zewnętrznego w ramach ewaluacji ex-ante RPO WL 2014-2020. 2. Wskaźnik rezultatu jest powiązany ze wskaźnikiem produktu Liczba wspartych podmiotów leczniczych.								

3. Zaproponowany wskaźnik jest dostępny w publikacji GUS "Zdrowie i ochrona zdrowia w danym roku".
4. Dane historyczne z GUS dostępne dla lat 2014 – 2019.

PI	Wskaźnik	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PI 9a	Średnia długość pobytu w szpitalu (dni)	6,1	6,1	6,1	5,9	6	5,4

5. IZ nie dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych. Zaproponowany wskaźnik jest nowy.

II. Opis przyjętych założeń i czynników, jakie miały wpływ na przyjętą wartość docelową

Dane historyczne:

Wykorzystano dane historyczne dotyczące projektów realizowanych w perspektywie finansowej 2007-2013 zarówno z Programów: RPO WL, PO KL komponent regionalny, PO IG, PO IŚ. Ponadto wykorzystano również dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w zakresie stawek dot. kosztów związanych z kosztem np. stażu, prac interwencyjnych oraz dane Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w zakresie projektów realizowanych w perspektywie 2007-2013 w ramach komponentu centralnego. Dodatkowo uwzględniono również dane historyczne w zakresie działań realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu województwa lubelskiego.

Sytuacja i trendy społeczno – gospodarcze/inne uwarunkowania:

Wykorzystano informacje zawarte w ewaluacjach dotyczących perspektywy finansowej 2007-2013, jak również z przeprowadzonej oceny ex-ante RPO WL 2014-2020 oraz diagnozy sytuacji społeczno – gospodarczej zawartej w RPO WL2014-2020. Dodatkowo uwzględniono również dane dotyczące sytuacji społeczno-gospodarczej na rynku regionalnym zmieszczone w statystykach publicznych GUS (np. Bank Danych Lokalnych). Ponadto uwzględniono również dane opracowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie oraz Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublinie.

Uwzględniono stan zaawansowania prac nad delegowanymi aktami prawnymi niezbędnymi do uruchomienia środków finansowych.

Sposób szacowania wartości wskaźnika:

Uwzględniono:

- Wielkość alokacji objętej danym wskaźnikiem,
- Historyczny koszt jednostkowy wskaźników referencyjnych (opisujących podobny rodzaj wsparcia w poprzedniej perspektywie finansowej),

- Historyczny koszt jednostkowy na podstawie stawek obowiązujących w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej,
- Poziom dofinansowania inwestycji (szacowany na podstawie danych historycznych),
- Tempo realizacji wskaźników możliwych do porównania w odniesieniu do perspektywy finansowej 2007-2013,
- Dane z badań ewaluacyjnych zrealizowanych w perspektywie finansowej 2007-2013,
- Indeks cen WCPSP, WCPBM oraz CPI,
- Szacowany poziom osiągnięcia wskaźnika (w przypadku obniżonej jakości wskaźników referencyjnych),
- Rzeczywisty koszt jednostkowy wskaźników w perspektywie 2014-2020,
- Dane z badania ewaluacyjnego Ewaluacja mid-term postępu rzeczowego i systemu realizacji RPO WL 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródokresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania.

Załącznik nr 7 do *Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020*, 9 sierpnia 2022 r.

Załącznik nr 1
do uchwały Nr ~~CCCXXVI/5742/2022~~...
Zarządu Województwa Lubelskiego
z dnia ~~4 stycznia~~... 2022 r.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

(przyjęty pierwotną Decyzją Komisji Europejskiej C(2015)887 z dnia 12 lutego 2015 r.
ze zmianami zatwierdzonymi Decyzją Komisji Europejskiej C(2018)3837 z dnia 12 czerwca 2018 r.,
Decyzją Komisji Europejskiej C(2020) 2066 z dnia 3 kwietnia 2020 r.,
Decyzją Komisji Europejskiej C(2020) 7378 z dnia 21 października 2020 r.,
Decyzją Komisji Europejskiej C(2021) 2606 z dnia 12 kwietnia 2021 r.
oraz Decyzją Komisji Europejskiej C(2021) 9739 z dnia 22 grudnia 2021 r.)

Spis treści:

SPIS SKRÓTÓW 5

ROZDZIAŁ 1. STRATEGIA DOTYCZĄCA WKŁADU PROGRAMU OPERACYJNEGO W REALIZACJĘ UNIJNEJ STRATEGII NA RZECZ INTELIGENTNEGO, ZRÓWNOWAŻONEGO WZROSTU SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU ORAZ OSIĄGNIĘCIE SPÓJNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ 8

1.1. Strategia dotycząca wkładu programu operacyjnego w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz osiągnięcie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej 8

1.1.1. Opis zawartej w programie strategii dotyczącej wkładu w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz osiągnięcie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. 8

1.1.1.a Opis spodziewanego wpływu programu współpracy na wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność 16

1.1.2. Uzasadnienie wyboru celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych 20

1.1.2.a Uzasadnienie określające oczekiwany wpływ programu współpracy na wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność 31

1.2 Uzasadnienie alokacji finansowej 32

1.2.1. Uzasadnienie podziału środków między cele tematyczne i priorytety inwestycyjne 32

1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu 35

ROZDZIAŁ 2. OSIE PRIORYTETOWE 43

2.A. OPIS OSI PRIORYTETOWYCH INNYCH NIŻ POMOC TECHNICZNA 43

2.A.1 OŚ PRIORYTETOWA 1 BADANIA I INNOWACJE 43

2.A.2 OŚ PRIORYTETOWA 2 CYFROWE LUBELSKIE 51

2.A.3 OŚ PRIORYTETOWA 3 KONKURENCYJNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW 58

2.A.4 OŚ PRIORYTETOWA 4 ENERGIA PRZYJAZNA ŚRODOWISKU 72

2.A.5 OŚ PRIORYTETOWA 5 EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA 77

2.A.6 OŚ PRIORYTETOWA 6 OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW . 92

2.A.7 OŚ PRIORYTETOWA 7 OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I NATURALNEGO 104

2.A.8 OŚ PRIORYTETOWA 8 MOBILNOŚĆ REGIONALNA I EKOLOGICZNY TRANSPORT 113

2.A.9 OŚ PRIORYTETOWA 9 RYNEK PRACY 121

2.A.10 OŚ PRIORYTETOWA 10 ADAPTACYJNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW I PRACOWNIKÓW DO ZMIAN 145

2.A.11 OŚ PRIORYTETOWA 11 WŁĄCZENIE SPOŁECZNE 159

2.A.12 OŚ PRIORYTETOWA 12 EDUKACJA, KWALIFIKACJE I KOMPETENCJE 184

2.A.13 OŚ PRIORYTETOWA 13 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA 211

2.B.1 OŚ PRIORYTETOWA 14 POMOC TECHNICZNA 234

2.A.15 OŚ PRIORYTETOWA 15 ODPORNE LUBELSKIE – ZASOBY REACT-EU DLA LUBELSKIEGO 239

2.A.16 OŚ PRIORYTETOWA 16 POMOC TECHNICZNA REACT-EU 245

ROZDZIAŁ 3. PLAN FINANSOWY PROGRAMU OPERACYJNEGO 247

3.1 Środki finansowe z poszczególnych funduszy oraz kwoty na rezerwę wykonania 247

3.2 Łączne środki finansowe w podziale na fundusz oraz współfinansowanie krajowe (EUR) 248

ROZDZIAŁ 4. ZINTEGROWANE PODEJŚCIE DO ROZWOJU TERYTORIALNEGO 255

4.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność 255

4.2 Zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich 256

4.3 Ramy realizacji ZIT poza zintegrowanymi przedsięwzięciami z zakresu zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz szacunkowa alokacja z poszczególnych osi priorytetowych 256

4.4 Rozwiązania dotyczące przedsięwzięć międzyregionalnych i transnarodowych w ramach programu operacyjnego, z udziałem beneficjentów znajdujących się w co najmniej jednym innym państwie członkowskim 257

4.5 Wkład planowanych przedsięwzięć w ramach programu w odniesieniu do strategii makroregionalnych i strategii morskich, z zastrzeżeniem potrzeb obszaru objętego programem zidentyfikowanych przez państwo członkowskie 257

ROZDZIAŁ 5. SZCZEGÓLNE POTRZEBY OBSZARÓW GEOGRAFICZNYCH NAJBARDZIEJ DOTKNIĘTYCH UBÓSTWEM LUB GRUP DOCELOWYCH NAJBARDZIEJ ZAGROŻONYCH DYSKRYMINACJĄ LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM 259

5.1 Obszary geograficzne najbardziej dotknięte ubóstwem / grupy docelowe najbardziej zagrożone dyskryminacją lub wykluczeniem społecznym 259

5.2 Strategia służąca zaspokojeniu szczególnych potrzeb obszarów geograficznych najbardziej dotkniętych ubóstwem/grup docelowych najbardziej zagrożonych dyskryminacją lub wykluczeniem społecznym oraz, w stosownych przypadkach, wkład zintegrowanego podejścia ustanowionego w umowie partnerstwa 260

ROZDZIAŁ 6. SZCZEGÓLNE POTRZEBY OBSZARÓW GEOGRAFICZNYCH, KTÓRE CIERPIĄ NA SKUTEK POWAŻNYCH I TRWAŁYCH NIEKORZYSTNYCH WARUNKÓW PRZYRODNICZYCH LUB DEMOGRAFICZNYCH 262

ROZDZIAŁ 7. INSTYTUCJE I PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA ZARZĄDZANIE, KONTROLĘ I AUDYT ORAZ ROLA PARTNERÓW 263

7.1 Odpowiednie instytucje i podmioty 263

7.2 Zaangażowanie właściwych partnerów 263

7.2.1 Przedsięwzięcia podjęte w celu zaangażowania właściwych partnerów w przygotowanie programu operacyjnego oraz rola tych partnerów we wdrażaniu, monitorowaniu i ewaluacji programu operacyjnego 263

7.2.2. Granty globalne (EFS) 266

7.2.3. Środki przeznaczone na budowanie potencjału 267

ROZDZIAŁ 8. KOORDYNACJA MIĘDZY FUNDUSZAMI POLITYKI SPÓJNOŚCI, EFRROW, EFMR ORAZ INNYMI UNIJNYMI I KRAJOWYMI INSTRUMENTAMI FINANSOWANIA ORAZ EBI 268

ROZDZIAŁ 9. WARUNKI WSTĘPNE 272

ROZDZIAŁ 10. ZMNIEJSZENIE OBCIĄŻEŃ ADMINISTRACYJNYCH DLA BENEFICJENTÓW 305

ROZDZIAŁ 11. ZASADY HORYZONTALNE 307

11.1 Zrównoważony rozwój 307

11.2 Równość szans i niedyskryminacja 308

11.3 Równość płci 309

ROZDZIAŁ 12. ODDZIELNE CZĘŚCI 311

12.1 Duże projekty, których realizację zaplanowano w okresie programowania 311

12.2 Ramy wykonania dla programu operacyjnego 311

12.3 Właściwi partnerzy zaangażowani w przygotowanie programu 313

ZAŁĄCZNIKI 315

SPIS SKRÓTÓW

AOS	Ambulatoryjna opieka specjalistyczna
B+I	badania i innowacje
B+R	badania i rozwój
BGK	Bank Gospodarstwa Krajowego
CEF	"Łącząc Europę" (ang. *Connecting Europe Facility)*
CIS	Centrum Integracji Społecznej
COSME	Program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (ang. *Programme for the Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises*)
CT	Cel Tematyczny
DEFS	Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie
DPR	Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie
DRPO	Departament Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie
DSRK	Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia Fala nowoczesności
EFG	Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji
EFMR	Europejski Fundusz Morski i Rybacki
EFPONP	Europejski Fundusz Pomocy Osobom Najbardziej Potrzebującym
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFRROW	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
EFSI	Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne
ES	ekonomia społeczna
EURES	Europejskie Służby Zatrudnienia (ang. *European Employment Services*)
FE	Fundusze Europejskie
FS	Fundusz Spójności
GPR	Grupy Producentów Rolnych
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IA	Instytucja Audytowa
IC	Instytucja Certyfikująca
ICT	technologie informacyjno-komunikacyjne (ang. *Information and Communication Technologies*)
IF	instrumenty finansowe
IOB	instytucje otoczenia biznesu
IS	Inteligentne specjalizacje
ITS	Inteligentne *Systemy* Transportowe
IZ RPO	Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym
JST	jednostki samorządu terytorialnego
K	Kobiety (dot. tabel ze wskaźnikami)
KE	Komisja Europejska
KEW	kluczowy etap wdrażania
KG PSP	Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej
KIS	Klub Integracji Społecznej
KK UP	Komitet Koordynacyjny ds. Umowy Partnerstwa

KM RPO	Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny
KPGO	Krajowy plan gospodarki odpadami 2014
KPM	Krajowa Polityka Miejska
KPOŚK	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
KPR	Krajowy Program Reform
KPPUiWS	Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020
KSRR	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie
LOF	Lubelski Obszar Funkcjonalny
LSI2014	Lokalny System Informatyczny
M	Mężczyźni (dot. tabel ze wskaźnikami)
MAiC	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
MIR	Ministerstwo/Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego
MŚP, MMŚP	mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa
MZ	Ministerstwo Zdrowia
NPR	Narodowy Program Rewitalizacji
O	Ogółem (dot. tabel ze wskaźnikami)
OHP	Ochotnicze Hufce Pracy
OOŚ	ocena oddziaływania na środowisko
OSP	Ochotnicza Straż Pożarna
OWES	Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
OZE	Odnawialne źródła energii
PFRON	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PI	Priorytet Inwestycyjny
PKB	Produkt Krajowy Brutto
PO	program operacyjny
PO IiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PO IR	Program Operacyjny Innowacyjny Rozwój
PO PC	Program Operacyjny Polska Cyfrowa
PO PW	Program Operacyjny Polska Wschodnia
PO RiM	Program Operacyjny „Rybactwo i Morze”
PO WER	Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój
POZ	Podstawowa opieka zdrowotna
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PSCI	Program Unii Europejskiej na rzecz przemian i innowacji społecznych (ang. *Programme for SocialChange and Innovation)*
PZiP	Program Zintegrowanej Informatyzacji Państwa
RDOŚ	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie
RLKS	rozwój lokalny kierowany przez społeczność
RLM	Równoważna Liczba Mieszkańców
ROT	Regionalne Obserwatorium Terytorialne
RPO WL	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego
RSI	Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego do 2020 r.
SBEiŚ	Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko
SIEG	Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki
SIT	strategiczna inwestycja terytorialna
SOR	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju
SZOOP	Szczegółowy opis osi priorytetowych

SPA 2020	Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020, z perspektywą do roku 2030
SPS WL	Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020
SRK 2020	Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo
SRKL	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego
SRWL	Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 roku)
SRT	Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku
SSP	Strategia Sprawne Państwo 2020
SUE RMB	Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego
TEN-T	Transeuropejska sieć transportowa (ang. *Trans-European Transport Networks*)
TGR	Tematyczna Grupa Robocza
TIK	Technologie Informacyjno-Komunikacyjne
UE	Unia Europejska
UMWL	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie
UP	Umowa Partnerstwa
WPR	Wspólna Polityka Rolna
WPRyb	Wspólna Polityka Rybołówstwa
WRS	Wspólne Ramy Strategiczne
ZIT	Zintegrowana Inwestycja Terytorialna
ZWL	Zarząd Województwa Lubelskiego

ROZDZIAŁ 1. STRATEGIA DOTYCZĄCA WKŁADU PROGRAMU OPERACYJNEGO W REALIZACJĘ UNIJNEJ STRATEGII NA RZECZ INTELIGENTNEGO, ZRÓWNOWAŻONEGO WZROSTU SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU ORAZ OSIĄGNIĘCIE SPÓJNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ

1.1. Strategia dotycząca wkładu programu operacyjnego w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz osiągnięcie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej

1.1.1. Opis zawartej w programie strategii dotyczącej wkładu w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz osiągnięcie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

Województwo lubelskie, pomimo ogólnego postępu gospodarczego notowanego w ostatnich latach, nadal zaliczane jest do regionów słabych strukturalnie. Region charakteryzuje się niższą wartością wielu wskaźników w porównaniu do średnich wartości w Polsce oraz UE, również wskaźników kluczowych wskazanych w *Strategii Europa 2020*. Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20 – 64 lat w województwie lubelskim wynosił w 2012 roku 65,8% i wartość ta była nieznacznie wyższa od wartości krajowej wynoszącej 64,9%.[1]Na podstawie przeprowadzonej analizy[2] szacuje się, iż w latach realizacji RPO wskaźnik ten będzie systematycznie wzrastał osiągając wartość 67,6, 68,2 i 69,2% odpowiednio w latach 2018, 2020 i 2023.[3] Cel krajowy ustalony dla Polski w obszarze redukcji liczby osób pozostających w ubóstwie jako 1,5 mln osób został osiągnięty w 2012 r. Należy jednak kontynuować działania mające na celu dalsze ograniczanie skali ubóstwa oraz utrwalenie osiągniętego dotychczas efektu w tym zakresie. Dla określenia pozycji województwa względem wartości krajowych stosowany jest wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym. W przypadku województwa lubelskiego wynosił on w 2012 r. 22,9% i wartość ta była znacznie wyższa od wartości krajowej 16,2%. Przewiduje się dalszy spadek wartości tego wskaźnika w województwie lubelskim w latach realizacji RPO oraz jego wartości 20,6, 20,2 i 19,5% odpowiednio w latach 2018, 2020 i 2023.[4]

Władze regionalne zamierzają dołożyć wszelkich starań, aby ukierunkowana interwencja środków dostępnych w ramach RPO WL 2014-2020 w jak najwyższym stopniu przyczyniła się do osiągania celów *Strategii Europa 2020*. W tym kontekście kluczowymi wyzwaniami horyzontalnymi dla rozwoju regionu są:

- niekorzystne zmiany demograficzne (depopulacja oraz starzenie się społeczeństwa), które oddziałują na edukację, rynek pracy oraz usługi publiczne,
- konieczność zmiany struktury gospodarki, co będzie wymagało znacznego wysiłku na rzecz rozwoju przedsiębiorstw oraz dostosowania kwalifikacji mieszkańców do wymagań nowoczesnego rynku pracy,
- niedostatki infrastrukturalne, które warunkują podniesienie atrakcyjności regionu jako miejsca do inwestowania i zamieszkania.

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.) zakłada bardziej efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów województwa. Oznacza to dążenie do rozwijania dziedzin, które są zakorzenione w gospodarczej tradycji regionu, ale przy zwiększonym

[1]Strategia EU 2020 w zakresie priorytetu rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu stawia za jeden z głównych celów osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród osób w wieku 20-64 lata, przy czym aktualny poziom EU -27 wynosi 68%, średnio w Polsce -64% a w województwie lubelskim – 65%.

[2]Należy podkreślić, iż oba niżej opisane wskaźniki służą jedynie wskazywaniu ogólnej sytuacji społeczno-gospodarczej w regionie i ewentualnym decyzjom w zakresie wdrażania RPO. Nie są one wskaźnikami rezultatu interwencji RPO i nie mogą być przedmiotem odpowiedzialności RPO. UP wskazuje, iż wpływ interwencji EFSI na ich osiąganie jest bardzo ograniczony (do rzędu 4-8%), a ich zmienność zależna jest od ogólnych czynników natury społeczno-gospodarczej oraz zmian legislacyjnych pozostających zasadniczo poza sferą oddziaływania RPO.

[3] Przy założeniu, iż jego wartość będzie rosła zgodnie z obserwowanym w ostatnich latach trendem liniowym.

[4] Przy założeniu utrzymania obecnego dystansu do średniej wartości dla kraju i spadku wartości tego wskaźnika średnio w kraju zgodnie z obserwowanym trendem.

zaangażowaniu funkcjonującego w regionie zaplecza badawczo-rozwojowego. Zwiększenie potencjału wiedzy, zaawansowania technologicznego ma następować w sposób selektywny, tj. z wyraźną preferencją dla dziedzin związanych z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami.
Działania realizujące przyjęty model mają przyczynić się do tworzenia na terenie województwa produktów i usług o wysokiej wartości dodanej. To z kolei umożliwi kreowanie popytu na wysokokwalifikowane kadry oraz przełoży się na poprawę struktury społeczno-zawodowej (wyższej jakości miejsca pracy, unowocześnienie sektora rolnego). W efekcie przyczyni się to do ograniczania problemów w sferze gospodarczej i społecznej.

W związku z powyższymi założeniami strategicznymi za cel główny RPO WL 2014-2020 przyjęto: **Podniesienie konkurencyjności regionu w oparciu o wewnętrzne potencjały, sprzyjające zwiększeniu spójności społecznej i terytorialnej.**

Cel główny będzie osiągany przez interwencję w ramach ~~13~~ 14 Osi Priorytetowych, obejmujących ~~10~~ 11 celów tematycznych pakietu legislacyjnego UE.
Poniżej przedstawiono wyzwania wynikające z przeprowadzonej analizy sytuacji w poszczególnych obszarach życia społeczno-gospodarczego oraz rodzaj planowanej w ramach Programu interwencji, zgodnej z celami *Strategii Europa 2020.*
Podstawą podnoszenia konkurencyjności gospodarki regionu jest kreowanie nowych produktów i rozwiązań. Głównym problemem województwa w tym zakresie są niskie nakłady przeznaczane na badania i rozwój, w szczególności te pochodzące z sektora prywatnego. Jednocześnie możliwości regionalnego środowiska badawczo-rozwojowego nie są w pełni wykorzystywane. Z doświadczeń RPO WL 2007 – 2013 wynika, że aktywność przedsiębiorstw w zakresie zwiększania innowacyjności polegała w większości przypadków na zakupie gotowych rozwiązań. Ponadto, nie wykształciły się efektywne i skuteczne mechanizmy współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami naukowymi. Interwencja RPO WL będzie zatem skierowana na pobudzanie aktywności innowacyjnej przedsiębiorstw (infrastruktura niezbędna do prowadzenia prac badawczo-rozwojowych oraz wdrażanie instrumentów zachęcających do współpracy przedsiębiorstw i jednostek badawczo – rozwojowych). Proces ten będzie oparty o podejście popytowe, przy czym niezbędne będzie wsparcie instytucji świadczących wyspecjalizowane usługi w zakresie transferu wiedzy. W związku z przyjętym modelem selektywnego wsparcia dla zwiększania potencjału wiedzy i innowacyjności wyraźne preferencje uzyskają te dziedziny, które są związane z inteligentnymi specjalizacjami województwa. Ze względu na wskazaną specjalizację w zakresie energetyki odnawialnej szczególna uwaga będzie zwrócona na cele Europejskiego Strategicznego Planu Rozwoju Technologii Energetycznych (tzw. SET-Plan).
Działania przewidziane w **Osi 1 Badania i innowacje** są zgodne z priorytetem *Strategii Europa 2020* związanym *z inteligentnym rozwojem* i przyczynią się do wzrostu wartości nakładów na B+R w relacji do PKB. Wsparcie wpisuje się w projekt przewodni: *"Unia innowacji",* dotyczący wykorzystywania działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej oraz wzmocnienia procesu innowacji. Ponadto interwencja prowadzona w ramach Osi 1 zapewnia zgodność RPO WL z celem KPR *w zakresie nakładów na B+R,* którego zadaniem jest m.in. prowadzenie działań wspierających wzrost innowacyjności, w tym wzrost nakładów na B+R, stworzenie wysokiej jakości infrastruktury naukowo - badawczej oraz zwiększenie powiązań pomiędzy sektorem nauki a przedsiębiorstwami. Aspekt ten został również podkreślony w *Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego.*

Przestrzeń wirtualna stwarza szerokie możliwości dla rozwoju gospodarki, zwiększenia dostępności usług publicznych oraz ograniczenia wykluczenia społecznego. Niestety, wachlarz cyfrowych usług publicznych w województwie lubelskim jest w porównaniu do wielu regionów europejskich niewystarczający. W związku z tym wsparcie finansowe w ramach **Osi 2 Cyfrowe Lubelskie** kierowane będzie na działania zwiększające dostęp do informacji w postaci cyfrowej oraz powszechność e-usług publicznych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (np. systemy informacji przestrzennej, digitalizacja zbiorów, inteligentne systemy zarządzania).

Planowana interwencja wpisuje się w priorytet *Strategii Europa 2020*związany *z inteligentnym rozwojem*, a w szczególności projekt przewodni: *"Europejska Agenda Cyfrowa"* dotyczący przede wszystkim stosowania i korzystania z nowoczesnych usług *on-line* (e-administracja, e-zdrowie, itp.).Działania zapewniają również zgodność RPO WL z celami *Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego* oraz z celem KPR *w zakresie nakładów na B+R,* którego zadaniem jest m.in. pełne wykorzystanie technologii informacyjno - komunikacyjnych (ICT).

Historycznie uwarunkowany rolniczy charakter województwa lubelskiego znajduje odzwierciedlenie w słabości sektora MŚP i generalnie niskiej ocenie atrakcyjności inwestycyjnej. Przejawia się to zarówno w niskiej liczebności jak i słabej kondycji finansowej większości przedsiębiorstw. Duży udział bardzo małych podmiotów o lokalnym charakterze oraz profil prowadzonej działalności skutkuje niską konkurencyjnością całego sektora MŚP. RPO WL przewiduje wsparcie dla przedsiębiorstw tworzących nowe produkty i usługi (w tym oparte na TIK), rozszerzających działalność poza rynek lokalny oraz nawiązujących współpracę (w tym w ramach klastrów) w celu zwiększenia swojej pozycji konkurencyjnej. Interwencja skierowana będzie również na tworzenie odpowiedniego klimatu dla rozwijania działalności gospodarczej, w tym: tworzenia terenów inwestycyjnych, zwiększenia dostępu do profesjonalnych usług i fachowej wiedzy oraz promocji gospodarczej na rynkach krajowych i międzynarodowych. Wsparcie dla przedsiębiorstw ma ułatwić i przyśpieszyć zmiany struktury gospodarczej i zawodowej w regionie. Towarzyszyć im będą działania w zakresie edukacji i rynku pracy (interwencja w ramach EFS). Ze względu na przyjęte założenia strategiczne również w tym przypadku ważnym aspektem kierowanego wsparcia będą regionalne inteligentne specjalizacje.
Interwencja planowana w ramach **Osi 3 Konkurencyjność przedsiębiorstw** wpisuje się w priorytet *Strategii Europa 2020* związany *z inteligentnym rozwojem* poprzez rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji. Planowane działania przyczyniające się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy realizować będą założenia projektu przewodniego: *"Unia innowacji"*, a także cel KPR związany ze wspieraniem transferu innowacji i wiedzy między przedsiębiorstwami, co jest zgodne również ze *Strategią Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego*.

Efektywne i racjonalne korzystanie z zasobów to podstawa gospodarki zrównoważonej. Kluczowym elementem zapewnienia rozwoju gospodarki jest dostęp do energii, której cena w województwie lubelskim należy do najwyższych w Polsce. Pomimo korzystnych uwarunkowań dla rozwoju energetyki bazującej na źródłach odnawialnych udział energii z OZE w produkcji energii ogółem należy do bardzo niskich. Z tego względu RPO WL przewiduje realizację **Osi 4 Energia przyjazna środowisku** ukierunkowanej na rozwój energetyki wykorzystującej OZE w wielu wymiarach (produkcja energii i efektywna jej dystrybucja, wsparcie przedsiębiorstw działających w sferze obsługi sektora OZE, zwiększenie stopnia wykorzystania energii pierwotnej, wykorzystanie OZE w celu zmniejszania zużycia paliw konwencjonalnych i ograniczenia tzw. niskiej emisji). Obszar ten ma szansę szybkiego rozwoju nie tylko ze względu na istniejące zasoby, ale i planowane wsparcie w sferze innowacji (energetyka niskoemisyjna oraz automatyka są wyłaniającymi się obszarami inteligentnej specjalizacji województwa). W tym kontekście ważne będą kierunki rozwoju tego sektora wyznaczone w SET-Planie. Działania planowane w RPO WL w ramach Osi 4 będą stanowiły wkład w realizację priorytetu *Strategii Europa 2020* związanego *z rozwojem zrównoważonym.* Wsparcie sektora OZE wpisuje się zwłaszcza w projekt przewodni: *"Europa efektywnie korzystająca z zasobów"* w zakresie uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i energii, ograniczenia emisji CO2, zwiększenia konkurencyjności oraz działań na rzecz większego bezpieczeństwa energetycznego. Interwencja prowadzona w ramach Osi 4 zapewnia zgodność RPO WL z *celem energetycznym* KPR, który zakłada m.in. modernizację i rozbudowę infrastruktury energetycznej oraz zgodność z celami *Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego*.

Wykorzystanie OZE może stanowić ważny element w działaniach zmierzających do redukcji emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych oraz zmniejszania zużycia energii. Województwo należy do obszarów o średnim poziomie zanieczyszczenia powietrza. Główny wpływ na stan czystości

powietrza wywiera emisja związana z wykorzystaniem konwencjonalnych źródeł energii, a także zanieczyszczenia komunikacyjne. Ponadto, znaczna część budynków w województwie wybudowana została wg przestarzałych technologii, gdzie duże straty energii oraz zastosowane rozwiązania grzewcze nie pozwalają na ograniczanie zużycia paliw konwencjonalnych. W związku z powyższym w ramach **Osi 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna** zaplanowano wsparcie dla inwestycji związanych z wdrażaniem strategii niskoemisyjnych. Jeden filar stanowić będą inwestycje, mające na celu ograniczenie zużycia zasobów i energii w sektorze produkcyjnym, a także poprawę efektywności energetycznej budynków. Drugim filarem będą działania przyczyniające się do rozwoju przyjaznych dla środowiska i niskoemisyjnych zintegrowanych systemów transportu miejskiego.
Omówiona interwencja wpisuje się w priorytet *Strategii Europa 2020*związany *z rozwojem zrównoważonym* poprzez wspieranie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów, a w szczególności projekt przewodni: *"Europa efektywnie korzystająca z zasobów"* zwracający uwagę m.in. na transport w miastach, instrumenty służące oszczędzaniu energii (w tym oparte na TIK). Interwencja prowadzona w ramach Osi 5 zapewnia zgodność RPO WL z *celem energetycznym* KPR, który zakłada m.in. zmniejszenie emisyjności gospodarki, poprawę efektywności energetycznej oraz wzrost udziału zużycia energii ze źródeł odnawialnych, na co kładzie nacisk także *Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego.*

Efektywne wykorzystanie zasobów jest jednym z podstawowych założeń Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego, a jakość środowiska ma duże znaczenie dla rozwijania kluczowej inteligentnej specjalizacji województwa – biogospodarki. Oprócz wsparcia dla nowych technologii oraz sektora MŚP niezbędne są działania w sferze ochrony środowiska, zapewniające dostęp do najwyższej jakości surowców.
W województwie lubelskim coraz częściej notowane są zjawiska klimatyczne, zagrażające bezpieczeństwu ludności i powodujące znaczne straty dla gospodarki. Należą do nich fale upałów i okresowe susze, powodzie i podtopienia, huragany. Coraz większego znaczenia nabiera zatem oszczędne gospodarowanie zasobami wodnymi, w tym wykorzystywanie wód powierzchniowych do celów gospodarczych. Kontynuacja inwestycji w obszar gospodarki wodno-ściekowej staje się niezbędna, gdyż w województwie notuje się jedne z najniższych w kraju wskaźniki osób korzystających z kanalizacji i oczyszczalni ścieków. Należy podkreślić występujące duże zróżnicowanie terytorialne w tym zakresie na niekorzyść obszarów wiejskich. Województwo osiąga również gorsze niż średnio w kraju wyniki dotyczące gospodarki odpadami Interwencja w ramach **Osi 6 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów** będzie się skupiała na zabezpieczeniu najpilniejszych potrzeb w wyżej wymienionym zakresie. W odniesieniu do zachodzących zmian klimatycznych interwencja będzie dotyczyła zapewnienia skutecznej ochrony w sytuacji wystąpienia klęsk żywiołowych. Podniesienie efektywności działań minimalizujących skutki takich wydarzeń wymaga zapewnienia odpowiedniego sprzętu dla właściwych służb. Wsparcie finansowe kierowane będzie również na porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej (zgodnie z tzw. dyrektywą ściekową)[5], przy czym szczególna uwaga poświęcona zostanie obszarom wiejskim. W odniesieniu do gospodarki odpadami wsparcie zostanie skierowane na dokończenie tworzenia sprawnego systemu zagospodarowania odpadów w oparciu o instalacje regionalne, wdrażanie technologii odzysku, a także likwidację zagrożeń wynikających ze składowania odpadów oraz rekultywacji wysypisk.
Zaplanowane działania są zgodne z priorytetem *Strategii Europa 2020*związanym *z rozwojem zrównoważonym* poprzez wspieranie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów. W zakresie gospodarki odpadami (zgodnie z tzw. dyrektywą odpadową[6] i tzw. dyrektywą składowiskową[7]) odnoszą się do projektu przewodniego *„Europa efektywnie korzystająca z zasobów"*. Interwencja prowadzona w ramach Osi 6 zapewnia zgodność RPO WL z KPR z *celem energetycznym,* który przewiduje m. in. zrównoważone

[5]Dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG).
[6]Dyrektywa Parlamentu Europejskiego I Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy.
[7]Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia1999r. w sprawie składowania odpadów.

gospodarowanie zasobami środowiska oraz poprawę stanu środowiska, co jest zgodne również z celami *Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego*.
Województwo lubelskie jest zaliczane do obszarów o wysokim potencjale przyrodniczym, choć i tu występują problemy związane z ochroną najcenniejszych obszarów. Do kluczowych wyzwań w tym zakresie należy zaliczyć: zabezpieczenie szczególnie cennych obszarów, przywracanie naturalnego charakteru zdegradowanych obszarów cennych przyrodniczo, przywracanie oraz zachowanie różnorodności biologicznej. Szczególnym obszarem wymagającym interwencji są tereny zdegradowane. Występują one głównie w miastach, a postępująca degradacja przestrzeni publicznych oraz zabytkowej tkanki zmniejszają atrakcyjność ośrodków miejskich. Środowisko naturalne w połączeniu z dziedzictwem historycznym i kulturalnym stanowią ważny zasób dla działań o charakterze gospodarczym w województwie (np. rozwój turystyki). Jednocześnie kultura jest czynnikiem oddziałującym na kapitał ludzki i społeczny regionu. Wobec powyższego należy zwrócić uwagę na znaczące braki w zakresie infrastruktury kultury, w tym zły stan wielu obiektów zabytkowych. Działania realizowane w ramach **Osi 7 Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego** będą służyły podnoszeniu świadomości ekologicznej oraz ochronie i przywróceniu właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków. Równolegle do przedsięwzięć ochrony przyrody wsparcie kierowane będzie na zachowanie zasobów kulturowych regionu i ich wykorzystanie w procesach rozwojowych. Interwencja obejmie ochronę zabytków oraz rozwój instytucji kultury.
Planowane działania wpisują się w priorytet *Strategii Europa 2020*związany *z rozwojem zrównoważonym*, a szczególnie projekt przewodni: *"Europa efektywnie korzystająca z zasobów"* w zakresie ochrony różnorodności biologicznej. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (w tym różnorodności biologicznej i przestrzeni), poprawę stanu środowiska (w tym zachowań ekologicznych) przewiduje również *cel energetyczny* KPR oraz cele *Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego.*

Podstawowym problemem ograniczającym komunikację w województwie lubelskim jest brak dróg szybkiego ruchu, a także niedostatecznie rozwinięte szlaki drogowe i kolejowe łączące najważniejsze ośrodki. Wpływa to niekorzystnie na decyzje lokalizacyjne potencjalnych inwestorów, stanowiąc jednocześnie znaczące utrudnienie w poruszaniu się mieszkańców po terenie województwa. Dodatkowo, niedoinwestowany transport publiczny nie stanowi alternatywy dla transportu indywidualnego, co skutkuje zagęszczeniem ruchu i zwiększoną emisją spalin. Problemy te w szczególny sposób dotykają większych miast, stanowiących rynek pracy dla otaczających je obszarów.
Interwencja podejmowana w ramach **Osi 8 Mobilność regionalna i ekologiczny transport** skierowana zostanie na modernizację dróg tak, by zapewnić integrację regionalnego układu transportowego z krajowym systemem transportowym. Ważnym aspektem będzie uzupełnianie dotychczas realizowanych inwestycji na najważniejszych szlakach. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na zapewnienie dostępu do najważniejszych ośrodków gospodarczych oraz inwestycje w niskoemisyjny transport publiczny zwiększający mobilność mieszkańców. Inwestycje w transport kolejowy są zadaniem państwa, jednak dostrzegając wagę tej formy transportu część alokacji zostanie przekazana na modernizację regionalnych linii kolejowych oraz zakup niskoemisyjnego taboru kolejowego. Działania zaplanowane w RPO WL na rzecz poprawy spójności komunikacyjnej są spójne z priorytetem *Strategii Europa 2020*związanym *z rozwojem zrównoważonym.* Interwencja będzie miała wkład w realizację projektu przewodniego: *"Europa efektywnie korzystająca z zasobów"* zakładającego m. in. stworzenie inteligentnych, zmodernizowanych i w pełni wzajemnie połączonych infrastruktur transportowych, na co kładzie nacisk także *Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego*. Poprawę stanu środowiska (w tym zmniejszenie emisyjności gospodarki) przewiduje *cel energetyczny* KPR, natomiast wzrost mobilności pracowników został ujęty w celu KPR *w zakresie edukacji*.

Problemy sektora MŚP w regionie przekładają się bezpośrednio na rynek pracy. Zbyt mała liczba generowanych miejsc pracy powoduje niską aktywność zawodową. W 2012 r. wskaźnik zatrudnienia był niższy o ok. 6 % niż docelowa wartość wskazana do osiągnięcia przez Polskę w *Strategii Europa 2020.*Zjawisko niskiej aktywności zawodowej dotyczy szczególnie osób starszych. Ponadto, zagrożona

marginalizacją jest duża grupa osób długotrwale bezrobotnych oraz kobiety mające trudności na rynku pracy ze względu na pełnione obowiązki rodzicielskie. Do innych poważnych wyzwań w województwie lubelskim należą: luka kompetencyjna (wynikająca ogólnie z niepełnego dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy), ciągle duży odsetek osób pracujących w niskowydajnym rolnictwie, odpływ wysoko wykształconych młodych i kreatywnych osób, a także utrwalony przestrzennie rozkład bezrobocia. Wsparcie w ramach **Osi 9 Rynek** pracy skierowane będzie do osób bezrobotnych, poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo (w szczególności do osób, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy) poprzez działania aktywizacyjne, rozwój przedsiębiorczości, wsparcie usług w zakresie opieki nad dzieckiem do lat 3. Efektem tych działań będzie zwiększenie dostępu do zatrudnienia osób pozostających bez pracy co jest spójne z priorytetem *Strategii Europa 2020*związanym z *rozwojem sprzyjającym włączeniu społecznemu*. Interwencja odpowiada w szczególności na wskazania projektu przewodniego: „*Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia*", który dotyczy stworzenia warunków do unowocześnienia rynków pracy w związku z rosnącym poziomem bezrobocia. Ponadto, działania będą realizować *cel* KPR *w zakresie edukacji,* którego zadaniem jest m.in. lepsze dostosowanie kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy. Aspekt ten został również poruszony w Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego.

Rozwój współczesnego rynku pracy oraz nowoczesnej gospodarki, opierający się na nowoczesnych technologiach i wiedzy, wymaga od uczestników tego rynku ciągłego doskonalenia posiadanych umiejętności i kompetencji. Aspekt ten staje się szczególnie ważny w kontekście wydłużania się przeciętnego trwania życia, a w konsekwencji wydłużania czasu pozostawania na rynku pracy. Należy podkreślić, iż doskonalenie oraz dostosowanie umiejętności i kompetencji to kluczowe czynniki powodzenia działań na rzecz rozwijania inteligentnych specjalizacji regionu. Jest to szczególnie ważne w kontekście doświadczeń RPO WL 2007 – 2013, gdzie pracodawcy wskazywali na znaczące luki kompetencyjne kadry pracowniczej MŚP. Oprócz konieczności ciągłej aktualizacji wiedzy, kluczowym zagadnieniem jest zadbanie o stan zdrowia pracowników tak, by byli oni pełnoprawnymi uczestnikami rynku pracy również w dojrzałym wieku. Wsparcie finansowe **Osi 10 Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian** kierowane będzie na poprawę kondycji przedsiębiorstw sektora MŚP oraz przystosowanie pracodawców i pracowników do koniecznych zmian związanych z globalnymi trendami.
Zakres wsparcia obejmuje działania na rzecz rozwoju kompetencji/kwalifikacji pracowników, przy czym zastosowane będzie podejście popytowe (interwencja ma odpowiadać na potrzeby przedsiębiorstw). Przewidziano również wsparcie dla przedsiębiorstw oraz pracowników przedsiębiorstw, które przechodzą procesy restrukturyzacyjne i modernizacyjne. W celu umożliwienia wydłużenia aktywności zawodowej, RPO WL umożliwi wdrażanie programów profilaktycznych dotyczących chorób będących istotnym problemem zdrowotnym, opracowanie i wdrożenie programów rehabilitacji medycznej ułatwiających powroty do pracy, jak również programów ukierunkowanych na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy.
Podejmowana interwencja wpisuje się w priorytet *Strategii Europa 2020*związany z *rozwojem sprzyjającym włączeniu społecznemu* poprzez wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną (projekty przewodnie: „*Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia"* oraz *„Europejski program walki z ubóstwem").* W odniesieniu do KPR planowany zakres wsparcia jest spójny z *celem w zakresie zatrudnienia,* który zakłada m.in. zwiększanie kompetencji i kwalifikacji zdobywanych w ramach systemu kształcenia i szkolenia, tak by odpowiadały potrzebom pracodawców. Tematyka ta zawarta została także w *Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego.*

Struktura regionalnej gospodarki i związana z nią sytuacja na rynku pracy powodują, że województwo lubelskie charakteryzuje się najwyższym poziomem zagrożenia ubóstwem relatywnym (po transferach socjalnych). W kontekście celu *Strategii Europa 2020* i jego wartości wyznaczonej dla Polski zmniejszenie do 2020r. liczby osób żyjących poniżej relatywnej granicy ubóstwa o 1,5 mln podejmowanie działań na rzecz walki z ubóstwem w województwie lubelskim jest szczególnie istotne. Bezrobocie, a także

ubóstwo osób pracujących, powodują obniżenie jakości życia, gdyż osoby te w pierwszej kolejności zaspokajają podstawowe potrzeby (np. żywnościowe). Problemy rynku pracy dotykają w szczególności osób z niepełnosprawnościami, przy czym odsetek występowania zjawiska niepełnosprawności w województwie lubelskim jest najwyższy w Polsce.
Ze względu na rozległość problemów związanych z ubóstwem wynikających głównie z problemów rynku pracy, wsparcie RPO WL w ramach **Osi 11 Włączenie społeczne** kierowane będzie na zwiększenie integracji społecznej oraz poprawę dostępu do rynku pracy osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, m.in. poprzez aktywizację społeczno-zawodową poszczególnych grup, osób z niepełnosprawnościami. Ponadto realizowane będą działania mające na celu zwiększenie dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej i usług zdrowotnych jak również działania nakierowane na rozwój i upowszechnianie ekonomii społecznej w tym wzrost zatrudnialności w sektorze ekonomii społecznej.
Powyższe działania wpisują się w priorytet *Strategii Europa 2020*związany *z rozwojem sprzyjającym włączeniu społecznemu* poprzez wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną, co jest zgodne z celami *Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego*. Interwencja będzie realizowała założenia projektu przewodniego: „Europejski program walki z ubóstwem" oraz cel KPR *w zakresie przeciwdziałania ubóstwu* zakładający zwiększenie zatrudnienia, w tym usług pomocy i integracji społecznej.

W warunkach gospodarki opartej na wiedzy i innowacyjności kluczowym zagadnieniem jest dostęp do wysokiej jakości usług edukacyjnych. Dotyczy to zarówno edukacji dzieci i młodzieży, jak i wszelkich form dokształcania i doskonalenia umiejętności. Do najważniejszych wyzwań regionu należy zapewnienie w miarę równego dostępu do wysokiej jakości usług edukacyjnych oraz poprawa jakości szkolnictwa zawodowego poprzez lepsze powiązanie go z rynkiem pracy. Województwo charakteryzuje niższy niż średnio w kraju odsetek dzieci objętych nauczaniem przedszkolnym (w szczególności na obszarach wiejskich), zróżnicowana jakość nauczania w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach średnich (szczególnie w relacjach duże ośrodki miasta – pozostała część województwa). W kontekście potrzeb rynku pracy problemem nadal pozostaje szkolnictwo zawodowe oraz niska aktywność (spadająca z wiekiem) w różnych formach kształcenia ustawicznego. W odpowiedzi na powyższe wyzwania planowana w ramach **Osi 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje** interwencja kierowana będzie na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym (zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej) oraz uczniów (m.in. zwiększenie kompetencji kluczowych). Ponadto planowane działania mają oddziaływać na poprawę jakości kształcenia i lepszy dostęp do wysokiej jakości usług edukacyjnych (w tym w systemie kształcenia ustawicznego), co w konsekwencji stwarza realne szanse na płynne przejście z systemu edukacji na rynek pracy. W kontekście problemów rynku pracy ważnym elementem będą działania wspierające współpracę szkół i placówek kształcenia zawodowego z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności poprzez zwiększenie udziału pracodawców w procesie kształcenia i egzaminowania oraz potwierdzania kwalifikacji.
Planowana interwencja przyczyni się do realizacji priorytetu *Strategii Europa 2020*związanego z *rozwojem inteligentnym i sprzyjającym włączeniu społecznemu* poprzez wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną, co jest zgodne z celami *Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego*. Planowany zakres wsparcia wpisuje się w projekty przewodnie: *„Mobilna młodzież", „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia", „Europejska agenda cyfrowa".* Interwencja zapewnia zgodność RPO WL z *celem* KPR *w zakresie edukacji,* który zakłada m.in. poprawę dostępności form wczesnej edukacji i opieki, lepsze dostosowanie kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, poprawę jakości edukacji, doskonalenie metod i warunków nauczania i wychowania.

Działania związane z poprawą dostępności do wysokiej jakości usług wymagają inwestycji w infrastrukturę niezbędną do ich świadczenia. W zakresie infrastruktury edukacyjnej problemem jest segment szkolnictwa zawodowego, które w ostatnich latach uległo znaczącej redukcji. W związku z

tendencjami demograficznymi, priorytetowym problemem staje się zapewnienie dostępu do usług ochrony zdrowia oraz usług społecznych, jak np. miejsc opieki nad osobami starszymi. Potrzeby regionu w tym zakresie są ogromne, stąd interwencja RPO WL w ramach **Osi 13 Infrastruktura społeczna** będzie się skupiała na wybranych częściach infrastruktury zdrowia, usług społecznych, edukacji. Możliwości przeprowadzenia działań infrastrukturalnych w ramach tej osi stanowią uzupełnienie projektów, które będą realizowane ze środków EFS. W zakresie ochrony zdrowia interwencja zostanie skierowana do publicznych jednostek służby zdrowia w odpowiedzi na zdiagnozowane obszary deficytowe. W odniesieniu do usług społecznych możliwe będzie wsparcie infrastruktury usług społecznych w zakresie jakim będzie ona wykorzystywana przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym i powiązana z procesem aktywizacji społecznej, społeczno-zawodowej oraz deinstytucjonalizacją usług. Przewiduje się również wsparcie infrastruktury kształcenia zawodowego (celem stworzenia warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej) oraz w zakresie szkolnej edukacji ogólnej na każdym jej poziomie w zakresie rozwoju kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych tzw. *transversal skills* niezbędnych na rynku pracy (umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), ICT, umiejętność rozumienia (ang. *literacy*), kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy). Uzupełnieniem przedmiotowych działań będzie interwencja w zakresie infrastruktury żłobków i przedszkoli. Istotnym elementem interwencji będzie kompleksowa rewitalizacja zdegradowanych obszarów (miejskich oraz wiejskich), podporządkowana celom społecznym, w ramach której przewiduje się także wsparcie przedsiębiorstw społecznych. Powyższe działania wpisują się w priorytet *Strategii Europa 2020*związany z *rozwojem sprzyjającym włączeniu społecznemu* poprzez wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną, projekt przewodni: *„Europejski program walki z ubóstwem”* dotyczącym. in. szans na godne życie i aktywne uczestniczenie w życiu społecznym. Jednocześnie interwencja zapewnia zgodność RPO WL z *celem* KPR *w zakresie przeciwdziałania ubóstwu***,** który przewiduje m. in. dążenie do tego, aby w konsekwencji podejmowanych działań stworzyć dostęp do usług wysokiej jakości. Problematyka ta zawarta została również w *Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego.*

Najważniejszym dokumentem regionalnym, będącym bazą dla programowania RPO WL 2014-2020 jest *Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 roku)* zgodna zarówno z wytyczonymi kierunkami rozwoju całej Unii Europejskiej, jak i z zapisami krajowych dokumentów strategicznych. *Strategia* wraz z *Planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego* tworzą spójny system planowania strategicznego w regionie. Dokumentem kierunkującym interwencję RPO WL 2014-2020 w zakresie badań i innowacji jest *Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego do 2020 roku,* wyznaczająca m.in. inteligentne specjalizacje i regionalne priorytety polityki innowacyjnej: priorytet 1. Zwiększenie zdolności podmiotów gospodarczych do tworzenia i absorpcji wiedzy oraz wdrażania innowacji, zwłaszcza w regionalnych obszarach inteligentnej specjalizacji; priorytet 2. Wzrost zdolności podmiotów sektora naukowo-badawczego do tworzenia i komercjalizacji wiedzy w regionalnych obszarach inteligentnej specjalizacji regionu; priorytet 3. Wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu i otwartej na innowacje administracji publicznej. Struktura zarządcza RSI WL 2020 opiera się na „kolektywnym przywództwie”: oznacza to, że hierarchiczny model podejmowania decyzji jest na tyle elastyczny, aby każdy z interesariuszy mógł odegrać znaczącą rolę zgodnie ze swoim doświadczeniem, profilem i możliwościami. Wdrażany model poczwórnej helisy umożliwia odkrywanie rozmaitych innowacji, nie tylko tych silnie osadzonych w technologii i nauce.
Dodatkowo zaplanowano uruchomienie obszarów pilotażowych, które stanowią zespół wzajemnie powiązanych ze sobą działań realizowanych w ramach wszystkich celów RSI WL 2020. Dzięki wdrażaniu różnorakich przedsięwzięć pilotażowych proces realizacji RSI WL 2020 będzie miał charakter dynamiczny i jednocześnie eksperymentalny, a także będzie możliwe jego elastyczne kształtowanie, zapewniając możliwość dostosowania do aktualnych i przyszłych wyzwań rozwojowych. Po zakończeniu pilotaży będzie przeprowadzone badanie rezultatów i wypracowanych w ich ramach modeli oraz narzędzi.

Pozwoli to ocenić trafność, efektywność, skuteczność, użyteczność i trwałość wypracowanych rozwiązań i dokonanie adekwatnych zmian i usprawnień, także w odpowiedni sposób zaplanować szczegóły poszczególny zadań w ramach głównego nurtu wdrażania RSI WL 2020.

Interwencja RPO WL 2014-2020 wpisuje się w główne cele określone w *Umowie Partnerstwa*, *Strategii Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo (SRK 2020)*, *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia Fala nowoczesności (DSRK), Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Strategii rozwoju społeczno- gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020* i pozostałych 8 zintegrowanych strategiach. Zakłada likwidację najważniejszych luk warunkujących rozwój województwa, występujących w zakresie infrastruktury (w szczególności transportowej oraz wykorzystania OZE), wspierając jednocześnie innowacyjność i konkurencyjność gospodarki oraz wzmacniając aktywność zawodową społeczeństwa. Działania podjęte w ramach RPO WL 2014-2020 przyczynią się do dalszego wdrażania *Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB).*

Zakres Regionalnego Programu Operacyjnego jest odpowiedzią na wyzwania rozwojowe, określone dla regionu w głównych dokumentach strategicznych i uwzględnia te obszary interwencji, których realizacja przyniesie największe efekty. W tym kontekście, analiza społeczno-ekonomiczna – uaktualniana corocznie i przedstawiana Komisji Europejskiej – uwzględniająca uaktualnianą rocznie listę elementów zestawu diagnostycznego uzgodnionego z Komisją Europejską (w zależności od dostępności danych), zostanie wzięta pod uwagę.

Zestaw diagnostyczny uzgodniony z Komisją Europejską nie stanowi przedmiotu sprawozdawczości w rozumieniu właściwych przepisów dotyczących sprawozdawczości rocznej.

W ramach wszystkich CT wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego Programu.

Realizowane inwestycje drogowe będą umożliwiały ruch pojazdów o dopuszczalnym nacisku osi napędowej do 11,5 tony (zapis wprowadzony w ramach przeglądu śródokresowego).

Ponadto, w ramach RPO WL 2014-2020 realizowane będą działania, które mają na celu ograniczenie negatywnych konsekwencji pandemii COVID-19.

1.1.1.a Opis spodziewanego wpływu programu współpracy na wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność

W odpowiedzi na kryzys wywołany przez pandemię COVID-19 Unia Europejska stworzyła szereg instrumentów, z których mogą korzystać państwa członkowskie. Jednym z nich jest mechanizm REACT-EU. W RPO WL 2014-2020 wsparcie to zostanie skierowane na wzmacnianie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw po okresie pandemii COVID-19 poprzez inwestycje sprzyjające budowie zielonej gospodarki oraz odbudowę silnego, dobrze zorganizowanego, wydolnego i odpornego na kryzysy systemu ochrony zdrowia.

Wsparcie dla przedsiębiorców

Zaplanowano interwencję w obszarze **transformacji energetycznej regionalnej gospodarki poprzez promowanie samowystarczalności energetycznej, autokonsumpcji i ograniczenia nieefektywnego wykorzystania energii.**

Lubelskie pozostaje regionem silnie uzależnionym od zewnętrznych dostaw energii elektrycznej i notuje duży deficyt mocy wytwórczej, co negatywnie odbija się na możliwościach rozwojowych sektorów wysoko energochłonnych. Udział energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem w 2019 r. w województwie lubelskim wyniósł 23,2%, co oznacza, że dzięki inwestycjom (wspieranym także ze środków unijnych) wskaźnik ten wzrósł ponad pięciokrotnie od 2014 r. (kiedy wynosił 4,4%). Znaczna część budynków w województwie wybudowana została wg przestarzałych technologii, gdzie duże straty energii oraz zastosowane rozwiązania grzewcze nie pozwalają na ograniczanie zużycia paliw konwencjonalnych. Wzrastające ceny energii powodują, że inwestycje w zakresie optymalizacji energetycznej budynków oraz odnawialne źródła energii rozważa każdy przedsiębiorca. Okres pandemii COVID-19 i jego konsekwencje w postaci trudności w utrzymaniu płynności finansowej firm zadecydowały jednak o odłożeniu w czasie tego typu inwestycji, kluczowych z perspektywy zapewnienia stabilnego, wieloletniego funkcjonowania tych podmiotów na rynku. Bieżąca realizacja tych przedsięwzięć, jako proces wygeneruje istotne oszczędności w przedsiębiorstwach i tym samym podniesie ich konkurencyjność na rynku lokalnym, krajowym oraz europejskim. Oszczędności oraz opłacalność inwestycji będą się powiększać, wraz ze spodziewanym wzrostem cen energii elektrycznej. Właściciele firm będą w stanie przeznaczyć zaoszczędzone środki na zachowanie zagrożonych likwidacją miejsc pracy oraz poprawę możliwości sprzedaży własnych, atrakcyjnych cenowo produktów i usług klientom. Dodatkowym pozytywnym efektem będzie też opinia, że lubelskie przedsiębiorstwa są ekologiczne lub ich proces technologiczny przebiega w sposób zrównoważony dla środowiska, co dla coraz większej grupy odbiorców, jest równie ważne jak jakość i cena produktu czy usługi.

Proces wychodzenia ze skutków kryzysu pandemicznego postrzegany jest w województwie lubelskim nie jako proste, krótkotrwałe przeciwdziałanie efektom zmniejszenia popytu wywołanego obostrzeniami, ale szansa na głęboką przebudowę i reorganizację regionalnej gospodarki.

Region dysponuje znaczącym potencjałem rozwoju energetyki odnawialnej, głównie w zakresie energii wiatru i słońca (jeden z lepszych poziomów nasłonecznienia w skali kraju). Duże są też zasoby biomasy oraz potencjał do produkcji i wykorzystania biogazu. Dodatkowo, konieczne są wciąż inwestycje, mające na celu poprawę efektywności energetycznej budynków.

Do najważniejszych bezpośrednich korzyści płynących z realizacji projektów będzie należeć:

- dywersyfikacja dostaw energii poprzez wzrost poziomu wykorzystania OZE, szczególnie w generacji rozproszonej (wzrost bezpieczeństwa produkcji na poziomie pojedynczego przedsiębiorstwa), co przyczyni się do efektywnego wykorzystania atutów położenia i wzmocnienia niezależności energetycznej regionu,
- poprawa efektywności energetycznej,
- polepszenie zdolności magazynowania energii elektrycznej,
- racjonalizacja zużycia energii przez przedsiębiorców oraz
- rozwój energetyki prosumenckiej.

Działania w sposób pośredni przyczynią się do redukcji zużycia paliw kopalnych oraz ograniczenia niskiej emisji. Generowanie energii z OZE i jej konsumpcja na miejscu powoduje korzyści w zakresie efektywności energetycznej w skali makro poprzez ograniczanie strat przesyłowych, co finalnie obniża również ilość energii wytwarzanej w elektrowniach konwencjonalnych i ilość emitowanych zanieczyszczeń oraz stabilizuje system elektroenergetyczny szczególnie w czasie szczytów zapotrzebowania. Interwencja w RPO WL ze środków REACT-EU będzie zatem pozytywnie wpływać na realizację celów Europejskiego Zielonego Ładu. Ponadto, rozwój odnawialnych źródeł energii oraz koncentracja na poprawie efektywności energetycznej przełożą się na utrzymanie miejsc pracy w sektorze OZE, obejmującym doradców, projektantów, instalatorów, serwisantów. W tej branży utrzymanie zatrudnienia będzie dotyczyć głównie MŚP.

Wsparcie sektora ochrony zdrowia

Pandemia COVID-19 ujawniła wiele niepokojących zjawisk w sektorze ochrony zdrowia – przede wszystkim brak gotowości epidemiologicznej. System opieki zdrowotnej, w tym także w województwie lubelskim, nie był przygotowany na masową liczbę chorych, zwłaszcza tych, którzy wymagali wspomagania pracy układu oddechowego przez aparaturę medyczną. W celu zapewnienia opieki rosnącej liczbie pacjentów zarażonych wirusem SARS-COV-2, zaistniała konieczność reorganizacji szpitali, zwiększenia liczby łóżek covidowych, kosztem ograniczenia przyjęć pacjentów na oddziałach niezakaźnych. W konsekwencji każda z dotychczasowych fal pandemii wiązała się z ograniczeniem dostępu pacjentów do usług medycznych realizowanych w ramach lecznictwa szpitalnego, w tym na oddziałach zabiegowych i zachowawczych. Należy wskazać, że to właśnie szpitale, spośród wszystkich szczebli systemu ochrony zdrowia w Polsce, najboleśniej odczuły skutki pandemii COVID-19.

W związku z niedofinansowaniem i niewydolnością systemu znacząco pogorszył się dostęp do świadczeń medycznych, w tym zarówno do badań profilaktycznych, jak i diagnostyki niezbędnej do podjęcia leczenia. W wyniku tych trudności, w perspektywie kilku miesięcy, do systemu ochrony zdrowia wróci wielu pacjentów niezdiagnozowanych i nieleczonych w odpowiednim czasie, z powikłaniami i progresją chorób. Sektor usług medycznych będzie się więc zmagał ze zwiększonym popytem na świadczenia zdrowotne - zarówno ze strony pacjentów zarażonych wirusem SARS-COV-2, jak również pacjentów z powikłaniami spowodowanymi koronawirusem oraz powikłaniami w wyniku ograniczenia dostępności świadczeń zdrowotnych podczas pandemii.

Pandemia COVID-19 dobitnie unaoczniła i uświadomiła zależności ochrony zdrowia i rozwoju społeczno-gospodarczego. Choroba ta oraz środki zaradcze podjęte w celu zminimalizowania jej skali przyczyniły się do ograniczenia wzrostu gospodarczego oraz istotnego spadku jakości życia obywateli, także w województwie lubelskim. Wynikające stąd spowolnienie zaburzyło rynek pracy, dochody pracowników i przedsiębiorstw oraz pogorszyło stan finansów publicznych, a co za tym idzie również dochody NFZ.

Zdrowotne, społeczne i gospodarcze skutki kryzysu wywołanego pandemią COVID-19 wymagają podjęcia pilnych i nadzwyczajnych interwencji. Stan zdrowia społeczeństwa powinien być jednym z priorytetów działań z instrumentu REACT-EU. Mając na uwadze powyższe, w perspektywie długoterminowej, należy podjąć działania, które służyć będą odbudowie silnego, dobrze zorganizowanego, wydolnego i odpornego na kryzysy systemu ochrony zdrowia. Działania te przyczynią się równocześnie do zwiększenia dostępności, jakości oraz skuteczności udzielania

świadczeń zdrowotnych realizowanych w ramach publicznego systemu opieki zdrowotnej, a także zmniejszą nierówności w dostępie do wysokiej jakości świadczeń zdrowotnych oraz zwiększą skuteczność w walce ze skutkami, w tym także długoterminowymi, pandemii COVID-19.

W związku z powyższym środki z REACT-EU zostaną skoncentrowane na inwestycjach na rzecz podmiotów systemu ochrony zdrowia, które z jednej strony zostały najbardziej dotknięte kryzysem wywołanym pandemią COVID-19, z drugiej strony podmiotów, które podejmują się leczenia pacjentów zarażonych wirusem SARS-COV-2, jak również pacjentów z powikłaniami przez niego spowodowanymi oraz powikłaniami w wyniku ograniczenia dostępności świadczeń zdrowotnych podczas pandemii.

Konieczność podjęcia interwencji uzasadniają także zapisy dokumentu pn. *Priorytety dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej dla Województwa Lubelskiego na okres 1.01.2019 – 31.12.2021*. Zgodnie z nim, istnieje konieczność podniesienia efektywności udzielanych świadczeń zdrowotnych poprzez modernizację istniejącej infrastruktury (w tym także przebudowę, rozbudowę) oraz doposażenie i wymianę wyrobów medycznych, jako istotnego czynnika wpływającego na utrzymanie jakości kompleksowego leczenia przez podmioty ochrony zdrowia. Modernizacja istniejących podmiotów leczniczych oraz zakup nowoczesnej aparatury przyczyni się do uzyskania lepszego efektu zdrowotnego i ekonomicznego, jak również do zapewnienia mieszkańcom województwa poprawy standardów leczenia i warunków udzielania świadczeń. Na terenie województwa lubelskiego występuje potrzeba poprawy dostępności do świadczeń w zakresie chorób układu krążenia - w tym rehabilitacji leczniczej, konieczność zmniejszenia zachorowalności i przedwczesnej umieralności z powodu chorób układu oddechowego i gruźlicy, zabezpieczenia dostępności do diagnostyki i leczenia w zakresie chorób płuc oraz rehabilitacji pulmonologicznej, jak również konieczność poprawy dostępności do świadczeń w zakresie leczenia chorób zakaźnych i wysoce zakaźnych.

1.1.2. Uzasadnienie wyboru celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych

Tabela 1. Przegląd uzasadnienia wyboru celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych

Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
Cel tematyczny 1 Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji	
1a Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy	– ***Strategia Europa 2020***-rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji. Cel:3% PKB Unii na inwestycje w B+R – ***Zalecenie Rady nr 4***-działania na rzecz wspierania badań i rozwoju w sektorze prywatnym – ***UP***-wzrost wykorzystania wyników badań nauk. i prac rozw. w gospodarce, podniesienie jakości i umiędzynarodowienia badań naukowych – ***KPR***-inwestycje w B+R w wysokości 1,7% PKB. Istnieje zidentyfikowana potrzeba zwiększenia nakładów na B+R w regionie – ***SRWL***-kierunki interwencji priorytetu wpisują się w cel strateg. 3, cel operacyjny 3.1 – ***RSI***-wzrost zdolności podmiotów z sektora naukowo–badawczego do tworzenia i komercjalizacji wiedzy w obszarach inteligentnych specjalizacji regionu. Priorytet będzie realizowany m. in. przez kierunek 2.2 – Konieczność zwiększenia skali współpracy pomiędzy biznesem a B+R, wynikająca z niskiego stopnia korelacji pomiędzy sferą naukową, w tym badawczo rozwojową, a przedsiębiorstwami – SOR-wzmocnienie współpracy przedsiębiorstw z sektorem nauki
1b Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, tworzenia sieci, pobudzania popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w	– ***Strategia Europa 2020***-rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji – ***Zalecenie Rady nr 4***- działania na rzecz wspierania badań i rozwoju w sektorze prywatnym – ***UP***-wzrost wykorzystania wyników badań naukowych i prac rozwojowych w gospodarce, podniesienie jakości i umiędzynarodowienia badań naukowych – ***SIEG***-potrzeba większego zaangażowania sektora prywatnego w finansowanie działalności B+R – ***SRWL***-wykorzystanie wysokiego potencjału naukowo-badawczego jako stymulatora podniesienia innowacyjności regionalnej gospodarki-cel strategiczny 3, cel operacyjny 3.1 – ***RSI***-zwiększenie zdolności podmiotów gospodarczych do tworzenia i absorbcji wiedzy, wdrażania innowacji w obszarach inteligentnych specjalizacji, w ramach którego wspierane będą działania zorientowane na rozwój potencjału B+R firm i zwiększenie poziomu wdrażania wyników badań naukowych – ***SOR***-trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną

szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu	
Cel tematyczny 2 Zwiększanie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK	
2c Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia	– ***Strategia „Europa 2020”***- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji – ***Europejska Agenda Cyfrowa*** – rozwój TIK poprzez poprawę otwartości standardów i interoperacyjności w usługach TIK, zapewnienie obywatelom dostępności do usług, uwolnienie społecznego potencjału TIK i ich wykorzystanie do pomocy osobom wykluczonym cyfrowo – ***UP***–zwiększenie zastosowania TIK w gospodarce i społeczeństwie – ***SRK 2020***-Podnoszenie sprawności i efektywności państwa. Obszar strategiczny II Cel II 5 – ***SSP***-efektywne świadczenie usług publicznych - cel 5 – ***PZIP*** –PI realizuje cele zwiększenia liczby wysokiej jakości publicznych e-usług w Polsce oraz zapewnienie interoperacyjności systemów teleinformatycznych administracji – ***SRWL***-wyszukiwanie przewag konkurencyjnych w oparciu o rozwój społeczeństwa informacyjnego i TIK- kluczowy element podnoszenia konkurencyjności regionu TIK-cel strategiczny 3, cel operacyjny 3.6
Cel tematyczny 3 Wzmacnianie konkurencyjności MŚP	
3a Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości	– ***Strategia Europa 2020*** - rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji – Jednym z priorytetów ***UP*** realizujących cel szczegółowy - *wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw* jest zwiększenie oferty wsparcia początkowej fazy rozwoju przedsiębiorstwa – ***UP*** zakłada ukierunkowanie wsparcia na rozwój przedsiębiorczości, w tym zwiększenie przeżywalności nowopowstałych przedsiębiorstw – ***SRWL*** - tworzenie miejsc pracy poza rolnictwem jako najskuteczniejszy sposób na podnoszenie regionalnego produktu globalnego oraz dochodów mieszkańców regionu (cel strategiczny 2, cel operacyjny 2.4.).Stymulowanie procesów rozwojowych mikro-, małych i średnich firm jako ważny obszar zainteresowania władz regionalnych (cel strategiczny 3, cel operacyjny 3.5.) – ***RSI*** - wzmocnienie innowacyjnego otoczenia dla rozwoju inteligentnych specjalizacji regionu, poprzez tworzenie regionalnych centrów wzrostu – ***SOR*** – trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość org.
3b Opracowanie i wdrożenie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia	– ***UP*** zakłada realizację kompleksowych i skoordynowanych działań wzmacniających wizerunek regionalnej gospodarki obejmujących m.in. promocję gospodarczą regionu w wymiarze krajowym i międzynarodowym. Ponadto jednym z celów UP jest zwiększenie aktywności polskich przedsiębiorców na rynkach zagranicznych

	– ***Strategia Rozwoju Kraju 2020*** w obszarze strategicznym Konkurencyjna Gospodarka zakłada wzmocnienie rozwoju eksportu towarów i usług. Cel ten powinien być realizowany, m.in. przez wzmocnienie systemu promocji krajowej gospodarki oraz rozwój instrumentów wspierających zaangażowanie polskich przedsiębiorstw na rynkach zagranicznych – ***RSI***- zwiększenie liczby przedsiębiorstw prowadzących działalność eksportową – SOR-zwiększenie liczby przedsiębiorstw prowadzących działalność międzynarodową oraz wsparcie nowych kierunków ekspansji polskich firm
3c Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług	– ***Strategia Europa 2020***-rozwój silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych – ***SIEG***-doskonalenie i rozwój technologii – ***UP***-zwiększenie konkurencyjności gospodarki (wzrost potencjału przedsiębiorstw do wdrażania innowacyjnych rozwiązań); promocja współpracy uczestników rynku oraz wspólnych przedsięwzięć firm (kooperacja, umożliwiająca–głównie MŚP–tworzenie rozwiązań czy stosowanie technologii, do których nie miałyby dostępu pojedynczo) – ***SRWL***-ściślejsze powiązanie sfery nauki z przedsiębiorstwami i instytucjami wspierającymi biznes regionalny (cel strateg. 3, cel oper. 3.1, cel oper. 3.3); procesy sieciowania i współpracy MŚP (cel strateg. 3, cel oper. 3.5) – ***RSI***-zwiększenie zdolności podmiotów gosp. do tworzenia i absorbcji wiedzy oraz wdrażania innowacji w obszarach IS, poprzez rozwój IF dla innowacji, dostosowującej typ wsparcia do charakteru innowacji – ***SOR*** - trwały wzrost gosp. oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość org.
Cel tematyczny 4 **Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach**	
4a Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych	– Pakiet klimatyczno-energetyczny-cel dla Polski dotyczący udziału OZE wynosi 15% do 2020 r. Wspierane działania będą miały pozytywny wpływ na zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych i przyczynią się do realizacji celów 20/20/20 – ***Zalecenie Rady nr 5*** dot. odnowienia i rozbudowy mocy wytwórczych i poprawy efektywności w całym łańcuchu energetycznym – ***UP***-zwiększenie konkurencyjności gospodarki, zmniejszenie jej emisyjności, poprawa zdolności adaptacji do zmian klimatu – ***SPA 2020***-zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu oraz zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska – ***KPR***-oszczędność energii, efektywność energetyczna i promowanie odnawialnych źródeł energii – ***SBEiŚ***-Cel 2.1, 2.7 – ***Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej***-cel 1 i 4 – ***SRWL***-zwiększenie efektywności energetycznej poprzez wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych-cel strategiczny 4, cel operacyjny 4.5
4b	– Wspierane działania będą miały pozytywny wpływ na zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych i przyczynią się do realizacji celów 20/20/20

Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach	– Zgodność z założeniami ***Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE*** w sprawie efektywności energetycznej – ***Zalecenie Rady nr 5***-odnowienie i rozbudowa mocy wytwórczych i poprawa efektywności w całym łańcuchu energetycznym ***UP-*** zwiększenie efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach – ***KPR***-oszczędność energii, efektywność energetyczna i promowanie odnawialnych źródeł energii – ***SBEiŚ***-Cel 2.1, 2.2 – ***Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej***-cel 2, 3, 4 – ***SRWL***-konieczność wspierania inicjatyw na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej w różnych sektorach gospodarki, w tym w przemyśle i budownictwie-cel strategiczny 4, cel operacyjny 4.5
4c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym	– Celem polityki energetycznej UE wskazanym w pakiecie energetyczno-klimatycznym jest poprawa do 2020 r. efektywności energetycznej o 20% – Wsparcie energooszczędnych działań, zwłaszcza w powiązaniu z promocją i rozwojem rynku usług energetycznych, będzie skutkowało poprawą efektywności energetycznej w budynkach w zgodzie z polityką energetyczną państwa oraz celami dyrektywy 2012/27/UE – ***Zalecenie Rady nr 5***-odnowienie i rozbudowa mocy wytwórczych i poprawa efektywności w całym łańcuchu energetycznym – ***UP***-zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych wielorodzinnych – ***KPR***-oszczędność energii, efektywność energetyczna i promowanie odnawialnych źródeł energii – ***SBEiŚ***-cel 2.1, 2.2 – ***Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej***-cel 2, 3 – ***SRWL***-wspieranie inicjatyw na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej w różnych sektorach gospodarki, w tym budownictwie-cel strategiczny 4, cel operacyjny 4.5
4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu	– ***Strategia Europa 2020***-wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej między innymi poprzez modernizację sektora transportu i zmniejszenia jego udziału w emisji gazów cieplarnianych – ***Strategia Europa 2020***-ograniczenie emisji gazów wywołujących efekt cieplarniany oraz doprowadzenie do wzrostu udziału w rynku energii odnawialnych zakłada: – redukcję emisji gazów cieplarnianych do roku 2020 o 20%, w stosunku do 1990 r. – zwiększenie do 2020 r. udziału OZE w zużyciu energii do 20% – Wsparcie zrównoważonego transportu miejskiego przyczyni się do osiągnięcia celów określonych w dyrektywie 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy – ***UP***-zwiększenie konkurencyjności gospodarki; obniżenie emisji generowanych przez transport w aglomeracjach miejskich – ***SRWL***-aspekt ograniczania emisji podkreślony w kontekście rozwoju miast-cel strategiczny 1, cel operacyjny 1.1, cel 1.2
Cel tematyczny 5 **Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem**	

5b Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami	– ***Strategia Europa 2020***-zrównoważony rozwój: wspieranie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej – ***UP***-zwiększenie konkurencyjności gospodarki, poprawa zdolności adaptacji do zmian klimatu oraz rozwój systemów zarządzania zagrożeniami – ***SPA 2020***-zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu; zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu – ***SBEiŚ***-zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska – ***SRWL***-konieczność efektywnego korzystania z zasobów, na które wpływ mają zmiany klimatyczne-cel strategiczny 4, cel operacyjny 4.5 – Ochronę przez skutkami powodzi, suszy i deficytu wody może zapewnić odpowiednie wyposażenie służb ratunkowych
Cel tematyczny 6 **Zachowanie i ochrona środowiska oraz promowanie efektywnego gospodarowania zasobami**	
6a Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie	– ***Zalecenie Rady nr 5***-poprawa gospodarowania odpadami – Kontynuacja działań dot. stopniowego przechodzenia z syst. składowania odpadów komunalnych na syst. przetwarzania i odzysku surowców, energetycznego wykorzystania odpadów zgodnie z planami inwest., które wskazują infrastrukturę niezbędną do osiągnięcia do 2020 r. zgodności z dyrektywami dot. gospodarki odpadami komunalnymi, w tym wdrożenia hierarchii sposobów postępowania z odpadami, osiągnięcia wymaganych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu oraz ograniczenia składowania odpadów komunalnych biodegradowalnych na obszarze 9 regionów – ***UP***-zwiększenie konkurencyjności gospodarki i efektywności wykorzystania zasobów naturalnych – ***SBEiŚ***-cel główny; cel 3.2 – ***SRWL***-racjonalna gospodarka odpadami-cel strategiczny 4, cel operacyjny 4.5 – ***KPGO 2022***-zapobieganie powstawaniu odpadów, przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody ich unieszkodliwiania, ograniczenie składowania, likwidacja odpadów niebezpiecznych
6b Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie	– ***UP***-zwiększenie konkurencyjności gospodarki i efektywności wykorzystania zasobów naturalnych – ***KPOŚK***-Zapewnienie efektywnej gospodarki wodnej zgodnie z zapisami KPOŚK prowadzącej do zagwarantowania odpowiedniej jakości oraz ilości zasobów wód powierzchniowych i podziemnych poprzez rozwój systemów wodociągowych oraz efektywnych systemów kanalizacyjnych w aglomeracjach poniżej 10 000 RLM oraz technologii ograniczających ilość osadów ściekowych z jednoczesnym wzrostem ich wykorzystania w rolnictwie. Działania będą zgodne z założeniami dyrektywy 91/271/EWG – ***KPR***-rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska – ***SBEiŚ***-cel główny, cel 3.1 – ***SRWL***-konieczność efektywnego korzystania z zasobów, na które wpływ mają zmiany klimatyczne-cel strategiczny 4, cel operacyjny 4.5. Kontynuacja działań na rzecz uzupełnienia poważnych niedoborów w zakresie gospodarki wod.-kan.-cel strategiczny 1, cel operacyjny 1.2, cel strategiczny 2, cel operacyjny 2.5

6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego	– Zgodnie z celami UE, niezbędne są inwestycje w infrastrukturę, które wpłyną na zwiększenie możliwości zatrudnienia, w perspektywie długookresowej poprzez podniesienie konkurencyjności regionu. Potencjał tworzenia możliwości zatrudnienia i w konsekwencji podnoszenia konkurencyjności gospodarki istnieje w regionie w obszarze infrastruktury turystycznej i kulturalnej wykorzystującej walory przyrodniczo-krajobrazowe, czyste środowisko, a także bogactwo dziejów oraz spuściznę wielu przenikających się kultur – ***UP***-zwiększenie konkurencyjności gospodarki i efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych oraz ich zachowanie – ***SRWL***-Dziedzictwo kulturowe oraz przyrodnicze jako ważne czynniki budowania tożsamości mieszkańców województwa, a zarazem zasoby na bazie których pojawiają się nowe modele biznesu-cel strategiczny 4, cel operacyjny 4.3, 4.5
6d Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000" i zieloną infrastrukturę	– Na tle Europy, Polska posiada cenne zasoby przyrodnicze, zasługujące na najwyższy stopień poszanowania. Wszystkie formy ochrony przyrody zajmują ok. 30% powierzchni kraju. – ***UP***-zwiększenie konkurencyjności gospodarki i efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych oraz ich zachowanie. – ***SRWL***-ochrona walorów przyrodniczych jest jednym z czynników zwiększających szanse rozwoju gospodarczego-cel strategiczny 4, cel operacyjny 4.5 – Podejmowane działania dotyczące ochrony przyrody, pozwolą zapobiec zmniejszaniu się różnorodności biologicznej środowiska przyrodniczego Lubelszczyzny na poziomie genetycznym, gatunkowym i siedliskowym minimalizując zagrożenia spowodowane nadmierną działalnością człowieka oraz zagrożeniami naturalnymi
Cel tematyczny 7 **Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej**	
7b Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi	– ***Strategia Europa 2020***-Europa efektywnie korzystająca z zasobów, przejście na gospodarkę niskoemisyjną – ***KPR***–zwiększenie spójności terytorialnej, rozwój infrastruktury transportowej i komunikacyjnej wpływającej na dostępność komunikacyjną ośrodków miejskich – ***SRT***-nowoczesna, spójna sieć transportowa, zmiana sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym, bezpieczeństwo i niezawodność w transporcie, ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko – ***Cele UP w ramach CT 7*** – ***SRWL-*** sprawne powiązania komunikacyjne regionu z ośrodkami w kraju i za granicą warunkujące włączenie podmiotów w sieci współpracy -cel strategiczny 1, cel operacyjny 1.3. Funkcjonalna integracja regionu-sprawne powiązania regionalne ośrodków wzrostu - cel strategiczny 4., cel operacyjny 4.1 – ***Studium Programowo–Przestrzenne Integracji Systemów Komunikacji w Województwie Lubelskim***–niedostateczna, niskiej jakości infrastruktura transportowa (brak dróg szybkiego ruchu, obwodnic terenów zurbanizowanych)
7d	– ***Strategia Europa 2020***-Europa efektywnie korzystająca z zasobów, przejście na gospodarkę niskoemisyjną – ***Zalecenie Rady nr 5***–skuteczna realizacja projektów inwestycyjnych w dziedzinie kolejnictwa

Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu	– ***KPR***–zwiększenie spójności terytorialnej, rozwój infrastruktury transportowej i komunikacyjnej –wpływającej na dostępność komunikacyjną ośrodków miejskich – ***SRT***-nowoczesna, spójna sieć transportowa, zmiana sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym, bezpieczeństwo i niezawodność w transporcie, ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko – ***Cele UP w ramach CT 7*** – ***Biała księga w sprawie transportu***–konkurencyjny, zasobooszczędny system transportu - zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych do 2050r. o min. 60% do poziomu z 1990r. – ***SRWL***-rozwój kolei -jeden z warunków włączenia się regionu w krajowe i europejskie sieci współpracy gospodarczej (cel strategiczny 1, cel operacyjny 1.3.) oraz - element integracji funkcjonalnej regionu -cel strategiczny 4, cel operacyjny 4.1
Cel tematyczny 8 **Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników**	
8i Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników	– ***Strategia „Europa 2020”*** - stopa zatrudnienia na poziomie kraju 71% – ***Zalecenie Rady nr 2***-zwiększenie wysiłków na rzecz zmniejszenia bezrobocia osób młodych – ***Zalecenie Rady nr 3*** – kontynuowanie starań w celu podniesienia współczynnika aktywności zawodowej kobiet i działań zwiększających szanse starszych pracowników na zatrudnienie, – ***UP***-bardziej efektywne wykorzystanie zasobów na rynku pracy – ***Position Paper*** – wspieranie osób młodych z uwagi na ich szczególną sytuację na rynku pracy – ***KPR*** - wydłużenie aktywności zawodowej obywateli – ***SRKL*** **-** rozwijanie kapitału ludzkiego, wzrost zatrudnienia. Cel szczegółowy 1, Cel szczegółowy 2, Cel szczegółowy 5 – ***SRWL*** - znacząca rola inicjatyw lokalnych na rzecz rozwijania przedsiębiorczości (cel strategiczny 2, cel operacyjny 2.4), konieczność rozwijania systemu kształcenia dostosowanego do specyfiki regionu (cel strategiczny 3, cel operacyjny 3.4) – ***RSI*** - rozwój obszarów inteligentnej specjalizacji
8iii Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	– ***Strategia „Europa 2020”*** - stopa zatrudnienia na poziomie kraju 71% – ***Zalecenie Rady nr 2***-zwiększenie wysiłków na rzecz zmniejszenia bezrobocia osób młodych – ***Zalecenie Rady nr 3 –*** kontynuowanie starań w celu podniesienia współczynnika aktywności zawodowej kobiet i działań zwiększających szanse starszych pracowników na zatrudnienie, – ***UP***-Rozwój przedsiębiorczości, z uwzględnieniem samozatrudnienia i tworzenia nowych miejsc pracy – ***KPR*** – promocja postaw przedsiębiorczych w społeczeństwie – ***SRKL***-Rozwijanie kapitału ludzkiego, wzrost zatrudnienia. Cel szczegółowy 1, Cel szczegółowy 2,Cel szczegółowy 5 – ***SRWL*** - znacząca rola inicjatyw lokalnych na rzecz rozwijania przedsiębiorczości (cel strategiczny 2, cel operacyjny 2.4), konieczność rozwijania systemu kształcenia dostosowanego do specyfiki regionu (cel strategiczny 3, cel operacyjny 3.4)
8iv	– ***Strategia „Europa 2020”*** - stopa zatrudnienia na poziomie kraju 71% – ***Zalecenie Rady nr 2***-zwiększenie wysiłków na rzecz zmniejszenia bezrobocia osób młodych

Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę	– ***Zalecenie Rady nr 3 –*** kontynuowanie starań w celu podniesienia współczynnika aktywności zawodowej kobiet i działań zwiększających szanse starszych pracowników na zatrudnienie – ***UP***-bardziej efektywne wykorzystanie zasobów na rynku pracy – ***Position Paper*** – wsparcie dla kobiet powinno obejmować poszerzenie oferty wysokiej jakości usług opieki nad dziećmi – ***KPR*** - działania na rzecz godzenia ról rodzinnych oraz zawodowych kobiet i mężczyzn, w tym opieka nad dziećmi – ***SRKL***- rozwijanie kapitału ludzkiego, wzrost zatrudnienia. Cel szczegółowy 1: Wzrost zatrudnienia. Cel szczegółowy 2, Cel szczegółowy 3, Cel szczegółowy 5 – ***SRWL*** - konieczność aktywizacji społecznej i zawodowej osób marginalizowanych (cel strategiczny 4, cel operacyjny 4.2)
8v Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian	– ***Strategia „Europa 2020”***-stopa zatrudnienia na poziomie kraju 71% – ***Zalecenie Rady nr 2***–zwalczanie segmentacji rynku pracy – ***Zalecenie Rady nr 3***– kontynuacja starań w celu podniesienia współczynnika aktywności zawodowej kobiet i działań zwiększających szanse starszych pracowników na zatrudnienie – ***UP***-poprawa adaptacyjności osób aktywnych zawodowo i pracodawców przedsiębiorstw sektora MŚP – ***KPR***–rozwój kapitału intelektualnego w przedsiębiorstwach i promocja postaw przedsiębiorczych w społeczeństwie – ***SIEG***–lepsze dopasowanie szkoleń dorosłych do potrzeb społeczno-gospodarczych. Cel 2 – ***SRKL***-rozwijanie kapitału ludzkiego, wzrost zatrudnienia. Cel szczegółowy 1, Cel szczegółowy 2, Cel szczegółowy 3, Cel szczegółowy 4, Cel szczegółowy 5 – ***SRWL***-niezbędne działania wspierające MŚP (cel strategiczny 3, cel operacyjny 3.5), konieczność szybkiej reakcji na zmiany w gospodarce, wymagające od pracowników nowych kwalifikacji (cel operacyjny 3.4) – ***RSI***-rozwój obszarów inteligentnej specjalizacji
8vi Aktywne i zdrowe starzenie się	– ***Strategia „Europa 2020”*** - stopa zatrudnienia na poziomie kraju 71%. – ***Zalecenie Rady nr 2***– zwalczanie segmentacji rynku pracy – ***Zalecenie Rady nr 3*** – kontynuowanie starań w celu podniesienia współczynnika aktywności zawodowej kobiet i działań zwiększających szanse starszych pracowników na zatrudnienie – ***UP***-poprawa zdrowia zasobów pracy – ***KPR*** - działania z zakresu ochrony zdrowia mające wpływ na dłuższe pozostawanie osób na rynku pracy. – ***SRKL*** - wydłużenie okresu aktywności zawodowej. Cel szczegółowy 1, Cel szczegółowy 2, Cel szczegółowy 3, Cel szczegółowy 4, Cel szczegółowy 5 – ***SRWL*** – aktywizacja społeczna i zawodowa osób marginalizowanych (cel strategiczny 4, cel operacyjny 4.2)
Cel tematyczny 9 **Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją**	
9a	– ***Strategia „Europa 2020”***-rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – ***Zalecenie Rady nr 1***-wzmocnienie strategii budżetowej w celu zapewnienia trwałej korekty nadmiernego deficytu

Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych	– Cele ***UP*** w ramach CT 9 – ***DSRK***-dostosowanie systemu ochrony zdrowia do prognozowanych zmian demograficznych i zwiększenia dostępności do wysokiej jakości usług zdrowotnych w priorytetowych obszarach wynikających z uwarunkowań epidemiologicznych – ***SRK***-podniesienie jakości i dostępności do usług publicznych (w tym zdrowotnych i społecznych) – ***KPPUiWS***-rozwój usług społecznych użyteczności publicznej, w tym usług środowiskowych (deinstytucjonalizacja) – Interwencja spójna z ***Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014 – 2020. Krajowe ramy strategiczne*** – ***Zalecenie Rady nr 1***-zwiększenie oszczędności kosztowej i efektywności wydatków na opiekę zdrowotną i lepsze ukierunkowanie polityki społecznej – ***SRWL***-działania na rzecz poprawy dostępu i wzrostu jakości usług publicznych-cel strategiczny 4, cel operacyjny 4.2
9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich	– ***Strategia Europa 2020***–rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – ***UP***-kompleksowe działania rewitalizacyjne mające na celu włączenie społeczności zamieszkujących obszary peryferyjne i zdegradowane przyczynią się do ograniczenia ryzyka ubóstwa i wykluczenia społecznego na tych obszarach – ***SRK***-spójność społeczno-gospodarcza i terytorialna – ***KSRR***-budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów zdegradowanych - jeden z celów polityki regionalnej do 2020 r. – ***SRWL***–aktywizacja społeczna i zawodowa osób marginalizowanych, zwiększanie partycypacji społecznej i ograniczanie rozmiarów negatywnych zjawisk społecznych (cel strateg. 4, cel oper. 4.2), wspieranie wysiłków władz lokalnych na rzecz kompleksowej rewitalizacji (cel strateg. 1, cel oper. 1.2) – ***KPM***-odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitaliz. zdegradowanych społ., ekonom. i fiz. obszarów miejskich – ***NPR (założenia)***-poprawa warunków rozwoju obszarów zdegrad. w wymiarze przestrzennym, społ., kult. i gosp.
9i Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie	– ***Krajowy cel UE 2020****:* obniżenie o 1,5 mln liczby osób zagrożonych ubóstwem – ***KPPUiWS*** definiuje konieczność aktywnej integracji osób oraz rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym – Realizacja celu szczegółowego ***UP****:* wzrost szans na zatrudnienie dla osób dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym – ***SRWL*** na aktywizację społeczną i zawodową osób marginalizowanych oraz wspieranie działań określonych w *Strategii Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020*(cel strategiczny 4. Funkcjonalna, przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu, cel operacyjny 4.2. Wspieranie włączenia społecznego). – Wyzwania regionu: najwyższy w kraju wskaźnik zagrożenia ubóstwem, niekorzystna struktura bezrobocia, wysoki odsetek długotrwale korzystających z pomocy społecznej, zjawisko niepełnosprawności oraz niski wskaźnik zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami
9iv Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym	– ***Position Paper***-zwiększenie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i świadczeń zdrowotnych, aby ograniczyć istniejące nierówności – ***Zalecenia Rady nr 1***-wzmocnienie strategii budżetowej w celu zapewnienia trwałej korekty nadmiernego deficytu – ***KPPUiWS***-rozwój usług społecznych użyteczności publicznej, w tym usług środowiskowych (deinstytucjonalizacja)

	– Realizacja celu szczegółowego ***UP**:* ograniczenie ryzyka wykluczenia społecznego spowodowanego dysproporcjami w dostępie do usług publicznych – ***SRWL*** - aktywizacja społeczna i zawodowa osób marginalizowanych oraz wspieranie działań określonych w *SPS WL*(cel operacyjny 4.2. Wspieranie włączenia społecznego) – Realizacja ***Regionalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla województwa lubelskiego na lata 2012 – 2016*** – Strategie, dokumenty oraz analizy regionalne wskazują na niewystarczającą ofertę usług społecznych, dysproporcje w dostępie oraz potrzebę rozwoju usług dostosowanych do potrzeb mieszkańców, w tym deinstytucjonalizacji usług
9v Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia	– ***Position Paper*** – zalecenie wspierania sektora przedsiębiorstw społecznych – Wg ***KPPUiWS*** ES winna stanowić ważny czynnik wzrostu zatrudnienia, spójności społecznej oraz rozwoju kapitału społecznego – Realizacja priorytetu ***UP:*** wsparcie ES i miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych – ***SRWL*** wskazuje na aktywizację społeczną i zawodową osób marginalizowanych oraz wspieranie działań określonych w *SPS WL*(cel operacyjny 4.2. Wspieranie włączenia społecznego) – Realizacja ***SPS WL*** *cel główny 7. Budowa efektywnej ekonomii społecznej w województwie lubelskim* – Realizacja ***Wieloletniego regionalnego planu działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie lubelskim na lata 2013-2020*** – Wyzwania regionu: słaby sektor przedsiębiorczości społecznej, rozwój sieci wsparcia podmiotów ES, tworzenie nowych i rozwój istniejących podmiotów ES, tworzenie miejsc pracy w sektorze ES, upowszechnianie ES w regionie
Cel tematyczny 10 **Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie**	
10i Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia	– ***Positionpaper***– równy dostęp do wysokiej jakości edukacji wczesnoszkolnej, w tym zwiększenie szans dzieci ze środowisk w niekorzystnej sytuacji na nadrobienie zaległości w umiejętnościach społecznych i uczenia się – ***Zalecenie Rady nr 2***-lepsze dostosowanie edukacji do potrzeb rynku pracy – ***UP*** – poprawa jakości kształcenia, lepszy dostęp do wysokiej jakości usług edukacyjnych dostarczanych na rzecz grup o specjalnych potrzebach – Realizacja celu szczegółowego ***UP***: lepsze kompetencje kadr gospodarki – ***SRKL*** - poprawa dostępności i jakości wczesnej edukacji, wyrównywanie szans rozwojowych /edukacyjnych dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, poprawa jakości kształcenia i szkolenia oraz rozwój kreatywności i innowacyjności osób uczących się – ***SRWL –*** działania na rzecz sprawnego, nowoczesnego i dostępnego systemu kształcenia, odpowiadającego na wyzwania nowoczesnej gospodarki (cel operacyjny 3.4. Rozwijanie systemu kształcenia dostosowanego do specyfiki regionu)
10iii Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym,	– ***Position paper*** - zwiększenie udziału osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych w programach uczenia się przez całe życie – ***Zalecenie Rady nr 2-*** zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie – Realizacja celu szczegółowego ***UP***: lepsze kompetencje kadr gospodarki

nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji	– ***SRKL*** - podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, poprawa jakości kształcenia i szkolenia nauczycieli oraz innych osób nauczających, w tym zwiększenie społecznego prestiżu i konkurencyjności ich zawodu – ***SRWL –*** działania na rzecz sprawnego, nowoczesnego i dostępnego systemu kształcenia, odpowiadającego na wyzwania nowoczesnej gospodarki (cel operacyjny 3.4. Rozwijanie systemu kształcenia dostosowanego do specyfiki regionu)
10iv Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami	– ***Position paper***- poprawa kształcenia zawodowego ze szczególnym naciskiem na poprawę jakości nauczania poprzez doskonalenie zawodowe nauczycieli i na zwiększanie liczby staży i szkoleń praktycznych – ***Zalecenie Rady nr 2:*** lepsze dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy, zwiększenie dostępności programów przyuczania do zawodu i uczenia się poprzez praktykę oraz zacieśnianie współpracy między szkołami a pracodawcami – Realizacja celu szczegółowego ***UP****:* lepsze kompetencje kadr gospodarki – ***RSI*** – wizja rozwoju obszarów inteligentnej specjalizacji – ***SRWL–*** działania na rzecz sprawnego, nowoczesnego i dostępnego systemu kształcenia, odpowiadającego na wyzwania nowoczesnej gospodarki (cel strategiczny 3. Selektywne zwiększanie potencjału wiedzy, kwalifikacji, zaawansowania technologicznego, przedsiębiorczości i innowacyjności regionu, cel operacyjny 3.4. Rozwijanie systemu kształcenia dostosowanego do specyfiki regionu)
10a Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej	– ***Strategia Europa 2020***-rozwój sprzyjający wyłączeniu społecznemu – ***UP***-poprawa warunków kształcenia – ***KPR***-poprawa dostępności do różnych form edukacji i opieki, lepsze dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy, poprawa jakości kształcenia i wychowania, wprowadzanie rozwiązań pozwalających na dostosowanie metod kształcenia do dynamicznych zmian w otoczeniu oraz oparciu całego systemu edukacji na kompleksowej i spójnej strategii uczenia się przez całe życie – ***Zalecenia Rady nr 2***-zwiększenie dostępności programów przyuczania do zawodu i uczenia się poprzez praktykę – ***Zalecenie Rady nr 3***-zwiększenie dostępności wysokiej jakości, przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i edukacji przedszkolnej – ***DSRK*** *i* ***SRK***-poprawa warunków, jakości i efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego i poszerzenia dostępu do edukacji przedszkolnej – ***SRWL***-działania na rzecz sprawnego, nowoczesnego i dostępnego systemu kształcenia-cel strategiczny 3, cel operacyjny 3.4

1.1.2.a Uzasadnienie określające oczekiwany wpływ programu współpracy na wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność

Tabela: Uzasadnienie wyboru celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie
Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność	*Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność*	Wsparcie jest spójne z dokumentami: – Komunikat pt. Europejski Zielony Ład z 11 grudnia 2019 r. – Zalecenia CSR 2020 nr 1 i 3 – SOR: Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną, cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie – KSRR 2030: Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym – Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030: 3.1.2. Energia ze źródeł odnawialnych (cel ramowy na rok 2030) – Polityka energetyczna Polski do 2040 r.- cel szczegółowy 8: Poprawa efektywności energetycznej – SRWL 2030: Cel operacyjny 4.2. Poprawa jakości świadczenia usług zdrowotnych – Priorytety dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej dla Województwa Lubelskiego: I-III – Tzw. ‘uchwała antysmogowa’ - Uchwała Nr XXIII/388/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 19 lutego 2021 r.

1.2 Uzasadnienie alokacji finansowej

1.2.1. Uzasadnienie podziału środków między cele tematyczne i priorytety inwestycyjne

RPO WL 2014-2020 jako program regionalny, będzie finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Podziału alokacji RPO WL 2014-2020 dokonano z uwzględnieniem:

- wyzwań, potrzeb i potencjałów rozwojowych województwa, określonych w *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030r.),*
- poziomów koncentracji tematycznej ustanowionych przez Komisję Europejską (tzw. ring-fencing),
- celów ogólnych Wspólnoty, wyznaczonych w Strategii UE 2020 oraz odpowiadających im celów ustanowionych dla Polski,
- możliwości wydatkowania środków ze względu na zakres interwencji, jaki został przypisany programom regionalnym w tzw. „linii demarkacyjnej" w stosunku do zdefiniowanych potrzeb i wyzwań rozwojowych województwa (z uwzględnieniem specjalnej interwencji z poziomu krajowego w postaci PO Polska Wschodnia).

Interwencja RPO WL obejmuje ~~10~~ 11 celów tematycznych wskazanych w Rozporządzeniu w sprawie EFSI[8] (z pominięciem CT 11), z widoczną koncentracją na te obszary, których realizacja przyczyni się do osiągania celów rozwojowych określonych w Umowie Partnerstwa[9].

Podstawowym wyzwaniem dla województwa lubelskiego jest zmiana struktury gospodarki, z większym zaangażowaniem dziedzin wysokoproduktywnych i bardziej zaawansowanych technologicznie. Efekty tego procesu powinny przełożyć się na zdecydowaną poprawę na rynku pracy, a co za tym idzie na ograniczanie zasięgu ubóstwa oraz zahamowanie odpływu mieszkańców. Z tego względu ok.26,8~~7,3~~% alokacji RPO WL skierowana została na działania służące bezpośrednio rozwojowi przedsiębiorczości (CT 1, CT 3, CT 8)[10]. Należą do nich wszelkie działania umożliwiające podnoszenie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, rozumiane zarówno jako wsparcie dla samych przedsiębiorstw jak i instytucji otoczenia biznesu. Uzupełnieniem tej interwencji będą działania związane z wykorzystaniem TIK oraz podnoszeniem jakości przyszłych pracowników (CT 2, CT 10).

Wysokiej jakości środowisko przyrodnicze i kulturowe stanowi ważny potencjał województwa. Jest ono jednocześnie narażone na skutki oddziaływań globalnych (np. zmiany klimatu, rosnące ceny energii), jak i luk w istniejących systemach chroniących środowisko. Szczególnego znaczenia nabierają działania nakierowane na efektywne gospodarowanie zasobami. Z jednej strony mogą być źródłem znaczących oszczędności w funkcjonowaniu gospodarki, z drugiej mogą stanowić źródło dla tworzenia nowych modeli biznesu. W związku z powyższym ok. 29,68% alokacji skierowano na działania związane z wdrażaniem dyrektyw UE w zakresie ochrony środowiska oraz działania zwiększające poszanowanie energii i ograniczające emisję zanieczyszczeń powietrza (CT 4, CT 5, CT 6).

[8]Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (dalej jako rozporządzenie ramowe).

[9]Zgodnie z UP obszarami koncentracji są: otoczenie sprzyjające przedsiębiorczości i innowacjom, spójność społeczna i aktywność zawodowa, infrastruktura sieciowa na rzecz wzrostu i zatrudnienia, środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami.

[10]Należy przy tym podkreślić, iż podmioty z terenu województwa lubelskiego będą miały możliwość korzystania z PO PW, którego zakres interwencji również dotyczy CT3.

Wysoki stopień ubóstwa występujący w większości obszarów w regionie skutkuje nagromadzeniem negatywnych zjawisk społecznych, stanowiących potencjalną możliwość poszerzania się grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dodatkowo, niska baza dochodowa powoduje w wielu gminach trudności w zapewnieniu mieszkańcom dostępu do usług publicznych o odpowiednim standardzie. W związku z powyższym ok. 17,36~~,7~~% RPO WL została skierowana na działania pozwalające oddziaływać na obszar spójności społecznej i aktywizacji społeczno-zawodowej (CT9). Należy przy tym zauważyć, iż interwencja w zakresie infrastruktury społecznej będzie powiązana z projektami finansowanymi w ramach powyższych celów tematycznych.

Województwo ciągle wykazuje znaczące potrzeby w zakresie infrastruktury komunikacyjnej. Jest to bardzo ważny element rozwoju gospodarczego, silnie oddziałujący na decyzje inwestorów. Usuwanie podstawowych barier w zakresie komunikacji (CT 7) będzie elementem wspierającym rozwijające się przedsiębiorstwa, w tym w szczególności umożliwiającym zwiększanie mobilności zasobów pracy. Transport kolejowy jest głównie domeną państwa, a sieć kolejowa w regionie jest słabo rozwinięta. Mimo to część alokacji przypisanej do CT 7 zostanie przeznaczona na wsparcie transportu kolejowego. Ogółem na działania poprawiające infrastrukturę komunikacyjną przeznaczono ok. 11,92~~,0~~% alokacji programu.

Wsparcie alokowane na pomoc techniczną, w wysokości 83,74~~,55~~ mln EUR (z czego ze środków REACT-EU 129 998 EUR) stanowiące ok. 3,705~~%~~ alokacji na Program, będzie finansowane ze środków EFS oraz ze środków EFRR w przypadku zadań związanych z wdrażaniem REACT EU. Wielkość tej puli środków wynika z poziomu wydatków, jakie były ponoszone w ramach pomocy technicznej w okresie programowania 2007 – 2014 z uwzględnieniem nowych uwarunkowań, które wystąpią przy wdrażaniu RPO WL 2014 – 2020 (głównie dotyczy to zapewnienia wsparcia potencjału administracyjnego wdrażającego działania finansowane z EFS). Ponadto poziom alokacji pomocy technicznej oraz jej źródło jest uwarunkowane założeniami Umowy Partnerstwa, zgodnie z którą jest ona finansowana w całości ze środków EFS, z wyłączeniem wydatków na pomoc techniczną REACT-EU finansowanych ze środków EFRR, a jej pula nie może przekroczyć poziomu wskazanego w tym dokumencie. Ostateczna wielkość tej alokacji została uzgodniona z MFiPR.

Podział środków w ramach Programu uwzględnia wymagane w regulacjach UE dla polityki spójności poziomy koncentracji tematycznej (tzw. ring-fencing):

a) na wsparcie innowacji, prac B+R, wzmocnienie przedsiębiorstw, e-usługi, jak też działania z zakresu zwiększenia efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (tj. CT 1, 2, 3, 4) przeznaczonych będzie **minimum 54,5~~5~~ %** środków EFRR na Program,

b) na działania z zakresu zwiększenia efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (tj. CT 4) skierowanych będzie **minimum 25~~30~~%** środków EFRR na Program,

c) na promowanie włączenia społecznego i walkę z ubóstwem (CT 9) –**minimum 25 %** środków EFS na Program,

d) **minimum 70%** środków EFS w Programie będzie przeznaczone na pięć priorytetów inwestycyjnych w ramach CT 8, 9, 10 (PI 8i, 8iii, 9i, 9iv, 10iv).

1.2.a. Uzasadnienie przydziału finansowego dodatkowych zasobów na cel tematyczny „Wspieranie działań naprawczych w sytuacjach kryzysowych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność" do EFRR lub EFS oraz sposób, w jaki zasoby te są ukierunkowane na obszary

geograficzne, na których są najbardziej potrzebne, z uwzględnieniem różnych potrzeb regionalnych i poziomów rozwoju, tak aby zagwarantować, że wsparcie będzie wyważone pod kątem potrzeb regionów i miast, które najbardziej ucierpiały w wyniku pandemii COVID-19, oraz potrzeby utrzymania koncentracji na regionach słabiej rozwiniętych, zgodnie z celami spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej określonymi w art. 174 TFUE

Koncentracja tematyczna zasobów pochodzących z Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy, dostępnych z REACT-EU, polega na zorientowaniu interwencji na strategicznych dziedzinach decydujących o konkurencyjności regionu w dłuższym horyzoncie czasowym. Zakłada się, że znaczna część całkowitej puli środków z REACT-EU przyznanych na Program zostanie przeznaczona na cele związane z klimatem, czyli wsparcie OZE oraz efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach.
Priorytety finansowania w ramach interwencji odzwierciedlają wagę potrzeb w zakresie finansowania i potencjalny wkład we wzrost gospodarczy i zatrudnienie w celu odbudowy gospodarki województwa po pandemii SARS-CoV-2. Determinantą rozwoju państw UE w okresie po pandemii będzie zdolność do realizacji unijnych celów klimatycznych, a tym samym mitygacji zmian klimatu. W ramach działań w zakresie wsparcia przedsiębiorstw niezbędne jest finansowanie inwestycji sprzyjających budowie zielonej gospodarki, co przełoży się na poprawę jakości powietrza, a w konsekwencji na jakość życia i zdrowia społeczeństwa. Powyższe stanowić będzie szansę na ograniczenie negatywnych skutków kryzysu, przyspieszenie procesu przekształcania regionalnej gospodarki w kierunku zrównoważonej środowiskowo oraz stworzenie podstaw dla nowych impulsów rozwojowych.
Poziom finansowania sektora opieki zdrowotnej w Polsce jest jednym z najniższych w Europie (w 2018 r. łączne wydatki zdrowotne wyniosły 6,3% PKB, co jest piątym najniższym wynikiem wśród członków OECD). Dodatkowo, w wyniku kryzysu wywołanego pandemią obserwowane jest pogorszenie sytuacji finansowej w prawie całym sektorze publicznym, w tym w służbie zdrowia. Obok istotnych nakładów przeznaczonych na program szczepień przeciw COVID-19, niezbędne jest również zwiększenie finansowania świadczeń skierowanych do osób dotkniętych powikłaniami po przejściu choroby wywołanej SARS-CoV-2 oraz wydatków na terapie pacjentów nieobjętych opieką zdrowotną w związku z ograniczoną dostępnością usług w okresie pandemii. Konieczne jest więc podjęcie działań, przygotowujących instytucje ochrony zdrowia na zwiększony popyt świadczeń medycznych w kolejnych miesiącach.
Pandemia COVID-19 dobitnie unaoczniła i uświadomiła zależności zdrowia i rozwoju społeczno-gospodarczego. Szerokie oddziaływanie stanu zdrowia społeczeństwa na jakość naszego życia społeczno-gospodarczego ma przede wszystkim miejsce w długiej perspektywie czasowej. Inwestycje w zdrowie obywateli prowadzić będą do poprawy poziomu jednego z podstawowych zasobów gospodarczych – kapitału ludzkiego.
Powyższe pokazuje, jak ważne jest odpowiednie planowanie środków na wsparcie systemu ochrony zdrowia, tak aby możliwa była stosunkowo szybka reakcja na pilne potrzeby zdrowotne, przy jednoczesnym utrzymaniu wydolności systemu dla pozostałych pacjentów.
W związku z powyższym planuje się realizację projektów strategicznych, mających na celu odbudowę silnego, dobrze zorganizowanego, wydolnego i odpornego na kryzysy systemu ochrony zdrowia.

1.2.2. Matryca logiczna strategii inwestycyjnej programu

Tabela 2. Przegląd strategii inwestycyjnej RPO WL 2014 – 2020

Oś Priorytetowa	Fundusz	Wsparcie UE (EUR)	Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu operacyjnego (%)	Cel tematyczny	Priorytety inwestycyjne	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych	Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu, dla których wyznaczono wartość docelową
Oś Priorytetowa 1 Badania i innowacje	EFRR	53 232 414 ~~56 490 701~~	2,3550%	1	1a	Zwiększone urynkowienie działalności badawczo-rozwojowej	Nakłady na działalność B+R w relacji do PKB
							Alokacja aparatury naukowo-badawczej względem kraju
					1b	Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw	Nakłady sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w relacji do PKB
Oś Priorytetowa 2 Cyfrowe Lubelskie	EFRR	76 216 760 ~~76 542 114~~	3,379%	2	2c	Zwiększony poziom wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w administracji publicznej	Powierzchnia obszaru województwa objęta cyfrową ewidencją gruntów i budynków
							Odsetek obywateli korzystających z e-administracji
Oś Priorytetowa 3 Konkurencyjność przedsiębiorstw	EFRR	278 836 228 ~~283 016 552~~	12,3254 %	3	3a	Lepsze warunki do rozwoju MŚP	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB
					3b	Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP	Wartość eksportu w regionie (kwota)
					3c	Zwiększone zastosowanie innowacji w MŚP	Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych - w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych i z sektora usług
Oś Priorytetowa 4 Energia	EFRR	237 235 681 ~~235 726 266~~	10,494%	4	4a	Zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem

przyjazna środowisku							
Oś Priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	EFRR	264 988 560 ~~267 293 330~~	11,7284 %	4	4b	Zwiększona efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach	Zużycie energii elektrycznej na 1 mln zł PKB
					4c	Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym	Sprzedaż energii cieplnej na cele komunalno-bytowe
					4e	Poprawiona jakość powietrza	Przewozy pasażerów komunikacją miejską w mln
							Liczba stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, o klasie C, gdzie poziomy stężeń PM10 są powyżej poziomu dopuszczalnego
Oś Priorytetowa 6 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	EFRR	95 171 363 ~~96 663 359~~	4,218%	5	5b	Skuteczny system ratownictwa i służb ratowniczych	Czas interwencji służb ratowniczych do 1 godz. w interwencjach ogółem
				6	6a	Sprawny system selektywnej zbiórki odpadów w oparciu o instalacje regionalne	Odpady komunalne zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów komunalnych
					6b	Realizacja zobowiązań akcesyjnych w zakresie gospodarki ściekowej w aglomeracjach 2 – 10 tys. RLM	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków: - w miastach - na wsi
Oś Priorytetowa 7 Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego	EFRR	72 551 863 ~~73 020 103~~	3,214%	6	6c	Zwiększona dostępność zasobów dziedzictwa kulturowego i naturalnego regionu	Liczba zwiedzających muzea i oddziały muzealne na 10 000 ludności
							Liczba udzielonych noclegów na 1000 ludności
					6d	Wzmocnione mechanizmy ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej w regionie	Udział obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych w powierzchni województwa
Oś Priorytetowa 8 Mobilność regionalna i ekologiczny transport	EFRR	267 937 231 ~~269 733 023~~	11,895%	7	7b	Zwiększona dostępność drogowa w regionie	Wskaźnik Drogowej Dostępności Transportowej WDDT II (syntetyczny)
					7d	Zwiększona dostępność kolejowa w regionie	Liczba pasażerów odprawionych w województwie lubelskim
							Wskaźnik Kolejowej Dostępności Transportowej WKDT II (syntetyczny)

Oś Priorytetowa 9 Rynek pracy	EFS	234 053 406 ~~234 165 855~~	10,358%	8	8i	1. Zwiększenie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (w tym głównie osób starszych w wieku 50 lat i więcej, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych oraz o niskich kwalifikacjach)oraz poprawa sytuacji zawodowej osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy	Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)
							Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu
							Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu
							Liczba osób pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)
							Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej
						2. Poprawa szans na zatrudnienie osób odchodzących z rolnictwa oraz sytuacji zawodowej osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, pracujących na umowach cywilno-prawnych i ubogich pracujących	Liczba osób pracujących w sektorze pozarolniczym po opuszczeniu programu
							Liczba osób pracujących w sektorze pozarolniczym 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)
					8iii	Zwiększenie liczby nowych i trwałych miejsc pracy w regionie	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej
							Liczba utworzonych mikroprzedsiębiorstw działających 30 miesięcy po uzyskaniu wsparcia finansowego
							Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu
					8iv	Zwiększenie poziomu zatrudnienia osób opiekujących się dziećmi do 3 lat	Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka lub utrzymały zatrudnienie, po opuszczeniu programu

							Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu
							Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS
Oś Priorytetowa 10 Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian	EFS	40 166 134 ~~41 365 337~~	1,77~~83~~%	8	8v	1. Wzrost liczby przedsiębiorstw sektora MMŚP, które skorzystały z usług rozwojowych	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu
							Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie
							Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu (C)
						2. Zwiększenie dostępu do zatrudnienia lub jego kontynuacji osób objętych działaniami typu outplacement.	Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie
					8vi	Zwiększenie liczby realizowanych programów zdrowotnych w zakresie chorób negatywnie wpływających na rynek pracy.	Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne
							Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie
Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne	EFS	157 873 323 ~~155 224 347~~	6,98~~88~~%	9	9i	Wzrost integracji społecznej oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie poprzez realizację kompleksowych programów aktywizacji oraz usług reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu
							Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu
							Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)

							Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)
					9iv	1. Wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej, w szczególności w formach zdeinstytucjonalizowanych, dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu
						2. Wzrost dostępności usług zdrowotnych dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu
					9v	Rozwój i upowszechnianie ekonomii społecznej, w tym wzrost zatrudnialności w sektorze ekonomii społecznej w regionie	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)
							Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych
							Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych
Oś Priorytetowa 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	EFS	111 897 737 ~~112 378 145~~	4,958%	10	10i	1. Zwiększenie udziału dzieci w wieku przedszkolnym w wysokiej jakości edukacji przedszkolnej	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania z EFS
						2. Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, oraz	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu

						rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu
							Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych
							Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych
							Liczba nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK dzięki EFS
					10iii	Zwiększenie liczby osób dorosłych, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje adekwatnie do wymagań regionalnego i krajowego rynku pracy	Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu
							Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu
							Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu
							Liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności zmarginalizowane takie jak Romowie), które uzyskały umiejętności lub kompetencje po opuszczeniu programu
					10iv	1. Zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów poprzez poprawę efektywności kształcenia zawodowego w regionie	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego, objętych wsparciem w programie, uczestniczących w kształceniu lub pracujących po 6 miesiącach po ukończeniu nauki
							Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu

							Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS
							Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu
						2. Podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych, adekwatnie do wymagań regionalnego i krajowego rynku pracy	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia
Oś Priorytetowa 13 Infrastruktura społeczna	EFRR	257 230 306 ~~244 914 958~~	11,370~~,85~~%	9	9a	1. Zwiększona dostępność usług zdrowotnych	Średnia długość pobytu w szpitalu
							Przeciętne wykorzystanie łóżka
						2. Zwiększona dostępność usług społecznych	Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej
					9b	Wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego ukierunkowane na ograniczenie ubóstwa w regionie	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym
				10	10a	1. Zwiększona dostępność edukacji przedszkolnej	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym
						2. Lepsze warunki kształcenia zawodowego i ustawicznego	Odsetek uczniów szkół średnich zawodowych razem wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych ogółem
							Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu i szkoleniu
						3. Lepsze warunki edukacji ogólnej	Zdawalność egzaminów maturalnych w relacji do średniej krajowej
Oś Priorytetowa 14 Pomoc techniczna	EFS	83 567 168 ~~84 424 084~~	3,6974%	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Poziom fluktuacji pracowników w instytucjach zaangażowanych w politykę spójności
							Średni czas zatwierdzenia projektu (od złożenia wniosku o dofinansowanie do podpisania umowy)

							Ocena przydatności form szkoleniowych dla beneficjentów
							Odsetek wdrożonych rekomendacji operacyjnych
Oś Priorytetowa 15 Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego	EFRR	30 853 207 ~~25 869 627~~	1,36~~15~~%	RE-ACT-EU	REACT-EU	Wsparcie przedsiębiorstw w zakresie energetyki	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem
							Zużycie energii elektrycznej na 1 mln zł PKB
						Silny, dobrze zorganizowany i odporny system opieki zdrowotnej dostosowany do nowej sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wywołanej skutkami kryzysu wywołanego pandemią COVID-19	Średnia długość pobytu w szpitalu
Oś Priorytetowa 16 Pomoc techniczna REACT-EU	EFRR	129 998	0,01%	RE-ACT-EU	REACT-EU	Nie dotyczy	
	SUMA EFRR	1 603 400 406	70,89~~1,03~~%				
	SUMA EFRR REACT EU	25 999 625	1,37~~16~~%				
	SUMA EFS	627 557 768	27,74~~81~~ %				
	SUMA RPO	2 261 941 379 ~~2 230 958 174~~	100,00%				

ROZDZIAŁ 2. OSIE PRIORYTETOWE

2.A. OPIS OSI PRIORYTETOWYCH INNYCH NIŻ POMOC TECHNICZNA

2.A.1 OŚ PRIORYTETOWA 1 BADANIA I INNOWACJE

Oś Priorytetowa 1
Badania i innowacje

Oś Priorytetowa 1 ***Badania i innowacje*** będzie realizowana poprzez następujące priorytety:

Priorytet inwestycyjny 1a:
Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Zwiększone urynkowienie działalności badawczo-rozwojowej

Słabą stroną województwa lubelskiego jest niski stopień korelacji pomiędzy sferą naukową, w tym badawczo-rozwojową, a przedsiębiorstwami. Wkład instytucji sektora B+R Lubelszczyzny w rozwój innowacyjności gospodarki jest stosunkowo niski, co częściowo wynika z koncentracji na badaniach podstawowych, ale także z niskiego poziomu komercjalizacji efektów badań. Niski poziom działalności prorynkowej sektora B+R przekłada się bezpośrednio na niską wartość nakładów na B+R w relacji do PKB. Wskaźnik wartości nakładów na B+R w relacji do PKB w województwie lubelskim wyniósł w 2010 roku 0,6% PKB, co jest wartością niezwykle niską w stosunku do zakładanego przez UE 2020 celu 3% PKB, a nawet w stosunku do celu wyznaczonego dla Polski (1,7% PKB). Istnieje zidentyfikowana potrzeba zmiany podejścia do sfery B+R poprzez nastawienie na prorynkowe aktywności badawcze. W związku z tym, iż program operacyjny jest jednym z narzędzi realizacji RSI istnieje konieczność wsparcia niezbędnej strategicznej infrastruktury B+R dla potrzeb gospodarki związanej z inteligentnymi specjalizacjami regionu. Powyższe, w sposób zasadniczy wpłynie na wzrost aktywności sektora B+R w strategicznych dla regionu dziedzinach gospodarki, a także dzięki inwestycjom w infrastrukturę przyczyni się do podniesienia jakości badań prowadzonych przez jednostki naukowe.
Wzrost skali współpracy jednostek naukowych z sektorem gospodarki przyczyni się do zwiększenia gospodarczego wykorzystania innowacyjnych rozwiązań w regionie oraz rentowności działalności jednostek naukowych w województwie lubelskim.
Rezultatem interwencji w ramach priorytetu będzie wzmocnienie współpracy pomiędzy nauką i biznesem, co konsekwentnie przełoży się na wzrost nakładów na B+R w regionie.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Nakłady na działalność B+R w relacji do PKB	%	Słabiej rozwinięte	1,07	2012	1,10	GUS	Raz na rok
2.	Alokacja aparatury naukowo-badawczej względem kraju	%	Słabiej rozwinięte	4,9	2012	6	GUS	Raz na rok

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

W ramach priorytetu planuje się wsparcie inwestycji związanych ze stworzeniem infrastruktury, wspierającej proces komercjalizacji wiedzy i integracji środowiska naukowego z otoczeniem gospodarczym i promowaniem wyników badań naukowych w środowisku przedsiębiorstw. Wszystkie interwencje będą zgodne z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Lubelskiego do 2020, a także będą uwzględnione w Kontrakcie Terytorialnym.

Możliwość współfinansowania kosztów infrastruktury badawczo-rozwojowej w celu świadczenia usług dla przedsiębiorstw ma za zadanie zachęcić jednostki naukowe do zmiany modelu działalności poprzez gospodarcze, a nie wyłącznie dydaktyczne wykorzystanie nowych pomysłów. Jednocześnie, poprzez ulepszenie infrastruktury B+R nastąpi rozwój tego sektora, a także integracja i konsolidacja potencjału naukowego w regionie. Możliwa do realizacji w ramach niniejszego priorytetu infrastruktura będzie każdorazowo uwzględniała istniejące zasoby infrastrukturalne, tak aby realizowane przedsięwzięcia nie konkurowały ze sobą, a stanowiły kompleksowe uzupełnienie infrastruktury, niezbędnej do prawidłowego rozwoju gospodarczego regionu. Ponadto przedmiotowa infrastruktura będzie również służyła realizacji regionalnej agendy badawczej, określającej tematykę badań naukowych i prac rozwojowych. Możliwość współfinansowania infrastruktury B+R będzie także powiązana z mechanizmem skutecznej komercjalizacji. Interwencje w ramach PI 1a mają za zadanie realizację celów zaprojektowanych w RSI, a w szczególności odnoszą się do zwiększenia efektywności wykorzystania infrastruktury naukowo-badawczej do prowadzenia i komercjalizacji badań w dziedzinach związanych z inteligentnymi specjalizacjami regionu. Zakresem wsparcia nie będą objęte konkretne badania celowe, a współfinansowana infrastruktura będzie służyła do świadczenia szerokiego wachlarzu usług badawczo-rozwojowych na rzecz przedsiębiorstw.

Grupą docelową są przedsiębiorstwa.

Do głównych grup **beneficjentów** należą jednostki naukowe prowadzące działalność gospodarczą.

W ramach priorytetu nie przewiduje się terytorializacji.

Komplementarność wewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 1a wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020:

- 1b – poprzez wykorzystanie infrastruktury B+R do wykonywania badań na rzecz przedsiębiorstw realizujących cele RSI.
- 10 iii – poprzez wykorzystanie infrastruktury do realizacji badań przez pracowników naukowych.

Komplementarność zewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 1a wykazuje komplementarność z następującymi interwencjami innych programów operacyjnych EFSI i instrumentów finasowania:

- PO IR – poprzez finansowanie badań naukowych i finansowanie kadry B+R. Komplementarność zapewni m.in. negocjacyjny tryb wyłaniania inwestycji do dofinansowania (Kontrakt terytorialny), powiązanych z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami, uzgodniony przez rząd i samorząd terytorialny.

- PROW – poprzez zwiększanie bazy wiedzy na obszarach wiejskich oraz wzmacnianie powiązań między rolnictwem i leśnictwem, przetwórstwem rolno-spożywczym a badaniami i innowacją.
- Horyzont 2020, który skupiając w sobie działania w zakresie badań naukowych i innowacji na lata 2014 – 2020 wskazuje główne obszary interwencji, zawierające w niektórych priorytetach powiązanie z funduszami strukturalnymi celem zapewnienia większej skali oddziaływania oraz zwiększenia potencjału naukowego.
- Inicjatywą „Marie Skłodowska-Curie" – poprzez wspieranie rozwoju zawodowego i szkolenia badaczy naukowych we wszystkich dyscyplinach naukowych, w oparciu o międzynarodową i międzysektorową mobilność naukowców.

PI 1a będzie również komplementarny z następującymi programami:

- INTERREG EUROPA – w zakresie poprawy wdrażania polityk i programów rozwoju regionalnego, związanych z infrastrukturą badań i innowacji oraz wspierających wprowadzenie innowacji przez podmioty prowadzące działalność w obszarach „inteligentnej specjalizacji" i szans innowacyjnych;
- PO EUROPA ŚRODKOWA – w zakresie promowania inwestycji przedsiębiorstw w badania naukowe i innowacje.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

Głównym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy.**

W ramach kryteriów wyboru projektów zostaną stworzone zasady weryfikacji założeń biznes planu/studium wykonalności, odnoszące się w szczególności do:

- stopnia współpracy zaangażowanych partnerów,
- wpływu środków publicznych na gospodarkę regionu,
- wzmocnieniu pozycji regionu jako lidera w obszarach wskazanych w RSI,
- zastosowania mechanizmów skutecznej komercjalizacji,
- poziomu przychodów z działalności komercyjnej prowadzonej na wspartej infrastrukturze badawczej. (W umowie z beneficjentem, w ramach wsparcia w PI 1a, uwzględniony zostanie wskaźnik odnoszący się do osiągnięcia określonego poziomu przychodów, którego wartość powinna zostać osiągnięta na koniec okresu kwalifikowalności lub trwałości projektu, nie później jednak niż na moment złożenia dokumentów zamknięcia Programu. W przypadku braku osiągnięcia wskaźnika na projekt zostaną nałożone konsekwencje finansowe. IZ RPO będzie sprawozdawać na temat osiągnięcia wyników interwencji związanych z publiczną infrastrukturą B+R w rocznych i końcowym sprawozdaniach z wdrażania Programu.)

Preferowane będą projekty realizowane w kooperacji i uzupełniające istniejące zasoby oraz projekty współfinansowane ze źródeł prywatnych. Jednocześnie wszystkie interwencje realizowane w ramach PI 1a będą zgodne z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Lubelskiego do 2020, a także będą uwzględnione w Kontrakcie Terytorialnym.

Kryteria wyboru projektów, w myśl rozporządzenia ramowego, zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący. System wyboru będzie koncentrował się na zapewnieniu efektywności procesu selekcji, przejrzystości, bezstronności, równego dostępu oraz sprawności proceduralnej. Ponadto system będzie gwarantował wybór projektów wysokiej jakości zgodnych z celami priorytetu inwestycyjnego oraz z horyzontalnymi politykami Wspólnoty. Tryb oceny i wyboru projektów do dofinansowania uwzględniać będzie ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:

Zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) 1303/2013 na podstawie wyników przeprowadzonej przez ekspertów zewnętrznych oceny ex ante, która nie potwierdza zasadności zastosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu inwestycyjnego, IZ RPO WL podjęła decyzję o

niestosowaniu instrumentów finansowych w ramach przedmiotowego PI. Nie wyklucza się jednakże możliwości zastosowania instrumentów finansowych lub pomocy zwrotnej w przyszłości, jeśli w wyniku aktualizacji kolejne oceny wskażą zapotrzebowanie w tym obszarze.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba jednostek naukowych ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R	Szt.	ERRR	Słabiej rozwinięte	1	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
2.	Liczba naukowców pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury badawczej (CI25)	EPC	ERRR	Słabiej rozwinięte	21	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
3.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne w projekty w zakresie innowacji lub badań i rozwoju (CI27)	EUR	ERRR	Słabiej rozwinięte	504 000	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Priorytet inwestycyjny 1b:

Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, tworzenia sieci, pobudzania popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw

Poważnym problemem województwa lubelskiego jest niski udział nakładów na B+R w sektorze przedsiębiorstw wynoszący 13% (w kraju 26,6%). Niemal połowa nakładów ponoszona jest w sektorze szkolnictwa wyższego (w kraju tylko 37%). Niska aktywność przedsiębiorstw z województwa lubelskiego w działalności B+R bezpośrednio przekłada się na niewielką skalę

stosowanych przez nie innowacji, w szczególności produktowych i procesowych. Rozwiązania innowacyjne, które są wdrażane przez sektor MŚP w województwie lubelskim w zdecydowanej większości nie są przez nie wytwarzane. Podmioty te najczęściej decydują się na absorpcję innowacji wytwarzanych gdzie indziej. Powodem powyższego są m.in. wysokie koszty innowacji, obawa przed nadmiernym ryzykiem, brak kompleksowego systemu wsparcia przedsiębiorstw, ograniczony dostęp do wiedzy, trudność w znalezieniu partnerów do współpracy oraz brak wykwalifikowanego personelu. Niska innowacyjność stosowanych rozwiązań wpływa na niską konkurencyjność sektora MŚP. W celu umożliwienia przedsiębiorcom z regionu skutecznego konkurowania na rynkach regionalnych, krajowych i zagranicznych konieczne jest promowanie inwestycji przedsiębiorstw w B+I. Niezbędne jest kompleksowe wsparcie w zakresie rozwoju powiązań między przedsiębiorstwami, centrami B+R i szkołami wyższymi, wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, wsparcie działań w zakresie wczesnej walidacji produktów i zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji w dziedzinie kluczowych technologii. Rezultatem interwencji w ramach priorytetu będzie zwiększenie udziału sektora przedsiębiorstw w ogólnej wartości nakładów na działalność badawczo-rozwojową w regionie. Powyższe przełoży się na zwiększenie skali wdrażanych innowacji przez sektor MŚP, a w konsekwencji na wzrost konkurencyjności regionu.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Nakłady sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w relacji do PKB	%	Słabiej rozwinięte	0,13	2012	0,35	GUS	Raz na rok

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

Wsparcie udzielane w ramach priorytetu będzie koncentrować się na pobudzeniu sektora prywatnych przedsiębiorstw do prowadzenia własnych prac B+R z udziałem jednostek naukowych, szkół wyższych. Planowane do realizacji przedsięwzięcia będą w szczególności polegały na:

- opracowaniu nowych produktów/usług, procesów lub też wprowadzeniu znaczących ulepszeń do istniejących produktów/usług, procesów (badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe),
- stworzeniu lub rozwoju istniejącego zaplecza badawczo-rozwojowego, służącego działalności innowacyjnej przedsiębiorstwa,
- transferze/rozpowszechnianiu stworzonych rozwiązań, w szczególności technologicznych.

W ramach PI 1b finansowane mogą być m.in. wydatki przedsiębiorstw związane z przygotowaniem do pierwszej produkcji na bazie wyników prac B+R opracowanych przez przedsiębiorcę lub nabytych. Wsparcie obejmować będzie fazę badań przemysłowych oraz prac rozwojowych, w tym opracowanie prototypów, demonstracje, opracowanie projektów pilotażowych, testowanie i walidację nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług w otoczeniu stanowiącym model warunków rzeczywistego funkcjonowania, których głównym celem jest dalsze udoskonalenie techniczne produktów, procesów lub usług, a ostateczny kształt zasadniczo nie jest jeszcze określony.

W ramach PI 1b dopuszcza się finansowanie projektów B+R małych i średnich przedsiębiorstw, których elementem jest wdrożenie wyników prac B+R, z zastrzeżeniem, że komponent wdrożeniowy musi

stanowić mniejszość całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu. Jednocześnie, co do zasady, tego typu wsparcie będzie ukierunkowane na projekty służące pogłębieniu współpracy na linii KIS – RIS.
Beneficjenci pomocy będą mieli dodatkowo możliwość zakupu ekspertyz i analiz od jednostek naukowo-badawczych oraz innych usług, które umożliwią realizację zamierzonych planów badawczych. W ramach PI 1b nie będą wspierane projekty dotyczące tylko pierwszej produkcji, a zakupiona w ramach projektu własność intelektualna wymagać będzie dalszych prac dostosowawczych. Ponadto w ramach priorytetu przewidziano działania związane z finansowaniem usług związanych z pobudzaniem transferu technologii i komercjalizacją badań w obszarze inteligentnych specjalizacji regionu.
Zaprogramowane interwencje wpłyną na rozwój potencjału badawczo-rozwojowego przedsiębiorstw, co bezpośrednio przyczyni do realizacji celu 1.2 RSI – Wzrost poziomu innowacyjności już działających firm. Zaplanowane działania skoncentrowane są w głównej mierze na MŚP. Możliwe jednak jest wsparcie dużych przedsiębiorstw pod warunkiem zapewnienia konkretnych efektów dyfuzji działalności B+R w regionie oraz zagwarantowania współpracy z MŚP i jednostkami naukowymi.
Grupą docelową w priorytecie są przedsiębiorstwa z sektora MŚP.
Do głównych grup **beneficjentów** należą przedsiębiorstwa i instytucje otoczenia biznesu (w zakresie usług związanych z transferem technologii).
W ramach priorytetu nie przewiduje się terytorializacji.

Komplementarność wewnętrzna
Wsparcie w ramach PI 1b wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020:
- 3c – poprzez możliwość wdrażania wyników prac badawczych.
- 2c – poprzez stymulowanie powstawania nowych produktów, usług i zastosowań opartych na TIK w dziedzinie usług publicznych i ich komercjalizację służące poprawie powiązań pomiędzy nauką i biznesem.

Komplementarność zewnętrzna
Wsparcie w ramach PI 1b wykazuje komplementarność z następującymi interwencjami innych programów operacyjnych EFSI i instrumentów finasowania:
- PO IR – poprzez finansowanie badań w przedsiębiorstwach.
- PROW - poprzez zwiększanie innowacyjności i bazy wiedzy na obszarach wiejskich oraz wzmacnianie powiązań między rolnictwem i leśnictwem, przetwórstwem rolno-spożywczym a badaniami i innowacją.
- Horyzont 2020, który skupiając w sobie działania w zakresie badań naukowych i innowacji na lata 2014 – 2020 wskazuje główne interwencji zawierające w niektórych priorytetach powiązanie z funduszami strukturalnymi celem zapewnienia większej skali oddziaływania oraz zwiększenia potencjału naukowego.

PI 1b będzie również komplementarny z następującymi programami:
- INTERREG EUROPA – w zakresie poprawy wdrażania polityk i programów rozwoju regionalnego, związanych z infrastrukturą badań i innowacji oraz wspierających wprowadzenie innowacji przez podmioty prowadzące działalność w obszarach „inteligentnej specjalizacji" i szans innowacyjnych.
- PO EUROPA ŚRODKOWA – w zakresie promowania inwestycji przedsiębiorstw w badania naukowe i innowacje.
- PO REGION MORZA BAŁTYCKIEGO – w zakresie wspierania wdrażania innowacji przez rynek.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:
Głównym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy**.
W ramach PI 1b zostaną wprowadzone mechanizmy weryfikacji zgodności składanych projektów z długofalową strategią rozwoju przedsiębiorstwa, uwzględniającą obszar B+R, a także mechanizm weryfikacji stopnia ryzyka realizacji projektu, w tym realności założonego scenariusza osiągnięcia wyników badań oraz ich komercjalizacji. Wszystkie interwencje realizowane w ramach PI 1b będą zgodne z

Regionalną Strategią Innowacji Województwa Lubelskiego do 2020. Ponadto możliwe jest przeznaczenie części środków alokacji PI 1b na realizację projektów, mających na celu wyłonienie nowych inteligentnych specjalizacji, jako element procesu eksperymentowania i poszukiwania nisz rozwojowych. Wsparcie dużych przedsiębiorstw będzie bezpośrednio ukierunkowane na współpracę z sektorem MŚP, organizacjami pozarządowymi i jednostkami naukowymi. Ponadto weryfikacji podlegać będzie wpływ działalności B+R dużego przedsiębiorstwa na podmioty z sektora MŚP i regionalną gospodarkę.
Instytucja Zarządzająca upewni się, że wsparcie finansowe z funduszy udzielone dużemu przedsiębiorcy nie spowoduje znacznej utraty miejsc pracy w istniejących lokalizacjach na terytorium Unii Europejskiej.
Kryteria wyboru projektów, w myśl rozporządzenia ramowego, zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący. System wyboru będzie koncentrował się na zapewnieniu efektywności procesu selekcji, przejrzystości, bezstronności, równego dostępu oraz sprawności proceduralnej. Ponadto system będzie gwarantował wybór projektów wysokiej jakości zgodnych z celami priorytetu inwestycyjnego oraz z horyzontalnymi politykami Wspólnoty. Tryb oceny i wyboru projektów do dofinansowania uwzględniać będzie ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:
Zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) 1303/2013 na podstawie wyników przeprowadzonej przez ekspertów zewnętrznych oceny ex ante, która nie potwierdza zasadności zastosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu inwestycyjnego, IZ RPO WL podjęła decyzję o niestosowaniu instrumentów finansowych w ramach przedmiotowego PI. Nie wyklucza się jednakże możliwości zastosowania instrumentów finansowych lub pomocy zwrotnej w przyszłości, jeśli w wyniku aktualizacji kolejne oceny wskażą zapotrzebowanie w tym obszarze.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	134	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
2.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	134	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
3.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	25 400 968 ~~25546 586~~	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
4.	Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi (CI26)	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	90	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD EFS W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1 - 7

Nie dotyczy

➢ **RAMY WYKONANIA OSI PRIORYTETOWEJ**

Typ wskaźnika	Lp.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika
Wskaźnik finansowy	1.	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	24 067 619	62 626 370 ~~66 459 649~~	IZ	Wartość pośrednia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r. odnosi się do planowanego poziomu całkowitej kwoty certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych
wskaźnik produktu	2.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	50	134	IZ	Wskaźnik produktu obrazuje projekty realizowane w ramach PI 1b, którego alokacja stanowi ~~92,26~~ 95,10 % całkowitej alokacji na OP1. Wskaźnik obligatoryjny dla głównego typu interwencji w ramach PI 1b.

➢ **KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ**

Fundusz: EFRR Kategoria regionu: słabiej rozwinięte											
Wymiar 1 Zakres interwencji		Wymiar 2 Forma finansowania		Wymiar 3 Typ terytorium		Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Wymiar 6 EFS secondarytheme		Wymiar 5 CT (EFRR/ FS)	
Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
002	1 698 419	01	52 978 710 ~~56 225 549~~	01	32 316 295 ~~34 294 333~~	07	53 232 414 ~~56 490 701~~	nd	nd	01	53 232 414 ~~56 490 701~~
056	18 384 635 ~~18 412 525~~	02	253 704 ~~265 152~~	02	9 801 379 ~~10 401 309~~						
057	3 594 808			03	11 114 740 ~~11 795 059~~						
058	2 285 878										
059	67 175										
061	4 235 227 ~~4 706 652~~										
062	904 471 ~~996 500~~										
064	22 061 801 ~~24 728 744~~										

➢ **Planowane wykorzystanie pomocy technicznej dla wzmocnienia zdolności administracyjnych**

Nie dotyczy

2.A.2 OŚ PRIORYTETOWA 2 CYFROWE LUBELSKIE

Oś Priorytetowa 2
Cyfrowe Lubelskie

Oś Priorytetowa 2 ***Cyfrowe Lubelskie*** będzie realizowana poprzez priorytet:

Priorytet inwestycyjny 2c:
Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Zwiększony poziom wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w administracji publicznej

Jednym z głównych zidentyfikowanych problemów regionu jest niewystarczający, na tle wielu regionów europejskich, poziom dostępu obywateli do publicznych informacji, zasobów i usług cyfrowych świadczonych przez administrację. Informacje sektora publicznego w coraz większym stopniu stanowią podstawę do prowadzenia skutecznych procesów decyzyjnych i inwestycyjnych, co w konsekwencji służy wspieraniu innowacyjności, rozwojowi gospodarczemu, zwiększeniu aktywności i zaangażowaniu obywateli w życie publiczne. Województwo lubelskie zajmuje niską pozycję na tle innych regionów pod względem dostępu cyfrowego do podstawowych zbiorów danych tworzących infrastrukturę informacji przestrzennej. Na koniec 2013 roku powierzchnia obszaru województwa objęta cyfrową ewidencją gruntów i budynków stanowiła zaledwie 30%. Podejmowana interwencja w obszarze poprawy dostępności do zbiorów danych cyfrowych w zakresie informacji przestrzennych będzie kontynuacją działań wspartych w ramach perspektywy finansowej 2007-2013, która rozpoczęła cyfryzację treści i usług publicznych, jednak proces ten jest daleki od zakończenia. Działania w zakresie zwiększenia dostępności informacji sektora publicznego będą prowadzone również w obszarze zasobów kultury i nauki. Działania ukierunkowane na zwiększenie dostępu do informacji i zasobów publicznych w znacznym stopniu przełożą się na popyt na e-usługi publiczne. Dlatego ważnym elementem wsparcia w ramach priorytetu będzie wzmocnienie stopnia cyfryzacji administracji oraz tworzenie nowych e-usług publicznych, a także poprawa oferowanych funkcjonalności i poziomu „e-dojrzałości" usług już istniejących. Szeroka oferta e-usług publicznych stanowi wsparcie działań ukierunkowanych na rzecz integracji grup zagrożonych wykluczeniem cyfrowym. Efektem podejmowanych działań będzie wyposażenie administracji w nowoczesne rozwiązania ICT, dzięki którym społeczeństwo uzyska wymierne korzyści związane z efektywną, skuteczną i otwartą e-administracją publiczną, oferującą szeroki zakres informacji publicznej i spraw, które obywatele mogą załatwić drogą elektroniczną.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Powierzchnia obszaru województwa objęta cyfrową ewidencją gruntów i budynków	%	Słabiej rozwinięte	30	2013	68,75	IZ	Raz na rok
2.	Odsetek obywateli korzystających z e-administracji	%	Słabiej rozwinięte	24,4	2014	30	GUS	Raz na rok

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

W ramach priorytetu wsparcie obejmować będzie działania ukierunkowane na:

- zwiększenie dostępności informacji sektora publicznego[11]. Wsparcie w tym zakresie dotyczyć będzie projektów z zakresu:
  - tworzenia, integracji baz danych i geodezyjnych zasobów cyfrowych tworzących infrastrukturę informacji przestrzennej, ich udostępnienia w celu umożliwienia tworzenia na ich podstawie nowych usług cyfrowych. W ramach tego obszaru wsparcia realizowany będzie projekt strategiczny, będący kontynuacją działań podjętych w perspektywie finansowej 2007-2013,
  - digitalizacji zasobów kulturalnych, naukowych (w tym bibliotecznych i archiwalnych), będących w posiadaniu instytucji szczebla regionalnego lub lokalnego, ich udostępniania, zapewniających powszechny i otwarty dostęp w postaci cyfrowej do zasobów.
- rozwój elektronicznej administracji poprzez rozwój infrastruktury informatycznej, w tym aplikacji i systemów bazodanowych, zapewniających poprawę efektywności zarządzania oraz upowszechnienie komunikacji elektronicznej w instytucjach publicznych. Realizowane będą działania dotyczące m.in. budowy systemów elektronicznego zarządzania dokumentacją, polityki bezpieczeństwa teleinformatycznego, podpisu elektronicznego.
- rozwój elektronicznych usług publicznych koncentrujących się głównie na poziomie co najmniej 3, w szczególności w zakresie tworzenia i cyfryzacji nowych usług, poprawy funkcjonalności i e-dojrzałości istniejących usług, integracji usług oraz zwiększenia stopnia dostępności dla obywateli, w tym projekty z zakresu m.in e-administracji, e-zdrowia (z wyłączeniem projektów telemedycyny), e-kultury.

Oczekuje się, iż interwencja w ramach priorytetu przyczyni się do realizacji jego celu poprzez zwiększenie zakresu informacji publicznej i zasobów publicznych udostępnionych w postaci cyfrowej, przez co zwiększy się ilość usług opartych na ich ponownym wykorzystaniu. Prowadzone działania w sposób bezpośredni przyczynią się do ucyfrowienia procesów administracyjnych i poprawy poziomu świadczenia usług publicznych przez administrację, tj. zwiększenia dostępności, jakości i funkcjonalności usług. W efekcie tej interwencji skróci się czas realizacji spraw administracyjnych, przez co zwiększy się popyt na korzystanie z publicznych e-usług przez obywateli i przedsiębiorców.

Alokacja na priorytet uwzględnia środki przeznaczone na wsparcie realizacji zintegrowanych działań w postaci zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

W ramach priorytetu przewiduje się wykorzystanie możliwości finansowania krzyżowego. Możliwość ta dotyczy działań z obszaru interwencji EFS i jest ograniczona do zadań, które są niezbędne

[11] „Informacje sektora publicznego" w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/37/WE z dnia 26 czerwca 2013r. zmieniającej dyrektywę 2003/88/WE z dnia 17 listopada 2003r. w sprawie ponownego wykorzystania informacji sektora publicznego.

dla pomyślnej realizacji projektu oraz bezpośrednio powiązane z projektem (działania ukierunkowane na rozwój potencjału ludzkiego w zakresie podnoszenia kwalifikacji i kompetencji, niezbędnych do prawidłowej realizacji projektu i osiągnięcia jego celów, jak np. szkolenia w zakresie wdrażania aplikacji i usług, wykorzystania narzędzi ICT, rozwoju platform e-usług i baz danych). Realizacja powyższych działań umożliwi beneficjentom właściwą i kompleksową realizację projektów z uwzględnieniem odpowiedniego przygotowania kadr zarządzających i pracowników.
Grupą docelową działań podejmowanych w ramach priorytetu będą mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.
Do głównych grup **beneficjentów** należą:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,
- szkoły wyższe,
- jednostki naukowe,
- organizacje pozarządowe,
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- publiczne podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia[12],
- administracja rządowa zespolona i niezespolona.

Komplementarność wewnętrzna
Wsparcie w ramach PI 2c wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020:

- 1b – poprzez stymulowanie powstawania nowych produktów, usług i zastosowań opartych na TIK w dziedzinie usług publicznych i ich komercjalizacja.
- 3c – poprzez poszerzanie zaawansowanych zdolności przedsiębiorstwa w zakresie rozwoju produktów i usług w tym opartych na TIK.
- 6c – poprzez rozwój elektronicznych usług publicznych w zakresie kultury.
- 9a – poprzez podniesienie jakości i dostępności do usług medycznych również w zakresie e-zdrowia.
- 9i, 10i, 10iii i 10iv – poprzez podnoszenie kompetencji kluczowych, w szczególności umiejętności cyfrowych.

Komplementarność zewnętrzna
Wsparcie w ramach PI 2c wykazuje komplementarność z następującymi interwencjami innych programów operacyjnych EFSI i instrumentów finasowania:

- POPC – poprzez wspieranie wykorzystania innowacyjnych technologii ICT w działaniach związanych z tworzeniem e-usług publicznych, cyfryzacją urzędów, tworzeniem treści cyfrowych, digitalizacją i udostępnieniem zasobów publicznych.
- LEADER – poprzez zwiększenie dostępności TIK na obszarach wiejskich oraz podnoszenie poziomu korzystania z nich i poprawę ich jakości.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:
Głównym trybem wyboru projektów będzie **tryb pozakonkursowy**, którego zastosowanie planuje się m.in. w zakresie działań związanych z tworzeniem baz danych i geodezyjnych zasobów cyfrowych, tworzących infrastrukturę informacji przestrzennej. Zastosowanie ww. trybu ma na celu precyzyjne skierowanie wsparcia oraz zapewnienie właściwej realizacji celu szczegółowego. Prowadzenie działań w tym zakresie, obarczonych dużą złożonością problematyki przy zaangażowaniu wielu partnerów, obejmujących zasięgiem wszystkie powiaty województwa, czyni tryb konkursowy trybem nieefektywnym. Inwestycja jest wypełnieniem ustawowego obowiązku tworzenia infrastruktury informacji przestrzennej, nałożonego ustawą z dnia 4 marca 2010r., która jest transpozycją Dyrektywy INSPIRE 2007/2/WE i nakłada na państwa członkowskie UE obowiązek zbudowania krajowej infrastruktury informacji

[12] W rozumieniu Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. 2011 nr 112 poz. 654).

przestrzennej. Zastosowanie ww. trybu jest uzasadnione ze względu na potrzebę wspierania integracji i interoperacyjności zmodernizowanych i nowo powstałych rejestrów z innymi rejestrami publicznymi prowadzonymi przez organy wiodące oraz zapewnienie komplementarności z przedsięwzięciami realizowanymi lub planowanymi na poziomie regionalnym i krajowym.
W **trybie pozakonkursowym**, realizowane będą projekty strategiczne, o kluczowym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu, dotyczące realizacji zadań lub celów publicznych, uprzednio zidentyfikowane w sposób transparentny i ujęte w dokumencie implementacyjnym do SRWL. W trybie pozakonkursowym wybierane będą projekty spójne z wyznaczonymi w SRWL obszarami funkcjonalnymi zapewniające trwałe efekty prorozwojowe. Tryb pozakonkursowy znajdzie zastosowanie m.in. dla projektów realizowanych w formule zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

W ramach priorytetu zastosowanie znajdzie także **tryb konkursowy**. System wyboru zapewni wybór projektów:
- współdziałających z już istniejącymi lub zaplanowanymi inwestycjami w zakresie e-administracji, e-zdrowia (wymóg zapewnienia interoperacyjności, z zachowaniem integracji i kompatybilności z właściwymi dziedzinowo systemami teleinformatycznymi na poziomie krajowym),
- współdziałających z projektami planowanymi w POPC, stanowiącymi standard (w oparciu m.in. o akty prawne regulujące kwestie interoperacyjności), umożliwiający zachowanie zasady kompatybilności technologicznej i projektowej dla przedsięwzięć realizowanych na poziomie regionalnym,
- prowadzących do zwiększenia uproszczeń administracyjnych (również dla przedsiębiorców), przez co wpływać będzie na rozwój przedsiębiorczości,
- wykazujących pozytywny wpływ na środowisko,
- charakteryzujących się wysoką dostępnością, z uwzględnieniem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, zgodnie ze standardami WCAG 2.0[13],
- posiadających analizę kosztów i korzyści oraz wykazujących efektywność kosztową,
- uwzględniających dostosowanie do krajowych obowiązujących norm.

Warunkiem uzyskania wsparcia na digitalizację będzie udostępnianie jej efektów do ponownego wykorzystywania. Inwestowanie w twardą infrastrukturę (dostosowanie techniczne niezbędne do prawidłowego działania instalacji informatycznej) możliwe będzie jedynie, o ile warunkuje to realizacja celów projektu, zaś przeprowadzona analiza wykazuje niedostępność zasobów w ramach administracji publicznej. Priorytetowo traktowane będą inwestycje wykazujące komplementarność z inwestycjami realizowanymi w perspektywie 2007-2013.
Projekty zarządzane przez jednostkę administracji rządowej zespolonej i niezespolonej będą mogły uzyskać wsparcie w RPO wyłącznie w sytuacji, w której projekt nie będzie miał zasięgu krajowego.
Kryteria wyboru projektów w myśl rozporządzenia ramowego, zatwierdzane będą przez KM RPO. Zostaną one oparte w miarę możliwości o rekomendacje Zespołu ds. koordynacji, powołanego przez MAiC w ramach POPC.
Projekty w obszarze e-zdrowia polegające na dostosowaniu systemów informatycznych świadczeniodawców do wymiany z Systemem Informacji Medycznej będą weryfikowane pod kątem komplementarności oraz niedublowania funkcjonalności przewidzianych w krajowych platformach (P1 i P2).
W ramach interwencji w obszarze informacji przestrzennej mogą być kwalifikowane wydatki związane z pomiarami terenowymi (maksymalnie do 15% kosztów kwalifikowalnych).

System wyboru będzie koncentrował się na zapewnieniu efektywności procesu selekcji, przejrzystości, bezstronności, równego dostępu oraz sprawności proceduralnej i gwarantował wybór projektów wysokiej jakości zgodnych z celem priorytetu oraz horyzontalnymi politykami Wspólnoty, w tym zgodne z Dyrektywą PE i Rady 2013/37/WE zmieniającą Dyrektywę 2003/88/WE w sprawie ponownego

[13] Web Content Accessibility Gidelines 2.0 (WCAG 2.0) - wytyczne dotyczące dostępności treści internetowych stworzone przez organizację World Wide Web Consortium (W3C).

wykorzystania informacji sektora publicznego. Tryb oceny i wyboru projektów uwzględniać będzie ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:
Nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 3 - dwustronna interakcja	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	477	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
2.	Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	276	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD EFS W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1 - 7

Nie dotyczy

➢ **RAMY WYKONANIA OSI PRIORYTETOWEJ**

Typ wskaźnika	Lp.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika
KEW	1.	Liczba podpisanych umów partnerskich w zakresie tworzenia dostępu do informacji sektora publicznego	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	1		IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW odnosi się do realizacji strategicznego z punktu widzenia osiągnięcia celów OP2 projektu, którego wartość dofinansowania konsumuje ~~48,38~~48,59 % alokacji na OP2. Docelowo w ramach projektu strategicznego przewidziane jest podpisanie 1 umowy partnerskiej w zakresie tworzenia dostępu do informacji sektora publicznego.
Wskaźnik finansowy	2.	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	12 153 015	89 666 777 ~~90 049 546~~	IZ	Wartość pośrednia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r. odnosi się do planowanego poziomu całkowitej kwoty certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych
Wskaźnik produktu	3.	Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	276	IZ	Wskaźnik produktu swoim zakresem obejmuje 100% alokacji na OP 2 i uwzględnia realizację strategicznego z punktu widzenia osiągnięcia celów OP2 projektu, którego wartość dofinansowania konsumuje ~~48,38~~48,59 % alokacji na OP2.

Dodatkowe informacje jakościowe na temat ustanowienia ram wykonania

W odniesieniu do kluczowego etapu wdrażania do końca 2018 r. planowane jest podpisanie 1 umowy partnerskiej z 20 partnerami, która jest ostatnim warunkiem do spełnienia przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.

➢ **KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ**

Fundusz: EFRR Kategoria regionu: słabiej rozwinięte											
Wymiar 1 Zakres interwencji		Wymiar 2 Forma finansowania		Wymiar 3 Typ terytorium		Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Wymiar 6 EFS secondary theme		Wymiar 5 CT (EFRR/ FS)	
Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
078	27 130 579 ~~27 946 896~~	01	76 216 760 ~~76 542 114~~	01	21 688 573 ~~21 781 157~~	01	2 564 848 ~~2 614 069~~	Nd	nd	02	76 216 760 ~~76 542 114~~
079	36 785 902 ~~37 137 902~~			02	8 921 525 ~~8 959 609~~	07	73 651 912 ~~73 928 045~~				
081	12 300 279 ~~11 457 316~~			03	45 606 662 ~~45 801 348~~						

➢ **Planowane wykorzystanie pomocy technicznej dla wzmocnienia zdolności administracyjnych**

Nie dotyczy

2.A.3 OŚ PRIORYTETOWA 3 KONKURENCYJNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW

Oś Priorytetowa 3
Konkurencyjność przedsiębiorstw

Oś Priorytetowa 3 ***Konkurencyjność przedsiębiorstw*** będzie realizowana poprzez następujące priorytety:

Priorytet inwestycyjny 3a:
Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Lepsze warunki do rozwoju MŚP

Województwo lubelskie zajmuje niską pozycję na tle innych regionów pod względem podstawowych wskaźników obrazujących poziom przedsiębiorczości. W 2011 r. liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 10 tys. mieszkańców wyniosła 746, plasując województwo lubelskie pod tym względem na 15 miejscu w Polsce. W regionalnym systemie REGON zarejestrowanych jest ponad 162 tys. podmiotów gospodarczych, z czego 77% stanowią firmy usługowe. Pod względem wartości produkcji przemysłowej województwo plasuje się na 12 pozycji w kraju, zaś w przeliczeniu na mieszkańca zajmuje ostatnie miejsce. Do najważniejszych czynników wpływających na niski stopień uprzemysłowienia oraz nasycenia przedsiębiorczością w regionie należy zaliczyć niską zdolność do konkurowania i finansowania własnego rozwoju przedsiębiorstw oraz małą aktywność instytucji otoczenia biznesu, skutkująca utrudnionym dostępem do specjalistycznego doradztwa dla przedsiębiorstw z sektora MŚP. Powyższe znacząco utrudnia gospodarcze wykorzystywanie nowych pomysłów oraz tworzenie i rozwój nowych podmiotów gospodarczych. Wsparcie ze środków RPO WL 2007-2013 pozwoliło na stworzenie odpowiedniej infrastruktury instytucji otoczenia biznesu działających na terenie województwa lubelskiego. Okres programowania 2007-2013 stanowi fundament do rozwoju usług około biznesowych w okresie programowania 2014-2020. Istnieje zidentyfikowana potrzeba dodatkowego pobudzenia współpracy pomiędzy IOB a MŚP oraz efektywnego wykorzystania istniejącej infrastruktury IOB w nowej perspektywie finansowej. Słabą stroną instytucji otoczenia biznesu w regionie jest niewystarczająca i słabo dostosowana do potrzeb przedsiębiorców oferta oraz niska aktywność i skuteczność tych instytucji w transferze wiedzy. Innym niepokojącym zjawiskiem w regionie jest znikoma obecność inwestorów zagranicznych, którzy mogliby przyspieszyć akumulację oraz modernizację kapitału. Województwo lubelskie regularnie zajmuje ostatnie miejsca w rankingach atrakcyjności inwestycyjnej województw Polski. W 2011r. w województwie lubelskim funkcjonowały tylko 353 firmy z udziałem kapitału zagranicznego, co stanowi jedynie 1,42% liczby takich przedsiębiorstw w Polsce. Jednym z powodów niskiej oceny regionu lubelskiego jest niedostateczna dostępność profesjonalnie urządzonych terenów inwestycyjnych, które mogłyby stanowić miejsce lokalizacji działalności produkcyjnej. W roku 2012 jednostki samorządu

terytorialnego wskazały 221 stref przedsiębiorczości do rozwoju przemysłu i usług o łącznej powierzchni 6,7 tys. ha, wśród których zdecydowaną większość stanowią tereny typu greenfield. Oczekiwanym rezultatem ww. interwencji jest wzrost aktywności przedsiębiorstw w regionie.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB	%	Słabiej rozwinięte	7,5	2011	2,73	GUS	Raz na rok

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

W ramach priorytetu planowane są działania, mające na celu: rozwijanie zaawansowanych, wyspecjalizowanych i udoskonalonych usług doradczych dostosowanych do potrzeb przedsiębiorstw.

Wsparcie ukierunkowane będzie m.in. na:

- instytucje otoczenia biznesu, w szczególności inkubatory przedsiębiorczości, oferujące specjalistyczne usługi doradcze w zakresie m.in. początkowej fazy rozwoju przedsiębiorstwa, gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów, strategii i monitorowania biznesu, wykorzystania technologii cyfrowych i cyfrowych modeli zarządzania przedsiębiorstwem (profesjonalizacja usług oraz zakup podstawowego wyposażenia IOB); ewentualne działania z zakresu preinkubacji będą komplementarne z PO PW;
- przedsiębiorstwa z sektora MŚP poprzez wsparcie usług doradczych w formie m.in. „bonu na doradztwo”;
- przedsiębiorstwa z sektora MŚP w formie wejść kapitałowych dokonywanych przez instytucje spełniające kryteria wymienione w rozporządzaniu delegowanym nr 480/2014;
- przedsiębiorstwa odpryskowe (powstałe przy uczelniach i jednostkach naukowych) oparte na badaniach i kapitale intelektualnym z przeznaczeniem na tworzenie innowacji, przedsiębiorczości, wzrost zatrudnienia i rozwój gospodarki. Elementem wspomagającym realizację celu priorytetu będą również działania związane z pobudzaniem tworzenia firm spin-off i spin-out przez naukowców na bazie wyników prac badawczych. Powyższe w bezpośredni sposób przyczyni się do realizacji celu 1.1 RSI – Stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości, zwłaszcza przedsiębiorczości technologicznej. Specjalistyczne usługi świadczone dla biznesu zostaną ukierunkowane na upowszechnianie nowych modeli biznesowych oraz rozwój zdolności produkcyjnych;
- jednostki samorządu terytorialnego na działania związane z organizacją terenów inwestycyjnych m. in. na obszarach powojskowych, poprzemysłowych, pokolejowych i popegeerowskich) oraz kompleksowe ich zagospodarowanie (tereny typu „greenfield” oraz „brownfield”) obejmujące m.in. uporządkowanie i przygotowanie w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych, uzbrojenie terenów inwestycyjnych w media, budowę lub modernizację jedynie wewnętrznego układu komunikacyjnego terenu inwestycyjnego. Interwencje te będą miały na celu zwiększenie liczby obiektów odpowiedniej infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego oraz dostosowanie do potrzeb potencjalnych inwestorów otoczenia gospodarczego.

Wsparcie IOB zostanie w szczególności ukierunkowana na dostosowanie świadczonych usług do potrzeb przedsiębiorców, a także na zmianę podejścia IOB i przeniesienia wsparcia na stronę popytową, tak aby usługa oferowana przez IOB była ściśle powiązana z zainteresowaniem odbiorców oraz skoncentrowana na osiąganych wynikach. Powyższe jest zgodne z zapisami Umowy Partnerstwa, która zakłada rozszerzenie i lepsze dostosowanie do potrzeb przedsiębiorców usług świadczonych przez IOB,

w tym przeorientowanie wsparcia na stronę popytową. Profesjonalizacja usług instytucji otoczenia biznesu ma za zadanie podnieść ich jakość do dostępnych standardów świadczenia usług. Umożliwi to świadczenie kompetentnych usług specjalistycznego doradztwa dla sektora MŚP oraz wprowadzenie skutecznego mechanizmu wymiany doświadczeń przedsiębiorstw, a w konsekwencji poprawi zdolność IOB do samofinansowania się. W celu pobudzenia popytu sektora MŚP na usługi oferowane przez IOB, a w konsekwencji uniezależnienia się od środków zewnętrznych, wprowadzone zostanie narzędzie wsparcia w formie „bonu na doradztwo".

Grupę docelową stanowią przedsiębiorstwa.
Do głównych grup **beneficjentów** należą:

- podmioty wdrażające instrument finansowy, które spełniają kryteria wymienione w rozporządzaniu delegowanym nr 480/2014,
- instytucje otoczenia biznesu,
- spółki typu spin-off i spin-out, powstałe przy uczelniach i jednostkach naukowych,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- przedsiębiorstwa z sektora MŚP.

Wśród Beneficjentów oraz grupy docelowej nie przewiduje się osób fizycznych.
Alokacja na priorytet uwzględnia środki przeznaczone na wsparcie realizacji zintegrowanych działań w postaci zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

Komplementarność wewnętrzna
Wsparcie w ramach PI 3a wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020:

- 3c – poprzez inwestycyjne wsparcie przedsiębiorstw.
- 8v – poprzez zastosowanie popytowego podejścia do finansowania usług dla przedsiębiorstw.
- 8i – poprzez uzupełniające wsparcie rozwoju przedsiębiorczości.

Komplementarność zewnętrzna
Wsparcie w ramach PI 3a wykazuje komplementarność z następującymi interwencjami innych programów operacyjnych EFSI i instrumentów finasowania:

- PO IR - poprzez wsparcie działań związanych z wejściami kapitałowymi i udziałowymi.
- PO PW - poprzez współfinansowanie platform startowych dla nowych pomysłów w biznesie.
- COSME - poprzez wzmacnianie kultury przedsiębiorczości i poprawę dostępu do rynku unijnego i rynków globalnych.

PI 3a będzie również komplementarny z programem INTERREG EUROPA w zakresie poprawy wdrażania polityk i programów rozwoju regionalnego, wspierających MŚP w wypracowywaniu i osiąganiu wzrostu gospodarczego.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:
Głównym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy**. W ramach priorytetu dopuszcza się także zastosowanie **trybu pozakonkursowego**. Tryb pozakonkursowy znajdzie zastosowanie dla projektów realizowanych w formule zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).
W ramach kryteriów wyboru projektu zostaną stworzone zasady weryfikacji odnoszące się w szczególności do:

- stopnia współpracy zaangażowanych partnerów,
- zasadności zapotrzebowania na środki publiczne,
- wzmocnienia dziedzin gospodarczych wskazanych w RSI jako inteligentne specjalizacje regionu.

Preferencje uzyskają projekty wpisujące się w inteligentne specjalizacje zapisane/zawarte w „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego do 2020 r."
Przedsięwzięcia w zakresie wsparcia terenów inwestycyjnych zostaną sfinansowane przy spełnieniu warunków określonych w Umowie Partnerstwa, tj. pod warunkiem niepowielania dostępnej

infrastruktury, chyba że limit dostępnej powierzchni został wyczerpany. Preferencje uzyskają projekty realizowane na nieużytkach, terenach zlokalizowanych w pobliżu inwestycji transportowych (autostrady, drogi szybkiego ruchu, linie kolejowe), terenach zdegradowanych, wymagających rewitalizacji, w związku ze zintensyfikowanym i udokumentowanym zapotrzebowaniem firm poszukujących lokalizacji dla prowadzenia działalności. Ponadto w przypadku lokalizacji dużego przedsiębiorcy na wspartym terenie inwestycyjnym Instytucja Zarządzająca dokona obniżenia wysokości wsparcia proporcjonalnie do wielkości obszaru zajmowanego przez to przedsiębiorstwo. Dodatkowo weryfikowany będzie poziom wykorzystania wspartych terenów inwestycyjnych, a w przypadku, gdy teren objęty projektem nie zostanie w pełni wykorzystany przez MŚP[14]w określonym terminie (nie później jednak niż na moment złożenia dokumentów zamknięcia Programu),IZ dokona proporcjonalnie obniżenia wysokości wsparcia. Deklarowany poziom wykorzystania terenów inwestycyjnych wspartych w ramach PI będzie weryfikowany przez IZ na etapie sprawozdania końcowego z realizacji RPO.
Wybór projektów związanych z profesjonalizacją usług IOB będzie uzależniony od stopnia dostosowania usług IOB do potrzeb przedsiębiorstw (podejście popytowe) bezpośrednio wynikających z długofalowej strategii rozwoju. Jednym z kryteriów podlegających ocenie, będzie również liczba przedsiębiorstw korzystających z nowych/ulepszonych usług IOB. Preferencją zostaną także objęte projekty zakładające zwiększenie udziału środków prywatnych w projekcie, a w dalszej perspektywie uniezależnienie się od środków zewnętrznych –zdolność do samofinansowania się. Przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury IOB wspierane będą w bardzo ograniczonym zakresie i przy spełnieniu warunków określonych w Umowie Partnerstwa.
Kryteria wyboru projektów, zarówno w trybie konkursowym, jak i pozakonkursowym, w myśl rozporządzenia ramowego, zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący. System wyboru będzie koncentrował się na zapewnieniu efektywności procesu selekcji, przejrzystości, bezstronności, równego dostępu oraz sprawności proceduralnej. Ponadto system będzie gwarantował wybór projektów wysokiej jakości zgodnych z celami priorytetu inwestycyjnego oraz z horyzontalnymi politykami Wspólnoty. Tryb oceny i wyboru projektów do dofinansowania uwzględniać będzie ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym.
W zakresie instrumentów finansowych projekty będą realizowane zgodnie z art. 37 ust. 1 oraz art. 38 ust. 4-5 rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1303/2013.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:
W odniesieniu do obszarów wsparcia w ramach priorytetu inwestycyjnego, poza wsparciem bezzwrotnym zastosowanie będzie miało także wsparcie w formie instrumentów finansowych. Zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) 1303/2013 na podstawie wyników przeprowadzonej przez ekspertów zewnętrznych oceny ex ante, potwierdzającej zasadność zastosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu inwestycyjnego, IZ RPO WL podjęła decyzję o zastosowaniu wejść kapitałowych. W tym obszarze zastosowana zostanie również pomoc zwrotna ze względu na wykazanie zapotrzebowania na tę formę wsparcia.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

[14]Na potrzeby wskaźnika uwzględniany jest status przedsiębiorcy na moment lokowania przedsiębiorcy na danym terenie.

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	96	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
2.	Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych	ha	EFRR	Słabiej rozwinięte	37,72	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
3.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	60	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
4.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje (CI3)	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	36	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
5.	Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	60	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
6.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	613 669	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
7.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje) (CI7)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	4 600 799,33	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
8.	Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	5	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
9.	Liczba nowych i ulepszonych usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	10	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Priorytet inwestycyjny 3b:
Opracowanie i wdrożenie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP

Najważniejszym czynnikiem implikującym konieczność podjęcia interwencji w ramach priorytetu jest niska konkurencyjność przedsiębiorstw z sektora MŚP województwa lubelskiego oraz niski stopień ekspansywności na inne rynki, głównie zagraniczne. Skuteczne wyjście z produktem poza granice regionu czy kraju wymaga podjęcia zdecydowanych działań marketingowych ukierunkowanych na targi i misje zagraniczne. Kolejnym niepokojącym zjawiskiem charakterystycznym dla regionu jest znikoma obecność inwestorów zagranicznych, którzy mogliby przyspieszyć akumulację oraz modernizację kapitału. Województwo lubelskie postrzegane jest nadal jako region słabiej rozwinięty, a więc mniej atrakcyjny do inwestowania w porównaniu do województw z centralnej i zachodniej części kraju. Niezbędna jest realizacja kompleksowych działań mających na celu zbudowanie pozytywnego/przyjaznego wizerunku regionu pod kątem potencjalnych inwestorów i kontrahentów oraz stworzenie przyjaznych warunków do inwestowania. Bezpośrednim rezultatem interwencji będzie więc wzrost nakładów na działalność eksportową oraz długofalowo wzrost rozpoznawalności województwa lubelskiego w kraju i zagranicą, jako regionu atrakcyjnego do inwestowania.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Wartość eksportu w regionie (kwota)	mln EUR	Słabiej rozwinięte	2302	2012	3470	Izba Celna	Raz na rok

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

Wsparcie w ramach PI 3b zostanie skierowane w szczególności na:

- działania związane z promocją oferty przedsiębiorstw z województwa lubelskiego na nowych rynkach zbytu.
- działania związane z promocją gospodarczą regionu oraz tworzeniem przyjaznych warunków do inwestowania.

W ramach priorytetu, zaplanowano wsparcie działań związanych z promocją przedsiębiorstw na rynkach krajowych i międzynarodowych. Interwencje będą polegały również na współfinansowaniu kosztów udziału przedsiębiorstw z sektora MŚP w targach, wystawach, misjach itp. wynikających ze strategii/planów rozwoju danego podmiotu. Dzięki zaplanowanym do realizacji w ramach priorytetu działaniom, przedsiębiorstwa z Lubelszczyzny będą mogły zintensyfikować swój potencjał komplementarności i synergii, włączając się w skuteczną współpracę międzynarodową, mającą na celu zwiększenie

wiedzy i doświadczenia w określonym sektorze gospodarki. W PI przewidziane zostało również wsparcie działań marketingowych, mających na celu kreowanie dobrego wizerunku regionu pod kątem potencjalnych inwestorów i kontrahentów, w tym tworzenie sieci centrów obsługi inwestorów. Interwencja w ramach priorytetu stanowi odpowiedź na zidentyfikowane problemy przedsiębiorstw z sektora MŚP – niską konkurencyjność przedsiębiorstw i regionu. W ramach priorytetu przewiduje się również projekty ukierunkowane na zwiększanie zdolności MŚP do budowania oraz wzrostu przewagi konkurencyjnej na rynku.

Grupą docelową są przedsiębiorstwa MŚP.

Do głównych grup **beneficjentów** należą:

- samorząd województwa lubelskiego
- przedsiębiorstwa MŚP.

W ramach priorytetu nie przewiduje się terytorializacji.

Komplementarność wewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 3b wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020:

- 3a – poprzez promocję stworzonych terenów inwestycyjnych.
- 3c – poprzez promocję produktów i usług stworzonych w ramach projektów realizowanych w PI 3c.

Komplementarność zewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 3b wykazuje komplementarność z następującymi interwencjami innych programów operacyjnych EFSI i instrumentów finansowania:

- PO PW – poprzez udział w targach i misjach zagranicznych przedsiębiorstw z sektora MŚP, które nie zostały objęte interwencją PO PW.
- PI 3b będzie również komplementarny z programem INTERREG EUROPA w zakresie poprawy wdrażania polityk i programów rozwoju regionalnego, wspierających MŚP w wypracowywaniu i osiąganiu wzrostu gospodarczego.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

W ramach priorytetu przewiduje się zastosowanie trybu konkursowego i pozakonkursowego. Tryb pozakonkursowy skierowany jest do projektu związanego z marketingiem gospodarczym regionu. Projekt swoim zakresem będzie obejmował szereg skoordynowanych działań mających na celu wzmocnienie wizerunku regionalnej gospodarki. Działania w tym obszarze podejmowane w perspektywie finansowej 2007 – 2013 wskazują na skuteczność i niezbędność całościowego kreowania wizerunku otoczenia gospodarczego regionu. Dodatkowo, dla realizacji zadań związanych z promocją gospodarczą zostanie wypracowana, wspólnie z partnerami gospodarczymi, spójna polityka inwestycyjna regionu, która będzie wskazywała na cele i narzędzia właściwej realizacji marketingu regionalnego. Odbiorcy ostateczni biorący udział w projekcie zostaną wybrani w oparciu o przejrzyste procedury zapewniające równy dostęp. Za realizację projektu dotyczącego promocji gospodarczej województwa odpowiedzialny będzie Samorząd Województwa Lubelskiego. W ramach priorytetu przewiduje się również zastosowanie trybu konkursowego skierowanego na pozostałe obszary wsparcia planowane do realizacji. Instytucja Zarządzająca zapewni odpowiednie mechanizmy komplementarności z PO PW w przedmiotowym zakresie wsparcia. Preferencje uzyskają projekty wpisujące się w inteligentne specjalizacje zapisane/zawarte w „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego do 2020 r." Kryteria wyboru projektów, zarówno dla projektów konkursowych jak i pozakonkursowych, w myśl rozporządzenia ramowego, zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący. System wyboru będzie koncentrował się na zapewnieniu efektywności procesu selekcji, przejrzystości, bezstronności, równego dostępu oraz sprawności proceduralnej. Ponadto system będzie gwarantował wybór projektów wysokiej jakości zgodnych z celami priorytetu inwestycyjnego oraz z horyzontalnymi politykami

Wspólnoty. Tryb oceny i wyboru projektów do dofinansowania uwzględniać będzie ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:

Zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) 1303/2013 na podstawie wyników przeprowadzonej przez ekspertów zewnętrznych oceny ex ante, która nie potwierdza zasadności zastosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu inwestycyjnego, IZ RPO WL podjęła decyzję o niestosowaniu instrumentów finansowych w ramach przedmiotowego PI. Nie wyklucza się jednakże możliwości zastosowania instrumentów finansowych lub pomocy zwrotnej w przyszłości, jeśli w wyniku aktualizacji kolejne oceny wskażą zapotrzebowanie w tym obszarze.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:

Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~1719~~ 1717	system informatyczny SL/LSI	Raz na rok
2.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~19~~ 17	system informatyczny SL/LSI	Raz na rok
3.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	133 437 ~~149 136~~	system informatyczny SL/LSI	Raz na rok
4.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI4)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	1700	system informatyczny SL/LSI	Raz na rok
5.	Liczba przedsiębiorstw, które weszły na nowe zagraniczne rynki w wyniku otrzymanego wsparcia	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	132~~137~~	system informatyczny SL/LSI	Raz na rok
6.	Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	170	system informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Priorytet inwestycyjny 3c:
Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Zwiększone zastosowanie innowacji w MŚP

Do głównych zidentyfikowanych problemów regionu, implikujących konieczność podjęcia interwencji w ramach priorytetu, należy zaliczyć niską konkurencyjność przedsiębiorstw z sektora MŚP województwa lubelskiego, wynikającą przede wszystkim z małej ekspansywności sektora MŚP na inne rynki oraz niskiej skali wdrażanych innowacji.
Duża liczba bardzo małych podmiotów o lokalnym charakterze w województwie lubelskim oraz profil prowadzonej działalności skutkują niską konkurencyjnością całego sektora MŚP. Bardzo mało nowych podmiotów podejmuje działalność w obrębie nowoczesnych usług i działalności innowacyjnej. W związku z tym, w eksporcie województwa lubelskiego przeważają produkty średniej i niskiej techniki, a w żadnej z branż przemysłu eksport z województwa lubelskiego nie osiągnął znaczących wartości udziału w eksporcie całego kraju. Dlatego też, w ramach priorytetu inwestycyjnego zaplanowano wsparcie dla sektora MŚP, mające na celu przełamanie barier związanych z dostępem do finansowania, know-how, a także pobudzające działania tworzące wspólny łańcuch wartości przedsiębiorstwa. Rezultatem interwencji w ramach priorytetu będzie zwiększenie konkurencyjności, podniesienie produktywności, wydajności pracy oraz skali prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorstw z województwa lubelskiego przede wszystkim dzięki wprowadzaniu innowacyjnych rozwiązań. Powyższe wymusza konieczność dokonywania dalszych inwestycji, co konsekwentnie wpływa na zwiększenie wartości nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach województwa lubelskiego. Ponadto dzięki wsparciu inwestycyjnemu oferowanemu w ramach PI 3c nastąpi zwiększenie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw z Lubelszczyzny. Wzrost innowacyjności zostanie zapewniony poprzez wsparcie inwestycyjne przeznaczone na realizację wyników prac badawczych.
W związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 i jej skutkami dla gospodarki realizowane będą również działania nakierowane na wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw w zakresie finansowania kapitału obrotowego.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych - w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych i z sektora usług	%	Słabiej rozwinięte	13,6	2012	23	GUS	Raz na rok

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:
W ramach PI 3c przewiduje się wsparcie następujących rodzajów projektów:
– stworzenie i doposażenie infrastruktury przedsiębiorstw z sektora MŚP w celu wprowadzenia nowych/ulepszonych produktów/usług lub podniesienia konkurencyjności;

- wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw w zakresie finansowania kapitału obrotowego, w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 i jej skutkami dla gospodarki.

Główne działania w ramach priorytetu zostaną skupione na stworzeniu/doposażeniu infrastruktury przedsiębiorstw w celu wprowadzenia zasadniczej zmiany procesu produkcyjnego oraz nowych lub ulepszonych produktów/usług, w tym usług w zakresie rozwoju produktów i usług opartych na TIK (w tym optymalizacja procesów zarządzania przedsiębiorstwem czy współpraca pomiędzy przedsiębiorcami poprzez nowe rozwiązania informatyczne) i wprowadzania procesów modernizacyjnych. Interwencje będą miały na celu przejście na wyższy etap rozwoju, dlatego zostaną skierowane do przedsiębiorstw na każdym etapie rozwoju, zarówno do przedsiębiorstw produkcyjnych, jak i usługowych. Ponadto, w ramach PI 3c planuje się wsparcie działań inwestycyjnych związanych z rozszerzeniem działalności eksportowej, w tym linie produkcyjne dostosowane do potrzeb nowego rynku zbytu. Równolegle z powyższym wsparciem innowacyjnych pomysłów uruchomione zostanie finansowanie zwrotne skierowane na mniej ryzykowne przedsięwzięcia podejmowane przez podmioty z sektora MŚP.

W priorytecie zaplanowano wsparcie dla projektów realizujących cele RSI i zbieżnych z inteligentnymi specjalizacjami regionu. Nie wyklucza się również wsparcia projektów z pozostałych dziedzin gospodarki, przyczyniających się do procesów wzrostu i innowacji oraz wyłaniania nowych inteligentnych specjalizacji w ramach procesu przedsiębiorczego odkrywania, wpływających w znaczący sposób na rozwój gospodarczy regionu i tworzących miejsca pracy. W celu zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw położony zostanie większy nacisk na tworzenie odpowiednich sieci kooperacji przedsiębiorstw. Tak skonstruowane wsparcie pozwoli kompleksowo zaspokoić najważniejsze zidentyfikowane potrzeby MŚP w zakresie zwiększenia skali prowadzonej działalności gospodarczej, a w konsekwencji podniesienia konkurencyjności przedsiębiorstw oraz regionu. Dodatkowo, interwencja w ramach PI 3c przyczyni się do zwiększenia poziomu wdrażania w firmach wyników badań naukowych i rozwojowych oraz innowacyjnych rozwiązań z jednej strony poprzez działania związane ze wsparciem nabycia praw do własności intelektualnej; z drugiej strony poprzez działania mające na celu stymulowanie dostosowania istniejących aktywów firmy do potrzeb wdrożenia nowego procesu, produktu, bądź usługi, a także pobudzanie innowacji marketingowej i organizacyjnej. Ponadto wsparcie w ramach przedmiotowego PI wpłynie na powstawanie i wdrażanie innowacji pozatechnologicznych w przedsiębiorstwach.

Grupą docelową interwencji są przedsiębiorstwa MŚP.

Do głównych grup **beneficjentów** należą:

- przedsiębiorstwa MŚP,
- podmioty wdrażające instrument finansowy, które spełniają kryteria wymienione w rozporządzaniu delegowanym nr 480/2014.

W ramach priorytetu nie przewiduje się terytorializacji.

Dodatkowo preferencje uzyskają projekty wpisujące się w inteligentne specjalizacje zapisane/zawarte w „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego do 2020 r."

Komplementarność wewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 3c wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020:

- 1b – poprzez możliwość objęcia wsparciem projektów polegających na wdrożeniu wyników prac badawczych.
- 8iii – poprzez współfinansowanie zakładania działalności gospodarczej przez podmioty, które ubiegać będą mogły się o wsparcie na rzecz rozwoju potencjału i innowacyjności.

Komplementarność zewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 3c wykazuje komplementarność z następującymi interwencjami innych programów operacyjnych EFSI i instrumentów finansowania:

- PROW – poprzez lepsze zintegrowanie głównych producentów z łańcuchem żywnościowym oraz wsparcie sektora przetwórstwa rolno - spożywczego.
- PO PW – poprzez wsparcie i wzmocnienie powiązań kooperacyjnych przedsiębiorstw w makroregionie Polski Wschodniej.

PI 3c będzie również komplementarny z programem INTERREG EUROPA w zakresie poprawy wdrażania polityk i programów rozwoju regionalnego, wspierających MŚP w wypracowywaniu i osiąganiu wzrostu gospodarczego.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

Głównym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy**. W przypadku projektów dotyczących zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 zastosowanie będzie miał tryb nadzwyczajny wyboru projektów.

Preferencją zostaną objęte projekty zgodne z RSI i polegające na wdrożeniu wyników prac badawczych zrealizowanych w PI 1b – projekty komplementarne (nie dotyczy pomocy na finansowanie kapitału obrotowego). W ramach kryteriów wyboru projektów zostaną stworzone zasady weryfikacji odnoszące się w szczególności do: zasadności zapotrzebowania na środki publiczne, wzmocnienia pozycji regionu jako lidera w obszarach wskazanych w RSI oraz analizy ryzyka biznesowego.

Kryteria wyboru projektów w myśl rozporządzenia ramowego, zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący. System wyboru będzie koncentrował się na zapewnieniu efektywności procesu selekcji, przejrzystości, bezstronności, równego dostępu oraz sprawności proceduralnej. Ponadto system będzie gwarantował wybór projektów wysokiej jakości zgodnych z celami priorytetu inwestycyjnego oraz z horyzontalnymi politykami Wspólnoty. Tryb oceny i wyboru projektów do dofinansowania uwzględniać będzie ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym.

W zakresie instrumentów finansowych projekty będą realizowane zgodnie z art. 37 ust. 1 oraz art. 38 ust. 4-5 rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1303/2013.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:

W odniesieniu do obszarów wsparcia w ramach priorytetu inwestycyjnego, poza wsparciem bezzwrotnym zastosowanie będzie miało także wsparcie w formie instrumentów finansowych. Zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) 1303/2013 na podstawie wyników przeprowadzonej przez ekspertów zewnętrznych oceny ex ante, potwierdzającej zasadność zastosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu inwestycyjnego, IZ RPO WL podjęła decyzję o udzielaniu wsparcia w formie pożyczek (w zależności od zapotrzebowania w tym obszarze).

W tym obszarze zastosowana zostanie również pomoc zwrotna ze względu na wykazanie zapotrzebowania na tę formę wsparcia.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:

Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI29)	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~712~~ 747	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

2.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	4 628 ~~4 553~~	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
3.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	3 413	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
4	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje (CI3)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	1215 ~~1 140~~	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
5.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	47 231 220	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
6.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje) (CI7)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	56 724 850 ~~56 181 036~~	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
7.	Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych na rynku (CI28)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	301	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
8.	Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI8)	FTE	EFRR	Słabiej rozwinięte	690	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
9	Wartość wsparcia innego niż bezzwrotne (instrumenty finansowe) dla MŚP finansującego kapitał obrotowy w związku z COVID – 19 (całkowite koszty publiczne) (CV21)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	2 224 881	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
10	Liczba MŚP objętych wsparciem innym niż bezzwrotnym (instrumenty finansowe) finansującym kapitał obrotowy w związku z COVID – 19 (CV23)	szt	EFRR	Słabiej rozwinięte	37	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

11	Wartość bezzwrotnego wsparcia(dotacje) dla MŚP finansującego kapitał obrotowy w związku z COVID-19 (CV20)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	25 885 305	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
12	Liczba MŚP objętych wsparciem bezzwrotnym (dotacje) finansującym kapitał obrotowy w związku z COVID-19 (CV22)	Przedsiębiorstwa	EFRR	Słabiej rozwinięte	3 216	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD EFS W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1 - 7

Nie dotyczy

- **RAMY WYKONANIA OSI PRIORYTETOWEJ**

Typ wskaźnika	Lp.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika
Wskaźnik finansowy	1.	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	73 774 344	328 042 622 ~~332 960 650~~	IZ	Wartość pośrednia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r. odnosi się do planowanego poziomu całkowitej kwoty certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych
wskaźnik produktu	2.	Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	120	~~712~~ 747	IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 3c, których alokacja stanowi ~~62,37~~62,44 % alokacji na OP3. Wskaźnik obligatoryjny dla głównego typu interwencji w ramach PI 3c.

➢ **KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ**

Fundusz: EFRR **Kategoria regionu: słabiej rozwinięte**											
Wymiar 1 Zakres interwencji		Wymiar 2 Forma finansowania		Wymiar 3 Typ terytorium		Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Wymiar 6 EFS secondarytheme		Wymiar 5 CT (EFRR/ FS)	
Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
001	189 146 549 ~~191 440 960~~	01	117 072 724~~121 234 878~~	01	93 403 508~~94 803 817~~	01	5 011 353	nd	nd	03	278 836 228~~ 283 016 552~~
062	4 629 749	02	82 776 277~~82 794 447~~	02	39 730 121~~40 325 757~~	07	273 824 875~~ 278 005 199~~				
066	19 022 654 ~~19 566 117~~	03	9 310 245~~11 060 727~~	03	145 702 599~~147 886 978~~						
067	36 956 778 ~~38 299 228~~	04	69 676 982~~67 926 500~~								
072	5 359 108										
082	23 721 390										

➢ **Planowane wykorzystanie pomocy technicznej dla wzmocnienia zdolności administracyjnych**

Nie dotyczy

2.A.4 OŚ PRIORYTETOWA 4 ENERGIA PRZYJAZNA ŚRODOWISKU

Oś Priorytetowa 4
Energia przyjazna środowisku

Oś Priorytetowa 4 ***Energia przyjazna środowisku*** będzie realizowana poprzez priorytet:

Priorytet inwestycyjny 4a:
Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych

Istotną kwestią jest stworzenie konkurencyjnego rynku energii odnawialnej, który stać się ma jednym z elementów zrównoważonego rozwoju regionu. Rynek OZE ma wspomóc proces transformacji regionalnej gospodarki, opartej obecnie na węglu, w kierunku wykorzystania technologii bardziej ekologicznych i niskoemisyjnych. Celem wsparcia OZE ma być także zaspokojenie rosnących potrzeb energetycznych gospodarki. Wspierane działania zapewnią dywersyfikację dostaw energii, jak również zwiększą bezpieczeństwo energetyczne regionu, przy wykorzystaniu jego naturalnych uwarunkowań i potencjałów, zgodnie z programem wojewódzkim dot. wsparcia OZE, realizującym założenia Strategii *Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko*.
Zgodnie z pakietem klimatyczno-energetycznym, wyznaczony dla Polski cel dotyczący udziału OZE w produkcji energii ogółem wynosi 15% i musi być zrealizowany do 2020 r. W związku z tym, województwo lubelskie zamierza przyczynić się do zwiększenia wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii w bilansie ogólnym. Założenia priorytetu są spójne ze *Strategicznym Planem Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020, z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020)*[15] w zakresie celu głównego, którym jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu i celu szczegółowego - zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem	%	Słabiej rozwinięte	1,5	2012	38 %	GUS	Raz na rok

[15] Dokument przyjęty przez Radę Ministrów, w dniu 29.10.2013.

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

W ramach działań związanych z promowaniem wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych, wspierane będą projekty z zakresu:

- budowy i przebudowy infrastruktury służącej do produkcji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- budowy instalacji do produkcji biokomponentów i biopaliw2 i 3 generacji,
- inwestycje w zakresie budowy lub modernizacji jednostek wytwarzania energii elektrycznej, cieplnej, wykorzystujące w pierwszej kolejności energię słoneczną i biomasę, ale także biogaz, energię wiatru oraz wody,
- inwestycji związanych z budową i modernizacją dystrybucyjnych sieci elektroenergetycznych w pełni dedykowanych przyłączeniu nowych jednostek wytwórczych energii z OZE,
- kogeneracja rozproszona oparta na zidentyfikowanych lokalnych zasobach, tj. budowa lokalnych, małych źródeł energii produkujących zarówno energię elektryczną, jak i ciepło na potrzeby lokalne, niewymagająca przesyłania jej na duże odległości oraz poprawa sprawności wytwarzania ciepła poprzez zmianę źródeł ciepła na jednostki wysokosprawnej kogeneracji z OZE,
- przyłącza jednostek wytwarzania do najbliższej istniejącej sieci (w ramach budowy i modernizacji sieci).

Podejmowane interwencje przyczynią się do osiągnięcia celów wyznaczonych na 2020 rok. Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii prowadzić będzie do zwiększenia produkcji energii elektrycznej i ciepła pochodzących z odnawialnych zasobów energii. Inwestycje w zakresie produkcji energii i paliw na potrzeby produkcji OZE przyczynią się do aktywizacji gospodarczej regionu, posiadającego odpowiednie zasoby i uwarunkowania w zakresie odnawialnych źródeł energii.

W ramach priorytetu przewiduje się terytorializację poprzez zastosowanie preferencji dla projektów realizowanych na terenach wiejskich. Na podstawie doświadczeń z wdrażania perspektywy finansowej 2007 -2013 szacuje się, że na obszary wiejskie trafi około 80% środków w ramach priorytetu.

Grupą docelową działań podejmowanych w ramach priorytetu będą mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.

Do głównych grup **beneficjentów** należą:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,
- spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki,
- MŚP,
- jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych.

Komplementarność wewnętrzna:

Wsparcie w ramach PI 4a wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020:

- 4b – poprzez wpływ na obniżenie energochłonności sektora produkcyjnego oraz zwiększenie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby procesu produkcyjnego. Wsparciem może zostać objęta budowa własnych instalacji OZE wyłącznie wtedy, kiedy będą stanowiły integralną część systemu produkcji, czy funkcjonowania przedsiębiorstwa (o ile wynika to z wcześniej przygotowanego audytu energetycznego).
- 4c – poprzez zapewnienie oszczędności energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym wielorodzinnym.
- 4e – poprzez zapewnienie oszczędności energii w sektorze publicznym oraz zapewnienie wykorzystania wspartej produkcji biopaliw.

- 6a i 6b – poprzez działania wspierające rozwój technologii OZE wykorzystujących odpady komunalne i ścieki do produkcji paliwa i biogazu.

Komplementarność zewnętrzna:
Wsparcie w ramach PI 4a wykazuje komplementarność z następującymi interwencjami innych programów operacyjnych EFSI i instrumentów finasowania:

- PO IiŚ – poprzez promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe, wsparcie w zakresie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej oraz mieszkaniowych oraz realizację inwestycji z zakresu sieci na niskim i średnim napięciu. Demarkacja z PO IiŚ oparta będzie na mocy zainstalowanej.
- Wspólne Inicjatywy Technologiczne na bazie Horyzontu 2020 – w zakresie energetycznego i materiałowego wykorzystania biomasy.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:
Trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy**.
Potencjalne inwestycje powinny być zgodne z opracowanymi programami dotyczącymi ochrony powietrza, aby zapewnić zgodność z wymogami Dyrektywy 2008/50/EC. Inwestycje w OZE muszą uwzględniać wymogi wynikające z planowania przestrzennego oraz niezbędna będzie analiza, zgodnie z prawem krajowym, potencjalnego oddziaływania na środowisko. Podczas procesu inwestycyjnego należy uwzględniać ograniczenia występujące dla rozwoju energii opartej o źródła odnawialne, takie jak: występowanie na danym obszarze form ochrony przyrody, w tym obszarów Natura 2000, występowanie obszarów cennych przyrodniczo, w tym miejsc cennych dla ptaków w okresie lęgowym i podczas wędrówki, występowanie korytarzy migracji zwierząt, warunki hydrologiczne, wymogi ochrony zabytków i krajobrazu, ograniczenia związane z ochroną bioróżnorodności oraz ochronę akustyczną.
Priorytetowo traktowane będą projekty dotyczące wykorzystania energii słonecznej i biomasy. Natomiast projekty dotyczące wsparcia wykorzystania energii wodnej będą dotyczyły wytwarzania energii wyłącznie na już istniejących budowlach piętrzących lub wyposażonych w hydroelektrownie, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnej drożności budowli dla przemieszczeń fauny wodnej. W tym przypadku, zastosowanie będą miały warunki dotyczące projektów, mogących mieć wpływ na stan wód. Kluczowe w ramach oceny projektów będzie kryterium efektywności kosztowej w powiązaniu z osiąganymi efektami ekologicznymi w stosunku do planowanych nakładów finansowych. Poza tym o wsparciu takich projektów decydować będą także inne osiągane rezultaty w stosunku do planowanych nakładów finansowych (np. wielkość redukcji CO2). Wzmocnieniu efektów realizowanych projektów służyć będzie wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania energią w oparciu o technologie TIK.
Wsparcie otrzyma budowa, uzasadnionych pod względem ekonomicznym, nowych instalacji wysokosprawnej kogeneracji o jak najmniejszej z możliwych emisji CO2 oraz innych zanieczyszczeń powietrza, a w szczególności PM 10. W przypadku nowych instalacji powinno zostać osiągnięte co najmniej 10% uzysku efektywności energetycznej w porównaniu do rozdzielonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technologii. Ponadto wszelka przebudowa istniejących instalacji na wysokosprawną kogenerację musi skutkować redukcją CO2 o co najmniej 30% w porównaniu do istniejących instalacji.
Projekty powinny w stosownych przypadkach przeciwdziałać ubóstwu energetycznemu.
Projekty powinny być uwarunkowane wykonaniem inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających zapotrzebowanie na energię w budynkach, do których doprowadzona jest energia ze wspieranych instalacji zapewniając, że inwestycje są oparte na zapotrzebowaniu na ciepło użytkowe. Wszelkie inwestycje powinny być zgodne z unijnymi standardami i przepisami w zakresie ochrony środowiska.
Kryteria wyboru projektów, w myśl rozporządzenia ramowego, zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący. System wyboru będzie koncentrował się na zapewnieniu efektywności procesu selekcji, przejrzystości, bezstronności, równego dostępu oraz sprawności proceduralnej. Ponadto system

będzie gwarantował wybór projektów wysokiej jakości zgodnych z celami priorytetu inwestycyjnego oraz z horyzontalnymi politykami Wspólnoty. Tryb oceny i wyboru projektów do dofinansowania uwzględniać będzie ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:
Zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) 1303/2013 na podstawie wyników przeprowadzonej przez ekspertów zewnętrznych oceny ex ante, która nie potwierdza zasadności zastosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu inwestycyjnego, IZ RPO WL podjęła decyzję o niestosowaniu instrumentów finansowych w ramach przedmiotowego PI. Nie wyklucza się jednakże możliwości zastosowania instrumentów finansowych lub pomocy zwrotnej w przyszłości, jeśli w wyniku aktualizacji kolejne oceny wskażą zapotrzebowanie w tym obszarze.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii z OZE	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~74~~ ~~796~~7 7 003	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
2.	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)	MW	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~430,06~~ 434	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
3.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	518	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
4.	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)	Tony ekwiwalentu CO_2	EFRR	Słabiej rozwinięte	259 173 ~~261 237~~	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD EFS W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1 - 7

Nie dotyczy

➢ **RAMY WYKONANIA OSI PRIORYTETOWEJ**

Typ wskaźnika	Lp.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika
Wskaźnik produktu	1.	Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii z OZE	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	1863	~~74 796~~ 77 003	IZ	Wskaźnik produktu obrazuje projekty realizowane w ramach PI 4a, których zakładana alokacja stanowi 100% alokacji na OP4.
Wskaźnik finansowy	2.	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	54 667 002	279 100 802 ~~277 325 019~~	IZ	Wartość pośrednia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r. odnosi się do planowanego poziomu całkowitej kwoty certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych

➢ **KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ**

Fundusz: EFRR Kategoria regionu: słabiej rozwinięte											
Wymiar 1 Zakres interwencji		Wymiar 2 Forma finansowania		Wymiar 3 Typ terytorium		Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Wymiar 6 EFS secondarytheme		Wymiar 5 CT (EFRR/ FS)	
Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
005	1 649 786	01	237 235 681~~235 726 266~~	01	6 486 997~~6 445 723~~	07	237 235 681~~235 726 266~~	nd	nd	04	237 235 681 ~~235 726 266~~
009	137 618 ~~237 618~~			02	34 064 050~~33 847 317~~						
010	234 254 876~~232 470 461~~			03	196 684 634~~195 433 226~~						
011	831 420 ~~931 420~~										
012	315 858 ~~365 858~~										
016	46 123 ~~71 123~~										

➢ **Planowane wykorzystanie pomocy technicznej dla wzmocnienia zdolności administracyjnych**

Nie dotyczy

2.A.5 OŚ PRIORYTETOWA 5 EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA

Oś Priorytetowa 5
Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna

Oś Priorytetowa 5 ***Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna*** będzie realizowana poprzez następujące priorytety:

Priorytet inwestycyjny 4b:
Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Zwiększona efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach

Zużycie energii jest ważne dla każdego przedsiębiorstwa, gdyż generuje istotną część kosztów związanych z prowadzoną działalnością produkcyjną. Dlatego też, poszukiwane są wszelkiego rodzaju możliwości ograniczania zużycia energii przez bardziej racjonalne jej wykorzystanie i ograniczanie strat. Poprawa efektywności energetycznej w działaniu przedsiębiorstwa staje się więc ekonomiczną koniecznością z uwagi na rosnące na rynku ceny energii. Aby uniknąć wzrostu kosztów i utrzymać konkurencyjną pozycję na rynku konieczne jest zmniejszenia zużycia energii oraz bardziej efektywne jej wykorzystywanie. Działania te stanowią jednocześnie wyraz odpowiedzialnej postawy przedsiębiorstwa wobec ochrony środowiska, nie tylko w skali lokalnej. W związku z tym, potrzebne są działania wielokierunkowe i kompleksowe w różnych dziedzinach, tj. ogrzewanie, wentylacja, ewentualne chłodzenie, przygotowanie ciepłej wody i oświetlenie pomieszczeń, jak również szersze wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych i niekonwencjonalnych. Osiągnięcie wysokiej efektywności energetycznej, ze względu na wielość i stopień skomplikowania środków technicznych i prawnych oraz problemy wsparcia finansowego, staje się trudnym zadaniem dla potencjalnych beneficjentów.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Zużycie energii elektrycznej na 1 mln zł PKB	GWh	Słabiej rozwinięte	0,09	2011	0,06	GUS	Raz na rok

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

Realizacja celu oszczędności energii w sektorze produkcyjnym będzie obejmować w szczególności :

- wsparcie dla głębokiej termomodernizacji obiektów w przedsiębiorstwach,
- zastosowanie technologii odzysku energii wraz z systemem wykorzystania energii ciepła odpadowego w ramach przedsiębiorstwa, wprowadzanie systemów zarządzania energią,
- projekty przedsiębiorstw redukujące ilość strat energii, ciepła, wody, w tym pozwalające na odzysk i ponowne wykorzystanie ciepła odpadowego,
- zastosowanie energooszczędnych (energia elektryczna, ciepło, chłód, woda) technologii produkcji i użytkowania energii;
- budowa i przebudowa instalacji OZE (o ile wynika to z przeprowadzonego audytu energetycznego),
- przebudowa linii produkcyjnych na bardziej efektywne energetycznie.

Jako element powyższych typów projektów możliwa będzie realizacja działań zakładających ograniczenie wytwarzania odpadów w celu ich ponownego wykorzystania w procesie produkcyjnym.

Oczekuje się, że interwencja w ramach priorytetu będzie przyczyniać się do zaspokojenia potrzeb sektora w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej oraz do rozwoju sektora poprzez zmniejszenie kosztów funkcjonowania.

Grupą docelową działań podejmowanych w ramach priorytetu będą mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.

Do głównych grup **beneficjentów** należą:

- spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki,
- MŚP,
- podmioty wdrażające instrument finansowy, które spełniają kryteria wymienione w rozporządzaniu delegowanym nr 480/2014.

W ramach priorytetu nie przewiduje się terytorializacji.

Komplementarność wewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 4b wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020:

- 4a – poprzez przedsięwzięcia infrastrukturalne mające na celu dywersyfikację źródeł energii w kierunku energii odnawialnej, które wpływać będą na zwiększenie efektywności energetycznej gospodarki regionu poprzez działania wielokierunkowe i kompleksowe w różnych dziedzinach oraz skierowane do różnych podmiotów. Wsparciem może zostać objęta budowa własnych instalacji OZE wyłącznie wtedy, kiedy będą stanowiły integralną część systemu produkcji, czy funkcjonowania przedsiębiorstwa (o ile wynika to z wcześniej przygotowanego audytu energetycznego).
- 4c - poprzez kompleksową modernizację energetyczną budynków w celu zapewnienia oszczędności emisji.
- 1b – poprzez działania na rzecz zwiększenia innowacyjności związanych z rozwojem technologii niskoemisyjnych.

Komplementarność zewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 4b wykazuje komplementarność z następującymi interwencjami innych programów operacyjnych EFSI i instrumentów finasowania:

- PO IiŚ – poprzez inwestycje, które prowadzić będą do zwiększenia efektywności energetycznej gospodarki, w szczególności związanej z ograniczeniem emisji pochodzących z budownictwa, ciepłownictwa oraz transportu. Wsparcie w ramach RPO WL będzie udzielane sektorowi MŚP oraz spółkom prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki.

- PROW – poprzez wsparcie operacji, w zakres których wchodzi racjonalizacja energii lub wykorzystanie OZE w MŚP prowadzących działalność w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych.
- PO PW – poprzez inwestycje przyczyniające się do obniżenia emisji generowanych przez transport.

PI 4b będzie również komplementarny z następującymi programami:

- INTERREG EUROPA w zakresie poprawy wdrażania polityk i programów rozwoju regionalnego, związanych z przejściem na gospodarkę niskoemisyjną na poziomie polityk międzyregionalnych.
- EUROPA ŚRODKOWA 2020 w zakresie wspierania wdrażania strategii niskiej emisji węglowej w miastach i regionach, zmniejszenia zależności energetycznej oraz współpracy w zakresie zmian klimatu, a także wspierania niskoemisyjnej mobilności w funkcjonalnych obszarach miejskich w ramach współpracy transnarodowej państw Europy Środkowej.
- REGION MORZA BAŁTYCKIEGO w zakresie wzmocnienia regionalnej efektywności energetycznej w ramach wspierania tworzenia i testowania modeli zarządzania i finansowania, jak również rozwiązań technologicznych w zakresie produkcji i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych oraz lepszej efektywności energetycznej.
- Program Operacyjny Rybactwo i Morze poprzez inwestycje w sprzęt lub inwestycje na statkach rybackich, mające na celu zmniejszanie emisji substancji zanieczyszczających lub gazów cieplarnianych oraz zwiększanie efektywności energetycznej statków rybackich oraz audyty efektywności energetycznej i programy związane z efektywnością energetyczną.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

Głównym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy**.

W ramach priorytetu wsparcie ukierunkowane będzie na obniżenie energochłonności sektora produkcyjnego oraz zwiększenie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby procesu produkcyjnego. Wszystkie projekty wspierane w ramach priorytetu będą musiały wykazać wyraźny pozytywny wpływ na środowisko, przedstawiony w formie oszczędności energii, obniżonej emisji CO2 i pyłu PM 10, zgodnie z zapisami Dyrektywy 2008/50/EC, do atmosfery lub wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Wszystkie projekty uzyskujące wsparcie, będą musiały wykazać efektywność kosztową. Inwestycje dotyczące efektywności energetycznej muszą wynikać z uprzednio przeprowadzonych audytów energetycznych przedsiębiorstw. Preferowane będą projekty zwiększające efektywność energetyczną powyżej 60%, natomiast projekty z zakresu głębokiej, kompleksowej modernizacji energetycznej zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do dofinansowania. W przypadku pomocy udzielonej z EFSI dużemu przedsiębiorcy Instytucja Zarządzająca uzyska zapewnienie od tego przedsiębiorcy, że wkład finansowy z funduszy związany z udzieloną regionalną pomocą inwestycyjną nie spowoduje znacznej utraty miejsc pracy w zakresie takiej samej lub podobnej działalności w istniejących lokalizacjach tego przedsiębiorcy na terytorium Unii Europejskiej w związku z realizacją dofinansowywanego projektu. Efekty (wskaźniki) realizacji projektów: zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok], ilość zaoszczędzonej energii cieplnej, będą monitorowane na etapie wdrażania i udostępniane jako informacja dodatkowa w rocznym sprawozdaniu monitoringowym.

Kryteria wyboru projektów, w myśl rozporządzenia ramowego, zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący. System wyboru będzie koncentrował się na zapewnieniu efektywności procesu selekcji, przejrzystości, bezstronności, równego dostępu oraz sprawności proceduralnej. Ponadto system będzie gwarantował wybór projektów wysokiej jakości zgodnych z celami priorytetu inwestycyjnego oraz z horyzontalnymi politykami Wspólnoty. Tryb oceny i wyboru projektów do dofinansowania uwzględniać będzie ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:

Zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) 1303/2013 na podstawie wyników przeprowadzonej przez ekspertów zewnętrznych oceny ex ante, która nie potwierdza zasadności zastosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu inwestycyjnego, IZ RPO WL podjęła decyzję o niestosowaniu instrumentów finansowych w ramach przedmiotowego PI. Nie wyklucza się jednakże możliwości zastosowania instrumentów finansowych lub pomocy zwrotnej w przyszłości, jeśli w wyniku aktualizacji kolejne oceny wskażą zapotrzebowanie w tym obszarze.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	205	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
2.	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej	MWh/rok	EFRR	Słabiej rozwinięte	10 798 ~~11 073~~	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
3.	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)	MW	EFRR	Słabiej rozwinięte	13,27 ~~13,61~~	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
4.	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)	Tony ekwiwalentu CO_2	EFRR	Słabiej rozwinięte	33 627 ~~34 467~~	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Priorytet inwestycyjny 4c:
Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym

Potrzeba poprawy efektywności wykorzystania energii dotyczy wszystkich sektorów gospodarki, w tym budownictwa, zarówno w sektorze mieszkaniowym, jak też w budynkach użyteczności publicznej. Dla osiągnięcia niskiego zużycia energii, pożądanego ze względu na rosnące koszty i podnoszone wymagania, nie wystarczy tylko termomodernizacja budynków realizowana w Polsce od szeregu lat, ale konieczne są również liczne inne ulepszenia techniczne w różnych dziedzinach (np. w zakresie ogrzewania, wentylacji, ewentualnego chłodzenia, przygotowania ciepłej wody i oświetlenia pomieszczeń), znacznie szersze wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych

i niekonwencjonalnych, a także wprowadzenie zasad energooszczędnego użytkowania budynku oraz systemu monitoringu i sterowania użytkowaniem energii. Osiągnięcie wysokiej efektywności energetycznej w istniejących budynkach jest konieczne, ale ze względu na wielość i stopień skomplikowania środków technicznych i prawnych oraz problemy wsparcia finansowego staje się trudnym zadaniem dla potencjalnych beneficjentów. Większość beneficjentów nie ma funduszy potrzebnych dla podjęcia niezbędnych działań, mających na celu poprawę efektywności energetycznej.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Sprzedaż energii cieplnej na cele komunalno-bytowe	GJ	Słabiej rozwinięte	11 249 543	2012	9 200 000	GUS	Raz na rok

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

Realizacja celu tego priorytetu ma znaczenie zarówno dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię pierwotną i finalną oraz dywersyfikację źródeł energii w kierunku energii odnawialnej, jak również jest niezwykle istotna w kontekście ochrony środowiska, ponieważ zmniejszenie zużycia energii oraz wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii niosą ze sobą ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Realizacja celu oszczędności energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym będzie obejmować:

- wsparcie dla głębokiej termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej, w tym będących w zasobie JST (m.in. szpitali, szkół) oraz budynków mieszkalnych,
- zmiany wyposażania ww. obiektów w urządzenia o najwyższej, uzasadnionej ekonomicznie, klasie efektywności energetycznej (np. ocieplenie obiektów, wymiana drzwi i okien, modernizacja systemów grzewczych, wymiana źródeł ciepła[16], modernizacja systemów wentylacji, klimatyzacji),
- generację rozproszoną, poprawiającą sprawność wytwarzania ciepła przez zmianę źródeł ciepła m.in. na jednostki wysokosprawnej kogeneracji[17] (w ramach kompleksowej głębokiej termomodernizacji budynków.

Oczekuje się, że interwencja w ramach priorytetu w istotny sposób zaspokoi potrzeby terytorialne w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej.

Preferowane będzie wsparcie udzielane przez przedsiębiorstwa usług energetycznych (ESCO).

Grupą docelową działań podejmowanych w ramach priorytetu będą mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.

Do głównych grup **beneficjentów** należą:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,

[16] Inwestycje w muszą przyczyniać się do zmniejszenia emisji CO2 i innych zanieczyszczeń powietrza oraz do znacznego zwiększenia oszczędności energii. Inwestycje dotyczące innych małych obiektów i urządzeń energetycznego spalania mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie.

[17] Wsparcie otrzyma budowa, uzasadnionych pod względem ekonomicznym, nowych instalacji wysokosprawnej kogeneracji opartej na OZE o jak najmniejszej z możliwych emisji CO2 oraz innych zanieczyszczeń powietrza. W przypadku nowych instalacji powinno zostać osiągnięte co najmniej 10% uzysku efektywności energetycznej w porównaniu do rozdzielonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technologii. Ponadto wszelka przebudowa istniejących instalacji na wysokosprawną kogenerację musi skutkować redukcją CO2 o co najmniej 30% w porównaniu do istniejących instalacji. Dopuszczona jest pomoc inwestycyjna dla wysokosprawnych instalacji spalających paliwa kopalne pod warunkiem, że instalacje te nie zastępują urządzeń o niskiej emisji CO2, a inne alternatywne rozwiązania byłyby mniej efektywne i bardziej emisyjne.

- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,
- jednostki naukowe,
- szkoły wyższe,
- spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki, samorządu terytorialnego lub ich związki,
- organizacje pozarządowe,
- jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe,
- Towarzystwa Budownictwa Społecznego,
- służby ratownicze i bezpieczeństwa publicznego,
- podmioty wdrażające instrument finansowy, które spełniają kryteria wymienione w rozporządzaniu delegowanym nr 480/2014.

W ramach priorytetu nie przewiduje się terytorializacji.
Komplementarność wewnętrzna:
Wsparcie w ramach PI 4c wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020:

- 4a - poprzez przedsięwzięcia infrastrukturalne mające na celu dywersyfikację źródeł energii w kierunku energii odnawialnej, które wpływać będą na zwiększenie efektywności energetycznej gospodarki regionu poprzez działania wielokierunkowe i kompleksowe w różnych dziedzinach oraz skierowane do różnych podmiotów.

Komplementarność zewnętrzna:
Wsparcie w ramach PI 4c wykazuje komplementarność z następującymi interwencjami innych programów operacyjnych EFSI i instrumentów finansowania:

- PO IiŚ – poprzez inwestycje, które prowadzić będą do zwiększenia efektywności energetycznej gospodarki, w szczególności związanej z ograniczeniem emisji pochodzących z budownictwa, ciepłownictwa oraz transportu.
- PO PW – poprzez inwestycje przyczyniające się do obniżenia emisji generowanych przez transport.

PI 4c będzie również komplementarny z następującymi programami:

- INTERREG EUROPA w zakresie poprawy wdrażania polityk i programów rozwoju regionalnego, związanych z przejściem na gospodarkę niskoemisyjną na poziomie polityk międzyregionalnych.
- EUROPA ŚRODKOWA 2020 w zakresie wspierania wdrażania strategii niskiej emisji węglowej w miastach i regionach, zmniejszenia zależności energetycznej oraz współpracy w zakresie zmian klimatu, a także wspierania niskoemisyjnej mobilności w funkcjonalnych obszarach miejskich w ramach współpracy transnarodowej państw Europy Środkowej).
- REGION MORZA BAŁTYCKIEGO w zakresie wzmocnienia regionalnej efektywności energetycznej w ramach wspierania tworzenia i testowania modeli zarządzania i finansowania, jak również rozwiązań technologicznych w zakresie produkcji i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych oraz lepszej efektywności energetycznej.
- Program Operacyjny Rybactwo i Morze poprzez inwestycje w sprzęt lub inwestycje na statkach rybackich, mające na celu zmniejszanie emisji substancji zanieczyszczających lub gazów cieplarnianych oraz zwiększanie efektywności energetycznej statków rybackich oraz audyty efektywności energetycznej i programy związane z efektywnością energetyczną.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:
Głównym trybem wyboru projektów do dofinansowania w PI będzie **tryb konkursowy**.Kryterium podziału pomiędzy poziomem krajowym i regionalnym będą koszty (wydatki) kwalifikowalne irodzaj beneficjenta.
Wszystkie projekty wspierane w PI będą musiały wykazać wyraźny pozytywny wpływ na środowisko, przedst. w formie oszczędności energii, obniżonej emisji CO2 i pyłu PM 10 (w zakresie energetycznego

wykorzystania biomasy), zgodnie z zapisami Dyrektywy 2008/50/EC, do atmosfery lub wzrostu wykorzystania OZE z preferencją dla tych źródeł. Wszystkie projekty uzyskujące wsparcie, będą musiały wykazać efektywność kosztową. Działania w PI będą musiały wynikać z audytów energet. oraz być zgodne z zaleceniami KE z „Przewodnika technicznego finansowania modernizacji energetycznej budynków finansowanych w ramach Polityki Spójności". Dofinansowanie działań mających na celu poprawę efektywności energet. będzie opierało się o założenia wynikające z dokumentu rządowego „Wspieranie Inwestycji w modernizację budynków", czyli „długoterminowej strategii wspierania inwestycji w renowację krajowych zasobów budynków mieszkaniowych i użytkowych, zarówno publicznych, jak i prywatnych" w związku z art. 4 dyrektywy 2012/27/UE w sprawie efektywności energet. oraz Krajowego Planu Działań mającego na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii, w związku z art. 9 dyrektywy 2010/31/UE. W przypadku realizacji projektów dot. głębokiej termomodernizacji konieczne będzie spełnienie warunków ex-ante z dyrektywy 2006/32 / EC, w szczególności odnoszących się do instalacji indywidualnych liczników ciepła w budynkach wielorodzinnych, podłączonych do ogrzewania sieciowego i poddawanych renowacji oraz nową dyrektywą Energy Efficiency 2012/27/EU, w której kontynuowane są wymogi dyrektywy 2006/32/EC w sprawie indywidualnego pomiaru ciepła. Wprowadzenie indywidualnego pomiaru ciepła powinno mieć miejsce zawsze w połączeniu z wprowadzeniem zaworów termostatycznych w budynkach, w których nie zostały one jeszcze zamontowane. Preferowane będą projekty dot. głębokiej, kompleksowej modernizacji energet. zwiększające efektywność energet. powyżej 60%, natomiast projekty zwiększające efektywność energet. poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do dofinansowania.

W obszarze ochrony zdrowia projekty z zakresu termomodernizacji mogą dotyczyć tylko obiektów, których funkcjonowanie będzie uzasadnione w kontekście map potrzeb zdrowotnych opracowanych przez MZ.

W zakresie kogeneracji w Programie wsparte mogą zostać jedynie projekty dot. budowy, uzasadnionych pod względem ekonomicznym, nowych instalacji wysokosprawnej kogeneracji (poniżej 20 MW) oraz innych małych obiektów i urządzeń energet. spalania (tj. lokalne kotłownie) o jak najmniejszej z możliwych emisji CO2 oraz innych zanieczyszczeń powietrza a w szczególności PM 10. Dodatkowo wszelka przebudowa istniejących instalacji na wysokosprawną kogenerację oraz innych małych obiektów i urządzeń energet. spalania musi skutkować redukcją CO2 o co najmniej 30% w porównaniu do istniejących instalacji oraz zwiększeniem efektywności energet. Projekty powinny być uzasadnione ekonomicznie oraz, w stosownych przypadkach, przeciwdziałać ubóstwu energet. Priorytetowo powinny być wspierane projekty kogeneracyjne wykorzystujące OZE, natomiast wymiana/modernizacja innych małych obiektów i urządzeń energetycznego spalania będzie ograniczona do wsparcia instalacji do spalania paliw OZE. Inwestycje w zakresie innych małych obiektów i urządzeń energetycznego spalania mają długotrwały charakter i dlatego powinny być zgodne z właściwymi przepisami unijnymi dotyczącymi minimalnego poziomu efektywności energet. i normami emisji zanieczyszczeń. W przypadku wsparcia indywidualnych urządzeń do ogrzewania wspierane urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować obowiązującym od końca 2020r. minimalnym poziomem efektywności energet. i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21.10.2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią. Projekty powinny być uwarunkowane wykonaniem inwestycji zwiększających efektywność energet. i ograniczających zapotrzebowanie na energię w budynkach, do których doprowadzona jest energia ze wspieranych instalacji przy zapewnieniu, że inwestycje są oparte na zapotrzebowaniu na ciepło użytkowe. Wszelkie inwestycje powinny być zgodne z unijnymi standardami i przepisami dot. ochrony środowiska.

Efekty (wskaźniki) realizacji projektów: zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok], ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej będą monitorowane na etapie wdrażania i udostępniane jako informacja dodatkowa w rocznym sprawozdaniu monitoringowym.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:

83 / 316

Zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) 1303/2013 na podstawie wyników przeprowadzonej przez ekspertów zewnętrznych oceny ex ante, która nie potwierdza zasadności zastosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu inwestycyjnego, IZ RPO WL podjęła decyzję o niestosowaniu instrumentów finansowych w ramach przedmiotowego PI. Nie wyklucza się jednakże możliwości zastosowania instrumentów finansowych lub pomocy zwrotnej w przyszłości, jeśli w wyniku aktualizacji kolejne oceny wskażą zapotrzebowanie w tym obszarze.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	764	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
2.	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej	GJ/rok	EFRR	Słabiej rozwinięte	601 573	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
3.	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)	MW	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~45~~25	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
4.	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)	Tony ekwiwalentu CO_2	EFRR	Słabiej rozwinięte	68 603	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
5.	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych (CI32)	kWh/rok	EFRR	Słabiej rozwinięte	172 971 211	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
6.	Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii (CI31)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	5 365	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Priorytet inwestycyjny 4e:

Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Poprawiona jakość powietrza

Przestawienie gospodarki na gospodarkę niskoemisyjną, a tym samym ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i innych substancji uważa się nie tylko za kluczowy krok w kierunku zapewnienia stabilnego środowiska, lecz także za element długofalowego zrównoważonego rozwoju. Polska gospodarka, pomimo redukcji emisji gazów cieplarnianych o około 30%, zaliczana jest do najbardziej emisyjnych w UE, jeśli za miarę przyjmuje się emisję na jednostkę PKB (jednakże przy porównywaniu emisji per capita, polska emisja jest równa średniej unijnej UE27). Na obszarze województwa lubelskiego znaczącymi źródłami emisji zanieczyszczeń powietrza, mającymi duży procentowy udział w stężeniach pyłu PM10 są: emisja liniowa tj. komunikacja, głównie transport samochodowy oraz emisja powierzchniowa z indywidualnego ogrzewania budynków. Działania powiązane z realizacją celów polityki klimatycznej, w tym przede wszystkim redukcja emisji gazów cieplarnianych i innych substancji wprowadzanych do powietrza, nie muszą oznaczać spadku tempa wzrostu gospodarki, a w dłuższej perspektywie będą pozytywnie oddziaływać na jej rozwój poprzez poprawę efektywności gospodarowania zasobami naturalnymi i energią, jak również poprzez innowacje technologiczne. Działania te realizowane zgodnie z założeniami planów niskoemisyjnych przyczynią się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.:

- redukcji emisji gazów cieplarnianych,
- zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- redukcji zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej,

a także do poprawy jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia jakości poziomów dopuszczalnych stężeń w powietrzu. Wsparcie w ramach priorytetu będzie ukierunkowane na kompleksowe podejście do tematyki niskoemisyjności na wszystkich typach obszarów, w tym na obszarach miejskich, gdzie główny nacisk zostanie położony na rozwój systemów transportu zbiorowego.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Przewozy pasażerów komunikacją miejską w mln	osoby	Słabiej rozwinięte	126,1	2012	165,00	GUS	Raz na rok
2.	Liczba stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, o klasie C, gdzie poziomy stężeń PM10 są powyżej poziomu dopuszczalnego	szt.	Słabiej rozwinięte	2	2013	0	WIOŚ Lublin	Raz na rok

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

Realizacja priorytetu służyć będzie w szczególności:

- zwiększeniu udziału w przewozie osób gałęzi transportu alternatywnych w stosunku do transportu indywidualnego (transport publiczny w obszarach metropolitalnych);
- ograniczaniu emisji zanieczyszczeń do powietrza, a także bezpieczeństwa i podwyższenia jakości środowiska życia.

W obszarze transportu publicznego wspierane będą projekty wynikające z planów zrównoważonej mobilności miejskiej/planów gospodarki niskoemisyjnej i/lub strategii ZIT z zakresu zakupu i modernizacji taboru niskoemisyjnego/bezemisyjnego na potrzeby transportu miejskiego wraz z niezbędną infrastrukturą (inwestycje te nie będą obejmowały prac remontowych, jak również nie będą dotyczyły bieżącego utrzymania infrastruktury) w postaci dróg lokalnych[18], budowy i rozbudowy stacji i węzłów przesiadkowych ze szczególnym uwzględnieniem ich integracji z innymi gałęziami transportu, w tym projekty typu „parkuj i jedź" oraz systemy telematyczne, jako element projektu, poprawiające funkcjonowanie transportu publicznego. Dokumenty te powinny określać lokalne uwarunkowania oraz kierunki planowanych inwestycji na danym obszarze i w zależności od zidentyfikowanych potrzeb zawierać odniesienia lub wskazywać adekwatne obowiązujące dokumenty zawierające odniesienia do takich kwestii jak: zbiorowy transport pasażerski, transport niezmotoryzowany, intermodalność, transport drogowy, zarządzania mobilnością, wykorzystanie inteligentnych systemów transportowych (ITS), logistyka miejska, bezpieczeństwo ruchu drogowego w miastach, wdrażanie nowych wzorców użytkowania czy promocja ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów (czyste paliwa i pojazdy).
Dodatkowo wspierane będą działania zmierzające do zmian w sposobie podróżowania, na przykład poprzez promowanie ruchu pieszego i rowerowego, łączenie podróży w transporcie indywidualnym i publicznym (m.in. park-and-ride, bike-and-ride itd.). Proponowane wsparcie będzie prowadzić do lepszego zrównoważenia systemu transportowego, zmniejszenia negatywnego oddziaływania transportu na środowisko oraz do redukcji zatłoczenia motoryzacyjnego. W ramach priorytetu oprócz projektów dotyczących inwestycji w tradycyjne elementy infrastruktury realizowane będą inwestycje w zakresie zarządzania informacjami, systemami operacyjnymi i logistycznymi w celu podniesienia jakości obsługi klienta.
Istotną grupą projektów wspieranych w ramach priorytetu będą działania realizujące kompleksowe podejście do zagadnień niskoemisyjności na wszystkich typach obszarów, w tym także na obszarach miast. Wsparcie w tym zakresie wynikające z planów gospodarki niskoemisyjnej będzie kierowane w szczególności na projekty dotyczące wymiany źródeł[19] ciepła, instalacji energooszczędnego oświetlenia, działania promocyjno-informacyjne związane z oszczędnością energii, promocją budownictwa pasywnego.
Grupę docelową wsparcia stanowią osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu, mieszkańcy rynku ponadregionalnego i międzynarodowego, potencjalni turyści i inwestorzy.
W ramach realizacji projektów *wynikających z planów zrównoważonej mobilności miejskiej, planów gospodarki niskoemisyjnej i/lub strategii ZIT* do głównych grup **beneficjentów** należą miasta o liczbie mieszkańców powyżej 30 tys. oraz obszary powiązane z nimi funkcjonalnie i działające na ich obszarze:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,
- jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,

[18]Inwestycje w drogi lokalne będą możliwe jedynie w sytuacji ich realizacji na zasadach uzgodnionych z Komisją Europejską we wspólnej interpretacji-Zrównoważona intermodalna mobilność miejska (PI 4e) Postanowienia Umowy Partnerstwa Wspólna interpretacja, przekazane KE w systemie SFC.

[19]Wszystkie inwestycje w indywidualne urządzenia do ogrzewania (indywidualne źródła ciepła) muszą przyczyniać się przede wszystkim do zmniejszenia emisji CO2, PM 10 i innych zanieczyszczeń powietrza, a także do znacznego zwiększenia oszczędności energii. Wspomniane inwestycje mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie. W przypadku wsparcia udzielanego na inwestycje w kotły spalające biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe jest ono możliwe jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej oraz gdy istnieją szczególnie pilne potrzeby. Preferowane powinno być wsparcie udzielane poprzez przedsiębiorstwa usług energetycznych (ESCO).Projekty powinny również przeciwdziałać ubóstwu energetycznemu. Wsparte projekty muszą skutkować znaczną redukcją CO2 w odniesieniu do istniejących instalacji (o co najmniej 30% w przypadku zamiany spalanego paliwa). Inwestycje w tym zakresie mają długotrwały charakter i dlatego powinny być zgodne z właściwymi przepisami unijnymi. Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.

- podmioty świadczące usługi transportu publicznego na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na terenie miast objętych działaniem wyłonione do świadczenia tych usług zgodnie z Prawem zamówień publicznych.

W ramach projektów *wynikających z planów gospodarki niskoemisyjnej dla poszczególnych typów obszarów*, do głównych grup **beneficjentów** należą:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,
- jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
- spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki,
- MŚP,
- służby ratownicze i bezpieczeństwa publicznego.

Alokacja na priorytet uwzględnia środki przeznaczone na wsparcie realizacji zintegrowanych działań w postaci zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

Komplementarność wewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 4e wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020:

- 7b – poprzez działania w zakresie zwiększenia dostępności transportowej oraz promocji proekologicznych rozwiązań transportowych.
- 9b – poprzez działania w zakresie poprawy jakości przestrzeni miejskiej i ożywienia centrów miast.

Komplementarność zewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 4e wykazuje komplementarność z następującymi interwencjami innych programów operacyjnych EFSI i instrumentów finasowania:

- PO IiŚ – poprzez inwestycje, które prowadzić będą do zwiększenia efektywności energetycznej gospodarki, w szczególności związanej z ograniczeniem emisji pochodzących z budownictwa, ciepłownictwa oraz transportu.
- PO PW – poprzez inwestycje w zakresie podniesienia efektywności układów transportowych miast wojewódzkich oraz ich obszarów funkcjonalnych. W zakresie PI 4e komplementarność i demarkację zapewnia Strategia ZIT miasta wojewódzkiego, która ujmuje inwestycje finansowane z RPO, jak i kompleksowe inwestycje finansowane z PO Polska Wschodnia.

PI 4e będzie również komplementarny z następującymi programami:

- INTERREG EUROPA w zakresie poprawy wdrażania polityk i programów rozwoju regionalnego związanych z przejściem na gospodarkę niskoemisyjną na poziomie polityk międzyregionalnych.
- EUROPA ŚRODKOWA w zakresie wspierania efektywności energetycznej infrastruktur publicznych i wykorzystywania przez nie energii ze źródeł odnawialnych, wspierania wdrażania strategii niskiej emisji węglowej w miastach i regionach oraz wspierania niskoemisyjnej mobilności w funkcjonalnych obszarach miejskich.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

Głównym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy**.

W ramach priorytetu dopuszcza się także zastosowanie **trybu pozakonkursowego** dla projektów o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu, lub projektów dotyczących realizacji celów lub zadań publicznych, zgodnych ze SRWL i innymi dokumentami strategicznymi. Tryb pozakonkursowy znajdzie zastosowanie m.in. dla projektów realizowanych w formule zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

Wszystkie projekty wspierane w ramach priorytetu będą musiały wykazać wyraźny pozytywny wpływ na środowisko, przedstawiony w formie oszczędności energii, obniżonej emisji CO2 i pyłu PM 10 zgodnie z zapisami Dyrektywy 2008/50/EC, do atmosfery lub wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł

energii. Wszystkie projekty uzyskujące wsparcie, będą musiały wykazać efektywność kosztową. Projekty z zakresu transportu publicznego będą musiały wykazać się wzrostem udziału transportu publicznego oraz uwzględniać potrzeby osób z niepełnosprawnościami.
W zakresie wymiany źródeł ciepła wspierane mogą być inwestycje w instalacje o jak najmniejszej emisji CO2, PM 10 oraz innych zanieczyszczeń powietrza. Wsparte projekty musza skutkować redukcją CO2 o co najmniej 30% w odniesieniu do istniejących instalacji. Projekty powinny być uzasadnione ekonomicznie i społecznie oraz przeciwdziałać ubóstwu energetycznemu. Priorytetowo powinny być wspierane projekty wykorzystujące odnawialne źródła energii. Wsparcie powinno być uwarunkowane wykonaniem inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających zapotrzebowanie na energię w budynkach, w których wykorzystywana jest energia ze wspieranych urządzeń. W przypadku indywidualnych urządzeń do ogrzewania wykorzystujących paliwa stałe, Program może wspierać jedynie inwestycje w urządzenia grzewcze spełniające wymagania klasy 5 według normy EN 303-5:2012[20].
Wszelkie inwestycje powinny być zgodne z unijnymi standardami i przepisami w zakresie ochrony środowiska. Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok], ilość zaoszczędzonej energii cieplnej, ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej będą monitorowane na etapie wdrażania i udostępniane jako informacja dodatkowa w rocznym sprawozdaniu monitoringowym.
Inwestycje w transport miejski w ramach PI 4e będą przyczyniać się do osiągnięcia niskoemisyjnej i zrównoważonej mobilności w miastach. Muszą one wynikać z przygotowanych przez samorządy planów, zawierających odniesienia do kwestii przechodzenia na bardziej ekologiczne i zrównoważone systemy transportowe w miastach. Funkcję takich dokumentów mogą pełnić plany dotyczące gospodarki niskoemisyjnej lub Strategie ZIT lub plany mobilności miejskiej.
Inwestycje dotyczące transportu miejskiego w ramach PI 4e powinny ponadto spełniać poniższe warunki:

- inwestycje z RPO będą komplementarne z inwestycjami realizowanymi w ramach właściwych krajowych programów operacyjnych. W przypadku miast wojewódzkich i powiązanych z nimi funkcjonalnie obszarów instrumentem koordynacji jest Strategia ZIT,
- inwestycje w drogi lokalne lub regionalne mogą być finansowane jedynie, jako niezbędny i uzupełniający element projektu dotyczącego systemu zrównoważonej mobilności miejskiej. Samodzielne projekty dotyczące wyłącznie infrastruktury drogowej nie będą akceptowane w ramach PI 4e.

Finansowane będą projekty z zakresu transportu publicznego niskoemisyjnego i bezemisyjnego zasilanego paliwem alternatywnym w rozumieniu przedstawionym w krajowych ramach polityki rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych (dot. dyrektywy 2014/94/UE), w tym niezbędnej dla tego transportu infrastruktury[21]. Preferencyjnie traktowane będą projekty związane z zakupem bezemisyjnych-pojazdów transportu publicznego. Zakupowi niskoemisyjnego/bezemisyjnego taboru powinny towarzyszyć inwestycje w niezbędną dla właściwego funkcjonowania zrównoważonej mobilności infrastrukturę.
Kryteria wyboru projektów w myśl rozporządzenia ramowego zatwierdzane będą przez KM RPO. System wyboru będzie koncentrował się na zapewnieniu efektywności procesu selekcji, przejrzystości, bezstronności, równego dostępu oraz sprawności proceduralnej. Ponadto system będzie gwarantował wybór projektów wysokiej jakości zgodnych z celami priorytetu inwestycyjnego oraz z horyzontalnymi politykami Wspólnoty. Tryb oceny i wyboru projektów do dofinansowania uwzględniać będzie ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:

[20] Norma PN EN 303-5:2012 Kotły grzewcze. Część 5: Kotły grzewcze na paliwa stałe z ręcznym i automatycznym zasypem paliwa o mocy nominalnej do 300 kW - Terminologia, wymagania, badania i oznakowanie.

[21] Poprzez infrastrukturę rozumie się infrastrukturę ładowania pojazdów paliwem alternatywnym oraz infrastrukturę niezbędną do korzystania z komplementarnych form transportu (tj. transportu bezemisyjnego komplementarnego w stosunku do autobusowego transportu publicznego) np. bikesharing lub carsharingu opartego o samochody elektryczne.

Zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) 1303/2013 na podstawie wyników przeprowadzonej przez ekspertów zewnętrznych oceny ex ante, która nie potwierdza zasadności zastosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu inwestycyjnego, IZ RPO WL podjęła decyzję o niestosowaniu instrumentów finansowych w ramach przedmiotowego PI. Nie wyklucza się jednakże możliwości zastosowania instrumentów finansowych lub pomocy zwrotnej w przyszłości, jeśli w wyniku aktualizacji kolejne oceny wskażą zapotrzebowanie w tym obszarze.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	35	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
2.	Pojemność taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	2913	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
3.	Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	21	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
4.	Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	2	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
5.	Liczba wspartych energooszczędnych punktów świetlnych	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	55 000	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
6.	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	tony ekwiwalentu CO_2	EFRR	Słabiej rozwinięte	16 000	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD EFS W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1 - 7

Nie dotyczy

- **RAMY WYKONANIA OSI PRIORYTETOWEJ**

Typ wskaźnika	Lp.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika
KEW	1.	Wartość wskaźnika *Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	150		IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 4b, których alokacja stanowi ~~12,87~~ 12,67% alokacji na OP5.
KEW	2.	Wartość wskaźnika *Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	220		IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 4c, których alokacja stanowi ~~43,51~~42,47 % alokacji na OP5.
Wskaźnik finansowy	3.	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	34 081 304	311 751 248 ~~314 462 742~~	IZ	Wartość pośrednia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r. odnosi się do planowanego poziomu całkowitej kwoty certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych
wskaźnik produktu	4.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	205	IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 4b, których alokacja stanowi ~~12,87~~12,67 % alokacji na OP5.
wskaźnik produktu	5.	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	764	IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 4c, których alokacja stanowi ~~43,51~~42,47% alokacji na OP5.

➢ **KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ**

Fundusz: EFRR Kategoria regionu: słabiej rozwinięte											
Wymiar 1 Zakres interwencji		Wymiar 2 Forma finansowania		Wymiar 3 Typ terytorium		Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Wymiar 6 EFS secondarytheme		Wymiar 5 CT (EFRR/ FS)	
Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
013	124 885 151~~129 047 092~~	01	264 988 560 ~~267 293 330~~	01	97 871 793~~98 723 044~~	01	89 940 435 ~~85 682 417~~	nd	nd	04	264 988 560 ~~267 293 330~~
014	16 429 665~~17 587 920~~			02	64 164 306~~64 722 383~~	07	175 048 125 ~~181 610 913~~				
016	40 464			03	102 952 461~~103 847 903~~						

043	89 610 122 ~~85 755 703~~
044	461 299
068	31 343 246 ~~32 082 239~~
069	1 600 938 ~~1 700 938~~
070	617 675

- **Planowane wykorzystanie pomocy technicznej dla wzmocnienia zdolności administracyjnych**

Nie dotyczy

2.A.6 OŚ PRIORYTETOWA 6 OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW

Oś Priorytetowa 6
Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów

Oś priorytetowa *Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów* będzie realizowana poprzez ściśle ze sobą powiązane działania z obszaru dwóch celów tematycznych. Działania w ramach celu tematycznego 5 *Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem* oraz celu tematycznego *6 Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami*, są komplementarne i tworzą wspólną logikę, dzięki której możliwa będzie realizacja celów założonych dla poszczególnych priorytetów. Logika przyjęta dla osi priorytetowej wskazuje, że najlepszym sposobem na wykorzystanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego do stymulowania rozwoju społeczno-gospodarczego jest kreowanie działań mających na celu zminimalizowanie negatywnego wpływu działalności człowieka na środowisko przyrodnicze województwa lubelskiego. Jednocześnie warunkiem zachowania dobrej jakości zasobów przyrodniczych jest podjęcie działań zabezpieczających przed ich degradacją obejmujących inwestycje z zakresu gospodarki odpadami, gospodarki wodnej, w tym także skuteczne i efektywne zabezpieczenie mieszkańców w sytuacji wystąpienia klęsk żywiołowych. Ochrona środowiska i adaptacja do zmieniającego się klimatu wymaga horyzontalnego podejścia do problemu także w odniesieniu do innych osi Programu.

Oś Priorytetowa 6 ***Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów*** będzie realizowana poprzez następujące priorytety:

Priorytet inwestycyjny 5b:
Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Skuteczny system ratownictwa i służb ratowniczych

Celem planowanych do realizacji przedsięwzięć jest poprawa skuteczności systemu ratownictwa i służb ratowniczych, co zwiększy bezpieczeństwo ludności województwa w sytuacji wystąpienia zjawisk katastrofalnych lub poważnych awarii. Przeprowadzenie skoordynowanych akcji ratunkowych wiąże się z koniecznością wyposażenia służb ratowniczych w odpowiedni sprzęt. Realizacja priorytetu wzmocni potencjał służb ratowniczych zapewniając większą efektywność podejmowanych przez służby działań. Jak wynika ze statystyki KG PSP za rok 2010, na terenie województwa lubelskiego wystąpiło 6[22] zjawisk katastrofalnych związanych z wystąpieniem powodzi, 6 101 pożarów oraz 13 488 miejscowych zagrożeń. Według danych Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego ogólne straty powodziowe na wiosnę i w lecie

[22] Dane statystyczne KG PSP [źródło: www.kgpsp.gov.pl]

2010 roku wyniosły w województwie 229,8 mln zł. Poszkodowanych przez powódź było 2707 rodzin, w tym ewakuowano 1170 rodzin[23]. Natomiast ogólne straty poniesione w wyniku pożarów oraz zdarzeń miejscowych w 2010 r. w województwie wyniosły 50,39 mln zł[24]. Powyższe projekty będą miały na celu ochronę zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, w tym ochronę dóbr materialnych na obszarach zabudowanych poprzez wyposażenie służb ratowniczych w sprzęt do prowadzenia akcji i usuwania skutków zagrożeń.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Czas interwencji służb ratowniczych do 1 godz. w interwencjach ogółem	%	Słabiej rozwinięte	52	2014	57	KG PSP	Raz na rok

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

Wsparcie w ramach priorytetu będzie polegać na:

- zakupach specjalistycznego sprzętu i wyposażeniu obiektów dla OSP, niezbędnego do skutecznego prowadzenia akcji ratowniczych oraz usuwania skutków zagrożeń naturalnych i poważnych awarii w celu zmaksymalizowania możliwości operacyjnych służb ratowniczych tak, aby minimalizować negatywne skutki powyższych zjawisk dla ludzkiego zdrowia, środowiska, działalności gospodarczej i kulturalnej. Alokacja przeznaczona na wyposażenie dla OSP nie przekroczy 4 427 784 EUR.

Grupą docelową działań podejmowanych w ramach priorytetu będą mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.

Do głównych grup **beneficjentów** należą:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,
- jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej i jej związki.

Komplementarność wewnętrzna:

Wsparcie w ramach PI 5b wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020:

- 4a, 4b oraz 4c - w odniesieniu do energii odnawialnej i efektywności energetycznej.
- 6b - poprzez inwestycje prowadzące do rozwoju infrastruktury związanej z gospodarowaniem ściekami bytowymi.

Komplementarność zewnętrzna:

Wsparcie w ramach PI 5b wykazuje komplementarność z następującymi interwencjami innych programów operacyjnych EFSI i instrumentów finansowania:

- PO IiŚ poprzez działania przyczyniające się osiągnięcia celu dotyczącego wzmocnienia odporności na zagrożenia związane ze zmianami klimatu oraz zwiększenia możliwości zapobiegania zagrożeniom naturalnym (głównie powodziom i suszom) i reagowaniu na nie. Działania będą podejmowane na poziomie krajowym i skierowane min. do jednostek PSP.
- PROW - poprzez wsparcie inwestycji zapobiegających lub minimalizujących skutki prawdopodobnych klęsk żywiołowych lub katastrof w gospodarstwach rolnych.

[23] http://www.wzmiuw.lublin.pl/publikacje/155-informacja-powod-2010.

[24] Dane statystyczne KG PSP [źródło: www.straz.gov.pl]

PI 5b będzie również komplementarny z następującymi programami:

- INTERREG EUROPA w zakresie poprawy wdrażania polityk i programów rozwoju regionalnego, związanych promowaniem i rozwojem dziedzictwa naturalnego, różnorodności biologicznej i ekosystemów na poziomie polityk międzyregionalnych.
- REGION MORZA BAŁTYCKIEGO w zakresie poprawy stanu środowiska naturalnego wód regionalnych poprzez bardziej efektywną gospodarkę wodną.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

Głównym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb pozakonkursowy**.

Realizowane będą projekty strategiczne, o kluczowym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu lub projekty dotyczące realizacji zadań lub celów publicznych, zgodne ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego i innymi dokumentami strategicznymi. Zastosowanie trybu pozakonkursowego pozwoli na ścisłe ukierunkowanie wydatkowania środków na działania umożliwiające rozwiązanie zdiagnozowanych problemów, zapobiegając równocześnie rozdrobnieniu środków w ramach priorytetu. Kryteria wyboru projektów w myśl rozporządzenia ramowego, zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący. System wyboru będzie koncentrował się na zapewnieniu efektywności procesu selekcji, przejrzystości, bezstronności, równego dostępu oraz sprawności proceduralnej. Ponadto system będzie gwarantował wybór projektów wysokiej jakości zgodnych z celami priorytetu inwestycyjnego oraz z horyzontalnymi politykami Wspólnoty. Tryb oceny i wyboru projektów do dofinansowania uwzględniać będzie ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:

Nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:

Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba jednostek służb ratowniczych doposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	43	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Priorytet inwestycyjny 6a:

Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Sprawny system selektywnej zbiórki odpadów w oparciu o instalacje regionalne

Działania podejmowane w ramach priorytetu będą skierowane na zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymogami ochrony środowiska. W ramach priorytetu wspierane będą również działania informacyjno-promocyjne związane z gospodarką odpadami i promocją segregacji. Podjęte w ramach priorytetu działania przełożą się na objęcie wszystkich mieszkańców województwa zorganizowanym i selektywnym systemem zbiórki odpadów. Interwencja przyczyni się także do zwiększenia ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych, występujących w strumieniu odpadów komunalnych, wyeliminuje praktyki nielegalnego składowania odpadów i pozwoli na osiągnięcie zakładanych wskaźników ponownego użycia i recyklingu. Docelowo cały system gospodarowania odpadami na terenie województwa lubelskiego będzie oparty i prowadzony z wykorzystaniem instalacji regionalnych.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Odpady komunalne zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów komunalnych	%	Słabiej rozwinięte	10,4	2012	38,3	GUS	Raz na rok

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

W zakresie gospodarki odpadami wspierane będą kompleksowe projekty, obejmujące infrastrukturę niezbędną do zapewnienia kompleksowej gospodarki odpadami w regionie, zaplanowanej zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, m.in.:

- infrastruktura do selektywnej zbiórki i przetwarzania odpadów komunalnych (w tym papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło oraz odpady ulegające biodegradacji),
- infrastruktura do odzysku i recyklingu odpadów (w tym kompostownie dla odpadów organicznych),
- instalacje do odzysku energii lub mechaniczno-biologiczne instalacje do przetwarzania zmieszanych (resztkowych) odpadów komunalnych.

Rozwój selektywnego zbierania odpadów będzie ściśle powiązany ze zwiększeniem udziału odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi. W pierwszej kolejności będzie więc rozbudowywana infrastruktura w zakresie selektywnego zbierania i przygotowania do przetwarzania i recyklingu.
Ponadto realizowane będą projekty z zakresu:

- likwidacji zagrożeń wynikających ze składowania odpadów, w tym nielegalnego oraz rekultywacji wysypisk,
- gospodarowania odpadami niebezpiecznymi, w szczególności w zakresie unieszkodliwiania azbestu,
- kampanii informacyjnych, dotyczących segregacji odpadów, selektywnej zbiórki oraz negatywnego wpływu na środowisko i zdrowie mieszkańców dzikich składowisk i nielegalnych wysypisk odpadów (jako uzupełnienie kompleksowych projektów infrastrukturalnych).

Powyższe działania będą służyły osiągnięciu celów do roku 2020 zawiązanych z osiągnięciem wymaganych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu oraz ograniczenia składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Grupą docelową działań podejmowanych w ramach priorytetu będą mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.

Do głównych grup **beneficjentów** należą:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,
- spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki,
- podmioty działające w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne,
- jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną działające w sferze ochrony środowiska,
- podmioty wdrażające instrument finansowy, które spełniają kryteria wymienione w rozporządzaniu delegowanym nr 480/2014.

W ramach priorytetu nie przewiduje się terytorializacji.

Komplementarność wewnętrzna:

Wsparcie w ramach PI 6a wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020:

- 4a, 4b - w odniesieniu do odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska oraz wdrażania technologii odzysku, w tym recyklingu, oraz ostatecznego unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

Komplementarność zewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 6a wykazuje komplementarność z następującymi interwencjami innych programów operacyjnych EFSI i instrumentów finansowania:

- PO IiŚ - w odniesieniu do działań przyczyniających się do osiągnięcia celu dotyczącego zachowania i poprawy jakości środowiska naturalnego poprzez zrównoważone gospodarowanie zasobami oraz zwiększenie dostępności ludności do infrastruktury środowiskowej.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

Głównym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb pozakonkursowy**. Zastosowanie trybu pozakonkursowego podyktowane jest potrzebą kompleksowego podejścia do polityki środowiskowej dot. gospodarki odpadami w kontekście realizacji na poziomie regionalnym Dyrektywy 2008/98/WE oraz wdrożenia rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie mechaniczno - biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych. W ramach priorytetu, w trybie pozakonkursowym, realizowany będzie projekt strategiczny, dotyczący dostosowania wspartych w ramach perspektywy finansowej 2007 – 2013 instalacji do wymagań dla RIPOK, obejmujący swoim zasięgiem znaczny obszar województwa lubelskiego, którego beneficjentami będzie 7 podmiotów, realizujących w regionach wyznaczonych na terenie województwa lubelskiego inwestycje w zakresie gospodarki odpadami. Projekt dotyczy realizacji zadań i celów publicznych i jest zgodny ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego i innymi dokumentami strategicznymi.

Warunkiem wsparcia inwestycji będzie ich uwzględnienie w planach inwestycyjnych[25] w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi uzgodnionych przez ministra ds. środowiska. Projekty będą zaplanowane w oparciu o selektywną zbiórkę odpadów u źródła w wyznaczonych na terenie województwa lubelskiego regionach. Priorytetem będzie jak najszybsze wdrożenie systemu selektywnej zbiórki 5 rodzajów odpadów, zgodnie z polskimi przepisami dotyczącymi selektywnej zbiórki odpadów.
Dofinansowanie nie będzie udzielane na budowę nowych instalacji mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów lub na działania prowadzące do zwiększania mocy przerobowych istniejących instalacji w zakresie przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.
W ramach priorytetu będzie także zastosowany **tryb konkursowy**. Kryteria wyboru projektów, zarówno w trybie konkursowym, jak i pozakonkursowym, w myśl rozporządzenia ramowego, zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący. System wyboru będzie koncentrował się na zapewnieniu efektywności procesu selekcji, przejrzystości, bezstronności, równego dostępu oraz sprawności proceduralnej, jak również będzie premiował projekty realizowane w partnerstwie, obszarowo rozwiązujące problem odpadów. Ponadto system będzie gwarantował wybór projektów wysokiej jakości, zgodnych z celami priorytetu inwestycyjnego oraz z horyzontalnymi politykami Wspólnoty, w tym w zakresie osiągnięcia celów ujętych w Dyrektywie 2008/98/WE i sposobów postępowania z odpadami. Tryb oceny i wyboru projektów do dofinansowania uwzględniać będzie ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym. Wszystkie projekty będą musiały wynikać z planów inwestycyjnych uzgodnionych przez ministra ds. środowiska.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:
Nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	8	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
2.	Dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów (CI17)	T/rok	EFRR	Słabiej rozwinięte	30050	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
3.	Liczba osób objętych selektywnym zbieraniem odpadów	Osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	25 238	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
4.	Masa wycofanych z użytkowania i unieszkodliwionych wyrobów	Mg	EFRR	Słabiej rozwinięte	70 000	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

[25] W celu wypełnienia warunkowości ex ante Polska zobowiązała się do zaktualizowania Krajowego oraz wojewódzkich planów gospodarowania odpadami, których załącznikami będą plany inwestycyjne uzgodnione przez ministra ds. środowiska.

	zawierających azbest						

Priorytet inwestycyjny 6b:

Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Realizacja zobowiązań akcesyjnych w zakresie gospodarki ściekowej w aglomeracjach 2 – 10 tys.[26] RLM

W niektórych podregionach województwa lubelskiego wyraźnie widoczna jest dysproporcja pomiędzy zwodociągowaniem miast i terenów wiejskich. W kilku gminach wskaźnik ten nie przekracza 10%. Spośród 193 gmin województwa 147 (tj. 76%) obsługiwanych jest przez oczyszczalnie ścieków. Województwo charakteryzuje się wciąż dość niskim wskaźnikiem skanalizowania, pomimo ciągłego inwestowania w systemy odprowadzania ścieków. Wg szacunkowych danych GUS, z oczyszczalni ścieków w 2012 roku korzystało 54,9% ludności województwa lubelskiego. Poprawa jakości wód na terenie województwa będzie zatem realizowana głównie poprzez inwestycje prowadzące do rozwoju infrastruktury związanej z gospodarowaniem ściekami bytowymi zmierzającymi do zwiększenia udziału osób objętych zbiorczymi systemami ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich i terenów atrakcyjnych.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków: - w miastach - na wsi	%	Słabiej rozwinięte	 55,5 94,5 22,5	2012	 60,0 95,0 30,9	GUS	Raz na rok

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

W ramach powyższego priorytetu w zakresie gospodarki wodnościekowej wspierane będą projekty skoncentrowane na:

[26] W uzasadnionych przypadkach (np. zmiana wielkości aglomeracji w akcie prawa miejscowego w stosunku do danych w KPOŚK) możliwa będzie realizacja działań w aglomeracjach powyżej 10 tys. RLM.

- kompleksowej budowie i modernizacji sieci kanalizacyjnych dla ścieków komunalnych oraz budowie i modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych w aglomeracjach od 2 do 10 tys. RLM[27],
- wsparciu projektów w zakresie gospodarki ściekowej na obszarach osadnictwa rozproszonego w aglomeracjach od 2 do 10 tys. RLM[28],
- budowie i modernizacji systemów zaopatrzenia w wodę, w tym również wyposażenia w systemy zmniejszające straty w dostawach i zmniejszające ryzyko wystąpienia awarii,
- wyposażeniu w odpowiedni sprzęt służb, zajmujących się monitoringiem jakości oczyszczonych ścieków i wody przeznaczonej do celów konsumpcyjnych.

Dodatkowo jako element projektu mogą być także realizowane projekty dotyczące kanalizacji deszczowej.

W ramach projektów dotyczących gospodarki ściekowej będą wspierane również działania, zmierzające do wyeliminowania ze ścieków niektórych substancji niebezpiecznych bezpośrednio zagrażających życiu i zdrowiu ludzi oraz osiągania bezpiecznych wskaźników emisyjnych w odniesieniu do pozostałych substancji zagrażającym ekosystemom wodnym oraz zagospodarowania osadów ściekowych z oczyszczalni ścieków.

Grupą docelową działań podejmowanych w ramach priorytetu będą mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.

Do głównych grup **beneficjentów** należą:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,
- spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki,
- podmioty działające w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne,
- spółki wodne,
- jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną działające w sferze ochrony środowiska.

W ramach priorytetu nie przewiduje się terytorializacji.

Komplementarność wewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 6b wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020:

- 5b – poprzez inwestycje przyczyniające się do rozwoju systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Komplementarność zewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 6b wykazuje komplementarność z następującymi interwencjami innych programów operacyjnych EFSI i instrumentów finansowania:

- PO IiŚ – poprzez wsparcie zrównoważonego gospodarowania zasobami oraz zwiększenie dostępności ludności do infrastruktury środowiskowej.
- PROW – poprzez inwestycje wodno- kanalizacyjne na obszarach nieobjętych KPOŚK.

PI 6b będzie również komplementarny z programem REGION MORZA BAŁTYCKIEGO w zakresie poprawy stanu środowiska naturalnego wód regionalnych poprzez bardziej efektywną gospodarkę wodną oraz zapobiegania eutrofizacji M. Bałtyckiego poprzez wspieranie systemów oczyszczania ścieków komunalnych.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

Głównym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy**.

[27] W uzasadnionych przypadkach (np. zmiana wielkości aglomeracji w akcie prawa miejscowego w stosunku do danych w KPOŚK) możliwa będzie realizacja działań w aglomeracjach powyżej 10 tys. RLM.

[28] j.w.

Dokumentem stanowiącym podstawę do wyboru projektów będzie Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK)wraz z opracowanym w toku aktualizacji KPOŚK Masterplanem dla wdrażania dyrektywy 91/271/EWG, zawierającym listę potrzeb inwestycyjnych w poszczególnych aglomeracjach. W tym kontekście wsparcie będą mogły uzyskać projekty zapewniające, w jak największym stopniu, realizację zobowiązań wynikających z dyrektywy 91/271/EWG, w tym również w zakresie zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych (w odniesieniu do nowo budowanych bądź modernizowanych oczyszczalni ścieków) z uwzględnieniem hierarchii postępowania z osadami ściekowymi. W uzasadnionych przypadkach przewidywane jest wsparcie projektów w zakresie gospodarki ściekowej na terenach wiejskich, obszarach atrakcyjnych turystycznie, obszarach chronionych i w bliskim ich sąsiedztwie oraz na obszarach osadnictwa rozproszonego pod warunkiem zapewnienia ekonomicznie uzasadnionych i trwałych finansowo rozwiązań (np. przydomowych oczyszczalni ścieków). Premiowane będą projekty, które w znacznym stopniu przyczyniają się do realizacji zapisów SUE RMB z uwagi na położenie województwa głównie w zlewni rzeki Wisły. Realizacja projektów związanych ze wsparciem systemów zaopatrzenia w wodę, będzie możliwa tylko w ramach kompleksowych projektów regulujących gospodarkę ściekową lub gdy na danym terenie jest zapewniona sieć kanalizacyjna lub jest realizowana na obszarach osadnictwa rozproszonego, na terenach wiejskich, obszarach atrakcyjnych turystycznie, obszarach chronionych i w bliskim sąsiedztwie obszarów chronionych, pod warunkiem zapewnienia ekonomicznie uzasadnionych i trwałych finansowo rozwiązań (np. przydomowych oczyszczalni ścieków) gwarantujących prawidłowe zagospodarowanie powstałych nieczystości. Wsparcie projektów w zakresie oczyszczania ścieków w ramach przedsięwzięć wskazanych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz zaopatrzenia w wodę będzie realizowane z preferowaniem zadań z zakresu gospodarki ściekowej na terenach wiejskich, obszarach atrakcyjnych turystycznie, obszarach chronionych i w bliskim sąsiedztwie obszarów chronionych. Kryteria wyboru projektów, w myśl rozporządzenia ramowego, zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący. System wyboru będzie koncentrował się na zapewnieniu efektywności procesu selekcji, przejrzystości, bezstronności, równego dostępu oraz sprawności proceduralnej. Ponadto system będzie gwarantował wybór projektów wysokiej jakości zgodnych z celami priorytetu inwestycyjnego oraz z horyzontalnymi politykami Wspólnoty. Tryb oceny i wyboru projektów do dofinansowania uwzględniać będzie ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:
Nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	233,69	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
2.	Długość wybudowanej sieci wodociągowej	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	245	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

3.	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków (CI19)	RLM	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~30 518~~ 30 060	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
4.	Potencjalna liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków	RLM	EFRR	Słabiej rozwinięte	65 528	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
5.	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę (CI18)	osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~111 140~~ 108 000	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
6.	Potencjalna liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę	osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	291 934	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD EFS W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1 - 7

Nie dotyczy

- **RAMY WYKONANIA OSI PRIORYTETOWEJ**

Typ wskaźnika	Lp.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika
KEW	1.	Wartość wskaźnika *Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	153		IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nimi KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 6b, na które alokacja stanowi ~~29,31~~29,47 % alokacji na OP6.
KEW	2.	Wartość wskaźnika *Długość wybudowanej sieci wodociągowej* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	121		IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nimi KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 6b, na które alokacja stanowi ~~35,33~~34,61 % alokacji na OP6.

KEW	3.	Wartość wskaźnika *Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	8		IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nimi KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 6a, na które alokacja stanowi ~~21,62~~21,96 % alokacji na OP6.
Wskaźnik finansowy	4.	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	26 644 420	111 966 310 ~~113 721 600~~	IZ	Wartość pośrednia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r. odnosi się do planowanego poziomu całkowitej kwoty certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych
wskaźnik produktu	5.	Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	233,69	IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nimi KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 6b, na które alokacja stanowi ~~29,31~~29,47 % alokacji na OP6.
wskaźnik produktu	6.	Długość wybudowanej sieci wodociągowej	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	245	IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nimi KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 6b, na które alokacja stanowi ~~35,33~~34,61 % alokacji na OP6.
wskaźnik produktu	7.	Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	8	IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nimi KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 6a, na które alokacja stanowi ~~21,62~~21,96 % alokacji na OP6.

➢ KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ

Fundusz: EFRR

Kategoria regionu: słabiej rozwinięte

Wymiar 1 Zakres interwencji		Wymiar 2 Forma finansowania		Wymiar 3 Typ terytorium		Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Wymiar 6 EFS secondarytheme		Wymiar 5 CT (EFRR/ FS)	
Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
017	438 923	01	95 171 363 ~~96 663 359~~	01	543 284 ~~551 801~~	07	95 171 363 ~~96 663 359~~	nd	nd	05	4 427 784
018	20 460 748			02	14 633 917 ~~14 863 332~~					06	90 743 579 ~~92 235 575~~
019	8 782 510			03	79 994 162 ~~81 248 226~~						
020	31 689 738 ~~32 746 734~~										

021	1 253 232 ~~1 403 232~~
022	28 044 656~~28 329 656~~
023	73 772
087	4 427 784

- **Planowane wykorzystanie pomocy technicznej dla wzmocnienia zdolności administracyjnych**

Nie dotyczy

2.A.7 OŚ PRIORYTETOWA 7 OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I NATURALNEGO

Oś Priorytetowa 7
Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego

Oś Priorytetowa 7 ***Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego*** będzie realizowana poprzez następujące priorytety:

Priorytet inwestycyjny 6c:
Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Zwiększona dostępność zasobów dziedzictwa kulturowego i naturalnego regionu

Województwo lubelskie to jeden z ciekawszych kulturowo regionów Polski. Bogactwo tradycji i czyste środowisko, które stanowią niewątpliwie o potencjale województwa lubelskiego, nie są w pełni wykorzystywane dla tworzenia dochodu i nowych miejsc pracy. Obecny stan infrastruktury, związanej z turystyką i kulturą, jest niewystarczający i nie pozwala w pełni wykorzystać posiadanych zasobów. Teren województwa lubelskiego od wieków był obszarem współistnienia i przenikania się wielu kultur, wyznań, języków i narodowości. Znajduje to odzwierciedlenie w obecności obiektów dziedzictwa wielokulturowego, jak i w architekturze miast, szczególnie małych. W związku z powyższym, preferowane będą projekty uwzględniające aspekty kulturowe oraz walory przyrodnicze województwa, zmierzające do zwiększenia udziału w kreowaniu dochodów województwa i pozytywnych zmianach w sferze zatrudnienia.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba zwiedzających muzea i oddziały muzealne na 10 000 ludności	osoby	Słabiej rozwinięte	3855,23	2012	~~6 800~~ 2 675	GUS	Raz na rok
2.	Liczba udzielonych noclegów na 1000 ludności	szt.	Słabiej rozwinięte	706,26	2012	~~800~~ 664,29	GUS	Raz na rok

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

W ramach priorytetu wsparciem objęte będą projekty dotyczące m.in.:

- renowacji, restauracji, rewaloryzacji i zabezpieczenia obiektów wpisanych do rejestru zabytków i zespołów tych obiektów wraz z ich otoczeniem,
- konserwacji oraz zabezpieczenia przed kradzieżą i zniszczeniem ruchomych obiektów dziedzictwa kulturowego,
- rozwoju oraz poprawy stanu infrastruktury kultury,
- adaptacji obiektów dla nowych funkcji kulturalnych,
- rozwoju atrakcyjnych turystycznie miejsc dziedzictwa naturalnego.

W ramach priorytetu przewiduje się terytorializację poprzez dedykowane wsparcie dla powyższych inwestycji z podziałem środków finansowych na projekty o charakterze lokalnym i regionalnym, przy czym na wsparcie obszarów wiejskich trafi około 50% zakładanej alokacji. W związku z powyższym wydzielone zostaną dwa działania skierowane bezpośrednio do tych obszarów.

Alokacja na priorytet uwzględnia środki przeznaczone na wsparcie realizacji zintegrowanych działań w postaci zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

Grupą docelową działań podejmowanych w ramach priorytetu będą mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu, turyści.

Do głównych grup **beneficjentów** należą:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,
- parki narodowe i krajobrazowe,
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,
- organizacje pozarządowe,
- spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki,
- podmioty działające w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne,
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną działające w sferze ochrony środowiska, kultury, turystyki.

Komplementarność wewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 6c wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020:

- 9b – poprzez działania umożliwiające lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych. Wysokość wsparcia projektów w zakresie kultury w ramach CT 9 nie będzie przekraczać 2 mln euro kosztów kwalifikowalnych projektu.
- 2c – poprzez wsparcie kompleksowych projektów związanych z digitalizacją zasobów kultury.

Komplementarność zewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 6c wykazuje komplementarność z następującymi interwencjami innych programów operacyjnych EFSI i instrumentów finasowania:

- PO IiŚ – poprzez wsparcie działań w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego oraz rozwoju zasobów kultury dla obecnych i przyszłych pokoleń.
- PROW - poprzez wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury i powiązanej infrastruktury oraz wsparcie dla badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej oraz inwestycje w rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury: turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej.
- PO PC – w zakresie projektów e-kultury na poziomie krajowym.

PI 6c będzie również komplementarny z programem INTERREG EUROPA w zakresie poprawy wdrażania polityk i programów rozwoju regionalnego w szczególności na rzecz wzrostu i zatrudnienia oraz, w stosownych przypadkach EWT, w obszarze ochrony i rozwoju dziedzictwa naturalnego i kulturowego na poziomie polityk międzyregionalnych.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

Głównym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy**.

W ramach priorytetu dopuszcza się także zastosowanie **trybu pozakonkursowego** dla projektów o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu lub projektów dotyczących realizacji celów lub zadań publicznych, zgodnych ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego i innymi dokumentami strategicznymi. Tryb pozakonkursowy znajdzie zastosowanie m.in. dla projektów realizowanych w formule zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT). Przy wyborze projektów do dofinansowania, obok elementów takich jak analiza ekonomiczna, analiza finansowa czy analiza ryzyka, odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów znajdą m.in. następujące aspekty:

- analiza popytu - wykazanie zapotrzebowania na dany projekt, w tym szacowanej liczby odwiedzających;
- realizacja priorytetów rozwoju kultury:
  - poprawa dostępności do kultury - tj. w wymiarze fizycznym udostępnienie nowych powierzchni do prowadzenia działalności kulturalnej, jak również budowanie świadomości i edukacja kulturalna;
  - zachowanie dziedzictwa kulturowego (materialnego i niematerialnego) dla przyszłych pokoleń;
  - umożliwienie nowych form uczestnictwa w kulturze - tworzenie warunków do rozwoju oferty kulturalnej odpowiadającej na nowe potrzeby w obszarze działalności kulturalnej wynikające z rozwoju technicznego oraz przemian społecznych we współczesnej gospodarce;
  - podniesienie atrakcyjności turystycznej kraju lub regionu.
- zapewnienie trwałości efektów, w tym generowane efekty mnożnikowe - promowane będą rozwiązania wpływające na poprawę efektywności funkcjonowania obiektów/instytucji w długim okresie, w tym rozwiązania pozwalające na:
  - obniżenie kosztów utrzymania na rzecz wydatków inwestycyjnych oraz na działalność kulturalną;
  - zastosowanie rozwiązań energooszczędnych - zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii, a przez to zmniejszenie ogólnych kosztów eksploatacji budynków;
  - dywersyfikację źródeł finansowania działalności - pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania;
  - dodatnie efekty ekonomiczne - oddziaływanie na bezpośrednie otoczenie inwestycji;
  - tworzenie nowych miejsc pracy.

Finansowanie przewidziane w ramach priorytetu nie będzie obejmować samodzielnych projektów, mających na celu organizowanie imprez kulturalnych, takich jak wystawy i festiwale oraz kampanii promocyjnych, które nie mają wpływu na realizację jego celów w dłuższej perspektywie. Przewidziane do realizacji działania obejmą między innymi remonty i przebudowę instytucji kultury, a także jako element projektu – zakup i remont trwałego wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej. Promowane będą projekty, których jednym z elementów są zmiany techniczne istniejącej infrastruktury, poprawiające dostępność dla osób z niepełnosprawnościami. Przedmiotem projektów realizowanych w ramach wsparcia sektora kultury i turystyki będą obiekty związane wyłącznie z funkcją kulturalną lub turystyczną. Kompleksowe projekty związane z digitalizacją zasobów kultury będą realizowane
w ramach PI 2c. Natomiast w ramach projektów finansowanych w ramach powyższego priorytetu będą

mogły być realizowane elementy związane z wykorzystaniem ICT np. multimedia, instalacje multimedialne, wystawy interaktywne itp.
Kryteria wyboru projektów, zarówno w trybie konkursowym, jak i pozakonkursowym, w myśl rozporządzenia ramowego, zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący. System wyboru będzie koncentrował się na zapewnieniu efektywności procesu selekcji, przejrzystości, bezstronności, równego dostępu oraz sprawności proceduralnej. Ponadto system będzie gwarantował wybór projektów wysokiej jakości zgodnych z celami priorytetu inwestycyjnego oraz z horyzontalnymi politykami Wspólnoty. Tryb oceny i wyboru projektów do dofinansowania uwzględniać będzie ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:
Nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	130	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
2.	Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	45	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
3.	Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (CI9)	Osoby/rok	EFRR	Słabiej rozwinięte	182 060	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Priorytet inwestycyjny 6d:
Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000" i zieloną infrastrukturę

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Wzmocnione mechanizmy ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej w regionie

Walory przyrodnicze i krajobrazowe województwa lubelskiego, nierzadko unikalne w skali Europy, sprawiają, że region ten należy do jednych z najbardziej interesujących w Polsce. Występują tutaj zarówno obszary poddane w przeszłości bardzo dużej presji człowieka, która spowodowała wręcz nieodwracalne zmiany w funkcjonowaniu ekosystemów, ale również obszary, na których przyroda i krajobraz zachowały naturalny charakter. Walory środowiska przyrodniczego i krajobraz kulturowy należą do najważniejszych potencjałów endogenicznych regionu, stanowią jego mocną stronę i są szansą rozwojową. Ochrona i zachowanie dziedzictwa dla przyszłych pokoleń oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska może zapewnić stały i zrównoważony rozwój gospodarczy i zwiększyć poziom życia ludności. Od jakości przestrzeni ekologicznej, jej różnorodności i powiązań z systemem krajowym i europejskim zależy atrakcyjność regionu i jego zdolność do budowania przewag konkurencyjnych.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Udział obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych w powierzchni województwa	%	Słabiej rozwinięte	22,68	2013	22,69	GUS	Raz na rok

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:
W ramach priorytetu prowadzona będzie czynna ochrona przyrody na obszarach chronionych w regionie, prowadząca do ograniczenia degradacji środowiska naturalnego oraz strat zasobów różnorodności biologicznej. Do realizacji przewidziano między innymi działania zmierzające do:

- zachowania zagrożonych wyginięciem gatunków i siedlisk przyrodniczych, aby umożliwić prawidłowe funkcjonowanie sieci NATURA 2000,
- odbudowy zdegradowanych siedlisk, przywracania właściwych stosunków wodnych siedlisk wodno-błotnych,
- ochrony in situ i ex situ biologicznej na terenach zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych,
- przygotowania dokumentacji technicznej oraz przyrodniczej dla projektów niniejszego priorytetu (w tym m.in. opracowanie planów ochrony gatunków i siedlisk, inwentaryzacji przyrodniczej, opisu stanu istniejącego wraz z analizą potrzeb oraz analizą opcji), opracowania planów ochrony,

- modernizacji małej infrastruktury służącej udostępnianiu dla turystów obszarów chronionych (powiązane z działaniami na rzecz ochrony bioróżnorodności) i zasobów przyrodniczych wraz z ich promocją,
- tworzenia geoparków, parków krajobrazowych, centrów ochrony bioróżnorodności na terenach miejskich i pozamiejskich,
- kształtowania postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, ochronie przyrody, w tym różnorodności biologicznej i ochronie krajobrazu, a także postaw proekologicznych poprzez szeroko rozumianą edukację ekologiczną,
- budowy lub rozbudowy obiektów dla zwierząt i roślin w ogrodach zoologicznych lub w ogrodach botanicznych,
- wsparcia centrów edukacji ekologicznej w zakresie wyposażenia i modernizacji oraz komplementarne do krajowych kampanie promocyjne i edukacyjne dotyczące bioróżnorodności.

Walory przyrodnicze regionu mają bezpośredni wpływ zarówno na zdrowie człowieka, jak też na różne gałęzie gospodarki (np. rozwój turystyki). Dlatego działania te zostaną skierowane także na obszary zurbanizowane.

Grupą docelową działań podejmowanych w ramach priorytetu będą mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.

Do głównych grup **beneficjentów** należą:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,
- parki narodowe i krajobrazowe,
- podmioty sprawujące nadzór lub zarządzające obszarami chronionymi,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,
- jednostki naukowe,
- szkoły wyższe,
- organizacje pozarządowe,
- instytucje oświatowe,
- ośrodki edukacji ekologicznej,
- jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną działające w sferze ochrony środowiska,
- spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki.

Alokacja na priorytet uwzględnia środki przeznaczone na wsparcie realizacji zintegrowanych działań w postaci zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

Komplementarność wewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 6d wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020:

- 6c - w zakresie działań wspierających zieloną infrastrukturę jako nośnik usług ekosystemowych czy rozwijających infrastrukturę związaną z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo.

Komplementarność zewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 6d wykazuje komplementarność z następującymi interwencjami innych programów operacyjnych EFSI i instrumentów finansowania:

- PO IiŚ - w odniesieniu do działań przyczyniających się do osiągnięcia celu dotyczącego zachowania i poprawy jakości środowiska naturalnego poprzez zrównoważone gospodarowanie zasobami oraz zwiększenie dostępności ludności do infrastruktury środowiskowej.

- PROW – poprzez wsparcie działań ukierunkowanych na zachowanie różnorodności biologicznej ekosystemów związanych z gruntami rolnymi, w tym na obszarach Natura 2000.

PI 6d będzie również komplementarny z programem INTERREG EUROPA w zakresie poprawy wdrażania polityk i programów rozwoju regionalnego, związanych promowaniem i rozwojem dziedzictwa naturalnego, różnorodności biologicznej i ekosystemów na poziomie polityk międzyregionalnych.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

Głównym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy**.

Preferowane będą projekty realizowane w partnerstwie, sprzyjające kształtowaniu postaw proekologicznych i warunkujące wysoką aktywność mieszkańców, redukujące negatywne oddziaływanie działalności ludzkiej i maksymalizujące działania, zmierzające do poprawy stanu środowiska, kompleksowe np. łączące różne formy ochrony z ukierunkowaniem ruchu turystycznego i elementami edukacyjnymi. W zakresie działań podejmowanych na obszarze sieci Natura 2000 działania te będą zgodne z „Priorytetowymi Ramami Działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020".

W ramach priorytetu dopuszcza się także zastosowanie **trybu pozakonkursowego** dla projektów o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu lub projektów dotyczących realizacji celów lub zadań publicznych, zgodnych ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego i innymi dokumentami strategicznymi. Tryb pozakonkursowy znajdzie zastosowanie m.in. dla projektów realizowanych w formule zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT). Kryteria wyboru projektów, zarówno w trybie konkursowym, jak i pozakonkursowym, w myśl rozporządzenia ramowego, zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący. System wyboru będzie koncentrował się na zapewnieniu efektywności procesu selekcji, przejrzystości, bezstronności, równego dostępu oraz sprawności proceduralnej. Ponadto system będzie gwarantował wybór projektów wysokiej jakości zgodnych z celami priorytetu inwestycyjnego oraz z horyzontalnymi politykami Wspólnoty. Tryb oceny i wyboru projektów do dofinansowania uwzględniać będzie ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:

Nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:

Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba wspartych obiektów związanych z ochroną przyrody	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	24	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
2.	Powierzchnia siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony (CI23)	ha	EFRR	Słabiej rozwinięte	76691	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
3.	Długość wspartej infrastruktury rowerowej	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	135	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD EFS W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1 - 7

Nie dotyczy

- **RAMY WYKONANIA OSI PRIORYTETOWEJ**

Typ wskaźnika	Lp.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika
KEW	1.	Wartość wskaźnika *Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	40		IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 6c, których alokacja stanowi ~~63,51~~63,28 % alokacji na OP7.
KEW	2.	Wartość wskaźnika *Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	12		IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 6c, których alokacja stanowi ~~7,34~~7,38 % alokacji na OP7.
Wskaźnik finansowy	3.	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	15064508	85 355 133 ~~85 906 004~~	IZ	Wartość pośrednia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r. odnosi się do planowanego poziomu całkowitej kwoty certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych

wskaźnik produktu	4.	Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	130	IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 6c, których alokacja stanowi ~~63,51~~63,28 % alokacji na OP7. Wskaźnik obligatoryjny dla głównego typu interwencji w ramach PI 6c.
wskaźnik produktu	5.	Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	45	IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 6c, których alokacja stanowi ~~7,34~~7,38 % alokacji na OP7. Wskaźnik obligatoryjny dla głównego typu interwencji w ramach PI 6c.

➢ **KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ**

Fundusz: EFRR Kategoria regionu: słabiej rozwinięte											
Wymiar 1 Zakres interwencji		Wymiar 2 Forma finansowania		Wymiar 3 Typ terytorium		Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Wymiar 6 EFS secondarytheme		Wymiar 5 CT (EFRR/ FS)	
Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
085	15 966 970	01	72 551 863 ~~73 020 103~~	01	20 254 833	01	22 902 341	nd	nd	06	72 551 863 ~~73 020 103~~
090	1 774 613			02	25 619 728 ~~26 087 968~~	07	49 649 522 ~~50 117 762~~				
091	5 395 728			03	26 677 302						
092	3 503 772										
094	45 910 780 ~~46 379 020~~										

➢ **Planowane wykorzystanie pomocy technicznej dla wzmocnienia zdolności administracyjnych**

Nie dotyczy

2.A.8 OŚ PRIORYTETOWA 8 MOBILNOŚĆ REGIONALNA I EKOLOGICZNY TRANSPORT

Oś Priorytetowa 8
Mobilność regionalna i ekologiczny transport

- Oś Priorytetowa 8 ***Mobilność regionalna i ekologiczny transport*** będzie realizowana poprzez następujące priorytety:

Priorytet inwestycyjny 7b:
Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Zwiększona dostępność drogowa w regionie

W województwie lubelskim w 2012 roku wskaźnik gęstości dróg publicznych wynosił 136,1 km/100 km² i był nieco wyższy w stosunku do wskaźnika odnotowanego w skali kraju – 131,7 km/100 km². Jednakże poziom gęstości dróg w województwie był 1,2 razy mniejszy niż w Czechach (164,7 km/100 km²) oraz 1,5 razy mniejszy niż wskaźnik odnotowany na Węgrzech (215,5 km/100 km²). Natomiast gęstość sieci dróg publicznych twardych w roku 2012 była niższa niż w kraju i wynosiła 82,4 km/100km^2 (kraj 89,8km/100km^2). Wskaźnik długości dróg publicznych twardych stanowił 60,5% ogólnej długości dróg publicznych w województwie, podczas gdy w kraju kształtował się na poziomie 68,13%. W celu poprawy dostępności i spójności transportowej województwa lubelskiego konieczne jest podejmowanie działań na rzecz poprawy jakości sieci drogowej. Działania te przyczynią się do podniesienia sprawności i bezpieczeństwa w transporcie drogowym co przełoży się na zmniejszenie ilości zdarzeń drogowych, a także do ograniczenia uciążliwości dla środowiska naturalnego. Poprawa warunków ruchu na drogach wpłynie korzystnie na szybkość przemieszczania się wewnątrz województwa (pomiędzy stolicami powiatów i miastem wojewódzkim) i poprawę dostępności ośrodków rozwoju gospodarczego w regionie, a tym samym na poprawę dostępności do rynku pracy, edukacji czy opieki zdrowotnej. Sprawniejsze połączenia transportowe będą stanowiły również zachętę dla inwestorów. Podniesienie standardów połączeń drogowych przyczyni się więc do zwiększenia mobilności mieszkańców oraz wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej województwa lubelskiego.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Wskaźnik Drogowej Dostępności Transportowej WDDT II (syntetyczny)	nd	Słabiej rozwinięte	18,027	2013	23,96	MIiR	co 2-3 lata

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

Zwiększenie dostępności komunikacyjnej województwa realizowane będzie poprzez wsparcie:

- inwestycji przyczyniających się do zwiększenia mobilności regionalnej – projekty z zakresu rozbudowy i przebudowy sieci dróg o znaczeniu regionalnym (wojewódzkie oraz jako uzupełnienie sieci transportowej drogi powiatowe). W uzasadnionych przypadkach możliwa będzie budowa nowych dróg.
- inwestycji związanych z poprawą bezpieczeństwa w ruchu drogowym w sieci dróg wojewódzkich, polegających na likwidacji miejsc niebezpiecznych oraz przedsięwzięć związanych z podniesieniem sprawności układu sieci drogowej.

Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, inwestycje w drogi lokalne (jedynie drogi powiatowe) w ramach Osi Priorytetowej 8 nie mogą stanowić więcej niż 15% alokacji Programu przeznaczonej na transport drogowy.

Grupą docelową działań podejmowanych w ramach priorytetu będą mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.

Do głównych grup **beneficjentów** należą jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia.

Dobór beneficjentów mogących ubiegać się o dofinansowanie w ramach priorytetu został dokonany z uwzględnieniem artykułu 7 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym, zgodnie z którym do zadań własnych samorządu należy m.in. utrzymanie dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacja ruchu drogowego.

Alokacja na priorytet uwzględnia środki przeznaczone na wsparcie realizacji zintegrowanych działań w postaci zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

Komplementarność wewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 7b wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020:

- 4e - w zakresie wsparcia zrównoważonej mobilności miejskiej, które przyczyni się do zwiększenia spójności społecznej i terytorialnej kraju.
- 9b - w zakresie wsparcia inwestycji dot. dróg lokalnych, jednakże wyłącznie w sytuacji, gdy przyczynią się do fizycznej, gospodarczej i społecznej rewitalizacji i regeneracji obszarów miejskich lub miejskich obszarów funkcjonalnych.

Komplementarność zewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 7b wykazuje komplementarność z następującymi interwencjami innych programów operacyjnych EFSI i instrumentów finansowania:

- PO PW – w zakresie poprawy układów transportowych miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych. Skierowanie wsparcia na rzecz budowy i przebudowy odcinków dróg, szczególnie istotnych z punktu widzenia poprawy spójności sieci drogowej tego obszaru wpłynie na efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych miast. Rezultatem podjętych działań będzie podniesienie poziomu efektywności funkcjonowania układów transportowych miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych lub obszarów realizacji ZIT ww. miast wojewódzkich, skutkujące skróceniem czasu dojazdów. Ponadto rozszerzenie dostępności komunikacyjnej tych obszarów wpłynie pozytywnie na rozwój konkurencyjności i przyczyni się do ożywienia przedsiębiorczości w makroregionie. Przewidywane wsparcie przyczyni się do stworzenia warunków do dalszego rozwoju miast wojewódzkich Polski Wschodniej jako głównych ośrodków wzrostu w makroregionie. W zakresie PI 7b RPO przewiduje się do realizacji inwestycje drogowe na terenie całego województwa z wyłączeniem miasta wojewódzkiego i jego obszaru funkcjonalnego, gdzie inwestycje będą finansowane z PO Polska Wschodnia. Przy czym dopuszczalne będzie finansowanie z RPO projektów zlokalizowanych w mieście wojewódzkim i jego obszarze funkcjonalnym z chwilą wyczerpania alokacji PI 7b w PO Polska Wschodnia.
- PO IiŚ -w zakresie zwiększania dostępności transportowej ośrodków miejskich z siecią TEN-T, odciążeniem miast od nadmiernego ruchu drogowego.

PI 7b będzie również komplementarny z następującymi programami:

- EUROPA ŚRODKOWA - w zakresie zwiększenia mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T.
- „Łącząc Europę" - w zakresie zrównoważonych i efektywnych systemów transportowych oraz dekarbonizacji transportu poprzez przejście na innowacyjne, niskoemisyjne i energooszczędne technologie transportowe w celu zmniejszenia emisji CO_2.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

Mając na uwadze fakt, iż rozwój społeczno - gospodarczy województwa lubelskiego w znacznym stopniu uwarunkowany jest rozwojem infrastruktury transportowej, **głównym trybem** wyboru projektów w ramach priorytetu będzie **tryb pozakonkursowy**. Zastosowanie przedmiotowego trybu podyktowane jest także kategorią podmiotów, które ubiegać mogą się o dofinansowanie w ramach priorytetu – beneficjentami zadań realizowanych w ramach priorytetu będą wyłącznie jednostki sektora finansów publicznych, które zgodnie z obowiązującym prawem odpowiadają za zarządzanie infrastrukturą drogową W zakresie proponowanego wsparcia projekty będą realizowane zgodnie z dokumentem przedstawiającym rozwój sieci drogowej zgodnie z celami Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. Będą to projekty polegające głównie na przebudowie dróg istniejących, prowadzące do wzrostu ich nośności, w szczególności zapewniające konieczne bezpośrednie połączenia[29]z siecią TEN-T, z przejściami granicznymi, portami lotniczymi, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi lub zapewniające konieczne bezpośrednie połączenia z istniejącymi lub nowymi terenami inwestycyjnymi. Ponadto będą musiały wykazać się pozytywnym wpływem na zmniejszenie zatorów i usunięcie wąskich gardeł oraz uwzględniać elementy bezpieczeństwa ruchu drogowego (przejścia dla pieszych, azyle dla pieszych, separatory, bariery ochronne, itp.). Preferowane do wsparcia będą projekty charakteryzujące się wysokim stopniem przygotowania przekładającym się na gotowość do ich realizacji. Zastosowanie trybu pozakonkursowego w ramach niniejszego priorytetu umożliwi precyzyjne skierowanie środków na projekty służące zapełnieniu występujących luk infrastrukturalnych. W ramach priorytetu, w trybie pozakonkursowym, realizowane będą projekty o kluczowym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu, oraz projekty dotyczące realizacji zadań lub celów publicznych, uprzednio zidentyfikowane w sposób zapewniający transparentność ich identyfikację. Tryb pozakonkursowy znajdzie zastosowanie m.in. dla projektów realizowanych w formule zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT). Kryteria wyboru projektów w trybie pozakonkursowym, w myśl rozporządzenia ramowego, zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący. System wyboru będzie koncentrował się na zapewnieniu efektywności procesu selekcji, przejrzystości, bezstronności, równego dostępu oraz sprawności proceduralnej. Ponadto system będzie gwarantował wybór projektów wysokiej jakości zgodnych z celami priorytetu inwestycyjnego oraz z horyzontalnymi politykami Wspólnoty. Tryb oceny i wyboru projektów do dofinansowania uwzględniać będzie ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:

Nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu.

[29]Warunek zapewnienia bezpośredniego połączenia drogi lokalnej należy postrzegać z punktu widzenia sieci bazowej i kompleksowej TEN-T i jej celów. Aby mówić o interoperacyjności, sieć TEN-T powinna istnieć, być w trakcie budowy lub być przewidziana do budowy w obecnej perspektywie finansowej. Pod pojęciem „bezpośrednie" należy rozumieć drogi lokalne łączące się fizycznie bezpośrednio z istniejącą, budowaną lub planowaną do budowy w obecnej perspektywie finansowej siecią TEN-T Dlatego też o spełnieniu tego warunku w przypadku drogowej sieci TEN-T można mówić jeżeli budowany lub przebudowywany odcinek drogi lokalnej fizycznie połączy się z węzłem autostrady lub drogi ekspresowej.
W praktyce może wystąpić przypadek, gdy taki odcinek drogi lokalnej został już przebudowany i spełnia wymagane parametry techniczne – w takim przypadku można realizować bezpośrednio przylegający do niego odcinek tej samej drogi lokalnej (o tej samej kategorii i numerze) jeżeli jest to niezbędne dla osiągnięcia efektu sieciowego – w żadnym przypadku jednak nie dalej niż do najbliższego skrzyżowania z drogą krajową lub wojewódzką - Zgodnie z dokumentem „Drogi wojewódzkie i lokalne w ramach CT7. Postanowienia Umowy Partnerstwa. Wspólna Interpretacja".

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (CI14)	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	300	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
2.	Liczba wybudowanych/zmodernizowanych urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 000	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Priorytet inwestycyjny 7d:
Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Zwiększona dostępność kolejowa w regionie
Na obszarze województwa lubelskiego przebiega 1045 km linii normalnotorowych. Udział linii zelektryfikowanych w roku 2012 wynosił 39,81% (kraj 59,66%), co plasuje województwo lubelskie na 12 pozycji. Wysoki stopień zużycia sieci kolejowej w województwie lubelskim oraz niezadowalający stan taboru kolejowego stanowią znaczącą przeszkodę w swobodnym przesyłaniu towarów i przemieszczaniu się osób. Konieczne inwestycje w zakresie modernizacji istniejących odcinków sieci kolejowej, jak również zakup nowoczesnych i niskoemisyjnych środków transportu kolejowego, wpłyną pozytywnie na zwiększenie konkurencyjności tego rodzaju transportu. Działania te pozwolą na poprawę sprawności i efektywności systemu transportu kolejowego, zwiększenie bezpieczeństwa podróżowania, przystosowanie infrastruktury kolejowej do potrzeb osób o ograniczonej możliwości poruszania się oraz poprawę wewnętrznej spójności regionu. Sprawnie działający system transportu kolejowego stanowić będzie konkurencję dla transportu indywidualnego oraz spowoduje wzrost mobilności mieszkańców województwa.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba pasażerów odprawionych w województwie lubelskim	osoba	Słabiej rozwinięte	6503280	2012	8698363	Urząd Transportu Kolejowego	Raz na rok
2.	Wskaźnik Kolejowej Dostępności Transportowej WKDT II (syntetyczny)	nd	Słabiej rozwinięte	16,8759	2013	31,41	MIR	co 2-3 lata

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

Infrastruktura kolejowa ma stanowić istotne uzupełnienie infrastruktury drogowej w tworzeniu szybkich połączeń poprawiających spójność całego województwa. W związku z powyższym ramach priorytetu przewiduje się wsparcie transportu kolejowego, w szczególności w zakresie:

- inwestycji z zakresu modernizacji[30], rewitalizacji[31] oraz rehabilitacji[32] sieci kolejowej stanowiącej połączenie regionalnej sieci transportowej z siecią TEN-T zarówno na potrzeby transportu towarowego oraz pasażerskiego wraz z infrastrukturą dworcową,
- poprawy jakości taboru dla rozwoju połączeń regionalnych, w tym w zakresie wymiany taboru na niskoemisyjny oraz dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W ramach priorytetu możliwa jest także realizacja projektów polegających jedynie na przygotowaniu dokumentacji przedprojektowej i projektowej kolejowej infrastruktury technicznej.

Alokacja na PI 7d nie będzie niższa niż 45 mln euro.

Grupą docelową działań podejmowanych w ramach priorytetu będą mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.

Do głównych grup **beneficjentów** należą:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- zarządcy infrastruktury kolejowej.

W ramach priorytetu nie przewiduje się terytorializacji.

Komplementarność wewnętrzna:

Wsparcie w ramach PI 7d wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020:

- 4e - w zakresie ograniczenia negatywnego wpływu transportu na stan środowiska naturalnego w skali lokalnej dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla jakości życia ludzi na środowisko (ograniczenie emisji CO_2).

Komplementarność zewnętrzna:

[30] Rozumianej jako większe prace modyfikacyjne wykonywane w podsystemie lub w jego części, poprawiające całkowite osiągi podsystemu, zgodnie z art. 4 ustawy o transporcie kolejowym.

[31] Rozumianej jako proces, w wyniku którego następuje przywrócenie pierwotnych parametrów użytkowych istniejących obiektów infrastruktury kolejowej, co jednak skutkuje ich ulepszeniem (nie zalicza się do tej grupy remontów realizowanych w ramach procesu utrzymaniowego). W ramach rewitalizacji sieci kolejowej i infrastruktury dworcowej o znaczeniu regionalnym będą realizowane działania kompleksowe, skutkujące długotrwałą poprawą stanu technicznego oraz dostosowujące infrastrukturę do potrzeb rynku przewoźników (np. wzrost dopuszczalnych nacisków na oś, modernizacja peronów) oraz pasażerów (dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami).

[32] Rehabilitację należy pojmować, zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu 1315/2013, jako proces prowadzący do osiągnięcia przez istniejącą infrastrukturę transportową pierwotnych parametrów konstrukcyjnych połączony z długoterminową poprawą jakości tej infrastruktury w porównaniu ze stanem obecnym zgodnie z wymogami i przepisami ustanowionymi niniejszym rozporządzeniem.

Wsparcie w ramach PI 7d wykazuje komplementarność z następującymi interwencjami innych programów operacyjnych EFSI i instrumentów finansowania:

- PO PW – poprzez wsparcie ukierunkowane na wzmocnienie wewnętrznych i uzupełnienie zewnętrznych połączeń w transporcie kolejowym Polski Wschodniej. W ramach powyższych przedsięwzięć realizowane będą inwestycje w infrastrukturę liniową oraz infrastrukturę punktową (obiekty obsługi podróżnych, m.in. przystanki, wiaty, kładki dla pieszych oraz inne obiekty inżynieryjne). Działania podejmowane w ramach PI 7d w powiązaniu z przedsięwzięciami finansowanymi w ramach PO PW przyczynią się do poprawy stanu istniejących linii kolejowych oraz zapewnią zwiększenie standardu funkcjonowania i użytkowania infrastruktury kolejowej. Utworzenie szybszych połączeń oraz zwiększenie komfortu podróżowania przyczyni się do wzrostu liczby podróżnych. Unowocześnienie infrastruktury kolejowej wpłynie na poprawę dostępu do głównych makroregionalnych i zewnętrznych rynków pracy, a także stworzy warunki do rozwoju przewozów towarowych. W zakresie PI 7d na obszarze województwa interwencja RPO będzie komplementarna do inwestycji o znaczeniu ponadregionalnym, finansowanych z PO PW. W PO PW przewidziane do realizacji projekty zostały ujęte w Dokumencie Implementacyjnym do Strategii Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku). Planowane inwestycje będą prowadzone na istniejących liniach kolejowych, których zarządcą jest PKP PLK S.A., w ramach makroregionalnego korytarza transportowego - Magistrali Wschodniej, stanowiącej szczególną koncepcję połączenia miast wojewódzkich Polski Wschodniej.
- PO IiŚ - w zakresie infrastruktury linii kolejowych służących przewozom pasażerskim, jak i istotnych z punktu widzenia towarowego ruchu kolejowego. Realizacja wybranych odcinków linii kolejowych przyczyni się do poprawy spójności terytorialnej województw i dostępności do regionalnych ośrodków miejskich.

PI 7d będzie również komplementarny z instrumentem „Łącząc Europę" w zakresie usuwania wąskich gardeł, zwiększania interoperacyjności kolei oraz uzupełniania brakujących połączeń.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

Mając na uwadze fakt, iż rozwój społeczno - gospodarczy województwa lubelskiego w znacznym stopniu uwarunkowany jest rozwojem infrastruktury transportowej, **trybem** wyboru projektów w ramach priorytetu będzie **tryb pozakonkursowy**. Zastosowanie przedmiotowego trybu podyktowane jest także ograniczonym katalogiem beneficjentów, którzy aplikować mogą o środki w ramach priorytetu – w przypadku infrastruktury kolejowej mówić można o monopolu kompetencyjnym wnioskodawcy w tym obszarze. W ramach priorytetu, realizowane będą projekty strategiczne, o kluczowym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu, dotyczące realizacji zadań lub celów publicznych, uprzednio zidentyfikowane w sposób zapewniający transparentność ich identyfikacji i ujęte w dokumencie implementacyjnym do strategii rozwoju województwa. Planowane do realizacji inwestycje w zakresie zakupu taboru kolejowego muszą spełniać kryterium energooszczędności i ograniczonej emisji CO_2. Planowane przedsięwzięcia powinny, charakteryzować się efektywnością środowiskową oraz bezpieczeństwem sieci kolejowej. Ponadto inwestycje te powinny przyczyniać się do usuwania „wąskich gardeł", a także prowadzić do zwiększenia dostępności do terenów przemysłowych oraz innych ośrodków gospodarczych i przyczyniać się do promowania integracji systemu transportu. Wszystkie projekty uzyskujące wsparcie, będą musiały wykazać efektywność kosztową. Kryteria wyboru projektów, w myśl rozporządzenia ramowego, zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący. System wyboru będzie koncentrował się na zapewnieniu efektywności procesu selekcji, przejrzystości, bezstronności, równego dostępu oraz sprawności proceduralnej. Ponadto system będzie gwarantował wybór projektów wysokiej jakości zgodnych z celami priorytetu inwestycyjnego oraz z horyzontalnymi politykami Wspólnoty. Tryb oceny i wyboru projektów do dofinansowania uwzględniać będzie ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:

Nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych (CI12)	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	25	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
2.	Liczba zakupionych pojazdów kolejowych	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	8	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

- **INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD EFS W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1 - 7**
  Nie dotyczy

- **RAMY WYKONANIA OSI PRIORYTETOWEJ**

Typ wskaźnika	Lp.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika
KEW	1.	Wartość wskaźnika *Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	150		IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 7b, którego alokacja stanowi ~~83,16~~83,05 % alokacji na OP8.
Wskaźnik finansowy	2.	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	61 452 456	315 220 272 ~~317 332 969~~	IZ	Wartość pośrednia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r. odnosi się do planowanego poziomu całkowitej kwoty certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych

wskaźnik produktu	3.	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg	km	EFRR	Słabiej rozwinięte	30	300	IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 7b, którego alokacja stanowi ~~83,16~~83,05 % alokacji na OP8. Wskaźnik obligatoryjny dla głównego typu interwencji w ramach PI 7b.

➢ **KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ**

Fundusz: EFRR Kategoria regionu: słabiej rozwinięte											
Wymiar 1 Zakres interwencji		Wymiar 2 Forma finansowania		Wymiar 3 Typ terytorium		Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Wymiar 6 EFS secondarytheme		Wymiar 5 CT (EFRR/ FS)	
Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
026	17 622 650 ~~16 817 242~~	01	267 937 231 ~~269 733 023~~	01	29 631 326 ~~29 829 924~~	01	3 846 530	nd	nd	07	267 937 231 ~~269 733 023~~
027	27 794 105 ~~28 599 513~~			03	238 305 905 ~~239 903 099~~	07	264 090 701 ~~265 886 493~~				
034	222 520 476~~224 316 268~~										

➢ **Planowane wykorzystanie pomocy technicznej dla wzmocnienia zdolności administracyjnych**

Nie dotyczy

2.A.9 OŚ PRIORYTETOWA 9 RYNEK PRACY

Oś Priorytetowa 9
Rynek pracy

- Oś Priorytetowa 9 ***Rynek pracy*** będzie realizowana poprzez następujące priorytety:

Priorytet inwestycyjny 8i:
Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników

OKREŚLONE CELE PRIORYTETU:

1. **Zwiększenie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (w tym głównie osób starszych w wieku 50 lat i więcej, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych oraz o niskich kwalifikacjach) oraz poprawa sytuacji zawodowej osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.**

Zmiany zachodzące na rynku pracy, wynikające z czynników demograficznych i ekonomicznych, warunkują konieczność podjęcia realizacji przedsięwzięć aktywizacyjnych na rzecz wsparcia osób bezrobotnych, poszukujących pracy oraz biernych zawodowo.
Interwencja na rzecz odbiorców wsparcia ma na celu ich skuteczną aktywizację zawodową, w szczególności zwiększenie, nabycie lub zmianę kwalifikacji zawodowych, zgodnych ze zidentyfikowanymi potrzebami pracodawców. Ponadto realizowane będą przedsięwzięcia mające na celu pomoc odbiorcom wsparcia w zdobyciu doświadczenia zawodowego oraz zwiększenie ich mobilności zawodowej. Przedsięwzięcia koncentrować się będą na wsparciu osób bezrobotnych i biernych zawodowo, zwłaszcza tych, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osób starszych w wieku 50 lat i więcej, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych oraz o niskich kwalifikacjach w celu aktywizacji zawodowej ułatwiającej im wejście lub powrót na rynek pracy. Dodatkowo, uwzględniając szczegółowe założenia opisane w dalszej części Programu (grupy docelowe), możliwy jest udział osób bezrobotnych nienależących do grup wskazanych powyżej we wsparciu priorytetu inwestycyjnego oraz dodatkowo imigrantów, reemigrantów. Pomoc ukierunkowana będzie na wsparcie tych osób w ich powrocie do zatrudnienia i poprawy sytuacji na rynku pracy.

Realizacja wyznaczonego celu w ramach priorytetu wynika bezpośrednio z niekorzystnej sytuacji na rynku pracy ww. odbiorców wsparcia, którzy wymagają szczególnej pomocy z uwagi m.in. na okres bierności zawodowej, brak lub dezaktualizację posiadanych umiejętności i kwalifikacji zawodowych, brak doświadczenia zawodowego, czy gorszą sytuację zatrudnieniową.
Interwencja EFS wspierać będzie przejście od bezrobocia do zatrudnienia zdiagnozowanych grup docelowych, które pozostają w szczególnie trudnej sytuacji na regionalnym rynku pracy. Dzięki podejmowanym działaniom odbiorcy wsparcia będą mieli większe szanse na aktywne zaistnienie na rynku pracy lub powrót na rynek pracy. Interwencja EFS poprzez uwzględnienie indywidualnego i kompleksowego podejścia do grup docelowych przyczyni się do zwiększenia skuteczności działań w zakresie aktywizacji zawodowej. Ponadto zaplanowane działania przyczynią się do zmniejszenia

bezrobocia w regionie, jak również wpłyną na poprawę wskaźnika aktywności zawodowej kobiet. Interwencja EFS przyczyni się również do zniwelowania barier w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia przez osoby z niepełnosprawnościami.
Dzięki interwencji nastąpi zwiększenie zasobów wykwalifikowanych pracowników w regionie. Ponadto interwencja będzie miała bezpośredni wpływ na zwiększenie mobilności zawodowej odbiorców wsparcia, w tym w wymiarze geograficznym.
Przedsięwzięcia realizowane na rzecz odbiorców wsparcia będą zgodne z zasadą efektywności zatrudnieniowej, tj. rezultat interwencji zostanie uzyskany w sytuacji, gdy odpowiedni odsetek uczestników projektów podejmie zatrudnienie po opuszczeniu programu. Ponadto rezultat interwencji zostanie osiągnięty, gdy odpowiedni odsetek uczestników uzyska kwalifikacje po opuszczeniu programu.
Podejmowane będą działania mające na celu redukcję skutków spowolnienia gospodarczego i przeciwdziałanie wzrostowi bezrobocia, spowodowanych pandemią COVID-19, w postaci dofinansowania wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne i części kosztów prowadzenia działalności gospod. (tzw. short-term workschemes -STW).

OKREŚLONE WSKAŹNIKI REZULTATU:

Lp.	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Słabiej rozwinięte	Osoba	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie			42 %	%	2012	-	-	45%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
				Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	-	-	27 %	%	2012	-	-	28%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
				Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	-	-	40 %	%	2014	-	-	30%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
				Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	-	-	18 %	%	2012	-	-	19%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
2.	Liczba osób, które uzyskały		Osoba	Liczba osób biernych	-	-	32 %	%	2014	-	-	32%	System inform	Rocznie

	kwalifikacje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte		zawodowo objętych wsparciem w programie									atyczny SL 2014	
				Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	-	-	27 %	%	2014	-	-	27%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
3	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	-	-	32 %	%	2014	-	-	32%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
				Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	-	-	32 %	%	2014	-	-	32%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
4.	Liczba osób pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Słabiej rozwinięte	Osoba	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	-	-	45 %	%	2014	-	-	47%	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 4 razy w ciągu okresu programowania
				Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	-	-	29 %	%	2014	-	-	30%	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 4 razy w ciągu okresu programowania
5.	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	11983	Sztuka	2014	-	-	1054	System informatyczny SL 2014	Rocznie

2. Poprawa szans na zatrudnienie osób odchodzących z rolnictwa oraz sytuacji zawodowej osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, pracujących na umowach cywilno-prawnych i ubogich pracujących.

Ze względu na wysoki poziom ukrytego bezrobocia, w tym głównie na obszarach wiejskich, w ramach priorytetu została zaplanowana reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa w celu podejmowania przez nich zatrudnienia poza rolnictwem. Oznacza to, że rolnicy, którzy będą chcieli uzyskać wsparcie będą musieli należeć do jednej z grup szczegółowo wskazanych w dalszej części Programu (grupy docelowe), spełniając jednocześnie warunek, iż wsparcie będzie możliwe wyłącznie w przypadku osób deklarujących chęć i gotowość do odejścia z KRUS do ZUS. Powyższe zasady dotyczą także członków rodzin rolników. Przez lata najbardziej popularną i typową formą nawiązania stosunku pracy pomiędzy pracodawcą i pracownikiem była umowa o pracę. W kontekście coraz bardziej złożonego i dynamicznie zmieniającego się rynku pracy, pojawiania i upowszechniania się nowych form zatrudnienia, pracodawcy częściej zawierają z pracownikiem także inne rodzaje umów, np. umowy cywilno-prawne, bądź proponują tzw. samozatrudnienie. Ze względu na fakt, iż praca w ramach nietypowych form zatrudnienia jest zjawiskiem coraz bardziej powszechnym dodatkowo, uwzględniając szczegółowe założenia opisane w dalszej części Programu (grupy docelowe), możliwy jest udział z grup tzw. ubogich pracujących, osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych oraz pracujących w ramach umów cywilno-prawnych.
Działania na rzecz odbiorców wsparcia, w przypadku osób odchodzących z rolnictwa, mają na celu ich skuteczną aktywizację zawodową, poprzez zwiększenie, nabycie, zmianę lub aktualizację kwalifikacji zawodowych, zgodnych ze zidentyfikowanymi potrzebami pracodawców. Ponadto realizowane będą przedsięwzięcia umożliwiające odbiorcom wsparcia zdobycie doświadczenia zawodowego.
Zaplanowane działania przyczynią się do zmniejszenia bezrobocia w regionie, w tym ukrytego bezrobocia na obszarach wiejskich poprzez działania na rzecz reorientacji zawodowej odbiorców wsparcia. Pomoc ukierunkowana na wsparcie osób zatrudnionych przyczyni się do poprawy ich sytuacji na rynku pracy.
Dzięki interwencji nastąpi zwiększenie zasobów wykwalifikowanych pracowników w regionie. Ponadto interwencja będzie miała bezpośredni wpływ na zwiększenie mobilności zawodowej odbiorców wsparcia, w tym w wymiarze geograficznym.
Rezultatem wsparcia po zakończonym projekcie będzie podjęcie zatrudnienia przez uczestników w sektorze pozarolniczym lub rejestracja w powiatowym urzędzie pracy celem dalszej aktywizacji zawodowej czy też wzrost jakości zatrudnienia w przypadku osób zatrudnionych objętych wsparciem.
Przedsięwzięcia realizowane na rzecz bezrobotnych odbiorców wsparcia będą zgodne z zasadą efektywności zatrudnieniowej, tj. rezultat interwencji zostanie uzyskany w sytuacji, gdy odpowiedni odsetek uczestników projektów podejmie zatrudnienie po opuszczeniu programu.

OKREŚLONE WSKAŹNIKI REZULTATU:

Lp.	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób pracujących w sektorze pozarolniczym po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	8%	%	2014	-	-	22%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
2.	Liczba osób pracujących w sektorze pozarolniczym 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	22 %	%	2014	-	-	25%	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 4 razy w ciągu okresu programowania

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

W ramach priorytetu realizowany będzie szeroki katalog działań w zakresie aktywizacji/reorientacji zawodowej odbiorców wsparcia w celu zwiększenia ich szans na uzyskanie zatrudnienia. Wsparcie aktywizacyjne w PI 8i skierowane będzie do osób po 29 r.ż.

Zaplanowane działania mają charakter indywidualnego i kompleksowego wsparcia, które odpowiada na zidentyfikowane trudności i bariery, na jakie napotykają odbiorcy wsparcia w wejściu i utrzymaniu się na rynku pracy.

Interwencja EFS dotycząca działań z zakresu zwiększenia aktywności zawodowej odpowiada na Zalecenie Rady Nr 2 z 2014 r. odnoszące się do *„zwalczania segmentacji rynku pracy (…)”* oraz Zalecenie Rady Nr 3 z 2014 r. odnoszące się do *„poparcia ogólnej reformy emerytalnej nasileniem działań na rzecz zwiększenia szans starszych pracowników na zatrudnienie”.*

Przedsięwzięcia podejmowane w tym zakresie będą obejmowały instrumenty i usługi rynku pracy, w tym w szczególności te wskazane w *ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.*

Wsparcie w ramach CT 8 będzie kierowane przede wszystkim do osób bezrobotnych i biernych zawodowo, którym do aktywizacji zawodowej i powrotu na rynek pracy wystarczy pomoc obejmująca głównie usługi i instrumenty rynku pracy.

Jednocześnie, aby zagwarantować kompleksowe wsparcie w powrocie na rynek pracy w projektach realizowanych w priorytetach inwestycyjnych 8i możliwe jest zastosowanie instrumentów aktywnej integracji o charakterze społecznym. Z drugiej strony, aby zapewnić pełen pakiet działań skierowanych do osób oddalonych od rynku pracy, uczestnicy projektów z zakresu aktywnej integracji będą mieli możliwość skorzystania z instrumentów aktywnej polityki rynku pracy w projektach realizowanych w CT8.Jednocześnie w projektach realizowanych w CT8 preferowane będą osoby, które wcześniej

skorzystały ze wsparcia w postaci aktywizacji społecznej udzielanego w projektach realizowanych w ramach CT9.
Realizacja w CT8 elementów aktywizacji społecznej/usług społecznych możliwa będzie w przypadku gdy w danej gminie, objętej obszarem projektu, nie będą realizowane projekty w ramach CT9.

Realizowane przedsięwzięcia uwzględniać będą, w przypadku zdiagnozowanych potrzeb w regionie, zapisy *Komunikatu w sprawie zielonej inicjatywy na rzecz zatrudnienia z 2 lipca 2014 r.*
Zaplanowane działania będą realizowane w oparciu o wytyczne opracowane przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Przedsięwzięcia w zakresie aktywizacji zawodowej będą uwzględniały efektywność zatrudnieniową, której jednolita metodologia pomiaru, a także sposób wskazywania jej wartości minimalnych będzie określona w odpowiednich wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Projekty w ramach priorytetu inwestycyjnego będą realizowane w oparciu o kryteria minimalnej efektywności zatrudnieniowej mierzone według metodologii nieuwzględniającej umów cywilno-prawnych.
W ramach działań w priorytecie zostanie zachowana linia demarkacyjna w przypadku wsparcia skierowanego do grup docelowych pomiędzy zakresem działań w ramach RPO i PROW.

W ramach priorytetu realizowane będą działania służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej. Wsparcie obejmować będzie identyfikację potrzeb grup docelowych oraz diagnozowanie możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego, w tym identyfikacja stopnia oddalenia od rynku pracy odbiorców wsparcia. Ponadto realizowane będzie kompleksowe i indywidualne pośrednictwo pracy w zakresie wyboru zawodu zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby lub poradnictwo zawodowe w zakresie planowania rozwoju kariery zawodowej. Działania skupią się także na identyfikacji luk kompetencyjnych pod wymogi konkretnego pracodawcy, w zakresie przygotowania zawodowego na danym stanowisku pracy.
Podejmowane będą działania w zakresie organizacji szkoleń prowadzących do nabycia, podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych, zgodnych ze zidentyfikowanymi potrzebami pracodawców w regionie, w tym w sektorach białej, srebrnej i zielonej gospodarki. W uzasadnionych przypadkach, organizacja szkoleń połączona będzie z uwzględnieniem udzielenia pomocy w uzyskaniu przez uczestnika szkolenia doświadczenia w postaci praktyk zawodowych u pracodawcy (dwa działania następujące po sobie jako proces dostosowania do wymagań rynku pracy). Ponadto realizowane będą przedsięwzięcia, mające na celu pomoc w zdobyciu lub uzupełnieniu doświadczenia zawodowego, polegające na organizacji staży i praktyk zawodowych spełniających określone standardy, refundacji wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Ponadto zaplanowane działania przewidują wsparcie zatrudnienia grup docelowych u przedsiębiorcy lub innego pracodawcy, w ramach subsydiowanego zatrudnienia. Wsparcie w ramach tej formy możliwe jest do realizacji wyłącznie w projektach powiatowych urzędów pracy. Dodatkowo zaplanowano wsparcie adaptacyjne pracownika, który uzyskał zatrudnienie w ramach zatrudnienia subsydiowanego, jak również dla osoby odbywającej staż, praktykę zawodową, w zakresie dostosowania kompetencji i kwalifikacji pracownika/ stażysty/praktykanta do potrzeb pracodawcy oraz profilu wykonywanej pracy. Wsparcie adaptacyjne obejmować będzie doradztwo, szkolenia oraz wsparcie indywidualnego opiekuna. Przedsięwzięcia będą także skoncentrowane na niwelowaniu barier jakie napotykają osoby z niepełnosprawnościami w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia, w tym poprzez finansowanie pracy asystenta osoby z niepełnosprawnością, którego praca spełnia standardy wyznaczone dla takiej usługi i doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Interwencja EFS obejmuje również działania przyczyniające się do wsparcia mobilności zawodowej, w tym w wymiarze mobilności geograficznej dla odbiorców wsparcia, u których zidentyfikowano problem z zatrudnieniem w miejscu zamieszkania. Wsparcie w tym zakresie realizowane będzie poprzez pokrycie kosztów dojazdu do pracy lub wstępnego zagospodarowania w nowym miejscu zamieszkania, w tym poprzez finansowanie kosztów dojazdu, zapewnienie środków na zasiedlenie. Ponadto wspierane będą działania sieci EURES w zakresie realizacji ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej (USMT) zdiagnozowanych na podstawie analiz

społeczno- gospodarczych regionu. Realizacja tego typu operacji ma charakter warunkowy, uzależniony od zdiagnozowania branż, zawodów lub kompetencji, w których sytuacja na rynku pracy wymaga realizacji USMT.
W ramach priorytetu nie będą realizowane działania służące rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia za wyjątkiem działań realizowanych w tym zakresie przez powiatowe urzędy pracy na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
Na potrzeby priorytetu zostanie zapewniony mechanizm monitorowania i reagowania na zmiany zaobserwowane na regionalnym i lokalnym rynku pracy. Informacje będą monitorowane co 6 miesięcy i udostępniane wszystkim zainteresowanym stronom odpowiedzialnym za wdrażanie Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych.

Adekwatnie do powyższego opisu planowanego wsparcia, w tym wskazanych przykładów przedsięwzięć oraz opisu ich wkładu w realizację celów szczegółowych, w ramach priorytetu realizowane będą następujące typy działań:
1) instrumenty i usługi rynku pracy, wymienione w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (*w przypadku trybu pozakonkursowego),*

2) programy aktywizacji zawodowej obejmujące jedną lub kilka z następujących form wsparcia:
a) poradnictwo zawodowe lub/i pośrednictwo pracy,
b) staże i praktyki zawodowe,
c) szkolenia prowadzące do nabycia, podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych (w tym organizacja szkoleń połączona z praktyką zawodową u pracodawcy),
d) subsydiowane zatrudnienie[33], refundacja wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
e) wsparcie adaptacyjne pracownika, który uzyskał zatrudnienie w ramach zatrudnienia subsydiowanego, jak również dla osoby odbywającej staż, praktykę zawodową, w zakresie dostosowania kompetencji i kwalifikacji pracownika/ stażysty/praktykanta do potrzeb pracodawcy oraz profilu wykonywanej pracy.
Wsparcie adaptacyjne może obejmować doradztwo, szkolenia oraz wsparcie indywidualnego opiekuna, w przypadku osób z niepełnosprawnościami finansowanie pracy asystenta osoby z niepełnosprawnością oraz doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
f) wspieranie mobilności zawodowej m.in. poprzez pokrycie kosztów dojazdu do pracy lub wstępnego zagospodarowania w nowym miejscu zamieszkania, w tym poprzez finansowanie kosztów dojazdu, zapewnienie środków na zasiedlenie,

3) działania sieci EURES w zakresie realizacji ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej (USMT) zdiagnozowanych na podstawie analiz społeczno - gospodarczych regionu.
4) Dofinansowanie do wynagrodzenia oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne lub kosztów prowadzenia działalności gospodarczej (STW), o których mowa w art. 15 zzb, 15 zzc i 15 zze ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw[34], skierowane do:
- przedsiębiorców będących osobami fizycznymi niezatrudniającymi pracowników,
- mikro-, małych i średnich przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

[33]Wsparcie w postaci zatrudnienia subsydiowanego realizowane jest wyłącznie w ramach projektów powiatowych urzędów pracy.
[34]Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych– dalej jako specustawa.

Grupę docelową wsparcia stanowią:

- osoby bezrobotne (w tym zarejestrowane w urzędzie pracy jako bezrobotne) i bierne zawodowo, w tym: osoby starsze (w wieku 50 lat i więcej), kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach(co najmniej 60% uczestników projektów będą stanowiły osoby z ww. grup),
- osoby bezrobotne nienależące do grup wskazanych powyżej (liczba osób z tej grupy nie przekroczy 20% ogólnej liczby bezrobotnych objętych wsparciem),
- imigranci (w tym osoby polskiego pochodzenia), reemigranci, osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny, tzw. ubodzy pracujący, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujący w ramach umów cywilno-prawnych (liczba osób zaliczających się do wymienionych grup nie może przekraczać 40% ogółu uczestników projektów),
- osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.

w odniesieniu do działań związanych z łagodzeniem skutków pandemii COVID-19:

- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i niezatrudniające pracowników (dotyczy wsparcia wskazanego w specustawie, służącego przeciwdziałaniu skutkom COVID-19),
- pracownicy mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw oraz organizacji pozarządowych i podmiotów, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (dotyczy wsparcia wskazanego w specustawie, służącego przeciwdziałaniu skutkom COVID-19).

Do głównych grup **beneficjentów** należą:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej,
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i oświatową na podstawie przepisów odrębnych,

w szczególności:

- urzędy pracy, w tym w odniesieniu do działań związanych z łagodzeniem skutków epidemii COVID-19,
- organizacje pozarządowe
- partnerzy społeczno-gospodarczy,
- niepubliczne agencje zatrudnienia,
- pracodawcy.

W ramach priorytetu przewiduje się wykorzystanie możliwości finansowania krzyżowego. Zastosowany mechanizm finansowania krzyżowego będzie bezpośrednio powiązany z celami i rezultatami podejmowanych interwencji. Powyższe przyczyni się do zwiększenia skuteczności, efektywności i trwałości oferowanego wsparcia, jak również do realizacji polityk horyzontalnych UE, w tym zasady równości szans i niedyskryminacji, w szczególności w odniesieniu do zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Potrzeba zastosowania mechanizmu wynika z doświadczeń okresu programowania 2007-2013, zwłaszcza w kontekście konieczności uzupełniania działań współfinansowanych z EFS w celu zapewnienia kompleksowości interwencji.

Komplementarność wewnętrzna

Wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej w ramach PI 8i będzie komplementarne z PI 8v w zakresie realizacji programów typu outplacement oraz PI 8 iv w zakresie opieki nad dzieckiem do lat 3. Działania wspierające w PI 8i polegające na aktywizacji/reorientacji zawodowej grup docelowych będą komplementarne z PI 9i w zakresie pomocy skierowanej do osób, których ścieżka integracji z rynkiem pracy jest dłuższa i wymaga podjęcia szeregu działań z zakresu integracji społecznej.

Dodatkowo istnieje komplementarność działań PI 8i z przedsięwzięciami realizowanymi w ramach PI 9b w zakresie kompleksowej rewitalizacji zdegradowanych terenów ukierunkowanej na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych.

Komplementarność zewnętrzna

Działania realizowane w ramach PI 8i w zakresie aktywizacji zawodowej będą komplementarne z działaniami realizowanymi w ramach PO WER dotyczącymi stworzenia i utrwalenia ram dla funkcjonowania polityki rynku pracy. Działania będą obejmowały wypracowanie modeli i standardów w zakresie wsparcia osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy oraz wzmocnienie potencjału służb zatrudnienia, m.in. poprzez profesjonalizację świadczonych usług oraz podniesienie kwalifikacji pracowników w PI 8vii. Przedsięwzięcia PI 8i będą komplementarne z działaniami w ramach Programu „Erasmus dla wszystkich" w zakresie podnoszenia poziomu kluczowych kompetencji i umiejętności w zakresie zgodności z potrzebami rynku pracy. Dodatkowo działania aktywizacyjne w PI 8i będą komplementarne ze wsparciem w ramach Programu Unii Europejskiej na rzecz przemian i innowacji społecznych w zakresie rekrutacji i zatrudniania pracowników oraz w ramach Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji w zakresie usług mających na celu reintegrację zwolnionych pracowników z rynkiem pracy.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

Wybór projektów do dofinansowania dokonywany będzie w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny oraz zapewniający beneficjentom równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru. Zgodnie z wymogami rozporządzenia ramowego system wyboru projektów gwarantować będzie, iż realizowane w ramach priorytetu operacje przyczynią się do osiągnięcia celu szczegółowego i oczekiwanych rezultatów priorytetu. Ponadto, procedury wyboru projektów do dofinansowania i kryteria będą niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz będą uwzględniać ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym. Kryteria wyboru projektów zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący.

Z uwagi na specyfikę priorytetu **głównym trybem** wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb pozakonkursowy** przeznaczony dla projektów dotyczących realizacji zadań publicznych. Będą to projekty o charakterze wdrożeniowym polegające na świadczeniu usług rynku pracy na rzecz odbiorców wsparcia. Zastosowanie trybu pozakonkursowego wzmocni skuteczność osiągania celu i rezultatów priorytetu inwestycyjnego. Tryb pozakonkursowy dotyczyć będzie beneficjentów posiadających wysoki potencjał do realizacji projektów, zarówno finansowy, jaki i kadrowy. Beneficjenci w tym trybie posiadać będą doświadczenie instytucjonalne w zakresie realizacji projektów współfinansowanych ze środków UE. Dodatkowo część beneficjentów dysponuje odpowiednimi narzędziami ustawowymi, co dodatkowo wzmacnia ich działania w zakresie realizowanego wsparcia na rzecz grupy docelowej. Projekty realizowane w trybie pozakonkursowym umożliwiają realizację celów regionalnych we współpracy z podmiotami spoza sektora finansów publicznych.
Tryb pozakonkursowy zastosowany zostanie w przypadku projektów realizowanych przez powiatowe urzędy pracy w ramach wyodrębnionego działania. Zakres i zasady realizacji projektów pozakonkursowych zostaną określone w wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

W ramach priorytetu zastosowanie także będzie miał **tryb konkursowy.**

Kryteria i zasady oceny projektów umożliwią wybór do dofinansowania i realizację projektów najbardziej efektywnych oraz najlepiej odpowiadających potrzebom społecznym regionu. System oceny projektów opierać się będzie na kryteriach weryfikujących możliwość realizacji danego typu operacji w ramach priorytetu inwestycyjnego oraz na kryteriach punktowych, badających m.in. wpływ projektu na realizację celów i rezultatów priorytetu. W pierwszej kolejności wybierane do

dofinansowania będą te projekty, które w jak największym stopniu przyczynią się do realizacji celów i rezultatów priorytetu inwestycyjnego. W ramach systemu wyboru projektów adekwatnie do danej sytuacji społeczno - gospodarczej w regionie mogą zostać przewidziane mechanizmy preferencji dla określonego rodzaju przedsięwzięć, wybranych grup docelowych, typów beneficjentów, czy obszarów wymagających szczególnego wsparcia, w tym poprzez kryteria wyboru projektów lub wydzieloną alokację środków. Kryteria wyboru projektów zapewnią koncentrację działań na odbiorcach wsparcia znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, które narażone są na dyskryminację (w szczególności osoby starsze (w wieku 50lat i więcej), kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach). Do dofinansowania wybierane będą w szczególności projekty, które zapewnią osiągnięcie wyższej efektywności zatrudnieniowej niż określone progi minimalne, jak również będą odpowiadały na zdiagnozowane zapotrzebowanie w regionie, w tym w sektorach białej, srebrnej i zielonej gospodarki.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:
Z uwagi na specyfikę grupy docelowej oraz oferowany typ wsparcia nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie dotyczy.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Lp.	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	18029	20901	38 930	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
2.	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	9 513	11 715	21 228	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
3.	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	421	632	1053	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
4.	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	1 744	2 215	3 959	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

5.	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	9 323	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
6.	Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	28 989	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
7.	Liczba osób odchodzących z rolnictwa objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 920	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
8.	Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	879	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
9.	Liczba osób objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	31 200	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
10	Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	32 950 000 ,00	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
11	Liczba, osób którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL2014	Bieżący monitoring

Priorytet inwestycyjny 8iii:

Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw

OKREŚLONE CELE PRIORYTETU:

Zwiększenie liczby nowych i trwałych miejsc pracy w regionie

Cel interwencji wynika bezpośrednio ze zdiagnozowanej sytuacji sektora przedsiębiorstw MMŚP w zakresie ograniczonej możliwości generowania miejsc pracy oraz niskiego stopnia nasycenia przedsiębiorczością. Rozwój przedsiębiorczości stanowi jedną z form skutecznego przeciwdziałania bezrobociu, podnoszenia poziomu aktywności zawodowej mieszkańców, a także stymulowania rozwoju ekonomicznego i społecznego regionu. Zgodnie ze *Strategią Europa 2020* przedsiębiorczość i praca na własny rachunek są kluczem do osiągnięcia inteligentnego i zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu. Badania potwierdzają, że dotacje na zakładanie własnej działalności gospodarczej są instrumentem cechującym się dużą skutecznością w aktywizacji osób bezrobotnych na rynku pracy. Problem dostępu do kapitału finansowego stanowi główną barierę w wejściu na rynek dla osób planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. W ramach priorytetu wsparcie zostanie ukierunkowane na rozwój przedsiębiorczości, jak również zwiększenie przeżywalności nowopowstałych przedsiębiorstw. Wsparcie tego typu realizowane będzie przy wykorzystaniu bezzwrotnego wsparcia finansowego(dotacji) oraz instrumentów finansowych z uwzględnieniem specyfiki odbiorców i ewentualnych ryzyk, co ma wpłynąć na podniesienie trwałości i efektywności działań. W ramach priorytetu interwencja ma również na celu optymalne wykorzystanie zasobów ludzkich tkwiących w rolnictwie poprzez reorientację zawodową tych osób w kierunku podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej.
Zaplanowane działania mają na celu także zwiększenie liczby nowych miejsc pracy w nowoutworzonych mikroprzedsiębiorstwach w regionie. Interwencja EFS zapewni kompleksowe wsparcie dla grup docelowych w zakresie rozpoczynania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej, co przyczyni się do zwiększenia liczby miejsc pracy w regionie, w tym dla osób odchodzących z rolnictwa.
Rezultat interwencji zostanie uzyskany w sytuacji, gdy zostanie utworzona odpowiednia liczba miejsc pracy poprzez samozatrudnienie oraz gdy zostanie utworzona odpowiednia liczba miejsc pracy w nowopowstałych mikroprzedsiębiorstwach.

OKREŚLONE WSKAŹNIKI REZULTATU:

Lp.	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	17 84	Sztuka	2014	-	-	9 868	System informatyczny SL 2014	Rocznie
2.	Liczba utworzonych mikroprzedsiębiorstw działających 30 miesięcy po uzyskaniu wsparcia finansowego	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	47, 9%	%	2014	-	-	49%	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 2 razy w ciągu okresu programowania

3.	Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	osoba	Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (C)	-	-	36 %	%	2012	-	-	40%	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 4 razy w ciągu okresu programowania

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

W ramach priorytetu realizowany będzie szeroki katalog działań na rzecz osób planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, w tym dla osób odchodzących z rolnictwa, planujących rozpoczęcie działalności pozarolniczej. Planowane działania skierowane będą do osób po 29 r.ż.

Proponowane wsparcie dla ww. osób będzie miało charakter kompleksowy, który dostosowany będzie do indywidualnych potrzeb odbiorców.

Interwencja EFS dotycząca działań z zakresu rozwoju przedsiębiorczości odpowiada na Zalecenie Rady Nr 2 z 2014 r. odnoszące się do *„(…) zwalczania segmentacji rynku pracy (…)* oraz Zalecenie Rady Nr 3 z 2014 r. odnoszące się do *„kontynuacji starań w celu podniesienia współczynnika aktywności zawodowej kobiet”, „poparcia ogólnej reformy emerytalnej nasileniem działań na rzecz zwiększenia szans starszych pracowników na zatrudnienie”*. Realizowane przedsięwzięcia uwzględniać będą, w przypadku zdiagnozowanych potrzeb w regionie, zapisy *Komunikatu w sprawie zielonej inicjatywy na rzecz zatrudnienia z 2 lipca 2014 r.*

Zaplanowane działania będą realizowane w oparciu o wytyczne opracowane przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

W ramach działań zostanie zachowana linia demarkacyjna w przypadku wsparcia skierowanego do:

- grup docelowych pomiędzy zakresem działań w ramach RPO i PROW,
- osób zainteresowanych rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej w ramach RPO i PO Polska Wschodnia.

Ponadto zostanie zachowana linia demarkacyjna pomiędzy interwencją EFS w ramach PI 8iii, która zostanie skoncentrowana na finansowaniu tworzenia i zakładania nowych przedsiębiorstw przez osoby fizyczne przy zastosowaniu bezzwrotnego wsparcia finansowego i instrumentów finansowych, a wsparciem EFRR w ramach CT3 ukierunkowanym na rozwój potencjału i innowacyjności funkcjonujących przedsiębiorstw.

Interwencja polegać będzie na dostarczeniu wsparcia w postaci szkoleń umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do rozpoczęcia i samodzielnego prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Szkolenia realizowane będą zarówno w formie grupowej, jak i indywidualnej.

Ponadto osoby planujące rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej będą mogły skorzystać ze wsparcia finansowego, tj. bezzwrotnego wsparcia finansowego (dotacji) lub instrumentów finansowych.

W ramach priorytetu działania zostaną skoncentrowane na rozwoju przedsiębiorczości rozumianej jako zakładanie, prowadzenie i rozwijanie własnej działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne, bierne zawodowo, zwłaszcza te, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osoby starsze w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne oraz o niskich kwalifikacjach, imigranci (w tym osoby polskiego pochodzenia), reemigranci, osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny. Wsparcie zostanie ukierunkowane również na osoby pracujące, tzw. ubogie pracujące, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujące w ramach umów cywilnoprawnych, a także na zwiększeniu przeżywalności nowopowstałych przedsiębiorstw.

Jednocześnie osoby, które cechuje wyższe ryzyko zaistnienia efektu deadweight poprzez system instrumentów finansowych otrzymają zachęty do uruchamiania przedsięwzięć bardziej ryzykownych, cechujących się jednocześnie potencjalnie wyższą rentownością dla gospodarki regionu. Wsparcie realizowane w formule zwrotnej wpłynie na podniesienie trwałości i efektywności podejmowanych działań. W ramach priorytetu przewiduje się możliwość łączenia wsparcia w formie instrumentów finansowych z bezzwrotnym wsparciem finansowym (dotacjami). Ponadto w celu zapewnienia trwałości miejsc pracy w sektorze mikroprzedsiębiorstw zaplanowane zostały działania w formie wsparcia pomostowego w postaci pomocy finansowej.

Na potrzeby priorytetu zostanie zapewniony mechanizm monitorowania i reagowania na zmiany zaobserwowane na regionalnym i lokalnym rynku pracy. Informacje będą monitorowane co 6 miesięcy i udostępniane wszystkim zainteresowanym stronom odpowiedzialnym za wdrażanie Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych.

Alokacja na priorytet uwzględnia środki przeznaczone na wsparcie realizacji zintegrowanych działań w postaci zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

Adekwatnie do powyższego opisu planowanego wsparcia, w tym wskazanych przykładów przedsięwzięć oraz opisu ich wkładu w realizację celu szczegółowego, w ramach priorytetu realizowane będą następujące typy działań:
1)bezzwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej obejmujące:
a) usługi szkoleniowe (indywidualne i grupowe) umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej lub przekwalifikowania,
b) przyznanie bezzwrotnego wsparcia finansowego (dotacji) na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
c) wsparcie pomostowe w postaci pomocy finansowej.

2) wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej obejmujące przyznanie środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej w postaci instrumentów finansowych.

Grupę docelową wsparcia stanowią osoby fizyczne w wieku 30 lat i więcej, zamierzające rozpocząć własną działalność gospodarczą, tj.:

- osoby bezrobotne (w tym zarejestrowane w urzędzie pracy jako bezrobotne), bierne zawodowo, zwłaszcza te, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osoby starsze (w wieku 50 lat i więcej), kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach, przy czym co najmniej 60% uczestników będą stanowiły osoby z ww. grup, natomiast mężczyźni w wieku 30 – 49 lat mogą zostać objęci wsparciem pod warunkiem, że nie będą oni stanowili więcej niż 20% ogółu bezrobotnych objętych wsparciem a nie ogółu uczestników,
- imigranci (w tym osoby polskiego pochodzenia),
- reemigranci,
- osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny,
- osoby pracujące, w tym tzw. ubogie pracujące, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujące w ramach umów cywilnoprawnych,
- osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.

Do głównych grup **beneficjentów** należą:

1) w przypadku form wsparcia: bezzwrotnego wsparcia finansowego (dotacji), szkoleń w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej:
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej,
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i oświatową na podstawie przepisów odrębnych,

w szczególności:
- urzędy pracy,
- organizacje pozarządowe,
- partnerzy społeczno-gospodarczy.

2) w przypadku instrumentów finansowych:
- podmioty wdrażające instrument finansowy, które spełniają kryteria wymienione w rozporządzaniu delegowanym nr 480/2014.

W ramach priorytetu przewiduje się wykorzystanie możliwości finansowania krzyżowego. Zastosowany mechanizm finansowania krzyżowego będzie bezpośrednio powiązany z celami i rezultatami podejmowanych interwencji. Powyższe przyczyni się do zwiększenia skuteczności, efektywności i trwałości oferowanego wsparcia, jak również do realizacji polityk horyzontalnych UE, w tym zasady równości szans i niedyskryminacji, w szczególności w odniesieniu do zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Potrzeba zastosowania mechanizmu wynika z doświadczeń okresu programowania 2007-2013, zwłaszcza w kontekście konieczności uzupełniania działań współfinansowanych z EFS w celu zapewnienia kompleksowości interwencji.

Komplementarność wewnętrzna
Działania w zakresie rozwoju przedsiębiorczości w ramach PI 8iii będą komplementarne ze wsparciem dla osób planujących rozpocząć własną działalność gospodarczą w PI 8v w zakresie realizacji projektów typu outplacement. Wsparcie w ramach PI 8iii w zakresie rozwoju przedsiębiorczości będzie komplementarne ze wsparciem zaplanowanym w PI 9v na rzecz tworzenia przedsiębiorstw społecznych. Działania EFS w ramach PI 8iii polegające na finansowaniu tworzenia i zakładania nowych przedsiębiorstw przez osoby fizyczne będą komplementarne z działaniami EFRR w CT3, gdzie wsparcie ukierunkowane jest bezpośrednio na rozwój potencjału i innowacyjności funkcjonujących przedsiębiorstw poprzez zaplanowane działania w ramach:
- PI 3a z zakresu rozwijania usług doradczych do potrzeb przedsiębiorstw, jak również zwiększenie liczby obiektów infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego,
- PI 3c związane z stworzeniem/doposażeniem infrastruktury przedsiębiorstw.

Komplementarność zewnętrzna
Działania realizowane w ramach PI 8iii w zakresie rozwoju przedsiębiorczości będą komplementarne z działaniami realizowanymi w ramach PO WER dotyczącymi stworzenia i utrwalenia ram dla funkcjonowania polityki rynku pracy. Działania będą obejmowały wypracowanie modeli i standardów w zakresie wsparcia osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy oraz wzmocnienie potencjału służb zatrudnienia, m.in. poprzez profesjonalizację świadczonych usług oraz podniesienie kwalifikacji pracowników w PI 8vii.
Ponadto działania realizowane w ramach PI 8iii w zakresie rozwoju przedsiębiorczości będą komplementarne z działaniami na rzecz tworzenia nowych przedsiębiorstw poprzez platformy startowe w CT 3 w PO Polska Wschodnia. Dodatkowo proponowane przedsięwzięcia w PI 8iii w zakresie rozwoju przedsiębiorczości będą komplementarne z PROW w zakresie tworzenia nowych przedsiębiorstw.

Dodatkowo działania w ww. zakresie będą komplementarne z Programem COSME w odniesieniu do promowania przedsiębiorczości oraz poprawy dostępu MMŚP do finansowania w formie kapitału lub pożyczek. Ponadto wsparcie w ww. zakresie PI 8iii będzie komplementarne w ramach Programu Unii Europejskiej na rzecz przemian i innowacji społecznych w zakresie zwiększenia samozatrudnienia i rozwoju biznesu.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:
Wybór projektów do dofinansowania dokonywany będzie w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny oraz zapewniający beneficjentom równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru. Zgodnie z wymogami rozporządzenia ramowego system wyboru projektów gwarantować będzie, iż realizowane w ramach priorytetu operacje przyczynią się do osiągnięcia celu szczegółowego i oczekiwanych rezultatów priorytetu. Ponadto, procedury wyboru projektów do dofinansowania i kryteria będą niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz będą uwzględniać ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym. Kryteria wyboru projektów zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący.

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy**.
Kryteria i zasady oceny projektów umożliwią wybór do dofinansowania i realizację projektów najbardziej efektywnych oraz najlepiej odpowiadających potrzebom społecznym regionu. System oceny projektów opierać się będzie na kryteriach weryfikujących możliwość realizacji danego typu operacji w ramach priorytetu inwestycyjnego oraz na kryteriach punktowych, badających m.in. wpływ projektu na realizację celów i rezultatów priorytetu. W pierwszej kolejności wybierane do dofinansowania będą te projekty, które w jak największym stopniu przyczynią się do realizacji celów i rezultatów priorytetu inwestycyjnego. W ramach systemu wyboru projektów adekwatnie do danej sytuacji społeczno - gospodarczej w regionie mogą zostać przewidziane mechanizmy preferencji dla określonego rodzaju przedsięwzięć, wybranych grup docelowych, typów beneficjentów, czy obszarów wymagających szczególnego wsparcia, w tym poprzez kryteria wyboru projektów lub wydzieloną alokację środków. Kryteria wyboru projektów zapewnią koncentrację działań na odbiorcach wsparcia znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, które narażone są na dyskryminację (w szczególności osoby starsze (w wieku 50 lat i więcej), kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach). Do dofinansowania wybierane będą w szczególności projekty zakładające tworzenie dodatkowych miejsc pracy przez uczestników projektów, którzy dzięki środkom EFS założą własną działalność gospodarczą i utworzą dodatkowe miejsca pracy dla innych osób, w tym w sektorach białej, srebrnej i zielonej gospodarki.
W zakresie instrumentów finansowych projekty będą realizowane zgodnie z art. 37 ust. 1 oraz art. 38 ust. 4-5 rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1303/2013.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:
W odniesieniu do obszarów wsparcia w ramach priorytetu inwestycyjnego, poza wsparciem bezzwrotnym zastosowanie będzie miało także wsparcie w formie instrumentów finansowych. Zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) 1303/2013 na podstawie wyników przeprowadzonej przez ekspertów zewnętrznych oceny ex ante, potwierdzającej zasadność zastosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu inwestycyjnego, IZ RPO WL podjęła decyzję o udzielaniu wsparcia w formie pożyczek.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie dotyczy.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Lp.	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	7 873	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
2.	Liczba osób pozostających bez pracy, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	44	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
3.	Liczba osób pracujących, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	232	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
4.	Liczba osób pracujących, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	4	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
5.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Priorytet inwestycyjny 8iv:

Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Zwiększenie poziomu zatrudnienia osób opiekujących się dziećmi do 3 lat

Niedostateczny poziom rozwoju systemu opieki nad dziećmi do lat 3 stanowi strukturalny problem rynku pracy. Szczególnie w przypadku kobiet, duży wpływ na ich sytuację na rynku pracy ma brak rozwiązań ułatwiających godzenie życia zawodowego i prywatnego, co bezpośrednio wpływa na ograniczenie możliwości rozwoju kariery zawodowej. Realizacja celu wyznaczonego w ramach priorytetu wynika bezpośrednio z konieczności realizacji działań na rzecz efektywnego godzenia życia zawodowego i rodzinnego, które jest jednym z podstawowych warunków pozwalających na zapewnienie równego dostępu do zatrudnienia. Usługi w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 nie są wystarczające, dlatego podjęta interwencja ma na celu zintensyfikowanie działań na rzecz ich upowszechniania w zakresie jakościowym i ilościowym. Zwiększenie dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3 poprawia szanse na zatrudnienie osób, które pełnią funkcje opiekuńcze. Działania w tym obszarze zwiększą także szanse utrzymania pracy osobom, którym utrudnia to sytuacja rodzinna wynikającą z opieki nad dzieckiem do lat 3. Interwencja w zakresie aktywizacji zawodowej umożliwi odbiorcom wsparcia nabycie lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych oraz zdobycie doświadczenia zawodowego, co przyczyni się do zwiększenia ich szans w powrocie na rynek pracy. Interwencja w tym zakresie ma na celu zwiększenie aktywności zawodowej kobiet powracających na rynek pracy w związku z przerwą związaną z macierzyństwem.
Rezultat interwencji zostanie uzyskany, gdy odpowiedni odsetek uczestników projektów powróci na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka, po opuszczeniu programu lub gdy odpowiedni odsetek uczestników pozostających bez pracy znajdzie pracę lub będzie poszukiwać pracy po opuszczeniu programu.

OKREŚLONE WSKAŹNIKI REZULTATU:

Lp.	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka lub utrzymały zatrudnienie, po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	9,48%	%	2014	-	-	80 %	System informatyczny SL 2014	Rocznie
2.	Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	9,48%	%	2014	-	-	80 %	System informatyczny SL 2014	Rocznie

	opuszczeniu programu													
3.	Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS	Słabiej rozwinięte	Sztuka	~~n/d~~ Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	-	-	100 %	%	2014	-	-	80 %	Dane IZ RPO WL	Bieżący monitoring

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

W ramach priorytetu realizowany będzie katalog działań ukierunkowanych na zapewnienie równych szans płci oraz wsparcie godzenia życia zawodowego i prywatnego poprzez opiekę nad dziećmi do lat 3.

Interwencja EFS dotycząca działań z zakresu zwiększenia aktywności zawodowej oraz zapewnienia opieki nad dziećmi do lat 3 odpowiada na Zalecenia Rady Nr 2 z 2014 r. odnoszące się do *„zwalczania segmentacji rynku pracy (…)* oraz Zalecenia Rady Nr 3 z 2014 r. odnoszące się do *„kontynuacji starań w celu podniesienia współczynnika aktywności zawodowej kobiet, w szczególności poprzez dążenie do zwiększenia dostępności wysokiej jakości przystępnej cenowo opieki nad dziećmi*". Zaplanowane działania będą realizowane w oparciu o wytyczne opracowane przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Przedsięwzięcia w zakresie aktywizacji zawodowej będą uwzględniały efektywność zatrudnieniową, której jednolita metodologia pomiaru, a także sposób wskazywania jej wartości minimalnych będzie określona w odpowiednich wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Projekty w ramach priorytetu inwestycyjnego będą realizowane w oparciu o kryteria minimalnej efektywności zatrudnieniowej mierzone według metodologii nieuwzględniającej umów cywilno-prawnych.

Interwencja polegać będzie przede wszystkim na wspieraniu realizacji przedsięwzięć zwiększających dostęp do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów). Ponadto w ramach interwencji będzie wpierana nieinstytucjonalna forma opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, tj. usługa niani.

W ramach priorytetu zaplanowane zostały także działania w zakresie aktywizacji zawodowej w odniesieniu do osób bezrobotnych i biernych zawodowo. Realizowane będą działania służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej. Ponadto wsparcie zapewni nabycie, zwiększenie lub aktualizację kwalifikacji i kompetencji zawodowych wymaganych na rynku pracy poprzez organizację szkoleń. W uzasadnionych przypadkach, organizacja szkoleń połączona będzie z uwzględnieniem udzielenia pomocy w uzyskaniu przez uczestnika szkolenia doświadczenia w postaci praktyk zawodowych u pracodawcy (dwa działania następujące po sobie jako proces dostosowania do wymagań rynku pracy). Ponadto realizowane będą przedsięwzięcia, mające na celu pomoc w zdobyciu lub uzupełnieniu doświadczenia zawodowego, polegające na organizacji staży i praktyk zawodowych, spełniających określone standardy. Interwencja zakłada także wsparcie adaptacyjne osoby odbywającej staż, praktykę zawodową, w zakresie dostosowania kompetencji i kwalifikacji stażysty/praktykanta do potrzeb pracodawcy oraz profilu wykonywanej pracy.

Na potrzeby priorytetu zostanie zapewniony mechanizm monitorowania i reagowania na zmiany zaobserwowane na regionalnym i lokalnym rynku pracy. Informacje będą monitorowane co 6 miesięcy i udostępniane wszystkim zainteresowanym stronom odpowiedzialnym za wdrażanie Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych.

Alokacja na priorytet uwzględnia środki przeznaczone na wsparcie realizacji zintegrowanych działań w postaci zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

Adekwatnie do powyższego opisu planowanego wsparcia, w tym wskazanych przykładów przedsięwzięć oraz opisu ich wkładu w realizację celu szczegółowego, w ramach priorytetu realizowane będą następujące typy działań:
1) przedsięwzięcia zwiększające dostęp do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w formie:
a) żłobków,
b) klubów dziecięcych,
c) usług dziennych opiekunów,
d) usług niani.

2) programy aktywizacji zawodowej obejmujące jedną lub kilka z następujących form wsparcia:
a) poradnictwo zawodowe lub/i pośrednictwo pracy,
b) staże i praktyki zawodowe,
c) szkolenia prowadzące do nabycia, podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych (w tym organizacja szkoleń połączona z praktyką zawodową u pracodawcy),
d) wsparcie adaptacyjne osoby odbywającej staż, praktykę zawodową, w zakresie dostosowania kompetencji i kwalifikacji stażysty/praktykanta do potrzeb pracodawcy oraz profilu wykonywanej pracy.
Wsparcie adaptacyjne może obejmować doradztwo, szkolenia oraz wsparcie indywidualnego opiekuna, w przypadku osób z niepełnosprawnościami finansowanie pracy asystenta osoby z niepełnosprawnościami oraz doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Grupę docelową wsparcia stanowią:
- rodzice i pełnoprawni opiekunowie dzieci do lat 3, w tym także osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.

Do głównych grup **beneficjentów** należą:
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej,
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i oświatową na podstawie przepisów odrębnych,
- organizacje pozarządowe.

W ramach priorytetu przewiduje się wykorzystanie możliwości finansowania krzyżowego. Zastosowany mechanizm finansowania krzyżowego będzie bezpośrednio powiązany z celami i rezultatami podejmowanych interwencji. Powyższe przyczyni się do zwiększenia skuteczności, efektywności i trwałości oferowanego wsparcia, jak również do realizacji polityk horyzontalnych UE, w tym zasady równości szans i niedyskryminacji, w szczególności w odniesieniu do zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Potrzeba zastosowania mechanizmu wynika z doświadczeń okresu programowania 2007-2013, zwłaszcza w kontekście konieczności uzupełniania działań współfinansowanych z EFS w celu zapewnienia kompleksowości interwencji.

Komplementarność wewnętrzna:

Wsparcie w ramach PI 8iv w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 będzie komplementarne w odniesieniu do działań w zakresie aktywizacji zawodowej w PI 8i oraz adaptacyjności pracowników w 8v. Interwencja EFS w ww. zakresie będzie komplementarna ze wsparciem EFRR w ramach PI 9a związanym ze wsparciem infrastruktury podmiotów opieki nad dzieckiem do lat 3. Ponadto działania w ramach PI 8iv w ww. zakresie będą komplementarne ze wsparciem w PI 9iv polegającym na świadczeniu usług społecznych, w tym usług opiekuńczych nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu dla osób najbardziej zagrożonych marginalizacją. Dodatkowo wsparcie w PI 8iv będzie komplementarne z działaniami w ramach PI 10i dotyczącymi wzmocnienia roli edukacji przedszkolnej dla dzieci w wieku 3-4 lata, w szczególności na terenach wiejskich oraz dla dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Komplementarność zewnętrzna:
Działania realizowane w ramach PI 8iv w zakresie wsparcia usług ukierunkowanych na zapewnienie równych szans płci oraz godzenie życia prywatnego i zawodowego będą komplementarne z działaniami realizowanymi w ramach PO WER dotyczącymi stworzenia i utrwalenia ram dla funkcjonowania polityki rynku pracy. Działania będą obejmowały wypracowanie modeli i standardów w zakresie wsparcia osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy oraz wzmocnienie potencjału służb zatrudnienia, m.in. poprzez profesjonalizację świadczonych usług oraz podniesienie kwalifikacji pracowników w PI 8vii.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:
Wybór projektów do dofinansowania dokonywany będzie w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny oraz zapewniający beneficjentom równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru. Zgodnie z wymogami rozporządzenia ramowego system wyboru projektów gwarantować będzie, iż realizowane w ramach priorytetu operacje przyczynią się do osiągnięcia celu szczegółowego i oczekiwanych rezultatów priorytetu. Ponadto, procedury wyboru projektów do dofinansowania i kryteria będą niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz będą uwzględniać ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym. Kryteria wyboru projektów zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący.

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy**. W przypadku przedsięwzięć zwiększających dostęp do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 realizowanych przez gminy dopuszcza się możliwość zastosowania trybu pozakonkursowego. Tryb ten będzie się odnosił tylko do tworzenia instytucjonalnych form opieki nad dziećmi do 3 roku życia.

Kryteria i zasady oceny projektów umożliwią wybór do dofinansowania i realizację projektów najbardziej efektywnych oraz najlepiej odpowiadających potrzebom społecznym regionu. System oceny projektów opierać się będzie na kryteriach weryfikujących możliwość realizacji danego typu operacji w ramach priorytetu inwestycyjnego oraz na kryteriach punktowych, badających m.in. wpływ projektu na realizację celów i rezultatów priorytetu. W pierwszej kolejności wybierane do dofinansowania będą te projekty, które w jak największym stopniu przyczynią się do realizacji celów i rezultatów priorytetu inwestycyjnego. W ramach systemu wyboru projektów adekwatnie do danej sytuacji społeczno - gospodarczej w regionie mogą zostać przewidziane mechanizmy preferencji dla określonego rodzaju przedsięwzięć, wybranych grup docelowych, typów beneficjentów, czy obszarów wymagających szczególnego wsparcia, w tym poprzez kryteria wyboru projektów lub wydzieloną alokację środków. Kryteria wyboru projektów zapewnią koncentrację działań na odbiorcach wsparcia znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, które narażone są na dyskryminację (w szczególności kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach). Do dofinansowania wybierane będą w szczególności projekty zapewniające trwałość

utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 oraz zakładające osiągnięcie wyższej efektywności zatrudnieniowej niż określone progi minimalne.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:
Z uwagi na specyfikę grupy docelowej oraz oferowany typ wsparcia nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych w ramach działania niniejszego priorytetu.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie dotyczy.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Lp.	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	3 048	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
2.	Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	3 324	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
3.	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	96	1 832	1 928	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
4.	Liczba osób pozostających bez pracy opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 396	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
5.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

	wsparciem w programie.								

- **INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD EFS W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1 - 7**

Nie dotyczy

- **RAMY WYKONANIA OSI PRIORYTETOWEJ**

Typ wskaźnika	Lp.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika
						M	K	O	M	K	O		
Wskaźnik produktu	1.	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	3558	5338	8896	18 029	20 901	38 930	System informatyczny SL 2014	
Wskaźnik produktu	2.	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	2 442	-	-	7 873	System informatyczny SL 2014	
Wskaźnik postępu finansowego	3.	Kwota wydatków EFS certyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	42 103 951,00			275 356 949 ~~275 489 242~~			System informatyczny SL 2014	Wartość pośrednia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r. odnosi się do planowanego poziomu całkowitej kwoty wydatków kwalifikowalnych

- **KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ**

Fundusz: EFSKategoria regionu: słabiej rozwinięte					
Wymiar 1 Zakres interwencji	Wymiar 2 Forma finansowania	Wymiar 3 Typ terytorium	Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania	Wymiar 6 EFS secondarytheme	Wymiar 5 CT (EFRR/ FS)

Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
102	113 785 878~~116 137 198~~	01	233 166 064~~ 233 278 513~~	01	44 820 636~~44 842 169~~	01	4 275 266~~ 4 432 170~~	01	564 487	nd	nd
104	95 330 566~~91 929 406~~	04	887 342	02	88 191 315~~88 233 686~~	07	229 778 140 ~~229 733 685~~	03	29 221 654~~29 235 727~~		
105	24 936 962~~26 099 251~~			03	101 041 455~~101 090 000~~			05	325 815~~325 971~~		
								06	21 709 258~~21 719 713~~		
								07	101 445 667~~101 494 525~~		
								08	80 786 525~~80 825 432~~		

- **Planowane wykorzystanie pomocy technicznej dla wzmocnienia zdolności administracyjnych**

Nie dotyczy

2.A.10 OŚ PRIORYTETOWA 10 ADAPTACYJNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW I PRACOWNIKÓW DO ZMIAN

Oś Priorytetowa 10
Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian

- Oś Priorytetowa 10 ***Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian*** będzie realizowana poprzez następujące priorytety:

Priorytet inwestycyjny 8v:
Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

1. Wzrost liczby przedsiębiorstw sektora MMŚP, które skorzystały z usług rozwojowych

Realizacja wyznaczonego celu w ramach priorytetu wynika bezpośrednio ze zdiagnozowanych barier rozwoju sektora MMŚP, do których zalicza się przede wszystkim trudniejszy dostęp do wykwalifikowanych kadr, czynniki natury finansowej, takie jak trudności z pozyskaniem finansowania zewnętrznego oraz jego wysokie koszty. Ponadto zauważalne jest niewystarczające dostosowanie usług oferowanych przez instytucje otoczenia biznesu do potrzeb rozwojowych przedsiębiorstw. Interwencja ma na celu poprawę konkurencyjności przedsiębiorstw sektora MMŚP oraz przystosowanie pracodawców i pracowników do koniecznych zmian związanych z globalnymi trendami np. upowszechnianiem nowoczesnych technologii, starzeniem się społeczeństwa i innymi kwestiami demograficznymi. Trwała zmiana w zakresie poziomu zatrudnienia i rozwoju kompetencji pracowników wymaga działań mających na celu poprawę jakości zarządzania przedsiębiorstwami. Brak zarządzania rozwojem przedsiębiorstwa, w tym w sytuacjach kryzysowych, stanowi jedno z najpoważniejszych zagrożeń dla jego długookresowej konkurencyjności. Dzięki interwencji EFS nastąpi poprawa jakości zarządzania przedsiębiorstwami sektora MMŚP, w tym zarządzania zasobami ludzkimi. Proponowane wsparcie przyczyni się do poprawy adaptacyjności przedsiębiorstw sektora MMŚP i ich pracowników.

Rezultat interwencji zostanie uzyskany w sytuacji, gdy odpowiedni odsetek uczestników projektów uzyska kwalifikacje lub nabędzie kompetencje po opuszczeniu programu. W wyniku działań nastąpi zwiększenie zasobów wykwalifikowanych pracowników. Ponadto rezultat interwencji zostanie osiągnięty, gdy odpowiednia liczba przedsiębiorstw sektora MMŚP zrealizuje swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie.

OKREŚLONE WSKAŹNIKI REZULTATU:

Lp.	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	86 %	%	2012	-	-	90%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
2.	Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	72 %	%	2013	-	-	85%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
3.	Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu (C)	Słabiej rozwinięte	Osoba	Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (C)	-	-	36 %	%	2012			40%	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 4 razy w okresie programowania

2. Zwiększenie dostępu do zatrudnienia lub jego kontynuacji osób objętych działaniami typu outplacement

Procesy przemian gospodarczych, często o charakterze recesji wymuszają potrzebę elastycznego reagowania kadr zarządzających przedsiębiorstwami. Procesy o charakterze organizacyjnym, w tym restrukturyzacyjnym niosą za sobą ryzyko redukcji zatrudnienia w przedsiębiorstwach. Interwencja EFS obejmuje wsparcie usług adresowanych do przedsiębiorstw przechodzących procesy restrukturyzacyjne oraz ich pracowników, ukierunkowane na dostosowanie się do zmian gospodarczych. W celu przeciwdziałania wzrostowi bezrobocia wywołanego procesami restrukturyzacyjnymi interwencja EFS koncentruje wsparcie zmierzające do opracowania działań zaradczych w przypadku wystąpienia niespodziewanej zmiany gospodarczej.

Interwencja EFS przyczyni się do kontynuacji zatrudnienia przez osoby zagrożone utratą pracy, jak również zmniejszy ryzyko bezrobocia wśród pracowników przedsiębiorstw restrukturyzowanych.

W przypadku programów typu outplacement rezultat interwencji zostanie osiągnięty, gdy odpowiedni odsetek uczestników po opuszczeniu programu podejmie pracę lub będzie kontynuować zatrudnienie.

OKREŚLONE WSKAŹNIKI REZULTATU:

Lp.	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	38 %	%	2013	-	-	55%	System informatyczny SL 2014	Rocznie

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

W ramach priorytetu realizowany będzie szeroki katalog działań na rzecz podnoszenia adaptacyjności przedsiębiorstw sektora MMŚP i ich pracowników. Wsparcie na rzecz kompetencji/ kwalifikacji pracowników przedsiębiorstw ma charakter kompleksowy.

Interwencja EFS dotycząca działań z zakresu poprawy adaptacyjności przedsiębiorstw i pracowników odpowiada na Zalecenie Rady Nr 2 z 2014 r. odnoszące się do *„zwalczania segmentacji rynku pracy (…)* oraz Zalecenie Rady Nr 3 z 2014 r. odnoszące się do *„kontynuacji starań w celu podniesienia współczynnika aktywności zawodowej kobiet”, „poparcia ogólnej reformy emerytalnej nasileniem działań na rzecz zwiększenia szans starszych pracowników na zatrudnienie”.*

Zaplanowane działania będą realizowane w oparciu o wytyczne opracowane przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

Realizowane przedsięwzięcia uwzględniać będą, w przypadku zdiagnozowanych potrzeb w regionie, zapisy *Komunikatu w sprawie zielonej inicjatywy na rzecz zatrudnienia z 2 lipca 2014 r.*

Zostanie zachowana linia demarkacyjna pomiędzy interwencją EFS w ramach PI 8v, a wsparciem EFRR w ramach CT3. W ramach PI 8v będą realizowane inwestycje w rozwój kapitału ludzkiego na rzecz adaptacyjności przedsiębiorstw. Wsparcie będzie elementem szerszej strategii rozwoju firmy w zakresie inwestycji w kapitał ludzki oraz podnoszenia kwalifikacji i kompetencji pracowników i kadry zarządzającej przedsiębiorstw sektora MMŚP. Natomiast w ramach CT 3 usługi dla przedsiębiorców będą ściśle powiązane z inwestycjami.

W ramach priorytetu inwestycyjnego zaplanowane działania skoncentrują się na wspieraniu rozwoju kompetencji/kwalifikacji pracowników zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami przedsiębiorstw. Interwencja zakłada realizację wsparcia w postaci usług rozwojowych (w tym analiz potrzeb szkoleniowych, szkoleń, doradztwa) adekwatnych do potrzeb oraz możliwości rozwojowych firm. Regionalny system dystrybucji środków przeznaczonych na usługi rozwojowe w zakresie podnoszenia kompetencji/kwalifikacji pracowników przedsiębiorstw (tzw. *Podmiotowy System Finansowania*) oparty będzie na podejściu popytowym zintegrowanym z *Bazą Usług Rozwojowych* oraz docelowo spójnym z opracowaną *Polską Ramą Kwalifikacji.* Wsparcie w tym zakresie, o charakterze pilotażu, realizowane będzie w oparciu o priorytety polityki regionalnej, m.in. rozwój inteligentnych specjalizacji zdefiniowanych w *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego do 2020 r*. Zostaną wskazane obszary preferencji usług rozwojowych w zakresie poziomu dofinansowania ze środków EFS m.in. w zakresie inteligentnych specjalizacji w kontekście realizacji celów strategicznych regionu. Ponadto dzięki zastosowanym mechanizmom adresowania wsparcia, interwencja EFS zostanie skoncentrowana przede wszystkim na sektorach o najwyższym potencjale do generowania nowych miejsc pracy (tzw. firmach

szybkiego wzrostu), jak również pracownikach znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, w szczególności osobach po 50 roku życia, pracownikach o niskich kwalifikacjach.
W ramach interwencji realizowane będą również usługi rozwojowe adresowane do przedsiębiorstw przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne oraz ich pracowników, ukierunkowane na dostosowanie się do zmian gospodarczych. Przedsięwzięcia w tym zakresie będą koncentrować się na zapewnieniu wsparcia na rzecz zapobiegania sytuacjom kryzysowym przedsiębiorstw, które odczuwają negatywne skutki zmiany gospodarczej. Przedsięwzięcia będą koncentrowały się również na zapewnieniu wsparcia przedsiębiorcy, który znalazł się w sytuacji kryzysowej.
Ponadto z uwagi na fakt, że umiejętności zarządzania strategicznego i zarządzania zasobami ludzkimi stanowią czynnik decydujący o budowaniu przewagi konkurencyjności i o możliwości dostosowania przedsiębiorstw do zmieniających się warunków gospodarczych, wsparcie obejmować będzie usługi rozwojowe w zakresie zarządzania strategicznego i nowoczesnych metod zarządzania przedsiębiorstwem.

Realizowane będzie także wsparcie typu outplacement na rzecz pracodawców i ich pracowników, którzy przechodzą procesy restrukturyzacyjne. Programy typu outplacement obejmować będą w szczególności doradztwo zawodowe i poradnictwo psychologiczne, pośrednictwo pracy, szkolenia, kursy, studia podyplomowe, staże, subsydiowanie zatrudnienia, sfinansowanie kosztów dojazdu do miejsca zatrudnienia lub dodatek relokacyjny oraz wsparcie finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Zaplanowany katalog działań na rzecz osób objętych programami typu outplacement zapewni realizację wsparcia o charakterze kompleksowym, który dostosowany będzie do indywidualnych potrzeb odbiorców wsparcia.

Alokacja na priorytet uwzględnia środki przeznaczone na wsparcie realizacji zintegrowanych działań w postaci zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

Adekwatnie do powyższego opisu planowanego wsparcia, w tym wskazanych przykładów przedsięwzięć oraz opisu ich wkładu w realizację celów szczegółowych, w ramach priorytetu realizowane będą następujące typy działań:
1) usługi rozwojowe adekwatne do potrzeb oraz możliwości rozwojowych firm sektora MMŚP,

2) programy typu outplacement obejmujące:
a) doradztwo zawodowe,
b) poradnictwo psychologiczne,
c) pośrednictwo pracy,
d) szkolenia, kursy, studia podyplomowe,
e) staże,
f) subsydiowanie zatrudnienia (wyłącznie w przypadku projektów realizowanych przez Powiatowe Urzędy Pracy),
g) sfinansowanie kosztów dojazdu do miejsca zatrudnienia lub dodatek relokacyjny na pokrycie kosztów zamieszkania związanych z podjęciem zatrudnienia,
h) wsparcie finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, w formie bezzwrotnej, które może być uzupełnione o wsparcie pomostowe w postaci pomocy finansowej.

Grupę docelową wsparcia stanowią:
- przedsiębiorcy oraz ich pracownicy/kadra zarządzająca sektora MMŚP,
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą,
- pracownicy zagrożeni zwolnieniem, pracownicy przewidziani do zwolnienia lub osoby zwolnione z przyczyn niedotyczących pracownika.
  Wsparciem w ramach programów typu outplacement mogą być objęci także pracownicy dużych przedsiębiorstw przechodzących procesy restrukturyzacyjne.

Do głównych grup **beneficjentów** należą, w przypadku wsparcia w postaci: bezzwrotnego wsparcia finansowego (dotacji), szkoleń w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, usług rozwojowych:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej,
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i oświatową na podstawie przepisów odrębnych,

w szczególności:

- urzędy pracy,
- organizacje pozarządowe,
- partnerzy społeczno-gospodarczy.

W ramach priorytetu przewiduje się wykorzystanie możliwości finansowania krzyżowego. Zastosowany mechanizm finansowania krzyżowego będzie bezpośrednio powiązany z celami i rezultatami podejmowanych interwencji. Powyższe przyczyni się do zwiększenia skuteczności, efektywności i trwałości oferowanego wsparcia, jak również do realizacji polityk horyzontalnych UE, w tym zasady równości szans i niedyskryminacji, w szczególności w odniesieniu do zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Potrzeba zastosowania mechanizmu wynika z doświadczeń okresu programowania 2007-2013, zwłaszcza w kontekście konieczności uzupełniania działań współfinansowanych z EFS w celu zapewnienia kompleksowości interwencji.

Komplementarność wewnętrzna

Działania w ramach PI 8v w zakresie realizacji programów typu outplacement będą komplementarne ze wsparciem aktywizacyjnym w PI 8i oraz wsparciem na rozwój przedsiębiorczości w PI 8iii. Wsparcie w ramach PI 8v w zakresie adaptacyjności przedsiębiorstw i pracowników sektora MMŚP będzie komplementarne z PI 10iii w obszarze działań wspierających osoby dorosłe chcące z własnej inicjatywy podwyższyć lub zmienić kwalifikacje i kompetencje zawodowe w ramach edukacji formalnej i pozaformalnej w celu dostosowania ich do potrzeb rynku pracy. Dodatkowo działania w PI 8v w przedmiotowym zakresie będą komplementarne w odniesieniu do PI 10iv w ramach wsparcia kształcenia zawodowego w dostosowaniu do potrzeb zmieniającego się rynku pracy, w tym współpracy szkół zawodowych z pracodawcami w procesie przygotowania programów nauczania, organizacji staży i praktyk zawodowych dla uczniów i nauczycieli.

Ponadto wsparcie EFS w ramach PI 8v dotyczące adaptacyjności przedsiębiorstw i pracowników sektora MMŚP będzie komplementarne z działaniami EFRR w CT3, gdzie wsparcie ukierunkowane jest bezpośrednio na rozwój potencjału i innowacyjności funkcjonujących przedsiębiorstw poprzez zaplanowane działania w ramach:

- PI 3a z zakresu rozwijania usług doradczych do potrzeb przedsiębiorstw, jak również zwiększenie liczby obiektów infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego,
- PI 3c związane z stworzeniem/doposażeniem infrastruktury przedsiębiorstw.

Komplementarność zewnętrzna

Działania realizowane w ramach PI 8v dotyczące wsparcia adaptacyjności przedsiębiorstw i ich pracowników będą komplementarne z działaniami w ramach PO WER w zakresie systemu zapewniania jakości usług rozwojowych, który będzie stanowił dopełnienie regionalnych systemów dystrybucji środków przeznaczonych na rozwój przedsiębiorców i pracowników. W ramach PO WER utworzona zostanie m.in. ogólnopolska Baza Usług Rozwojowych, obejmująca podmioty świadczące usługi rozwojowe. Ponadto wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w PI 8v będzie komplementarne z działaniami na rzecz tworzenia nowych przedsiębiorstw poprzez platformy startowe w CT 3 w PO Polska Wschodnia. Dodatkowo przedsięwzięcia w PI 8v w zakresie adaptacyjności przedsiębiorstw i pracowników sektora MMŚP będą komplementarne ze wsparciem w ramach Programu

COSME w odniesieniu do poprawy warunków dla konkurencyjności i trwałości przedsiębiorstw. Dodatkowo wsparcie realizowane w programach typu outplacement w PI 8v będzie komplementarne ze wsparciem w ramach Programu Unii Europejskiej na rzecz przemian i innowacji społecznych w zakresie wsparcia osób zagrożonych utratą pracy. Ponadto działania w ww. zakresie w PI 8v będą komplementarne z przedsięwzięciami w ramach Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji w odniesieniu do usług mających na celu reintegrację zwolnionych pracowników z rynkiem pracy.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:
Wybór projektów do dofinansowania dokonywany będzie w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny oraz zapewniający beneficjentom równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru. Zgodnie z wymogami rozporządzenia ramowego system wyboru projektów gwarantować będzie, iż realizowane w ramach priorytetu operacje przyczynią się do osiągnięcia celu szczegółowego i oczekiwanych rezultatów priorytetu. Ponadto, procedury wyboru projektów do dofinansowania i kryteria będą niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz będą uwzględniać ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym. Kryteria wyboru projektów zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący.
Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy**.
Kryteria i zasady oceny projektów umożliwią wybór do dofinansowania i realizację projektów najbardziej efektywnych oraz najlepiej odpowiadających potrzebom społecznym regionu. System oceny projektów opierać się będzie na kryteriach weryfikujących możliwość realizacji danego typu operacji w ramach priorytetu inwestycyjnego oraz na kryteriach punktowych, badających m.in. wpływ projektu na realizację celów i rezultatów priorytetu. W pierwszej kolejności wybierane do dofinansowania będą te projekty, które w jak największym stopniu przyczynią się do realizacji celów i rezultatów priorytetu inwestycyjnego. W ramach systemu wyboru projektów adekwatnie do danej sytuacji społeczno - gospodarczej w regionie mogą zostać przewidziane mechanizmy preferencji dla określonego rodzaju przedsięwzięć, wybranych grup docelowych, typów beneficjentów, czy obszarów wymagających szczególnego wsparcia, w tym poprzez kryteria wyboru projektów lub wydzieloną alokację środków. Kryteria wyboru projektów zapewnią koncentrację działań na odbiorcach wsparcia znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, które narażone są na dyskryminację (w szczególności osoby starsze (w wieku 50 lat i więcej) i osoby o niskich kwalifikacjach). W przypadku projektów typu outplacement do dofinansowania wybierane będą w szczególności projekty, które zapewnią osiągnięcie wyższej efektywności zatrudnieniowej niż określone progi minimalne.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:Z uwagi na specyfikę grupy docelowej oraz oferowany typ wsparcia nie stosuje się instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie dotyczy.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Lp.	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru

					M	K	O		
1.	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	8 175	9 218	17 393	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
2.	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	3 279	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
3.	Liczba osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	7 329	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
4.	Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	5 121	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
5.	Liczba pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	6 204	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Priorytet inwestycyjny 8vi:
Aktywne i zdrowe starzenie się

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Zwiększenie liczby realizowanych programów zdrowotnych w zakresie chorób negatywnie wpływających na rynek pracy

Jednym z kluczowych problemów rynku pracy w regionie jest postępujące ograniczanie zasobów pracy spowodowane m.in. starzeniem się społeczeństwa i zbyt wczesnym wychodzeniem z rynku pracy. Cechą procesu zmiany struktury demograficznej jest rosnący udział osób starszych w populacji ogółem, przy jednoczesnym niskim współczynniku aktywności zawodowej osób starszych.
Interwencja w obszarze ochrony zdrowia ukierunkowana będzie na oddziaływanie na rynek pracy poprzez przeciwdziałanie dezaktywizacji zawodowej z przyczyn zdrowotnych. Przedsięwzięcia koncentrować się będą na przeciwdziałaniu bierności zawodowej powodowanej stanem zdrowia poprzez profilaktykę, diagnostykę i rehabilitację. Wzmocnione zostaną działania profilaktyczne pozwalające na wykrycie chorób we wczesnym ich stadium i na rozpoczęcie leczenia. Prowadzona będzie kompleksowa i specjalistyczna diagnostyka, zwłaszcza w odniesieniu do chorób o największym wpływie na przerywanie aktywności zawodowej.
Interwencja EFS przyczyni się do zmniejszenia okresów dezaktywacji zawodowej osób w wieku aktywności zawodowej z przyczyn zdrowotnych. Konsekwencje problemów zdrowotnych znacząco oddziałują na rynek pracy, dlatego podejmowane działania dotyczą realizacji programów zdrowotnych w zakresie przeciwdziałania schorzeniom istotnie wpływającym na dezaktywizację zawodową. Ponadto w ramach interwencji realizowane będą działania w zakresie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowego stylu życia. Zaplanowane działania przyczynią się do wzmocnienia profilaktyki zdrowotnej, co bezpośrednio wpłynie także na wydłużenie aktywności zawodowej odbiorców wsparcia.
W celu zwiększenia skuteczności powyższych działań w ich realizację będą włączeni pracodawcy. Ponadto interwencja EFS wpłynie pozytywnie na eliminowanie najistotniejszych barier przyczyniających się do występowania zjawiska niezadawalającego poziomu zgłaszalności na badania profilaktyczne. Dodatkowo, w kontekście zwiększania zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw i ich pracowników istotne jest również stworzenie odpowiedniego zabezpieczenia zdrowotnego m.in. poprzez zapewnienie warunków sprzyjających poprawie i utrzymaniu dobrego stanu zdrowia osób pracujących.
Rezultat interwencji zostanie uzyskany w sytuacji, gdy odpowiedni odsetek uczestników projektów podejmie pracę lub będzie kontynuowało zatrudnienie po opuszczeniu programu. Dodatkowo rezultat interwencji zostanie osiągnięty, gdy odpowiedni odsetek uczestników projektów dzięki EFS zgłosi się na badania profilaktyczne.

OKREŚLONE WSKAŹNIKI REZULTATU:

Lp.	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	32,8 %	%	2013	-	-	75%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
2.	Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	90 %	%	2014	-	-	95%	System informatyczny SL 2014	Rocznie

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

W ramach priorytetu realizowany będzie szeroki katalog działań na rzecz wsparcia zatrudnienia i wydłużenia aktywności osób należących do grupy docelowej. Działania będą dostosowane do indywidualnych potrzeb odbiorców wsparcia.

Interwencja EFS dotycząca działań z zakresu realizacji programów zdrowotnych odpowiada na Zalecenie Rady Nr 2 z 2014 r. odnoszące się do *(…), zwalczania segmentacji rynku pracy (…)* oraz Zalecenie Rady Nr 3 z 2014 r. odnoszące się do *„kontynuacji starań w celu podniesienia współczynnika aktywności zawodowej kobiet", „poparcia ogólnej reformy emerytalnej nasileniem działań na rzecz zwiększenia szans starszych pracowników na zatrudnienie*".

Podejmowane działania wynikać będą głównie z określonych przez ministra właściwego ds. zdrowia wytycznych w dokumencie *Policy Paper* dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020. Dodatkowo stosowane będą mechanizmy koordynacji wynikające z Umowy Partnerstwa (z uwzględnieniem Komitetu Sterującego ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia). Każdorazowo decyzja o dofinansowaniu realizacji programu zdrowotnego będzie poprzedzana analizą epidemiologiczną terytorium i grup docelowych z uwzględnieniem odpowiednich dla danego programu elementów: skali zapadalności, czynników wykluczających z rynku pracy, wieku, płci oraz profilu zawodowego osób planowanych do objęcia programem zdrowotnym. W szczególności programy zdrowotne powinny być ukierunkowane na grupy docelowe najbardziej narażone na opuszczenie rynku pracy z powodu czynników zdrowotnych lub najbardziej bliskich powrotowi na rynek pracy w wyniku świadczeń rehabilitacyjnych.

W ramach priorytetu nastąpi koncentracja działań na problemach demograficznych i pięciu grupach chorób określonych w Umowie Partnerstwa, do których należą: choroby układu krążenia, choroby nowotworowe, choroby (zaburzenia) psychiczne, choroby układu kostno-stawowo-mięśniowego oraz choroby układu oddechowego. Natomiast regionalne programy zdrowotne będą dotyczyć chorób, które są istotnym problemem zdrowotnym regionu, tj. chorób układu nerwowego oraz chorób zakaźnych określonych na podstawie Programu Strategicznego Ochrony Zdrowia Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 oraz grup jednostek chorobowych wymienionych w Umowie Partnerstwa. Zaplanowane działania będą realizowane w oparciu o wytyczne opracowane przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

W ramach interwencji EFS realizowane będą programy zdrowotne w zakresie profilaktyki, diagnostyki, jak i rehabilitacji medycznej.

Działania w ramach priorytetu obejmować będą programy profilaktyczne w zakresie nowotworów: rak szyjki macicy, rak piersi i rak jelita grubego oraz dotyczące grup jednostek chorobowych wymienionych w Umowie Partnerstwa, a także programy regionalne dla specyficznych jednostek chorobowych zdefiniowanych przez region, w tym działania zwiększające zgłaszalność na badania profilaktyczne.

Ponadto w ramach priorytetu będą opracowane i wdrożone programy zdrowotne ukierunkowane na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy (w tym działania szkoleniowe). Realizowane będą przekwalifikowania pracowników długotrwale pracujących w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie, przygotowujące ich do kontynuowania pracy na innych stanowiskach o mniejszym obciążeniu dla zdrowia. Działania w ramach priorytetu obejmują również realizację programów zdrowotnych z uwzględnieniem rehabilitacji medycznej.

Adekwatnie do powyższego opisu planowanego wsparcia, w tym wskazanych przykładów przedsięwzięć oraz opisu ich wkładu w realizację celu szczegółowego, w ramach priorytetu realizowane będą następujące typy działań:

1) realizacja programów zdrowotnych opracowanych na poziomie krajowym:
programy profilaktyczne w zakresie nowotworów: *rak szyjki macicy, rak piersi i rak jelita grubego,*

2) opracowanie i realizacja regionalnych programów zdrowotnych[35]:
a) regionalne programy zdrowotne (w tym tworzone i realizowane we współpracy z pracodawcą) obejmujące także działania zwiększające zgłaszalność na badania profilaktyczne. Regionalne programy zdrowotne obejmują działania w zakresie profilaktyki, diagnostyki, jak i rehabilitacji medycznej. Regionalne programy zdrowotne będą dotyczyć chorób, które są istotnym problemem zdrowotnym regionu oraz grup jednostek chorobowych wymienionych w Umowie Partnerstwa,
b) programy zdrowotne ukierunkowane na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy (w tym działania szkoleniowe). Programy obejmują przekwalifikowania pracowników długotrwale pracujących w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie, przygotowujące ich do kontynuowania pracy na innych stanowiskach o mniejszym obciążeniu dla zdrowia.

Grupę docelową wsparcia stanowią:
- osoby w wieku aktywności zawodowej kwalifikujące się do programów zdrowotnych, w tym osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.,
- przedsiębiorcy i pracodawcy,
- personel służb świadczących usługi zdrowotne.

Do głównych grup **beneficjentów** należą:
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej,

[35]Istnieje możliwość realizacji na poziomie regionalnym innych programów krajowych (np. opracowanych w ramach POWER zaopiniowanych przez AOTMiT)lub innych regionalnych programów zdrowotnych (opracowanych przez inne regiony, zaopiniowanych przez AOTMiT).

- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i oświatową na podstawie przepisów odrębnych,

w szczególności:

- podmioty lecznicze w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- organizacje pozarządowe, organizacje non-profit, podmioty ekonomii społecznej posiadające doświadczenie w zakresie działań profilaktycznych
- pracodawcy, w szczególności pracodawcy aktywnie działające w zakresie włączenia społecznego.

W ramach priorytetu przewiduje się wykorzystanie możliwości finansowania krzyżowego. Zastosowany mechanizm finansowania krzyżowego będzie bezpośrednio powiązany z celami i rezultatami podejmowanych interwencji. Powyższe przyczyni się do zwiększenia skuteczności, efektywności i trwałości oferowanego wsparcia, jak również do realizacji polityk horyzontalnych UE, w tym zasady równości szans i niedyskryminacji, w szczególności w odniesieniu do zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Potrzeba zastosowania mechanizmu wynika z doświadczeń okresu programowania 2007-2013, zwłaszcza w kontekście konieczności uzupełniania działań współfinansowanych z EFS w celu zapewnienia kompleksowości interwencji.

Komplementarność wewnętrzna

Działania w ramach PI 8vi w zakresie przekwalifikowania kwalifikacji będą komplementarne w odniesieniu do PI 8i w zakresie aktywizacji zawodowej odbiorców wsparcia. Natomiast w zakresie realizacji programów zdrowotnych działania PI 8vi będą komplementarne ze wsparciem w ramach PI 9iv polegającym na świadczeniu usług zdrowotnych, w tym z zakresu rehabilitacji leczniczej. Wsparcie EFS w ramach PI 8vi w zakresie realizacji programów zdrowotnych będzie komplementarne ze wsparciem EFRR w ramach PI 9a związanym z inwestycjami ukierunkowanymi na wsparcie infrastruktury podmiotów świadczących usługi zdrowotne w powiązaniu z potrzebami osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Komplementarność zewnętrzna

Działania w ramach PI 8vi w zakresie realizacji programów zdrowotnych będą komplementarne z działaniami w ramach PI 8vi PO WER dotyczącymi podnoszenia kwalifikacji kadr medycznych, jakości w ochronie zdrowia oraz działaniami pilotażowymi i testującymi z zakresu profilaktyki.

Ponadto działania PI 8vi w zakresie realizacji programów zdrowotnych będą komplementarne z działaniami w ramach Programu Horyzont 2020 w zakresie poprawy zdrowia i dobrostanu przez całe życie.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

Wybór projektów do dofinansowania dokonywany będzie w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny oraz zapewniający beneficjentom równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru. Zgodnie z wymogami rozporządzenia ramowego system wyboru projektów gwarantować będzie, iż realizowane w ramach priorytetu operacje przyczynią się do osiągnięcia celu szczegółowego i oczekiwanych rezultatów priorytetu. Ponadto, procedury wyboru projektów do dofinansowania i kryteria będą niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz będą uwzględniać ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym. Kryteria wyboru projektów zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący.

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy**.

Kryteria i zasady oceny projektów umożliwią wybór do dofinansowania i realizację projektów najbardziej efektywnych oraz najlepiej odpowiadających potrzebom społecznym regionu. System oceny projektów opierać się będzie na kryteriach weryfikujących możliwość realizacji danego typu operacji w

ramach priorytetu inwestycyjnego oraz na kryteriach punktowych, badających m.in. wpływ projektu na realizację celów i rezultatów priorytetu. W pierwszej kolejności wybierane do dofinansowania będą te projekty, które w jak największym stopniu przyczynią się do realizacji celów i rezultatów priorytetu inwestycyjnego. W ramach systemu wyboru projektów adekwatnie do danej sytuacji społeczno - gospodarczej w regionie mogą zostać przewidziane mechanizmy preferencji dla określonego rodzaju przedsięwzięć, wybranych grup docelowych, typów beneficjentów, czy obszarów wymagających szczególnego wsparcia, w tym poprzez kryteria wyboru projektów lub wydzieloną alokację środków. Kryteria wyboru projektów zapewnią koncentrację działań na odbiorcach wsparcia znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, które narażone są na dyskryminację (w szczególności kobiety, osoby starsze (w wieku 50+), osoby z niepełnosprawnościami). Do dofinansowania wybierane będą w szczególności projekty, które zapewnią osiągnięcie wyższej efektywności zatrudnieniowej niż określone progi minimalne.

Zasady przewodnie dla wyboru operacji w obszarze zdrowia:

- kwalifikowalne będą projekty zgodne z zakresem wsparcia, celami i narzędziami określonymi w Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020,
- warunkiem wyboru przedsięwzięć do dofinansowania jest ich zgodność z Planem działań dotyczącym ochrony zdrowia (Plan Działań) uzgodnionym przez Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia,
- projekty będą wybierane zgodnie z kryteriami wyboru opartymi na rekomendacjach określonych w Planie Działań, zapewniającymi skuteczne - dostosowane do zdefiniowanych potrzeb w skali kraju i poszczególnych regionów - i efektywne (w szczególności kosztowo) wykorzystanie funduszy strukturalnych dedykowanych ochronie zdrowia,
- wybierane do dofinansowania projekty będą spójne z Country Specific Recommendations (CSR) dla Polski oraz kierunkami wprowadzonych i planowanych do wprowadzenia reform.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:

Z uwagi na specyfikę grupy docelowej oraz oferowany typ wsparcia nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:

Nie dotyczy.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Lp.	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	115 927	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
2.	Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	16	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

3.	Liczba osób objętych programem zdrowotnym ukierunkowanym na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	600	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
4.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

- **INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD EFS W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1 - 7**

Nie dotyczy

- **RAMY WYKONANIA OSI PRIORYTETOWEJ**

Typ wskaźnika	Lp.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika
						M	K	O	M	K	O		
Wskaźnik produktu	1.	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie	Osoba	*EFS*	Słabiej rozwinięte	1 662	1 950	3 612	8 175	9 218	17 393	System informatyczny SL 2014	
Wskaźnik produktu	2.	Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS	Osoba	*EFS*	Słabiej rozwinięte	-	-	17256	-	-	115 927	System informatyczny SL 2014	
Wskaźnik postępu finansowego	3.	Kwota wydatków certyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	*EFS*	Słabiej rozwinięte	7 146 227			47 254 276~~ 48 665 103~~			System informatyczny SL 2014	Wartość pośrednia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r. odnosi się do planowanego poziomu całkowitej kwoty wydatków kwalifikowalnych

➢ **KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ**

Fundusz: EFS Kategoria regionu: słabiej rozwinięte											
Wymiar 1 Zakres interwencji		Wymiar 2 Forma finansowania		Wymiar 3 Typ terytorium		Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Wymiar 6 EFS secondarytheme		Wymiar 5 CT (EFRR/ FS)	
Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
106	33 791 234 ~~34 814 018~~	01	40 166 134 ~~41 365 337~~	01	8 699 481 ~~8 959 214~~	01	5 440 065 ~~5 571 404~~	03	17 675 357 ~~18 203 074~~	nd	nd
107	6 374 900 ~~6 551 319~~			02	8 978 392 ~~9 246 452~~	07	34 726 069 ~~35 793 933~~	05	326 390 ~~336 135~~		
				03	22 488 261 ~~23 159 671~~			06	8 824 734 ~~9 088 206~~		
								08	13 339 653 ~~13 737 922~~		

➢ **Planowane wykorzystanie pomocy technicznej dla wzmocnienia zdolności administracyjnych**

Nie dotyczy

2.A.11 OŚ PRIORYTETOWA 11 WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Oś Priorytetowa 11
Włączenie społeczne

- Oś Priorytetowa 11 ***Włączenie społeczne*** będzie realizowana poprzez następujące priorytety:

Priorytet inwestycyjny 9i:
Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Wzrost integracji społecznej oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie poprzez realizację kompleksowych programów aktywizacji oraz usług reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej

Diagnoza sytuacji województwa ukazuje wiele negatywnych zjawisk, w tym między innymi: najwyższy w kraju wskaźnik zagrożenia ubóstwem, niekorzystna struktura bezrobocia, duża liczba osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej, znaczna skala zjawiska niepełnosprawności i niski wskaźnik zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami. Interwencja w ramach priorytetu skoncentrowana zostanie na działaniach na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej oraz integracji społecznej osób i rodzin wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, poprzez realizację kompleksowych programów aktywizacji oraz usług reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej. Wdrożenie standardów oraz wykorzystanie nowych rozwiązań w zakresie aktywnej integracji przyczyni się do podniesienia jakości, skuteczności i efektywności działań instytucji pomocy i integracji społecznej na rzecz włączenia społecznego osób i społeczności marginalizowanych w regionie. Wprowadzone zostaną mechanizmy, mające na celu zintegrowanie działań publicznych i niepublicznych instytucji rynku pracy oraz instytucji pomocy i integracji społecznej. Zaplanowane zintegrowane działania w dłuższej perspektywie mają na celu zapobieganie pogłębianiu się zjawiska uzależnienia od pomocy społecznej, dziedziczenia biedy i niekorzystnych postaw społecznych, poprawę dostępu do rynku pracy, a w konsekwencji przyczynią się do zmniejszenia liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie. Tym samym będą miały istotny wpływ na osiągnięcie celów Strategii Europa 2020 w zakresie zatrudnienia i redukcji ubóstwa.
Koncentracja w ramach jednego celu na aktywnej integracji społecznej oraz zmianie sytuacji w kontekście poprawy dostępu do rynku pracy, pokazuje logikę zaplanowanej interwencji, opierającej się na efektywnych, kompleksowych, długofalowych i zindywidualizowanych działaniach w odniesieniu do każdego uczestnika projektu, który w pierwszej kolejności wymaga aktywizacji (integracji/reintegracji) społecznej.
Rezultatem interwencji będzie zwiększenie szans na integrację społeczną oraz przygotowanie do wejścia lub powrotu na rynek pracy osób wykluczonych, bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem. Zostanie on osiągnięty w przypadku zmiany sytuacji społecznej i zawodowej osób objętych wsparciem po opuszczeniu programu, wyrażającej się w szczególności rozwinięciem lub wzmocnieniem aktywności i samodzielności życiowej oraz społecznej, a także zdolnością

i gotowością uzyskania zatrudnienia, bądź innej formy aktywności zawodowej lub edukacyjnej. Pożądana zmiana zostanie potwierdzona w szczególności poprzez osiągnięcie zaproponowanych wskaźników rezultatu. Zaplanowana w ten sposób interwencja przyczyni się do osiągnięcia celu szczegółowego Umowy Partnerstwa zdefiniowanego jako *wzrost szans na zatrudnienie dla osób dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.* Na osiągnięcie celu mogą mieć wpływ regulacje prawne na poziomie krajowym, w tym m.in. w zakresie zatrudnienia socjalnego, jak również reformy polityk publicznych w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa oraz zmian systemowych w polityce rynku pracy.

OKREŚLONE WSKAŹNIKI REZULTATU:

Lp.	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	32 %	%	2014	-	-	32%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
2	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	45 %	%	2014	-	-	30%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
3.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	25 %	%	2014	-	-	16%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
4.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	20 %	%	2012	-	-	12%	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 4 razy w ciągu okresu programowania

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

W ramach priorytetu realizowane będą kompleksowe programy na rzecz integracji osób i rodzin wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową. W tym zakresie wsparcie zostanie skoncentrowane na osobach, najbardziej oddalonych od rynku pracy doświadczających złożonych problemów powodujących ubóstwo i wykluczenie społeczne, które w pierwszej kolejności wymagają kompleksowego wsparcia z wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej, głównie na osobach pozostających bez zatrudnienia (w tym długotrwale), osobach młodych, osobach o niskich kwalifikacjach zawodowych oraz osobach bez doświadczenia zawodowego.
Przewiduje się wykorzystywanie zróżnicowanych form i metod aktywizacji społeczno-zawodowej, w tym stosowanie usług aktywnej integracji o charakterze edukacyjnym, społecznym, zawodowym, zdrowotnym, jak również realizację działań z zakresu aktywnych technik poszukiwania pracy oraz nabywania kompetencji kluczowych. W celu wzmocnienia działań w zakresie aktywnej integracji zakłada się również realizację programów aktywności lokalnej.

Przez jednostki pomocy społecznej (OPS/PCPR), we współpracy z powiatowymi urzędami pracy, realizowane będą kompleksowe działania aktywizacji i integracji społecznej i zawodowej klientów pomocy społecznej, w celu zwiększenia uczestnictwa tych osób w życiu społecznym i zawodowym.
Istotne w kontekście zidentyfikowanych problemów będzie wsparcie dedykowane osobom z niepełnosprawnościami, znajdującym się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, w celu włączenia ich do życia społecznego i zawodowego. W ramach planowanych kompleksowych programów integracji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami, przewiduje się również wdrażanie nowych instrumentów, w tym np. usługi asystenckie, czy zatrudnienie wspomagane.

Realizowane będą również programy aktywizacji społeczno-zawodowej na rzecz społeczności marginalizowanych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarach objętych działaniami rewitalizacyjnymi, prowadzonymi w oparciu lokalne programy rewitalizacji. Działania te mają na celu zwiększenie aktywności społecznej oraz gotowości do podejmowania pracy uczestników tych programów. W ramach priorytetu dla osób bezdomnych realizowane będą m.in. indywidualne programy wychodzenia z bezdomności.

Realizowane będą również programy aktywizacji społecznej i zawodowej młodzieży, w tym m.in. wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i socjoterapeutycznych, zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich. Powyższe działania zostaną skoncentrowane na osobach opuszczających instytucjonalne formy pieczy zastępczej. Wsparciem w ramach priorytetu zostaną objęte także osoby opuszczające rodzinne formy pieczy zastępczej. W odniesieniu do ww. grup młodzieży istotne będą również działania profilaktyczne przeciwdziałające wykluczeniu mieszkaniowemu i bezdomności (w powiązaniu z działaniami w ramach Pi 9iv). Kompleksowymi programami aktywizacji społecznej i zawodowej mogą zostać objęci także podopieczni jednostek o charakterze opiekuńczo-wychowawczym prowadzonych przez Ochotnicze Hufce Pracy, w zakresie nie objętym interwencją PO Wiedza Edukacja Rozwój.

Ważną rolę będą odgrywały działania na rzecz reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym realizowane przez podmioty o charakterze reintegracyjnym (Zakłady Aktywności Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej). Działania te przyczynią się do podniesienia kompetencji życiowych i zawodowych w stopniu umożliwiającym wejście lub powrót na rynek pracy.

Preferowane będą przedsięwzięcia partnerskie instytucji pomocy i integracji społecznej z instytucjami rynku pracy, jak również inne inicjatywy współpracy międzysektorowej oraz partnerstwa publiczno-społeczne. Nacisk położony zostanie również na realizację działań integrujących usługi różnych służb publicznych, w szczególności publicznych służb zatrudnienia, instytucji pomocy społecznej, kuratorskiej

służby sądowej. Powyższe ma na celu zapewnienie kompleksowego i długofalowego wsparcia, co przyczyni się do zwiększenia efektywności zatrudnieniowej realizowanego wsparcia.

Wszystkie działania realizowane w ramach priorytetu zostaną dostosowane do zdiagnozowanych specyficznych potrzeb grup docelowych, w tym m.in. poprzez zastosowanie indywidualnych planów (ścieżek) działania (wsparcia), co zapewni zindywidualizowane i holistyczne podejście do osób objętych wsparciem.
Podejmowane w ramach priorytetu działania, w tym w szczególności działania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, będą realizowane zgodnie ze standardami i modelami opracowanymi na poziomie krajowym.

Proponowane działania przyczynią się do rozwoju nowych narzędzi i instrumentów aktywnej integracji w regionie, rozwoju i upowszechniania poradnictwa specjalistycznego, upowszechnienia działań o charakterze środowiskowym, jak również do zwiększenia efektywności i jakości pracy socjalnej w regionie.

Kompleksowa interwencja zaplanowana w ramach Priorytetu wpłynie na wzrost integracji społecznej oraz poprawi dostęp do rynku pracy osób poszczególnych grup wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie, tym samym przyczyni się do obniżenia liczby osób zagrożonych ubóstwem. Wskazane działania realizują założenia i priorytety *Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji, w tym w szczególności w Priorytet III Aktywna integracja w społeczności lokalnej,* jak również wynikają ze *Strategii Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020*.

Realizacja wsparcia będzie odbywała się zgodnie z zasadami określonymi w wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, dotyczących realizacji CT 9. Wsparcie w ramach priorytetu zostanie skierowane do osób z terenu całego województwa lubelskiego. Zostanie ono zintensyfikowane zwłaszcza w gminach, znajdujących się w najbardziej niekorzystnym położeniu w kontekście realizacji celu tematycznego 9, w tym w gminach o dużym zagrożeniu ubóstwem. W ramach koncentracji terytorialnej szczególnymi działaniami zostaną objęte gminy, dla których wartości wybranych wskaźników przekraczają średnią krajową/regionalną. Z uwagi na zidentyfikowane problemy w gminach tych intensywność wsparcia będzie najwyższa, co zostanie zapewnione w szczególności poprzez premiowanie projektów, mających na celu rozwiązywanie problemów zidentyfikowanych w tych gminach. Zakłada się cykliczną weryfikację problemowych obszarów, w tym cykliczną weryfikację zestawu wskaźników, a w razie potrzeby aktualizację wykazu gmin objętych preferencjami.

Alokacja na priorytet uwzględnia środki przeznaczone na wsparcie realizacji zintegrowanych działań w postaci zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

Adekwatnie do powyższego opisu planowanego wsparcia, w tym wskazanych przykładów przedsięwzięć oraz opisu ich wkładu w realizację celu szczegółowego, w ramach priorytetu realizowane będą następujące **typy działań**:

- programy na rzecz integracji osób i rodzin wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację oraz reintegrację społeczno-zawodową, w których elementem jest co najmniej jeden z wymienionych poniżej:
  - programy na rzecz społeczności marginalizowanych na obszarach objętych działaniami rewitalizacyjnymi, w tym realizacja programów aktywności lokalnej
  - programy integracji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami
  - kompleksowe działania aktywizacji i integracji społecznej i zawodowej klientów pomocy społecznej
  - programy wychodzenia z bezdomności
  - programy aktywizacji społecznej i zawodowej wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i socjoterapeutycznych, zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich oraz podopiecznych jednostek o charakterze opiekuńczo-wychowawczym prowadzonych przez Ochotnicze Hufce Pracy

- programy usamodzielniania wychowanków opuszczających instytucjonalne oraz rodzinne formy pieczy zastępczej, w tym działania profilaktyczne przeciwdziałające wykluczeniu mieszkaniowemu i bezdomności

– programy reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej realizowane głównie przez ZAZ, WTZ, CIS, KIS.

Adekwatnie do planowanego rodzaju działań, głównymi **grupami docelowymi** będą osoby wykluczone (w tym dotknięte ubóstwem) lub osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (spełniające przesłanki do objęcia pomocą społeczną, wynikające z ustawy o pomocy społecznej)[36], w tym w szczególności:

– osoby bierne zawodowo,
– bezrobotne, zagrożone wykluczeniem ze względu na przesłanki inne niż tylko bezrobocie, wobec których zastosowanie wyłącznie instrumentów i usług rynku pracy jest niewystarczające i istnieje konieczność zastosowania w pierwszej kolejności usług aktywnej integracji o charakterze społecznym,
– osoby o niskich kwalifikacjach,
– osoby z niepełnosprawnościami (w tym z zaburzeniami psychicznymi),
– dzieci i młodzież wykluczona lub zagrożona wykluczeniem społecznym,
– osoby bezdomne,
– otoczenie osób wykluczonych społecznie (w tym rodziny osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym),
– osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.

Wsparcie w ramach CT 9 będzie kierowane do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, którym do aktywizacji zawodowej niezbędne jest w pierwszej kolejności udzielenie wsparcia w zakresie integracji społecznej. Zastosowanie powyższego mechanizmu demarkacji pozwoli na uniknięcie nakładania się wsparcia w ramach CT 8 i CT 9. Celem zapewnienia koordynacji i komplementarności działań podejmowanych przez podmioty realizujące projekty w celach tematycznych 8 i 9, są one zobowiązane do wzajemnego informowania się o działaniach podejmowanych na danym obszarze (gmina/ powiat). Aby zapewnić pełen pakiet działań skierowanych do osób oddalonych od rynku pracy, uczestnicy projektów z zakresu aktywnej integracji będą mieli możliwość skorzystania z instrumentów aktywnej polityki rynku pracy w projektach realizowanych w CT8.

Do głównych grup **beneficjentów** należą:

– instytucje pomocy i integracji społecznej,
– instytucje rynku pracy,
– instytucje wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
– podmioty reintegracyjne,
– organizacje pozarządowe, działające w obszarze rynku pracy/ pomocy i integracji społecznej,
– jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
– PFRON,
– Ochotnicze Hufce Pracy,
– centra aktywności lokalnej,
– podmioty ekonomii społecznej.

W ramach priorytetu w związku z zaplanowanymi projektami o zintegrowanym charakterze przewiduje się wykorzystanie możliwości finansowania krzyżowego. Zastosowany mechanizm finansowania

[36]Katalog osób, które można zaliczyć do grupy osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym zawarty będzie w wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dotyczących realizacji CT 9.

krzyżowego będzie bezpośrednio powiązany z celami i rezultatami podejmowanych interwencji. Powyższe przyczyni się do zwiększenia skuteczności, efektywności i trwałości oferowanego wsparcia, jak również do realizacji polityk horyzontalnych UE, w tym zasady równości szans i niedyskryminacji, w szczególności w odniesieniu do zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Potrzeba zastosowania mechanizmu wynika z doświadczeń okresu programowania 2007-2013, zwłaszcza w kontekście konieczności uzupełniania działań współfinansowanych z EFS w celu zapewnienia kompleksowości interwencji.

Komplementarność wewnętrzna
Kompleksowa interwencja na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym zaplanowana w ramach PI 9i jest komplementarna z działaniami realizowanymi w PI 8i w zakresie aktywizacji i mobilności zawodowej osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy (oś priorytetowa 9), jak również z działaniami na rzecz wydłużenia aktywności zawodowej i przeciwdziałania bierności zawodowej warunkowanej złym stanem zdrowia podejmowanymi w ramach PI 8vi (oś priorytetowa 10). Programy aktywizacji społecznej i zawodowej młodzieży zagrożonej marginalizacją w komplementarny sposób będą uzupełniały przedsięwzięcia w zakresie rozwoju środowiskowych form i placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży zaplanowane w PI 9iv. Działania podejmowane w PI 9i uzupełnione zostaną poprzez wsparcie infrastruktury podmiotów zaangażowanych w realizację procesów aktywizacji i integracji społeczno-zawodowej w ramach PI 9a współfinansowanego przez EFRR (oś priorytetowa 13). Natomiast przedsięwzięcia adresowane do społeczności marginalizowanych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarach objętych działaniami rewitalizacyjnymi będą komplementarne z inwestycjami infrastrukturalnymi realizowanymi w oparciu lokalne programy rewitalizacji w ramach PI 9b (oś priorytetowa 13).

Komplementarność zewnętrzna
Zaplanowane działania są komplementarne z działaniami podejmowanymi na poziomie krajowym w ramach PO Wiedza Edukacja Rozwój w zakresie zwiększenie szans osób młodych (w tym osób nie uczestniczących w kształceniu i szkoleniu) na znalezienie zatrudnienia (PI 8ii), jak również z rozwiązaniami systemowymi na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym (w tym podnoszeniem kwalifikacji pracowników pomocy i integracji społecznej w tym zakresie), przewidzianymi w PI 9i. Uzupełnieniem interwencji regionalnej w PI 9i będą działania podejmowane z poziomu krajowego w ramach PO Polska Cyfrowa w zakresie aktywizacji cyfrowej oraz e-integracji (PI 2c). Zachodzi również komplementarność interwencji z działaniami Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym - komplementarne działania realizowane w ramach PI 9i ukierunkowane będą na kontynuowanie aktywizacji społecznej osób najbardziej potrzebujących, wspieranych bezpośrednio w ramach PO Pomoc Żywnościowa. Interwencja w ramach PI 9i będzie wspierać również działania podejmowane w ramach Europejskiego Funduszu Migracji i Azylu (EFMA) w szczególności w zakresie integracji cudzoziemców (głównie obywateli państw trzecich).

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:
Wybór projektów do dofinansowania dokonywany będzie w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny oraz zapewniający beneficjentom równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru. Zgodnie z wymogami rozporządzenia ramowego system wyboru projektów gwarantować będzie, iż realizowane w ramach priorytetu operacje przyczynią się do osiągnięcia celu szczegółowego i oczekiwanych rezultatów priorytetu. Ponadto, procedury wyboru projektów do dofinansowania i kryteria będą niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz będą uwzględniać ogólne zasady ustanowione w

rozporządzeniu ramowym. Kryteria wyboru projektów, zarówno w trybie konkursowym, jak i pozakonkursowym, zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący.

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy.**

W ramach priorytetu dopuszcza się także zastosowanie **trybu pozakonkursowego** przeznaczonego dla projektów dotyczących realizacji zadań publicznych. W przypadku projektów realizowanych na rzecz grupy docelowej ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie w Priorytecie Inwestycyjnym 9i, nabór projektów może następować zarówno w trybie pozakonkursowym, jak i konkursowym zgodnie ze schematem określonym w wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w zakresie włączenia społecznego. Tryb pozakonkursowy zastosowany zostanie w przypadku jednostek pomocy społecznej (OPS/PCPR) realizujących kompleksowe działania aktywizacji i integracji społecznej i zawodowej klientów ośrodków pomocy społecznej. Będą to projekty o charakterze wdrożeniowym polegające na świadczeniu usług rynku pracy i integracji społecznej na rzecz ostatecznych odbiorców wsparcia. Beneficjenci będą posiadali potencjał do realizacji projektów (zarówno finansowy, jaki i kadrowy), będą też dysponowali odpowiednimi narzędziami ustawowymi, co dodatkowo przyczyni się do uzyskania efektu synergii planowanych interwencji.

Kryteria i zasady oceny projektów umożliwią wybór do dofinansowania i realizację projektów najbardziej efektywnych oraz najlepiej odpowiadających potrzebom społecznym regionu w zakresie poprawy szans na włączenie społeczne osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. System oceny projektów opierać się będzie na kryteriach weryfikujących możliwość realizacji danego typu operacji w ramach priorytetu inwestycyjnego oraz na kryteriach punktowych, badających m.in. wpływ projektu na realizację celów priorytetu. W pierwszej kolejności wybierane do dofinansowania będą te projekty, które w jak największym stopniu przyczynią się do realizacji celów i rezultatów priorytetu inwestycyjnego. W ramach systemu wyboru projektów adekwatnie do sytuacji społecznej w regionie mogą zostać przewidziane mechanizmy preferencji dla określonego rodzaju przedsięwzięć, wybranych grup docelowych, typów beneficjentów, czy obszarów wymagających szczególnego wsparcia, w tym poprzez kryteria wyboru projektów lub wydzieloną alokację środków. Kryteria wyboru projektów umożliwią kierowanie interwencji do osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji społecznej, w tym zwłaszcza osób narażonych na dyskryminację na rynku pracy, np. osób z niepełnosprawnościami. Zgodnie z wytycznymi ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, dotyczącymi realizacji CT 9, wprowadzone zostaną kryteria minimalnej efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej, obrazujące efekty aktywizacji społecznej względem osób o najwyższym stopniu wykluczenia oraz efekty zatrudnieniowe w odniesieniu do osób o relatywnie większym stopniu zbliżenia do rynku pracy. Kryteria wyboru projektów pozwolą także na zintensyfikowanie wsparcia w gminach znajdujących się w najbardziej niekorzystnym położeniu w kontekście realizacji celu tematycznego 9. W wybranych działaniach promowane będzie korzystanie z usług oferowanych przez podmioty ekonomii społecznej.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:

Z uwagi na specyfikę grupy docelowej oraz oferowany typ wsparcia nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:

Nie dotyczy.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Lp.	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	19 725	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
2.	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	5230	6695	11925	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
3.	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	4524	6571	11095	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
4.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Priorytet inwestycyjny 9iv:

Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

1. **Wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej, w szczególności w formach zdeinstytucjonalizowanych, dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie**

Województwo cechują postępujące negatywne procesy demograficzne, w tym niekorzystne zmiany liczby i struktury ludności oraz nasilone zjawisko niepełnosprawności, zwłaszcza na obszarach wiejskich. Przeprowadzona diagnoza wskazuje na potrzebę zwiększenia dostępności wysokiej jakości usług

społecznych użyteczności publicznej. Obserwowane są dysproporcje terytorialne w dostępie do usług społecznych, w tym koncentracja tych usług w ośrodkach miejskich. Przewiduje się wsparcie procesu deinstytucjonalizacji oraz rozwoju usług dostosowanych do specyficznych potrzeb mieszkańców, w tym usług środowiskowych, zgodnie z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej. Interwencja przyczyni się do zwiększenia skali działań profilaktycznych o charakterze społecznym w celu zapobiegania wykluczeniu społecznemu. Zakłada się realizację zintegrowanych działań na rzecz rozwoju systemu wsparcia rodziny oraz deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej. Realizacja priorytetu przyczyni się do podniesienia jakości usług społecznych, w tym również w zakresie organizacji opieki nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, m. in. poprzez rozwój oraz upowszechnienie alternatywnych form opieki. Zaplanowane działania mają na celu ograniczenie jednej z istotnych barier jaką jest wykluczenie z dostępu do podstawowych usług publicznych warunkujących możliwości rozwojowe jednostek i całych społeczności. Wniosą one istotny wkład w osiągnięcie celów Strategii Europa 2020 w zakresie redukcji ubóstwa. W perspektywie zaplanowana interwencja poprzez zapewnienie dostępu do usług społecznych przyczyni się również do osiągniecia celów zatrudnieniowych, w szczególności poprzez umożliwienie podejmowania aktywności zawodowej osobom z otoczenia osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Rezultatem interwencji będzie umożliwienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej dedykowanych osobom wykluczonym, bądź zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zwłaszcza osobom starszym, z niepełnosprawnościami i osobom potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, jak również rodzinom zagrożonym dysfunkcją lub przeżywającym trudności. Zostanie on osiągnięty poprzez organizację i świadczenie dodatkowych usług adekwatnych do potrzeb osób objętych wsparciem, które byłyby dla nich niedostępne bez wsparcia PI 9.iv.Pożądana zmiana zostanie potwierdzona w szczególności poprzez osiągnięcie zaproponowanego wskaźnika rezultatu mierzącego liczbę wspartych miejsc świadczenia usług istniejących po zakończeniu projektu. Efekty podejmowanych działań będą potwierdzeniem osiągniecia celu nakierowanego na wzrost dostępności usług społecznych użyteczności publicznej w regionie. Tak zaplanowana interwencja przyczyni się do osiągnięcia celu szczegółowego Umowy Partnerstwa jakim jest *ograniczenie ryzyka wykluczenia społecznego spowodowanego dysproporcjami w dostępie do usług publicznych*. Na osiągnięcie celu mogą mieć wpływ regulacje prawne na poziomie krajowym, w tym m. in. planowane rozwiązania dotyczące osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, jak również skuteczność polityk publicznych w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa w zakresie usług społecznych.

OKREŚLONE WSKAŹNIKI REZULTATU:

Lp.	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	752	sztuka	2015	-	-	~~8 700~~ 8 885	System informatyczny SL 2014	Rocznie

	po zakończeniu projektu													

2. Wzrost dostępności usług zdrowotnych dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie

Województwo cechują postępujące negatywne procesy demograficzne oraz nasilone zjawisko niepełnosprawności, zwłaszcza na obszarach wiejskich. Ograniczona jest dostępność usług w obszarze ochrony zdrowia psychicznego oraz rehabilitacji leczniczej. Istnieje potrzeba zwiększenia dostępności wysokiej jakości usług zdrowotnych, również o charakterze profilaktycznym dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Przewiduje się wsparcie procesu deinstytucjonalizacji oraz rozwoju usług dostosowanych do specyficznych potrzeb mieszkańców, w tym usług środowiskowych, zgodnie z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej. Zaplanowane działania mają na celu ograniczenie jednej z istotnych barier jaką jest wykluczenie z dostępu do podstawowych usług publicznych – zdrowotnych warunkujących możliwości rozwojowe jednostek i całych społeczności. Wniosą one istotny wkład w osiągnięcie celów Strategii Europa 2020 w zakresie redukcji ubóstwa.
Rezultatem interwencji będzie umożliwienie dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych dedykowanych osobom wykluczonym, bądź zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zwłaszcza osobom starszym, z niepełnosprawnościami i potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Zostanie on osiągnięty poprzez organizację i świadczenie dodatkowych usług adekwatnych do potrzeb osób objętych wsparciem. Pożądana zmiana zostanie potwierdzona w tym poprzez osiągnięcie zaproponowanego wskaźnika rezultatu mierzącego liczbę miejsc świadczenia usług zdrowotnych istniejących po zakończeniu projektu. Będą one potwierdzeniem osiągnięcia celu nakierowanego na wzrost dostępności usług zdrowotnych w regionie. Tak zaplanowana interwencja przyczyni się do osiągnięcia celu szczegółowego Umowy Partnerstwa jakim jest *ograniczenie ryzyka wykluczenia społecznego spowodowanego dysproporcjami w dostępie do usług publicznych*. Na osiągnięcie celu mogą mieć wpływ regulacje prawne na poziomie krajowym, w tym m. in. Planowane rozwiązania dotyczące osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, jak również skuteczność polityk publicznych w sektorze zdrowia w zakresie usług zdrowotnych.
W związku z koniecznością przeciwdziałania epidemii COVID-19, realizowane będą również działania nakierowane na wzmocnienie bezpieczeństwa zdrowotnego na terenie regionu.

W zakresie usług ochrony zdrowia psychicznego przewiduje się organizację i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym usług świadczonych w miejscu zamieszkania, a także tworzenie punktów doradczych/ konsultacyjnych zapewniających wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin, w tym centra zdrowia psychicznego, zespoły leczenia środowiskowego oraz usług interwencji kryzysowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi na obszarach deficytowych. IZ RPO zapewni trwałość podejmowanych przedsięwzięć w tym zakresie. Zakłada się współpracę z podmiotami leczniczymi lub ich podmiotami tworzącymi oraz doświadczenie funkcjonujących Centrów Zdrowia Psychicznego. Powyższe wpisuje się w założenia *Regionalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla województwa lubelskiego na lata 2012 – 2016* oraz *Programu Strategicznego Ochrony Zdrowia Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020* i jest komplementarne z działaniami *Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015*.

OKREŚLONE WSKAŹNIKI REZULTATU:

Lp.	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	0	sztuka	-	-	-	663	System informatyczny SL 2014	Rocznie

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

~~W ramach priorytetu r~~Realizowane będą działania kierowane do osób wykluczonych, bądź zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osób uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. lub podmiotów, mające na celu zwiększenie dostępności oraz poprawę jakości usług społecznych użyteczności publicznej oraz usług zdrowotnych świadczonych w regionie. Zaplanowana interwencja w zakresie poprawy dostępu do usług uwzględnia analizę trendów demograficznych.

Wsparcie polegające na świadczeniu spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych adresowane będzie do osób najbardziej zagrożonych marginalizacją, w tym głównie do osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. ~~W ramach priorytetu n~~Nacisk zostanie położony na rozwój środowiskowych form pomocy i samopomocy, w tym np. na rozwój i upowszechnianie form wsparcia środowiskowego w miejscu zamieszkania. Zakłada się zwiększenie liczby placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, liczby miejsc w tych placówkach, a w konsekwencji zwiększenie liczby osób objętych pomocą oraz liczby świadczonych usług opiekuńczych (np. dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu), w tym również specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Realizowane będzie zatem wsparcie dla tworzenia/ funkcjonowania m.in. środowiskowych instytucji aktywizujących osoby z niepełnosprawnościami, dziennych i rodzinnych domów pomocy dla osób starszych oraz usługi z zakresu mieszkalnictwa chronionego, wspomaganego w tym treningowego i wspieranego. Zakłada się również działania na rzecz tworzenia warunków do opieki domowej, w tym m.in. funkcjonowanie wypożyczalni sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego i wspomagającego.

Istotnym elementem działań wspomagających aktywną integrację będzie rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym. W celu wzmacniania rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przewiduje się rozwój i upowszechnianie profesjonalnego i zintegrowanego poradnictwa rodzinnego oraz specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, w tym m.in. wsparcie tworzenia/funkcjonowania międzygminnych punktów konsultacyjno-doradczych oraz zapewnianie dostępności do bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego. Przeprowadzona diagnoza wskazuje, iż oferta pomocy środowiskowej dla rodziny zagrożonej lub będącej w kryzysie jest ograniczona, szczególnie na obszarach wiejskich. Zakłada się zatem zwiększenie dostępu do takich usług poprzez współfinansowanie rozwoju usług wspierających i interwencyjnych, w tym usług ośrodków wsparcia, a także usług pomocy całodobowej. Dodatkowo w ramach usług wsparcia rodziny przewiduje się m.in. upowszechnianie działań asystentów rodziny, działań rodzin wspierających, a także rozwój dziennych placówek wsparcia.

Podejmowane ~~w ramach priorytetu~~ inicjatywy na rzecz wsparcia dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym będą komplementarne z działaniami szkół w zakresie interwencji i profilaktyki socjalnej, w tym z programami inicjowanymi z poziomu krajowego. Preferowane będą zintegrowane

działania instytucji publicznych i niepublicznych funkcjonujących w środowisku wokół szkół. Zakłada się wykorzystanie potencjału organizacyjno – technicznego szkół w ramach działań wspierających tworzenie i rozwój środowiskowych form i placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, w tym np. świetlic środowiskowych, ognisk wychowawczych, oferujących zajęcia/programy socjoterapeutyczne.

W odniesieniu do pieczy zastępczej przewiduje się działania na rzecz jej deinstytucjonalizacji, w tym m. in. poprzez wsparcie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej i upowszechnianie działań koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Istotne będzie również podnoszenie jakości opieki nad dziećmi w instytucjonalnej pieczy zastępczej poprzez planowaną restrukturyzację tych placówek w celu zmniejszania liczby dzieci oraz podwyższania wieku dzieci umieszczanych w tych placówkach.

Zakłada się także komplementarne działania wspierające podnoszenie jakości usług społecznych użyteczności publicznej świadczonych w ramach priorytetu, w tym poprzez wdrażanie standardów świadczenia usług wypracowanych na poziomie krajowym. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się również szkolenia i przekwalifikowania osób świadczących usługi w ramach realizowanych projektów (np. opiekunów, wolontariuszy, kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej). Możliwe jest także wsparcie ukierunkowane na podniesienie kompetencji lub kwalifikacji opiekunów faktycznych (nieformalnych) mające na celu zwiększenie ich umiejętności w zakresie opieki nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

~~W ramach priorytetu z~~Zakłada się również realizację zintegrowanych usług o charakterze opiekuńczym i zdrowotnym adresowanych do osób najbardziej zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osób starszych, z niepełnosprawnościami i potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Wspierane będą projekty realizowane w ramach zintegrowanych form opieki środowiskowej (community-based centres).

Przewiduje się także opracowanie i wdrożenie programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i z niepełnosprawnościami. ~~Zaplanowana i~~Interwencja w zakresie wczesnej diagnostyki pozwalająca na wykrycie i leczenie wad rozwojowych zmniejszy zagrożenie wystąpienia niepełnosprawności u dzieci, a tym samym przyczyni się do ograniczenia zjawiska niepełnosprawności w regionie. Zakłada się również działania na rzecz dzieci dotkniętych problemem nadwagi, otyłości, wad postawy oraz zaburzeniami rozwoju układu ruchu. Program przewiduje również kompleksowe działania na rzecz matki i dziecka. Wsparcie będzie miało na celu poprawę zdrowia i związaną z nim poprawę jakości życia oraz zmniejszenie nierówności w dostępie do wysokiej jakości usług zdrowotnych w okresie ciąży i okołoporodowym. ~~Ponadto m~~Możliwa będzie realizacja działań obejmujących m.in. diagnostykę, leczenie i rehabilitację wad rozwojowych dzieci. Działania w ramach programu obejmować będą również m.in. finansowanie szczepień, które nie są finansowane ze środków publicznych w celu zniwelowania bariery w dostępie do tej usługi. Dla zapewnienia kompleksowości wsparcia oraz jego wysokiej efektywności przewiduje się ~~również~~ możliwość objęcia wsparciem personelu służb świadczących usługi zdr~~owotne~~ w celu podniesienia lub aktualizacji ich kompetencji.

Realizacja wsparcia będzie odbywała się zgodnie z zasadami określonymi w wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dot~~yczących~~ realizacji CT oraz uwzgledniającymi Komunikat Komisji Europejskiej Usługi świadczone w interesie ogólnym, w tym usługi socjalne świadczone w interesie ogólnym: nowe zobowiązanie europejskie KOM(2007)725. ~~Zaplanowana i~~Interwencja będzie uwzględniała założenia europejskich zasad odejścia od form opieki instytucjonalnej na rzecz opieki środowiskowej, nie wykluczając w uzasadnionych przypadkach form stacjonarnych (np. w sytuacji zdeterminowanej stanem zdrowia danej grupy osób, czy innymi ważnymi przesłankami). Dodatkowo w ramach przedsięwzięć z zakresu ochrony zdrowia stosowane będą mechanizmy koordynacji wynikające z Umowy Partnerstwa (z uwzględnieniem Komitetu Sterującego ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia), a podejmowane działania będą zgodne z Policy paper dla ochrony zdrowia oraz Planem działań w sektorze zdrowia.

Interwencja ~~zaplanowana w ramach priorytetu~~ wpłynie na wzrost dostępności wysokiej jakości usług społ.~~ecznych~~ i usług zdrowotnych w regionie, w tym przyczyni się do rozwoju usług w formach zdeinstytucjonalizowanych. Wskazane działania wpisują się w kierunki rozwoju usług wskazane w *Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji* , jak również wynikają ze *Strategii Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020*.

Alokacja na priorytet uwzględnia środki przeznaczone na wsparcie realizacji zintegrowanych działań w postaci zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

Adekwatnie do powyższego opisu planowanego wsparcia, w tym wskazanych przykładów przedsięwzięć oraz opisu ich wkładu w realizację celów szczegółowych, ~~w ramach priorytetu~~ realizowane będą następujące **typy działań**:

w ramach pierwszego celu szczegółowego:

- realizacja zintegrowanych usług społecznych (socjalnych) o charakterze profilaktycznym, aktywizującym i interwencyjnym,
- rozwój środowiskowych form pomocy i samopomocy,
- wsparcie dla tworzenia/ funkcjonowania placówek wsparcia dziennego, tworzenie warunków do opieki domowej,
- rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym, w tym rozwój środowiskowych form i placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży,
- wsparcie procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej,
- integracja społeczna oraz wsparcie socjalno – bytowe osób uciekających z terenu Ukrainy w województwie lubelskim.

w ramach drugiego celu szczegółowego[37]:

- realizacja zintegrowanych usług o charakterze opiekuńczym i zdrowotnym,
- wsparcie usług ochrony zdrowia psychicznego,
- realizacja programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i z niepełnosprawnościami,
- realizacja działań na rzecz dzieci dotkniętych problemem nadwagi, otyłości, wad postawy oraz zaburzeniami rozwoju układu ruchu,
- kompleksowa opieka nad matką i dzieckiem, w tym m.in. opieka w okresie ciąży i okołoporodowym, w zakresie szczepień oraz wykrywania, leczenia i rehabilitacji wad rozwojowych dzieci,
- wzmocnienie bezpieczeństwa zdrowotnego na terenie regionu w związku z zagrożeniem epidemicznym/stanem epidemii.

Dopuszcza się możliwość realizacji zintegrowanych usług zdrowotnych i społecznych.

Działania dotyczące wzmocnienia bezpieczeństwa zdrowotnego na terenie regionu będą realizowane zgodnie z ideą deinstytucjonalizacji usług społecznych i stopniowego przechodzenia od usług opiekuńczych świadczonych przez instytucje do usług o charakterze środowiskowym. Przewidziane ~~w projekcie~~ działania mają charakter doraźnej odpowiedzi na sytuację osób znajdujących się w stanie zagrożenia zdrowia i życia w warunkach rozprzestrzeniania się epidemii COVID-19. Tym samym mają na celu zapobieganie rozprzestrzeniania się pandemii i ochronę zdrowia i życia osób zagrożonych zakażeniem. Przewidziane Ddziałania, ~~przewidziane w projekcie~~ ze względu na ograniczony do warunków pandemii COVID-19 zakres czasowy, nie przyczynią się do wzrostu liczby osób objętych

[37] Istnieje możliwość realizacji na poziomie regionalnym programów zdrowotnych opracowanych przez inne regiony, zaopiniowanych przez AOTMiT.

opieką instytucjonalną ani do trwałego wzrostu zdolności instytucjonalnych podmiotów świadczących usługi opieki całodobowej.

Adekwatnie do planowanego rodzaju działań, głównymi **grupami docelowymi** będą w szczególności:
- osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym[38], w tym m.in. osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami(w tym z zaburzeniami psychicznymi), osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- otoczenie osób wykluczonych społecznie,
- rodziny, w tym rodziny dysfunkcyjne,
- dzieci i młodzież zagrożona wykluczeniem społecznym,
- noworodki / niemowlęta i dzieci w odniesieniu do działań w zakresie ochrony zdrowia,
- kobiety w ciąży i połogu,
- personel służb świadczących usługi zdrowotne,
- podmioty/osoby świadczące usługi społeczne użyteczności publicznej,
- osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.

w zakresie działania dotyczącego wzmocnienia bezpieczeństwa zdrowotnego na terenie regionu w związku z zagrożeniem epidemicznym / stanem epidemii:
- podmioty lecznicze,
- personel służb świadczących usługi zdrowotne (w tym kadry zarządzające) oraz osoby współpracujące/wspierające (np. wolontariusze),
- osoby, których bezpieczeństwo zdrowotne jest zagrożone w związku z sytuacją epidemiczną w kraju lub regionie (np. osoby objęte kwarantanną, pacjenci szpitali itd.) oraz ich otoczenie,
- jednostki pomocy społecznej na szczeblu gminnym i powiatowym (np. ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie), jak również zatrudniony w nich personel, w tym pracownicy, współpracownicy i wolontariusze,
- instytucje stacjonarnej opieki hospicyjno-paliatywnej, jak również zatrudniony w nich personel, w tym pracownicy, współpracownicy i wolontariusze oraz osoby korzystające ze wsparcia w ramach tych podmiotów,
- ogrzewalnie, noclegownie, schroniska i domy dla bezdomnych, jak również zatrudniony w nich personel, w tym pracownicy, współpracownicy i wolontariusze oraz osoby korzystające ze wsparcia w ramach tych podmiotów,
- inne podmioty świadczące usługi w obszarze polityki społecznej bądź usługi zdrowotne z regionu, wymagające wsparcia w związku z zagrożeniem epidemicznym / stanem epidemii.

Do głównych grup **beneficjentów** należą:
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- podmioty świadczące usługi społeczne użyteczności publicznej, w tym ośrodki wsparcia (w tym specjalistyczne ośrodki wsparcia), instytucje wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, ośrodki diagnostyczno-terapeutyczne dla sprawców przemocy, jednostki specjalistycznego poradnictwa,
- centra aktywności lokalnej,
- organizacje pozarządowe,
- podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą lub ich podmioty tworzące,
- podmioty ekonomii społecznej.

[38]Katalog osób, które można zaliczyć do grupy osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym zawarty będzie w wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dotyczących realizacji CT 9.

W ramach priorytetu w związku z zaplanowanymi projektami o zintegrowanym charakterze przewiduje się wykorzystanie możliwości finansowania krzyżowego. Zastosowany mMechanizm finansowania ten krzyżowego będzie bezpośrednio powiązany z celami i rezultatami podejmowanych interwencji,. Powyższe przyczyni się do zwiększenia skuteczności, efektywności i trwałości oferowanego wsparcia, jak również do realizacji polityk horyzontalnych UE, w tym zasady równości szans i niedyskryminacji, w szczególności w odniesieniu do zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Potrzeba zastosowania mechanizmu wynika z doświadczeń okresu programowania 2007-2013, zwłaszcza w kontekście konieczności uzupełniania działań współfinansowanych z EFS w celu zapewnienia kompleksowości interwencji.

Komplementarność wewnętrzna

Interwencja na rzecz zwiększenia dostępu do wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publ. icznej zaplanowana w ramach PI 9iv jest komplementarna z działaniami realizowanymi w PI 8iv w zakresie zwiększenia dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3 (oś priorytetowa 9) oraz dodatkowo w kontekście dostępu do usług zdrowotnych, z działaniami na rzecz wydłużenia aktywności zawodowej i przeciwdziałania bierności zawodowej warunkowanej złym stanem zdrowia w ramach PI 8vi (oś priorytetowa 10). Wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym w zakresie interwencji i profilaktyki socjalnej będą komplementarne z działaniami szkół inicjowanymi zarówno z poziomu krajowego, jak i podejmowanymi w ramach PI 10i (oś priorytetowa 12) w celu zmniejszenia barier w dostępie do dobrej jakości edukacji dla dzieci i młodzieży ze środowisk defaworyzowanych, w tym młodzieży zagrożonej przedwczesnym kończeniem nauki. Podejmowane działania w tym zakresie będą w komplementarny sposób uzupełniały interwencję na rzecz młodzieży zagrożonej marginalizacją przewidzianą w ramach PI 9i.

Działania na rzecz zwiększenia dostępności usług społ.ecznych użyteczności publ.icznej oraz usług zdrowotnych zaplanowane w PI 9iv zostaną uzupełnione komplementarnymi inwestycjami EFRR w regionalną infrastrukturę ochrony zdrowia oraz usług społ.ecznych w ramach PI 9a (oś priorytetowa 13). Współfinansowane ze środków EFRR inwestycje w ochronę zdrowia zapewnią poprawę dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej, w zakresie infrastruktury usług społ.ecznych będą natomiast finansowanie inwestycje bezpośrednio powiązane z procesem aktywizacji społecznej oraz deinstystucjonalizacją usług (włączając formy stacjonarne). Przedsięwzięcia w zakresie rozwoju usług społ.ecznych użyteczności publ.icznej oraz usług zdrowotnych na obszarach objętych działaniami rewitalizacyjnymi są komplementarne z inwestycjami infrastrukturalnymi EFRR realizowanymi w oparciu lokalne programy rewitalizacji w ramach PI 9b (oś priorytetowa 13).

Komplementarność zewnętrzna

Zaplanowane działania są komplementarne z działaniami podejmowanymi na poziomie krajowym w ramach PI 9iv PO Wiedza Edukacja Rozwój w zakresie rozwoju usług na rzecz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, usług asystenckich i opiekuńczych oraz rozwoju mieszkalnictwa wspomaganego. W kontekście usług zdrowotnych przewidzianych w PI 9iv RPO WL należy wskazać również na komplementarność z inwestycjami w infrastrukturę ochrony zdrowia w ramach PO Infrastruktura i Środowisko (PI 9a) oraz na działania PO Polska Cyfrowa w zakresie podniesienia dostępności i jakości e-usług publicznych w sektorze ochrony zdrowia (PI 2c). Uzupełnieniem regionalnej interwencji EFS na rzecz zwiększenia dostępności usług społ.ecznych użyteczności publ.icznej na obszarach wiejskich będą również działania podejmowane z poziomu krajowego z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w zakresie podstawowych usług i odnowy miejscowości na obszarach wiejskich. Komplementarne będą również działania Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w odniesieniu do grup docelowych PO Pomoc Żywnościowa, które zostaną objęte wsparciem w ramach PI 9iv.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

Wybór projektów do dofinansowania dokonywany będzie w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny oraz zapewniający beneficjentom równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru. Zgodnie z wymogami rozporządzenia ramowego system wyboru projektów gwarantować będzie, iż realizowane w ramach priorytetu operacje przyczynią się do osiągnięcia celu szczegółowego i oczekiwanych rezultatów priorytetu. Ponadto, procedury wyboru projektów do dofinansowania i kryteria będą niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz będą uwzględniać ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym. Kryteria wyboru projektów zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący.

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy.**

W przypadku typu projektu z zakresu integracji społecznej oraz wsparcia socjalno – bytowego osób uciekających z terenu Ukrainy w województwie lubelskim zostanie zastosowany tryb pozakonkursowy - Beneficjentem projektu będzie Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.

W przypadku projektów dotyczących wzmocnienia bezpieczeństwa zdrowotnego na terenie regionu w związku z zagrożeniem epidemicznym / stanem epidemii zastosowany zostanie:

- tryb pozakonkursowy - Beneficjentami projektów będą: Samodzielny Publiczny Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Chełmie;

- tryb nadzwyczajny - Beneficjentami projektów mogą być wszystkie podmioty wymienione wśród głównych grup beneficjentów w PI 9iv RPO WL.

Wsparciem w ramach programu zostanie objęte całe województwo lubelskie, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów, w których występują ograniczenia w dostępie do usług społecznych użyteczności publicznej, w tym np. tereny wiejskie, obszary rewitalizowane. Z uwagi na zidentyfikowane problemy, na obszarach tych intensywność wsparcia będzie najwyższa, co zostanie zapewnione w szczególności poprzez premiowanie projektów mających na celu rozwiązywanie zidentyfikowanych problemów. Zakłada się cykliczną weryfikację problemowych obszarów, a w razie potrzeby ich aktualizację.

Kryteria i zasady oceny projektów umożliwią wybór do dofinansowania i realizację projektów najbardziej efektywnych oraz najlepiej odpowiadających potrzebom społecznym regionu w zakresie poprawy dostępu do wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych. System oceny projektów opierać się będzie na kryteriach weryfikujących możliwość realizacji danego typu operacji w ramach priorytetu inwestycyjnego oraz na kryteriach punktowych, badających m.in. wpływ projektu na realizację celów priorytetu. W pierwszej kolejności wybierane do dofinansowania będą te projekty, które w jak największym stopniu przyczynią się do realizacji celów i rezultatów priorytetu inwestycyjnego. W ramach systemu wyboru projektów adekwatnie do sytuacji społecznej w regionie mogą zostać przewidziane mechanizmy preferencji dla określonego rodzaju przedsięwzięć, wybranych grup docelowych, typów beneficjentów, czy obszarów wymagających szczególnego wsparcia, w tym poprzez kryteria wyboru projektów lub wydzieloną alokację środków. Kryteria wyboru projektów umożliwią kierowanie interwencji na rzecz osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji społecznej, np. osób z niepełnosprawnościami, czy osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Pozwolą również na preferowanie przedsięwzięć zakładających optymalny w kontekście zakresu usługi i specyfiki grupy docelowej zakres usług o charakterze środowiskowym. Kryteria wyboru projektów pozwolą także na zintensyfikowanie wsparcia na obszarach o ograniczonym w dostępie do usług społecznych i zdrowotnych, w szczególności tereny wiejskie, obszary rewitalizowane, jak również będą promować i wspierać trwałość przedsięwzięć w zakresie zapewnienia dostępu do usług. Preferencyjnie traktowane będą usługi społeczne i zdrowotne świadczone w ramach działalności podmiotów ekonomii społecznej.

Zasady przewodnie dla wyboru operacji w obszarze zdrowia:

– kwalifikowalne będą projekty zgodne z zakresem wsparcia, celami i narzędziami określonymi w Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020,

- warunkiem wyboru przedsięwzięć do dofinansowania jest ich zgodność z Planem działań dotyczącym ochrony zdrowia (Plan Działań) uzgodnionym przez Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia,
- projekty będą wybierane zgodnie z kryteriami wyboru opartymi na rekomendacjach określonych w Planie Działań, zapewniającymi skuteczne - dostosowane do zdefiniowanych potrzeb w skali kraju i poszczególnych regionów - i efektywne (w szczególności kosztowo) wykorzystanie funduszy strukturalnych dedykowanych ochronie zdrowia,
- wybierane do dofinansowania projekty będą spójne z Country Specific Recommendations (CSR) dla Polski oraz kierunkami wprowadzonych i planowanych do wprowadzenia reform.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:
Z uwagi na specyfikę grupy docelowej oraz oferowany typ wsparcia nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie dotyczy.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Lp.	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	~~19 300~~ 22 282	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
2.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	14 449	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
3.	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	2 714 ~~2 562~~	4 427 ~~4 252~~	7 141 ~~6 814~~	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
4.	Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	15 177 ~~15 086~~	23 739 ~~23 596~~	38 916 ~~38 682~~	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
5.	Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID – 19	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	408	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

6.	Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	6 029 849,03	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
7.	Liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności zmarginalizowane takie jak Romowie) objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	800	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
8.	Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania mające na celu łagodzenie kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	929 454,41	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
9.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	800	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Priorytet inwestycyjny 9v:

Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Rozwój i upowszechnianie ekonomii społecznej, w tym wzrost zatrudnialności w sektorze ekonomii społecznej w regionie

Województwo cechuje relatywnie niski poziom rozwoju, niekorzystna sytuacja społeczno – gospodarcza, w tym niepokojąca skala zagrożenia ubóstwem, przy jednoczesnej słabości sektora przedsiębiorstw. Szansą i wyzwaniem jest rozwój ekonomii społecznej, która zgodnie z założeniami dokumentów strategicznych powinna odegrać istotną rolę w nowym wymiarze polityki integracji społecznej. Diagnoza sektora ekonomii społecznej w regionie wskazuje na małą na tle kraju liczbę aktywnych podmiotów ekonomii społecznej oraz słaby potencjał i niestabilność funkcjonowania znacznej części podmiotów, niewielką liczbę podmiotów reintegracyjnych, w tym klubów i centrów integracji społecznej oraz podmiotów świadczących usługi społeczne. Podjęte zostaną działania na rzecz budowania systemu wsparcia podmiotów ekonomii społecznej oraz rozwoju partnerstw i współpracy w celu upowszechniania i rozwoju przedsiębiorczości społecznej, w tym powstawania przedsiębiorstw społecznych oraz tworzenia nowych miejsc pracy w tym sektorze, zwłaszcza w przedsiębiorstwach społecznych. Istnieje potrzeba budowania pozytywnego wizerunku podmiotów ekonomii społecznej z wykorzystaniem doświadczeń i dobrych praktyk oraz wdrażania rozwoju i wypracowanych standardów. Tak zaplanowana interwencja przyczyni się do realizacji priorytetu Umowy Partnerstwa jakim jest *wsparcie ekonomii społecznej i miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych*. Podejmowane działania wniosą również istotny wkład w osiągnięcie celów Strategii Europa 2020 w zakresie zatrudnienia i redukcji ubóstwa.

Interwencja nakierowana na rozwój i upowszechnienie ekonomii społecznej w regionie będzie skoncentrowana na tworzeniu miejsc pracy w tym sektorze. Temu priorytetowi będzie służyć również wsparcie sektora ekonomii społecznej oraz zapewnienie jego skutecznego i efektywnego

funkcjonowania. Bezpośrednim rezultatem interwencji w kontekście wzrostu zatrudnialności w sektorze ekonomii społecznej w regionie będą miejsca pracy utworzone w podmiotach ekonomii społecznej, w tym w szczególności w przedsiębiorstwach społecznych. Podejmowane działania przyczynią się do wzmocnienia roli ekonomii społecznej, która zgodnie z założeniami *Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,* powinna stanowić ważny czynnik wzrostu zatrudnienia, spójności społecznej oraz rozwoju kapitału społecznego w regionie. Na osiągnięcie celu mogą mieć wpływ regulacje prawne na poziomie krajowym, w tym m. in. planowane rozwiązania dotyczące przedsiębiorczości społecznej oraz ogólnej sytuacji społeczno-gospodarczej regionu.
W związku z koniecznością przeciwdziałania epidemii COVID-19, realizowane będą również działania nakierowane na utrzymanie miejsc pracy oraz dodatkowe wsparcie podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych.

OKREŚLONE WSKAŹNIKI REZULTATU:

Lp.	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	20 %	%	2012	-	-	40%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
2.	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	100	Sztuka	2014	-	-	891	System informatyczny SL 2014	Rocznie
3.	Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	7 %	%	2014	-	-	15%	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 2 razy w ciągu okresu programowania

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

Zakres interwencji zostanie skoncentrowany na kreowaniu miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej w regionie, w szczególności poprzez wsparcie dotacyjne na tworzenie nowych podmiotów ekonomii społecznej oraz miejsc pracy w tym sektorze.

Zakłada się kompleksowe wsparcie na rzecz tworzenia i funkcjonowania przedsiębiorstw społecznych, w tym wsparcie na założenie, przystąpienie oraz zatrudnienie w spółdzielni socjalnej, obejmujące m. in. wsparcie doradczo-szkoleniowe, przyznanie środków finansowych (bezzwrotnego wsparcia finansowego), wsparcie pomostowe, mentoring w zakresie prowadzenia działalności.

Przewidziano również bezzwrotne wsparcie finansowe na tworzenie nowych podmiotów ekonomii społecznej, w tym podmiotów prowadzących działalność w sferze pożytku publicznego, np. spółdzielnie socjalne. Powyższe pozwoli na wsparcie osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym za pośrednictwem podmiotów ekonomii społecznej, w tym podmiotów świadczących usługi społeczne oraz podmiotów o charakterze reintegracyjnym, zaplanowane w ramach priorytetów inwestycyjnych 9.i oraz 9.iv.

W ramach priorytetu zaplanowano także wsparcie tworzenia miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej, w szczególności w przedsiębiorstwach społecznych, w tym poprzez refundację wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowanym zatrudnieniem), jak również w formie zatrudnienia przejściowego dla osób opuszczających podmioty reintegracyjne, czy placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Interwencja obejmuje również działania w zakresie podnoszenia kwalifikacji i kompetencji zawodowych pracowników podmiotów ekonomii społecznej, zwłaszcza przedsiębiorstw społecznych.

W ramach priorytetu zakłada się również rozwój usług wsparcia ekonomii społecznej w regionie Docelowo wsparcie to zostanie skoncentrowane na współfinansowaniu usług akredytowanych Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES). Powyższe, poprzez stworzenie sieci współpracy OWES, przyczyni się do zbudowania spójnego i trwałego systemu wsparcia ekonomii społecznej w regionie.
W tym zakresie, zgodnie z założeniami *Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznejdo 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,* przewidziano finansowanie usług wsparcia na rzecz rozwoju ekonomii społecznej, w tym:

- usług animacji lokalnej - wsparcie animacji lokalnej w celu tworzenia podmiotów obywatelskich, wsparcie dla ich rozwoju, budowy partnerstw publiczno-społecznych na rzecz rozwoju ekonomii społecznej i partycypacji społecznej,
- usług rozwoju ekonomii społecznej - inicjowanie tworzenia nowych podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych, obejmujące m.in. wsparcie przygotowawcze (w tym usługi doradcze i szkoleniowe), narzędzia inkubacji i preinkubacji,
- usług wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych - wsparcie rozwoju i funkcjonowania istniejących przedsiębiorstw społecznych, w tym głównie poprzez zwiększanie kompetencji menadżerskich i zarządczych, zawodowych i społecznych, np. w formie doradztwa prawnego, finansowego i biznesowego, m.in. z zakresu zarządzania przedsiębiorstwem, planowania strategicznego, marketingu.

IZ RPO zapewni monitorowanie efektywności działalności OWES w zakresie powyższych usług animacyjnych, inkubacyjnych i biznesowych.

Działania planowane w ramach priorytetu w obszarze ekonomii społecznej będą komplementarne z innymi działaniami podejmowanymi w województwie, a ich koordynacja na poziomie regionalnym zostanie zapewniona przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w ramach realizacji zadań ustawowych. Zakres działań koordynacyjnych dotyczących ekonomii społecznej w regionie w będzie zgodny z zasadami określonymi w wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dotyczących realizacji CT 9. Koordynacja ekonomii społecznej w regionie przyczyni się do zwiększenia efektywności wsparcia w ramach całej osi priorytetowej 11. Wdrożone zostaną mechanizmy zabezpieczające przed

nakładaniem się i podwójnym finansowaniem tych działań z działaniami prowadzonymi przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej.

Realizacja wsparcia w ramach Priorytetu będzie odbywała się zgodnie z zasadami określonymi w wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dotyczących realizacji CT 9. Interwencja zaplanowana w ramach Priorytetu wpłynie na rozwój i upowszechnianie ekonomii społecznej w regionie oraz wzrost zatrudnialności w tym sektorze. Wskazane działania wpisują się w kierunki *Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji* oraz *Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej*. Zakres wsparcia wynika ze *Strategii Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.* Działania są również zgodne z *Wieloletnim regionalnym planem działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie lubelskim na lata 2013-2020.*

Wsparciem w ramach priorytetu zostanie objęte całe województwo lubelskie, ze szczególnym uwzględnieniem tych gmin i powiatów, w których sektor podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorczość społeczna, są najmniej rozwinięte. Docelowo dofinansowanie dla realizacji usług Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES), zgodnie z *Wieloletnim regionalnym planem działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie lubelskim na lata 2013-2020,* zostanie skoncentrowane na akredytowanych OWES (po jednym OWES w każdym z subregionów województwa).

Alokacja na priorytet uwzględnia środki przeznaczone na wsparcie realizacji zintegrowanych działań w postaci zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

Adekwatnie do powyższego opisu planowanego wsparcia, w tym wskazanych przykładów przedsięwzięć oraz opisu ich wkładu w realizację celu szczegółowego, w ramach priorytetu realizowane będą następujące **typy działań:**

- kompleksowe wsparcie na rzecz tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej, w szczególności przedsiębiorstw społecznych,
- wsparcie tworzenia miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej, w szczególności w przedsiębiorstwach społecznych,
- usługi wsparcia ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, w tym usługi animacyjne, inkubacyjne i biznesowe OWES,
- działania w zakresie podnoszenia kwalifikacji i doświadczenia zawodowego pracowników podmiotów ekonomii społecznej,
- koordynacja obszaru ekonomii społecznej w regionie.

Dodatkowo, w związku z koniecznością przeciwdziałania/łagodzenia negatywnych skutków gospodarczych epidemii COVID-19, realizowane będą również działania nakierowane na utrzymanie miejsc pracy oraz dodatkowe wsparcie podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych.

Adekwatnie do planowanego rodzaju działań, głównymi **grupami docelowymi** będą w szczególności:

- podmioty ekonomii społecznej,
- podmioty deklarujące chęć przekształcenia się w przedsiębiorstwo społeczne,
- osoby fizyczne/prawne zamierzające założyć przedsiębiorstwo społeczne oraz osoby fizyczne uprawnione do wsparcia na podstawie wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dotyczących realizacji CT 9,

- osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym[39],
- osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.

Do głównych grup **beneficjentów** należą :
- Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES),
- organizacje pozarządowe,
- podmioty ekonomii społecznej,
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne.

W ramach priorytetu w związku z zaplanowanymi projektami o zintegrowanym charakterze przewiduje się wykorzystanie możliwości finansowania krzyżowego. Zastosowany mechanizm finansowania krzyżowego będzie bezpośrednio powiązany z celami i rezultatami podejmowanych interwencji. Powyższe przyczyni się do zwiększenia skuteczności, efektywności i trwałości oferowanego wsparcia, jak również do realizacji polityk horyzontalnych UE, w tym zasady równości szans i niedyskryminacji, w szczególności w odniesieniu do zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Potrzeba zastosowania mechanizmu wynika z doświadczeń okresu programowania 2007-2013, zwłaszcza w kontekście konieczności uzupełniania działań współfinansowanych z EFS w celu zapewnienia kompleksowości interwencji.

Komplementarność wewnętrzna
Wsparcie rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie, nakierowane na wzrost zatrudnialności w ekonomii społecznej w ramach PI 9v jest komplementarne z działaniami przewidzianymi w osi priorytetowej 9. W osi tej w ramach PI 8iii zaplanowano kompleksowe przedsięwzięcia w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, z uwzględnieniem samozatrudnienia i tworzenia nowych miejsc pracy w regionie. Dodatkowym wzmocnieniem interwencji w ramach PI 9v będą działania przewidziane w PI 9b (oś priorytetowa 13), gdzie w ramach kompleksowych działań rewitalizacyjnych ze środków EFRR zaplanowano wsparcie przedsiębiorstw społecznych.
Działania podejmowane w PI 9v na rzecz tworzenia i wzmacniania potencjału podmiotów ekonomii społecznej będą wspierały realizację pozostałych PI osi priorytetowej 11. W szczególności utworzone podmioty ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym (np. w CIS, KIS) będą realizatorami usług na rzecz reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej w PI 9i, a inne usługi społeczne użyteczności publicznej i usługi zdrowotne świadczone w ramach działalności podmiotów ekonomii społecznej na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, będą mogły uzyskać wsparcie w PI 9iv.

Komplementarność zewnętrzna
Zaplanowane działania są komplementarne z działaniami podejmowanymi na poziomie krajowym w ramach PO Wiedza Edukacja Rozwój w zakresie koordynacji i systemu wsparcia rozwoju ekonomii społecznej na poziomie krajowym (PI 9v). Istotnym uzupełnieniem interwencji regionalnej w PI 9v będą działania PO Wiedza Edukacja Rozwój na rzecz wzmocnienia kondycji ekonomicznej podmiotów ekonomii społecznej, w tym planowane wsparcie w postaci instrumentów finansowych. Komplementarne dla przedsięwzięć PI 9v RPO WL będą również działania podejmowane w ramach Programu na rzecz przemian i innowacji społecznych 2014-2020 (PSCI) w zakresie ułatwiania dostępu do finansowania przedsiębiorstwom społecznym (oś mikrofinansów i przedsiębiorczości społecznej).

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

[39]Katalog osób, które można zaliczyć do grupy osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym zawarty będzie w wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dotyczących realizacji CT 9.

Wybór projektów do dofinansowania dokonywany będzie w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny oraz zapewniający beneficjentom równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru. Zgodnie z wymogami rozporządzenia ramowego system wyboru projektów gwarantować będzie, iż realizowane w ramach priorytetu operacje przyczynią się do osiągnięcia celu szczegółowego i oczekiwanych rezultatów priorytetu. Ponadto, procedury wyboru projektów do dofinansowania i kryteria będą niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz będą uwzględniać ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym. Kryteria wyboru projektów, zarówno w trybie konkursowym, jak i pozakonkursowym, zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący.

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy.**

W ramach priorytetu dopuszcza się także zastosowanie **trybu pozakonkursowego** w przypadku realizacji zadania koordynacji rozwoju sektora ekonomii społecznej przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej na zasadach określonych w wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

Kryteria i zasady oceny projektów umożliwią wybór do dofinansowania i realizację projektów najbardziej efektywnych oraz najlepiej odpowiadających potrzebom społecznym regionu w zakresie wsparcia rozwoju ekonomii społecznej, w tym wzrostu zatrudnialności w tym sektorze. System oceny projektów opierać się będzie na kryteriach weryfikujących możliwość realizacji danego typu operacji w ramach priorytetu inwestycyjnego oraz na kryteriach punktowych, badających m.in. wpływ projektu na realizację celów priorytetu. W pierwszej kolejności wybierane do dofinansowania będą te projekty, które w jak największym stopniu przyczynią się do realizacji celów i rezultatów priorytetu inwestycyjnego. W ramach systemu wyboru projektów adekwatnie do sytuacji społecznej w regionie mogą zostać przewidziane mechanizmy preferencji dla określonego rodzaju przedsięwzięć, typów beneficjentów, czy obszarów wymagających szczególnego wsparcia, w tym poprzez kryteria wyboru projektów lub wydzieloną alokację środków. Kryteria wyboru projektów pozwolą na zintensyfikowanie wsparcia w gminach i powiatach, w których sektor podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorczość społeczna, są najmniej rozwinięte. W zakresie usług sieci Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej zastosowane zostaną kryteria efektywności działalności OWES w odniesieniu do wybranych kryteriów akredytacji OWES (wdrożonych w ramach PO KL 2007 – 2013) dla poszczególnych typów świadczonych usług (animacyjnych, inkubacyjnych, biznesowych). Stosowane będą również klauzule społeczne, których zakres i tryb stosowania będzie zgodny z wytycznymi ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dla zamówień dokonywanych w ramach EFS.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:
Z uwagi na specyfikę grupy docelowej oraz oferowany typ wsparcia nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie dotyczy.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Lp.	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 535	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

	wsparciem w programie								
2.	Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 264	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
3.	Liczba osób pozostających bez zatrudnienia, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 380	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
4.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

- **INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD EFS W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1 - 7**

Nie dotyczy

- **RAMY WYKONANIA OSI PRIORYTETOWEJ**

Typ wskaźnika	Lp.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika
						M	K	O	M	K	O		
Wskaźnik produktu	1.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	5 485	-	-	21 260	System informatyczny SL 2014	
Wskaźnik produktu	2.	Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	292	-	-	1 264	System informatyczny SL 2014	

Wskaźnik postępu finansowego	3.	Kwota wydatków certyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	24 435 858	185 733 322 ~~182 616 879~~	System informatyczny SL 2014	Wartość pośrednia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r. odnosi się do planowanego poziomu całkowitej kwoty wydatków kwalifikowalnych

➢ **KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ**

Fundusz: EFS Kategoria regionu: słabiej rozwinięte											
Wymiar 1 Zakres interwencji		Wymiar 2 Forma finansowania		Wymiar 3 Typ terytorium		Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Wymiar 6 EFS secondarytheme		Wymiar 5 CT (EFRR/ FS)	
Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
109	77 760 117 ~~77 862 349~~	01	157 873 323 ~~155 224 347~~	01	24 566 727 ~~24 154 519~~	01	2 820 538 ~~2 875 817~~	03	787 512 ~~774 299~~	nd	nd
112	68 893 936 ~~66 089 809~~			02	45 725 860 ~~44 958 620~~	07	155 052 785 ~~152 348 530~~	05	4 293 795 ~~4 221 749~~		
113	11 219 270 ~~11 272 189~~			03	87 580 736 ~~86 111 208~~			06	58 476 853 ~~57 495 662~~		
								08	94 315 163 ~~92 732 637~~		

➢ **Planowane wykorzystanie pomocy technicznej dla wzmocnienia zdolności administracyjnych**

Nie dotyczy

2.A.12 OŚ PRIORYTETOWA 12 EDUKACJA, KWALIFIKACJE I KOMPETENCJE

Oś Priorytetowa 12
Edukacja, kwalifikacje i kompetencje

- Oś Priorytetowa 12 ***Edukacja, kwalifikacje i kompetencje*** będzie realizowana poprzez następujące priorytety:

Priorytet inwestycyjny 10i:
Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

1. **Zwiększenie udziału dzieci w wieku przedszkolnym w wysokiej jakości edukacji przedszkolnej**

Słabą stroną województwa lubelskiego w obszarze edukacji przedszkolnej są przede wszystkim nierówności w dostępie do niej. Priorytetem powinno być zatem zwiększenie upowszechnienia edukacji przedszkolnej oraz podniesienie jej jakości.

Na terenie województwa występuje niewystarczająca w stosunku do potrzeb liczba miejsc w placówkach prowadzących edukację przedszkolną, zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich. Spowodowane jest to faktem, że dzieci w wieku 6 lat są obowiązane odbyć roczne przygotowanie przedszkolne. Powoduje to, że dzieci w wieku 3 - 5 lat przyjmowane są w dalszej kolejności, w miarę dostępności miejsc.

Wsparcie w tym zakresie jest istotne, bowiem edukacja przedszkolna, bez względu na formułę organizacyjną, czy miejsce realizacji zajęć ma przyczyniać się do wspomagania i ukierunkowywania rozwoju intelektualnego dziecka zgodnie z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi w relacjach ze środowiskiem społeczno-kulturowym i przyrodniczym oraz kształtować gotowość dziecka do nauki czytania i pisania, w szczególności poprzez różnego rodzaju zabawy i gry dydaktyczne. Wsparcie edukacji przedszkolnej istotne przyczynia się do poprawy sytuacji kobiet na rynku pracy, umożliwiając im godzenie życia zawodowego z rodzinnym.

Istotne jest to, że wszystkie realizowane przedsięwzięcia będą komplementarne ze wsparciem przewidywanym w ramach funduszy i programów sektorowych dotyczących polityki edukacyjnej i będą miały charakter zindywidualizowany, kompleksowy i długofalowy. Dofinansowanie z EFS nie będzie jednak zastępować obowiązkowego finansowania krajowego przewidzianego w krajowych przepisach prawnych. Mając na względzie powyższe, na wsparcie obszaru dotyczącego edukacji przedszkolnej zostanie przeznaczone co najmniej 30% alokacji na PI 10i.

Rezultatem interwencji w ramach priorytetu, będzie powstanie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, co przełoży się na zwiększenie szans edukacyjnych dzieci. Osiągniecie rezultatu w dużej mierze uzależnione jest od trendów demograficznych.

OKREŚLONE WSKAŹNIKI REZULTATU:

Lp.	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowaniu ze środków EFS	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d			88 %	%	2013			95%	Dane IZ RPO WL	Bieżący monitoring

2. Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Konstytucja RP wskazuje, że władze publiczne zapewniają obywatelom powszechny i równy dostęp do wykształcenia, a zgodnie ze słowami preambuły do ustawy *o systemie oświaty* szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności. W warunkach gospodarki opartej na wiedzy i innowacyjności kluczowym zagadnieniem jest dostęp ale do wysokiej jakości usług edukacyjnych. Dla podniesienia jakości działań edukacyjnych istotne jest zatem oddziaływanie na obszar edukacji obowiązkowej. Słabą stroną województwa lubelskiego w obszarze kształcenia ogólnego jest przede wszystkim zróżnicowana jakość usług edukacyjnych.

Zauważalne są dysproporcje w jakości procesu nauczania. Dotyczy to zarówno sposobu i rodzaju zajęć, w tym w szczególności zajęć dotyczących kompetencji i umiejętności stosowania nowoczesnych technologii informacyjno – komunikacyjnych zarówno wśród uczniów, jak i nauczycieli oraz wyposażenia szkół w nowoczesne narzędzia, sprzęt specjalistyczny i pomoce dydaktyczne. Ma to przełożenie na wyniki sprawdzianów i egzaminów gimnazjalnych, które były wyższe w grupie miast na prawach powiatu od pozostałych gmin. Wzbudzając zainteresowanie uczniów przedmiotami matematyczno-przyrodniczymi i wspierając przez to wybór ścieżki edukacyjnej związanej z naukami ścisłymi, w dłuższej perspektywie spowoduje to zwiększenie liczby studentów na tych kierunkach, a w konsekwencji zwiększy ich szanse do wejścia na rynek pracy.

Istotne jest to, że wszystkie przedsięwzięcia będą komplementarne ze wsparciem przewidywanym w ramach funduszy i programów sektorowych dotyczących polityki edukacyjnej i będą miały charakter zindywidualizowany, kompleksowy i długofalowy. Dofinansowanie z EFS nie będzie jednak zastępować obowiązkowego finansowania krajowego przewidzianego w krajowych przepisach prawnych. Rezultatem interwencji w ramach priorytetu, poprzez poprawę jakości kształcenia i lepszy dostęp do wysokiej jakości usług edukacyjnych, będzie zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, co konsekwentnie przełoży się na zwiększenie ich szans na rynku pracy. Osiągniecie rezultatu w dużej mierze uzależnione jest od trendów demograficznych.

OKREŚLONE WSKAŹNIKI REZULTATU:

Lp.	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d			80 %	%	2013			85%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
2.	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d			86 %	%	2014			90%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
3.	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	91 %	%	2013	-	-	97%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
4.	Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	91 %	%	2013	-	-	97%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
5.	Liczba nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK dzięki EFS	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	86 %	%	2014	-	-	90%	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 4 razy w okresie programowania

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

CS1: Zwiększenie udziału dzieci w wieku przedszkolnym w wysokiej jakości edukacji przedszkolnej

W ramach priorytetu realizowane będą działania wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Powyższe

działania będą koncentrować się na zmniejszeniu dysproporcji w upowszechnianiu oraz w jakości usług edukacyjnych.

W ramach planowanego wsparcia dot. wzmacniania roli edukacji przedszkolnej planuje się realizację działań w zakresie zwiększania liczby miejsc wychowania przedszkolnego oraz zmniejszenie barier w dostępie do dobrej jakości edukacji przedszkolnej.

W celu zwiększenia udziału dzieci w wieku przedszkolnym w edukacji przedszkolnej, tworzone będą dla nich nowe miejsca wychowania przedszkolnego. Priorytetem jest zmniejszenie dysproporcji w upowszechnianiu edukacji przedszkolnej, w szczególności na obszarach słabiej rozwiniętych, w tym na terenach wiejskich ale także wspieranie dostępności do edukacji przedszkolnej na obszarach miejskich. Liczba utworzonych w ramach udzielonego wsparcia projektowego nowych miejsc edukacji przedszkolnej będzie odpowiadała faktycznemu i prognozowanemu zapotrzebowaniu na usługi edukacji przedszkolnej w regionie z uwzględnieniem prognoz demograficznych. Po zakończeniu finansowania projektowego beneficjenci będą zobowiązani do zachowania trwałości utworzonych w ramach RPO miejsc edukacji przedszkolnej.

W ramach polepszenia jakości edukacji przedszkolnej planuje się realizację działań polegających na rozszerzeniu oferty o zajęcia realizowane w celu wyrównywania stwierdzonych deficytów, a także realizację dodatkowych zajęć, które pozwolą na zwiększenie kompetencji społecznych i ułatwią lepszy start w systemie edukacji.

Doskonalenie jakości edukacji przedszkolnej powiązane jest z uzyskiwaniem kwalifikacji bądź nabywaniem kompetencji przez nauczycieli wychowania przedszkolnego oraz wymaga inwestowania w bazę materialną. Możliwy zatem będzie także zakup specjalistycznego sprzętu i pomocy dydaktycznych koniecznych do rozpoznawania potrzeb, wspomagania rozwoju, a także prowadzenia terapii dzieci odbywających edukację przedszkolną. Działania w zakresie wyposażenia/doposażenia podmiotów prowadzących edukację przedszkolną będą uzależnione od diagnozy zapotrzebowania odbiorców wsparcia na tego typu działania. Będą one miały jednak charakter pomocniczy, bowiem samo wyposażenie placówek realizujących edukację przedszkolną nie stanowi priorytetu w ramach działań ukierunkowanych na ten poziom edukacji. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się także możliwość realizacji wsparcia na rzecz doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji dla nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego. Będą one miały jednak charakter uzupełniający do realizowanych działań, bowiem nauczyciele przedszkoli nie stanowią grupy o znaczeniu priorytetowym w ramach działań ukierunkowanych na ten poziom edukacji.

Typy działań:

- tworzenie miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku przedszkolnym lub dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami,
- rozszerzenie oferty o zajęcia realizowane w celu wyrównania stwierdzonych deficytów oraz dodatkowe zajęcia, które pozwolą na zwiększenie kompetencji społecznych lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównywanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności.

CS2: Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

W ramach działań mających na celu zwiększenie szans edukacyjnych uczniów, a także zwiększenia dostępu do wysokiej jakości usług edukacyjnych przewiduje się wspieranie tworzenia warunków uczenia się, adekwatnych do potrzeb rynku pracy i zmian zachodzących w gospodarce. Interwencja realizowana

w ramach niniejszego priorytetu ma na celu promowanie dostępu do dobrej jakości kształcenia ogólnego, w szczególności poprzez organizację zajęć przyczyniających się do rozwoju kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych tzw. *Transversal skills* niezbędnych na rynku pracy. Ich zakres będzie obejmował: umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), ICT, umiejętność rozumienia (ang. *literacy*), kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy, tworzenie w szkołach warunków do nauczania eksperymentalnego i indywidualizację pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Podniesienie jakości usług edukacyjnych związane jest z zapewnieniem dzieciom i młodzieży, w tym w szczególności dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnościami, warunków kształcenia odpowiednio do rozpoznanych indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz ich możliwości psychofizycznych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Wciąż istnieje potrzeba inwestowania w kompetencje i umiejętności stosowania nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, w szczególności wśród dzieci i młodzieży. W okresie 2014-2020 kontynuowane będą działania realizowane w ramach rządowego programu rozwijania kompetencji uczniów w zakresie stosowania technologii informacyjno – komunikacyjnych „Cyfrowa szkoła". Na terenie województwa lubelskiego, komplementarnie do działań związanych z podnoszeniem kompetencji bądź kwalifikacji nauczycieli wszystkich przedmiotów w zakresie korzystania z nowoczesnych metod, technologii i sprzętu zakupionego do szkół, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb i umiejętności w zakresie technologii informacyjno – komunikacyjnych, a także działań dotyczących kształtowania i rozwijania podstawowych i zaawansowanych kompetencji cyfrowych uczniów poprzez naukę programowania/ kodowania, realizowane będą działania dotyczące wyposażenia lub doposażenia w nowoczesny sprzęt oraz materiały metodyczne i dydaktyczne do wykorzystania na zajęciach lekcyjnych pracowni, zwłaszcza pracowni ICT, matematycznych i przyrodniczych.

Działania w zakresie wyposażenia/doposażenia szkół w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne będą uzależnione od diagnozy zapotrzebowania odbiorców wsparcia na tego typu działania oraz będą zgodne ze standardem wyposażenia określonym w wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dotyczących realizacji CT 10.

Celem kompleksowego wspierania uczniów m.in. w planowaniu dalszej edukacji i kariery zawodowej przewiduje się organizowanie i udzielanie doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

W ramach planowanych działań realizowane będą programy pomocy stypendialnej dla uczniów zdolnych. Programy te umożliwiają godzenie obowiązku nauki z rozwijaniem zainteresowań, w związku z tym stanowią jeden z czynników zachęcających do osiągania jak najlepszych wyników.

Poprawie jakości warunków kształcenia będą także służyły, podejmowane w uzupełnieniu do interwencji EFS, działania finansowane z EFRR w ramach Osi Priorytetowej 13, polegające na zaspokojeniu istotnych potrzeb w zakresie infrastruktury edukacyjnej, bowiem samodzielne inwestycje w zakresie infrastruktury i sprzętu nie wchodzą w zakres wsparcia EFS (za wyjątkiem limitu w zakresie środków trwałych i cross-financingu). Łączny limit wydatków związanych z zakupem środków trwałych nie przekroczy 30% alokacji na cały PI 10i (włączając cross-financing). W przypadku nowych projektów obejmujących gimnazja przewidziane do likwidacji lub wygaszania w związku z reformą edukacji, wsparcie będzie skierowane jedynie do uczniów tych szkół, bez możliwości zakupu sprzętu / wyposażenia lub wsparcia nauczycieli (warunek ten nie ma zastosowania do gimnazjów przekształcanych w szkołę podstawową lub oddziałów gimnazjalnych w ramach szkół podstawowych).

Wsparcie w ramach priorytetu zostanie skierowane do osób z terenu całego województwa lubelskiego. Silniejsza koncentracja terytorialna obejmować będzie grupę gmin i powiatów cechujących się

największymi potrzebami w zakresie edukacji, a koncentracja środków pozwoli na osiągnięcie większej spójności społeczno – gospodarczej. Intensyfikacja wsparcia zostanie zapewniona poprzez premiowanie projektów mających na celu rozwiązywanie problemów zidentyfikowanych w ww. obszarze. Zakłada się cykliczną weryfikację problemowych obszarów, a w razie potrzeby aktualizację wykazu gmin i powiatów.

Typy działań:

1. :

- organizacja zajęć przyczyniających się do rozwoju kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych tzw. *transversal skills* niezbędnych na rynku pracy (w tym nauczanie eksperymentalne i indywidualizacja pracy z uczniem), tj. zajęć w zakresie umiejętności matematyczno-przyrodniczych, umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), ICT, umiejętności rozumienia (ang. *literacy*), kreatywności, innowacyjności, przedsiębiorczości, krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów, umiejętności uczenia się, umiejętności pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy;
- podnoszenie kompetencji bądź kwalifikacji nauczycieli wszystkich przedmiotów w zakresie korzystania z nowoczesnych metod, technologii i sprzętu;
- organizowanie i udzielanie doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz pomocy psychologiczno – pedagogicznej;
- tworzenie warunków uczenia się, adekwatnych do potrzeb rynku pracy i zmian zachodzących w gospodarce: wyposażenie pracowni dla przedmiotów matematyczno – przyrodniczych oraz pracowni ICT.

  Typy działań wymienione w niniejszym tirecie mogą być realizowane wyłącznie, jako działania komplementarne z działaniami wymienionymi w tiretach 1, 2 i 3.
- programy pomocy stypendialnej dla uczniów zdolnych;
- kompleksowe wsparcie procesu zdalnego nauczania i doskonalenia kadr oświaty[40].

Do głównych grup **beneficjentów** należą:

– podmioty uprawnione do prowadzenia edukacji przedszkolnej, tj. publiczne i niepubliczne przedszkola lub inne funkcjonujące formy wychowania przedszkolnego, ich organy prowadzące lub inne podmioty (z wyłączeniem osób fizycznych <nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych>) we współpracy z ww.

– w zakresie działań mających na celu poprawę jakości kształcenia ogólnego - szkoły i placówki oświatowe realizujące kształcenie ogólne, specjalistyczne, jak również podstawowe szkoły artystyczne realizujące kształcenie w oparciu o dwie podstawy programowe, ich organy prowadzące lub inne podmioty (z wyłączeniem osób fizycznych <nie dotyczy osób

[40]Działania w ramach typu projektu dotyczącego kompleksowego wsparcia procesu zdalnego nauczania i doskonalenia kadr oświaty nie mogą powielać działań z zakresu rozwijania zdalnej edukacji, realizowanych na poziomie krajowym. Wsparcie będzie udzielane poszczególnym podmiotom pod warunkiem złożenia przez organ prowadzący oświadczenia o nieotrzymaniu dofinansowania na tożsame działania ze środków wdrażanych na poziomie krajowym.

prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych>) we współpracy z ww.

Główne grupy docelowe, do których kierowane jest wsparcie w ramach priorytetu to:

- dzieci w wieku przedszkolnym określonym w ustawie *o systemie oświaty*,
- rodzice dzieci w wieku przedszkolnym określonym w ustawie *o systemie oświaty*,
- nauczyciele i pracownicy pedagogiczni przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych funkcjonujących formach wychowania przedszkolnego,
- nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkól dla dorosłych),
- w zakresie działań mających na celu poprawę jakości kształcenia ogólnego - nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie specjalistyczne, jak również podstawowych szkół artystycznych, realizujących kształcenie w oparciu o dwie podstawy programowe,
- przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i inne funkcjonujące formy wychowania przedszkolnego,
- uczniowie, wychowankowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych),
- w zakresie działań mających na celu poprawę jakości kształcenia ogólnego - uczniowie, wychowankowie i słuchacze szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie specjalistyczne, jak również podstawowych szkół artystycznych, realizujących kształcenie w oparciu o dwie podstawy programowe,
- rodzice uczniów, wychowanków i słuchaczy szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkól dla dorosłych),
- szkoły podstawowe i ponadpodstawowe prowadzące kształcenie ogólne oraz szkoły prowadzące kształcenie zawodowe w zakresie podstawy programowej kształcenia ogólnego, Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli, publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, biblioteki pedagogiczne,
- doradcy metodyczni i konsultanci zatrudnieni w Lubelskim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli, pracownicy publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz bibliotek pedagogicznych,
- osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.

Alokacja na priorytet uwzględnia środki przeznaczone na wsparcie realizacji zintegrowanych działań w postaci zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

~~W ramach priorytetu p~~Przewiduje się wykorzystanie możliwości finansowania krzyżowego, które umożliwia finansowanie kosztów wpisujących się w zakres Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wydatki w tym zakresie są konieczne dla skutecznej realizacji projektów, są bezpośrednio powiązane z jego celami i rezultatami oraz stanowią uzupełnienie działań współfinansowanych z EFS. Dzięki temu projekty współfinansowane z EFS mogą mieć bardziej kompleksowy charakter, co z kolei prowadzi do wzmocnienia efektów ich działań. Finansowanie krzyżowe odgrywa istotną rolę w

działaniach związanych z poprawą warunków kształcenia, które będą uwzględniać konieczność dostosowania infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Finansowanie krzyżowe przyczynia się do realizacji polityk horyzontalnych UE, co potwierdza okres programowania 2007-2013. W największym stopniu finansowanie krzyżowe wpływa na rozwój społeczeństwa informacyjnego. Finansowanie krzyżowe w sposób pośredni wpływa również na wyrównywanie szans kobiet i mężczyzn, tzn. o tyle, o ile przyczyniają się do tego realizowane projekty, w ramach których jest ponoszony cross-financing.

Komplementarność wewnętrzna

Wsparcie na rzecz zwiększenia udziału dzieci w edukacji przedszkolnej oraz zmniejszenia dysproporcji w jakości usług edukacyjnych pozostaje komplementarne z przedsięwzięciami wpieranymi w ramach następujących priorytetów inwestycyjnych RPO: PI 8iv, 9iv i 10a.

Działania realizowane w ~~ramach~~ PI 10i są komplementarne z działaniami realizowanymi w ~~ramach~~ PI 8iv (Oś 10), bowiem także służą poprawie sytuacji kobiet na rynku pracy i umożliwiają godzenie życia zawodowego i prywatnego. Są komplementarne z PI 9iv (Oś 11), bowiem zaproponowany zakres wsparcia uzupełnia wsparcie oferowane w ramach CT 9, gdzie zakres wsparcia dotyczy również dzieci i młodzieży ze środowisk defaworyzowanych bądź zagrożonych marginalizacją.

Prawidłowa realizacja celu priorytetu 10i jest związana z powstałą lub zmodernizowaną infrastrukturą wspartą w ramach PI 10a (Oś 13).

Działania zaplanowane w ramach PI 10i są także komplementarne z PI 2c (Oś 2), gdzie przewidziane zostały m.in. działania w rozwój elektronicznych usług publicznych w szczególności w zakresie tworzenia i cyfryzacji nowych usług, poprawy funkcjonalności i e-dojrzałości istniejących usług oraz zwiększenie stopnia dostępności dla obywateli, integracji usług w obszarze m.in. edukacji.

Komplementarność zewnętrzna

Działania planowane do realizacji w ramach PI 10i są również komplementarne z działaniami realizowanymi w PO WER, w ramach PI 10i, który zakłada realizację przedsięwzięć służących poprawie treści nauczania oraz podwyższanie kwalifikacji i umiejętności, w tym także kompetencji cyfrowych, wykorzystywanie zasobów cyfrowych i nowoczesnych technologii kadr systemu oświaty niebędących nauczycielami oraz w PI 8ii w zakresie wsparcia poprawy ram funkcjonowania polityki w obszarze wyrównywania szans płci na rynku pracy i godzenie życia zawodowego i prywatnego. Dzięki zastosowaniu *Linii demarkacyjnej* działania te będą wzajemnie się uzupełniać.

Działania planowane w RPO WL w PI 10i są komplementarne z PO PC, który zakłada m.in. wspieranie kompetencji cyfrowych Polaków.

RPO WL 2014 - 2020 zakłada komplementarność z Programem „Erasmus dla wszystkich", który wspiera trzy rodzaje działań: możliwości uczenia się dla osób indywidualnych, zarówno w UE, jak i poza nią; współpracę instytucjonalną między placówkami edukacyjnymi, organizacjami działającymi na rzecz młodzieży, przedsiębiorstwami, władzami lokalnymi i regionalnymi oraz organizacjami pozarządowymi oraz wspieranie reform w państwach członkowskich w zakresie modernizacji systemów kształcenia i szkolenia, a także wspieranie innowacyjności, przedsiębiorczości i zwiększanie szans na zatrudnienie.

Widoczna jest także komplementarność z Programem na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu na lata 2014 –2020 – Erasmus +.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

Wybór projektów do dofinansowania dokonywany będzie w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny oraz zapewniający beneficjentom równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru. Zgodnie z wymogami rozporządzenia ramowego, system wyboru projektów gwarantować będzie, iż realizowane w ramach priorytetu operacje przyczynią się do osiągnięcia celu szczegółowego i oczekiwanych rezultatów priorytetu. Ponadto, opracowane procedury wyboru projektów do dofinansowania i kryteria będą niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz uwzględnią ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym. Kryteria wyboru projektów zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący.

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy**.

W ramach priorytetu dopuszcza się także zastosowanie **trybu pozakonkursowego** przeznaczonego dla projektów stypendialnych dla uczniów zdolnych oraz projektu w zakresie kompleksowego wsparcia procesu zdalnego nauczania i doskonalenia kadr oświaty. Beneficjentem ww. projektów pozakonkursowych będzie Instytucja Zarządzająca lub jej jednostki organizacyjne.

Kryteria i zasady oceny projektów umożliwią wybór do dofinansowania i realizację projektów najbardziej efektywnych oraz najlepiej odpowiadających potrzebom społecznym regionu w zakresie poprawy jakości kształcenia oraz lepszego dostępu do wysokiej jakości i stabilnych usług edukacyjnych. Kryteria będą uwzględniać preferowanie wsparcia szkół i uczniów z największymi lub specjalnymi potrzebami w zakresie edukacji i premiować szkoły położone na terenach wiejskich. Projekty związane z zakupem sprzętu lub infrastruktury (w ramach cross-financingu) w szkołach i placówkach edukacyjnych będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość inwestycji z EFS.

System oceny projektów opierać się będzie na kryteriach weryfikujących możliwość realizacji danego typu operacji w ramach priorytetu inwestycyjnego oraz na kryteriach punktowych, badających m.in. wpływ projektu na realizację celów i rezultatów priorytetu. W pierwszej kolejności wybierane do dofinansowania będą te projekty, które w jak największym stopniu przyczynią się do realizacji celów i rezultatów priorytetu inwestycyjnego. W ramach systemu wyboru projektów adekwatnie do sytuacji społecznej w regionie mogą zostać przewidziane mechanizmy preferencji dla określonego rodzaju przedsięwzięć, wybranych grup docelowych, typów beneficjentów, czy obszarów wymagających szczególnego wsparcia, w tym poprzez kryteria wyboru projektów lub wydzieloną alokację. Kryteria wyboru projektów pozwolą również na zintensyfikowanie wsparcia w gminach znajdujących się w najbardziej niekorzystnym położeniu w kontekście realizacji Celu Tematycznego 10.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:

Z uwagi na specyfikę grupy docelowej oraz oferowany typ wsparcia nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:

Nie dotyczy.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Lp.	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte			5 974	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
2.	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte			3 451	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
3.	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte			48 457	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
4.	Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte			6049	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
5.	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	402	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
6.	Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	380	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
7.	Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	5027	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

8.	Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID – 19	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	364	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
9.	Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 217 734,46	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
10.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Priorytet inwestycyjny 10iii:

Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Zwiększenie liczby osób dorosłych, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje adekwatnie do wymagań regionalnego i krajowego rynku pracy

Osoby dorosłe nie dostrzegają zasadności dostosowywania swoich kwalifikacji bądź kompetencji, m.in. ze względu na mało efektywną i niedostosowaną do potrzeb oraz specyfiki grupy docelowej ofertę kształcenia ustawicznego. Niezwykle istotne jest zatem wsparcie osób dorosłych przede wszystkim z grup defaworyzowanych, tj. osób starszych i o niskich kwalifikacjach, które z własnej inicjatywy zainteresowane są zdobyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem wykształcenia ogólnego lub kompetencji kluczowych i kwalifikacji zawodowych (w odróżnieniu od PI 8v., w którym wsparciem zostaną objęte osoby wskazane przez pracodawcę, a samo wsparcie będzie zgodne ze zdiagnozowanymi potrzebami danego przedsiębiorstwa) w celu dostosowania kompetencji i kwalifikacji do potrzeb rynku pracy. Istotne jest to, że wszystkie przedsięwzięcia będą komplementarne ze wsparciem przewidywanym w ramach funduszy i programów sektorowych dotyczących polityki edukacyjnej i będą miały charakter zindywidualizowany, kompleksowy i długofalowy.

Rezultatami interwencji w ramach priorytetu będzie wzmocnienie rozwoju zawodowego i podnoszenia kwalifikacji osób dorosłych. Osiągniecie rezultatu w dużej mierze uzależnione jest od trendów demograficznych oraz sytuacji społeczno-gospodarczej w regionie.

OKREŚLONE WSKAŹNIKI REZULTATU:

Lp.	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	89 %	%	2012			90%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
2.	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d			89 %	%	2012			90%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
3.	Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d			89 %	%	2012			90%	System informatyczny SL 2014	Rocznie

	opuszczeniu programu													
4.	Liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności zmarginalizowane takie jak Romowie), które uzyskały umiejętności lub kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d			0 %	%	2022			50%	System informatyczny SL 2014	Rocznie

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

W ramach PI 10iii wsparciem zostaną objęte osoby, które z własnej inicjatywy zainteresowane są zdobyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem wykształcenia ogólnego lub kompetencji kluczowych i kwalifikacji zawodowych (w odróżnieniu od PI 8v, w którym wsparciem zostaną objęte osoby wskazane przez pracodawcę, a samo wsparcie będzie zgodne ze zdiagnozowanymi potrzebami danego przedsiębiorstwa) w celu dostosowania kompetencji i kwalifikacji do potrzeb rynku pracy. Dodatkowo, wsparciem zostaną objęte także osoby dorosłe uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. Niezbędne jest nabycie przez te osoby kompetencji w zakresie porozumiewania się w języku polskim, aby umożliwić im proces integracji w polskim społeczeństwie, jak również podjęcie legalnej aktywności zawodowej.

Oferta edukacyjna dla osób dorosłych pozwoli rozwinąć ich umiejętności podstawowe oraz kompetencje przekrojowe, jednak wsparcie zostanie ograniczone wyłącznie do szkoleń z zakresu ICT i szkoleń językowych. Katalog możliwych szkoleń kończących się kwalifikacjami zawodowymi może zostać rozszerzony, kiedy zintegrowany system kwalifikacji wejdzie w życie.

Podejmowane działania na rzecz wzmocnienia podnoszenia kompetencji kluczowych będą musiały spełniać kryteria podejścia do uczenia się dorosłych, w których odchodzi się od traktowania dorosłych jak uczniów w tradycyjnych szkołach. Do kryteriów tych należą m.in. odpowiadanie na udowodnione potrzeby dorosłych w zakresie podnoszenia ich kompetencji i kwalifikacji, w tym sposoby identyfikowania osób z niskimi kompetencjami kluczowymi, stosowanie różnorodnych, w tym aktywnych form rekrutacji uczestników, kompleksowe, zintegrowane podejście do usług na rzecz osób potrzebujących wsparcia, zorientowanie na efekty uczenia się, w tym zintegrowanie z procedurami uznawania wcześniej nabytego doświadczenia, zapewnianie elastyczności organizacyjnej ofert edukacyjnych. Wsparcie udzielane w ramach RPO zakończone będzie procesem certyfikacji umiejętności i kompetencji (nie dotyczy szkoleń z zakresu nauki języka polskiego dla osób dorosłych uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.).

Działania dotyczące kształcenia ustawicznego, co do zasady realizowane będą w oparciu o mechanizm popytowy - powinny wynikać z realnych i rzeczywistych potrzeb odbiorców wsparcia. Ze względu na specyficzne grupy docelowe, m.in. osoby starsze i o niższych kwalifikacjach, w połączeniu ze zdiagnozowanymi, specyficznymi potrzebami, dopuszcza się realizację wsparcia w modelu innym niż popytowy.

Adekwatnie do powyższego opisu planowanego wsparcia, w tym wskazanych przykładów przedsięwzięć oraz opisu ich wkładu w realizację celu szczegółowego dotyczącego zwiększenia u osób dorosłych kompetencji w zakresie ICT i języków obcych, w ramach priorytetu realizowane będą następujące typy działań:

- szkoleniach z zakresu ICT zakończone procesem certyfikacji;
- szkolenia językowe zakończone procesem certyfikacji;
- szkolenia z zakresu nauki języka polskiego dla osób dorosłych uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.

Z uwagi na zobowiązanie władz polskich w zakresie wypełnienia warunkowości ex-ante nr 10.3, zawarte w PO WER, prowadzenie działań w ramach PI 10iii nadzorowanych przez IZ RPO województwa lubelskiego jest uzależnione od wypełnienia tych zobowiązań na szczeblu ogólnokrajowym przez IZ PO WER.

Do głównych grup **beneficjentów** należą:

- wszystkie podmioty, które mają możliwość prowadzenia oferty edukacyjnej dla osób dorosłych, w zakresie ICT bądź języków obcych,
- podmioty uprawnione do potwierdzania umiejętności z zakresu ICT bądź języków obcych.

W przypadku realizowania działań w oparciu o mechanizm popytowy, na podstawie kryteriów określonych w *szczegółowym opisie osi priorytetowych RPO WL 2014 -2020* wskazany/wybrany zostanie beneficjent Podmiotowego Systemu Finansowania.

Główne grupy docelowe, do których kierowane jest wsparcie w ramach priorytetu:

- osoby w wieku 25 lat i więcej oraz osoby nieuczące się - od 18 roku życia, ze szczególną preferencją osób w wieku 50 lat i więcej oraz osób o niskich kwalifikacjach, zgłaszające z własnej inicjatywy chęć podnoszenia, uzupełniania potwierdzenia umiejętności z zakresu ICT bądź języków obcych;
- osoby dorosłe uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. zgłaszające z własnej inicjatywy chęć nauki języka polskiego.

W ramach priorytetu przewiduje się wykorzystanie możliwości finansowania krzyżowego. Zastosowany mechanizm finansowania krzyżowego będzie bezpośrednio powiązany z celami i rezultatami podejmowanych interwencji. Powyższe przyczyni się do zwiększenia skuteczności, efektywności i trwałości oferowanego wsparcia, jak również do realizacji polityk horyzontalnych UE, w tym zasady równości szans i niedyskryminacji, w szczególności w odniesieniu do zapewnienia dostępności dla osób starszych, w tym z niepełnosprawnościami. Potrzeba zastosowania mechanizmu wynika z doświadczeń okresu programowania 2007-2013, zwłaszcza w kontekście konieczności uzupełniania działań współfinansowanych z EFS w celu zapewnienia kompleksowości interwencji.

Komplementarność wewnętrzna

Działania realizowane RPO WL w PI 10iii mające na celu dostosowanie lub nabycie kwalifikacji osób dorosłych adekwatnych do wymagań rynku pracy są komplementarne z przedsięwzięciami wpieranymi w ramach następujących priorytetów inwestycyjnych RPO: PI 8v oraz 3a i 3c.

Działania realizowane w ramach PI 10iii są komplementarne z działaniami realizowanymi w ramach PI 8v (Oś 10) skierowanymi na poprawę adaptacyjności pracowników.

Ponadto wsparcie EFS w ramach PI 10iii jest komplementarne z działaniami EFRR w CT3, gdzie wsparcie ukierunkowane jest bezpośrednio na rozwój potencjału i innowacyjności funkcjonujących przedsiębiorstw poprzez zaplanowane działania w ramach m.in.:

- PI 3a z zakresu promowania przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm,
- PI 3c związane ze wsparciem rozwoju firm.

Komplementarność zewnętrzna

Działania planowane do realizacji w ramach PI 10iii są również komplementarne z działaniami realizowanymi w ramach PO WER, który zakłada realizację zadań związanych z poprawą ram funkcjonowania uczenia się przez całe życie. Dzięki zastosowaniu *Linii demarkacyjnej* działania te będą wzajemnie się uzupełniać.

Działania podejmowane w ramach PI 10iii będą komplementarne z interwencją w ramach EFRROW, gdzie środki zostaną przeznaczone m.in. na promowanie uczenia się przez całe życie oraz szkolenia zawodowego w sektorach rolnym i leśnym. Wsparcie udzielane ze środków EFRROW będzie miało na celu zapewnienie osobom związanym z rolnictwem czy leśnictwem możliwości poprawy poziomu wiedzy oraz wszechstronnego doskonalenia zawodowego, obejmującego zarówno kwestie organizacji produkcji rolniczej i leśnej, wykorzystywania innowacyjnych rozwiązań w zakresie rolnictwa i leśnictwa oraz w zakresie szeroko pojętego środowiska. Wsparciem ze środków EFRROW zostaną objęte również placówki, zlokalizowane na obszarach wiejskich, gdzie oprócz roli centrów aktywności społecznej pełnią one funkcje edukacyjne.

RPO WL 2014-2020 zakłada komplementarność z Programem „Erasmus dla wszystkich", który wspiera trzy rodzaje działań: możliwości uczenia się dla osób indywidualnych, zarówno w UE, jak i poza nią; współpracę instytucjonalną między placówkami edukacyjnymi, organizacjami działającymi na rzecz młodzieży, przedsiębiorstwami, władzami lokalnymi i regionalnymi oraz organizacjami pozarządowymi oraz wspieranie reform w państwach członkowskich w zakresie modernizacji systemów kształcenia i szkolenia, a także wspieranie innowacyjności, przedsiębiorczości i zwiększanie szans na zatrudnienie.

Widoczna jest także komplementarność z Programem na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu na lata 2014 –2020 – Erasmus +.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

Wybór projektów do dofinansowania dokonywany będzie w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny oraz zapewniający beneficjentom równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru. Zgodnie z wymogami rozporządzenia ramowego, system wyboru projektów gwarantować będzie, iż realizowane w ramach priorytetu operacje przyczynią się do osiągnięcia celu szczegółowego i oczekiwanych rezultatów priorytetu. Ponadto, opracowane procedury wyboru projektów do dofinansowania i kryteria będą niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz uwzględnią ogólne zasady

ustanowione w rozporządzeniu ramowym. Kryteria wyboru projektów zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący.

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy**.

W ramach priorytetu dopuszcza się zastosowanie trybu pozakonkursowego przeznaczonego dla typu projektu: szkolenia z zakresu nauki języka polskiego dla osób dorosłych uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. – Beneficjentem projektu będzie Instytucja Zarządzająca – Departament Kultury, Edukacji i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie.

Kryteria i zasady oceny projektów umożliwią wybór do dofinansowania i realizację projektów najbardziej efektywnych oraz najlepiej odpowiadających potrzebom społecznym regionu w zakresie zwiększenie powiązania umiejętności osób z potrzebami rynku pracy.

System oceny projektów opierać się będzie na kryteriach weryfikujących możliwość realizacji danego typu operacji w ramach priorytetu inwestycyjnego oraz na kryteriach punktowych, badających m.in. wpływ projektu na realizację celów i rezultatów priorytetu. W pierwszej kolejności wybierane do dofinansowania będą te projekty, które w jak największym stopniu przyczynią się do realizacji celów i rezultatów priorytetu inwestycyjnego. W ramach systemu wyboru projektów adekwatnie do sytuacji społecznej i gospodarczej w regionie mogą zostać przewidziane mechanizmy preferencji dla określonego rodzaju przedsięwzięć, wybranych grup docelowych, typów beneficjentów, czy obszarów wymagających szczególnego wsparcia, w tym poprzez kryteria wyboru projektów lub wydzieloną alokację.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:

Z uwagi na specyfikę grupy docelowej oraz oferowany typ wsparcia nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:

Nie dotyczy.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Lp.	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte			12 816	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
2.	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte			7 129	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

3.	Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte			12 816	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
4.	Liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności zmarginalizowane takie jak Romowie), objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte			1 788	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
5.	Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania mające na celu łagodzenie kryzysu wywołanego wojną w Ukrainie	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte			572 776,28	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
6.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 788	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

Priorytet inwestycyjny 10iv:

Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

1. **Zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów poprzez poprawę efektywności kształcenia zawodowego w regionie**

Słabą stroną województwa lubelskiego w obszarze edukacji zawodowej jest jej niska ranga i negatywne postrzeganie w społeczeństwie. Zarówno pracodawcy, jak i absolwenci zwracają uwagę na niedostateczne praktyczne przygotowanie do wykonywania zawodu. Potwierdza to fakt, że kształcenie zawodowe nie jest odpowiedzią na wyzwania m.in. lokalnego rynku pracy. Istotnym problemem jest także baza dydaktyczna, która w większości przypadków nie odzwierciedla rzeczywistego środowiska pracy. Skutkuje to utratą możliwości właściwego kształcenia praktycznego. W związku z powyższym konieczne jest inicjowanie i wspieranie współpracy szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym, zwłaszcza z pracodawcami w celu podniesienia jakości i atrakcyjności kształcenia.

Istotne jest to, że wszystkie realizowane przedsięwzięcia będą komplementarne ze wsparciem przewidywanym w ramach funduszy i programów sektorowych dotyczących polityki edukacyjnej i będą miały charakter zindywidualizowany, kompleksowy i długofalowy. Dofinansowanie z EFS nie będzie jednak zastępować obowiązkowego finansowania krajowego przewidzianego w krajowych przepisach prawnych.

Rezultatami interwencji w ramach priorytetu będzie podniesienie jakości i atrakcyjności kształcenia zawodowego oraz zwiększenie liczby uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy. Osiągniecie rezultatu w dużej mierze uzależnione jest od trendów demograficznych oraz sytuacji społeczno-gospodarczej w regionie.

OKREŚLONE WSKAŹNIKI REZULTATU:

Lp.	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		
1.	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	86%	%	2012	-	-	90%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
2.	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS	Słabiej rozwinięte	Sztuka	n/d	-	-	98%	%	2014	-	-	95%	System informatyczny SL 2014	Rocznie
3.	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d			80%	%	2013			85%	System	Rocznie

	kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu												informatyczny SL 2014	
4.	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie, uczestniczących w kształceniu lub pracujących po 6 miesiącach po ukończeniu nauki	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d	-	-	100 %	%	2014	-	-	95%	Badanie ewaluacyjne	Co najmniej 2 razy w okresie programowania

2. Podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych, adekwatnie do wymagań regionalnego i krajowego rynku pracy

Zmieniająca się sytuacja gospodarcza wymaga nabycia nowych lub dostosowania posiadanych umiejętności, wiedzy i kompetencji osób dorosłych do potrzeb rynku pracy. W związku z tym osoby dorosłe uzyskają możliwość uzyskiwania lub uzupełniania kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych, w elastycznym systemie kształcenia ustawicznego wpisanego w system oświaty i ściśle powiązanego ze szkolnictwem zawodowym. Istotne jest to, że wszystkie przedsięwzięcia będą komplementarne ze wsparciem przewidywanym w ramach funduszy i programów sektorowych dotyczących polityki edukacyjnej i będą miały charakter zindywidualizowany, kompleksowy i długofalowy. Dofinansowanie z EFS nie będzie jednak zastępować obowiązkowego finansowania krajowego przewidzianego w krajowych przepisach prawnych.

Rezultatami interwencji w ramach priorytetu będzie zwiększenie liczby osób dorosłych, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia. Osiągniecie rezultatu w dużej mierze uzależnione jest od trendów demograficznych oraz sytuacji społeczno-gospodarczej w regionie.

OKREŚLONE WSKAŹNIKI REZULTATU:

Lp.	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O			M	K	O		

1.	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia	Słabiej rozwinięte	Osoba	n/d			36 %	%	2012			75%	System informatyczny SL 2014	Rocznie

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

CS1. Zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów poprzez poprawę efektywności kształcenia zawodowego w regionie

W ramach priorytetu realizowane będą działania inicjujące i wspierające współpracę szkół i placówek kształcenia zawodowego z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności z pracodawcami i szkołami wyższymi, w celu podniesienia jakości i atrakcyjności kształcenia oraz dostosowania kierunków kształcenia zawodowego m.in. do zmieniających się regionalnych i lokalnych uwarunkowań rynku pracy i gospodarki.

Nacisk zostanie położony na upowszechnianie wszelkich form współpracy szkół zawodowych z pracodawcami w procesie kształcenia zawodowego, bowiem to pracodawcy, jako kluczowi partnerzy szkoły zawodowej, mają wpływ na kształtowanie jej pozytywnego wizerunku oraz na podnoszenie jakości i atrakcyjności szkolnictwa zawodowego. W ramach zwiększenia współpracy z pracodawcami planuje się m. in. realizację działań ukierunkowanych na wspólne przygotowywanie programów nauczania, organizację wysokiej jakości zajęć praktycznych, praktyk zawodowych i staży zarówno dla uczniów, jak i dla nauczycieli zawodu. Szczególny nacisk zostanie położony na kształcenie praktyczne w miejscu pracy.

Planuje się także realizację projektów obejmujących współpracę szkół i placówek kształcenia zawodowego ze szkołami wyższymi, mających na celu zwiększenie dostępu uczniów i nauczycieli do nowoczesnych technik i technologii oraz możliwość aktualizowania przez nauczycieli, w tym nauczycieli zawodu oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, swojej wiedzy. Będzie także możliwość uczestniczenia w zajęciach prowadzonych w szkole wyższej, w tym w zajęciach laboratoryjnych, kołach i obozach naukowych.

Planuje się także stworzenie programów pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów zawodowych oraz wsparcie uczniów w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy.

Zwiększenie potencjału szkół zawodowych poprzez inwestycje w sprzęt, wyposażenie i materiały dydaktyczne jest działaniem niezbędnym, gdyż jak wskazano w diagnozie, na terenie województwa lubelskiego szkoły realizujące kształcenie zawodowe posiadają niskiej jakości bazę techno-dydaktyczną, w tym przestarzałe zaplecze i wyposażenie pracowni do praktycznej nauki zawodu. Braki w nowoczesnym wyposażeniu przekładają się na ofertę edukacyjną, proces dydaktyczny oraz jakość kształcenia w tych placówkach. Sposób realizacji działań w obszarze edukacji zawodowej będzie zgodny z wytycznymi ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dotyczącymi realizacji CT 10. Wsparcie w zakresie zakupu wyposażenia w 10iv realizowane jest w oparciu o analizę Instytucji Zarządzającej dotyczącą potrzeb szkół zawodowych pod kątem wyzwań regionalnego rynku pracy. W związku z tym priorytetowo będzie traktowane wsparcie powiązane z inteligentnymi specjalizacjami regionu wskazanymi w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego czy z sektorami szybkiego wzrostu. Ponadto preferowane będą kierunki kształcenia związane z nowoczesnymi technologiami (w tym w szczególności

wpisujących się do zakresu tzw. kluczowych technologii wspomagających (z ang. KeyEnabling Technologies, KET)) oraz procesami cyfryzacji przemysłu, wnoszące wartość dodaną na rzecz modernizacji procesów produkcyjnych.

Poprawie jakości warunków kształcenia zawodowego będą także służyły, podejmowane w uzupełnieniu do interwencji EFS, działania finansowane z EFRR w ramach osi Priorytetowej 13, bowiem samodzielne inwestycje w zakresie infrastruktury i sprzętu nie wchodzą w zakres wsparcia EFS. Limit wydatków związanych z doposażeniem szkół i placówek kształcenia zawodowego w środki trwałe niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego nie przekroczy 30% całkowitej alokacji PI 10iv (włączając cross-financing). Wysokość limitu zostanie zweryfikowana w trakcie przeglądu śródokresowego Programu. W przypadku projektów obejmujących zasadnicze szkoły zawodowe, przewidziane do likwidacji lub wygaszenia, wsparcie w ramach projektu może zostać skierowane jedynie do uczniów, bez możliwości zakupu sprzętu / wyposażenia lub wsparcia nauczycieli (warunek ten nie ma zastosowania do zasadniczych szkół zawodowych przekształcanych w szkoły branżowe bez zmiany profilu kształcenia).

Typy działań:

- zwiększenie współpracy szkół i placówek kształcenia zawodowego z pracodawcami m. in. poprzez realizację działań ukierunkowanych na wspólne przygotowywanie programów nauczania, organizację wysokiej jakości zajęć praktycznych, kształcenie praktyczne w miejscu pracy, praktyk zawodowych i staży zarówno dla uczniów, jak i dla nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu;
- współpraca szkół i placówek kształcenia zawodowego ze szkołami wyższymi w celu zwiększenia dostępu uczniów i nauczycieli do nowoczesnych technik i technologii, nabycia możliwości uczestniczenia w zajęciach prowadzonych w szkole wyższej, w tym w zajęciach laboratoryjnych, kołach i obozach naukowych;
- możliwość aktualizowania przez nauczycieli, w tym nauczycieli zawodu oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu swojej wiedzy, kwalifikacji i kompetencji;
- wdrażanie nowych, innowacyjnych form nauczania zawodowego;
- dodatkowe zajęcia specjalistyczne umożliwiające uczniom uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy i umiejętności zawodowych;
- wsparcie uczniów w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy;
- wyposażenie pracowni przedmiotów zawodowych.

  Typ działań wymieniony w niniejszym tirecie może być realizowany wyłącznie, jako działanie komplementarne z działaniami wymienionymi w tiretach 1 -5.
- programy pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych;
- organizacja zajęć przyczyniających się do rozwoju kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych tzw. *transversal skills* niezbędnych na rynku pracy (w tym nauczanie eksperymentalne i indywidualizacja pracy z uczniem), tj. zajęć w zakresie umiejętności matematyczno - przyrodniczych, umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), ICT, umiejętności rozumienia (ang. *literacy*), kreatywności, innowacyjności, przedsiębiorczości, krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów, umiejętności uczenia się, umiejętności pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy;

- organizowanie i udzielanie doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- promocja kształcenia zawodowego, w tym organizacja/udział w targach edukacyjnych.

CS2. Podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych, adekwatnie do wymagań regionalnego i krajowego rynku pracy

Rozwiązaniem istotnym z punktu widzenia funkcjonowania rynku pracy jest możliwość uzyskania lub uzupełniania przez osoby dorosłe kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych, w elastycznym systemie kształcenia ustawicznego i ściśle powiązanym ze szkolnictwem zawodowym. W ramach niniejszego PI osoby dorosłe będą miały możliwość odbywania kwalifikacyjnych kursów zawodowych, kursów umiejętności zawodowych oraz innych kursów umożliwiające uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych oraz poprzez odpowiednie egzaminy - możliwość potwierdzania kwalifikacji w zawodzie.

Typy działań:

- organizacja i prowadzenie dla osób dorosłych:
  - kwalifikacyjnych kursów zawodowych,
  - kursów umiejętności zawodowych,
  - inne kursy umożliwiające uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych,
- możliwość potwierdzania kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie lub kwalifikacji zawodowych poprzez odpowiednie egzaminy.

Do głównych grup **beneficjentów** należą:

– Podmioty, które mogą realizować kształcenie zawodowe:
  - publiczne i niepubliczne ponadgimnazjalne lub ponadpodstawowe szkoły i placówki oświatowe realizujące kształcenie zawodowe, w tym szkoły specjalne przysposabiające do pracy,
  - publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, kształcenia praktycznego oraz ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego,
  - Ochotnicze Hufce Pracy w zakresie wspomagania systemu oświaty poprzez aktywizację zawodową młodzieży i podejmowania działań zmierzających do podwyższania kwalifikacji zawodowych lub przekwalifikowania w zakresie nieobjętym interwencją PO WER.

  oraz ich organy prowadzące lub inne podmioty (z wyłączeniem osób fizycznych <nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych>) we współpracy z ww.,

– Podmioty, które mogą organizować i prowadzić kwalifikacyjne kursy zawodowe, zgodnie z ustawą *o systemie oświaty*:
  - publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe w zakresie zawodów, w których kształcą;

- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe w zakresie zawodów, w których kształcą;
- publicznych i niepublicznych placówkach kształcenia ustawicznego, placówkach kształcenia praktycznego, ośrodkach dokształcania i doskonalenia zawodowego
- instytucje rynku pracy, o których mowa w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową;
- podmioty prowadzące działalność oświatową, tj. osoby prawne i fizyczne prowadzące działalność oświatową, nieobejmującą prowadzenia szkół, placówek lub zespołu, podejmowaną na zasadach określonych w przepisach ustawy o swobodzie działalności gospodarczej,

oraz ich organy prowadzące lub inne podmioty (z wyłączeniem osób fizycznych <nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych>) we współpracy z ww.

– Podmioty uprawnione do organizowania i prowadzenia innych kursów umożliwiających uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych.

Główne grupy docelowe, do których kierowane jest wsparcie w ramach priorytetu:

– uczniowie, wychowankowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, w tym szkół specjalnych przysposabiających do pracy,
– uczniowie szkół podstawowych(wyłącznie w przypadku typu projektu dotyczącego promocji kształcenia zawodowego, w tym organizacji/udziału w targach edukacyjnych),
– młodociani pracownicy,
– nauczyciele, w tym nauczyciele kształcenia zawodowego,
– instruktorzy praktycznej nauki zawodu,
– osoby dorosłe, z własnej inicjatywy zainteresowane nabyciem, podniesieniem bądź uzupełnieniem kompetencji lub kwalifikacji w zakresie zawodowym,
– osoby uprawnione do przystąpienia do egzaminu zawodowego,
– pracodawcy,
– osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.

Alokacja na priorytet uwzględnia środki przeznaczone na wsparcie realizacji zintegrowanych działań w postaci zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).W ramach priorytetu przewiduje się wykorzystanie możliwości finansowania krzyżowego, które umożliwia finansowanie kosztów wpisujących się w zakres Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wydatki w tym zakresie są konieczne dla skutecznej realizacji projektów, są bezpośrednio powiązane z jego celami i rezultatami oraz stanowią uzupełnienie działań współfinansowanych z EFS. Dzięki temu projekty współfinansowane z EFS mogą mieć bardziej kompleksowy charakter, co z kolei prowadzi do wzmocnienia efektów ich działań. Finansowanie krzyżowe odgrywa istotną rolę w działaniach związanych z poprawą warunków kształcenia zawodowego, które związane jest ze stworzeniem w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe, warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej i będzie uwzględniać konieczność dostosowania infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Komplementarność wewnętrzna

Wsparcie na rzecz dostosowania lub nabycia kwalifikacji uczniów i nauczycieli szkół i placówek kształcenia zawodowego adekwatnych do wymagań rynku pracy realizowane w RPO WL w ramach PI 10iv pozostaje komplementarne z przedsięwzięciami wpieranymi w ramach PI 10a (Oś 13) dotyczącymi wsparcia infrastrukturalnego.

Ponadto wsparcie EFS w ramach PI 10iv jest komplementarne z działaniami EFRR w CT3, gdzie wsparcie ukierunkowane jest bezpośrednio na rozwój potencjału i innowacyjności funkcjonujących przedsiębiorstw poprzez zaplanowane działania w ramach m.in.: PI 3c związane ze wsparciem rozwoju firm.

Komplementarność zewnętrzna

Działania planowane do realizacji w ramach PI 10iv są również komplementarne z działaniami realizowanymi w ramach PO WER, który zakłada realizację zadań związanych z poprawą ram funkcjonowania edukacji. Dzięki zastosowaniu *Linii demarkacyjnej* działania te będą wzajemnie się uzupełniać.

Działania podejmowane w ramach PI 10iv będą komplementarne z interwencją w ramach EFRROW, gdzie środki zostaną przeznaczone m.in. na szkolenia zawodowego w sektorach rolnym i leśnym.

Wsparcie udzielane ze środków EFRROW będzie miało na celu zapewnienie osobom związanymi z rolnictwem czy leśnictwem możliwości poprawy poziomu wiedzy oraz wszechstronnego doskonalenia zawodowego, obejmującego zarówno kwestie organizacji produkcji rolniczej i leśnej, wykorzystywania innowacyjnych rozwiązań w zakresie rolnictwa i leśnictwa oraz w zakresie szeroko pojętego środowiska. Wsparciem ze środków EFRROW zostaną objęte również placówki, zlokalizowane na obszarach wiejskich, gdzie oprócz roli centrów aktywności społecznej pełnią one funkcje edukacyjne.

RPO WL 2014-2020 zakłada komplementarność z Programem „Erasmus dla wszystkich, który wspiera trzy rodzaje działań: możliwości uczenia się dla osób indywidualnych, zarówno w UE, jak i poza nią; współpracę instytucjonalną między placówkami edukacyjnymi, organizacjami działającymi na rzecz młodzieży, przedsiębiorstwami, władzami lokalnymi i regionalnymi oraz organizacjami pozarządowymi oraz wspieranie reform w państwach członkowskich w zakresie modernizacji systemów kształcenia i szkolenia, a także wspieranie innowacyjności, przedsiębiorczości i zwiększanie szans na zatrudnienie.

Widoczna jest także komplementarność z Programem na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu na lata 2014 –2020 – Erasmus +.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

Wybór projektów do dofinansowania dokonywany będzie w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny oraz zapewniający beneficjentom równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru. Zgodnie z wymogami rozporządzenia ramowego, system wyboru projektów gwarantować będzie, iż realizowane w ramach priorytetu operacje przyczynią się do osiągnięcia celu szczegółowego i oczekiwanych rezultatów priorytetu. Ponadto, opracowane procedury wyboru projektów do dofinansowania i kryteria będą niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz uwzględnią ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym. Kryteria wyboru projektów zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący.

Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy**.

W ramach priorytetu dopuszcza się także zastosowanie **trybu pozakonkursowego** przeznaczonego dla projektów dotyczących kształcenia zawodowego w formach szkolnych (w ramach celu szczegółowego nr 1). Realizowane działania będą zgodne z branżami strategicznymi wyszczególnionymi w Umowie Partnerstwa (RIS, nowe technologie, cyfryzacja przemysłu) oraz z branżami strategicznymi regionu,

które wynikają z dokumentów strategicznych. Beneficjentami pozakonkursowymi będą organy prowadzące szkół i placówek realizujących kształcenie zawodowe.

Przewiduje się również zastosowanie **trybu pozakonkursowego** w przypadku programów pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych, w których beneficjentem będzie Instytucja Zarządzająca.

Kryteria i zasady oceny projektów umożliwią wybór do dofinansowania i realizację projektów najbardziej efektywnych oraz najlepiej odpowiadających potrzebom społecznym regionu w zakresie poprawy jakości kształcenia oraz lepszego dostępu do wysokiej jakości i stabilnych usług edukacyjnych.

System oceny projektów opierać się będzie na kryteriach weryfikujących możliwość realizacji danego typu operacji w ramach priorytetu inwestycyjnego oraz na kryteriach punktowych, badających m.in. wpływ projektu na realizację celów i rezultatów priorytetu. W pierwszej kolejności wybierane do dofinansowania będą te projekty, które w jak największym stopniu przyczynią się do realizacji celów i rezultatów priorytetu inwestycyjnego. W ramach systemu wyboru projektów adekwatnie do sytuacji społecznej w regionie mogą zostać przewidziane mechanizmy preferencji dla określonego rodzaju przedsięwzięć, wybranych grup docelowych, typów beneficjentów, czy obszarów wymagających szczególnego wsparcia, w tym poprzez kryteria wyboru projektów lub wydzieloną alokację.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:

Z uwagi na specyfikę grupy docelowej oraz oferowany typ wsparcia nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:

Nie dotyczy.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Lp.	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	K	O		
1.	Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte			22 967	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
2.	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	1 961	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

3.	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego doposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego	Sztuka	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	318	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
4.	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	16 899	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
5.	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	9 833	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring
6.	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie.	Osoba	EFS	Słabiej rozwinięte	-	-	0	System informatyczny SL 2014	Bieżący monitoring

INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD EFS W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1 - 7

Nie dotyczy

- **RAMY WYKONANIA OSI PRIORYTETOWEJ**

Typ wskaźnika	Lp.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika
						M	K	O	M	K	O		

Wskaźnik produktu	1.	Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	osoba	EFS	Słabiej rozwinięte			780			5 974	System informatyczny SL 2014	
Wskaźnik produktu	2.	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	osoba	EFS	Słabiej rozwinięte			6 828			16 899	System informatyczny SL 2014	
Wskaźnik finansowy	3.	Kwota wydatków certyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	EFS	Słabiej rozwinięte	20 088 756			131 644 397 ~~132 209 583~~			System informatyczny SL 2014	Wartość pośrednia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r. odnosi się do planowanego poziomu całkowitej kwoty wydatków kwalifikowalnych

➢ **KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ**

Fundusz: EFS **Kategoria regionu: słabiej rozwinięte**											
Wymiar 1 Zakres interwencji		Wymiar 2 Forma finansowania		Wymiar 3 Typ terytorium		Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Wymiar 6 EFS secondarytheme		Wymiar 5 CT (EFRR/FS)	
Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
115	46 208 745 ~~46 186 524~~	01	111 897 737 ~~112 378 145~~	01	29 944 304 ~~30 072 863~~	01	3 017 817 ~~3 116 029~~	03	2 242 185 ~~2 251 811~~	nd	nd
117	6 795 801 ~~6 270 083~~			02	34 390 139 ~~34 537 785~~	07	108 879 920 ~~109 262 116~~	05	25 189 865 ~~25 298 012~~		
118	58 893 191 ~~59 921 538~~			03	47 563 294 ~~47 767 497~~			06	16 780 932 ~~16 852 977~~		
								08	67 684 755 ~~67 975 345~~		

➢ **Planowane wykorzystanie pomocy technicznej dla wzmocnienia zdolności administracyjnych**

Nie dotyczy

2.A.13 OŚ PRIORYTETOWA 13 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Oś Priorytetowa 13
Infrastruktura społeczna

Zakres koncentracji tematycznej ***13 Osi priorytetowej*** obejmuje zaplanowane działania w obszarze CT 9 oraz CT 10 i tworzy wspólną logikę w sferze społeczno-gospodarczej, dzięki której możliwa będzie realizacja celów założonych dla poszczególnych priorytetów. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu oznacza wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i przedsiębiorczości oraz zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną. Konstrukcja Osi wynika z diagnozy sytuacji w zakresie stanu infrastruktury ochrony zdrowia, usług społecznych oraz edukacji na obszarze województwa lubelskiego. Wśród głównych problemów społecznych regionu należy wymienić ubóstwo będące dominującą przyczyną korzystania ze świadczeń pomocy społecznej (56% ogółu korzystających w województwie przy 53% w kraju)[41] oraz najwyższą w skali kraju wartość wskaźnika zagrożenia ubóstwem (w 2011r. wskaźnik ten osiągnął wartość 31,3% dla regionu i 17,7 %dla kraju)[42]. Innym istotnym problemem jest zjawisko wykluczenia społecznego potwierdzone najwyższym w skali kraju poziomem wskaźnika zagrożenia ubóstwem lub wykluczenia społecznego (w 2011r. osiągnął on wartość 40,6% dla regionu i 27,2% dla kraju). Ważnym elementem oceny sytuacji społecznej w regionie jest także stan zdrowia jego mieszkańców. Utrata zdrowia stanowi bowiem jeden z najważniejszych czynników przerywania aktywności zawodowej i w rezultacie zagrożenia ubóstwem. Problemem pozostaje również nierównomierność w dostępie do usług publicznych oraz ich jakości. Efektem jest relatywnie niski poziom kapitału ludzkiego i społecznego. Rozwarstwienie społeczne, przebiegające w wielu wymiarach: dochodowym, generacyjnym, zdrowotnym, edukacyjnym, warunków mieszkaniowych czy terytorialnym jak i utrzymujące się zróżnicowania społeczne mogą stać się barierą dla dynamicznego rozwoju województwa. Odpowiedzią na powyższe jest przewidziane w ramach Osi wparcie na rzecz wyrównywania różnic w poziomie jakości i dostępności infrastruktury społecznej a tym samym minimalizowanie różnic w dostępie do usług zdrowotnych i społecznych. Uzupełnieniem ww. działań będą inwestycje w zakresie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności oraz obszarów miejskich i wiejskich jak również podejmowane na rzecz godzenia życia prywatnego i zawodowego. Istotnym elementem działań służących ograniczeniu ubóstwu będzie poprawa warunków kształcenia jako istotnego czynnika wpływającego na rozwój województwa. Zaproponowane wsparcie ma umożliwić jak największej liczbie mieszkańców regionu dostęp do wysokosprawnych usług społecznych. Skuteczność wszystkich działań podejmowanych na rzecz włączenia społecznego oraz przeciwdziałania ubóstwu jest silnie uzależniona od ich komplementarnej realizacji. Tym samym na trwałość zamierzonych efektów wpłynie podjęcie kompleksowej interwencja we wszystkich deficytowych obszarach. Niezbędnym do tego warunkiem jest silne powiązanie wsparcia przewidzianego w ramach Osi ze wsparciem realizowanym w ramach EFS lub zgodnym z celami EFS, przy czym zaproponowana koncentracja przyczyni się do osiągnięcia zaplanowanych założeń Programu w obszarach, w których realizacja inwestycji jedynie przy wsparciu środków EFS (przy uwzględnieniu cross-financingu) byłaby niewystarczająca.

[41] *Informacja dotycząca pomocy społecznej w województwie lubelskim na dzień 31.12.2010*r., Zespół Obserwatorium Integracji Społecznej, ROPS w Lublinie, 2011r.
[42] *KPPUiWS.*

- Oś Priorytetowa 13 ***Infrastruktura społeczna*** będzie realizowana poprzez następujące priorytety:

Priorytet inwestycyjny 9a:
Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

1. **Zwiększona dostępność usług zdrowotnych**

Stany chorobowe, niepełnosprawność czy podeszły wiek to czynniki, które w znacznym stopniu zwiększają ryzyko ubóstwa i wykluczenia społecznego przy czym kluczowe znaczenie odgrywa tu utrata zdrowia. Szacuje się, iż choroby i niepełnosprawność stanowią trzecią w kolejności przyczynę pozostawania biernym zawodowo (po emeryturze oraz okresie nauki)[43]. Brak lub ograniczenie dostępu do usług ochrony zdrowia mogą przyczyniać się do trwałego, często nieodwracalnego pogorszenia zdolności do uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym, w tym do podjęcia i utrzymania zatrudnienia. Główną barierą w dostępie do usług medycznych pozostaje fakt, iż tylko w nielicznych ośrodkach zabezpieczenie w aparaturę medyczną pozwala na ich świadczenie na dostatecznym poziomie. W większości przypadków baza lokalowa i sprzętowa odbiegają w zasadniczy sposób od przyjętych standardów i stanowią poważną barierę w świadczeniu efektywnej opieki. Istotną kwestią w zakresie stale rosnącego zapotrzebowania na specjalistyczne badania jest zwiększenie dostępności do wysokospecjalistycznego sprzętu medycznego poprzez odpowiednie zaspokojenie potrzeb inwestycyjnych w tym zakresie. Uzasadnione jest zatem podjęcie interwencji wspierającej jakość dostarczanych usług zdrowotnych i zwiększania ich dostępności dla społeczeństwa. Wsparcie infrastruktury zdrowotnej pozwoli na poprawę jakości, zwiększenie dostępności i zmniejszenie dysproporcji terytorialnych w dostępie do specjalistycznych świadczeń opieki zdrowotnej. Działania te będą również służyć poprawie systemu diagnostyki, pozwolą na wcześniejsze wykrywanie stanów chorobowych, skracając okres absencji związanej z procesem leczenia i rekonwalescencji (w 2012 r. średnia długość pobytu pacjenta w szpitalu wynosiła średnio 6,1 dnia, co plasuje region na przedostatnim miejscu w kraju). Tym samym możliwe będzie przeciwdziałanie bierności zawodowej związanej ze stanem zdrowia.
Dodatkowo, w związku z koniecznością przeciwdziałania/łagodzenia negatywnych skutków koronawirusa SARS-Cov-2, realizowane będą również działania nakierowane na zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie pandemii COVID-19.

[43] *Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014 – 2020. Krajowe ramy strategiczne. Warszawa, marzec 2014 r.*

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Średnia długość pobytu w szpitalu	dni	Słabiej rozwinięte	6,1	2012	4	GUS	Raz na rok
2.	Przeciętne wykorzystanie łóżka	dni	Słabiej rozwinięte	266	2012	291	GUS	Raz na rok

2. Zwiększona dostępność usług społecznych

Na terenie województwa szczególnie odczuwalne są dysproporcje terytorialne w dostępie do usług społecznych, jak również dominująca pozycja pasywnych form pomocy (o niskiej skuteczności i efektywności) w zakresie działań podmiotów pomocy społecznej działających na rzecz włączenia społecznego. Ograniczony dostęp do usług społecznych dotyka w największej mierze osoby ze szczególnie wrażliwych kategorii m.in. dzieci, osób starszych czy z niepełnosprawnościami. Z drugiej strony niekorzystne trendy demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa zwiększają ryzyko rezygnacji z aktywności zawodowej ze względu na konieczność zapewnienia opieki osobie potrzebującej wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Niezbędne jest więc podjęcie działań związanych z modernizacją, doposażeniem oraz adaptacją infrastruktury usług społecznych w tym ich deinstytucjonalizacją. Wsparcie kierowane będzie również na działania towarzyszące usamodzielnianiu się i przeciwdziałające bezdomności oraz usługi zabezpieczające potrzeby osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i w podeszłym wieku w zakresie ww. usług. Celem interwencji jest upowszechnienie dostępu do usług społecznych poprzez wsparcie infrastruktury niezbędnej do jej sprawnego świadczenia. Interwencja wpłynie również na zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców regionu, m.in. poprzez wzrost dostępności usług opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3. Dodatkowo, przewiduje się wsparcie w zakresie infrastruktury mieszkaniowej skierowane do cudzoziemców, w tym osób uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które wjechały legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Gospodarstwa domowe korzystające ze	szt.	słabiej rozwinięty	71565	2013	52000	GUS	raz na rok

	środowisko-wej pomocy społecznej							

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

Zakres interwencji **w obszarze usług zdrowotnych** odzwierciedla kierunki i priorytety strategiczne określone w *Krajowych ramach strategicznych polityki w obszarze ochrony zdrowia*[44](tzw. *Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020*). Dokument ten stanowi krajowe ramy strategiczne dla wszystkich przedsięwzięć realizowanych w obszarze zdrowia w perspektywie 2014-2020. W związku z powyższym podstawowym warunkiem realizacji powyższych inwestycji jest ich ukierunkowanie na 5 grup chorób, stanowiących główne przyczyny niezdolności do pracy i umieralności wśród mieszkańców Polski (choroby układu krążenia, nowotworowe, układu kostno–stawowo–mięśniowego, układu oddechowego, psychiczne) oraz na schorzenia specyficzne dla obszaru województwa[45] (zdiagnozowane na poziomie regionu, jako zjawiska szczególnie niekorzystne, a także choroby uznawane jako cywilizacyjne), jak również (w celu przeciwdziałania niekorzystnym trendom demograficznym) ukierunkowane na opiekę nad matką i dzieckiem. Kolejnym obszarem wsparcia będą inwestycje ukierunkowane na osoby starsze, zwłaszcza w kontekście trendów demograficznych i społecznych oraz niedoborów infrastruktury ambulatoryjnej i szpitalnej, świadczeń zdrowotnych w zakresie geriatrii, niewystarczającej liczby zakładów opiekuńczo – leczniczych i opiekuńczo – pielęgnacyjnych, a także ograniczonej sieci opieki paliatywnej i terminalnej. Skuteczna realizacja interwencji w ww. obszarach wymaga podjęcia działań zmierzających do poprawy stanu infrastruktury ochrony zdrowia, w tym zapewnienia dostępu do nowoczesnej aparatury medycznej.

Jednym z podstawowych elementów realizacji interwencji w obszarze ochrony zdrowia, wskazanym w Policy Paper, jest właściwa koordynacja realizowanych działań. Głównym narzędziem koordynacji interwencji podejmowanych w sektorze zdrowia ze środków UE jest **Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia** działający pod przewodnictwem ministra właściwego ds. zdrowia.

W celu zapewnienia właściwego mechanizmu koordynacji, Komitet na bieżąco analizuje kwestie związane z ochroną zdrowia, w szczególności pod kątem zapewnienia skuteczności i efektywności podejmowanych interwencji ze środków UE, osiągania oczekiwanych rezultatów oraz wpływu realizacji Planu działań na cele Policy Paper w zakresie ochrony zdrowia oraz cele Umowy Partnerstwa i Programów Operacyjnych.

Warunkiem koniecznym dla podejmowania interwencji w sektorze zdrowia ze środków EFSI jest ich zgodność z uzgodnionym przez Komitet Sterujący **Planem działań w sektorze zdrowia** (Plan działań). **Plan działań** – bezpośrednio powiązany z Umową Partnerstwa oraz uwzględniający inwestycje podejmowane ze środków krajowych (w tym w ramach konkursów na zadania finansowane ze środków publicznych oraz kontraktów na świadczone usługi) – zawiera m.in. listę potencjalnych projektów realizowanych na poziomie krajowym i regionalnym utworzoną po analizie pod kątem komplementarności i efektywności kosztowej propozycji przedstawionych przez IZ, zasady dotyczące trybów i kryteriów wyboru projektów w ramach naborów ogłaszanych w ramach programów centralnych i regionalnych. Inwestycje będą realizowane wyłącznie przez podmioty wykonujące działalność leczniczą (publiczne i prywatne) udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W przypadku poszerzenia działalności podmiotu wykonującego działalność leczniczą, wymagane będzie zobowiązanie do posiadania umowy na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków

[44] Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014 – 2020. Dokument stanowi krajowe ramy strategiczne dla wszystkich przedsięwzięć realizowanych w obszarze zdrowia w perspektywie 2014-2020.

[45] Zgodnie z *Programem Strategicznym Ochrony Zdrowia Województwa Lubelskiego na lata 2014 -2020, czerwiec 2014 r.*

publicznych najpóźniej w kolejnym okresie kontraktowania świadczeń po zakończeniu realizacji projektu.

Podejmowane będą wyłącznie inwestycje zweryfikowane zidentyfikowanymi deficytami i potrzebami uwzględniającymi sytuację demograficzną i epidemiologiczną (odpowiednio identyfikowaną na poziomie województwa – w zależności od specyfiki podmiotu leczniczego i oferowanych przez niego usług) oraz faktycznym zapotrzebowaniem i dostępnością infrastruktury ochrony zdrowia na danym obszarze z wykorzystaniem map zdrowotnych w opracowaniu przez Ministerstwo Zdrowia[46] z zastrzeżeniem zasad opisanych w **Kierunkowych zasadach wyboru projektów (guiding principles).**

Na zasadach i w zakresie zgodnym z Policy Paper wspierane będą między innymi projekty polegające na przeprowadzeniu niezbędnych, z punktu widzenia udzielania świadczeń zdrowotnych, prac remontowo-budowlanych, w tym w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami, a także wyposażeniu w sprzęt medyczny oraz – jako element projektu – rozwiązaniach w zakresie IT (oprogramowanie, sprzęt). Z uwagi na charakter świadczeń realizowanych w POZ, inwestycje prowadzone w ramach tego typu projektu mogą być ukierunkowane na wszystkie problemy zdrowotne dorosłych i dzieci rozwiązywane w ramach świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, przy czym powinny one przyczyniać się do rozwoju opieki koordynowanej, z uwzględnieniem zintegrowanych form opieki środowiskowej. Komplementarnie w PO WER realizowane będą działania związane z doskonaleniem kompetencji lekarzy, w tym POZ. Zakres interwencji powinien wynikać z diagnozy lub danych ujętych w dostępnych rejestrach, wskazujących na potrzeby.
Dodatkowo realizowane będą również działania ukierunkowane na zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie epidemii COVID-19.
Inwestycje EFRR nie powinny być ukierunkowane na duże instytucje o charakterze opiekuńczo-pobytowym, zdefiniowane zgodnie z polskim prawodawstwem, świadczące usługi długoterminowej pomocy dla osób z niepełnosprawnościami, dzieci, osób starszych oraz psychicznie chorych.

Rozwój usług zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, wspierany ze środków EFRR, jest zgodny z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej oraz z kierunkami wskazanymi w Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.

Katalog beneficjentów dla działań z zakresu usług zdrowotnych obejmuje podmioty wykonujące działalność leczniczą[47], udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w szczególności podmioty lecznicze:

- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej,
- jednostki budżetowe, samorządowe zakłady budżetowe albo instytucje gospodarki budżetowej,
- fundacje, stowarzyszenia, których celem statutowym jest wykonywanie zadań z zakresu ochrony zdrowia,
- kościoły i związki wyznaniowe,
- przedsiębiorcy we wszelkich formach przewidzianych dla wykonywania działalności gospodarczej.

Wyłączeniu z dofinansowania podlegają podmioty, które kwalifikują się do otrzymania wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, z wyłączeniem Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Lublinie.

[46] Mapy potrzeb będą opracowane zgodnie z Planem Działań dotyczącym wypełnienia warunku ex-ante 9.3 (zdrowie).
[47] W rozumieniu Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. 2011 nr 112 poz. 654 z późn. zm.)

Istotnym obszarem wsparcia w ramach PI 9a jest zwiększenie dostępności do dobrej jakości **usług społecznych**, których brak może być przyczyną pogłębiającego się wykluczenia ze wszystkimi jego konsekwencjami. Zakłada się wsparcie infrastruktury sektora usług społecznych w zakresie, w jakim będzie ona wykorzystywana przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym i powiązana z procesem aktywizacji społecznej oraz społeczno-zawodowej jak również deinstystucjonalizacją usług (nie wykluczając stacjonarnych form opieki gdy objęcie wsparciem danej grupy osób nie jest możliwe w innej formie ze względu na stan zdrowia lub inne istotne przesłanki). Możliwe będzie również wsparcie dla form instytucjonalnych w celu przekształcenia ich w formy zdeinstytucjonalizowane. Tworzenie efektywnej opieki środowiskowej będzie elementem równoległym do dostosowania usług społecznych do potrzeb społeczeństwa. Ze względu na zróżnicowanie potrzeb poszczególnych grup docelowych dla zapewnienia efektywności wsparcia, podejmowane interwencje muszą mieć charakter zindywidualizowany, kompleksowy i długofalowy. Oznacza to, iż projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego będą realizowane w ścisłym połączeniu z działaniami podejmowanymi w ramach wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego, który pełni funkcję wiodącą w tym obszarze. W związku z powyższym wsparcie sektora usług społecznych w ramach priorytetu koncentrować się będzie m.in. wokół:

- wsparcia infrastrukturalnego (m.in. prace remontowo-budowlane, adaptacja pomieszczeń, zakup wyposażenia) na rzecz rozwoju nowych form realizacji usług społecznych dla osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym dzieci, osób z niepełnosprawnościami, osób mających problemy ze zdrowiem psychicznym, osób starszych (m.in. na rzecz rozwoju instytucjonalnych i pozainstytucjonalnych form wsparcia, wsparcia dziennego dla osób starszych, szczególnie na terenach wiejskich), placówek wsparcia dziennego, placówek dziennego pobytu i rehabilitacji dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, rozwoju różnorodnych form wsparcia środowiskowego, w tym środowiskowych form wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, środowiskowych domów samopomocy, ośrodków interwencji kryzysowej, warsztatów terapii zajęciowej, w tym także zwiększeniu dostępności do usług osób z niepełnosprawnościami,
- inwestycji z zakresu adaptacji mieszkań do potrzeb osób potrzebujących i/lub zakup wyposażenia niezbędnego do świadczenia środowiskowych form wsparcia w miejscu zamieszkania,
- robót budowlanych i wyposażenia infrastruktury mieszkalnictwa o charakterze wspomaganym i chronionym dla cudzoziemców.

Inwestycje EFRR nie powinny być ukierunkowane na duże instytucje o charakterze opiekuńczo-pobytowym, zdefiniowane zgodnie z polskim prawodawstwem, świadczące usługi długoterminowej pomocy dla osób z niepełnosprawnościami, dzieci, osób starszych oraz psychicznie chorych.
W związku z zdiagnozowaniem niedoborów w zakresie infrastruktury społecznej związanej ze świadczeniem usług socjalnych, w ramach priorytetu inwestycyjnego finansowane będą inwestycje dotyczące mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego, w oparciu o istniejącą infrastrukturę, w powiązaniu z procesem aktywizacji zawodowej, mające na celu usamodzielnienie ekonomiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Uzasadnieniem podjętego działania są olbrzymie potrzeby w zakresie mieszkań wspomaganych, chronionych i socjalnych. Wsparcie uzyskają inwestycje polegające na przebudowie lub remoncie zdegradowanych budynków w celu ich adaptacji na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione. Możliwa będzie interwencja wykraczająca poza części wspólne budynków mieszkalnych. Kluczowym efektem wsparcia będzie usamodzielnienie się ekonomiczne i społeczne osób objętych komplementarnym wsparciem z EFS lub wsparciem zgodnym z celami EFS.

Rozwój usług społecznych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, wspierany ze środków EFRR, jest zgodny z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej oraz z kierunkami wskazanymi w Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.

W każdym przypadku decyzja o realizacji danej inwestycji w sektorze usług społecznych powinna zostać poprzedzona wnikliwą analizą uwarunkowań demograficznych, terytorialnych jak również potrzeb osób stanowiących grupę docelową inwestycji (ocena prawidłowości danej formy opieki i wsparcia). Przykładowo projekty zakładające rozwój mieszkalnictwa wspomaganego i chronionego powinny ograniczać się do inwestycji o niewielkiej skali umożliwiających samodzielne życie w ramach społeczności. Tworzenie kompleksów (m.in. domów grupowych) ww. infrastruktury np. dla osób starszych powinno zostać poprzedzone wnikliwą analizą ich potrzeb przy jednoczesnej możliwości wyboru innych form wsparcia (np. adaptacja mieszkań, opieka środowiskowa).

Uzupełnieniem ww. działań realizowanych na rzecz włączenia społecznego i przeciwdziałania ubóstwu będą inwestycje koncentrujące się na zwiększeniu dostępu do usług opieki nad dziećmi do lat 3, w tym żłobków, klubów dziecięcych i oddziałów żłobkowych m.in. w celu zwiększenia liczby miejsc w istniejących instytucjach. Przewiduje się zatem realizację przedsięwzięć dotyczących:

- wyposażenia, dostosowania, adaptacji lub modernizacji infrastruktury niezbędnej do świadczenia ww. usług, a w uzasadnionych przypadkach również na budowie nowych obiektów (w przypadku braku możliwości adaptacji istniejących budynków).

Do głównych grup **beneficjentów** działań z zakresu usług społecznych należą:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
- samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- szkoły wyższe (w zakresie usług opieki nad dziećmi do lat 3),
- organizacje pozarządowe.

Grupą docelową działań podejmowanych w ramach priorytetu będą:
- mieszkańcy województwa lubelskiego, w tym społeczności lokalne, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym lub ubóstwem, otoczenie osób wykluczonych społecznie, pacjenci podmiotów leczniczych, a także podmioty gospodarcze i instytucje korzystające z rezultatów projektu,
- cudzoziemcy, w tym osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które wjechały legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r.

Komplementarność wewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 9a wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020:

- 2c – poprzez wsparcie e-zdrowia i procesów cyfryzacji usług medycznych,
- 4c – poprzez wsparcie działań z zakresu poprawy efektywności energetycznej budynków,
- 9b – poprzez wsparcie działań przyczyniających się do realizacji celów w zakresie włączenia społecznego i walki z ubóstwem,
- 8iv – w zakresie wspierania usług opieki nad dziećmi do 3 roku życia,
- 8vi – w zakresie przeciwdziałania bierności zawodowej związanej ze stanem zdrowia poprzez poprawę dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy oraz ograniczenie występowania zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy,
- 9iv – poprzez działania ukierunkowane na osoby wykluczone, bądź zagrożone wykluczeniem społecznym,
- 9i – w zakresie działań ukierunkowanych na aktywizację społeczną i zawodową oraz integrację społeczną osób i rodzin wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez wsparcie infrastruktury podmiotów zaangażowanych w realizację ww. procesów.

Komplementarność zewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 9a wykazuje komplementarność z następującymi interwencjami innych programów operacyjnych EFSI i instrumentów finansowania:

- PO IiŚ – poprzez wsparcie podmiotów leczniczych (a także przedsiębiorstw powstałych z ich przekształcenia) utworzonych przez ministra lub centralny organ administracji rządowej, publiczną uczelnię medyczną lub publiczną uczelnię prowadzącą działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych, instytuty badawcze prowadzące badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk medycznych, uczestniczące w systemie ochrony zdrowia,
- PO PC - poprzez wsparcie e-zdrowia i procesów cyfryzacji usług medycznych,
- PROW – w zakresie zwiększania włączenia społecznego i ograniczania ubóstwa poprzez rozwój infrastruktury usług publicznych,
- POWER – poprzez wsparcie działań związanych z zapewnieniem wykwalifikowanych kadr medycznych oraz działań zakładających poprawę świadomości zdrowotnej społeczeństwa oraz wykrywalności chorób negatywnie wpływających na zasoby pracy, jak również poprzez działania wspierające instytucje w szczególności jednostki organizacyjne JST, oraz ich pracowników w procesie deinstytucjonalizacji lub umożliwiające im przygotowanie się do tego procesu.

PI 9a będzie również komplementarny z EFPONP w zakresie wspierania spójności społecznej w drodze ograniczenia najcięższych form ubóstwa.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

Głównym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy**.

W ramach priorytetu dopuszcza się także zastosowanie **trybu pozakonkursowego** dla projektów z zakresu ochrony zdrowia o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu, lub projektów dotyczących realizacji celów lub zadań publicznych, zgodnych z regionalnymi dokumentami strategicznymi (w tym ze SRWL). Inwestycje te zostały zidentyfikowane w sposób zapewniający transparentność ich identyfikacji i ujęte w dokumencie implementacyjnym do strategii rozwoju województwa. Zastosowanie trybu pozakonkursowego wzmocni skuteczność realizacji celów priorytetu. Pozwoli również na koordynację działań podejmowanych w sektorze ochrony zdrowia na terenie województwa, ukierunkowanie interwencji na najbardziej deficytowych obszarach a także przyczyni się do ograniczenia nieuzasadnionego nakładania się (dublowania) inwestycji.

Tryb pozakonkursowy znajdzie zastosowanie m.in. dla projektu Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Lublinie.

Ponadto, planuje się zastosowanie trybu pozakonkursowego dla projektu z zakresu usług społecznych, mającego na celu wsparcie osób uciekających z terenu Ukrainy.

W odniesieniu do inwestycji z zakresu usług zdrowotnych:

a. Projekty są kwalifikowalne jeśli są zgodne z Planem działań w sektorze zdrowia (Plan działań), uzgodnionym przez Komitet Sterujący, i jeśli zasadność ich realizacji wynika z map potrzeb. Projekty będą wybierane zgodnie z kryteriami wyboru opartymi na rekomendacjach określonych w Planie Działań.
b. Wydatki ponoszone w ramach projektów dotyczących infrastruktury w zakresie opieki szpitalnej (w tym przygotowanie i ponoszenie w ich ramach wydatków) mogą być certyfikowane po wprowadzeniu map potrzeb w dziedzinie medycyny oraz rodzaju świadczeń zbieżnym tematycznie z zakresem danego projektu.
c. W drodze wyjątku od warunku określonego w punkcie b, inwestycje dotyczące infrastruktury w kontekście opieki koordynowanej mające na celu wzmocnienie podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz środowiskowych form opieki (zarówno w kontekście deinstytucjonalizacji oraz tworzenia środowiskowych form opieki) mogą być współfinansowane od razu po przyjęciu przez Komitet Sterujący Planu działań, pod warunkiem, że diagnoza lub dane w dostępnych rejestrach umożliwiają weryfikację zasadności ich

realizacji. Preferencyjnie traktowane będą projekty wspierające przeniesienie akcentów z usług wymagających hospitalizacji na rzecz POZ i AOS, jak również wspierające rozwój opieki koordynowanej, z uwzględnieniem środowiskowych form opieki.

d. Inwestycje polegające na dostosowaniu istniejącej infrastruktury do obowiązujących przepisów są niekwalifikowalne chyba że ich realizacja jest uzasadniona z punktu widzenia poprawy efektywności (w tym kosztowej) i dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej.
e. Promowane będą projekty:
   - efektywne kosztowo i realizowane przez podmioty, które wykazują największą efektywność finansową,
   - przewidujące działania konsolidacyjne i inne formy współpracy podmiotów leczniczych,
   - a także działania w zakresie reorganizacji i restrukturyzacji wewnątrz podmiotów leczniczych, w celu maksymalizacji wykorzystania infrastruktury, w tym sąsiadującej, oraz stopnia jej dostosowania do istniejących deficytów.

W odniesieniu do inwestycji z zakresu usług społecznych:

a. Rozwój usług społecznych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, wspierany ze środków EFRR, jest zgodny z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej oraz z kierunkami wskazanymi w KPPUiWS.
b. Preferencyjnie traktowane będą projekty z zakresu środowiskowych form wsparcia.

Wsparcie infrastrukturalne ze środków EFRR w ramach PI 9a do zasady może zostać skierowane na finansowane projektów realizowanych w oparciu o istniejącą bazę lokalową. W wyjątkowych sytuacjach, w przypadku braku możliwości adaptacji istniejących budynków możliwa będzie budowa nowych obiektów lub rozbudowa istniejących przy zachowaniu wszystkich ww. zasad.

Wszystkie wspierane przedsięwzięcia w ramach PI muszą uwzględniać konieczność dostosowania infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:
Nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba wspartych podmiotów leczniczych	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	~~75~~82	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
2.	Oczekiwana liczba osób korzystających z ulepszonych usług opieki zdrowotnej (CI36)	osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	2 034 080	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

3.	Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury medycznej	zł	EFRR	Słabiej rozwinięte	139 564 693 ~~122 819 418~~	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
4.	Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno - zawodowej	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	42	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
5.	Potencjalna liczba użytkowników infrastruktury opieki nad dziećmi lub edukacyjnej wspartej w programie (CI35)	osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	601	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
6.	Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19(CV12)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	11 366 680	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
7.	Liczba wspartych podmiotów leczniczych w związku z pandemią COVID-19 (CV13)	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	7	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
8.	Liczba zakupionych respiratorów w celu wsparcia leczenia COVID-19 (CV7)	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	59	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
9.	Liczba zakupionego sprzętu medycznego, innego niż aparaty do oznaczania koronawirusa i respiratory (CV14)	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	860	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
10.	Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania mające na celu łagodzenie kryzysu	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	1 093 476	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Priorytet inwestycyjny 9b:

Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

Wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego ukierunkowane na ograniczenie ubóstwa w regionie

W województwie lubelskim występują zdegradowane obszary wymagające rekultywacji i rewitalizacji. Dewastacja i degradacja dotyka zarówno obszary miejskie, jak i wiejskie. Przyczyn degradacji obszarów upatrywać można m.in. w utracie ich dotychczasowych funkcji wynikającej z kumulacji negatywnych zjawisk gospodarczych i społecznych. Tereny dotknięte degradacją, zamieszkiwane są niejednokrotnie przez społeczności zmuszone korzystać z pomocy społecznej. Wśród głównych problemów społecznych w województwie należy wymienić ubóstwo – dominującą w województwie przyczynę korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Innym istotnym problemem jest zjawisko wykluczenia społecznego - województwo charakteryzuje się najwyższym, w skali kraju, poziomem wskaźnika zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym[48].
Jak wskazano w UP, występowanie zjawiska wykluczenia społecznego i ubóstwa uwarunkowane jest terytorialnie-zamieszkiwanie na obszarach zdegradowanych, na których brakuje miejsc pracy, pogarszają się warunki życia i kumulują się inne problemy społeczne uznawane jest za jedną z głównych przyczyn ww. zjawisk.
Niezbędnym jest zatem podjęcie kompleksowych działań prowadzących do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego poprzez ich ożywienie społeczno-gospodarcze, co przełoży się na poprawę jakości życia ich mieszkańców. Przyczyni się to do złagodzenia negatywnych zjawisk społecznych na danym obszarze, w tym do ograniczenia ubóstwa i wykluczenia społecznego.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym	%	Słabiej rozwinięte	21,5	2013	17	GUS	Raz na rok

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:
W ramach priorytetu wsparcie uzyskają inwestycje w zakresie kompleksowej rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich, realizowane w oparciu o programy rewitalizacji, zgodne z krajowymi ramami, przygotowanymi przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego[49], obejmujące działania mające na celu przywracanie bądź nadawanie nowych funkcji zdegradowanym społecznie, gospodarczo, środowiskowo obszarom (identyfikacja obszarów odbywać się będzie na podstawie dokumentów strategicznych miast i obszarów wiejskich, określających problemy i negatywne zjawiska

[48] W 2011r. wskaźnik zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym dla województwa osiągnął wartość 40,6% (kraj: 27,2%).
[49] Funkcję taką może pełnić np. narodowy plan rewitalizacji.

występujące na danym terenie. Obszary rewitalizowane będą wyznaczane z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem stopnia nasilenia problemów społecznych na danym obszarze, głównie związanych z deprywacją materialną i społeczną mieszkańców danego obszaru, wynikającą m. in. ze znacznego oddalenia od rynku pracy czy niewystarczającego dostępu do dobrej jakości niedrogich usług publicznych), ukierunkowane w głównej mierze na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych. Działania infrastrukturalne obejmowały będą w szczególności:

- przebudowę i adaptację istniejących budynków do celów społecznych, gospodarczych, kulturalnych, itp. wraz z możliwością zagospodarowania terenu funkcjonalnie związanego z obiektem,
- uporządkowanie i zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni na cele publiczne, gospodarcze, kulturalne, itp.,
- tworzenie warunków lokalowych do prowadzenia działalności gospodarczej i rozwoju usług,
- dostosowanie przestrzeni publicznych do nowych funkcji,
- wsparcie inwestycyjne przedsiębiorstw społecznych,

Jako element projektu mogą być finansowane inwestycje dotyczące infrastruktury technicznej oraz dróg lokalnych.

W wyniku realizacji projektów w zdegradowanych budynkach stworzone mogą zostać warunki infrastrukturalne dla prowadzenia działalności: gospodarczej (działania te umożliwią wsparcie infrastrukturalne przedsiębiorczości i samozatrudnienia, wpływając na ograniczenie bezrobocia - drugiej, po ubóstwie, głównej przyczyny korzystania w województwie z pomocy społecznej), kulturalnej (działania te wpłynąć mogą na redukcję wykluczenia społecznego oraz na rozwój społeczno–gospodarczy poprzez m.in. tworzenie nowych miejsc pracy, umożliwienie lepszego dostępu do usług społecznych i kulturalnych), czy społecznej (działania te umożliwią stworzenie warunków infrastrukturalnych do prowadzenia działań ściśle ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych). Dodatkowo, działania w zakresie przebudowy lub adaptacji zdegradowanych przestrzeni na nowe funkcje, wokół których skupiać się będzie mogła m.in. działalność gospodarcza, wpłyną na ożywienie gospodarcze niniejszych obszarów.

Oczekuje się, iż interwencja w ramach priorytetu przyczyni się do realizacji jego celu szczegółowego poprzez wyprowadzenie obszarów zdegradowanych z sytuacji kryzysowej w wyniku dokonania ich przemian fizycznych, gospodarczych i społecznych, prowadzących do ożywienia społeczno-gospodarczego w wyniku ograniczenia wysokiej koncentracji problemów je dotykających. Prowadzone działania przyczynią się do złagodzenia m.in. negatywnych zjawisk społecznych na danym obszarze, w tym do ograniczenia ubóstwa i wykluczenia społecznego. W efekcie podejmowanej interwencji nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych.

Grupą docelową działań podejmowanych w ramach priorytetu będą mieszkańcy województwa lubelskiego, w tym społeczności lokalne, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym lub ubóstwem, otoczenie osób wykluczonych społecznie, zamieszkujące obszar zdegradowany, a także podmioty gospodarcze i instytucje korzystające z rezultatów projektu.

Do głównych grup **beneficjentów** należą :

- jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki, porozumienia i stowarzyszenia,
- samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
- służby ratownicze i bezpieczeństwa publicznego,
- przedsiębiorstwa społeczne, zgodnie definicją Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- podmioty działające w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne,
- spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki,
- organizacje pozarządowe,

- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną nie wymienione wyżej,
- MŚP,
- podmioty wdrażające instrument finansowy, które spełniają kryteria wymienione w rozporządzaniu delegowanym nr 480/2014.

Ze względu na fakt, iż rewitalizacja ograniczona do interwencji infrastrukturalnych rzadko rozwiązuje kwestie społeczne, wymagane jest podjęcie działań łączących oba wymiary. W związku z powyższym, w ramach priorytetu przewiduje się wykorzystanie możliwości finansowania krzyżowego. Działania społeczne finansowane w ramach priorytetu będą obejmować m.in. inwestycje na rzecz aktywizacji środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubogich. Realizacja projektów społecznych i infrastrukturalnych pozwoli na prowadzenie zintegrowanych działań, które skuteczniej przyczyniać się będą do rozwiązywania problemów obszarów zdegradowanych. Zawężenie interwencji wyłącznie do działań infrastrukturalnych, skutkować może niepełną interwencją ograniczając efektywność podejmowanych na obszarze zdegradowanym działań.

W ramach priorytetu przewiduje się terytorializację poprzez dedykowane wsparcie dla powyższych inwestycji z podziałem środków finansowych na tereny wiejskie i miejskie. Obszarom wiejskim będzie dedykowane ok. 30% alokacji w ramach priorytetu.

Ponadto, alokacja na priorytet uwzględnia środki przeznaczone na wsparcie realizacji zintegrowanych działań w postaci zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

Komplementarność wewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 9b wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020:

- 3a – poprzez działania w zakresie ożywienia gospodarczego zdegradowanych obszarów,
- 4c – poprzez działania termomodernizacyjne obiektów na obszarach zdegradowanych,
- 6c - poprzez realizację inwestycji kulturalnych na obszarach zdegradowanych,
- 7b - poprzez inwestycje drogowe wpływające na poprawę dostępności obszarów zdegradowanych,
- 9a – poprzez wsparcie infrastruktury sektora usług społecznych w zakresie, w jakim będzie ona wykorzystywana przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym i powiązana z procesem aktywizacji społeczno-zawodowej oraz deinstystucjonalizacją usług,
- 8iii – poprzez inwestycje w zakresie rozwoju przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej mieszkańców, w tym osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy,
- 9i - poprzez inwestycje w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej oraz integracji społecznej osób i rodzin wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym z obszarów rewitalizowanych,
- 9iv - poprzez inwestycje w zakresie zwiększenia dostępności oraz poprawy jakości usług społecznych, zwłaszcza dla osób zmarginalizowanych,
- 9v – poprzez wsparcie podmiotów z sektora ekonomii społecznej.

Komplementarność zewnętrzna

Wsparcie w ramach PI 9b wykazuje komplementarność z następującymi interwencjami innych programów operacyjnych EFSI i instrumentów finasowania:

- PO IiŚ – w zakresie działań dot. poprawy efektywności energetycznej budynków publicznych i w sektorze mieszkaniowym, rozwoju miejskich terenów zielonych, rekultywacji zanieczyszczonych/ zdegradowanych terenów, zachowania dziedzictwa kulturowego oraz rozwoju zasobów kultury,
- PO PC – w zakresie działań dot. cyfrowej integracji grup zagrożonych cyfrowym wykluczeniem,
- PROW - w zakresie inwestycji zapewniających dostęp do podstawowych usług, w tym infrastruktury technicznej i kulturalnej, dla ludności zamieszkującej obszary wiejskie (mechanizmy zapobiegające dublowaniu wsparcia z EFRR i EFRROW zostaną wprowadzone na etapie wdrożeniowym, m.in. w formie kontroli krzyżowych, a także jako zapisy dokumentów

uszczegóławiających Program) oraz działań LGD skierowanych do grup defaworyzowanych i mających na celu m.in. wzmocnienie kapitału społecznego, rozwój przedsiębiorczości.

PI 9b będzie również komplementarny z EFPONP w zakresie wspierania spójności społecznej w drodze ograniczenia najcięższych form ubóstwa.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:

Głównym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy**.

W ramach priorytetu dopuszcza się także zastosowanie **trybu pozakonkursowego** dla projektów o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu, lub projektów dotyczących realizacji celów lub zadań publicznych, zgodnych z regionalnymi dokumentami strategicznymi (w tym ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego). Tryb pozakonkursowy znajdzie zastosowanie m.in. dla projektów realizowanych w formule zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

Warunkiem uzyskania wsparcia w ramach priorytetu będzie ujęcie projektu w programie rewitalizacji i jego realizacja na obszarze rewitalizacji, zidentyfikowanym na podstawie wybranego zestawu wskaźników odnoszących się do sytuacji społeczno-gospodarczej danej jednostki terytorialnej (w szczególności uwzględnione powinny być wskaźniki dotyczące ubóstwa, wykluczenia społecznego, stanu zdrowia i poziomu edukacji, np. lokalny wskaźnik rozwoju społecznego (Local Human Development Index).Interwencja w ramach priorytetu powiązana będzie z uwarunkowaniami terytorialnymi i specyficznymi problemami obszarów rewitalizacji, znajdującymi potwierdzenie w odpowiednich wskaźnikach.

Niezbędnym warunkiem realizacji działań inwestycyjnych w ramach priorytetu będzie ich podporządkowanie i ukierunkowanie na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych – działania te powinny służyć głównie spełnieniu założeń CT 9 i koncentrować się na zagadnieniach tj. np. przeciwdziałanie koncentracji ubóstwa, eliminacja czynników prowadzących do wykluczenia społecznego.

Wszystkie wspierane przedsięwzięcia muszą uwzględniać konieczność dostosowania infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Działania mające na celu poprawę dostępności do usług społecznych muszą wykazywać zgodność z założeniami europejskich zasad odejścia od form opieki instytucjonalnej na rzecz opieki środowiskowej (nie wykluczając stacjonarnych form opieki) oraz z kierunkami wskazanymi w Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.

Projekty z zakresu kultury muszą wynikać z programów rewitalizacji i powinny koncentrować się na marginalizowanych społecznościach. Muszą to być projekty o mniejszej skali, których koszty kwalifikowalne nie będą przekraczać 2 mln euro. Inwestycje dotyczące infrastruktury technicznej oraz w zakresie dróg lokalnych dopuszczalne będą jedynie w sytuacjach uzasadnionych spójnością realizowanej operacji, w tym brakiem możliwości osiągnięcia założonych rezultatów bez realizacji danego elementu. Ponadto, inwestycje w drogi lokalne możliwe będą wyłącznie w sytuacji, gdy przyczynią się do fizycznej, gospodarczej i społecznej rewitalizacji i regeneracji obszarów miejskich lub miejskich obszarów funkcjonalnych. Inwestycje w zakresie dróg lokalnych muszą stanowić element programu rewitalizacji. Wydatki na drogi lokalne będą stanowiły mniejszość wydatków w ramach PI.

Priorytetowo traktowane będą projekty:

- generujące nowe miejsca pracy,
- przyczyniające się do poprawy efektywności energetycznej,
- zapewniające kompleksowe rozwiązanie problemu obszaru zdegradowanego,
- wykazujące jak największą komplementarność z inwestycjami współfinansowanymi z EFS, w szczególności z realizowanymi w ramach PI 8iii, 9i, 9iv, oraz zgodnymi z celami EFS.

Kryteria wyboru projektów, w myśl rozporządzenia ramowego, zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący. System wyboru będzie koncentrował się na zapewnieniu efektywności procesu selekcji, przejrzystości, bezstronności, równego dostępu oraz sprawności proceduralnej. Ponadto system będzie gwarantował wybór projektów wysokiej jakości zgodnych z celami priorytetu inwestycyjnego oraz

z horyzontalnymi politykami Wspólnoty. Tryb oceny i wyboru projektów do dofinansowania uwzględniać będzie ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:
Zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) 1303/2013 na podstawie wyników przeprowadzonej przez ekspertów zewnętrznych oceny ex ante, która nie potwierdza zasadności zastosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu inwestycyjnego, IZ RPO WL podjęła decyzję o niestosowaniu instrumentów finansowych w ramach przedmiotowego PI. Nie wyklucza się jednakże możliwości zastosowania instrumentów finansowych lub pomocy zwrotnej w przyszłości, jeśli w wyniku aktualizacji kolejne oceny wskażą zapotrzebowanie w tym obszarze.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	261	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
2.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	18	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
3.	Publiczne lub komercyjne budynki wybudowane bądź zmodernizowane na terenach miejskich (CI39)	m^2	EFRR	Słabiej rozwinięte	33 500	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Priorytet inwestycyjny 10a:
Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

1. Zwiększona dostępność edukacji przedszkolnej

Poziom wykształcenia społeczeństwa jest ściśle związany z warunkami, jakie zostaną stworzone w kontekście powszechnego dostępu do edukacji i warunków, w jakich ta edukacja przebiega, zwłaszcza w początkowym okresie wychowania dzieci. To właśnie w tym okresie następuje kształtowanie możliwości intelektualnych i predyspozycji, jak również postaw społecznych. Zgodnie z założeniami Education and Training 2020[50] z maja 2009 r. 95% dzieci w przedziale wiekowym od 4 lat do podjęcia edukacji szkolnej powinno być objęte wychowaniem przedszkolnym.

[50] http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:119:0002:0010:EN:PDF

W województwie lubelskim w 2012 r. odsetek dzieci w przedziale wiekowym 3-5 lat objętych ww. wychowaniem stanowił 65,7%, w tym w miastach 86,6%, zaś na obszarach wiejskich 48,9% (w kraju odpowiednio 69,7%, 83,7% i 50,8%). Celem interwencji jest zwiększenie dostępności do edukacji przedszkolnej oraz wyrównywanie terytorialnych dysproporcji w tym zakresie (wsparcie kierowane w głównej mierze na obszary deficytowe). Zapewnienie lepszego dostępu do ww. usług pozwoli na wzrost liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, co w konsekwencji powinno doprowadzić do wyrównywania szans edukacyjnych dzieci z obszarów wiejskich. Pośrednio interwencja przyczyni się do poprawy aktywności zawodowej osób wychowujących dzieci, poprzez stworzenie możliwości godzenia życia prywatnego i zawodowego.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Odsetek dzieci w wieku 3-5lat objętych wychowaniem przedszkolnym	%	słabiej rozwinięty	71,9	2013	88,7	GUS	raz na rok

2. Lepsze warunki kształcenia zawodowego i ustawicznego

Wyzwania, przed którymi stoi region, koncentrują się wokół działań wspomagających proces kształcenia, w celu zmniejszenia odsetka osób przedwcześnie kończących naukę szkolną. Działania te wymagają stworzenia odpowiednich warunków w najbliższym otoczeniu osób uczących się, a ich realizacja odbywać się będzie w otoczeniu cechującym się relatywnie niskim poziomem rozwoju oraz niekorzystną sytuacją społeczno–gospodarczą, tj. najwyższym w kraju odsetkiem osób zagrożonych ubóstwem, wysokim wskaźnikiem bezrobocia oraz emigracji zarobkowej. Jednym z podstawowych elementów przeciwdziałania ww. zjawiskom jest rozwój systemu szkolnictwa, zwłaszcza zawodowego i poprawa warunków kształcenia oraz dostępu do wiedzy, przy czym kluczowe znaczenie odgrywa tu powiązanie procesu kształcenia z potrzebami rynku pracy oraz dostosowywanie oferty dydaktycznej do zmieniających się potrzeb. Pomimo niskiej rangi szkolnictwa zawodowego, kształcenie to daje możliwość zdobycia zarówno konkretnego zawodu, jak również dalszego podejmowania edukacji[51]. W związku z tym niezbędne jest zwiększenie potencjału szkół zawodowych poprzez inwestycje w ich infrastrukturę. *Badanie funkcjonowania systemu kształcenia zawodowego w Polsce. Raport z badania jakościowego wśród ekspertów* wykonane w 2011 roku wykazuje na niską jakość bazy technodydaktycznej ww. szkolnictwa w Polsce, w tym przestarzałe zaplecze i wyposażenie pracowni do praktycznej nauki zawodu. Braki w nowoczesnym wyposażeniu przekładają się na ofertę edukacyjną, proces dydaktyczny oraz jakość kształcenia. Wskazuje się jednak, iż potencjał szkolnictwa zawodowego tkwi w wykorzystaniu obecnej infrastruktury (kompleksy budynków, hale warsztatowe), którą należy dostosować do warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej. Istotnym elementem kształcenia zawodowego jest proces uczenia się przez całe życie, zwłaszcza w kontekście zmian dokonujących się gospodarce i wynikającej z tego potrzeby ciągłego kształcenia się czy uzupełniania wiedzy.

[51]Raport; Absolwenci szkolnictwa zawodowego w Lublinie i Chełmie wobec sytuacji na rynku pracy, Raport z badania *deskresearch* oraz pracodawców Instytut Badań Rynku, Konsumpcji i Koniunktur, Warszawa 2010, s. 97-99.

Celem interwencji jest poprawa warunków kształcenia zawodowego poprzez prace modernizacyjne i zakup wyposażenie ukierunkowany na realizację ww. założeń. Działania te powinny zaowocować zwiększeniem zainteresowania podejmowaniem edukacji w szkolnictwie zawodowym.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Odsetek uczniów szkół średnich zawodowych razem wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych ogółem	%	słabiej rozwinięty	36,5	2013	42,00	GUS	raz na rok
2.	Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu i szkoleniu	%	słabiej rozwinięty	4,9	2013	5,00	GUS	raz na rok

3. Lepsze warunki edukacji ogólnej

W dobie gospodarki opartej na wiedzy, kreatywność i innowacyjność obywateli uznawana jest za kluczowy mechanizm zmiany i rozwoju. Dlatego też system edukacji obok zdolności adaptacji do zmieniających się warunków na rynku pracy lub uzyskania i zachowania zatrudnienia powinien kształtować zdolność zmieniania tych warunków. W tym kontekście istotne jest kształtowanie u uczniów w toku edukacji szkolnej postaw sprzyjających kreatywności, innowacyjności, przedsiębiorczości oraz umiejętności współpracy. Działania podejmowane w ramach priorytetu będą skierowane na poprawę warunków edukacji ogólnokształcącej, jako istotnego elementu kreowania ww. postaw. Poprzez wzmocnienie stanu bazy dydaktycznej interwencja przyczyni się do wzrostu efektywności procesu kształcenia. Rezultatem podejmowanych działań będzie poprawa jakości edukacji ogólnokształcącej oraz podniesienie kompetencji zawodowych mieszkańców. Tym samym inwestycje w ww. infrastrukturę poprzez omawiany wzrost kompetencji przeciwdziałać będą procesowi wykluczenia społecznego i ubóstwu.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Zdawalność egzaminów maturalnych w relacji do średniej krajowej	%	słabiej rozwinięty	101,23	2013	100,00	GUS	raz na rok

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

Jednym z najważniejszych wyzwań dla całego kraju w tym i województwa lubelskiego jest podnoszenie poziomu umiejętności i kwalifikacji, poprawa dostępności form uczenia się przez całe życie oraz dopasowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy. Priorytetowe znaczenie dla realizacji PI 10a posiadają inwestycje z zakresu edukacji zawodowej jako najmocniej odpowiadającej na zdiagnozowane problemy. Istotne znaczenie odgrywają również działania na rzecz spójności społecznej i wyrównywania szans, w których zawierają się inwestycje w ramach wczesnej edukacji realizowane zwłaszcza na obszarach wiejskich. Jako uzupełniające należy potraktować działania w zakresie szkolnej edukacji ogólnej na każdym jej poziomie przy ograniczeniu ich rozwoju do kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych tzw. *transversal skills* niezbędnych na rynku pracy (umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), ICT, umiejętność rozumienia(ang. *literacy*), kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy, indywidualizacji pracy z uczniem o specjalnych potrzebach), które są fundamentem do dalszego podnoszenia kwalifikacji i umiejętności w ramach kształcenia się przez całe życie oraz do sprawnego funkcjonowania na rynku pracy. Tak więc kształcenie ogólne wspierane będzie tylko w zakresie kwestii istotnych z punktu widzenia przyszłej zatrudnialności.

W ramach priorytetu wsparcie obejmować będzie działania ukierunkowane na:

1) inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego, szkoleń zawodowych oraz uczenia się przez całe życie skoncentrowane na dostosowaniu szkolnictwa do wymogów, jakie stawia regionalny rynek pracy oraz tworzeniu warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej. Wsparcie inwestycyjne szkół i placówek kształcenia będzie obejmowało m.in.:
   - prace modernizacyjne i dostosowawcze istniejącej infrastruktury, w szczególności rozbudowę lub przebudowę pracowni/warsztatów kształcenia praktycznego jak również pracowni wykorzystywanych w procesie kształcenia i rozwoju kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych zorientowanych na potrzeby regionalnego rynku pracy,
   - zakup wyposażenia ww. pracowni.
2) wsparcie działań na rzecz poprawy dostępności do edukacji przedszkolnej na obszarach deficytowych w tym m.in. poprzez:
   - adaptację, rozbudowę i modernizację obiektów na potrzeby prowadzenia działalności edukacyjnej wraz z zapleczem socjalnym,
   - zakup niezbędnego wyposażenia gwarantującego wysoką jakość kształcenia;
3) wsparcie inwestycyjne szkół i placówek oświatowych w tym m.in. poprzez:
   a. modernizację obiektów dydaktycznych, w których realizowany jest proces rozwoju kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy, oraz proces indywidualizacji pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych).
   b. zakup niezbędnego wyposażenia gwarantującego wysoką jakość kształcenia.

Koniecznym warunkiem realizacji inwestycji w ramach priorytetu jest posiadanie przez wnioskodawcę jasnej wizji i kompleksowych planów wykorzystania powstałej infrastruktury i jej powiązania z działaniami EFS w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iii, 10iv lub z działaniami zgodnymi z celami EFS.

Grupą docelową działań podejmowanych w ramach priorytetu będą mieszkańcy województwa lubelskiego, uczniowie i wychowankowie placówek oświatowych i doskonalenia zawodowego, a także podmioty gospodarcze i instytucje korzystające z rezultatów projektu.

Do głównych grup **beneficjentów** należą:

- organy prowadzące szkół i placówek oświatowych w tym ich związki i porozumienia,
- organy prowadzące przedszkola lub inne formy wychowania przedszkolnego,
- Ochotnicze Hufce Pracy,
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,

- organizacje pozarządowe,
- placówki kształcenia zawodowego, praktycznego,
- ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego,
- szkoły dla dorosłych.

Alokacja na priorytet uwzględnia środki przeznaczone na wsparcie realizacji zintegrowanych działań w postaci zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

Komplementarność wewnętrzna
Wsparcie w ramach PI 10a wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020:

- 2c – poprzez zastosowanie technologii informacyjno – komunikacyjnych w edukacji,
- 4c – poprzez wsparcie działań z zakresu poprawy efektywności energetycznej budynków
- 9a – poprzez zapewnienie lepszego dostępu infrastruktury podmiotów opieki nad dziećmi do lat 3, w tym żłobków i klubów dziecięcych,
- 3c – wzrost konkurencyjności i innowacyjności MŚP jest ściśle skorelowany ze wzrostem kompetencji zasobów pracy,
- 8iv – w zakresie wsparcia na rzecz godzenia życia zawodowego i prywatnego poprzez opiekę nad dziećmi do lat 3,
- 10i i 10iv – poprzez działania na rzecz wsparcia sektora edukacji w tym m.in. inwestycji infrastrukturalnych koniecznych dla skutecznej realizacji danego projektu, bezpośrednio powiązanych z jego celami i rezultatami oraz stanowiącymi uzupełnienie działań współfinansowanych z EFS[52].

Komplementarność zewnętrzna
Wsparcie w ramach PI 10a wykazuje komplementarność z następującymi interwencjami innych programów operacyjnych EFSI i instrumentów finasowania:

- PROW - poprzez promowanie uczenia się przez całe życie oraz szkolenia zawodowego w sektorach rolnym i leśnym,
- PO WER w zakresie upowszechniania rozwiązań na rzecz godzenia życia zawodowego z opieką nad dziećmi do lat 3, w tym poprzez podnoszenie kwalifikacji kadry samorządów gmin odpowiedzialnych za rozwój form opieki na dziećmi do lat 3, rozwoju narzędzi polityki edukacyjnej, poprawy jakości pracy szkół i placówek oświatowych i tworzenia warunków do rozwoju nowoczesnych metod wspierania uczenia się przez całe życie oraz dostosowanego do wyzwań gospodarki opartej na wiedzy oraz włączenia pracodawców w system identyfikacji i prognozowania potrzeb kwalifikacyjno-zawodowych na rynku pracy i ich udziału przy modernizacja treści i metod kształcenia i szkolenia zawodowego.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:
Głównym trybem wyboru projektów do dofinansowania w ramach priorytetu będzie **tryb konkursowy**.
W ramach priorytetu dopuszcza się także zastosowanie **trybu pozakonkursowego** dla projektów o strategicznym znaczeniu dla społ.-gospod. rozwoju regionu, lub projektów dotyczących realizacji celów lub zadań publicznych, zgodnych z regionalnymi dokumentami strategicznymi (w tym ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego). Inwestycje te zostały zidentyfikowane w sposób zapewniający transparentność ich identyfikacji i ujęte w dokumencie implementacyjnym do strategii rozwoju województwa. Tryb pozakonkursowy może znaleźć zastosowanie do systemowych inwestycji w obszarze szkolnictwa zawodowego i stanie się impulsem do współpracy szkół i placówek oświat. na rzecz racjonalizacji systemu szkolnictwa zawodowego w regionie. Ponadto, tryb pozakonkursowy znajdzie zastosowanie m.in. dla projektów realizowanych w formule zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

[52] Zgodnie z warunkami określonymi w opisie Osi Priorytetowej 12.

Wsparcie infrastrukturalne ze środków EFRR w ramach PI 10a co do zasady może zostać skierowane na finansowane projektów realizowanych w oparciu o istniejącą bazę lokalową. W wyjątkowych sytuacjach, w przypadku braku możliwości adaptacji istniejących budynków możliwa będzie budowa nowych obiektów lub rozbudowa istniejących związanych bezpośrednio z prowadzeniem działalności eduk. w deficytowych obszarach. W takich przypadkach wnioskodawca będzie musiał przedstawić szerokie uzasadnienie wskazujące, że zaproponowane rozwiązania stanowią element strategicznego podejścia do obszaru edukacji przedszkolnej i szkolnej na terenie danej JST. Poza pracami budowlanymi środki EFRR mogą zostać przeznaczone na wyposażanie/doposażenie przedmiotowej infrastruktury w zakresie w jakim nie jest możliwe ich wsparcie w ramach kompleksowych projektów EFS[53]. Ze względu na fakt, iż w ramach EFS finansowane, obok działań „miękkich" będą wydatki w zakresie wyposażenia i doposażenia stanowiące element kompleksowego projektu, działania finansowane ze środków EFRR w ramach PI 10a powinny dotyczyć wydatków o większej skali (niemożliwe do finansowania w ramach EFS), komplementarnych do działań EFS.
Należy pamiętać, iż ww. wparcie infrastrukturalne ze środków EFRR powinno być realizowane jako uzupełnienie działań realizowanych z EFS lub zgodnych z celami EFS, gdy jest to niezbędne do osiągnięcia celów odnoszących się do całego CT10. Działania te muszą uwzględniać specyfikę regionalną i odnosić się do zdiagnozowanych deficytów i potrzeb, z zachowaniem odniesienia do zasad ustalonych w ramach właściwych polityk krajowych, dla uzyskania efektu synergii i spójności interwencji oraz uwzględnienia długofalowych uwarunkowań, w tym demograf. i ekonom. Tak więc powyższe działania w infrastrukturę będą ściśle powiązane i podporządkowane zdiagnozowanym potrzebom lokalnym jako element komplementarny i uzupełniający interwencję EFS lub inne działania zgodne z celami EFS.
Należy podkreślić, iż działania finansowane z EFRR w obszarze edukacji przedszk. będą miały charakter pomocniczy. Wsparcie infrastrukturalne będzie ukierunkowane na tworzenie nowych miejsc w przedszkolach lub innych formach edukacji przedszkolnej, w szczególności na obszarach charakteryzujących się słabym dostępem do edukacji przedszk. Podobnie jak w przypadku infrastruktury szkół i placówek szkolnych działania tego typu (zwłaszcza dotyczące budowy nowej infrastruktury) muszą uwzględniać trendy demograf. zachodzące na danym obszarze, a kryteria wyboru projektów będą uwzględniały terytorialne deficyty w dostępie do placówek przedszkolnych.
Wszystkie działania realizowane w ramach PI 10a muszą uwzględniać konieczność dostosowania wspartej infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Preferencyjnie traktowane będą projekty wspierające rozwój kształcenia zawodowego przy aktywnym udziale pracodawców, gwarantującym rzeczywisty kontakt ze środowiskiem pracy w danym zawodzie oraz projekty w zakresie branż mających strategiczne znaczenie dla rozwoju gospodarki na poziomie regionalnym, identyfikowanych w dokumentach strategicznych lub definiujących inteligentne specjalizacje. Ponadto preferowane będą kierunki kształcenia związane z nowoczesnymi technologiami (w tym w szczególności wpisujących się do zakresu tzw. kluczowych technologii wspomagających oraz procesami cyfryzacji przemysłu, wnoszące wartość dodaną na rzecz modernizacji procesów produkcyjnych).
Kryteria wyboru projektów, w myśl rozporządzenia ramowego, zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący. System wyboru będzie koncentrował się na zapewnieniu efektywności procesu selekcji, przejrzystości, bezstronności, równego dostępu oraz sprawności proceduralnej. Ponadto system będzie gwarantował wybór projektów wysokiej jakości zgodnych z celami PI oraz z horyzontalnymi politykami Wspólnoty. Tryb oceny i wyboru projektów do dofinansowania uwzględniać będzie ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:
Nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu inwestycyjnego.

[53] Zgodnie z warunkami określonymi w opisie Osi Priorytetowej 12.

PLANOWANE ZASTOSOWANIE DUŻYCH PROJEKTÓW:
Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	40	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
2.	Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	72	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
3.	Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	88	System informatyczny SL/LSI	raz na rok
4.	Potencjalna liczba użytkowników infrastruktury opieki nad dziećmi lub edukacyjnej wspartej w programie (CI35)	osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	40656	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

- **INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD EFS W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1 - 7**

Nie dotyczy

- **RAMY WYKONANIA OSI PRIORYTETOWEJ**

Typ wskaźnika	Lp.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy	Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika
KEW	1.	Wartość wskaźnika *Liczba wspartych podmiotów leczniczych* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	19		IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 9a, których alokacja stanowi łącznie ~~37,32~~ 40,38% alokacji na OP13.

KEW	2.	Wartość wskaźnika *Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	25		IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 9b, których alokacja stanowi łącznie ~~44,50~~ 43,05% alokacji na OP13.
Wskaźnik finan-	3.	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte	36 349 696	302 623 890 ~~288 135 246~~	IZ	Wartość pośrednia na koniec 2018 r. i końcowa na koniec 2023 r. odnosi się do planowanego poziomu całkowitej kwoty certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych
Wskaźnik produktu	4.	Liczba wspartych podmiotów leczniczych	Szt.	EFRR	Słabiej rozwinięty	0	~~75~~ 82	IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 9a, których alokacja stanowi łącznie ~~37,32~~ 40,38% alokacji na OP13. Wskaźnik obligatoryjny dla głównego typu interwencji w ramach PI 9a.
Wskaźnik pro-	5.	Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte	0	261	IZ	Wskaźnik produktu i powiązany z nim KEW obrazują projekty realizowane w ramach PI 9b, których alokacja stanowi łącznie ~~44,50~~ 43,05% alokacji na OP13.

➢ KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ

Fundusz: EFRR

Kategoria regionu: słabiej rozwinięte

Wymiar 1 Zakres interwencji		Wymiar 2 Forma finansowania		Wymiar 3 Typ terytorium		Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Wymiar 6 EFS secondary-Theme		Wymiar 5 CT (EFRR/ FS)	
Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
034	263 246	01	257 230 306 ~~244 914 958~~	01	102 718 965 ~~90 255 585~~	01	27 079 574	nd	nd	9	233 632 482 ~~221 317 134~~
050	14 068 818			02	95 879 189 ~~95 582 734~~	07	230 150 732 ~~217 835 384~~			10	23 597 824
051	4 776 910			03	58 632 152 ~~59 076 639~~						
052	4 752 096										
053	103 872 505 ~~91 409 125~~										
055	129 040 568 ~~129 188 600~~										
073	32 090										
089	393 849										
101	30 224										

➢ **Planowane wykorzystanie pomocy technicznej dla wzmocnienia zdolności administracyjnych**

Nie dotyczy

ROZDZIAŁ 2.B. OŚ PRIORYTETOWA DOTYCZĄCA POMOCY TECHNICZNEJ

2.B.1 OŚ PRIORYTETOWA 14 POMOC TECHNICZNA

Oś Priorytetowa 14
Pomoc techniczna

Oś Priorytetowa 14 ***Pomoc Techniczna*** jest osią jednofunduszową, tzn. finansowaną z jednego funduszu (EFS), natomiast realizowane w jej ramach działania wspierają wydatkowanie środków z dwóch funduszy (EFRR i EFS) w ramach poszczególnych Osi tematycznych Programu.

- **OKREŚLONE CELE OSI**

Realizacja osi ma na celu zapewnienie efektywnego procesu zarządzania i wdrażania RPO WL 2014 -2020 oraz właściwego wykorzystania dostępnych w Programie środków.

Doświadczenia z wdrażania RPO WL 2007-2013 oraz komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 wskazują, że osiągnięcie zamierzonych rezultatów powiązane jest z potencjałem instytucjonalnym podmiotów zaangażowanych w proces zarządzania i wdrażania RPO WL 2014-2020, zapewnieniem potencjalnym beneficjentom, beneficjentom i mieszkańcom województwa dostępu do informacji o celach, zasadach i korzyściach RPO WL 2014-2020 poprzez realizację działań informacyjno-promocyjnych w regionie. Niezbędne jest więc finansowanie kosztów zatrudnienia odpowiednio wykwalifikowanego personelu, szkolenie pracowników, wyposażenie instytucji w niezbędny sprzęt, organizacja i obsługa posiedzeń KM RPO WL oraz działania informacyjno-promocyjne. Bez uzyskania pomocy finansowanej w tym zakresie procesy wdrożenia RPO WL 2007-2013 oraz komponentu regionalnego PO KL nie zostałyby zrealizowane tak sprawnie. Pozytywne doświadczenia z perspektywy 2007-2013 będą kontynuowane w ramach realizacji RPO WL 2014-2020 m.in. dzięki wsparciu środków PT.

Jednym z oczekiwanych efektów realizacji działań w ramach Osi jest płynne przejście z okresu programowania 2007-2013 w kolejny okres, przygotowanie perspektywy finansowej po 2020 roku oraz wzmocnienie potencjału instytucjonalnego poprzez zmniejszenie obciążeń administracyjnych i poprawę jakości świadczonych usług w ramach Programu w latach 2014-2020. Informacje dotyczące zmniejszenia obciążeń administracyjnych, służących realizacji Programu, przedstawiono w Rozdziale 10.

Realizacja osi priorytetowej przyczyni się do osiągniecia następujących celów:

Cel 1: Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich oraz warunków zapewniających sprawne działanie instytucji wdrażających RPO WL 2014 - 2020.
Rezultat: Utrzymanie i rozwój kadr oraz zabezpieczenie odpowiednich warunków lokalowych i wyposażenia technicznego w instytucjach wdrażających Program, wspierające skuteczną jego realizację.

Cel 2: Sprawny system wdrażania RPO WL 2014-2020.
Rezultat: Efektywne zarządzanie i wdrażanie Programu umożliwiające maksymalne wykorzystanie środków finansowych objętych Programem w celu pełnego osiągnięcia jego założeń.

Cel 3:Rozwój potencjału beneficjentów.
Rezultat: Wzmocnienie kompetencji beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu, ze szczególnym uwzględnieniem jst oraz innych beneficjentów pełniących kluczową rolę w RPO WL 2014-2020, oraz w przyszłej perspektywie finansowej po 2020 roku, sprzyjające efektywniejszej absorpcji środków objętych Programem.

Cel 4: Skuteczna i efektywna informacja i promocja FE w ramach Programu
Rezultat:
– zachęcenie mieszkańców województwa lubelskiego do pozyskiwania i korzystania ze środków dostępnych w ramach Programu,
– zwiększenie poziomu świadomości mieszkańców województwa lubelskiego w zakresie roli i efektów wdrażania Programu.

WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Poziom fluktuacji pracowników w instytucjach zaangażowanych w politykę spójności	%	słabiej rozwinięte	2	2014	2	IZ	Raz na rok
2.	Średni czas zatwierdzenia projektu (od złożenia wniosku o dofinansowanie do podpisania umowy)	Dzień	słabiej rozwinięte	387	2014	262	IZ	Raz na rok
3.	Ocena przydatności form szkoleniowych dla beneficjentów	skala 0-5	słabiej rozwinięte	4	2014	4	Badania ankietowe IZ/IP	Raz na rok
4.	Odsetek wdrożonych rekomendacji operacyjnych	%	słabiej rozwinięte	40	2014	50	KJE	Raz na rok
5.	Odsetek mieszkańców dostrzegających wpływ FE na rozwój województwa lubelskiego	%	słabiej rozwinięte	84	2020	85	IK UP	Raz na 2 lata

- **OPIS RODZAJÓW DZIAŁAŃ PRZEWIDZIANYCH DO FINANSOWANIA W RAMACH OSI**

1) W ramach realizacji celu 1 - *Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich oraz warunków zapewniających sprawne działanie instytucji wdrażających RPO WL 2014 – 2020* będą podejmowane m. in. następujące działania:
   – finansowanie wynagrodzeń pracowników instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu,
   – finansowanie kosztów organizacyjnych, technicznych i administracyjnych,
   – szkolenia specjalistyczne odpowiadające na potrzeby identyfikowane na poziomie wdrażania Programu (np. rozliczanie projektów, zarządzanie projektami),

– szkolenia indywidualne na podstawie planów szkoleń instytucji.

Pracownikom zaangażowanym w zarządzanie i wdrażanie zostanie zapewniony dostęp do działań edukacyjnych o tematyce istotnej z punktu widzenia realizacji Programu, w tym między innymi związanych z wykrywaniem i zwalczaniem nadużyć finansowych, obarczonych potencjalnym ryzykiem nieprawidłowości.
Zasoby ludzkie zaangażowane w zarządzanie i wdrażanie RPO WL 2014 - 2020 będą oparte przede wszystkim na pracownikach zatrudnionych i przeszkolonych podczas realizacji RPO WL 2007 – 2013.
Ze środków Pomocy Technicznej RPO WL 2014 – 2020 nie będzie finansowana budowa, ani też renowacja budynków administracji publicznej.

2) W ramach realizacji celu 2 - *Sprawny system wdrażania RPO WL 2014-2020*, będą podejmowane m. in. następujące działania:
   – finansowanie ewaluacji przydatnych przy wdrażaniu Programu,
   – wsparcie procesu wyboru projektów uzyskujących dofinansowanie w ramach Programu,
   – wsparcie procesu zarządzania finansowego, kontroli i certyfikacji,
   – wsparcie procesu monitorowania i sprawozdawczości,
   – finansowanie lokalnych systemów informatycznych służących wdrażaniu Programu,
   – finansowanie narzędzi informatycznych na potrzeby wdrażania Programu,
   – wsparcie funkcjonowania komitetów (np. KM), grup roboczych oraz innych ciał dialogu społecznego uczestniczących we wdrażaniu Programu,
   – wsparcie eksperckie i prawne na potrzeby wdrażania Programu.

3) W ramach realizacji celu 3 – *Rozwój potencjału beneficjentów* będą realizowane następujące działania:
   – warsztaty, spotkania informacyjne, wizyty studyjne oraz szkolenia w tym specjalistyczne odpowiadające potrzebom beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu,
   – wsparcie działań służących do opracowania dokumentów strategicznych m.in. poprzez opracowanie dokumentacji, szkolenia, warsztaty, wsparcie doradcze i eksperckie,
   – remont wraz z modernizacją budynku będącego własnością Województwa Lubelskiego z przeznaczeniem na siedzibę departamentów zajmujących się wdrażaniem funduszy unijnych.

4) W ramach realizacji celu 4 - *Skuteczna i efektywna informacja i promocja FE w ramach Programu* - będą realizowane następujące działania:
   – portale internetowe poświęcone wdrażaniu projektów w ramach RPO WL 2014-2020 (informacje o naborach wniosków, ocenie projektów, procesie realizacji, dobrych praktykach itp.),
   – działania informacyjne, promujące możliwości finansowania i realizowane strategie oraz przedstawiające osiągnięcia RPO WL 2014-2020, w tym promujące uruchomienie Programu (zgodnie z zał. XII Rozporządzenia PE i Rady nr 1303/2013),
   – działania informacyjne podejmowane na podstawie strategii komunikacji RPO WL 2014-2020, zgodnie z art. 116 Rozporządzenia PE i Rady nr 1303/2013 (np. informowanie o naborach, wybranych obszarach wsparcia właściwych dla RPO WL 2014-2020).

Działania te pozwolą osiągnąć założone rezultaty w zakresie skutecznej komunikacji RPO WL.

Podstawą prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych w ramach RPO WL jest strategia komunikacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego 2014-2020 opracowana przez IZ, zgodnie z art. 116 rozporządzenia ramowego, która zgodna jest ze wspólną strategią komunikacji polityki spójności, stworzoną na poziomie horyzontalnym.
IZ przygotowuje również roczne plany działań o charakterze wykonawczym.

W latach 2014-2020 nastąpi koncentracja działań polegających na dostarczaniu beneficjentom i potencjalnym beneficjentom kompleksowych i dostosowanych do ich specyficznych potrzeb informacji, dotyczących możliwości i zasad pozyskania wsparcia oraz realizacji projektów. Komunikat skierowany do beneficjentów i potencjalnych beneficjentów będzie dostosowany do konkretnych działań, które uznane zostały za priorytetowe w ramach RPO WL (m.in. inteligentne specjalizacje takie jak: biogospodarka, energetyka niskoemisyjna czy informatyka i automatyka). Jednocześnie, dla utrzymania wysokiego poziomu świadomości na temat roli i znaczenia środków europejskich dla realizacji celów rozwojowych regionu prowadzone będą działania informacyjno-promocyjne skierowane do mieszkańców województwa.

Wszystkie działania informacyjno-promocyjne będą podejmowane po przeprowadzeniu analizy pod względem ich zasadności i efektywności kosztowej.

Kluczowe jest, aby realizując działania informacyjno-promocyjne w perspektywie programowej 2014-2020 dążyć do wzmocnienia koordynacji działań, celem utrzymania wysokiej spójności przekazu i komplementarności komunikatów oraz narzędzi. Wyzwaniem leżącym u podstaw skutecznej komunikacji, będzie opracowanie dokumentów skierowanych do potencjalnych beneficjentów i beneficjentów, a także materiałów przeznaczonych do komunikacji w mediach, z zastosowaniem czytelnego i zrozumiałego powszechnie języka.
W okresie 2014-2020 położony zostanie większy nacisk na wykorzystanie potencjału komunikacyjnego samych beneficjentów.
Kluczowe jest również wdrażanie polityk horyzontalnych, jak równy dostęp do informacji dla osób z niepełnosprawnościami, dbałość o środowisko naturalne oraz współpraca z partnerami społeczno-gospodarczymi.

W celu zapewnienia skutecznego wdrażania środków REACT-EU, w ramach Programu prowadzone będą działania informacyjne i promocyjne. Działania te będą ukierunkowane na dostarczenie beneficjentom i ostatecznym odbiorcom instrumentów finansowych oraz potencjalnym beneficjentom/ostatecznym odbiorcom rzetelnej, kompleksowej i spójnej wiedzy o celach interwencji RPO WL ze środków REACT-EU w tym o zakresie wsparcia, wymaganiach dotyczących realizacji i wymogów komunikowania projektów.
Do opinii publicznej kierowane będą działania komunikacyjne o celach i efektach inicjatywy REACT-EU. Celem działań będzie również pokazanie pozytywnego wpływu wsparcia z Funduszy Europejskich, zapewnienie szerokiego społecznego poparcia dla działań finansowanych w ramach REACT-EU ze szczególnym uwzględnieniem Europejskich wartości polityki spójności oraz współpracy europejskiej w obszarze zwalczania efektów COVID-19.
Działania komunikacyjne będą się odbywać we współpracy z beneficjentami, instytucjami europejskimi, krajowymi, regionalnymi, a także partnerami społeczno-gospodarczymi. W celu uniknięcia podwójnych standardów komunikacji oprócz instytucji zaangażowanych w realizację programu w działania komunikacyjne, zaangażowane będą również inne władze publiczne, jeżeli są one właściwe terytorialnie lub rzeczowo dla danej inwestycji RPO z REACT-EU. IZ dołoży wszelkich starań by komunikaty, tworzone przez władze publiczne nie włączone bezpośrednio w realizację programu, jednakowoż właściwe terytorialnie lub rzeczowo dla danej inwestycji RPO z REACT-EU, spełniały kryteria rzetelnej informacji wykorzystania Funduszy Europejskich do realizacji działań rozwojowych regionu.

Ze środków Pomocy Technicznej RPO WL na lata 2014 – 2020 wspierane będzie zapewnienie monitoringu, ewaluacji i aktualizacji regionalnej strategii inteligentnych specjalizacji[54], obejmujące:

[54]W zakresie wsparcia EFRR i EFS dla regionalnej strategii inteligentnych specjalizacji.

- proces przedsiębiorczego odkrywania, angażujący regionalne instytucje zarządzającą i pośredniczące, oraz zainteresowane podmioty takie, jak uniwersytety, inne instytucje szkolnictwa wyższego, przedsiębiorców, oraz partnerów społecznych;
- stopę zwrotu na inwestycji w zakresie strategii inteligentnych specjalizacji, obliczaną dla EFRR i EFS[55].

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

LP.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru	Wartość docelowa (2023) *Nie dotyczy PT*			Źródło danych
			M	K	O	
1.	Liczba etatomiesięcy finansowanych ze środków pomocy technicznej	szt.				IZ
2.	Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji	os.				IZ
3.	Liczba przeprowadzonych ewaluacji	szt.				IZ
4.	Liczba posiedzeń sieci tematycznych, grup roboczych, komitetów oraz innych ciał angażujących partnerów	szt.				IZ
5	Liczba projektów objętych wsparciem	szt.				IZ
6.	Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów	os.				IZ
7.	Liczba działań informacyjno - promocyjnych o szerokim zasięgu	szt.				IZ
8.	Liczba odwiedzin portalu informacyjnego/serwisu internetowego	szt.				IZ
9.	Liczba materiałów informacyjnych lub promocyjnych na temat React-EU wydanych w formie elektronicznej	szt.				IZ

➢ KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ

Fundusz: EFS Kategoria regionu: słabiej rozwinięte					
Wymiar 1 Zakres interwencji		Wymiar 2 Forma finansowania		Wymiar 3 Typ terytorium	
Kod	€	Kod	€	Kod	€
121	75 499 168 ~~76 356 084~~	01	83 567 168 ~~84 424 084~~	01	83 567 168 ~~84 424 084~~
122	2 125 000				
123	5 943 000				

[55]Stopa zwrotu z inwestycji (RoI) zostanie obliczona według jednolitej metodologii zleconej przez Komisję Europejską i opracowanej przez Bank Światowy w współpracy z Polską.

2.A.15 OŚ PRIORYTETOWA 15 ODPORNE LUBELSKIE – ZASOBY REACT-EU DLA LUBELSKIEGO

Oś Priorytetowa 15
Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego

CEL TEMATYCZNY REACT-EU
Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność

OKREŚLONY CEL PRIORYTETU:

1. **Wsparcie przedsiębiorstw w zakresie energetyki**

Lubelskie jest silnie uzależnione od dostaw energii elektrycznej z innych części Polski. W związku z tym dla poprawy bezpieczeństwa energetycznego regionu niezbędna jest m.in. dywersyfikacja źródeł energii, a tym samym zmiana bilansu energetycznego, z wykorzystaniem istniejącego potencjału do produkcji energii, zwłaszcza energii słonecznej. W odniesieniu do pojedynczego przedsiębiorstwa inwestycje na rzecz samowystarczalności energetycznej, zarówno te bezpośrednie tzn. w OZE jak i pośrednie w postaci np. termomodernizacji, stanowią ekonomiczną konieczność, z uwagi na rosnące na rynku ceny energii. W efekcie udzielonego wsparcia nastąpi zwiększenie mocy zainstalowanej w źródłach OZE w przedsiębiorstwach zlokalizowanych na terenie województwa. Działania te będą sprzyjać realizacji polityki klimatyczno-energetycznej UE, szczególnie w zwiększeniu udziału energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem, a także mogą służyć aktywizacji gospodarczej regionu.

Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw przysłuży się bardziej racjonalnemu wykorzystaniu i ograniczaniu strat energii oraz obniży koszty ich funkcjonowania. Efektem podjętych działań będzie redukcja emisji CO_2 i poprawa stanu środowiska, w tym poprawa jakości powietrza. Przełoży się to na stan zdrowotności mieszkańców województwa (wysoki poziom zanieczyszczeń może przyczyniać się do szybszego rozprzestrzeniania się chorób oraz ma wpływ na ich ostrzejszy przebieg, w tym także COVID-19).

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Udział produkcji energii elektrycznej	%	Słabiej rozwinięte	1,5	2012	38 %	GUS	Raz na rok

	ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem							
2.	Zużycie energii elektrycznej na 1 mln zł PKB	GWh	Słabiej rozwinięte	0,09	2011	0,06	GUS	Raz na rok

2. Silny, dobrze zorganizowany i odporny system opieki zdrowotnej dostosowany do nowej sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wywołanej skutkami kryzysu wywołanego pandemią COVID-19

Wystąpienie pandemii COVID – 19 ujawniło potrzebę wsparcia systemu opieki zdrowotnej w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom związanym z chorobami zakaźnymi w regionie oraz ich skutkom, w tym skutkom długotrwałym.

W związku z powyższym, konieczne jest podjęcie interwencji, mających na celu odbudowę silnego, dobrze zorganizowanego, wydolnego i odpornego na kryzysy systemu ochrony zdrowia dostosowanego do nowej sytuacji społeczno-gospodarczej województwa, spowodowanej skutkami kryzysu, wywołanego pandemią COVID-19. W rezultacie podjętych działań nastąpi:

- wzmocnienie odporności i zdolności systemu ochrony zdrowia do przeciwdziałania zagrożeniom epidemicznym,
- zwiększenie dostępności, jakości oraz skuteczności udzielania świadczeń zdrowotnych na obszarze całego województwa,
- wzmocnienie potencjału instytucji systemu ochrony zdrowia,
- zmniejszenie nierówności w dostępie do wysokiej jakości świadczeń zdrowotnych w województwie lubelskim,
- zwiększenie skuteczności w walce ze skutkami, w tym także długoterminowymi, pandemii COVID-19.

SPECYFICZNE DLA PROGRAMU WSKAŹNIKI REZULTATU:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Średnia długość pobytu w szpitalu	dni	Słabiej rozwinięte	6,1	2012	4	GUS	Raz na rok

OPIS INTERWENCJI W RAMACH PRIORYTETU:

Wsparcie dla przedsiębiorców

Kluczowe znaczenie dla odbudowy gospodarki regionalnej po pandemii COVID-19 będzie mieć przygotowanie pokryzysowych działań naprawczych. Należy je skoncentrować m.in. na interwencji w postaci wsparcia inwestycji prorozwojowych, zgodnych z celami klimatycznymi UE. Oszczędności wygenerowane w przedsiębiorstwach krótkoterminowo poprawią ich płynność finansową, a w dłuższej perspektywie zwiększą odporność na zaburzenia koniunktury.

W ramach działań związanych ze zwiększeniem wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych oraz poprawą efektywności energetycznej, wspierane będą projekty z zakresu:

- budowy, rozbudowy oraz przebudowy instalacji służącej do produkcji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, w oparciu o energię wody, wiatru, słońca, geotermii, biogazu i biomasy wraz z przyłączeniem do sieci oraz z możliwością zakupu magazynu energii,
- wykorzystania wysokosprawnej kogeneracji z OZE w jednostkach wytwarzania energii elektrycznej i ciepła,
- głębokiej termomodernizacji obiektów w przedsiębiorstwach,
- zastosowania technologii odzysku energii wraz z systemem wykorzystania energii ciepła odpadowego w ramach przedsiębiorstwa, wprowadzanie systemów zarządzania energią.

Inwestycje dotyczące efektywności energetycznej muszą wynikać z uprzednio przeprowadzonych audytów energetycznych przedsiębiorstw.

Beneficjentami działań związanych ze zwiększeniem wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych oraz poprawą efektywności energetycznej będą:

- MŚP,
- spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki.

Grupą docelową podejmowanych działań będą mieszkańcy województwa lubelskiego i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.

Wsparcie wykazuje komplementarność z następującymi PI RPO WL 2014-2020: 4a, 4b, 4c, 4e.

Wsparcie sektora ochrony zdrowia

W celu zapewnienia efektywnego wydatkowania środków w ramach instrumentu REACT-EU oraz ukierunkowania ich na zdiagnozowane wyzwania i potrzeby w sektorze ochrony zdrowia przewiduje się wsparcie infrastrukturalne podmiotów ochrony zdrowia, w tym w zakresie robót budowlanych, zakupu wyposażenia oraz technologii informatyczno-komunikacyjnych. Planowana interwencja ukierunkowana zostanie na komplementarne wsparcie zidentyfikowanych przedsięwzięć podmiotów leczniczych, udzielających świadczeń w publicznym systemie ochrony zdrowia i dotyczyć będzie:

- rozszerzenia bazy lokalowej i sprzętowej POZ i AOS, funkcjonujących w strukturach podmiotów wykonujących działalność leczniczą, ukierunkowane w głównej mierze na poradnie i pracownie związane z leczeniem i rehabilitacją postcovidową,
- wsparcia infrastruktury szpitalnej celem utworzenia bezpiecznych stref dla leczenia i zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2 przede wszystkim na oddziałach, na których leczeni są chorzy w najcięższym stanie, często bezpośredniego zagrożenia życia w przebiegu ciężkich urazów i zakażeń, poważnych schorzeń systemowych oraz wielonarządowych, wymagających stałego monitorowania i podtrzymywania funkcji życiowych.

Interwencja dotyczyć będzie zarówno wsparcia, mającego na celu zwiększenie dostępu do ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS), podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), jak również wsparcia mającego na celu wzmocnienie potencjału podmiotów leczniczych w zakresie radzenia sobie ze zwiększonym popytem na świadczenia zdrowotne, wynikającym z konieczności leczenia pacjentów zarażonych wirusem SARS-COV-2, a także pacjentów z powikłaniami spowodowanymi koronawirusem oraz powikłaniami w wyniku ograniczenia dostępności świadczeń zdrowotnych podczas pandemii.

Udzielone wsparcie (ukierunkowane na zidentyfikowane przedsięwzięcia podmiotów (w tym szpitali), świadczących m.in. usługi w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS) i podstawowej opieki zdrowotnej (POZ)) przyczyni się do budowy silnego, dobrze zorganizowanego, wydolnego i odpornego

na kryzysy systemu ochrony zdrowia, a także pozwoli na podniesienie bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego pacjentów w obliczu aktualnych zagrożeń epidemicznych.
Podmiotami uprawionymi do ubiegania się o wsparcie w ramach priorytetu będą podmioty wykonujące działalność leczniczą[56], udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
Wyłączeniu z dofinansowania podlegają podmioty, które kwalifikują się do otrzymania wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.
Grupą docelową podejmowanych działań będą mieszkańcy województwa lubelskiego, w tym, pacjenci podmiotów leczniczych, a także podmioty gospodarcze i instytucje korzystające z rezultatów projektu.
Wsparcie wykazuje komplementarność z PI 2c w zakresie e-zdrowia i procesów cyfryzacji usług medycznych, a także PI 9a w zakresie realizowanych dotychczas działań skierowanych na zwiększenie dostępności usług zdrowotnych, poprzez wsparcie infrastruktury ochrony zdrowia, przyczyniającej się do poprawy jakości usług i zmniejszenia dysproporcji terytorialnych w ich dostępie (wsparcie zarówno dla POZ i AOS, jak i szpitali), a także działań ukierunkowanych na zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie pandemii COVID-19.

Wsparcie w ww. dwóch obszarach jest komplementarne z Coronavirus Response Investment Initiative oraz Coronavirus Response Investment Initiative Plus, a także Instrumentem na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności w ramach Next Generation EU.

OPIS KIERUNKOWYCH ZASAD WYBORU PROJEKTÓW:
Kryteria wyboru projektów, w myśl rozporządzenia ramowego, zatwierdzane będą przez Komitet Monitorujący. System wyboru będzie koncentrował się na zapewnieniu efektywności procesu selekcji, przejrzystości, bezstronności, równego dostępu oraz sprawności proceduralnej. Ponadto system będzie gwarantował wybór projektów wysokiej jakości, zgodnych z celami priorytetu inwestycyjnego oraz z horyzontalnymi politykami Wspólnoty. Tryb oceny i wyboru projektów do dofinansowania uwzględniać będzie ogólne zasady ustanowione w rozporządzeniu ramowym.

Wsparcie dla przedsiębiorców
Wybór projektów, mających na celu przeciwdziałanie i niwelowanie negatywnych skutków pandemii COVID-19 nastąpi w trybie konkursowym. Nie wyklucza się także zastosowania trybu nadzwyczajnego (w oparciu o obowiązujące przepisy prawa krajowego).
W zakresie zwiększenia wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych oraz poprawy efektywności energetycznej preferowane będą przedsięwzięcia:

1) dotyczące wykorzystania energii słonecznej,
2) zapewniające największy efekt ekologiczny (m.in. redukcję emisji gazów cieplarnianych) w stosunku do nakładów finansowych.

Projekty z zakresu głębokiej, kompleksowej termomodernizacji energetycznej zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do dofinansowania.

Wsparcie sektora ochrony zdrowia
W ramach priorytetu planowany jest pozakonkursowy tryb wyboru projektów do dofinansowania. Zastosowanie trybu pozakonkursowego wzmocni skuteczność realizacji celów priorytetu oraz zapewni sprawne i efektywne wydatkowanie środków w ramach instrumentu REACT-EU. Zastosowanie trybu

[56] W rozumieniu Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

pozakonkursowego będzie przedmiotem akceptacji Komitetu Sterującego ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia. Dopuszcza się również możliwość zastosowania trybu konkursowego.
Kwalifikowane będą projekty zgodne z Planem działań w sektorze zdrowia (Plan działań), uzgodnionym przez Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia.
Do dofinansowania mogą być przyjęte wyłącznie projekty zgodne z regionalnymi i lokalnymi potrzebami, wynikającymi z aktualnych danych statystycznych, w tym danych demograficznych, epidemiologicznych (np. zachorowania, liczba ozdrowieńców), zidentyfikowanych deficytów w opiece zdrowotnej. Powyższe dane powinny wynikać z mapy potrzeb zdrowotnych za 2020 r. lub w przypadku jej braku analizy aktualnych danych dokonanych przez wnioskodawcę.
Projekty będą wybierane w oparciu o kryteria wyboru dla REACT-EU, zgodne z rekomendacjami Komitetu Sterującego ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia, określonymi w Planie Działań.
Inwestycje polegające na dostosowaniu istniejącej infrastruktury do obowiązujących przepisów są niekwalifikowane, chyba że ich realizacja jest uzasadniona z punktu widzenia poprawy efektywności (w tym kosztowej) i dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej.
Wsparcie będzie udzielane inwestycjom zgodnym z przygotowanym Krajowym Planem Transformacji oraz z Wojewódzkim Planem Transformacji[57].

PLANOWANE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH:
Nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Wsparcie dla przedsiębiorców:

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)	szt.	EFRR-REACT EU	Słabiej rozwinięte	~~197~~ 202	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
2.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2)	szt.	EFRR-REACT EU	Słabiej rozwinięte	~~197~~ 202	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
3.	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI30)	MW	EFRR-REACT EU	Słabiej rozwinięte	20,5 ~~19,87~~	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
4.	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)	tony ekwiwalentu CO2	EFRR-REACT EU	Słabiej rozwinięte	17 072 ~~14370~~	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Wsparcie sektora ochrony zdrowia:

[57] Wymóg ma zastosowanie w przypadku ogłoszenia przez Ministra Zdrowia lub Wojewodę Lubelskiego planu transformacji przed przyjęciem Planu działań w sektorze zdrowia.

Nr	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.	Liczba wspartych podmiotów leczniczych	szt.	EFRR – REACT-EU	Słabiej rozwinięte	1	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
2.	Liczba wspartych podmiotów leczniczych w związku z pandemią COVID-19 (CV13)	szt.	EFRR – REACT-EU	Słabiej rozwinięte	1	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok
3.	Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 (CV33)	szt.	EFRR – REACT-EU	Słabiej rozwinięte	1	System informatyczny SL/LSI	Raz na rok

Kategorie interwencji:

Fundusz: EFRR Kategoria regionu: słabiej rozwinięte											
Wymiar 1 Zakres interwencji		Wymiar 2 Forma finansowania		Wymiar 3 Typ terytorium		Wymiar 4 Terytorialne mechanizmy wdrażania		Wymiar 6 EFS secondary theme		Wymiar 5 CT (EFRR/ FS)	
Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€	Kod	€
005	91 347 ~~66 429~~	01	30 853 207 ~~25 869 627~~	01	5 429 897	07	30 853 207 ~~25 869 627~~	nd	nd	13	30 853 207 ~~25 869 627~~
009	913 470 ~~664 291~~			02	10 065 088 ~~8 092 089~~						
010	13 245 319 ~~9 632 225~~			03	15 358 222 ~~12 347 641~~						
011	913 470 ~~664 291~~										
012	2 192 329 ~~1 594 298~~										
016	913 470 ~~664 291~~										
053	4 615 412										
068	7 153 905										
081	814 485										

2.A.16 OŚ PRIORYTETOWA 16 POMOC TECHNICZNA REACT-EU

Oś Priorytetowa 16
Pomoc techniczna REACT-EU

- **CEL OSI PRIORYTETOWEJ**

Realizacja Osi ma na celu wsparcie efektywności procesu dystrybucji dodatkowych środków finansowych pozyskanych do RPO WL 2014-2020 w ramach REACT-EU, które zostały przewidziane m.in. na wykorzystanie OZE, efektywność energetyczną i termomodernizację w przedsiębiorstwach po okresie pandemii COVID – 19. Dla przyspieszenia procesu wdrażania projektów, w obrębie których przedsiębiorcy będą mogli pozyskać ww. fundusze, niezbędne jest odpowiednie zmotywowanie i wynagrodzenie personelu Instytucji Pośredniczącej, której zostanie powierzone wdrażanie działań w Osi Priorytetowej 15. Planowane jest osiągnięcie tego celu poprzez zabezpieczenie środków finansowych w Osi Priorytetowej 16 na dodatki do wynagrodzeń pracowników zaangażowanych we wdrażanie mechanizmu RAECT-EU skierowanego do przedsiębiorców. Zakładane wsparcie potencjału administracyjnego instytucji organizującej konkursy/nabory, w efekcie przyczyni się do szybszego pozyskania środków przez przedsiębiorców, a tym samym osiągnięcia zakładanego w REACT-EU efektu łagodzenia negatywnych skutków gospodarczych kryzysu wywołanego pandemią COVID-19.

Realizacja osi priorytetowej wpłynie na osiągnięcie następujących celów szczegółowych:

Cel 1: Zapewnienie właściwych zasobów ludzkich umożliwiających sprawne działanie instytucji pośredniczącej we wdrażaniu środków dla przedsiębiorców przewidzianych w RPO WL 2014 – 2020 dzięki REACT-EU.
Rezultat: Zabezpieczenie efektywności i odpowiedniego poziomu motywacji wśród personelu instytucji odpowiedzialnej za wdrożenie środków dla przedsiębiorców uzyskanych w ramach REACT-EU.

Cel 2: Sprawny system wdrażania w ramach RPO WL 2014-2020 środków pochodzących z REACT-EU.
Rezultat: Efektywne wdrażanie środków pozyskanych w ramach REACT-EU dla przedsiębiorców.

Cel 3: Wzrost wykorzystania OZE oraz poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw , jako przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom kryzysowym wywołanych przez pandemię COVID - 19.
Rezultat: Wzmocnienie potencjału przedsiębiorców, ustabilizowanie ich sytuacji na rynku dzięki środkom uzyskanym w ramach naborów projektów przeprowadzonych w efekcie wykorzystania w Programie REACT-EU.

- **OPIS RODZAJÓW DZIAŁAŃ PRZEWIDZIANYCH DO FINANSOWANIA W RAMACH OSI**

Osiągnięcie wszystkich ww. celów szczegółowych niniejszej osi przewiduje się poprzez finansowanie dodatków do wynagrodzeń pracownikom instytucji pośredniczącej we wdrażaniu środków Programu dla przedsiębiorców. Dodatki te będą przyznawane pracownikom instytucji uczestniczącym w przygotowywaniu i realizacji dodatkowych naborów projektów finansowanych ze środków pozyskanych do RPO WL 2014-2020 w ramach REACT-EU. Adresatami tych dodatków będą pracownicy stanowiący stały personel tej instytucji.

WSKAŹNIK PRODUKTU:

LP.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru	Wartość docelowa (2023) *Nie dotyczy PT*			Źródło danych
			M	K	O	
1.	Liczba etatomiesięcy finansowanych ze środków pomocy technicznej	szt.				IZ

- **KATEGORYZACJA INTERWENCJI OSI PRIORYTETOWEJ**

Fundusz: EFRR Kategoria regionu: słabiej rozwinięte					
Wymiar 1 Zakres interwencji		Wymiar 2 Forma finansowania		Wymiar 3 Typ terytorium	
Kod	€	Kod	€	Kod	€
121	129 998	01	129 998	01	129 998

ROZDZIAŁ 3. PLAN FINANSOWY PROGRAMU OPERACYJNEGO

3.1 Środki finansowe z poszczególnych funduszy oraz kwoty na rezerwę wykonania

Tabela 3. Tabela przedstawiająca całkowitą kwotę środków finansowych przewidzianych jako wkład każdego z funduszy do programu, w podziale na lata i kategorie regionów ze wskazaniem wysokości rezerwy wykonania (EUR)

	Fundusz	Kategoria regionu	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021	2022	Ogółem	
			Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Całkowita alokacja (wsparcie Unii)	Całkowita alokacja (wsparcie Unii)	Główna alokacja	Rezerwa wykonania
(1)	EFRR	regiony słabiej rozwinięte	183 450 255	11 709 591	194 213 727	12 396 620	205 436 733	13 112 983	215 676 230	13 766 567	225 932 934	14 421 251	236 163 626	15 074 274	246 322 877	15 722 738			1 507 196 382	96 204 024
(2)		regiony przejściowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			**0**	**0**
(3)		regiony bardziej rozwinięte	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			**0**	**0**
(4)		łącznie	183 450 255	11 709 591	194 213 727	12 396 620	205 436 733	13 112 983	215 676 230	13 766 567	225 932 934	14 421 251	236 163 626	15 074 274	246 322 877	15 722 738			1 507 196 382	96 204 024
(5)	EFS	regiony słabiej rozwinięte	71 800 925	4 583 038	76 013 659	4 851 936	80 406 253	5 132 314	84 413 907	5 388 122	88 428 298	5 644 359	92 432 506	5 899 947	96 408 754	6 153 750			589 904 302	37 653 466
(6)		regiony przejściowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			**0**	**0**
(7)		regiony bardziej rozwinięte	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			**0**	**0**
(8)		łącznie	71 800 925	4 583 038	76 013 659	4 851 936	80 406 253	5 132 314	84 413 907	5 388 122	88 428 298	5 644 359	92 432 506	5 899 947	96 408 754	6 153 750			589 904 302	37 653 466
(9)	YEI - dodatkowa alokacja	nie dotyczy	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**			**0**	**0**
(10)	FS	nie dotyczy	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**			**0**	**0**

(11)	**EFRR**	**specjalna alokacja dla obszarów peryferyjnych lub słabo zaludnionych**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**			**0**	**0**
(12)	EFRR REACT-EU	nie dotyczy															**25 999 625**	**4 983 580**	**30 983 205~~25~~ ~~999 625~~**	
(13)	EFS REACT-EU (3)	nie dotyczy																		
(14)	Szczególna alokacja na YEI REACT-EU	nie dotyczy																		
(15)	REACT-EU	Ogółem															**25 999 625**	**4 983 580**	**30 983 205~~25~~ ~~999 625~~**	
(16)	**Łącznie**		255 251 180	16 292 629	270 227 386	17 248 556	285 842 986	18 245 297	300 090 137	19 154 689	314 361 232	20 065 610	328 596 132	20 974 221	342 731 631	21 876 488	25 999 625	4 983 580	2 128 083 889~~2~~ ~~123~~ ~~100 309~~	133 857 490

3.2 Łączne środki finansowe w podziale na fundusz oraz współfinansowanie krajowe (EUR)

Tabela 4. Plan finansowy programu operacyjnego (EUR)

Oś priorytetowa	Fundusz	Kategoria regionu	Podstawa kalkulacji wsparcia UE (całkowite koszty kwalifikowalne lub koszty kwalifikowalne publiczne)	Wsparcie Unii	Wkład krajowy	Szacunkowy podział wkładu krajowego		Finansowanie ogółem	Stopa współfinansowania	Stopa dofinansowania w wysokości 100% w odniesieniu do roku obrachunkowego 2020-2021*	Dla celów informacyjnych Wkład EBI	Główna alokacja (całkowite finansowanie pomniejszone o rezerwę wykonania)		Rezerwa wykonania		Kwota rezerwy wykonania w stosunku do całkowitej kwoty wsparcia Unii
						Krajowe środki publiczne	Krajowe środki prywatne					Wkład UE	Wkład krajowy	Wsparcie Unii	Wkład krajowy	
				(A)	(B)=(C)+(D)	(C)	(D)	(E)=(A)+(B)	(F)=(A)/(E)		(g)	(H)=(A)-(J)	(I)=(B)-(K)	(J)	(K)=(B)*((J)/(A))	(L) = (J)/(A)*100
Oś priorytetowa 1	EFRR	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	53 232 414~~56 490 701~~	9 393 956~~9 968 948~~	140 909~~14 9 534~~	9 253 047~~9 819 414~~	62 626 370~~66 459 649~~	85,00%		0	47 207 409~~50 465 696~~	8 330 720~~8 905 712~~	6 025 005	1 063 236	11,32%~~10,67%~~
Oś priorytetowa 2	EFRR	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	76 216 760~~76 542 114~~	13 450 017~~13 507 432~~	12 811 782~~12 869 197~~	638 235~~63 8 235~~	89 666 777~~90 049 546~~	85,00%		0	71 298 549~~71 623 903~~	12 582 097~~1 2 639 512~~	4 918 211	867 920	6,45~~3~~%
Oś priorytetowa 3	EFRR	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	278 836 228~~-2 83 016 552~~	49 206 394~~-49 944 098~~	14 052 365~~14 052 365~~	35 154 029~~35 891 733~~	328 042 622~~-332 96 0 650~~	85,00%		0	259 555 847~~-26 3 736 171~~	45 803 974~~-46 54 1 678~~	19 28 0 381	3 402 420	6,98~~1~~%
Oś priorytetowa 4	EFRR	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	237 235 681~~23 5 726 266~~	41 865 121~~41 598 753~~	31 425 648~~31 159 280~~	10 439 473~~10 439 473~~	279 100 802~~277 325 019~~	85,00%		0	226 393 743~~224 884 328~~	39 951 838~~3 9 685 470~~	10 84 1 938	1 913 283	4,57~~60~~%

Oś priorytetowa 5	EFRR	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	264 988 560~~26 7 293 330~~	46 762 688~~47 169 412~~	33 439 998~~33 730 847~~	13 322 690~~13 438 565~~	311 751 248~~314 462 742~~	85,00%		0	251 193 746~~253 498 516~~	44 328 309~~4 735 033~~	13 79 4 814	2 434 379	5,21~~16~~%
Oś priorytetowa 6	EFRR	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	95 171 363~~96 663 359~~	16 794 947~~17 058 241~~	13 855 831~~14 073 049~~	2 939 116~~2 985 192~~	111 966 310~~113 721 600~~	85,00%		0	88 562 987~~90 054 983~~	15 628 763~~1 5 892 057~~	6 608 376	1 166 184	6,9~~8~~4%
Oś priorytetowa 7	EFRR	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	72 551 863~~ 7 3 020 103~~	12 803 270~~ 12 885 901~~	11 714 992~~11 790 599~~	1 088 278~~1 095 302~~	85 355 133~~ 85 906 004~~	85,00%		0	68 170 657~~ 68 638 897~~	12 030 116~~ 12 11 2 747~~	4 381 206	773 154	6,0~~9~~1%
Oś priorytetowa 8	EFRR	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	267 937 231~~26 9 733 023~~	47 283 041~~47 599 946~~	44 209 643~~44 505 950~~	3 073 398~~3 093 996~~	315 220 272~~317 332 969~~	85,00%		0	249 229 562~~251 025 354~~	43 981 688~~4 4 298 593~~	18 70 7 669	3 301 353	6,9~~8~~4%
Oś priorytetowa 9	EFS	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	234 053 406~~23 4 165 855~~	41 303 543~~41 323 387~~	32 735 193~~32 755 037~~	8 568 350~~8 568 350~~	275 356 949~~275 489 242~~	85,00%		0	218 270 346~~218 382 795~~	38 518 297~~3 8 538 141~~	15 78 3 060	2 785 246	6,74%
Oś priorytetowa 10	EFS	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	40 166 134~~41 365 337~~	7 088 142~~7 299 766~~	2 617 904~~2 829 528~~	4 470 238~~4 470 238~~	47 254 276~~48 665 103~~	85,00%		0	36 804 431~~38 003 634~~	6 494 900~~6 706 524~~	3 361 703	593 242	8,37~~13~~%
Oś priorytetowa 11	EFS	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	157 873 323~~15~~	27 859 999~~27 392 532~~	20 557 893~~20~~	7 302 106~~7 179 583~~	185 733 322~~182 616 879~~	85,00%		0	148 013 703~~145 364 727~~	26 120 066~~2~~	9 859 620	1 739 933	6,2~~5~~%

				5 224 347		212 949							5 652 599			
Oś priorytetowa 12	EFS	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	111 897 737	19 746 660	15 885 517	3 861 143	131 644 397	85,00%		0	103 248 654	18 220 351	8 649 083	1 526 309	7,73%
				11 2 378 145	19 831 438	15 953 718	877 720	132 209 583				729 062	8 305 129			
Oś priorytetowa 13	EFRR	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	257 230 306	45 393 584	42 787 992	2 605 592	302 623 890	85,00%		0	245 583 882	43 338 333	11 64 6 424	2 055 251	4,53%
				24 4 914 958	43 220 288	40 739 443	480 845	288 135 246				233 268 534	4 1 165 037			
Oś priorytetowa 14	EFS	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	83 567 168	14 747 148	14 747 148	0	98 314 316	85,00%		0	83 567 168	14 747 148	0	0	0,00%
				8 4 424 084	1 4 898 368	14 898 368	0	99 322 452				84 424 084	14 89 8 368			
Oś priorytetowa 15	EFRR RE-ACT-EU	Nie dotyczy	Całkowite koszty kwalifikowalne	30 853 207	0	0	0	30 853 207	100%		0	0	0	0	0	0,00%
				25 869 627	0	0	0	25 869 627								
Oś priorytetowa 16	EFRR RE-ACT-EU	Nie dotyczy	Całkowite koszty kwalifikowalne	129 998	22 941	22 941	0	152 939	85%		0	0	0	0	0	0,00%
Ogółem	**EFRR**	**Słabiej rozwinięte**	**Całkowite koszty kwalifikowalne**	1 603 400 406	282 953 018	204 439 160	78 513 858	1 886 353 4245	**85,00%**		**0**	1 507 196 382	265 975 8389	96 204 024	16 977 180	6,00%
					9	1 90 664 381	9 2 288 638									
Ogółem	**EFRR**	**Przejściowe**	**Całkowite koszty kwalifikowalne**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**
Ogółem	**EFRR**	**Lepiej rozwinięte**	**Całkowite koszty kwalifikowalne**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**

Ogółem	EFS	Słabiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	627 557 768	110 745 492 ~~1~~	86 543 655 ~~8 6 972 342~~	24 201 837 ~~2 3 773 149~~	738 303 2605~~9~~	**85,00%**		**0**	589 904 302	104 100 76~~2~~1	37 653 466	6 644 730	**6,00%**
Ogółem	EFS	Przejściowe	Całkowite koszty kwalifikowalne	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**
Ogółem	EFS	Lepiej rozwinięte	Całkowite koszty kwalifikowalne	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**
Ogółem	YEI	Nie dotyczy	Całkowite koszty kwalifikowalne	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**
Ogółem	FS	Nie dotyczy	Całkowite koszty kwalifikowalne	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,00%**
Ogółem	EFRR RE-ACT-EU	Nie dotyczy	Całkowite koszty kwalifikowalne	30 983 205~~25 999 625~~	22 941	22 941	0	31 006 146~~26 022 566~~	99,91%			30 983 205~~25 999 625~~	22 941			
Ogółem	RE-ACT-EU	Nie dotyczy	Całkowite koszty kwalifikowalne	30 983 205~~25 999 625~~	22 941	22 941	0	31 006 146~~26 022 566~~	99,91%			30 983 205~~25 999 625~~	22 941			
Suma całkowita				2 261 941 379~~2 256 957 799~~	393 721 451	291 005 756~~28 9 742 805~~	102 715 695~~10 3 978 646~~	2 655 662 830~~2 650 679 250~~	85,15%		**0**	**2 128 083 8892 123 100 309**	**370 099 541**	133 857 490	23 621 910	**6,00%**

* Zaznaczając to pole, państwo członkowskie zwraca się z wnioskiem, na podstawie art. 25a ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, o zastosowanie stopy dofinansowania w wysokości 100% w odniesieniu do wydatków zadeklarowanych we wnioskach o płatności w roku obrachunkowym rozpoczynającym się 1 lipca 2020 r. i kończącym się 30 czerwca 2021 r. dla wybranej osi priorytetowej lub wybranych osi priorytetowych w programie operacyjnym.

Tabela 5. Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych – szczególna alokacja na EFS i Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych

Nie dotyczy

Tabela 6. Plan finansowy w podziale na osie priorytetowe, fundusze, kategorie regionu i cele tematyczne (EUR)

Oś Priorytetowa	Fundusz	Kategoria regionu	Cel tematyczny	Wsparcie UE	Wkład krajowy	Finansowanie ogółem
1. Badania i innowacje	EFRR	Słabiej rozwinięte	1	53 232 41456 490 701	9 393 9569 968 948	62 626 37066 459 649
2. Cyfrowe Lubelskie	EFRR	Słabiej rozwinięte	2	76 216 76076 542 114	13 450 01713 507 432	89 666 77790 049 546
3. Konkurencyjność przedsiębiorstw	EFRR	Słabiej rozwinięte	3	278 836 228 283 016 552	49 206 394 49 944 098	328 042 622332 960 650
4. Energia przyjazna środowisku	EFRR	Słabiej rozwinięte	4	237 235 681235 726 266	41 865 12141 598 753	279 100 802277 325 019
5. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	EFRR	Słabiej rozwinięte	4	264 988 560267 293 330	46 762 68847 169 412	311 751 248314 462 742
6.Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	EFRR	Słabiej rozwinięte	5	4 427 784	781 374	5 209 158
			6	90 743 57992 235 575	16 013 57316 276 867	106 757 152108 512 442
7. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego	EFRR	Słabiej rozwinięte	6	72 551 86373 020 103	12 803 27012 885 901	85 355 13385 906 004
8. Mobilność regionalna i ekologiczny transport	EFRR	Słabiej rozwinięte	7	267 937 231269 733 023	47 283 04147 599 946	315 220 272317 332 969
9. Rynek pracy	EFS	Słabiej rozwinięte	8	234 053 406234 165 855	41 303 54341 323 387	275 356 949275 489 242
10. Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian	EFS	Słabiej rozwinięte	8	40 166 13441 365 337	7 088 1427 299 766	47 254 27648 665 103
11. Włączenie społeczne	EFS	Słabiej rozwinięte	9	157 873 323155 224 347	27 859 99927 392 532	185 733 322182 616 879
12. Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	EFS	Słabiej rozwinięte	10	111 897 737112 378 145	19 746 66019 831 438	131 644 397132 209 583

13. Infrastruktura społeczna	EFRR	Słabiej rozwinięte	9	233 632 482~~221 317 134~~	41 229 262~~39 055 966~~	274 861 744~~260 373 100~~
			10	23 597 824	4 164 322	27 762 146
14. Pomoc techniczna	EFS	Słabiej rozwinięte		83 567 168~~84 424 084~~	14 747 148~~14 898 368~~	98 314 316~~99 322 452~~
15. Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego	EFRR	Nie dotyczy	Cel tematyczny 13	30 853 207~~25 869 627~~	0~~0~~	30 853 207~~25 869 627~~
16. Pomoc techniczna	EFRR	nie dotyczy	Cel tematyczny 13	129 998	22 941	152 939
OGÓŁEM				2 261 941 379~~2 256 957 799~~	393 721 451~~393 721 451~~	2 655 662 830~~2 650 679 250~~

Tabela 7. Szacunkowa kwota wsparcia, która ma być wykorzystana na cele związane ze zmianami klimatu

Oś priorytetowa	Szacunkowa wysokość środków na cele związane ze zmianami klimatu (EUR)	Udział w całości alokacji na program (%)
4.	236 245 809,40~~234 736 394,40~~	10,44~~52~~%
5.	209 985 144,60~~214 542 566,00~~	9,28~~62~~%
6.	5 002 848,80~~5 062 848,80~~	0,22~~3~~%
7.	8 161 401,00	0,36~~7~~%
8.	18 166 702,00	0,80~~1~~%
9.	564 487,00	0,02~~3~~%
15.	25 331 963,00~~20 373 301,00~~	1,12%~~0,90%~~
Ogółem REACT-EU	25 331 963,00~~20 373 301,00~~	1,12%~~0,90%~~
Ogółem	503 458 355,80~~501 607 700,20~~	22,26~~2~~%

ROZDZIAŁ 4. ZINTEGROWANE PODEJŚCIE DO ROZWOJU TERYTORIALNEGO

Zintegrowane podejście terytorialne stanowi jeden z elementów zapewniających intensyfikację działań na strategicznych z punktu widzenia rozwoju regionu obszarach, wskazanych w SRWL. Kluczowymi zagadnieniami są:

- wykorzystanie zróżnicowanych potencjałów, którymi charakteryzują się poszczególne obszary, do podnoszenia ich konkurencyjności;
- budowanie wielowymiarowego partnerstwa wokół wspólnego celu tak, by realizacja zadań zapewniała efekty synergii.

Ten sposób procedowania pozwoli na racjonalizację planowania działań. Planowane w ramach tego podejścia przedsięwzięcia będą wynikały ze strategicznego planu dla danego terytorium.
Biegunami rozwoju są ośrodki miejskie. Województwo ma co prawda korzystną, policentryczną sieć osadniczą, niestety siła oddziaływania miast jest niewystarczająca. Szczególnego wsparcia wymagają: Lublin, ośrodki subregionalne oraz miasta powiatowe. Jednocześnie miasta borykają się z problemami: nadmierne obciążenie ruchem samochodowym, suburbanizacja, występowanie obszarów koncentracji problemów społecznych (często z degradacją fizyczną tkanki miejskiej), niewykorzystane potencjały inwestycyjne.
Na obszarze funkcjonalnym **miasta wojewódzkiego** wdrażany będzie ZIT dla miasta Lublin.
Zakłada się komplementarny wkład EFRR i EFS w realizację projektów w ramach ZIT z wydzieloną alokacją ok. 5% programu. ZIT dla miasta Lublina będzie uzupełniony projektami komplementarnymi w zakresie transportu, realizowanymi z PO IiŚ oraz PO PW.
RPO WL 2014-2020 przewiduje realizację na terenie **4 miast subregionalnych** projektów zintegrowanychw formule ZIT. Interwencja będzie koncentrować się m.in. na pobudzeniu aktywności gospodarczej, wsparciu rozwoju MŚP, poprawie stanu środowiska przyrodniczego i adaptacji do zmian klimatycznych, a także na działaniach z zakresu podnoszenia jakości zasobów ludzkich i włączenia społecznego. Zakłada się komplementarny wkład EFRR i EFS w realizację projektów składających się na SIT (ok. 2,2% ogólnej alokacji programu).
Dodatkowo, wykorzystany zostanie mechanizm **przedsięwzięć zintegrowanych** mający na celu wyłonienie i uporządkowanie oddolnych inicjatyw, dla innych obszarów wymagających strategicznej interwencji (m.in. miasta powiatowe). Dla tego typu przedsięwzięć stosowane będą preferencje na etapie oceny projektów konkursowych.
Obszary wiejskie, pomimo nagromadzenia negatywnych zjawisk dysponują wewnętrznymi potencjałami. Interwencja RPO WL koncentrować się będzie na obszarach, na których kumulacja barier o charakterze infrastrukturalnym, społecznym i ekonomicznym prowadzi do trwałej marginalizacji, a w efekcie do wykluczenia znacznej grupy mieszkańców. Nastąpi koncentracja wsparcia w niektórych osiach priorytetowych wynikająca z kryteriów innych niż terytorialne. Ok. 50% alokacji programu zostanie skierowana na wsparcie obszarów wiejskich (dedykowane wsparcie dla obszarów wiejskich w ramach PI 4a, 6c, 9b stanowi ok. 8% alokacji Programu). Wydatki na obszary wiejskie będą monitorowane i sprawozdawane w raportach rocznych z uwzględnieniem – zgodnie z zakresem i logiką interwencji programu – takich obszarów, jak: 1) rozwój przedsiębiorczości i lepsze wykorzystanie kapitału ludzkiego, w tym reorientacji zawodowej rolników, 2) rewitalizacja społeczna i infrastrukturalna, 3) infrastruktura wodno-kanalizacyjna i przeciwpowodziowa.

4.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność

W ramach RPO nie będzie zastosowany instrument RLKS w formule bezpośredniej. W ramach programu planuje się wsparcie Lokalnych Grup Działania (LGD) jako potencjalnych beneficjentów. Interwencja RPO będzie stanowiła uzupełnienie wsparcia EFRROW i EFMR na terytorium danej LGD

i będzie realizowana w oparciu o Lokalną Strategię Rozwoju. Koszty przygotowawcze, bieżące oraz koszty animacji LGD nie będą wspierane środkami EFS w ramach RPO.

4.2 Zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich

ZIT w województwie lubelskim realizowany będzie na obszarze miasta Lublin i jego obszarze funkcjonalnym. Przy opracowywaniu Strategii ZIT miasto Lublin wraz z partnerami koncentrować się będzie na osiągnięciu celu, który będzie miał wpływ na zdelimitowany obszar funkcjonalny (wyjście poza granice administracyjne miasta). W skład Partnerstwa ZIT wchodzić będą następujące gminy: Lublin, Świdnik, Nałęczów, Konopnica, Wólka, Jastków, Niemce, Strzyżewice, Niedrzwica Duża, Lubartów, Miasto Lubartów, Głusk, Mełgiew, Piaski, Jabłonna, Spiczyn.
Celem nadrzędnym realizacji ZIT będzie poprawa spójności społecznej i gospodarczej, wzmocnienie istniejących powiązań i wykorzystanie ich dla stworzenia wspólnej zintegrowanej przestrzeni LOFu, zachowując odrębność poszczególnych gmin, wchodzących w jego skład i wykorzystując lokalne mocne strony i szanse.
Zakres powierzenia władzom miejskim zadań związanych z realizacją programu w ramach ZIT określa pisemne porozumienie pomiędzy władzami miejskimi i IZ RPO. Zgodnie z art. 123 ust. 6 rozporządzenia 1303/2013 władze miejskie realizują zadania związane przynajmniej z wyborem projektów do dofinansowania. Minimalny zakres powierzenia zadań oznacza, że władze miejskie przedkładają IZ RPO listy projektów wyłonionych w konkursie bądź -w przypadku trybu pozakonkursowego – zidentyfikowanych w ramach Strategii ZIT, spriorytetyzowanych w oparciu o kryteria zatwierdzone przez KM RPO dotyczące stopnia zgodności z celami strategii ZIT. IZ RPO dokonuje ostatecznego sprawdzenia kwalifikowalności projektów do dofinansowania, zgodnie z art. 7 ust 5 rozporządzenia 1301/2013, chyba że porozumienie przewiduje inaczej. Techniczna organizacja naboru i pełna ocena projektów pod względem formalnym i merytorycznym może być dokonywana przez władze miejskie lub IZ RPO, z udziałem w stosownych przypadkach ekspertów zewnętrznych, zgodnie z postanowieniami porozumienia.

Ponadto zostaną zapewnione przejrzyste procedury wyboru projektów (m.in. w wytycznych w sprawie zasad wyboru projektów). Kryteria dotyczące niedyskryminacji będą każdorazowo brane pod uwagę.

Tabela 8. Zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich - szacunkowa alokacja wsparcia z EFRR i szacunkowa alokacja EFS

Fundusz	Wsparcie z EFRR i EFS (wartość szacunkowa) (w EUR)	Udział całkowitej alokacji z funduszu w programie
Ogółem EFRR bez REACT-EU	107 761 069,00~~ 104 017 488~~	6,72~~49~~%
Ogółem EFS bez REACT-EU	14 142 591,00~~ 14 584 325~~	2,25~~32~~%
Ogółem EFRR + EFS bez REACT-EU	121 903 660,00~~ 118 601 813~~	5,46~~32~~%
Ogółem EFRR + EFS z REACT-EU	121 903 660,00~~118 601 813~~	5,39~~25~~%

4.3 Ramy realizacji ZIT poza zintegrowanymi przedsięwzięciami z zakresu zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz szacunkowa alokacja z poszczególnych osi priorytetowych

W 4 ośrodkach subregionalnych (Biała Podlaska, Chełm, Puławy, Zamość) realizowane będą strategiczne inwestycje terytorialne, które wpisywać się będą w obszary strategicznej interwencji określone

w „Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020". Realizacja SIT na wyodrębnionych obszarach będzie możliwa jedynie w oparciu o opracowane dokumenty strategiczne, o których mowa w art. 36 rozporządzenia ramowego. IZ nie przewiduje przekazywania funkcji zarządczych związanych z wdrażaniem funduszy UE miastom subregionalnym, które realizować będą instrument SIT.
Miasta subregionalne pełnią ważną rolę jako ośrodki koncentrujące funkcje gospodarcze i społeczne, będące ważnym miejscem dostarczania usług oraz uzupełnienia oferty i funkcji miasta Lublina w świadczeniu usług publicznych istotnych z perspektywy ich mieszkańców, jak również mieszkańców otaczających obszarów wiejskich. Planowana interwencja służyć będzie wzmocnieniu zróżnicowanych funkcji ponadlokalnych i wykorzystaniu wewnętrznego potencjału, rozbudowie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań funkcjonalnych, kompleksowej rewitalizacji oraz zwiększeniu i poprawie dostępności do podstawowych usług publicznych. W związku z powyższym interwencja będzie koncentrować się m.in. na pobudzeniu aktywności gospodarczej, wsparciu rozwoju MŚP, poprawie stanu środowiska przyrodniczego oraz adaptacji do zmian klimatycznych.

Tabela 9. Szacunkowa alokacja finansowa na ZIT inne niż wymienione w pkt. 4.2

Oś priorytetowa	Fundusz	Szacunkowa alokacja (EUR)
2	EFRR	1 803 958
3	EFRR	5 011 353
5	EFRR	12 937 393,00~~12 472 177~~
7	EFRR	13 325 305
9	EFS	1 007 073
11	EFS	305 218
12	EFS	98 804,00
13	EFRR	10 506 003
Ogółem		44 995 107,00~~44 529 891~~

4.4 Rozwiązania dotyczące przedsięwzięć międzyregionalnych i transnarodowych w ramach programu operacyjnego, z udziałem beneficjentów znajdujących się w co najmniej jednym innym państwie członkowskim

Nie dotyczy

4.5 Wkład planowanych przedsięwzięć w ramach programu w odniesieniu do strategii makroregionalnych i strategii morskich, z zastrzeżeniem potrzeb obszaru objętego programem zidentyfikowanych przez państwo członkowskie

Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB) jest pierwszą strategią makroregionalną, obejmującą 8 państw członkowskich Unii Europejskiej: Danię, Estonię, Litwę, Łotwę, Finlandię, Niemcy, Polskę i Szwecję. Strategia stanowi zintegrowane ramy, które umożliwią Unii Europejskiej i państwom członkowskim określenie potrzeb i dostosowanie ich do dostępnych zasobów poprzez koordynację odpowiednich działań politycznych, zapewniając w ten sposób makroregionowi możliwość

korzystania ze zrównoważonego środowiska oraz optymalny rozwój gospodarczy i społeczny. Zintegrowane ramy SUE RMB oparto na elastycznym Planie Działania zawierającym 3 ogólne cele, 17 obszarów priorytetowych oraz 5 działań horyzontalnych.
Konstrukcja RPO WL 2014-2020 zakłada znaczną spójność z celami, obszarami priorytetowymi oraz działaniami horyzontalnymi Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego, które zostały określone w Planie Działania.
W ramach RPO WL będą realizowane 3 cele SUE RMB. Cel *Ocalenie morza* będzie realizowany w Osi 6 w obszarach priorytetowych *Secure i Bio*. Cel *Poprawa połączeń w regionie* będzie realizowany poprzez projekty w Osi 4 w obszarze priorytetowym *Energy*, w Osi 5 w obszarach priorytetowych *Energy* i *Transport* oraz Osi 8 w obszarze priorytetowym *Transport*. Cel *Zwiększenie dobrobytu* w Osi 1 w obszarach priorytetowych *SME* i *Inernal Market*, w Osi 2 w obszarach priorytetowych *Health*, *Education*, *Culture*, w Osi 3 w obszarach priorytetowych *SME* i *Innovation*, w Osi 7 w obszarze priorytetowym *Culture*, w Osiach 9 i 10 w obszarze priorytetowym *SME*, w Osi 11 w obszarze priorytetowym *Health*, w Osi 12 obszarze priorytetowym *Education* oraz w Osi 13 obszarach priorytetowych *Health* i *Education*.
W celu efektywnego wdrażania założeń SUE RMB, w przypadku priorytetów, które bezpośrednio będą realizowały cele strategii, IZ na etapie wyboru projektów wprowadzi odpowiednie mechanizmy premiujące projekty realizujące ww. cele. Monitoring realizacji SUE RMB w ramach RPO WL będzie w dużej mierze opierał się na systemie Informatycznym LSI2014, który będzie wykorzystywany do sporządzania sprawozdań przekazywanych do KE, które oprócz danych ilościowych będą prezentowały ocenę jakościową, ukazującą konkretne projekty/działania/osie priorytetowe, które w sposób bezpośredni przyczyniają się do osiągania celów SU RMB. Przedsięwzięcia bezpośrednio realizujące Strategię to projekty o zasięgu ponadnarodowym, dlatego RPO WL z uwagi na regionalny charakter nie zakłada realizacji przez Beneficjentów projektów w partnerstwie z innymi państwami Regionu Morza Bałtyckiego.

ROZDZIAŁ 5. SZCZEGÓLNE POTRZEBY OBSZARÓW GEOGRAFICZNYCH NAJBARDZIEJ DOTKNIĘTYCH UBÓSTWEM LUB GRUP DOCELOWYCH NAJBARDZIEJ ZAGROŻONYCH DYSKRYMINACJĄ LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

5.1 Obszary geograficzne najbardziej dotknięte ubóstwem / grupy docelowe najbardziej zagrożone dyskryminacją lub wykluczeniem społecznym

W 2011 roku województwo lubelskie miało najwyższy w Polsce wskaźnik zagrożenia ubóstwem (31,3%, kraj 17,7%). Do analizy geograficznego rozkładu tego zjawiska w województwie przyjęto dwa wskaźniki odniesione do poziomu gminnego: udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w stosunku do ludności ogółem oraz udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku.
Biorąc pod uwagę współczynnik 20 % powyżej średniej krajowej, na 213 gmin w województwie lubelskim zidentyfikowano 132 gminy o dużym natężeniu udziału osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w stosunku do ludności ogółem oraz 178 gmin o wysokim natężeniu udziału dzieci w wieku do 17 lat na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku. Jednocześnie zdiagnozowano 129 gmin w których oba wskaźniki przybierają wartość o 20% wyższą niż średnia krajowa. Kryzysową sytuację stwierdzono w gminach Stary Brus, Aleksandrów oraz Dębowa Kłoda gdzie wymienione wyżej wskaźniki należą do najwyższych. Największe nasilenie udziału dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku zidentyfikowano w gminie Potok Górny (76%), niewiele niższy wskaźnik odnotowano w gminie Tarnawatka (70,4%), Serokomla (73,5%), Józefów nad Wisłą (73,3%). Również eksperymentalna „Mapa ubóstwa na poziomie podregionów w Polsce z wykorzystaniem estymacji pośredniej", opracowana w 2013 r. przez Główny Urząd Statystyczny w Poznaniu potwierdza, iż podregiony województwa lubelskiego zaliczane są do obszarów o najwyższym wskaźniku zagrożenia ubóstwem.

Najważniejszym czynnikiem wpływającym na rozmiar ubóstwa jest sytuacja przedsiębiorstw oraz rynek pracy, jaki kreują. Jako punkt odniesienia dla identyfikacji obszarów koncentracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym zakresie uwzględnione zostały następujące wskaźniki przedstawione w układzie powiatowym: jednostki nowo zarejestrowane według REGON na 10 tys. ludności, stopa bezrobocia rejestrowanego w 2012 r., udział rolników w ogólnej liczbie ludności, udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogółu bezrobotnych, udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych.
Biorąc pod uwagę powyższe, na 24 powiaty w województwie lubelskim zidentyfikowano 21 powiatów, w których liczba jednostek nowo zarejestrowanych według REGON na 10 tys. ludności nie przekracza współczynnika 20 % poniżej średniej krajowej. W 23 powiatach wskaźnik udziału osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do bezrobotnych ogółem przekracza wspominany współczynnik 20%, natomiast wskaźnik stopy bezrobocia rejestrowanego przekracza wskazaną średnią krajową w 9 powiatach. Co więcej, aż w 20 powiatach zdiagnozowano, że udział pracujących w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie w stosunku do ogólnej liczby ludności jest zdecydowanie wyższy od współczynnika 20 % powyżej średniej krajowej, przy czym żaden z powiatów – poza grodzkimi – nie osiąga wskaźnika niższego niż średnia krajowa. Reasumując, zdiagnozowanych zostało 6 powiatów w których kumulują się problemy opisane przez cztery wyżej wymienione wskaźniki (chełmski, hrubieszowski, włodawski, zamojski, lubartowski i krasnostawski). Warto również podkreślić, że w powiecie janowskim zdiagnozowano najwyższy w województwie udział pracujących w rolnictwie (28%), natomiast w powiecie łęczyńskim - najwyższy wskaźnik udziału kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych (56%), choć nie przekracza współczynnika 20 % powyżej średniej krajowej. Grupą szczególnego ryzyka w kontekście problemów rynku pracy są osoby długotrwale bezrobotne.

Lubelskie jest obszarem o niskim potencjale rozwojowym, charakteryzuje się m. in. niskim poziomem rozwoju infrastruktury i dostępności do wysokiej jakości usług, w tym edukacyjnych. W celu wskazania obszarów wymagających objęcia koncentracją terytorialną w obszarze edukacji zastosowano wskaźniki takie jak: odsetek dzieci w wieku 3-4 lat oraz 3-5 lat objętych edukacją przedszkolną, średnie wyniki sprawdzianów szóstoklasistów oraz gimnazjalistów, odsetek uczniów powtarzających klasę w ogólnej liczbie uczniów w podziale na szkoły podstawowe i gimnazja.
Biorąc pod uwagę współczynnik 20% poniżej średniej krajowej, na 213 gmin w województwie lubelskim zidentyfikowano 142 gminy z niskim odsetkiem dzieci w wieku 3-4 lat objętych edukacją przedszkolną, przy czym wynik analizowanego wskaźnika wyniósł zero w następujących 19 gminach: Borzechów, Dołhobyczów, Dubienka, Kraśniczyn, Leśniowice, Łaziska, Mircze, Nielisz, Ostrówek, Radecznica, Rokitno, Ruda-Huta, Rudnik, Trzeszczany, Tuczna, Wojsławice, Wyryki, Zalesie, Żmudź.
Odsetek dzieci w wieku 3-5lat objętych wychowaniem przedszkolnym w województwie lubelskim wyniósł w 2015 r. 81,8%, co w dalszym ciągu jest wskaźnikiem niższym niż średnia dla kraju (84,2%) (źródło: System Monitorowania Rozwoju,strateg.stat.gov.pl).
W zakresie edukacji na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum, na podstawie średnich wyników sprawdzianów szóstoklasistów oraz gimnazjalistów zdiagnozowano, że najniższa średnia ocen charakteryzuje powiat parczewski. Tymczasem miasta: Lublin, Zamość, Biała Podlaska i Chełm, znajdują się w czołówce najlepszych w województwie, ze wskazaniem dominującej pozycji pierwszych dwóch. Ponadto, w ramach wskaźnika odsetek uczniów powtarzających klasę w ogólnej liczbie uczniów w podziale na szkoły podstawowe i gimnazja zdiagnozowano, że najwyższy procent uczniów powtarzających klasę występuje w gimnazjum w Czemiernikach (17%) i Cycowie (10%) oraz w szkole podstawowej w Adamowie (13%).
Wykaz obszarów najbardziej dotkniętych ubóstwem/grup docelowych zagrożonych dyskryminacją lub wyłączeniem społecznym został przygotowany na podstawie najnowszych dostępnych danych oraz wskaźników, co nie wyklucza ich cyklicznej weryfikacji celem aktualizacji.

5.2 Strategia służąca zaspokojeniu szczególnych potrzeb obszarów geograficznych najbardziej dotkniętych ubóstwem/grup docelowych najbardziej zagrożonych dyskryminacją lub wykluczeniem społecznym oraz, w stosownych przypadkach, wkład zintegrowanego podejścia ustanowionego w umowie partnerstwa

Problemy struktury gospodarczej oraz grupy zagrożone zmarginalizowaniem mają w województwie lubelskim tak szeroki zakres, że trudno jest określić wyodrębnioną pulę alokacji dedykowaną zdiagnozowanym obszarom. Z tego względu na etapie wyboru projektów zastosowane będą kryteria uwzględniające preferencje dla projektów skierowanych do poszczególnych obszarów czy też grup zagrożonych marginalizacją. Jedną z podstawowych przyczyn ubóstwa (a w konsekwencji zagrożenia wykluczeniem społecznym) jest ograniczony dostęp do wysokiej jakości miejsc pracy wynikający ze słabości sektora przedsiębiorstw. Z tego względu oprócz działań skierowanych bezpośrednio do obszaru rynku pracy niezbędna jest interwencja w obszar edukacji. Poprawa jakości kształcenia poprzez zapewnienie możliwości poszerzania wiedzy i umiejętności na wczesnym jego etapie spowoduje, że na rynek pracy trafią dobrze wykształceni absolwenci. Lepsze dostosowanie edukacji do potrzeb rynku pracy, w tym w szczególności zwrócenie uwagi na kompetencje kluczowe oraz promowanie kreatywności i przedsiębiorczości, może stać się katalizatorem dla rozwijania przedsiębiorczości wykorzystującej wewnętrzne zasoby województwa, a w dłuższym okresie czasu szansą na ograniczanie zjawiska ubóstwa.
W zakresie celu tematycznego *Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją* preferencje uzyskają projekty realizowane w gminach określonych jako obszary o dużym zagrożeniu ubóstwem (w sumie 181 gmin).
W ramach działań realizowanych w obszarze *rynku pracy* interwencja będzie się koncentrować na wsparciu promowania zatrudnienia i mobilności pracowników w powiatach zaliczanych do grupy obszarów deficytowych o odchyleniu większym niż 20 % wskaźnika średniego dla kraju i będących tym

samym w najbardziej niekorzystnym położeniu w kontekście realizacji przedmiotowego celu tematycznego 8.W ramach działań w zakresie zwiększania dostępu do *edukacji* preferencje uzyskają projekty realizowane na obszarze gmin zaliczanych do grupy obszarów deficytowych o odchyleniu większym niż 20 % wskaźnika średniego dla kraju i będących tym samym w najbardziej niekorzystnym położeniu w kontekście realizacji celu tematycznego 10.
W pkt. 5.1. obszary geograficzne najbardziej dotknięte ubóstwem/grupy docelowe o najwyższym ryzyku zagrożenia dyskryminacją lub wyłączeniem społecznym zostały zidentyfikowane na podstawie najnowszych dostępnych danych. Ze względu na dynamikę sytuacji zakłada się cykliczną weryfikację wskaźników, celem aktualizacji wykazu powiatów oraz gmin objętych preferencjami.
W wybranych działaniach CT 8, 9 i 10 promowane będzie korzystanie z usług oferowanych przez podmioty ekonomii społecznej. Stosowane będą również klauzule społeczne, których zakres i tryb stosowania będzie zgodny z wytycznymi ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dla zamówień dokonywanych w ramach EFS.

Tabela 10. Przedsięwzięcia mające na celu zaspokojenie szczególnych potrzeb obszarów geograficznych najbardziej dotkniętych ubóstwem/grup docelowych najbardziej zagrożonych dyskryminacją lub wykluczeniem społecznym

Grupa docelowa/ obszar geograficzny	Główne typy działań, które są częścią podejścia zintegrowanego	Oś priorytetowa	Fundusz	Kategoria regionu	Priorytety inwestycyjny
Osoby długotrwale bezrobotne	Programy aktywizacji zawodowej.	9	EFS	Słabiej rozwinięte	8i
Gminy najbardziej dotknięte ubóstwem (zaliczane do grupy obszarów gdzie przynajmniej jeden z dwóch wybranych wskaźników przewyższa 20 % średniej krajowej)	Programy aktywizacji i reintegracji społecznej i zawodowej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.	11	EFS	Słabiej rozwinięte	9i
	Świadczenie usług społecznych i zdrowotnych, w tym wsparcie procesu deinstytucjonalizacji usług.	11	EFS	Słabiej rozwinięte	9iv
Grupy zagrożone marginalizacją, zamieszkujące lokalnie zdegradowane obszary	Kompleksowe działania rewitalizacyjne.	9, 11, 12, 13	EFRR, EFS	Słabiej rozwinięte	9b, 9i, 9iv 8i, 8iii, 10i

ROZDZIAŁ 6. SZCZEGÓLNE POTRZEBY OBSZARÓW GEOGRAFICZNYCH, KTÓRE CIERPIĄ NA SKUTEK POWAŻNYCH I TRWAŁYCH NIEKORZYSTNYCH WARUNKÓW PRZYRODNICZYCH LUB DEMOGRAFICZNYCH

Rozwój i konkurencyjność regionu są ściśle powiązane z potencjałem kapitału ludzkiego, na który mają wpływ czynniki demograficzne. Województwo lubelskie od wielu lat boryka się z problemem depopulacji wynikającej z niskiego przyrostu naturalnego pogłębianego odpływem migracyjnym.

Niski wskaźnik dzietności, skutkujący szybko zmniejszającą się liczbą dzieci w powiązaniu z wydłużaniem się przeciętnego trwania życia, powoduje znaczące deformacje struktury wiekowej ludności. Rosnąca szybko mediana wieku oznacza postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Efekty powyższych zmian odczuwalne są zarówno dla rynku pracy (szanse starszych pracowników na rynku pracy są wyraźnie mniejsze niż pracowników młodszych) jak i dla sfery usług społecznych (szybko przyrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym, korzystających z tego typu usług). Migracje, szczególnie osób młodych, dodatkowo pogłębiają te niekorzystne procesy. Główną motywacją wyjazdów jest chęć znalezienia pracy odpowiadającej aspiracjom poszczególnych osób. Słabo rozwinięty w regionie sektor przedsiębiorstw nie jest jeszcze w stanie wygenerować dużej liczby atrakcyjnych miejsc pracy, a bliskość Warszawy oraz szersza oferta innych państw UE stanowią znaczącą konkurencję.

Problemy demograficzne w województwie lubelskim dotyczą zarówno miast, jak i obszarów wiejskich, przy czym zjawiska te są najmocniej odczuwalne na obszarach wiejskich położonych w znacznej odległości od większych miast. Stwarza to wysokie ryzyko dalszej depopulacji oraz zwiększania się skali ubóstwa na obszarach peryferyjnych. Co więcej, wśród ogółu bezrobotnych w województwie lubelskim przeważają mieszkańcy wsi, a wysoka stopa bezrobocia II świadczy m.in**.** o wysokim ukrytym bezrobociu na obszarach wiejskich.

Niekorzystne zmiany demograficzne są jednym z głównych wyzwań rozwojowych województwa lubelskiego. Oddziałują one bardzo silnie na rynek pracy, edukację oraz usługi publiczne. Interwencja RPO WL 2014-2020 będzie skupiała się przede wszystkim na działaniach sprzyjających tworzeniu miejsc pracy, zarówno poprzez wsparcie samych przedsiębiorstw, jak i poprzez tworzenie otoczenia sprzyjającego przedsiębiorczości i innowacjom. Większa liczba wysokiej jakości miejsc pracy wpłynie na zwiększenie atrakcyjności regionu (zahamowanie odpływu migracyjnego) oraz na zmniejszanie liczby pracujących w rolnictwie. Ze względu na fakt, iż tendencje związane ze starzeniem się społeczeństwa należy uznać za zjawisko trwałe, podjęte zostaną działania mające na celu zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej (w szczególności osób starszych) oraz poprawę dostępu do usług publicznych.

ROZDZIAŁ 7. INSTYTUCJE I PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA ZARZĄDZANIE, KONTROLĘ I AUDYT ORAZ ROLA PARTNERÓW

7.1 Odpowiednie instytucje i podmioty

Tabela 11.Odpowiednie instytucje i podmioty

Instytucja/ podmiot	Nazwa instytucji/podmiotu oraz departamentu lub jednostki	Kierownictwo instytucji / podmiotu (funkcja lub stanowisko)	Adres	E-mail
Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Lubelskiego	Marszałek Województwa Lubelskiego	ul. Grottgera 4 20-029 Lublin	kancelaria.marszalka@lubelskie.pl
Instytucja Certyfikująca	Zarząd Województwa Lubelskiego	Marszałek Województwa Lubelskiego	ul. Grottgera 4 20-029 Lublin	kancelaria.marszalka@lubelskie.pl
Instytucja Audytowa	Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej	Szef Krajowej Administracji Skarbowej	ul. Świętokrzyska 12 00-916 Warszawa	Sekretariat.DAS@mf.gov.pl
Podmiot, do którego Komisja Europejska będzie kierowała płatności	Ministerstwo Finansów, Departament Instytucji Płatniczej	Minister właściwy do spraw finansów publicznych	ul. Świętokrzyska 12 00-916 Warszawa	sekretariat.IP@mf.gov.pl

7.2 Zaangażowanie właściwych partnerów

7.2.1 Przedsięwzięcia podjęte w celu zaangażowania właściwych partnerów w przygotowanie programu operacyjnego oraz rola tych partnerów we wdrażaniu, monitorowaniu i ewaluacji programu operacyjnego

Zasada partnerstwa jest jednym z najważniejszych elementów programowania funduszy UE objętych zakresem EFSI. Dlatego też Samorząd Województwa Lubelskiego dokłada wszelkich starań, aby czynnie włączać do współpracy partnerów (wymienionych w art. 5 Rozporządzenia ramowego) oraz działać zgodnie z Kodeksem postępowania w zakresie partnerstwa na każdym etapie opracowywania Programu, a następnie jego realizacji.

Na początkowym etapie przygotowania RPO WL 2014 – 2020 istotne znaczenie miało partnerstwo wewnątrzinstytucjonalne w ramach UMWL, którego przejawem była i jest ścisła współpraca pomiędzy jego jednostkami. Zgodnie z zapisami Regulaminu Organizacyjnego UMWL jednostką odpowiedzialną za koordynację prac związanych z przygotowaniem RPO WL jest DRPO. W związku z powyższym w ramach prac nad przygotowaniem RPO WL 2014 – 2020, DRPO zainicjował partnerstwo i ścisłą współpracę z DEFS - jako podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie komponentu regionalnego PO KL dla województwa lubelskiego w perspektywie 2007-2013 oraz DPR - jako podmiotem odpowiedzialnym za opracowanie, monitorowanie, ewaluację i aktualizację SRWL, ale także z innymi podmiotami, których zaangażowanie merytoryczne niezbędne było do właściwego przygotowania Programu. Zasady tego partnerstwa opisane zostały w dokumencie pn. Plan działań dotyczących organizacji prac nad przygotowaniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020

(Action Plan 2014 – 2020), przyjętym przez ZWL w maju 2012 r. Dokument ten określa działania, mające na celu zapewnienie efektywnego procesu przygotowania RPO WL 2014 – 2020, a także podmioty, których zaangażowanie w powyższe prace jest konieczne ze względu na posiadaną wiedzę i kompetencje wraz z zakresem ich odpowiedzialności, zakres przedmiotowy prac oraz ich harmonogram.
Ścisłe partnerstwo wewnątrzinstytucjonalne w ramach UMWL oraz bliska współpraca pomiędzy DRPO i DEFS jest dowodem wysokiej świadomości w województwie o konieczności łączenia wsparcia miękkiego i twardego, zwłaszcza, iż RPO WL jest programem dwufunduszowym. Ponadto zaangażowanie w przygotowanie RPO WL podmiotów specjalizujących się w różnych dziedzinach, wynika z faktu, iż w przyszłej perspektywie finansowej główną ideą przewodnią udzielanego wsparcia ma być podejście zintegrowane, polegające na wielosektorowym oddziaływaniu na rozwój. Dlatego też, DRPO inicjując współpracę w ramach powyższego procesu, widział konieczność zharmonizowania i skoordynowania wsparcia udzielanego z różnych dziedzin rozwoju regionu, a także uwzględnienia zagadnienia komplementarności wsparcia.
Oprócz podmiotów, funkcjonujących w strukturze instytucjonalnej UMWL, w prace nad przygotowaniem Programu zostali włączeni przedstawiciele strony rządowej, samorządowej, gospodarczej (przedsiębiorstwa i ich zrzeszenia), a także społecznej (organizacje pozarządowe oraz związki zawodowe). Szczegółowa lista partnerów zamieszczona została w punkcie 12.3. Wybór partnerów bazował na doświadczeniach perspektywy 2007-2013, ze szczególnym uwzględnieniem funkcjonowania KM RPO WL 2007-2013 oraz Podkomitetu Monitorującego PO KL 2007-2013. Ponadto podstawowymi kryteriami wyboru partnerów były:

- trafność – partnerzy musieli być powiązani tematycznie z obszarami wsparcia,
- proporcjonalność – zapewnienie wszystkim zainteresowanym partnerom reprezentacji,
- wiedza i doświadczenie – dające gwarancję wysokiej jakości dialogu merytorycznego.

Na mocy w/w dokumentu, w celu merytorycznego wsparcia prac nad przygotowaniem RPO WL 2014 – 2020, powołano 8 TGR, które zajmują się określonymi dziedzinami tematycznymi jako potencjalnymi obszarami wsparcia w przyszłym Programie. W skład TGR weszli przedstawiciele poszczególnych, zaangażowanych merytorycznie, jednostek UMWL, a także eksperci zewnętrzni, których doświadczenie wykorzystywane było do konsultacji proponowanych rozwiązań, m.in. specjaliści z danej dziedziny, przedstawiciele jst, przedstawiciele środowiska naukowego, przedstawiciele instytucji, beneficjenci, których projekty zidentyfikowane zostały jako dobre praktyki. Skład TGR i przyjęty model współpracy sprzyjały zapewnieniu ciągłych konsultacji wewnątrzrządowych kształtu RPO WL 2014 – 2020.
W ramach procesu przygotowania RPO WL 2014 – 2020 partnerzy zaangażowani zostali również poprzez przeprowadzenie Ankiety dotyczącej perspektywy finansowej 2014 – 2020 w województwie lubelskim (dalej: Ankieta). Ankieta została rozesłana do respondentów (w liczbie ok. 1400) należących do różnych grup podmiotów, tj.: jst, przedsiębiorcy, instytucje otoczenia biznesu, organizacje przedsiębiorców, pracodawców, szkoły wyższe, jednostki naukowe, badawcze, parki naukowe, organizacje pozarządowe, szkoły, zakłady opieki zdrowotnej. Celem Ankiety była identyfikacja potrzeb, oczekiwań, a przede wszystkim planów i zamierzeń podmiotów funkcjonujących w województwie lubelskim, które zainteresowane są pozyskaniem środków z RPO WL 2014 – 2020. Analizie poddano 340 pełnych odpowiedzi. Wnioski płynące z wypełnionych ankiet zostały wzięte pod uwagę w pracach nad Programem.
Istotnym elementem procesu włączania partnerów w przygotowanie Programu było poddanie „Wstępnego projektu Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020", zatwierdzonego przez ZWL w dn. 28 maja 2013 r., wstępnym konsultacjom społecznym, które przeprowadzone zostały w dn. 2 lipca – 16 sierpnia 2013 r. za pośrednictwem strony internetowej www.rpo.lubelskie.pl. Na potrzeby dialogu z partnerami uruchomiona została skrzynka poczty elektronicznej i przygotowany wzór formularza do konsultacji. W wyznaczonym terminie wpłynęło 65 wypełnionych kwestionariuszy z uwagami. Po ich analizie, szereg uwag zostało uwzględnionych i wprowadzonych do kolejnej wersji Programu.
Ponadto, w ramach przygotowań do opracowania projektu RPO WL 2014 – 2020, zgodnie z rekomendacjami Międzyresortowego Zespołu ds. Programowania i Wdrażania Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności, ZWL powołał Grupę roboczą ds. wsparcia przygotowania Regionalnego Programu

Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014- 2020 (dalej: Grupa). Sposób wyboru partnerów do ww. Grupy został oparty o zasadę reprezentatywności, przedstawicielstwa, powszechności, przejrzystości i bezstronności. Do pracy w grupie zostały wybrane podmioty, których zaangażowanie w powyższe prace było konieczne ze względu na posiadaną wiedzę i kompetencje. Skład został zaprojektowany tak, aby odzwierciedlić szeroki zakres wsparcia i różne dziedziny rozwoju, a zasiadające w nim osoby posiadały wiedzę, kompetencje i doświadczenie w reprezentowanych dziedzinach. Grupa składa się z 49 członków reprezentujących stronę rządową, samorządową oraz partnerów społecznych i gospodarczych. Pierwsze posiedzenie Grupy odbyło się 21 sierpnia 2013 r., zaś kolejne 28 lutego 2014 r. Głównym zadaniem Grupy jest wypracowanie wniosków i rekomendacji, które będą uzupełniały projekt RPO WL lub wskazywały na konieczność wprowadzania zmian w już istniejących zapisach, poprzez wykorzystanie praktycznej wiedzy i doświadczenia, uzupełnianych w usystematyzowany sposób wiedzą naukową. Partnerzy pełnią również funkcje opiniotwórczo-konsultacyjne jako rzecznicy grup reprezentowanych środowisk. Uczestnicy Grupy skupiają się na analizie planowanych obszarów wsparcia w kontekście potrzeb społeczno-ekonomicznych, a także rozważają, czy ich realizacja przyczyni się do osiągnięcia pożądanych celów rozwojowych oraz zaspokojenia potrzeb i rozwiązania zdiagnozowanych problemów.

Najważniejszym działaniem realizującym zasadę partnerstwa były konsultacje społeczne, przeprowadzone w trybie art. 19a, w związku z art. 6 ust. 2-4 Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, projektu RPO WL 2014 – 2020, zatwierdzonego przez ZWL 1 października 2013 r. Konsultacje trwały od 3 października do 22 listopada 2013 r. W ich ramach wpłynęło ogółem 369 uwag do projektu RPO WL, od 66 podmiotów. W konsultacjach wzięło udział 10 różnych kategorii podmiotów, najbardziej reprezentatywną grupę stanowiły organizacje pozarządowe. Pod względem tematycznym, aż 260 uwag dotyczyło opisu i zakresu wsparcia Osi priorytetowych Programu (typy przedsięwzięć, grupy docelowe, rodzaje beneficjentów, alokacja środków). Najwięcej uwag dotyczyło Osi 12 oraz diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego (Rozdział 1). W ramach konsultacji społecznych projektu RPO WL zorganizowano również 11 spotkań konsultacyjnych, w tym 10 spotkań w regionie, z których każde przeznaczone było dla podmiotów z terenu dwóch powiatów województwa oraz jedną ogólną konferencję zorganizowaną w Lublinie. Spotkania w regionie w ramach konsultacji społecznych zorganizowane były z dala od dużych miast i stolic poszczególnych powiatów, w celu konsultowania dokumentu w środowiskach lokalnych. Wynikające z konsultacji społecznych rekomendacje i wypracowane wnioski zostały poddane pogłębionej analizie, a następnie wykorzystane do weryfikacji i uzupełnienia projektu RPO WL.

Najwięcej uwag z konsultacji dotyczyło m.in.:

- zwiększenia kwoty alokacji na priorytet 4.1
- przeformułowania i doprecyzowania zapisów, związanych z opisem obszarów wsparcia w zakresie infrastruktury kolejowej
- możliwości finansowania projektów związanych z głęboką termomodernizacją budynków
- uwzględnienia działań umożliwiających tworzenie centrów ochrony georóżnorodności – geoparków

Sprawozdanie z konsultacji zostało zatwierdzone przez ZWL i umieszczone na stronie internetowej www.npf.rpo.lubelskie.pl.

Realizację zasady partnerstwa na etapie wdrażania zapewni KM RPO, w którego składzie będą uczestniczyli przedstawicie reprezentujący organy regionalne, lokalne, miejskie, partnerów społecznych i gospodarczych oraz podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie na zasadach pełnoprawnych członków. W KM RPO zachowana zostanie równowaga podziału miejsc w odniesieniu do przedstawicieli poszczególnych grup wchodzących w jego skład, zapewniając jak najwyższą efektywność w wykonywaniu powierzonych zadań. Szczegółowe zadania KM RPO będą wynikały z przepisów rozporządzenia ramowego.

Na etapie monitorowania i ewaluacji zasada partnerstwa będzie uwzględniona poprzez przekazywanie partnerom informacji o postępie realizacji Programu w systemie sprawozdawczości. Ponadto zastosowane zostaną doraźne środki w postaci wywiadów i ankiet z partnerami społecznymi, mające na celu poznanie ich opinii, uwag, które będą wykorzystane w procesie ewaluacji RPO WL 2014 – 2020.
Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko
Zgodnie z przepisami art. 53 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony z RDOŚ i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.
RDOŚ przedstawił zakres prognozy, wskazując potrzebę opracowania dokumentu zgodnie z art. 51 ust. 2. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 52 tej ustawy.
Ponadto Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Lublinie wniósł o sporządzenie prognozy w zakresie określonym w art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, z rozwinięciem oceny czynników oddziaływania na zdrowie ludzi (narażenie na hałas, zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, wód podziemnych i powierzchniowych, gleby) w odniesieniu do przewidywanych przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
Podczas opracowywania projektu prognozy oddziaływania na środowisko zostały uwzględnione ww. wskazania.
Po opracowaniu Prognozy Oddziaływania na środowisko projektu RPO WL 2014-2020, przedmiotowy dokument wraz z projektem Programu, został przedłożony RDOŚ i Lubelskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Lublinie w celu uzyskania opinii, zapewniając jednocześnie wypełnienie zobowiązań art. 54 ust. 1. ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Lublinie oraz RDOŚ wydali pozytywne opinie do przedstawionej Prognozy Oddziaływania na środowisko.
W dniach od 20 listopada do 10 grudnia 2013 r. w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko odbyły się konsultacje społeczne Prognozy oddziaływania na środowisko projektu RPO WL 2014-2020 wraz z projektem Programu. Informację o rozpoczęciu konsultacji społecznych podano do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl, na tablicy ogłoszeń w UMWL oraz w dzienniku o zasięgu regionalnym na obszarze województwa lubelskiego. Do udziału w konsultacjach społecznych zaproszeni byli wszyscy zainteresowani, w tym samorządy, partnerzy społeczni i gospodarczy oraz osoby prywatne. Dokumenty konsultacyjne dostępne były w DRPO oraz na stronie internetowej http://www.npf.rpo.lubelskie.pl.
Uwagi i wnioski można było zgłaszać w terminie od 20 listopada do 10 grudnia 2013 r. Ponadto w ramach konsultacji społecznych odbyły się 2 spotkania konsultacyjne. Na konferencji 14 listopada 2013 r. w auli konferencyjnej Lubelskiego Parku Naukowo - Technologicznego S.A. zaprezentowano wstępne założenia Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu. Kolejne spotkanie konsultacyjne odbyło się dnia 9 grudnia 2013 r. w siedzibie DRPO.
W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, do UMWL wpłynęły uwagi od 3 podmiotów. Szczegółowe wyjaśnienia i odpowiedzi do otrzymanych uwag zawarte zostały w uzasadnieniu. Podsumowanie i uzasadnienie zostały zatwierdzone przez ZWL i umieszczone na stronie internetowej www.npf.rpo.lubelskie.pl.

7.2.2. Granty globalne (EFS)

Nie dotyczy.

7.2.3. Środki przeznaczone na budowanie potencjału

Nie dotyczy.

ROZDZIAŁ 8. KOORDYNACJA MIĘDZY FUNDUSZAMI POLITYKI SPÓJNOŚCI, EFRROW, EFMR ORAZ INNYMI UNIJNYMI I KRAJOWYMI INSTRUMENTAMI FINANSOWANIA ORAZ EBI

RPO WL 2014–2020 jest jednym z instrumentów realizacji UP tj. dokumentu, który określa strategię działań rozwojowych Polski, jej priorytety i warunki efektywnego i skutecznego korzystania z funduszy EFSI w celu realizacji unijnej Strategii Europa 2020. UP formułuje krajowe ramy interwencji w ramach EFRR, EFS, FS, EFRROW i EFMR w latach 2014-2020.
Ze względu na fakt, iż cele rozwojowe będą osiągane w wyniku interwencji realizowanych przez ww. fundusze UE, a także instrumenty krajowe na różnych poziomach zarządzania, w Programie przewidziano szereg mechanizmów koordynacji wsparcia tak, aby planowane działania były komplementarne, a ich realizacja przyniosła największą wartość dodaną oraz aby uzyskać efekt synergii, niezbędny dla osiągania celów UP i celów RPO WL 2014-2020. Stosowanie i promowanie zasady komplementarności przyczynić ma się do racjonalizacji wydatkowania funduszy oraz większej efektywności podejmowanych działań.

Możliwe mechanizmy koordynacji na etapie programowania:

- ukierunkowanie interwencji na realizację celów Strategii Europa 2020

- identyfikacja możliwości realizacji komplementarnych operacji w danym obszarze tematycznym, lub na danym terytorium, identyfikacja komplementarnych osi priorytetowych w różnych programach,

- podział zakresów interwencji pomiędzy poziom krajowy i regionalny

W celu wyeliminowania ewentualnego nakładania się interwencji RPO WL z innymi programami operacyjnymi współfinansowanymi z funduszy EFSI, ale także w celu zapewnienia komplementarności wsparcia stosowane będą ustalenia w zakresie zaprogramowanego podziału interwencji pomiędzy poziom krajowy i regionalny.

- instrumenty terytorialne ułatwiające komplementarność w sensie geograficznym (ZIT)

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne są narzędziem służącym realizacji strategii terytorialnych, w tym m.in. zintegrowanych strategii rozwoju miejskiego, poprzez powiązanie celów tematycznych określonych w umowach o współpracy i programach operacyjnych z wymiarem terytorialnym. Celem realizacji ZIT, jako narzędzi wspierających rozwój terytorialny, jest m.in. wzmocnienie zintegrowanego podejścia terytorialnego, lepsze dostosowanie interwencji wspieranej środkami EFSI do potrzeb i potencjałów określonych typów terytoriów oraz wsparcie rozwoju lokalnego. Realizacja ZIT wymaga więc wykorzystania wsparcia z polityki spójności pochodzącego z więcej niż jednej osi priorytetowej, jednego lub więcej programów operacyjnych. ZIT powinien służyć także integrowaniu środków EFSI ze środkami krajowymi. ZIT są instrumentem promującym zintegrowane i skoordynowane wykorzystanie Funduszy i jako takie mają potencjał osiągnięcia lepszych połączonych wyników przy takich samych kwotach inwestycji publicznych. Realizacja tego instrumentu zapewnia realną komplementarność podejmowanych interwencji zapewniając realizację zintegrowanych wiązek projektów opartych na strategii ZIT, zwiększając skuteczność podejmowanej interwencji.

- Dwufunduszowość programu

Programowanie i wdrażanie dwufunduszowych programów regionalnych daje możliwość programowania celów rozwojowych, a nie poszczególnych funduszy UE, co przyczynia się do zwiększenia komplementarności i efektywności interwencji oraz ściślejszego strategicznego powiązania ze sobą projektów infrastrukturalnych i projektów miękkich. Dwufunduszowy charakter RPO WL 2014-2020 sprzyjać będzie również silniejszym powiązaniom i koordynacji działań podejmowanych w regionie przez podmioty zaangażowane w realizację programów.

– Kontrakt terytorialny

Koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi funduszami EFSI i środkami krajowymi oraz w układzie programy i działania krajowe a działania realizowane na poziomie wojewódzkim i lokalnym służy wdrożenie koncepcji kontraktu terytorialnego. Kontrakt określa m.in. – zgodnie z uregulowaniami na poziomie ustawy - wysokość, sposób i warunki finansowania programów regionalnych, w tym sposób wykonywania przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego kontroli i monitoringu nad ich realizacją.

Możliwe mechanizmy koordynacji na etapie wdrażania:

– Funkcjonowanie wspólnych struktur, ciał, grup, zespołów zadaniowych

✓ Komitet ds. Umowy Partnerstwa

Wiodąca rola w zakresie wypełnienia koordynacji realizacji i uzyskania celów wsparcia, określonych w UP, należy do ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego oraz tzw. Komitetu Koordynacyjnego ds. Umowy Partnerstwa (KK UP). KK UP podejmuje zasadnicze decyzje odnoszące się do realizacji UP w kwestiach dotyczących koordynacji celów UP oraz CT; interwencji polityki spójności, WPR, WPRyb; koordynacji z innymi instrumentami UE, instrumentami krajowymi oraz EBI. W zależności od potrzeb, prace KK UP mogą być wspierane pracami podkomitetów/grup o charakterze zadaniowym, zajmujących się funkcjonowaniem wyodrębnionego procesu służącego realizacji UP, wybranymi CT/grupami CT, wybranymi funduszami lub kwestiami przekrojowymi.

✓ Komitet Monitorujący RPO WL 2014-2020

Na poziomie Programu, koordynacja kwestii związanych z zapewnieniem komplementarności w ramach podejmowanych interwencji, odbywać się będzie przede wszystkim poprzez Komitet Monitorujący RPO WL 2014 – 2020, w którym zasiadać będą m.in. przedstawiciele innych programów operacyjnych finansowanych z funduszy EFSI. Dodatkowy mechanizm wzmacniający koordynację stanowić może wzajemny udział przedstawicieli IZ poszczególnych programów operacyjnych w posiedzeniach Komitetów Monitorujących programy.

Planuje się, iż prace KM RPO WL 2014 – 2020 wspierane będą pracami grup o charakterze zadaniowym, zajmujących się funkcjonowaniem wyodrębnionych procesów, służących realizacji Programu.

✓ Regionalne Obserwatorium Terytorialne

Celem Krajowego Obserwatorium Terytorialnego oraz sieci regionalnych obserwatoriów terytorialnych jest podwyższanie jakości zarządzania politykami publicznymi poprzez system monitorowania i ewaluacji procesów rozwoju regionalnego i efektów polityki regionalnej. Podstawową misją Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego (ROT) w województwie lubelskim jest wspomaganie procesów decyzyjnych w zarządzaniu rozwojem województwa, przy wykorzystaniu systemu monitorowania procesów społeczno-gospodarczych oraz wybranych interwencji publicznych w regionie. Funkcjonalnie ROT WL stanowi sieć współdziałających instytucji w regionie i ma na celu, wykorzystując różnorodność zasobów i możliwości analitycznych poszczególnych partnerów, integrację wiedzy na temat regionu, monitorowanie zmian zachodzących w sferze społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej z uwzględnieniem zróżnicowań wewnątrzregionalnych, identyfikacje zjawisk i procesów wpływających na rozwój województwa oraz formułowanie rekomendacji co do celów strategicznych i kierunków rozwoju.

✓ **Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej**

Podmioty z terenu województwa lubelskiego będą mogły realizować projekty finansowane z dwóch programów współpracy transnarodowej (PWT Region Morza Bałtyckiego, PWT Europa Środkowa) oraz Programu Współpracy Międzyregionalnej INTERREG Europa.

Rozwiązaniem zapewniającym komplementarność interwencji podejmowanej z RPO WL oraz z programów EWT będzie bieżąca współpraca instytucji/komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za przygotowanie instrumentów na etapie ich programowania oraz zarządzania i wdrażania. W zależności od specyfiki poszczególnych instrumentów i różnych etapów zarządzania, wykorzystywane będą różne dostępne rozwiązania/mechanizmy zapewniające koordynację i spójność wsparcia.
Transgraniczne programy EWT z udziałem regionu stanowią odpowiedź na wyzwania i potrzeby wykraczające poza granice państw, uzupełniając jednocześnie interwencję RPO WL. Ich skoncentrowanie w wymiarze terytorialnym na pograniczu gwarantuje, że sfinansowane zostaną jedynie projekty o mocnym efekcie transgranicznym, zapewniające korzyści po obu stronach granicy. Wpłyną one na planowanie i przygotowanie inwestycji do realizacji w RPO WL, dając rezultaty rozwojowe całych obszarów transgranicznych.
W tym celu IZ RPO WL będzie starać się zachęcać potencjalnych beneficjentów do korzystania z efektów projektów udostępnianych przez sekretariaty techniczne wszystkich programów EWT. Pozyskane w nich doświadczenia, wypracowane plany działań, innowacyjne pomysły, modele i metodologie, pilotaże oraz praktyczne rozwiązania problemów rozwojowych powinny - na zasadzie dobrych praktyk - być wykorzystywane w przygotowywanych do RPO WL projektach, zwiększając tym samym efektywność jego interwencji.
Informacje o stanie realizacji programów EWT, a także zidentyfikowanych projektach komplementarnych (RPO/EWT), będą przedstawiane członkom Komitetu Monitorującego RPO WL.

- ✓ Grupa Sterująca ds. koordynacji interwencji w Polsce Wschodniej

Interwencje w ramach RPO podlegają szczególnej koordynacji z działaniami podejmowanymi ze środków POPW, a także - ze względu na wskazanie Polski Wschodniej jako OSI państwa - innych właściwych programów krajowych.
Głównym narzędziem koordynacji interwencji podejmowanych na obszarze Polski Wschodniej ze środków UE jest Grupa Sterująca ds. koordynacji interwencji w Polsce Wschodniej funkcjonująca w ramach Zespołu Międzyresortowego ds. programowania i wdrażania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE. Zadaniem Grupy jest zapewnienie koordynacji i komplementarności wsparcia działań realizowanych w ramach programów operacyjnych na obszarze makroregionu. Zakres prac Grupy obejmuje planowanie, wdrażanie i monitorowanie efektów interwencji.
Za organizację i przewodnictwo pracom Grupy odpowiada przedstawiciel ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.
W pracach Grupy uczestniczą przedstawiciele IZ POPW, IZ RPO województw Polski Wschodniej, oraz właściwych krajowych programów operacyjnych.
Rekomendacje i instrumenty uzgodnione przez Grupę są wykorzystywane odpowiednio w zakresie właściwym dla poszczególnych programów.
Kwestie związane z rozwojem makroregionu Polski Wschodniej, z uwzględnieniem efektów prac Grupy są przedstawiane Komitetowi Koordynacyjnemu UP.
W zależności od identyfikowanych potrzeb Grupa w szczególności koncentrować się będzie na wypracowaniu rekomendacji odnośnie do najważniejszych propozycji kryteriów wyboru projektów, zasad finasowania w podobnych typach interwencji poszczególnych programów, koordynacji zagadnień dotyczących monitoringu i ewaluacji efektów realizacji programów, etc.
Ponadto, spotkania Grupy będą stanowić forum wymiany opinii, informacji oraz doświadczeń partnerów zaangażowanych w realizację poszczególnych PO na obszarze Polski Wschodniej.
Dla wzmocnienia koordynacji oraz zapewnienia odpowiedniego przepływu informacji zapewniony zostanie wzajemny udział w Komitetach Monitorujących przedstawicieli IZ RPO PW oraz IZ POPW.

- ✓ Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia

Komitet ten, będący głównym narzędziem koordynacji interwencji podejmowanych w sektorze zdrowia ze środków UE, działa pod przewodnictwem ministra właściwego ds. zdrowia. W skład Komitetu

wchodzą m.in. samorządy regionów. W odniesieniu do sektora ochrony zdrowia warunkiem koniecznym dla podejmowania interwencji będzie ich zgodność z uzgodnionym przez Komitet Sterujący *Planem działań w sektorze zdrowia* podejmowanych ze środków unijnych na poziomie krajowym i regionalnym, co stanowić będzie istotne narzędzie koordynacyjne działań we wskazanym sektorze.

- współpraca między instytucjami właściwymi dla poszczególnych instrumentów w kontekście komplementarności działań,
- Kryteria wyboru projektów

Konstruując system oceny i wyboru projektów do dofinansowania w ramach RPO WL 2014-2020, IZ RPO WL dążyć będzie do tego, by stosowane kryteria preferowały podczas oceny projekty komplementarne, umożliwiając ich wybór do dofinansowania przed projektami, dla których nie zdiagnozowano ich wzajemnego dopełniania się prowadzącego do realizacji określonego celu.

- Mapa projektów

Jednym z mechanizmów koordynacji wsparcia na poziomie regionalnym jest istniejąca już interaktywna Mapa Dotacji (www.mapadotacji.gov.pl), zawierająca m.in. informacje o realizowanych w ramach RPO WL przedsięwzięciach. Stanowi ona źródło pozyskiwania danych o działaniach, w stosunku do których dany projekt może być komplementarny (zarówno w aspekcie komplementarności wewnętrznej, jak i zewnętrznej); tym samym ułatwiony został proces kojarzenia projektów i beneficjentów oraz identyfikacji projektów komplementarnych.

- Finansowanie krzyżowe

W Programie uwzględniono możliwość wykorzystania mechanizmu finansowania krzyżowego miedzy EFRR i EFS dla wybranych PI. Powyższe daje możliwość finansowania w komplementarny sposób części operacji finansowanej z EFRR bądź z EFS, w przypadku której koszty kwalifikują się do wsparcia z drugiego funduszu pod warunkiem, że są one konieczne do odpowiedniej realizacji operacji i są bezpośrednio z nią związane. Powyższe przyczyni się do zwiększenia skuteczności, efektywności i trwałości oferowanego wsparcia.

- Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych

Na poziomie monitoringu rzeczowego, w tym ram wykonania, obowiązuje wspólna dla wszystkich programów krajowych i regionalnych lista produktów i rezultatu bezpośredniego, która umożliwia agregację i porównanie wyników poszczególnych PO w zakresie dostarczanych produktów w ramach podejmowanych interwencji przekładających się następnie na rezultaty.

- koordynacja terminów organizacji konkursów

- wspólne działania informacyjno – promocyjne

- wspólne rozwiązania informatyczne dla beneficjentów

- narzędzia informatyczne umożliwiające potencjalnemu wnioskodawcy znalezienie odpowiedniej ścieżki aplikowania o środki, optymalnie dostosowanej do planowanego przedsięwzięcia.

W opisie interwencji poszczególnych PI wskazany został szczegółowo zakres komplementarności wewnętrznej i zewnętrznej planowanych do realizacji działań. Zastosowanie znajdą horyzontalnie ww. mechanizmy koordynacji.

ROZDZIAŁ 9. WARUNKI WSTĘPNE

Warunki ogólne (poza warunkiem ogólnym 7) oraz warunki tematyczne (poza warunkami tematycznymi: 1.1 (dotyczący inteligentnych specjalizacji), 6.2 (dotyczący gospodarki odpadami) oraz 7.1 (Transport – w zakresie secondary connectivity) i 7.2 (Kolej) są spełniane na poziomie krajowym. Samoocena dotycząca warunków spełnianych na poziomie krajowym, mających zastosowanie dla programu jest jednakowa dla wszystkich programów operacyjnych. Zmiany w statusie poszczególnych warunków na poziomie krajowym są automatycznie obowiązujące dla wszystkich programów, których dotyczą.
W przypadku warunków spełnianych na poziomie regionalnym, ich niespełnienie rodzi konsekwencje wskazane w art. 19 rozporządzenia ramowego wyłącznie dla regionu.
Do programu została załączona szczegółowa samoocena spełnienia warunków ex-ante.

Tabela 12. Warunki wstępne, mające zastosowanie oraz ocena ich spełnienia

Warunek ex ante obowiązujący program	Oś priorytetowa (lub osie priorytetowe) do której warunek ma zastosowanie	Spełnienie warunku ex ante: Tak/Nie/ Częściowo	Kryteria	Spełnienie kryteriów: Tak/Nie	Odniesienie do dokumentów (strategie, inne odpowiednie dokumenty, z podaniem odpowiednich rozdziałów , artykułów, sekcji, wraz linkami do pełnej wersji dokumentu)	Dodatkowe informacje/ wyjaśnienia
WARUNKI OGÓLNE						
1.Zapobieganie dyskryminacji. Istnienie zdolności administracyjnych które zapewnią wdrożenie i stosowanie prawa i polityki UE w dziedzinie zapobiegania dyskryminacji w zakresie funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.	Horyzontalnie – wszystkie osie	Częściowo	(1) uregulowania zgodne z ramami instytucjonalnymi i prawnymi państw członkowskich w zakresie zaangażowania odpowiedzialnych podmiotów w promowanie równego traktowania wszystkich osób w procesie przygotowania i realizacji programów, w tym doradztwo w zakresie równego traktowania w działaniach związanych z funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi (2) uregulowania w zakresie szkoleń pracowników organów zaangażowanych w zarządzanie funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi w zakresie prawa i polityki UE w dziedzinie zapobiegania dyskryminacji i w kontrolowanie tych funduszy	Tak Nie	*Ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania* http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20102541700 *Agenda działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2020.*	Agenda została przesłana do KE przez MIR w dn. 12.08.2014 r.
2. Równouprawnienie płci	Horyzontalnie –	Częściowo	(1) rozwiązania zgodne z ramami instytucjonalnymi i prawnymi państw członkowskich dotyczące zaangażowania	Tak	*Ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania*	

Istnienie zdolności administracyjnych, które zapewnią wdrożenie i stosowanie prawa i polityki UE w dziedzinie równouprawnienia płci w zakresie funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.	wszystkie osie		podmiotów odpowiedzialnych za równouprawnienie płci podczas przygotowania i realizacji programów w tym zapewnienie doradztwa dotyczącego równuprawnienia płci w zakresie działań związanych z EFSI. (2) rozwiązania w zakresie szkolenia pracowników instytucji zaangażowanych w zarządzanie EFSI oraz kontrole nad tytmi funduszami z dziedziny unijnych przepisów i polityki równouprawnienia płci i uwzględnienia aspektu płci.	Nie	*http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20102541700* *Agenda działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2020.*	Agenda została przesłana do KE przez MIR w dn. 12.08.2014 r.
3. Niepełnosprawność Istnienie zdolności administracyjnych, które zapewnią wdrożenie i stosowanie konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych (UNCRPD) w zakresie funduszy strukturalnych i inwestycyjnych zgodnie z decyzją Rady 2010/48/WE	Horyzontalnie – wszystkie osie	Częściowo	(1) uregulowania zgodne z ramami instytucjonalnymi i prawnymi państw członkowskich w celu konsultacji i zaangażowania podmiotów odpowiedzialnych ochronę praw osób niepełnosprawnych lub organizacji reprezentujących osoby niepełnosprawne i inne zainteresowane strony w procesie przygotowania i realizacji programów (2) uregulowania w zakresie szkoleń pracowników organów zaangażowanych w zarządzanie funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi w zakresie prawa i polityki na szczeblu UE i na szczeblu krajowym w dziedzinie niepełnosprawności, w tym, w odpowiednich przypadkach, dostępności i praktycznego stosowania UNCRPD odzwierciedlonej w prawie UE i prawie krajowym, i w kontrolowanie tych funduszy (3) uregulowania mające na celu zapewnienie monitorowania wdrażania art. 9	Tak Nie	*Ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania* *http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20102541700* *Agenda działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2020.* *Ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania* *http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20102541700*	Agenda została przesłana do KE przez MIR w dn. 12.08.2014 r.

			UNCRPD w odniesieniu do funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w procesie przygotowania i realizacji programów	Tak		
4. Zamówienia publiczne. Istnienie uregulowań dotyczących skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych w obszarze europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.	Horyzontalnie – wszystkie osie	Tak	(1) rozwiązania dotyczące skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych poprzez stosowne mechanizmy (2)rozwiązania gwarantujące przejrzystość postępowań o udzielanie zamówienia (3) rozwiązania w zakresie szkoleń i rozpowszechniania informacji wśród pracowników zaangażowanych we wdrażanie funduszy (4) rozwiązania zapewniające zdolności administracyjne, niezbędne do wdrożenia i stosowania unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych	Tak Tak Tak Tak	Ustawa o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych obejmująca dostosowanie do wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie C-465/11, tj. modyfikacji art. 24 ust. 1 pkt 1 i art. 24 ust. pkt 1a ustawy PZP http://www.uzp.gov.pl/cmsws/page/?F;248;ustawa_pzp.html	
5. Pomoc państwa. Istnienie uregulowań dotyczących skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa w obszarze europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.	Horyzontalnie – wszystkie osie	Tak	(1) rozwiązania dotyczące skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa (2) rozwiązania dotyczące szkoleń i rozpowszechniania informacji wśród pracowników zaangażowanych we wdrażanie EFSI (3) rozwiązania zapewniające zdolności administracyjne niezbędne do wdrożenia i stosowania unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa	Tak Tak Tak	Baza danych tzw. SHRIMP (System Harmonogramowania, Raportowania i Monitorowania Pomocy), http://www.uokik.gov.pl/kompetencje_prezesa_uokik_w_zakresie_pomocy_publicznej.php Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. *o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej* (t. j. Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20070590404	

6. Prawodawstwo w dziedzinie ochrony środowiska w zakresie ocen oddziaływania na środowisko (EIA) oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (SEA). Istnienie uregulowań dotyczących efektywnego stosowania unijnych przepisów w dziedzinie ochrony środowiska w zakresie ocen oddziaływania na środowisko (EIA) oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (SEA)	Horyzontalnie – wszystkie osie	Tak	(1) rozwiązania dotyczące skutecznego stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE (OOŚ) i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE (SEA) (2) rozwiązania w zakresie szkoleń i rozpowszechniania informacji wśród pracowników zaangażowanych we wdrażanie dyrektyw dotyczących OOŚ i SEA (3) rozwiązania mające na celu zapewnienie odpowiednich zdolności administracyjnych	Tak Tak Tak	1. Ustawa o zmianie ustawy Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw 2. Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko 3. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko 4. Ustawa Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1238).	1. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20140000850 2. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20081991227 3. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000817 4. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130001238

Warunek 7 - systemy statystyczne i wskaźniki rezultatu; Istnienie podstawy statystycznej niezbędnej do przeprowadzenia ocen skuteczności i ocen oddziaływania programów. Istnienie systemu wskaźników rezultatu niezbędnych przy wyborze działań, które w najefektywniejszy sposób przyczyniają się do osiągnięcia pożądanych rezultatów, do monitorowania postępów w osiąganiu rezultatów oraz do podejmowania ewaluacji oddziaływania	Warunek ogólny dla całego Programu	CZĘŚCIOWO	(1) gotowe są rozwiązania w zakresie terminowego gromadzenia i agregowania danych statystycznych, uwzględniające następujące elementy: ➢ identyfikację źródeł i mechanizmów mających na celu zagwarantowanie walidacji statystycznej, (2) gotowe są rozwiązania w zakresie terminowego gromadzenia i agregowania danych statystycznych, uwzględniające następujące elementy: ➢ uregulowania dotyczące publikacji i dostępności publicznej zagregowanych danych	TAK TAK	W przypadku wskaźników, których źródłem jest statystyka publiczna - Ustawa o statystyce publicznej z dn. 29 czerwca 1995 r. (z późn. zm. - http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19950880439). W przypadku wskaźników pochodzących spoza statystyki publicznej (np. z badań ewaluacyjnych) właściwa instytucja zapewnia mechanizmy właściwej kontroli jakości danych i walidacji statystycznej.	Instytucje odpowiedzialne za spełnienie kryterium Główny Urząd Statystyczny, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, IZ RPO WL

			(3) skuteczny system wskaźników rezultatu, obejmujący: - wybór wskaźników rezultatu dla każdego programu, dostarczających informacji na temat przyczyn uzasadniających wybór działań z zakresu polityki finansowanych przez dany program,	TAK	Warunek spełniony dla wszystkich użytych wskaźników rezultatu.	Instytucje odpowiedzialne za spełnienie kryterium Główny Urząd Statystyczny/ Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju / IZ RPO WL
			(4) skuteczny system wskaźników rezultatu, obejmujący: - ustanowienie wartości docelowych dla tych wskaźników,	NIE	W PI 2c wprowadzono wskaźnik rezultatu strategicznego: „Odsetek obywateli korzystających z e-administracji (EAC)" - wartość bazowa wskaźnika będzie dostępna w GUS z badania pn. „Rozszerzenie badania i pozyskanie danych na poziomie NTS 2 z zakresu wykorzystania ICT w gospodarstwach domowych". Po uzyskaniu tych danych IZ RPO oszacuje wartość docelową wskaźnika.	
			(5) skuteczny system wskaźników rezultatu, obejmujący: - spójność każdego wskaźnika z następującymi wymogami: odporność oraz walidacja statystyczna, jasność interpretacji normatywnej, reagowanie na politykę, terminowe gromadzenie danych.	TAK	Warunek spełniony dla wszystkich użytych wskaźników rezultatu.	
			(6) gotowe są procedury zapewniające, że wszystkie operacje finansowane z programu stosują skuteczny system wskaźników.	TAK	ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20140001146)	Instytucje odpowiedzialne za spełnienie kryterium Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, IZ RPO WL

WARUNKI TEMATYCZNE						
1.1. Badania naukowe i innowacje: Istnienie krajowych lub regionalnych strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji, zgodnie z krajowym programem reform, w celu zwiększenia wydatków na badania i innowacje ze środków prywatnych, co jest cechą dobrze funkcjonujących krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji.	1	Częściowo	(1) Gotowa jest krajowa lub regionalna strategia na rzecz inteligentnej specjalizacji, która: (2) opiera się na analizie SWOT lub podobnej analizie, aby skoncentrować zasoby na ograniczonym zestawie priorytetów badań i innowacji, (3)przedstawia działania na rzecz pobudzenia prywatnych inwestycji w badania i rozwój, (4) obejmuje mechanizm monitorowania. (5) Przyjęto ramy określające dostępne środki budżetowe na badania i innowacje.	TAK TAK TAK NIE TAK	Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego do 2020 r., przyjęta 31 października 2014 r. przez Sejmik Województwa Lubelskiego http://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=56&p1=szczegoly&p2=913660 Plan Wykonawczy do RSI 2020	
1.2 Istnienie wieloletniego planu dotyczącego budżetu i priorytetów inwestycji.	1	Tak	(1) Przyjęto orientacyjny wieloletni plan dotyczący budżetu i priorytetów inwestycji związanych z priorytetami UE oraz – w odpowiednich przypadkach – z Europejskim Forum Strategii ds. Infrastruktur Badawczych (ESFRI).	Tak	Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej, dokument który został przyjęty w 2011 r. Realizuje on rekomendacje Europejskiego Forum Strategicznego Infrastruktur Badawczych (ESFRI) w tym zakresie. W 2012 r. opracowany został system finansowania projektów dużej infrastruktury badawczej objętych Mapą, który zakłada 10-letni (2013-2023) horyzont czasowy. Mapa została zaktualizowana w sierpniu 2014	Opracowany i kierunkowo zaakceptowany przez KE został także szacunkowy plan finansowania infrastruktury B+R, obejmujący źródła krajowe, fundusze strukturalne oraz programy międzynarodowe. Podstawą prawną do ustalenia wydatków pochodzących ze środków

					r.http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2014_08/caf36c2da9fef183c32ce8772ec5b426.pdf).	europejskich (wraz z wymaganym wkładem krajowym) są programy operacyjne przyjmowane uchwałą Rady Ministrów (zgodnie z art. 14j ustawy z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, Dz. U. 2006 nr 227 poz. 1658 z późn. zmianami). Natomiast dla wydatków pochodzących z budżetu państwa podstawą prawną są Wieloletnie Plany Finansowe Państwa, sporządzane na podstawie art. 103-108 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznch (Dz.U. 2009 nr 157 poz. 1240 z późn. zmianami) i uchwalane przez Radę Ministrów.
2.1. Strategiczne ramy polityki w dziedzinie rozwoju cyfrowego w celu pobudzenia popytu na przystępne, dobrej jakości i interoperacyjne usługi, prywatne i publiczne, wykorzystujące	2	Tak	(1) Gotowe są strategiczne ramy polityki rozwoju cyfrowego, na przykład w ramach krajowej lub regionalnej strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji, które zawierają: (2) budżet i priorytety działań określone na podstawie analizy SWOT lub podobnej analizy spójnej z tabelą wyników europejskiej agendy cyfrowej;	Tak Tak Tak	Strategia Sprawne Państwo (SSP) https://mac.gov.pl/files/wp-content/uploads/2011/12/SSP-20-12-2012.pdf Program Zintegrowanej Informatyzacji Państwa https://mac.gov.pl/files/pzip_ostateczny.pdf	

technologie informacyjno komunikacyjne, a także aby przyspieszyć ich asymilację przez obywateli, grupy w trudnej sytuacji, przedsiębiorstwa i administrację publiczną, w tym inicjatywy transgraniczne.			(3) została przeprowadzona analiza równoważenia wsparcia dla popytu i podaży TIK; (4) wskaźniki miary postępów interwencji w takich dziedzinach jak umiejętności cyfrowe, e-integracja, e-dostępność, oraz postęp w zakresie e-zdrowia w granicach określonych w art.168 TFUE, spójne w stosownych przypadkach z istniejącymi odpowiednimi unijnymi, krajowymi lub regionalnymi strategiami sektorowymi; (5) ocenę potrzeb w zakresie budowania większego potencjału TIK.	Tak		
3.1.Przeprowadzono konkretne działania wspierające promowanie przedsiębiorczości z uwzględnieniem programu „Small Business Act”	3	**Częściowo**	(1) Konkretne działania: wprowadzono działania mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na rozpoczęcie działalności gospodarczej i zmniejszenie kosztów zakładania przedsiębiorstw, z uwzględnieniem celów programu „Small Business Act”; (2) konkretne działania: wprowadzono środki mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na uzyskanie licencji i pozwoleń na podjęcie i prowadzenie szczególnego rodzaju działalności w ramach przedsiębiorstwa, z uwzględnieniem celów programu „Small Business Act”; (3) wprowadzono mechanizm monitorowania procesu wdrażania programu „Small Business Act” i oceny wpływu prawodawstwa na MŚP.	Tak Nie Nie	1. System S24 na portalu 2. Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym isap.sejm.gov.pl 3. Art. 29, art.25 pkt. 3, art. 14 pkt. 1 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej isap.sejm.gov.pl 4. Ustawa o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów isap.sejm.gov.pl 5. Ustawa o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych isap.sejm.gov.pl	1. https://ems.ms.gov.pl/ 2. http://orka.sejm.gov.pl/proc7.nsf/ustawy/2094_u.htm 3. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20041731807 4. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000829 5. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20140000768
4.1. Przeprowadzono działania promujące racjonalne	5	Częściowo	(1) Działania służące zapewnieniu wdrożenia minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej budynków,	Tak	1. Rozp. MIiR z 3.06.2014 r. w spr. metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku	1. http://g.ekspert.infor.pl/p/_dane/akty_

kosztowo ulepszenie efektywnego końcowego wykorzystania energii oraz racjonalne kosztowo inwestycje w efektywność energetyczną przy budowaniu lub renowacji budynków.			zgodnie z art. 3, 4 i 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE1; (2) Działania konieczne do utworzenia systemu certyfikacji w odniesieniu do charakterystyki energetycznej budynków spójnego z art. 11 dyrektywy 2010/31/UE; (3) Działania służące zapewnieniu planowania strategicznego w dziedzinie efektywności energetycznej, spójne z art. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady2012/27/UE2; (4) Działania spójne z art. 13 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/32/WE1 w sprawie końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych, aby zapewnić dostarczenie klientom końcowym indywidualnych liczników w zakresie, w jakim jest to możliwe technicznie, racjonalne finansowo i proporcjonalne w odniesieniu do potencjalnych oszczędności energii.	Nie Tak Tak	2. Rozp. Ministra Infrastruktury z 12.04.2002 r. w spr. warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie 3. Art. 5 ust. 2a ustawy z 7.07.1994 r. – Prawo budowlane 4. Art. 10. ust. 1 i 2 ustawy z 15.04.2011 r. o efektywności energetycznej 5. Ustawa z 21.11.2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów	pdf/DZU/2014/122/888.pdf#zoom=90 2. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20020750690 3. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130001409 4. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20110940551 5. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20082231459 6. Rozp. MG z 15.01.2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemów ciepłowniczych http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20070160092 7. Ustawa Prawo energetyczne z 10.04. 1997 r. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970540348

						8. Rozp. MG z 17.09.2010 r. w spr. szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń z tytułu zaopatrzenia w ciepło http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20101941291
4.2. Przeprowadzono działania promujące wysoko wydajną kogenerację energii cieplnej i elektrycznej.	4, 5	**Tak**	(1) Wsparcie dla kogeneracji opiera się na popycie na użytkową energię cieplną i oszczędności energii pierwotnej zgodnie z art. 7 ust. 1 i art. 9 ust. 1 lit. a) i b) dyrektywy 2004/8/WE; (2) państwa członkowskie lub ich właściwe organy oceniły istniejące prawodawstwo i ramy regulacyjne pod kątem procedur udzielania zezwoleń lub innych procedur, aby: • zachęcać do projektowania jednostek kogeneracji dla pokrycia ekonomicznie uzasadnionego zapotrzebowania na ciepło użytkowe i unikania produkcji ciepła w ilościach przekraczających zapotrzebowanie na ciepło użytkowe oraz • ograniczyć regulacyjne i pozaregulacyjne bariery utrudniające rozwój kogeneracji.	Tak	1. Ustawa o zmianie ustawy – prawo energetyczne z dnia 14 marca 2014 r. 2. Ustawa z dnia 21 marca 2014 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (…) 3. Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku 4. Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych 5. Ustawa dotycząca odnawialnych źródeł energii 6. Krajowy Plan Działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych	1. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU2 2. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20140000004570140000490 3. http://www.mg.gov.pl/files/upload/8134/Polityka%20energetyczna%20ost.pdf 4. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20061691199 5. http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/19349/228300/dokument118770.pdf

						6. http://www.mg.gov.pl/files/upload/12326/KPD_RM.pdf
4.3. Przeprowadzono działania promujące wytwarzanie i dystrybucję odnawialnych źródeł energii.	4	**Tak**	(1) Gotowe są przejrzyste systemy wsparcia, priorytetowy lub gwarantowany dostęp do sieci oraz pierwszeństwo w dystrybucji, jak również standardowe zasady odnoszące się do ponoszenia i podziału kosztów dostosowań technicznych, które to zasady zostały podane do publicznej wiadomości, zgodnie z art. 14 ust. 1, art. 16 ust. 2 oraz art. 16 ust. 3 dyrektywy 2009/28/WE. (2) Państwo członkowskie przyjęło krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych zgodnie z art. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE.	Tak Tak	1. Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne wraz z aktami wykonawczymi 2. Ustawa z dnia 21 marca 2014 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw 3. Krajowy Plan Działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2010 r. 4. Polityka Energetyczna do 2030 roku	1. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20140000490 2. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20061691199 3. http://www.mg.gov.pl/files/upload/12326/KPD_RM.pdf 4. http://www.mg.gov.pl/files/upload/8134/Polityka%20energetyczna%20ost.pdf
5.1. Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: Istnienie krajowych lub regionalnych ocen ryzyka na potrzeby zarządzania klęskami i katastrofami, uwzględniających dostosowanie do zmian klimatu.	6	**Tak**	(1) Gotowa jest krajowa lub regionalna ocena ryzyka zawierająca następujące elementy: (2) opis procesu, metodologii, metod i niewrażliwych danych wykorzystywanych w ocenach ryzyka, jak również opartych na ryzyku kryteriów określania inwestycji priorytetowych; (3) opis scenariuszy zakładających jeden rodzaj ryzyka i scenariuszy zakładających wiele rodzajów ryzyka;	Tak Tak	„Ocena ryzyka na potrzeby zarządzania kryzysowego. Raport o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego" z: „Raport o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego" http://rcb.gov.pl/wp-content/uploads/ocenaryzyka.pdf Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020, z perspektywą do roku 2030 http://klimada.mos.gov.pl/dokument-spa-2020	

			(4) uwzględnienie, w stosownych przypadkach, krajowych strategii dostosowania do zmiany klimatu.	Tak		
6.1. Gospodarka wodna: Istnienie – w odniesieniu do inwestycji wspieranych przez programy – a) polityki taryfowej w zakresie cen wody, przewidującej odpowiednie zachęty dla użytkowników, aby efektywnie korzystali z zasobów wodnych oraz b) odpowiedniego wkładu różnych użytkowników wody w zwrot kosztów za usługi wodne w stopniu określonym w zatwierdzonych planach gospodarowania wodami w dorzeczu.	6	**Nie**	(1) W sektorach wspieranych z EFRR i Funduszu Spójności państwo członkowskie zapewniło wkład różnych użytkowników wody w zwrot kosztów za usługi wodne w podziale na sektory, zgodnie z art. 9 ust. 1 tiret pierwsze dyrektywy 2000/60/WE, przy uwzględnieniu w stosownych przypadkach skutków społecznych, środowiskowych i gospodarczych zwrotu, jak również warunków geograficznych i klimatycznych dotkniętego regionu lub dotkniętych regionów; (2) Przyjęcie planu gospodarowania wodami w dorzeczu dla obszaru dorzecza spójnego z art. 13 dyrektywy 2000/60/WE.	Nie Nie	Nowelizacja ustawy prawo wodne http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20140000659 Masterplany dla dorzeczy Odry i Wisły http://www.mos.gov.pl/artykul/7_archiwum/23261_rzad_przyjal_masterplany_dla_dorzeczy_wisly_i_odry.html Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2001 nr 62 poz. 627) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20010620627	
6.2. Gospodarka odpadami: Promowanie zrównoważonych gospodarczo i środowiskowo inwestycji w sektorze gospodarki odpadami, w	6	Częściowo	(1) Zgodnie z wymogami art. 11 ust. 5 dyrektywy 2008/98/WE Komisji przekazano sprawozdanie z realizacji dotyczące postępów w osiąganiu celów określonych w art. 11 dyrektywy 2008/98/WE;	Tak Nie	Krajowy plan gospodarki odpadami 2014 (M. P. Nr 101, poz. 1183) http://dokumenty.rcl.gov.pl/M2010101118301.pdf Wojewódzkie plany gospodarki odpadami Regionalne plany inwestycyjne	

szczególności poprzez opracowanie planów gospodarki odpadami zgodnych z dyrektywą 2008/98/WE oraz z hierarchią odpadów			(2) Istnienie jednego lub kilku planów gospodarki odpadami zgodnie z wymogami art. 28 dyrektywy 2008/98/WE; (3) Istnienie programów zapobiegania powstawaniu odpadów, zgodnie z wymogami art. 29 dyrektywy 2008/98/WE; (4) przyjęto środki niezbędne do osiągnięcia celów na 2020 r. dotyczących przygotowania do ponownego wykorzystania i recyklingu, zgodnie z art. 11 ust. 2 dyrektywy 2008/98/WE.	Tak Nie	Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów http://www.mos.gov.pl/g2/big/2014_02/9eb50a325ed3098179730907a88a53d5.pdf Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. poz. 888) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000888	
7.1. Transport: Istnienie kompleksowego planu/ planów lub kompleksowych ram w zakresie inwestycji transportowych zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), które wspierają rozwój infrastruktury i poprawiają łączność z kompleksową i bazową siecią TEN- T.	8	**NIE**	(1) Istnienie kompleksowego planu/ planów transportu lub ram w zakresie inwestycji transportowych spełniających wymogi prawne dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (2) wkład w jednolity europejski obszar transportu zgodnie z art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013, w tym priorytetów w zakresie inwestycji w: (3) bazową i kompleksową sieć TEN-T, w których przewiduje się inwestycje w ramach EFRR i Funduszu Spójności, oraz (4) wtórną łączność. Istnienie kompleksowego planu/ planów transportu lub ram w zakresie inwestycji transportowych określających (5) identyfikację odpowiedniej ilość realistycznych i zaawansowanych w przygotowaniu projektów, które mają być wspierane w ramach EFRR i Funduszu Spójności (6) działania mające na celu zapewnienie zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów	NIE	Regionalny Plan Transportowy	

7.2. Kolej: Istnienie w kompleksowym planie/ kompleksowych planach lub ramach dotyczących transportu wyraźnej części dotyczącej rozwoju kolei zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), która wspiera rozwój infrastruktury i poprawia łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T. Inwestycje obejmują tabor, interoperacyjność oraz rozwijanie potencjału.	8	NIE	(1) Istnienie w kompleksowym planie/planach lub ramach dotyczących transportu części odnoszącej się do rozwoju kolei spełniającej wymogi prawne dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i identyfikującej odpowiednią ilość realistycznych i zaawansowanych w przygotowaniu projektów (wraz z harmonogramem i budżetem) (2) Działania mające na celu zapewnienie zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów	NIE	Regionalny Plan Transportowy	
8.1 Została opracowana i jest realizowana aktywna polityka rynku pracy w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia	9	**Tak**	(1) Służby zatrudnienia mają możliwość zapewnienia i faktycznie zapewniają zindywidualizowane usługi, doradztwo oraz aktywne i zapobiegawcze środki rynku pracy na wczesnym etapie, otwarte dla wszystkich osób poszukujących pracy, przy jednoczesnym koncentrowaniu się na osobach najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osobach ze społeczności marginalizowanych.	Tak Tak	Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2004 nr 99 poz. 1001, z pózn.zm.) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20040991001 Rozporządzenia wykonawcze do ww. ustawy http://www.psz.praca.gov.pl/main.php?do=ShowPage&nPID=867685&pT=details&sP=CONTENT,objectID,873075	

			(2) Służby zatrudnienia mają możliwość zapewnienia i faktycznie zapewniają pełne i przejrzyste informacje o nowych wakatach i możliwościach zatrudnienia z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb na rynku pracy. (3) Służby zatrudnienia stworzyły formalne lub nieformalne rozwiązania dotyczące współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami.	Tak		
8.2. Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw: Istnienie strategicznych ram polityki na rzecz nowych przedsiębiorstw sprzyjających włączeniu społecznemu	9	**Tak**	(1) Gotowe są strategiczne ramy polityki na rzecz wspierania nowych przedsiębiorstw sprzyjających włączeniu społecznemu obejmujące następujące elementy: (2) wprowadzono działania mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na rozpoczęcie działalności gospodarczej i zmniejszenie kosztów zakładania przedsiębiorstw, z uwzględnieniem celów programu Small Business Act; (3) wprowadzono działania mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na uzyskanie licencji i pozwoleń na podjęcie i prowadzenie szczególnego rodzaju działalności w ramach przedsiębiorstwa, z uwzględnieniem celów programu Small Business Act; (4) działania łączące odpowiednie usługi rozwoju przedsiębiorstw i usługi finansowe (dostęp do kapitału), w tym – w razie konieczności – kontakty w celu zaangażowania grup lub obszarów w niekorzystnej sytuacji	Tak Tak Tak Tak	Program Rozwoju Przedsiębiorstw (http://www.mg.gov.pl/Wspieranie+przedsiebiorczosci/Polityki+przedsiebiorczosci+i+innowacyjnosci/Program+Rozwoju+Przedsiebiorstw) Program Lepsze regulacje 2015 (http://www.mg.gov.pl/Prawo+dla+przedsiebiorcy/Program+Lepsze+regulacje+2015) Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej (http://dokumenty.rcl.gov.pl/MP/rok/2014/pozycja/81 1)	**Odniesienia do dokumentów c.d.:** Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. 2004 Nr 173 poz. 1807) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20041731807
8.4 Aktywne i zdrowe starzenie się:	10	CZĘŚCIOWO	(1) Właściwe zainteresowane strony są zaangażowane w opracowywanie polityki	Tak	Solidarność Pokoleń 50+ (przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 24 grudnia 2013 r.,	**Odniesienia do dokumentów c.d.:**

Została opracowana polityka dotycząca aktywnego starzenia się w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia.			aktywnego starzenia się i związane z nią działania następcze z myślą o utrzymaniu starszych pracowników na rynku pracy i promowanie ich zatrudnienia; (2) Państwo członkowskie przygotowało działania mające na celu promowanie aktywnego starzenia się.	NIE	http://www.mpips.gov.pl/seniorzyaktywne-starzenie/program-solidarnosc-pokolen/ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Założenia Długofalowej Polityki Senioralnej (ZDPS, przyjęte przez Radę Ministrów 24 grudnia 2013 r., http://www.mpips.gov.pl/seniorzyaktywne-starzenie/zalozenia-dlugofalowej-polityki-senioralnej-w-polsce-na-lata-20142020/	Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe Ramy Strategiczne Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 http://www.mpips.gov.pl/seniorzyaktywne-starzenie/rzadowy-program-asos/ Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2
8.5 Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian: Istnienie polityk sprzyjających przewidywaniu i dobremu zarządzaniu zmianami i restrukturyzacją.	10	**Tak**	(1) Gotowe są instrumenty mające na celu wspieranie partnerów społecznych i instytucji publicznych w opracowywaniu proaktywnych podejść do zmian i restrukturyzacji, które obejmują działania służące promowaniu przewidywania zmian. (2) Gotowe są instrumenty mające na celu wspieranie partnerów społecznych i instytucji publicznych w opracowywaniu proaktywnych podejść do zmian i restrukturyzacji, które obejmują działania służące promowaniu przygotowania procesu restrukturyzacji i zarządzania nim.	Tak Tak Tak	Program „Polityka Nowej Szansy” http://bip.mg.gov.pl/node/20367	

9.1. Istnienie i realizacja krajowych strategicznych ram polityki na rzecz ograniczania ubóstwa mających na celu, w świetle wytycznych w sprawie zatrudnienia, aktywne włączenie osób wykluczonych z rynku pracy1.	11, 13	**Tak**	(1) Gotowe są krajowe strategiczne ramy polityki na rzecz ograniczania ubóstwa, które mają na celu aktywne włączenie i które: (2) zapewniają wystarczające podstawy do opracowywania polityk ograniczania ubóstwa i monitorowania zmian; (3) zawierają środki pomagające w osiągnięciu krajowego celu dotyczącego walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym (zgodnie z definicją w krajowym programie reform), co obejmuje promowanie możliwości trwałego zatrudnienia wysokiej jakości dla osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób ze społeczności marginalizowanych; (4) angażują w zwalczanie ubóstwa właściwe zainteresowane strony; (5) w zależności od rozpoznanych potrzeb – zawierają działania umożliwiające przejście od opieki instytucjonalnej do opieki zapewnianej przez społeczności lokalne (6) Na wniosek i w uzasadnionych przypadkach właściwe zainteresowane strony otrzymają wsparcie przy składaniu wniosków dotyczących projektów oraz przy wdrażaniu wybranych projektów i zarządzaniu nimi.	Tak Tak Tak Tak Tak	Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020: Nowy Wymiar Aktywnej Integracji *isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20140000787&type=2*	
9.3. Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art.	11, 13	NIE	(1) Gotowe są krajowe lub regionalne strategiczne ramy polityki zdrowotnej, które zawierają: (2) skoordynowane działania poprawiające dostęp do świadczeń zdrowotnych;	Nie Nie Nie	Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe Ramy Strategiczne	

168 TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą			(3) działania mające na celu stymulowanie efektywności w sektorze opieki zdrowotnej poprzez wprowadzanie modeli świadczenia usług i infrastruktury; (4) system monitorowania i przeglądu. (5) Państwo członkowskie lub region przyjęły ramy określające szacunkowo dostępne środki budżetowe na opiekę zdrowotną oraz efektywną pod względem kosztów koncentrację środków przeznaczonych na priorytetowe potrzeby opieki zdrowotnej.	Nie Nie		
10.1. Przedwczesne zakończenie nauki: Istnienie strategicznych ram polityki na rzecz ograniczenia przedwczesnego zakończenia nauki w zakresie nie wykraczającym poza zakres określony w art. 165 TFUE.	12, 13	**Tak**	(1) Gotowy jest system gromadzenia i analizowania danych i informacji dotyczących przedwczesnego zakończenia nauki na odpowiednich szczeblach, który: (2) zapewnia wystarczające podstawy do opracowywania ukierunkowanych polityk i umożliwia monitorowanie rozwoju sytuacji. (3) Gotowe są strategiczne ramy polityki dotyczące przedwczesnego zakończenia nauki, które: (4) opierają się na dowodach; (5) obejmują właściwe sektory edukacji, w tym wczesny rozwój dziecka, są skierowane w szczególności do grup w trudnej sytuacji, w których występuje największe ryzyko przedwczesnego zakończenia nauki, w tym do osób ze społeczności marginalizowanych, i poruszają kwestię środków zapobiegawczych, interwencyjnych i wyrównawczych;	Tak Tak Tak Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Perspektywa uczenia się przez całe życie http://www.men.gov.pl/index.php/uczenie-sie-przez-cale-zycie/770-perspektywa-uczenia-sie-przez-cale-zycie Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000378&type=2	

			(6) obejmują wszystkie sektory polityki oraz zainteresowane podmioty, które są istotne dla rozwiązania kwestii przedwczesnego zakończenia nauki.			
10.3. Uczenie się przez całe życie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki w zakresie uczenia się przez całe życie, w zakresie określonym w art. 165 TFUE.	12, 13	**Tak**	(1) Gotowe są krajowe lub regionalne strategiczne ramy polityki w zakresie uczenia się przez całe życie, które obejmują działania: (2) mające na celu wspieranie rozwoju i łączenia usług na potrzeby programu uczenia się przez całe życie, w tym ich wdrażania, i podnoszenia kwalifikacji (tj. potwierdzanie kwalifikacji, doradztwo, kształcenie i szkolenie) oraz zapewnienie zaangażowania i partnerstwa właściwych zainteresowanych stron; (3) mające na celu świadczenie usług rozwoju umiejętności poszczególnych grup docelowych, w przypadku, gdy nadano im priorytetowy charakter w krajowych lub regionalnych strategicznych ramach polityki (na przykład dla młodych ludzi odbywających szkolenie zawodowe, dorosłych, rodziców powracających na rynek pracy, osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, migrantów, a także innych grup w niekorzystnej sytuacji, w szczególności osób z niepełnosprawnościami); (4) mające na celu zwiększenie dostępu do programu uczenia się przez całe życie, z uwzględnieniem starań na rzecz skutecznego wdrożenia narzędzi przejrzystości (na przykład europejskich ram kwalifikacji, krajowych ram kwalifikacji, europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu	Tak Tak Tak Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Dokument implementacyjny SRKL http://www.mpips.gov.pl/praca/strategie-i-dokumenty-programowe/strategia-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-srkl---projekt-z-31072012-r/ Perspektywa uczenia się przez całe życie http://www.men.gov.pl/index.php/uczenie-sie-przez-cale-zycie/770-perspektywa-uczenia-sie-przez-cale-zycie	

			i szkoleniu zawodowym, europejskich ram odniesienia na rzecz zapewnienia jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym); (5) mające na celu poprawę adekwatności kształcenia i szkolenia względem rynku pracy oraz dostosowanie ich do potrzeb określonych grup docelowych (na przykład młodych ludzi odbywających szkolenia zawodowe, dorosłych, rodziców powracających na rynek pracy, osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, migrantów, a także innych grup w niekorzystnej sytuacji, w szczególności osób z niepełnosprawnościami).			
10.4 Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki na rzecz zwiększania jakości i efektywności systemów kształcenia i szkolenia zawodowego w zakresie określonym w art. 165 TFUE.	12, 13	**Tak**	(1) Gotowe są krajowe lub regionalne strategiczne ramy polityki zwiększania jakości i efektywności systemów kształcenia i szkolenia zawodowego w zakresie określonym w art. 165 TFUE, które obejmują następujące środki: (2) na rzecz lepszego dostosowania systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy w ścisłej współpracy z właściwymi zainteresowanymi stronami, w tym za pomocą mechanizmów prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz umocnienia rozwoju systemu nauczania poprzez pracę w różnych formach; (3) mające na celu zwiększenie jakości i atrakcyjności kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym poprzez stworzenie krajowego podejścia do zapewnienia jakości kształcenia i szkolenia zawodowego (na	Tak Tak Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Perspektywa uczenia się przez całe życie http://www.men.gov.pl/index.php/uczenie-sie-przez-cale-zycie/770-perspektywa-uczenia-sie-przez-cale-zycie Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20130000121 Strategia Rozwoju Kraju 2020 http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20120000882	

			przykład zgodnie z europejskimi ramami odniesienia na rzecz zapewnienia jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym) oraz wdrożenie narzędzi służących przejrzystości i uznawaniu, na przykład europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET).			

Tabela 13. Przedsięwzięcia, jakie należy podjąć, aby spełnić mające zastosowanie ogólne warunki wstępne

Ogólny warunek ex-ante obowiązujący program, który jest całkowicie lub częściowo niespełniony	Niespełnione kryteria	Działania do podjęcia	Termin wykonania	Instytucje odpowiedzialne za spełnienie warunku
1. Zapobieganie dyskryminacji	(2) uregulowania w zakresie szkoleń pracowników organów zaangażowanych w zarządzanie funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi w zakresie prawa i polityki UE w dziedzinie zapobiegania dyskryminacji i w kontrolowanie tych funduszy	Przyjęcie *Agendy działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2020* przez Komitet Koordynacyjny UP	31 marca 2015	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
2. Równouprawnienie płci	(2) rozwiązania w zakresie szkoleń pracowników organów zaangażowanych w zarządzanie funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi w zakresie prawa i polityki UE w dziedzinie równouprawnienia płci, i w kontrolowanie tych funduszy			
3. Niepełnosprawność	(2) rozwiązania w zakresie szkoleń pracowników organów zaangażowanych w zarządzanie funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi w zakresie prawa i polityki na szczeblu UE i na szczeblu krajowym w dziedzinie niepełnosprawności, w tym, w odpowiednich przypadkach, dostępności i praktycznego			

	stosowania UNCRPD odzwierciedlonej w prawie UE i prawie krajowym, i w kontrolowanie tych funduszy			
7. Wskaźniki statystyczne i wskaźniki rezultatu	(4) skuteczny system wskaźników rezultatu, obejmujący: • ustanowienie celów dla tych wskaźników,	W PI 2c wprowadzono wskaźnik rezultatu strategicznego: „Odsetek obywateli korzystających z e-administracji (EAC)" - wartość bazowa wskaźnika będzie dostępna w GUS z badania pn. „Rozszerzenie badania i pozyskanie danych na poziomie NTS 2 z zakresu wykorzystania ICT w gospodarstwach domowych". Po uzyskaniu tych danych IZ RPO oszacuje wartość docelową wskaźnika. Po oszacowaniu wartości docelowej, IZ przedłoży wniosek o modyfikację Programu w celu wprowadzenia brakujących danych i ostatecznego wypełnienia warunku ex-ante 7.	31 grudnia 2015 r.	GUS/IZ RPO WL

Tabela 14. Przedsięwzięcia, jakie należy podjąć, aby spełnić mające zastosowanie tematyczne warunki wstępne

Tematyczny warunek ex-ante obowiązujący program, który jest całkowicie lub częściowo niespełniony	Niespełnione kryteria	Działania do podjęcia	Termin wykonania	Instytucje odpowiedzialne za spełnienie warunku

1.1. Badania naukowe i innowacje: Istnienie krajowych lub regionalnych strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji, zgodnie z krajowym programem reform, w celu zwiększenia wydatków na badania i innowacje ze środków prywatnych, co jest cechą dobrze funkcjonujących krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji.	(4) obejmuje mechanizm monitorowania.	Przygotowanie Planu Wykonawczego do RSI 2020 Szczegółowy harmonogram przygotowania dokumentu zawarty został w Samoocenie spełniania warunkowości ex ante.	31.03.2016	Departament Gospodarki i Innowacji w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego
3.1.Przeprowadzono konkretne działania wspierające promowanie przedsiębiorczości z uwzględnieniem programu „Small Business Act”	(2) wprowadzono środki mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na uzyskanie licencji i pozwoleń na podjęcie i prowadzenie szczególnego rodzaju działalności w ramach przedsiębiorstwa, z uwzględnieniem celów programu „Small Business Act”;	Wejście w życie ustawy o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów - III transza deregulacji	01.05.2015 r.	Ministerstwo Sprawiedliwości
	(3) wprowadzono mechanizm monitorowania procesu wdrażania programu „Small Business Act” i oceny wpływu prawodawstwa na MŚP.	Wdrożenie elektronicznej platformy konsultacyjnej Wytyczne do przeprowadzania Oceny Wpływu Zakończenie pilotażu w zakresie testu MŚP	1.07.2015 1.07.2015 31.12.2015	MG
4.1. Przeprowadzono działania promujące racjonalne kosztowo ulepszenie efektywnego końcowego wykorzystania energii oraz racjonalne kosztowo inwestycje w efektywność	(2) Działania konieczne do utworzenia systemu certyfikacji w odniesieniu do charakterystyki energetycznej budynków spójnego z art. 11 dyrektywy 2010/31/UE	Wydanie rozporządzenia w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku, sposobu sporządzania oraz wzorów świadectw charakterystyki energetycznej (obecnie zakończono zbieranie uwag do projektu	30.06.2015 r	MIiR

energetyczną przy budowaniu lub renowacji budynków.		rozporządzenia w ramach konsultacji publicznych)		
6.1. Gospodarka wodna: Istnienie – w odniesieniu do inwestycji wspieranych przez programy – a) polityki taryfowej w zakresie cen wody, przewidującej odpowiednie zachęty dla użytkowników, aby efektywnie korzystali z zasobów wodnych oraz b) odpowiedniego wkładu różnych użytkowników wody w zwrot kosztów za usługi wodne w stopniu określonym w zatwierdzonych planach gospodarowania wodami w dorzeczu.	(1) w sektorach wspieranych z EFRR i Funduszu Spójności państwo członkowskie zapewniło wkład różnych użytkowników wody w zwrot kosztów za usługi wodne w podziale na sektory, zgodnie z art. 9 ust. 1 tiret pierwsze dyrektywy 2000/60/WE, przy uwzględnieniu w stosownych przypadkach skutków społecznych, środowiskowych i gospodarczych zwrotu, jak również warunków geograficznych i klimatycznych dotkniętego regionu lub dotkniętych regionów;	Główne działania: 1. Przyjęcie nowej ustawy – Prawo wodne, 2. Aktualizacja planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy w Polsce Opis spełniania kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz haromonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełniania warunkowości ex ante.	**31.03.2016 r.** **31.12.2015 r.**	Instytucja wiodąca: MŚ
	(2) przyjęcie planu gospodarowania wodami w dorzeczu dla obszaru dorzecza spójnego z art. 13 dyrektywy 2000/60/WE.	Główne działania: 1. Aktualizacja planów gospodarki wodami na obszarach dorzeczy w Polsce 2. Przekazanie do KE raportu wraz z kopiami aktualizacji PGW planowane jest w I kwartale 2016 r. Opis spełniania kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz haromonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełniania warunkowości ex ante.	**31.12.2015 r.**	Instytucja wiodąca: KZGW Instytucja współpracująca: MŚ
6.2. Gospodarka odpadami: Promowanie zrównoważonych gospodarczo i środowiskowo inwestycji w	Kryterium 2	Główne działania: 1. Wprowadzenie obowiązku sporządzania przez ZW planów inwest.,	31.12.2014 r.	Parlament

sektorze gospodarki odpadami, w szczególności poprzez opracowanie planów gospodarki odpadami zgodnych z dyrektywą 2008/98/WE oraz z hierarchią odpadów.	istnienie jednego lub kilku planów gospodarki odpadami zgodnie z wymogami art. 28 dyrektywy 2008/98/WE;	2. Wydanie rozp. określającego sposób i formę sporządzania WPGO 3. Aktualizacja KPGO 4. Aktualizacja WPGO wraz z opracowaniem planów inwestycyjnych Opis spełniania kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz haromonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełniania warunkowości ex ante.	31 marca 2015 r. 31.12.2015 r. 31.12.2016 r.	MŚ MŚ/RM Marszałkowie Województw/ Sejmiki Województw
	(4) przyjęto środki niezbędne do osiągnięcia celów na 2020 r. dotyczących przygotowania do ponownego wykorzystania i recyklingu, zgodnie z art. 11 ust. 2 dyrektywy 2008/98/WE.	Główne działania: 1. Nowelizacja ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach 2. Rozp. ws. obowiązku selektywnego zbierania niektórych odpadów komunalnych oraz szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów 3. Wydanie rozp. RM ws. opłat za korzystanie ze środowiska(…) 4. Uchwalenie nowej ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym 5. Wydanie rozp. ws. wzorów sprawozdań o odebranych odpadach komunalnych […] 6. Wydanie rozp. dotyczącego audytu na podst. art. 51 ustawy z dn. 13	31.12.2014 r. 30.06. 2015 r. 31.12.2015 r. 31.03.2015 31.12.2015 31.12.2015	Parlament RP Ministerstwo Środowiska Ministerstwo Środowiska Parlament RP Ministerstwo Środowiska Ministerstwo Środowiska

		czerwca 2013. o gospodarce opakowaniami […] Opis spełniania kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz haromonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełniania warunkowości ex ante.		
7.1 **Transport:** Istnienie kompleksowego planu/ planów lub kompleksowych ram w zakresie inwestycji transportowych zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), które wspierają rozwój infrastruktury i poprawiają łączność z kompleksową i bazową siecią TEN- T.	Kryterium 1 Istnienie kompleksowego planu/ planów transportu lub ram w zakresie inwestycji transportowych spełniających wymogi prawne dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Kryterium 2 Istnienie kompleksowego planu/ planów transportu lub ram w zakresie inwestycji transportowych określających wkład w jednolity europejski obszar transportu zgodnie z art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013, w tym priorytetów w zakresie inwestycji w: – bazową i kompleksową sieć TEN-T, w których przewiduje się inwestycje w ramach EFRR i Funduszu Spójności, oraz wtórną łączność. Kryterium3 Istnienie kompleksowego planu/ planów transportu lub ram w zakresie inwestycji transportowych określających identyfikację odpowiedniej	IZ przedstawi Regionalny Plan Transportowy wypełniający warunkowość ex-ante 7.1 na poziomie regionalnym. Szczegółowy harmonogram przygotowania dokumentu zawarty został w Samoocenie spełniania warunkowości ex ante.	31 lipca 2016 r.	Departament Polityki Transportowej i Drogownictwa w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego

	ilość realistycznych i zaawansowanych w przygotowaniu projektów, które mają być wspierane w ramach EFRR i Funduszu Spójności Kryterium 4 Istnienie kompleksowego planu/ planów transportu lub ram w zakresie inwestycji transportowych określających działania mające na celu zapewnienie zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów			
7.2. Kolej: Istnienie w kompleksowym planie/ kompleksowych planach lub ramach dotyczących transportu wyraźnej części dotyczącej rozwoju kolei zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), która wspiera rozwój infrastruktury i poprawia łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T. Inwestycje obejmują tabor, interoperacyjność oraz rozwijanie potencjału.	(1) Istnienie w kompleksowym planie/planach lub ramach dotyczących transportu części odnoszącej się do rozwoju kolei spełniającej wymogi prawne dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i identyfikującej odpowiednią ilość realistycznych i zaawansowanych w przygotowaniu projektów (wraz z harmonogramem i budżetem) (2) Działania mające na celu zapewnienie zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów	IZ przedstawi Regionalny Plan Transportowy wypełniający warunkowość ex-ante 7.2 na poziomie regionalnym. Szczegółowy harmonogram przygotowania dokumentu zawarty został w Samoocenie spełniania warunkowości ex ante.	31 lipca 2016 r.	Departament Polityki Transportowej i Drogownictwa w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego
8.4 Aktywne i zdrowe starzenie się: Została opracowana polityka dotycząca aktywnego starzenia się w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia.	(2) Państwo członkowskie przygotowało działania mające na celu promowanie aktywnego starzenia się.	Uzupełnienie Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020. Krajowe ramy strategiczne. Dokument zostanie zweryfikowany w kontekście uwag zgłoszonych przez KE na spotkaniu w dniu 16 października 2014 r.	31 stycznia 2015	Ministerstwo Zdrowia

		Przekazanie w trybie roboczym poprawionej wersji Policy paper do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju	28 lutego 2015	Ministerstwo Zdrowia
		Podjęcie działań proceduralnych mających na celu przyjęcie Policy paper przez Kierownictwo Ministerstwa Zdrowia	28 lutego 2015	Ministerstwo Zdrowia
		Przyjęcie Policy paper przez Kierownictwo Ministerstwa Zdrowia	31 marca 2015	Ministerstwo Zdrowia
		Podjęcie działań proceduralnych mających na celu przyjęcie Policy paper przez właściwe władze na poziome krajowym	31 marca 2015	Ministerstwo Zdrowia
		Konsultacje międzyresortowe	30 kwietnia 2015	Ministerstwo Zdrowia
		Przyjęcie Policy paper przez właściwe władze na poziome krajowym	30 czerwca 2015	Ministerstwo Zdrowia
9.3. Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168 TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą	1) Gotowe są krajowe lub regionalne strategiczne ramy polityki zdrowotnej, które zawierają:	Warunek zostanie uznany za wypełniony po spełnieniu poniższych kryteriów:	31.12.2016	Ministerstwo Zdrowia
	2) skoordynowane działania poprawiające dostęp do świadczeń zdrowotnych;	Plan działań dotyczący przygotowania dokumentu: Policy Paper dla obszaru ochrony zdrowia w Polsce na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne. - Uzupełnienie Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne. Dokument zostanie zweryfikowany w kontekście uwag zgłoszonych przez KE na	30.06.2015	Ministerstwo Zdrowia

		spotkaniu w dniu 16 października 2014 r., Termin: 31/01/2015 r. - Przyjęcie Policy paper przez właściwe władze na poziomie krajowym, Termin: 30/06/2015 r. Opis spełnienia kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełniania warunkowości ex ante, stanowiącej załącznik do programu.		
	3) działania mające na celu stymulowanie efektywności w sektorze opieki zdrowotnej poprzez wprowadzanie modeli świadczenia usług i infrastruktury;	Plan działań dotyczący map potrzeb zdrowotnych - Sporządzenie „map potrzeb" w zakresie onkologii i kardiologii opisujących elementy systemu na poziomie POZ, AOS, szpitali. Termin: 31/12/2015 - Stworzenie „map potrzeb" dla innych chorób na poziomie POZ, AOS, szpitali. Termin: 31/12/2016 Opis spełnienia kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełniania warunkowości ex ante, stanowiącej załącznik do programu.	31.12.2016	Ministerstwo Zdrowia
	4) system monitorowania i przeglądu.	Plan działań dotyczący przygotowania dokumentu: Policy Paper dla obszaru	30.06.2015	Ministerstwo Zdrowia

		ochrony zdrowia w Polsce na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne. - Uzupełnienie Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne. Dokument zostanie zweryfikowany w kontekście uwag zgłoszonych przez KE na spotkaniu w dniu 16 października 2014 r., Termin: 31/01/2015 r. - Przyjęcie Policy paper przez właściwe władze na poziomie krajowym, Termin: 30/06/2015 r. Opis spełnienia kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełniania warunkowości ex ante, stanowiącej załącznik do programu.		
	5) Państwo członkowskie lub region przyjęły ramy określające szacunkowo dostępne środki budżetowe na opiekę zdrowotną oraz efektywną pod względem kosztów koncentrację środków przeznaczonych na priorytetowe potrzeby opieki zdrowotnej.	Plan działań dotyczący przygotowania dokumentu: Policy Paper dla obszaru ochrony zdrowia w Polsce na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne. - Uzupełnienie Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne. Dokument zostanie zweryfikowany w kontekście uwag zgłoszonych przez KE na	30.06.2015	Ministerstwo Zdrowia

		spotkaniu w dniu 16 października 2014 r., Termin: 31/01/2015 r. - Przyjęcie Policy paper przez właściwe władze na poziomie krajowym, Termin: 30/06/2015 r. Opis spełnienia kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełniania warunkowości ex ante, stanowiącej załącznik do programu.		

ROZDZIAŁ 10. ZMNIEJSZENIE OBCIĄŻEŃ ADMINISTRACYJNYCH DLA BENEFICJENTÓW

W perspektywie 2007-2013 IZ RPO WL wdrożyła szereg uproszczeń w systemie oceny, wyboru i realizacji projektów zmniejszających obciążenia administracyjne dla beneficjentów. Wśród zastosowanych ułatwień programowych w tym okresie należy wymienić:

- w zakresie systemu wyboru - wprowadzenie dwuetapowego systemu naboru wniosków (preselekcja) dla trybu konkursowego. Aplikowanie o środki odbywa się w systemie, który nie powoduje konieczności posiadania przez beneficjenta pełnej dokumentacji projektowej, dzięki czemu ograniczono angażowanie znacznych środków w przygotowanie dokumentacji dla projektów, których realizacja uzależniona jest od pozyskania środków zewnętrznych. Ponadto jednostki, które składają wnioski o dofinansowanie nie muszą dokumentować posiadania środków własnych na etapie aplikowania. Do przedstawienia niezbędnych dokumentów zobowiązane zostają tylko te jednostki, które zostały wybrane do dofinansowania, co mogło nastąpić maksymalnie w terminie 3 miesięcy od dnia wyboru projektu do dofinansowania. Rozwiązanie takie nie powoduje konieczności ponoszenia przez beneficjenta kosztów opracowania pełnej dokumentacji bez gwarancji uzyskania środków oraz możliwe jest rozłożenie w czasie procesu jej składania.
- w zakresie dokumentacji projektowej - wprowadzono ułatwienia dla beneficjentów w zakresie składanej dokumentacji do wniosku tj. część dokumentacji (urzędowych zaświadczeń) zastąpiono oświadczeniami woli beneficjenta (np. oświadczenie o dysponowaniu nieruchomością w zamian za wypis z ksiąg wieczystych lub aktów notarialnych).
- w zakresie płatności - wprowadzono elastyczne formy finansowania z rozbudowanym systemem zaliczkowym
- w zakresie informacji i promocji – prowadzono szeroką działalność informacyjno- szkoleniową celem ułatwienia beneficjentom możliwości aplikowania o środki (np. organizacja punktów informacyjnych, uruchomienie bezpłatnej infolinii oraz telefonicznych linii dedykowanych).
- w zakresie zastosowania TIK – stworzono system informatyczny na potrzeby wdrażania RPO WL 2007-2013 umożliwiający wypełnienie wniosku aplikacyjnego on-line.

IZ RPO WL w okresie 2014-2020 skorzysta z wypracowanych mechanizmów i doświadczeń z perspektywy 2007-2013, mających na celu redukcję obciążeń administracyjnych dla beneficjentów. System wdrażania środków zostanie zaplanowany w taki sposób, aby kontynuować i rozszerzać pozytywne działania redukujące obciążenia proceduralne i poprawiające zdolność instytucjonalną beneficjentów programu. Jednocześnie należy wskazać, że przyjęty ostateczny system wdrażania programów operacyjnych jest syntezą regulacji na poziomie unijnym i krajowym. Dlatego też część kwestii w zakresie zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów ma charakter ponadprogramowy i ostateczne rozwiązania upraszczające procedury będą uwzględniały również mechanizmy wypracowane przez KE i MIR. Zmniejszenie obciążeń administracyjnych jest możliwe tylko w tych obszarach, które wynikają z uregulowań krajowych IZ lub IP.

Do uproszczeń we wdrażaniu funduszy polityki spójności w okresie 2014-2020, które nie wynikają bezpośrednio z planowanych regulacji unijnych, należą w szczególności:

- przybliżenie funduszy potencjalnym beneficjentom poprzez większą decentralizację systemu wdrażania; w porównaniu do okresu 2007-2013 samorządom województw powierzone zostało także zarządzanie EFS - w ramach dwufunduszowych PO,
- wprowadzenie do programów mechanizmów wsparcia zintegrowanego, których wdrażanie powierzone zostało ośrodkom miejskim (ZIT),
- elastyczne formy finansowania projektów z rozbudowanym systemem zaliczkowym,
- zapewnienie szerszego tematycznie dostępu do wsparcia zwrotnego,
- wprowadzenie w ramach PO projektów pozakonkursowych (strategicznych). Rozwiązanie to pozwala beneficjentom, realizującym kluczowe z punktu widzenia rozwoju projekty, skoncentrować się na przygotowaniu przedsięwzięcia od strony inwestycyjnej, zamiast angażować się w kosztowny i długotrwały proces związany z uczestnictwem w konkursie,
- zapewnienie łatwego dostępu dla potencjalnych beneficjentów do kompleksowej informacji za pośrednictwem jednej sieci punktów informacyjnych,
- standardowy format wniosku o płatność – w miarę możliwości w ramach wszystkich PO,

- zmniejszenie obciążeń raportowych beneficjentów poprzez umieszczenie we wniosku o płatność części zawierającej wskaźniki postępu rzeczowego projektu,
- w celu umożliwienia właściwego przygotowania się i zaplanowania działań przez wnioskodawców właściwe instytucje będą zobowiązane do odpowiednio wczesnego publikowania harmonogramów konkursów planowanych na kolejny rok oraz wprowadzania na bieżąco ewentualnych zmian w harmonogramach,
- właściwa instytucja, do czasu zawarcia z wnioskodawcami wszystkich umów o dofinansowanie projektu, będzie związana treścią opublikowanej dokumentacji konkursowej - jej ewentualne zmiany nie będą mogły pogarszać sytuacji wnioskodawców, nakładać na nich nowych obowiązków ani zmieniać warunków realizacji projektu,
- precyzyjne określenie w przepisach krajowych zasad procedury odwoławczej od wyników oceny wniosków o dofinansowanie.

Z uproszczeń, które wynikają z możliwości wprowadzonych przez rozporządzenie ramowe, w warunkach polskich wykorzystane zostały m.in.:

- w zakresie projektów generujących dochód - możliwie szerokie stosowanie stawek ryczałtowych,
- możliwie szerokie stosowanie form ryczałtowego finansowania w ramach PO.

Na poziomie regulacji będących w gestii IZ do zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów w okresie 2014-2020 przyczynić się mogą:

- wykorzystanie mechanizmów i doświadczeń wypracowanych w perspektywie 2007-2013, bazowanie na istniejących strukturach związanych z wdrażaniem funduszy europejskich,
- wykorzystanie TIK w relacjach pomiędzy administracją a beneficjentami (rozwój narzędzi informatycznych wspomagających wdrażanie programu, zwiększenie ilości dokumentów przekazywanych drogą elektroniczną, wymiana korespondencji on-line, stworzenie systemów elektronicznego zarządzania danymi i elektronicznej wymiany danych) oraz w relacjach pomiędzy instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie oraz wewnątrz instytucji,
- zapewnienie przyjaznego beneficjentom systemu ubiegania się o środki,
- wsparcie, tj. np. opracowanie szeregu wytycznych, instrukcji, wprowadzenie zakazu zmiany zasad konkursu w trakcie jego trwania,
- kontynuacja zastępowania części dokumentacji projektowej oświadczeniami beneficjenta,
- organizacja punktów informacyjnych – wsparcie merytoryczne beneficjentów programu.

ROZDZIAŁ 11. ZASADY HORYZONTALNE

11.1 Zrównoważony rozwój

Zrównoważony rozwój jest kwestią zasadniczą dla IZ RPO. Aksjomat zrównoważonego rozwoju zakłada takie podejście do planowania i procesu decyzyjnego, które ukierunkowane jest na osiągnięcie realnego i trwałego zmniejszenia różnic społecznych i ekonomicznych, jak również ochronę środowiska naturalnego. Działania IZ dążą do zapewnienia społeczeństwu regionu długofalowej wizji rozwoju zmierzającego do podniesienie jakości życia przy zachowaniu zdolności środowiska naturalnego regionu do utrzymywania życia we wszelkich jego różnorodnych formach, poszanowaniu podstawowych praw, w tym wolności, równości szans i zróżnicowania kulturowego, wspierania wysokiego poziomu zatrudnienia w gospodarce, opartej na wykształceniu, innowacyjności, spójności społecznej i terytorialnej oraz ochronie zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego. IZ zamierza skupić się na trzech aspektach zrównoważonego rozwoju – środowisku jako niezbędnej podstawie, gospodarce – niezbędnym narzędziu i dobrej jakości życia dla mieszkańców regionu jako najważniejszy cel zrównoważonego rozwoju. Zaspokajanie bieżących potrzeb przy zmniejszeniu wpływu działalności człowieka stanowi wyzwanie wymagające wypracowania nowego podejścia ukierunkowanego na ochronę środowiska życia i środowiska fizycznego, w tym zasobów naturalnych, procesów i równowagi w środowisku. Działania IZ będą skupiały się na ograniczeniu zjawiska globalnego ocieplenia, zatrzymaniu procesu zanikania zróżnicowania biologicznego, kontrolowaniu i ograniczenie emisji trwałych zanieczyszczeń. Potrzeba ograniczenia zjawiska globalnego ocieplenia jest potwierdzeniem tezy, iż środowisko naturalne stanowi podstawę zrównoważonego rozwoju. Jedynym sposobem zmniejszenia globalnego ocieplenia jest obniżenie poziomu emisji zanieczyszczeń ze spalania paliw kopalnych i zastąpieniu ich odnawialnymi źródłami. Jeżeli nastąpi zasadnicza zmiana klimatu to stworzenie dobrych warunków do realizacji celów społecznych przy pomocy narzędzi ekonomicznych może być utrudnione lub wręcz niemożliwe. Ekonomiczny dobrobyt jest niezwykle istotnym elementem zrównoważonego rozwoju, który umożliwia zwalczanie ubóstwa, finansowanie likwidacji obciążeń oraz dokonywanie zmian w rozwoju regionu. Realizacja zasady zrównoważonego rozwoju może nastąpić tylko wtedy, gdy wzrost gospodarczy będzie miał ograniczone oddziaływanie na środowisko naturalne. Uczynienie z gospodarki tak skutecznego narzędzia oznacza, że podczas podejmowania decyzji muszą zostać uwzględnione wszystkie koszty danej działalności, w szczególności długoterminowe koszty związane z ochroną środowiska, a także koszty społeczne, w związku z tym wnioskodawcy muszą brać pod uwagę zasadę „zanieczyszczający płaci", gdy ma ona zastosowanie. Aspekt społeczny zakłada wsparcie ze strony społeczeństwa, jego zaangażowanie m.in. w procesie decyzyjnym. Ponadto zakłada również zwalczanie ubóstwa poprzez zwiększanie zatrudnienia, poprawę bezpieczeństwa oraz działania przeciwko dyskryminacji. Ponadto, w celu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju, rozumianej jako dążenie do wzrostu gospodarczego i równomiernego podziału korzyści, w przypadku pomocy udzielonej z EFSI dużemu przedsiębiorcy Instytucja Zarządzająca uzyska zapewnienie od tego przedsiębiorcy, że wkład finansowy z funduszy związany z udzieloną regionalną pomocą inwestycyjną nie spowoduje znacznej utraty miejsc pracy w zakresie takiej samej lub podobnej działalności w istniejących lokalizacjach tego przedsiębiorcy na terytorium Unii Europejskiej w związku z realizacją dofinansowywanego projektu. IZ RPO zobowiązuje się, iż każda pomoc udzielona w ramach RPO WL będzie zgodna z zasadami przyznawania pomocy publicznej obowiązującymi w momencie jej udzielania. Kwestie zrównoważonego rozwoju zostaną uwzględnione na różnych poziomach wdrażania programu. Podejście horyzontalne będzie skupiało się na elementach związanych z zarządzaniem programem w kontekście SOOŚ, równości szans ale także poprzez danie możliwości realizacji projektów prośrodowiskowych. Zagadnienia zrównoważonego rozwoju będą uwzględniane i monitorowane na każdym etapie cyklu życia projektu W tym kontekście istotne znaczenie będą miały zasady związane z poszanowaniem ładu przestrzennego uwzględniającego ochronę środowiska życia i środowiska fizycznego, w tym zasobów naturalnych, procesów i równowagi w środowisku, a także uwzględnienie w polityce przestrzennej kwestii adaptacji do zmian klimatu (z uwzględnieniem terenów narażonych na wystąpienie potencjalnych zjawisk katastrofalnych) oraz zapewnienie partycypacji społecznej w procesach planowania przestrzennego i przygotowania inwestycji. Kwestie szczegółowe zostaną szczegółowo opisane na późniejszym etapie przygotowywania dokumentów wdrożeniowych (SOOP, kryteriów wyboru i wytycznych) Przykładowe kategorie kryteriów, które mogą zostać wykorzystane to racjonalne gospodarowanie zasobami, ograniczenie presji na środowisko, uwzględnianie efektów środowiskowych w zarządzaniu i podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz dodatkowo będą wykorzystane elementy powstałe w trakcie prowadzenia SOOŚ.

11.2 Równość szans i niedyskryminacja

IZ RPO WL zapewni przestrzeganie horyzontalnej zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, adekwatnie do wspólnotowych wymogów polityki spójności.

Zgodnie z rozporządzeniem ramowym podjęte zostaną działania w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji w procesie przygotowywania i realizacji RPO WL 2014-2020. W ramach przygotowania i realizacji Programu w szczególności uwzględnione zostaną postanowienia *Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych* oraz *Europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności*.

Diagnoza społeczno – gospodarcza stanowiąca podstawę opracowania strategii wdrażania RPO WL, w szczególności uwzględnia trendy demograficzne oraz analizę sytuacji osób z niepełnosprawnościami. Główną grupą zagrożoną dyskryminacją, w szczególności w kontekście dostępu do rynku pracy, są osoby z niepełnosprawnościami, stanowiące 14,3% ludności województwa (kraj 12,2%) oraz z uwagi na procesy demograficzne osoby starsze. Według danych BAEL w I kwartale 2012 roku współczynnik aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami wynosił 15,6% (w kraju 17,3%), natomiast wskaźnik zatrudnienia 13,7% (kraj 14,7%). W kontekście trendów demograficznych, w tym w aspekcie sytuacji na rynku pracy należy uwzględnić również sytuacje osób starszych. W województwie lubelskim zgodnie z BAEL współczynnik aktywności zawodowej osób starszych w wieku powyżej 55 lat w II kwartale 2013 roku wyniósł 26%.

W skład powołanej na etapie przygotowania Programu *Grupy roboczej ds. wsparcia przygotowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020* weszli przedstawiciele m.in. środowisk działających na rzecz równości szans osób z niepełnosprawnościami.

IZ RPO WL podejmie starania, aby Komitecie Monitorującym RPO WL reprezentowane były środowiska reprezentujące osoby z niepełnosprawnościami oraz organizacje działające na rzecz wyrównywania szans i niedyskryminacji. Zgodnie z rozporządzeniem ramowym Komitet Monitorujący RPO WL będzie rozpatrywał i zatwierdzał działania mające na celu promowanie równouprawnienia płci, równych szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

W zakresie interwencji współfinansowanych z RPO WL zasada równości szans i zapobiegania dyskryminacji będzie przestrzegana w sposób horyzontalny. Potrzeby grup w niekorzystnej sytuacji zostały uwzględnione na etapie tworzenia RPO WL 2014-2020 oraz będą brane pod uwagę na etapie realizacji Programu w celu umożliwienia zidentyfikowanym grupom lepszą integrację na rynku pracy i pełny udział w społeczeństwie. Zostanie zapewniony zarówno dostęp do udziału w Programie, jak i dostęp do jego efektów dla grup w niekorzystnej sytuacji, w szczególności dla osób z niepełnosprawnościami (np. poprzez jednolite wymogi dostępności, w tym rozwiązania ułatwiające dostępność osób z niepełnosprawnościami, do wspartej infrastruktury budynków użyteczności publicznej). IZ RPO WL podejmie działania, aby strategia komunikacji Programu uwzględniała aspekt dostępności, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

W ramach RPO WL 2014-2020 na etapie definiowania kryteriów, procedury wyboru, jak i na etapie realizacji projektów Instytucja Zarządzająca zapewni zapobieganie dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. W zakresie wybranych interwencji EFS w celu zapobiegania dyskryminacji przewiduje się zastosowanie kryteriów wyboru projektów, które będą preferować grupy szczególnie narażone na dyskryminację, m.in. osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby powyżej 50 roku życia. Dopuszcza się również możliwość wyodrębnienia określonej alokacji dedykowanej grupom defaworyzowanym. Powyższe mechanizmy mogą zostać zastosowane w szczególności w PI: 8i, 8iii oraz10i.

W ramach wszystkich PI w zakresie interwencji EFS w zapewniona będzie możliwość monitorowania w ramach wskaźników dotyczących liczby osób, udziału osób z niepełnosprawnościami na poziomie projektów i

Programu. Ponadto zgodnie z wymogami rozporządzenia ramowego, w rocznych sprawozdaniach z realizacji Programu, które zostaną złożone w 2017 i 2019 roku, zostaną opisane dodatkowo konkretne działania mające na celu promowanie równouprawnienia oraz zapobieganie dyskryminacji, w tym również dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i wdrożonych uzgodnień w tym zakresie. IZ RPO WL podejmie starania w celu wykorzystania wniosków z monitoringu Programu w zakresie przestrzegania zasady równości szans i niedyskryminacji.

Szczegółowy opis realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji wobec osób z niepełnosprawnościami zostanie zawarty w *Agendzie działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2020* oraz w *wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020.*

Powyższe działania, przyczynią się do promowania zasady szans oraz zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną w regionie.

11.3 Równość płci

IZ RPO WL zapewni przestrzeganie horyzontalnej zasady równości szans płci, adekwatnie do wspólnotowych wymogów polityki spójności, tym samym przyczyni się do wyrównywania szans kobiet i mężczyzn oraz zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć.

Zgodnie z rozporządzeniem ramowym zapewnione zostanie promowanie równouprawnienia mężczyzn i kobiet oraz uwzględnianie problematyki płci w procesie przygotowywania i realizacji RPO WL 2014-2020 (*gendermainstreaming*).

Diagnoza społeczno – gospodarcza stanowiąca podstawę opracowania strategii wdrażania RPO WL w wybranych obszarach uwzględnia analizę sytuacji kobiet i mężczyzn. Do zdefiniowanych wyzwań regionalnych w kontekście RPO WL 2014-2020 w zakresie równości szans płci należy w szczególności niższy niż dla mężczyzn współczynnik aktywności zawodowej kobiet. Według danych BAEL w II kwartale 2013 roku współczynnik ten dla kobiet wynosił48,5% dla mężczyzn natomiast 65,8%. Zbliżone dysproporcje występują we wskaźniku zatrudnienia kobiet i mężczyzn, który zgodnie z BAEL w analogicznym okresie dla kobiet był równy 43,2%, natomiast dla mężczyzn wynosił 59,4%. W regionie, podobnie jak i na poziomie krajowym, zidentyfikowano również niewystarczające rozwiązania w zakresie godzenia życia zawodowego i prywatnego kobiet i mężczyzn.

W ramach powołanej na etapie przygotowania Programu *Grupy roboczej ds. wsparcia przygotowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020* reprezentowane są m.in. środowiska działające na rzecz równości szans płci.

IZ RPO WL podejmie starania, aby skład Komitetu Monitorującego RPO WL oraz powoływanych grup roboczych zapewniał zachowanie różnorodności ze względu na płeć oraz będzie dążyć do zrównoważonego pod kątem płci udziału w procesach decyzyjnych. Dodatkowo do uczestnictwa w pracach zostaną zaproszone organizacje działające na rzecz wyrównywania szans płci i niedyskryminacji. Zgodnie z rozporządzeniem ramowym Komitet Monitorujący RPO WL będzie rozpatrywał i zatwierdzał działania mające na celu promowanie równouprawnienia płci.

Biorąc pod uwagę wskazane uwarunkowania regionalne, w zakresie części Programu współfinansowanej ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, zgodnie z wymogami rozporządzenia w sprawie EFS, przewidziano zintegrowane podejście (*dual aproach)* do równości szans kobiet i mężczyzn. W ramach wszystkich interwencji EFS, zasada równości szans płci wspierana będzie w sposób horyzontalny, a dodatkowo specyficznym działaniem (*specification*) zaplanowanym w ramach RPO WL jest realizacja PI 8iv. Interwencja zaplanowana w ramach PI 8iv ma na celu zwiększenie aktywności zawodowej poprzez działania na rzecz równouprawnienia płci oraz godzenia życia zawodowego i prywatnego kobiet i mężczyzn. Zaplanowane działania przyczynią się do upowszechniania usług w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 oraz osobami potrzebującymi

wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w regionie, co pozwoli zwiększyć szanse na wyrównanie dostępu do zatrudnienia w regionie.

W zakresie interwencji EFS na etapie wyboru projektów przewiduje się zastosowanie mechanizmu weryfikacji zgodności z zasadą równych szans kobiet i mężczyzn (tzw. standard minimum realizacji zasady równości szans płci). Stosownie do zapisów Umowy Partnerstwa, zakłada się określenie minimalnych warunków przyjęcia projektu do realizacji. Dodatkowo adekwatnie do specyfiki projektu, przestrzeganie zasady równości szans płci w praktyce będzie również elementem uwzględnianym na etapie monitorowania oraz kontroli projektów. W odniesieniu do działań współfinansowanych z EFS, kwestia równouprawnienia kobiet i mężczyzn będzie uwzględniana także w ramach procesu ewaluacji. IZ RPO WL podejmie starania w celu wdrożenia rekomendacji wynikających z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych oraz wniosków z monitoringu Programu w zakresie przestrzegania zasady równości szans płci.

IZ RPO WL zapewni możliwość monitorowania na poziomie projektów i Programu wszystkich wskaźników dotyczących liczby osób z podziałem na płeć, zarówno w zakresie interwencji EFS, jak i EFRR.

Ponadto, zgodnie z wymogami rozporządzenia ramowego, w rocznych sprawozdaniach z realizacji Programu, które zostaną złożone w 2017 i 2019 roku, zostaną opisane dodatkowo konkretne działania mające na celu promowanie równouprawnienia płci oraz zapobieganie dyskryminacji.

Szczegółowy opis realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn zostanie zawarty w *Agendzie działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2020 oraz* w *wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020.*

Powyższe działania, a w szczególności interwencja EFS, przyczynią się do promowania równości szans kobiet i mężczyzn oraz zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć w regionie, w tym zwłaszcza dzięki wspieraniu podejmowania aktywności zawodowej oraz upowszechniania rozwiązań w zakresie godzenia życia zawodowego z rodzinnym. W dłuższej perspektywie zaproponowane podejście uwzględniania problematyki płci może przyczynić się również do zwiększenia zatrudnienia kobiet i rozwoju ich kariery, ograniczenia segregacji na rynku pracy, jak również do zwalczania stereotypów związanych z płcią w dziedzinie kształcenia i szkolenia.

ROZDZIAŁ 12. ODDZIELNE CZĘŚCI

12.1 Duże projekty, których realizację zaplanowano w okresie programowania

Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

12.2 Ramy wykonania dla programu operacyjnego

Tabela 15. Ramy wykonania dla programu operacyjnego

Oś	Fundusz	Kategoria regionu	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania	Jednostka	Cel pośredni na 2018r.			Cel końcowy (2023)		
					M	K	O	M	K	O
1	EFRR	Słabiej rozwinięte	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych	EUR	24 067 619			62 626 370~~66 459 649~~		
			Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	szt.	50			134		
2	EFRR	Słabiej rozwinięte	Liczba podpisanych umów partnerskich w zakresie tworzenia dostępu do informacji sektora publicznego	szt.	1					
			Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych	EUR	12 153 015			89 666 777~~90 049 546~~		
			Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego	szt.	0			276		
3	EFRR	Słabiej rozwinięte	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	73 774 344			328 042 622~~332 960 650~~		
			Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy	szt.	120			~~712~~ 747		
4	EFRR	Słabiej rozwinięte	Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii z OZE	Szt.	1863			~~74~~ ~~796~~ 77 003		
			Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	54 667 002			279 100 802~~277 325 019~~		
5	EFRR	Słabiej rozwinięte	Wartość wskaźnika *Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	150					
			Wartość wskaźnika *Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	220					
			Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	34 081 304			311 751 248~~314 462 742~~		
			Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	Szt.	0			205		
			Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	0			764		
6	EFRR	Słabiej rozwinięte	Wartość wskaźnika *Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	km	153					
			Wartość wskaźnika *Długość wybudowanej sieci wodociągowej* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	km	121					

			Wartość wskaźnika *Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	8						
			Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	26 644 420			111 966 310~~113 721 600~~			
			Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej	km	0			233,69			
			Długość wybudowanej sieci wodociągowej	km	0			245			
			Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów	szt.	0			8			
7	EFRR	Słabiej rozwinięte	Wartość wskaźnika *Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	%	40						
			Wartość wskaźnika *Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie		12						
			Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	15 064508			85 355 133~~85 906 004~~			
			Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem	szt.	0			130			
			Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego		0			45			
8	EFRR	Słabiej rozwinięte	Wartość wskaźnika *Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	%	150						
			Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	61 452456			315 220 272~~317 332 969~~			
			Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg	km	30			300			
9	EFS	Słabiej rozwinięte	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	os.	3558	5338	8896	18 029	20901	38930	
			Liczba osób, pozostających bez pracy, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	os.	-	-	2 442	-	-	7 873	
			Kwota wydatków EFS certyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	42 103 951			275 356 949~~275 489 242~~			
10	EFS	Słabiej rozwinięte	Liczba osób pracujących,łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek,objętych wsparciem w programie	os.	1 662	1 950	3 612	8175	9218	17393	
			Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS	os.	-	-	17256	-	-	115 927	
			Kwota wydatków certyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	7 146 227			47 254 276~~48 665 103~~			
11	EFS	Słabiej rozwinięte	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	os.	-	-	5 485	-	-	21 260	
			Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	szt.	-	-	292	-	-	1264	
			Kwota wydatków certyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	24 435 858			185 733 322~~182 616 879~~			

12	EFS	Słabiej rozwinięte	Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	os.	-	-	780	-	-	5 974
			Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	os.	-	-	6 828	-	-	16 899
			Kwota wydatków certyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	20 088 756			131 644 397~~132 209 583~~		
13	EFRR	Słabiej rozwinięte	Wartość wskaźnika *Liczba wspartych podmiotów leczniczych* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	19					
			Wartość wskaźnika *Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach* w zakontraktowanych umowach o dofinansowanie	szt.	25					
			Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	36 349 696			302 623 890~~288 135 246~~		
			Liczba wspartych podmiotów leczniczych	Szt.	0			~~75~~ 82		
			Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach	Szt.	0			261		

12.3 Właściwi partnerzy zaangażowani w przygotowanie programu

I. Strona rządowa – przedstawiciel:
1. ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego,
2. ministra właściwego ds. rolnictwa i rozwoju wsi,
3. ministra właściwego ds. gospodarki,
4. ministra właściwego ds. nauki i szkolnictwa wyższego,
5. ministra właściwego ds. środowiska i gospodarki wodnej,
6. ministra właściwego ds. transportu, budownictwa i gospodarki morskiej,
7. ministra właściwego ds. edukacji,
8. ministra właściwego ds. pracy i polityki społecznej,
9. ministra właściwego ds. administracji i cyfryzacji,
10. ministra właściwego ds. turystyki,
11. Lubelskiego Kuratora Oświaty.

II. Strona samorządowa - przedstawiciel:
1. Konwentu Powiatów Województwa Lubelskiego,
2. Związku Gmin Lubelszczyzny – 3 przedstawicieli po jednym z:
   - Gmin miejskich,
   - Gmin wiejskich,
   - Gmin miejsko – wiejskich,
3. Konwentu Dyrektorów Powiatowych Urzędów Pracy.

III. Strona partnerów społecznych i gospodarczych – przedstawiciel:
1. Fundacji Rozwoju Lubelszczyzny,
2. Lubelskiej Fundacji Rozwoju,
3. Związku Stowarzyszeń Forum Lubelskich Organizacji Pozarządowych,
4. Polskiej Fundacji Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego „OIC POLAND”,

5. Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Lublinie,
6. Porozumienia na rzecz rozwoju i współpracy lokalnych grup działania Województwa Lubelskiego,
7. Polskiej Izby Firm Szkoleniowych,
8. Polskiej Rady Organizacji Młodzieżowych,
9. Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej – Regionalny Ośrodek w Lublinie,
10. Fundacji Inicjatyw Menadżerskich,
11. Federacji Funduszy Lokalnych,
12. Lubelskiego Ośrodka Samopomocy,
13. Lubelskiego Forum Organizacji Osób Niepełnosprawnych,
14. BCC Loża Lubelska,
15. Lubelskiego Klubu Biznesu,
16. Rady Przedsiębiorczości Lubelszczyzny,
17. Regionalnej Izby Gospodarczej w Lublinie,
18. Izby Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Lublinie,
19. Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
20. Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
21. Związku Pracodawców Ziemi Lubelskiej,
22. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie,
23. Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie,
24. Fundacji Środkowo-Europejski Instytut Badań nad Środowiskiem,
25. Stowarzyszenia Forum Rewitalizacji,
26. Rady Działalności Pożytku Publicznego,
27. Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia,
28. Szkół wyższych,
29. Związku Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć,
30. Związku Banków Polskich z siedzibą w Warszawie,
31. Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego w Lublinie,
32. Stowarzyszenia Kongres Kobiet Lubelszczyzny z siedzibą w Lublinie.

ZAŁĄCZNIKI

A. Załączniki wymagane zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 288/2014

1. Raport z ewaluacji ex-ante wraz ze streszczeniem
2. Samoocena spełnienia warunków ex-ante
3. Opinia krajowego podmiotu ds. równości
4. Streszczenie obywatelskie Programu

B. Załączniki wymagane przez Komisję Europejską

5. Aneks diagnostyczny do projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020
6. Plan działań Rzeczypospolitej Polskiej w celu wypełnienia kryteriów 2 i 4 dla warunku wstępnego 6.2. (gospodarka odpadami)
7. Plan działań na rzecz zapewnienia potencjału administracyjnego instytucji zaangażowanych w realizację RPO WL 2014 -2020
8. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020
9. Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania (metodologia)
10. Metodologia szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WL 2014-2020

Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie

Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym

ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin
email: drpo@lubelskie.pl, tel. 81 44 16 738, fax. 81 44 16 740
www.rpo.lubelskie.pl

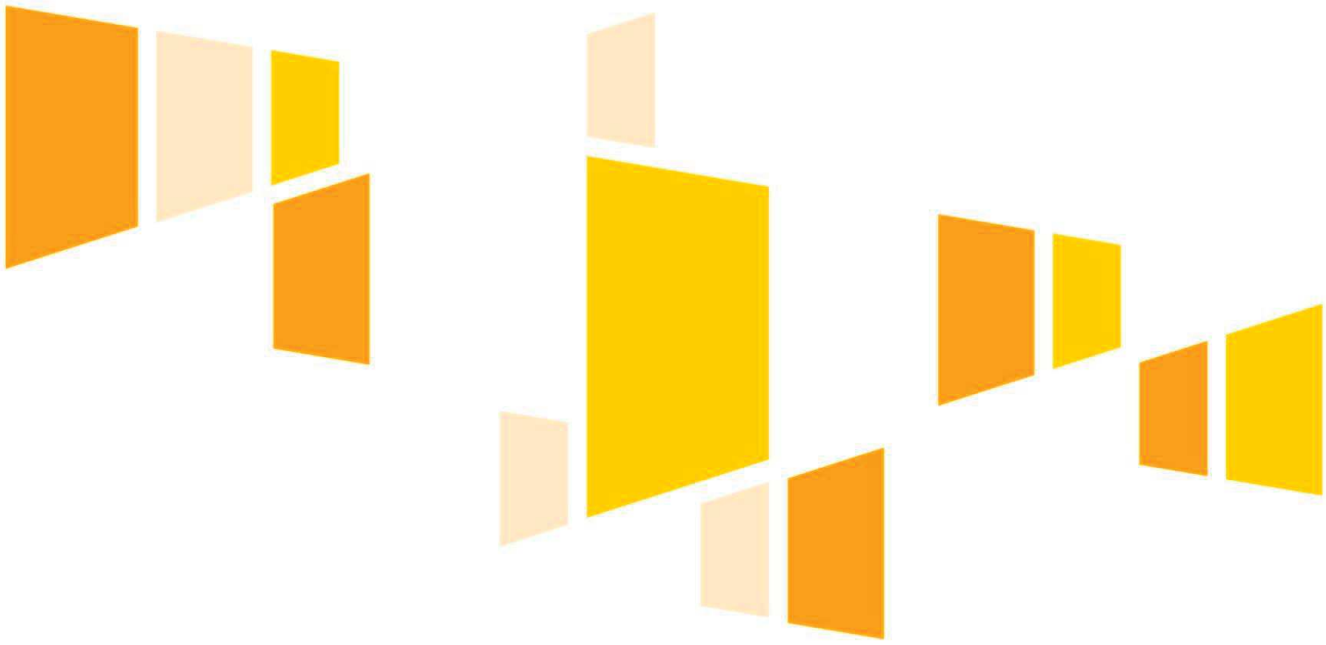

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego

Załącznik nr 8 do Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, 9 sierpnia 2022 r.

Załącznik nr 4 do RPO WL 2014-2020

Streszczenie obywatelskie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020

Opis Programu	**Główne cele** Głównym celem RPO WL 2014-2020 jest **podniesienie konkurencyjności regionu w oparciu o wewnętrzne potencjały, sprzyjające zwiększeniu spójności społecznej i terytorialnej.** W Programie realizowane będą także działania, które mają na celu ograniczenie negatywnych konsekwencji pandemii COVID-19. **Główne osie priorytetowe, wspierane w Programie** Program został skoncentrowany na ~~13~~ 14 głównych osiach priorytetowych: • badania i innowacje • cyfrowe Lubelskie • konkurencyjność przedsiębiorstw • energia przyjazna środowisku • efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna • ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów • ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego • mobilność regionalna i ekologiczny transport • rynek pracy • adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian • włączenie społeczne • edukacja, kwalifikacje i kompetencje • infrastruktura społeczna • wsparcie w ramach REACT-EU dla Lubelskiego **Oczekiwane efekty Programu (przykłady najważniejszych wskaźników rezultatu i produktu)** • Wsparcie ~~7 225~~7 500 przedsiębiorstw (~~5 525~~5 800 finansowo a 1 700 niefinansowo) • Przebudowa i modernizacja 300 km dróg • Modernizacja energetyczna 764 budynków • Uzyskanie 492,77 ~~488,67~~ MW dodatkowej zdolności wytwarzania energii odnawialnej, • Wsparcie ~~75~~ 83 podmiotów leczniczych • Wsparcie 38 930 bezrobotnych • Przekazanie środków na podjęcie działalności gospodarczej dla 7 873 osoby pozostające bez pracy

	• Wsparcie 21 260 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym • Wsparcie 1 264 podmiotów ekonomii społecznej • Wybudowanie 233,69 km sieci kanalizacji sanitarnej oraz 245 km sieci wodociągowej • Wybudowanie 77 003 ~~74 796~~ jednostek wytwarzania energii z OZE • Uczestnictwo 16 899 uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego w stażach i praktykach u pracodawcy • Objęcie 5 974 dzieci zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej • Wsparcie 134 przedsiębiorstw w ramach działań B+R • Objęcie cyfrową ewidencją gruntów I budynków 68,75% powierzchni województwa • Wsparcie 130 obiektów zasobów kultury oraz 45 obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego • Objęcie programem zdrowotnym 115 927 osób • Objęcie wsparciem 17 393 osób pracujących.
Dane kontaktowe IZ RPO	Zarząd Województwa Lubelskiego ul. Artura Grottgera 4 20-029 Lublin marszalek@lubelskie.pl, drpo@lubelskie.pl

1. Ogólne dane gospodarcze nt. województwa lubelskiego

Ogólne dane gospodarcze			
Wskaźnik	***Rok***	***Jednostka***	***Wartość***
Stolica regionu			Lublin
Powierzchnia łącznie (km^2)	2013	Km^2	25122
Ludność (w tys.)	2013	w tys. Osób	2156,2
Gęstość zaludnienia	2013	os./1 km^2	86
PKB per capita (ceny bieżące)	2011	PLN	26919
Polska=100	2011	%	67,9
(EU27=100)	2011	%	44
Stopa bezrobocia	2013	Średnia roczna (%)	10,3

2. Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020

W dniu 12 lutego 2015 r. Komisja Europejska zatwierdziła program rozwoju regionalnego dla regionu lubelskiego tj. "Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020" (RPO WL 2014-2020). Ostatnią zmianę programu Komisja Europejska zatwierdziła Decyzja Wykonawcza z dnia~~w dniu 12 kwietnia 2021~~22 grudnia 2021 r. Całkowity budżet RPO WL 2014-2020 wynosi ok. 2 262~~230~~ mln EUR. Wsparcie Unii Europejskiej, pochodzące z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wynosi 1 634~~1 603~~ mln EUR (z czego 30,98 mln EUR stanowią środki REACT-EU),

natomiast z Europejskiego Funduszu Społecznego – 627 mln EUR (około 2,71% całkowitej kwoty środków UE zainwestowanych w Polsce w ramach polityki spójności na lata 2014-2020).

2.1. Cele specyficzne w RPO WL 2014 - 2020

Realizacja poszczególnych priorytetów inwestycyjnych przyczyni się do osiągnięcia następujących celów specyficznych:

Oś Priorytetowa	Priorytety inwestycyjne	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych
1. Badania i innowacje	1a	Zwiększone urynkowienie działalności badawczo-rozwojowej
	1b	Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw
2. Cyfrowe Lubelskie	2c	Zwiększony poziom wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w administracji publicznej
3. Konkurencyjność przedsiębiorstw	3a	Lepsze warunki do rozwoju MŚP
	3b	Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP
	3c	Zwiększone zastosowanie innowacji w MŚP
4. Energia przyjazna środowisku	4a	Zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych
5. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	4b	Zwiększona efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach
	4c	Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym
	4e	Poprawiona jakość powietrza
6. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	5b	Skuteczny system ratownictwa i służb ratowniczych
	6a	Sprawny system selektywnej zbiórki odpadów w oparciu o instalacje regionalne
	6b	Realizacja zobowiązań akcesyjnych w zakresie gospodarki ściekowej w aglomeracjach 2 – 10 tys. RLM
7. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego	6c	Zwiększona dostępność zasobów dziedzictwa kulturowego i naturalnego regionu
	6d	Wzmocnione mechanizmy ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej w regionie
8. Mobilność regionalna i ekologiczny transport	7b	Zwiększona dostępność drogowa w regionie
	7d	Zwiększona dostępność kolejowa w regionie
9. Rynek pracy	8i	1. Zwiększenie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (w tym głównie osób starszych w wieku 50 lat i więcej, kobiet, osób z niepełno-sprawnościami, osób długotrwale bezro-botnych oraz o niskich kwalifikacjach) oraz poprawa sytuacji zawodowej osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy 2. Poprawa szans na zatrudnienie osób odchodzących z rolnictwa oraz sytuacji zawodowej osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, pracujących na umowach cywilno-prawnych i ubogich pracujących
	8iii	Zwiększenie liczby nowych i trwałych miejsc pracy w regionie

Załącznik nr 8 do Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, 9 sierpnia 2022 r.

	8iv	Zwiększenie poziomu zatrudnienia osób opiekujących się dziećmi do 3 lat
10. Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian	8v	1. Wzrost liczby przedsiębiorstw sektora MMŚP, które skorzystały z usług rozwojowych 2. Zwiększenie dostępu do zatrudnienia lub jego kontynuacji osób objętych działaniami typu outplacement.
	8vi	Zwiększenie liczby realizowanych programów zdrowotnych w zakresie chorób negatywnie wpływających na rynek pracy.
11. Włączenie społeczne	9i	Wzrost integracji społecznej oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie poprzez realizację kompleksowych programów aktywizacji oraz usług reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej
	9iv	1. Wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej, w szczególności w formach zdeinstytucjonalizowanych, dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie 2. Wzrost dostępności usług zdrowotnych dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie
	9v	Rozwój i upowszechnianie ekonomii społecznej, w tym wzrost zatrudnialności w sektorze ekonomii społecznej w regionie
12. Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	10i	1. Zwiększenie udziału dzieci w wieku przedszkolnym, w szczególności w wysokiej jakości edukacji przedszkolnej 2. Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
	10iii	Zwiększenie liczby osób dorosłych, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje adekwatnie do wymagań regionalnego i krajowego rynku pracy
	10iv	1. Zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów poprzez poprawę efektywności kształcenia zawodowego w regionie 2. Podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych, adekwatnie do wymagań regionalnego i krajowego rynku pracy
13. Infrastruktura społeczna	9a	1. Zwiększona dostępność usług zdrowotnych 2. Zwiększona dostępność usług społecznych
	9b	Wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego ukierunkowane na ograniczenie ubóstwa w regionie
	10a	1. Zwiększona dostępność edukacji przedszkolnej 2. Lepsze warunki kształcenia zawodowego i ustawicznego 3. Lepsze warunki edukacji ogólnej
15. Odporne Lubelskie – zasoby REACT-		1. Wsparcie przedsiębiorstw w zakresie energetyki 2. Silny, dobrze zorganizowany i odporny system opieki zdrowotnej dostosowany do nowej sytuacji społeczno-

EU dla Lubelskiego		gospodarczej województwa wywołanej skutkami kryzysu wywołanego pandemią COVID-19

2.2 Osie Priorytetowe w RPO WL 2014 - 2020

Podział alokacji na Program wg osi priorytetowych

Nr	Osie Priorytetowe	CT/PI	Wsparcie UE	Środki krajowe (publiczne + prywatne)	Finansowanie ogółem	Udział w alokacji ogółem (%)
1.	Badania i innowacje	1/1a,1b	~~56 490 701~~ 53 232 414	9 ~~968 948~~ 393 956	~~66 459 649~~ 62 626 370	2,~~50~~ 35
2.	Cyfrowe Lubelskie	2/2c	76 ~~542 114~~ 216 760	13 ~~507 432~~ 450 017	~~90 049 546~~ 89 666 777	3,~~39~~37
3.	Konkurencyjność przedsiębiorstw	3/3a,3b, 3c	~~283 016 552~~ 278 836 228	49 ~~944 098~~ 206 394	~~332 960 650~~ 328 042 622	12,~~54~~32
4.	Energia przyjazna środowisku	4/4a	237 235 ~~726 266~~ 681	41 ~~598 753~~ 865 121	~~277 325 019~~ 279 100 802	10,~~44~~49
5.	Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	4/4b,4c, 4e	~~267 293 330~~ 264 988 560	~~47 169 412~~ 46 762 688	~~314 462 742~~ 311 751 248	11,~~84~~ 72
6.	Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	5/5b 6/6a,6b	~~96 663 359~~ 95 171 363	~~17 058 241~~ 16 794 947	~~113 721 600~~ 111 966 310	4,~~28~~ 21
7.	Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego	6/6c,6d	~~73 020 103~~72 551 863	12 ~~885 901~~803 270	85 ~~906 004~~355 133	3,~~24~~21
8.	Mobilność regionalna i ekologiczny transport	7/7b,7d	~~269 733 023~~ 267 937 231	47 ~~599 946~~ 283 041	~~317 332 969~~ 315 220 272	11,~~95~~85
9.	Rynek pracy	8/8i,8iii,8iv	234 ~~165 855~~ 053 406	41 ~~323 387~~ 303 543	275 ~~489 242~~ 356 949	10,~~38~~35
10.	Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian	8/8v,8vi	~~41 365 337~~40 16 6 134	7 ~~299 766~~ 088 142	~~48 665 103~~ 47 254 276	1,~~83~~77
11.	Włączenie społeczne	9/9i,9iv,9v	~~155 224 347~~ 157 873 323	27 ~~392 532~~ 859 999	~~182 616 879~~ 185 733 322	6,~~88~~ 99
12.	Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	10/10i,10iii,10iv	~~112 378 145~~ 111 897 737	19 ~~831 438~~ 746 660	~~132 209 583~~ 131 644 397	4,~~98~~ 94
13.	Infrastruktura społeczna	9/9a, 9b 10/10a	~~244 914 958~~ 257 230 306	~~43 220 288~~ 45 393 584	~~288 135 246~~ 302 623 890	~~10,85~~11,3 7
14.	Pomoc techniczna	Nd.	~~84 424 084~~83 567 168	14 ~~898 368~~ 747 148	~~99 322 452~~98 314 316	3,~~74~~69
15.	ODPORNE LUBELSKIE – ZASOBY REACT-EU DLA LUBELSKIEGO		~~25 869 627~~30 853 207	0	~~25 869 627~~30 853 207	1,~~15~~36
16.	POMOC TECHNICZNA REACT-EU		129 998	22 941	152 939	0,01
	Całkowita alokacja bez środków REACT EU		2 230 958 174	393 698 510	2 624 656 684	
	Alokacja REACT EU		~~25 999 625~~30 983 205	22 941	~~26 022 566~~31 006 146	

Załącznik nr 8 do Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, 9 sierpnia 2022 r.

	Całkowita wysokość środków na Program		2 ~~256 957 799~~ 261 941 379	393 721 451	2 ~~650 679 250~~ 655 662 830	**100%**

Podział alokacji na Program wg celów tematycznych					
CT	**EFRR**	**Udział w alokacji ogółem (%)**	**EFS**	**Udział w alokacji ogółem (%)**	**Suma**
1	~~56 490 701~~ 53 232 414	2,~~50~~35			~~56 490 701~~ 53 232 414
2	76 ~~542 114~~ 216 760	3,~~39~~37			76 ~~542 114~~ 216 760
3	~~283 016 552~~ 278 836 228	12,~~54~~32			~~283 016 552~~ 278 836 228
4	~~503 019 596~~ 502 224 241	22,~~28~~21			~~503 019 596~~ 502 224 241
5	4 427 784	0,~~19~~20			4 427 784
6	~~165 255 678~~ 163 295 442	7,~~33~~22			~~165 255 678~~ 163 295 442
7	~~269 733 023~~ 267 937 231	11,~~95~~85			~~269 733 023~~ 267 937 231
8			~~275 531 192~~ 274 219 540	12,~~21~~12	~~275 531 192~~ 274 219 540
9	~~221 317 134~~ 233 632 482	~~9,81~~10,33	~~155 224 347~~ 157 873 323	6,~~88~~ 99	~~376 541 481~~ 391 505 805
10	23 597 824	1,04	~~112 378 145~~ 111 897 737	4,~~98~~94	135 ~~975 969~~ 495 561
PT			~~84 424 084~~83 567 168	3,~~74~~69	~~84 424 084~~83 567 168,00
13	~~25 869 627,00~~30 853 207	1,~~15~~36%			~~25 869 627~~30 853 207,00
13	129 998,00	0,01%			129 998,00
Suma bez REACT-EU	1 603 400 406	~~71,03~~70,89	627 557 768	27,~~81~~74	2 230 958 174
REACT-EU	~~25 999 625~~30 983 205	1,~~16~~37			30 983 205
Łącznie	1~~ 629 400 031~~ 634 383 611	72,~~19~~26	627 557 768	27,~~81~~74	2 ~~256 957 799~~261 941 379

2.3 Koncentracja tematyczna

Podział środków w ramach Programu uwzględnia wymagane w przepisach UE dla polityki spójności poziomy koncentracji tematycznej (tzw. ring-fencing):

a) na wsparcie innowacji, prac B+R, wzmocnienie przedsiębiorstw, e-usługi, jak też działania z zakresu zwiększenia efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (tj. CT 1, 2, 3, 4) przeznaczonych będzie minimum ~~55~~54,50 % środków EFRR na Program,

b) na działania z zakresu zwiększenia efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (tj. CT 4) skierowanych będzie minimum ~~30~~25% środków EFRR na Program,

c) na promowanie włączenia społecznego i walkę z ubóstwem (CT 9) – minimum 25% środków EFS na Program,

d) minimum 70% środków EFS w Programie będzie przeznaczone na pięć priorytetów inwestycyjnych w ramach CT 8, 9, 10 (PI 8i, 8iii, 9i, 9iv, 10iv).

2.4 Planowane zastosowanie instrumentów finansowych

Zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) 1303/2013 na podstawie wyników przeprowadzonej przez ekspertów zewnętrznych oceny ex ante instrumentów finansowych:

- w osiach 1, 4, 5 i 13 - nie potwierdzono zasadności zastosowania instrumentów finansowych, w związku z czym IZ RPO WL podjęła decyzję o niestosowaniu instrumentów finansowych. Nie wyklucza się jednakże możliwości zastosowania instrumentów finansowych lub pomocy zwrotnej w przyszłości, jeśli w wyniku aktualizacji oceny wskazane zostanie zapotrzebowanie w tym obszarze.
- w osi 3 - potwierdzono zasadność zastosowania instrumentów finansowych, w związku z czym IZ RPO WL podjęła decyzję o zastosowaniu wejść kapitałowych oraz udzielaniu wsparcia w formie pożyczek (w zależności od zapotrzebowania). W tym obszarze zastosowana zostanie również pomoc zwrotna ze względu na wykazanie zapotrzebowania na tę formę wsparcia.
- W osi 9 - potwierdzono zasadność zastosowania instrumentów finansowych, w związku z czym IZ RPO WL podjęła decyzję o udzielaniu wsparcia w formie pożyczek.

2.5 Zintegrowana Inwestycja Terytorialna (ZIT):

ZIT w województwie lubelskim realizowany będzie na obszarze miasta Lublin i jego obszarze funkcjonalnym, a także w miastach subregionalnych (Biała Podlaska, Chełm, Puławy oraz Zamość). W przypadku Strategii ZIT opracowywanej przez miasto Lublin wraz z partnerami, inwestycje wdrażane w ramach ZIT koncentrować się będą na osiągnięciu celu, który będzie miał wpływ na określony obszar funkcjonalny (wyjście poza granice administracyjne miasta). W skład Partnerstwa ZIT wchodzić będą następujące gminy: Lublin, Świdnik, Nałęczów, Konopnica, Wólka, Jastków, Niemce, Strzyżewice, Niedrzwica Duża, Lubartów, Miasto Lubartów, Głusk, Mełgiew, Piaski, Jabłonna, Spiczyn.

Celem nadrzędnym realizacji ZIT wdrażanej przez miasto Lublin i jego partnerów będzie poprawa spójności społecznej i gospodarczej, wzmocnienie istniejących powiązań i wykorzystanie ich dla stworzenia wspólnej zintegrowanej przestrzeni Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego, zachowując odrębność poszczególnych gmin, wchodzących w jego skład i wykorzystując lokalne mocne strony i szanse.

W przypadku miast subregionalnych, koncentrujących funkcje gospodarcze i społeczne oraz będących ważnymi miejscami dostarczania usług oraz uzupełniania oferty i funkcji miasta Lublina w świadczeniu usług publicznych, projekty realizowane w ramach formuły ZIT, jako Strategiczne Inwestycje Terytorialne, służyć będą wzmocnieniu zróżnicowanych funkcji ponadlokalnych i wykorzystaniu wewnętrznego potencjału, rozbudowie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań funkcjonalnych, kompleksowej rewitalizacji oraz zwiększeniu i poprawie dostępności do podstawowych usług publicznych. W związku z powyższym interwencja będzie koncentrować się m.in. na pobudzeniu aktywności gospodarczej, wsparciu rozwoju MŚP, poprawie stanu środowiska przyrodniczego i adaptacji do zmian klimatycznych.

Zakres powierzenia władzom miejskim zadań związanych z realizacją programu w ramach ZIT miasta Lublin określony zostanie w porozumieniu między Związkiem ZIT a IZ RPO. Przewidywany jest minimalny zakres powierzenia zadań oznaczający, że władze miejskie będą przedkładać IZ RPO listy projektów wyłonionych w konkursie bądź - w przypadku trybu pozakonkursowego – zidentyfikowanych w ramach Strategii ZIT. IZ RPO dokona ostatecznej weryfikacji kwalifikowalności projektów do

dofinansowania pod kątem realizacji celów i wskaźników programu, w oparciu o kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.

Dla Strategicznych Inwestycji Terytorialnych IZ nie przewiduje przekazywania funkcji zarządczych związanych z wdrażaniem funduszy UE miastom subregionalnym, które realizować będą projekty w ramach tego instrumentu.

2.6 Szacunkowa kwota wsparcia, która ma być wykorzystana na cele związane ze zmianami klimatu

~~501 607 700,20~~503 458 355,80 EUR tj. 22,~~22~~26% alokacji na Program.

2.7 Duże projekty

Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.

Załącznik nr 8.1 do Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, 9 sierpnia 2022 r.

Załącznik nr 4 do RPO WL 2014-2020

Streszczenie obywatelskie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020

Opis Programu	**Główne cele** Głównym celem RPO WL 2014-2020 jest **podniesienie konkurencyjności regionu w oparciu o wewnętrzne potencjały, sprzyjające zwiększeniu spójności społecznej i terytorialnej.** W Programie realizowane będą także działania, które mają na celu ograniczenie negatywnych konsekwencji pandemii COVID-19. **Główne osie priorytetowe, wspierane w Programie** Program został skoncentrowany na 14 głównych osiach priorytetowych: • badania i innowacje • cyfrowe Lubelskie • konkurencyjność przedsiębiorstw • energia przyjazna środowisku • efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna • ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów • ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego • mobilność regionalna i ekologiczny transport • rynek pracy • adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian • włączenie społeczne • edukacja, kwalifikacje i kompetencje • infrastruktura społeczna • wsparcie w ramach REACT-EU dla Lubelskiego **Oczekiwane efekty Programu (przykłady najważniejszych wskaźników rezultatu i produktu)** • Wsparcie 7 500 przedsiębiorstw (5 800 finansowo a 1 700 niefinansowo) • Przebudowa i modernizacja 300 km dróg • Modernizacja energetyczna 764 budynków • Uzyskanie 492,77 MW dodatkowej zdolności wytwarzania energii odnawialnej, • Wsparcie 83 podmiotów leczniczych • Wsparcie 38 930 bezrobotnych • Przekazanie środków na podjęcie działalności gospodarczej dla 7 873 osoby pozostające bez pracy • Wsparcie 21 260 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym • Wsparcie 1 264 podmiotów ekonomii społecznej • Wybudowanie 233,69 km sieci kanalizacji sanitarnej oraz 245 km sieci wodociągowej • Wybudowanie 77 003 jednostek wytwarzania energii z OZE

	• Uczestnictwo 16 899 uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego w stażach i praktykach u pracodawcy • Objęcie 5 974 dzieci zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej • Wsparcie 134 przedsiębiorstw w ramach działań B+R • Objęcie cyfrową ewidencją gruntów I budynków 68,75% powierzchni województwa • Wsparcie 130 obiektów zasobów kultury oraz 45 obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego • Objęcie programem zdrowotnym 115 927 osób • Objęcie wsparciem 17 393 osób pracujących.
Dane kontaktowe IZ RPO	Zarząd Województwa Lubelskiego ul. Artura Grottgera 4 20-029 Lublin marszalek@lubelskie.pl, drpo@lubelskie.pl

1. Ogólne dane gospodarcze nt. województwa lubelskiego

Ogólne dane gospodarcze			
Wskaźnik	***Rok***	***Jednostka***	***Wartość***
Stolica regionu			Lublin
Powierzchnia łącznie (km^2)	2013	Km^2	25122
Ludność (w tys.)	2013	w tys. Osób	2156,2
Gęstość zaludnienia	2013	os./1 km^2	86
PKB per capita (ceny bieżące)	2011	PLN	26919
Polska=100	2011	%	67,9
(EU27=100)	2011	%	44
Stopa bezrobocia	2013	Średnia roczna (%)	10,3

2. Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020

W dniu 12 lutego 2015 r. Komisja Europejska zatwierdziła program rozwoju regionalnego dla regionu lubelskiego tj. "Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020" (RPO WL 2014-2020). Ostatnią zmianę programu Komisja Europejska zatwierdziła Decyzja Wykonawczą z dnia22 grudnia 2021 r. Całkowity budżet RPO WL 2014-2020 wynosi ok. 2 262mln EUR. Wsparcie Unii Europejskiej, pochodzące z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wynosi 1 634mln EUR (z czego 30,98 mln EUR stanowią środki REACT-EU), natomiast z Europejskiego Funduszu Społecznego – 627 mln EUR (około 2,71% całkowitej kwoty środków UE zainwestowanych w Polsce w ramach polityki spójności na lata 2014-2020).

2.1. Cele specyficzne w RPO WL 2014 - 2020

Realizacja poszczególnych priorytetów inwestycyjnych przyczyni się do osiągnięcia następujących celów specyficznych:

Oś Priorytetowa	Priorytety inwestycyjne	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych

Załącznik nr 8.1 do Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, 9 sierpnia 2022 r.

1. Badania i innowacje	1a	Zwiększone urynkowienie działalności badawczo-rozwojowej
	1b	Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw
2. Cyfrowe Lubelskie	2c	Zwiększony poziom wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w administracji publicznej
3. Konkurencyjność przedsiębiorstw	3a	Lepsze warunki do rozwoju MŚP
	3b	Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP
	3c	Zwiększone zastosowanie innowacji w MŚP
4. Energia przyjazna środowisku	4a	Zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych
5. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	4b	Zwiększona efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach
	4c	Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym
	4e	Poprawiona jakość powietrza
6. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	5b	Skuteczny system ratownictwa i służb ratowniczych
	6a	Sprawny system selektywnej zbiórki odpadów w oparciu o instalacje regionalne
	6b	Realizacja zobowiązań akcesyjnych w zakresie gospodarki ściekowej w aglomeracjach 2 – 10 tys. RLM
7. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego	6c	Zwiększona dostępność zasobów dziedzictwa kulturowego i naturalnego regionu
	6d	Wzmocnione mechanizmy ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej w regionie
8. Mobilność regionalna i ekologiczny transport	7b	Zwiększona dostępność drogowa w regionie
	7d	Zwiększona dostępność kolejowa w regionie
9. Rynek pracy	8i	1. Zwiększenie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (w tym głównie osób starszych w wieku 50 lat i więcej, kobiet, osób z niepełno-sprawnościami, osób długotrwale bezro-botnych oraz o niskich kwalifikacjach) oraz poprawa sytuacji zawodowej osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy 2. Poprawa szans na zatrudnienie osób odchodzących z rolnictwa oraz sytuacji zawodowej osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, pracujących na umowach cywilno-prawnych i ubogich pracujących
	8iii	Zwiększenie liczby nowych i trwałych miejsc pracy w regionie
	8iv	Zwiększenie poziomu zatrudnienia osób opiekujących się dziećmi do 3 lat
10. Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian	8v	1. Wzrost liczby przedsiębiorstw sektora MMŚP, które skorzystały z usług rozwojowych 2. Zwiększenie dostępu do zatrudnienia lub jego kontynuacji osób objętych działaniami typu outplacement.

Załącznik nr 8.1 do Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, 9 sierpnia 2022 r.

	8vi	Zwiększenie liczby realizowanych programów zdrowotnych w zakresie chorób negatywnie wpływających na rynek pracy.
11. Włączenie społeczne	9i	Wzrost integracji społecznej oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie poprzez realizację kompleksowych programów aktywizacji oraz usług reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej
	9iv	1. Wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej, w szczególności w formach zdeinstytucjonalizowanych, dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie 2. Wzrost dostępności usług zdrowotnych dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie
	9v	Rozwój i upowszechnianie ekonomii społecznej, w tym wzrost zatrudnialności w sektorze ekonomii społecznej w regionie
12. Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	10i	1. Zwiększenie udziału dzieci w wieku przedszkolnym, w szczególności w wysokiej jakości edukacji przedszkolnej 2. Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
	10iii	Zwiększenie liczby osób dorosłych, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje adekwatnie do wymagań regionalnego i krajowego rynku pracy
	10iv	1. Zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów poprzez poprawę efektywności kształcenia zawodowego w regionie 2. Podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych, adekwatnie do wymagań regionalnego i krajowego rynku pracy
13. Infrastruktura społeczna	9a	1. Zwiększona dostępność usług zdrowotnych 2. Zwiększona dostępność usług społecznych
	9b	Wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego ukierunkowane na ograniczenie ubóstwa w regionie
	10a	1. Zwiększona dostępność edukacji przedszkolnej 2. Lepsze warunki kształcenia zawodowego i ustawicznego 3. Lepsze warunki edukacji ogólnej
15. Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego		1. Wsparcie przedsiębiorstw w zakresie energetyki 2. Silny, dobrze zorganizowany i odporny system opieki zdrowotnej dostosowany do nowej sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wywołanej skutkami kryzysu wywołanego pandemią COVID-19

2.2 Osie Priorytetowe w RPO WL 2014 - 2020

Podział alokacji na Program wg osi priorytetowych

Załącznik nr 8.1 do Wykazu zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, 9 sierpnia 2022 r.

Nr	Osie Priorytetowe	CT/PI	Wsparcie UE	Środki krajowe (publiczne + prywatne)	Finansowanie ogółem	Udział w alokacji ogółem (%)
1.	Badania i innowacje	1/1a,1b	53 232 414	9 393 956	62 626 370	2,35
2.	Cyfrowe Lubelskie	2/2c	76 216 760	13 450 017	89 666 777	3,37
3.	Konkurencyjność przedsiębiorstw	3/3a,3b, 3c	278 836 228	49 206 394	328 042 622	12,32
4.	Energia przyjazna środowisku	4/4a	237 235 681	41 865 121	279 100 802	10,49
5.	Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	4/4b,4c, 4e	264 988 560	46 762 688	311 751 248	11,72
6.	Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	5/5b 6/6a,6b	95 171 363	16 794 947	111 966 310	4,21
7.	Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego	6/6c,6d	72 551 863	12 803 270	85 355 133	3,21
8.	Mobilność regionalna i ekologiczny transport	7/7b,7d	267 937 231	47 283 041	315 220 272	11,85
9.	Rynek pracy	8/8i,8iii,8iv	234 053 406	41 303 543	275 356 949	10,35
10.	Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian	8/8v,8vi	40 166 134	7 088 142	47 254 276	1,77
11.	Włączenie społeczne	9/9i,9iv,9v	157 873 323	27 859 999	185 733 322	6,99
12.	Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	10/10i,10iii,10iv	111 897 737	19 746 660	131 644 397	4,94
13.	Infrastruktura społeczna	9/9a, 9b 10/10a	257 230 306	45 393 584	302 623 890	11,37
14.	Pomoc techniczna	Nd.	83 567 168	14 747 148	98 314 316	3,69
15.	ODPORNE LUBELSKIE – ZASOBY REACT-EU DLA LUBELSKIEGO		30 853 207	0	30 853 207	1,36
16.	POMOC TECHNICZNA REACT-EU		129 998	22 941	152 939	0,01
	Całkowita alokacja bez środków REACT EU		2 230 958 174	393 698 510	2 624 656 684	
	Alokacja REACT EU		30 983 205	22 941	31 006 146	
	Całkowita wysokość środków na Program		2 261 941 379	393 721 451	2 655 662 830	**100%**

Podział alokacji na Program wg celów tematycznych:

CT	EFRR	Udział w alokacji ogółem (%)	EFS	Udział w alokacji ogółem (%)	Suma
1	53 232 414	2,35			53 232 414
2	76 216 760	3,37			76 216 760

3	278 836 228	12,32			278 836 228
4	502 224 241	22,21			502 224 241
5	4 427 784	0,20			4 427 784
6	163 295 442	7,22			163 295 442
7	267 937 231	11,85			267 937 231
8			274 219 540	12,12	274 219 540
9	233 632 482	10,33	157 873 323	6,99	391 505 805
10	23 597 824	1,04	111 897 737	4,94	135 495 561
PT			83 567 168	3,69	83 567 168,00
13	30 853 207	1,36%			30 853 207,00
13	129 998,00	0,01%			129 998,00
Suma bez REACT-EU	1 603 400 406	70,89	627 557 768	27,74	2 230 958 174
REACT-EU	30 983 205	1,37			30 983 205
Łącznie	1 634 383 611	72,26	627 557 768	27,74	2 261 941 379

2.3 Koncentracja tematyczna

Podział środków w ramach Programu uwzględnia wymagane w przepisach UE dla polityki spójności poziomy koncentracji tematycznej (tzw. ring-fencing):

a) na wsparcie innowacji, prac B+R, wzmocnienie przedsiębiorstw, e-usługi, jak też działania z zakresu zwiększenia efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (tj. CT 1, 2, 3, 4) przeznaczonych będzie minimum 54,50 % środków EFRR na Program,

b) na działania z zakresu zwiększenia efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (tj. CT 4) skierowanych będzie minimum 25% środków EFRR na Program,

c) na promowanie włączenia społecznego i walkę z ubóstwem (CT 9) – minimum 25% środków EFS na Program,

d) minimum 70% środków EFS w Programie będzie przeznaczone na pięć priorytetów inwestycyjnych w ramach CT 8, 9, 10 (PI 8i, 8iii, 9i, 9iv, 10iv).

2.4 Planowane zastosowanie instrumentów finansowych

Zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) 1303/2013 na podstawie wyników przeprowadzonej przez ekspertów zewnętrznych oceny ex ante instrumentów finansowych:

- w osiach 1, 4, 5 i 13 - nie potwierdzono zasadności zastosowania instrumentów finansowych, w związku z czym IZ RPO WL podjęła decyzję o niestosowaniu instrumentów finansowych. Nie wyklucza się jednakże możliwości zastosowania instrumentów finansowych lub pomocy zwrotnej w przyszłości, jeśli w wyniku aktualizacji oceny wskazane zostanie zapotrzebowanie w tym obszarze.
- w osi 3 - potwierdzono zasadność zastosowania instrumentów finansowych, w związku z czym IZ RPO WL podjęła decyzję o zastosowaniu wejść kapitałowych oraz udzielaniu wsparcia w formie pożyczek (w zależności od zapotrzebowania). W tym obszarze zastosowana zostanie również pomoc zwrotna ze względu na wykazanie zapotrzebowania na tę formę wsparcia.
- W osi 9 - potwierdzono zasadność zastosowania instrumentów finansowych, w związku
  z czym IZ RPO WL podjęła decyzję o udzielaniu wsparcia w formie pożyczek.

2.5 Zintegrowana Inwestycja Terytorialna (ZIT):

ZIT w województwie lubelskim realizowany będzie na obszarze miasta Lublin i jego obszarze funkcjonalnym, a także w miastach subregionalnych (Biała Podlaska, Chełm, Puławy oraz Zamość). W przypadku Strategii ZIT opracowywanej przez miasto Lublin wraz z partnerami, inwestycje wdrażane w ramach ZIT koncentrować się będą na osiągnięciu celu, który będzie miał wpływ na określony obszar funkcjonalny (wyjście poza granice administracyjne miasta). W skład Partnerstwa ZIT wchodzić będą następujące gminy: Lublin, Świdnik, Nałęczów, Konopnica, Wólka, Jastków, Niemce, Strzyżewice, Niedrzwica Duża, Lubartów, Miasto Lubartów, Głusk, Mełgiew, Piaski, Jabłonna, Spiczyn.

Celem nadrzędnym realizacji ZIT wdrażanej przez miasto Lublin i jego partnerów będzie poprawa spójności społecznej i gospodarczej, wzmocnienie istniejących powiązań i wykorzystanie ich dla stworzenia wspólnej zintegrowanej przestrzeni Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego, zachowując odrębność poszczególnych gmin, wchodzących w jego skład i wykorzystując lokalne mocne strony i szanse.

W przypadku miast subregionalnych, koncentrujących funkcje gospodarcze i społeczne oraz będących ważnymi miejscami dostarczania usług oraz uzupełniania oferty i funkcji miasta Lublina w świadczeniu usług publicznych, projekty realizowane w ramach formuły ZIT, jako Strategiczne Inwestycje Terytorialne, służyć będą wzmocnieniu zróżnicowanych funkcji ponadlokalnych i wykorzystaniu wewnętrznego potencjału, rozbudowie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań funkcjonalnych, kompleksowej rewitalizacji oraz zwiększeniu i poprawie dostępności do podstawowych usług publicznych. W związku z powyższym interwencja będzie koncentrować się m.in. na pobudzeniu aktywności gospodarczej, wsparciu rozwoju MŚP, poprawie stanu środowiska przyrodniczego i adaptacji do zmian klimatycznych.

Zakres powierzenia władzom miejskim zadań związanych z realizacją programu w ramach ZIT miasta Lublin określony zostanie w porozumieniu między Związkiem ZIT a IZ RPO. Przewidywany jest minimalny zakres powierzenia zadań oznaczający, że władze miejskie będą przedkładać IZ RPO listy projektów wyłonionych w konkursie bądź - w przypadku trybu pozakonkursowego – zidentyfikowanych w ramach Strategii ZIT. IZ RPO dokona ostatecznej weryfikacji kwalifikowalności projektów do dofinansowania pod kątem realizacji celów i wskaźników programu, w oparciu o kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.

Dla Strategicznych Inwestycji Terytorialnych IZ nie przewiduje przekazywania funkcji zarządczych związanych z wdrażaniem funduszy UE miastom subregionalnym, które realizować będą projekty w ramach tego instrumentu.

2.6 Szacunkowa kwota wsparcia, która ma być wykorzystana na cele związane ze zmianami klimatu

503 458 355,80 EUR tj. 22,26% alokacji na Program.

2.7 Duże projekty

Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.